[illegible] e q[illegible] d. i.

Registrum libri primi

Tabularum [illegible] in [illegible]

[illegible] xx [illegible]

Accidia A i
Advocati A i
Amor A i
Angelus A i
Ira A i
Avaricia A iii
Amicicia C xii

Balsamum A iii
Bellum A iii
Beatitudo A iii
Benignitas A iiii
Caritas A iiii
Caro A iiii
Castitas A v
Cibus A v
Cogitacio A v
Confessio A vi
Contemplacio A vi
Constancia A vi
Consilium A vi
Consuetudo A vi
Creacio A vii
Cor A vii
Chorea A vii
Corpus A vii
Correctio A viii
Cupiditas A viii
Crux A viii

Dampnati A ix
Debere A x
Delectacio A ix
Devocio A ix
Detractio A x
Deus A x
Dyabolus A x
Disciplina A xi
Discrecio A xi
Divicie A xi
Dormicio A xi
Donum A xii

Ebrietas A xii
Ecclesia A xii
[illegible] A xii

Festum A xii
Fides A xii
Filius B i
Fortitudo [illegible]

Gaudium B i
Gloria mala B ii
Gloria vana B ii
Gloria eterna B ii
Gracia B iii

Graciarum actio B iii
Gula B iii

Homo B iii
Honor B iiii
Hospitalitas B iiii
Humilitas B iiii

Ieiunium B v
Iudicium B v
Iudices B v
Iusticia B vi
Iuramentum B vi
Iuvenis B vi
Infirmus B vii
Inimicus B vii
Innocencia B vii
Intencio B vii
Invidia B vii
Ypocrisis B viii
Ira B viii

Labor B viii
Lacrime B viii
Laudare B viii
Lingua B viii
[illegible] B ix
Luxuria B ix

Maria B ix
Martires B x
Matrimonium B x
Mendacium B x
~~[illegible] B x~~
Misericordia B x
Missa B xi
Mors B xi
Mulier B xi
Mundus B xi
Monachus V xi

Nobilitas C i

Obediencia C i
Oculus C i
Opus C i
Oracio C i

Pax C ii
Paciencia C ii
Panis C ii
Paupertas C iii
Peccatum C iii
Pena C iiii
Perfectio C iiii
Perseverancia C iiii
Preceptum C v
Predicator C v
Prelatus C v
Providencia C vi
Prudencia C vi

Reputate C vi
[illegible] C vi

Reddere C vi
Religio C vi
Resurrectio C vii
Rex C vii

Sacerdos C vii
Sapiencia C viii
Sciencia C viii
Senectus C viii
Societas C viii
Spiritus sanctus C viii
Superbia C viii

Temperancia C viii
Temptacio C ix
Terra C x
Timor C ix
Tribulacio C ix
Trinitas C x

Verbum C x
Virtus C x
Vetula C x
Vidua C x
Virtus C xi
Virginitas C xi
Vita C xi
Voluntas C xi
Usura xi

Christi generacio C xi
Christi adventus C xii
Christi nomen C xii
Christi nativitas C xii
Christi ascensio C xii

C. [illegible] alph[abeti] [illegible]
Hugo de [illegible] cordis C 12
[illegible] — [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] alph[abeti]
q. i. Collaciones Cassiani li. 12
Richardus de contemplacione Beniamin
[illegible] Abbatis ysaac de [illegible]
[illegible] ad deum
v viii [illegible] de [illegible]
v xi [illegible]
v xiii

Liber magistri petri de [illegible] in quo
ista continentur:
Hugo de preparacione cordis
Liber figurarum
Collaciones Cassiani
Richardus de contemplacione Beniamin
Liber Abbatis ysaac
Liber [illegible] de via boni [illegible]

emptus pro [illegible] florenis

¶ Registrum libri hugonis de institucione cordis

De amore virginali d. vi
De apercione cordis ad vnum positum f. v.
De apercione cordis f. vi
De avibus sordidis e. iio.
De avaricia claustralium e. ii
De amore e. iii
De affectione mundana e. vii
De aureolla e. ix
¶ De apercione cordis tercii libri ff. iii

De custodia [illegible] d. i
De cogitacione [illegible] d. vi
De [illegible] quomodo hospitium cordis d. [illegible]
De capitolo d. iii
De custodia [illegible] d. vi
De [illegible] xi
De confessione e. ii
De castitate e. vii
De caritate e. vii
De custodia cordis e. ix
[illegible] custodia [illegible] claustralium e. x
De correpcione f. ii
De cordis dacione f. x
Quomodo cor sit dandum f. xi
De elevacione cordis f. xii
[illegible] elevandum sit cor g. i
f. viii

¶ De fide
De gradibus [illegible] d. ix
¶ De [illegible] indicio d. iii
¶ [illegible] libro [illegible] f. iii
De [illegible] legendi f. iii
De loquacitate claustralium e. vii
De modo legendi f. ii
De mensa [illegible] d. v
¶ De [illegible] d. viii
De morte [illegible] d. xi
De matrimonio e. iii
De [illegible] e. iii
¶ De ornatu domus d. ii
De ornamentis [illegible] e. v
De operibus [illegible] e. vii
De obediencia e. vii
¶ [illegible] c. xii
De pace cordis d. ii
Quomodo [illegible] d. x
De passione dei d. xi
[illegible] d. xi
[illegible] d. xi
¶ De trepiditatis e. i
¶ De [illegible] e. i
De [illegible] e. iii
De [illegible] f. i
De stabilitate cordis f. vi
De stabilitate [illegible] f. ix
[illegible] f. ix
De [illegible] cordis g. ii

¶ Registrum libri [illegible]:

De caritate d. iii
De [illegible] d. x
De [illegible] e. ii
De [illegible] dei c. xii
De [illegible] d. x
De [illegible] e. ii

Abstinencia h. i
Adulacio g. ii
Avaricia g. vi vi
Apostoli g. iii
Ascensio g. v
Amicicia g. iii
¶ [illegible] h. ix
¶ Caritas g. x
[illegible] g. xi
[illegible] d. iii
[illegible] l. vi
[illegible] l. viii
[illegible] l. x
[illegible] k. iii
[illegible] k. iii
[illegible] k. vii
[illegible] k. ix
[illegible] k. xi
[illegible] l. i
¶ [illegible]
[illegible] l. iii
[illegible] l. v
[illegible] l. vi
[illegible] l. vi
[illegible] l. vii l. viii
[illegible] l. viii hostium
[illegible] l. ix
[illegible] l. xi
Iudicium l. xii
Iusticia m. ii
Ira m. i
Invidia m. iii
Ypocrita m. iii [illegible]
[illegible] m. iii
Luxuria m. iii
[illegible] m. v
Misericordia m. x
Mors m. xi
[illegible] n. ii
[illegible] n. iii
¶ Passio [illegible] n. v
[illegible] n. xii
Parentes o. i
Pauperes o. ii
Pena o. iii
Penitencia o. vii
Predicacio o. viii
Pilati o. x
[illegible]
[illegible] o. xii
¶ Religiosi p. i
Resurreccio p. ii
Sacerdos p. iii
[illegible] p. v
[illegible] p. v
[illegible] p. vi
Superbia p. vii
Temptacio p. viii
¶ [illegible] p. viii

¶ Registrum collacionum Cassiani

[illegible] v. ix
Adiutorium dei v. viii
[illegible] v. x
Accidia [illegible] iii
¶ [illegible] iii

[illegible] c. i
Correccio c. ii
Cibum c. ii
[illegible] c. iii
Colloquium c. vi
Clames c. x
Crux v. i
Cas v. viii
Castitas v. viii
Castitas v. ix
Custodia v. ix
[illegible] v. x
Cogitator v. x
Consciencia e. i
[illegible] c. xiii
[illegible] c. x
[illegible] v. i
[illegible] e. i
[illegible] e. ii
¶ [illegible] c. vi
[illegible]
¶ [illegible] k. iii
[illegible] q. ii
[illegible] q. vi
[illegible] q. xii
[illegible] e. iii
¶ [illegible] q. ii
[illegible] v. viii
[illegible] e. ii
[illegible]
¶ [illegible] q. iii
Labor q. iii
Labor q. vi
[illegible] q. x
Liberum arbitrium v. x
Luxuria v. x
¶ [illegible] q. ii
[illegible] c. xi
[illegible] v. viii
[illegible] v. xi
[illegible] v. xi
¶ Negligencia q. [illegible]
Negligencia q. x
[illegible] v. i
[illegible] v. i
[illegible] v. xi
Oracio q. v
Oracio q. vii
Obediencia q. ix
[illegible] q. x
Obediencia q. xi
Obediencia q. xii
[illegible] q. xii
[illegible] e. ii
Pecunia q. ix
[illegible] q. x
[illegible] v. ix
[illegible] v. x
[illegible] v. x
[illegible] q. iii
[illegible] v. i
¶ [illegible] q. iii
[illegible] q. xii
[illegible] v. viii
[illegible] v. x
¶ Superbia e. x
[illegible] q. iii
[illegible] v. ii
[illegible] v. ii
Temptacio v. x
[illegible] v. x [illegible]
[illegible] q. ii
[illegible] q. x
Vidua q. x
Vana gloria e. viii

Registrum Richardi de [illegible] Beniamin

Affeccio [illegible] t. i
Ancilla t. i
Amor t. iii
Amor t. x
[illegible] v. ii
Aqua v. ii
Amor v. iii
Actus v. iii
Ascende v. v
¶ Consideracio t. ii
[illegible] t. ii
Cogito t. v
Consideracio t. v
[illegible] v. ii
Contemplacio v. iii
[illegible] v. v
Contemplacio v. vii
¶ [illegible] t. i
Dolor t. iii
Desiderare t. iii
[illegible] t. iii
Dileccio t. ix
Desperacio v. io
Dolor v. iii
[illegible] v. iii
Doctrina v. vii
Eloquencia t. vi
¶ Filii t. ii
Felix t. vi
Fama t. vii
¶ Gaudium t. viii
Gaudium t. ix
¶ Iacob t. i
Iusticia t. i
Imaginacio t. i
[illegible] t. iii
[illegible] t. iii
[illegible] t. iii
Imitacio t. xi
[illegible] t. v
[illegible] v. iii
¶ [illegible] t. i
[illegible] t. ii
Lux t. v
Luxuria v. i
¶ Misericordia t. vii
[illegible] v. i
[illegible] v. v
¶ [illegible] t. viii
¶ Odium t. x
Oro v. ii
Peccatum t. ii
Pax t. ii
Pax t. x
Panis t. vii
[illegible] t. vii
Pax t. x
Predicator t. xi
[illegible] t. xi
¶ [illegible] t. ii
[illegible] t. i
[illegible] t. ii
[illegible] t. iii
[illegible] t. iii
[illegible] v. iii
[illegible] v. iii
[illegible] v. iii
[illegible] t. iii
[illegible] t. iii
[illegible] v. ii
[illegible] v. iii
[illegible] v. i
Visus t. ii
Voluntas t. ii
Voluntas v. i
[illegible] t. ii
[illegible] t. iii
Voluntas t. vi
[illegible] v. ix
Verecundia t. xi
Vana gloria t. xi
[illegible] t. vi
Vicium v. i
¶ Zelus v. x

Registrum libri Albatis ysaac

Accidia v. viij.
abhominacio v. viij.
Angeli v. ix
Affligere deo v. ix
accusacio iniusta v ix
amicus v. ix.
affligere. v. x.
Auaricia v. x.
Accidia v. x
amari v xj
arguere v. xj.

Cupiditas v viij
Epula v. x.
Conari v viij
corpus v. xj
castitas v viij
Christus v xj
commercio v. x
Cogitacio v xj
Cor. v. xj
Correccio v xj
conuersacio v xj
consilium v ix
Credere v. x.
Custodia v x
Colloquia v. x.
Cantus v x.

Deus v viij
Dimittere v viij
Dolor v xj
Dissimulacio v xj

Ebrietas v viij
Ebrietas v viij
Ebrietas v ix

Fornicacio v x
Fides v xj
Fures v xj

Gula v xj
Gulosi v viij
Gulosi v ix
gaudium v ix
Gemmiflexiones v x

Heremita v x
Hore v xj
Humilitas v viij
Humilitas v ix
Homo dei v ix
Humilis vere v ix
Humilitas v. x
Ihesus v xj
Humilitas v xj

Incitamenta peccati v viij
Infirmi v ix
Iuuenere v x
Intelligere v ix
Ieiunium v x
Intencio v xj
Iniuria v xj
Ypocrita v xj
Iustus v xj
Iuuare v xj
Iudicium v xj
Iniuria v xj

Lacrime v x
Lignum vite v xj
Locutio v xj
Lingua v xj
Labor v viij
Laus v viij
Laudipeta v viij
Laus propria v viij
Loquendo v ix
Luxuria v xj
Labor v xj
Luxuriosi v ix
Labor v ix
Luxuria v ix
Lacrime v viij

Misericordia v viij
Mel v viij
Monachi v viij
mandata dei v viij
Memoria x v ix
Mors v x
Mundus v. x.
Monachus v x
Mensa dei v xj
Mare v xj
Mors v xj
Monachi v. xj
Morales v. xj
Monachi v. ix
Misericors v ix
Mansiones v ix
Mors v ix
Mundicia v x
Misericordia v. x
Murmur v xj
Manus v xj
Mundus v xj
Mulier v xj
Misericordia v. xj

Negligencia v x
Nanis v xj

Oracio v viij
Opus v viij
Oblacio v ix
Ocio v ix

Oculus v xj
Omnia v xj
Oracio v xj
Opera v xj

Peccatum leue v viij
Pacientia v viij
Paupertas v viij
Perfectum v viij
Peccatum dei v ix
Prudencia dei v ix
Panis v ix
Paupertas v ix
Pigri v ix
Peccatores v ix
Penitencia v xj
Predicator v viij
Perdere v viij
Pecunia v ix
Piger v ix
Pax v ix
Precepta v ix
Peruaricatio v ix
Plorare v. x.
Prudencia v xj
Paradisus v x
Pacta v xj

Reliquie v viij
Reprehendere v viij
Recordacio v viij
Passio peccatorum v viij
Retinere v x
Resurreccio v. x.
Risus v x

Securitas v viij
Studium v viij
Sollicitudine v viij
Salutacio dei v ix
Spiritus dei v x
Subieccio v xj
Simo dei v xj
Simplices v xj
Semen electi v viij
Scia v ix
Sollicitudo v x
Sapiencia v xj
Silencium v viij
Spes fides v xj
Spes. v. x.
Simplex v xj
Sanctus. v. xj

Tenor peccati v viij
Tribulacio v ix
Terra vera v ix
Tribulacio v. x.
Tribulacio v x
Temptacio v x
Temptacio v xj
Timor v xj
Tribulacio v xj

Vestitus v viij
Vana gloria v viij
Visio v ix
Voluntas. v. ix

Registrum libri beati augustini de natura boni contra manicheos:

Vindicta dei v ix
Vindicta v xj
Vana gloria v xj
Virtus v ix
Vigilie v x
Vidua v x
Virtus diuina. v. x.
Vinum. v xj
Vidua v xj
Vestes v xj

Arbor paradisi v xij
Boni et mali v xij
Contrarium
Ciues
Castitas
Clauus
v xij

Deus
Dolor
v xij

Ebrius v xij.

Fatum
Fures
v xij

Hyle v xij

Impugnacio
Ignorancia
Ignis
v xij
Ira dei v xij

Malum v xij
Misericordia v xij
Natura v xij
Manichei v xij
Maledictio v xij
Misericordia dei v xij

Natura. v. xij
Nichil v xij
Necessitas v xij

Omnia v xij
Obediencia v xij
Opera v xij

Pena v xij
Peccata v xij
Passio v xij
Penitentia v xij
Prohibicio v xij

Requies
Resurreccio
v xij

Stella v xij
Summum bonum
v xij

Tenebre v xij
Trinitas v xij

Voluntas. v. xij
Voluntas v xij
Videre v xij

Assit principio sancta maria meo

a 1°

Candida. Vestis accidiosus est sicut pannus candidus qui niger efficitur nisi frequenti lotione mundetur. Item nota quod locus accidiosi non est in celo ubi operationes remunerantur nec in paradiso terrestri ubi deus posuit hominem ut operaretur nec in purgatorio quia in labore hominum non sunt et cum hominibus non flagellabuntur. Erunt ergo in inferno similes ficulnee infructuose ut fructus comburantur. Item similes sunt rusticis qui semper acuunt ligones suos vel barbitonsori qui frequenter acuunt rasoria ipsa vel nichil operantur. Et alii temptant utrum operari possint apparatu vel non et in hac voluntate bene faciendi sepe deficiunt. Item pigritans ~~...~~ sicut hostium vertitur in cardine suo sic piger hostium in mar tinum vertitur. Item accidiosus cum et non imitatur bonum aliorum aut semicircula(r)iter et non perfecte quia circa usque semicirculum. Sic piger in admissione et commissione mors constat et reniniat et remordet ut imitatur bonum quam quod monet frequentius secundum propositum et sic etiam mors tantum circulariter mors quia vult et non vult piger ~~...~~ Non enim perfecte movetur. Item piger est sine ictu moritur et qui solo summo saturatur solo pompino delectatur. Item ferrum et gladius consumuntur rubigine nisi ponatur in exercitium. Sic ociosus consumitur rubigine nisi exerceatur exercitio operationis. Item non debet habere bonas alas aut bonos pedes. Item notandum quod dicit philosophus libro de animalibus quod omnis avis habens bonas alas et pedes bonos pedes ita omnis homo debet habere bonos pedes operationis et bonas alas contemplationis. Et sicut avis carens istis cito capitur sic homo potius a demone si istis careat. Exemplum huius erat de david qui captus fuit aspectu bersabee quia accidiosus erat. Item sunt sicut pisces qui aste incipiunt et in ymo tinea. Sic aliqui incipiunt altissime in spiritu et consumantur in carne in pigritia et torpore. Item ecclesiastes super iohannem: Quamvis tibi magis pote debes qui in tempore arido si perdideris recuperare poteris tempus si perdideris difficulter illud recuperabis.

Advocatus. Item nota quod sicut omni accipiter ut habeat defensores contra aves rapaces sicut pullus accipitris qui natus fuit et grandescens esurit comedit patrem. Sic multi conducunt advocatos ut defendant bona sua et ipsi consumunt ea. Item non advocati sunt deteriores meretricibus quia illa vendit deteriorem et viliorem partem corporis sui, advocati aut nobiliorem partem et meliorem partem scilicet os et linguam. Item nota quare advocati frequentius sensum in morte quam alii, responsio est in promptu quia deum vendiderunt cum et iustum est ut quod vendidit quis rehabere non debet. Item sicut lane saltibus vel saltando fugiunt sic isti custodiunt causas ultatem transiliendo. Gregorius super ezechielem: Iustus advocatus in iustas causas nullo modo accipit nec vel dare pro iniustia consentit. Item lingua advocatorum est sicut lingua statere que admodum ponderis unum denarium statim ad alteram partem inclinatur.

Amor ad aliquid concedendum et omnibus florem dum est pulcritudine. Item mundus et dyabolus ludunt cum hiis qui eos amant sicut incantatores multi sub capello ponere videntur ea capille

De advocatis

De amore

elevato vel inpleatur ... ut ... ad vi
dum. vigilia. s. Item amatores mun
di similes sunt talpe que terram in
habitat et cum dividit fodit et dis
cutit sed extra terram sapientiam
videre que incendiis sapiens est ...
fatua est. Item si stellis esset in celo to
ta terra mediam punctum videretur
que tamen magna videtur. Sic ho
mini pauperem deo coniuncto terra
nichil esse videretur que amatoribus
mundi bona magna esse videntur
Item musce non insident olle bullien
ti. Sic nec in mente cogitationes ce
di inflammato divino amore. Item tanta
sentiens tum tanto odore balsami ut non
sentiat putredinem sterquilinii. Sic ille qui
pro amorem gustat non sentit quam suavis
est deus non sentit punctiones pene
Item sicut igneum est durabile. Sic cor
inflammatum divino amore est durabile
post dilectionem. Item navis movetur
ancoris. Sic ... agitata fluctu
divino amore. Item quedam animalia mag
corporis in mundo sunt propter defectum
caloris amoris divini. Item leo maxime
timet ignem et album gallum. Sic
dyabolus illum ignis est ignis divi
amoris in corde doctrina predicationis
ignis et candor fine ... conspicio
nis et vite. Item amor divinus languor
quia mutat statum pulsum colorem
et gustum. ... quia inclinat
superbos et facit humiles. Amor sic pondus
in spiritualibus. Augustinus amor meus
pondus meum eo feror quocumque feror
Si enim homo ... pondus super ...
... et similiter ... pulsum per pul
sum intellige motum id est bona opera. Sicut
enim amor sit ignis et ignis ... omnia
elevata sic ... amor semper
est in motu bone operationis. Bernhardus

amor vester esse otiosus. Item ut ...
mutat. Non enim potest homo diu se
ad solem sustinere nisi sustineat ...
tur. Sic nec anima se ad solem
iustitie per amorem convertere quando
decoloretur. Cant. Nolite me con
siderare quod (?) amor dei talis in toto
anxiositatis et colorat pallore hones
te conversationis. Gustum mutat
quia tollit saporem mundanum. Sic
igitur quattuor modis languet
anima et tamen ... vult.
Item de amore sic est quod quanto
plus distribuitur tanto amplius
multiplicatur. Augustinus parvus amor
quanto plus pollet tanto plus
habetur. Item amor verecundiam
post ponit timorem depellit dis
pensationem nescit dampnum pro(pter)
amantem negligit alicui amorem
non admittit. Jeronimus de ...
nos qui pro nobis sine ... diu in cruce
suspensus. Item qui deum diligit non
timet et econtra qui mundum amat
nichil timet semper. Item damnatorum
sicut scriptum vince quod qui diu
ad herere vult sanctificat. Sic separatum
non valet nisi ad incendium. Sic mundi
etiam homo. Item est amor fratris (?)
quo quis diligit amicum propter ...
... et ... propter utilitatem. Item est
amor ... quo quis diligit ut
... ad amorem ... per me
... est amor fidelis ...
... caritatis et spiritualis. Item ...
quod ... amor. s. ... in ...
quibus debemus in celum volare
sed dyabolus pessimus ...
... quo suo columbam Christi
capit alam unam constringit ...
scandum posse sunt ... ut in
... [illegible] et ... alia ...

factum constringitur alia teste Johanne
qui dicit Si quis dicit quia diligo
deum et fratrem suum odit mendax
est Tertium nota quod rectum speculum cor
pus non tangit tamen nisi in puncto
ut patet si ponatur regula super omnem
cor hominis rectificatum per amorem dei
non debet tangere temporalia nisi in pun
cto necessitatis quia si indiget illis tem
poralia nobilia sunt et spiritualia et cedit
intra inest ipsis ut patet in amputatione
vinearum et fossatione et vindemiatione
nam etiam ad eam reddit consensum sicut recto
ingenium secundum totum Deus autem
rectus est ideo cor hominis rectificatum
per amorem debet coniungi deo
secundo propter deus ut toto corde dili
gatur Secundo rectum tangit gibbosum in
aliqua sui parte et in aliqua non ut patet
si ponatur regula super nodosum lignum
in suis elevationibus tangit ipsum
non in suis depressionibus sic cor hominis
rectificatum per amorem debet coniungi
proximo in suis elevationibus id est in suis
bonis non in suis depressionibus id est vitiis
ut bonam eius naturam diligat non
vitia Tertium sicut impossibile est duas
animas esse in uno corpore et sic unum
tale secundo propter quod diliges deum ex
toto corde Tertium sicut boni agricole ramu
sculos prescindunt ut arbor fructificet in alte
tudinem ut eam dum crescit succisum ut omnis
amor in prudentis sine inordinatus pre
scindatur et sic arbor spiritualis succisum
crescit De angelo

Angelus secundo bonus angelus imple
tur detinet hominem tunc apparet quia usque
consolatur enim Capitulo Ierem de angelo qui beate
marie apparuit in conceptione salvatoris
et zacharie Et causa est de inde angelus
Tertium nota quod homines a principio mundi sunt
ad novem ordines angelorum et non ordini assi
milantur Sic homo peregrinum signum est quod
pellitur ordine assumitur Tertium nota
quod vernali tempore solent aves super arbores

sedere et dulciter cantare anima autem quam deum est
in corpore in statu gratie est quasi paradisus anime
vel orto dei quia autem in spiritu est de
factum et pulcritudo Adhuc autem ortum
conveniunt aves id est angeli et ibi de medio
duorum testamentorum dabunt voces quia illi
animabus revelantur secreta celestia quasi secreta
spiritualia sentimus delectantur Propterea dixit deus
levavi manum meam voces iste in spiratio
nes sunt angelice Cum autem anima peccato polluitur
ab angelorum visitatione destituitur De anima

Anima secundo manum non replet nisi re
cuius representat imaginem et per figura
delebitur sic cor amore ponderosum non quies
cit donec veniat in deum ubi est naturaliter
ubi est sua quies Augustinus fecisti nos ad
te Tertium nota quod anima secundum naturam
speculi quod solet oppositum recipit sole
et luto obiectum recipitur lutum Et anima deo
coniuncta recipit imaginem eius Coniuncta
vero cuilibet rei temporali per amorem recipit
eius imaginem Tertium baculus qui deum est
vero non frangitur Tertium factum esset quasi qui
contra plumam ponit et quadragintam
bene stabularet Talis est qui non
curat de anima sed tamen de corpore Tertium militi
pugnans in sua contemplatione abhominantur
quibus prius libenter vescebatur Et anima spi
ritu impugnata abhominatur peccata sive ante
delectabilia Tertium fortis domus tamen potest
furari cui dicitur super quam iacet a multo fortius
quam manum suam quo idem est quod ipse vel
secundo eius furari permittit Tertium augustinus
in libro de civitate dei Deus in medio
stans animarum in multorum speculorum de lucem
in omnibus Et sic in medio stans anima
in patria Tertium si vinarium vel stagnum ob
struitur contra partem vehemente procella tunc
non fluunt sed in altum tanguntur fluctus
et effluunt Et sic bene obstruuntur
meatus sensuum ob persolutum oculi per
epistolam et sic de aliis vehemente procella
peccati non fluunt spiritus sed supernus ad alta

postulando deum auxilium eleuat. Ps. a dextris dne leua a. iii. Item Nota Bernardus est species que admodum facies tuam pulchritudine tua contempsisti quod mulier que tam sollicite faciem suam feditatem inspiciendo consideraret quod multa maculam ibidem esse fuisset. De auaritia

Auaritia Nota si unum membrum plus retineat de alimento quam indigeat modo distribuat aliis membris suum retinet quia tunc de facili generatur apostema sic tunc diues distribuat ad sustentationem temporales diuitias qui plus de illis retinet quam indigeat indigentibus donat in dampnum suum et in perditione retinet. Item alibi periculosum est apostema quod est iuxta cor sic tamen diuitie ponuntur iuxta cor et tamen minus amantur periculosius sunt. Item canis ut comedere de feno super quod iacet tamen si quis uenerit talem latrat et mordet sic auarus de diuitiis suis non comedit nec sinit alios in comedere attingere. Item tamen asinus mortuus pelle excoriatur sic auarus de diuitiis suis non comedit nec sinit alios inde attingere. Item tamen asinus moritur pelle excoriatur sic auarus cum moritur pelles temporalium obstinet corpus vermibus datur et anima tamen infernalibus i. demonibus [?] sepulturam anima sepelitur. Item sicut qui habet thesaurum mortuo suo per unde quantum eius furtulum inspicit sic diues qui posuit cupiditatem in corde suo necesse tamquam thesaurum omne malum per unde inspicit Reg. Thesaurus in [?] omnium malorum est cupiditas. Item auari sunt sicut porci qui non faciunt nisi malum dum uiuunt quia neque laua[n]dos est utilis sicut ouis ut portat lanam sicut equus ut arat sicut bos sed post mortem bonus est quia carnes eius comeduntur sic auari non faciunt nisi rape et impugnare sed post mortem diuiduntur eorum diuitie. Item sunt sicut spongia que bibitam aquam non reddit nisi premeatur sic nec ipsi diuitias nisi quam morte premuntur. Item sunt sicut aranea que primum se capit et parum intelligit de dextris et multos pedes i. cupiditates et sollicitudines ad acquirenda temporalia et filia texit quibus se suspendit sic auarus facit funiculum quo ad patibulum inferni suspendatur. Item Nota quod in iure dicitur [?] quemcumque alienum pecuniam rapit quia uel cattivi uel alieni facto in quem deducit qui super ipsa erit. Item sicut fur et qui eum recipit ambo suspenduntur sic usurarius et heres non restituens. Item auari sunt peiores demonibus qui non tenti[a]nt nisi dampnatos et malos sed auari et usurarii etiam bonos spoliant et cruciant. Item Augustinus de conflictu uiciorum Auaritie moribus nunquam melius compositum [?] in dies moritur sine oblivione meditatur. De Rebellione

Rebellionis Nota bellum facit diues sicut sicut de sede in mari diuersi pisces et intrant unos eius et pisces serunt cum posita diuitur [?] et pisces alios deuorat sic ipsi adducunt principes ad deuorandum diuites sub[?]. Item qui cadauer iacet in tanta [?] pro...

Item canis de quo tradit nota pretereatur ut auari diuitias [?] perdere [?]

mastinum magnum et arripiunt furcas
magna posita prius tanquam et porta
et alie aves comedunt vermes et me-
dullam. Item principes prius rapiunt
magna deinde ballivi arripiunt
partem suam ad instar canum fortiores et
filii arripiunt cirotecas et zonas et
huiusmodi ita quod scilicet tamen minimus
remanet. Item nota de infirmo ulceroso
de muscis quibus fugavit quedam muli-
er et dixit infirmus quod male fe-
cit quia iam ille plene cibate et sa-
turate nec sanguinem tantum male
sicut ille qui nunquam remanet et cum
macilente. Item ballivi qui iam sunt in
plenitudine nova rapiunt sicut a primo
qui sunt pauperes et vacui. Nota de pirata
inclusis in quadam civitate prepositos
ducentes ad suspendendum quendam la-
tronem dixit magni fures suspen-
dunt latronem parvum. De bello

Bellum. Nota miles debet vincere
committere qui multos ictus
sustinet. Nota sex sunt modi quibus
infestantur a superiori reprehensionis
confusionis depressio ab inferiori car-
nis elevatio a posteriori preteritorum
temporum delectatio recordatio ab ante-
riori demonum oppositio ad dextris prosperi-
tas a sinistris adversitas. Nota quod
sicut milites qui sunt de familia
regis alicuius vel principis gerunt
arma eorum in cironicis sic nos
arma Christi fer i. xani scilicet humili-
tatem paupertatem austeritatem
et huiusmodi. De beatitudine

Beatitudo. Nota dominus promittit
beatitudinem in sacra scriptura
ut magis allician ad serviendum ei.
Exemplo boni ducis qui militibus
suis donativa promittit ut magis ani-
mentur ad viriliter pugnandum et ne
non deficiant. Unde requisitus si
ipsius libere imperatore quid esset quod
non promittet desideret insolubile quod

quod futurum. Nota quod non convenit
cum aliquo in opere nisi etiam conveni-
at in virtute nec fit aliquid combinatio
nec virtus ignis in caliditate. Item nullus
potest convenire cum Christo in virtute seu
beatitudine nisi conveniat prius in vi-
gorosa labore temptationum et super-
tione. Item nota omnis motus per necessitate
est et contrario in contrarium et quanto
plus est in aliqua dispositione ali-
qua tanto contrario magis in spiritu
ut aqua calida infrigidat. Sic cum
sic ergo quod qui vult exaltari ad beati-
tudinem esse humilem de necessitate
et quanto humilior tanto magis exal-
tatur. Item nota sicut aqua exorditur polis
calefacta virtute spiritus solis subtiliter
transit et in vapore aerem convertitur
et post in ignem sic ad Christum anima
ad beatitudinem exaltetur ex plus ut
radio divine dilectionis calefiat.
Nota de gaudio eterne beatitudinis. Augustinus
dicit quod illi gaudio pulcritudo
absolonis comparata est deformitas
sapientia salomonis stultitia agi-
litas asahel est quedam ponderosa
tarditas et sic etiam de omnibus ex-
cellentiis omnium rerum nobilium quod emine-
nt sunt respectu beatitudinis. Nota quod
in beatitudine summa est delectatio et
est causa omnibus rebus in suo principio
est in maiori habundantia potenti-
efficacia et diviori perseverancia. Exemplum
de calore in igne sive in sole et aqua
in mari origo autem omnis delectationis
que per animam desideratur est ipse pradi-
ci i. in deo cum omne delectabile quod
est in creatura per equivalentia vino per
quandam superexcellentia infinities in
finitum est in deo predicto modo ubique
tamquam in fonte originis in fluentia sic
in aia suspenditur divina. Nota etiam

quo dum in anima suscipiuntur delec-
tatio temporalis que in mysterium ascen-
dit inde totam animam absorbet
et omne eius desiderium trahere om-
nis alterius delectationis obliuionem
inducit nam suauitas melodie in-
terne intendi quod suspenditur om-
nes usus officios et sibi de aliis sen-
sibus. Si ergo in uia delectatio
potest deesse inmbrantibus quid
recogitandum est de omnibus sol-
datus et excellentissimus. Nota quod
aliquis habet in se aliquid copiosius
tanto illud effundit habundan-
tius. Exemplum de lumine in sole luna
et stellis. Cum ergo deus habet
delectatione infinitas infinitam
habeat fundit eam copiosissime quam
secundum mensuram ostendi est
modus agendi. De benignitate
Benignitas mansuetudo. Nota
quod benignitas mansuetudo
debet esse in omnibus et potissime
in principibus et prelatis. Exemplum quia
inter apes illas illa que rex alias
non habet aculeum. Nota tamen quod hec
requirit ipsa dispositio humane nature
quod homo sit benignus. Consue-
uit enim homines et etiam alie crea-
ture et ac precalabilis conuenienter opera-
ta adque instinuant eas nec supra
est autem homo per naturam mansue-
tum. Ergo iniuriam non diligendo
nec guerras exercendo uel qualiter
crudeliter agendo. Qui in malis
insistendo est agere contra condicionem
nature sue. Cum autem aliquod animal
brutum facit contra naturam suam tunc
lege diuina iudicatur occidi. Canis
rabidus capitur et ad collum ligatur
ad fossatum trahitur exterminandus
... ligata. Canis inter cetera

animalia est plus domestica uel dispositum
ut sit homini coniunctus tamen autem factus
est rabidus tunc contra naturam suam
mordet hominem morsu letali. Sed
multo reprehensibilior est homo fa-
ciendo guerram et crudelitatem contra
naturam pacificam tum quia rationalis
tum quia faciens contra naturam
et ideo multo dignior ut torqueatur
ad collum ligata ad fossatum inferni
in trahatur exterminandus. Est si uin-
dictam quis querit ut sanctitatem
et uoratem redimendam quam non inter
de contempnit facit de malo uenenum
Item secundum uirtutem manus cor-
dis eius est uisor quam laterum quia si
caritatem manus dampnum cordis eius
est uisor quam latum quia si caritatem
indulgeret tunc cor eius esset unum sicut
uita diuina esset et thesaurus celestium
archa et medicinarum spiritus sancti apotheca
et tandem securius esset prior ope de
habitu dando finaliter uita eterna. Iste
Nota quod homo similis est deo in
uel ergo semper debet facere consimilia
opera cum sit ad similitudinem et ymaginatio-
nem eius. Si ergo deus in parte natus
est et mortuus et post resurrectionem ca-
ntauit et ascendens angelum hom-
inibus concedit ... toti pari de-
ditus fuit deus et homo. De caritate
Caritas nota caritas est impe-
ratrix signaculum et impressio spiri-
tus. Cantica pone me sicut signa-
culum super cor tuum. Item sermo quanto
plus tunditur tanto magis dilatatur
sic cor accensum caritate tanto plus
in tribulationibus profecit. Exemplum Quan-
to plus ille plus comprimitur tanto
amplius multiplicatur. Item caritas
est apotheca in qua diuites omnes
deo sunt sicut species aromatice in celari-
um. Item sicut species aromatice sine
odorem celare non possunt sic ca-
ritas se ostendit ubique et sentitur. Sicut

ignis divini non potest abscondi. Nota
quod caritas in spiritu est longitudinem
in diligendo deum perveniat latitudi-
nem diligendo amicum in deo et inimi-
cum propter deum diligendo
deum in prosperis et adversis sublimitatem
diligendo deum propter honorem suum
plus quam propter fructum premium
in futuro autem habebit sublimitatem
in premium dignitate profunditatem in in-
scrutabili dei cognitione longitudinem
in eternitate. Ideo quia sinus dei caritas lar-
gus est et capax qui omnia recipit in
se per amorem unde dicit Continui in
sinu meo multarum gentium et si tu nos
continei in sinum suo cum amore et inimici.
Nota quod caritas dilatat domum cor-
dis ad hoc ut homo in corde suo omnes
recipiat. Sed videtur quod adhuc caritas
aliquorum corda non intrant quia non
possunt ibi intrare nisi amici. Item Nota
caritas est inter omnes matres fecundior
inter virtutes melior inter sorores pul-
crior inter matres fecundior inter
fructus dilectior inter vestes preciosi-
or. Item caritas est medicamen melior
quia sedat omne bonum. Item in paci-
in sperans ipsi deo. Item optati desi-
derans amatum. Item concordem cum
deo. Item infinitum quia est [illegible]
modus non habuisse modum. Nota
quod peccatum mortale est oppositum ad
caritatem primo quia peccatum est offen-
sa dei quod est contra amicitiam
que est idem velle et nolle in rebus li-
citis et honestis secundum Tullium. Item
quia caritas unit deo peccatum separat
Est enim amor quedam amantis cum
amato. Item quia peccatum interficit ip-
sum subiectum caritas autem vivifi-
cat secundum illud sicut anima vita est corporis
est vita anime. Item narratur de quadam domina
cum domini carnis [illegible] visitatione affec-
tus et desiderio languens dixit virtu-
ti fidei tamquam pedisseque ut ad sponsum

veniret et eum admoneret per singulos suos
articulos quod per quedam carmina et versus
de fundis libris et profundis gemitibus
venire compelleret spiritum aut ut venientem
cum gaudio reciperet et ad influendas
delicias suas cordi ardore pro ipsius suspi-
riis eum artaret caritati aut ut sus-
ceptum caperet captum suis vinculis
astringeret et detineret quod et factum est et
inestimabilem sensit consolationem.
Item sicut omnis mensa dicitur inops si
desit ei panis licet diversis ferculis reple-
ta ita quicumque deo ieiuniis et oratione et aliis
bonis servit si caritatem non habet nichil
facit. Item sicut ignis continuari non
potest nisi adhibeantur ligna sic nec
caritas potest continuari nisi bona opera
[illegible] quod si bene [illegible] non sunt nec
non valent adhibe suspiratorium devo-
te orationis. De caritate de carne

Ardo. Nota carnis non per deum sicut
iuxta ignem qui calefiat ut homo
in spiritu ardere qui comburatur. Item
iuxta mulieres qui in aliquo tempore.
Item sicut stultus est qui accedit ad
gladium evaginatum et qui mittit ignem
ardentem et aquam sine fundo sic qui
accedit ad mulierem. Item de collo unius [illegible]
frangitur facit sic [illegible] ad peccandum
ignem. Unde dyabolus de [illegible]
[illegible] sic facit eam
[illegible] ignem [illegible] iuvenes quo
peccent. Item cum scintilla homo ad [illegible]
[illegible] debet pungere carnem sic apes
[illegible] et [illegible] punctionibus cogitatio
punctiones. Item figulus non potest
bene operari [illegible] nisi prius sit bene
[illegible] aut [illegible] nisi [illegible]
ieiuniis vigiliis et oratione. Item carnales
[illegible] sunt sicut canes latrantes quia
viatoribus sunt molesti et tamen dum la-
trant [illegible] in [illegible] accidunt

morsu dum non premuntur. Item quanto
plus ponitur de fimo in terra tanto pluris
herbe inutiles crescunt nisi colantur.
Sic quanto magis homo nutrit et impinguat
carnem suam tanto plus insurgunt
inordinati motus nisi per disciplinam
corrigantur. Sepe namque cum per terra herbas
mala pullulare non permittit. Item stultus
esset qui inimicum suum cum quo con
tinuam pugnam habet duceret ubi
vires suas reciperet. Stultus est
qui carnem suam que inimicus est
ducit ad delicias. Item stultus est qui
plus curat de scarpellis quam de mer
tibus. Caro est scarpellus anime est
vilis et sanguine compacta. Item quidam
sunt fortes ad faciendum et quando carnis
sunt debiles ad ea que sunt spiritus.
Unde admodum azini apte posteriori
sunt fortes sed fortes sunt ad portan
dum ad luxuriandum non ad laboran
dum. Ita homines. Item caro delicate nutri
ta est sicut equus pinguis et bene im
tritus qui recalcitrat et dominum suum
percutit in lutum. Item qui vult se ex
pedire de equo suo et vendere eum
impinguat. Sic ut quod vellemus ven
dere carnem nostram cum ita impug
namus eam. Item caro dissuadet appa
et loquitur homini cum vult surgere ad
matutinas noli hoc facere et que appel
lat cum manifesto gravamine et postulat
diem dicens multi perierunt. Plus me
lius est suavitate quam deficere raciona
bile debet esse obsequium. Et attende
quod dicit apostolus licet homo noster
exterior corrumpatur tamen qui intus est
renovatur de die in diem. Item pullus pri
mus iterum oritur si desideria carnis
[illegible] tunc [illegible] iterum pullulant.
Item pullus renascitur sed non pennia pen
na est desiderium [illegible] ad quod [illegible]

non sufficiunt carnalia desideria
ipse surgunt. Item non [illegible] de epis
to cui rex commisit filiam suam
delicate nutriendam et et cave qua
si tamquam sustentandum sed tamen
regimendum qui episcopus carnem omnibus
delictis impinguavit filiam vero
fame afflixit. Unde tamen rupto vin
culo filiam interfecit. Carnis corpus
filia anima rex deus prepositus ho
rumpens vinculum obediencie de
carnem humanam tuam gerens. De castitate

Castitas nota pulchro ortu et
clausum fecundat et ornat or
tulanus multis floribus odoriferis
et ibi libenter recreatur. Sic ortula
nus celestis virginitatem multis im
plet virtutibus si tamen ipse clausam
et mundam tenuerit. Item virginitas est
flos quia solo tactu marcescit. Item
flos ostendit pulchritudinem suam
soli et [illegible] cum nocti. Sic virgo
soli Christo ut debet esse Christo
qui detegit tenebras concupiscen
cie. Item castitas est semita recta
ad patriam et ita stricta quod
collateralem non patitur ita angus
ta est quod per eam non possunt
ire collaterales qui optant alter tum
cadere quia coangustatum est stratum
ita ut alter decidat. Item non quod
parum valet castitas in corpore ubi sit
in corde. Unde quidam in corpore
suum castum custodivit sed frequenter
in corde suo turpia cogitavit et tur
pia dixit. Mortua non inventa est
ab umbilico infra pulchra et integra
ab umbilico non et supra turpis et to
ta confracta. Item sicut [illegible] multis
[illegible] pervenit ad candorem sic
multis laboribus venitur ad castitatem.

Crux non velato lumine. De cecitate
cecus ad patibulum trahitur sic non [illegible]
[illegible] qui non providit [illegible]
[illegible] inveni [illegible]

cos quod mors est dure illuminantes
decipiant De cibo

Cibus quando in[?] ipsum initatus bene comedit
quia si animus tuus est quietus in
vitam gaudebit. Quia in iniurias dolebit
Nota quidam carnes suas comedunt
ut luxuriosi quidam ferrum arge
tum et aurum ut avari quidam alter
alterum ut immundi quidam cor et uiscera
ut vitiandi quidam carbones et sterco
ra ut detractores famam fratrum devoran
tes Alii ventum ut vani gloriosi. absque
cena surgendum est sicut credimus quia
post cenam non est predicandum ne simu
lantes videamur admonitum De cogitatione

Cogitatio Qui pectora sua tundit
et saltant non radicitus evellit
quia actum peccati dimittunt sed cogi
tatione et voluntate retinent que
sunt radices peccatorum. Sed facilis rem
inspicit sicut herba saltata Item sicut
ventris cum mitibus ne tamen crescerent
non posse ignis exstinguere. Item vetus
volumus non facilius antiqua arbor
cum difficultate evellitur nisi debile
capiunt ideo et ideo sentiendum est abusus
capiunt peccati prodere debet in cogita
tione. Quia sinistra peccata nunc si
fons siccatus non fuerit Item quedam
sunt bruta que facta castratione stati
natres suas convertunt ad aliud Similes
sunt isti qui evacuant pectora mala
eas desiderat iterum cogitare Item tamen sit
ueris et sustinens diu inuncta Venit ad
muticulas eius non perit nisi gestac
tam sed solum manet aliquamdiu
capiunt Ideo iniusta statim evellitur
et ita sepe pungit quod ante dila
terat et sanguinem elicit Sic quidam
inmundas cogitationes que se sitim
iniusti non viriliter repellimus Ideo quia
sanguine peccati elicitur Sed tamen in
venis et nobiles statim de se iniustas
depellit et tamen pede vel dentibus
interficit Ideo non sed aures. Laetitias

Item medicus ignis pro diversitate sanitu
tis dispersus statim renovatur et extinctum
desiccatus non dispersus difficile ab ipsis
tibus superatur Sic tamen animum ut dicit
cogitationem per temporalia dispergimus
et amorem nostrum agris uxori et filiis
impendimus congelati et frigidi ut
marcimus Item quidam heremita sem
per litigabat aliquos et cum quereretur
ab eo cum quibus litigaret respondit
Cum cogitationibus meis litigo que
interius mihi auferunt deum sed ego
repugno Item nos voluptas carnalis
nervis voluptatibus cogitationibus
talibus et operibus mittitur et quos absque
abstinet aliquando vitiis abstrahit
et carnalitas famelicorum Sic autem
quod ab operibus abstinent quod agressus
fervidus eos seminare contingit Nichil
enim tam quam offas in me carnis facit
nisi dum devocius desideriis et intimis
delectationibus facit consensum operis
et ipsas que calefacientes involuntur
Item nos cogitans de eternis magnum volunt
habere solatium plus abemulatum pinuli
in carnis que sequiti flagellatione
et terroribus assiduis verecunda est
nec solum abemulatibus sed lacrimis
defluentes ad oculos ipsius dirigit
reprimere et solo timore sanat Quis
vult habere silentium aliquos mihi ero
administrationis temporalis que ad litem
causa liter sed Item Sic autem tamen fantas
matum in assimpturam triumphum
sed nos latibulum cogitationum et forensium
receptionum Item nos quod periculosis male
cogitationis est pro maximum Nam ipsa
est principium affectionum mortiferarum
et mali actionis et consuetudinis sive
ad obstinationis et eterne damnacio
nis Pius enim erat in primo usque
maior Exemplum de venatore qui in

bino non erat nisi parum passum sed insime preciperet crassi pinguem pascere. Item nota quod est magnum periculum quia contra hoc non inde communaliter aliquod remedium. Nota fortitudo. Exemplum de Sampsone. Nota devotio. Exemplum de David. Nota sapientia. Exemplum de Salomone. Nota bona dispositio nature. Exemplum de angelo et primis parentibus. Item nota quod dicit Avicenna in libro de naturalibus de mirabili effectu cogitationum et imaginationum anime impressis super corpora et super res coniunctas tunc singulas dicit quod masculus quandoque femina concipit in imaginationem. Item sic spiritualiter anima concipit quod cogitat et postea parit opus bonum vel malum. Et ideo oportet utile est contra cogitationem antiquum ei acquiescere catur et plus quam mixta in pessimum eius quod operatur. Unde quidam peritissimus legis doctor docuit hanc rationem duos fratres qui venerunt ad eum pro audiendo legibus: Cogita in quid cogita nisi semper. Confessione

Confessio non obligat magnus debitis stultus esset si sine excepto posset compoto liberari et non liberet compotacionem. Computat qui confitetur. Item cum domus comburitur statim clamat ad ignem. Sic qui videt domum conscientie sue accensam igne peccati debet statim ignem revelare quod fit per confessionem. Item membro infirmo ostenditur medico quod aliis occultatur. Ita peccatum debet dici sacerdoti per confessionem et aliis abscondi. Ideo multi sunt similes serpentibus et canibus qui etiam turpia sua ostendunt indifferenter. Item sicut ancilla scopat domus et congregat sordes ad hostium et postea cum pala eicit, sic peccator debet peccata scopare per confessionem et postea eicere cum pala lingue per confessionem. Quidam autem sunt sicut ancilla pigra que sordes congregatas reponit in angulo domus et ibi putrescunt et fetant domum. Sic aliqui postquam diligenter recogitaverunt peccata sua pre verecundia confiteri non audent et dimittunt ea in suo secreto. Item nota loca plana melius scopantur. Sic simplices confitentur. Item sicut medici infirmi non abscondunt vulnera sua sed potius ostendunt ut moveant homines ad compassionem et pietatem, sic peccator debet peccata sua in confessione deo ostendere ut sic possit eum ad pietatem movere et accipere ab eo largitatem gratie. Item quidam tunc plus confitentur cum sunt sub patibulo. Item utile est antequam res in iudicium veniet componere in confessione et emendare delictum ante sententiam generalem. Item bonum est confiteri ante mortem ne faciat dyabolus nobis sicut usurarius qui si pignus non redimatur in termino constituto exponet in scrinio suo sic rem suam. Sic dyabolus peccatores qui non confitentur nisi in morte. Item sicut ferrum rubiginem amittit pigne et lima expurgatus, sic peccator rubiginem peccati pigne contritionis et doloris per lima confessionis que dentata est et pungit ad citationis pene et satisfactionis. Sic manus que frequenter inquinatur frequenter abluitur et vestis que frequenter lavandos impolet frequenter emanatur. Sic qui bibit aquam inquantitatem debet frequenter purgare cum Augustinus dicitur est in mal

sancto patri confessio quam in bonis
operibus superba elatio sic zabulus exuber-
tantia est maxima pro pena.

Contemplacio. Nota quod sicut
aquila volens instruere pullos
suos ad volandum dat eis primo
aliquantulum de cibo et postea vola-
tat in altum aliquantulum ut pulli
esurientes gustata sibi suavitate
conentur matrem sequi. Anime sancte
pregustata dei dulcedine per contem-
placionem nituntur ascendere in ipsam
altitudinem quia pregustaverunt. Item
Nota. Querere posset aliquis et mirari
et dicere quis potest esse dulcedo
contemplacionis tanta cum de ea
nichil sentiat aut degustet dicen-
dum quod hoc est multiplex sicut quando
aliqua res non percipitur. Prima racio
est quia tota intencio et solicitudo
et studium anime ad aliud est occupa-
sicut patet de eo qui fortiter intendit
auditui qui non videt etiam ea que
sunt coram oculis ipsius hominis. Ante
solicitudo ad mundanas occupaciones
et delectationes est torpatur inclinata.
Secunda racio est quia non vigeret
ut inhabitat in eis spiritus suus per
graciam attendit enim quod manus
paralitica non sentit quod torpeat
spiritus unitivus. Item non consistit ut
patet de membro ligato quod postquam
aliquantulum diu steterit ligatum non
sentit propter hoc quod spiritus corporis
ligatus obstaculo prohibitus non potest
procedere ad illud membrum. Sic peccatum est
vinculum quo dyabolus tenet animam
ligatam strictissime cum ligatur est
obstaculo prohibente non potest spiritus sanctus
intrare in animam. Credo verbis in templum
eadem quam semper eam ponunt. De consciencia

Consciencia. Nota dicitur quod liber
collegium liber conscii adnotatum in curia ro-
mana qui clamat contradicendo talis

petitur contra capitulum istum sum. Sic
posuit deus conscienciam in homine
contradicentem omni malo. Item similis
tus est qui liber in picturam in quo
potest videre omnem vilitatem et maculam
que sunt speculum maculat quod videre
debet mundare faciem. Sic qui libri
conscientie pro modica delectatione impug-
norat maculat. Item sicut in panno
delicato modica apparet macula non
in rudi et sicut delicatus cito sentit
spinam non rusticus. Sic homines de-
licatam et puram conscientiam mo-
dicum peccatum. Item conscientia est sicut
candela accensa quam posuit deus
in medio cordis nostri ut pateant
ea que in corde sunt. Psalmo: Signatum
est super nos lumen vultus. Item sicut
splendor egredientis de luce. Sic hec
vesta conscripta de conscientie puritate.
Item conscientia tua testis est tibi solum
in supremo consistorio creditur. Ipsa
est nuncius explorator diligentissimus
quem effugere nullus potest quia omnia
ipsos domino denunciat. Ipsa est custos
fidelissimus qui nec permittit perdere
omnia que ei commendantur. Unde
qualia ei commendes. Ipsa est liber
scripture indelebilis. Unde qualia
in eo scribas. Secundum illum liber
meditabitur omnis homo. Ipsa est ager
fecundissimus. Unde quod ibi seminas

Consilium. Nota philosophus. De consilio

Qui consilium in corde suo retinet quod
est consilium sui ... melius est eligere.
Sic Seneca: quod secretum esse voluerit
nulli revelet. Qualiter enim ab illo ex-
spectas quod et ipse non prestitit. De consuetudine

Consuetudo. Nota semper quod de in-
tencio contrahitur valde removen-
dus est ab igne quia facilius accen-
ditur. Item non sunt quidam cardi-
nales nobiles que ...

rogavit ut primam ageret qui non acquiesce-
bat ei. Cui frater Richardus: Si non mo-
do facit penitentiam dico saltem facias treugas.
At ille quid est treuga? Respondit: abstine tribus
diebus ab omni illicito propter amorem dei.
Et sic fecit. Hiis completis aliis tribus
diebus abstineas propter amorem beate vir-
ginis. Quod et fecit. Postea amore ali-
quorum sanctorum. Et fecit similiter. Postea vo-
cavit recipere. Cui ille dixit: nolo
amodo facere treugam sed pacem. Leve enim
michi est deinceps abstinere. Item ardor
facili non adquiritur et immillius anti-
quus alicui non dimittitur. Defaulcet
impetuosus unda invenit flexa imp-
ressum contrarium nisi deus teneat ipsam.
Item ubi grandis est morbus simplex
fomes adhibere medicum. De contri-
tione. Nota spina impedit no-
stra extrahi nisi cum aculeo sic et
spina peccati de pectore affectionis sine de-
licata operationis nisi cum aculeo con-
tritionis. Item mulier concipit fetum sine
dolore sed non parit sine dolore.
Sic et anima que concipit in peccato
pariter cumque sine dolore contritionis et
pene. Item mane os in unum dumtaxat lac-
tat. Sic amaritudo contritionis
os sordes ab anima expellit. Sicut
vetus (?) mane contritio... Item ex uve
et aqua fit lexiva ad mundandas
maculas cum cinere quibus verba
de contritione tamquam de cinere cruce
et aquam et lacrimarum aqua fit pur-
gatio peccatorum. Contra contritio est
unguentum confectum de speciebus
amaritudinis. Isto unguento sacerdos
dum unguntur et fit remissio peccatorum.
Species autem huius unguenti in orto
ipso meminimus quas colliges dum
peccata meditando recolligis. Contritus

illas dum peccata tua meditando inge-
minis. Confiteri dum lacrimas potes fu-
dis. Item nos debemus dolere de peccati
commissione de gratie amissione
de pene obligatione de statu dubi-
tatione de exilii prolongatione de pa-
trie dilatione. Item vos non bene pe-
ostendere aliquod infirmitate per confes-
sionem qui adhuc cum non sentit per
contritionem. Unde quidam delicatus
miles dixit sacerdoti suo de tibia me
sentit infirmior alia tibia sic infirmitas
adhuc non bene sentit eam et ideo
ostendere eam nequivit. De torde (?)
Cap. Nota sicut multi homines in
una pulvere se comprimunt per
cupiditatem et tamen non est eius latitudo
in mundo in quo omnis possessio habe-
in me aut paterna. Item Nota cor huma-
num habet natum spiritualis ... imagi-
nem trinitatis ... non recipit si totum
replicat totum ... Ei celestibus
celeste est non quod sufficit ... sicut
accipit si pomiis volatilibus
de celis ... dimisit vivens in
sepium de spiritu ... patibulum
... in sepulcris de sepulcro in infer-
de inferno in resurrectionis gloriam et
tandem intelligens ut cor hominis possit
habere. Item in estate herbe virent
et florent et frondent et diffundunt
se. Sunt totam virtutem in frondes.
Itaque quod radix remanet. Quod ab hyeme
vi in hyeme fit econtrario. Unde physi-
ci faciunt confessiones suas in estate
de foliis in hyeme de radicibus. Sic
est in hominibus et maxime in mulie-
ribus. Tota vis est in capite et cappitis
corporis ... de quo fiunt due
confessiones suas. Nulla est vis in
animi cordis quod fit ad modum
radicis quia primum quod fit est cor.
Item nos quod ut operari consistit ...

et an

ad expugnandum immundicia prudenci
am velocitatem et fidelitatem. Item
sicut miles ad pugnandum tria in[illegible]
sunt necessaria arma fortitudo au
dacia sciencia. Item cum est tibi munda
manu pascha celebrandum. Item sponsa
ad nuptias celebrandas tria necessaria
sunt necessaria scilicet balneacio mem
brorum vestitus vestium ornatus crini
um sic spirituali primum contricio lavacio
secundum congregacio virtutum
tercium ordinacio affectionum. Quartum
comisacio honesta. Item nota cor hominis
per dici celum quia ibi debet depingi
sol iusticie et luna .i. beata virgo et
stelle .i. apostoli. Sed heu in pecto
ribus cordium quorundam depinguntur
dura monstra scilicet serpentes [illegible]
ydola domus israel et reptilia cunctarum
rerum cogitacionum. Oratorium vero sue
gule in dormitorio summa [illegible] in
capitulo vulpes astucie et similia. Item dici
tur quod sicut molendinum volvitur
volvitur et nichil consumit sed quod
apponitur molit si autem apponit se ipsum
consumit. Item cor nostrum semper est
in motu et numquam quiescit sed semper
comminuit vel cogitat quidquid illi
occurrit. Item sicut molendinum si apponit
ei arena contaminatur si volutum co
inquinatur si pasta obturatur. Item cor no
strum cogitacio carnalis turbat immunda
maculat vana inquinat et fatigat
c Honore. Nota honores sunt pressiones
dyaboli in quibus diu premunt
et cas dicit. Item nota quod pectus est
stringendum angustum thoracis dure
vestimentis dicitur quam toge vel filare
ipso est quia male sit semper novissit
aliud opus   de corpore

Corpus. Nota corpus nostrum diligere
debemus sicut miles sonipedem suum
quia licet multum ipsum diligat in
frequenter ictibus exponit. Sic debemus
corpus nostrum diligere et in ictibus punire

exponere. Item nota quod caute debent qui
castra corporis sui regere sunt quia vina
dico cito tradit amore cum sibi minutores
suos ibi cottidie scilicet diem et nocte semper
aliquid diminuunt.   de correctione

Corrige. Nota dicitur aliquis vulnerat
eum qui vult eum curare. Sic qui
dam volentes alios corrigere asperius
ledunt. Item sunt quidam qui alios
omnes reprehendere volunt sed ab aliis
reprehendi nolunt. Isti sunt sicut [illegible]
qui percuciunt [illegible] si
tanguntur modicum cito recipiant. Sic habe
re [illegible] vel correctore serpente
utrobique periculum est. Nam sicut non opor
tet semper dure corrigere per familias sed
virgam et familia gladium proferre. Item
quidam sunt sicut rinoceros qui reprehen
dit rinocerum et nec [illegible] qui reprehen
dit [illegible]. Item in munda manus non
mundat sed pocius inquinat. Sic cavis
[illegible] dentes decimidat sed singula
medicinalem abscondit. Sic zelus bonus
[illegible] apparet correctione monstrat
[illegible] tamen consolacionem in fine cavit
custodit in [illegible]. Sic corripies me et
[illegible] aut rapidus semper cuncti
[illegible] zelus malus non corri
git nisi cum cautela in fine consolacionem.
Nota caute agendum est ut desperatio
spiritu inicietur. Sic nos sapiens minutor
primo stabilit equum in statu prius
et post pungit et sanguinis [illegible]. Sic in
quadam adulacione benignitatis
est peccator suscipiendus et postea [illegible]
ferro medicinali pungendus. Item
nota quidam latro dixit
ad patibulum patri suo cum lacrimis
in [illegible] dixit. Attende adhuc [illegible]
ut osculer vos et sub [illegible]
li nasum ei abscidit dentibus dicens

vos fecistis me suspendi quia non com
punxistis me. Item nota quod periculo
sum est correctionem negligere. Nam
propter negligentiam correctionis tota
quasi generatio dampnata est in primis
parentibus. Exemplum de morte Hely negligente
punicione. Item de Dathan et Abyron
vivente vero quos aperta terra degluti
tivit vivos. Item nota quod mollis cu
stos frangit eum. Item abbas ista
permisit cuidam quendam mona
chum ad servandum celarium qui in
veniens raptorem pessimum dixit
ei quis vades. Demon respondit
me expiens (?) demone incessit demo
nem et instetit eum. Quem cum
videns abbas iterum vidit ei dixit (?)
frater respondit ego sum frater demonum et
tu vocas me fratrem. Et procidens
ante pedes illius confessus est
peccata sua et fecit monachum. De cupiditate
Cupiditas. Nota cupidi sunt similes
cynis (?) conducticiis quia plus
cantant alieni (?) quam domini. Et cupi
dos videmus quia plus laborant
pro nummo quam pro deo. Et concupis
centia oculorum lutum est et respirat (?)
pro ... Expone mendelin (?) et concupis
centia carnis limus est quia ligat
Est enim lutum viscosum quodque
accipit quasi inseparabiliter sibi conglu
tinat. Exemplum de ... pecunia est quasi
devorat. Item quod traxit secum lu
tifer terciam partem stellarum pro
pter absorbeat me profundum. Item
cupiditas comparatur inferno ratione
insaciabilitatis quia avarus non reple
bitur pecunia. Secundo cupiditas
respuit eum non implentur (?). Item ratione ti
moris quia propter suspiciones cupidi
absconditur (?). Tantum accessit ad succursum
tantum accessit ad iuventutem. Item ratione ar
doris quia ardet desiderio acquirendi.
Item ratione fetoris quia omnia servat
donec fiunt putrida et fetida. Item
ratione doloris quia in inferno est conti
nuus dolor sic in avaricia licet gau
dium simuletur. In villata (?) leticia magis
in tristicia avarus torquetur. Item cupidi
non saciantur quia non ponunt
mores animi sed insaniam nec mens ista
racio stulcior est talis insanus quia
nullus ita insanus quam paratur (?)
ge ad eos (?) ... Item nota propterea avarus cupi
di quia non est capax et ... calin (?)
Item cupiditas comparatur demonibus
ratione crudelitatis. Et capiti feriun
tur qui sunt crudelissimi eos capit
avaricia. Exemplum singulis (?) avaricia
ipsa ad ultima crudelitate pertinet
eos quia abesse (?) capiuntur cum eum
spem (?) plenam desperavit multo mag
aliorum. Item nota quidam habebat
uxorem et habebat pullum assatum
et dixit uxori date mihi scalam et de
dit. Summus fecit de omnibus mem
bris et ultimus dixit custodi habeo
totum assatum dixit. Adhuc non
habeo de toto et protulit eam cum
verum. Ita sunt aliqui cupidi qui totum
sibi asportant sed nunquam totum habe
bunt donec tunc vera diaboli in
inferno pertranseat. De ente (?)
Nota. Nota quidam Sarracenus
voluit eum occidere cum peti
vit ab eo unam post sedes (?) tante et
prepetit ei et dum intraret quan
dam ecclesiam crucifixus inclina
to capite fecit ei reverentiam. Item cruis (?)
est sceptrum regis celici cui debent
subici omnes qui de regno eius sunt. Et
crux est virga et quasi regula directio
nis. Cuius quid (?) ingredi linea non dis

tortum est non reducitur ad rectitudinem
nisi per crucem. Sic est crux signum regis
quia qui crucem contemnit et regem ob
tunc contempnit. Quartus est. Sic est
baculus vigilatoris quo arceatur
christus cum clipeo crucis ad pugnan
dum probus venit in latum calua
rie. Unde de baculo david contra goli
am i. dyabolum. Item est baculus defen
sionis contra morsum canum venen
osorum et importunitate porcorum. porcorum
Nunquid canis ego sum etc. Sic baculus
contrarios erigit et ambulantes di
rigit. Sextum et baculus est peregrinationis
quem tulit dominus dum peregrinaretur ad
nos. Gen. xxxii. In baculo meo etc.
Item crux domini scutum est magno non
solum depictus leo sicut serapi
ens sed et impressus et clamans ad si
xus. Item nota quod christus cum virgi
sola eius crux alta apparuit et latus ibi
disputat filius cum patre ut quid
dereliquisti me. Sic cum pilato. Sic simile
mens quid feci tibi. Sic sensualitas
cum ratione quare me mori et intame
stude responsionibus. Item nota de quodam
ludimco quod nunquam timebat super
pontem malum transire requisitus autem
quare dixit sic nullum quia surrexit
dominus de sepulcro qui prius pepen
dit in ligno. Unde si pons est de lapide
non timeo quia christus surrexit de sepul
cro lapideo. Si de ligno non timeo quia
christus pependit in ligno. Memoriacum
passionis et resurrectionis securos reddit
nos. Item nota quendam probus
dum letus iret ad martirium requisitus
a tyranno quare ita hylaris est
martirum accedens respondit quia signa
nota culum cordis ... est in pectore
Cui tyrannus quod dicis per ferro ego
probabo. Statim ... probari precedere

et cor eius scindi iussit ut perscrutaretur
ianuas ille cum impressione nominis et in so
meaculo conmissus est. Nota quod in quadam
tribus transmarinis ubi homines nimis
infestantur a leonibus cum volunt
eos fugare accipiunt unum leonem et cru
cifigunt eum et ponunt eum in aperto quod
videntes alii leones fugiunt territi nec
audent appropinquare. Sic demones qui
leones sunt territi propter crucifixum qui
est leo de tribu iuda qui sua summam
potentiam non audent appropinquare
nec infestare nos si fecerimus signum crucis
aut si christum crucifixum nobiscum semper
habeamus per iuge memoria sue pas
sionis. Sic nota miles superbus devic
tus in bello non audet apparere in loco
ubi sunt victorie illius. Sic deprecata
sua nec dyabolus devictus per crucem
infestare potest aliquem signo crucis
signatum. Nota si nobis perdere cau
tum nota que hic sequitur. Nota viator
transiens iuxta pirum videns et inspi
ciens pirum pulcram huius que in ima
in baculum cogitat quod totiens
poterit iactare quod pira habebit vel
integra vel frustra. Sed videns per
tudinem piri cogitat quod melius est
quod habeat integra et ideo disput
tatur et spoliat et ascendit in arbore
et pira integra colligit. Sic aliquis potent
tiam paradisi vel remissionem peccatorum po
test per preces acquirere vel ieiuniis sic
iam illud. Sed expeditius invenimus in
terra volens habere remissionem peccatorum
plenam per hunc actum scilicet peregrinationem
transmarinam spoliat se et arborem crucis
ascendit et secundum quod gentes predi
cantur remissionem peccatorum propter
Item nota de quodam clerico habebat
tunicula quam multum diligebat et

imposuit ei nomen rosam et docuit
eam ambulare super pedes anteriores
tandem alter clericus furatus est aliam
catulam et quia non noverat nomen
eius et imposuit ei nomen aliud et
vocavit eam violam et docuit eam
aliud opus scilicet ambulare super pedes
posteriores processu temporis invenit
primus clericus catulam suam et repetiit
eam coram episcopo primus dixit eo opus
suum dedi et nomen imposui et dixit alius
et ego opus suum dedi et nomen imposui
Tunc judicavit episcopus quod ad cuius
vocationem veniret catula et faceret
eam suum de suo opere eam haberet
primus vocavit eam rosam et noluit
venire ad eum nec facere de suo opere
Tunc secundus vocavit eam violam
et dedit ei vitium subtollo et statim
cepit ire super pedes posteriores tunc
episcopus adjudicavit eam clerico ultimo
noluit autem venire ad primum quia sepe
eam delectatus mittebat Sic christus vocat
nos nomine suo christianos et opus
suum nos docuit dyabolus autem postea
nominavit nos ribaldos et opus
voluptatis nos docuit modo ad
pedes tenentur sunt deus et dyabolus
deus vocat christianum nomine suo dicens
[illegible] de opere tuo veni adjuvare
dyabolus econtrario vocat et clamat Ecce
dicas ribalde et veniens in delicias
et mas de opere peccati Modo apparebit qui
sunt christiani et filii dei et qui ribaldi
et filii dyaboli in assumptione etc.
Ampliavi nos contra illos qui di
cunt idem facit me deus ut me perdet
dubium perdit sed est sicut mercator
qui habet duas bursas in una ponit
bonos denarios in alia obulos in
terra falsam monetam ita dominus

bonos ponit in paradiso qui futuri
sunt in purgatorio sed malos ut
falsam monetam ponit in inferno et ita
omnes inveniet et nullum perdit sicut dicit
augustinus quod est Jhesus id est salva
tor ergo propter ipsum esto mihi
Jhesus Jhesu bone noli attendere ma
lum meum ut obliviscaris bonum
tuum Si commisi unde dampnare potes
Tu non amisisti unde salvare potes
Item nos contra mutabilitates et dictus
mulierum Una quedam magna co
mitissam que sibi fuerat familiaris
[illegible] raptam vidit ad infernum et eiulan
tem et clamantem Vah eam esse ab
fruens et ministrors ut dampnior
misi pro superfluo ornatu de capite [illegible]
non [illegible] et cum promodico ca
pitis ad eternam dampnationem [illegible]
autem rapta cum fletu et lacrimis [illegible]
narravit Tunc certum est quod eadem
hora obierat illa comitissa
Debere Nota tria debemus deo
amorem quia speciosus et concupis
cibilis timorem quia judex ratiocina
bilis honorem quia princeps laudabilis
Tria debemus proximo Cor linguam
manum Cor compatiendo diligendo
linguam docendo orando corrigen
do manum donando condonando
parcendo Item deo debemus fidem
quia summa veritas spem quia summa
largitas amorem quia summa boni
tas Timorem quia justus punitor
quia omnia videt honorem quia rex
primum quia medicus obedientiam
quia magister gratiarum actionem quia benefactor
laudem quia creator
Decima Nota decima est que tempus
quomodo simpliciter [illegible] eterna damus [illegible]
aut non dat tempus perdit agrum [illegible]
de rege hyspanie qui [illegible]

exigebat quid quid de bonis suis pro-
rat per tempestatem dictus quod
non bene reddidit decima sicut ei
preceperat Item nota apud insulam
Barbitam que est iuxta Lugdunum
post matutinas vidit monachus
unam navem velocissime cursu sine re-
mis volantem paganam et inquireret
quid esset audivit quod essent demo-
nes ducentes regem Karolum mar-
tellum in ollam vulcani incendium
qui notantes diem et horam inve-
nit eum tunc obiisse hic fuit rex Fra-
ncie qui ecclesias decimis spoliavit et
militibus dedit

Delectatio vero dulcis cortex
venenum sepe abscondit amarum
non sine dulci venenum datur dulcedo
mellis mala que te occidit et tuo
appetitui delectationi venenatam
ministrat periculosa cum est delecta-
tionis finis amarus Similiter punitur
modicus sic nos [illegible] partem et partem
tamen apunctio qui ita punitus est
in infinitum linea protrahitur Et de
modica et momentanea delectatione
linea eterne pene in infinitum protra-
hitur Item nota sicut incantator
se providens autem duo foramina
et paleas facit sufflare bis vel
ter instrumentum sine dampno et postea
de alio foramine comminuat ipsum
Sic dyabolus ostendit primo aliquid
pulchrum delectabile et postea dat
penas eternas Sicut venenum sua-
viter bibitum et latens inveniente
subitanea morte inducit Itaque
malam delectationem inveniente por-
tat facit eum subito ire in infernum
ubi omnes passiones congregabuntur
scilicet gutta in pede torsiones in
ventre dolor in corde angustia in
dente afflictio in capite ardor in
toto corpore Igitur venenum bibitum
i. delectatione absconditum per
confessionem evome et ab omnibus
passionibus liberaberis Item milites
tempore guerre non sunt in deliciis sed
sunt in magno timore et angustia
tempore autem pacis deliciose vivunt Ita
miles qui vult esse miles Christi et bene
pugnare non debet querere delicias
tempore guerre que durat dum vivimus
in hoc mundo sed tempore pacis que erit in patria
Item nota venatores ad capiendum ursum
fodiunt fossam et liniunt via melle cuius
vestigium lambentes ursi ipsi ad fove-
am inducuntur inveniam sic dyaboli similiter
ne ducunt homines ad baratrum Item
nota rorem matutinum solet sequi ardor
diei sic presentem felicitatem et presentes
delicias sequitur eternus ignis Apocalipsis
quantum glorificavit se etc Exemplum
de puella rapta que volebat sequi
vitam matris luxuriose et non boni
patris Item nota quia delicati nolunt sen-
tire fetorem alicuius cadaveris obturant
nares suas viola vel rosa Sic multi
implent corda sua deliciis quod
nequeunt attendere ad penas eternas

Devotio vero comparatur quia rore diges-
to per calorem corporum celestium mel pro-
ducitur et affatio de corde procedens
elevata in devenit igne sancti spiritus et fer-
vore digesto in amorem et devotionem
dulcoratur Ecclesiastici xxiiii Spiritus meus
super mel dulcis Item Si quis intraret
apothecam ubi sunt multe species dul-
cedine sentit in unum sibi [illegible] in speci-
e nescit exprimere vel distinguere in speciali
sic et in speciali devotione aliquid
lyppiti vita sentiri potest Item Nota
sicut apes de floribus mel colligunt
ita similes devotorum de celestibus
Item devotio est sicut sal sine quo
diversis cibus non sapit Sic vero oratio
que est cibus mentis sine condimento
devotionis Item nos sicut candela assan-
da equaliter assari debet per omnia latera

Duo sunt in nobis latera
intellectus et affectus qualiter demon
assari utrumque patet sermonis intellec
tus est sinistrum latus quod assatur
lignis scientie boni et mali affectus est
dextrum latus quod assatur ligno vite
scilicet amoris Hugo ut [illegible]
[illegible] anima mea quia amor est in
ista aliquo latus unum comburitur
alio remanente in [illegible] sunt sicut
palliati qui mediam partem sui habent
quasi sericata Et sunt multi qui ita
longe sunt ab utraque devocionis quod
vix possunt cognosci isti sunt qui psallentes
in choro cor habent in foro Et ideo in modo de
vocionis debemus imitari sicut pe
trus in transfiguratione qui parum gusta
vit totus factus est ebrius ita quod
propter unam guttam voluit erigere
tres thabernacula et tamen illud vinum bi
bebat ad hoc collatum [illegible] racemus
noster quidquid erit in patria De detractione

Detractio Detractores sunt sicut canes rodunt
corpora mortuorum ita detractores
vitia priorum et lambunt corruptiores
vulnera Item detractores sunt similes
porco qui in lutum [illegible] et flo
res agri non tangit Item spina in
suo ortu est mollis sed dum crescit
induratur et pungit Sic detracto
res primo ungunt postea pungunt
[illegible] ubi benignus [illegible] simplici
ta et ipsa inveniunt usque ad intima
cordis Item sunt sicut [illegible]
[illegible] dimittitur et insidentur [illegible]
Item sunt sicut leones qui habent ora
fetentia et sicut pisces quidam
qui habent dentes in lingua Sic
detractores dum loquuntur mordent
Item quidam sunt maledici detractores
qui de parte plus volunt extrahere
quam ibi sit [illegible] in differentiis [illegible]
[illegible] et veniale in mortale

Item detractor similis est noctue cuius
oculos lux tenebrat et nox illuminat Sic
[illegible] nec hominem [illegible] sustinere
fetorem [illegible] Sic plures homines
fetorem detrahentium quia detractio
est quidam fetor Exemplum de episcopo exis
tente in purgatorio qui vehementer
affligebatur ex fetore clerici sui existen
tis in inferno ascendentis ad ipsum quia
detractiones eius libenter audierat
et eum non corripuerat quamvis ipse
episcopus esset bonus Item sunt sicut
porci qui insidiantur plus quam vadunt
ad [illegible] naturam ut devorent
stercora [illegible] Item sunt sicut forame
[illegible] per quod totus fetor exit Item
sunt sicut rane que clamant in
luto et si quis venit statim tacent
Sic illi presentibus non audent detra
here sed absentibus Item sunt sicut vespe
que mel non conficiunt ut conficiunt
[illegible] sed confectum ab apibus
dissipant et laniant Item [illegible] ad devo
rat serpentes et ei non nocent sed
eos nutrit et pinguescit Sic spirituales
venenosis detractionibus non mo
riuntur sed pascuntur Item sicut [illegible]
[illegible] plus redolet confricatum
aut fetet ita et tu si linguis detra
hentium pungeris plus redolebis
si patienter eas [illegible] dum i
psum quasi confricatus fetes De [illegible]
Quanto quanto amplius accedit
ad deum tanto minor videtur [illegible]
accedit homo ad deum altum [illegible] sunt
[illegible] que a remotis videntur [illegible] ho
mines [illegible] accedentes ad eum al
tum deum reputant magnum et
exaltatum homines autem vani et lo
nge existentes ab eo ipsum non tam re
putant [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] Item sunt
quidam [illegible] simplicioni
[illegible] missus [illegible]
dam ut describeret [illegible] figuram

A° x

dei qui petiuit indutias unius
diei altera die petiuit indutias
duorum uel maior et sic semper duplicauit
petiuit tercie sunt autem tyrannus
quare hoc faceret respondit quanto plus
uideo cogito tanto magis inuenio et
ideo quod infinitas habet indutias
Item nota de quadam domina audisset
de aliquo quod strenuus esset diligebat
eum et cum hoc fecisset quadam
confessori reuelaret confessor cum
suspirio ait O quam amore singulis
strenuum sustinendo dicam tibi quo magis
mirabilis et strenuus quo omnis Christus
speciosus forma pre filiis hominum fortissimus
qui de dyabolo triumphauit hoc
dedit domina pre multiplicauit ut
dominus quod appareret quod et factum est et
dixit postula quod uis et domina
postulauit ut sibi frequentius appareret
quod et factum est Item nota quod
deus habendus est in memoria nam
sicut nauis bene ducitur cum bonus
gubernator est in puppi sic anima
cum deum habet in puppi id est in memoria
que secundum uitatem est
in posteriori parte nauis posita et collocata
salubriter gubernatur Item nota sicut uiri
strenuus non audet aggredi alterum in presentia
domini sui quantumcumque ipsum odiat
sic nec dyabolus audet inuadere
hominem si conspectum domini presentem
memoriam aspiciat Item nota tres abbates
in legatione domini sui per siluam
uiderunt heremitam audiuimus dixerunt
cuius es cui respondit ego
sum seruus dei celi et terre cui dixerunt
quare te non remunerat dominus tuus respondit
nolo hic premium sed in futuro
cui dixerunt in quid et nos sumus domini
summus quibus inquit non et penitentes
sequentur dominum quia ipse est omnia
in omnibus cui Tibi febribus estuas
fons est tibi mortem times uita
es tibi fugis tenebras lux es tibi

auxilio indiges uirtus es tibi cibus quo
panis es Constate ergo et uidete quam
suauis est dominus De dyabolo

Dyabolus nota dyabolus uenator est
potens uenator coram domino id est
contra deum qui insidias tendens insidias
ut hominem capiat hic autem in
temptatione astutie eius bestia dicitur
iste uenator considerat locum et tempus
quibus debeat uenari locum quia per patres
et transfiliis et tuguria pauperum cartas
captiuorum sic tenet pallacia regum kathedras
episcoporum conuenticula capitulorum
et indutias peccatorum uenatorum Glosa
super Matheum dicit quod loca temptationibus
aguntur de uana gloria temptamur super
pinnaculum de cupiditate super montem
excelsum de gula in deserto ubi est de
factus omnium mictitalium Considerat etiam
tempus sciens quia modicum habet Item nota
quod dyabolus habet principes suos scilicet potestates
motus quos etiam prouenimus quod per
eos peccatum sed etiam lucernas suas
non splendidas sed obscuratas et scintillas
dampnosas scilicet iudices tyrannos et hereticos habet
etiam suos baptistas qui tantum uitant
demitia corporis habet etiam suos prophetas
uirgines qui digito demonstrantur habet etiam
prouinces scilicet uetulas consiliatrices habet
etiam paranimphos scilicet adulatores Item
nota dyabolus cogitatur quod si habet filias
quocies habet generos quos secundum ducet
in mysterium duxit uxorem iniquitatem ex
qua nouem filios genuit scilicet Symoniam
ypocrisim rapinam usuram dolum sacrilegium
Symonia maritauit clericos ypocrisim
religiosos rapinam militibus et prepositis
usuram burgensibus dolum mercatoribus
sacrilegium agricolis qui male soluunt
decimas falsum seruitium garcionibus et
famulis superbiam potentibus luxuriam
nulli dedit specialiter sed omnibus ex
posuit Item nota quod hic mordens in pomo
persicum dedit mordere pre ceteris mori et dyabolus

non mordet homines in tota vita ipse contra
sed laborat ut cum mordeat in anima
cum cum sit spiritus non curat de corpore
Item nota quidam semper habet dyabolum
in ore qui quociens nominatur paratus est
Unde cum quidam diceret famulo suo veni dyabole
et discalcia me accessit statim dyabolus et
discalciavit eum et cum intellexisset
quod esset opus dyaboli ait vade non vocavi
te sed servum meum Item nota quod sicut
in cribro foramina multa sunt ita dyabolus
multos habet modos temptandi quia
quot vicia tot foramina Unde quidam
dyabolus vocabatur milliarius quia habe
bat mille artes ad nocendum Item narra
tur quidam inspirator de quodam dyabolo
qui dixit cuidam sancto viro quod esset
quoddam verbum in credo quod multum
formidarent dyaboli Et cum quereret ab eo quod
esset illud verbum noluit sibi dicere Et cum
multas auctoritates poneret de credo
et ille diceret quod non esset illud Tandem
cum quereret de illo verbo verbum caro factum
est non valens audire dyabolus cla
mans disparuit Item nota casum in civi
tate quadam duo obsessi et venerunt
tante ad sacerdotem et dixit illi domine
si velletis facere quod docerem vos libera
remini statim meus quietem commisisset
dixit quod legeret subiungere in circuitu
la forum sui capitulum supra usque ad finem
sit tamen quod ipse non audiret Sacerdos
aut cogitans versutiam dyaboli volens
utrosque liberare clamavit alte et legit
credo illud et cum venisset ad passionem
illum verbum caro factum est statim eiulan
tes dyaboli recesserunt et ambo liberati sunt

Simplicia honestas vestis de simplicia
Bonum quanto deformior tanto pul
crior Item religiosi quanto fuerint habi
tu viliores tanto honestiores et decencio
res / De Preciositas vestium vanitas de distraccione
anime indigencia vel superfluitate corrumpit

Sit in consultacionibus medicis non placet
quod nimius vel nimis est Item pla
cet ei sancti magnitudine excedit
oculorum magnitudo ut cum Item gustum
nimius calidum vel nimius frigidum
refugit et sic de aliis sensibus sed
non omnibus eadem conveniunt nec est
una in qualibet questione danda
responsio Sepe quod alii proficit
alteri nocuit In infirmitate consimili
alia medicina datur frigido alia
calido alia rustico alia delicato
Non sanat oculum quod sanat calca
neum Item discrecio non tam est virtus
sed origo virtutum Item solet accidere
vere quod stultus ortulanus bru
cos et locustas plantis suis insidi
antes tanto impetu et violencia
cum ramis excutit quod flores et
fructus cum locustis cadunt Sic aliquis
motus minori vult aliquos indiscre
te excutere per nimia punicione quod bonis gracie
et nature perdit ut possit dici locusta
sum sicut locusta De diviciis

Divicie sed divicie sunt deceptorie
promittunt enim sufficienciam et saciacionem
hominum Apoc. iii dicis quia dives
sum et nescis quia pauper es nudus
et cecus pauper est cui multa desunt
nudus cui turpia apparent cecus qui
ante se non videt mortem et penam eternam
Item cecus est qui martha sibi oblata
sibi passione eterna rejicit et accipit
turpissima ... precio qui plus
acceptat pomum quam regnum Item Cu
piens ... nomen ... sua inferre
... sic bonus dives in diviciis
suis eas pauperibus erogando Item sic
spine sine periculo colligi non possunt
sic nec divicie Item tamen sunt venenose
quia tamen inter illas ad eos capien
dum invenitur sic divicie divinas
inter illas latrones et demones insidia
ri creduntur divicie congregate in manu divitis sui

a 71

Item si arbor nullum habet fructum in
mediam lapidem patet hic qui divitias
sed libera sustinet latronum oppressiones
principum exactiones bedellorum Item
vide si homo totum corpus habeat
infirmum capite autem extra salvabitur
sed econverso subiungit hic est de divite
si cor solum a divitiis extrahat
salvabitur si autem cor in ipsis figat
dampnabitur Unde apostolus ad Thimotheum
vi. mergunt hominem in interitum
et perditionem Item pro divite si affluant
nolite cor apponere Item quidam
dives infirmabatur et cum consilium quereret
ut a medico et habere non posset ad
plures divitias misit iterum et deus
fore petens auxilium a quibus sibi
singulatim cum autem nec unum responsum
haberet se deceptum a beatis proclamavit
dicens Vos honoravi et excoluj
tempus pauperum et sensum toto studio et in
tanta necessitate nec in leg? digne
nu nc? nolite ipnas habeo salvu-
tare remedium et statim dedit eas
pauperibus Item vide de rege qui fecit
clamari quod omnis qui vellet venire
ad curiam suam peteret quod
vellet et daret eis Venerunt divites
primo et petierunt temporalia in
terra mundi et magnus et habuerunt
postea venerunt pauperes dicens adi
mittibus eo quod nichil haberent
sed rex dedit eis regnum Sic deus
dat temporalia divitibus et pauperibus
autem dat regnum eternum Ex
Unde venerunt divites videntes se
illusos et petierunt aliquid eterni
a rege Cui respondit non possum
quia dedi pauperibus et sic cruci-
atur Item cum palo sublevatur
ne putrescat et nescio ne in quinque?
sit cor aternis levet Item accipit pincta-
tus non vult ad nunc fini redire Sic
ut divites ad deum Item ita est dedi
vite sicut de paupere dormiente

sompniat se esse divitem et bene come-
dere et bibere Sed cum evigilat nichil
invenit nisi miseriam et penam Item
stultus est qui implet se cibis cum
bonis cum debeat et possit habere
delicata et optima Tales sunt qui de
largis mundi honoribus et divitiis
se implent et non possunt delicias
eternas Item arta est via que ducit ad
vitam et ideo oportet nos exhonerari a re-
bus temporalibus si volumus intrare quod
facilius est Camelum per foramen
acus transire quam divitem intrare reg-
num celorum Item Torta molendini tota die
currit sed nichil invenit se ubi erat ma-
ne Sic quidam toto tempore vite sue la-
borant pro divitiis sed in morte paupe-
res decedunt sicut nascuntur Item de
de est qui vult in interiore dici quam esse ma-
gis necessarius sit divitie quam debet
refugium hospitale ex quo dedimus inflammus

Sequitur de vigilia sompnus dormi-ac
debemus vigilare quod vere emolimentum
antenna tectum et omnibus utentibus
corporalibus consumit vigilie sompnum
autem capit sicut quietudine et fugitudine
cogitationem Item aristoteles sompnus in medio vite
tam anima Sic sompnus est medium inter
vivere et non vivere Sed ideo ad mortem
noli diligere sompnum Item Devium quidam
nocte Bestialit vinctes in diem transfe-
runt et sunt sicut antipodes in eadem
urbe Unde tunc vigilant cum alij dor-
miunt Item vide quidam dormiunt in pu-
blico cum Job .i. in terra cupiditate Unde
sic dormiunt in publico non pro super pedes
stare in die iudicij Alij dormiunt in
sinu delicie cum sampsone filii qui
dormiunt morantur in carnali volupta-
tate et abradunt crines spiritualium cogi-
tationum Alij dormiunt instante cum Petro
in spirituali temptatione Alij cum Lazaro in
fetore peccati non in iiij or diebus sed multis annis

quibus. Nota. domus spiritualis. *de domo*
Sed edificanti lapides ligna odorife-
ra aurum preciosum cementum de vermi-
peccatorum preteritorum. Sed pro cemento
te desperacionem ... debemus
de duobus possimus cum acupari de
furto quia peccata abscondimus nec
detegimus per confessionem. Sed de furto
quia expellimus sponsum suum de castro
domus et eius ad ... dyabolum
intromittimus. lapides sunt fortitudines
morum qui pellit timorem appetit la-
borem refugit pudorem. ligna odori-
fera suavitas in conspectu divina dei
de peccatorum remissione in gratia eius
pene beatitudinis pergustationem. Aurum
vero caritas que consistit in tribus
in providendo insidias dyaboli in principio
cavendo in presenti perseverando. *de beatitudine*
Beatitudo. Nota. cum quidam in thabirna
pecuniam et vestes amisisset dixit socio
suo: Eme amicam meam quam venientem
intravit quidam magne stature in-
terrogavit quanti vellet eam dare
respondit pro sexaginta solidis.
At ille computatos denarios tradidit.
Cogitante autem illo quod male fecisset
voluit eam reducere. Cui alius ne-
cesse est teneas. Et sicut mos est quod
equus venditur non sit mero de chirotheco
sicut in ... socio de corpore quod
est ... anime et accepit eum
super humeros et postea non compa-
ruit. Sed vir iste totum quod vivit
aliis vivere debent ... si eos
esse necesse comedere et bibere possit
sibi da in vinum thymotei et bibabo
cinamomum et potabo balsamum *de elemozina*
Elemozina. Nota. sicut abbas qui
portat vites corpori pedagium capitale
dicit etiam pecunia inveniet ita est de
divitibus si non fecerint elemozinam.
Sed cum quidam ubaldus ... videns
pauperum mortem vidit monticellum dena-
riorum preterit ibi omnibus et dixit par-
tem habeo si quis pro eo dat elemo-
sinam preter ... in universitate congregati-
one bonorum in paradiso. Sed ut dans
in vita similis est mortuus ante
candelas ... et nichil ei prodest.
Cum autem post mortem iubet dare si-
milis est ei qui ... candelas ac laternas et
pueros ... alii ... qui de eo
non possit comedere. Sed caritas vendit
qui vendit ad tantum quantum vendit
ad statim bonus clarus vendit
ad tantum elemozina scilicet quia re-
cipit pro ea infinitum regnum celorum. Sed
cupidus et avarus vendit ad statim
quia ... precaria delectatione ... tempo-
ralem et postea sentiet ignem eternum.
Sed sicut ... dat ... bene
bibere et bene comedere ut ... pascere
filium. Sic deus divitibus plura dat
ut inde pascat pauperes qui sunt
filii dei et possessores regni. Sed item
est periculosum quia est inter cor sic
divitis est periculosum quia tantum ama-
tur ut non dentur. Sed Nota. ...
Nequaquam est manus natura ...
si arca cordis plena sit ... voli-
tate. Sed Nota. monachus quidam semper
sciebat maiorem partem portionis
sue pauperibus. Cum autem semel
quereret pauperem apparuit leprosus
rogans se portari ad monasterium
quem cum monachus ad hostium portasset
audivit vocem dicentem: Tu portasti
me in terra et ego te portabo in celis
et statim leprosus disparuit. *de ...*
Tempus. Nota. sumus nos sicut
nani super humeros gigantum quod longi-
us videmus quam gigantes non sua al-
titudine sed gigantum. Sed tamquam ...
... et clarius videmus videmus
... et ... que ostendunt
nobis antiqui patres et tamen ad al-
titudinem pervenire non possumus de ...

Implete mensuram patrum vestrorum
quam implevimus. Unde in malis non
in bonis. Item sicut aucupes habent
aviculas pictas vel domesticas
per quas trahunt sibi alias silvest-
res ad laqueum vel ad rethe. Sic
dyabolus habet multos homines
malos quorum exemplo alios attra-
hit ad laqueum vel ad rethe pec-
cati. Item speculum quidquid in speculo
est videtur quidquid ei ostenditur
reddit. Sic homo cum videat in
sanctorum precedentium exemplis debet
ea reddere bonis operibus imitando
et aliis exemplum dando. Sic fecit Iohannes
baptista qui Christum vidit et tam
similia exempla eius exhibuit
ut Christus putaretur. Sed multa
sunt falsa specula que aliud re-
cipiunt et aliud ostendunt. Item facile
est videre montes sed difficile aspor-
tare. Sic facile est videre exemplum
sanctorum sed difficile imitari. Item
multi sunt sicut carbones qui cum
apponuntur ad ignem purum reddunt
ignem sulphureum turpidum reddunt.
f De avaris plus in capitulo iiii de
quatuor res sunt que latenter
furantur aliena scilicet zophista fura-
tur veritatem fur pecuniam detrac-
tor furatur bonam famam et patientissime
illorum amicitiam qui detractionem
audiunt. f Exemplum contra de festo
inter magnates est festum quod per
instruationem gemma et ornatione
et tympanarum crassatione et adula-
torum illud est classicum tocinarum fu-
rarum et suarum morum in apparatu cibo-
rum vestium. Item populenta fercula etc.
Nota quod ille qui facit hic festum
in futuro faciet vigiliam perennem
et qui hic facit pascha in futuro
faciet septimanam penosam. Item
illud quod debemus festinare propter
dominum sicut bonum hospitem purga-

ergo domus consciencie scopa confessionis
orneturque virtutum cortinis ornata et tha-
lamo debet ibi lectus collocari. Cul-
tra humilitatis linthiamina puritatis
interioris et exterioris cooportorium sua-
tum caritas scilicet dei et proximi pulvi-
nar substitute fides in mente et
postea ostendere debemus hospiti ve-
nienti ut honorifice recipiatur. Vas
ubi sit aqua benedicta id est lacrimarum con-
fusio. Luminaria sit sanctum intellige-
ntia sive cognitio et incensum bone
fame odor et tandem ut tuto sit debi-
tor cum virtutes et continue ista recipit.
De eo quod fides in corde hominis
est sicut numerus absconditus quia
est deo apertibus. Item fides cum dilec-
tione est sicut ignis et calefaciens
qua circumstantes illuminat et inflammat.
Item fides est sicut clipeus qui sinis-
tra manu defertur in presenti et in futuro
cognitio veritatis eius. Item illud quod dicitur
fides comparatur grano sinapis quia quanto
plus conteritur et flagellatur in mortario
tanto illius eius crescit et proficit. Ita et
fides per multiplicem contritionem fit
virtuosior et preciosior. Unde cesti mar-
tires fulciti hac virtute sunt passi. Unde
sicut in homine laborante in extremis
calor omnium membrorum revertitur ad cor
ut ad castrum nature ibi se salvet sic
divinus homine multiplicibus tribulatio-
nibus et passionibus contusso vigor
ceterarum virtutum currit ad fidem se de-
fendit ut patet in martiribus. Item credi-
tam de via baculo dextre presumitur et
homini excepte accidit martesia et
debemus credere sancte sepulture deserto que
sunt fidei. Item illud sicut omnibus eadem
lux exhibetur que sunt in mundo attentus
non videtur sol sed quod suo radio in-
datur sic omnis humane sunt non possunt
deum videre sed solum lumen fidei adeo ut
in sufficit. Item illud exemplum quandam magnus

Caraitheemus commissus est ad filios dampnorum
Cum autem quidam magnus homo quereret ab eo quid cum moriens quos
reliquisset ad filios sanctitas inquit vera et
puritas. Cum enim videret dampni quod
Caractini aperte custodirent legem
illam imperfectam quam habent et communiter
Judei nec tamen prosperantur sed continue deficiunt et mala eveniunt eis
dampnorum autem filios semper prosperari et augmentatum licet ipsi in maiori parte
mali sunt et suam legem non observent ideo credo quod hec multiplicitas non sit propter bonitatem eorum
sed propter bonitatem et sanctitatem legis fidei. De filio
Illustratio quandam dicuntur filii ad
patris successione sed qui ipsum imitantur
in transgressionem primi patris. Alii
sunt filii Caym per invidiam. Alii
sunt filii chore per cupiditatem. Ideo
filius assimilatur patri in quantum
potest in facie. Eius non est magnum
deo assimilari quoniam demones
et impii inferiores deo assimilantur
et tamen turpissimi sunt. Preterea non
est magnum Christo deo in facie carnis
assimilari quoniam Caractini Judei et heretici sic Christo assimilantur
sed in facie imitationis que est in virtutibus et bonis operibus. Ideo qui
sic sibi assimilantur in duobus
quia non in facie carnis dumtaxat in
una facie tantum sed in similitudine
illi aliter sunt filii dei et heredes
qui in talibus faciebus assimilantur.
¶ Nota filius cuiusdam patre suum in
causam traxit ut recuperet partem a
eo hereditatis ratione filiationis. Cui
pater: ne ista lite habeo quia filius
meus non es. Si enim filius meus
fuisses non me in causam traxisses
Sic multos non recognoscit Christus filios suos
esse quia ipsi non recognoscunt eum

patrem suum esse. De fortitudine
Fortitudo. Nota de virtute fortitudinis que est valde necessaria quia iuxta magnitudinem
faciendi operis mensuratur magnitudo virtutis illud facientis. Cum ergo
autem homo hoc opus facere sine plenitus quod tamen sit tale quod tamen
sine infinita virtute fidei non possit id est sine auxiliatrice divina volam
apparet quod est necessarium sic
iuxta quantitatem impugnationis
oportet mensurari quantitatem virtutis resistentis. Sed illud que nos impugnat
est triplex scilicet demones qui sunt fortissimi
astutissimi et malevolentissimi. Secundum
totus mundus per avaritiam et ambitionem que est pugna fortissima
quod patet quia putaverunt etiam ipsum
salvatorem putaverunt dyabolus posse
subvertere dicens hec omnia tibi dabo etc.
Tertium caro qua in pugnante
homo pugnat et non deffendit
scilicet comedia sua parte nec etiam
Concupiscentia quam semper pauper se
posse defendere docet sicut pugna
esse fortissima. Sic legitur quod quidam clericus bene prebendatus
qui cuidam comiti mortuo successit dimittens prebendas suas successit in
comitatum sive etiam milites plures et
multas habuit victorias. Postea
factus est frater minor et tunc dedit se
cum militibus quia intravit talem
ordinem qui ponit ad temptationes
ubi posset plura bona facere et esse
continue in bello contendit dicens
nobis cum habeo frenum suum frigus et huiusmodi quanto magis si inde
non pedes meos feros et essem super
equum pulchrum et addidit attendens
sui fortitudinem alios impugnando dyabolo
volo esse fortis me ipsum expugnando. Sic cum non temptatur argumentum

habe potest quod ab initio suo ple-
narie possidetur. Gregorius illos
temptatores negligit quos quieto
iure possidet se sentit et temptationes
temptatur nunc possidet. De gaudio
Gaudium mundi nullum est gaudium quia
omnia prius mente delectabilia do-
lore concluduntur sicut claritatem
diei sequitur obscuritas noctis. Unde
vita prius mors aliud est nisi

Exemplum de matrona que dixit quod
nollet habere quinque filios reges
eo pacto quod videret mortes eorum
quia sciebat quod gaudium intole-
rabile postea fieret dolor intolle-
rabilis. Unde mundi gaudium est sicut
syrenes in mari que cum gaudio in-
cipit sed cum tristitia finit et sicut
nante in mari qui modo canunt blan-
dientibus verbis et postea blan-
dientes in gravioribus procellis
et dolent. Contra sicut psalmus
Hermodius sic clamabo Hermodus
post cantilenam suam in fine dicit psalmum
et signat dominum deum homini cum tamen
et gaudium mundi in lugubris ... per
iocunditates mundi dicit ipsi de
mundo. Nota quidam ioculator
seculum relinquens intravit religi-
onem et cum videret fratres suos pre-
sentes quia litteras ignorabat cogitavit
qualiter posset cum aliis laudare
deum. Unde aliis presentibus ce-
pit ballare et tripudiare et que-
rentibus aliis cur ita faceret respondit
videtis quod unusquisque de suo opere ser-
vire deo ideo de meo similiter volo
deum laudare. Est unde desinit ad
dicens respondere noluit nisi ad
illud ad quod fuit dies assignata
sic in morte ista dies est assignata
ad letum invitavit cum nos deus
ad fletum. Si ergo invitat te deus
mundus ad gaudium respondere debes
quod adhuc non est dies assignata
sed ad contrarium. Exemplum de quadam
puella que diu cum concupisset que-
rebat virgo ministrum sciebat
sine consolatione et cum quereretur
cur flet respondit propter letitiam
quia risus et iocunditas quam ce-
teri videbant et ad dolorem breviter ve-
niet propter maiores in inditiones(?). Exemplum
de sorore Damiani que propter au-
ditum unius cantilene de qua non
fuit confessa fuit in purgatorio xv
diebus sicut post mortem sua re-
velavit cuidam sorori sue. Exemplum
de quodam qui risus dolore inficiebat
sicut Ieremias dicit post benefi-
cia tribulationes. Dominus ad domino
ut renovatur mundi gaudium quo
tandem mortificetur. Et sicut unum
in infirmaria mundi ubi omnes egri
sumus ne ergo unum mundanum gau-
dium nos occidat celestis medicus
illud nobis corrupit et etiam quasi
absinthiat ut omnes malos quo
rum affectum repulsat et corre-
ctum gaudium luctus occupet sicut
portionem suam. Gaudium pro tempore
in mundi amatoribus ideo luctus
iuste ultimo capit possidet. Ergo ut
luctus primo capiat et eligat sicut
fatuus est qui eligit luctum et gau-
dium mundi eligunt fugiunt vel
solummodo tempore in aqua tribu-
lationum et lacrimas ut certitudo
corruptibilis carnalis invalescat ut
postea gaudium plenarie capiat per
rationem suam. Exemplum de stultitia et insania
esset reputandus qui in platea
ululat cantaret et luderet et sciret
quod in curia regis de morte eius
tractaretur. Ideo ... sic debemus facere
in platea et in secreto cubiculi

regalis superne felicitatis medicum mater
Item sancto qui gaudium eternum gustauit
per deuocionem et amorem nichil sentit
de dulcedine temporalium per eandem
scientiam potest dici omni tribulacione
et aduersitate et est racio quia magna
dulcedo degustata et ipse pullatur
rubebita pedis preceptum mirre dul-
cedinis Item nota quod diabolus
capit homines sicut venator capit
aues venator enim volens capere
aues facit sibilos similes filiis
earum Set ubi tamen non experti venatoris
insidias attendentes quod sunt filii
filiorum veniunt sed adoculta venatoris
fugiunt et absconduntur se ne audiant
et sic euadunt manus eorum Sic
diabolus pretat sibilos variarum ut
intrantes homines et castimos capiat
et spiritualiter occidat Set tamen insidias
diaboli experti fugiunt et absconduntur
se ne audiant et sic euadunt
mortem spiritualem vel bene ignis De glo-
ria mala Nota sicut aque in
aere sed aer philosophus Tertio o pa
que in nobis sunt non a nobis sed
a deo sunt Item radius solis transiens
per vitrum rubeum dat colorem oppo-
situm pictum nec propterea dicitur quod
illum colorem habeat proprium
sed accidens Sic et nos aliquam gratiam
vel aliquod bonum a nobis habemus
sed a deo et ideo totum ad gloriam
ipsius et laudem referre debemus
non ad nostram apostolus Quid habes
quod non accepisti Item caste mulieri
de sua pulchritudine sufficit suo placere
marito Sicut autem incipit lasciuire
cum aliis mulieribus studet placere
Item vane glorie assimulantur
stulto qui accendat farinam suam et
ventus totum portat et galline que
pro uno ouo faciunt clamorem magnum

et sic vesperum occidat Item Cum gloria
de pulchritudine corporis sui vel iu-
ventute vel sicut latro cum glorietur
de hoc quod suspenditur in funiculo
nouo et pulchro Item nota de vanitate
cuiusdam ad tyrannum qui non potuit
habere vnam denariatam ancilla-
rum velle nocuit eis pomum glo-
riam acquisierat astronomus Item
qui comedit species candidas ne cetus
euanescat quod est faciendum in opi-
bus bonis in silencio operando Item
Nota rex quidam cepit cogitare quantum
posset valere si venderetur et cepit
illud inquirere ab hominibus suis et
promittens quod si sciret ei dicere
ditaret eos multum aut unus stul-
tus inter eos omnes dixit quod
de meliori solidus esset Cum enim
dominus noster Ihesus Christus melior esset omni-
bus venditus nisi pro .xxx. argenteis
bene debebat non valere uno denario
Gloria vana Nota Lucifer est
inutile non est maior manipu-
lo manus dicitur et reliqua ad simile-
ri Item contra gloriam temporalem
que prouenit ex honoribus et diuitiis
debet homo se humiliare considerans
pondus suum et infirmitatem Homo
de dignitate ubi dicit quod aues
qui nolunt volare in pedibus sunt
ut ventorum molestia minus ele-
uentur dicit et cetera Item Nota quod illud in
suo genere est fortissimum quod maxi-
me penetrat subiectum indispositum
sicut ignis consumens fenum et aride
de ligna viridia Talis est am-
bicio et inanis gloria Nota dicitur in
libro de animalibus quod pauo
gloriatur cum videt plumas caude sue
et humiliatur cum videt [illegible]
dorem colli sui Item Nota quod gloria

inanem docet nos fugere xpo nobilem
xpus qui se regem fieri noluit ioh vi°
angelus se adorari non permisit
apocalipsis xix° ultimo david etiam perfec-
tissime glorie noluit in temporibus
dei 2 re vi ludam et melior fiam. secundo
et dixit ille super hec melior est in
patria auditu vel visu quod possibil-
tamen noceat propter quod primum
non notare duo. Secundo est enim pignus
petit occulta deserti et plante ab-
scondunt virtutem suam in se proinde
tamen autem est corpus nobilia metal-
la et preciosi lapides subterra in-
sic etiam nobilia veniunt de gloria
sunt quia aspectu facto ne nasci-
tur. Quod est similis usu usitatum
minus delectat unde augustinus quia pistar
diu non sentit nec flos si diu ad
nares tenetur redolet etiam tamen
qui sepe cantat assueto nomine gustatur
si sepe gustamus. Non sic beatitudo
eterna quamvis qui bibit adhuc siti-
unt et qui edunt adhuc esurient.
Secundo nota in nuptiis magnis regis primo
ponuntur vilia cibaria ultimo
delicatiora. Secundo in hac publica nup-
tiarum nostra quasi pro primo ferculo
ponuntur temporalia pro secundo spiritu-
alia ultimo ponuntur eterna in quibus
se ipsum dedit et dabit panem vite
et vinum letitie. Noli ergo christiane
ingressus repleri ferculis ne fastidias
eterna. Secundo gloria etiam est hereditas vera
quia secundum ysidorum hereditas
est que alicuius morte ad alium pervenit
et ad nos pervenit ista per mortem
xpi datum ergo hereditas ista quasi
pro nichilo quia quamvis quod multa
quasi propria sustineat obtinenda
tamen vita nostra respectu illius
nichil sunt sicut si regnum francie obti-
neret quis pro pomo pro nichilo diceret
se habere. Item illa modica bona
que agimus non ipsi nos agimus sed
nobiscum deus et plus quam nos
quia omnis culpa primaria plus in
se est. Secundo nos sufficimus ad id quod
ei alias debemus. Secundo factus enim
de nichilo quid quod potest factori de-
bet. Secundo sicut pellipparius pellem
extendit ad vendendum et deus
celum pro extendens celum sicut
pellem. Secundo nota tamen quod multa
gloria non respondentur quia non ex-
plicantur. Si enim essent exposite
vel explicate omnes currerent ad
eas comparandas. Bernardus potius impe-
ret gustata modicum dulcedinis dei dixit
faciamus hic tria tabernacula secundum
mundani qui dulcia non gustaverunt
pre desiderium et amore potius cu-
piunt temporalia quam eterna. Secundo nota
quod sicut est in curia seculi sic
est in suo modo in gloria eterna eandem
ministrant primatum ut noti sunt apostoli
et sancti martires quidam sunt
ut camerarii qui sunt clausulis subves-
tibus preciosis carnem macerant
et castigant quidam pro se pa-
cionis suis reddunt quidam sunt
cedo ut qui sunt ubi regum ul-
aliquo. Secundo nota quod secundum multos
modi sunt gradus ascendendi in celum
scilicet recordatio ultimus et unus necessi-
recordatio huius miserie recordatio
peccatorum recordatio mortis recordatio
dominice passionis recordatio districti
iudicii recordatio pene infernalis. Secundo
nota quod vita vel diu eterna quan-
tum datur merentibus comparantibus
Secundo nota monachus quidam assumpti socio
suo se promisit fulgens et pulcher

quietti aut potius qualiter esse credit
Sicut audimus sic sic videmus et
accipiemus in infinitum plus sed
Sed gozmus ex breuitatem & difficul
tatem hanc vite attendent homines
hanc et eius prosperitatem non amit
tent Sed qui vult ascendere montem
non honerat se a parte posteriori
sed a parte anteriori Sic qui ad
admitam etiam ascendere debet se
honerare de cura eternorum que sunt
anteriora non temporalium que sunt
posteriora De gratia

Gratia Nota sicut anhelitus uel
flatus qui recipitur ab homine
non videtur Sed quod emittitur cum bo
nis operibus Sed qui habet gratiam & non
operatur secundum illam similis
est militi qui bene armatus non
contra inimicum pugnet & hoste
contra eum surgente ipse sedet
et ictus suscipit donec vincatur
Item similis est militi qui aliis
pugnantibus manicas suas
suit et tyrothecas in fort & capud
pectinat de talibus non curatur
nos Sed similis est rustico qui habet
aratrum et boues et arare non vult
sed ocio vacat Sed Nota quod gratia
maxime facit hominem stare et
in bono Adam in malo et Eva Eva
cum in claustro paradisi posita &
incorrupta facta Adam sine peccato
mala sine etiam vincendi regula
quia gratia non adhesit cito corruit
Sed ecce virgo et maria non in clau
stro posita et decorrupta vacat
ponitur ma et vincens in potentia
mala Judeorum et gratia regula pa
ciante s. lege moysi quia gratia ad
hesit super omnes perstat De gratiarum actione

Gratiarum actio Nota sicut aque
omnes per subterraneos meatus
reuertuntur ut uberius flu
ant Sic si ipso fonti deo reddu
tur gratiarum actiones bona gratuita
in amplius fluunt Ecclesiastes primo Ad
locum unde exeunt flumina reuertuntur
et fluunt aut ut iterum fluant Sic
cum glorificatur deus ab hominibus
quod gratia et gloria plenus est ut
a nobis recipit quia bonorum no
strorum non indiget omnia cum
flumina intrant in mare et mare non
redundat quod si aque iterum
non fluerent et fontes siccarentur
necessarium esset ut diluuio inun
dante vniuersam terram deleant
opprimi Nota quod deus est fons vite
ut semper nobis gratia fluat si non
fuerimus ingrati Sed Nota quod triplex est vox
creaturarum accipe redde fuge prima
est famulantis et respicientis
mentis Terra cum dicit ego tibi
dico porto surgens fruges et
alia necessaria et arbores similiter
et aqua et aer Alia vox est
monentis et persuadentis ad ue
rendum gratias Animalia dicunt
Seruio tibi et creata sunt propter te
Celum sol et luna ad te illuminan
dum Tu non creatus es propter creato
rem Ergo debes reddere gratias
et laudare deum Augustinus omnis
creatura clamat deus me fecit
Tertia vox est comminantis & detesta
tis Terra dicit cur absorbas
cum dathan et abyron Aqua dicit
in me submergeris cum deliciosis
sicut factum fuit tempore diluuii
Ignis dicit in me cremaberis cum so
domitis Aer dicit in me ventilaberis
cum iudeis sicut gradibus duo ...

non exerx. Sed nos deo pro acceptis
beneficiis gratias agere est sed ad maiorum
beneficiorum maiorem infusionem prepara
re. Exemplum est de magnitudine hu
moris qui in radice arboris virtutem suam
effundit in ramos ut poma vero
novem fructificent postea tempore
quietis i. in hyeme virtutem suam
resumit ut iterum tempore fructifica
tionis in ramos fortius se refun
dat. Si enim semper refunderet et nun
quam resumeret nimis debilis fieret
et fructificare non posset. Sic ut la
borans homo virtutem in membris
effundit et in sompno resumit
ut fortius postea laboret. Ita et deus
qui radix est omnis boni virtu
tem suam per beneficiorum largitionem
infundit et si nos per gratiarum actio
nem in ipsum refundimus fortius
postea nobis infundet nobis
sua beneficia largiendo. Sed tanto
res est deterior iudicanda quanto
minus tendit ad ea ad quos naturaliter
est ordinata ut patet in medicina quia
ad sanitatem ordinatur ut infir
mitatem curet. Sic lingwa hominis
et ipse totus homo ordinatus est
ad dei laudem. Ergo quanto minus
laudat tanto deterior et vituperabilior
est maxime si blasphemauit no
men dei. Sed etiam et ideo gratias
debemus deo qui pro nobis triumpha
uit de diabulo. Triumphus enim an
tiquitus dicebatur quia tunc ponebatur
quia triumphantes de tribus gau
debant i. de triplo triumphanti cur
rente de preda sequentes. Sed quia ipse
triumphator in medio super equos
quatuor albos vehebatur. Sic christo
triumphanti gratiarum actiones reddi

debent quia angeli se conuertuntur post
sed quidam traxit potatum numdum
portatur pro maiori clamantes. De gula

Obstaculo stultissimi sunt gulosi
quia pugillum suum se spontanee
mori permittunt et aduersarium suum
scilicet carnem sumptuosis et delicatis
cibis nutriunt. Sed licet isti large et lau
te se pascant tamen in fine cum eis
districte computabitur et reddant
rationem quam non potuerunt assignare. Sed tertium
notandum quod de gulosis facit diabolus
sicut vnus suus primo eos carna
libus desideriis adimit. Secundo sale
infatuato eos salit. Tertio larda
rio in fine eos suspendit. Sed sunt
porci dyaboli quos impugnat ut
inpinguet. Sed sunt sicut stulti ideo
eos qui mentes suas ponunt in
pectore vel non contrahunt inse
ctantes. Sed corpora glutonum sunt reliquie
et camera demonum. Sed gula et luxu
ria sunt due mulieres que facte sunt
comedentes filios suos i. corpus et animam
eorum luxuria et gula faciunt hominem
porcum sed superbia et auaricia faciunt
hominem dyabolum. Item quanto preciosio
ra cibaria tanto fetidiora stercora
quibus quanto epule cum sumuntur
fetide dum diguntur. Sed sicut piscis
capitur hamo sub esca pastum et auis
laqueo sic dyabolus capit gulosos per
delectationem oris ventris et gutturis
Sed gulosi sunt sicut canis currens
circa cum ossa in ore videt la
dunt eius dentes et dum suum ossa
ma trahit eius cum animam ipsius
dicam delectationem. De homine

Quonismo homo debet esse animal ra
tionale i. virtus est ratione et deo di
catus homo cum in honore esset non in

Item mortale ut mortem cogitet sem-
per ne incurrat eternam. Item possibile
ut progrediatur dirigitur in altum.
Item risibile i. aptum ad riden-
dum in novissimo. Item bipes erec-
tum non quadrupes inclinatum
ut dignitas et elevatum ad celestia
non inclinetur ad terrena. Item non nas-
citur in mundo sicut in terra ut
alibi querat patriam. Item sicut in exi-
lio ut sciat se ibi positum propter
culpam. Item quasi miles quidam
assuetus huiusmodi esse. Respondet ego
sum pauper medicus collector her-
barum et radicum et tam quero donec
terra esset aut deterra corruptionis
eius omnes fontes sunt fetidissimi
et tamen in stare quod parabolam
instruxerat exponet. Ait rex qui-
dam dedit militi filiam suam
incorruptam tali conditione ut
sub pena mortis eam servaret in-
corruptam. Cum autem intrasset ter-
ram meam est corruptione repleta
efficitur. Ego autem timens sententiam
imperatoris per mundum discurrens ra-
dices et herbas colligo quibus sanari
possit. Terra infecta caro est. Fonta-
na cuius fontes fetidi. Rex deus
est puella anima sponsus homo
radices et aromata virtutes. Cor-
porum herbe verba sancta fructus bona
opera. Et ista sunt per que curatur ho-
mo. Item ut eundem rex quesi-
vit a quodam philosopho quinque questi-
ones. Prima questio quid est homo.
Respondit mancipium mortis hospes
loci viator transiens. Mancipium
dicitur quia manum mortis evadere non
potest et quia mors dies eius et
labores rapit. Hospes loci quia
cito oblivioni datur acceptu gaudio

resignatur et multa ei in introitu
hospitum pervertantur que non possunt
viator autem transiens quia semper
ad mortem currit ut admodo dictum
quesivit. Secunda questio similis cui est ho-
mo. Respondit vanus quod modicus calor
cito dissolvitur. Propterea maturus in ve-
hemento calore minima in fervo mari-
dum pomus novo quod dum in ar-
bore pendet et ad debitum tem-
pus pervenire redditur mox corruptus
inutile efficitur. Sic homo quam-
diu ducit dies suos. Tertia quo-
quomodo homo sit. Homo respondit
ut lucerna ad ventum que cito ex-
tinguitur ut scintilla in mari que
cito absorbetur et ut spuma granulis
que cito aperta dispergitur. Quarta
questio est ubi est homo. Respondit
in bello nunc triplici et duplo habi-
tat intra se intestinum eius et amor
sum conscientie. Tertia sit bellum quatuor
elementorum que pugnant cotidie
per contrarias qualitates contra se ipsos
concupiscentibilium. Quinta questio
Cum quibus est homo. Respondit
cum vii sociis qui eum assidue mo-
lestant s. fames sitis lassitudo ca-
lor frigus infirmitas et mors. Item
fugienda est in domunitas et in do-
cibilitas hominis omnia omnium quia
animalium bestiarum contrahuntur ad be-
nefactorem sequendum omnes ad oblata
bestia attrahuntur. Item canes ad am-
bulandum duobus pedibus que
naturale est s. spe et timore sed mag-
nore quadrupedum naturaliter incedit
Quare homo de honore ad terrena
quod diabolus facit alterius
sicut monedula que cum non
possit frangere nucem elevat eam
de post ea dimittit cadere et postea

Sic diues priuat aliquos eleuari ad
honores ut cadentes in peius fran
gantur per eorum suppliciumque. Item quia
altitudo secularis caduca est ad
modum fumi ascendentis in altum
et non habentis solidum fundamentum
quod quanto plus ascendit tanto plus
euanescit et ad maiorem inclinationem
tendit. Sic humana gloria quanto
magis est aucta tanto magis est
ospitalitas de hospitalitate predicta
Item hospitalitas multas con
fert utilitates. Prima largiri obse
ditatis. Exemplum de Abraham. Secunda libe
ratio ab aduersis. Exemplum de Loth. Item
multiplicatio temporalium. Exemplum de
Obededom cum hospitio suscepit ar
cham domini. Item protectio a morte. Exemplum
de Raab. Item augmentatio gratie. Exemplum
de duobus euntibus in Emaus
Luc. Item iiii°. Exemplum nobilis quedam
vidua solebat tempore pauperes in
uito domo sua lauabat pedes cum
propriis manibus. Et cum semel quendam
maxime afflictum in nomine christi ipso
rogauit ille pro balneo et illa bal
neauit eum. Et tunc ille diceret
se non posse nisi molli lecto dormire.
Tunc illa posuit eum in lecto suo
ueniens autem vir inuenit eum et cre
dens eum adulterum volens eum oc
cidere discooperuit se in signis et apparuit
in specie crucifixi et ait: Cur me perse
queris quem tanta sustinui pro te. Et stati
hoc dicto disparuit et ille diuinitus ho
conuersus fuit. Item exemplum de illo qui cum
vellet quadam die aquam dare pauperi
non comparuit. Et cum illi dormienti apparuit
dicens: hic me in paupere recepisti
aut hodie prepositi recepisti. De humilitate
Humilitas. Item quanto arbor ma
gis onusta tanto ramos suos
magis ad terram inclinat. Sic homo
quanto magis fuit honeratus bonis

spiritualibus tanto magis humiliatur. Item
candela que vult consurgere in altum to
tum fulgere facit. Item quanto cum infirma est
minor tanto tenerior et pinguior. Sic quanto
homo est minor per veram humilitatem
tanto deo est propinquior quam est
tenerior circa quod voluntas spiritualis intel
lectualis. Et quanto maior per superbiam
tanto remotior ~~a deo~~ longe
abest superbia. Item experientia certa est
dicens quod natura est sic inclinatur
plena. Item arbor que inclinationem
resistit a uento euellitur. Sic tamen
euellitur quercus quam arundo. Item
equus infrenatus non potest libenter be
ne et ventrem carpere sed longa
bene carpit. Sic diues infrenatus
adeo non potest humiles honorare sed
superbos despicit. Item abbas Antonius
uidit totum mundum plenum laqueis
et ingemiscens ait: quis poterit
transire istos? Et vox de celo: sola
humilitas. Item piscatores pisces
capiunt per retia ut capiuntur. Sic
humiles euadunt laqueos diaboli
sed superbi capiuntur. Item iiii° quod
ma humilitatis est facere labores
corporales sicut ipsum priorem agnouisse
in omnibus se subiectum ostendit
peccata sua semper respuere et sine in
termissione pro eis orare. Item humilis fa
cit sicut mendicans qui accipit
et abscondit elemosinas suas ut eum
plus accipiat. Sic humilis abscon
dit bona sua ne se ostentat. Item sicut
in scala nemo qui descendit merito
in thezauro. Cum autem ascendit non
confitetur peccatum nisi ponderosum
superbia. Sic superbus ad hoc pondus
humilitatis sicut argentum in quo vanum est.
Item humilitas est tortula cordis quia

sicut torcular vinum exprimit et aliis
transmittit sic humilitas defectus ascri
bit sibi sed deo laudem ¶ Item humilitas
est quoddam speculum ostendens
nobis omnes defectus nostros Item
vas vitreum super natat aquis plenum
auro vel argento ad fundum des
cendit Sic aliqui dicuntur qui quod
sunt vani qui super capita aliorum
volunt ascendere per superbiam ¶ Item
vas humilis quantumcumque gratiam reci
piat non ideo maiorem se reputat
reputat non intumescit nec superbit
Contra alios ¶ Vas plenum melle pilo
tantum continet de aqua quantum
vas vacuum ymo cum aqua infusa
magis inde compungitur Sic humilis
gratia divina perfusus amore dei
sui estimat ¶ Item humilitas est sicut
luctator qui semper se inclinat ut
vincat non ne vincatur ¶ Item xii
gradus humilitatis [illegible] primus
in corde et in ore humilitatem ostendere
deferens interna oculis [illegible] pauca
et racionabilia loqui [illegible] verba
voce ¶ [illegible] in [illegible]
taciturnitas usque ad interrogata
¶ [illegible] tenere [illegible] modestia [illegible]
[illegible] reddere se et [illegible]
[illegible] et reddere esse [illegible]
rem ¶ Septimum est [illegible]
[illegible] et [illegible] reddere
esse ¶ [illegible] confessio peccatorum ¶ [illegible]
[illegible] obedientia [illegible]
pacientia ¶ [illegible] pacientia
subdi omnibus ¶ [illegible]
[illegible] in timore dei se servare [illegible]
[illegible] ipsa non [illegible] notitie De ieiunio

¶ Ieiunium in abstinentia ¶ Item sicut piscis
in aqua vivit et in sicco moritur
sic anima in aquis [illegible] vivit
et in sicco abstinentie moritur Unde

prospexit quem volebat devorare ¶ Tobias
extractus de aqua mortuus est ¶ Item
qui vult a latronibus custodire
bona domum suam claudit Unde hosti
um ¶ Sic qui vult custodire animam
suam claudit os suum a cibis ¶ Item
hospes delicatus non stat libenter
ubi est frigidus caminus Ita nec
dyabolus ubi est frigidum corpus
per abstinentiam ¶ Item Ysidorus ieiunia
cum operibus bonis placent deo
et accepta sunt qui autem abstinent
a cibis et prave agunt demones
imitantur quibus esca non est et
nequitia semper est ¶ Item Ysidorus desinunt
bona libidines ignes ciborum
fomentis increscunt ¶ Corpus enim
quod abstinentia frangitur temptatio
non conterit Unde pueri tres ab
stinentes flamma Babilonis igne
Unde non combussit ¶ Item Ysidorus [illegible]
quod non est in cibo [illegible]
sed in qualitate abstinentia [illegible]
quia [illegible] bones et porci [illegible]
magis abstinentes quam homines
adam non [illegible] in [illegible]
in [illegible] sed in pomo [illegible]
tiuncula non in [illegible] De iudicio

¶ Iudicium [illegible] per [illegible]
¶ Mos est familia deponit orna
tum suum consuetum et induit se
veste magna et lugubri in signum
doloris Sic appropinquante mundi
fine omnis creatura ostendit signum
doloris ¶ Nota quindecim signa [illegible]
ante iudicium ¶ Erunt ergo signa
in sole et luna et stellis [illegible]
[illegible] et [illegible] in die [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in
[illegible] [illegible] adventus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] demonia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

latet et impossibile apparere intollerabile. Secundo nota quod iudicii consideratio movet ad timendum. Sicut enim imperator volens vindictam accipere de hominibus pessimis premittit qui succendant terras eorum. Ita dominus premittit successores per ignes ante ipsum precedet et sic per emptoriam istam movet ad timendum. Tuba dei de magna vox illa cui omnia obediunt elementa que petras scindit, nubes aperit et mortuos resurgere facit ad iudicium. Provincie compellere. Sic iudicis conditiones et eius potentia inseparabilis, sententia infallibilis, ira inplacabilis, iustitia inflexibilis. Sic assessor multitudo, dignitas et magnitudo multitudo militum assistentium ei qui offensi et provocati contra peccatorem erunt quia scripturam eorum violaverunt et eos contempserunt vel in spiritu vita affixerunt. Secundo tradendi sunt affligendi sicut in passione beati ypoliti legitur quod decius et valerianus traditi sunt laudentio et ypolito cruciandi. Sic signorum passionis exhibitio, cicatrices, clavi, vulnera, lancea et crux. Sic dampnatorum deformitas et nimia confusio. Confundentur enim sicut fur cum deprehenditur. Sicut lepra fugitum separatur. Secundum accusatorum multitudo primus scriptura. Scriptura quinto scriptura testes in perhibent. Sicut scriptura consciencia dampnationis. Primo libri apostoli. Secundo sic opera ascutibus eorum cognoscentes eos. Opera bonorum sequuntur eos et opera malorum sequuntur eos. Sicut heretici capitum pomis quibus se honeraverant absque in cruce. Et homines peccatores capiuntur in operibus suis. Sic vidit quasi dominus sicut ymago conscientiarum

delicti adveniente aut veniatorem delictum perit unus delictum non quia non potest cum fuerit adiciat. Ideo ideo sub duce unus delicti capiuntur. Sicut in apocalipsi primi. Quam homo voluptatem quam semper per peccatis tordeo in iniusticia et iniquitatem quia semper habet ideo non cogitans de eis prima volite velle actu. Tunc unite et in secunda capiuntur et perpellantur. Dampnabitur in ignis suis. Sic accusabit enim victima quem corrumpit vel iniustis malo exemplo vel lesit facto. Item scripturam in Bursina sexto de villico dan. Sic accusabit ipse deus qui erit iudex et testis et accusator. Secundo notandum quidam demon temptaverit quemdam semper sicut aut rogaret cum ut faceret quod demon appareret ei in specie invisibili quod cum fecisset. Esse qui fuisset ab eo qualiter cum temptaret cum cum sic enim peccare faceret ipse enim peccaret et sic pena sua augmentaretur. Respondit demon scriptura et alios temptio quia scio quod peccatores non evadent. Ideo quanto plures peccaverunt tanto tardius in plebe electorum et ideo plus differtur iudicium. Secundo aut times iudicium quod non facio cum quid pati debeo. In fine dum tum differtur. Sicut non quos numquam aves semel volunt volare de una regione ad aliam primus in altum volant ut inde possint tunc alieni ut sic non possunt errare. Sic homo consideraret tunc alicui fine et extremum iudicium. Numquam in suis operibus erraret de iudicio.

Videtur. Sicut non stultitia est fluvii mortuum fuit ic et facere alicui thesauri qui negligere se et iudicat alios. Sicut nemo precursus pro quo ipse non voluit amittere spiritum et emere unum

oculum filii sui Cum adiudicatus
esset filius quod utrumque oculum amittere
deberet ~~Eum~~ Custodi legem ut pu-
pillam oculi Item aliquis male iudi-
cans comparatur ardenti candelam circa
candelam lucet non sibi sed videnti-
bus quia humores ascendunt ad
cerebrum et de cerebro ad oculum et sic
turbatur et credit quod sit ibi candela
et non est unus hoc est ex turbacione
oculorum Item virga recta oculo in fluvio vi-
detur oculus sanguine plenus videtur
cetera et alie res rubere et consisten-
tibus in carnibus videntur
omnes montes moveri cum stetit in
navi et oculus incessanter specta-
in sicut dicit suum malicie exundacionem
lis hominis perdit iudicium Item Nota
quod quedam vetula probabat unge-
ntum ad ungendum manum Judicis
audierat enim quod non faceret iusti-
ciam nisi prius unget manus eius
Item quoddam genus ranarum est quod
pisturam in os eius facit eum obmu-
tescere Sic munera posita in manum iu-
dicis faciunt eum mutum Judicis super
sede Item dicebat quidam Novem
sunt que civitatem nostram perturbant
Falsus iudex in consistorio prel-
atus mecharius in prostibulo fraudulen-
tus mercator in foro lusores publico
adulator in pallacio vinum estuans
in nimis Atusitor in thalamo detrac-
tor in Ecclesia Cupidus sacerdos in
templo Item Nota quod sermo est de iudi-
cio dei et hominis quia in iudicio dei
qui veritatem recognoscit de peccatis
in confessione veniam consequitur E con-
verso in iudicio mundi qui recognos-
cit fore rem suspendi Item Nota quod
pena iudicum maxime recolenda
est ut nos trahat a malo et iuste
iudicemus Exemplum de imperatore

qui a quodam iudicio quia fecerat
in iniustum iudicium fecit excoriari
et corium eius in sede iudicis affigi
ut quilibet iudex de illo recoloret
ne falsum iudicium faceret Item Nota de
illo imperatore qui statuerat quod
quicumque in consistorio veniret armatus
cum gladio interficeretur Et cum quadam
die redderet de via in tramite consis-
torii et cum insinuatum ei fuerat
dereliquit et gladium deponeret statim in-
gelavit se ipso gladio ut legem
quam statuerat servaret illesam
Justicia Nota iusticia est de iusticia
ponderans in correctione nimio
in confessione mensuratio in satis-
factione Sic qua deus in ponde-
re et pondere et mensura disposuit
Item Nota Bymca fuit in Hispa-
nia que habuit pullum que viz
suis in tardum tunc bovis devorauit
Bymca illos signum querele frequenter
ostendit ut iusticia de vero fieret
et nullus tamen Bymca illos de
nocte consurgens nullum de stramine
circa ipsum in sinum ligatum posuit
et in fine apposuit ignem et sic ipsum
combussit Item Nota dictum fuit cuidam
Episcopo quasi fuerit ludo qua lusisti
sanus Item quidam gigas in anglia
dixit Et in tunc de tunc quantum
iniustum que cum fecit statim a pena
fuit quia tamen effugere non posset
intrauit mare et cum pisces statim
sedentes super caput eius subm-
ergerunt eum De iuramento
Item Nota sicut maledictus in
Dicitur qui filium in pignorari
pro denariis redimere non posset
Sic talis maledictus est qui impleto
ne meminit dum vel frater non
vult liberare quia deus cum homo est
in penis tamen deus est datus in obsta-
gio studeas ergo tamen quem liberare

Aliquis impignorabit te et ponet
te in obstagium in infernis ubi durat
lex perpetuo. Nota quod isti in
quos debent dominum suum laudare
ipsum blasphemant. Cum enim se
isti deus angelos esse spirituales
et multo nobiliores hominibus in
tamen creatura factus est homo. ut
homines plus angelis exaltaret
nunc gratia de quantitate assumptio-
ni grati esse debent quilibet enim me-
bratum diuidit quam perdidit
caput alii pedes alii oculos
et sic de singulis membris quod
numquam factum fuisset si non hominem sed
angelum assumpsisset et sic magis
ti de quo debent quam plurimum grati
Iuuentus. Nota ut quid. De iuuentute
comparatur ad primam partem
tem uestis quam meliora prete-
uolant deteriora succedunt que-
admodum quod primum extra exit
de amphora purissimum effluit
quod turbidissimum est in fundo
succedit. Ergo quod iuuentus est
uanitati consecrabit et feces deo
seruabis. Iuuenes facilius flec-
tuntur ad primam senes diffi-
cilius. Sic nota quam delicatum uellet
seruire garcioni et nobili regi aut
turpis vituperandus esset quod
fatuus qui nobile frumentum iuuentu-
tis offert dyabolo ei seruiendo in
iuuentute et senectute deo reseruat
Sic nota si quis habet duos asinos
et debiliori manus hominis impo-
neret iuste reputabitur fatuus
sic homo compellans senectutem
ad agendam penitentiam et iuuentuti
parcens. Stultus cum est debilis
lectati manus hominis impo-
Nota de illo qui habebat asellum
pulcrum nolebat autem ei impone-
re onera propter pulchritudi-
nem et quia diligebat eum. Tandem

cum asellus uenit ad senectutem
et amisit pulchritudinem non licuit
sibi imponere honera et asinus non
potuit nec uoluit portare et ita per-
didit seruitium asini sui et in iuuen-
tute et in senectute. Sic [illegible] ad do-
mandum equinos pullos non
comparantur qui quaerunt ut dextrarius
comparentur ut pinguescant cum quam
saliant ut frenari ut [illegible] in
garbdum cum quibus dirigantur. Sic et
corpus domandum est ipsum iuxta
cum quibus impugnat contra spiritum lasciuire.
Sic nota de iuuene qui dixit patri
suo quod tollet unam consuetudi-
nem deteriam suam quod ubi ita non
moriatur iuuenis sicut senex et ipse
cum eo reuerteretur. De inferno.
Infernus. Nota amarissimus mor-
sellus quem fugiunt omnia ani-
malia. Plus ibi est in infernalia
desideratissimus scilicet mors. Item
non potest quis intrare ut sic taceat
gat sic carcer est inde ubi ianitor
diabolus hic carceris in portis
ubi ostium durus dyabolus [illegible]
anima qui etiam in morte anima
ipsi comparabat. Sic potest quis in-
trare ut sepe admodum hic est
petum scilicet spine anguine [illegible]
cum [illegible] et consumpta [illegible]
uabuntur ad diem iudicii. Sic quis
intrare ut ibi moriatur hoc est in
fernus. Sic nota. Cum quidam predicator
de penis inferni dixit quidam rusti-
cus maledictus qui tibi credet de isto
quia numquam ibi fuisti. Cui fratre dixit ergo
inde ueniret et diceret tibi non credes nisi
cognosceres a malo quia sicut ille ueniret
ita et tu credes te posse credi. Et non
debes credere infernum ita profundum
quod nullus potest in eum. Ita rus-
ticum quod nullus potest eum deseruire
male credens de aliis qui dicunt non.

reddit. Et nota fuisto de inmensita tam
esse peccator cepit cogitare quod
si daretur ei pena quod semper
iaceret in pulcro lecto et molli itaque
nunquam per aliquas in vertederet non
posset hoc sustinere quanto magis in esti
mabili pena et factus est postea religiosus
Item nota in aliquibus regionibus
est consuetudo quod latrones in
rupe precipiantur et in casu per lapi
des penitus confringuntur. Si autem
veniat latro ad precipicium ponunt
velum ante oculos eius quia si videret
loci horrorem et profunditatem plus
pertimeret se iactari et oculos contra
hit quia se in precipitium daret. Sic dyabolus
ponit velum ante oculos cordis,
delectationem in temporalibus ne
penam infernalem consideret profundi
tatem et acerbitatem. Si enim penam
gehenne considerarent plus se co
narentur premittere quam culpam mor
talem perpetrarent. Item si non potes
habere lacrimas pone oculos ad
fumum inferni et sic lacrimari poteris
quia vapor cepe facit oculos
lacrimari multo fortius incine
ra illius vehementer intollerabi
lis fetoris exalantes. Et nota quod
maxime sunt pene inferni. Quod
accidit in conventu bononiensi quod
quidam novicius fuit temptatus
volens exire. Deus eum confirmare
volens misit ad eum dum dormiret quen
dam iuvenem qui dixit veni et
ostendam tibi unam penam inferni
et dum venissent ad quandam
ianuam in monte erat ignis que
tanta densitas ardentium favillarum
et tantus fetor audivit ibi tantum
fletum et ululatum quod pre horrore
dormiens tam horribilem vocem et cla

clamorem emisit quod non dormie
bant fratres in dormitorio qui non sunt
excitati consurgentes simul omnes id
esse impossibile quod tam horri
bilis vox posset formari. Tunc
excitatus novicius narravit eis
visionem et post tres dies vix
loqui poterat tam fortiter cum
clamaverat. Et nota versus de penis
inferni. Sudore spinea caligo vin
cula flagella frigus flamma
timor fumus confusio fetor sunt
barathri pene quas debet quisque
timere. Item nota de penis purga
torii. Quidam proposito malo contraxit
infirmitatem gravem in qua proponebat
omnia que habebat et tu postquam
ita sustinuisset et ab omnibus
derelictus fuisset cepit murmurando de
patre dicere quod in tanto tempore
viveret. Cumque ei angelus mones
ad paradisum ut per tres dies se
sustineret et sic purgatus evo
laret qui non dixit non sed potius
eligit se dixit angelus per
maneat dies duos in purgatorio.
Tunc ille fruitus ater unitatem
purgatorii credidit se ibi fuisse
per infinitos dies cum quod vix unum
diem complesset et evolans cla
mavit angelum mendacem nec
angelum esse sed demonem dicens.
Tunc affuit angelus et arguit
eum de impaciencia dicens quod non
unum diem complesti. Tunc ro
gavit angelum ut eum reduceret
ad priorem statum usque ad diem
mortis. Fecit angelus quod petivit
et per duos annos pacienter sus
tinuit. Et Augustinus. Ignis pur
gatorius etsi eternus non sit miro
modo tamen gravis est excellit enim
omnem penam quam unquam aliquis
passus est in hac vita. De ieiunio

Humilitas Nota quesiuit quidam ad
dam sapiente que maior ad
uersitas contingit in hoc loco scdo
respondit humilitas. adhuc ne sub
iciat. Sic plus michi est et minime
sapientis qui hunc aum vanitatis impietas.
Negligentia Nota abbas d' Ipocrisia
paulus tenebat tormentos per
pentes et stor piones et studie
bat pincedum querentibus aut
fratribus quare ut mali ei eue
niret ait Ipocrite fratres qui
quis passedecit in ipocrisia et
pietatem omnia substinet ei
Exem de beato francisco et aliis
similis. Sic Nota quod tria in ueni
untur in ipocrisia Cordis oris et operis
prima est in principium Secunda presume
ptio. Tercia perseuerancia. de p
ptis perambulabam in noctem ter
tii i in mundum. Cum enim uolo ?
ciam semper uerto sed vas cordis
in dominum Custodie de spa ptis
non peruabit bo. eas q aut et in
no. et hoc custodietis eius mor
tificatione sicut tamen salapo
stione de terra ~~Job xxiij~~ de
liet desena ut redditum ab inode
na mea sed cum semper se nabo
et custodit probans, sanctitate
ppilimus Cum sed sunt eius
et tum mo in innocente in ueteres
eos. Uerectio Nota scindit d' uerro
operans magis appetit uideri ab
ex ex spectat retributione qui
a baliis Sic Nota uenite due mu
lieres qui quarentes abi inueniret
decimo globo filii tota indice q̄
dicebat quod globus suus esset
Tunc Judex quesiuit a qualibus
utraque in hoc locauit globum suum
una dixit quod cum carbone ing
altera quod cum panno Tunc
Judex dixit de uolunte globum

et uideret quale sit intus et reddit
illi globum cuius est intus. Sic intus
est munda in tenebris que lucrabit
boni operis globum in celesti palacio
Mundia Nota in mundi sunt canes
tarinfirti qui non habent om
los ad carnes bonas sed ad tur
pia que currunt Sic in mundi per
te spiritus hominis deffectum. Similis
sunt hos est asino portanti aroma
ta qui autem narco Nota magnam
in iuriam facit deus in mundo Ubi
ponet eum in celo quia ibi est
tanta lux et tot sunt bonis opera
in stois quod totus exercetur
sed in fimus summus locus ubi sunt
omnia mala et locus tenebrosus
Sic radix menstruate cuiusus de
oculus eius speculum inficit Ita
et oculus in mundi in electis sequitur
maculam Sic Nota sunt tres homi
nes quorum primus in quus est ab
sque dolore hic est mundus. Sed
in quus est sine fame hic cupidus
Tercius in quus est absque timore hic
est yporita qui semper timet suas
simulationes detegendas. Sic Nota quod
inuidiam simul et auariciam due
cantur in una eandem regis primus
inuidus et alter auarus rex
autem promisit eis dare quod q̄ uid
peteret ita tamen quod qui secundus
peteret hoc secundus haberet in du
plo. Nolens autem inuidus quod
sorius suus maius bonum haberet
noluit primo petere, nolens autem
auarus plus habere noluit primo
petere sed ultimo Tandem fecerunt per
tem qui primo peteret et cecidit
sors super inuidum Ille turbatus
super hoc ualde quod si peteret bonum

aliquod spinis suis plus habet
in duplo et nolens super ipsum nocu-
mentum ut manus patris infecerectum
petunt ut sibi erueretur unum oculum
et postea fratris sui duos. de ypocritis

Ypocrisis. Item ypocrita est simu-
lator alterius persone qui vult
videri et quod non est. Item ypocrita
est similator iustitie cupiens inanis
glorie. Item nota quod non omne quod
non omne quod visui pulcrum est
delectabile est gustui. Ignis
visum delectat quem qui tangit
affligitur. Item aurital cum sit sole tinctum
auro videtur et est pretiosum
quia ... cum veneris ...
dicit apes et bonum faciunt fructum
pulchre non sunt sed quasi combu-
ste et deformes. Item ypocrita simul
est sanctioni qui relinquunt omnia
que agit propter mundum. Item est sicut
symia que vultum habet hominis
non tamen. Item sicut ... movet
que habet speciem non naturam. Item
sicut aranea que tantum se eui-
cerat ad texendum telam quam
modicus ventus destruit. Sic mo-
dicus ventus vane laudis quod-
quid facit ypocrita. Item sunt sicut do-
mus signate extra ... ubi ne-
mini ubi homines ... ita hic
omnis ... in ... ut ab homi-
nibus habeantur in reverentia. Item sunt
sicut bubo qui habitat in ecclesiis
non propter devotionem sed ut bibat ole-
um lampadarum. Ita et ipsi propter
oleum vane laudis. Item ypocrita
assimilatur cancro qui habet vultum
precedere et semper pedes retrogra-
dos. Item assimulatur vulpi qui simulat
se mortuam ut capiat aves. Sic

ypocrita simulat se mortuum mundo
ut capiat proventum. Item nota cum
pictor quidam filios turpissimos
et deformissimos genuisset et pul-
cherrimas ymagines faceret que-
situm quare sic respondit quia yma-
gines facio de die. Tales sunt
ypocrite quia in aspectu puritatem
ostendunt ymaginem et in occulto
habent opera turpia et ymagine
conspectus fedam. de ...

Tertio mundi sunt similes la-
pidibus in quo est ignis sed
non apparet nisi ferro ut aliquo
duro castigatur. Item qui subingre-
non debet hortari ut bibat ut pota-
tus ut comedat ut dimes ut
dimittas aquirat. Ita nec ...
dus ... quia plenus est
... et sicut vesica que tam con-
tinue ... per tam penatum
... vinat. Sic
... corde patre i. animam
... i. ... con-
tinue ... foris ostendunt ... quam
... i. corpus. Item sicut
... ignis ... reparat
sed plena non. Et sicut rota vi-
ta non facit ... sed non vacua
sic ... et virtute plenus non
facit ... Item ... olla vacua
... sed plena non. Sic
et ... plenus dum alius eum
mordet tacet. Item ... peiores
sunt demonibus ... malum
... sed ... que
admodum demones. Item ... legis
... habitu ... tunc dum
... non ... de ...
... de abbate qui fleret
super ... corrupta ...

thesauros propter omnes dampnacionem et quia
ipse non tantum laborancium succurrendo
dedit quantum illa ut placet mundo
Sicut in ipsis plus diligit milites post
fugam revertens fortiter facit quam
ille qui numquam fugit et numquam fortiter
fecit Agricola Sicut ager plus amat qui
post spinas et tribulos uberes fruc-
tus attulit quam ille qui numquam spinas
habuit et tamen spinas steriles fuit Quartus
Quartus pre aliis plorare Quod bonus
mercator non portat ad nundinas
illud de quo ibi multum est Sed pro-
pter quod in paradiso est gaudium delicie et huius-
modi habentur et delectacio vita quia habun-
dancia Sic ergo bene nolumus vendere in-
dulgencias nostras isto festo magno non
debemus ibi portare super dicta sed
paupertatem lacrimas et huiusmodi Sicut
quod perditum non potest bene lavari
nisi sit aqua sed laudum gustus
in mundicie Ita simpliciter sed mundum est
titulum culpe oportet ut respondeat
quantitas contricionis et lacrimarum
Sed porum dabis nobis in illa tercium
Sicut illud quod fructus lacrimarum est dei
placacio Exodi de Ezechia unde lac-
rimam tuam Sicut peccatorum extinccionem
ad fecunditatem bonorum operum inter
Audacter Laudare ut rogantes
laudare deum non est simpliciter propter
sed celestium multum primo luce Sicut
est cum angelo Nullus autem ad
laudandum deum debet attendere in propria
tus Sicut cithara fistulam suam in thesauris
parat tamquam quem tota domo suo in speculo
tempetat Debet ergo sicut homo propter
ad laudandum deum sicut musici
instrumentum consistit aut instrumentum
Sicut vas terra et aqua plenum aqua
sit non sonat si vero subtilis
potest aere sonat Sic ergo nos lau-
dare deum ab intimo huius terram

cias id est amore timore quam falsa dei
iniciatas suffocat album dei cum ex
eis unius nasi sunt sonori Sicut
iste pauper clamavit Sicut in nam
est ut de ore fonte aqua dulcis
et amara Nota Sic ut de eodem ore
laudacio dei et maledictio Sicut tym-
panum non madefactum numquam bene
sonat Sic homo madefactus deliciis
huiusmodi tamen deum laudat laudi-
bus ergo deum in tympano non nimis
madido plurimum non nimis sicco
vel sitiente ipso per indiscretionem vel impa-
ciencia quia sic tres tempora sacre
et quod dies festus est uxorem co-
ronatum et laudibus deo offerimus
facienti et laudes deo offerimus
Sic festo vincenti Sed diem
sunt id est illuminacionem suam Sic festo
purpura in tota tabernaculis summi
summus pontifex intellat caritas
Bisso induta et margaritis induta
ornata fulget castitas in albis in
tedit innocencia que dicit puritas
Sicut vestis paciencia Violis de-
corata procedit humilitas Sic fides et spes
caritati assistunt sicut uxores in festo
summo pontifici Sacerdos principia
et strena agunt bundiciam portat luce
tus cruce disciplina correctio Sicut
bulum devocionis liber domini intellectus
premittit Sicut sponsus venit ignes et gloriosa Sic
timor timor pene et timor offense
et venerate Confessio et obediencia
in inventorum dicitur prudencia et to-
silii lectiones legunt psalmos can-
tant pietas fortitudo et una parte
chori alia parte chori abstinencia continencia
et modestia chorus et temperancia ob-
servat ne nimius fiat vel pars organista Sic
diurnus dicitur grates amoncis et non
laudes et dicet deo grates De lingua

Septimo lingua est sicut pala dic-
tur. Lingua est sicut pala cum sit
tenuis et lata optimum est instrumen-
tum ad euacuandum cor. Item ista lingua
maxime est custodienda quia per ipsam
omnia mala consiliantur. Adhuc autem
sequendum quod debet diligenter cus-
todiri per sicut cum deus quasi incarceravit inter
muros dentium et ante murale labiorum
cum omnes alii sensus sint in aperto.
Item nota proprietates male lingue. Est enim
dissoluta litigiosa detractiva discor-
dias seminans insperans irritans
secreta revelans mala blasphemans
multiloqua adulatoria dolosa blan-
da corruptoria mendax proditoria
duplex accusatoria. De locutione

Sermo adulatoria. Item sicut yma-
go non computat aliud nisi quod
est ymago nec mutum dicit aliud
quam ei commissum est sic nec lingua adu-
latoris potest nisi illud quod est in cor-
de. Item nota scorpio sicut blanditur. Sed
cauda pungit. Sed apis mel in ore
sed aculeum in parte posteriori. Sic adula-
tores in presentia hominum blandiuntur in
absentia pungunt. Item adulator est sicut
ut quidam homini prius placere queret
eius ita quod placet inimico tuo sic
et tibi. Sed non est placere inimico
tuo nisi malum dicat tibi dicit et de
te benedicat. Item sicut mus stabulorum
sic est adulator et cauda animalis
que feditatem fedat. Item est sicut sepulchros
diaboli. Sepe cum tamen sepulchros in-
cum etiam tum anima est infusa. Sic
adulator commendat aliquos cum ipsa
committunt peccata et ipsum quod ut inferno.
Item sacerdos quidam cuidam adulan-
ti sibi dixit. Cum me vel laudas in-
medici vendere nos. Item adulator est sicut
tamen histriones qui applaudit inclinis
vestitus cum bis prompti est gemini bona
non faciet honorationibus. Item adulator
est sicut auceps qui sibilando
decipit aues. De locutione

Loqui indifferenter scilicet bonum et male.
Item sicut aer corruptus inficit
homines sic verbum malum corrupto
non bonum. Item ymago non computat
nisi illud cuius est ymago et si posset
loqui credo quod non loqueretur
nisi de eo homo. Iste est ymago dei quia.
Item cum quereret quidam a philosopho quodam
quo posset placere deo et hominibus
respondit: Multa operare et pauca
loqui. Homo enim sine silentio est sicut
equus sine freno. Item nota silentium est
signum hominis mortui et religiosus
silentium servans mortuus est mundo.
Item ubi nos palude fuge tace et quiesce
scripsit tamen ne dicas [illegible] sicut appa-
ret [illegible] vera fallacia [illegible] in
[illegible]. Item dicitur quod scrabones iuxta
[illegible] apes ad [illegible] et [illegible] appo-
sint apes aut fetore sentientes se
[illegible] quantumcumque potuit auolant.
Econtrario apes scrabones imitantes in
mel et flores ad [illegible] portant scrabo-
nes aut odore et dulcedine sentien-
tes sicut mortui sunt. Sic multi ad con-
uiuium et colloquium alios inuitant et
eorum fabula sunt fetida et inhonesta
et bonos corrumpunt. Econtrario boni
homines et iusti apponunt melliflua
doctrinam. Item multiloquus est sicut vas
sine operculo quod [illegible]. Item sicut vinea
sine sepe que ab estius comeditur et sicut
ciuitas sine muro que ab hostibus ca-
pitur et sicut domus sine hostio que
sepe polluitur. Item auceps non cantat
accipitrem nisi [illegible] ad aliam auem

videat et venator dedignatur solvere catulum nisi lepus appareat sed meliorem sic quis legiam suam qui eam admittebat eo modum solvit sed ad omne malum eam promptam habet. Scilicet [illegible]

Proximatio luxuriosi. Sicut porci dyaboli qui semper volunt esse in luto et sicut porcum quo mundatur simul apparet postea vadit in igne ut in luto. Ita dyabolus attendit eos in luto luxurie. Iste est malus furnarius. Item nota. Tercium notat papillo circa ignem quod se comburit et cadit. Sic multi propter mulieres frequentiam cadunt in luxuriam. Item dyabolus facit sicut faber cum non potest ad libitum ferrum suum ducere ponit eum in igne. Sic dyabolus cum non potest homines ducere ad voluntatem suam attendit quod eum ignem luxurie. Attendit autem eum quadrupliciter. Primo flatu oris sui. [illegible] gestione aliena. Tercio appositione pigmentorum id est gulositatis et ebrietatis. [illegible] appositione ut alius ignis vel vicinitatis. Homines cum comburit domum per vicina comburit sic aliqua meretrix igne luxurie succensa disputans per villam ornatu meretricio totam villam comburit. Item Decimum. Turpis est ignis libido quia in principio sui habet ardorem in operatione laborem in consumatione fetorem. Item nota sancti non senciunt ferris temptationum ut adamas nec consumuntur igne tribulationis ut aurum nec rubiginem paciuntur resistunt aut malignis artibus dyaboli ut adamas ferris. Calorem ignis ferri [illegible] pacientia et calorem cristalli per bonum [illegible] dissolvitur tamen sanabit nisi sibi [illegible] [illegible] id est pigmentis luxurie [illegible] ~~dicit autem quadrupliciter~~. Item nota tercia peccata diu hamus dyaboli [illegible] luxuria [illegible] quia perhavit multos capit militem armigerum dominam et ancillam etc. Item nota hoc peccatum simile est igni [illegible]

qui studiis plus attenditur quam amans contingitur ut actis id est operibus [illegible]. Item nota cum media ligna non possunt ardere apponitur arbustum siccum. Sic cum dyabolus non potest iuvenes copulare quod velit vetulam per quam attenditur ignis luxurie. Item nota cum domesticus adamasset quandam et illa petisset continuam [illegible] dixit. Absit ut tanti precii animam perdam. Item nota cum quidam solicitasset quandam scolarem dixit [illegible] mecum et duxit illam in medium fori et dixit para te sic ut agam quod vis. Illa autem dixit non sic quod homines videant. Respondit [illegible] ego ubi deus videt. Item solet dici de illo qui legem suam contempsit quod habet costam suam [illegible] sicut costa ade adam propinavit ita cum liber costa [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]. Item nota difficile est quod quis dormiat super ripam et non cadat tangat prope et non se in quemcumque igne et non comburatur mulierem et animus [illegible] languet. Item mulier cum sit frigida tamen accensa ardet fortius admodum ferri quod semel calefactum tardius tepet. De Maria

Maria sicut virga media est inter radicem et fructum ita beata virgo inter nos et deum. Maria enim virga est flos hec virgo vel fructus illa [illegible] non potest nisi prius tangatur et [illegible] et [illegible] sit [illegible]. Item beata virgo dicitur [illegible] quedam [illegible] [illegible] et tibi est [illegible] quia vinum non habent vino [illegible] filii quia tu dixisti. Ego sum [illegible] Ego [illegible] fructus [illegible] [illegible] est. Item [illegible] in hieme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ligata [illegible] [illegible] [illegible] et ultimo [illegible]

peccatoribus per compassionem Item nota de pic
tore pingente ymaginem beate virginis
pulchram et ymaginem dyaboli turpis
simam tunc stafaldum volens dyab
destruere ut cum precipitaret retinuit
eum beata virgo in ea perman. Item
nota beata virgo non invenitur in evan
gelio nisi tamen in ore quater locuta fuisse
scilicet cum angelo cum filio cum Ely
zabet et cum ministris in nupciis
Sic et nos cum filio in oracione cum
angelo id est sacerdote in confessione
cum Elyzabet id est cum peccatore invalide
in consolacione cum ministris id est pauperibus
refectione Item de concepcione marga
rite dicitur quod concha maritime
rore celi habundat et sic in corpore
et concha clausa sine masculi et fe
mine commixtione lapidem precio
sum concipit et generat. Sic vir
go sine virili sine pari habuit
filium maria Item exempli de assumpcione
quia excellentissimum exhibuit deo
hospicium in incarnacione ideo deus
excellentissimum ei preparavit locum in assump
tione Item quia humilior est in terra
ideo sublimior in celo et quia deo
propinquior ideo in domino eterno
sublimior sicut solent ponere in
altiori loco collocari Item augustinus
ubi posuit deo filius tuus quod
de te sumpsit ibi posuit et regna
quia sumpsit non enim phas es
te esse alibi quam ubi est quod
de te generatum est Item ipsa fuit no
vella fornicata in qua summi vidant
et angeli reparati et non est
summus sicut domum *de matribus*
Matres nota domus invitat mar
tires ad bibendum sicut agar sollici
sed non porrigit eis nisi vinum rubeum
confessoribus aut albinum quia nulli sic

qui volunt ei respondere et adiun
ut ad aliud potestis bibere calicem
quem ego bibiturus sum nota in bello
dicitur virtus qui occiditur victor qui
occidit Et cum ipso est in martiribus
Sed apud paganos non est martir qui
patitur sed qui in mane sitit Item nota
quam martires castitas in mune
tatis largitas in paupertate sobrietas
in ubertate humilitas in sublimitate
paciencia in adversitate pacienter sic
pro voluntate *de matrimonio*
Matrimonium nota de phylozopho
qui oblata filie sue duobus
viris uno diviti et fatuo alio
sapiente et paupere elegit in quit
filiam meam dare indigenti pecunia
quam pecunia indigenti viro Item nota
quod demon asmodius interfecit vij
viros scilicet qui aliter quam debuerunt matri
monio copulantur primi sunt qui con
iugacionem dicunt secundi qui dant
fidem viri et cum alia contrahunt 3
qui cum non possunt tenere consortium
et tamen contrahunt ad explendam
libidinem alii quippe solam avariciam
contrahunt alii qui inhoneste ma
trimonium tractant alii qui
uxores suas exponunt lenocinio Item
nota adultera coniugata septem tamen
peccata inobediens et in credula est
deo precipienti non mechaberis in
fidelis viro quia adulterium committit
adulterans filios heredat sicut si
bi mariti exheredat sacrilegium
facit violando benedictionem furtum
facit subtrahendo se marito Item
nota in nupciis fidelium sex ydrias
aque deus convertit primo quam diversitate
amorem committit in unitatem secundo quam
corporum subiectione in libertatem dirigit
tertio quam statuit matrimonii coniugalis
commixtio a peccato mortali exemptam
quarto quam stilitas infecunditate plus

comitatur. Credo quod singularis mea
in quem redigit in dimidia inter con
suetudine retinens. Exemplum hec tria sunt
inventum et ecclesie in illa quarti
one signatum est. Item legitur in vita
sancti Germani. Cum serpens quidam
regionem vastaret plurimos et bestias
interficiens et rogatus a populo beatus
Germanus ut eum interficeret cum non
posset eius invenire latibulum ro
gavit dominum. Tunc angelus ei missus
intravit ei sepulcrum cuiusdam mulieris
cuius corpus erat divisum et inter duas
partes draco latuit et dixit angelus
quod in nullo alio loco potuit draco
latere nisi inter illas partes draco
latuit et dixit angelus ei quod
mulier illa diviserat carnem suam in ma
trimonio contracto pro marito suo et pro
Mendacium mendacio ribaldo

Item sunt quidam milites qui nun
quam volunt vinci. Venerunt autem
ad domum senis cuiusdam ubi multi
canes congregati. Dixit unus Ecce
veniunt milites. Cui dixit alius Sic
habeo tecum quod in crastino faciam
cum venerint et posuit in crastino
autem dixit illi militi venatum
qui sic firmaverunt quia venatores
solent mittere vinci et posuerunt
Milites autem venando tardi. Tunc
rogabant eum ut canes cortaret.
Tunc miles cortando canes
dixit Hic est ibi ibi est hic non est
ibi ibi non est. Hic vides cum vides
cum hic non vides non vides. Hic
capis cum capis et sic vincitur dictum
mendacium. Item advocatus op
timus intravit religionem quem que
tus et abbas miserunt ad causas suas
et ad placita et totum amittebat
quia ad usum probabant intentio
nem suam et ipse concedebat eis. Ille

confusus est autem ab abbate quare eis
querelas nostras amittis cum ita
bonus advocatus fueris in seculo. Respondit
Dum ego tradidi oblivioni melius
vocabulum in causis scilicet mendacium quod
bene sciebam in seculo sed modo nolo
scire. Item ubi in cuiusdam episcopi decre
tum quod potius vellet esse unde
tam exulosum quam mendacem quia
cum semel restat mendacium et ypocrisia
decepit. Plura mendacia dicit
una vetula lxx annorum quam puella
decem. Item mendaces filii hominum
in stateris in thalamo scilicet quia una pars
est longior quam alia vel quia argento
replete in laudibus quia una latior
est quam alia. De misericordia

Misericordia. Item quod dominus Christus
a monte oliveti quam ab alio
monte ascendit in celum ad desig
nandum quod per opera misericordie que per
olivas designantur ascendit homo
in celum. Oleum enim sua desuper
natat opera que sunt misericordie et
dolores pauperum. Homo de obstet
alius autem ungit manus suas
oleo quia sanare debent vulneribus
Item quod in valle Iosaphat oliveti dominus
iudicabit quia de operibus misericordie
tunc fiet disceptatio. Item quod quinta
minus possunt decima dei et ideo
in dimittit in pectus primam sententiam
Tunc habet reagnatam possessionem et indicat
Item quod due sunt species unde una quia
quibus bona sua aliis communicat et per
ipso vocabulo vocatur pietas hec est
mensurata sicut ros et pluvia in terri
pas alia qua mala alicuius patitur
et hec ipso nomine appellatur misericordia quod cordis
miseria hic est mensurata cumulata
et fluvius in undans eo, tenus in pas
suas. Item consistit vel animam ...

Dyogenes uerus animus non est qui
princeps omnis fortune non est. Sed nota
quod sicut in mundo in speculo res
uidentur minores esse quam sint in essen-
cia sic dei potencia largitas et
vita et sapiencia longe maiores esse vi-
dentur in mente diuina quam in spe-
culo id est in creatura. Sed nota quod
vita debet esse consulta ut scias
illi manum propter que es plus accep-
turus ~~hec ego~~ Si bene facis eis
qui benefaciunt etc. Sed nota quod sollemp-
nitate dicit aliquem comitem qui nos in
penitentibus et confessoribus sed
etiam prestitutibus ut scilicet paulo manum
facit ~~bene~~ super illos et super quos pre-
tendo manum sinistram inspicite ex-
tendat vnguentum suum signum domine
et in recordationem gestum uendidit
et in balneum et medietatem corporis
me sui fundere precepit habun-
danter ergo manum ne auferet idem
suam immo in simplice vnguentum ex-
tuxit. Sed nota quod vita dei est
magna palma scilicet quantum distat
celum a terra sed equalis altitudi-
nem celi a terra etc. Sed plongi-
tia dei abetho etc. Sed palam
gracia domini plena est terra. Sed nota
quod debemus facere manum indi-
gentibus. Exemplum dicitur dominus
qui per tantum medietatem pro de sue
tam pauperes pro suo quod non ha-
buit alias ad comedendum. Item
de canalibus. Exemplum. Quidam uir
plus preciosus et falcones plu-
res uenerunt congregatos et accessit
ut caperet aliquem et fugierunt eos
excepto vno qui perueniret ut vi-
de non potest nec se ipsum priuat
et cognito dedit quod alii
falcones minores ei necessaria

ministrabant quanto magis necessaria etc.
Item commentator super libros de anima-
libus dicit quod aues uidentes
vnum de proprietate sua communis tu-
lere solis fatigari et quando desiderant
ponunt se inter solem et spatium ut
effectum sine calore recipiant ne plus
gueant quanto magis etc. Sed nota Nota
quod cum alexander dedisset cuidam
pauperi precium domini aurum
pauper dixit quale dote ut indigno
dedisti tantum domine. Alexander
dixit non quia sis dignus accipe-
re sed quia me decet tantum dare. Item
nota cum desideraret quis tale vidi-
tur fieri [illegible] psalmum sua
qualem ipse [illegible] nollet dictare et
quod se [illegible] ut ad opera [illegible]
sicut se habebit [illegible] Judeos ad eum
[illegible] meditacione sententiae super ipsum
fecit [illegible] de missa

Missa uero quidam [illegible]
quidam docuit filium suum ut li-
bere audiret missam [illegible] post po-
situs et tradidit puerum in seruitium
magni viri [illegible] sua Mortuus
autem patre tradidit ille dominus pue-
rum [illegible] puerum ad in seruien-
dum. Honestabilis autem quia odio
habuit [illegible] dixit puero
ut qui loquebatur cum domino [illegible]
ci [illegible] ne forte [illegible] fuerit
[illegible] cum qui [illegible] quod ni-
[illegible] recepit cum [illegible]
[illegible] tunc hoc faciat
Respondit quia dicit puer [illegible]
[illegible] nostre [illegible] quo audito do-
minus mandauit carbonarijs igne-
re ut fornacem attendentes in
crastino primum uenientem mitterent
et summo mane misit puerum ut
cum [illegible] et [illegible] abiit si
implesset mandatum domini sui puer

aut mane surgens audiens quod pul
sari campana debat ad missam quam au
dita rediuit cum sacerdos et recepit ne
comederet interim nunc scrutatus ad
fornacem et quesiuit si impleuissent
mandatum domini sui qui responderunt
sic et rediens senior iratus est dominus
querens si non fuisset ibi quod viden
te sic audiuit postea fornacalium
combustum fuisse laudis fuit per de
uotionem contra pueros. Item nota de
quedam cum presbiter per se celebraret
missam ignis in facie maius quis
clamante mittatum est ipso loco qui
statim vidit. Ut iste sacerdos non
tangit cum cum manum unctam
in nadet ignis iste magis plorat ut
certum recognouit et cum dies or
dinum esset ordinauit eum eps et
cum recepisset manus in unge recipit
ignis quam neuerum fugit unctioni sancte
de effectu honorem. De morte

Morte Nota mors est sagitta domini
positi autem homines sunt sicut in
nem ad sagittam. Hec autem sagitta
percutit aliquem dominus signum quod percutit
patrem vel matrem aliquem in ista quod
percutit filios aliquem consanguineos quod
consanguineos quod amicos aliquando
tangit ipsum signum. Nota sicut tonus
percutit magnum signum quam paruum sic
frequenter tamen mors diuites quam
pauperes. Nota etiam gladius percutit de
propinquo id est senes sed sagitta de longin
quo id est iuuenes. Item nota mors or
dinat contra nos exercitum suum scilicet famem
sitim et huiusmodi et ipsa in hoc exer
citu facit se custodiam contra quod
mortem et eius exercitum illude
mus respondeamus et nos ei virtu
tem opponamus nos penitentie et afflictioni.
Item nota in morte corporis primo calescit
propter distemperantiam humorum quod in

frigatur. Tertio mors nunc quarto demum
offertur cuius lapis ei supponitur quod in
morte anime primo calescit anima per
cogitationes voluptatum quod infri
gescit. ... Tertio mors quando
egreditur de domo propriis effectum quia
nunc est peccatum quia nunc est paratus
... quarto humanae propter consuetudine
cuius lapis supponitur obstinationis et
ordinationis et in penitentie finalis. Item
nota turbat homo in morte propter me
moriam peccatorum insufficientiam meritorum
amaritudinem. Timorem iudicii. Contra
primum est remedium fides et penitentia. Contra
secundum ante suffragia. Contra tertium
mors compendium. Contra quartum dei
misericordia. Item nota memorare nouissima tua
id est corporis et anime dissolutionem demis
sionem corporis in sepulcro (?) obligatio
nem reddendae rationis et penam malorum
supplicium. Item mors peccatorum pessima
mala est in rerum temporalium amissione
peior in corporis et anime separatione pes
sima in inferni damnatione. Item nota
mors sanctorum est prospera quia finis mi
serie initium gaudii ianua glorie
victoriae pugne ... porta
principium veniendi peruenio ad portu
optatum gaudium celum. Item nota sicut muri
legimus insidiatur muri ad foramen
sic dyabolus anime ad foramen mortis.
Item nota quod hora mortis dubia est propter
incertum tempus timenda propter finis
et dyaboli aduentum periculosa est propter
bellum quia tunc maxime tyrannus
impugnat dolorosa et laboriosa propter
corporis et anime diuisionem. Item bene mors
insidiatur tibi in omni loco et tu ea in
omni loco semper expecta. Nota debemus
facere sicut miles quidam qui cum pug
nare cum ad campo in duello et videns
videret quod non posset alium superare
mortem suppliciumque cognouit set superare
campum tali conditione quod utique

diffidentes alter quod ubicumque eum
inveniret occideret si posset ideo alter
timens fortitudinem adversarii sui
nullo loco voluit incedere sine armis
Ita quilibet debet ferre arma penitentie
ad ecclesiam et ad omnia propter timorem mor
tis Item refert quidam scribens senatus
romanus quod horribilius mortis
homine cum esset iuvenis et pulcherrimus cui
placeret sit in morte horribilis aspec
tus quod parentes dimittunt quod deliciae
quod honores dimittunt non liberant
homines amorem eum deliciae admit
tit honores aspectus qui modo sedebat
dives in throno ut lazarus pauper
in tumulo qui prius in purpura regia
deliciis vescebatur ut in speculo a vermi
bus roditur cum paulo ante gloriose as
tabat modo iacet in aula ignominiose
in culpa Item narrat quidam
moriens et testamentum condens in
nomine suis in culpa legatoribus
suis omnia bona sua tradidit con
testans eos et adiurans ut restituerent
et quesivit a singulis quid esset quod
magis timerent in mundo respondit unus
super omnia paupertatem timeo Respon
dit alius et ego lepram Respondit
tertius et ego ignem sancti anthonii
Respondit infirmus hec omnia veniant
super vos si non feceritis debitis eas
restituendo distribuendo secundum quod
ordinavi Ipso autem mortuo lega
tores concupiscentes bona ipsius
mortui omnia sibi assumunt Et parum
post evenit omnia sicut imprecatus
fuerat mortuus scilicet paupertas lepra
et ignis Item narrat alexander cum esset do
minus mundi venit in quandam civita
tem in qua fuit honorifice receptus
Cives sapientes civitatis illius pre
sentaverunt ei lapidem pulcherrimum preciosissi
mum et clarissimum valebat ponderem
cum pondere magnum sed si ponitur supra
eum palea vel modicum de pulvere
omnia amittebat Cum inquireret
allexander quid esset significaret lapis
unus de sapientibus quod ipse esset
lapis ille quantum ad hoc quia cum
vinceret et pulcher potens et va
lens et quod quod super se habet modi
cum de terra scilicet post mortem et sepul
turam omnia simpliciter amittet Igitur
informa generis mores supra reges
et honores morte cunctis subito
sola manent merita de cumulacione
Ulterius narrat quod antiquitus capitur aves
cum bubone qui habet magnum
caput et grossius quam alie aviculae
Sic dyabolus capit homines cum
muliere qualibet capiunt grossiori toto
corpore Item augustinus Si pictor ali
quis imagine alicuius depinxisset
et veniens statim aliquis alius vel
ser aliquam eam que melius depingere
non sine iniuria poterit si posset
sicut ideo similiter peccatum veritatis
et impugnatus est mulier scilicet se de
pingens quod melius quam eam deus
fecerit se faciens Item ad evaporacionem
ignis solet fieri tamen Item orius
mulieris et maxime rapidum est consi
milis propterea evaporat ignis concu
piscentie carnalis Unde bene ordinavit
Tales mulieres quod in corde earum
est ignis luxurie Item narrat quod similiter
et qui aucellum misit super faciem
mulieris que se depinxerat et statim
turpissima et quasi lepra infecta
apparebat et sic eam confudit Item narrat
non fit tamen circa ignem est quod
pellis eius comburatur Et ut homo
non mulier qui eius complexio infamem
fecerit cum corrumptus non fuit tamen
pabulum commisit In ipsalio quod oportet
homo intelligo concupiscentia Et mulieres

bus vestite et ornate sunt sicut carte
tum plus valet vestitus pellis quam
carta. Item stultus est qui rinocerum (?)
domum pictam depingit pulcris
coloribus. Sic qui corpus corrupti-
bile induit preciosis vestibus. Sic
nos antiquitus solebant lapidare
adulteras sed si modo lapidarentur
certe lapides deficerent. Item nota
laqueus dyaboli est mulier ornata
etiam si ipsa malum non intendit
non fuit ex libidine tam victus cap-
tus est Holofernes. Sic nota quod mulieres
que se ornant non propter luxuriam sed
per quandam curiositatem similes sunt
canibus (?) qui nolunt venari in garena
regis sed venatoribus accomodantur
certa (?) sed quid accidit talibus certe
si venator comprehenditur illegitime (?)
fuerit non erit immunis. Iob: nulli
sanitas est in manus serpente
dormire. Quid ergo de qui habet
duos serpentes unum se ipsum est carnis
et alium contra illius mulieris vel
tum. Sic Augustinus: nota ultra statum
proprium nos ultra modum preter
necessitatem (?) movendo concupiscentiam
debet se ornare mulier. Sic apostolus: cal-
cus labor quantum periculum (?) unius
dura libidine quantum vigilie quam
modicum festum. Sic mulieres proprie
et gynaceae sunt dyaboli tartarones
ant (?) saccos que tripe ventosi et
aridissime pravitate id est perplexa
circumfeiltur (?) a dyabolo ventuositas
ista est dyaboli assiduus flatus ardi-
tas nostra concupiscibilitas. Item
nota sacerdos quidam quarens (?) secum
concubinam secum ad domum suam
dam bone matrone in sero quarendo (?)
ubi iaceret dixit autem cum matro-
na ad latrinam dominus quod ibi locari (?)
ei debetur et nos habet aliam (?) sic
nota de mulieribus chorisantibus

Chorisantes se inclinant sicut dyaboli
alludentes se dyabolo (?) ... Sunt maius (?)
perforatas velut ... et ...
usque pedes affixos. Sic sicut victi-
le in dominium terram tenent pede
et talcant (?) currunt stulo digito le
...tur. Cantilena chorisantium traga-
dia est que incipit alecteria (?) et finitur
in tristitia. Dicitur autem tragedia a tragos
quod est hircus et fetidus et oda
quod est cantus quia ad fetorem
culpe et gehenne ducit. Cantilena
autem misterorum incipit in tristitia et
terminatur in letitia. De mundo

Mundus nota qui vos nolunt sermo-
et in modo sunt sicut fures (?) illi qui
mane audiunt missam et statim cur-
runt ad tabernam. Sic mundus est
sicut malus dyabolus dominus qui
in fine spoliat servientem et denudat.
Iob: nudus egressus sum etc. Sic nota
de puella que dixit patri servia-
des dum fortis sum tamen semper (?)
mauy munda (?). Sic Petrus Alphonsus (?)
in libro de clericali dis-
ciplina cum vult relinquere mun-
dum indicat ne aliquid retineat
quod sit servi illius qui tuerit (?)
valet ac si palea igne exurgunt (?)
velle. Sic nota de puella que apparuit
militi cogitanti quam gloriosus posset
esse in mundo apte anteriori ac
mulier pulchra qui cum respexit miles
et delectatum in ea ... pulchritu-
dine eius ait puella: si vides me
apte posteriori numquam placet tibi
... mea pulcritudo etc. Item se
apte posteriori videns eam miles quod
plena erat vermibus corruptione putre-
dine et fetore ait puella talis
est mundus et disparuit. Sic mundus
et disparuit. Sic mundus ludit cum
multis sicut gladium scolares cum ...

capto qui posuit in taxillos ipse de
et qui iactabat plura puncta posse
bat cum eius et dabat ei mor
sellos qui pannicia coronarunt eum
Sic mundus permittit plura puncta
iactare et lucrari et postea eos in
in fine coronabit eos et auferet
pellem temporalium et etiam propriam
Item mundus est sicut mala [illegible]
di namque nante dyaboli minuit et in
tam pretio et ponunt ibi panem et
in medium ponunt et dolia cum vino
ebrietatis et gule aqua cupiditatis
et malleos venas luxurie et tendit
in infernum. Item mundus est sicut
glacies quia sicut nullus pre
dium stabile vel turrem super glaciem ita
nullus predium stabile super mundanam
felicitatem et prosperitatem corporis vel
corporis sanitatem. Item glacies
splendet et tamen fragilis est et cito
frangitur. Sic mundana felicitas poti
us lucet cito tamen evanescit
et annichilatur. Item sub glacie occultatur
latet aqua profunda et sub bonitate mun
dana gloria et gehennalis pena. Item
tuentes super glaciem fracta glacie
submerguntur. Sic in bonis temporalibus
in fine illis deficientibus in puteo
gehenne submerguntur. Item mundus
est sicut cetus qui tempore tempesta
tem [illegible] suos inveniens recipit
Sic mundus cum impulsus [illegible]
cum in amorem temporalium et mun
danorum [illegible] inveniens se volunt
[illegible] et Jonam cetus absorbuit. Item
Narrat Plinius quidam sedens in domo
[illegible] Cum imperator [illegible]
[illegible] [illegible] Cuius que
[illegible] [illegible] quia ipse erat servus suus [illegible]

mundi tum [illegible] imperator Cuius
Plinius dicit erat [illegible] tempore
Item mundus similitudo rei que [illegible]
[illegible] appetitum nisi [illegible]
[illegible] Cum igitur mundus et
ea que in mundo sunt similitudo rei
sunt summi boni numquam satiant eius
appetitum nisi ipse restat et in summo
bono bene utendo eis. Item mundus bonum
remedium [illegible] que in mundo
sunt contempnenda sicut divitias
delicias honores [illegible] et
[illegible] et huiusmodi ipso est sicut
cum gustato aliquo maxime dul
ci non sentimus dulce quod postea
gustatur et visa maxima luce non
videntur parva et acquisito maximo
honore non reputantur parva et sic
de aliis. Ita si possem [illegible] et
[illegible] dulcedine [illegible] de
lectationes huius mundi [illegible]

Nobilitas. Nota quod rex quidam ho
norare quemdam philosophum
[illegible] sapientem. Dixit ergo
sibi quidam in medio tam nobili [illegible]
[illegible] cum magnificentiam [illegible]
[illegible] que in [illegible] putat magis
laudat. Admiror autem ipsa que
[illegible] orta est nec quod [illegible]
[illegible] Plinius Cum de [illegible]
[illegible] qui septem liberalibus
artibus sit instructus septem
probabilibus sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
Item [illegible] in [illegible]
[illegible] ne fiat [illegible] potator luxu
[illegible] vinolentus [illegible]
et [illegible] Cum
filius [illegible] nobilitas
nostris temporibus non [illegible]
[illegible] auri et argenti [illegible]

Nobilitas est Cum per bonitatem temporis
accidit quod homines potius in diuiciis
iudicatur gloriandum. Sicut tunc alanus
auctor in regula de theologye narrat
apud montem pessulanum contigit
quod ad eum multi milites petentes
querentes ab eo que esset maior curiosi-
tas que posset reperiri aut eius dicta-
si postea alii questioni vellet medio
credit eum de qua contraxissime dixit
ille dixit est maxima curialitas quo
que sit maxima rusticitas. Illi aut
nescientes, vidit sue questionis aut
ille Solo questionibus nostre sed
questioni mee respondit. Sic eum dicit
est maxima curialitas et aufferre maxima
una rusticitas De obediencia

Obediencia non obedire debet esse
psalterium x cordarum ex prop
tam et si defectus corde tota inspe
dit tota armonia cantilene. Ita
transgressio unius precepti tota professi-
canonem eius cum offendit in uno
factus est omnium reus. Sic obediencia
debet esse perfecta sicut unitas et
ta correndi. Sic mortua sic membra
que non movent absolutum capitis
sic et inobedientes existentes. Sic
obediencia debet esse sicut terra mollis recipit
quamlibet impressionem. Sic non quidam sicut no
luit facere quod fecit dominus de asino
qui dolebat corpus ponebatur ad portan-
dum sarcinam. Sic non quidam sanctus dixit
obediencia est palma omnium fidelium genitrix omnium
virtutum ... regni celorum collatrix
angelorum ... De ocio

Ociosus est sicut capra que non mel
efficitur sed comedit. Sic sepultus qui
semper ad iniquitatem venit et a primo fugit.
Sic sicut ferrum quiescens rubiginat et
aqua non mota fit lutosa et corrumpit
et vestis non lota et non tulit malas
... profert sic multa malicia
... ociositas. Sic si ligna rasimit

et non apponit sibi defecit. Ex occupacio-
nibus refugescit. Sic fortis dormit cum vel
contra furari potest. Sic super quem dormit sic potest
potum furari videtur pugna est cum anima
que corpus corporis sui potest furari potum.
Sic sicut filii pulli corvorum qui decubant
in nidis et labores parentum devorant.
Sic non apes quasi pugnant cum eo
fus et interficiunt. Sic stultus est qui vult
et multum expendit. Sicut grossi qui
large expendit proximi tempus et bona
alia et nichil perdit. Luce De oculo

O culus ad sunt portas includuntur
in foraminibus et carceribus Ita deus
inclusit oculum in foramine et clausit pal-
pebris quasi ostiis et posuit desuper et sunt
portas non dimittentur ad quos volvunt
nisi cum bono fidei uissione et conuiccione
quod dominus iniuriali faciant. Ita cor
nunquam debet oculo cordi dimittere donec
ubique nisi prius foedere facto quod nichil
mali faciat Job vero ... pepigi fedus
cum oculis meis De opere

O pus non sit quidam lapides preciosi
sunt qui non habent virtutem et efficaciam
nisi preciosi fuerint in anulis positi. Sic
ut opera sine caritate facta. Sic quidam ap
cum sunt servi et tonsuales dicit qui
cum laboribus et doloribus affligun-
tur ... quod ... requiescit
serviunt gule et luxurie polluant in
hic dolo ... ... De oracione

O racio sicut ... non dantur
pueris ... potum ... appar-
tenentes ... nisi ad potum
... appareamus appareamus
... ad me ... Sic non sic qui
... impetratas et ... sic
quietus ... ad ... et
... ut qui ... dei
... audiunt ut ... cum sunt
tunc debent frequentius orare ut possit
eas ... Sic sic ... magis propter

non audit. Sicut vero oratio tacita in qua
est strepitus verborum extraneorum et
malarum affectionum. Item sicut loquens
in ira coram iudice irritat potius
sibi offendit in verbis vel si non placat
quod allegat. Sic qui orat negligenter
vel in scandalum alterius indignationem potius
apud deum meretur. Item sicut fons quantum descendit
tantum ascendit ut patet in conductu aque
sic oratio quanto humilior fit tanto altius
ad deum ascendit. Item oratio est nuncius
directus ad impetrandum, qui debet
portare sigillum .s. vite munda et pe
titiones porrige .s. pater noster et debet
sic litteras credentie .s. credo in deum
et quod putare .s. meditationem dominice
passionis. Item nota. Cuidam clerico
quod tarde venienti ad horas et se
substrahenti frequenter, eadem in cella
dum pulsaretur aut plene in gala
vel dormienti plene delata est
cedula desuper et legit in qua legit
homo qui subtrahit se a divino offi
cio subtrahit ei deus in presenti gratiam
et in futuro gloriam. Item nota. Dixit quidam
in vita patrum: aliquis non est talis
sicut orare assidue quia demones
semper nituntur rumpere orationem fortioribus
temptationibus quam ex nulla re tam im
pediuntur quam per devotam orationem
frequentem ad deum. Item nota de sacerdote
qui ivit ad predicandum super asinum
et omnia vendiderat preter asinum illum.
Cum intrasset ecclesiam quidam cepit
cogitare de asino quem extra ligaverat
ad fores ecclesie, intra se pater noster iam sicut
asinum meus. Tunc autem egressus esset
recepit asinum et dedit eum pauperibus
dicens: Tu me fecisti dicere pater noster
asinum iam decetero non facies. Sic
multi de pauperibus solliciti dicunt pater
noster asinum vel silent. Item nota heremita
quidam vidit in sompnis puerum pis
cantem in puteo cum hamo aureo et linea

argentea et inde extrahebat unam
[illegible] et angelus vidit illum
inveniens intuitus super unam umbram
et quesivit quid faceret ibi. Respondit
[illegible] unus vice dico unum pater noster
et [illegible] et intellexit vir sanctus sta
tim quod anima illius [illegible] extracta
liberata est a purgatorio precibus illius
viventis et dixit pater noster [illegible]
[illegible] linea argentea. De pace
p [P]ax nota. Primus radix pacis est
aliena non cupere et suum
quod est requirere habere. Item nota
pax cordis est sicut tabernaculum
[illegible] adque perveniat [illegible] ne
[illegible] verberare vel nundas cogi
tationes reprimere. Item nota quod sunt contra
ria paci .s. bella lites tumultus et
inquietudo molestia. Item nota quod
sex modis debet reformari pax .s. [illegible]
monitione subiectione disciplina mortis
dampnatione intercessione [illegible]
his omnibus modis pacificavit
nos Christus deo patri filius eterni
sicut pacifici qui bella pacificando
tumultibus [illegible]
[illegible] se ingemit. De patientia
Patientia nota sicut [illegible] et
quomodo mollia defendunt
[illegible] frangantur. Sic verba mol
lia dura pacificant. Proverbiorum [illegible]
mollis frangit iram. Item sicut nux
liberata posita [illegible] fructificat
et [illegible] melior
efficitur. Sic vir bonus [illegible]. Item
patiens est sicut ferrum vel aurum quod
quanto plus malleatur tanto plus di
latatur. Psalmus: dilatasti in tribulatione
cor meum. Item sicut herba bona vel
aromatice species que plus teruntur plus
redolent. Item sicut incensum quod
in igne positum dat odorem. Item sicut
testudo que tacta [illegible] abscondit
cornua sua. Item sicut est honor militi
si ensis eius in bello frangitur atque [illegible]

orcidiritur et ipse non defendatur sed et
honor est quidquid ei maledicatur
si paciencia ne sit tibi onerosa Item pacta sunt forna-
ces quibus purgantur electi sicut et stimuli
quibus pungitur ut ad paradisum curra-
mus Item est legatus qui mittitur
domini ad congendum confessionem Item
impatiens est sicut tactus vel sicut
leo qui ungues magnas et acutas
sed non uidentur donec irascitur Item
nota quedam mulier filii sui interfecti tu-
nicam servavit sanguine involutam quam
coram oculis patrem faciebat volenti
bus pietur et sic patrem in perdonnic
(?)fecit cum vicis patrem nos habeamus
et adhesiue Xpi in memoria tenea-
mus Item passio Xpi est exemplari
quo debemus respicere sicut mulier in
speculo Est enim speculum sine macu-
la et sicut legimus in libro est enim
liber uite Item nota Bernhardus Vndique patent
in cruce uite tue ihesu ut desinit foramina
per que effluatur Item ad ipsam colli-
gendum debemus facere decor dilibus
nostris nam ne cadant in terra Item
nota assumpsit filius dei ut nos curaret
corporis omne genus medicine dicens
tam leuium uinurum sudorem
tandem bibit potum amarum sanctum
Item dicitur quod fur vel latro numquam
diligit eum qui adfuit et patibulo
eum liberavit Ita multi sunt qui deum parum
vel nichil diligunt qui affuit et pati-
bulo inferni eos liberavit Item nota
Bernhardus largus est ille dispensator qui
carnem suam dedit in cibum et pre-
cium in potum animam in precium velud
in remedium brachia in refugium cruorem
in lauacrum cor in amicicie in dicam acqui-
in balneum sudorem in medicamentum
clamores in suffragium spineam coronam
in ornamentum verba in documentum et vitam
utramque in exemplum Item sunt XII fructus ligni
vite Item nota quod Xpistus paciens fuit
tuis est horologium cordium religiosorum
distinguens horas diei et noctis actiones
quas sol depcendit XII lineas quibus per X
horas humiliatus est Xpistus in passione
pro nobis Primum honore X hore diui-
nonem in honore vindictionis pro
te in illa hora matutine quoniam distinguere
vices nostras in memoriam illius
iniurie que facta est in tribus horis
in illa nocte in domo anne et caiphe
post in orto capiendo illudendo pro
tenendo laudes in memoriam fla-
gellationis prime in posita in sinc nocte prima
in memoriam accusationis coram pilato
Tertiam in memoria flagellationis
et coronationis Sextam in memoriam
baiulationis crucis et crucifixionis
Nonam in memoria mortis et aspersionis
lateris vesperas in memoria sepulture
Item nota dominica quadam vtrolente pas-
sione Xpi et dicente plorante cum ibi
lacrimas recepit pluris regimus Cui
ait beata virgo filii que latine placeat
tibi magis lacrime istius uel magda-
lene Cui respondit Illa quia lacrimas
lacrimandi ista non illa post ista prime
Item nota sicut homo qui in bello uel du-
ello consumditur stale in domo uel in loco
uel camera in qua deliciosa sua depinge-
re nullo posset uel mante quod duas p[er]pas-
sionem Xpi superatus et deuictus nullo
manet in homine in quo ipsa passio dum
ea pinge memoriam est depicta

Amus cultui spiritus Item nota De pane

Eukaristia dicitur tribus modis quoniam
licet sit in specie tamen vita est et operatur
conueniat cum deus vita mortale in
eternam tuis spe sacramentum sumitur pane
uite eterne Item nota in quantum eukaristie
tussere per quam significatur pane uite
tusitorie in pane vite eterne Item nota
sacratione eukaristie maior sit nondam sed
sepultura Xpi quam talis cooperitur passio
quam sacerdos manus extendit et cum quos
quam talis discooperitur resurrectio quando
(?)gingit sacerdos manus et eleuat corpus
Xpisti Item dicitur eukaristia panis uite quia sicut anima

una et eadem est in essentia et in singulis
membris corporis sine divisione et sunt
sic corpus et neque sine divisione simul
[illegible] amulet asteraturus et amistis
propter. Item nota de parvo qui videt fratrem
dum sumeret corpus Christi in missa comede-
re pueros et fugit et abscondit se et in-
ventus dixit quod dubitavit non iret
ad illum fratrem qui pueros comederet.
Item nota quod contraria eucharistia Christi
recipere mundi quia mensa mundi expen-
sas facit et debitis obligat comeden-
tes mensa autem Christi qui nos suos sumptus
debitis obligatos si digne accesserint
facit dignos et immunes. Dicit ergo
attendens Christus homini respondet pro
me. Item nota sicut panis comestus con-
vertitur in carnem hominis comedentis
sic communicato corpore Christi convertitur ipse
comedens quia fortius est sicut medi-
cina efficax non convertitur in infirmatum
sed econverso. Item nota panis iste mortuos
vivificat sed sicut cibus corporalis
non potest accipere mortuum comedentem
suus [illegible] mea suggere. Caro enim
pulli primo vita sua spoliatur quam
vitam hominis comedentis suscitatur
quod oportet et vita [illegible] voluntate sua
spoliari si volumus per sacramentum
Christi vivificari ut dicas ego iam
non ego vivit vero in me Christus. Item
nota cibus iste facit hominem moveri
secundum voluntatem Christi non secun-
dum voluntatem sensualitatis. Sicut
enim caro porci quamdiu est in porco
movetur motu ambulationis comesta
autem ab aquilla et in ipsa conversa mo-
tu volationis ad superiora elevatur et
movetur prius porcino motu ad inferiora
declinans tamen vivit hic sacramentum
in proprium instat conversa ad voluntatem
et imperium Christi incipit moveri. Item
nota multi sunt qui prius [illegible] peccatum
non more sed moriculo [illegible] et [illegible]

qui disputant et inquirunt et dubitant
quomodo sub forma panis sit corpus Christi
Sed quomodo questio solvitur per deum qui
dixit hoc est corpus meum unde credere
deum est tanto magis sine argumento
vel sine pignore rationis. Sicut enim
Pitagoras honore voluit sibi fieri
a discipulis suis ut verbis eius crederent
sicut principiis artis. Item nota quidam cum
panis peccati mortalis accessit ad bene-
dicendum ut corpus Christi reciperet qui petivit
sibi in secreto revelari et ait [illegible]
deus inter me et te et tradidit ei corpus
Christi et accepit et statim impletum est guttur
eius et mortuus est et corpus evolvit
super altare. Item nota quidam in quo
erat demon et loquebatur data est
ei eucharistia et tunc quievit ab eo sermone
demonie ubi iam esset an tu deo
esse respondit non deus autem est in ea
et ego habito in intestinis. De paupertate

Paupertas. Item nota gloriosus miles non
estimat vilem panem portare
de [illegible] domino pauper-
tas amavit deus [illegible] elegit
[illegible] non [illegible]. Item nota quod
paupertas temporalis est sicut panis
suppositus et obstaculum [illegible] im-
pediens visum spiritualem. Status
autem paupertatis est sicut speculum
clarum et [illegible] in quo videt
homo clarissime defectum suum et in
futuris [illegible]. Item nota est miles
Christi qui non timet portare signum et
arma eius. Portat enim signum quibus
[illegible] primum est
paupertas hic contradicunt avari.
Aliud est humilitas cui contradicunt superbi.
Tertium est [illegible] hunc contra-
dicunt in mundi [illegible] Item nota [illegible]
Item nota quod pauperes [illegible]
dei sicut pulli qui [illegible]. Item nota
[illegible] gallina [illegible] de ipsa

Cum autem mortua est honorifice se-
pelitur. Et quoniam ipse est de accipiente
cum divus(?) qui vivit honorifice portatur
sed cum moritur in sterquilinium proicitur.
Dicitur est de paupere et divite Luce
mortuus est et dives. Item sicut qui
facit in claustro professionem efficitur
et particeps omnium temporalium claustri
non quam diu est novitius. Sic paup(er)
est heres regni celestis. Augustinus: Christi pau(peres)
Item ut si quis invitaret omnes ad bonum
prandium pauperes omnes venirent non
omnes divites. Sic ad celeste regnum
omnes sunt invitati sed plures pau-
peres veniunt quia prandium hic non
habent. Item nota quidam rex habuit duas
filias unam pulchram et aliam turpis-
simam. Pulchra appetebatur et ab om-
nibus laudabatur honorabatur.
Turpem etiam nemo videre volebat.
Que cum fleret in conspectu regis dixit
ei rex: Noli flere quia qui te accipere
voluerit dabo ei regnum meum. Qui
autem acceperit sororem tuam vel acceperit(?)
cum ea nisi pulchritudinem eius(?). Filia
pulchra mea seculi et divitie. Mea
turpis et deformis est paupertas. Item
nota paupertas est quedam spiritualis
incantatio que videri facit quod
non est quia de paupere facit divitem
et hoc verum est licet videatur fantasti-
cum quia pauper dives redditur de-
mundo et Christus dives pauper factus
de divite et paupere. **De peccato**
Peccatum veniale mortale. Item nota
quod minutissima arena tam
potest honerari navicula quod
submergitur et paleis potest honerari
equus fortissimus paulatim cumuli(?)
fatur(?) magnum flumen multe gutte
cisternam vel lacum implent. Sic
peccata venialia in tantum possunt mul-
tiplicari quod disponunt ad mortalia.
Ideo debemus cremare venialia quasi paleas

fugit. Supra tangitur(?). Item solet dici vel
garriri cum aliquis aliquod malum
facit vel dicit alteri detrahendo: Procedat
sit ad caput tuum. Sic omnia peccata retra-
huntur(?) in capite per imaginem memoriam
ad maiorem ipsorum confusionem pro-
stancia(?) quod fa. t. Item sponsam nobili(?)
peccato facta sunt sicut moneta ha-
bens nunc ymaginem sed non valo-
rem. Item sicut falsus mercator non os-
tendit emptori defectus panni sed capite
vel partem meliorem. Ita talis est co-
gnatus(?). Sic dyabolus ostendit homini dulce-
dinem peccati non eius utilitatem sed etiam
penam sed sapiens emptor ea
tum respicit. Item sicut medicus offerit
amaritudinem medicine aliquo dul-
ci. Sic dyabolus peccati utilitatem et damp-
num aliqua momentanea dulcedine.
Item stabulo suo odit sapore suo luce(?)
penetratus(?) ligatur tamen adulteria(?) mutatur(?)
Sic obstinatus peccator contritione.
Item sicut fulto(?) canis(?) bos et huiusmodi
ligati ad presepium non sentiunt vin-
culum quousque moveantur. Sic peccator
non sentit se ligatum vinculo peccati quo
usque moveatur per confessionem accipere.
Item nota sicut equus conducticius diu-
turno die quod non potest sufficienter pe-
nitere. Item portas quibus sensum intrat
sepe dyabolus in animam peccatoris sed cum
ipse sit horribilis per se non admittitur.
Ideo semper debet quoniam delectationis
ut sibi dimittat et bene veniens si aliquis
portans dives quilibet etiam dyabolum
etiam ipsum domum intrare permittet.
Si quid portaret intrat aut pinsu-
rum dicere possum cum odore pigris
cum cum sapore per auditum cum sancte
portantum cum levitate sed dyabolus(?)
sic puniri debemus sic dicit: Vade
retro sathana. Item cum querit aquas
dam sed pater visio respondit utinam

peccatum inca possem inde imponi. Tan
tacum est interius feditas et infirmi
tas ut non sine diuine reue
latione uideri possunt. Item uidemus homo
peccator est in ppinquo maximo sup
te superiori quia super se euaginatum
gladium diuine iustitie ut feriat et
percutiat ipsum aperte inferiori os putei
infernalis est apertum aperte exteriori
est terrena est latus leonum cum qui
bus oportet morari aperte interiori quia
numquam in eodem statu permanet uo
luntas uo eger. Item uidemus homines
qui conducuntur ad aliquod portan
dum considerant quantitatem oneris
plus quam itineris et solatium la
boris ita debet homo considerare
quantitatem in peccato quod ita ponderat
quod facit usque ad infernum descendere
et uite longitudinem quia eterna
erit dampnatio et stipendium quod
est mors et ita debent homines re
trahi ne assumant hoc onus.
Item uidemus quosdam non comedentes car
nes nolunt esse debriatos ita sunt
multi qui actum peccati dimiserunt sed cordis
semper libidine perfusi sunt tollo
quia tactus et aspectus luxuriosos
et apparatum libidinosum. Item uidemus quod
potius uelocitur per descensum quia descen
sus peccati uelox est per descensum quod
hominem admirabilem redigit. Item uidemus
uim gule hominum qui odiunt lucem s.
latrones i. superbi qui gloriam dei fu
rantur hypocriti i. inuidi qui solent prospe
ritatis aliorum non possunt aspicere qui dun
fundunt intencionis i. ira et odio contra
rii. Item dicitur sompnus dicitur sompnus
contrarii sunt sicut accidiosi. Item uendito
res pannorum et pigmentorum sunt in
pedi. Item usum i. luxuriosi. Item a
uari i. gulosi. Item uidemus quosdam propter
corruptionem palati et consuetudinem
que est altera uo habent nonnullam
amaritudinis peccati sui sentiunt propter
maiorem selsedinem quia in ea nutritus
est et inueteratus et ea sic consueuit. De penitentia
Penitentia uero corporis est sicut
unitum uel argentum quod pretio
sum pondus istum et sic pigro
est debet pungi calcaribus pene
et timoris. Sed sunt quedam calcaria
inferiora nisi finita talia sunt pena facta
timore pene gehennalis hic est
timor seruilis sunt in calcaria pre
decauro facta qualia sunt regum et in
pariis. Talia sunt pena solum facta
amore dei hic est timor filialis qui
permanet in seculum seculi. Item uidemus
quem uidet aliquem nolentem sed posset
aliquis saltare in lutum et intrat sed
aut penam aliquam ut uitet maio
rem. Sic debet homo eligere penam
temporalem ut euadat eternam. Item
anima accipiens uitem recentem et
mordens in cortice et sentiens ama
ritudinem nucleum quem multum diliges
prius cum cortice. Sic multi primo
omnes quod qui bene utuntur diligunt
et desiderant beatitudinem eternam sed
cum ipsam attingere uo possunt per pati
tudinem pene sentientes amaritu
dinem pene perimunt utrosque. Item uidemus
pisces de facili intrare possunt nassam
quia amplam inueniunt uiam sed
non de facili possunt exire quia artam
inueniunt foramen et aculeos impe
dendo et quia exire uo possunt in
penultas punctiones remanent in
nassa. Sic de facili peccator cadit in
nassa peccati quia amplam inuenit
uiam sed quia de hiis diabolus nasse non
potest exire nisi per multos aculeos pene
captus de facili remanet in eadem.
Item uidemus aquilas non timet equum propter
in bello speraulus meliore semper ceduo
propter. Item pro cacte uestes suas ueriti
priant nouas. Sic nos deum licite corp
summum uti inbone qualiter nos deceam

nomini et glorificamus. Item nota quod quidam la-
vantur et non mundantur. Sicut illi qui
facies suas lavant de aqua lutosa.
Tales sunt qui faciunt penitenciam in peccato
mortali. Item nota quod dampnosa est sicut usura
unde quanto plus comportat debi-
tore tanto maiorem comportat usuram
et quanto homo peccat quanto plus tantum
peccato tanto maiorem debet deo emen-
dam. Item magnus honor esset servo si
de eodem esset indutus panno sicut
dominus et de eisdem cibis et de eodem
quod scypho potaretur. Sic nos esse
in pena cum Christo. Item hylarion hic
vita sentiens carnem suam recalci-
trantem ait: recalcitrabis aselle iam non
pascam te grano sed palea. Item nota
quidam tarde faciunt penitenciam sicut
illi qui faciunt penitenciam in inferno. Unde
non valet. Exemplum de divite et lazaro
epulone qui dicebat in inferno pater
abraham miserere mei ut legitur
quod in tota vita sua dicere debuit miserere.
Item nota quod dampnati pro leges penitenciam
tum dicere ut enarrant viij annorum
hominum illos qui perdiderunt affligi in
inferno. Exemplum sicut nos in purgatorio sic
pisces vivere non possunt in aqua
dulci vel mari sicut nec hoc in sale vel
in dulcedine in potentie vel amaritu-
dine pene alioquin cum ... item nota
le parrochie pereunt pisces sine aqua.
Item tarde veniunt illos in suam non ...
ideo tarde eunt Christus telum super
omnes et ipsi apostolis et martiribus qui
sunt post eum tarde venient quasi
primus imitatoribus modo autem dantur
specialiter aque frigide id est pene dicta
afflictione tunc autem sanguinis
effusione. Nota quod quia sepe in fine in-
dicia maiores post mortem. Item nota
ideo nunc accipe mariam que in eo
tuam id est penitenciam non ad tempus sed in
eternum et in quinquagesima et quoque confitentur eum

hominem pulcherrimo. Causa pulchritudinis sunt quod
sed formosus. Item nobile quia facit eum
conjugium Christi unde illud qui facit
voluntatem patris mei ille meus frater et
soror est. Item amicabilem et sodalem
quia per eam agimus porcas et amicas
angelorum. Item divitem adque prima ...
tota hereditas etiam multi nolunt
hereditatem habere non uxorem. Item
facit animam fecundam quia filios
multos id est bonas operationes gignit
in laya hypocrissa primus rubeam id est pri-
missione et militate ~~quod gignitur femineam~~
et militatem quod gignit symeonem ponens
pistrina et dolores dampnati Tercio leui
peccator societatis id est sunt conpositum non
peccator societatis id est simul ...
reconmandi quod cum sunt per societas ...
decimum et nos quanto in das id est confessio
quanto operatur a summis sort ad opera
quanto per confessionem sexto zabulon pulchri-
tudinis sequitur penitencia qua de tota
homo toto in eterna. De confessione

Confessio nota quod est vera est ... confessor
vera iniusta ut unquam peccatum non
sit ista peccatos peccatur. Confessio prima peccata
est sine peccatoris cognicio. Item nota
quanto maior radius domum intrat
tanto maiorem pulverem conspicitur. Sic
quanto maiorem iusticiam habes tanto te
in peccatore et peccatore considerans quod sicut
cum in domo et eodem modo pulvis ...
hora ita in nobis et in nobis singulis
diebus multitudo peccatorum. Quando item
sicut primus gradus scientie est agnoscere
suam insipientiam unde illud qui
sapiens est stultus fiat ut sit sapi-
ens est primus gradus confessionis est
suam infirmitatem cognoscere. Unde confessio
bene quilibet aut desiderat et prius sic
nullus eam accipit nisi qui se ea ta-
lem cognoscit. De penitencia

Penitencia nota quod penitencia est
filia regis cum tot debet hereditas regis
celestis. Item primo dico quod quidam nunc eum

in congregatione possumus talem te totum sentire qualem ipsa dicit quod exhibuisti. Non potest esse bonus miles qui non habet dextrum aurem et vigorem(?) sed non quantum in parvis unitas est sicut Paulus male incepit bene finivit. E converso Iudas bene incepit et male finivit. Item vero cum duo pugilles in invicem bellent pugnare videns unus quod alius vellet eum aggredi dixit illi. Ergo non pugno cum duobus. Incedit alter vestro alius vadens aliquis esse post eum respexit retro se et dum respiceret alius percussit eum. Incepit et interfecit. Sic qui retro respicit non perseverando in bono interficitur. Adversarius quod dexter est(?) dexterare lethifice. Item vero quod perseverandum est in tribulationibus ad modum tritici quod primo in terra sepelitur postea in hyeme congelatur postea maturatur in estate a hominibus conculcandum exponitur et bestiis ad pascendum post in estate calore solis uritur deinde falce exponitur post flagellis verberatur et contunditur post inter molas teritur et in libano coquitur et in sitis omnibus vigorem retinet virtutem et bonitatem suam et ideo ad ultimum tota regi presentatur. Sic homo in tribulationibus perseverans tota regi eterno presentatur.

Receptaculum vero littere de precepto

ut in corde nostro scribit sed pergamenum sive durum per superbiam vel pilosum per avaritiam vel asperum et densum per superbiam ista scriptura non recipit. Cor hominis liber est in quo si totus mundus scriberetur sicut in mappa mundi non erit plenus. Ideo ibi deus mandat scribi non et ipse est in reconciliatione(?) sanctus et carta sub se ipsum posuit tamquam litteram duicalem(?) ut verum illuminatorem

recipiamus. Ipse enim est alpha et o, littera capitalis et finalis. Item vero cor nostrum durum lamina plumbi et propter ponderositatem et felix(?) propter duritiem in quo scribi debet stilo ferreo quo pedes Christi sunt perforati et sicut enim celte scribitur in silice. Item vero de quodam sancto episcopo dicitur cum vellet consecrare quandam ecclesiam in die dominica in mane fecit sibi radi barbam et cum jam dominica esset rasa alterius se adalia(?) partem vidit demonem in de scribentem et quesivit abbas quid scriberet vidit. Et respondit tua de observatione sabbati eo quod in die dominica fecisti tibi radi barbam. Et tunc episcopus statim fecit ut punxit aliam partem radi sed dimidius rasus venit ad consecrandam ecciam(?) et dixit habeo eum(?) de predicatore.

Item vero predicator debet esse sicut omnes qui prius conveniunt ancylla lacte habundantes et ipsi debent concipere bona opera et postea lac predicationis scripture ministrare. Item vero campana multos vocat ad officium et ipsa non audit et tuba convocat ad prelium ut ipsa preliatur candela non videt nec audit flos non odorat ut cyphus dulcia gustat et tamen nemo est ita fatuus qui nolit eorum utilitatem recipere pro eo quod ipsa nobis talia ministrant sicut ministrant. Et ut verbum dei abire debemus si nobis primus instruat ut mag eloquentie predicator. Item vero equales predicatores sunt sicut rotulatores qui publice legunt et ipsi non faciunt et sic sunt bonos qui nolunt in altum et postea se ponunt in sectatores. Item predicator qui dicit rumores dictat vero missiones premit... post dicit tua per singulos lustrare et eos plorare. Item quidam sunt sicut filii rane que tamen vadant ut eos quod ... cum vi ut in delicias ... que orat delicias

Item leo volens capere predam rugit et
tunc stant animalia pre timore. Sic predi-
cator debet ascendere in montem alte
vite et rugire predicando et tunc stabi-
unt animalia i. bestiales viventes aptus
[illegible]. Sic nota. Item quidam dis-
cipulus invidens predicatori dicebat
quod in audiendo verbum dei nil proficeret
quia nil retinebat. Dixit ei vas
aque plures imple et effunde
et si in vase nil retinueris dicas saltem
vas mundius est. Sic est de verbo dei
quod cor mundat. Sic nota predicator non
faciens quod predicat similis est soli qui
calefacit et calidus non est et histrioni
qui alios delectat et se ipsum negli-
git. Sic qui verbum dei frequenter
audiunt et se non corrigunt similes sunt anche
que tota die sunt in aqua et cum
exeunt sunt sicce sicut qui instruuntur.
Sicut vel homo ponit ignes in si-
nus sale in manum. Sic predicator non
debet predicare quod non facit prius
[illegible]. Sic quicumque cibum non appe-
tit nec accepti dulcedinem sapit sed
acceptum reicit signum est mortis.
Sic qui verbum dei audit quamvis non sa-
pit sed reicit signum est quod anima
quasi mortua in fine. Sic nota quidam sunt
similes bufonibus qui exeunt
vineas que florent. Sic quidam cum
predicatur in tempore exeunt ecclesiam. Alii
cum predicatur rident loquuntur. Sic mas-
tini audientes campanam ululant.
Sic nota verbum predicationis est quasi spe-
culum quod ostendit defectus. De prelato
prelatus nota quod auriga nauta
speculator sunt [illegible] pater
[illegible] et [illegible]. Sic
plus [illegible] prelatus est ignorans. Contra
[illegible] per [illegible]. Sic lite-
[illegible] sunt [illegible] non est
[illegible] sed sine [illegible]. Sic est

prelatus qui auctoritatem sine discretione
et mansuetudine est sicut gladius in
manu furentis. Sic perit sine vita
[illegible] est sicut [illegible]
[illegible] non [illegible] sed [illegible] de
[illegible]. Sic nota quanto plus
ascendit tanto plus apparent eius
posteriora et tamen libenter ascendit
sic est de aliquibus prelatis. Sic prelati
sunt qui magnos [illegible] sed parvos
sunt magistros [illegible] qui non [illegible]
rat [illegible] [illegible] gaul[illegible]
pigmoribus [illegible]. Sed quod
quod debile et [illegible] sunt [illegible]
sunt et pullos [illegible] qui non galli-
nas sed pullos invadunt. Sic nota [illegible]
[illegible] tanto clarior est nobili-
tas [illegible] prelatus qui [illegible]. Sic qui
cadit prelatus cadunt illi qui ad [illegible]
eius sunt [illegible]. Sic malus prelatus
est sicut qui videt alios non autem
videt se nisi in speculo et ita non vi-
det in bona sua. Sic prelatus est sicut
candelabrum quod nullum [illegible] desuper
nisi [illegible] nisi quod [illegible]
et [illegible]. Sic de prelatione est sicut de ludo
pile quia [illegible] pilam [illegible]
postquam autem [illegible] pilam [illegible]
cum dimictitur. Sic [illegible] proprium
[illegible] et [illegible] dona [illegible]
Sic quod fiat de [illegible] [illegible]
est filia regis custodienda si et [illegible]
corrumpitur cum [illegible] quod fiat de pre-
latis qui debent [illegible] custodire et
docere sed ipsi [illegible] cum
[illegible] et malis exemplis. Sic nota
[illegible] [illegible] quereret [illegible]
[illegible] [illegible] domine [illegible]
mei sic quare non [illegible] ad
que tenentur quia [illegible] non
instruuntur. Sic nota quidam cogitavit
quomodo posset castrum suum custodire
[illegible] posuit [illegible]
[illegible] castrum devorat. Sic prelati

tradunt ecclesias suas malis presbiteris
Item legitur quod qui volunt ire ad aves assumunt
palefridum et ascendunt qui ad munda
dum ascendunt assumunt asinos. Sic
prelati ad contemplaciones assumunt fa
miliares ad opera vero servilia subditos
pauperes. Item sicut plus est defectus
in capite quam in aliquo membrorum sic
plus debet esse de sapiencia in prelato et
in pectore quam in subdito. Item legitur quanto
artifex est subtilior tanto error in
eius operacione est periculosior ut patet
de destinatore nave plus quam navis qui tenet
remum navis totius in ruina periculo
navis. Sic est de prelato. Item legitur quod
mansuetudo in prelatis debet esse potissime
unde dicebat Gwillelmus episcopus
parisiensis tamquam bonus et pius pre
latus plus volo subditos mittere cum
pena pura ad purgatorium quam cum ma
xima ad infernum. Multi autem desperant
cum videant prelatos nimis severos
in penitentiis iniungendis. Item legitur
querebat quidam ioculator dicto regi Philip
po quid cogitaret. Respondit Cogito
quare non sunt modo ita boni milites ut
Rovaldus et Olyverius. Respondit
ioculator quia nullus invenitur hoc
tales Karolus. Sic hodie quare non
inveniuntur boni prelati. Item legitur alias
papa aput Meldonium postulavit de
pedes et manus simul infirmarentur
cum stomachi diceretur nolumus deinceps
pro stomacho laborare. Respondit stomachus
Si non vultis nec fuerit ut ego vobis deficio
similiter pedes autem et manus deficiunt
attendentes inceperunt laborare et pro
stomacho fuerit et sic membra pro stomacho quales
et sic prelati cum subditis et ecclesia
Prosperitas. Item legitur dixit quidam philosophus
si deus iratus serviret ad carnem prospera
liberatur excrescit. Item legitur sicut fulgur portat
ac continuo. Sic prosperitas temporum

supplicium et plus lugendum est in prosperitate
quam adversitas et timendum. De prudencia
Prudencia sapiencia. Item legitur sine qua prudencia
ita sine iusticia est sicut equus
qui currit in fundum. Iusticia autem
sine sapiencia est tamquam lucerna sine
luce vel candela sine cera sicut albus
sine sale. Sic est prudencia sine iusticia
vel sine sapiencia. Item legitur Cecus quidem
plus [illegible] candela mittit et sapiencia
sua et aliter alias obtenebratas lucidas
reddit. Item quidam discipulus qui
sunt amici quos inter sapientes re
putabor respondit magister Scientia sile
tur quousque fuerit necessaria. Item petendum
a philosophis quid melior est simpliciter: sanctitas
inter sapientes multi qui perdunt
cum elatoribus educatis. Item dulcior
est aspera vita hominum sapientum inter
sapientes quam delicata vita inter
insipientes. Item legitur in mori qua stultorum
genus quod cum vincitur quod non timet
quod tamen mittit quod sibi non credit
Tum quod tantum dat quod sibi
inficitur. Optimum est quod tibi non
habeat quod servat silentium sed
ipsi servire non vult. Item legitur exemplum
de filio qui quesivit a patre ut doceret
eum aliquid sapientiae. Respondit pater
ascende asinum et sta et pro stetit
est cum pluit. Tunc transeuntes
deridebant patrem quia cum senex esset
iuvenem sequi ascendere. Postea alio
passu senex ascendit et tunc alii transe
untes deridebant senem quia senex
iuvenem sequi sivit et pluit et ipse asi
num ascenderat. Tunc ambo asinum
ascendunt. Tunc alii deridebant
qua stulte asinum interficiebant. Tunc
dixit pater postea inde quod qui iter vita
secundi reprehensibile est. De pulchritudine
Pulchritudo. Item legitur id est precipui
et pulchri sicut contra lonum fuit in
desertum positum fuit tempore [illegible]

capud cum quanto preciosum et pulcrum
est homini non leonis. Gladius precio-
sus est multis non militi. Item
turpissimum mulieri cui vir preciosus
est non in conveniente loco positum
fuit ut si circa quadam capud asini
habuit et cetera quod dicit cum pul-
crum est aurum in naribus solent quedam
cum eorum suas etiam pulchriores dicere
dicitur. Turpis est homo qui assimilari
aspectus est Item de filia fabri pul-
cherrima quam multi barones et
nobiles volebant desponsare propter
suam pulchritudinem sed quia que-
rebant quod non fuit esse quod
rusticissima habebat non curabat eam
Tamen post mutavit suum vid
eam bonam et tam post unus magnus
accepit eam generaliter pulcherrimi
vide in stannis Item quod diabolus
ad modum porci qui cum non sit in-
gulam comedit pelle Item diabolus
tam multos et multitudine possit
habere ut trahat ad consilium
habere ut trahit eos ad ornatum dispositum
solutum et devorat idest consumit
Item quod non aquiritur gracia celestis
decore corporis sed magis palore fa-
ciei et ieiunii Item hester non in-
gratam apud regem nisi cum palliis
et cervicibus nec maria nisi cum humili-
tate et cervice et pulmore pallidi cor-
pore quos a facie hominis dum semper
pauper ipsum spiritum invenit Item quod
nec filius dei cum sit conspuata
facies in cuius pre poenis
ut apostolus abstinebit Item contemplacio
facie dei multi respiciunt et faciem
faciem dei per superbiam faciem suam
per invidiam faciem inde peccato
dum faciem gule per peccatum per gula
faciem luxurie pluribus Item exemp-
lo quod ultimum consistit decor exterior
religionis in habitu et gestu ideo
quod videatur quod moderatur sed
dum fuit regi alphabetum cuius non

statum tam ignorancia cum in eo quam
sit competit est magis quam magis
est negligere honestum habitum et damp-
natas mundicias De pulcritudine vestium
Item quod castitas interior et mundi-
cia exterior semper debent se comi-
tari sed dum homo et nulla ne-
cessitate quod unam alteram dimittere
dimittenda est verecundia exterior
ut observetur mundicia interior Exemplum
de infirma que clamavit in pace
dolens et eius pace largiens cum
milites ad lectum suum veniat quia bona
spiritualia sua cum volebat De mulieribus
vestire quem Item quod si magnus
attrahit sibi ferro quadam
occulta virtute Item diuina pulchritu-
do in se qui suspicit facit et ut aliquis alli-
bi Item sicut ponderosa corpora non
quiescunt nisi in centro ita
nec spiritus nec corda bona nisi in deo
Vnde Augustinus Fecisti nos domine ad te et
inquietum est cor nostrum donec
requiescat in te De Rede
Item deo reddere debemus decem
reverentia honorando amore
diligendo fidelitate credendo cu-
ram … Item decimas ob-
lationes frequentationes Item memini
tantum primis inimicis et initiare per
carnis obedientia nobis cor … compassionem proximo de-
… dya … De Religiosis
Religio Item religiosus est sicut
ursus ortu qui debet habere
sue compassionis duas obstetrices
paupertate que involvit eum pan-
nis non preciosis sed asperis et vili-
dam que est quasi fascia constringens
manus et pedes idest operationes ne
moveantur nisi ad imperium percipien-
tis Secunda obstetrix est que eum reclinat
in cunabulo claustri humilitas ubi
ligatus capistro silencii tamquam bovem

animalis evangelium ruminat. Item
reficit laicos devotionis. Item professi
ante comparationis debet habere metas
duas una est utilitas que docet cum
loqui et honestas que docet cum
quolibet in statu commorationis vel
perfectionis debet habere duas consi
derationes prima est pietas ad proximum
secunda severitas ad se ipsum. Item non
infirmus mutans lectum melioratur in lecto corrup
to unde adhuc ut possit sanari oportet
ut mutetur. Cum ergo mundus sit
aer corruptus et infectus quia totus
mundus in maligno positus est ut
dicit Iohannes [illegible] quia quilibet
infirmus est ut mundum fugiat
quia numquam ibi sanari potest ideo
oportet ut recurrat ad purum aerem religio
nis ut ibi recipiat sanitatem. Item
alauda [illegible] tumens [illegible]
fugit. Arbor [illegible] ut fructus dul
ces fructus gignit sepe subaudi
cortice dulcis [illegible] lacte. Item
plus affligit religiosus asperitas
qua magis proxima [illegible]
[illegible] magis est [illegible]
Item non dubium est sicut [illegible] qui de
[illegible] pauperibus retinet et de
[illegible] se expedit. Item domus
retinet maturos in religione et non
curat de dissolutis. Item indevoti re
ligiosi sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] quia [illegible] bonorum [illegible]
[illegible]. Item non religiosi omnia re
linquit propter Christum sicut relinquit
[illegible] petram [illegible] dat pro nobi
lissimis [illegible] et sicut [illegible]
qui [illegible] in [illegible] et [illegible]
petram qui eam dat ad usuram
et sicut relinquit thesaurum [illegible] ponit
in fortissima turri et sicut [illegible]
[illegible] annum magnum.
Item que admonet [illegible] et ambulis
exposito unus [illegible] alius

accipit [illegible] in conventualibus caucius et
[illegible] ... [illegible] conventum [illegible] expo
situm [illegible] ut abbatem superbia
rapiat et post [illegible] relatum
cupiditas et sic de aliis. Item non qui
[illegible] ligat [illegible]
in [illegible] qui pennas habet
[illegible] et ab [illegible] volare [illegible]
[illegible] ad administrationes
temporales. [illegible] que [illegible]
pennas spirituales [illegible]. Item
nota quod in libidine [illegible] est
religio [illegible] quorum abbas [illegible]
regula caritas refectorium [illegible]
[illegible] dormitorium
[illegible] latitudinis [illegible]
quadratum contemplatio longi
tudinis latitudinis sublimi
et profunditatis divine maiestatis
infirmaria non est ibi quia nulla
infirmus [illegible] capitulum ubi [illegible]
ubi corrigendus. Item non quod [illegible]
[illegible] de igne [illegible]
[illegible] religiosus implicans se se
cularibus negotiis [illegible] ad
peccatum inclinatur. Item non quidam
nolunt intrare religionem propter
timorem sed tales debent facere sic
sicut equus timorosus qui [illegible]
[illegible] qui [illegible] ad [illegible]
Item [illegible] [illegible] et [illegible]
ita [illegible] quod nullus [illegible]
[illegible] debent [illegible]
[illegible] dicendum [illegible]
[illegible] et religionis. Item sicut
arbor que frequenter transfertur de loco
ad locum fructificare non potest nec
religiosus instabilis. Item non de
[illegible] qui [illegible] religione [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] clausa
[illegible] in dormitorio [illegible]
[illegible] qui statum [illegible]
[illegible] aliis [illegible]. Item non

vij abusiones claustri negligens prelatus
subditus inobediens iuvenis ociosus se-
nex obstinatus monachus causidicus novi-
cius curiosus habitus preciosus cibus ex-
quisitus rumor in claustro lis in capitulo
dissolucio in choro irreverencia circa altare
Item nota religiosus autem semper in eo
esse debet devocionis in oratorio [illegible]
mortificacionis carnis in dormitorio et re-
fectorio. Item nota sicut malo nichil est
[illegible] eos mortuus et [illegible] qui
[illegible] prudencie et tenus apostolorum
vita precio est religio qui mali clau-
duntur est. De resurrexione

Resurrexio. Nota si non vidissent ipsi
[illegible] in semina forte non crederemus
quod [illegible] grano multa et [illegible]
vidua desiccato sine palea cum palea re-
surgeret. Item nota de mineris qualiter artifices
de scoria faciunt aurum et de terra [illegible] [illegible]
tum quod lucent. Item nota ad noticiam et [illegible]
gitum stomis [illegible] lemuli [illegible]
to magis suscitabuntur filij mortui ad
[illegible] filij dei. Item ad notitiam vel tactum
multorum sanctorum sunt multi mortui sus-
citati. Item in legenda beati Christofori
legitur quod dum predicaret de resur-
reccione baculum aridum in terram et statim
floruit et frondiuit et fructificauit. Item in hysto-
ria Karoli legitur milites cum in festo
les pugnaturi infixissent in terra hastas
oraverunt ut eis ostenderetur qui erant morituri
in crastino bello. Factum est autem in crastino
quod omnes illorum qui morituri erant in
crastino haste frondiuerunt et tunc eas qui
[illegible] de eo quod infixerunt terre ita ea
sunt de illis residue arbores magne in
signum quod adhuc apparet [illegible] De rege

Rex. Nota inter omnia animalia est
unus rex leo animalium basiliscus serpentum
aquila avium lucius piscium [illegible] ar-
[illegible]. Item quidam philosophus [illegible]
in [illegible] regis nisi [illegible] ex
[illegible] qui redimuntur. Item Petrus Alphon-
si custodi te a rege qui [illegible] ut leo

et cum leonissimo [illegible] pinguedo (?)
ad Alexandrum [illegible] [illegible]
[illegible] rege in parte [illegible] [illegible]
habeas et guerram. De sacerdote

Sacerdos clericus. Nota quidam sacer-
dos magnum [illegible] alium magnus [illegible]
si vellet inde furari aliquid non furaretur
caput vel caudam sed statim aliud [illegible]
sed de medio furaretur. Tales fures sunt
sacerdotes et clerici dicentes officium suum
caput et caudam [illegible] sed [illegible] [illegible]
dum furantur. Caveant ne contingat alicui
sicut contingit illi sacerdoti in [illegible]
[illegible]. Sacerdos quidam [illegible]
dicebat horas [illegible] fuit [illegible] plures
[illegible] in castello et fortis ad terciam
[illegible] et dyabolus sic ei dicebat [illegible]
[illegible] meo et [illegible] postea [illegible]
[illegible] leuaverunt eum et [illegible]
et postea [illegible] Sacerdos
[illegible] sacerdos correctus perfecte officium
suum dicit et [illegible] postea [illegible]
[illegible] causam narravit. Item solent [illegible]
[illegible] sacerdotum [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] viso [illegible] cui [illegible] forum
[illegible] [illegible] vult [illegible] plus
[illegible] ambicio plus et [illegible]
[illegible] supplicio. Item multi sunt similes
usurarijs et feneratoribus qui libenter
dant elemosinas et reddere nolunt ea
ad que tenentur. Sic multi privatas oraciones
ad quas non tenentur faciunt libenter canonicas
autem ad quas tenentur dimittunt. Item nota mi-
[illegible] [illegible] et nolens [illegible] suam
[illegible] et secundum quod [illegible] dictum
[illegible] et [illegible]. Est multi sacerdotes et cle-
rici [illegible] multi [illegible] [illegible] Alij
apte capiti ut [illegible] Alij apte caude
ut [illegible] Alij apte capiti ut sup-
[illegible] Alij apte dorsi ut ambiciosi
Alij apte gutturi et ventri ut gulosi.
Item nota si sacerdos [illegible] sua [illegible] [illegible]
[illegible] nemo de sua vellet similiter facere

Quod ergo audebis ipsius christi carnem tua
polluta qui noluerit ipsius christi etiam denarium
amittere. Item maledictus equus qui
comedit prebendam tam equorum et non
magis laborat quam alius. Item quidam
clerici prebendas plures devorant et non
magis quam alii laborant. Talis equus
non est hominis vel dei sed dyaboli qui totum
devorat ~~et non magis quam alii laborat~~
Item nota. Sanguisuga in curvitate et
umbraculum in vinea inhabitantur
quam diu ubi est fructus colliget aut
fructibus deserit. Sic quam diu cetera
de fructu temporali sustentatur et colluntur
arbores ut patet in amicitiis. Umbla
tis aut fructibus desertis ut patet in hono
rantibus quibus non sunt stipendia de
putata. Item nota si meretrix videt se saltem
calidum vestibus et accedens adulter
vellet celebrare missam istud esset intolle
rabile et horribile. Sacerdos aut forni
cator corpus meretricis efficitur cum qui
adheret meretrici unum corpus efficitur. Ergo
est horribile videre tale sacerdotem celebrare

Humilitas nota superbia **de patiencia**

elevat non ... singulariter ...
dari permittit. Item quod corona virtutis
humilitas et vivam mortem debet habere
in memoria que dicitur esse radix et ori
go profundissime humilitatis. Invidia gra
ciam aufert et amicitiam ... ordo
aut graciam confert et augmentat. Ira
dividit concordiam et coniungit amici
tiam ... et dissolvit. Superbia despicit
et impugnat. Accidia occidit et dor
mitat. Penitentia erigit et laborat. Gula
debilitat et dissipat. Confessio la
borat et confirmat. Luxuria inquinat
et fedat. Baptismus lavat et mundat.
Item nota. Avaricia quidquid sub in corpore
continet in vinum quam quam sit bonum
quod pretium ... alterius optimum sed

veniens nos ... ...
in ... quod non est in aliis
officiis ... scriptor non ... scribendo etc.

Scientia nota omnibus **de scientia**
candelis que sunt in mundo accensis
non videtur sol qui modico radio suo
videtur. Sic omnibus scientiis ...
videtur nisi sola theologia. Item nota quidam
volens adiscere theologiam et videns
tot libros et prolixum tempus esse
studendum ait: Tamen possum esse
bonus homo quam bonus clericus
et statim transtulit se ad religionem.
Item Petrus Alphonsi: Quidquid invenies
verbis legas sed non credas quidquid
legeris. Multe enim sunt arbores sine
fructibus sed non omnes comestibiles.
Item Tullius 3° philosophie in quadam villa
legerunt ... duos qui ante bene
vite ... Ceterum maiores sic
...cabant et ... dicentes quod litterator
esset alius et ... dignus ...
... ... in ... sacro
Item nota sicut pluma de celo descen
dens plus valet omnibus animanti
bus et ... inferiores ... Sic
est magis utilis scientia desuper ... quam
celestis inferioribus accepta et magis
sollicitudine acquisita. **de senectute**

Fructus nota malus filius esse
qui patri et matri sua affectus
et petentibus bibere ... vinum
non dicet vinum sed bo... ... ...
... ...
... nostris ... ipsius ... Item nota
Senes et vetule ... non ... et non
pro alia sed ... compositione non
porti pedes et manus ... ...
... ... qui ... non
pro melioris ubi ... sedent et audi
unt et loquuntur et opponunt mala et
... et vanitates **de ...**

Brunus nota similis ... ...

quadrupl' vel cum duo' mori antequam
retribuat vel cum seruus esse desierit cum
quod recipiat vel cum seruus moritur
antequam detur. Vel cum duo' cum seruitur
est auarus vel gehenna. Deus primum duo'
est in mortalibus. Deus 2m punitor
est post mortem. Deus 3m est affluen-
tissimus largitor. Deus etiam diues e-
in omnibus, ideo libenter est ei seruiendum.
Exemplum quod vnum opus primo denarii
melius est et quod in fundo melius est
seruitium in iuuentute deo exhibitum est
deo magis acceptum in senectute vnde
Exemplum quidam fatuus dedit suum tortula-
tori dantes sibi veteres vestes sua
pulchritudine et iuuentute consumpta
in vanitate. Exemplum quidam volens filiam
virginem filiam desponsare que dixit pa-
trem non filiam dedit meo tortulatori sed
dabo ei meam virginitatem iuuentutem
et pulchritudinem. Exemplum stultus esset qui sponsi
que omnis debili asino adsportaret.
Exemplum sicut in tota imperatoris seruiunt
milites et scutiferi et portant scutum qua
... societas Exemplum De societate mala

Candela sola prima vento extin-
guitur et vna ardet vigas plures simul
ligatas. Homo fortis vas frangeret de
minimis sumptis et rumpit debiles
Exemplum abbas sollicite audit quando et non
curat audire vnum monachum vnius
denarium in bonis aliquid recipit
cum multis bonis qui possit recipere.
Exemplum de populi ipse tamquam gratiam accipe-
runt spiritum sanctum. Elemosinarius di-
uitis expectat multitudinem pauperum
mittens addandam elemosinam non vnius ipsi
quia diu est in corpore quilibet non est
sanans extra corpore Exemplum sicut occior est
simplex societas inter sapientes in
tanti quam prudentes in terratoribus
educati. De spiritu sancto

Spiritus sanctus Exemplum solent principes
domos et terras suspectas comburere
ne eas capiant et expugnent. Sic deus

nolens hominibus domos cum habitato-
ribus citatim deseruit? spiritum sanctum suum ignem
spiritum suum ad comburendum. De superbia

Superbia Exemplum sicut facit inflata
ita oculos homo non videt Sic
homo per superbiam inflatus efficitur
cecus Exemplum sicut fulgura deiciunt arbo-
res in montibus et non vallibus et spi-
ca aridaria cadit sed onerata desup-
ponitur. Sicut cecus extra signat in-
im in naso sic cultus et tuo? uestimenta
superbiam in corde Exemplum superbus compara-
tur naso natus ex coraribus similes et homi-
nis sit superbus deposita pelle sui fastus
cognoscit se esse hominem Exemplum equus regi-
dum habens genu de facili cadit Sic sup-
erbus nolens se humiliare coram deo cade-
re potest. Superbus et post in infirmis Sic
Nota quod tanta est feditas peccati
superbie quod vix describi potest.
Vnde ille primus actor superbie dyabo-
lus si posset videre eius turpitudinem
quam aliquam pulchritudinem fuit vix per pingi.
Quidam faciunt super pedes cauda...
vnum quidam faciunt super caput tamen alii
auriculas asini. Alii caput tamen alii
cornua et similia. De temporalibus

Temporalia hora temporis Exemplum tempo-
ralia sunt admodum pelles variate
que semper magis ac magis constringuntur.
Sic temporalia quanto magis cumulantur
tanto magis contrahuntur et coangus-
tant. Cum spiritualia et celestia admoni-
tant pellis? coordinate semper extendun-
tur. Exemplum temporalia sunt mites et poma
quedam fudita que primo... emulan-
tibus ad manducandum dantem amentibus.
Exemplum hora matutina Christus amore
nostri resurrexit et nos eadem hora ad-
hibus resurgere et negligentie et pigritie
pulsis corporis et negligentie et pigritie
resurgamus hora ista matutina qua
dam sunt politici ut vestes impleant
ut gulosi alii in quo pueros se pollu-
unt ut luxuriosi. Alii quibus pecunia
augeatur ut cupidi. Alii quibus curam
sonent ut acediosi. Alii quod digna agunt

ut scribitur. Tu autem cum maria magda
lena dominum queras solicite et dimissis an
dictis vadas ad spectaculum hora tercia qua
fuit crucifixus linguis Judeorum
sic adhuc modo tria christum multi crucifi
gunt. Sed cum venditiones et empciones
exercentur periuria et verba multiplicantur
et fele esse ventilantur et sic eadem hora
christum adhuc crucifigentes peccant plus
quam iudei qui ipsum ignorantes crucifixe
runt. Hora ergo sexta christus manibus
gentilium fuit crucifixus. Hora sexta
solent homines cum sociis suis in dulge
ventrem implere. Sic christus illa hora in
cruce extensus aceto est potatus. Sed
illa hora debes carnem affligere et cum
fugere non te ingurgitare. Nota quod hora
sexta usque ad horam nonam fuerunt tenebre
in signum quod non est hora in qua
magis obtenebrentur corda hominum quam
in hora prandii. Hora nona inclinato
capite cum processum lancea fuit latus
perforatum. Hac hora solent homines
dormire vel deliciosis passibus per
vicos et plateas incedere delicate
ad infirmum descendere. Tu dissolvas
nervum et eodem et ille in sanguinem.
Sic hora vicina vicinam visitat in
immunditia et turpiloquia multipli
cantur. Hac hora christus preciosum tra
didit tu dyabolo tunc ad infirmum mit
te tu ad infirmum cornutus. Hora vespe
tina christus mortuus et de cruce de
positus est et tu similiter tu vetus
homo fide mente mortificatus tunc
de cruce penitencie depone portas. Hora
completorii mirra cum aloe conditus
in sepulcro fuit collocatus. Et quidem
illa hora in sepulcro quippe collocant
sed tu mirra et aloe amarissime
cogitationibus recogita quod manent
certe horam ... clausis hostiis

cum benedictione dicimus in
domino non cum dyabolo. De temptatione

Temptatio. Nota quod est piscis in mari
qui cum tempestatem videt
in mari et presenciens tempestatem
apprehendit lapidem et descendit ad
fundum et illi lapidi adherens fuerit
ut tempestate insurgente non to
llatur a tempestate et fluctibus
et circumferatur. Sic et nobis insurgente tempestate
peccati adherendum est petre christo ut non
declinamus per temptationem. Nota quod herinacius
inter cetera animalia melius sentit
ventum. Unde presentiens ventum aquilo
narem frigidissimum qui contrariatur eius
multum ... ruitati eius intrat
cavernam ut in ea sit donec ventus
cessaverit. Sic sentiens quis ventum
temptationis debet se includere in
foraminibus petre considerando vul
nera christi et ita includere se in claustra
penitencie et religionis donec transeat i
niquitas. Nota quod temptatio dyabo
li est admodum pile que si proiciatur
in lutum stat nec resilit. Si autem
proiciatur contra murum resilit et mittitur
ad proicientem sed eius ... ad ...
lem intrat. Sic temptatio dyabolica cum
invenit resistentem non intrat sed resilit
ad dyabolum ita quod ea punit inventorem.
Cum autem consentientem intrat et
vulnerat. Nota quod ... si videt ignem ante
se mittit se in ignem ut per ...
... pinguedinem ... sic omnes qui
igni dyabolico i. temptationibus se ex
ponunt ... aliquo ...
possunt. Nota sicut puer adulatorem
fugit ... qui ei infert vel molestiam
sic ad deum recurrendum est cum dyabolus
temptat. Nota sicut puer ... mater
aliquando ... pomo ... et ...
... aliquam modicam delectationem ...
Nota serpens ubi caput intromittit to
tum corpus ... intrat. Sic si dyabolus
cogitationem modicam intromittit ut per ...

intret frangit cum sicut fures qui per multa per fenestram intromittuntur ut hostium eis aperiat. Sic non venenum non occidit nisi cor tangat sic et temptacio non hominem consentiat ei. Sic sicut aucupes vetera tangunt ut aves decipiant hoc dyabolus ea per que temptat quia non consueuit temptare nisi aliquo delecto ut delectatio inordinata sequatur. Sic bonum militem non vadit cum uxore sua ad pugnandum sic tu carnis delectacione ad pugnandum dyaboli. Sic sicut non est certandum cum canibus sine baculo vel lapidibus pugnare. Sic tu debes contra dyabolum per disciplinam corporis carnis et bonis operibus. Sic non quod temptacio est quasi quidam ventus qui si sit bonum gubernatorem ducit ad portum salutis si malum ducit ad portum demonis. De terrenis

Terrena non terra modica est respectu celi in quo signatur breuitas mundane delectacionis respectu gaudii celestis sicut cum oculus eius in celo videt terram per vitalem sic oculus per contemplacionem elevatus in deum reputat temporalia nulla sicut dicitur Augustinus Paulus de terra apertis oculis nil videbat. Sic sicut talpe cecum sapientum sicut talpe que optime scit eligere bona terram et cetera malam. Sic eos contra terram nescit dispicere inter tenebras et lucem vmo contulcatum concipientibus vel rapere abiantibus sicut terram vel flores vel semine. Sic non sicut aquila respiciens in terra a sole videt totum sic si esset in sole videt totam terram et caderet species eius sub pupilla oculi eius inde ergo quid mirum est quod per vno modico quod cadit per sub pupilla oculi aquile vmquam amittit homo deum et vitam eternam. Sic terra sicut quam diligunt terrena. Sic de sigillo et cera que gerit in impressione imaginem sicut formam et sine similitudine sigilli secundum siccum et calidum per intro

tales apparet quale intus sic quam absconsa subita diligunt abhominabiles sunt. De timore

Timor sicut non timor dei est negociacio vna et vendit et emit sine labore. Sic sicut secta in ducit filum in corio sic timor amorem in animam. Sic timor est mola superior comparatur et vitia ne facile vento spiritu vane laudis. Sic non contricionis in viis timor generat primo discussionem discussio dolorem dolor confessionem confessio emendacionem emendatio purgacionem purgacio autem reddit innocentem in purgatorio. Sic timor dei est sicut districtus ostiarius qui amicos domini sui intromittit et inimicos expellit et quos inimicos odio habuit. Sic non patres interrogabant abbatem Macharium sicut et ita siccus esset qui cum comedebat silebat qui ieiunabat respondit sicut lignum cum carbones ardentes semper ignitur consumitur ita si homo habet in corde suo timorem ipse timor ossa consumit. Sic sicut medicina nociua humoribus admissis sic et reddit eos abhominabiles et ita emittitur sic timor odorem et fetorem infirmitate peccatorum ad intra et fetores abhominabilia ea emittit. De tribulacione

Tribulacio non sicut mater puerum silicet verberat non odit tamen sic deus quos diligit castigat. Sic anima afflicta vigilijs et ieiunijs redit ad manum delicata fugit adveniens sic tribulatum clamat ad dominum. Sicut patimur non sicut sicut oues ad castra redit urgentur ne a predonibus vrgeantur. Sic non non facit moram in domo qua leui percussione vel nec potest cadere ita et corpus in eo quod qualibet temptacione cadit a bono sicut quem percussus reperit non audet nec substantiam suam quam sed non amittat. Sic non si de massa auri artifex faciat pulchras talitrum si talis hoc posset loqui quereret quod artifex multum et pulchrum sibi dedisset sed regnaret per ei pulcrum

faciem dedisset Et dicitur facere quod pueribus
passiones veniunt ad invicem parate
Item nota de talibus quod cum incendium
fuisset ei quod quecumque habebat
quod amisisset quia omnia combusta
respondit quod omnia sua habebat
et quod nihil amisisset quod suum esset
quia si suum esset non amisisset propterea
non reputabat se aliquid habere nisi deum
ipsum autem non posse amittere nisi prius
peccatum a quo quantum poterat cavebat
Item ambrosius vadens romam in itinere hospi
tatus est cum quodam divite qui velut
statum suum deo gratias ago qui habeo
filios filias homines multos domos
predia et omnia in abundantia sunt
et nulla umquam adversitatem
passus sum vel tribulationem Qui
ambrosius Cito de isto recedamus
ut terra aliquos hospitator videat
cum ipsum quod dives ille cum omnibus
rebus suis perire debebat Ergo omnis co
tinuus successus temporalium divitie et
prosperationis est indicium Item nota quanto
magis prius vina in torculari tanto
magis vinum multiplicatur Et quanto ma
gis affliguntur boni et iusti tanto magis
multiplicantur in bonis Exodi i filii israel
quanto amplius affligebantur tanto crescebant
et multiplicabantur Item asperior tardi
us parum fuit leviore et tribulaciones
et vita asperior magis facit sermone
Item deus mitigat tribulationem per
internam consolationem per primam considera
tionem Gregorius considerans primum in
unitatem flagelli Item remittendo
tantum Item dicitur vulgariter ferrum calidum
malleari debet illud autem est durum
dei est in corde et quanto magis ardet
tanto magis malleari debent a fabro
qui fabricator est aurora et sole deus est
cum male ate primos quod fidi Item dos petrus

Item nota suscipienda sunt flagella dei pa
tienter quia mulieres recipit amicitia
que patienter amatores suos ubera
suscipiunt et pignus et firmitatem
amoris reputant ipsum ubera de curiositate
r. curiositas Item nota Cum quidam studens
cogitaret ulterius de deo voluit
inquirere de trinitate Cui autem
sic cogitando occurrit domini videt
quendam puerum flumen per magnum
cum testa mare haurientem Cui ille
quod facis frustra haurio et tu inquit
puer frustra intelligis non enim ad con
prehensionem trinitatis pervenire poteris
Cibum nota quod aliquis de cibo
cibum non appetit vel acceptum
retinet signum est mortalis infirmitatis
Sic cibum dei quod est verbum anime
qui non libenter accipitur vel acceptum
retinetur et oblivioni datur signum est
quod anima graviter infirmatur Item nota
quidam sunt similes vespertilionibus
qui ut dicitur occurrunt vineas cum flo
rent non valentes sustinere verba dei
Item nota vulgariter dicitur quod bonus
morsellus bonum humorem stomacho
prestat Bonus morsellus est verbum dei
ad quod libenter debemus aperire os
ad recipiendum sicut avicule aperi
unt os in nido parentibus portantibus
cibum Item sicut nucleus sive nux tam
pro bona si prius parum libenter accipitur
Sic dulcedo verbi dei libenter debet accipi
propter qualecumque predicatorem Item quidam sunt
similes mulieri qui dum audit campa
nam incipit ululare sic alii dum
audiunt predicatorem incipiunt detrahere
Item nota sicut terebrum generat aquam ne
palatum Sic quorundam corda sunt
aperta vanitatibus non utilibus reti
nendis Item dixit quidam cuidam predi
catori quod sermo sit libenter audio ad
tamen retineo et quid valet mandere
audire simple vel eius una sententia

et tuo et dixit Nonne olla est mundior
quam prius fuerit vel prius erat semen
solet mutus et ait ille utique. Sic nos
mundi estis propter sermonem. Item Cum
beatus Martinus iret ad villam de villa
predicando et miracula faciendo qui
dam [illegible] cum fugiebat timens
ne si eum intraret amitteret consuetum
suis usurarum timet sermones et tamen
hic usuras mutat. Item non absque fructu
[illegible] durus lapis quem molliat
aqua et tamen sepe gutta cadendo
lapidem penetrat. Sic verbum dei cor
durum aperit ad timorem dei. Item nota quod
asinus ad lyram libenter audit lyram
lyram sed si audit lyram sed si lyra
in via invenit conculcat eam. Sic pla
ces verbum dei libenter audiunt sed male
vivendo eum conculcant. Item [illegible] qui
dam episcopus dixit beato gregorio apud
[illegible] predicavi populo meo et in non
profuit et nescio quid faciam. Cui di
xit beatus gregorius Episcopus nunquam amit
tit in balneum et [illegible] in vas vero
in balneum balneator [illegible] non amittit pro
[illegible] ideo predicator non desperat
Item solet dici quod [illegible]
perdit et asina propter malum [illegible]
se [illegible] verbum dei pro malo
meum predicatoris. Item nota quemadmodum
[illegible] mercator non cito vel leviter
tradit [illegible] suas emptori sed iuste
eas ponderat. Ita nos cito nec leviter
debemus aliquid [illegible] sed
primo iuste ponderare ut prius nec
mittere primo ad limam quam ad linguam
Item quando aliquis in orto suo arborem
silvestrem [illegible] malum fructum [illegible]
vel destruit arborem illam vel inserit
ramusculum alicuius alterius bone
arboris ut sic per illum ramusculum pro
ferat bonum fructum. Arbor silvestris
peccator quem deus in orto suo id est ecclesia
sua et ne destruat sed bonum fructum

faciat inserit ramusculum bonum ut
sic per hunc ramusculum inserendo in
[illegible] proferat bonum fructum qui ante
portabat malum ideo in modico tempore
mittit deus insertores id est predicatores
qui ramos inutiles amputant et
bonum ramum ibi inserunt. de vanitate

Exemplum Nota cum quidam frater predi
caret in quadam civitate quidam
audientes predicatorem [illegible] quod
audiens quidam demoniacus ait
ymo dyabolus per eum locutus est et ait
o homines frater iste ut dixerit [illegible]
[illegible] quod ego predicavi si in principio
[illegible] commovere populum et [illegible]
dicam ut mentiar et [illegible] me tene
bo multum ledens. Tunc [illegible]
cepit [illegible] auctoritates et de
casu suo et [illegible] et quo deus [illegible]
in [illegible] predicatores et motores
et [illegible] esse [illegible] dyabolus [illegible]
nobis predicare vanitate [illegible] nos
[illegible] si vanitate non [illegible]
dicere [illegible] homines et [illegible]
[illegible] dominus [illegible] de vetula

Exemplum Nota vetula [illegible]
[illegible] est sicut [illegible]
[illegible]
candele [illegible] ad attendendum [illegible]
resistendo. Item est aculeus dyaboli cum
quo asinos pellit ut [illegible] vadant
ad infernum. Item nota sicut aliquis facit
[illegible] panis [illegible]
[illegible] porrigit sibi et postea [illegible]
aliud [illegible] dyabolus [illegible]
et [illegible] sicut [illegible] ad
[illegible]
[illegible] ad peccatum ut sic eas dyabolus ad ulti
mum [illegible] infernum trahat. de iudice

Iudex Nota dyabolus tamquam [illegible]
[illegible] ut [illegible] possint
ad [illegible] transfixo
[illegible] non [illegible]

[D]ecimo nono quod hostes devincit
Pugnaturi faciunt homines consuetudinem
ut arma sua monstrent. Sic christus
intrans in desertum cum dyabolo pugnaturus
voluit ut boni milites monstrent ei
arma sua ut sciat in quibus possit
confidere. Arma autem virtutes. Sic ideo
quia virtutes dicuntur quasi arma interiora anime
sicut sine instrumentis corporis non vincit
sic amissis virtutibus anima deficit
et ceditur vicium. Sic pauperes dyabolus consumit
virtutibus anima deficit evacuatur ut
arctam in ferri impleatur. De vigesimo
[V]igesimo ideo virginitas comparatur
vitro quod si fracta fuerit et vitro
supponitur melius potest haberi quam vir-
go. Deleantur alie virtutes in virgine tamen
virginitas facit virgines laudabiles et
commendabiles coram deo vitro quam
fugitur non potest reintegrari. Sed vel virgo
postquam corrumpitur. Sic ideo quedam
virgo que dum se commendaret medicis
se multum aliorum commendari debita
nomine luxurie corpora que dedit ad
tantam devenit amaritudinem quod noluerat
se occidere quia non inveniret quod redde-
ret se invenire et amisit quod non
poterat recuperare. De vicesimo
[V]icesimo ideo si tenens pugillum devinc-
iens valde et dicit imperator
da mihi tenens illos et dabo tibi regnum
consultus et instrinxens esset si devinc-
iens ei dare velim velles nolis oportet te
tenens illos amittere propter valitudinem
venti id est flatum ventum qui paulatim
minuit tenens totus. Sic homines
et intinentes retinens dedit ad pertinentes
regnum et perdidit etiam si velles ei dare
id est venti adstrinxerit semper. Sic ideo quidam
noluit hic vita sua et amissam et tamen
quod non puer hic integro defunctus se pri-
mitus consultus se cum qui tunc secretus
ponit et videns aqua omnibus capti
que in ore portabat tenens quod hic vitro quod
perdit et submersus est. De vicesimo
[V]icesimo ideo quidam pro dans ut pe-
tunt aliud adeo vel velut bona
qui cum interrogaretur quare ad non orare
respondit tu habebis bonam voluntatem
habebis beatitudinem formam et omnia membra
nam spondet aves frangi velut quam
corporis membra. De vicesimo
[V]icesimo ideo usurarum sicut sicut leo quod
minime sapit nec cessat donec aliquod
apprehendit et catulis suis aliquid
detulerit. Ita ipsi rapiunt et dant ad
usuram ut acquirant filiis suis. Sic ideo
modo persequitur punitionem perquirere quas
quesito et dispersere quas voluntatis in fine
id est in morte ligabuntur compedibus
infernalibus et seminabitur in eternum. Sic
aves rapaces puniuntur volare ad predam
sed capta preda alligatur et ligantur
ad perticam ubi non datur sed ad comedendum
dum quantum vellet. Sic ideo usurarum
ut dat usui amplius et melius ani-
mat luxum non dederit xiii denarios
pro hora nisi dederit ei xiiij. Sed scribitur
in actus quod usura messi facit ve-
nire nobis. Ergo tu mevit usuram
et volunt paradisum hic non dabit
ei deus ut habere potuit vel aliquid
amplius det et melius quam sit pa-
radisus. Sed nichil potest sic invenit
ergo nunquam habebit paradisum. Sic
ideo nullum peius est ita privilegiatum
sicut illud quia semper portat signum
litteris mortis usurarum. Sic usurarum fa-
tuit quod legem universalem quia vendunt
tempus quod est quod omni creatura
dicit ad augustinum quod videtur sunt lar-
gitatis dei est quod quelibet creatura
dei compellitur dare se ipsam sol ad illu-
minandum luna etiam quod nisi potest ut cum
ita dat se sicut potest tempus communicare
volunt largiri tempus tamen sine et pau-
pertas quia quod usuram vendit quod
de necessitate que est omni creaturarum
omnibus communis in unum facit et

rapacibus. Item usuram vendunt lu-
cem et requiem lucis diei et requiem
noctis et ideo dignum est quod qui vendidit
ergo non habebit lucem neque requiem. Item
nota Cesarius negociator taxat res
venales et facit forum cum venditore
et solutis singulis denariis aut negociator
mittit unum denarium detentum male
esse percepit ita dum unum nummum
male acquisitum mittit inter alios
denarios negociatoris et dimisit se per-
habere in illa negociacione. Item refert
in dyalogo quod quidam dives habuit
quandam summam male acquisitam et inter
eam duos denarios defecit alijs
et inclusit totam massam in archa alio
die cum archam aperuit vidit dyabolum
sedentem super denarios et possidebit
ne manum extenderet ad denarios nisi
adiuvaretur et liberetur cum velleret ex-
pellere. Item nota cum quidam peregrinus trans-
ferret summam que erat in navi fracta
est bursam eius et ascendens super
malum navis aperuit bursam et acci-
piens denarios et ponderavit in mare
quosdam male acquisitos proiecit et ali-
os retinebat et considerans postea per
magnus bursam rehabitam invenit quod
omnes male acquisitos proiecit aliosque autem
non. Item nota Iudas proditor penituit peccati
confessus est pecuniam restituit nec
veniam tamen non invenit quia non postulavit ve-
niam. Sed usurarij confitentur peccatum
non tamen restituunt. Item quidam usurarius cessabat in
diebus festivis ab opere suo et ponebat
usurarium id est denarium suum super tabulam
ut Deum et omnes sanctos offenderent et sibi
fuit prodesse sive sine pena. Item narratur
in libro quod ille qui colligebat ligna in
sabbato quia sabbatum fregit iussus
est lapidari. Quanto magis fenerator in festi-
vis diebus in ista communia colligens
non cessat quia omnes et singulos deum
offendit eo quod in festis usu-
ras colligit. Item narrat Odo pro quo
quidam usurarius fuit in sermone cuius finem

notabiliter inferius. Cum vellet ut uxor mors eius
tunc est autem subita morte et nullus
sepelivit eum in inferno et mors respondeat
tibi ministerio tuo. De spiritu contempcione

Spiritu contempcio Item dicit per
incarnacione unigeniti sui nomen in
litteram fecit tamen eundem spiritum in spiritu filio significat
utero clauditur nostre mortalitatis vestivit
et incarnatum fuit quod dixerat et operatum fuit
in tempore mundi peregrinus cum ad se
infantulum deposuit et ita processit tamen
eleuate ad bellum et ad honorem eius multos
milites fecit et ad militiam provocavit. Unde
in quo incarnatus quia mirus Innocentes
milites fuerunt sicut in spiritu crucifixi reddunt.
Item nota unus eorum spiritum est ut eius fugatur fuit
id est in typo Silvester de silva in silva
id est de Iudea in Egyptum et eius sanguinis
est tempore hunc quod eorum. Cum tamen hic
nullo fugata est id est in tota Christo venator
Herodes canes Iudei et milites. Item
dein post captus est et tamen assumptus
Creatoris rex patrum eiusque annis
Item non sinit eos inter flore ymago specialis
illibatum hominum terram spiritualem et nobilitatem
clausum in utero apud virgines vero
et per incarnationem ad distillacionem et sicut fuit
tibi ex arbore odor ex flore sic Christus sine
corrupcione ex virgine. Item nota quod Christus tamen fuit
in probis per opera eius ipsius laudem in
filiacionem tamen. Item ait zelus domus tue id est
amor insaciabilis comedit me zelo suo
et tibi et potui referre et cum repugnare
se quod contemnat. Item Christus opus quasi
zelo suo consumatus est amicum
sic inter ipsum et pinguedinem tamen quod mentibus
est reliquus nostram assumpsit debilitate
Unde sanguine suo committendo pabulum
effectus est et consumatus Item possumus dicere
amor consumpsit me. Item dicit nemo
ut hominem despiciat et amplexetur.
Sed quid fecit spiritum illo ipsum ex spiritu
flagellis sumit crucifixus tamen fecit sed summa
paciencia sustinuit. Unde nisi tamen fuit amor
fortis ut precam clavis in terram et unum in fine
mortis sue adhesit ponens corpus in patibulo

Ut sanguineas amore non liberas quia
vel spes aut similium sed tamen
quem diligit tunc ipsius longe a fa-
cie sua donec desperaveris ad infirmum
animum ibi apprehendit. Item sicut ex
mamma placuit ... et sponsus pla-
cet ... que communicate cum ... mortem
mortua uxore
Pro adventu. Item ... quadrage-
sima plures ... nebule ...
adventu ... pluvium est ... nebule
nebule ... de ... de ... ista

Pro ... tate nebule
nativitas. Item sanitas de calcaneo
quia calcaneum est ab aliis mortuis
separatum. Adam cum ... factum
est animal mortuum ... animal ... mortuus
... est sanitas ... corpore
... et ... mortalis ... Item calcanea
... pellis spoliatum est et ... spoliavi
que et depilavi ... sumpsi de
calcaneo ad aliud ... synagoga. Item
calcaneum est pedi fortium ... sanita-
tas ... voluntate deitatis ... nullo dis-
cerpat ... ante ... et ei fa-
cto semper. Item ... calcaneum sordibus
et lesionibus expositum non potest non sor-
dere nec ledi. ... sanitas ... sor-
dida ... afflicta ... vo-
luntas non fuit lesa sine divinitas ...
calcaneum ... fuit ... sit
informa. Item ... tempore ... in
ecclesia terre ... ad necessitate
... et que ... retrahi-
tur ... Item ... est
... sicut ... est
est ... et ... superbiam
non ... que ... fa-
... de ... terre diligit
... velox est et laboriosum
... tibia
gulam ... est corde ... luxuriam
Item ... glutiet
... depositis ... glutiet
... paupertula
glutiet de ... pauco vestitus

paupertulis ... glutiet de ... purpura
positus ... et ... vel ...
navitis ... consorta
Pro ... Item ... de quodam frat-
re ... quod multa miracula audiens
... nomine Christi ... attentus ... sed
cum ... non ... ipsi et sta-
tim ... dimisit ... ait ... tigit
... Item ... obstinatus fuit
... corde ... Item ...
... ait ... ad ... conduci
possum ... debeam ... igne esse
et ... devocione ... ante ...
tum digito ... Ihesus Nazarenus
et ait statim ... accepit ... genuflex...
ait amore ... totum ...
Pro ascensione. Item ... volo-
bat ... adorare omnia ubi dominus
fuerat ... ibi fl... ultimo ... admonet
Oliveti ... in ... in loco
de quo dominus ascendit ... et ait ... nescio ...
... in ... ve...
... et ... et statim ... ei
... eius et ... eius ... in...
... admonuit ... ut ... quod
ei contigisset et ait ... cum
plexans ... dominum ... valde
in amore dei. Et ait ... gaudium
... est ... eius. Et apto late ... in-
venit cor eius ... et ... Christi amore ...
... Item quod Ihesus ... de mon-
te Oliveti ascendit ... papa
... ascendit ... monte
... capitibus ...
... Item ...
... ista
... angeli ... superbia
... ... hominibus
quod ... ascensione. Item ...
... dominus ... ad ... quo
... habet ibi ... alias
... alius ...
... ascensione habe-
bat ... supra ... ange-
los ... ibi ...
... ascensionem ... et assumpcionem

~~[illegible] doctores [illegible] de [illegible] cordis~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~

c. xii

bit virginis ~~[illegible]~~ affectus necesse debet
illuc properare. ~~Item~~ ita quod sicut in avi
bus videmus docent pullos suos volare
ante eos prius volitando. Sic christus docet
nos volare ad celum primo volitan
do ad terram. Deinde a monte oliveti
a monte oliveti ad celum. Deinde
pullus eius ex vola ad eum interim
papa primo deinde in montem
oliveti a monte oliveti per opera in me
deinde papa contemplationes. Item
ita quod ascensio eius primo re eius
nempe [illegible] milites videntur ad lude
dum super aquas properare et pulsatorem
tympani ascende ascende facit
dicentes volare eos in aliis sic operis
venire ad ludendum super aquas sig
nandi et ita pulsato tympano
in corpore eius vexato et macerato
sunt extempore elevati sicut volare di
ce tores in celum ubi nos volare
faciat qui est benedictus ~~in secula~~
~~seculorum amen~~

~~[illegible] libri sic [illegible]~~

rescripsit corda vestra dico [illegible] predicatoribus
[illegible] in libro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adeo [illegible] [illegible] vos admonet
predicator ut verum salutis diligenti et salubri
expositione studeat eloquare ut sic verbis
fertilibus [illegible] corda audientium infun
dat. Nunc cum uva est que vinum infra [illegible]
fecunditate replete. Sic est vita [illegible]
quod est verbum diligenter exponere et verum
spiritualis intelligentie vinum in cellarium cordis
fluat. Amos cum bona torcular est sic de
[illegible] vinaria [illegible] retinens [illegible] verum spiri
talis intelligentie vinum ad cellarium cordis [illegible]
[illegible] audientis [illegible] predicat torcular [illegible]
spirituale ad cordis tui cellarium ad te [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si cor tuum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] remansit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] job [illegible]
torcularibus [illegible] sicut [illegible] [illegible] spirituale
seu [illegible] audientis tui [illegible] [illegible]
[illegible] doctrina [illegible] [illegible] [illegible]
influat in cor tuum ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fabulatorum [illegible] [illegible]
auditum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] audit [illegible] ad fabu
las aut [illegible] narrando vel fabulas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in cor tuum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad cor tuum [illegible] tui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrine et
[illegible] auditor tui [illegible] studeas applicare
ut cordis tui cellarium vino [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] predicator ut [illegible]
doctrinam [illegible] dulcedine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] auditores [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] verbum doctrine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] predicator ut [illegible] doctrina [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sine attendendo [illegible] predicato
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritati
dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

planta et spiritualia ut sola spiritualia inducantur
Tales enim loquitur ad cor sed ad aures in-
tus. Dicitur quod loquitur ad cor alterius uerbis quam ad
aures uerborum armatura mutatur sed pectus
apta sua compungatur. Unde dicit Osee propheta
ducam eam in solitudinem et
loquar ad cor eius. Attende hoc quod in tem-
pestate sua cum corde tumultuoso strepe-
ti et dispersio uariis affectionibus. Ubi
enim non est auditus ubi effundis sermonem
Ut ergo ad cor tuum loquatur ut omnium spiritualium in-
telligentias doctrinas uerborum facilius delectationi
expositione expressum expedit te inducere
te ut doctrina tua tuis precepta tecum
tractet et compleat ut non aures magis in in-
tus sed pectus cor tuum pungat. Audi fili
et uide et inclina aurem tuam et arte doctrinam
cordis tibi propositam De vii instructionibus
Preparate corda uestra domino. Notandum quod vii
instructiones circa cordis instructionem
sunt inspiciende. Dicitur enim Samuel cor
preparate ut hic supra. Item dicit Salomon
cor custodite in Proverbiis. Omni custodia seruan-
da cor tuum quia ex ipso uita procedit. Item
dicitur libro Machabeorum cor apperiat deus. Ad apperi-
endum cor uestrum in lege sua. Item dicit Apostolus cor
stabilite ad Hebreos. Optimum est gratia stabi-
lire cor. Item dicitur circumcidite corda. Item circum-
cidite ad incredulitatem deleuandum ad deum
qui fecit illum. Item dicit cor leuate. Leuemus
corda nostra cum manibus ad deum. Item dicit cor scindite
et scindite corda uestra. Ecce vii docu-
mentum: preparate, custodite, apperite, stabilite,
leuate, dilatate, scindite. Et hec vii fiunt per vii dona
spiritus sancti in quibus tota ordinatio et cor-
rectio interioris hominis consistit. Hec sunt dona
donum timoris, scientie, pietatis, fortitudinis,
consilii, intellectus, sapientie. Circa ista distinctio
incipit in imperfectis a timore et ascen-
dit super eum per spiritum sapientie et intellectus spiritus
consilii et fortitudinis spiritus scientie et pietatis et
repletur eum spiritus timoris domini. Ut ergo singula
reddamus singulis dicendum est quod dono timoris
cor preparatur, dono scientie custoditur, dono pietatis
aperitur, dono fortitudinis stabilitur, dono in-
tellectus leuatur, dono consilii dilatatur, dono sapientie
scinditur. Sicut queritur cordis preparatio maxime
pertinet ad timorem necnon pertinet eius custodia
ad scientiam et sic de aliis. Sed adinstar
fontis alicuius quantitate que ingreditur
repletus fit et fluit et non cessat per ista dona

Tamquam domus ad hospitem recipiendum
cor debet preparari
quod habundanti unum faciamus de spiritualibus
circa cordis preparationem. Attende quod cor pre-
paratum est sicut domus parata ad magnum et
dignum hospitem recipiendum. Sic preparan-
tur ad ad conuiuandum. Sicut preparatur
sponsa ad sponsum suum placendum. Est
ergo triplex sic modus preparandi. De preparatione cordis
Prepara cor tuum tamquam domum ad
magnum hospitem recipiendum
Ipse enim tamquam magnus et ter-
ram dominans ad inueniendum ipse dicitur solem cum
decline sit et lux sit. Hominum dicitur Galonum
in quo enim in quo tu non laborauit
in hospicio cordis tui lassatur et urba-
nus requiescit. Quale de ipsa hoc requies
mea resurrexit lassum. Lassum ergo est tunc
resurrexit ut iste coniunxit ut requiescamus et
quietem inueniat qui iste et ante tanti
laboris causa arripit laborem ut confusionem
in iniquitatibus nostris dicitur. Ipse per ipsa
eius pugilem suum dominatum redemit
gloriosum compassum passus est et inuidatum ergo
non credit non semper et in homine non
continuat hic ante eius angelum non
incurrens et non apprehendit sic
de apostolo hoc quorum naturam non assumpsit
sic enim assumpsit angelos assumens Ierusalem de hoc
in ipsa eius est. Ideo ut de eodem et
iste formosus in stola. Uel ergo est supra
ubi possit inspirare aliud alienum enim
hospes fuit et non tollit me. Attende autem quod
in tribus consistit preparatio hospitii domini
cordis tui primo ut mundetur. Secundo ut orne-
tur. Tertio ut pro eius uicturiam de confessione
quo mundari hospicium cordis debeat
Vide ergo unde ergo hospicium cordis tui
et munde si hospitem habeas, quod fit primum
bene qui expellit et eicit peccata tamquam
in mundicias hospicium cordis quia si de
ceteris, Timor domini expellit peccatum. Et hic
fiunt sic de animi uera confessione circa re-
peta sua cognoscens et ex cogitatione
eorum penitentis inducit ad confitendum
Ambrosius: est ante peccata sua in confessione per
ferre in suo in mundicias hospitium. Per hoc homi-
nes cum lingue instrumento circa quanda
et cor tuum confessionem peccati eius quam datum
scopa construite tunc hallucinatio purgando
ut per hoc illud per Dominum tabernaculi. Hec sunt spiritu
meum ilia et conuersatione dominum in tenebris
hominis desiderium. Et de angelo hoc sic ipsum
commendabat. Sic ipsum inducebat ei quod di-
cebat conuertebatur hec scopa spirituum

De vii instructionibus ad prepara-
tione cordis

Cor

31

mentis in quo mundare nostro studiis. pro confes-
sione sua qui precedere debet discussio
examinatoris diligentius. Unde notandum quod
sicut dixit excitabitur et postea scopebam
ut prius te ipsum interroges te ipsum
examines et iudices quam ad purgandum
cor tuum per confessionem accedas ut sit pre-
meditata confessio. Et hoc ad similitudinem
purgatoris domus qui primo pulve-
res et immundicias veteres supervenientes
domus in unum cumulum congregat quas
eiciat extra domum. Ad similitudi-
nem infirmi qui purgandus primo
preparationem accipit que pravos humores
commoveat ut medicina sequens humo-
res commotos eiciat. Sic tu fac pravos
humores anime tue per confessionem ex-
pellere prius per diligentem examinationem
eos studeas commovere. Attende quantam
insaniam reputares si quis prava in
corpore retentis humoribus bonos
purgaret a corde humores quanto humores
maiori insania laborare debes re-
putare de illis qui bona sua per
ostentationem emittunt et pravos peccatorum
humores in corde retinent dum peccata
retinent inconfessa. Si in minutione
tua corporali tuum primum sanguinem amena
[illegible] emitteres bono retento pes-
simo in corpore inimicorum destitisti. In minu-
tione cordis tui que est confessio tan-
quam corruptum peccati sanguinem post penam
extrahere [illegible] bona tua tamen
bonum sanguinem in corde tui retineas
[illegible] Noli mirari si os venam
peccati corruptum sanguinem appellaverit. Vere
enim iuste os iusti dicitur per quod tam mor-
tis sanguinem peccati dolore [illegible] [illegible]
attende contractum emittere. A quo sanguine
liberari petebat ille penitens dicens in psalmo
libera me de sanguinibus deus. Attende si
tu quare corpus differre seu suspendere in
minutionem quantum plus differre confessionem.
Et si minima quiesce iubet sua minutione
et amice alimine et labore aliorum non
potest quam postea prodest minutio quanto
post confessionem tua tempus est apto quiete et
[illegible] custodie aliorum tua perit
confessio. Sit ergo premeditata confessio tua ad
similitudinem dispensatoris qui familias
suas de expensis tota die suo computat
non scriptum particulas computat aliquem

coram domino suo computat sive ministrationis
seu amministrationis eorum reddituros sicut
etiam computatorum facias. Attendens quod
bona tamen gratie quam nature et fortune sub
nobis reddenda et cum dicetur cunctis
tradens numera et appende datum non et
acceptum omne describe. Attende quod
illi qui solent annotare expensas dic
scribunt et tamen sic tu tuum scientias per
tuas agnitas in computatione tue confessionis
diligenter studeas annotare et dilatam compu-
tatio sit dilata confessio multa facit oblivisci.
Et sic premeditata confessio tua ad si-
militudinem oratoris sui advocati qui
antequam coram iudice compareat orationes et
allegationes suas ordinat et affirmat.
Sic tu coram iudice tuo in spiritu confessionis
premeditatus attende ubi tanto praeclaro
confitator quanto maior est accusatio dicitur.
Tunc ergo excitabar et scopebam spiritum meum scopo
pare ideo est quod purgare eandem sue
sum mundare nisi peccata sua confiteatur. Et
nondum quod scopa licet plana fortius
purgat sic confessio planas [illegible] fortius
purgat non [illegible] in quibus semper
remanent aliquae sordes et post confessionem
in cadit fama remanent aliquae sordes et
post confessionem de sua confessione nullam
nec modicam consideratam reportantes.
Purga ergo habitaculum cordis tui ut Christus
qui est dei virtus et dei sapientia in quo sicut dicitur in libro
Sapientie Nichil inquinatum incurrit
ipsum mundum valeat habitare. Unde et
etiam quod cor tuum tui habitaculi cum
tanta diligentia mundas et scopas et domum
cordis tui que est habitaculum dei scopare
negligis et mundare. Attende id quod dicitur
porta munda id quod intus est et quod est
mundare consuevit oporteret quod intus est
sunt inmundi vas album ambo pro
in corde inhonesta foris inquisitione spe-
ciosa sectantes. Et hoc ad similitudinem
ancille negligentis et fugientis ad scopelum
que potes superficiem sopitum non tunc pur-
gat et scopat et exitus fugidos redic
intus [illegible] pigredine carnis in fundo posti
adhesive dimittit. Tales sunt vani religiosi
si quidem sufficit ergo boni appareant quo decipis

T[extus]

bus seminat cum mundana affectione et cogitationes ordinatorum, id est modum seditionum adhibentes. Attende ergo quod sicut operatione nature a corde incipiunt vite spiritus membrorum (quod formatur in animali cor est, sic dicit philosophus) agno quidam calor vitalis procedit cooperans ad alia membrorum formationem operans arte ut ignis agit. Sic sub [illegible] verissime sunt per inspirationes et [illegible] vitam gerunt. Noli ergo bona nunc seminandum arte mundana ut [illegible] omnibus insistentibus satis facere intendas, sed nunc seminandum et cum cogitationibus per mundana aliena (?) et cum spiritu, ut animalis calore cordis tui terra [illegible] tota tua gestibus componatur. Item ¶ causas nec sed sicut per ancilla quae in lectos in domo super pulices expandit ceteras in mundicias nimis coopiens, ita prius eas debuisse ammonisse. Sic faciunt qui opera mala diligenter bonorum agunt et tamen de malis preteritis penitent et [illegible] et tenent in conscientia. Tales ergo primo a te removeas immundicias interius super arcas conscientie expandas mundi bonorum operum, ne sed inter immundicias cooperiis inficiatur et illud ubi est. O proh tempus nequissima quidem contra eos cooperit ardam malicia. Porro autem non plenum quorumdam in mundicia peccatorum materialium sed ea tenuissima pulverem, ne malum absorptione cordis sui possessionis sequentis. Ecce quod de dicto pessima predam nomine Babilonis et reliquias et fragmenta et ignem et sicut ibi Ezechielis te [illegible] [illegible] per nomen Babilonis peccati nominatorum intellige quae in vita claustrali [illegible] destrui debet ne moreatur ut turpe aliquid. Sed dicit apostolus omnis immunditia nec nominetur in nobis. Per grossas intellige reliquias et mundanas mores verba levia gestus seculares quae sunt quasi reliquie mundi quas stulti claustrales secum ab eis afferunt et retinent in claustris.

Textus

Textus

¶ Cum filii Israel farina Egipti semper detulisse, fertur in deserto Exodi [illegible] legitur ibi quod filii Israel non habuerunt manna de celo donec defecisset farina quam attulerunt de Egipto, pro manna quod habebant ex [illegible] spiritualis consolatio designatur ac consolatio

mundi [illegible] delicata est ne concedatur admittentibus alienam sicut non fuit manna concessum filiis Israel donec farina Egipti penitus defecisset. Sic in te ergo manna divine consolationis cibari desiderat ut farina Egipti, id est mores mundani vel in compositi verba inutilia levia mundana et dissolutiones quas assumis tecum noveris divini nec posses dicere id quod [illegible] tempore consolatio anima mea consolationes mundane et ergo complacuiste quod sequitur ibi: Memor fui Dei et delectatus sum. Attende quod in sola Dei memoria se delectatum dicit. Cum in preterito mundi delectantur memoria quomodo in futuro delectabuntur tamquam proprie. ¶ Noli ergo esse similis regibus captivatis qui sicut legitur in libro Judicum sub mensa regibus Adonibezech truncatis manibus et pedibus reliquias comedebant, quod peccatum illorum malorum regum vel immundana prosperitas designatur, quod predictas reliquias comedentes nisi illi claustrales qui mundi quasi consiliis et non preterito quod habitum et locum et modum vivendi mutaverunt ipsi ut sunt pro sola delectatione pessimum quod a quibus pedes prave affectionis et manus bonorum operum vel bonorum operum dyabolus detruncavit. ¶ Per ignem de quo sequitur ibi mentis cogitatio turpis et nociva que est radix in nobis omnium malorum voluntatem [illegible] cum male cogitas incipit plantare in corde tuo dyabolus semen set [illegible] profundum autem huius radicis peccati sicut in ipsa cogitatione mali [illegible] sed penetrat terram cordis tui impingendo in desiderium sine consensum quod non potest facere nisi a te innitatur terra cum liberi arbitrii tui voluntaria est. Sic in voluntate tua est aperire eam vel non aperire desiderium cum apertura cordis est. Cave ergo ne dyabolus de corde tuo faciat agrum sine ortum quemadmodum Achab vineam Naboth in ortum olerum voluit committere. Non sinas plantare sive seminare dyabolum in corde tuo cogitationes noxias eas admittendo et in eis delectando et morando, quod defuerit huius radix primus concedens et forte solius radix ista que est delectatio peccati, et si diu credimus et videtur amaritudinem [illegible] est in [illegible] profunde suspiranti [illegible]

dicit apostolus ne qua radix amaritudi-
nis sursum germinans impediat. Ideo
¶ de pectore dicit Job radix impii dulce
est sed fructus amaricatus. Sic peccati
delectatio licet quandam pretendat dulce-
dinem inde tamen sequitur punctura et ama-
ri aculei conscientie remordentis. Venenum
scilicet draconis [illegible] vulgariter
[illegible] tales per quibus tales [illegible]
agere. Per pegmata non solum ipsa opera mala
sed eciam peccatorum occasiones designantur
que quasi quandam attinentiam habere
videntur ad peccatum. Sed pluries ad peccatum
disponunt. Unde pegmata babilonis
possunt vel aliud est quam peccati pericula
[illegible] occasiones. Ab amore unde sicut
illi qui inimicantur sibi capitaliter
non tamen cavent ne incidant in manum
inimicorum capitalium sed eorum occursum atti-
nentes fugiunt et manus eorum declinant.
Sic hii non tantum ipsum corpus peccati fugi-
unt sed eciam occasionem et oportunita-
tem. Pegmata tamquam quedam peccati
vestigia abhorrere ut nimium [illegible]
¶ Eccli. Quasi a facie colubri fuge peccatum.
Qui enim a colubro vult tute esse non solum
colubrum fugit sed eciam vestigia colubri
abhorrescit. Sunt quidam qui peccatum non
amant sed tamen peccati vestigia amplec-
tuntur ut illi qui suspectas familiari-
tates [illegible] colloquia munuscula
litterulas amatorias et hiis que ad
carnalem amorem pertinent libenter
admittunt et tales libenter perscrutari
contingit. Nam sic legitur in [illegible]
periculum [illegible] illo circa [illegible]
[illegible] perdenda sit et [illegible]
[illegible] subiungit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ipse faciat et [illegible]
in [illegible] cordis propria [illegible]
confessio ut dictum est et peccatum ab
[illegible] et [illegible] modum [illegible]
et domus cordis ut deus hospitetur
[illegible] prima cordis preparatio quam faciunt
timor [illegible] cum timent deum preparabunt
corda sua dicitur Eccli. 2. De ornatu domus

Secundum quod preparationi domus
attendendum est eius ornatus. Sic
domus ornetur utensilibus [illegible]
Non sufficit domus munda si omnimo-
da natura reparatur. Domum cum caritate
quandam [illegible] hospitis [illegible]
Legitur in [illegible] ad [illegible] hospi-
ti preparandum sic significant [illegible] in
libro 4 Regum ubi mulier sunamitis viro suo
dixisse legitur. Animadverto quod vir dei
sanctus est iste qui transit per nos frequen-
ter. Faciamus ei cenaculum parvum et po-
namus in eo lectulum et mensam et
sellam et candelabrum ut cum venerit ad nos
maneat ibi. Sic nos si volumus heliseum id est
christum velud hospitem in corde tamquam in ce-
naculo necesse est tibi spiritualia ista in-
eadem parare videlicet lectulum mensam
sellam et candelabrum. Per lectulum pax
[illegible] quies [illegible] per mensam refeccio per
sellam [illegible] per candelabrum
[illegible] cognicio designatur. Et de sin-
gulis istis videamus per ordinem. Et primo
sequitur. Primum de pace cordis
Lectulus cordis christi nostri pax
cordis est. Nam sicut dicitur in psalmo factus
est in pace locus eius. Ecce cum tu po-
nis conscientiam tuam in pace [illegible]
[illegible] ponis [illegible] tua et [illegible]
lectulus Salomonis qui [illegible] pati-
tur [illegible] legitur in libro regum. Habuit
Salomon pacem [illegible] pacem
[illegible] pacem [illegible] et
[illegible] in animo [illegible] animum non
[illegible] neque in [illegible]
[illegible] desiderio [illegible] frangitur
[illegible] frangitur [illegible]. Nota est
quod [illegible] pacis non [illegible]
[illegible] tribulaciones
[illegible] magis [illegible]
[illegible]
Sic pax non [illegible] in mo-
[illegible] dicto
cum non [illegible] pax labores videlicet
[illegible] et turbaciones [illegible]
[illegible] sic ipse
[illegible] in laboribus fuit plurimis
[illegible] habundantius in plagis
[illegible] in mortibus frequenter in fame
et siti in [illegible] in frigore
et nuditate. Si ergo talia pateris noli
conqueri te [illegible] pacem tuam
quia talia in tempore pacis [illegible]

¶ Mystice

Primo de pace cordis 2a 3a [illegible]

// Et dicit deuorauit // qui sunt in tempore
pacis nostre fornicantium bella quiescunt
appellari quod est quasi aliud fornican
tium nisi concupiscentia carnis contra spiritum et
spiritus contra carnem hic non est bellum
sed fornicatorium quia agitur inter ciues
et domesticos domestici enim sunt caro
et spiritus. Sed ab isto domestico scilicet
carne cauendum est sicut dicitur Michee 7
nolite credere amico nolite confidere
in duce ab ea que dormit in sinu tuo
custodi claustra oris tui. Amicus et spiritus
uniti nostri datus in adiutorium nam
datus est in adiutorium nostrum corpus
nostrum est dux etiam quodam
est dum per ipsum actiones exteriores
exercemus. Sed in isto amico et in
isto duce non est credendum ut consen
tiamus ei temptationibus carnis acquies
cendo et ei nimis parcendo. Valet enim
caro sicut dicitur vulgo quemadmodum serui
sibi tenere pedem super guttur alioquin nunquam
faciet bonam dietam. Unde Salomon
Qui nutrit seruum suum delicate id est corpus
suum postea sentiet eum contumacem quando
est contumacia serui nisi concupiscentia carnis re
pugnans spiritui. Sed sicut supra dicitur ab ea
que dormit in sinu tuo id est carne custodi
claustra oris tui superioris id est consensum cordis //
Consilia cum id est molles et effeminate carnis
cogitationes claustro interiori id est interioris
motum compelli debent. Si ergo in pugna con
carnis non consensus non te dicas statim pacem
amisisse immo te in fornicantium pacem esse
Consensus in concupiscentia carnis et non sentire est
prohibitum // Et per hoc concluditur contra illos
in tempore pacis furta plurima committunt //
committunt id est negligentie omissiones et
superflue otiose confabulationes ad
modum quorundam latrunculorum qui in tempore quo
de maxima cautela est multa cum aliquis
bonis latent plurimum subueniunt quos tamen
si minus multiplicari permisit et de eis
iustitia facit neglexerit maiora et grauiora
inferunt et postea sequitur animam capti
uabunt // Attende latrunculos sine
captiua duxisse filia qualiter uel latebre
sed ad vigilandum se commendent uel ...

istorum uenialium tamquam parui latrunculi
qui primo ingredientes in domum compare quod
per strictum foramen transeuntes aperiunt
maiorem portam magnis latronibus
id est consensum tamquam portam cordis aperiunt
magnis peccatis qui domum conscientie spoli
ant et deuindent. Unde Job 5 Spoliauit
qui hostia cordis sui contra latrones cuius
cordis neglexerit contra venire latrones
et fecerint in ea prime. Tunc latrones stant
in magnum preiudicium cordis quia anima que
debet esse ortus deliciosus paradisus
malis operibus cogitationibus sponsi ad ter
dam et conculcandam exponit. Si ergo
pacem primum tunc sine peccata mea contine
sicut non pauperes qui pauperes peccantibus
et fossis claudes. Adquod contra tamen
ita displacenciam peccatis et contra
statum seu castitatem fecisti ut uanas
etiam cogitationibus tuis actum
primum nullum dei sine bono proposito non
recipiat. Est enim maior curia de tempore
quam de corde. Ubi enim non est peccatum dicitur
requies possessio dicitur. Si ergo labores
tribulationes pateris si in temptationi
bus certaris noli credere te pacem amisisse
quia ista non excludit pacem sed tranqui
litatem. Tranquillitatem addit super pacem
plus enim est esse tranquillum quam pacifi
cum. Unde postea dicitur in pace factus est
locus eius ibi et habitatio eius in Syon
quod interpretatur speculum quod pertinet ad
contemplationem quia pax pertinet precedit
quia cum pace sed per desiderium contemplan
aliter non dicit enim in aqua turbida non resul
tat imago nec oculus turbatus claritatem
potest. Sic cor turbatum et inpacificum
se ipsum uel deum uidere perfecte non potest contem
plari. Si in ergo quietus dico tuo in toro tuo
cubiculis habitantibus et cum quietus
probe quiescere et esse pacificus nec enim
quiescere sit nisi in isto quieto appetatis
Unde ipse per ipsam super que requiescit spiritus
meus in. Et. 7. et sic deuorauit pax et
requiescat in cubiculo suo dicitur ipse pacem
appellans ipsum qui non tamen pacificum
sed ad maiorem expressionem ipsum pacem nam
ab apostolo appellatur quia totum totaliter
in nobis pacificandum se expendit
cum tam dura et tam diram expressione ipsa

nostra disciplina inpune detrahunt proicientes post nostra parte suscepit disciplina cum pater nostre super eum de ipsa dixisset post ... statim ... ad manus et latus in quibus vestigia vulnerum remanserunt quia videbit eas constantia quas infirmando nostram parte posuerat. Noli ergo velud deum tuum iam ... in corde tuo iam renovare id est ne facias eam recenter pacem quam tu castrasti iterum recedunt infringendo in nos instabiliter cordis tui per longos labores meos et ... ipsum ... semper mors ... sanitas auxiliare. sequitur detractioni

Consideratorum autem hii qui pacem ... taciturnitas cum sicut vulgo dicitur cum detractoribus tacere detractoribus parere.

Considera ergo primum et respice advocatum tuum qui ... mores eleganter rule tempus tuam suscepisti defendendum si ... sed nos tamen ... et tot preterea seu palazin. Hic advocatus sedens dei dicitur asinos dominus pugnat pro nobis et nos tacebimus. Hec loquitur in causa magdalena que dum iniuste con... mas flet ... si in ut ante in corde dicentem hic si esset propheta sciret que et qualis ista mulier esset que in peccatrix est verum ... dicit ad ipsum symon ... in ... parabolam de duobus debitoribus proponentem sic quod ... gemente qui ... habebat cum frequenter in ... de ... adicebar ... non est ... quia ... in ... Non ... adversus eam deffendens statim ... Martha Martha solicita es et turbaris erga plurima ... quam iudam detrahentem et dicentem de unguento effuso ... non ... sed statim deffendens est sue ... Semper eam pauperes ... habetis ... vobiscum ... quos ... et ... Noli ergo per ... tua ad eum ... bonam et ... ad ... tuum vivum ... ad tantum advocatum et instructa cum ... quod sola taciturnitate ... defensione ... hic ... silencium observabat Job ... ... et ... non ne dissimulanti ... et ... dissimulanti ... ad opus ... adulta ...

... Et attende ... ordine dissimilacio cum que ad opus cessatione ... et silencium ... adulta quietem cordis generat ... corde quiescere dissimula et sile. Nam sicut ... vera statio ... nisi fossas repleverit adiacentes ... ut sedeat ... ... in talis ... totum ... plus custodias manus et ... consilia ... ad ... sui ... ut omnia ... tranquillitate ... sedes ... opus tuum ... et ... domum tuam ... custodi opus et linguam tuam ... ad custodiam et quietem cordis ... custodiam operis ... tuum dicit ... opus tuum custodiam linguam ... diligenter ... ... Nam magis ... lingua qui nisi ... ... loquendo spinas et tribulos ... ... diligentius ... ... nec tue ... et ... condemnatione ... ... loquendo ... aliud ... ... tu ... bonus et ... ... edificando domus que ... custodia cordis ... et quietem que ... ... Nam ... ... post ... ... et ... ... malis ... et dolosa detractione ... lingue tue ... ... pacem ... ... non ... cum ... ... habeant ... ipsi ... ... bellum in ... pax ... Cassiodorus cum pax ... non est pax ... pacem ... temporalem ... hec pax ista ... semper ... ... et ... ... habeat ... ipsa detestat ... qui ... libro ... in ... ... bella tot et tanta mala parit ... malum ... que melior est ... Cassiodorus ... pax ... concordiam

hic cum moribus et litigacionum vicijs
Nam illa pax ubi vicia nunc repugnant
illa est quam desiderat deus super omnia [illegible]
/ quando mens dicat dic mea uel non mea / que
ad patriam spectat et hec est pax quam defert deus
[illegible] amaze[illegible] super iniquos pacem
peccatorum videns Vnde sic dicit augustinus in infeli-
cium felicitate [illegible] felicitas que
ad patriam peccatorum spectare dicitur in peruersa
libertate consistit Vnde idem dicit augustinus Eius
videas o claustrales [illegible] mundi huius amato
res [illegible] et spectacula eorum [illegible]
affectum agitantur libere tamquam pullos
vagari euagari quibus quid quid libet
licet videtur / nulli discipline coercionis
subiacere / noli tales liberos estimare nec
[illegible] te hanc libertatem amisisse sed potius
amaritudinem [illegible] adulterium
huius impunita libertate // attende magis
labores hominum qui in potestate non sunt
et te multum [illegible] bene te tanto laborum
requiem quanto minus facere posses quam velles non
debes [illegible] consistit vera libertas quam
te filius dei liberauit Nam mundi huius
infelix et felix felicitas in quieta quid
aliud est nisi [illegible] securitatis anime
tamquam adultere vxori adulta differente
uel abstinente / Vnde aliud est nisi [illegible]
confectus insanianti [illegible] admonitionem
desperante Vnde aliud est nisi [illegible]
[illegible] magistro non [illegible] / sed
aliud est nisi [illegible] apte [illegible] di-
tante / dicit iob Scis quod laus
impiorum breuis sit et gaudium ypocrite
ad instar puncti Habeto ergo sicut iob
pacem cum mundo sed cum deo et pro hoc
habebis fructus optimos de [illegible] iudicio

[illegible] deum quietudine [illegible] est
de stella [illegible] dominicacionis [illegible]
[illegible] iusticia et iudicium [illegible]
magnus [illegible] pauidus
sedes tribunalis dicit [illegible]
tionis et iustum [illegible] ut scilicet te ipsum
examines [illegible] iudicium et te ipsum [illegible]
punias et castiges [illegible]
[illegible] iudicium et custodi ergo tamquam [illegible]
dilectionem iudicium [illegible] tenens te
ipsum [illegible] / te ipsum arguendo ut

anima tua ambulat [illegible] Vnde sic dicit
iob [illegible] non amat iudicium [illegible] non
potest [illegible] et honor regis iudicium
diligit [illegible] in [illegible] conscientie

Ecce ergo [illegible] ipsi [illegible]
cogitacionis tue et testimonio con-
uersacionis tue que in templo cordis tam
quam abissa [illegible] anima tua tamquam
monialis [illegible] suam [illegible]
et ipsam [illegible] disciplina [illegible]
[illegible] de [illegible] dolendo [illegible]
[illegible] sue [illegible]
[illegible] ut ergo [illegible] sine [illegible]
mali [illegible] templum [illegible]
[illegible] fugitiua [illegible] apostata [illegible]
[illegible] qui [illegible] declinat et fugit
[illegible] et dolorem subire [illegible]
et [illegible] sue [illegible]
et status sui periculum non aduertit [illegible]
tunc ergo [illegible] visitatorem [illegible]
cordis tui flagellis quia ipse [illegible]
dicit apostolus [illegible] flagellat omnem fi-
lium quem recipit [illegible] te
ipsum [illegible] facit [illegible]
[illegible] tua te ipsum accusat ipse deus te
[illegible] et ipse [illegible] dicens
[illegible] eo quod [illegible]
[illegible] cordis tua [illegible]
est te [illegible] sub [illegible]
tibi [illegible] sub legibus [illegible]
[illegible] et [illegible] peruaga-
cionem animi declinat [illegible]
[illegible] fugienti [illegible] ca [illegible]
gentis [illegible] et [illegible] sub [illegible] tua
Tale capitulum tibi ipsi tenere docet augustinus [illegible]
Constitutus in corde [illegible]
[illegible] cogitans / et [illegible]
[illegible] / est enim sicut dicit [illegible] augustinus
[illegible] confessio [illegible]
[illegible] animi [illegible]
et [illegible] / et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] sui doloris [illegible] nam
omnes [illegible] qui tot habes
[illegible] doloris quot [illegible] / [illegible]
tue cogitacionis [illegible] // [illegible]
de quod [illegible]
meditanda te ipsum [illegible]
[illegible] / [illegible] meditacionum

no iudices iudicialem animo quia hec est tam
ipse diiudicationis et communis negli-
gent et dampnabiliter post ponis et
aliam iurisdictionem usurpas quod ad te non
pertinet aliud presumentes qui intrest suspi-
ciose et temere iudicando. Unde super illud ad Ro.
qui iudicas alienum servum. Unde ipse
appellat ab illis qui fratribus detrahunt
tamquam alienaque iudicabiliter appellat dicens
Nolite ante tempus iudicare / quousque veni-
at dominus / qui et cetera ... // Unde de-
est quod [illegible] distinguitur iudicium triplex / est
enim iudicium suspicionis quo corde impu-
vel auditum defectus subito oritur suspicio
et hic est primus motus / et 2m iudicia-
um peccatum est // Et est iudicium temera-
rium dubitacionis quo aliquid in dubiis deprimens
malum estimat non attendens sed temere
credendo et hic est veniale peccatum //
Et est iudicium diffinitionis quo aliquis
in dubiis certam et determinatam dat sententiam
malo et tale iudicium dominus prohibet in Matheo
dicens Nolite iudicare ut non iudicabimini
ut dicit glossa super apostolum / Si suspiciones
vitare non possumus quia homines
sumus / iudicia tamen id est diffinitivas sen-
tencias et firmitatas continere debemus Et
videmus tamen plures sunt mali quam boni
et frequenter fiant mala quam bona mo-
rum quosdam quod non licet dubia in peius
interpretari sicut in melius Adhuc e[illegible]
quod anima humana est ad bonum
cognoscendum vel tamen nulla sit [illegible]
operis discrecio et cognoscibilitas quo
animo fiat debet anima sua naturam suam
magis estimare bonum quam malum Noli
ergo o anima te ipsam decipere et de
aliis estimando // Attende quod sicut
cum funditur metallum vel cera recipe
formam quemadmodum invenit in
sculpturam formam Eodem modo qualem formam
in modulo cordis tui invenit sculpturam //
habebis talem formam proximum iudicabis
Sicut enim quidam qui ita formam cordis
sui habent desertam ut quorum corda
ita [illegible] assimilentur desertis sic
dicuntur Eciam in aliis iudicant in homines
Tales sunt sicut in foro quibus videntur
quecumque sapida et [illegible] sint inde
insipida et amara quia cum gustus [illegible]

constat ambo / non est minus albi sed
ab inspectione palati ipsius infirmi //
Eodem modo quod male defectus proximorum
ubi manifestum malum non apparet / ma-
lum [illegible] non [illegible] proximi sed ab eius
cordis conceptione procedit // Attende eciam
quod sicut infirmi [illegible] unum videtur
duo sicut [illegible] proximus videtur
sicut propter reflexionem umbre et altitu-
dinis motum seu turrim super aquam videtur
fractum propter reflexionem umbre se ipsum
propter concursionem umbrarum / quibus et
per quod videntur quibusdam speculis multiplex
per speciem [illegible] videtur Eodem modo cordi
[illegible] omnia prava videntur [illegible]
positus demonis umbre sive ydolo seu
ymagine sub qua et per quod res videntur
[illegible] perversa est / [illegible] / et
[illegible] res videntur perverse. et alterius
modi quam sunt ita [illegible] viciatis
omnia videntur viciata / et [illegible]
[illegible] / sub qua et per quam res videntur
alterius modi quam sunt [illegible]
[illegible] stultus in via ambulans
/ cum et ipse sit insipiens / omnes stultos
estimat / [illegible] / [illegible]
quod omnes sunt fratres sui / [illegible]
omnes [illegible] alterum iudicat [illegible]
[illegible] quod cor [illegible] talis [illegible]
est quod ibi quidquid [illegible] fuit
quedam [illegible] saporem
[illegible] quidquid in corde bono et [illegible]
[illegible] cadit totum dulce efficitur / quod de-
cadit in corde veneroso [illegible]
[illegible] non in multo cor boni claustralis
api comparatur que amaros [illegible] flores
in mel convertit Cor vero [illegible] et suspi-
ciosi aranee comparatur quecumque fugit
[illegible] dulce amara
in dulcia [illegible] proximorum [illegible]
[illegible] et [illegible] alienam
de dubia [illegible] inclinando et iudi-
cando // [illegible] in dulcia tu [illegible]
[illegible] sibi in [illegible] agit /
et benigne [illegible] et [illegible]
[illegible] mandat [illegible] mali [illegible]

in bono sed aranea .i. invidus / detractor
suspiciosus depravans bono sentiet
malum. Videns affinitates in claustris
incipiens / sicut ab amore per dilectionem ex-
cusso dictum patres recitentes medita-
bunt recreationes pomis et solacia
simplices quam in dolum utilitate privati
do laborasse dicit Gregorius Bona
in malum convertens / insidiator .i. cattus
ponit maculam. Hinc cum quidam in-
ter augustinum reprehensiones fratrum
in minimis defensores sui ipsius in
maioribus alii videntes festucam
in oculo fratris in oculo suo trabem
non videntes quales alios [illegible]
[illegible] in alienis videre tam prona et
in tuis tam prona disputare. Si te magis
diliges quam proximum est ipsum privatas
et non magis te ipsum. Si autem te ipsum
[illegible] temporis manifestum est quod non
est privatus quod ipsum medicas sicut
ydropicus / congestus sum [illegible] cum
tu digitus tunc et tempore sui ventris
immemor est. Sed sicut dicit [illegible]
spectatores in ludo non ita [illegible] videns sic
in alterius. Sic homines [illegible] proprie
aliquem defectus alterius quam proprios. Unde
[illegible] Gregorius. Alter alterius [illegible] [illegible]
intelligit suam difficile quia homo
in [illegible] alterius [illegible] corde et sua
turbatur / perturbatur autem homines non [illegible]
[illegible] hominem considerare quod [illegible] est
iudicare [illegible] privatus [illegible]
[illegible] medicus et confessus est. Unde
[illegible] Gregorius [illegible] in memoriam
ut medicum [illegible] habes
ut [illegible] quam [illegible] ubique medi-
cum [illegible] quod [illegible] dicere et dicere
[illegible]. Si aliquid offendisti erga
te. Si aliquid obviasti erga me / sed
cum ultra tibi facere potuisti / [illegible]
/ Dicit Gregorius / Non dedignetur dominus
sicut dicit Iohannes [illegible] sub [illegible] iudi-
cium [illegible] suis / [illegible] si [illegible] homines
[illegible] non potens [illegible] dicit Iohannes
respondit [illegible]

[illegible] tu [illegible] tuo [illegible] // Sed ubi
/ nisi si quid [illegible] ut [illegible]
o [illegible] / quam ut est quod [illegible]
o [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et quam [illegible] sunt que po-
tes narrare [illegible] damnationis
[illegible] dicit / cum [illegible]
[illegible] / ut [illegible] [illegible] debitum
[illegible] // [illegible] aliquid [illegible]
non [illegible] tua potes enarrare
cum [illegible] habes dicit apostolus quod non
accepisti / Si accepisti quod non [illegible]
cum [illegible] quasi non accepisti. Si
[illegible] bona non [illegible] quod non posses
narrare / narra saltem mala tua in
confessione te ipsum condempnando
ut deus tua absolvat / te ipsum con-
fundendo ut deus tua glorificet.
[illegible] dicit [illegible] / confessio adducens
[illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] sermone [illegible] est [illegible] / Si
[illegible] confessiona [illegible]
tue condempnationis / deus [illegible]
tue absolutionis / et [illegible]
[illegible] dicit [illegible] / Si tu agnoscis / deus ig-
noscit / Unde in 2a libro [illegible] / Cum Natan
[illegible] David [illegible] / [illegible]
[illegible] / in [illegible] / [illegible] dicit
peccavi / dixit Natan ad David / deus
transtulit [illegible] peccatum tuum / unde [illegible]
[illegible] allegavit iste / [illegible] tam modi-
co [illegible] / dicendo peccavi / totam [illegible]
suam obtinuit / [illegible] allegatio
peccavi confessio / et tam larga / et tam
festina absolutio / [illegible] festina est ab-
solutio penitentis / nam ut dicit [illegible] //
festinat deus [illegible] absolvere / [illegible]
[illegible] confiteri fuit / [illegible] plus [illegible]
[illegible] compassio [illegible] / quam [illegible]
[illegible] passio [illegible] / [illegible] est [illegible] medicum
quod deus [illegible] / [illegible] dicit [illegible]
[illegible] facit medicum // [illegible] non [illegible]
medicum tuum / [illegible] quod tu [illegible] medi-
cum tuum / [illegible] non [illegible]
medicum [illegible] / [illegible]
[illegible] / quia [illegible] / [illegible]
[illegible]

quod probat petrus . d . / Nemo vestrum patiatur
sicut fur aut malefactor / sed si ut christianus de
hiis / [illegible] meritum et iustitia / Nos ergo
tradas me talem . ut sit / presentans se
deinceps christo deus tuus pasci / [illegible] iusti et
meritum [illegible] sedeo tue de mensa penitentie
Isto desedet deus tuus misterialiter
tertius tui panis / Dicitur 3a de
mensa penitentie primum prima [illegible]
[illegible] deus ponit / qui ad primam
[illegible] se [illegible] / Nam sicut dicitur [illegible]
Cibus eius [illegible] meus est ipse cum q
[illegible] penitentie manducatur / in
[illegible] / et prima / [illegible] penitentes
delectantur / Unde sicut modo est [illegible] quam
tes ut [illegible] altum ad comedendum in
[illegible] / Sic deus de cibo penitentie [illegible]
to non gustabit / nisi tu in gustaveris /
Tunc de cibo quem deus tuus [illegible]
comedet / tu in prima delectaris / 2a d
vulgare / ille mi placet / qui me pla
cat / Tunc etiam totum ipse comedit
tum in eadem delectatur / Nam sicut dicitur [illegible]
Si tibi placet prima tua / ei placet
Si tibi displicet / nec ei placet / ve
ni quod ei placet / quod tibi conspicit
displicet / Sic cum ornamentum mense pe
nitentie / bonus [illegible] hospes in
[illegible] penitentis / Nec cum diligit hospite
[illegible] / [illegible] penitentie
ornare debet / [illegible] / Tu si hospes
et forma [illegible] / [illegible] / [illegible]
ad [illegible] / et [illegible] / ut non
[illegible] / qui talem hospitem invitat / [illegible]
[illegible] / refertur ad invitantis
hylaritatem / ut [illegible] non placet
quod dat ad comedendum / Et sic docte
[illegible] / [illegible] dato hylarem [illegible] vultum
tuum / Nonne quod videns cum ille in [illegible]
nare / Si ad [illegible] comedendum / que
[illegible] et ab [illegible] / [illegible]
et [illegible] / Non ne clamare complete
cum filius [illegible]
[illegible] et [illegible] deum tuum / ut in [illegible]
[illegible] penitentie / tunc ipso comedas ut tu
in prima delectaris / et hylare vultum
[illegible] et ipse de tuis in eadem delectetur
et ipse se tibi [illegible] hylare [illegible]
[illegible] / [illegible] cum te [illegible]
[illegible] te [illegible] / [illegible]

/ [illegible] cum intrabit ad te / ut ipse dicit in Apocalipsi
Et cenabit tecum & tu cum illo / Hinc est
quod david in [illegible] in 2o Reg / Dixisse
legitur / [illegible] / et restituam tibi
omnes agros [illegible] patris tui / et tu come
des panem in mensa mea semper / [illegible]
[illegible] ad [illegible] interpretatur / et signi
ficat in penitentie / qui tu [illegible] peccata
confitetur / [illegible] david ad [illegible]
verba ad penitentem / et dicit [illegible]
[illegible] / quia in [illegible] christi [illegible] in
foro confessionis / te [illegible] / [illegible]
[illegible] / et reddam tibi agros patris tui
david est agnus / [illegible] eterna [illegible]
[illegible] / qui reddit deus [illegible]
[illegible] / [illegible] penitenti / [illegible]
bus bonis [illegible] prima [illegible] ablata restituit / [illegible]
[illegible] / prima [illegible] / in mensa mea [illegible]
ubi / Et tu comedes panem / in mensa mea [illegible]
panem mensa dei comedit / qui [illegible]
penitentie delectatur / prima [illegible] appellatur [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] sapit
[illegible] in [illegible] / [illegible] sicut [illegible]
[illegible] / [illegible] dicit [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible] de [illegible]
[illegible] / quotiens ergo [illegible] tibi / [illegible]
[illegible] ad [illegible] gratias quod tibi in
[illegible] / [illegible] est cum [illegible]
[illegible] / [illegible] quando
[illegible] qui [illegible] / [illegible]
[illegible] / Nos ergo te [illegible]
[illegible] / quia oblitus sum comedere panem
meum / [illegible] dicit [illegible] / Comede cum le
titia panem tuum / [illegible] qui [illegible] per
[illegible] panem [illegible]
comedunt / et tum [illegible] blasphemie
aut [illegible] / toto conatu [illegible]
christum qui stat in medio [illegible] quod [illegible]
[illegible] / [illegible] appositum [illegible] quod [illegible]
[illegible] / tu tu dicat [illegible] / [illegible] tibi
appositum fuit accipe / Nonne [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] / ad sibilos
fistulas / [illegible] tympanorum / ad clamos
[illegible] / ad [illegible]
[illegible] gladios [illegible] sufferre
et [illegible] et [illegible]
dum [illegible] ponderis / [illegible]
[illegible] deductum [illegible] quod [illegible]
morsellos panum comedit cum [illegible]

glorie temporalis et qui veram laudis habent perfectam. Quid est ergo quod in omni tribulatione tua et in labore penitencie dat deus sibi in falsa et condimento, et tu in tristicia et tam in necessitate fatis et sustinens illud modicum penitencie et tribulationis, in illis gemo rancium hilaritate sustineat. Quod ad idem augustinus ait, Hoc quod dolendum quod perdendum delectat, ut culpa complacet, ut pena laboret, ut fera recipiat, et ut delectar ut deus acquirat. Non vero ideo dicuntur quia sunt sicut admodum cari sunt tamen comedens, quod est apponit passionis et labores, tribulationes tuas ad quam utraque sumens labores nitebens secundum natura lectando, neque easdem exemplis sue passionis temperando, sed quod in hiis figura dominum et concussit, similitudinem buccellam in aceto. Quid per buccellam vel tribulationes vite presentis designantur, que modice sunt ad modum buccelle, et nobis apposite sunt ad comedendum, ut afflictione et miseria paciencie, vel aut pacientum nisi passionis vel amaritudo designatur. Hec est salsa acetosa et medicinalis que in se rumpis et mox in medio pani conficiunt. Quid est cum buccellam in aceto intingere, vel consideratione propria in Christi passiones considerare, Sunt et alie salse aromatice, que et in ipsis cibis apponuntur scilicet cogitacio eternorum premiorum. Cum cum ista delectatur omnis amara sustinetur. Dicit enim gregorius, Cogitacio premii minuit vim flagelli. Hec salsa aromatica hic scilicet que tu ea consciencie esse et saporem reddit. Dicitur de sponsa in canticis messui mirram meam cum aromatibus meis. Quid per mirra vel presentis tribulationem designatur amaritudo. Quid per aromata vel eternorum premiorum consideratio signatur. Messuit autem aromatibus mirra est amaritudo presentis tribulationis in spe eternorum premiorum temperare. Sequitur de igne iiiia

De igne iiiia

] In candelabro suspensus intencione iiiia cogitacio designatur. Cor enim humanum est quasi domus tenebrosa, ubi spe cogitacionis lume illustratur. Tunc sunt lucis est cogitacio. Et ideo illi qui lumen sue cogitacionis ad res exteriores convertunt, tanquam preciosa candelam admodum in tabernam in fine symbolico putabit, in alienis usibus consumitur, et ipsam cordis domicilium tenebrosum et turbidum relinquentes. Non enim sunt decipientes de se ipsis, quia multa sciunt et se ipsos nesciunt. Dicit bernardus, Grave malum sitatis est in te, que de cunctis homo vitam ad inquirendam, non propria, dum nimis extra se vagatur, semper ei sua intelligencia abscondit ut aliena sciens se nesciat. Talis domum hospites vocat. Non enim genus more noctue quis noctuina luce est odiosa prima vivit ut attendatur in domo cordis tui lucerna tue spe cogitacionis, ut in medio lumen videatur si speculum in quo. Dicit gregorius Candelabrum tuum apud te, ut tu te ipsum videas, te ipsum diligens examines. Si candelabrum tuum apud te habes, vivam qui umbra gelat, et timeas dormire sicut dicit job, Ante quod palam sunt, felix si dicit potest admiratione ab ipse stans tonitruum, iob beatum. Apud nos est candelabrum aureum et lucerna ut attendas ipse ad lucem tuam, nescio quo labiis palam. Quid aliud aliqua status in monte signum vel instrumentum speculantem in cimiteria mittere. Cum quia sobrie invenit devocione constitutus candelabrum cordis ad illuminandum tenebras suas a se ipso designat, ut vivens lucis diabolus expellatur et lucis amator spiritus introducatur. Sic legitur sponse in cantico. Convertere, ut intueamur te, quasi dicit convertere super te ipsum radium tue cogitacionis diffusum, ut oculus iste super cor tuum tamquam tanquam in cubito locetur. Prius ut dicit Ezechiel de pruinorum puteum cogitacione posuit lumen oculorum suorum ipsis super corda plorantium, ut intueamur te, ut ego te videam, et tu te videas. Et ecce quod dicit, convertere ut intueamur te quia non nisi deus declinat ad hospitium nisi deus hospitis non est, et fortis magis, Ideo ad umbra sua venturus deus manus percutere dicit per ysa, convertere prevaricatores ad cor. Converti quia radium sue cognicionis super se ipsum reflectit ad bonitatem dei considerandam erga se, ut gratias et devocionis exercitat unumquemque, ut speciem in suspicione timeat, plagam peccatorum suorum ut doleat condempnans sue in fidelitatem ut humiliter premium nominare, ut contemperat spiritus in ordine ut solicitus efficiatur

et patens inveniatur // Hec civitas scilicet vii portas tua debet ipsari, idest forte vii brevie in candelabro lucis fuisse describitur i. exo. et vii oculi super lapidem unum in zacharia insignium quod etiam vii debet ipsari lucerna candelas de custodia sensuum

Sed de separatione domus cordis quantum ad purgationem et ornatum. Attendam adhuc quod ad separationem domus interioris spectare dicimus, ut videlicet per te eius custodiatur. Porte nostre ffy nostri scilicet v sensus, auditus, gustus, odoratus, et tactus, per quos cum ffy ei per quendam hostia anima ad exteriora exit, et exteriora intrant ad animam. Portas istas custodire id aliud est quam delectationes sensuum reprimere. Exeunt anima ad portas huius sui ad actiones eius exteriores. Sed nugit quod pertinet ad actionem quod cum maturitate fanciendi est, et etiam cum timore. Ideo dicit Job de se ipso: Pretendebam ad portas civitatis. Porte civitatis mee, mei ipsius sunt, Amodo est ad portas civitatis nostre pretendere, nisi cum maturitate et discretione ad actiones exteriores exire, quod idem per ipsi(?) ... predebam. Nam prededere est quam cum quadam maturitate incedere. Sic cum nobiles ingressibus ... hostiarios ... cum baculo tradam attentos ne ... Sic anima nisi ... ad loquendum, ad audiendum, admodo timorem ... per hostiario. Nunquam cum sine hostia ... Timorant totum ... est concedendum. Timorant totum ... ... baculo tradam importuna cogitationum repellendam ne anima ... Timor te opprimit ... est ... Moysi ... quod ... i. salvus ... ... delectatione, opprimit ... consensu ... Per ... cum ... vita spiritualis ... quod ... per possessionem ... cum baculo. // Attendat ad te hostiarius cum baculo ... timor mortis, purgatorii, iudicium divini et ... timor ... omnia scilicet baculus timoris, ut ... tempore ... cogitationum carnalium ... ... ne ... hostiarium ... et ... personas ... ne ... colla ... sui ... timor dei ... ut dicit ... // Tali hostiario caruit ille ... 82 ... in libro ... cum ... fuit

contubernatus. Tali hostiario caruit Dyna filia Jacob, quam curiositas, non necessitas egredi fecit ad videndum mulieres illius regionis, que ... ... ut legitur in Genesi. Nam curiositas videndi ... ... ad corruptionem. Tali hostiario caruit Esau, qui fraterni ad venandum ... benedictionem patris amisit, quam Jacob domi manens sub ... // Amodo per Esau ... nisi inquieti et ... qui ad exteriora solatia ... et ... ... ut molesti ... ut inquieti ... et quiete ... scilicet delectationum venatores et solatiorum carnalium, qui patris celestis benedictionem ... // Amodo per Jacob ... qui domi mansit ... quieti et ... qui ... ... gloria ... est omnis gloria filie regis ab intus. Ideo ... ... ad ... // ... ... et consolationes suas ... ... haurire. ... est ... qui ... est. Nam ... aquam ... obsidione ... haurire tibi. // Non quod homines ... ... aquam putei ... ... cum magno timore et periculo ad ... aquam ... Attende ... ... obsessum per aquam refugium cordis ... consolationum ... ... haurire ... aquam ... obsidione, quod est dicere ... in testimonio ... ... fonte aque vive refugia consolationum ... haurias ne ... fons iste plenus ... ... et ... ... ad ... consolationum ... cum ... ... Jacob ... benedictionem patris celestis ... ... impetrare. Tunc ... in domo ... tue, per meditationem, contemplationem, orationem ... hostio sensuum exteriorum ... patre tuo ... ... aquam haurias de ... ut ... in ysa ... ad ... consolationum ... ad plateas

or et clamare / pronominibus cum placitis plantius et alios qui foras sunt dicitur Vere dicit Amos / per platea intelligentie latam viam / que ducit ad mortem // per illas qui foris sunt intellige eos qui relictis interioribus .s. in exterioribus delectantur / Ista dicit Seneca / Ve vobis in illos spiriti ve pene eorum in futuro // Tales dicuntur in te vasculatores seu histriones qui nunquam ponens ... quum in ipso hospicio vel alio fugiendus et ideo penuria con cluserit ad coquinas alienas imprudent se ingerit / et mappam alienam super genua sua transire consuevit // Tales sunt omnes qui ad appetendas istas delectationes exterio res et extraneas / totam cordis sui intentio nem ponunt in istorum temporalium inquietu dine et vanitate / quietem et securitatem quam prebet meditatio et contemplatio ... dereliquunt .s. Eccl .v. ... ut ... alienam non est anima eius in cogitatione multa / alienam alienum est sine cibus alienus ... delec tatio ... aliena dei gratia / sed est vel silvestre dulcedo / .s. adeo aliena et contra ria / cum enim conventus filius sunamitis mortem in incurrit / sed ipsi pueribus .q. cum insolentia sunt recepti / in ignis non oranis multorum / difficile est enim pecus multorum ... Talis ... non cogitat ... vivit .i. non propter quod comedit et ... non propter ... mundana ... ... quibus ... ... vulgariter ... pascit / ... et cordi ... dispositi ... ... aliena ... ... more ... nebulam ... super ... et ... ... nebulas suas ... ... / Econtra ... morem dolosi tabernarii / qui potatoribus ... facit ... sui anatagium de ... ... in ... ut plus de vino ... bibant et sic ... ... sine ... valeat ... // ... pre dictas similitudines attende quomodo et honores huius seculi que multis vel ... ut ... ... nebulam ... plus ... ... auferunt / patet enim .i. tranquillitate animi vel sui cogitationis tollit similitudine

turbationem et ... ... relinquunt // ... est ... que multorum oculos ... / ... est status ... qui non est ... ... reputare ... quos carissime constat / ... ... carissima reputamus / quod carissime constant // Attende dampnosissimam commutationem ubi temporalia ... ... seu ... et ... ... sic ... ... nostri ... si nostra ... Attende etiam aliam similitudinem more dolosi tabernarii / hospitibus .s. quos ... honoribus ... ... facit ... ut ... ... quod ... ... materiam voluptatum / ... cum qui ... honores et divitias ... ... mor ... voluptatum / et ... quia non ... ... cum quo possunt ... ... non ... ... gratias agas ... qui ... substractione ... ... voluptatum ... ... nolunt ... ... attende quod ... ... necessitas computandi / ... quia ... ... seu ... expensis ... computationum ... ... qui forte ... ... cordi ... dispositus ... ... aliena ... cum ... ... pascit ... ... perditus / ... ... Eu ergo

varietates cupiditates sunt carnis temptationes offerat ei velut eidem generosus et indignus epulator qui cibos immundos seu non bene conditos aut putridos et fetide apponentes/ Sic si tu cum indignacione temptacionem reicies quia fercula sua dyabolus fetente ponit et confusionem dyabolo vite defames qui tibi tam dishonestates cibos presumpsit apponere/ Unde dicit Iheronimus propositum diabolo et fugiet a vobis. Et fateat eius artem temptationis tamquam cibum abhominabilem adversario tibi appositum ut dicere possis illud Job/ Abhominabilis sunt et panis in ira sua/ et cibus ante desiderabilis/ cum quod pane quasi loco in temptacionis quia mundi delectaciones designantur que panis mendacii in proverbiis appellantur eo quod non saciatate sed potius esuricionem inducunt/ licet ad modicum tempus videatur facere istam repleccionem si paulo post amor redit temptatio// Attende quia est concupiscencia carnis nisi fames voluptatis quid est concupiscencia oculorum nisi fames divitiarum quid superbia vite nisi fames honoris et ergo secularis quilibet peior fame perit ita ut ille dicere possit cum filio prodigo/ centum mercenarii in domo patris mei habundant panibus in domo patris sunt nisi vite eterne quia fruuntur interdum consolationibus quas habundanter in consolationibus et post dicit Ego autem hic fame pereo/ Sic ergo o penitens iste panis mendacii abhominabilis quasi dum in statu peccati manebas desiderabilis videbatur/ Attende autem quod in ista parte non est quod dyabolus presbiteros quibus tibi cibos mortiferos apponit temptationes videlicet abhominabiles cordi tuo offerendo sed de tali cibo tibi apposito comedere tue totaliter relinquitur potestati/ Et quamvis mensis non ingrediatur corpus in gustum nec comestus/ non est tibi timendum. Si cogitaciones blasphemie infidelitatis vel consimiles aliarum abhominationum oriuntur cordi tuo/ cor enim tuum mali quoniam tamen non patitur/ neque cordi nocere dum modo in gustu seu degustatione delectationis consensus et placentie volens abstineas// Sed etiam dicam inter delectationem in peccato consensum et ipsum comedere quia est inter illud gustare et comedere/ contingit enim

gustare cibum et sapere eius gustabiles cibaria et tenere super linguam sed deglutire tu sic sicut contingit cum probatur cibus si sufficienter sit salsatus si probata sufficienter sit bullita/ comedi autem dicitur cum interius incorporatur/ Eodem modo sunt quidam qui cibum mortiferum adversario in temptatione oblatum nollent comedere per consensum tamen quodam gustare dicitur/ dum in principio delectatione quodam quadam ignavia sine inadvertentia periculi sui morari patiuntur/ Attende tamen quod periculosum est quod tam mortiferum est deglutire ut sicut gustatio multiplicata aliquem hastium compellere sicut patet in multis/ quia probat vina/ Et post delectatio plurimum in ducit consensum/ Si ergo tu times mortem cave quam facit consensus peccati/ dispositus tunc cum tali delectatione in cogitatione peccati est licet taliter delectari in cogitatione peccati quia licet animam post non interficiat tamen disponit ad mortem/ Noli ergo anima contaminari cibariis regis mense aliene/ dum superius tibi cibariis ... Attendens quod in Daniele dicitur est/ Attendens quod in corde suo posuit ne eodem ... quod in corde suo posuit ne pollueretur cibariis mense regis Babilonis// Per quod iste dyabolus figuratur cuius mense cibaria sunt supra dicte voluptates que non pascunt sed potius polluunt/ Noli ergo nisi consola ... dicte domini hospitum ... consuetudine ... ne in tabernacula voluptuose eterne mundane pereas/ nisi cibo alieno damnificationis fabulo gedempcionis/ Nota attende ... timor domini/ qui admonet hostiarii domini curiam et reditum dum cam ad deteriora sua ipsam redire compellit ut suspectus mundi consorcia declinare facit/ quia dicit Salomon in proverbiis: In timore domini declinatur a malo.

// Attende quod timor humanus videlicet in ipsis est qui in timore peccatorum tuum animam ... tanquam ut timor servilis qui in te illecebris tamen timore in se/ aptius abstinencie quod est hostiarius minus quod talis timor sine karitate est/ quia vita ... aliarum virtutibus monens et perficiens sed tu es hostiarius precipuus sicut in hospitiis aliquorum divitum solent ymagines depingi ... tenentes claves elevatas ad volunt ingredientes prohibendum ... quia non faciunt

cuius timor qui sine caritate est / et si inducit
persuadere, non tamen omne perficit / quod et quidam
prius dixit Aug(ustinus) / Ubi sit timentibus [illegible]
iniquitas / si spiritus in puritas / Custodi[at]
o anima / portas sensuum tuorum diabolus [illegible]
anime destruis insule [illegible] quod [illegible] stagnare
tuisset apertura temptationum supervenit
molestia [illegible] peccati seu quod [illegible] et
expulsione [illegible] opus quoddam [illegible]
[illegible] / principiorum cogitationum [illegible]
// Expelle pro consensum / Tunc de [illegible]
[illegible] / attendit mors per fenestras //
quod est per fenestram mortem ascendere
nisi concupiscenciam peccati per ipsum sensum cordis
nisi ad consensum anime pertransit // Sed
attende quod mors ad te intrare non potest
nisi tu ipsam volueris vel consensu attraxeris
in mortem tuam hostes apertos introducas
// Sicut legitur quod hystoriis a latronibus de
[illegible] infectatus est / et quod [illegible]
[illegible] purgans [illegible] obdormiret / [illegible] per
tam custodire debebat / quod [illegible]
[illegible] / hostiaria [illegible] purgat
dum [illegible] discretio [illegible] inter separat //
quod si obdormierit in morte [illegible] domini
insidiatores admittit / quia dum discreci
onis sollicitudo cessaverit [illegible]
[illegible] iter pedit pandit / Attende quod
cor peccatoris quasi domus dissipata / que
depredationi patet et rapine / Primo sicut
[illegible] in qua [illegible] intrat / quasi locus
clamans est et tumultus in quo nullum
silentium tenetur / locus spectat [illegible] vel
[illegible] habetur / locus famis et inquietudinis
in quo in quo non comeditur nec dormitur Velud
[illegible] est cor peccatoris / in quo [illegible] / [illegible]
[illegible] cogitationibus [illegible] audiri potest / Velud
tumultuosus est cor peccatoris / ubi non cogitaciones
tumultuantes / et in pace [illegible] et [illegible]
[illegible] / Unde [illegible] tumultuum / sicut de [illegible] / Velud locus spectaculi
est cor peccatoris ubi regnat spectacula volup
tas curiositas / ubi deest illa caritas
que sola [illegible] ponit [illegible] cari
tas / que quicquid [illegible] aliquid fecerit
quod ipsa [illegible] alios facit / Velud locus famis
et egestatis est cor peccatoris ad modum domus

[illegible] ubi non [illegible] fugiendi invenit
Egestas cum [illegible] in domo [illegible] contra
[illegible] / Velud locus [illegible]
[illegible] cor peccatoris / in quo [illegible] ad modum
mulierum [illegible] pedibus [illegible]
[illegible] non potest ut dicitur in eadem / Velud
locus venalium est cor peccatoris ubi [illegible]
propria venditioni exponitur / Deprecor [illegible]
dicit [illegible] quod [illegible] venalem [illegible]
moneta [illegible] mon[illegible] [illegible] pro
[illegible] vendere [illegible] dicit [illegible] quod cor
impiorum [illegible] / Noli ergo [illegible] do
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] domini negotiationis [illegible] / Noli [illegible]
[illegible] te offerre que tanto precio [illegible]
comparata // Attende te [illegible] / dicit Aug(ustinus) / Nam
[illegible] tanti te emit / sic [illegible] dicit Aug(ustinus) / ut
[illegible] possideret / Tantum dico emit / ut [illegible]
[illegible] sic pro [illegible]
[illegible] et [illegible] ut quasi non remansit [illegible]
[illegible] effusus fuit usque ad [illegible] / quasi
[illegible] [illegible] cuius [illegible]
[illegible] // Attende autem quod [illegible] est
[illegible] capitales inimicitias [illegible]
[illegible] / Tam quod inimicitias [illegible] diabolum
[illegible] / cui tamquam [illegible]
quasi [illegible] / Sic dicit Petrus / [illegible]
[illegible] sua [illegible] / portas [illegible]
[illegible] / [illegible] suas [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible]
[illegible]
positum sine omni [illegible] dimittit / Videtur
etiam tales [illegible] esse / quibus
hostia portas id est custodiam [illegible] seu
[illegible] deportavit / [illegible] peccatoris
dicit Job / [illegible] suos [illegible] super me
[illegible] / quasi rupto muro et aperta ja
nua [illegible] super me / et ad miseras [illegible]
devoluti sunt / [illegible] timor
dei qui est quasi clausura anime postponitur
vel [illegible] intelligitur / Tunc
autem [illegible] dissipatur // Sicut legimus quod Esdras [illegible]
[illegible] nullas [illegible]
dissipatum / [illegible] sapientior est
qui [illegible] aut [illegible]
[illegible] custodia sensuum negligitur
et ergo [illegible] ita dispersa et exposita spoliatur
omni spirituali possessione / quasi sic dicit [illegible] / Ubi
non est sepes id est custodia sensuum diripietur

possessa / vnde porte fluminis descendens
sepcium est / Clamium / porte fluminis aperte
sunt / et templum ad templum diruti
est / Quod per fluminis intelligis hominis sign
pignora s. q. per quasdam partes materie
contemplacionis tamquam quasdam fluminis impetu
ad mare sublimi gaudium stant sequuntur
clamare compellant / Salvum me fac deus
quoniam intraverunt aque / Templum ad solum diruitur
cum anima que est templum spiritus sancti ad
terrena desideria inclinatur. Ecce quam necessaria
custodia porte istarum / Ideo scilicet quod dicere
possit illud Iob / hostium meum viatori
semper est et pueri mei viderunt sicut in tribulacione
// Per clausionem hostii sensuum custodia
possibilis secundum quod competit / Per istas pueros
cogitaciones et affectiones designantur
quod est quod pueros seruum habere / in tri
bulacione i. cogitaciones et affectiones desig
nantur suas admiranda conuertere / sicut mi
nus Regem admirata / in asse legitur desti
tute sunt pueri magis et instabiles / qui vix
in domo competit detineri possunt / Sunt
admodum filiorum tamquam de hospicio in hospi
tium discurrunt gementes ad hostia et
panem querentes dum ad mendicandum
delectaciones et solacia mundana cogi
taciones et affectiones cum labore et pudo
re exeunt / Ideo lamentatur Ieremias / omnis populus
eius gemens et querens panem ut mendicantes / cum
quodam gemitu conqueruntur clamantes ad
hostia / Et pueros panem quando gemunt
/ ad quendam panem quem voluptatem que hostia
mendicantem / Solacia exteriora / sicut quo
/ nos illius dicitur / et mendicando in amore si
cut gemitu competit pacientur. Et quantum familia
cogitacionum et affectionum que in hospicio
cordis detineri debet eius negocia occupari
in tamen periculum extenditur laborat se de ipso
pectore / Pueri mei ducti in captiuitatem
a facie tribulantis / Pueri in captiui
tatem ducti / cum cogitaciones terrena
affectiones contra carnalia detinentur et le
de a facie tribulantis / sicut quamvis penitencia
a custodia / cum se fugat eum / et ab hospicio
paulatim elongat de suo prograduum
vanitatem affectionum corrupcione / paulatim
a se ipso recedit et elongatur // Quod periculo

sum est a se ipso recedere / et a se ipso elongare
ut attendat sicut attendit filius prodigus qui abiens
in regionem longinquam / effectus est custos
porcorum famelicus / Quam homo et quam
laudabilius est apud se remanere et sic securus
esse // Felix qui sub paupertate tanta viuit
ut dicere possit illud Iob / Iustitutum meo
pueri mei / Pueri isti ut supra expositum est
sunt cogitaciones intellectus et desideria
/ affectus que sunt q. quedam magna familia
in domo cordis que debent esse sub
iacere / ut quod est q. media est regina est
gubernans familiam istam / Unde dicitur Quam
multos gubernabis si te tamen ipsum gubernare
nescis / alioquin non est dignus / aliorum
regimine qui totum sua non regit quam plus
impetuose quam intra / hec de sensuum
custodia dicta sufficiant [Sequitur de mensa]

Item quomodo preparari debet cor domus / sic
deus adueniens hospitem recipia
dum / Nunc ad rem spiritus cum preparacionis cordis
attendamus / s. quomodo preparari debet deus cor
ut tibus ad comedendum / sic est enim tibi
quod primum necessarium / ut paratur libenter refectione
preparata Rebecca filio suo Iacob dixisse legitur
attende quod Christus deus tuus qui scriptum
tibi in nobis tam dilexit et studiosius
in fictis videlicet altare per similitudinem
i. quemcumque tamen quantum attendis reddi
petit ut te ipsum in tabernaculo eius / studias ipsa
re / ut sicut ipsum comedit / ita te ei esibile
prebeas / Unde docet Salomon in Proverbiis dicens / cum
sederis ut comedas cum principe diligenter
attende que sunt posita ante faciem tuam. Quod
quia talia o portat te preparare // Sed altare
vbi viuam e cum aliquem suffragium / Quod
sederis in mensa altaris ut comedas cum
principe i. cum Christo et que comedas de altari
attende que sunt posita ante faciem tuam ad man
ducandum / quia panis vivus qui de celo
descendit et vinum vite mirabilissimum / Quod in
terre fuit q. vna presta in torculari ut vinum
suum sanguinis nobis propinaret / Ipse enim preparatur
botro Cypri / in Canticis / Ipse botrus altaris
dextra permissionis / in Libro Numeri / Attende
ergo quod appositum est ante te in mensa altaris
/ panis vivus de celo sine labore et de altari

ipse sancta / et animae sapore suavis / Et spiritum est in libro Sap. / Annonam adhuc in manna / specialiter intelligere de eukaristia / Unde salvator dicit / Ego sum panis vivus qui de caelo descendi / non est sicut manducaverunt patres vestri / et mortui sunt / Attendite ergo vere panem hunc de celo / quod est manna / quod sicut dicitur speciali ipsius in deserto talis erat quod liquefiebat ad solem ad modicum nivis et indurabatur et indissolvebatur ad ignem / Unde in libro Sap. / De manna dictum est / Quod ab igne non poterat exterminari / ab igne solis radiis calefactum tabescebat / ubi dicitur eum manna soli / quia non celestis est / ignem de qui dissimilis erat ut non tabescebat / sed indurescebat / et ipsi calori ignis resistebat // Nota et attende / quid datum intelligitur calore solis / et intelligitur calorem ignis / calor solis vivificativus et confortativus est / quia facit herbas et plantas fructificare // Calor ignis dissipativus et consumptivus fructificat quam calor solis et conservat / Calor ignis destruit et consumit / in calore solis intelligitur caritas // Nam sicut sine sole non proficit opus nec / ita sine caritate non proficit opus quodque / Sicut enim a calore solis oriuntur semina terre / ita a calore oriuntur bona opera meritoria / In calore autem ignis qui destructivus est / nominatur cupiditas sive carnalis concupiscentia / hic est ignis de quo Prov. dicitur / Ignis nunquam dicit sufficit / quia cupidus divitiarum / deliciarum et honorum / nunquam potest satiari vel impleri / Unde est quod manna ad solem liquefiebat / et ad ignem indurescebat / nisi quia Eukaristia significata per manna cum recipitur ab anima / ubi est calor solis id est caritas liquefit id est spiritum animam liquefacit / et resolubilem facit in divinum amorem et devotionem / ut talis anima dicere possit cum propheta / possum dicere illud Cant. / Anima mea liquefacta est // Cum vero illud sacramentum recipitur ab anima / ubi est calor ignis / id est cupiditas nulla indurescit id est talem animam cum ipsa / sic recipiente in iudicium facit possessionem / Unde multorum hominum corda ita indurata et obstinata sunt in malo / sicut illorum qui frequenter recipiunt indigne corpus Domini / probant te ipsum qui ad prelaturas altarum attendis / ubi calore solare habeas / an ignem id est utrum cupiditate in caritate / quia vere per hoc ex hoc sacramento nullum recipies / vel liquesces in amoris dulcedine / si cum caritate / recipis vel indurescis in obstinatione / si cum peccato mortali ad illud proximus accedere / et per vere nec quam sacramentum // Considerandum autem est quod sub multiplici similitudine ipsum manna determinatur / ad demonstrandum quod sit illa quod recepit in alvum / Scribitur enim in libro Num. / Quod manna semper erat quasi pilo tenso in similitudine laminis et pruine super terram / Aut istis similitudinibus adaptatur manna ut propter hec tres figuras que sub isto sacramento sunt / designantur corpus scilicet Christi anima cum deitate / Hec tres figure quas nobis in altari apparent / per similitudines sub appositas designantur / scilicet quod pilo tenso / laminis pruina / et coriandri / Erant quippe ipsum corpus Christi fuit / Unde in catalogo comparantur / Nisi quia sanctus non fuit in illo pilo tenso dicitur quod granum frumenti pile / quia tunsus fuit Christus in corpore per flagellationes / penalitates et alia mala quas sustinuit tempore passionis sue propter peccata nostra // Quod aliud secundum fuit et illi persecutores Christi nisi quia pilaverunt frumentum nostrum / Unde vere aliud frumentum est nisi cum illo utrum sit Christus attendens / Unde dicitur de ipso Ysa. / Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras / attritus est propter scelera nostra // Sic ergo quantum ad Christi corpus / Dicitur manna quod vel altaris sacramentum sicut frumentum / Simile granum / pilo tuso / Quantum vero ad gratiam eius / Christi anime quae in hoc sacramento recipitur / dicitur manna quod erat simile bdellio // Nota quod bdellium arbor quedam est / cuius fruit gutta clara / sive gutta quod licet dulcissima est et amara / Sic anima Christi dulcissima fuit quantum ad puritatem et claritatem cordis / uniquam fuit / quod turbulentia conscientia / Itaque dicit Christus / Non est tristis nec turbulentius / quantum ad rationem / sed quantum ad sensualitatem / tristis erat usque ad mortem / Unde non immerito anima eius propter guttam claram et amaram significatur / Sic ergo propter frumentum pilo tuso corpus Christi / per bdellium arborem quamvis fluit gutta clara et amara ipsa anima designatur

// O quam clara fuit anima tua ihesu absque ignorantie
nebula, absque ignorantie nebula absque
peccati caligine depicta / O quam anima dominum
flevisti super ierusalem cuius presciebas imminere
et extitisse [illegible] / Eum cognovisses et tu
/ dum flevisti super lazarum quem cum quadriduanum
putridum iam revocasti / dum flevisti super
totum mundum instante proto mundo pereundo
/ Sic dicit apostolus ad hebreos v° 82 / cum
clamore valido et lacrimis offerens se
ipsum deo patri quam facere civitatem probandum
quod dandum est presentia veneria // Sed autem
considerenda sunt in hoc presenti / Dicitur quod
manna sole ad terrandum / prima refrigeria
tua quam calore et suis refecerunt quam prestitere
quem presciperat anima in spe dignata lumine
precepto sancti vite ipsius divinitas [illegible]
ipsos / Tersum pugne et a et ad / Si quis se
te aliqua mens temptatione distemperari
maria si ipsius mari non elonges te absque
fomento divine refrigerantia sentire // Coriandrum
dico de genus est orbis / et est cibus medicinalis
/ intus significat sustentatorum et confortatorem
fragilitatis divine divinitas ihesu christi / Deque
conformatione dicitur ipsos / paulus tertius libro capitulo
// Attende ergo si ergo dictum est quod apponitur
in ipsa principes .i. de ipsa altaris vel
corpus de quod pergam pelo tersum, ita ipsum
quod pro bdellium divinitas quam proxima et tori
andes significat Et ad demonstrandum hanc
simplicitate subamus vel ternas anime divinitatis
fortitudine valorum mentem / sursum posita
voluit dici in singulari / Attende quod
positum est in facie tua imo de nysploldi
que posita sunt videtur quod divine largitatis

a Attende in isto fomento altaris quod
sunt divine largitatis et amoris / in superiore
modo gradu / Sicut enim dicitur quosdam largitas
dei erga nos / primus gradus largitatis erga
nos est quo homini largitus est naturam et cetera
tum instituerit et quod dicitur de lofonio ovis
subicit sub eius pedibus / et possolavit eum omnes
adhominem nescientium / Scotonavit omnia
ad homines creandum et ad dealbandum sermonibus
rationabilium / Secundus gradus largitatis
est divine quo homini largitus est fuos pro
ceres et duces hospites sui angelos quorum
ministrium seu sanctum accepit / omnes enim dicitur apostolus
sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos
qui hereditatem capiunt salutis et qui principes

sancti angeli ipsi iam inter periculos sucepi defendit
ab omni molestia dicitur patres Tertius gradus
quo homini largitus est se ipsum et quam omnibus modis
/ nam primo filius dei dedit se ipsum nobis
et socium quem comunicavit se ipsum et quam omnibus modis
socium sermoni accipiens in se sed hoc est et quam autem
incarnatione / quam venit nostram accepit in
regnum / quam sic datum est parvulus nobis / sic de ipsa
Tertius factus est et pater et socius in uno spiritu
Tunc enim in incarnatione quam ipsius accepit
unum dorsum depressimus sepulturus sicut
unum dorsum depressimus spiritus sancti formando in
gentes / Tertius si operatione spiritus sancti formando non
probatur libera / cum in quo deus ubi liberari
posset / nolunt / vide de aug / non habebit
dei filius in quo deus ubi liberari quam in quo deus
ubi liberari posset non sunt / vide de augustinum
// non habebat dei filius in quo deus ubi
liberarer / adhuc autem tamen non datum est //
ut sine flagello non esset / quod dedit se nobis
opus in magistrum in doctrina et praedicatione
vide ipse dicit / vos vocatis me magister et domine
et bene dicitis / sum et cum tunc dedit se in ordinem
in sua humili conversatione vide de / Sicut dedi
nobis ut quemadmodum ego feci nobis ita et vos
faciatis / Quarto se dedit in nobis pretium pro nobis
in passione quod solvit symbolum quod non eadem
rat sicut ipse de ipso / tunc non rapui tunc
exsolvebam / Quinto cum esset pro magnis
de aspectu / ultimus gradus et summus est / quo totum
se dedit in cibum / vide ipse de in eadem / Caro
mea vere est cibus / et in hoc est expressio summe
largitatis et amoris / Eum non magis sit se dare
in cibum dare in magnam dare se in [illegible] / Dare
se in spiritum / et aliud in [illegible] et separatione
est dum absconditur dator nam dicitur est in socium
in magnum et discipulum / in oraculum et sic sit
ad [illegible] et quod pro redimitur Et tunc dator
in cibum / datur non ad separationem sed ad omnimoda
unionem / unitur enim intimitate et cibans
nam cibus quidem intrat et secundum comedere
et sic unitur comedentes et cibus quam comedere
in unione tota / De unum non sit aliud separatum
unum ab altero / Inde est quod amatores quam non
sit expremere affectum amoris adiuncto non
statim exprimat / in dicit Ego dare istam
illo / Ego sustinerem ista pro illo / Et tunc de
ego daciam ei ad commedendum dexteram meam
sunt exprimitur amoris affectus // Non est
ista dedit se in incarnatione sed est deus homo

Sed tu scilicet ipsum dat tibi in materia, ipso sufficit
dei forma / cum tibi iste non convenit in forma
deitatis / sed tamen convenit in tribus //
Nam in simplicitate ... sancti homo invenitur in se
non Christus in homine, sed quod dicitur Augustinus
ad nos: Non tu me mutabis in te sicut cibum car-
nis tue / sed tu mutaberis in me / Aptatur
anima in Christum quam magis et magis assimilatur
Christo in gratia et virtute, quod fit per virtutem huius
sacramenti quod scilicet quilibet parare debet in tribus

quod scilicet debet preparare tribus

Ut vero autem ad consideracionem eorum que
preparare debemus veniamus sicut Christus se
ipsum nobis delicate et studiose preparavit / ita tu
tenemur ipsum eidem in tribus delicatissimis istis
dotes preparare / ideo dicit in supradicta auctoritate Ber-
nardus quod oportet te talia preparare / Comedere
dicitur Christus illos / quos magis ac magis sibi
incorporat / Ciborum autem preparandi doctrina
in Genesi ubi Jacob docuit ex consilio matris
patri suo bona preparare / Unde dixit mater ad filium
// Audivi patrem tuum loquentem et dicentem
fratri suo tuo / affer mihi de venatione tua
ut comedam / et benedicat tibi anima mea //
Nunc ergo acquiesce consiliis meis fili mi
et perge ad gregem affer mihi duos hedos ut fa-
ciam ex eis escas patri tuo quibus libenter
vescitur / Quid per Jacob nisi penitens / ad
preparare cibos nisi gratia que de omnibus docet
designatur / que tibi non cessat .i. Christi patri
nostro nomine preparare / Per duos autem hedos .i. corpus
et animam / et eos tu Jacob in hedos patri tuo
celesti studeas preparare / Ad preparandum autem eorum
cibum / primo pellem detrahas hedis istis
.i. corpori et anime quia tu pellibus non
comedit eos pater tuus / pellis corporis sub-
trahitur cum a temporalibus istis spoliatur / pellis
autem anime subtrahitur / cum a propria voluntate
denudatur // Hic sunt proprietatibus nec peccata
ut videlicet temporalibus et nec proprie voluntati adhe-
rens ... cum .i. Christus non est sic ... ut
comedat .i. sibi incorporet carnes tuorum
cum pellibus .i. claustrales singulares et
appetant eos comedere ergo oportet te corium tuum a
pelle voluntatis / et corium tuum a pelle volun-
tatis / et corpus tuum a pelle veteri voluntatis
et corpus tuum a pelle rerum temporalium / ut
fiat deo cibus ut dicitur dicte / In tali pel-
le ... natus est ... Marci ... apter
... est in Job / pelle pro pelle

et omnia que habet homo dabit pro anima sua .i.
pellem amoris rei mutabilis .i. proprie voluntatis
debet homo dare / pelle in mortalitatis

Secundum de propria voluntate

Tanto durior quanto pellis est subtilior et
tanto difficilior est ad extrahendum
et quia propria voluntas subtilior est / quam
ista temporalia quod extrinseca sunt difficilius
spoliat se ipsum homo propria voluntate quam
a temporalium possessione / Unde contingit aliquem
in claustro / quod illi qui plus habundant
paupertate exteriori plus sunt proprie voluntatis
// Et attende quod capitis alii difficilius
excoriatur quam alia membra / Incipit enim plus
inveteratus quam malus in biis / Unde per
caput illi significantur qui plus inducuntur
habere scientie et discretionis et tales prelati
difficilius excoriantur a pelle proprie voluntatis
quam simpliciores / Si multa enim ... in
dignitatis multa sapientia plerumque confluentibus
pungunt ... odia ... sic oriuntur
// Indignantur enim tu eos ... dicens credere
in ... factum eius se eum ... consilia
domine non noverit / eo quod sic ... se
putant sapientes / Talibus enim dicitur
deus per prophetam: Ve vobis qui sapientes estis in oculis vestris et
coram vobis metipsis prudentes // Sic attende
quod sicut anguilla pelle lubrica ...
sunt ceteri ad excoriandum / Sic quidam
claustrales ita lubrici sunt et mobiles quod
pelle istius proprie voluntatis spoliari non possunt
tempore ... incumbentes ad excoriandum
seu corrigendum // Hec sunt pelles tortice ma-
gnam / quibus tanguntur duo ...
d. Tabernaculi pelles .i. in / arridam
in proprio confitens eos sunt pelles .i. in ... proprie
voluntates describes per ad conterendum
pati quibus permittitur ... i...
...do districto judicio quando indurentes tabernaculi
timore horribili ut dicitur in libro Exodi et
tales .q. homines ... habitum clau-
stralem animum secularem ... habitum
timore ... ammitunt per claustri
... quod ... dubius pa-
...es. Tales ... habere ...
deperditione ... dicitur sic Tabernaculi
qui habitant timore ... .i. ...
... sui ...

in iudicio apprehenditur // Omnes turbabuntur
habitatores terrae qui ipsam voluntatem
tenent in mundo / quia sub habitu monachali
simulant cum claustro vel in monasterio insi-
gulam et habitum deferentes / Tolle ergo
pelle istam pelle dico ipse voluntatis dei
... cor tuum in [illegible] separare // Ipsa volun-
tas turpissima voluntas est / et homines
confundit / [illegible] in voluntate sua [illegible]

Pax sequitur de tribulatione

a [illegible] igitur appelle ipse voluntatis / necesse
est [illegible] cor [illegible] ordinatum
[illegible] ut coquina [illegible]
[illegible] in trasti cor tuum [illegible]
sicut ignis tribulationis coquet / Et sicut
dum ut igne tribulationis coquet et claustro
coquina non debet esse sine igne sic claustrum
[illegible] debet esse sine tribulatione /
[illegible] custodiens formate
[illegible] ardor / ipsa ardoris [illegible]
[illegible] et statuta ordinis que [illegible] igne
asperitatis et rigoris / quo [illegible]
et [illegible] si cum pinguedine [illegible] caritatis
[illegible] gallinae macilentae [illegible]
[illegible] et sicut gallinae macrae
consueverunt lardari / [illegible]
[illegible] qui [illegible] devotionis et
caritatis que est pinguedo animae et [illegible]
et [illegible] aliorum impinguari debent et ad patientiam
[illegible] ne per impatientiam et defectum caritatis
[illegible] pinguedine [illegible]
sine [illegible] instillare [illegible] / considerans
[illegible] aliorum [illegible] / humilitate et obedientiam
[illegible] / [illegible]
obedientie Tales statuit [illegible] / tales po-
[illegible] non macros illos [illegible]
angaria cum Symone Cyreneo crucem obe-
dientie portavit [illegible]
disputare nolunt // Attende quod non [illegible]
in macilenta gallina mixtam [illegible]
[illegible] pinguedinem
[illegible] macilentos et [illegible] non statuas
devotione et caritate pinguiores // [illegible]
[illegible] pelles
[illegible] et pinguedine Et
[illegible] paupertate
[illegible] que consistit in abdicatione tempora-
lium et [illegible] voluntatis // In coctione autem
[illegible] tribulationis et
adversitatis [illegible] pinguedine devotione caritatis
Et attende quod duo [illegible] non possunt sine
[illegible] per [illegible]
temporalium tribulationum adversitate [illegible]

pinguedo caritatis teste apostolo Si distribuero
in quacumque facultates meas in cibos pau-
perum quantum ad primum / et tradidero corpus
meum ita ut ardeat / quantum ad secundum [illegible]
autem non habuero quantum ad tertium nihil mihi prodest
[illegible] apostolus [illegible]
tatis [illegible] adversitatis tribulationis seu temp-
tationis [illegible] sine pinguedine [illegible]
[illegible] preceptum est in lege quod adeps
[illegible] patribus [illegible] pinguem
[illegible] qui est pinguedo [illegible] caritatis [illegible]
[illegible] in lege [illegible]
[illegible] primo pelles [illegible]
[illegible] super ignem in altari po-
[illegible] / 3° adeps funderetur super [illegible]
in altari // pelles [illegible] ut dixi prima
ad temporalium possessionum [illegible] appositus
ad tribulationum [illegible] / adeps [illegible]
tate / Sic tamen in tribus pueris [illegible] i for-
tate / [illegible] primo spoliati fuerunt digni-
tate [illegible] / primo [illegible] in curia
[illegible] et [illegible]
regis Babylonis [illegible] positi fuerunt in fornace
[illegible] / Tunc angelus domini descendit in
[illegible] fornacis [illegible] ita ut
fornace [illegible] christiane
[illegible] non ledit eos ignis [illegible]
[illegible] formate [illegible]
[illegible] caritas [illegible]
et adversionis tribulationis adversionem
et adversionis et in dulcedine [illegible]
tempore et [illegible] non lesit [illegible] christiane
ut sicut illos [illegible] non [illegible]
ita te si caritate tota in tribulationibus
formate habueris ledere te non potuit [illegible]
[illegible] nulla [illegible] ad
[illegible] / si non dominetur iniquitas // Atten-
[illegible] / si non [illegible] nulla sit iniquitas
[illegible] quod non [illegible] nulla sit [illegible]
[illegible] non dominetur in [illegible]
dicitur ut in illis qui mortui ad peccatum [illegible]
Sed in illis [illegible] qui peccato mortali [illegible]
[illegible] modum [illegible]
regnet peccatum in nostro mortali corpore
Tunc peccatum regnat in homine cum [illegible]
[illegible] quod peccatum [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible]
Et si cum peccatum [illegible] statim non [illegible]
[illegible] et [illegible] nulla
[illegible] iniquitas [illegible] non [illegible] quod
non lesit eos [illegible] christiane [illegible]
[illegible] tribulatio non [illegible]
[illegible] .ii. [illegible]
[illegible] ei [illegible]

attende quod non dicit stabit / iusti cum
steterint in constancia / sed non contristantur / sed
stant cum ceteris in pressura positi tribulatio
num / sed intus remanet pax consciencie et consola
caritatis / Contristari enim dicitur qui exterius
intus est et exterius tristatur dicitur contri
dictus qui exterius uertitur et consistit qui tota
fatetur Soli enim constantur illi qui in parte
conscie et consolatione diuina despiciunt
tristes et amaritudinem ad bona agenda
imparentes et imminentes adimaia sustinenda
sunt efficti / De ergo proposito qua
lis possessionem / et posito in tribulatio
nis fornace / heu ideo cum angelum tenet
tamen iste qui angelus fornace tribula
cionis tue mitigat / et te alacrione et con
stancione conspicet Nam ut dicit Augustinus //
Omnia seua sunt etiam animi presens facilia
et quasi nulla facit amor / Si semper igne
caritatis possis ponere totum pondus in sui
efficitur facile et suaue / Quod quidem cum ge
reris / In hoc sensu difficile est et angustum
tenere facit caritas et leuiter / O si plebem gau
dium indicat deprecon exaltacionem esse
persuadet / Ideo ignis suaue appellatur
ignis meus / quia deus sub igne in se
nobilissimum et maiore prestans parabis est
optare / Non enim est ignis magis dulcior
// dicit Augustinus de deo // Tolle ignem meum exurimur
ppter et ego exaltata / patiens enim deus in
hac illas qui amore eius difficilia a
comittuntur / Ideo dicit Crisostomus / quinque de eq uin
7 Cog. ge t' dl'i ynsolatum pamore te ponis
sustinere / O si haberes unum satum laude
super unum asinum / nonne quelibet tantum
tenens in admirationem admotares deus tuus
stat et conspicias / ut ante presidium nostre
ut bona tua tenere potes / et nunc subeo
ingo tibi quietum habeas / ideo in fornace
tantum precioris in sensus est quartus similis
filio dei ut dicitur in Daniel / in signum quod sonus
est uox in tribulacione istorum inde quod dicit
in psalmo / Cum ipso sum in tribulacione *De passione dei*
q Et tunc in presbis exortationi conversione
pinguedinem in corpore tuo recipies ut
tu sentias sicut quod longe superius est super
nos dictum est te de cantico te Salomonis
quomodo talia os te ppire / ut ipse te in
ei facias / primo Christo deus tuus in presbis
amorta fuit cum medius positus fuit in te
tamen in presentura in hastili Unde sancti conti

finis istius preciosissimi et delectatissimi
tibi non solum quia in eo gustaueris sed ubi
ibi igne tribulacionis excoctus est et
decoctus / Unde significatur per piscem assu
m assatum / Nam piscis assus Christus passus
et significatur in uapore alium dicit glosa dicit
ingeniose / Vapor ignis urit carnes eius
per uaporem ignis uehemens tribulacionis
significatur / que carnes + tamen excustas
ledidit non conbustas / Non combustas
dico / eo quod tibi non desinit cremum
pinguedo caritatis / que per quasi foramina
despues foramine defluxit / Quod cum
aliud fuit presbis delicate a membris
manum et pedum defluens uel quedam
pinguedo caritatis / Ideo descendens
fiat ergo deorsum tuo lumina inapertata
sitam preciosum liquorem recipiendum
ne detidat in terra quod ipse deus de
tamen petit ne fiat in Job dicitur // Terra
ne operias sanguinem meum / Cur terra
sanguis quasi ipsi operit / cum bibitur prio
mus de cordibus memoria defluit / et
amor teneros eum / afflueret proni semper
nedum eandem haste uelles colligere
puta aures uel palme quare ergo
uitam preciosus liquore tangendo cor tuum
sub tangens *Sermo de morte Christi*
r Vpone ergo patella cordis tui passio
Christi eius caritate patenti obedientiam
passione recolendo ut meo
pinguedo ista defluat nec usque tuo
toqui non potes ut intus sanguinem
sugitiuam que nos sine corpore pungens pagi
nata / intus ut dolores meos tua dilec
cione impugnata nos sentia ut tui me
moria omnium angustias meas sensus
et memoria deleat et abstergat / ergo me
consolaberis quod te non uidi in re suspen
sum / plagas liuidum / palidum morte
/ quia non sum crucifixus compassa ob
tenta mortuus / ut psalmum latimus est
hunc loca illa deluere // Vide ruuen
do ad propositum / quantum deus tuus separatur
/ ut eidem studeas talia separare / et consol
acionem pauperis correctione tribulacionis pin
guedine caritatis *Nota per quod cognoscitur sicus contra*
r Ista correctione istam cordis tui ante
de quod tua sit per que cognoscitur
sicus ergo contra sit / ergo si cor tuum
ergo cordium sule ut sit albus deus tuus
patiens potens cognoscere / primo est si ergo

Dxi

dente vel virgine rapi posset et virginalem signum. Signum est si sanguis aliquatenus fuerit dessicatus / 3m est si caro ab ossibus separata / Si ita in corde tuo considera, in primo vides nobilitatis sufficientia correptionis, in 2o abdicacionem carnalis amoris, in 3o desiderium mortis

Circa primum signum correctionis

Primum attende quod spiritualiter virgula rapiuntur qui reprehendentur. Sicut virga correptionis signata per paciencia et obediencia / Signum est quod correptionem tuam [illegible] habes. Sicut aucupatur quorundam quos carnes velut gallinae coqui non possunt, ut dente vel virga rapi, ut vel impacientes reprehensiones. Dicitur de Esau non amaret pestilens eum qui se corripit / summo admodum eum in studiosi [illegible] Talis assimilatur dyi qui tangi non potest. Unde dicit Esau, cum odit corripientem. Dicitur cum odit correpcionem ut Esau vestigium est peccatoris / peccator vocatur quod dyabolo est peccator, peccatore vocatur quod dyabolus qui antonomasice cui intensum assimilatur qui correptionem odit. Et vestigium vel quod simile est pedi quod / vestigium dyabolus in corde / qui correptionem et reprehensionem odit / et hic est certissimum signum stultitie odio sui reprehensione et correptione / Iterum dicit Salomon: Argue sapientem et diliget te. Item dicit: plus proficit correptio apud sapientem quam c plage apud stultum // Item odit arguentem signum est vanitatis. Item dicit Salomon: vir sapiens nominatur de correptus. Et dolium vanum cum percutitur multum resonat / Si non plenum fuerit non facit strepitum. Et vanum gratia et sapientia in corpore minuant / plenus sustinere tacere et sustinere

Secundum signum correctionis

Secundum signum quo caro cocta percipitur est. Si sanguis fuerit ab ea consumptus. Dicitur si sanguis id est amor carnis a sanguine a corde tuo abstersus fuerit et amor eius. Signum est quod tu coctum habes et ab eis quicumque dicit tuo efficeris / Unde quod cum in corde dum tamen dum fuisti / et carnales affectus in corde tuo omnium non possunt / nec pugnem in dicitur ab eo / Ideo magis calor huius affectus // Sicut est quod in persona galileorum pilatus miscuit sanguinem cum sacrificiis eorum / unde per galileos qui transmigrantes interpretantur, nisi religiosi intelligitur, qui de egypto in desertum / id est mundo ad claustrum transierunt, Unde per pilatum qui os malleatoris interpretatur, nisi dyabolus significatur qui in sacrificio applaudet et malleus universe terre

Signum de carnali amore

Desiderio [illegible] galileorum sanguinem et os miscuit, religiosorum quorum sanguis miscuit, quod spiritualiter diligi debet carnaliter, quod in ipso et testis ipse amatur. Et qui in ipso et tuis gloriari debet, in suo sanguine gloriantur. Velli qui de penitus nobilitate clari sunt, quorum gloria ut dicitur in ipso est amicorum et [illegible]. Cum spiritum sit desolare in ipsos / et omnis gloria eius abiectus, non debere sic. Contra quos dicit Esau. Unde post [illegible] quae mores sordidant generis clara / et paro post gestis dicitur / Ascelus est ut iste Sicut parentes tui quam in gloriens in parentibus / Illos autem qui nimius in amore amicorum carnalium molestant / in figura veri galilei, a veri religiosi in impositus galilee, mat. Dicitur Christo legitur. Unde [illegible] et mater, unde exponens [illegible] quis illis dicit ad te et mater tua dicitur / multum poni modo / Nomine quod frater et mater. Et quod frater, ut quod [illegible] / ad [illegible] per nos / et [illegible] nos ut gustos ad deum / ita non solliciter carnalium cum parentum et ne sollicitudines illae tam non impediant cor tuum spirituale / Cum dum cum de mundo sumus / debitores non esse parentibus oz ac post quam relinquimus mundum / multo magis ab eorum sollicitudine liberi sumus / Iusste cum nobis te dicite ingredi tunc / cum in istunte sic perfectus matre Johanni commendavit / Ita cum in intrante religionis positus / amicos carnales Johanni studeas commendare / Unde est Johannis qui interpretatur gratia / matrem commendare / id amicos carnalis sui gratie dei recommendare, et per eis orare / Dico nos orare ut pro patris suis pereas dicit / Dico nos oratione, ut pro patris sibi prius dicite / absolutionem commendo / Dicitur cum spost [illegible] / absolvit te [illegible] commendo / [illegible] et do. pa. et / et [illegible] tum

De contemptu vite et desiderio mortis

Tertium signum correctionis carnium est quando carnes ab ossibus separantur. Tunc spiritualiter caro ab ossibus separatur, quod cum ad istam statum perfectionem devenit, quod cum apostolo cupit dissolvi et esse cum Christo, quod sic pacienter vivit / et desiderant mori. Sicut dicit de Esau

beatus post modicum morieris simul qui et an
et non moderis/ si opus est tu gratia media
nisi ut fiat voluntatem quod futurum est necces
sarium/ desiderium ergo mortis habeas ut pos
sim vero/ licet est duplicatio carnis et ossium
spiritualis ut relata/ que te comprobat esse certe
hoc est desiderium peccatoris qui in morte
sua thezaurum inveniunt que toti vite sua
querere non cessaverunt/ ideo dicitur iusto de
Salom/ iustus sperat in morte sua/ quod
nunc si iustus in morte sua sperat/ quia
tunc moritur omnis adversarius eius/ tunc libe
ter derelinquit adversitatis dierum/ tunc applicatur
ad portum salutis/ propter tale desiderium
dicit Salom/ melior est dies mortis die
nativitatis/ Unde mors sanctorum natale eorum
est in martyrologiis appellatur quia tunc
qui moriuntur ad mortem et nascuntur ad vitam
/ Ve morimur ad mortem/ quia de vita pene
recimus/ nostra cum mors ut dicit Cassiodo
cotidie instans est/ Ve etiam tunc nascimur
ad vitam/ quia sicut dicit Aug/ corpus quod con
stabat vite est quia/ sic est vite in stricto
per quod tunc sumus ad vitam/ Noli ergo timere
metuere mortem mortis/ sicut moritur [illegible]
i. talis te [illegible] quod non oportet te mor
tem timere/ omnia cum mala operatur timere
mortis accepisti ut dicit Eccl// Attende
quod sicut captivi latronum semper [illegible]
tes semper se tenet ad hostium carceris/ et
tamquam [illegible] semper stat ad hostium ge
mendo seu wingnado unguibus [illegible]
do/ laborans ut exeat/ Si iustus ad
mortem/ tamquam capti ad hostium sui carce
ris/ et tamquam inclusus exitum
desiderans/ desiderio et meditatione se tenet
ideo dicitur in Eccl/ Cor sapientum ubi tristicia
tristitiam scilicet mortem appellans/ Ama
tores autem vite putes/ sicut talpa profundius
infigunt/ et hostium fugiunt/ Unde in vita
et tenentes dextram carnis evellunt
ideo de peccatore dicit Job/ avellatur de tabernacu
culo suo fiducia eius/ Ve illi qui in carcere
positus/ solum ostium sive hostium timet
qui signatus est de latronibus/ Signa sci
licet specialis latronis sunt note seu macule
peccatoris in conscientia remordente ideo de quibus
dam dicit apostolus cauteriatam habent conscientiam
Tales ideo respiciunt in ingressu carceris et in
ut videant periculum subsistit ad suspendium

infernale/ Adhuc cum o peccator fueris in ho
stium tuum ergastulo/ ut tamquam latro
signatus continuo in morte et iudicio
tamquam addictus mitti ad patibulum
infernale/ dicit cum Job/ ad diem perditionis
servatur malus/ et ad diem furoris ducetur
/ dies perditionis/ dies mortis ipsius
peccatoris/ dies furoris dies iudicii ap
pellatur/ in qua in furore suo deus arguet
peccatores/ licet est periculum in impiorum f
furor/ Unde dicit inspice/ Ve ergo illis quos
[illegible] vite partes amor ita ligatos tenet
ut velut ille qui [illegible] carceris sui plaude
ant/ ut reponunt tamquam in dicta [illegible] carceris
ingressum/ sed omnes expensas suas ponunt
in reparatione carceris ruinosi ideo de
talibus dicit Job/ innititur super domum su
am et non stabit/ fulciet eam et non sub
sistit/ domus nostra tamen nunc est/ Ergo
domus sua in morte/ qui decore mortali
te fortitudine pulcritudine consideret/ et ap
curat/ fulciet eam dicit Job/ alius pretiosis
vestibus medicinis/ hec sunt fulcimenta
domus carnis/ que tamen ut videmus semper
non subsistit/ Ve illi qui domum hedi
ficant celestem ut habitatorem aliquo in
se est despicere puncto/ qui quasi pro cap
tivitatis in perpetuas recondunt et tot
expensis facit in recipiendo/ et reparan
do/ habere celestem tore habitationi
ad tempus modicum et in tantum cressa ut
loratus que ei dicitur/ hora hora Noli
ergo tamquam signatus latronibus detineri in
ergastulo/ sed tamquam cassum promeste/ qui po
tius tamen illis qui detracte cum est ad
regnum/ sicut dicit Eccl/ para te ad exitum
/ o quam sanctus ait ille qui dicebat/ in
felix ego homo/ quis me liberabit de corpore
mortis huius/ o quam sanctus alius qui pete
bat/ Educ de carcere animam meam/ Vide
ergo quam secura/ quam domestica mors
iustis/ quam periculosa/ quam exotica sit
iniustis/ ideo peccatori amara esse de
bet/ qui quod cum divite epulone torquea
tur/ desiderabilis iusto/ quia tunc cum paupere
lazaro requiem invenit// Vide ergo quomodo
morte/ quale cum te invenit/ talem
tamen invenies/ Si bonum bonum/ Si malum
malum/ ideo dicit Eccl Commone mortis
sito/ ita de morte communione tantum
to quod nulli parcit et sicut quod appellatur

qui moribus hominum se nolunt applicare vel
conformare, et qualis nunc homines tales
se exhibere hominibus, cum mercatoribus mer
cator, cum clericis clericus. Et qui inter lupos
est cum lupis novit ululare. Talis est quinta
mortis, quia peccatoribus pessima. Et quod
pessimos invenit, sed aut propria et quod
eos invenit proprios. Consulendum hic tibi
o peccator, ut tunc tam quam adversario sic magis
est proxime ante terminationem animum facias ut
quod in manus eius te tradat etc. Attende ergo
iuxta illud plenius mortem omnibus philosophan
tibus esse appetendam. Nam ut quidam, mors
vero lux est, qua proximante tam densae tene
brae ignorantiae fugantur, ut quam nulla sunt
que amavimus in hoc mundo, in ipsa morte ple
nius innotescant. O quam magne virtutis est
mors, cuius presentia omnium stultorum temporalium
pristina fantasmata effugantur. O quam magne
revelationis mors est, per quam divitiarum deli
ciarum et fallaciae tam limpide cognoscuntur. Ipse
hic mundus et caro qui sagittant in obscuro
rectos corde, videntes nos in luce, non
cessant impugnare donec agnoverint in extremis.
Et videntes quod actiones suas in
morte nos latere non possunt, interdum suas in
mortis articulo nobis efficere non audent.
Timent enim voluptates tam carnis quam mundi
quam falsae quam viles sunt corde et corpore cognitae.

Sequitur de sponsa agni

Secundo quo debet preparari cor nostrum ad domini
adventum hospitis recipiendum, se ad nomen
nubi accommodandum adhuc prius nostrae con
siderationis attendamus, sed quia cor preparari
ad modum sponse, ut sponso suo placeat
decorem preparatione seu ornatu, dicit Iohannes in Apoc.:
Venit nuptiae agni et uxor eius preparavit
se. Ubi textus nuda dicitur uxor ab hoc
propositum. Primo qualis debet esse uxor agni
id est Christi. Secundo quales nuptiae. Tertio quibus
ornamentis debet sponsa ornari seu accessionari (?).
Qualis autem debet esse anima, quia de lege ma
trimonii multipliciter (?) docetur in lege, ubi
precipitur duos in Levitico: Sacerdos virginem
ducet uxorem, et viduam repudiatam et sor
didam et meretricem non accipiet. Per summum
sacerdotem Christum intellige, qui anime virgi
ni lege matrimonii copulatur. Et non sequens tunc
animam peccatricem nec dat nec sponsam. Unde dicit
Augustinus: Corrupte anime virgines efficiuntur in
matrimonio Christo. Ubi per totam nunc corruptionem
carnalem et spiritualem, sive carnali cum matrimonio
virgo corrumpitur, in spirituali corrupta virgo efficitur.
[illegible]
sordidam meretricem [illegible]

amovent, in lege significantur, in quo quia preceptum
est quod ab ipsius repelleretur. *De carnali voluptate*

P. Et viduam intellige animam cui mortuus
est usus carnalis voluptatis, et non
affectus, vel illa quam necessitas sola retra
hit a malo et non caritas. Talis potest dici
vidua de vivo marito. Nam talis volup
tatem licet quasi maritum sepultum in corde
suo, quae quasi digna in lege: delebis memoriam
Amalech sub caelo. Amalech interpretatur lingens
sanguinem et significat animam quae lingit sive
lambit ubi mordere non potest. Sic faciunt
illi qui refrenant electionis pravitas in corde
vel quod habere non possunt. Tales ergo sunt Ama
lech id est lingentes, sicut lecator lingit scutellam
vel scutellam post cibum. Unde de tali vidua
dicit Apostolus: Vidua in deliciis vivens mortua
est. Talis vidua quae cum quidquam contingit ei aliquid
quod ei non placet, optat se teneri mari
tum suum mortuum quem nunc fuisse pessimum. Se(cunda)
talis est anima quae quando contingit ei aliquid adversum
semper suspirat ad ea que dimisit in seculo.
Talis significata est, dicit Ezechiel: audivit quas
dam alias abhominationes, mulieres
plangentes Adonidem, qui iuxta fabulam
gentilium dicitur fuisse amasius Veneris. Eius
etiam significationes filii Israel fastidientes
manna in deserto, adamantes quod in Egypto ibi
quod comedebant suspirabant. Noli tamen adea que
in Egypto huius seculi reliquisti suspirare, ne
celi manna, dulcedinem id est eternorum bonorum, vel celi
spiritualia fastidias. Quin potius ista temporalia que
relicta sunt cum apostolo penitus obliviscens, et
spiritualia et etiam que anteriora sunt intentione
et desiderio totaliter te extendas vel expen
das.

Sequitur de repudiata

P. Et repudiatam illi significantur quod mundi
ut repudiant negotia, sicut libenter ad illa
ut repudiant negotia non vocati illius quando
se ingerunt, negotia non vocati illius quando
contemptuntur, tam mundum non contemptui
Et tales ut possunt dici viliores et instabiliores
omnibus hominibus. Contingit inde quosdam
qui bonis multi mostellas (?) principum
quibus fastidiunt, licet liceret, tam populi
licet fastidiunt, ut pro bono hospitii cedunt pallida. Et quidam
si per unum hostium cedunt palam, et quidam
statim alterum delectationibus mundi et ille
rebellis, quod licet adversitatibus et molestiis
cedunt, tamen adeo non cedunt, sicut fi
gurantur, quod qui magis nobilium sequuntur. Quia
illos qui magis nobilium sequuntur, quia
fiunt servos, ita sunt tenet communiter sententia
tibi subiectos. Et quod dicit Ecclesiastes: Asinum pro
magno pretio et et imperium pecuniarum
non audies, asini pro magno accipiebat
ille qui dicebat: Sufficiebat nobis paupertas
nostra, ut dicitur: asinus insulta in pecuniam (?) [illegible]

audire qui pauca legit et paucis vestit vi
Sequitur de calcibus sordidis
Et sordidam / significatur anima / que immundis
affectionibus maculatur / In quo dicitur de vestibus per se
sordida nobilis iudicis istius / Nobilis enim
anima claustralis / que sponsa regis celestis
est effecta / professione castitatis / Sed si sor-
dida fuit / iudicis eius istius i. iudicem in
titulum dampnacionis agnoscet / si tu sordidam
ancillam abhominaris in domo tua tanto
magis sordidam animam abhominatur christus
/ Si enim vis desponsari christo aufferas ab te vestis
albam. Scriptum / vestimenta sordida sunt sordidis
desponsalibus vestimentis / Unde sicut in veste
bona et alba citius est macula et faci-
lius apparet / sic in virgine in [illegible] est
macula peccati vestis cum alba appellatur
virginitas / Unde bisso comparatur in scriptura /
Unde in proverbiis dicitur de forti muliere / Byssus
et purpura vestimentum eius / Sed dicit [illegible]
[illegible] est virginitas / et prudentie virtutes
si non aliis maculatur lapsibus in fine
Ideo necesse est virgo quod ut faciem conscientie
sue / in qua continue sponsus tuus amore
suo intendit / frequenti confessione lavare
studeat / Nam sicut dicit seneca / Tanto maiori
studio placendum est / quanto maior est
ille cui placendum est Quarta gradus temptacionis
varia loca meretrix repellitur meretrix a
matrimonio / ne contrahere valeat cum
sancto sacerdote / a sancto appellatur mulier que
cuilibet placet libidini / Unde per meretricem
intelligitur anima / que cuilibet cedit temp-
tationi / Et sicut fatua mulier / postquam
semel a turpi amatore est oppressa / non au-
det ei amplius denegare / [illegible]
quam [illegible] alliciendo in [illegible] / et quam obedit
ei in omnibus / ita anima postquam semel
prosensum peccati / oppressa est a diabolo
non [illegible] habet amplius audaciam resisten-
di nec frontem denegandi / eo quod petit
/ Unde dicitur / nolens adimplet in quecum-
que sint / dispensata stulta / que plus nolunt
reddere / quod talia debuissent accedere
quia ut dicit gregorius / omne peccatum pondere suo
mox ad aliud trahit / Unde contractor dicitur
dyabolus / quia semper ultimus petit dominum
[illegible] / Verum contractus non audicta
nec mores ne faciant aliquam maiori-
bus aliqua fermenta seu prima ne ipsi ta-
ceant in [illegible] et post eos quasi
subire videtur / Et tunc tibi a christo contra-
tore dyabolus quia modica occasione si ei
ad tempus aliquam subiectione voluntatis
detestere volet simplicius et consuetudinem
allegare / Unde sicut dicit crisostomus [illegible] facto

gubernacula [illegible] dicitur quo tempestatibus pellitur
Et sic diximus [illegible] amplius perditio non quod velit
agit sed quod dyabolus / et sicut [illegible] peccati est fa-
cere regem que velit / Sicut autem [illegible]
nam non est in eius potestate / Et homo prius quam
peccaret liberum habuit arbitrium / utrum vellet esse dei vel
dyaboli / tunc autem peccando ei subiugatur / non potest de
potestate eius exire / Vere ergo contractus animam
tamen non audeas / dicit quod non est reputan-
da casta mulier / que libenter audit turpes pro-
curatores / et eciam [illegible] / licet delinquere non
appetat / Sic non est reputanda anima casta que
temptationes dyaboli in cogitatione recipit et in eis
delectatur / quamvis nec peccato consentire nolit
/ immo cum temptatur a dyabolo loqui cum eo [illegible]
sicut ista casta mulier que non solum sollicitatorem
suum non audit / immo cum indignatione eicit et
verberibus repellit / Et que temptaciones indigne
et cum dolore cordis et tunsione pectoris dyabo-
lum [illegible] liberatam [illegible] repellit / Apostolus resistite
dyabolo et fugiet a vobis / [illegible] adultere [illegible]
amasii sui celat et tegit / et si [illegible]
[illegible] quod impulit ad hostium [illegible]
[illegible] / Si autem percussa fuit [illegible] clamat [illegible]
totum [illegible] et vicinis et amicis [illegible]
sibi facta a marito / Et anima polluta [illegible] percussi-
onibus eius non [illegible] immo celat et tacet
Eius percussiones sunt timores pudores cor-
dis amaritudines [illegible] labores et multe
[illegible] difficultates / quibus peccantes affliguntur
ut sic afflicti [illegible] ap-
ire / [illegible] dyabolus sub figura [illegible]
[illegible] residentes
sublimi et non sunt qui [illegible]
residentes in sublimi [illegible]
si [illegible] dyabolus detrahere [illegible] sublimior
tanto magis dyabolus eos supplantat / [illegible] detrahit
et distrahit dyabolus / [illegible]
quod non sit qui [illegible] eos confitendo peccata
et gaudet gemendo et dolendo [illegible] Sed si
anima adultera percussa fuit / audito marito christo
infirmante [illegible] disciplina christo con-
queritur [illegible] et clamat se talia sustinere non
posse et [illegible]
tat facie eius et [illegible] tamquam
[illegible] et que [illegible] suorum
/ Quod adultera [illegible] mulierem [illegible]
suam [illegible] et componit se / Sicut Iezabel [illegible]
suum [illegible] / Porro Iezabel audito
[illegible] depinxit oculos suos [illegible]
[illegible]
[illegible] maiori studio se adornat
[illegible]
[illegible] familiaribus [illegible]
transeunt [illegible] planatorum et levant se [illegible]
lia sua / digitos in palma [illegible] et componunt

et albus peplum accipiunt, quod reprehensibile est in virgine, nam est cogitare [illegible] quomodo placeat soli deo. Ecce obiectamus multe sunt tamquam vasa a multis ornamentis tecte, [illegible] latam super nasum, ita multe peplum quo involvunt faciem suam, quo forte ipsius faciei deformitatem celat. Dicit [illegible] [illegible] suos, qui [illegible] [illegible] vestibus, qui in subtilioribus vestibus [illegible] amaritudine [illegible] loquitur [illegible] virgini: Video nempe aurum argento lapidibus preciosis et cum multa [illegible] ornatus. Video post se longas trahentes fimbrias et densas pellicias [illegible] [illegible]. Hec non te moveant, illa saltem in morte deponent te, tua [illegible] [illegible] linquent. Non sic sunt que portavit tecum [illegible] non sinunt omnia [illegible] [illegible] retinebit. Sermo de virginitate.

Ecce tibi ostensum est quod prudentia [illegible] [illegible] significatur que [illegible] matrimonio [illegible] [illegible] secundum legem. Si [illegible] ergo Christo [illegible] matrimonii [illegible] copulare, [illegible] tua [illegible] virginitatis castitatem [illegible] Christo. Virgo est anima que [illegible] est libera, que integra est per dilectionem, quando unum diligit, unum querit, unum petit. Illud unum quod est necessarium quod facit caritas, cum [illegible] est [illegible]. Attende quod virgo [illegible] oleum in lampade de non [illegible] [illegible] celestibus. Lampas sine oleo, virginitas sine caritate [illegible]. Subtrahe oleum, lampas non lucet; et subtrahe caritatem, castitas non placet. [illegible] sponsus [illegible] signa virginitatis in sponsa [illegible] tenebitur [illegible], ita [illegible] lex in Deutero.

Videte autem sic [illegible] tres conditiones que virgini proprie conveniunt et virginitati quodammodo attestantur, scilicet verecundia in [illegible] paupertas [illegible] simplicitas in sermone. [illegible] verecundia [illegible] commendat apostolus et [illegible] maritatis multo fortius virginibus, ut verecundie [illegible] [illegible] in publico [illegible] [illegible]. Esto ergo verecunda virgo Christi, esto verecunda [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sermone cogitans apud se qualis esset ista salutatio. Quod turbatur virgo signum est pudoris, quod tacuit apud se [illegible] cogitans prudentie fuit. Ista duo verecundia et prudentia [illegible] virgini [illegible] [illegible] alio [illegible] verecundia indiscreti [illegible] [illegible] distinguunt. Et [illegible] indiscrete respondent [illegible] [illegible] respondentes [illegible] [illegible] et [illegible] efficiuntur. Utrumque beata virgo [illegible] [illegible] verecundia turbata prudentia cogitante [illegible] et tacentem. Esto [illegible] virgo [illegible] prudens et verecunda ut

[illegible] super gratiam verecundam [illegible] [illegible] dicentis: Gratia super gratiam mulier sancta et verecunda. [illegible] que [illegible] verecundia et refertur ad prudentiam [illegible] [illegible]. Prudentia enim [illegible] est in [illegible]. Unde prudentes virgines [illegible] lampades suas aptare dicuntur. In lampade [illegible] fragilis designatur. Lampadem suam aptare est corpus fragile per mortificationem sibi subicere et in [illegible] [illegible] attribuitur [illegible] [illegible] claustrum.

Secunda conditio virginitatis est paupertas. [illegible] [illegible] virgo [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] puella [illegible] [illegible] pauperem et mendicam [illegible] accipere [illegible] in uxoribus. Non [illegible] nobiliores divitias offerre [illegible] homo cum rege tuo qui [illegible] paupertate et divitias contempsit. Hinc est quod rex Assuerus Hester pauperem et mendicam [illegible] [illegible]. Hinc est quod Booz Ruth pauperem [illegible] accepit in uxorem. Sic [illegible] [illegible] puella claustro ingressa est [illegible] [illegible] habeat [illegible] [illegible] quod [illegible]. Sunt quidam [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] puelle [illegible] [illegible] intelligi [illegible] [illegible] spadonis [illegible] [illegible]. Talis spado est [illegible] castitatis [illegible] [illegible] [illegible] qui ne [illegible] [illegible].

[illegible] de confessione et oratione

Tertium signum est [illegible] simplicitas [illegible] [illegible] Sic tu [illegible] in signum [illegible] [illegible] [illegible] puelle que [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] Hic est dux [illegible] [illegible] [illegible] confessione

in facie dei quia confitens se primum
dei debet cogitare ut pudorem vincat
quod non modica victoria est / Unde est
quod iudeus qui interpretatur confessio per
intrantes mare rubrum in exitu de egipto
Exitus de egipto egressus de peccato / Intrare
mare rubrum confessio est sine pudore de
peccato quia in pudore rubescit / Sed non
mare intrare est pudorem de peccato vin-
cere / Unde dicit Job / [illegible] / ubi peccata
mea / loquar in amaritudine anime
mee / Et [illegible] simplicitas in confessione
dicitur etiam vox dulcis ad christum in dilectione
et consolatione / quia ut dicit Eccl / Verbum
dulce multiplicat amicos / et mitigat
inimicos / Et in Psalmo dicitur / Quod dulce est
eloquia maiora recipit / quia tales preces
attingit ad deum et ita plura mitta [illegible]
plurima premia recipiet / ut nos galinas
que [illegible] et [illegible] ad [illegible]
iste specialiter [illegible] / cum [illegible]
perplexitate et devotam penetrat ce-
lum et deum delectat / Unde dicit christus sponse
in Cant / Sonet vox tua in auribus
meis / vox enim tua dulcis / [illegible]
[illegible] habent / Sed illi [illegible]
[illegible] portant qui cum de
carnalibus et terrenis loquntur / [illegible]
[illegible] qui de rebus temporalibus
[illegible] de talibus [illegible] / De terra lo-
quens et de infimo [illegible] cogita-
tum / de terra loquntur / Alii quod de eundo
et descendendo et acquirendo semper
sunt eorum sermones / et qui de terra est
de terra loquitur / De sponsalibus

Secundo qualis debet esse sponsus iam
restat considerandum / Qualis sit
[illegible] adquod in primo notandum / quod
tam nobile tam fructuosum matrimonium
anime [illegible] anime cum deo valde turpe
dampnum est / videamus patrem familias so-
licitum pro filia maritanda / Quanto magis
debes solicitari pro anima maritanda / De
cui Eccl / Trade filiam tuam et grande opus
feceris / et viro sapienti da illam / Et
ego dico tibi / trade cor tuum et magis facias et
viro sapienti da illud / Vir sapiens
est christus qui [illegible] sponsam
liberavit [illegible] cor tuum petit ut [illegible]
in Prov / fili prebe cor tuum mihi et ille fructus
sunt [illegible] ut honorabiliter
cor prebere potes / Tale [illegible] sponsus quiet
cor tuum / Unde in ps dicit ille / Sed corde
meo et pars mea deus in eternum / Sed corde

um dicit quod dicat / In ipso deo cor est suffi-
cientia / in omnibus aliis cordis egestas
/ Unde Aug dicit / Sed cor numquam detinetur quod
est cordi quia non sufficit ad eum dimidium
quod cordi sit deus / qui [illegible]
mendicus [illegible] / Iste doctor amor
[illegible] spes [illegible] / sed sic
et multo amplior a corde tuo est deus
/ Itaque [illegible] ad [illegible] memoriam
non licet / Sed autem non est pretermittendum
quod christus [illegible] tuus et deus dedit se ipsum
totum ut tu ipsum uteris / Dedit deus sanctus filium
totum ipsum sine labore tuo constituendo
ipsum [illegible] tuum accipiendo
ipso operando bona / pro ipso sustinendo mala
/ Non ut ipse loquitur [illegible] cum
exaltatus fuero a terra omnia traham ad
me ipsum / Quod notat illi omnia / id est homines
/ Constat enim quod alias creaturas ab hoc
ad se ipsum non trahet / Unde sic ipsum desiderantissimum amicum [illegible] / debet
habere omnia / sicut [illegible] ad se
traxit / omnia se habere [illegible] / attende
quod deus [illegible] tuus non dominus totum [illegible]
[illegible] qui dum te non habebit [illegible]
quia avaricia totum tunc [illegible] deus habes
ei qui dedit ipso totum filium fecit / Et cetera

Et quia de libro sermonum de amore
[illegible] matrimonium [illegible] de libro est
[illegible] / conveniente soli-
citat te [illegible] / dicit Prov / fili prebe cor
tuum [illegible] / quod sit per amorem [illegible] transferre
cor domini in amatum / Sic enim dicit [illegible]
amor qui non sinit suos esse amantes
eos / amatores illi etiam qui diligunt divitias
[illegible] cor [illegible] / Hic est tota sola et in
[illegible] petitio [illegible] / attende
si amor tuus est ad donandum / vel ad ven-
dendum / vel ad ascendendum / Si ad donandum
ubi poteris illum melius collocare / quam
[illegible] bonum / in quo
etiam sunt omnes thesauri sapientie et scientie
[illegible] Apost / Si [illegible] vel
[illegible] habere ad vendendum [illegible]
te deliberas quo potes melius [illegible]
Quare ergo tanta consideratione de tam
minimo deliberas et tam magnum [illegible] cor
tuus sine deliberatione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] deliberatione
[illegible]

capiatur. Vnde ergo tibi quod tu cor tuum super locum tamquam
preciosum et abradicesti causas attessibilia tamquam
thesaurum optimum prius ubi tibi concludere in angulo
et ibi scrutari et mater. Super cetera ut statim in
sum assideat ad istud optimum et tecum addisca
optimum in magna adiunctorum. Possibus. Est et maior
cura de statu quam derelinquere. Timet semper amittere
sedem suo statum, et tamen timere amittere
cor tuum. Si ergo cor tuum intuto et ad optimum
ponere affectus tuos ab occasionibus retrahas et
corpus. Adtua interiora studeas reuocare, et interius
potes videre. Non enim est tibi quo stabis tranquillo
cor tuum capiatur. Vnde dicit Gregorius. Prius et post vestro
tum tuam et redimi consistit tuo. Porro ergo, ut
adimpleris prouenit ac te, et illic deuota cogitationes
tuas adtecolligendo et illuc videre est et potes in
tendere ad sedem tuam. Multum profuisti adeundo quam
de longinquo intrasti, et de [illegible] valde
amicis tactum. Attende quod in [illegible] isto fecit et
plurimum anatagium, in hoc quod dixit prius dei
eo, ut possis intrare quod meus tempus et si adpe
intendunt. Noli ergo denes inimicum tuam dum
tutare statim ante ne dum aufertur demarum
tua, id est tempus deputare tuam ut opus tempus prius
tamen sit quod tu inuenire non possis
quia tamen attempore tempus quod denes ipse inimi
eos indicabit. Denes habent inimicum quam cor
rumpunt inter prouenit ut adesset in perduntur
ipse hoc dicit Cesarius lucrari ut in nobis totum est
in prima. Timet autem qui despicit. Solus dupe
calculi qui modo tenemus denes adhuc
dum ueniam plurimum ponere. In medio de
cem dona habebit ad retribuendum iniuriam
instituere. Item si concedendum est amor tam
nomine ipse multo precio emitur, et postea solum
precium sanguinis sui sicut dicit Apostolus. Empti enim
estis precio magno. Si preuenit te amore quia
ipse prior dilexit nos sicut dicit Johannes. Vnde quomodo
omni alij rei amor denegare te non possit
vel saltem si contra amorem defendere eum.
Si autem precium iam persolutum sanguis sui perfusi
amore tuo tibi non sufficit. Attende regum
celorum perpetuo unde tibi uenale expositum non
nulla merces comparari per primo tamen donis
in solum amorem precium te exponit. O quam
bono quam leuissimo foro se ipsum dat pro sola
bona voluntate id est aliquid est quod pro
voluntate, ut enim aliquid est quod pro volun
tate habeatur non infestina vna. Si nolis di
ues fieri si pulcher si nobilis sola voluntas non
sufficeret ad te ditandum ad te decorandum ad te
nobilitandum. Si essicarent nobis dum dum habe
bis voluntati efficaci non est denegare non potest
et ita de nulla se foro inuenies sicut de isto
omnibus enim precio venale est dominus. Vn
de et enim se dat pro eo quod est ut dicit Augustinus
Et si ad auferendum est amor tamen quam maior
violencia ad amorem obtinendum inferri potest

quam mori pro amore sicut considerare id est considerabile
reddit corpus tam tantum suam quod quibus
mortuus est dicit Apostolus. Desine mortem istius
amici obliuioni tradere in more vxorum
uanitatum que frequenter mittunt maritos et
nomina suis neruentibus uetem obliuiscuntur
ideo cor amoris sui memorialia et derelinquit
relinque, ut in libro Cantica Canticorum, memor est amici
tui in animo tuo. Semper consueuerunt amore
si inanitatum suarum memoriam quedam inn
insula penes amicos deponere ut puta
regis vel cultelli. Quo ergo illius potes ob
liuisci qui cor tibi amoris memorialia reli
quid sunt sua, tamen in beneficiorum assiduitas
quam beneficiis inenarrabiles sunt ad assiduam
memoriam te inuitant. Dicit enim Cassiodorus
Cauta est in summa illius memoria tenere que
putem semper constat deposita. Venit etiam ipse
tanquam et sagmentum sui infigendo tibi
in memoriale Prophetam et reliquit in cor
Hoc facite in meam commemoracionem. Quomodo
potes obliuisci illius quos presertim habet po
tens. Eum quidam in hoc libro clare dicitur
se memores sint, quod in palacio Rome
dicebant. Vnde hic est memoriale in [illegible]
suorum, ista sunt scilicet quam dedit tamen tibus se
Noli ergo anima obliuisci omnes retribu
tiones eius, quia sunt tamen memoria in [illegible]
titatem vulnerum in manibus et pedibus
tamquam quorundam nodos inforcerent. Non
dicit enim ipse per [illegible]. Non obliuiscar eum in manibus
meis descripsi te quod ut te obliuioni
numquam traditam cognoscas in meis manibus
retinui per te vulnerum cicatrices. Noli ergo anima
mea si et flagella ad sui memoriam tandem tuo
portandam in mittit quo post hoc tuo sic ipso cor
tam quam flagellatus, et in argumentum memo
rie vulnerum cicatrices in suo corpore reseruauit.

Secunda demonstracio triplex generis

Certissima quemadmodum tam desiderabiles
matrimonij anime cum deo et quod amorem me
diante id est matrimonium celebrare iam restat inde quod
hoc et materia. Est quod nota quod triplex distinctio in
ter matrimonium. Nam est matrimonium initiatum sine receptum
est matrimonium ratum sine consummatum et tamen
tamquam consummatum sine perfectum. Si initia
matrimonium per verba de futuro confirmatur
per verba de presenti. Perficitur per commixtionem eorum tam
substancia membra peccatum similitudine
carnalis matrimonij considerare et uerum spiri
ale separantur in prime spirituales in tres [illegible]
in vel initiatum consumatur per professionem sed per fructum
regula quam inseparabiliter dicitur sancto consueuerunt. Si
initiata est anima attende spirituale matrimonium
inter te et Christum vidi sponsum seu recepisse.
Si professa attende matrimonium consumatum esse et
tandem in regno celesti perficiendum sicut et
consummatus [illegible] [illegible] ille sole quia
patet manifestum [illegible] cum sponso ad
nuptias. Sed autem quod de matrimonio incepto consumato

et consummata diximus / signavit deus ipse eo quod anime claustrali competunt dicens / Recordatus sum tui miserans adolescentiam tuam et caritatem desponsationis tue, quando secuta es me in deserto. Quod dicit miserans adolescentiam tuam, [illegible] primitive devotionis que incipit matrimonium cum Christo / Quod autem caritatem desponsationis tue spectat ad confirmationis matrimonio / Quod vero dicit secuta es me in deserto spectat ad professionis [illegible] confirmavit / Septimo notandum quod dicit misericorditer adolescentulis suis id est novitiis que in tenera etate propter illa labores et minas duras scilicet labores ordinis difficiles sunt aggressi / De quibus adolescentulis dicitur in Canticorum / Adolescentule dilexerunt te / Ideo dicit nimis quia corda iuvencularum maiores sunt ad [illegible] et tamquam nova testa odore capiunt que post modum in veterata sapiunt / Ideo in illa etate precipue cavendum est cordi tuo ne amore turpi imbuatur qui amore spirituali precludat / Adolescentule cum uxor nova sua sive sit bona sive mala etiam cum senuerit non recedet ab ea ut dicitur in proverbiis / Difficile est cum anima iuventutis [illegible] deserere / Tu anima sicut te posita es ad scolas amoris et si nullo statu diligere illum cui desponsata es non desistas vox posita in arte amoris proficere poteris / Quia est sicut lectus dilectus lectus [illegible] tanda / Sequar sponsum tuum in [illegible] stolas tollit ubi mortuus est pro amore / Caute ergo o anima et prudenter [illegible] istam honorabilem sapientiam que est dilectio dei [illegible] non poteris adipisci nisi primo animum exterioribus abstrahas ne decipiendo [illegible] que male in hoc seculo dedisti [illegible] te reddas ad recipiendum divini amoris disciplinam / Salomon [illegible] in tempore vacuitatis et quietis [illegible] scribe sapientiam / Nam sicut dicit idem qui minoratur actu id est qui subtrahitur se ab actibus exterioribus percipiet illam / Sic tu ergo [illegible] perfecte capere divinam sapientiam [illegible] affectus et actus mundani / Sicut est quod in lege dei scriptum est quod [illegible] qui [illegible] fuerat [illegible] et videt inter captivos mulierem pulcram quam adamavit et eam habere voluit in uxorem introducat eam in domum suam et eius capillos radat et rescet ungues eius et post fletum unius mensis sit ei uxor et dormiat cum ea / In hoc [illegible] o anima quod [illegible] status [illegible] desponsavit / [illegible] est qui [illegible] ad [illegible] de [illegible] / [illegible] anima [illegible] captivorum [illegible] desideratissima sibi [illegible]

[illegible] claustro [illegible] cum toto capite [illegible] ad [illegible] in [illegible] resides / Ungues [illegible] qui inter carnales [illegible] super plures [illegible] / Unguis [illegible] carnalem usum designat / Non decet Christi sponsam nimis [illegible] et vastatas ungues habere / Sicut ille qui [illegible] plus [illegible] dormiendo comedendo carnem in [illegible] fovent quam si in seculo remansissent / [illegible] domo aut non [illegible] fletus tibi [illegible] et [illegible] deflectibus qui precesserunt designatur / Eo quod mensis [illegible] quod [illegible] ut [illegible] pacto [illegible] uxor quod posita sit in professione [illegible] post [illegible] et fletum [illegible] spiritualem [illegible] restat ut te [illegible] per tu [illegible] capitis et [illegible] designari per capillos ista temporalia que [illegible] sunt [illegible] designata / Cum [illegible] capite [illegible] affectionem sponso tuo id est corde [illegible] temporalium amore [illegible] penitus [illegible] et [illegible] ut [illegible] tua [illegible] tota [illegible] / [illegible] in duobus consistit ut [illegible] desiderio [illegible] affectus / ut [illegible] habeas cum illo / ut nulla posset [illegible] calumpnia / Attende quod Rachel [illegible] fugiens Laban ydola [illegible] sub [illegible] absconderet / [illegible] ipse per calumpnia [illegible] filiam fugitivam commovit / Per Laban qui dealbatus interpretatur mundus falsa quadam superficiei ymagine / Per Rachelem qui interpretatur ovis [illegible] claustralis anima designatur / Que sunt autem ydola Laban que fuerunt sublata sunt Rachel / nisi isti mundani honores gestus et mores seculares [illegible] et hoc [illegible] defensio que [illegible] claustrales [illegible] in claustro [illegible] / Rachel [illegible] substantiis cameli [illegible] et [illegible] claustrali absconduntur / Noli ergo [illegible] ydola Laban id est mundanos honores sive [illegible] voluntatis defensione [illegible] designat [illegible] desertas [illegible] ne mundus aliquid [illegible] super te inveniat / ut ne plus [illegible] super te [illegible] seculum reliquisse / ne [illegible] argui valeas ne quod est [illegible] subtile mundo [illegible] placere [illegible] quam mundo placere [illegible] / [illegible] ergo Jacob ad Laban [illegible] quecumque inveneris [illegible] coram fratribus tuis / Sic anima [illegible] ut [illegible] mundo [illegible] quidam [illegible] corde credentes affectus suos penes mundum relinquunt / Tales sunt [illegible]

tum rectis que tenditur ad arborem piceras sus
penditur et capitur. Sic amando bruna quosdam no
stri sicut dictum est supra in opposita. Perdas autem
nos lectos affectus mundanos qui nostrarum
num periculosissime impediunt ne tibi impleatur
id est. In hoc ortus tuus non est perfectus unde i
bitus tuus. Dies ortus tempus quo ponis ad clau
strum designatur ubi mereris claustralis. Dum mo
lendo deo rapitur parvulorum quos puer mater
habet unde carnalis affectus designatur quod tales
claustrales erga suos carnaliter detinentur ipsi
ti quasi vacce post vitulos mugientes. Tunc
ergo dum et recede amabis ut sic sanitatis tum
bilico tuus sanitas in umbilico efficitur quando
pro timore domini carnales affectus inminuuntur. Sequi
tur in prefata auctoritate et tale dispressimus tuo
quod ad pertinet ad professos in professione cum fit de
sponsatio per depositum tum ibi obligatur castita
tem professus ad obedientiam sancti stabilitatem
et hic illaqueatur quasi albis oris suis. Noli ergo
bruna istius professionis umbilico propter preceptorum
multiplicitatem te nimis esse astrictum. Sciens
quod quanto strictius et fortius ipse te astringens
tanto fortius et strictius tibi Christum vinctum asta
tum. Et nota quod de castitate desponsatus quod castitas que est
virtutis professionis secundum apostolum professio facit
medium coniunctionis et adeo professio matrimonium
nisi ipsum et animam facit. Quartum professionis
etiam caritas proprie dicitur opera et affectu quia
professionis in actu illa. Dum casus sit hic quo gubernat
in omnia alia propter ipsum tum apostolo sanctus defunctus
seculo sit et cum pompis abrenunciando et
attendo quod dicitur apostolus hic mundi quasi impossi
bilia sit defunctum fuisse quod multos qui ta
ben dicitur defunctum esse sed non fatuite a. apparu
erat si essent defunctum cum ista aspicere sequi
et amplecti videntur. Et nota quod castitas
ut supra dictum est quoddam vinculum matrimonii
dei cordis et tot deo liget et stringat a. tantum
ut qui sic adheret deo unus efficiatur spiritus cum e
no sit ita familiare ut ita solaciantem eum
potest cordi reddere sicut sponsa vellet suo
in uno consortio talis sponsi aliam sponsam
temptari contingit et multum fatigari … uixo
pectore cum … in pectoribus …
et timor anxores dicitur ubi apparet cognos
citur non magna quiuma … iocula
res habet consuetudo. Sed tu sponsam [illegible]
… et sponsam domum introducit. Tunc fiunt
affectus multiplices tunc iucunda cantica. Psal
lite tympaniste tunc diversa ioculatores exercen
tur. Tamen ab operibus omnibus cessant.
Sed nec tu Christum animam in spiritu sed in hoc
… et valle lacrimarum desponsat quasi
occultum est hoc matrimonium non … festum
tamquam in terra aliena ubi sponsus … apparet

cognitus est quia licet in spe vel cum sui cum
in me recipitur. Noli ergo bruna moveri si te in
hoc afflictionibus totis affligi optas in quantum
ipse afflictiones defecto simpliciter impetras
professio cum gemine impetras in quantum
per deus sese mutuo concernunt super humeros
portate dilectos vestros ad altera. Tunc dum
tus. Sed nec si te istius professionis matrimo
nis optat aliquam tribulationem seu temptatio
num gravamina sustine tene totum ad sponsum tu
sicut dicitur in vulgari. Tendit ad inequalitatem
litas tu … in patientia sufferendo. Vide
adultere quod patre tuo Christum tot … tot …
na tot … tum tanta ani
promptitudine suscepisse. Noli ergo mirari.
Noli moveri si te in penis optas … per …
tuam decertibus impetras. Expecta tempus
quo sponsus tuus … in regnum qui
tamquam … totum … mundo
tur omne lacrima abstergat ab oculis tuis. Tunc
etiam impetras in tota gloria … Tunc
tamquam in loco … plenum festum fiet nupti
arum. Tunc celestes … anno …
ventium v. stare seu pate tibi apparebunt
tibi et … cum alla cantabitur
sicut dicitur Thobias. Tunc celestes ioculatores
tum sponso sponse occurrent. Sicut premittit
Psalmus. Canticum … erit nobis sicut noctis
sanctificate sanctitatis. Et letitia cordis sicut illius
qui pergit cum tibia ut intret in montem domini
ad fortem Israhel. Sed tertium quia scriptura est
in deserto sic pertinet ad statum proficien
tium et consummatorum. Ponitur hic tibi per ti
tionis sterilitas. Vocatur hic claustralis pro
fectus. Desertum appellatur claustro. Nam sicut de
sertum medium fuit inter Egyptum et terram promis
sionis. Ita vita claustralis quasi medium locum
tenet inter mundum et celum. Sicut desertum est locus
sterilis et penuriosus. Sic claustrum locus
paupertatis est. Dicitur magis sicut in deserto
deficere sunt … in deserto … est
in claustrali disciplina perseverare. Quam multi
bus imperare consummabuntur … quod patet
fuit in tribulatione eos adimpleat. Ecce tempus
sunt tres status matrimonii videlicet dum deo
pro se reconciliatus sum tibi incipiens adoles
centiam tuam quartum advenient quibus in prima
matrimonii caritate desponsationis tunc quoad
tum ad professas in quibus consummatur. Secunda est
in deserto quantum ad perseverantes in quibus
professionis matrimonium consummatur de bono matrimonii
Iste de qualitate matrimonii spiritualis
restat videre de bonis eius. Et nota quod
tria esse bona carnalis describit beatus Augustinus
que sunt fides proles sacramentum. Fides vocatur
fidelitate quam debent sibi coniugati. Bonum
secundum est proles quod dicitur ibi intentio prolis pro
creande adulterium. Bonum tertium est sacramentum …

xpi et ecclesiam sicut dicit apostolus et quartum
ad inseparabilitatem. Nam sicut christus abstrahi
vel amittere quam assumpsit postea nec fuit se-
paratus ita coniugium legitime separari non potest
ut quos deus coniunxit homo non separet.
Iuxta praedictam similitudinem attende ergo quod
in spirituali matrimonio fidem plenam invenimus
in carnali matrimonio ut diximus. Fides autem
vel fidelitas quam sibi debent matrimonialiter
coniuncti adinvicem eo quod unus corporis
sui tradidit iuxta apostoli sententiam in alterius
potestatem. Eodem modo in matrimonio spiri-
tuali est inter deum et animam. Fides enim illi
tradita tam corde tam corpore sponse sunt mutuo
subiuncta et invicem obstrictione. Attende
anima cor tuum deo qui cor suum apposuit se.
Sicut Job ammirans ait. Quid est homo quia magnificas eum.
Videndum ergo sic cor tuum illi non apponere
qui tam te magnificavit et tantam reputa-
vit ut cor suum tibi apponeret amatori cordis
tui. Anima ista attamen ad cor tuum apponi
cor ab inquieto et tumultuoso amore seu
seculi totaliter subtrahendo ipsum te etiam
deformi quam deformi seculi conformitate pe-
nitus spoliando ut ab alieno amore alienata
nulli preter ipsum intendas ut sic conservas
illud album fidelis sponse in Canticis. Ego di-
lecto meo sic intendo, et ad me conversio eius,
quod dilecto intendo et in dilectus intendit
sicut ut nullius alterius amore delecteris ut
sicut ibidem legitur. Dilectus meus electus sive
de milibus sic ut nisi album apostoli illi soli
placeas id est placere studeas cui teipsum
promisisti et probabilem quoniam castitatem
exhibuisti. Dignum est enim cogitare quis pla-
ceat deo dicit apostolus. Ecce funiculus triplex difficile
rumpitur [illegible] in triplici fidelitas consistit
ut nulli intendas preter quam ipsi ut in nullius
amore delecteris preter suum ut placere studeas
ei soli. Hic fidelis funiculo ipsum tam tanto
amplius te astringes [illegible] signum fidelitatis
sponsalis datus est tibi anulus in tua conversione.
Nam sicut anulus digitum non excedit
nisi excedit sed ei adequatur ita cor tuum ei cui
desponsata es debet adherere. Et sicut anulus
alium digitum cum digito illo simul positus
capere non potest sic amor tuus fidelitatis amore
alterius cum deo comprehendere non valet. Nam
sicut anima non potest esse habitator duorum
corporum ita amor mundi et amor dei non potest
simul in eadem anima durare. Ideo dicit Augustinus.
Totum exigit te qui totum fecit te. Orna
ergo anima anulo fidelitatis sponso tuo ut ab eo
nullis intendens liberius [illegible]
mundi in [illegible] abstinendo libertatem.
Quartum bonum matrimonii carnalis est proles carnalis.
Eodem modo sic bonum spiritualis matrimonii est proles

spiritualis id est que sunt opera. Qualia anima gerit
opera, tales filios gerit: si bona, bonos; si mala,
malos. Bona proles opera bona per que salvatur
anima sicut dicit apostolus. Vel salvabitur anima
per filiorum generationem. Filii ex adulterio procreati sunt
opera mala ex temptatione dyaboli tamquam
ex semine eius et libero arbitrio anime procreata.
Et sicut salvatur anima per bonorum filiorum id est
bonorum operum generationem sic dampnabitur per
malorum generationem. Tolle ergo opera peccatorum tam-
quam filios de adulterio natos, et noli vere-
cari ostendere eos hosti quem tui in confessione
ne quod te testimonium prestant in die iudicii et
sicut dicit Salomon in libro Sap. Omnes filii qui nas-
cuntur testes erunt nequitie adversus parentes
quod est dicere quod opera operantis iniquitatem
in die iudicii accusabunt. Cum enim iniquitates
in cogitationibus peccatorum suorum cum de corde
horribili iudice compellentes iniquitates suas
ex adverso traducent. Sic legitur in Sap. Tunc
[illegible] quod manifestare sunt accusare. Tunc
illos peccata manifestabuntur qui ea in presenti
manifestare noluit. O quam utilius est tibi
in foro anime per confessionem peccatum tuum coram
uno mortali accusare quam in foro iustitie iudicis
coram tanta turba hominum quam angelorum mul-
titudine aperte accusari. Porro ergo faciem
iudicis in confessione accusando peccatum ne
subito per [illegible] accuseris aperte. Ve ergo illi
qui celavit se [illegible] fecit suum accusato-
res suos in ipsa contra accusante. Talis enim
in mortem [illegible] incidet. O beatus
ille qui quo [illegible] se [illegible] portat secum
suos defensores id est bona opera in contrario
defendentes. Tertium bonum est sacramentum quod spectat
ad perseverantiam ut numquam separetur. Sicut
numquam separatus fuit nec separabitur ab ecclesia.
Hec est perseverantia que sola apprehendit coronam
quia qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit.
[illegible] que coronat dicit [illegible] Inveniuntur multi
in principio fuerunt esse in principio in fine [illegible]
dissolvi. Que utilitas florum si prius floruerunt
postea tabescentium. Unde Beda loquens de per-
severantia sic ait. Perseverantia virtutum est quae
summa [illegible] mediatrix ad premium
decorum pane [illegible] filia amor [illegible]
[illegible] nodus [illegible] virtutum [illegible]
[illegible]. Tolle perseverantiam [illegible]
[illegible] habebit [illegible] nec laus
[illegible] fortitudo est in matrimonio spirituali
tria bona desponsamus scilicet fidelitatem cordis
prolem bonorum operum et sacramentum perseverantie
seu inseparabilitatis. Et quia tanquam [illegible] loquens
[illegible] dicit [illegible] sponsabo te mihi in
fide, sponsabo te mihi in iustitia, et in iudicio et in
et in miserationibus. Sponsabo te mihi [illegible]

ric librorum istorum tangitur / non alia re quam retinemus
fidem plenam [illegible] in fide / propterea quod dicitur
Sponsabo te mihi in fide / Fides seu fidelitas
requirit / ut sicut uxor fidelis amatorem suum [illegible]
non [illegible] fiet dum [illegible] te esse
[illegible] et te possidet / Sic non curare debes quod
[illegible] fiat dum [illegible] ipsum possidet
[illegible] ut tu [illegible] tamen [illegible]
corporis negligas et ponas post ipsum sic ipse
[illegible] est totaliter neglexisse [illegible]
iusta et fidelis [illegible]
negligere dampnum [illegible] est
[illegible] propterea quod sequitur / Sponsabo te mihi
in iustitia / et nos in [illegible] et [illegible]
designat dominus [illegible] matrimonii spiritualis
quod est plus bonorum operum / et tangit
[illegible] operum / operum iustitie
[illegible] / [illegible]
[illegible] iustitiam tibi debes [illegible]
sunt aliqui qui ordine istum [illegible]
proximis iustitiam sibi ipsis [illegible]
[illegible] cum aliis rigidi sunt et austeros
[illegible] et [illegible]
sibi ipsis in compassionem [illegible]
[illegible] / Tales quod aliis debe-
rent impendere sibi retinent / et quod sibi retine-
re deberent aliis impendunt / Sic iustitia de
qua loquitur [illegible] matrimonii [illegible] est
[illegible] discipline [illegible]
[illegible] / et sicut in terra ubi iustitia non
[illegible] latrones [illegible] / et ubi non est
[illegible] latrones [illegible] / Sic in terra ubi
non est disciplina temptationes [illegible]
[illegible] ideo [illegible] talia
iustitiam non [illegible] in terra ideo [illegible]
habitatores eius / in terra iustitia non [illegible]
qui corpus suum per disciplinam non castigat
ideo habitatores mali voluptates
et prava desideria non [illegible] in [illegible]
[illegible] / [illegible] Seneca quod voluptates
more latronum [illegible] amplectuntur
ut strangulent / iustitia autem [illegible]
est [illegible] cum discretione [illegible]
[illegible] auctoritatem [illegible] / Sponsabo te
mihi in iustitia addidit in iudicio discretionis
/ Est [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] consilio tuo [illegible]
non affligas [illegible] consilio tuo et ad
maxime anime claustrali est observandum
quod vita [illegible]
non ad [illegible] sed ad regulam ordinis
Sunt enim vite claustrales discrete et regulariter
ordinate / in quibus [illegible] tenet [illegible]
[illegible] / Unde attende quod sicut [illegible]
[illegible] est [illegible] ita [illegible] debilem
et infirmum est [illegible] / Non [illegible]
[illegible] debilis [illegible]

usurpet / Attende autem moniales [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] in infirmaria [illegible]
[illegible] comparant et [illegible]
[illegible]
[illegible] in infirmaria [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / et equales [illegible]
efficiuntur [illegible]
[illegible] quod equales [illegible] remanentes
[illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quasi ad [illegible]
[illegible] tenent / qui [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ita [illegible]
[illegible] declinant / [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] te mihi in [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] effundas et
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
te [illegible] talem te [illegible] tuis studeas
[illegible] quod sequitur / Sponsabo te mihi in
[illegible] / [illegible] dei [illegible]
[illegible] / Et sic de [illegible] matrimonii
dicta sufficiant. Sequitur de ornatu anime

Post longum et multiplicem tractatum
de matrimonio spirituali / ultimo [illegible]
restat de ornamentis anime quibus ipsa spon-
sa paratur seu ornatur [illegible]
[illegible] Et ut [illegible] istorum
ornamentorum [illegible] / de illis solum
tractabimus que [illegible] anime [illegible]
[illegible] in baptismo [illegible]
[illegible] ornamenta [illegible] ubi aliquis
[illegible] / Lavi te aqua et emundavi
sanguinem tuum a te / Unxi te oleo / Vestivi
te discoloribus / Calciavi te ianthino / Cinxi
te bysso / Indui te subtilibus / Ornavi te
ornamento / Dedi armillas in manibus tuis
/ torquem circa collum tuum / Dedi inaurem
in auribus tuis / et coronam decoris in capite
tuo / et ornata es auro et argento Ezechiel xvi
ornamenta anime tanguntur in hoc [illegible]
de quibus pauca per singula dicemus [illegible]
[illegible] quod dicitur / Lavi te aqua [illegible]
[illegible] de latere meo in passione [illegible]

unquam multum lauta aque lacrimis tuis vel
et continue exivit sanguis et aqua / lavasti
me et emundasti figmentum pectoris mea-
rum / Nunc miror si mundasti me / a sordibus
peccatorum meorum / tali aqua que ita calida et
bulliens exivit de profundo cordis / tui /
tamquam de fornace quadam succensa igne
vehementis et ardentis amoris admirabiliter in
dandum / ad quam tamen in prudentissime
contemnandum / hoc est quod amas tales
dos aquas in deserto / legitur invenisse ad
palmas qui desiderius in scriptura ii amara
temperata per lignum baptismalem eius
presentium ipsi corporis sui pendentis in le
ho omnibus delectum / quod est prefigura
vis statim destinum dicitur / ea quod cor le
vioribus recirculare tenetur ad destam
/ Abiecto de isto liquore pretiosi / aqua et
sanguis manavit / igne caritatis vehe-
mentissime calefacta / Hac aqua loti sumus
in baptismo qui viventem mundatum accep-
imus et / sicut dicit apostolus / et quicumque baptizati
estis in morte eius baptizati estis / Ipsi
etiam sicut dicit apostolus tradidit semet ipsum
in passione sua ut sibi gratum acceptabile
emundaret / Istud autem aque baptizati
signarum presentis in illa aqua que de spinis la-
tere emanavit / non solum aqua sed et sanguine
lavit te et fecit de ipso lavacrum ad
mundandum te sicut dicit Jo. in Apocalypsi
dilexit nos et lavit nos a peccatis suis
in sanguine suo / post tam carum lavacrum
noli te iterum inquinare ne appelleris
de quo utilitas in sanguine meo quod sanguis
mens non videtur utilis fuisse / ex quo pro
tam sanctum pretiosum lavacrum emundatum non
perseverasti / Idem dicit prophetam / lavamini mundi
estote quod postquam loti estis in mundicia
perseverare / Attende quod nasa habes
tuum cyphum / simulat autem sanctificatum
mappas / vis munda habere et semper lavare in
mundum / Ita quod omni nasse preciosum
est / Nec est minor cura de cypho et simulata
sua decore / Adverte quod tibi dicit cordis
tui propheta / lava a malicia cor tuum / et si tu
querit quod est ista malicia / aqua cor la-
vandum est / dicimus tibi sublimis dicit
ipse quo inebrabuntur in te cogitaciones
nove / quod ad cogitacionum noxiarum
ipsum non corda et dicit in nidum / Ea
etiam cordium tui et passitam / et attende
quod non solum aqua et sanguine sed et sudore et lac-
rimis cordi tuo sufficiat et temperavit lava-

tura vel ut balneum interius / Et si vingi
balneum istud tamen mundatum tamen medi-
cinale instruxisti / Hoc balneum intrare est
affectum suum et cogitacionem ad passionem
illius vel inclinare et immergere / unde scriptum
per totum intingitur in sanguinem ut pede
perfectus tui liquore tali prestito habeas
recreatum // Nota quod dicitur intinguatur
quia sanguis non tantum ad mundandum
sed et ad te tingendum effusus est / Vnde balne-
unt qui utuntur suam libe sanguine
adeo dicitur quod in tinctio / Quemadmodum purpur-
arii vestes suas de scarlata tractas bene
caute custodiunt / ne detingant aliquo li-
quore alicui liquoris / sufficientes apposi-
tionem quanto magis tinctura quam in vul-
neribus vel accepisti / solicite debes con-
servare / ne compellaris quod dictum / quod vini-
tatis est color optimus // Attende quomodo
ipse Christus albam scarlatam cum tinctura
in tinctura quam eius tinctione sue in flagellatione
sanguinis sudore spinarum coronacione / crucifi-
xione lateris apertione / quanta eius effu-
dit sui sanguinem / tenens albam scarla-
tam suam posuit in tinctura / Jo. dicit apoc.
dilectus meus candidus et rubicundus
/ Vt ergo tu dulcis tuus in una suavitate non
cata est / ut dicit apostolus / habeas vestem eius-
dem coloris / comparasti tibi tinctura sang-
uinis sui / scias id quod scriptum est in Cant.
Cantic. meis sic purpureis / tincta cana-
libus quos parat / Quod prandalia id est vidua
velit intelligi propter quod perpendentium temptacio
flicienti dum ad nos profluxerit / Et tib.
tamen non sanctorum agnis sed ubi... et secundum
de Christo nam post passus est ... prophetas
noli ergo esse eius decolorsus ... de propheta
in dicente / propheta / Nequid cum eius decolor
dulcitas ... est quod Nam ... tinc-
tura in animalibus... vel ... / Nisi
in mortificatione carnis et passionibus
ceranda perseverare / Sed vide quod sunt qui
tamen qui in lana tinguntur / quando uix
fons lo. dicitur Quod pannum tinctum in lana
non amittit colorem suum / quantum tamen
sed qui tinctus in filo est / cito decolora-
tur tincti in lana sunt / qui in iuventute bene facere
incipiunt / Tales retinent tincturam quam
saltem convertendi a pace non audeunt
sed dicitur in prius / Adolescens iuxta viam suam
etiam cum senuerit non recedet ab ea / in filo
tinguntur qui in virili etate vel senectute
bene facere incipiunt / Tales non bis tenent sua

mitram ymo de facili distinguitur a aliis
in specie representant // Sequitur unxit te oleo / Per
oleum in hoc loco letitia spiritualis vel misericordia
caritas signatur / quo deus in imagine anime pontifex
unxit vel deus in [illegible] / ubi dicit / Tu autem cum ieiun-
as unge caput tuum oleo / loquitur de his qui
pharisaeos / qui in diebus festinis ungebant se q-
uando [illegible] / Cum ieiunas festinum hylaritatem
et [illegible] / ut dicit possit ecce dicit psalmista / Unde
et deus tuus oleo letitie / Ecce si [illegible]
acceptum esse deo [illegible]
[illegible] datorem hylarem facit [illegible]
tamen [illegible] passum / ut [illegible] operum
maiorum et tribulationum caritas et letitie spi-
ritualis pinguedine sagine / Attende quod domine
[illegible] / que ingredi debebant cubiculum assueri
regis / oleo ungebantur mirtino / ut legitur in libro
Hester / Quod per cubiculum regis assueri / id est
[illegible] eterna assignatur / ubi [illegible] ipsum
[illegible] sponso rege tuo dormies et requi-
esces / Si vis ergo ad illud cubiculum intrare un-
gere oleo mirtino / Pollen mirtinum quod
est valde mitigativum / hylaritas mentis
mitigans designatur / per quam labores et dolores
[illegible] mitigantur / Nisi oleo scriptum est [illegible]
omni tempore sint vestimenta tua candida / quod
spectat ad orationem de qua diximus supra per
[illegible] / et oleum de capite tuo non deficiat
quod pertinet ad animi hylaritatem de qua
[illegible] loquitur // Sequitur vestimentis discoloribus id est veste
diversorum colorum / per quam convenienter signatur diversitas v-
irtutum quam anima interna varietate decoratur //
Alterius enim color est iustitia / alterius [illegible] / alius
patientia / alterius humilitas et [illegible] / Ista
enim varietas virtutum representatur in imaginibus
sanctorum / que in vestibus diversitate colorum animi
iusti decorari picturis in ecclesiis depingun-
tur / Contingit et ista veste diversorum colorum
animam iusti decorari / et pari diversitatem
temporum / Sicut enim nobiles mulieres in
festis diebus induuntur quibus vestibus
in festis autem induuntur preciosis / et imagines
ecclesie pro congruentia solempnitatum indu-
untur variis indumentis / in festis martirum
rubea sunt indumenta / in festis virginum can-
dida / in festis confessorum [illegible] / Sic anima
iusti varietate solempnitatum debet assumere
varia indumenta ubi [illegible] / [illegible]
pro congruentia solempnitatis / debet induere veste
humilitatis / Parvulus enim tunc natus est nobis
tunc enim anima veste humilitatis induitur / quia
[illegible] humiliavit se humiliatur / In passione
eiusdem debet induere veste luctus et compassionis
/ quia deus [illegible] in capitulo [illegible]
[illegible] est probatus / [illegible] / dicit
[illegible] passio nostre super [illegible] / in [illegible] debet

induere veste spei et amoris in vigilia
[illegible] diligentes me gaudeant utique quia [illegible]
apparebunt / in festo autem martirum debet induere
veste patientie / in festo autem virginum veste
castitatis et [illegible] / et ita in varietate
solempnitatum varietate vestium spiritualium
debet habere / Apta ergo cor tuum solempnitati
et sic varietate vestium parabitur et ornabitur
/ Noli esse sicut rusticus et pannosus / qui
in omni die tam festivo quam simplici eadem
veste induitur // Attende quod dicitur in psalmo
de filia regis celestis / Astitit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato circumdata varietate / per vestitum
deauratum caritas intelligitur / que propter sui
preciositatem deaurata dicitur / per varietatem
qua dicitur deaurata circumdata virtutum varie-
tas designatur / et hoc est quod hic dicitur vesti-
mentis discoloribus / Possumus enim in hac laudem(?)
vestem discolorem ad decorem [illegible]
[illegible] / Cum enim homo sit [illegible]
[illegible] homini conformare / quasi diversorum
veste diversorum colorum induitur / quod maxime
requiritur in prelato / qui in suscepto regimine se
omnibus constituit debitorem / Sic indutus
erat apostolus / qui omnibus conformabatur
[illegible] / Factus sum iudeis iudeus / [illegible]
sub lege erant tamquam sub lege essem et
post multa talia concludit / Omnia omnibus factus
sum ut omnes salvos facerem / Videtur quod colo-
ribus debita erat conversatio pauli / qui omnibus
[illegible] novit conformari / ita ut de
ipso possit dici / quod in libro [illegible] dicitur / quod
in veste aaron descriptus erat universus or-
bis / Tunc in veste iusti describitur universus
orbis / quando enim quasi omnibus conformatur
ut possit dicere / Omnibus omnia factus sum /
Quod ita fieri debet ut in rectitudine iustus
remaneat / [illegible] glo super [illegible]
[illegible] apostolus omnibus [illegible] proposi-
tum religionis non [illegible] / quia ubi esset
[illegible] ut perficiat / [illegible] subdit ut omnes
salvos faceret / Si queras / Quo potero
me peccatoribus conformare [illegible]
rectitudine cordis et [illegible] religionis [illegible]
[illegible] / respondi potest / Quod debet [illegible] augusti[nus]
[illegible] et [illegible] quam in oculto sit
[illegible] aliquid simile et conforme cum
peccatoribus / ipsum peccatore [illegible] alloquen-
do / [illegible] peccatore [illegible] eidem [illegible]
[illegible] et quibus [illegible] / Sic
illi qui volunt capere aves silvestres [illegible]
[illegible] / ut [illegible] non effugiant
[illegible] attendant quod [illegible] simili-
[illegible] putant / Sic [illegible] affabi-
litatis et condescensionis [illegible] / peccatoribus
[illegible] / [illegible] attrahendos

ostendere te debes. Quam rei significationem habet quod in Exodo legitur quod Moyses operiebat faciem suam quando ad populum loquebatur? Faciem suam operire est austeritatem interius celare, et se conformem populo exhibere ut ipse populus attrahatur. Sed cum [illegible] faciem suam cooperuit, tamen ad populum loquebatur, licet eum vultum non videret; tamen animam non videndum numquam [illegible]. [illegible] portandum [illegible] illud [illegible] tenebant [illegible] agite [illegible] non [illegible] de [illegible]

Sequitur calciamenti de iacincto preciosissimum, qui secundum colorem ceruleum celo similem, celeste desiderium designat, quo pedes interiores affectus debent informari. Iacincto ergo calciari est celestibus desideriis cor suum informare. Sic ergo devoto celo calceatur, seu sotularetur, cum affectum tuum celestibus desideriis informando, ut possit dici illud Canticorum: Quam pulchri sunt pedes tui in calciamentis, filia principis. Non decet filiam regis regie nudis pedibus, id est affectibus a celestibus separatis. Dicitur enim tibi per Ieremiam: Prohibe pedem tuum a nuditate. Non sunt enim calciati qui in sordibus pedes affectuum suorum immergunt, in cuius [illegible] facit calceos seu sandalia de luto, pedes et tibias in figura [illegible] dicitur: Sordes eius in pedibus eius. Sordes enim in pedibus esse nichil aliud quam affectus in immundis desideriis et carnis voluptatibus sordidare. Lava ergo pedes tuos ab his sordibus, et tunc tibi assume totum celum tamquam calciamenta preciosa, in cuius figura episcopi sandalia habent in pedibus, qui [illegible] altius se [illegible]. Tali calceo voluit apostolus Ephesios calciari, quibus scribebat: Calciati pedes in preparatione evangelii pacis. Decrepite

Sequitur: Cinxi te bysso. Byssus ut [illegible] genus candidissimi lini. Candor castitatem significat. Sicut enim byssus per multas contusiones ad candorem pervenit multo labore, et per multas disciplinarum tunsionibus ad munditiam et puritatem castitatis pervenitur. Unde in [illegible] cognationes [illegible] byssi [illegible] domus [illegible] domus [illegible] claustrum appellatur, in quo professione castitatis stabilitur. Illi veri claustrales [illegible] sunt [illegible] et hii cognationes appellantur, in quo notatur unitas et uniformitas que inter religiosos debet esse. Isti dicuntur byssi [illegible] quia per multiplicem disciplinarum tunsionem ad candorem castitatis perveniunt. Habet byssus cingulum qui notat castitatem cingulo. Hic cingulo [illegible] discipulos cingi [illegible]: Sint lumbi vestri precincti. Lumbos non precingimus tamen renes [illegible] per continentiam [illegible]

[illegible] Est cingulo non tantum lumbos sed pectus precinctum debes habere. Unde est quod Iohannes angelum vidit zona aurea ad mamillas precinctum. Zona aurea ad mamillas precingi est fluxum cogitationum carnalium in corde reprimere et restringere. Attende quod cingulum [illegible] cor [illegible] Ita cingulum castitatis [illegible] tibi esse [illegible] quo magis constringatur [illegible] proprie religiosis quod [illegible] ut castitatis cingulo per cogitationes sunt astricti. Non per homo laxe cinctus sinum facit ut possit aliquid reponere, quia quod ibi ponitur totum cadit. Eodem modo cor in continencia fluxum cogitationum carnalium non restringit [illegible] sed ubi bona sua reponat, quia [illegible] bona sic totum effundit. Dictum est enim illi [illegible] qui stratum patris sui maculavit: Effusus es sicut aqua, non crescas. Stratum patris tui ascendisti [illegible] es. Noli ergo carnem turpi affectu maculare [illegible] bona tua ad modum aque [illegible] In signum [illegible] debet esse religiosus ut aliquid [illegible] et tamen [illegible] qui quasdam qui ita laxe cinctus [illegible] cingulum non habere. Attende autem quod duo genera hominum stricte cingi consueverunt, pugnatores et ministrantes. Sic [illegible] homines et ministrantes [illegible] strictissime cinctos. Sic et nos in mundo sumus tamquam in tempore certaminis [illegible] deputati [illegible] habemus stricte cingi cingulo castitatis [illegible] in continentia [illegible] abstinentiis [illegible] adulationibus [illegible] Attende ergo quod [illegible] qui [illegible] Tales sunt qui [illegible] fluxum inordinatum non restringunt, et multa de castitate locuntur [illegible] Talis enim [illegible] Attende si cingula [illegible] portare [illegible] diligenter [illegible] conservatione cinguli castitatis [illegible] nemo cum [illegible] esse [illegible] Hec est enim [illegible] cingulum [illegible] Custodi ergo [illegible] cingulum [illegible] et [illegible] tibi [illegible] Hec est enim domus [illegible]

ut dicit Ecc[us] / Hic autem singulum ma[illegible] intellectualiter consideratur, synagogei significatur in se. Quod lumbare sit quod possunt [illegible] flumini Eufratis comparatur. Quod per Eufraten, quod fugiens in scriptura, temporalium habundancia. Quod per lumbare nisi castitas designatur. Ad lumbare vero Eufraten quod computrescit est sicut quod castitas in habundancia temporalium frequenter computrescit. Ideo dominus ad locum siccitatis id est claustrum te attraxit, ut lumbare tue castitatis sanum et integrum valeas conservare. // Secundo vestivi te subtilibus. Per hanc vestem subtilem intelligitur fides. Et dicitur pluraliter subtilibus propter pluralitatem articulorum fidei. Unde articuli fidei sunt incarnacio, nativitas, passio, resurrectio; non sunt nisi quedam fila tenuissima, quibus camisia tibi per fidem texitur. Et sicut camisia est primum indumentorum, sic fides prima virtutum. Illa quoque ipsa camisia adheret cordibus tuis [illegible] dicitur [illegible] predictam similitudinem, dicit de muliere bona Proverbiorum: Sindonem fecit et vendidit et cingulum [illegible] tela subtilissima, et molli et candida, et bisso facta, et [illegible] expositorum signat [illegible] fidei, sinceritatem et catholice predicationis [illegible] quam circa subtili intellectu [illegible] supple[illegible] et promissionibus celestium gaudiorum, preceptionibus et exhortationibus fidelium in[illegible] texuit. Hanc syndonem vendidit dicitur bona mulier, id est ecclesia, quia per doctrinam fidei quam predicat accipit ab auditoribus virtutes et bona opera. Unde in predicatione sic quoddam forum seu mercatum, ubi predicator dat preciosam peccuniam verbi dei, et auditores debent dare mercedem recepcionis. Et alio intelligitur quod hic dicitur "indui te subtilibus" [illegible] cogitationibus et desideriis, quasi stamine et trama texitur spirituale indumentum quo operitur, et sic cogitaciones loco staminis, et affectus sive desideria loco treme. Et sicut stamen subtilius est quam trama, ita subtilius et [illegible] cogitamus quam desideramus, sunt enim cogitacio quanto spiritualior tanto subtilior, et eodem modo de desiderio [illegible] contrarium [illegible] repugnat, namque [illegible] tu videtur. Et dicit [illegible] Sunt autem quedam quam valde tenues et subtiles filias sunt in stamine cogitacionum, grossos autem et nodosos sunt in trema desideriorum, dum trema carnalia desiderantur. Et tale stamen cum tali trama non bene quiescit, quia grossities et ruditas treme rumpit sepe tenuitatem staminis. Sic carnalitas desideriorum rumpit et dissolvit subtiles cogitationes, [illegible] quod carnalia desiderat, dum subtilia cogitare non possit. [illegible] texere volunt vestem [illegible] lana [illegible] lini ad subtiliter cogitandum [illegible] lana desideriorum fine / desideriorum [illegible] in[illegible] subtilibus.

Est ornari te ornamento. / Non dicit tamen intelligas illud ornamentum excellens a[illegible] omnia ornamenta alia [illegible] accipitur et meliore. Hec est caritas, que [illegible] sui excellenciam antonomastice dicitur ornamentum. / Non sit enim dicitur [illegible] in[illegible] Roma, ita tamen dicitur ornamentum intelligi de caritate. Unde apostolus [illegible] desidero, [illegible] et caritate loquitur. [illegible] Maior horum est caritas. Ipsa enim caritas ornamentum est in[illegible] [illegible] quo [illegible] qui [illegible] non est [illegible] [illegible]. Unde quare admirans dicit: Videns in cena alteras absque veste caritatis, dicit: [illegible] Amice quo hic intrasti non habens vestem [illegible]. Non modica admiracio est, quod aliquis in cena dei seu in claustro stat sine caritate. Et sic admirationis domini [illegible] sunt tres. // Prima est quod deus tam ex[illegible] peciosus, ut sponsa sua hanc vestem habere[t]. Cum enim alie vestes hanc dela[illegible] omnem, ut [illegible] tanti [illegible] [illegible] tamen ipse [illegible] sui capti[illegible] amore [illegible], ut amore eius adeo [illegible] amandum attenderent. Vide ergo quod maria vestis tue corporalis [illegible] ut in [illegible] assumpta fuit. Maria [illegible] vestis spiritualis, quod est amor, ab ipso corde [illegible] extracta fuit, tamquam stella [illegible] in [illegible] sui sanguinis preciosi. Secunda causa admirationis est, quod sponsa sua hanc vestem sumere placet sponso suo. Unde vestem inconsutilem, que significat caritatem, non voluit dividi, licet corpus suum permisit perforari. In hoc ostendens quod plus amavit tunicam significatam per tunicam quam corpus suum. Unde dicit Augustinus: Tunica domini iam indicavit, sicut et predictum, carnifices pilati non sunt ausi conscindere, et tamen nos caritatem dei, unionem caritatis que est deus, separare. Hic ergo [illegible] separatores dis[illegible] cordias, suscitatores litium, qui Christum dominum diviserunt, dum caritatis fraternam diviserunt. Tercia causa est, quod istam vestem ostenderet est sponsus in illa magna cena. Ubi tot principes erunt congregati, et vestitur [illegible] laudanda sit in morte. Sic ideo semper debet esse parata, ne dicatur de ea quod [illegible] non fuit parata [illegible] tu [illegible] in [illegible] vestem [illegible] ordini, qui debent sustendi in morte. Sic ideo dicit ille: Dum adhuc [illegible] sustinere noli ergo tardare texere vestem istam, ne subito [illegible] [illegible] [illegible] lana et lini, et parata est consilio [illegible] plana [illegible] [illegible], que [illegible] [illegible]. Plana [illegible] que [illegible] nobis sit exhibita. Quod est lana et lini quietem [illegible] tamen ab [illegible] quam [illegible] [illegible]

renouetur/ Ut sic vestem caritatis toto valeas i
corde tuo/ Anima frequenti recordatione bene-
ficiorum dei cor ad ipsius amorem attendam
// Quarta causa est/ quod si hec vestis tibi
deficit turpitudo tua toti mundo manifes-
tabitur/ Ideo dicitur in ps./ Universa delicta operit
caritas & Joh. in apocal./ Beatus qui custodit
vestimenta sua/ ne nudus ambulet/ & videant
homines turpitudinem eius/ O quam verecundum
erit sic nudum/ coram tanta multitudine
apparere// Quinta causa est quia bene sicut anima/ quia
non licet alicui intrare regis celorum sine hac
veste/ Juxta id quod legitur in hester/ quod non licebat
hominem indutum sacco/ aulam regis intrare
/ Saccus iste mundi similis est/ cum quo non intratur in
celorum/ Depone ergo saccum timoris servilis/ ut
amplius solo timore pene non serviens/ sicut
aulam regis celestis intrare/ Hec vestis
nuptialis non immerito appellatur/ quia mediante
quo filius dei unitus est humane nature sorori
nostre regule/ ut vestem habeamus caritatis
Et cum matrimonia carnalia deciunt efficiunt
amicos/ quos hec excellens matrimonium homines
ad amorem non attenderunt // Attende ergo quod
solent fieri vestes nuptiales proprias
Sed filius dei nuptias fecit/ cum humanam naturam
carnem assumendo/ per vestem scilicet caritatem in
hominibus augendam/ Hec est vestis rubea
sive purpurea/ digna in laude bone mulieris
dicitur in prov./ Byssus et purpura indumentum
eius/ Hec est vestis odorifera cuius odor bene-
dictionem patris celestis impetrat/ quia in benedictione
quam ysaac/ dedit filio suo Jacob ut dicitur
ut legitur/ Statim ut sensit vestimentorum eius
fragrantiam ait/ Ecce odor filii mei sicut odor agri

Sermo de operibus fortitudinis

Sponsus/ Dedi armillas in manibus tuis
parvulam que est ornamentum brachiorum
strenuitas sive fortitudo operum designatur
armillam docet habere in manibus Salomon
de uxore/ Dant brachiorum et sacrificium sanctifi-
cationis ordo tuus te invitat offerre deo
/ Datum brachiorum est omne opus laboriosum
quod brachiis exercetur/ Sacrificium sanctificatio-
nis appellatur/ omne spirituale exercitium ut
in lectione et oratione/ Utrumque deo scilicet datum brachiorum
et sacrificium sanctificationis/ ordo tuus te in-
vitat/ Nam datum brachiorum offers deo in
tempore laboris/ Sacrificium autem sanctificationis offers
deo in tempore orationis aut lectionis/ Unde est quod ipsorum
religiosorum pro deo/ labor et studium simul
labor in spiritu/ laborem suum peractum in
operibus active actione vite contemplative
laborat/ Tali modo regula tua labores tuos
dispensat/ ut modo in uno modo/ in alio te optat
laborare/ ne ipsa laboris varietas rem infirmitatem

duces dispensata sapientia in collar ad deum te
invitat deus in Cant. 8. Pone me sicut signaculum
super cor tuum/ Pone me ut signaculum super bra-
chium tuum dextrum/ Dicitur tibi pone ut signaculum
super cor tuum/ passivum devotionis/ pone
ut signum super brachium tuum productum laboris
vel passivum devotionis/ Habes sigillum sal-
vatoris in corde tuo impressum/ Ex laborum manu
habes/ quasi signaculum/ Sicut enim sigillum magis-
trorum conveniunt a tergo et sigilla apponunt/ quasi sigil-
larent/ qui labores ordinis refugiunt et declinant
sunt quidam quasi/ qui dum manent in seculo
pueritie sue acquirendo/ fortiter poterant labo-
rare/ postquam autem tonsi sunt caput bene beatum
recepimus in dorso/ sicut ceteri pane suum cotidie
brachia facta sunt/ Tales assimulantur Sam-
soni/ qui postquam fuit tonsus in sacre/ recessit
ab eo fortitudo eius/ Tales et assimulantur Da-
vidi cum puer adhuc esset/ et armis saulis
indutus fuisset/ non potuit incedere armorum
de gravitate/ In talibus cappa ordinis
ita ponderosa effecta est/ quod prohibitum eam si
induti/ non possunt se movere vel movere // Attende
quod armilla ornamentum brachiorum est/ Est
Ecce quod stultis non videtur/ ornamentum est
et ut consuetudinem si labor ordinis/ Ubi impel-
lebatur pulsatur ad opus faciendum/ sive quod
illius videtur/ cum ministris ad talibus ving-
dos/ Vel cum scriptoribus ad faciendum scriptu-
ram tuam ad cognoscendum tibi ad ordinem ornamen-
tum brachiorum construitur/ Unde est quod Eliezer
Rebecce armillas aureas dedisse legitur in gen.
// Legitur in gen. appendentes .x. siclos/ Per eliezer
Christus/ Per Rebeccam anima/ religiosi sic
// Cui confert armillas/ quando eam strenuitate
bene operandi ornat i. operatur et attenuat per
pondus Christus .x. siclorum autem/ per .x. precepta legis
divine/ attribuuntur/ Omnis humana operatio tam
in tempore quam extra/ ad deum ordinatur et pervenit

Sermo de loquacitate claustralium

Sponsus/ Dedi torque circa collum tuum// Attende
quod collo formantur sermones/ Per torque ergo que est
ornamentum colli adspectus dependens/ significatur
discreta et temperata locutio/ quod maxime
claustralibus convenit/ quibus in tempore silentii
post dispensatis conceditur/ ad predictam quo
loqui debeant in tempore suo/ et sic verba pauca
nunc debent adlimitando qui ad linguam nec sicut dicitur
in prov./ Cum in consideratione ad loquendum venerit
mala/ Sunt enim qui habundant verbis/ quan-
tum aqua habundat ad molendinum/ Et sic
contingit in molendino/ quod aliquando subito
exclusa/ que retinet fluxum aque/ qua amota

fortius et rapidius currit / Sic in multo claustra
libus / audita confusa silencii que aqua labiorum
retinet / tanto maiori impetu currit / quanto plus
continentes siluerunt / et sic in unum silencium infectuo-
sa et prodigiosa fabulacione recompensant / Item
Ieronimus / cum dimittit aquam caput est iurgiorum / quia
aquam dimittit qui se a fluxu labiorum incautus non
refrenat / et talis est caput iurgiorum a. iurgii
discordie et contencionis / Ideo dicit Ecclesiasticus / Ne des
aque tue exitum nec modicum / Ille aque sue
exitum prebet / qui se inanibus verbis non cohibet
/ Vel aliter per aquam fluxa vel confusa cogitacio
iuxta aliam exposicionem significatur / Id est ergo aquam
dimittere / nisi de cogitacionibus statum cordis perdu-
cere / quod est consuetudo fatuorum / iuxta id quod scriptum
est in proverbiis / Stultus statim indicat iram suam / Iram
suam statim indicare / idem aliud est quam aquam
dimittere / et sic iterare / Cum cordis fatui li
gaturam parte sue seculi / sine certa man
suetudine non sit / et ideo in medio est irrelige
/ Ex ista etiam labiorum incontinencia dimissione
sequitur cordis reparatio / que ad modum vasis fic
tile / aqua ab ipso pignere [illegible] / absque
calefactum rumpitur et frangitur / Sic cor fatui in igne
iracundie accensum fluit ebullit de facili igne iur
giorum / Cor enim fatui ebullit stulticiam / dicit Salomon in
proverbiis / Et quanto ebullicionem stulticie / sequitur cordis
fragilis dampnosa reparatio / Cave ergo karissima
cordi tuo ne frangatur sed in verbis tibi factis dis
simulla quecumque tibi illata non rude / Conparans
sicut legitur in Thobia / Audito auriculo fuit sibi illata
inuria / aquam continens tamquam non dimisit sed
silens et dissimulans [illegible] supra
dit eam / et cum diu adhuc iniuria liberare
/ Et sicut puer agnoscit verberatur et in fletum
matre reticere consuescit / Sic totam cum omnibus in
iurias tibi factas quaslibet tibi depone / inflecti
nemini admodum de ipse presumere / et in manum verbum
eos / Si ergo quantum tibi inferatur / nec sententie tue
ab aliquo resistatur / Noli verbis contendere sed
permitte te vinci ne vincas / dicit enim Ecclesiasticus / optimum
victorie modus est in pacis vinci / Attende quam
melius est victum vincere quam proprium / Victum vinci
nec qui tacet et sustinet / proprium aliquid vincere
videtur / qui reddit / Sed amicus vincitur in fratribus quod
victor appareat / Sine ergo karissima pacienti et tempati
simonem tui / nec fluxum cogitacionis et labiorum
retineas / ut in collo tuo ornamentum torques merere
valeas deportare / dicit enim Ecclesiasticus / In vincula pedum
tuorum in compedes sapientie et inpone / et sic fit stabilitas
stabilitatem et pacis dicit ibi / in torques collum tuum //
Tunc collum in torques sapiencie ponitur / quando verba ad
regulam ipsius sapiencie conformantur De obediencia

Capitulum / Debes in aures manibus tuis ponere
rem que est ornamentum aurium signum obediencia
immo id quod scriptum est in proverbiis / Inauris aurea
et margarita fulgens qui arguit aurem obedientem
et est sensus / Sicut inauris aurea fulgens qui argu-
mentum margaritis ornat aurem / ita consiliis sapi-
entis ornat auditorem obedientem / Cum ergo aliquid
tibi iniungitur cum arguens in speciem inaures
aurea auribus tuis appendunt / Noli ergo te reputare
sub precepto tibi facto seu correpcione spiritualiter
seu abiectam sed ornatam / Tunc audi filia
obediencia et inclina aurem tuam per simplicitatem et
oblivisce populum tuum et domum patris tui / per carnalem
et terrorum abiectionem / Et attende quod dure au
res date sunt homini ad designandum quod
obediencia debet esse ad duo / ad agendum scilicet et ad
sustinendum / iuxta illud apostoli ad Hebreos / Obedite
prepositis vestris et subiacete eis / Quod
dicit obedite pertinet ad opera / Quod autem dicit
subiacete pertinet ad flagella / Sunt aliqui
temporales qui sunt obedientes reputantur ad
opera / sed repugnant et murmurant ad flagella
cum eis scilicet disciplina imponitur / cum confessio ad
tendam pro aliqua abstinencia pro suis commissi-
onibus / Tales non habent nisi unam aurem
/ quod est signum latronum / Quibus aut quamlibet
unus auribus carent / ut fures diversi qui ut age rev
lantur / et fures minimi qui ut sustinent possunt
/ de talibus dicitur per Ezechielem loquens auribus pre
cati dicit / preciderunt demonis aures tuas
// Sed aures tenues sunt non pilose ad designan
dum mansuetudinem et lenitatem / que esse
in obedienti iuxta illud Ecclesiastici / Esto in quiete
mansuetus ad audiendum verbum / Aures pilo
sus et asperas habent / qui pungendo et murmuran
do obediunt / Sicut auris semper est aperta / sic obediencia
semper debet esse parata / Ut cum obediens
mandatum non procrastinat / dicit Augustinus / De vi
de prompititudine prompti obedientis dicit David / In au
ditu auris obedivit mihi id est quam cito audivit obedivit
Sed aures debent esse purgate a superfluitatibus
que ad aures pertinent / quod significat Sic obediencia
purgata est / que vult que sunt de suis / Aures obediencia
immundas habent / qui preciunt quod eis iniungatur
quod volunt / non quod nolunt quod eis iniungitur
Et attende quod natura dedit homini unum os et duas
aures / ut sit doctrina / quod minus debeat loqui
et plus audire / sicut ut in illud Jacobi / Sit omnis
velox ad audiendum / et tardus ad loquendum
Et ideo a deo tibus multa data / multa tempora et
dispensavit ad audiendum / paucas ad loquen
dum / Vel ad audiendum et ad tacendum tem
pus est Ecclesiastes dicit / Audi tacens et reverencia acce
det tibi bona gracia / Et ut tacendi gracia acce
dit in silencio cum Zacharie / preceptum est Johannes
Baptista qui interpretatur gracia / Sicut ergo quam iratus
corde rumpe / audi et tace / Sed attende quod natura
dedit homini aures / in anteriori parte apertas et exterius clausas
ut plus exterius ab ipsa via et passionibus vani

loquia, detractionibus, mendaciis, rumoribus clausas aures habeas, solis autem auribus i. sermonibus edificatoriis habeas apertas. Sunt autem quidam qui nobilitatem carnis corporis aurium imitantur. Sunt enim aures pendentes [illegible] naturaliter et sic clausas aperiri et [illegible] apertas. Tales non aures pendentes et caninas habent, qui eas ad terrena et temporalia aperiunt et ad celestia claudunt, sicut [illegible] dicuntur. Erit tempus cum multi sanam doctrinam non recipient, ad [illegible] desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus, cupidi qui uba divina [illegible] aures est contraria uel [illegible] intelligant [illegible] obedientie [illegible] [illegible] est designata. Contra illos quibus quod quod intrat per unam aurem exit per aliam. Contra quos dicitur [illegible] Qui [illegible] bona [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] sapiens cor et intelligibile abstinebit se [illegible]. Et attende quod natura [illegible] aures dedit homini [illegible] quantitate suam, alia [illegible] minora homine, ut tamen et [illegible] [illegible] aures [illegible] ut [illegible] cogitaret homo quod auditum suum debet stringere et coartare, non ad quaslibet uba dilatare. Sunt [illegible] quidam qui admodum muli [illegible] [illegible] patulas et latas habent ad omnia que dicuntur aures et cor applicantes. Tales [illegible] cordis habere non possunt, qui cor [illegible] tumultuosis [illegible] [illegible] recipiunt, quod verba vana et mundana admittunt. Hi [illegible] [illegible] aurium solet dici signum et iudicium [illegible] [illegible]. Tales enim aures prurientes habent, qui rumoribus [illegible] auditum applicant, sicut [illegible] apostolus dicit: Erit tempus cum multi sanam doctrinam non recipient, sed coacervabunt sibi magistros prurientes auribus. Et attende quod natura dedit homini aures solidas et rigidas ita quod eas mouere non potest, nisi moueat caput. [illegible] [illegible] [illegible] animalium [illegible] [illegible] [illegible] cum, et muli, et alia animalia bene mouent aures capite immoto, [illegible] [illegible] quod auditum nostrum non debemus prestare, nisi ubi caput i. ratio [illegible], [illegible] cum auditum tuum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] repugnantibus. Sed admodum asini et muli aures mouent capite remanente immoto. Et attende quod sunt quidam qui habent aures [illegible], [illegible] [illegible] in psalmo: Sicut aspidis surde et obturantis aures suas, que non exaudiet uocem incantantium et uenefici incantantis sapienter. Tales ita [illegible] [illegible] uidentur quod [illegible] quod [illegible] est possunt audire. Sunt quidam qui habent aures

[illegible] [illegible], qui non possunt audire nisi tumultum molendini, ut illi qui laudem popularem [illegible] et in hominum acclamationibus [illegible] [illegible] delectantur. Ideo addit ut audiret ei [illegible] [illegible] ut [illegible] mundanus [illegible] [illegible]. Ideo [illegible] eius [illegible], surdum qui [illegible] [illegible] extraxit extra turbam, et [illegible] posuit digitos in aures eius et dixit: Effeta, quod est adaperire. Tunc surdus extra turbam [illegible] qui ille [illegible] [illegible] uba dei non [illegible] [illegible] [illegible] separatur. Tunc digiti dei in aures ponuntur, quando opera [illegible] que per digitos [illegible] eius auditui imprimuntur. Attende etiam quod est [illegible] surda, [illegible] potius surdus [illegible] [illegible] appellatur [illegible] [illegible]. Sunt [illegible] multi claustrales qui surdi non sunt, sed tamen durum audire [illegible] [illegible] et [illegible]. Sunt etiam quidam claustrales qui uolunt sibi [illegible] aures, sicut dicitur in vulgari, ut quedam [illegible] que non possunt audire loqui [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] appellantur [illegible], ut spirituales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nolunt quibus dicitur: Obsurdescite filie carnis. [illegible] filie carnis dicuntur ille, que detractionibus [illegible] [illegible] celestibus audire nolunt, et tales [illegible] obsurdescunt, quia [illegible] intelligunt quod dicitur [illegible] aliquam [illegible] [illegible] et [illegible] Sermo de aureolla

[illegible] Posui coronam decoris [illegible] [illegible]

Per coronam decoris [illegible] [illegible] [illegible] virginibus illa decoris corona [illegible] que aurea consueuit appellari. Et illa decoris corona [illegible] aliud est, nisi quedam excellentia [illegible] [illegible], que in patria celesti in virginibus [illegible]. Et potest dici quod quoddam capellum de floribus super coronam auream, que est premium accidentale, debetur duplici causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corona [illegible], et secundum [illegible] capellum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Attende quod corona fit de auro et lapidibus preciosis [illegible] [illegible] capellum fit de floribus, [illegible] rosis et [illegible]. Attende quam magnum est habere [illegible] [illegible] [illegible] corona, et erit [illegible] [illegible] glorificatus [illegible] habebunt [illegible] [illegible] floridos [illegible] in [illegible] [illegible] excellentie que virginibus in patria celesti [illegible] [illegible] [illegible] duplicis corone figura [illegible] in Exodo, [illegible] [illegible] [illegible] ut faceret mensam in [illegible], et super mensam coronam, super coronam coronulam, qua figurata est aureolla que super coronam glorie in virginibus supponitur [illegible] [illegible] est quod angelus [illegible] [illegible] virgini et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], coronas aureas de [illegible] [illegible] sua. [illegible] corona debetur victoribus, que maior victoria quam in virginibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carne [illegible] in carne [illegible] [illegible]. Et [illegible] corona debetur regibus et reginis, [illegible] [illegible]

deberet corona / quam sponsis regis celestis quod efficit virgi-
nes / Unde accidit / quod quia virgines tenent locum ecclesie
immaculate / que sponsa est sine macula et ruga ap-
pellatur / Non generatur enim nisi virgo / tu potes generari
primus in corpore hominis qui virgo non est / Si autem
queras que sit ratio / quod in muliere generanda
virginitas requiritur / et non in viro in corpore generando
respondeti potest / quod secundum quod virginis sanitate
signatur / ecclesie militantis et ideo / Unde maior est
tamen integritas in muliere consideranda propter figu-
ram celestium / quam in viris considerando in corpore generate
signatum cetera / ideo propter defectum figure sine sanctitate
[illegible] que sit ad generationem requirit que virgo non
sit propter mortalitatem / ideo dicit Augustinus / Virgines
que corrupte sunt semel / non audeant se plenis
virginibus adequare // Ornatum aurum celes-
tium mandatorum obedientia designatur / Mandata
enim divina veluti aurum sunt preciosissima / quo ornatur
quis ita mandata divina efficitur / Unde dicit Ecclesiastici
pone cor tuum in mandatis altissimi et proderit
tibi magis quam aurum // Attende quibus non tan-
tum monet mandatum pone in corde / si cor ponere
in mandatis / Mandatum in corde ponit qui custodit
gentiam et memoriam / sed ipse cor ponitur
in mandatis [illegible] / Sicut enim cor ponere in re
certa quam affirmatur / certa quam [illegible] sumus / Si
mandata non sunt pone in corde / distas etiam
cor tuum pone in mandatis quod magis est / De
isto enim dicit Ecclesiastici quod dedit ei deus cor ad mandata

Et sic ornata es argento / quod per argentum
nisi eloquium domini dulcedo signatur / nam sicut
argentum dulce sonat / ita eloquia divina
in aure intellectus / bene dispositi / dulce faciunt
melodiam / et super utraque lingua suavis doctrina
est [illegible] / O quam suavis lingua est quod dictum
est mulieri deprehense in adulterio Nec ego te conde-
mpnabo / Vade et amplius noli peccare / O quam
suavis est lingua / quod dictum est Magdalene
peccatrici / fides tua te salvam fecit / vade in pace
O quam suavis est lingua quod dictum est latroni
pendenti / Hodie mecum eris in paradiso / Argentum
ergo dulcissimum est / doctrina evangelica isto
argento ornatur / qui doctrina evangelica in doc-
trina in predicatione afficitur / et vita sua sin-
gularis / Argentum [illegible] argento non ornatur
qui verba dei nescit / et qui verba dei non [illegible] //
Tales comparabitur in iudicio / quia pecuniam
domini sui abscondit / sic dicit deus in evangelio / De isto arge-
nto dicit propheta / Eloquia domini eloquia casta argentum igne
casta dicit eloquia dei / quia castitate docent
Sapientia enim dicit Jacobus / que desursum est primum quidem
pudica est / Item casta appellantur / quia nam
sibi paulatim in sentiens castitatem efficitur / Unde dicit
[illegible] anima suam litteras et carnis mea non
amabis / sicut [illegible] dicit / aspectus legi sine inspicientes i.

ignitas non inquinat / Argentum appellatur propter
sui sonoritatem et propter sui puritatem / Ar-
gentum dicitur igne spiritus sancti examinatum / quia
eloquia scripture a spiritu sancto edita / a spiritu sancto
exposita / Et quia spiritus sanctus ignis expositus
est / eloquia dei ignita sunt / Ignitum enim eloqu-
ium tuum vehementer dicit psalmista / Hec [illegible] tanta
peccata frigiditate constricta / quia ignitum eloquium
illud calefacit non potest / Sequitur in predicta psalmi auc-
toritate / purgatum terre i. cetera septuplum
i. perfecte / Purgatum cetera dicitur verbum dei quia
celum promittit / Et purgatum cetera / quia terra
docet despicere / sola celestia et eterna desiderare
// Et purgatum cetera dicitur / quia tractatores et
doctores eloquiorum divinorum / ab amore terrenorum
debent esse purgati Unde dicit [illegible] / Ignominiosum
valde est / [illegible] spe gloriam mundi et
divitias querere in quo debet alias ad contemptum
temporalium provocare / Hec dicta de ornatu
anime sufficiant Explicit pars de [illegible] cordis. in [illegible] custodia eiusdem

Post tractatum de [illegible] cordis [illegible]
[illegible] sub multiplici distinctione
diffusum / restat ut ad tractandum
de cordis custodia cor et stilum [illegible]
quia enim in corde sedes est anime / iuxta
testimonium Augustini / Et est cor quasi thesau-
rus celestium / Est etiam [illegible] castrum [illegible] in
[illegible] summopere servandum / ut [illegible] monetur
a Salomone dicente in proverbiis / Omni custodia ser-
va cor tuum / quoniam ex ipso vita procedit / Con-
sidera ergo et attende cor tuum / tamquam vas pre-
tiosum quod carius emitur / quod diligentius
custoditur / cuius fractura dampnum incurritur
et difficilius reparatur / Cuius fractura irrepara-
bilis [illegible] / Psalmus [illegible] / Cadet quasi vasa
preciosa / Custodi ergo cor tuum tamquam vas pre-
tiosum / [illegible] sanguine comparatum / [illegible]
est diligentius custoditum / [illegible] super
illud in claustrali disciplina fundant cus-
todiam / ne in dampnum difficile reparabile
cedat et frangatur / et preciosi liquores divi-
[illegible] effunderentur / Erant enim fatuorum effi-
ciuntur / dicit Ecclesiastici / Sicut autem effusiones ponunt
[illegible] in [illegible] / Cor fatui quasi vas con-
fractum / et ideo omnem sapientiam non continebit
Custodi igitur cor tuum tamquam vas preciosum /
Vas dico aptum ad omnes thesauros celestes
suscipiendum / ut id in eo [illegible] iustifi-
catione possideas et honore / Possidebis dicit i.
tenebis [illegible] salute et pace te / Nunc vides
[illegible] thesauros [illegible] nobilium / [illegible]
suorum [illegible] tanta diligentia custodire
et eos [illegible] tamquam [illegible] personale
[illegible] defendere / Ante ergo
a corde tuo quod est [illegible] vero

Josephi bibit / et augurari solet / te tamen in sacro
sustinemus deum / Cum biberis illi maiorem
bibam esse scipha quam tibi dederit / Atten
de quod vas cordis tui quam mutuo concessit
in mutuo / tamen cor tuum debet sustinere ipsum
// Transfertur enim cordis dominium in consensum //
Consuevit enim mundus ad [illegible] parvus quod reddit in
mutuo petere / quod intendit auferre / Noli ergo
ne credere nec dare vas cordis tui diabolo
redderes ei dimiserit reddendo / Vas tuum debet
permittere / cum tibi temptationem et resumptio
nem cordis polluere / Iustificare aut multa
apud / quod vas cordis possideas / Deum enim
id est mundum debet esse vas in quo tamen preciosi
liquoris gratie scilicet et sapientie infunduntur / In
honore etiam vas cordis tui te possidere
monet Apostolus / Si enim vasa in quibus po
nuntur reliquie / habent conferre in honore
/ quanto magis cor tuum debes honorare / in quo
tamen preciose reliquie continentur scilicet et signum domini
tui / Quotiens ad altare accedis ipsum
scilicet te mane cotidie / ut vas tuum in honore
possideas // Fili in mansuetudine serva
animam tuam / et da illi honorem secundum meri
tum et secundum convenientia dignitatis sue / Et
sequitur ibi / Et honorantem animam suam quis
honorabit illum / qui animam suam peccatorum
in munditiis dehonorat / Noli ergo anima esse
velud columba seducta non habens cor ut
dicitur in Osee / Alias perversitatem cor tuum
in prosperis presumptionem in adversis pusilla
nimitatem / Nam fornicatio et vinum auferunt
cor / ut dicitur in Osee // Perturbationum enim
omnium vitiorum carnalium intemperancia desi
gnatur / Recipe cor tuum in adversis pusilla
nimitatem / Nam qui in tribulationibus [illegible]
tur / possessor est cordis ut dicitur Luce
/ scilicet [illegible] / In patientia vestra possidebitis animas vestras
/ Noli ergo a tanta possessione per impatientiam
spoliari / Hec est possessio / qua retenta re
dere potes / qua perdita nichil tenet / Unde [illegible]
refert de Jobe / qui cum rapta [illegible] uxo
re et liberos amisisset / Cum [illegible]
[illegible] plus [illegible] / [illegible] in ceteris
[illegible] numquid aliquid perdidisset / respondit
nil perdidi / persona enim mea mecum est / Ecce
se nil perdidisse dicebat / qui in tanto discrimine
cordis possessionem retinuit / unde dicit Seneca
quod sapiens omnia bona sua secum portat
Custodi ergo te ipsum et animam tuam solicite
dicitur ibi [illegible] cor custodi [illegible] clausum
Considera itaque cor tuum multis alia [illegible]
et attende id esse quasi castrum nobile in terra
inimicorum / ex omni parte obsessum / propter quod eius

custodia est servandum / Ideo exclamat David
psalmo [illegible] / Quod est civitas quod in terra inimico
rum / civitas omnium enim addici [illegible]
/ Custodi ergo castrum tuum [illegible] periculosa [illegible]
cautela toto studio / Bonum enim castrum custodit
qui cor suum custodit / dicit Bernardus / Ante illud ca
strum tenet diabolus obsidiam / in toto [illegible] tamen [illegible]
ne quam mundo / ipse enim est leo qui circuit querens
quem devoret / ut dicitur prima Petri [illegible] que dicit glosa
/ Circuit diabolus tamquam hostis clausos obsessos
muros explorat / an sit aliqua pars murorum in
stabilis / cuius aditu ad interiora penetret / offert
oculis formas illicitas / et faciles voluptates
inde destruat castitatem / auribus proponit tem
ut molliat [illegible] vigorem / linguam [illegible] pro
vocat / manus in [illegible] lascivientibus [illegible]
instigat / honores terrenos [illegible] celestes
[illegible] / et cum latent non possit fallere / apta
addidit terrores / in parte subdolus in [illegible]
tione [illegible] / Contra que oportet esse tui
patiens ad respondendum / quantum ille paratus est
ad impugnandum / Vide ergo et considera quem
eum adversarium habeas / et custodi castrum cor
tui / a tanto inimico obsessum // Attende ob
sessi in castro qui sobrie vivunt / qui parce
dormiunt / quam raro / cum quanto timore / cum
quanta cautela / castro exeunt / quam celeriter
revertuntur / quam diligenter / quam frequenter castri
officinas girant / cum quanta [illegible] securi
tate se invicem excitant / licet aliquando dol
ces et [illegible] cantant super muros ut ad
versarios deterreant / Sic tu anima / Si castrum cor
dis tui defendere et custodire cupis / sobri
esto / Non enim decet obsessum sibi querere
[illegible] / quando adversarium tuum / qui circuit extra
muros [illegible] que devoret / Vigila sem
per [illegible] negligentie et torpori [illegible] rarior
cum cautela ad exteriora negotia et in [illegible]
/ ad tua interna anima revertaris / Corde
tui officinas tam intellectus quam affectus
per diligentem examinationem / visitare studeas
te ipsam et eas que tecum sunt / In labore
in claustro / in cantu / in choro / cum quadam
hilaritate studeas exercitare / et ipso tuo
cantu obsidentes demones deterrere ut
fugiant [illegible]
[illegible] cantu et iubilo / [illegible]
tanta exultatio in [illegible] / abiecit [illegible]
terrenus // Attende quod cum obsessi cum lon
ga obsidione / fatigati fuerint et lassati
consueverunt ad deos suos mittere [illegible]
[illegible] anima ad deum tuum / [illegible]
devotos tuos / ut [illegible] temptationum obsi
dia [illegible] vel saltem debilitentur [illegible]

ti amicitiam nisi odores / que nec uxores quidem dus aque tenes / castro tui cordis / et ab amicis consanguineis .i. sicud Susanna non petest quod est ergo quod vides te obsessam / et furor um non potes / quod est dicere / multis te temptam et doloribus non resistitis / Segantur obsidionis figura in libro 4 Regum capitulo ubi dicitur / quod Naas Ammonites obsedit ... que vocabatur Iabes / Cumque petissent ab eo ipsi foedus / respondit victor feriam vobiscum foedus / ut eruam vobis omnibus oculos / dextros / Et acceperunt inducias donec mitterent nuntios per circuitum / et cum venissent nuntii et nuntiassent nuntius angustias eorum quomodo insurgunt eos / flevit omnis populus / et eos in ... eorum venturus promisit / Et ingressus castra in media matutina / percussit illos qui sedes habebant / qui sedem tenebat plaga magna / et residui autem dispersi sunt / ut non relinquerentur ex eis duo pariter / Attende igitur instructio / quod ta ... ubi ... / Obsidio Naas qui interpretatur ... habes signat obsidionem qui serpens antiquus dyabolus tenet ... cum nam caninam temptationibus impugnando / Quod autem illi qui obsessi erant petunt pacem cum Naas / Signat quod aliquis cogitaciones et affectiones cordis molestiis temptationum fatigate et lassate / tamquam diffidentes quod possint resistere / quasi volunt pacem facere cum dyabolo et se ei per consensum peccati subicere / in quo persona dicitur in ... / prestissimis ... cum morte / et cum inferno fecimus pactum / o quam dampnosa quam periculosa pax in tali ... / qui oculum dextrum vult eruere .i. quia omnem amorem seu cognitionem spiritualem conatur inferre / Resistite ergo / noli pacem facere cum eo ne auferat tibi dextrum oculum eruat / Quod obsessi pati remittantes / per circuitum nuntios miserunt / significat quod anima dampnum peccati ... cor recipit / quod dyabolus / et doloribus et suspiriis suspirium petit adiutorium / tamquam ... aquis tenet castro cordis sui / Quod populus audiens verbis nuntiorum flevisse legitur / signat compassionem sanctorum / qui ipsi fiunt de nobis maxime de temptantibus suspirium petentibus / et compatientibus / anima licet sic dicitur ... / Sancti sunt impassibiles / ut tamen omnino incompassibiles / Quod autem Saul eos liberavit significat liberacionem temptationum / quod ... portant ut tunc ordinem / et insurgit et interfecit ... peccatorum / ita ut possint dicere / quomodo ... i. percutiat a temptatione / et ... aucto ... / Quis appellatur duricia et congeriem peccatorum / ... feci ...

dispersi sunt qui si non fuerunt interfecti a Saul nisi quod non duos simul / a temptationibus eripiat / Cum aliquas temptationum reliquias relinquit in anima / ut sciat cum quo decertare / ne omnino torpescat / Temptatio enim ut dicit Gregorius ... occasio ... ita consumat dominus suos / quod cum ad ... ut anima in humilitate confirmetur et ne omnino ... / Gravissima autem temptatio est omnino non temptari / ut dicit Augustinus / Collige ergo omnia nobilia in libro hystoria ex precedente / Si cor obsessum habes / noli reddere castro / ut facias cum inimico pacem ne dextrum oculum .i. cognitionem dei et spiritualem amittas / Sed mitte nuntios oro / ... per circuitum ut sic per sanctorum compassionem suspirium celerrimum adiutorium tuum possis valeas reportare / qui tibi aliquas minimas temptationes relinquit ut tu in humilitate conservaris et timore / Attende quod non potest diu teneri castrum / ubi non sunt homines defensibiles / ita cor non potest se diu tenere / quod dyabolus ubi non sunt defensabiles cogitationes .i. fortes et viriles / Sicut enim in castris cum obsidentur / ... mulieres et parvuli / Sic facias de corde tuo / ut cogitationes et affectus molles et puerilis extra mittas / et tunc defensabiles remittas / ... mulieres sunt cogitationes / qui circa voluptates et circa ista carnalia ... et tales non defendunt castrum cordis / sed portas perdunt / et hostes intromittunt / ... quoniam ... Nam dicitur / ... immo ... mulieres / populus in medio hominis sunt cogitationes et affectiones in corde quod sedet in medio hominis / hic ... quam mulieres esse dicitur / dum circa mollia et carnalia ... / parvuli in castro sunt affectiones teneres / cum cor sola temporalia diligit / et terrena ista amplectitur parvulus est / Nam omnia talia puerilia sunt / et ideo a parvulis diligi solent / Non convenit hominibus magni cordis parva diligere / sed dicit apostolus / Cum essem parvulus / cogitabam ut parvulus / sapiebam ut parvulus / Cum autem factus sum vir / evacuavi que erant parvuli // Cultura ... que sunt parvuli / ita terrena perpendere ... ... non sunt parvulia apta ad defensionem castri tui / Magna cogita magna dilige si vis magnum habere / ut tibi ... / ... parvuli diligit ... infirmitatem / ...

niam appellat quid quid temporale est / Cura
que corda in sollicitudine occupant / Emitte ergo atras
ro cordis tui milites / et his pugillos simul
obtemperare Salomoni dicenti tibi / Omni custodia
i. perfecta custodia serva cor tuum / Et longe fir-
mius dissererimus / quemadmodum in pravitate cor-
pore morem / ita custodiri perficiam seu discre-
tione quia ut dicit Salomon in proverbiis / Cum dispo-
sitione initur bellum / quod est dicere / quod
cum discretione resistendum inimicis tam
corporalibus quam spiritualibus / dicit enim idem
Salomon / Melior est sapientia quam arma bellica
/ et tubus in certamine dicit / Parum prosunt
arma foris nisi fuit consilium domi / Instanti
enim pugnatores in bello spirituali succumbit
Scriptum est enim in Baruch / Quoniam non
habuerunt sapientiam perierunt propter suam insipientiam

Sequitur de decem stultitiis

Sunt autem multe stultitie / quibus impu-
dentes in bello spirituali succumbunt / quarum
decem denotare decrevimus // Prima stultitia est
eorum / qui ante pugnam se armare nolunt
/ sed tunc primo arma arripiunt / cum gla-
dio lingue / neque fuerint vulnerati / Tales
equo amisso tunc primo de stabulis clau-
dendo deliberant / Ideo dicit Gregorius / Prepara animam
tuam ad temptationem / Preparatio ista est cogi-
tatio de modo resistendi temptationi
/ quod faciendum est antequam pugnet temp-
tatio / Semper enim debent in claustro armati
qui in partibus inter hostes / Sic tu cum [illegible]
cum inter tuos hostes maneas / et tu ipse
clamet / ad arma semper armata incede
/ ut dicenti tibi quoniam / scutum clipeum
patientie et caritatis in opere / voluptati
disciplina nam caritati paupertatis amore obvias
/ ut nos ferias admundum / Clamat ad
arma marescallus domini paulus dicens / Indui-
te vos armaturam dei / ut possitis resistere in die
malo / Et dominus per Job / Memento belli et nec ul-
tra addas loqui / Ideo addit / et nec ultra
addas loqui / quia pugiles domini multa
sustinent et pauca loquuntur / Aliquin pug-
nant sicut mulieres / que multum possunt loqui
et pauca sufferre / pugna enim mulierum gene-
ris est / que potentes sunt in lingua / infirme
autem in manibus sicut dicit Crisostomus / Sic qui multa
dicit et pauca operatur pugnam docet mulie-
rum / Et quibus dicit Gregorius / Ne sis citus in lingua
tua / inutilis et remissus in operibus tuis
/ Considerate deo dicto quod dominus pugnator in pugna
passionis pauca locutus est et multa gravia
toleravit / Secunda stultitia est eorum qui sumunt
arma minus ponderosa / que quasi eorum ponde-
sitate deterentur / sicut autem novitie / que
in principio antequam paulatim se assuefaciunt
/ leviores et inferiora ponderibus autem
tas / plus debito se gravabant in istis / ut posi
amiserunt unum eos honerosa vitio odiosa
penam reddebat / quod figuratum est in David / cui
arma Saulis placuit / arma enim ponderosa
sit armatus portare incedere / cum que ut ait [illegible]
rum consuetudinem non habebat // Tertia stultitia
est eorum / qui in ipso conflictu arma sua proi-
unt / cum ea fortius tenere deberent / sicut in illo
quibus cum insurgit elatio / statim humilita-
tem / cum insurgit adversitas statim patientiam
abiciunt / cum insurgit carnis temptatio
cum vigore mentis amittunt hoc est arma in bello
proicere / Unde dictum est in proverbiis / Talia que
contuleramus arma / que nisi prius abiecta
sint inimica te fortitudine incautum / Arma enim
appellantur exempla sanctorum / de quibus enim dicitur
in Canticis / Quod mille clipei pendent
illa omnis armatura fortium / Arma vero cap-
tolium locus est belli et conflictus / ubi aliquis
frangit accusationum emittuntur penetrantes
usque ad unum / nisi etiam multos istius accusa-
tionum et proptorum hecos / o claustralis sustin
tibi in ingressu capitoli / Hec armatura for-
tium id est sanctorum exempla exponuntur / dum lecta
Martyrologii tibi legitur / in qua innumerabil
sanctorum tormenta recitantur / ut hiis armis co-
tum in loco necessario / nominantur sanctorum exem-
pla / premeditationem et affectum quam consti-
diosissime in formando / dum enim audis aut
/ quosdam dentibus bestiarum laceratos
/ quosdam igne crematos / quosdam oculos [illegible]
sos / sub diversis imperatoribus / et multa ge-
nera tibi indicantur / que precepta / aut sacro-
nes seu exceptiones capitoli que tibi forte
alias gravia videntur / Ideo dicit Gregorius / Perfecta prudi-
entia recollamus / id est gravia non timeamus quod tollamus
/ Nolo ergo breviter tam utilem lectionem / surdo
aure preterire / Unde tibi armaturam necessariam
perfunde / ut in conflictu capitoli hostes tuos in-
ermes / Quarta stultitia est eorum / qui nolunt re-
sistere hostibus ubi facilius resistere possent
Semper ad portas castri residendum est / aut
alibi in loco alto et stricto / ubi pauci pos-
se defendere quam multos / Stulte pugnant
qui inimicos suos angustia loca transire
et transire permittunt / et tunc post se vel defen-
dere / cum totum castrum vel totam terram hosti-
lis exercitus occupaverit / Claustralis ergo ad
portas sensuum hostibus spiritualibus est resis-
tendum / ut visum / auditum / gustum / odoratum
tactum / diligenter custodias et ne quid in predicte

cattam depravatione cordis / in capitulo de custodia
cordis sui explanavi / in alto crinale emineat
turrim ponas / et multis occupationibus arc-
tum strictum facias / ut hosti tuo via non pateat
/ et ibi te defende / ibique resiste / Advertendum
tamen quod planicie est / ubi in otium in discursu
ut intrat dyabolus / Quantum tollis de otio
tantum dyabolo aperte tollis de loco / et aditum
deum destructorem facies / et sic eadem facilius
resistere poteris / in li. 4 regum signum legitur [illegible] / Custodi
[illegible] precepit obstrui / ascensum montium
quos via poterat esse in Israhel / ad est via
de Israhel obstrue / nisi semper honestis occupa-
tionibus arctare / ut nulla dyabolo aditor obstruatur
[illegible] est preceptum Ecclesiastici x° / Attende quia
[illegible] hostem in homine locum dyabolus quam
est presente occupata / non est capax alterius
in [illegible] / semper aliquid boni facito / ut te
dyabolus inveniat occupatum / Attende quod
[illegible] ante castro / illi qui se non moveant
[illegible] / qui non sunt frequentius sagittare / illi
eo qui sibi volunt a sagittis caveri contra
[illegible] solent modo in dextris modo in sinistris
[illegible] / ne eos sagitta ad interitum lo-
co [illegible] / in certo loco veniat / Eodem modo
[illegible] et natantes / [illegible] dyabolus impugna-
[illegible] / quas agiles instruimus sua
[illegible] declinant // Quarta stulticia est eorum
qui nolunt hostem interficere / dum parvulus
est / immo dimittunt eum crescere et informari
[illegible] quia a principio temptationum non resistunt
sed postquam [illegible] prolongam dilationem seu consen-
sum acceperunt / tunc primo pugnare volunt / Ita
hostem nolunt interficere / cum [illegible] interfecti
interficere ergo hostem tuum dum parvulus est / pri-
mis temptationibus resistendo et in principio
[illegible] talis gaudebat [illegible] tuo per moram delec-
tionis / et consensum / eam sic de [illegible] / Beata
[illegible] patitur / Cum mala per longas invaluere
moras / hoc est quod in psalmo dicitur / beatus qui
tenebit et allidet parvulos suos ad petram / per
petram Christus intelligitur / per parvulos primi motus
ad petram quod est ergo parvulos ad petram
allidere / nisi principia temptationum Christo et fidei
[illegible] / desperdere [illegible] / Lubricus est antiquus ser-
pens / et nisi capiti teneatur totus statim illabitur
Sexta stulticia est illorum qui contra pugna-
[illegible] et hostes non cognoscentes eos amicos re-
putant / peiores inimici quos habemus sunt
[illegible] et propria voluntas [illegible]
[illegible] in pugnant [illegible] sunt adiutoria
[illegible] nobis missa / quam hostes nostros
[illegible] / Si ergo [illegible] sensum contradictiones
[illegible] voluntate et [illegible] tuis desperdere pro-

pugnant / contra amicos et adiutores tuos pug-
nas / et contra favores et applausus huius
seculari / hostes tui sunt qui nos decipiunt /
sed [illegible] sapiens non cognoscit et stultus
non intelliget / [illegible] quod dicitur in psalmo / [illegible]
contra [illegible] stultum et nescit quod dicat [illegible]
[illegible] non cognoscit adversarium suum / Septima stul-
ticia est eorum qui de prope volunt pugnare cum
hoste / qui ex propinquitate vires assumunt / et ex
longatione vires amittit / ut est fornicatio
et [illegible] / adtractus voluntates / [illegible]
/ Ut dicit apostolus fugite fornicationem ubi dicit
glosa / Cum aliis viciis potest expectari conflic-
tus / [illegible] fornicationem fugite / ne approximetis
/ Quantum [illegible] fuit quos ab adversis / tamen
[illegible] aduersa / ut ait Augustinus / [illegible]
[illegible] simulat / qui non est ubi [illegible]
[illegible] voluptati est / Si vis voluptatem
vincere / fuge ergo quia [illegible] libido
domat quam in [illegible] maiore famem [illegible]
[illegible] estimat quod ignorat // Octava
stulticia est eorum qui hostem fugiendo vin-
cit / et vitare volunt / qui fugientes magis
insequitur et persequitur / Tales hostes sunt ad-
versitates [illegible] / [illegible] fugi-
entibus / et eas non [illegible] / qui illas
qui eas [illegible] / et eas viriliter sustine-
re [illegible] / [illegible] ad [illegible]
[illegible] est hostes fugientibus / [illegible]
[illegible] / aut magis instat [illegible]
[illegible] adversis // Attende autem [illegible] duplicem
ex adversis / [illegible] fugiendo
artem pugnandi [illegible] fugiendo [illegible]
adversitates et molestias resistendo [illegible]
nos scriptura lib. 2° [illegible] ubi David contra filisteos
[illegible] bellum legitur commisisse / in primo bello
[illegible] contra eas obviam ex adverso
/ [illegible] latenter gravavit / post tergum [illegible]
quod debemus nos molestiis obviare / et eas
[illegible] / et [illegible] tollerare // Delicias
[illegible] / et [illegible] declinare / obviavit
autem caute et prudenter declinare / obviavit
ex adverso [illegible] filisteos / qui adversitates
et molestias [illegible] fortiter et letanter
tollerat / post tergum [illegible] / [illegible]
gaudiorum et deliciarum mundanarum [illegible]
[illegible] / attendens ea prudenter devitat //
[illegible] ergo molestias fuge / [illegible] ad frontem
[illegible] ad frontem delicias [illegible] / sed
[illegible] / [illegible] duo [illegible]
fuge / hoc est [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] molestiis [illegible]
delicias / [illegible] / delicias
blandire / ut decipiat / occurre ergo molestiis
et delicias fuge / [illegible] cautela pug-
nandi in [illegible] / [illegible]
obviam philisteis [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] gravant latenter
post tergum [illegible] suis [illegible]

facere voluit / Quamvis ergo post regnum eius per-
secutatem civitatis Jerusalem persequens de-
struens consecravit / Flevit super eam dicens
quia si cognovisses et tu / Nona stultitia
est eorum qui cum pugnandum esset contra eos
pugnant sensibus / ut odio contra odium garru-
litate contra garrulitatem / stultitia contra stultitiam
cum potius amore contra odium pugnandum
esset / Sic aqua pugnat contra ignem / Unde dicit
Salomon in proverbiis / Si esurierit inimicus tuus
ciba illum / Taciturnitate contra verbositatem
secundum quendam sapientem / Garrulo respondere
minimum est / Sapientia contra stultitiam / Non respondeas
ad stultum / dicit Salomon / iuxta stultitiam suam
ne ei similis efficiaris // Decima stultitia
est eorum qui in pugnatione hostium cum hono-
rabilibus passione vincere quaerendo / sed
maxime in illis qui iniurias hominum pati-
untur sine ictu et repercussione / vincit qui
patitur / Unde Salomon in proverbiis / Ne dicas red-
dam malum pro malo / Expecta dominum et libera-
bit te / Liberabit inquam a magno periculo
/ et labore maximo / Non enim laborares
si vindictam quaereres / O quantum laborant
qui omnes iniurias suas vindicare volunt
/ O quantum iniuriam deo faciunt / quia vos
alteram iustitiam quaerunt / sibi vindictam de iniu-
riis quaerentibus / et in pluribus tamquam super potestatem
ictum in vindictam dicit Christus / et apostoli
unam / Noli ergo dominum dominum suam alta iusti-
tia iniurias tuas per vindictam spoliare / Tu tibi
dicat apostolus / Non vos metipsos defendentes karissimi / Attende ergo illas decem stultitias
pugnantium in bello spirituali et ne sub be-
licitate secundam contra primam stultitiam / arma
tua cum ictum tibi praestat / Contra tertiam stultitiam
ponderosa plus debito arma ne assumas
contra quartam in ipso conflictu arma ne spolias
contra quintam hostibus tuis in stricto et alte-
ro resistas / contra sextam hostem dum pronus est
interficias / contra septimam ut contra inimicos tuos
et non contra amicos pugnes / contra octavam hostes
cum deprehenderis vici assumunt fugias /
Contra octavam / hostibus qui fugientes
magis insistunt resistas / contra nonam contra
gratiam assequas / Contra decimam ad expugna-
dum eos quos sine ictu potes expugna-
re ne labores / Esto tu quanta dispositione
sine districtione contra ipsum bellum bellamoneum
/ Esto tu quanta solitudine / contra cor custodie
/ Omne ergo custodia custodi cor tuum

Sequitur de custodia lingue 2 tracta.
Et quia ad custodiam cordis maxime
necessaria est custodia lingue / 2 unde dicit
Salomon in proverbiis ubi dicitur / Qui custodit os suum custodit
animam suam / De custodia lingue pauca dicere ne-
cessarium duximus / Sicut enim qui vult custo-
dire castrum aliquod / oportet quod diligentia ha-
beat circa custodiam porte / Unde in castris so-
lent fieri turres super porta / Ita ad custodiam
cordis / oportet apponere diligentiam circa custodiam oris
/ Et sicut ad portas castrorum ponuntur portarii
/ qui ingredientes et egredientes admit-
tunt vel excludunt / Ita discretio circa portam oris sem-
per assistere debet / et primus iudicium et licen-
tiam debent dare / Et ingredientes intrare / ingre-
dientes enim sunt cibaria que comedis / egredien-
tes autem sunt verba que dicis / Necessaria ergo
autem tuo custodia / Si vis cor tuum custodire
dic deo tuo / Pone domine custodiam ori meo
Ubi ponenda est custodia ori quia valde ne-
cessarium / quia valde fructuosum / Unde necessarium
/ Nam quicumque sua discretionis ... et ca-
ret custodiam non apponit / est sicut civitas
sine muro / vel sicut vas absque operculo / sicut equus
sine freno / sicut navis absque gubernaculo / Quod
sicut civitas absque muro / patet in libro Salomon in proverbiis
ubi scriptum est / Sicut urbs patens absque mu-
rorum ambitu / ita homo qui non potest in loquendo cohi-
bere spiritum suum ubi dicitur glossa / Si murus silen-
tii non est / patet inimici iaculis civitas mentis
et cum se per verba extra semetipsam spargit ap-
tam se adversario ostendit / quam tanto sine
labore superat / quanto et ipsa mens que vinci-
tur contra semetipsam per multiloquium pugnat
Praeterea quod silentium est munitio cordis am-
et loquacitas eius destructio / Quod lingua
non custodiens sit vas sine operculo / dicit dominus
in lege / In libro Numeri ubi dicitur vas quod non habet
operculum immundum erit / Tales maxime sunt qui
loquuntur illi apud quos nihil est secretum / qui nec
celare nec abscondere / nec retinere nec tacere possunt
quicquid audiunt quicquid vident / in publi-
cum referunt / Cum scriptum sit in Ecclesiastico / Audisti
verbum contra proximum tuum / commoriatur in te / fidens
quod te non disrumpet / Sunt quidam qui dum
vident vel audiunt defectus fratribus / statim ali-
is referunt / quod disrumpere id est crepare deberent / si eos cela-
re oporteret / Quod autem homo linguam non custo-
diens sicut equus sine freno / et sicut navis
sine gubernaculo / patet per beatum Jacobum dicentem
in epistola sua / Si enim equis in ore frena mittimus
ad consentiendum nobis / et omne corpus illorum cir-
cumferimus / et naves cum sint magne a ventis
magna minantur circumferuntur a modico guber-
naculo / ita et lingua modicum / membrum est et
magna exultat vel exaltat id est ad magna procurat

et corrupta. Ecce quomodo primus [illegible]. Expositus est qui
linguam non custodit. Sicut enim equus sine freno
pergit et ubi non vellet, et navis sine guber-
naculo defertur ad pericula, ita homo non guber-
nans linguam suam ad ruinam et ad subversi-
onem tendit. Vere ruinam, quia scriptum est in pro-
verbiis ad [illegible]. Et ad subver-
sionem tendit, quia scriptum est [illegible]: lingua im-
prudentis subversio eius. Secundum illud vulgare: atte-
mptatum vitium est in equo indomito, quoniam ta-
lem et tali equo tenaciter habene convenit
adhiberi. Sicut dicitur [illegible] et fortes habe-
nas [illegible] ne succumbas [illegible] respicit qui
amplior est perfectionis. Perfectus enim est qui non
offendit in lingua, ut dicit Iacobus. Loquens sub-
tiliter et caute, tunc de tempore, aliquando vana et
[illegible]. Sicut dicit Iacobus. Attende et linguam
[illegible] instrumentum esse solius rationis, quoniam ad usum
loquele nam usus loquele tantum in habitan-
tibus ratione natura invenitur. Unde nullus ad hoc
instrumentum debet manum apponere nisi sola ra-
tio [illegible] mali, et ad usum loquele nisi
[illegible] rationis. Videre non qui fructuosi
[illegible] sine linguam custodie, ut [illegible] precipue
linguam suam [illegible] vellet extollere, quoniam
[illegible] modico [illegible]. Dicit enim [illegible] in pro-
verbiis: de fructu operis sui unusquisque replebitur bonis.
[illegible] quod fructus colligere qui lingua extollere
[illegible] confessio [illegible]
[illegible] instructio. Ecce
fructus qui [illegible] verba [illegible] que
apostolus [illegible] ad Corinthios: [illegible]
verba loqui [illegible] quam decem milia verborum [illegible]
[illegible] fructus colligere [illegible] penitens qui [illegible]
[illegible] pendens [illegible] latere pendenti
[illegible] in [illegible]. Ecce [illegible] quod
[illegible] damnatione es. Ecce instructio. Nos
quidem digna factis recipimus. Ecce ipsius [illegible]
[illegible] autem nihil mali fecit. Ecce [illegible]
[illegible] mei domine cum veneris in regnum tuum. Ecce oratio
[illegible] concludere [illegible] superdictis [illegible]
[illegible] et [illegible] linguae [illegible]

[illegible] de custodia lingue [illegible]
[illegible] Sunt autem [illegible]
[illegible] primo est ut attendas [illegible]
dicas, secundum est tu dicas, tertium est ubi dicas, quartum est quibus
dicas, quintum est quomodo dicas, id est modum loquendi [illegible]
[illegible] loquendi ad Colossenses [illegible]
semper sit in gratia sale conditus, ut sciatis quomodo oporteat
[illegible]. Primum [illegible] que
[illegible] sale [illegible] conditur [illegible]
[illegible] quare [illegible] attende
[illegible] baptismi recepisse, tunc
sal sunt [illegible] quoddam lingue
[illegible] non [illegible]
[illegible] quibusdam

[illegible] verba [illegible] et inhonestis et inuti-
libus ad [illegible] et [illegible]. [illegible]
[illegible] tali semper semine linguam
[illegible] autem [illegible]
[illegible] attendas, scilicet quid nocivum [illegible]
quid inhonestum, quid inutile [illegible]
[illegible] est quod [illegible] persuasione [illegible] ad
[illegible] aut ad [illegible]. In-
honestum verbum est quod non decet honestum
[illegible] qualitate
persone cum qua loquitur [illegible]
[illegible] loquitur [illegible] utilia [illegible] que audien-
tibus vel loquentibus prosunt. De verbis autem inutili-
bus [illegible] verbo [illegible] quod
[illegible] reddent rationem. Quid
autem sit verbum otiosum determinat [illegible]
otiosum est quod caret ratione [illegible]
aut intentione pie utilitatis [illegible]
[illegible] replicat et [illegible]
[illegible] et aliquid [illegible] turpitudinis [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
verba recreationis non sunt dicenda otiosa [illegible]
potius [illegible] indifferenda [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] prosunt [illegible]
[illegible] et ad tristitiam [illegible]
[illegible] Tunc verba [illegible] non in different[illegible]
[illegible] potius utilia et meliora [illegible]
[illegible] Si autem queratur quare [illegible]
[illegible] quod de [illegible] otioso reddituri sumus rationem
[illegible] verbum [illegible]
[illegible] sicut dictum est supra. Et [illegible]
[illegible] est ut dicitur illo quod ratione
[illegible] reddemus rationem [illegible] quod est in
[illegible] nostra [illegible]
[illegible] quod sit verbum nocivum, quid
[illegible] quid inutile. Attendas [illegible]
inhonestum, quid inutile [illegible]
[illegible] verba [illegible]
[illegible] amplius [illegible]
[illegible] verbum [illegible] Sicut [illegible]
et [illegible] in medicina. Si [illegible]
[illegible] Sicut verba [illegible] et inhonesta [illegible]
[illegible] generale. Si [illegible] ad auditum
[illegible] et si in [illegible] generale [illegible]
[illegible] qui gignit [illegible]
[illegible] est in medicina [illegible] qui gignit [illegible]
[illegible] autem [illegible]
lingua sale discretionis conditus [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] Secundo atten-
dendum quid dicendum [illegible] loqui debeas
considera qualitatem persone cum qua debes
habere colloquium. Si stultus est, dicit Salomon in
[illegible] Cum stulto non [illegible] loquaris [illegible]
[illegible] Quare autem ad litteram [illegible]
[illegible] cum stulto determinat [illegible]
[illegible] Salomon [illegible] sapiens si cum stulto contenderit

s. cum arguendo / vel ad bonum excitando / sive laceratur / sive videat non inveniet requiem. Unde requiescit cum sapiente et amico habeto colloquium vero autem in regione linguae / nec instruunt / sed cum aliquo loqueris / Considera primo si propter te illo loqueris / Si propter tuam utilitatem loqueris videto ut ipse cum quo loqueris sit talis / a cuius colloquio tibi utilitas valeat provenire / Si autem non propter te sed propter illum loqueris duo praevidenda sunt tibi / Ut ille scilicet cum quo loqueris sit talis qui vel exhortatione tua non indigeat vel ita obstinatus in malo et amore huius saeculi et vitiis ut correptionem alterius non admittat / Aliquid enim sapientem velle docere superbia est et obstinatum corrigere stultitia est / Stultum ergo est in animalibus maxime cum talibus moram habere colloquia quibus ipse utilitatem doctrinae et exempli formam non reportatur / ut illi cum quibus ipse loquitur instructionem / eo quod astute vel correptionem eo quod obstinati recipiunt / Tertium quod in locutionis consideratione / est attendendum quando loquendum est / Nosti enim quaedam loca colloquiis quaedam silentio deputata / Item quando loquendum est eo considerare debes / Dicit enim Salomon in Ecclesiastico Ex ore fatui reprobabitur parabola / quia non dicit eam in tempore suo / Est enim ut dicit Job tempus tacendi / et tempus loquendi / Tempus tacendi reputa si alius loqui inceperit / Unde dicit Job Qui me audiebant expectabant manum meam / Tempus tacendi reputa / cum in consortio seniorum et maiorum tuorum nescis ut in medio magnatorum / loqui ne praesumas docet Ecclesiasticus / Tempus tacendi reputa / cum te malitiosis et observatoribus obsessum videris / in auribus insipientium ne loquaris / ne forte despiciant doctrinam eloquii tui / Dicit Salomon in Proverbiis insipientes appellans incorrigibiles et obstinatos qui odio despiciunt quod quid dicit est // Quartum quod in locutione debet attendi est modus loquendi / quando scilicet loquendum est Et iste modus loquendi consistit in tribus / ut tu attendas quo sono / quo gestu / quo sensu dicas / Sit gestus tuus cum loqueris modestus et quietus / Sonus vero et suavis / non clamorosus non tumultuosus ut docet Seneca / Vox tua sit sine clamore incessus sine tumultu / Sit verbi tui sensus verax non sophistica / et qui sophistice loquitur odibilis est / Dicit Ecclesiasticus Primo ante ... verbum bonum praecedat te / Dicit idem Ecclesiasticus / Sophistice etiam loquuntur proceres qui per terram per sua loquuntur / et valde odibiles sunt quia fraudes faciunt astutiarum / Ecce habes quid dixi tibi / quid loqui debeas cui et quando et quo loquendum est Sequitur de correptione

9 Circa autem circa correptionem primum maior cautela adhibenda est ne nimis rigida sit vel remissa / Sed ut videtur investigare oportet / primo qui sit qui tenetur ad correptionem alterius / et qui non / et in quo casu sit et quo non / Secundo in qualis debet esse correptio // Attendamus autem quod corripere fratrem praeceptum est / et tenentur omnes / tam praelati quam subditi / sed praelato competit / quia scilicet videat et liceat et credit quod sua correptio sit utilis ei qui corripitur / Verumtamen sunt quidam casus / in quibus non obligatur aliquis ad corripiendum alium // Primus casus est quando est spes correptionis / ut in obstinatis et perversis qui potius ex correptione efficiuntur deteriores et ad iniuriam inferendam / quam correptionem et poenitentiam tamen tenentur qui quaerunt / Tunc cessare potest a correptione / quia sicut dicit Ieronimus in ... et vel alius qui odiunt quaerere et tenere debent / Et Salomon in Proverbiis / Noli arguere derisorem / ne forte oderit te // Secundus casus est cum timetur de persona / et agitur criminaliter ubi scilicet obligatur accusator ad talionem i. ad consimilem poenam si in probatione defecerit // Tertius casus in quo non tenetur ad correptionem alterius est / quando culpa illius quem corripere debet nota est praelato / suo tamquam iudici / vel quia factum notorium est / vel quia confessus est in iudicio / vel convictus // Quartus casus est cum in ... ei vacat vel pilatum (?) eque bono vel ad correptionem obligatus non est // Quintus casus est quando multitudo vel potestas est in culpa / ubi correptio plus nocet quam prodest ecclesiae // Notandum tamen quod praelatus corripere debet / tam corrigibilem quam incorrigibilem / sive debilior sive melior effici debeat ex correptione // Privata autem persona simplex scilicet frater non tenetur illum corripere de quo spem correptionis / et hoc verum est de publica et manifesta correptione quae pertinet ad officium praelati / Et cum praelato consistit / quod correptio sua tota ad exitum avertit illius quem corripit / Tolerare cessare non debet / sed culpa est manifesta et propter correptionem aliorum / sed praelatus autem praelatum non tenetur subditum corrigere si scit eum incorrigibilem et in districtum / eo quod ibi nullus fructus est / ut ipse qui corripit emendatur / vel alii qui non videntur / quod sit in periculo / immo tunc debet sapienter dissimulare / Dicit Seneca non corripit ... quem sciebat peccatorem / Debet publice correptione publice delinquentes / et defectus dicit ita Ysidorus / Manifesta peccata / non occulta purgatione purganda / palam ergo arguendi sunt / qui palam nocent / ut dum aperta obiurgatione sanantur illi qui eos imitando deliquerunt corrigantur / Necesse est ut per salvationem multi unius compunctionem quod per unius licentiam multi periclitantur Iste attendenda in correptione alterius

1 Sunt autem in correptione alterius quatuor attendenda scilicet discretio / lenitas / mansuetudo / sive caritas / utilitas / Unde in quatuor modis contingit male corripere primo per indiscretionem / ut si de publice manifesto

[t]amen aliud sine presumptione / vel quod probare non
[pos]sit / vel quod posset in eum replicari / iuxta quod
[di]cit apostolus / Talibus qui peccatis non [illegible]
[in]discrete cum corripit si in corripiendo equaliter
[de]linquit [illegible] / Nam in correptione attendendus est
[mod]us personarum que corripiuntur / Nam sicut dicit [illegible]
[n]on sufflat oculum qui sufflat calcaneum / Sic
[i]n veterano prius agendum est / Vt dicit Seneca
[illegible] adtulit / [illegible] ne increpaveris / sed obsecra
[u]t patrem / In correptione etiam servanda est modestia
[u]t tenendum est cum medium inter correptionem
[re]missionem et indiscretam / dicit enim apostolus ad Tymotheum
[ser]vum dei non oportet litigare / sed mansuetum esse ad
[omn]es / cum modestia corripientem / Cum non potest
[be]nignitate tangi / propterea corrigendi sunt
[ut] dicit Augustinus / Meliores sunt quos corrigit amor
[se]d plures sunt quos corrigit timor / Sed quidam
[cor]ripere presumunt asperitate / et cum non in dono
[illegible] obiurgatione alios corripere volunt / Similes
[sunt] illis qui reficiunt veteres patellas / et fora
[min]a volentes obstruere / imo ictu mallei multa
[ali]a foramina faciunt / vel patellam omnino confrin
[gu]nt / Quid aliud est correptio nisi pastoris [illegible]
[illegible] reparatio / quia ut dicit Gregorius Cor nimis [illegible]
[illegible] confractum / Si autem reparaturus patellam
[ictu]m mallei temperaret / tunc ad reficiendum cor
[con]fractum non tempus / [illegible] correptionem [illegible] dicit
[illegible] / Virga [illegible] nullum corporis [illegible]
attendenda sunt / Et [illegible] dicit / plus proficit amica
correptio quam persuasio turbulenta / Sunt etiam
quidam qui pro transgressione correptionis facientes
[illegible] iam ostendunt .s. aliquid sine caritate
Tales contra iniustos et peccatores cum gladio
iugulare volunt / Sed in omni excessu [illegible]
debet correptio fieri et motus animi ad bonum
indignationis magis [illegible] commoveri / ita tamen
quod correptor iam sibi subiciat / et non aliud [illegible]
[illegible] / Sed quod dicitur Malachie [illegible]
[illegible] nomine eius erat vocata vocabat / [illegible]
[illegible] non in petra / qua [illegible]
[illegible] moyses [illegible] super egiptios
[illegible] in cantico exodi / misisti iram tuam que
devoravit eos sicut stipulam / Non mittitur
iam sed potius [illegible]
[illegible] / Et ad omne quod videtur et auditur
[illegible] non placatur [illegible]
[illegible] plate [illegible] iam tua / Cum [illegible] corripe
[illegible] ut non [illegible] meditatam [illegible]
[illegible] deliberatione iudicio iusto / [illegible]
dicit / Cum apprehenderit cum gladio [illegible]
[illegible] non potest / [illegible] gladium [illegible] qui sua
[illegible] apprehendere dicitur [illegible]
[illegible] melius est apprehendere gladium quam gla
[illegible] quam melius est [illegible]
[illegible] preparari / Audiant etiam quod dicitur [illegible]

dicitur / In libro [illegible] / [illegible] iam inflam
matam / ille [illegible] qui [illegible]
[illegible] / et cum discretione et deliberatione [illegible]
[illegible] contra peccantem [illegible] / ille [illegible]
[illegible] que [illegible] / qui non [illegible]
[illegible] // Tertium quod attendendum est in
correptione est caritas [illegible] ad [illegible]
/ Ego quos amo arguo / Sunt quidam qui
illos proprie volunt corrigere / quos videntur
non amare / Amor correptio [illegible] quibus
[illegible] non videtur correptio / sed [illegible]
[illegible] / Quod ex amore procedere debet correp
tio [illegible] / [illegible]
dicte [illegible] / quid [illegible] nisi correptio
[illegible] / quod [illegible]
nisi amor [illegible] / aliud est [illegible]
[illegible] / [illegible] nisi correptionem [illegible]
[illegible] / Nam qui ex malitia [illegible]
[illegible] qui principaliter et ex deliberatione [illegible]
confusionem fratri vel sorori [illegible]
reptione peccat mortaliter / et si [illegible]
[illegible] / Quartum est quod in correptione
in [illegible] est attendendum est utilitas / [illegible]
[illegible] cum corripitur / qui [illegible] corripit [illegible]
corrigibilem / ubi non est utilitas [illegible]
qui corripitur vel aliorum / [illegible] corripe
peccantem / ubi plus nocet quam prodest correptio
Nam ut dicit Augustinus / Tollerandi sunt mali
[illegible] et desistendum est a correptione [illegible]
[illegible] ecclesie // Attende ergo in correptione
[illegible] / lenitate / caritate utilitate
et [illegible] ad corripiendum [illegible]
[illegible] determinatum est / [illegible]
debet correptio / determinavimus [illegible] libro
[illegible] / per que [illegible]
[illegible] adiuvatus [illegible]
[illegible] de custodia cordis et lingue //
sufficiant / [illegible] de [illegible] cordis [illegible]

Expedito tractatu de custodia cordis
et oris / ad tractandum [illegible]
de [illegible] / consideracionis nostre
[illegible] / Cum [illegible] duplicem [illegible] de cor
[illegible] tractare intendimus / Est cum
cor tamquam liber qui [illegible] est ad le
gendum / Est et tamquam domus / [illegible]
[illegible] / ad [illegible]
Primo ergo videamus quod cor tamquam liber
[illegible] est / Et ita [illegible]
[illegible] / primo [illegible] legende in
libro cordis / sine [illegible] que [illegible]
in [illegible] / [illegible]
et [illegible] legat / Attende [illegible]
[illegible] tuam libros esse in quo legere debes in
[illegible] manifeste

legent omnes qui in medicis apprehenduntur / Liber
etiam est primum scripturam sicut dicitur ab eis / Sed
etiam in Dan. / Iudicium sedebit et libri aperti sunt
libri .i. conscientiarum / que aperte erunt cunctis
omnibus erunt manifeste / que modo ita occul
te sunt / abscondite et profunde / De istis que
in libris scripta reperientur iudicabuntur homines
vel ad mortem eternam vel ad vitam / Testimo
nia enim conscientiarum scripture que libri sunt / Vide
ergo quales scripturas defers ad videndum in
libro conscientie tue / quod est dicere qualia tes
timonia feres in conscientia tua vel vite / vel
mortis / Conscientie enim iudicandorum sunt libri
de quibus scriptum est in Apoc. / Iudicati
sunt mortui ex hiis que in libris erant
scripta / Ve ergo illi qui quotiens se vertit in libro
conscientie sue scripta portat tamen condempnationis sue
Quomodo legendum est in libro conscientie
¶ Sane quis / quid ibi sit legendum respon
deo tibi quod ibi lectitare debes la
mentationem doloris et pene / precedente ex
consideratione propriorum peccatorum / periculorum
miseriarum huius seculi / carmen gaudii et leti
tie / ex consideratione gaudiorum celestium / Ve
dampnationis eterne reproborum / Sicut sunt illa que
in libro Ezechiel / prescripta fuisse leguntur
scilicet lamentationes / carmen et ve / Lege ergo in libro
tue conscientie lamentationem peccatorum defectuum
ut doleas et ut dolendo eas deleas mise
rias huius mundi ut eum contempnas / Nam de
mundo dicitur in Naum / Omnis qui viderit te resiliet
retro sive resiliet a te / Ergo qui non a mundo
resiliunt sed ad mundum saliunt / signum est et
argumentum quod mundum non viderunt / Immo sunt
sicut equus excecatus / qui ad omnem malum
precipicium (?) incautus se impingit / Secunda lectio libri
cordis legenda est carmen .i. gaudium bonorum
carmen in beatitudine eterne ut tu ea appetas
et acquiras / Unde dolor lamentationis cum
gaudio carminis tempera / Tertia lectio est ve dam
pnationis reproborum / ut timeas / ut fugias
De qua scriptum est cum de isto / Mare vidit et fugit /
Quid per mare nisi in hoc loco nisi etiam penarum
amaritudo designatur / Qui ergo mare videt ma
re fugit / quia qui amaritudinem eternam consi
derat / pre timore declinat resistit et cavet (?) /
Ecce triplici lectione subtiliter descripsimus ita
quam necessario debet totum studium / Item
lamentationem doloris / peccatorum / periculorum / miseriarum
carmen spei celestium gaudiorum / Ve timoris
in memoriam recolere precedente ex consideratione
illius / Ve dampnationis reproborum / Ecce quo
modo veniam (?) mature inter duas vides scilicet car
men inter lamentationem et ve / ut dolor lamenta
tionis mala deleat et abstergat / Carmine spei bo

confirmet / Timor supplicii bona conservet / Lege
ergo in libro tuo / Noli esse sicut illi qui libro pro
neglecto semper legere nolunt in alienis / ne illi
qui propriam conscientiam negligentes / explo
rare et meditare nolunt / alias quas in alie
norum doctrinis (?) / de malo alterius ad tuum
inquinet (?) / Vita tua non aliena attende q
ad te non pertinet / Noli inquirere quid intus (?)
tant homines in qua sunt de (?) sede / Desist aut
lamentatione / carmine / et ve / prescripte exponi
illum Cant. / De viro / Deus absque consilio (?)
et sine prudentia / ut saperent et intelligerent
ac novissima providerent / Utinam saperent
... dignitatis eterne / ubi saper dulc
sunt qui expletis purgatorii tortuum (?) perge...
Utinam intelligerent lamentationes .i. mi...
angustias et miserias et pressuras / Et bonum de in
telligerent .i. intus legerent carmen .i. mundum leg(ere)
extra et talibus videtur esse speciosus / delectab
ilis et deliciosus / eo quod quedam pellis
que fucatus et dealbatus est / Et novissima
providerent .i. inferni tormenta / que pertinet ad tran
lectione que ve appellatur / Et loquitur in Cantico
canticorum de corde et de libro / In primo videtur oculus
de intelligit intellectus / in secundo saporat et delectat
affectus / primum tangit cum dicit / novissima / 2o
cum dicit / intelligerent / 3um cum dicit / utinam
saperent / De impedimentis que impediunt legere li...
¶ bro de libro conscientie / et de istis que in illo
legenda sunt / restat dicere de impedimen
tis que nos retrahunt / ne in libro proprie conscientie
legamus / Possunt autem assignari septem impedimen
ta que nos conscientiam cognoscere non permittunt
et possunt appellari septem signacula sive sigilla
libri signati / de quo scriptum est in Apoc. / Di
gnus agnus qui occisus est accipere librum et solve
re septem signacula eius / August. ... probus artifex
Christus est / qui solus potest aperire librum conscientie
/ quem conscientiam ita signat et firmat ut aperiri
non possit quia ipse est qui claudit et nemo a
perit / Sed septem signacula libri / Siquidem amovet septem im
pedimenta / que impediunt ne liber conscientie aperi
tur in libro conscientie legatur / Impedimenta autem sunt
hec / peccatorum defensio / peccatorum excusatio (?) pro
alterius et nostrorum consideratio / peccatorum celatio / ...
ni propositi extimatio (?) / peccatorum multitudo / mun
danis mundanis occupatio / Ecce septem hec cumulata
sunt / que possunt appellari appellari septem signacula
libri proprie conscientie / que conscientiam ita signant et fir
mant ut aperiri non possit / nisi hec septem impedimenta sunt
amota / et hec per illa septem que revelata sunt
in Apoc. / in aperitione sigillorum apertione tertio possunt
notari (?) per ordinem / Legitur enim ibi quod tu (?) apperuisset
angelus sigillum primum / audivit vocem tamquam
tonitrui magni / et ecce equus albus magnus (?)
Et qui sedebat super eum habebat arcum / Ecce ista
revelatione qui in primi sigilli apertione facta est

[illegible] primi impedimenti quod supra posuimus quod est
peccati deffensio. Sunt enim aliqui cum de aliquo defectu
arguuntur statim erumpunt vocem que contra veri-
tatem et clamore se ipsos deffendentes contra
[illegible] tempestatem indicantes. De talibus dicitur
[illegible] Sagitta infixa femori canis sic verbum in corde
stulti. Sicut canis qui habet sagittam infixam se-
mori clamare et discurrere non cessat, sic stultus
dicitur ei verbum quod ei non placet dissimulare
tacere non potest, sed statim per clamores [illegible]
[illegible] cuilibet manifestat. Quod figuratur ibidem
[illegible] equus albus et qui sedebat super eum habebat
arcum. Ad eundem spectat signum. Arcus enim [illegible]
[illegible] significatur lingua maledicti. Lingua do-
losa semper parata ad emittendum sagittas verbo-
rum [illegible] et penetrantium usque ad cor [illegible]
[illegible] susurrantes qui simplicia et penetrant usque
ad interiora cordis. Per equum album corpus casti-
gatur. Tales enim fictione [illegible] loquuntur qui
corporis castitate [illegible] et palam [illegible]
[illegible] sufficere estimant. [illegible]
impedimentum sine [illegible] liberi [illegible] est
peccati excusatio in apertione [illegible] sigilli designatur
ubi legitur: Cum aperuisset [illegible] sigillum, ecce equus
rufus, et qui sedebat super eum datum est ei
tollere pacem de terra, et ut invicem se interfici-
ant. Tunc invicem se interficiunt peccatores quando pec-
catum suum super [illegible] signantur qui unusquisque
peccata sua unus super alium retorquet, ut Adam peccatum
retorsit super Evam, Eva super ipsum Deum. Cum
dicit Deus: Mulier quam dedisti michi dedit michi de
ligno et comedi. Eva autem retorsit
[illegible] serpentem dicens Deo: Serpens decepit
me. Sic qui super alios culpas suas refundunt
se invicem interficere videntur. [illegible]
ad excusationem pertinet, quod [illegible] psalmista
postulat dicens: Non declines cor meum in verba malicie
ad excusandas excusationes in peccatis. Tertium impedimen-
tum est aliorum et propriorum peccatorum consideratio [illegible]
[illegible] sigilli apertione signatur, ubi legitur: Et cum aperuisset sigillum
tertium, ecce equus niger et qui sedebat super eum habebat
stateram in manu sua. [illegible] peccati signi-
[illegible] per stateram in manu tam peccatorum quam [illegible]
pensio designatur. Sunt qui stateram in manu
portant ut illi qui aliorum peccata ad magnum pondus
[illegible] sine ponderare. Sua autem ad parvum
aliorum peccata aggravant, sua vero attenuant et allevi-
ant, sua vero magna aliorum parva reputare. De talibus
[illegible] in Osee: Chanaan in manu eius statera dolosa.
[illegible] Statera dolosa abhominatio est apud Deum. Statera
dolosam appellat [illegible] iudicium [illegible] qui bona sua
[illegible] et extollit, bona vero proximorum deprimit
et attenuat; qui in culpa sua excusator, in culpa [illegible]
fratris semper accusator reperitur. Statera dolo-
sam habebant pharisei qui [illegible] graviora [illegible]

hominum imponebant, digito autem suo movere nolebant,
[illegible] Ezechielis [illegible] aperte [illegible] iram
[illegible] austerus [illegible] aliorum [illegible]
audiant et homines [illegible], et [illegible]
aut et homines [illegible] faciunt. Talis est [illegible]
[illegible] qui sibi indulget et alios gravat, que-
admodum malus exactor tributi [illegible]
se [illegible] et [illegible] impotentes. Contingit enim
quod cum sit petitio in aliqua civitate super
aliqua summa pecunie colligenda, illi qui illam
petitionem faciunt taliter imponunt super pauperes
quod ipsi vel modicum solvunt. Sic multi abbates [illegible]
constitutiones et statuta ordinis et [illegible]
claustri super claustrales et subditos alios
distribuunt, qui sibi nulla vel modica [illegible]
Tales similes sunt [illegible] custodibus
[illegible] incarceratorum, qui [illegible] carcerem [illegible]
quos [illegible] tenent [illegible] large
et [illegible] vivunt, et [illegible] capti-
vis [illegible] et [illegible] assignant, ut
[illegible] in carcerem, nisi [illegible]
[illegible] bene tenentur [illegible]
laxentur [illegible] vincula. Ita [illegible] abbates
[illegible] extra [illegible] claustri [illegible]
claustralem delicate vivunt, [illegible] in claustro
carcere [illegible] et [illegible]
dicant [illegible] fratres, non [illegible]
[illegible] sunt [illegible] unquam
[illegible] claustri intrant, nisi [illegible]
[illegible] capitulum [illegible]
[illegible] et [illegible] rube-
[illegible] et hoc in statera dolosa [illegible]
[illegible] impedimentum libri claudens [illegible] est
ut super [illegible] peccati [illegible] celaris
[illegible] est, peccata in confessione celare
ne [illegible] et [illegible]
et hoc signatum est in apertione quarti sigilli [illegible]
Et cum aperuisset quartum sigillum, ecce equus
pallidus, et qui sedebat super eum nomen illi mors
et infernus sequebatur illum. [illegible] pallidus
nisi [illegible] signantur qui [illegible] timere [illegible]
[illegible] ut appareat hominibus [illegible]
[illegible] quod mors sedebat super equum pallidum
[illegible] est [illegible] quod [illegible] qui morte
in [illegible], super corda [illegible]
[illegible] sedet, quia [illegible]
[illegible] mors
super [illegible] sedet [illegible] quod vivant
[illegible] mortui [illegible] est [illegible]
[illegible] impedimentum est bonorum in corde [illegible]
positorum [illegible] suffocatio. Sunt enim aliqui
qui multa bona [illegible] et [illegible]
in corde strangulant et [illegible]
semper [illegible] retenti [illegible] ad effectum perdu-
cunt, et hoc est quod in apertione quinti sigilli designatur.

Unde ibi scriptum est, quod cum aperuisset quintum sigillum, vidi sub altari animas interfectorum, et clamabant voce magna: Vindica sanguinem nostrum deus noster. Quid altare nisi cor designat, super quod omne sacrificium deo offerri debet. Quid per interfectos clamantes vindictam nisi bona proposita in corde suffocata dum ad opus sive ad effectum non perducuntur, que clamant contra illos qui multa proponunt et promittunt et nil solvunt et que in conspectu dei eos accusant. O quantam gratiam deus facit illi cui dat bonum propositum. Et quantam culpam committit qui idem propositum aperire se non sinit, dum ad effectum operationis amore peccati impediente non perducit. Propter quod monet apostolus ad Thess.: Spiritum nolite extinguere. Spiritum extinguere est bonum et sanctum desiderium in se ipso suffocare. Unde Jeronimus: Venit filii nostri ad partum et non est virtus pariendi. Cum dicitur in Ysa.: Ve pregnantibus et nutrientibus in illis diebus, i. in morte. Sextum impedimentum est peccatorum multitudo. Hec est quod multos retrahit, multos impedit ne libros conscientie aperiant, ne in conscientia sua legant. Videtur enim eorum late stantes quorum exempla retrahuntur, propter quod est de deo in ecclesia, non sequuntur turbam ad faciendum malum, i. exempla multitudinis, nec etiam inducant ad descendendum. Et hoc est quod in apertione sexti libri signatur ubi legitur: Cum aperuisset sextum sigillum, terre motus factus est magnus, et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus, et luna tota facta est quasi sanguis, et stelle ceciderunt de celo. Quid per terre motum magnum nisi in mundo peccatorum multitudo designatur. Quid per solem nisi maiores prelati ut episcopi et archiepiscopi designantur, a quibus lux scientie et doctrine et calor caritatis recesserunt, et est contra quod dicitur: Solem in ... effectum tamquam saccum. Per lunam autem minores prelati ut abbates presbiteri ... qui quasi sunt in sanguine, i. in peccatis. Per stellas vero subditi designantur qui in terram ceciderunt, i. ad terrenam cupiditatem sunt penitus inclinati. Hec maxime erit in fine seculi quando omnes pauci exceptis ... Septimum impedimentum conscientie est occupatio nimia in mundanis. Tales enim curam conscientie curare non possunt, quos amor mundi et multiplici occupatione ligatos tenet. Tumultus enim mundane occupationis in corde hominis facit quod non potest audiri quod legatur in conscientia,

et hoc est quod in apertione septimi sigilli denuntiatur ubi legitur: Cum aperuisset septimum sigillum factum est silentium in celo quasi hora dimidia. Quid per celum nisi conscientia. Quid per silentium nisi conscientie pax designatur. Vix enim hora vel dimidia fit in ea silentium, et hoc maxime tum tempestuoso et tumultuoso. Cum seculi curis occupatur, dicitur: longe est animus qui in cogitationibus seculi fuit occupatus. Ecce illa vii impedimenta quibus cogitationum conscientie tollitur, nisi velum intellectus in apostolo extenti, et ut sublevetur velamen. Si vis in libro conscientie tue legere, peccata tua ne defendas, et eadem ne excuses a defectibus tuis, peccata premissa ne consideres, peccata per oppositum non celes, propositum bonum in corde conceptum non intimeas, in mundo non occupes, et sic in libro conscientie tue poteris legere, et librum eundem conscientie emendare. Quid est quod videmus libros parva missale vel antiphonarium male emendare, et librum conscientie tue, in quo omnis scriptura meditabilis est, in extremitatem dimittas. Ora igitur deum qui omnipotens est ut librum tuum ... aperiat et superdicta vii signacula ... ut in libro conscientie tue legere et ipsum emendare valeas, ut in die iudicii cum libri aperientur tam ... tue ... iudicis et sententiam diffinitivam possis valeas reportare. De apertione cordis admonitio hospitis domini. De ... secundo de cordis apertione ad similitudinem libri restat dicere, quo cor ad aperiendum ad similitudinem hostii domus ad dignum hospitem suscipiendum. Et attende quod apertio cordis amor est. Hostium cordis aperit ille qui pauperem in cordis affectum suscipit. Cor illorum quibus scribebat Machabeus aperiri desiderabat cum diceret: Adaperiat deus cor vestrum in lege sua. Lex ista lex magni dei immaculata amor est. Quid est in lege dei cor aperire nisi preceptum dei et proximi in se ipsum eadem plene. Postquam considerandum est quare et quo cor aperiendum ... deo. Dicitur quare et quo aperiendum est primo. Et ideo quod aliquando dicitur deus cor aperire, aliquando ipsum cor aperire dicitur deus. Homo aperit cor suum deo et ipsum ad dona ... peccata in confessione revelando. Sed autem cor hominis aperire dicitur et homines ... dei ut ... operantur. Dicitur enim: Omnia opera nostra operatus es in nobis domine. Aperi igitur ... ad hostium ... dicenti in Cant.: Aperi mihi soror mea amica mea, quia ... est ...

qui dicit in apoc. / Ego sto ad hostium et pulso
si quis mihi aperuerit intrabo ad eum / Et no
tandum pulsatio que ad hostia pulsari solet
consuevit fieri manu vel aliquo quod manu te
netur / puta / lapide / virga vel baculo / Nam
et sponsus / in similitudine sponsum duplicem
pulsatorum sponsi ad hostium cordis sui ut
aperiat / scilicet blanditorum et flagellatorum / pul
sat cum manu blanditorum / pulsat virga vel
flagello baculorum / Et sicut dici solet ille
qui pulsat cum magno strepitu quam non vel
vacua manu / unde signum est quod aliquid
apportat / et tales festine et hylariter recipiun
tur et ei cum gaudio et festinatione aperitur
/ Quanto magis debes o anima sponso tuo pre
tanti aperire / qui cum tanta multitudine
bonorum pulsat ad hostium / Venit enim per
omnia bona cum illo / Ipse enim christus est pretium
omnium bonorum / ut ait apostolus / et bu dicti
quem sciam tamquam gratie cum glorie loco adque
intrabit negare non potest / 2m quod legitur cum
respondit ad quem intrabit deus / scilicet cum
intrante manu plena / sinistram donis
temporalibus / dextera non spiritualibus donis
/ Sic scriptum est in proverbiis / longitudo dierum in dex
tera eius / et in sinistra eius divitie et gloria
/ Ve igitur illis qui donis manus sinistre vete
pistis donis scilicet temporalibus / dona spiritualia
ad desserentem expellunt et claudunt in potatu
/ Contra iustitiam est donum recipere et donum
tem expellere / Tales sunt de quibus scriptum est
in Cant. deut. / Incrassatus est dilectus et
recalcitravit / Idco dominus per se dicit / Beati
tas et misericordia sunt / Ve etiam illis qui pri
ma cupiditate in minimis contentati / ut etiam
gemunt quas mittit / ut resignunt gratias / Isti sunt
sicut canis vel cattus / quibus si porrigatur
aliquid / prima aviditate sua manum po
rigentis non attendunt / sed etiam dentibus
morsellum arripiendo ledunt / Ve etiam illi
quibus ista minima seu modica bonorum
temporalium sufficiunt / et maiora non habituri
diffidunt in illo / In cuius manu sunt omnes
fines terre quos aperiente manu suam omnia
replebuntur bonitate / Attende quam detes
tabile est obsurdescere / et hostium non aperire
illi qui cum munus pulsat / blandiens et obse
quens cum beneficiis suis / fere hostium cor
dis nostri frangit et obruit / et tamen ei non
dignum aperire / pulsat etiam ad hostium cordis
tui flagellis in minimis unde quibus domum quam
ascendit et gratis / vel etiam subuertit et obruit

et tamen sompnus peccati depressi pigritantes non
dum aperire / ad hostium cum cordis tui pul
sat / doloribus timoribus / et aliis angu
stiis / domum ascendit et tamen grauiter eius
subditur egritudinibus / et penis corporalibus
subruit etiam morte / ut etiam tunc appare
nolunt in penitentiam corda / Ista sunt duo re
ma instrumenti bellici / qui arietes appellantur
scilicet largitio blanditorum et percussio afflictio
num quibus etiam munitissime ciuitates so
lent obrui / Sed quid sunt minora prauitate cordis
peccatorum in mobilis persenat / dicat igitur sponsus
ad animam / aperi michi hostium cordis tui per
consensum liberi arbitrii / cum libertas in
apertione notatur / quasi dicat / Tu potes aperire
si uis / Et nota quod sequitur Soror mea amica
mea columba mea inmaculata mea / Et
te in quatuor nominibus eam appellat / sororem / amica
columbam inmaculatam / quasi dicat / aperi mihi
soror in incarnatione / ubi natura humane ibi accep
te quamnandum / Amica mea in passione Co
lumba mea in spiritus sancti emissione / Inma
culata in glorificatione / Aperi mihi cor ad orati
onis ad confessionem / sponsum ad amorem / brachia
ad amplexum / manum ad elemosinarum lar
gitionem / Et merito debes ei omnia hostia aperi
re tua quia ipse prius omnia ostia sua tibi aperuit
/ Non ne latus suum in cruce tibi et peccate aperi
primsit / quando unus militum lancea latus eius
aperuit / et continuo exiuit sanguis et aqua
Hec autem fieri voluit ut aperto hostio lateris
pateat tibi accessus / ad cor christi tui / quod tibi
in ipsius lateris apertione apposuit et expo
suit caritatem in estabilem vehementiam ondendo
/ Quod admirans Job ait / Ad celos quasi in c a
q a c cu c r / Ad etiam sunt in corde suo impius
ussicer / nisi quedam apertio hostiorum / ut ibi
tamquam ad locum munitum a facie tumenti fugi
as / ut ibi tamquam in abscondito faciei sue te
abscondas / sic psalmista dicit / Ingredere in petram
abscondere in fossa humo / quam petram nisi
christus signat / dicente apostolo / Petra autem
erat christus / Ingreditur ad petram qui confugit
ad christum tamquam ad spem et unicum refugium
Ipse enim petra refugium herinaciis / herina
cius idem est quod hericius qui natura prudentie
semper armatus incedit / Sic penitens semper
armatus incedere debet armis prius Comes
cum et ciliciis / arma sunt penitentium ut dicit Job
// petra igitur refugium herinaciis id est christus refu
gium penitentibus / fossa non humo caro
appellatur / fossa videlicet fossoris lancee et clauorum

fodiunt enim manus meas et pedes meos/ dicit
ipse per prophetam/ In fossa huius absconditur/ qui pingit
memoriam in vulneribus passionis et meditatur
hoc est quod moyses dicitur in Exo./ ponam
te in foramine petre/ et mea dextera protegam
te/ fforamina petre appellantur vulnera christi ad que
confugiendum est ut dextera protegamur
te/ Ecce quomodo anima sua dicit tibi aperi
verecundum quod sit tibi hostia tua ei non aperire
Ei dico clamanti ad hostium et dicenti aperi michi

de apertione cordis proximo facienda

8 Sexto de apertione cordis proximo facienda/ restat
dicere de eiusdem apertione facienda proximo
nostros. Eum qui cordis viscera/ proximo precludit
karitatem clauditur/ reprehendit Jo. 3 in canonica
sua/ Qui viderit fratrem suum necesse habere et
clauserit viscera sua ab eo/ quomodo caritas dei manet
in eo/ Si ergo defectus caritatis ad proximum viscera clau
dit/ eadem caritas si affuerit viscera aperit/ in
troducendi sunt ergo proximi/ per pietatem in hospi
tium cordis/ 2m quod monetur Ys. 58./ Egenos
vagosque induc in domum tuam/ Ex potest que
re Si egeni et vagi in domum tuam cordis sunt
introducendi/ Quid est quod scriptum est alibi in
Eccli./ Non omnem inducas in domum tuam/ Quid
est quod ibi omnes indifferenter introduci videtur
cum egenos vagosque nominat Ecclesiasticus non omnes
introducendos persuadet cum dicit/ Non omnem
hominem induc in domum tuam/ Respondendum
quod omnes homines introducendi sunt in affectum
caritatis/ non autem nisi pauci in secretum
private familiaritatis et secretorum communicationes
quasi cum eo presentium hic/ qui ad prima
tas familiaritates et secretorum communicationes
omnes indifferenter recipiunt/ Sic in eligendo
amicum in familiaritate amicitie quatuor precipue
sunt attendenda/ sicut hic exponetur// Primum est
discretio ut non amicum elige discretum/ amicitie
enim stultorum solent esse nocive sicut dicitur in ...
Amicus stultorum similis illis efficitur/ quia dicit alii
etiam stulti sibi copulat/ similis efficitur
stulto/ Amicitie enim stultorum parum durant
et de facili dissolvuntur/ eo quod ... stultus instabilis
bilis/ et prava occasione de amico efficitur inimicus
// Est enim amicus qui convertitur ad inimicitiam dicit Eccli.
Et talis est amicorum qui animi levitate et temeritate et
puerili affectu ducuntur/ et ideo tales amicitie de facili
solvuntur/ quia non habent discretionis/ ... sui
... de tali dicit Tullius/ Ut exemplum quia
non illo bellum gerere cum quo familiariter vixerit/ Et amabiliter est amicitiam premere
in affectu/ ut pueri nos amicos imitare vaga
quadam sententia/ Unde Cardinales plurimum in ...
... et dispendiosius cum ... est //

Summum est bonitas/ Mali enim nequeunt esse amici/
Unde dicit Tullius in libro de amicitia/ Hoc primum sentio nisi
inter bonos amicitiam esse non posse/ Quia nullus potest
esse verus amicus/ qui veritatem non diligit/ Et
dicit Augustinus/ Nemo potest esse verus
amicus hominis nisi ipse fuerit primus amicus veritatis
/ Item dicit idem alibi/ Hominem recte diligere non
novit/ qui eum non diligit qui eum fecit/ hoc
est quod inter bonos fortius solet esse/ dilectio
nis vinculum/ et hic amplior facit amorem/ quam
fuit in aliena patria/ Volunt enim amari se qui
fuit eiusdem patrie/ quia sunt unius patrie ac si
essent fratres/ Et idem facit quod mali bonos
habent odio/ quia sunt diversarum patriarum et quasi contrariarum
/ Unde si boni inter se non amavit sicut amici erunt
dicto dicit dominus in Evangelio Jo./ Ego dedi eis sermonem
meum et mundus eos odio habuit/ quia de mundo
non sunt/ sic alibi/ Si de mundo fuissetis mundus
quod suum erat diligeret/ 3m quod attendendum est
in eligendo amicum ut ille non sit iracundus/
dicit enim Salomon in proverbiis/ Noli amicus esse homini
iracundo/ Homo enim iracundus est uelud lignum ignitum
/ quod comburit tangentem se/ et est velud lignum
spinosum/ quod pungit amplectentem se/ Ideo
licet sit amandus cum familiaritas cum iracundo
/ precaveat eius amicitia non durabit/ Unde
enim amor igne ire usque non durare/ Mansue
torum autem amicitia eligenda est/ quia dulcis patitur
fieri durabilis/ Ideo hic dicit Eccli./ ffili in man
suetudine opera tua perfice/ et super gloriam hominum
diligeris// Attende quod opera in mansuetudine
non tamen in ope/ quod multi faciunt/ sed etiam perfice
iubet/ quod paucorum est/ et subdit fructum suum
subiungit/ et super gloriam hominum diligeris i. plus
quam mundana gloria/ que ab hominibus multum
diligitur/ Quartum quod attendendum est in eligen
do amicum est/ quod non sit superbus/ Superbus
enim nescit esse servus sed semper vult dominari et talis
nescit esse amicus/ In amicitia enim maxime
paritas attenditur sic maior per sitem minori/ Unde
dicit Jo./ Quod amicitia aut pares accipit aut
facit/ et quia superbus parem esse nescit/ Non est
aptus ad amicitiam/ nisi ponat ad contumeliam
et iurgium/ dicit enim in proverbiis/ Ubi fuit superbia ibi
et contumelia/ Quintum considerandum est in e
lectione amici est fidelitas que consistit in extima
tione amoris in omni tempore tam prospero quam ad
verso/ Omni enim tempore diligit qui semel diligit/ dicit
Sapiens/ Et tali amico nil est comparandum sicut dicit Eccli.
Amico fideli nulla est comparatio et non est digna
ponderatio auri et argenti/ Et bonitas fidei i.
fidelitatis eius/ Quare non est digna/ Quia fidelis
amicus semper manet et etiam post mortem
quod nec aurum nec argentum/ ffidelis amicus assimilatur

am temporalem quam spiritualem / quod nos auro
non argentum / sed cum in eodem libro animus
adeo meditantium inter **de cordis stabilitate**

Post tractatum de apertione cordis sub
multiplici divisione diffusum / adtrac
tandum de ipsius cordis stabilitate / attendam
cordis stabilitatem commendat apostolus dicens
optimum est gratia stabilire cor / Et ut optimus
est cum cor stabilitur quedam ymago / sive re
mitatio eternitatis / ubi omnia stabilia sunt
et inconcussa / Notandum autem quod cum duo sint
intellectus et affectus / stabilitur anima in intellectu
per fidem / quantum ad intellectum / in bonis autem
per fortitudinem quantum ad affectum / Attende
quod illi intellectum stabile non habent / qui modo
[illegible] apostoli omni vento doctrine circumferuntur
[illegible] intellectus in diversas cogitationum spe
cies variatur / Contra quod dicitur Eccli / qui credit
cito levis est corde / quod est dicere / homo le
vitatis venit quod homo cito credit .i. subito
et sine deliberatione / quod maxime contra illos
dicitur / qui spiritibus erroris attendentes ab
infallibilibus testimoniis / scripturarum recedentes
[illegible] s. in auguriis sompniis sortilegiis fidem
ponunt / De stabilitate vero fidei loquitur po
dicemus super quod ergo propter quod fundari debet
noster intellectus // Circa primum notandum xii
sunt articuli fidei nostre iuxta numerum apostolo
rum qui symbolum composuerunt / que sunt
xii fundamenta civitatis / de quibus loquitur Iohannes in
Apoc. / Hec sunt enim fundamenta super que debemus
stabilire mentem quod dicitur in Proverbiis / Audi fili mi
disciplinam patris tui / et ne dimittas legem
matris tue / Et primum est cum isto / Vivit deus
est illud quam fidem suam numquam mutavit ab eo
primum fundamentum sunt articuli fidei nostre
pertinet ad patrem / sex spectantes ad filium / primum
illorum iuxta divinitatem / quinque alii iuxta humanitatem
quinque ultimi ad spiritum sanctum / Primus articulus Credo
in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre / Credo .i. fide tendo in deum
Credere enim in deum ut dicit Augustinus / est credendo in
eum ire / et credendo diligere / Et ideo quod multi cre
dunt deo / qui non credunt in deum / credere enim deo
est credere vera esse que a deo dicuntur / quod faciunt
multi sed pauci in eum credunt .i. in eum credere
et amore tendunt et sic multo plus dicitur credere in
deum quam credere deo / Deum patrem omnipotentem
valde dulce esse / fidei enim patri non deest bona
voluntas ad filios proprie patri unde qui
numquam obliviscetur filiorum [illegible] dicit ipse dominus per ysayam
/ Et sicut patri non deest voluntas / ita omnipote
ti non deest potestas / complendi illam bonam voluntatem
patris omnipotentis plena et integra fide committimus

unique adherere qui ipso relicto adherent dyabolo crede
ntes se sine mentitos / si deus sinerent quod dyabolo
vel libentior sit voluntas vel maioris potestatis
ad providendum eis qui sibi serviunt quam deus // Creatorem
Creatorem celi et terre / Creare est de nichilo aliquid
facere / Ad declarationem huius ubi quod dicitur Celi et terre
dicitur in symbolo patrum factorem celi et terre visibi
lium omnium et invisibilium / Ex opposito fides est contra heresim
manicheorum / qui dicunt ista visibilia esse a principe
tenebrarum s. dyabolo / sed invisibilia non a deo //
Secundus articulus sive fundamentum super quod debet
stabiliri cor nostrum est iste / Et in Iesum Christum filium eius unicum
hic autem sensus / Credo .i. fide tendo in illum Christum qui
est dictus Iesus ab eo de ipso quod ipse est Ihesus
s. salvator eorum qui ei adherent / Et quod ipse sit
Christus .i. unctus per benignitatem et mansuetudinem
nam Ihesus enim salvator Christus unctus interpretatur
// Filium eius .i. credo quod ipse sit filius eius
dei cui semper honor est / In hoc autem quod dicitur filius dei
insinuatur quod ipse sit deus / Sicut enim filius dei
hominis filius homo est / filius canis canis non alter
ius speciei / ita filius dei deus est / Unde dicit Augustinus
in libro de symbolo / Id quod est quod genitor est id
quod genitum / non generat homo bovem / ovis canem
sed homo hominem deus deum // Dominum
nostrum // Attende Christum dominum nostrum esse duplici
iure s. creationis et redemptionis / [illegible] vi
[illegible] aliquis dominium [illegible] solus
creator / Contra vulgare dominium Christi videntur facere
qui dulce in mundo affectant / Et qui [illegible] nobilitate
[illegible] volunt [illegible] / et qui [illegible] re
[illegible] / Attende illum solum [illegible]
dominum / qui superare potest [illegible]
sunt [illegible] // Non habent [illegible] dominum [illegible]
qui non potest ei restituere animam suam / si eam [illegible]
ipsum amisit // Non habent sine aliquis [illegible]
qui non potest ei restituere vestem novam / si vetus
[illegible] vestes veteres consumpsit // Et [illegible]
maior de Christo / cui sunt debentes / que idem solet
requiri / propter sapientiam meam quod [illegible] / [illegible]
[illegible] salvare [illegible] / [illegible] eius benignitas
/ tu Christus .i. unctus [illegible] filius dei / [illegible]
pro [illegible] eos qui [illegible] // [illegible]
[illegible] deus // Tertius articulus [illegible]
inter eos / qui pertinet ad humanitatem est hic / qui
conceptus est de spiritu sancto natus ex Maria virgine / Conceptus est de spiritu sancto
.i. in operatione spiritus sancti / quia opus suum [illegible] ab [illegible]
virgine / quod [illegible] fuit [illegible] / et [illegible] inde
corpus [illegible] / et in instanti infudit animam ut [illegible]
[illegible] esse verus homo / et verus deus / ut fuit
anima infusa circa quadragesimum diem [illegible]
sicut dicitur in aliis / immo fuit [illegible] perfectus [illegible]

et vritudine absque corrupcione / quia ut dicitur Ie-
remias ait / Nomen eorum dues super terram / astri-
tum dabitur meo // Nota quod filius dei convenie-
menti desiderio nostre liberacionis / noluit
prosperare temptas operaciones nec que essent in
alia tempore / sed statim corpus fortiter conpre-
et creatum // Nota quod xpistus in conceptione
culpa caruit / in nativitate matris sue dampnum
virginitatis non intulit / ut ei dolorem tamen fuit
in quo dedit nobis filium / ut benigne ipsum etiam
matres suas habeant / ut sint eis tamen dolores
vel dampnacionis / nam deperitur offensa
dicit Ecclesiasticus / maledictus est a deo qui exasperat ma-
trem // Et illis autem qui bona parentum super-
flue expendunt et male nostre subtrahunt de
Salomon in proverbiis / qui subtrahit aliquid a patre
vel a matre / et dicit hoc non esse peccatum particeps
est homicide / Quartus articulus passus sub
poncio pylato etc. in 2 est. Attende debes
fidelis anima / quanta pietate sic passus et oppressa
que etiam indigna erat mea scilicet pylato cum
esset infidelis tanti affixus est / quod ait
vilissimum genus tormentorum / in qua perducitur
ipse ad mortem / vel ad clamores iudeorum
et militum insultancium et dicencium / Si rex
israhel est descendat de cruce / noluit descen-
dere in signum / quod tu debes perire ad dexteram
diaboli / seu quorumcumque carnalium amatorum non
descendas / Attende etiam quod in morte eius
tenebre facte sunt super terram / terra mota est
/ petre scisse / sepulcra mortuorum aperta sunt
in quo duricia cordis hominum condempnatur
iudeorum [illegible] dicencium / Compatiuntur ele-
menta conditori suo / [illegible] quia non
potest videre mortem [illegible] / collaborat laboranti
terra movetur petre scinduntur velum templi
scinditur et sepulcra aperiuntur / solus vero
homo non compatitur / pro quo solo solus xpistus
patitur / Sepultus est etiam [illegible] corpus [illegible]
esset dandum corrupcioni secundum quod psalmista / Non
dabis sanctum tuum i. xpistum videre corrupcionem / Ha-
buit tamen in illa absconsione sepulture aliquid
assimilari / o anima bona sepulto [illegible] facere
sepulturam [illegible] et spiritus [illegible]
[illegible] ipsum [illegible] recondendo [illegible] cum
[illegible] paupertate et humilitate [illegible]
xpistum cum [illegible] dicit [illegible] Erit sepulcrum
eius gloriosum / Et dicit Ecclesiastes / Contempne di-
vicias et [illegible] contempne glorias [illegible]
gloriosus [illegible] sepulcrum [illegible] sindone
munda cum Joseph [illegible] exponens beda
dicit sindone munda xpistum involvit qui
eum pura mente suscipit // Quintus articulus

est / descendit ad inferna / descendit ad
inferos / et secundum quosdam ut conlaberet suos qui
erant in limbo / limbus appellatur ora sive
terminus inferni / ubi erant sancti antiqui exspecta-
tes visitacionem eius et liberacionem ab ipso fa-
ciendam secundum quod scriptum est in zach / Tu autem
in sanguine testamenti eduxisti vinctos de lacu
Et attende perversitatem hominis / qui non
vult sequi xpistum in celum / cum ipse xpistus ad re-
vocandum secutus est hominem ad infernum
// Sextus articulus est / Tercia die resurrexit
a mortuis / Sic xpistus mortuus sua virtute surrexit
[illegible] est quod ipse [illegible] mortuos
[illegible] suscitare / qui ad probandum veritatem suam
omnibus discipulis manifestus apparuit et
ipsum invisibilem [illegible] et palpabilem exhibe-
bat / [illegible] in evangelio luce / palpate et videte quoniam
spiritus carnem et ossa non habet / Et attende xpisti
resurrexionem quodammodo esse causam et signum
resurrexionis spiritualis / que fit per graciam dum
anima a morte resurgit / secundum quod dicit apostolus /
quemadmodum xpistus resurrexit ita et nos in
novitate vite ambulemus // Attende bene
xpisti [illegible] gloriosum / secundum corpus fecit esse [illegible]
[illegible] ut sicut xpistus [illegible] integraliter
eternaliter resurgas in anima / Veraciter enim
non fantastice xpistus surrexit secundum quod evangelium luce
Surrexit dominus vere et apparuit Symoni / Ficti-
ciam et non veram resurrexionem ostendunt ypo-
crite / qui signa vite spiritualis in gestu verbo
et habitu ostendentes / interius vitam [illegible]
corruptam intencionem et occultam maliciam [illegible]
tenent / De talibus [illegible] apocalipsis
quod nomen habes quod vivas et mortuus es / De talibus et
dicit apostolus / Speciem quidem pietatis habentes vir-
tutem eius abnegantes / [illegible]
religionis / sicut [illegible]
et [illegible] / Si integraliter surrexit xpistus [illegible]
ut tu integraliter per graciam resurgas in anima
Sunt enim quedam qui ita a bonis [illegible]
[illegible] resurgunt / quod [illegible]
[illegible] / [illegible]
surge / et in morte [illegible]
[illegible] / Si enim [illegible]
[illegible] / Et [illegible]
[illegible]
similis [illegible]
[illegible]
remaneat [illegible] integraliter resurgas
/ [illegible] surrexit xpistus eternaliter / quia resur-
gens ex mortuis iam non moritur / Sic tua mor-
te peccati resurgens / amplius iterum non moriaris

in quinta hec perseveres / cum eum deus in spe
cundo remansisset / sic aliquis ad gloriam
videtur pervenire resurgens de statu ad con
trarium revertitur / quia nec in uno de statu
non potuit sic in ambulatura / et de statu
redderet integrum / et eius in transsatus
incipit capistro / Ecce ut integrum perpetualis
eius resurrexio / Ut integre credite Christi
resurrexioni videtur / Septimus articulus est
ascendit ad celos s. a. d. p. o. in. v. e. iu. v.
et m. Attende quod si Christus ascendit in ce
lum / post eum necesse est ascendere / qui adeo
fide et dilectione adheret / Ideo tibi Christo
bonum adherere est / quia in eodem hospicio
necesse est membra corpori in quo caput
receptum est / Ideo dicit ipse / Ubi ego sum illic
et minister meus erit / Dicitur Christus sedere ad dexte
ram dei patris / Quia dominationem quia patri equalis
/ Secundum quod homo sedet ad dexteram
dei patris i. quiescit quod post laborem
passionis in potioribus bonis patris quiescit
fruitur prosperitate / Ita si hic cum Christo labo
raveris / Si hic cum Christo passus fueris / erit
consessio concedere / Noli ergo labores [illegible]
um devitare / per quos tibi tale [illegible] sesso
nem / Sedet etiam Christus ad dexteram patris
in quantum deus / quia patri coequalis / Hec
equalitas cum prosperitatem designat Con
sidera ergo Christum tuum sic et tibi ad dexteram patris
locum elegisse quia in dextera eius sunt delec
tationes eius usque in finem / Deinde iudicare vivos
et mortuos. i. bonos et malos vel eos
qui in adventu suo admodum vivi reperien
tur qui in momento morientur et resurgent
Et illos qui fuerunt mortui ante [illegible] quam
tunc erit admodum illis qui in cogitatione
peccatorum suorum timidi attendent / Timor autem
ad audiendum quod tonabit in iudice sua vox
sicut de Job / [illegible] ad sustinendum //
Si cum manus domini ut dicit [illegible] quod
Ecce istius manus timores / Quanto autem
terribilior apparebit malis tanto mitior appa
rebit bonis / Timor erit eis magna fiducia quia
videbunt fratrem et amicum iudicare [illegible]
in [illegible] / Ama deus et blandus [illegible]
[illegible] et terribilis apparebit in iustis [illegible]
[illegible] multum [illegible] mutabitur ut fiat alterius
modi iustis // sic quod [illegible] apparebit punitis
non habitavit quia [illegible] pena terri
bilem ab eo [illegible] // Ad [illegible]
quod terror multus iudicii et blanditias
[illegible] habent [illegible] iudicandos
[illegible] iudicis [illegible] in [illegible]
[illegible] assistant coram iudice / Ille quia cor

quet conscia mali facti reputat iudicem terribi
lem / Alter autem qui nullius mali sibi conscius
est / iudicem iudicat benignum / et blandus est
[illegible] aut iudicem aspiciunt / neque blandu
neque terribilem / quia ut boni ut mali [illegible]
tur ab eo / neque sue liberationis / neque sue puni
tionis [illegible] / Erit Christus in iudicio / blan
dus bonis / terribilis malis / neque blandus
neque terribilis punitis non [illegible] apparebit /
Primus articulus pertinens ad spiritum sanctum est Credo
in spiritum sanctum c. [illegible] / Credo i. fide tenendo [illegible]
Attende quod ad spiritum sanctum que pertinent [illegible]
[illegible] duos instituit / et [illegible] distinguuntur
quatuor articuli / ad spiritum sanctum pertinentes / primus
est cum ipse sit bonitas ad ipsum pertinet
destructio / sive [illegible] malitie seu peccati [illegible]
ad eum pertinet sanctificatio / Ideo dicitur sanctum [illegible]
[illegible] et credo quod sanctus sit et quod ec
clesie sanctificator [illegible] primus articulus ad
spiritum sanctum pertinentium / Sequitur secundus quod communio
[illegible] membrorum in corpore ecclesie / Sicut enim
[illegible] homines vivunt membra mortua [illegible]
sic spiritus sanctus vivificat ligat et coniungit fide
les tamquam membra ad invicem et ad caput
quod Christus est // Sic ad spiritum sanctum pertinet quia
[illegible] ad invicem / [illegible] sunt
in [illegible] sicut mercatores [illegible] in nundinis
ut quod quidam lucrantur fiat [illegible]
de [illegible] / Ideo dicebat David / particeps
ego sum omnium timentium te / In quo [illegible]
[illegible] intelligimus / Sanctorum communionem / unio
nem [illegible] / quod est [illegible]
[illegible] / Unde attendit quod quilibet qui est de
ecclesia [illegible] partem habet de omnibus que sunt
in ecclesia / quam quemcumque sequi debet [illegible]
[illegible] tam bonorum / quam malorum / temporalium
ubi mala [illegible] / Si ergo in mundo istum
intrasti / tamquam ad nundinas / consilium
est tibi ut tu [illegible] talium ponas [illegible]
[illegible] et supplicationibus mercatoribus [illegible]
[illegible] istius mundi potius recipere / Qui sunt
[illegible] mercatores et sapientes nisi veri
religiosi qui paupertate regnum spirituale
[illegible] labore quietem perpetuam comparare
noverunt / Cum claustrum intrasti / associasti
te mercatoribus regni celestis et [illegible]
catallum tuum [illegible] posuisti / Verum si [illegible]
[illegible] et quemcumque talium elegisti tu qui
[illegible] catallum tuum salvare non potes [illegible]
[illegible] illi qui [illegible] et dissoluta
eligunt / et deviores in [illegible] claustra
[illegible] dissolutiores sunt quam si in seculo remansissent

/ dictat quando loquens scit ait / Cor prudentis
omnium rerum sunt ... / nec proprie quidquam
singulis est ut adversi ubi in conventum
esse quantitas quam facit quod suis / Sunt
autem vii in quibus attendere pleniter cognosci
potest status quod per similitudinem membrorum
in corpore / Primum est quod membrum unum offi-
cium suum sibi non appropriat sed etiam aliis membris
communicat / oculus enim non sibi sed omnibus
membris operatur / pes non sibi sed toti corpori
ambulat et totum corpus portat. Sic
debet claustralis non sibi soli sed omnibus
fratribus ... sed si quis ... quia ... quod
dicit apostolus / Multi unum corpus sumus in
Christo singuli autem alter alterius membra
et in eadem necessitatibus sororis quietan-
tes / Secundum est quod unum membrum non invidet
alteri membro / licet non habeat eius offi-
cium quod ipse / Sic tu si humiliori officio
et laboriosiori constitutus fueris alii quam nobi-
liori et minus laborioso officio sunt constitu-
ti si membrum ipsius corporis es non debes ali-
quatenus invidere / Tertium est quod membra
infirmiora amplius honorantur / dicit apostolus
ad Cor. Quod membra que videntur
infirmiora necessaria sunt et que putamus
ignobiliora membra corporis esse hiis habun-
dantiorem honorem circumdamus / Sic tu si
membrum corporis eius es non debes eos qui
ignobiliores et infirmiores videntur des-
picere / dicit enim ambrosius non est infirmus amor
nisi minimus se prestat obsequiis / ad ...
autem facit quod dicit Christus / Sic hoc intelligi
quod membrorum honorabile ... corpore
suo / et quod membrum habeat in honestum
ipsum autem membrum se non cognosci si hoc
venerabilius aut contemptibilius fuerit ...
... sed potius cognosci
tamen membra quod sunt ipsa autem sanctus
non est concessum ut cognoscant quomodo
suam aliquando ... ne meliores superbiat
quam deteriores et deteriores tristentur quam meli-
ores / Si ergo membrum Christi es non te preferas de
membro cum tibi non concessum sit quomodo
sit dignitate tua cognoscere sed soli Christo
cuius membrum es et iudicium tuum relinquas
// Quartum est quod id quod unum membrum
recipit omnibus aliis membris communicat
Si vero aliquod membrum amplius de
cibo sibi datum quod sibi distribuit retinuit
erit quod ex defectu ... digestionem ali-
quam ... suum retinet est cum
aliud quod retinetur materia apostematis
vel alterius infirmitatis / Sic est periculosum
claustralis / admaledictum tum quod claustralis
retinet quod fratribus suis non vult com-
municare // Sicut enim sunt diverse generationes
in malis ... dicens ... Salomon
in libro ... // Quintum est quod unum membrum
reputat sibi fieri quod fit alii membro in eodem
corpore sive sit bonum sive malum / Unde si ledatur
pes eius quandoque et dicit / ledis me / non enim dicit
ledis pedem / Sic calcatus dicitur ad ... et dicit
Calcasti me / Sic si membrum Christi es debes
alii reputare quod fit fratri vel sorori ut
eius mala tua reputes per compassionem eius
bona tua ... attribuas per congratulationem
// Sextum est quod unum membrum si
lesum fuerit ab alio membro se non vindi-
cat / Puta carpentarius lingua tenendo se
dens incidit / pes lesus dextram ledente
non se vindicat sed sustinet / Si tunc mem-
brum Christi corporis misteri si fueris non vindictam
queras sed patiam ... sicut iubet
apostolus Nulli malum pro malo reddentes
Septimum est quod unum membrum pro alio leso
in se exponit ut manus poculo / Sic tu si
vis membrum Christi es malum preventum ... sine
tibi lesionem inferat / debes in te velle
sustinere ... Christi capitis tui qui in cruce sta-
bilis ... adumbravit tibi ... super te crucifixi
preceptis ut super te ictus ultionis divine de-
scenderet / Ecce ... in quibus consistit et per
cognoscitur status quoniam / Secundus articulus ad
spiritum sanctum pertinens / peccatorum remissionem / ad
... enim ... pertinet remissio offensionis
cum ipse sit benignitas / Credo enim ... quod
quod peccata in ecclesia per baptismum et penitentiam
et alia sacramenta remittuntur // Attende quod
per spiritum sanctum remittuntur offense signum est quod
spiritum sanctum habes / Si offensas tibi factas offe-
renti remittis / Si per spiritum sanctum tibi facta est remis-
sio ... alii veniam denegare / Noli dicit Christus
subvertere pontem unde quem transisti / Si
magnum opus tunc indirat potens facere
maxima crudelitas est pontes destruere
post cum per quem transit / ad deum ... est
Noli ergo veniam denegare maxime ex quo
te ex per pontem tunc per transit ad bonitatem
etiam spiritus pertinet remunerationem ...
quam in ... // Ad tercium a corporis pertinet
quartus articulus // Carnis resurrectionem
ad remunerationem anime / vitam eternam / Quantum
carnis resurrectionem fideliter credit non
timet ... / ... spiritus ...

exat si recepturus illud cum quadruplici glori-
ficatione / subtilitate et agilitate / Item videmus
quas vestes veteres et pannosas in illuvibus diu
mens operiendo qui per novas et pretiosas co-
m veterem vestium et vilem reddere / Ex quibus
multos inde in claustro q[ui] videntur diffide-
re deus ita perientes corpori q[uod] deus non possit
eis novum corpus glorificatum restituere / Ca-
ves similes sunt filiis pauperum vetularum q[ui]
ostendere ad solem suas superinvestes panni-
culos suos consuunt et reconsuunt et quam re-
vertantur ex una parte [illegible] exaltata / Sic
qui multiber petitioni carnis exartus / Vel
indulgere commedendo / ad quemlibet vacationem
carnis / dormiendo [illegible] aspirans ap-
pendere / et sicut ducit vitam [illegible]
qui totum tempus expendunt / circa reparationem
veterem pannicu[l]orum suorum / quod vilissimum
est / Attende consuetudines tuas ordinis / Redde-
ntur vestes vestiarii tui nova accipientur
sicut veterem vestem vestiario tuo vel quam carni-
bus et pellibus vestiunt te ossibus et venis
vestiunt te compegit te / Ecce tradidisti eum claus-
tro intrasti et corpus tuum quod corrumpitur
et aggravat animam ut dicit Salomon / Sic sequitur
mancipasti / quo adhuc tibi cura de pannis
veteribus quod reliquisti / Videtur enim te
esse reparatorem veterem vestium sed morem
nobilium gerens qui vestes diuturnas et talia
os dissipatos portare consuevit quam [illegible]
adhuc tenet / Sic corda nobilia / circa [illegible]
vestes curam nisi quantum necessitas expetit non
attendunt / Contingit inde quosdam tristi-
tas qui fiunt tam [illegible] pro [illegible]
na seu vanitate in claustro [illegible] ante depone-
bant / Sic similiter claustrales / quam [illegible]
[illegible] aliquantulum esse ad infirmitate dispo-
sitos sola opinione infirmari / declinant
statim ad infirmaria / ante quam infirmentur //
Narrat enim Cantica de quodam / quod tantum timuit
ne lepram incurreret / quod ex ipso solo timore
leprosus est effectus / Item narrat idem de alio quod
tantum timuit ne caderet de cenaculo quod timor
illum deicerit / Cor cum primo suo necesse habet
in ducere forte alternam apprehensionem ut patet
in illo qui apprehendit aliquid horribile
statim cor eius horrescit / et pili sui [illegible]
erigunt / ut patet in illo / qui dum delectabi-
le carnis apprehendit et statim cor eius ad delectatio-
nem movetur / Et corda melancolica et timida ex
consuetudine apprehensione solo timore [illegible]

contingit / Unde dicit Salomon in proverbiis / Pigrum deicit
timor / Accidit ergo de carnis infirmatione et
carnis vetustate consumptionem nimie formida-
bis / Attende igitur corpus tuum quasi quoddam
animal laboriosum mutuo tibi concessum ad fa-
ciendum opus tuum / Noli ergo id tenere otiosum et di-
mittere in [illegible] / tu ignoras quam diu poteris te-
cum manere / ne in facto negotio ablato [illegible]
cessit reputatur / Unde dicit Crisostomus / Si mutuo accepis-
ses aut equum operantis instanter die / facere
eas tollere ante / quare ergo non facis et in corpore
// Item qui fidem suam [illegible] eterna / Sollicitus debet
esse qualiter illi provideat / Si enim tu tanta sollicitu-
dine providere tempori misere vite / de qua nemo
certus est perdiem / quanta sollicitudine debet esse
providendi illi vite de qua certus est pridem
quod erit eterna / Et est sequitur vita eternam ac-
cedo vitam eternam / premium bonorum et mor-
tem eternam pro eterna supplicium facere malorum
/ Nota enim oppositorum est / ut uno dicto intelli-
gatur et reliquum / Ecce habes xii articulos
fidei tue / qui sunt ut supra dictum est xii
fundamenta civitatis / de qua habetur Jo. in apocalipsi
/ Hii etiam significati sunt per xii lapides quos
tulerunt filii israel de medio fluminis iorda-
nis ad locum castrorum / Hec sunt puncta fi-
dei tue / [illegible] / qui puncta tam decoros
aspectu oculi [illegible] / Puncta autem
fidei sive vel etiam implicite mutare non
novit sequitur de fide

9 Secundo super quod debet stabiliri [illegible] intellectus
restat dicere que ad fidei confirmacio-
nem [illegible] stabiliendam / Nota autem quod inter multa
[illegible] est quod fides [illegible] confirmant et stabi-
lem reddunt // Primum est miraculorum confirma-
tio cum alia secta numquam miracula habuit nisi
sola fides nostra / Miracula enim fidei nostre
ab Abel inceperunt quam ut scriptum est in genesi
respexit dominus ad Abel et ad munera eius / ad Cayn autem
non respexit / dicit namque alia translatio quod sic habet / inflam-
mavit deus super Abel et sacrificium eius / Ignem in-
dicatio oblationem eius incendit in signum quod
accepta erat coram deo / Deinde ostensa sunt
miracula sub Noe / qui archam in medio aque
diluvii salvavit et sub Abraham patriarcha
et sub aliis usque ad legem moysi et deinde in
gente hebreorum multiplicata sunt / Tandem in
hac fide in apostolis miraculis completa sunt
quod etiam [illegible] miracula [illegible]
[illegible] ut dicit Augustinus reputandum est quod
deus totum mundum et omnem eius altitudinem
per homines simplices et apostolos suos subiugavit

Sed attende adhuc quod sancti non solum vivi
sed etiam mortui fidem istam miraculis infi-
nitis confirmaverunt. Secundum quod omnia elementa
auctorem venisse testata sunt. Ut enim gregorius
dicit in omelia quadam, celi namque deum esse celi
cognoverunt, quia protinus stellam miserunt;
mare cognovit quia sub pedibus eius se cal-
cabilem prebuit. Terra cognovit quia eo
moriente contremuit. Sol cognovit quia
lucis sue radios abscondit. Tercium quod facit ad
confirmationem fidei nostre est testium multitu-
do cum ex professione veracis. Ad Jo. baptista
quo nullus maior qui venit in testimonium
perhibet de lumine. Ad Jo. apostolus cum multis testi-
monium perhibuit, sicut ipse dicit in actibus, quod de
christo nostro. Cum gloriam vidimus quasi unige-
niti a patre. Quid omnes martires qui testes fi-
dei probati inventi sunt. Quid etiam antiqui
philosophi qui veram causam omnium, unam summam po-
tentiam, sapientiam, bonitatem dixerunt. Quid
sunt omnes isti nisi testes producti ad perhibe-
ndum testimonium fidei nostre. Et attende quod
testimonium omnium talium sunt qui vere et probate
persone sanctitatis sunt, mundi contemptores,
deum plus quam hominem timentes. Et si tibi parum
videtur adeo quod ipsi martires veritatem fidei
nostre ausi sunt morte sua propria confirmare.
Enim manifestum est quod nullus prudentis capi-
tis morte mendacium audet confirmare. Etiam
homines mendaces in morte veritatem confitentur.
Quid ergo in te locus dubitationis potest
relinqui qui super eam fidei tue quia intel-
lectus que probat et tantos testes probatos
esse cognoscis fidei tue anchoram fixisti.
Quartum quod facit ad confirmationem fidei sunt
revelationes infinite et prophetie ipsa,
et ceterorum quas fidei nostre veritas et
in christo nostro impleta sunt, iudei non modo prophetas
ad nos quod habent fidei desinit. Quintum quod
facit ad fidei confirmationem est quod fides
nostra dignissima de deo et de ipso homine
probabiliora sentit. Ut sicut de deo dignissima
alii sepe male sentiunt, vel de dei omnipotentia
sicut qui negant deum posse contra naturam suscitare
vel naturam novam posse creare, et in hoc potentie
divine derogant, qui negant deum posse id quod
ipsi nequiunt intelligere. Alii male sentiunt
de dei bonitate, ut illi qui negant semel lap-
sos in peccatum veniam posse ad deum redire.
Alii de eius iustitia sicut ille qui negat deum iudi-
caturum peccatum quod dicunt salte cum non meditaturo
eternaliter. Fides autem nostra omnipotentia dei suam

eius iustitiam predicat, et infinitam bonitatem
de deo dicit augustinus. Predictum est estimare sic fi-
des purior et maiestati dei dignior, ut
in digniori maiestati divine attribuit, sed quod
quod fides nostra tenet. Sed quod de ipso homine proba-
biliora sunt sentit fides nostra et que magis
detent rationalem creaturam. Dicit enim videtur
se ad ymaginem et similitudinem dei creatum,
ad similitudinem morum vide ad ephesios apostolum
ad ephesios: Estote imitatores dei sicut filii karissimi.
Sed ad gloriam similem divine glorie pervenire per-
venire iuxta illud Jo.: Scimus cum apparuerit similes
ei erimus. Gens iudeorum i. gens machometi se-
cunt in digna de dei magnificentia. Dicunt gens
iudeorum propter divitias et solam affluentiam
temporalium adeo deum observant ac colunt.
Gens autem machometi propter delicias carnalium
remunerationem expectat. Utrorumque spes brutalis fe-
re est et hominum, qui instar animas suas attende-
runt, cum anima que in visibilis est, sit solis
bonis invisibilibus remuneranda, ut natura
rationabilibus sit ipsa in invisibilibus infinitis
beatifici. Sed contra cum ista invenitur sicut ad quod
optimum est homines et anima et habere quod
deterius esse quam ipse homo non potest. Cum igitur
divitie et delicie carnales deteriores sint
ipso homine cum omnem bonum minime facit pro
bonis. Augustinus: Quid est quod sit ipso deterius
est sequere sicut ipse deterior. Cum igitur fides nostra
tot et tam firma ut tante habeat argumenta in-
expugnabiles, sunt tot argumenta nolentes
agnoscere et vite proponere. Valde pauci
rosus est, et valde debilis que tot corrobora-
tiones non sufficiunt sustentare, ut unius si
offenderit pravitas, quem tot preguoribus
singulorum vel aliorum probationum ei non credere
tam paucioribus testibus cum quibus cumque in-
credibili credentur. Et hec dicta de firmitate
fidei sufficiant. Sequitur de stabilitate animi

P osito fundamento intellectus tui, sed vero
fidei articulos, et determinato quod sunt que
fidem confirmant, de stabilitate animi seu
affectus disseramus. Et videndum quod stabilitas
est constantia seu stabilitas. Adam enim equalis
que attenditur in perseverantia propositi que tamen
omnem virtutem est constantia personalis vel spe-
cialis que attenditur circa turbulenta et arduas
res et ad sustinendum difficiles confidunt
naturam, et hec constantia pertinet ad fortitudi-
nem. Attende autem quod constantie est quasi
medium inter pertinaciam et mutabilitatem
quorum utrumque vitium est. Pertinaces enim non
constantes appellandi sunt qui nullis consiliis
a suo proposito possunt revocari. Sed stabilis est qui
a suo proposito recedit, cum credit deo displicere

terris procedat / tunc id dicto placet putare [illegible] quod ex defectu stabilitatis / qui ad templum domini perficiendum [illegible] tabernacula et inter [illegible] adhuc multum [illegible] tabernaculorum // Tunc ergo quia adhuc aliquam deflectere a te proposito non magis recedere noli te reputare constantem / sed potius pertinacem / animi stabilitate affectus ascendit / Salomon in proverbiis dicit / vult et non vult piger / affectus in pigroris i. mollis et effeminatos cordis in delectabili fastidium paciuntur / modo volunt modo nolunt / modo arripiunt modo derelinquunt / Talia corda comparantur vestes [illegible] natanti in aqua / Ideo dicit Seneca in epistulis / Ad hec [illegible] ut constes tibi observa an eadem velis quam heri / [illegible] cum voluntatibus [illegible] mutare [illegible] / Et naturam quod [illegible] aut fundamentum est [illegible]

anima mea sit que facit stabilitatem animi

[illegible]anda autem sunt maiora que videntur facere ad instabilitatem / primum est stultitia / numquam a stulto stabilitatem expectes / omnibus enim stultis instabilis / [illegible] Stultus ut luna mutatur / in deliberatione de cogitatione in cogitationem / de desiderio in desiderium / de peccato in peccatum / dicit enim Salomon in proverbiis / Cor stultorum dissimile erit sibi ipsi [illegible] variis cogitacionibus / Unde tales solent comparari candelis flamigeris qui cito extinguuntur / unde Seneca in epistulis / animus est propria et rudis / Cognosce bonum et malum quod [illegible] velle atque nolle / Stultitie non constat / ut dicit plato / lapis quadratus stabilis est / Unde Seneca primum argumentum mentis composite est posse consistere et secum morari / Ignorans autem omnis homo male sedimatus instabilis est // Secundum quod animum reddit instabilem peccatum est / Est enim cor peccatoris tamquam pila que ad qualibet modicum impulsum volvitur circumquaque / Ideo dicitur illi proposito templi in [illegible] / pone te quasi pilam in terram latam et spaciosam / Est enim pila in ludis [illegible] / de uno ad alium repellitur / sic cor peccatoris de uno peccato ad aliud quia inter duas manus demonum proicitur / De instabilitate quam facit peccatum lamentabatur quidam dicens [illegible] / peccatum peccavit [illegible] instabilis facta est // Tertium quod reddit animum instabilitatem impacientia est / omnis enim impaciens instabilis est [illegible] Boecius in libro de consolacione dicitur / quis est ille tam felix qui tunc dederit impacientie manus statum suum mutare non optet // Attende quod id quod gubernaculum facit navi hoc facit paciencia cordi / Est enim paciencia tranquillum gubernaculum navis regitivum / unde Salomon in proverbiis [illegible] sapiens [illegible] gubernat paciencia / Et sicut navis sine gubernaculo ventis et turbinibus agitatur / et tandem tempestate conpulsa eliditur seu frangitur ad rupes seu scopulos / Et cor impaciens in mari tribulacionis desolacionis tempestate [illegible] tur ad scopulos [illegible] offensionis eliditur / sed dicitur

proverbiis / per parvula tempestate qualibet absque consolacione erit / que est ista parvula [illegible] anima impaciens [illegible] possessione spoliata / quam tempestas cuiuslibet temptacionis ut advenit [illegible] absque gubernaculo a stabilitate euellit / et absque consolacione cuiuslibet relinquit / Quartum quod animum reddit instabilitatem est defectus timoris / Timor enim reddit animum stabilem / Sicut lapides suppositi asseribus / super tecta eos custodiunt ne a vento moveantur / unde dicit Ecclesiasticus / Timor domini [illegible] sit suppositus / Et sicut anchora navem [illegible] facit / ita timor cor stabile reddit / dicit enim quidam quod anchora mitis pondus timoris / Adverte quam periculosum est anchoram in mari perdere / quantus clamor quantus ululatus navigantium anchora perdita / navis sine anchora / cor sine timore Et attende / quod sicut bonus timor animum reddit stabilem / ita malus timor animum facit instabilem et facit huc atque illuc fluctuare // Timor malus subdividitur in mundanum et humanum / Timore mundano habet quis cum eligit stare ne ledatur in possessione / humanum autem habet ille qui eligit peccare ne ledatur in corpore / Timore mundano habet avarus amator pecunie / qui [illegible] omnia [illegible] videt timet / videt pauperem sicut dicit Augustinus et estimat furem / videt divitem reputat predonem // Talis numquam quiescit numquam securus est unde sicut dicit Job / Sonus semper terroris in auribus eius / et cum pax sit / semper insidias suspicatur / Timore humano habet qui nimis timent pelli sue et nimis se [illegible] in morbos seu debilitatem incurrant / nimis carnem suam fovent / labores vigilias et ceteras disciplinas sui ordinis abhorrentes / qui consimiles sunt abbati [illegible] dicitur / qui tunc post longam [illegible] racionem diu [illegible] / Et abbas [illegible] comedis / quare tam diu comedisti / ut adhuc sine [illegible] incepisti / isti admodum [illegible] qui advolantem [illegible] admotum folii moventis / [illegible] et repulit [illegible] / Expedunt timore ubi non erat timor / [illegible] quod in deuteronomio / Terrebat eos sonitus folii volantis Sed ut dicit [illegible] / qui non metuenda [illegible] in fine metuit [illegible] metuenda patiuntur / Sic ergo o claustrales [illegible] sicut isti [illegible] umbratilibus [illegible] / urgent eos fortis [illegible] et in viciis replentes faciunt eos [illegible] sequitur proficere / [illegible] carnem tuam [illegible] sensualitati repugnante ad ardua opera cogas ut virtus [illegible] ab eadem / plus enim nos terret quam nos premat dicit Seneca / Et plus opinione quam re laboramus // Attende [illegible] Quintum [illegible] destabilis [illegible] in [illegible] motum [illegible] assumpto

recte ambulat hic amore et fervore spiritus in
progressu spatiosus incepto/ tertium quod in principio
quis extendebatur ad opera sua et forte inquies
es/ Attende male viventes cum sue Cayn
assimilari/ qui ut scriptum est ad orientalem
plagam Eden/ vagus et profugus habitabat
/ Eden delicie interpretatur/ quid est quod ad ori
entalem plagam Eden declinat nisi ardo
res voluptates qui nobis intemperancie est
fatur de philosophis/ quod orientalis plaga sed
cum intelligere/ Tales vagi et profugi sunt
super terram/ Vagi dum diu serviunt dominis
/ profugi dum fugiunt et abhorrent moles
tias/ Vagi et profugi quia instabiles/ Si vis ani
mi stabilitatem habere/ accipe remedia fortui
torum/ ut te aspera fortuna non moveat de
quibus remediis in libro qui de remediis
fortuitorum appellatur Seneca ait/ De quibus aliqua
pauca ponamus/ Considerant cum stultis nos
moriens inquit et videtur/ Hac condicione intra
vi ut exirem/ moriens/ peregrinatio vita est/ Cum mul
tum ambulaveris domum redeundum est/ Si morieris
Stultum est timere quod vitare non possis
Mortem non effugit etiam qui distulit/ Si mo
rieris nec primus nec ultimus/ Multi te antecesse
runt/ omnes te sequentur/ Si peregre morieris
/ Eas quod debes solve pacificum/ Undique
senator quo me appellat/ Si iuvenis moreris
Forsitan aliquo malo te subducit fortuna
et si nullo alio certe saltem senectuti/ Si insepultus
iacebis/ quid aliud videtur quam
[illegible]/ facilis iactura sepulture Si non
sentio/ non pertinet ad me iactura corporis inse
pulti/ Si sentio/ omnis sepultura tormentum est
[illegible] est/ Si ignis aut fera me consumat
[illegible] ultima sepultura non desunt
[illegible] terra [illegible] inventa est sepultura
ut corpora feda et odore et visu absconderentur
/ Seneca in libro de naturalibus questionibus non
refert quam magna mors veniat quia omnibus
petit minimum est/ pusilla enim res est hominis vita
sed ingens est contemptus mortis/ Hanc qui contemp
serit securus videbit maria turbari stabit super
illam voraginem intrepidus et fortassis [illegible]
dolebit tardius [illegible]/ Quid ad me quam magna
sint quibus [illegible]/ ipsum perire non magnum
est vel minimum est utrum me unus lapis elidat
aut toto monte premar/ Si vides secum querit
et sibi ipsi respondet sicut dicitur in libro de remediis
fortuitorum/ Exulabis/ et videtur patria est ubi
cumque bene est/ Idem autem per hoc mundus intelligitur
est non in loco/ Si dolor tibi imminet
et videtur [illegible] Si exiguus est feramus/ levis
est doloris/ exigui patientia/ Si gravis est feramus
non levis est gloria/ Si vis pecuniam perdidi//

respondet/ Forsitan illa te perdidisset/ O te felicem
si cum illa avariciam perdidisti/ Sed si manet
illa sed avaricia apud te/ est tanto felicior quod
tanto malo subtracta est materia/ Si vides pe
cuniam perdidisti/ respondet et illa quam multos
perdidit/ expensis vel in via expeditior/ domi
tutior/ Exhonoravit te fortuna si intel
ligis et tutiore te posuit loco/ perdidisti pecu
niam dampnum putas/ remedium est/ Item
idem/ Oculos perdidi/ respondet/ quam multis cu
piditatibus via inclusa est/ Sed veritatis
sunt oculorum duces scelerum/ Sed si amisi li
beros/ respondet/ stultus est qui flet mortem
mortalium/ perierunt putas habebunt illi
cum caute magis quam tu/ Educandos illos
tibi mandaverat recepit illos non abstu
lit/ Sed si amicum perdidi/ respondet/ alium quere
et ibi quere ubi invenies/ quere amicum in la
boribus inter recta et honesta officia/ ad
mensam res tanta nec amicus etiam non querendus
[illegible] remedia seu con
solationes contra quasdam adversa temperamen
tum/ que si in corde tuo fuerint fixe/ quantum
cumque mortem seu quoscumque mortis apparatus non
timebis/ Hec est enim ut dicit Seneca/ meditatio continua
vel timere demum apparet// Notandum autem quod stabilitas
loci multum facit ad stabilitatem animi/ instabi
litas autem est frequenter locum mutare/ Unde Seneca
ad fratrem de der[illegible] dicit/ Impossibile est sapien
tem fidelem facere in uno animum qui non primus
alicui loco perstiterit fixus corporis sui sta
qui crebro movetur animus/ de loco ad locum effugere
nititur/ Hic est sicut qui fugit umbram corporis
sui sed ipsam fugit/ sed ipsam circumfert/ Locum
mutat non animum/ eandem se invenit undique
nisi quod deteriorem facit ipsa mobilitas sic
lectus solet eger/ qui ipsum circumferendo gravius sic
enim febricitantes corporis calore interiori
distemperancia se ipsos agitant/ ut dum sup
inum latus iacere possunt/ pedes protendunt/ et
brachia extra lectum/ Sic multi claustrales
quadam animi distemperancia agitati in silen
tio claustri morose choro residere non possunt
sed omni per claustri officinas discurrunt sed tur
bino in[illegible] officiis se occupant/ et sic recedunt
ad horas/ Isti etiam sicut aves intrant quando ceperint
non possunt/ sed per discurrunt per ymnola et per cancellos non
habent[illegible] / Tales sunt monachi qui
admodum aves intrant per ad fenestram [illegible]
rostro qui quasi abhorrentes claustrum levissimi
ut advocantur/ et vix a locutorio ad oratorium
revocari possunt/ Tales enim instimulantur in
stabilitate animi signum gerunt/ Tales sunt sic
tamen pavo de fenestra qui ancudi[illegible]
seu [illegible] ad fenestram positus sol[illegible]

positus sicut lucus et ramus ex sitim et demum
post eius importunus vel fenestras sessiones et
atrus consolacionum inutilium / decoloracionum
cordibus huiusmodi alia consueverunt gaudere
humore devocionis aufero / ille vero qui est
in sordibus claustri tenetur / et vero ubi est
nemo se abscondunt / et celant se arundine
clarum turbine et tempestate tamquam parvus
calvcolo / tenuitudine / et humore devocionis
alibus retinetur habitus que ventus pascunt
pascunt ventus exsufflat / sed videtur quod
constancia animi sive stabilitas valde est
stabilis in statu permanens intret est / que ita in
stabilis est ut dicitur Job / quod numquam in eodem
statu permanet / ponit eciam instabilitas animi
omnem quod a statu angelico / vero albus proprie
miliciis dicentes ad deum / sed est dominus meus
angelus dei / qui nec benedictione nec maledic
cione movetur / ille quem nunc prosperitas benedic
cionis elevat et adversitas maledictionis non deprimit
angelus dei / optimum est gracia stabilire cor
et in ista de cordis stabilitate sufficiant

Sequitur de cordis dacione

Expedito tractatu de cordis stabilitate
quinto loco ad tractatum de nobis cordis
dacione stilum convertamus // Attendentes
in cor dandum quare et quo dandum / Cum et
quare dico / cordis auctori / reformatori / ama
tori / illi soli a quo cor impleri potest dandum est
cor / Unde ipse tamquam porcionem nobilissimam et
desiderantissimam cor sibi dari instanter petit
dicens in proverbiis / prebe cor tuum michi / Si cor tuum sit
ad vendendum emptorem instantissimum invenisti
Si ad auferendum molestissimum predonem / Si ad do
nandum importunissimum rogatorem / Si ergo cor tuum
est ad vendendum ipse id multo precio emit scilicet
pro sanguine / Sanguine dico que ad cor tuum
comparandum tam habundanter effundit // Con
sidera et attende / si equum habes / si necesse alium
vis scire quantum te constituit / sic ergo negliges
quantum ipse constituisti attende / ne melior
equus / vestis / vel quoquo precio consideras / precium
autem cordis tui tam dampnabiliter a corde
memoria repulisti / igitur ne tibi [illegible]
et ubi precium cor [illegible] pinthelis / pinthe
lis enim cor [illegible] dari debet / quia decem [illegible]
dia [illegible] / et cor suum dimittit abire
pinthelis cum tamen Christus tanti emit ut solus
possideret / debes ne illo repretare cor tuum pro
cor et tanta tibi virtutibus et offidar / ad quod scilicet gaude
omnes thesauros celestes tibi [illegible] offert
a bello in quo sunt omnes thesauri sapiencie et sciencie
absconditi / Si ergo cor tuum est ad auferendum
[illegible] ipse quasi predator violentus animus ubilibet

diversorum generis tribulacionibus te affligit et aff
ligit adest quod in corde tuo quod in tantum
eius in malum contra ipsum retinens et retinendo
pro eo ipsum patitur gaudere nunctas / Videns
capillos quia dominus suus ostenderant / quia illa
divas suas generas monent / et tum alio
modo non possunt ei sua rapinis sal
tem et in tenebris reparare intendunt // Tali
modo Christus tuus generis multiplicite quoniam
angustias interiores et afflictiones exteriores sus
citando / ut saltem cordis tui spolium sic habeat
rehabere / Si plene cor tuum eius in vulgare ei
non promisis / quod te sua recuperata parte cum eo
habebis / Ideo non mirum Job acquiescit ei
et sic habeat partem / Nam sicut dicitur Ecclesiastes
videbit deus tuus in dileccione tua quod dum
possessor / Cuius deus placabitur cum dilexero
o quam est dilectio quod sola deum placat
et placat pro eis non ei ne aquiescens quia
pontus procelle et obstinatam voluntatem
ei resistens numquam tibi guerra deficiet habere
quoniam necesse habes opprimi in angustiis
conscientie remordentes / sed est eius bellum
intestinum quod non deficiet potes / ad eum
resistitur ei et pacem habebit / Dicitur ibi Job quod
dum nullus habebit quod pace cum eo et plures
habebit fructus optimos / dicitur ibi Job / Si
sit cor tuum est ad dandum cum instans dabis
quod illi improbo et vehementissimo amatori
qui cordis dato tam inseparabiliter adheret
ut ipsum numquam dimittat nisi quis ipso cedi
tenet et reclamante a corde dimissus fuit
/ Item illi cor tuum prebe cum cor debes in re
iterandum illi qui cor suum pro parvis de
dit / ut cor pro corde dares / quia vero non vul
gare / unum beneficium aliquod recipit / o quam
felix commutacio ubi totum et quantitas et qualitas
commutor penes te remanet cum cor tuum
tibi Christi cum corde intra retinens possessione
omnium retinens et obviam / Nunc cordis sui
domum / tunc propius manifestat / quia vivus
militum lancea latus eius / aperuit ut
quod rupto pariete hostio facto / per eam
regiam ad cor suum via cordi tuo pateret
ut fiducia vera videretur intra ad cor suum di
amoris obstaculo liber intraret / Si bene
cor tuum pro se ei et meditacioni / quantum
ad intellectum pro amore et compassione quan
tum ad affectum studeas collocare / quantum pos
sibilius pro tua locucione [illegible] proprium sit [illegible] quod

quod in latere arche federis liber legis ponebatur. Quid per librum legis nisi cor quidam intelligitur et liber legis appellatur, eo quod in eo lex naturalis scripta est ut dicit Augustinus. Quid per archam federis signatur nisi caro Christi, cuius passione confederati sumus deo. Quid per latus arche nisi plaga lateris designatur, in quo ponendus est liber, id est cor. Quidam enim quod monet psalmista: Ponite corda vestra in virtute eius. Virtus Christi fuit amor, in quo tamquam in loco suo cor ponendum est. Attende autem quod corda dixit non ora. Multi enim ponunt ora in virtute, qui corda posita habent in infirmitate, ut illi qui gaudia docent et nulla vel minima agunt. Singulariter ergo serva cor tuum, adhere domino deo tuo, cuius dominus pro tibi ingressus, ut res tam cara tam etiam sumptuosa ad plenum non remaneat. Ideo dicitur tibi per Ezechielem: Pone cor tuum in muris templi per circuitum. Quid per circuitum nisi Christus intelligitur, qui quod potius vel vero suos tibi aperuit, ut tibi pateat liber accessus, non ne advene et adinventiones in tempore hostilis vastationis [illegible] timendo fugere conspicue. Aperuit ergo latus suum tamquam portam tuam, ut ibi tamquam in loco securo valeas latitare. Quare autem in passione proprie autem in lateris apertione cor suum tibi dederit, per Ecclesiasticum qui sub similitudine fabri de illo qui fabricatus est auro et [illegible] loquitur dicens: Cor suum dabit in consummationem operis. Quid est opus ad consummationem nisi ipsius passio, in qua opus nostre redemptionis consummatum est. Unde moriens in cruce dixit: Consummatum est. Tunc enim totum cor suum ad [illegible] dedit, quando capite inclinato spiritum emisit, latere aperto, sanguis nostre redemptionis et aqua nostre regenerationis ab ipso latere continuo profluxit.

Quomodo cor sit dandum

Dictum tibi est quare sit cor dandum; restat dicere quomodo sit dandum. Et notandum quod cor datur per amorem. Ecce sicut dat qui amat secundum quod dictum est supra in primo tractatu. Et ideo dicitur [illegible]. Datur cor domino per obedientiam, que pertinet ad donum consilii. Est enim obedientia [illegible] consilium et super erogationem pertinent. Cor tuum, o claustralis, dedisti cum voluntate et sensu proprio in manum prelati tui reliquisti [illegible] ab obedientia moriens [illegible] dicens:

Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Sic tu, o claustralis, mundo moriens deo [illegible] tamquam fidelissimo dispensatori spiritum tuum per obedientiam in manum prelati tui [illegible] studeas commendare. Noli autem mirari de eo quod voluntatem [illegible] appello dationem, nec ibi autem commendatio appellatur. Quoniam enim est proprie datum datio est, vero proprie [illegible] commendatio, quia commendatis sui libera donatio fructus in summo [illegible] reportatur. Ipse enim cum multo fenore reddit quod in manum eius traditum est. Time ergo, o claustralis, ne spiritum tuum quem per obedientiam prelato [illegible] reliquisti presumas resumere, ne furtum inde condempneris apud dominum. Ipsi enim est ipsa voluntas [illegible] recepisse esset. Cum enim [illegible] dominium sue voluntatis in dominio prelati. Et cum contendit facere propriam voluntatem, velut furari aliquid et deo subtrahere quod suum est et [illegible] rerum suarum. Iniustum est ut [illegible] dominus beneficiis [illegible]. Dignum est ut ab eius beneficiis sit quilibet alienus qui eius iussionibus non vult esse subiectus. Noli ergo, o claustralis, ipse subici voluntati [illegible] voluntati, sicut illi qui semper contendunt facere voluntatem et aliis obtemperare, ipsi sibi volunt obtemperari. O quam malum dominum elegisti, quasi voluntati sue contendis. Licet est enim spoliator bonorum tuorum rapacissimus. Hic spoliator [illegible] que vita creatur. Unde in [illegible] dicens: quare [illegible] apposuisti [illegible] quod est dicere, o [illegible] non placuit tibi [illegible] et [illegible]. Et [illegible] dicens: [illegible] voluntas nostra [illegible] voluntas [illegible]. Hic tortor crudelissimus est, est voluntas propria, non enim corpus [illegible] sicut [illegible] lesiones. Attende [illegible] barba [illegible], qui disciplina te [illegible] caput suum [illegible] reportet [illegible] o claustralis qui [illegible] disciplina. Attende te sub manum rasoris positum [illegible] forte plurimum. Quod enim [illegible] habes cor habes [illegible] tuos [illegible]. Noli ergo, o claustralis, subrasus [illegible] rebellare, qui potius rasoribus [illegible] quibuslibet te [illegible] ne lesiones [illegible] tam [illegible] qui in corpore optat te reparare.

Attende quod sub manum rudi et inexperti barbatoris et
qui raditur magis disciplinatur et magis obedientur
sic eo quod sub manum talis si vel modicum resist
facilius leditur / Sic sub inexperto et discolo prelato
expedit obedientius se habere / non enim tantum bonis
et modestis subditus debet esse ut dicit petrus sed
etiam discolis // Attendum autem quod sunt quidam
illi qui sine aqua subditos radere volunt quod
est illi qui radit aliud per aquam que barba
mitigatur designatur / nisi lenitas quedam et
dulcedo / que correptionem precedere a prelato debet
et etiam comitari / Juxta illud apostoli vos
qui spirituales estis corripite huiusmodi hominem qui
preoccupatus in delicto in spiritu lenitatis // Nolebat
plus committere barbam radendam / qui in spiritu
lenitatis correptionem fieri nolebat // O quam sunt
et a malo barbario et inepto detrahendo sicut aq
radi / aliud preter dentatum / nisi mordax
aspera correptio designatur / que illos qui male
dimittit et inepte et mordaciter corripiunt cogit
in latius declinare / addit etiam quod ille
in rudi et rigido pilum se magis laborat
abradere / Sic qui culpam suam per defensionem
rigidat sub disciplina durius se // Noli ergo
prelate aquam obmittere in barba radenda
lenitate et compassione in correptione facienda
nimium dentes rasorio tuo id est quantum attingit
sone / ut malum pilum detrahas [illegible] subditi tui
dentibus mordacibus furari quam volunt auferre
attende etiam o prelate sub alia similitudine [illegible]
nem eundem / qui vos sic in manu tenere patell
as sine pannellos supponere consuevit / ne simul
apposita ledat simul manum et eius dorsum [illegible]
Et ille qui vel quadrigam suam trahit / modi
as suas ungit ut absque [illegible] trahat suaviter
dicit tu si consimilem [illegible] subditis tuis [illegible]
inunge preces et obsecrationes subpone [illegible]
per [illegible] de digneris ut subditus [illegible]
[illegible] impositum suavem portet / Noli sumere
[illegible] sine panello [illegible] / Noli quadrigam
considerandam [illegible] relinquere / sed quam
[illegible] cum unctione consolationis et dulcedi
nis [illegible] subditorum reprehenduntur / Tales
reprehendit deus per Ezechielem dicens Cum austeritate et
potentia imperabatis eis / et quod in sequentis
subiungit dicens Et dispersi sunt oves mee
[illegible] ordinatim cum non sit prelatorum dispersio
et dissipatio subditorum [illegible] se habere debet
a quo [illegible] discessit eo quod correctione
correptionis eius fuat commotus / Non dedignaris
ergo o prelate propter tuum aspero obstructionibus uti

qui sed ubique obstrabat / ubi etiam portat in pare
cum obstractionibus cum ut dicit Galienus / Cogit
per [illegible] affabiliter regere / qui cum eum
[illegible] et obiurgatione corripiunt / Similes
sunt illis qui reficiunt veteres patellas / qui dum
unum foramen volunt obstruere unius ictu mallei
multa foramina faciunt in patella / Aliud est
aliud correptio nisi [illegible] factoris reparatio
dicit enim [illegible] quod cor in [illegible] quod nos confractum
sed ego reparans patellam tempore [illegible]
mallei tu qui cor confractum [illegible] reparare
volueris / Dispice tempore correptionem / dicit enim Seneca
quod [illegible] sicut [illegible] cordis lenitate
sunt tractanda / Et autem obstinatos [illegible]
[illegible] / Sicut dicit Gregorius durius est agendum
// Attende autem quod correptor semper se subire
debet et non alia subiti / [illegible] quod [illegible] ma
[illegible] de [illegible] / Aliud [illegible] manu
[illegible] notata retinebat [illegible] / et non in pectus se
[illegible] / que [illegible] et [illegible] / Et [illegible] non
[illegible] super [illegible] loquens / ait in
[illegible] / [illegible] tua [illegible] deinde [illegible]
sicut stipulam / [illegible]
[illegible] qui [illegible] impetum [illegible] sue //
Aspice ergo o prelate [illegible] iram tuam ut non
[illegible] pectu / sed cum deliberatione et [illegible] in
[illegible] / [illegible] vindictam // Attende
[illegible] quod [illegible] dicit in Job / Cum apprehenderit eum
gladius subsistere non poterit / per gladium [illegible]
intellige / qui stultum apprehendere dicitur [illegible]
[illegible] superat / o quam melius est apprehendere gla
dium [illegible] a gladio apprehendi et multo melius
est [illegible] tenere [illegible] tenere / [illegible]
/ quam [illegible] superare / [illegible] super [illegible] / Job
[illegible] transfertur [illegible] mente [illegible] dicit
in libro [illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] qui [illegible] sua [illegible] / et in anno
[illegible] / et cum deliberatione et discretione
vindictam [illegible] expectat / Ille autem [illegible]
[illegible] que [illegible] superat / qui non [illegible] impetu
[illegible] / Tu non o claustralis subdite / si tibi
aliquid durum vel dure a prelato iniungitur / [illegible]
[illegible] per mansuetudinem et obedientiam
[illegible] studeas emollire sic docet
[illegible] // [illegible] est [illegible] / [illegible]
[illegible] est asperum [illegible] auxilium [illegible]
[illegible] emollire [illegible] / Noli ergo
o claustralis [illegible] reconciliationem
[illegible] indurare ne [illegible] bene
[illegible] / ne [illegible] tua [illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible] caritas

qui potius spiritu tuo per veram obedientiam spoliatus non tuo sed spiritu dei tui vivas / quia quanto plus de spiritu tuo a te ipsa voluntarie subtraxeris / tanto amplius de spiritu gracie et consolationis divine percipere mereberis / Unde in eodem psalmo per quendam dictum est / Aufers spiritum eorum et deficient / Emitte spiritum tuum et creabuntur et renovabis faciem terre / Ecce tua spiritu ipse volente / sublato spiritu dei emittitur ad creationem / ut ratione ad bonorum naturalium renovationem ad bonorum gracie restitutionem referatur / Hec dicta de tercia ratione sufficiant de elevatione cordis

Secundo de tercia ratione ad tractandum de eius elevatione procedamus / ad quam nos invitat Jeremias dicens / Levemus corda nostra cum manibus ad deum / Enim cum ut dicit Salomon / Corpus quod corrumpitur aggravat animam et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem / patet quanta difficultas in cordis elevatione consistat / quam illi soli noverunt qui ad summi cordis erectionem conati sunt / Cor enim quemadmodum quoddam pondus defluit ad yma labitur / ut nisi magno nisu sursum teneri possit / dicturi ergo de elevatione cordis / primo determinabimus quo levandum sit / secundo quare levandum est / Circa primum attendendum / quod cor sursum levatur cum superna meditatur / cum ad superna spe et desiderio tendit / et anhelat / cum affectiones suas superiores intentione digitur informat // Elevatur igitur cogitatum tuum in deo [illegible] illos de quibus dicitur in libro Sap / Cogitatio eorum apud altissimum / Solent vulgariter quidam homines alti cordis appellari qui valde bassum cor habent / tenues suffocacionibus suffocati [illegible] / ille potius altum cor habere dicitur / qui alta cogitat et ad alta tendit / Altum cor sic datur [illegible] dicens / Habe cogitatum in preceptis altissimi / et ne sufficit modica cogitatio / nisi continua subsequatur / Ecclesiastici // Et invadat te assidue / assidue invadat dicit / quod ab ipsis mandatis [illegible] cogitacionem non recedis / unde [illegible] / amandat labiorum eius non recessi // Nota autem quod si peccatum perfundit / et similiter [illegible] tenetur / Si levius peccato deleatur dari / tollamus ergo instructus de peccato cogitandum / dicit in psalmo / Cogitabo pro peccato meo / non est cor depressum sed elevatum / Et cum de peccato cogitat / ad dolendum et ad confitendum / ita ut sub peccato / sed supra peccatum est / et cum consideras quod que sunt divine [illegible] est / in id peccato sunt soli statum / adhuc plures quod in psalmo dicitur / Cogitatio hominis confitebitur tibi / et reliquie cogitationum diem festum agent tibi / Homo dicitur a [illegible] / carnalis / animal enim carnale homo appellatur / Sed cum cogitatio carnalis a despecta et honesta [illegible] convertitur deo / laudat illum

secundo dicit cogitacio hominis confitebitur tibi / unde cogitationes peccatorum / Peccator autem non sunt vestiales cogitationes / que ita turpitudine carnalium delectationum inficiuntur / Tales enim non cogitant ut homines sed ut porci / Tales enim cogitationes in deo deplacuisse / non deum laudant sed potius blasphemant / Et ideo sic dicitur in libro Sap / Spiritus sancte discipline effugiet fictum / et auferet se a cogitationibus / que sunt sine intellectu / Sine intellectu sunt cogitationes / in honeste et in disciplinate / que ita carnis delicias inspiciunt // Tales enim sunt sicut equus / et mulus quibus non est intellectus / Ab istis autem cogitationibus aufertur spiritus sanctus / non dominus non perdurat sed se ipsum / ut [illegible] cogitationes proprii [illegible] animum emolliunt et resolvunt / et usque ad consensum vel mortalem delectationem cum periculo sui dampnatione inducunt / Attende quantum aufert deus / et ipsum aufert / Si ius quod ait cum bonus homo tibi bonum non aufert / cogitationes noxie inter non morentur / unde quamvis cum morabuntur inter cogitationes noxie / dicit dominus per psalmum // Non quod de mora proprie reprehenditur cum dicit / Morabuntur / quia et si aliquando cogitationes noxie cordi advenant / cum in corde morari non debent // Et ut ergo cordis tui meditatio / ut a corde advenam non defluat / immo in corde et cum corde stet et maneat / ut tibi conveniat id quod dicitur in psalmo / Meditatus sum nocte cum corde meo et exercitabar / et scopebam spiritum meum // Attende quam notabiliter dicit se meditatum cum corde / Sunt enim multi qui meditantur in corde / pauci vero qui cum corde / Contingit in corde inaniam meditari / sicut illi Apostoli de quibus dicitur / quare meditati sunt inania / Ille non meditatur cum corde / qui cor secum non habet / qui non discutit nec advertit / quid cogitat / Unde dicitur de eodem per psalmum / Abiit vagus in prima cordis sui / vias cogitandi diversis cum et respuere eum / et videre consolaciones ipsi / Vagus in prima cordis sui vadit qui tenui mobilitate cogitationum / dum non discutit quid cogitat / sicut vagus nesciens quo vadit / vel quando corde vagatus ubi fugam dicitur Cayn / substitutus cum cor suum frequenter in eo quidem inanium vacavit / Cor enim in eternam conspecta non discutit non attendendo / non intelligendo / ad ea que leguntur et canuntur / non mirum si ab eo consolationes divine tanquam dispersiones animarum subtrahuntur / non enim apud deum fructum debitum percipit / qui ipsa persona non desiderat / inficit propria corda / Ecclesia despicit nolebat / Apostolus ad Ephesios dicit / Loquentes vobismetipsis in canticis et ympnis spiritualibus / et psallentes in cordibus vestris domino

Si cum laus dei presentium est / in x. d. simila
deo presentium laudis / tunc pellem offert deo
qui ore laudat, et cor subtrahit a laude
/ Tales similes sunt pastoribus / qui in pelli-
bus hircorum et [illegible] simulant [illegible] / Att-
ende etiam quod cor tale simile est iumento / qui
[illegible] [illegible] [illegible] de hospitio
ad hospitium transmittitur / qui [illegible] vel deportat
nisi oratione et labore / Et cor in displicencia
de vana cogitatione [illegible] / et [illegible]
et dispergi per omnia tempora / vana et inutilia
cogitando et in [illegible] / Cogitaciones vero
succedunt tibi / et mens in diversa rapitur
deo subiungit dicens / Vias eius vidi et dimi-
si eum / Cogitet ergo cordis dulce sit et longe
a corde / quod est ipso delectabilius et longe
/ deo anima semper meditare cum corde tuo
ille cum cum corde suo meditatur / qui discrete et
sapienter cogitat / qui cor suum semper tenet / et
in [illegible] / [illegible] sistit et semper moratur
/ [illegible] / ut cor tuum ab exteriori dispositione
intus ipsum reducat / et sic contemplaciones ex-
[illegible] quas [illegible] amisit / recuperet re-
[illegible] / et sic tibi [illegible] quod in fine per-
dite auctoritatis / [illegible] subiungit deus / [illegible]
cum et reddidi omnes consolationes eius / [illegible]
[illegible] postquam dixit / meditatus sum nocte
cum corde meo / q. [illegible] subiungit / [illegible]
[illegible] / s. m. [illegible] / ad medi-
tationem rediens / et ad [illegible] / o quam
utile et quam laudabile exercitium cordis sui
renovatio / et cordis renovati retentio [illegible]
[illegible] dicit dominus in evangelio dicens / Tu autem cum
intraveris intra in cubiculum tuum / et clauso
ho. o. p. t. / Cubiculum intrare est cor suum
renovare / ostium autem claudere est cor renova-
tum tenere / quod valde est difficile / via cor
q. [illegible] sua q. de statu correptionis cum faci-
litate cadit / q. amus [illegible] i. vaga in-
[illegible] / et cum difficultate [illegible] / [illegible] / alibi
quod dixit / cor meum dereliquit me / subiungit d.
/ complaceat tibi deus ut eruas me / q. d. / [illegible]
ipsum non possum cor meum / q. [illegible] male [illegible]
[illegible] / declinatorium sum renovare / nisi
tu ipse ad ipsum [illegible] renovandum / Unde nobis
[illegible] / q. simul placeat / [illegible] ibi [illegible]
[illegible] / s. [illegible] confessio est / [illegible] sum
[illegible] / est cor sum per confessionem [illegible]
in [illegible] [illegible] tractatus est [illegible] / [illegible]
[illegible] Cassiodorus super [illegible] Cogitationes [illegible]

[illegible] tibi / ubi dicitur / cogitatio hominis q. t.
[illegible] qui peccata [illegible] confessione
amisit / quam etiam [illegible] peccati re-
[illegible] / i. circumstancias peccatorum / et tunc reliquie
cogitacionum diem festum agent deo / et reliquie
que ex cogitationibus deo confitentibus re-
linquuntur sunt pax et gaudium cordis / hec
sunt reliquie illius mense / de qua dicitur
/ [illegible] in [illegible] in p. d. a. n. Cogitationum deo
confitentium appellamus illas cogitaciones que deo
coram de peccato in confessione [illegible] / Sicut
enim homo tamquam [illegible] cogitat de peccato
quam dampnosum quam amarum / quam vile
quam periculosum / et [illegible] / Et hec cogitacio
quasi [illegible] quorundam [illegible] ponunt
nos [illegible] dolorem et penitentiam / Et [illegible] relique
ipsorum doloris et penitentie / Et [illegible] ipsa dolorum
sunt pax / et gaudium / [illegible] ipsa dolorum
[illegible] q. [illegible] / et reliquias
[illegible] / [illegible] semper [illegible]
deo s. cogitatum tuum in deo / et ipse te enutriet /
[illegible] tuis [illegible] tuam / ut [illegible] tibi
[illegible] et luctus / reliquias consolationis
et [illegible] / [illegible] cogitaciones [illegible]
quia ipse [illegible] / ut dicitur [illegible]
[illegible] cogitationes / que sunt sine
intellectu / quia ipse [illegible] sunt
ut dicitur in [illegible] / Sed [illegible] tibi de cogitatione [illegible]
ut [illegible] / [illegible] cordis est [illegible]
[illegible] est cum [illegible] / cum [illegible] in deo sub-
levatur / Ut cum cordis spes sublevatoria
est / ipsa cum [illegible] in possessionem regni
celestis [illegible] quodammodo introducit / iuxta
illud apostoli dicentis ad Hebreos / Spem [illegible]
[illegible] ad interiora velaminis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / s. ad [illegible]
[illegible] velaminis i. celestem beatitudinem ubi [illegible]
[illegible] / Ut sublevatoria est spes que soli
altissimo innititur / [illegible] dicit [illegible] am-
bulavit in tenebris et non est lumen ei / speret
in nomine domini et innitatur super deum suum / Am-
bulare in tenebris dicitur / qui vivit in tribula-
tionibus et in adversitatibus huius mundi / Sed
[illegible] consolationis et gaudii in ipsa adversitate
spes [illegible] / [illegible] domini [illegible]
[illegible] contingat gaudere debemus
et de gloria super [illegible] / [illegible] in tenebris
habet spem in deo et [illegible] spe mediante in-
[illegible] super deum tuum / [illegible] / Ut cum spe cor
deo innitatur / nam ipsa cor [illegible]
[illegible] / spe [illegible] non [illegible] est / ut [illegible] sub-
[illegible] / et [illegible] cordis [illegible]
[illegible] / [illegible] adiungitur dum
[illegible] appropinquandum nos [illegible]

suppeditare nollet / non est ullus deus ut se
ad supportandum nos offerat / et nobis cum in
certitudinibus ignorantiam suam se subtrahat d
/ o quam bonum et quam securum tibi est / sub umbra sup
dium tuum / dum cum desperatio nobis desiderio
et de adiutoris confidentia divino ipsa elevat te
domine / et dei fortitudine te in dominus / Ut et
itinere sublevatoria est spes que in corde odore
celestium unguentorum tibi concessum est in tali
in mortem voluptatis / et in aures odores ad
dicendam amaritudinem adversitatis / Elevatio
autem spes in odore celestium unguentorum animam
currere faciat dicitur Cantica Canticorum i. / post te curri
mus / currimus propter mansuetudinem que in te
patet currimus post te domine Ihesu / audientes
quod non spernas pauperem / peccatorem non hor
reas / non horruisti confitentem latronem
/ non lacrimantem peccatricem / non cananeam
supplicantem / non deprehensam in adulterio
/ non sedentem in theloneo / non supplicantem
publicanum / non paulum persecutorem disci
pulorum / non ipsos crucifixores tuos / in
odore horum currimus unguentorum // Attende
quod currimus post sursum est / quia unguen
torum odor desursum venit / Elevat ergo anima bona
in deo tantum fervendo in deo nobis precordiis [?]
confidentiam / ut dicere possit deo suo / ad te
/ ad te domine levavi animam meam / et ut scias
quod elevatio illa est anime per confidentiam
spei subiungit / deus meus in te confido non erube
scam etc. / per confidentiam spei anima mea ad
te domine elevatur / Elevatorium cordis elevatorum est
desiderium / Si enim desiderium famis cordis
est / iuxta illud vulgare quod dicitur esurit quod
desiderat necesse est cor desiderans post rem
desideratam tamquam post cibum suum elevari
/ Sicut canis post cibum sursum erectum
salit / immo potius sicut avis nobilis per
predam suam se ipsam agitat / et tollit extendit
/ Et sicut ictibus dextera propria possi
bilitate elevatur / Cum ergo o anima bona in lu
to famis mundo .s. isto constituta / sursum
sit preda tua / elevat tamquam avis predatrix
famelica / post sponsum christum cordis tui sola
predam respiciens tui christi despolium arcanibus
necessitudinum carnis / et esse tua preda tua
christus tuus / cum visione et presentia sine
fine / ut queat tibi dicere illud Iudee in
genesi ad predam ascendisti fili mi / De illis
qui admodum vulturum et buteonum post cap
pas demarchiorum volitantium in istis inferiori
bus predam rapiant .i. rapiunt isti ad pre
dam non ascendunt sed descendunt ut predam
rapiunt sed ipsam preda rapiuntur / Clamant vel dicit

delectationibus in ostium / Istos dicatur de predatrice
et famelico post predam suam suspensus sub
similitudine aquile Iob dicitur .d. / ad Iob numquid
ad preceptum tuum / elevabitur aquila et in
arduis ponet nidum suum / in petris manet et
in praeruptis silicibus inde contemplatur escam
suam / per aquilam que avis est solitaria et
alta volans subtiliter videns / anima contemplativa
designatur / que ab amore et querimonia mundi
segregata iuxta illud ... / Solitaria sedet / et ele
vat se supra se / in cuius volatu contemplationis
in cuius visu subtilis intelligentia demonstra
tur / Ait ergo deus ad Iob / Numquid ad precep
tum tuum elevabitur aquila .i. anima iusti elevabitur / ut per
contemplationem superiorum et celestium vel fortitudinis
contemplantis ad preceptum tuum o Iob dicitur. quasi diceret
non ad preceptum tuum sed meum // Et
ponit in arduis nidum suum .i. in supernis / tam
quam in loco tuto et secreto figet mentis desi
derium / Et in petris manet .i. in christi et divis
punctis qui hic petre appellantur mentis
statione collocatur / Et in praeruptis silicibus
commoratur .i. in contemplatione sanctorum angelorum
quorum gloriam adhuc in terra posita contemplatur
et cum superioribus spiritibus pastoralibus / quia dicuntur prerupti
quia per angelorum tradit / lucifer .s. cum suis
et per remansit / integri quidem sunt per quo
litatem nimis prerupti per qualitatem minime / Et
inde contemplatur escam suam .i. post contempla
tione angelorum contemplatur escam suam .i. deum
qui est cibus angelorum et rectorum animarum / Hic
cibum tibi convenientem anima esurias / quem
videre et comedere satiari est / sicut dicit in psalmo Sa
ciabor cum apparuerit gloria tua / Hunc cibum esuria
cum satietas esuriem parit / Sicut ipse met testa
tur dicens qui edunt me adhuc esurient / Hunc cibum
esurias cum cibus satietate gignitur / sicut ipse
dicit in Matheo / Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam
quoniam ipsi saturabuntur / Hunc cibum esurias / qui solus esu
riem compescit / Hic est enim solum et totum symbolum
quod ante prosperitate requiritur / Quam bonum ...
reputares / si cibum delicatissimum ... same
viam ... propter solis ... possis ...
... / Esuries et sitis cordis tui / desiderium tuum
est // Boni autem desiderio omnibus cibus ... pot
omnibus celestibus satiantis conceditur / Unde ipse pau
perum ... sic in Evangelio dicit / Si quis sitit veniat
ad me et bibat / et alibi / Esurientes implevit bonis
/ Hec sunt bona quibus desiderium impleri dicitur
in psalmo / Qui replet in bonis desiderium tuum / et / istis cibus iste
potus est appetitus tuus / Sed desiderium et ...

replesti / numquam eum desideriis denegauit / ne-
cessarie est // Attende tu quod dicitur Esurien-
tes impleuit bonis / Et qui replet in bonis
etc. non determinauit quibus bonis / quia omne
bonum est / quo repleatur desiderium / ideo dicitur omni-
bus delectabilis / Sitientibus fons est xpistus / Si
esurientibus epulas fons est / Si infirmus habes
medicus est / Si mortem times uita est / Si
auxilio indiges adiutor est / de isto ergo facias
tu totum / qui tibi totus et ad totum dat se
se / Eleuat ergo anima fiducia per quam tibi tam
quibus non conceditur nisi anime eleuate / Unde
dicit per Ysaiam / postquam dixit / Sustollam te super
altitudinem terre subiungit et cibabo te here-
ditate patris tui / Cibus hereditatis tue sunt con-
solationes diuine / que solet anime eleuate concedi-
tur // Quartum eleuatorium cordis est intentio
recta cum est actiones ad deum dirige et quasi sursum
trahere cum est totum contemplatiuum ordinate / Recta
sane intentionis dicebat apostolus / Nostra conuersatio
in celis est / quia intentione regni celestis
obtinendi / sua opera informabat / Eleuet ergo
anima quispiam tuam intentio recta ut sem-
per oculo intentionis uideas / et a solo deo
mercedem cupias / Ipse enim solus remunerator tuus
/ Ipse solus merces tua magna nimis / Ipsa enim
intentio tua oculus cordis tui est / ut dicitur
in canticis / Sic oculo xpistum dilectum tuum uideas ut
ad ampliorem amoris teneritudinem erga te prouocet
ut merito uulgare Canticorum affectus tuus sumpsit
et spiritus amorosus / amicum tuum faciat amorosum
/ super eo quod de sponsa sua in Canticis / Vulnerasti cor
meum amica mea sponsa oculorum tuorum, i.e. in uni-
tate / seu simplicitate intentionis tue / me ad
ampliorem amorem prouocasti / o quam dulce cor
quam tenerum quod solus aspectus recte intentionis
uulnerare seu inflammare potest / Ve ergo illis qui olim
intentionis sue statim declinare intentionem
sicut illi qui actiones suas non ad deum sed ad mundi
per prauam et distortam intentionem conuertunt / de
talibus conqueritur dominus per Ozee. / Victimas de-
clinastis in profundum / quia sunt uictime uestre
/ quas intentionis in profundum declinant / quia fauore
humanum temporale quoddam in sacrificiis proprias
suas intendunt / Eleuetur ergo intentio tua quod
sursum tuam intentionem totaliter trahat ut ad sus-
pendium eligas / de quo dicit Job Suspendium ele-
git anima mea / et mortem ossa mea / quod ex-
ponit Gregorius / Anima quia affectu intentionis men-
tis ossa fortitudo carnis quod suspenditur
ab imis ad alta leuatur / Anima suspenditur ut
ossa moriantur / quia amore uite eterne omnem
fortitudinem carnis inter ipsa mortificat / Attende

autem anima / quod tu suspendium elegisti et ossibus
tuis mortem / dum cursum uite claustralis
ascendisti / ut suaui et laudabili morte quam
facit caritas moriaris / Sicut enim mors separat
animam a carne ita caritas intentionem separat
a mundo / fortis enim ut mors dilectio dicitur in Canticis
// Videndum autem quod duplex est suspendium unum
xpisti in cruce / aliud Jude proditoris / quod abiens
laqueo se suspendit / Xpisti crucifixi suspendium tu
Xpisti dicitur ad honorem et similitudinem Xpisti in
hoc autem similitudo attendatur ut sicut Xpistus pedes
in cruce habuit affixos et manus affixas et solam
uocem habuit liberam / ita tu o claustralis in
illo quod elegisti cursu claustralis suspendio
pedes affixos habeas per stabilitatem ut a dis-
cursibus et excessibus otiosis et inutilibus
te restringas / Manus etiam affixas habeas
ut absque licentia nichil accipias, nichil dones
/ Vocem solam tu Xpisti habeas liberam adoran-
dum et adcantandum / Hec est enim uita clau-
stralis / non quod miser Judas pedes
suos in suspendio liberos habuit / non affixos
manus etiam liberas / uocem autem non habuit
liberam / Vocis enim sue iter preclusit / quam laqueo
se suspendit / Eadem non tu qui pedes habes
liberos ad currendum et discurrendum qui
pedibus tuis tu satira uelare / De qua dicitur
in psalmo // Subsiste non habes liberas / ad dandum
et accipiendum / qui in choro ad psalmos uocem
tenui habes preclusam ad cantandum non cum
Xpisto es crucifixus / sed Jude suspendio potius
es suspensus / Reprobato igitur Jude suspen-
dio / suspendium Xpisti eligat anima tua / et mortem
ossa tua / ut sicut Xpistus in cruce inclinato
capite emisit spiritum / Sic tu humiliato corde / con-
tra proprietatem / scilicet proprium sensum omnem
propriam uoluntatem emittas / Eleuatur sic anima ut
que sursum sunt cogitatione et intentione querat
que sursum sunt spe et desiderio sapias non que
super terram / Hec enim in eis eleuatoria cordis
/ cogitatio / spes / et intentio / et desiderium per-
designantur / per eos inter anulos aureos quibus
archa domini eleuabatur ut habetur in Exodo quod eleuandum sit cor
d Dicto quo cor sursum eleuandum est / Re-
stat dicere quare eleuandum / et super hoc
possunt quadruplex ratio assignari / Prima quia sursum
est patria tua / et unusquisque ad patriam
suam tendit / et ibi libentius commoratur / non
enim habemus hic manentem ciuitatem ut dicit
Apostolus / Attende uidendum istum patriam cordis uoce
uiuis per mentem alienam / Ve ergo quibus aliis loco
corporis separantur / cordi commoda inquies

denegari/ licet enim cor in sinu ista feruore et fortitudi
ne agitatum appetat/ tamen mens non quiescit
/ anima igitur nostra pre ceteris spiritus requies est in eterno
adhuc naturaliter mouetur/ amare potest quamuis honorem
si mouetur naturaliter ad eterna/ cum in eis non quiescit sed
afflictione inquietat/ vt dicit Salomon in ecclesiastico
// Adde etiam istud notandum quod dicit tullius quod nichil sunt am
dissimi aptissimi quam honestatis/ honestas est
status hominis in quo ille solus est/ qui instans
est vel grande vel gloriosum/ honestas autem desursum
est/ Cum igitur homo habeat duos motus aut duas
inclinaciones naturalis enim est/ quod spiritus quamquam naturaliter
non descendit deorsum/ nec quiescit ibidem
/ cum naturaliter sursum tendat/ ipsa enim signatur
hominis [illegible] ouidius/ cetera autem animalia ut dicit philosophus
naturaliter deiciat ad pastum/ homini autem dedit vultum
erectum/ noli assimilari iumentis in spiritualibus
ut iumenta more iumentorum ad infima/ cum
spiritus hominis naturaliter tendat ad alta/ quod
innuit Salomon quando dicit quis mouet in ecclesiastico dicens
/ quis nouit si spiritus filiorum ade ascendat
sursum/ et spiritus iumentorum descendat deorsum
Ista racio quare cor sursum eleuandum est
quia ibi est thesaurus noster/ ibi enim ponimus
quicquid nunc boni facimus/ Et ubi est thesaurus tuus ibi
est cor tuum/ dicitur in matheo/ attende quod cor sequitur
thesaurum/ Ve autem illi qui in terra thesaurizat
/ quia per consequens cor suum in terram locatam
disconuenienti ipsi cordi/ et tam exterranto
et tam periculoso exulauit/ Vnde Christus vero
exponens euangelium dicit/ Nolite thesauri
zare vobis in terra/ quia dicta non est [illegible]
voluntati in terra voluit remanere sicut enim
dicit Christus/ Congrega substanciam tuam [illegible]
cum habes/ Qui enim collocat thesaurum in
terra non habet quid spectet in celis/ sed quicquid enim
aspiratur in celum/ ubi vel est repositum/ Attende
de quo pauperum indicatur/ dummodo affectum
et sibi sufficientem sed eadem in aliquo recepto
hospicio in auro et argento simul in mensa
cum vel ei licet extra hospicium deportare
/ Constat quod domus aliena mundus sed mors
est ad quod index assistit ut dicit Ja/ Quid
quid ergo tibi in eo confertur totum reponitur
alienum super lecto enim illum [illegible] licet/ Sic
alieno non fuistis fideles/ dicit Iesus/ quod alienum
est quicquid huius seculi est/ quia preter naturam
est/ et pro tanto dicitur ista temporalia esse preter naturam
quia sunt preter id ad quod natus est, id est creatus
est homo/ ut deum cognosceret et cognitum
diligeret et dilectione frueretur/ Cum ergo bona
huius mundi preter naturam sunt/ et apud hospite

oportet relinquere in exitu/ Noli o diues sicut
dicit apostolus sublime sapere/ ut in aliquo di
uiciarum consideras/ non sunt enim hominis bona
que secum deferre non potest dicit Ambrosius/ Sola
misericordia ut dicit idem comes defunctorum est/ illud
solum tuum requirat quod pauperibus erogas
/ O quam bonus quam necessarius est comes
iste/ Iste est comes qui lecto facit venienti
cum intra spiritum suorum/ sicut dicitur ecclesiastico/ iste
comes qui tempus hominis defendit et ab a
git efficacius/ pro ut dicitur in proverbiis Iocundus
est homo qui miseretur et commodat/ quia ille
disponet sermones suos in iudicio iste est
comes/ qui eum/ que comitatur de omni malo
passurus est/ liberat enim a morte sicut dicit Thobias
Si ergo o diues talem famulum talem aduocatum
talem patronum talem capicionem post
tuum relinquere/ sic ille qui res suas sicut ille
qui res suas amare retinetes/ ut in quantum sunt
proximis [illegible] pauperibus sed eas in [illegible]
alienas dispensandas disponunt ex parte
tes/ quod tunc eas faciunt solum singula [illegible]
tandem/ cum fuerint mortui/ cum iam dicat
ecclesiastes/ [illegible] adipe medio
/ in celo ergo thesauriza/ tamquam [illegible]
tamen illis qui thesaurizant/ et ignorant cui illa
quibus congregabuntur ex in celis repositum
in celo thesaurizauit apostolus cum dicebat
Christus enim [illegible] et [illegible] sum [illegible] // Attende quod
mercatores volunt scire/ cui vendunt denariatas
suas/ Si emptor bonus est/ O bone que
tuus/ Quare ergo non attendis cui labores tu
et operaciones tuas credis/ O quam stulti me
ratores/ qui mundo mendaci/ et tam male
conuencionis quicquid agunt/ quicquid labo
rant committunt/ quorum totum studium et intencio
est mundo placere/ mundo pro re facere pro mundo
magnas expensas nullas/ vel modicas expe
sas facientes/ isti labores suos in domo
aliena admittunt contra doctrinam Salomonis
dicentis/ labores tui non sint in domo alieni
/ Vere domus aliena est mundus/ Non enim
reddit depositum/ quod in morte accepit
precipue ubi mundi amator/ ad modum statim in
[illegible] suis viribus spoliat et [illegible] defrau
datum/ Quas ergo et cognoscis diabolum
reddas id est reddencias tuas facias/ Illi solum la
bores tuos et operaciones tuas committas
[illegible] in [illegible] qui post mortem de la
boribus tuis reddet/ Reddet enim [illegible] mercedem
laborum/ Quid quid pro nobis feceris tamquam
depositum habe quamdiu enim est tamquam [illegible]
[illegible]/ ubi quid quid pro uni habeas noli

F ij

illis sculptis in coronibus de quibus dicit paggeus
cui coniugabant eas et misit eas in spiritum princi-
pia. Ecce quare sit cor elevandum est quia patrem
habemus celestem. Celesti autem patri filij celes-
tes, tales celestes dicit apostolus. Unde orantes dici-
mus: Pater noster qui es in celis. Noli ergo dicit Bern-
ardus tali et tanto patre esse degener. Immo
celestem habes patrem, celestis esto filia sponsa
eo celestia sapiendo, sicut a patre celesti, celes-
tia non terrena petas. Cuius manus tornatiles
plene iacinctis ut dicitur in Cant. Pater celestis
dicitur manus habere tornatiles id est faciles ad do-
nandum sicut res tornatiles faciliter volvuntur
dicitur eum habere manus plenas propter donorum
habundantiam. Dicitur etiam habere manus
plenas non quibuscumque sed iacinctis. Iacinctus
enim celestem colorem habet in quo notatur donorum
prosperitas. Dat ergo pater noster deleni, quia manus
sunt tornatiles. Dat parva quia manus sunt ple-
nas. Dat etiam celestia, quia iacinctis plene
sunt, id est donis celestibus. // Quarta ratio quare cor
sit elevandum est plenitudo sive perfectio
bonorum omnium que sursum sunt, ut quid quid
volumus adsit et absit quid quid nolumus
ut dicit Augustinus, vel omne quod appetitur adsit in tantum
quod fastidiatur. Ibi vita nostra est, ut dicit Augustinus
in suis fonte bibitur que vita nostra est, ut idem dicit
Cum id quod est hominibus optimum et amat
et habet. Ibi sanitas absque infirmitate, ibi iu-
ventus sine senectute, ibi satietas sine fasti-
dio, ibi libertas absque subiectione, ibi pul-
critudo absque deformitate, ibi immortali-
tas absque corruptibilitate, ibi habundantia sine
indigentia, ibi pax absque perturbatione, ibi
securitas absque timore, ibi cognitio absque ig-
norantia, ibi gloria absque ignominia, ibi gaudium
absque tristitia. Ecce hec sunt bona vite celestis tota
genus et hii fructus ligni vite de quibus lo-
quitur in apocalipsi. A quibusdam doctoribus esse
vite appellantur. Dicens ergo Augustinus in libro confessio-
num: O celestis thesaurus dos lucida adest su-
pice, peregrinus mea et possideat me in te qui
fecit me et te. Hec dicta de cordis elevatione
hic sufficiant propter depressionem cordis.

d. Iste de cordis elevatione. De eiusdem
confessione dicendum est. Ad hoc nos invitat
dicens propheta Joel .ij. Scindite corda vestra. Ecce
sicut autem cordis quam facit contritio peccatorum vi-
tes ad attrahendum dulcia que addamus
sapore pertinet ad mundum in compositione mente confide-
mus delicias quas tamen. Scinditur cor cum ab omni

carnalibus separatur, cum ab omni affectu illicito pur-
gatur, et depurat cum solus deus sapit cui
tamen desipit quod non sit ipse. Istud signa-
tur de Nathan in Conc. Surrexit Nathan pro-
pheta id est adeps separatus a carne. Per Nathan
designatur cor cui sapit celestis in pinguedi-
ne, Nathan cum donum hoc interpretatur. Adeps
pinguedo est interior, interiora gerens et intesti-
norum opiens, pro quo per fortem caritatis affectus
designatur. Hec est cum pinguedo interioris anime
cor mundo potentius alicuius, de qua dicit David
ps. Inebriabo animas sacerdotum pinguedi-
ne. Hec est Nathan id est animus donis celestibus
delectatus in pinguatus. Adeps appellatur
a carne separatus id est ab omni carnis inquinam-
ta, ab omni inquinato et carnali affectu
aggressio, motus et moribus carnalium segregatus.
Ista autem pinguedo caritatis perfecte designa
cognitur ad sapientiam pertinet sicut causa ad
effectum. Est enim dilectio dei honorabilis sa-
pientia, ut dicitur Eccl. id est tam honorabilis sapi-
entia, ut res sapiunt prout sunt. Unde sapiens a sapo-
re dicitur in modo. Sapia doctrine est nomi-
nis id est talis est qualis significatur per nomen suum, sic
sapida scientia, que dicitur a sapia et sapore.
Sapidam scientiam habet, cui res quas agnoscit
sapiunt prout debent, quibus mala mundi sic
amara, bona temporalia vilia, bona spiritualia cara.
Unde dicit Bernardus: Invenisti plane sapientiam
si preteritae deplores peccata, si huius seculi de-
sideria parvipendas, si eternam beatitudi-
nem toto desiderio concupiscas. Invenisti sa-
pientiam si tibi singula sapiunt prout sunt. Attende tu
quod scientia sunt sapientia, per gustum sunt
dulce, per experientiam habita, ad quam suavitatem
experiendam invitat nos propheta dicens: Gustate et
videte etc. Vide autem quod dicit prius gustate
postea videte, quia experientia gustus divini
cognitionem generat. Unde est quod postquam Ionathas
mel gustavit, illuminati sunt oculi eius ut legitur in
libro Regum. In melle dulce bonum dulcedo designatur,
quam qui gustaverit eius usus interior confortatur.
Unde dicit idem psalmista: Gustate et videte
quoniam bona est. Negatur eius et tamen eius suavitatem
non cognoscit, quia nunc non gustavit. Attende tu
quod dicit gustate non comedite non bibite, quia
quantumcumque sit hec in ipsis vita de divina bonitate
percipere non est nisi quedam pregustatio, sicut
vini venatores parum vini ad pregustandum
offerunt, ut suavitate pregustata ad emendum inducant.

/sicut gustum corporis etc. Aug. 8. in libro confess-
ionum/ Aliquando intromittis me in affectum mul-
tum inusitatum introrsum/ nescio in quam dul-
cedinem que si perficiatur in me/ nescio quid erit
quod vita ista non erit/ sed recido in hec erum-
nosis ponderibus/ et solitis resorbeor et
multum fleo hic esse/ valeo sed nolo/ ibi
volo sed non valeo miser utrobique/ Attende an-
gustiam introductam in affectum multum inusita-
tum et introrsum unum tum ponderis erum-
nosi et corporis nec tum ab illo statu feli-
citatis revocatum// Iste autem affectus multum
inusitatus comparatur amori extatico/ Extati-
cus dicitur ab extasi/ unde alii extaticum dicunt esse
mentem alienatam/ qui non sinit cor aliquid
cogitare nisi circa rem dilectam/ Sumitur tamen
amor extaticus aliter in bonis/ secundum quod dicit Dio-
nysius/ qui appellat amorem extaticum illum
amorem/ qui totaliter transfert amantem in usum
et profectum amati/ Tali amore sicut idem dicit
dilexit nos deus qui totum in usum nostrum
et profectum totaliter transferens d. de tali amore//
Est amor extaticus/ qui non sinit suos
esse amantes sed amatorum/ Sumitur aliud amor
extaticus/ pro amore mentem alienante/ secundum quod
extasis dicitur alienatio/ qui scilicet amor apud
medicos ethicos appellatur/ Est autem amor ethe-
as magnum desiderium/ cum nimia concupiscentia et
afflictione cogitationum/ Ethicos dicuntur vel nobi-
les/ qui propter mollitiem et delicias hunc incurrunt/ sub-
iciuntur sicut huic passioni/ licet autem amor iste sit ualde
reprehensibilis/ tamen amor nimius quandoque valde [illegible]
dit et confundit qui tantum tam [illegible]
inhereret/ qui sus [illegible] aque et ad que finis
est debet et possit tam feliciter inherere/ ut sic
complectamus et cognoscamus unum amorem
per alium// Videndum quod huius amoris extatici mul-
ta sunt signa/ ut quando tangemus quod magis in-
dicitur amantibus inesse/ Primum signum est quod
amorosi multa gemunt sed pauca loquuntur et
precipue in presentia/ defectiue cum locuciones ipsi
sunt amantium/ maxime cum de amato vel de
re amata loquuntur/ sicut defectiua locutio
nunc amantes amorosi inveniunt sponsa in Canticis
8. Dilectus meus mihi et ego illi/ supplendum
est/ non dicitur ista quod sit dilectus vel
quod sit ipsa dilectis/ Ideo sicut Aaron locutus
est pro Moyse qui impeditioris erat ut dicitur in Exodo ita
ratio debet loqui pro affectu/ et supplere eius affectus
minus perfecte potest supplere quam Aaron vero
Moyses id est intellectus sine ratione vera in presentia affectus
amorosi et dicat/ dilectus meus vel [illegible]/ et ego illi

tandem quando puritatis/ Si speratur si generositatem
si fidelitatem attendere/ quod agit vel et ego illi
summa sicut bonus et purus/ et ego bonus mecum sicut Bene-
dictum/ Si primo dilectus meus vel amor et labor
dolor fatigacionum precium sint primum scilicet quod
ipse dicit Abrahe/ Ego sum merces tua mag-
na nimis/ et ego sum similiter illi/ labor dolor fa-
tigacionum merces et precium quod/ dilectus meus
appetit me quando labore sustinuit/ et ego ap-
petam ipsum quando summa labores sustineo// Si
dilectus meus in totum scilicet mortuus est et totus meus
omnis est et ego illi/ Sumitur tanta morte et tam
moriar/ hoc est quod dicit apostolus/ Sive manducamus
sive vivimus domini sumus/ Sive ergo manducamus sive mo-
rimur domini sumus/ Si nunc meus dilectus meus vel quod
scilicet quod labores et summa delicias suas/ Sic
cum requiret mea in sterilium et ego illi sum
scilicet quod cum labores et summa delicias suas
secundum quod ipse meus dicit in psalmo/ Delicie mee
esse cum filiis hominum/ et in pro dicitur/ Hec requies
mea recipit lassum// Attende verba ipsius ad
amorosi/ quia indigent suppletione et ulte-
riori amplicatione qui sic expositum/ ideo tamen apud
dilectum necessaria est ista suppletio/ qui bene
novit amoris linguam intelligere/ apud
quem defectiue et imperfecte locutiones amoris
perfectissime sonant// Secundum signum amoris extati-
ci est desiccatio membrorum/ amorosi enim
arescunt in membris/ eo quod nimium in eo
sensus applicatione circa rem dilectam multiplicatur
tamen/ sicut ex quo in se rem desiderat tam
paciuntur/ Si ex amore vehementi arescit a-
liquando humore voluptatis carnalis sic signi-
ficatur in Exo./ ubi legitur/ quod dominus ab-
stulit mare rubrum/ flante vento vehementi et
urenti/ quid per mare rubrum/ nisi voluptas
carnalis designatur/ quare rubrum mare dicitur quia
quod quod sanctorum dulcedinis tenebat
in amaritudinem terminatur/ rubrum ergo appellatur
quia in mixtis carnis consistit et sanguinis/ per
ventum vehementem et urentem amor vehemens
et affectus exsiccans designatur/ Unde super
illud quod in Canticum sponsus sic qui amorosa
facti sunt amorosi effectus est dicitur fervens ipse
et tanquam advenientes spiritus vehementis id est ve-
ri vehementis/ quid est hoc quod ventus ve-
hemens abstulit mare rubrum nisi quod a-
nimus desiderat in amantibus omnem terrenam vo-
luptatem et omnem carnalem affectionem/ et hoc
est quod valde terret draconem/ cum eius locus quoniam
ita sicut dicitur Job/ quia in locis dormit humentibus
loca vero arida fugat/ sicut dicit [illegible]/ quod ambu-
lavit plota in aquis per arentia requiem et non

in uenis / primum assercio desiderat ab amore
carnali quia non possit simul consimili surgere
in anima / Unde in signum sequitur Bernardus in libro
Josue / quod leges amarum tenuit valde au-
dientes quod sicut asserit dominus filium in adiu-
torium filiorum israhel / Propter ergo cor tuum uehementer
uehemens diuini amoris ut visitet omnem carnali-
tatis humor desiccatur et exterior intuetur
in uenis tuis detenebris / qui peragens ethia-
nam peccatis designantur et etiam dyabolus
qui in aqua delitiarum viuit ad sicciorem piscis
moratur / Hinc est quod cum thobiam piscem
qui in aqua ipsum inuaserat / pater dyabolus
designatur cum ad siccum attraxisset mortuus
est ut legitur in codice / 3° signum concreti amoris
est grauitas oculorum / conuenit enim amoroso
/ conuenit enim amorosi habere oculos q
si / quia oculi semper sunt circum-
cursus seu perfundens / quia oculi semper spon-
se transeuntes et currentes ad lectum estimati
ue / Sic oculi interiores anime amorosi qui
sunt in intellectu et affectu / profundantur in capi-
te .i. in corde / Totum enim intra est quod quer-
it totum intra quod diligit / Dicit enim ut intus in-
ueniatur / Sic impressus capite .i. cordis sub
oculos anima amorosa ut uideatur in uestis
ge et considerat ne in corde sit aliud / quod
illi amato displiceat / qui solus cor intuetur
Sic impressus cordis sub oculus anima amorosa
ut oculos attentus et recessus amici sui
uideat / Attende cum amorosis deuotione in
solita uehementer tangit / nadit quod sensum dulce
dinis pristine sue subtrahit / Subtrahit
dinis pristine sue subtrahit / Subtrahit
aut hec consolationem ab anima ut corpori subtrahat
ne desiderium oculos decreta cum desideria dilata
crescunt ut dicit Gregorius / desiderium aut auiditatem dei
capacitatem efficit / ut dicit Augustinus / Unde ipse dicit
vinum uestra spiram dilatate .i. capacitatem
et ipsum desiderium capacitas sic anime / Sic
dicit Augustinus relinquitur dicitur / quod magis
crastinum seu in creaturis desiderium crescit dei
Si uis ergo in plenum fieri celestis gratie
dilatata sinum pectoris tui / crescat desiderium cordis
tui / ut sic in bonis repleat desiderium suum
/ Item hanc delectationem subtrahit anime ut
anima in passibilitate et infirmitate sua recog-
noscens humilietur / humiliata enim cogitur ei filij
uidentur hec spiritualia subtracta solatia ut
si conseruet habere cognoscens / Sic hanc dulcedinem
subtrahit ut compensatus uiuatur / ypo dicitur ut tibi
anima amorosa si ei ostenditur tamen si conuenit ut per
modum cogitur deuenire ad desiderium quod non uidet deus
quibus sibi esse designet compunctionem videlicet quod ei
absolui precium suum dedit ad quem in perfectis pervenit

non ergo fili mi ne contemnas te / Dicit deus in thezauro
gaudiorum quem in intenderit / ut sic caueat ab
compensis ut sic iungitur anima et deficit compellitur
/ Hinc est quod in nuptiis in chana galilee
lee factis vinum legitur defecisse / In maria
introducitur ad filium vinum vinum non habent / Et
per vinum quod letificat cor hominis / in spiritua-
libus letitia designatur / quod in nuptiis spiri-
tualibus frequenter deficit / Quid aut in hoc
loco per mariam nisi cordis gaudium seu amantis
deo designatur / Quod sepius nuptia sua lamentat
se spirituale gaudium amisisse / sed cum eis dicit deus
non dum uenit hora mea quod deus non dum est
tempus plene gaudendi // Attende quod
deus in vulgate non fecit ut facit vindemias
yemis clare cellam suam semper deficit / quia
ipse solus est dispensator spiritualium gaudiorum
Si cum clare cellam suam in potestate sponse
dimitteret / ut in sua potestate esset gaudere in
spiritu debiles sit / ut bonum vinum tale cum in ebri-
are potest nalere / cito deficit / Et omnes
labores actiue suspensi penitus remanent
Propter illa hora quod non venisset dicit Augustinus deus in
gloria scilicet sponsus sponsam suam corde ea soliditate
intellectum vinariam .i. bonorum eternorum afflu-
entia introduceret / Sic subtrahit hoc dulce-
dine ab anima / ut eternorum pendans timor in
curiat / Si enim tam amans ecclesiam intollera-
bile est ad tempus consolatoria pietate spon-
si carere / quam intollerabilis erit illa totalis
et eterna absentia / quando tolletur impius ne uideat
gloriam suam deus / Item subtrahit dulcedinem
pietatis sue sponsus ut habita tamen tuitio
pietatis sue subtrahit cum dulcedine pietatis sue tollitur
mea multa cum dulcedine pietatis sue tollitur
qui non tollitur pietatem ut intelligat quod amans
qui non tollitur pietatem ut intelligat quod amans
ordinis et secularibus si non cauent quod his consola-
cionibus et sectoribus immoderate se exponunt
quia eas sine attentione diuini / qui erga
suos nimis tenere afficiuntur / tales si dul-
cedine interiorem perdiderunt // Attende quod
uehementis amator non tamen refocillans dat ad
facies suas amor dilecti pietatis sue ut gustat aliud
pro quod bonum multum amplius amittat / Durum est
enim cordi diligenti / solam multum aduersio-
nem sustinere dilecti / Hinc est quod Vangelia anima
ei tollerat / Si ergo o anima bona vel amatrix
Christi in eo non tamen timeas peccatum mortale quidem
pro quod eius amor pullulet sed etiam ipsa venialia
per quem bonum multum amittitur pro quibus bonum multum spirituale amittit
consolationes spirituales est et talem perdit quod bonum multum
amici sui perdit / Si ergo tua bona letitia spiritua-
lem tibi subtracta conseruans compassio et sustine-

dampna dilecti tui et tu / alii contraxisti dampnabi-
lia / Nichilominus autem considera seueritates domini
contra te sicut describit alibi dicens in quibus
/ per quas dilectus tuus recedit valde ut
dilectum tuum peccatum intencionis et frequentem
memoriam pendatis in conspectu tuo semper
ut dicere possis quod dicit psalmista / peccatum contra me
est coram me / et hoc est quod dramma uxor
thobie legitur / quod pro filio suo suspirans
nullo modo consolari poterat / Ambulabat ad omnes
vias per quas spes remeandi ipsum videbatur
// Certum signum amoris contracti est fletus
oculorum / carencia lacrimarum nisi fletus ad
veniat corporis vel dilecti / Unde ut mors proxime
vel dampna rerum inamorosis parit lacrimas
concute / Sic anima amorosa ad quecumque dampna
que ad eorum dilectum non pertinet minime
contristatur / Non enim contristabitur nisi de quo
ei accideret / Dicit Salomon proverbiorum / Attendens est
iustus / quicquid quid pertinet principaliter intencione
ei advenerit / Cum enim principalis intencio
anime amorose sit in amico delectari contingat
quod ei accidit non contristatur vel non contur-
batur / Contristatur enim dicitur quod contra totum est
Noli ergo anima sancta dampna corporis lugere
dummodo et salutis remaneat / quia plus diligis
quam plura quis / Sicut Thobias ut dicitur de Jo-
seph vendicionem suam flevisse legitur / Sed solus amor
extorsit lacrimas / cum in egipto videns fratres
suos contristatos non potuit se amplius continere
/ Elevavit vocem suam cum fletu dicens
/ Ego sum Joseph quem vos vendidistis in
egipto Dicit enim dicit quod lacrimas abundantes
concute conveniunt / Item sunt cantilene amoris
et musica in sanctuario / quibus amori sunt arte di-
lecta / tunc enim cogimur recordari amare recorda-
/ Cantilenas amoris appello canticum ecclesiasti-
cum / Iste cantus o anima sancta / dilectum tuum ad
memoriam tibi reducit ut in eius memoria de-
vocione liquefias / Talis amator erat Augustinus
qui in libro suarum confessionum / flebam uberrime
in ympnis et canticis suave sonantis ecclesie
vocibus vehementer affectus / Caveto ergo ne quasi
surdas contare / noli esse campana que
pulsat adventum / sed et quod tu sonas et audi
et efforciare ad devocionem adiuvandum / Ta-
libus enim dicit Dominus per Amos / Aufer a me tu-
multum carminum tuorum / et cantica lire tue
non audiam / Ve tunc tibi apostolus per quod sit
non sonat in aure Dei / Noli anima ad cantum
tuum / auribus alienas attendere sed illius ca-
ricium qui tibi dicit in Canticis / Sonet vox tua
in auribus meis // Attende ergo amorosi desiderii

amoribus conveniunt composite cantilenas in
cantando de re amata semper cogitantur et cogita-
cantant / Sicut tu in cantu tuo cogita et cogi-
tando canta ut totus cantus tuus absorbe-
tur in ipso / ut dicere possis ei illud psalmiste / cantabo
tanto mea semper // Attende ergo quod ioca-
tores rimas et cantilenas conveniunt com-
posite de illis a quibus dona accipiunt Ergo
ergo deus tot bona tibi attribuit / ut eundem sic
tibi non cantare cum illo qui dicebat / Can-
tabo domino / isto modo / Ille in quantum deus qui bona
tribuit ibi / Sed sicut cantus tuus plenus et
integer / vel vanus et determinatus / sicut
ille sonus qui dicitur ecco / qui de montibus
resonat sicut dicitur in libro Saprencie / Resonans
de altissimis montibus ecco / Ecco enim est in
umbra vocis / non est nisi umbra vocis quia sine
attencione et intencione devocionis cantant
/ Noli ergo gloriari de bona voce / qui non habes nisi
umbram vocis / sed ecco fit ex resultu alterius
vocis / Tales sunt qui in ecclesia non cantant nisi
alterius vocis exemplo provocati / Et cum alius
videt aliquem conscientie obstare / Ita in illis qui
in ecclesia quasi clamant tamen cantant ita contingit circa
in illis in anim(al)ibus / que in festis sanctorum suorum
quasi speciali cultu recoluntur sed ad cantandum
efforciantur / in festis non aliorum silent desperatur
multis contendentes / Tales similes sunt fictis
regibus per signis qui coqui seu filii palmarii
appellantur qui plumbeas ymagines et co-
quillas vestibus suis affixas deferunt / ut qui
de sancto Jacobo et de rupe madoro / et aliis locis
peregrinacionibus videantur reverti qui tamen illos
sanctos in quantum instantibus / quorum ymagines gesta-
verunt eodem modo honorant / sanctos illos affectu vel
imitacione in quantum instanter quorum cultu et
honore in corpore contencione se colant videntur
Contra tales dicit Ezechiel / Que est ista vestra tol-
lere / et sanctitate contempnere // Primus gradus est
dicit Job / diligere sanctitatem dei in se sanctos qua-
non sunt aliter sanctitatem fuit / sed sanctitas in sanctis
Et sicut dicit Job / Consimiliter sanctos honorat qui sanctorum
imitatur sanctitatem / Ergo illos o anima affectu
devocione et imitacione vestra / quorum cultum
et honorem se colant videris / ut etiam habeas
ita sanctum kalendarium in corde tuo / ut non
possis comprehendere nisi festum unius sancti vel duo-
rum dicitur in vulgari quod non fit festum quod non
habeat festum suum / sed sanctus ecclesia determinatus
est / non enim resonat nisi extrema vocis / Tales
sunt illi qui nolunt laborare in servicio dei et
non dicunt nisi extrema scilicet amen et Et cum spiritu tuo

[..]ectio inps ad districtum serviat / et reputat illas
[..] p psalmodiando habuerit & de prius intraro
[..]dimidiatione sillabarum in impetu tussimus ad eorum
[..]n / Sic ergo anima bona cantus tunc integer et dis
[..]tus ut perfecte laus resonet more tuo et ipsum
[..]m / iuxta illud psalmi laude repleatur / Sic
[..]tus tunc plenus id est attentus et devotus ne
[..]amore cantando efficitur amplius amoros[..]
[..] et iuxta doctrinam apostoli psallas spiritu psallas
[..]mente / spiritu id est vocis melodia / et glossa mente
[..]mentis intelligentia / Sextum quod comitatur ext[..]
[..]s ab amante est / cum separatione ita delecte
[..]tur / Sicut David et Jonathas in mutua separatione
[..] flevisse leguntur in libro Regum / David autem am
[..]plius flevit quia amplius amavit / Septimum
[..]c ebrietas / quod osculantes se invicem fle
[..]t pariter / David autem amplius / Et timor separatio
[..]s qui est quasi altera mors fletum inducit in
[..]mantem / Iste autem amor torquet amantes [..]
[..]it poeta / Cum cura et timor quibus cum semper
[..]mavit // Octavum signum amoris extatici est pulsus
[..]s inordinatus / Sicut enim amorosus pulsus
[..] / aut nimis tardum et rarum / aut nimis frequen
[..]tem et velocem / secundum diversas apprehensiones sed anima
[..] / Tardus est enim pulsus amantis dum desperat
[..]dicitur [..]undo / velox dum sperat se ab amato [..]
[..] amoris reportare / pulsus autem affectiones
[..]e sunt / que velotes sunt et si tu [..]mirabili te
[..]uitate repudiant [..] et dum sperat se [..] dilectum
[..]m / Talem habuit apprehensionem qui dicebat in psalmo
[..] Cor meum et caro mea exultaverunt in deum vivum / Cor meum
[..] meum et caro mea id est cogitatio mea id est affectio mea exultavit et
[..] et saltavit / tendentes simpliciter prope [..]
[..]m / Cum autem anima amorosa pota sua et p[..]
[..]lium suum considerat / videns etiam meliores
[..]t fortiores esse dicisse / quodam modo leguntur lacerasse
[..] ille affectionis pulsus qui prius [..] di
[..]tum exultabat / timore correpto ex consideratione
[..]ctorum / et tunc uniuscuiusque lentus efficitur / Ideo
[..]a sponse per que affectiones signantur / quasi [..]
[..]apice [..] velocitate [..] meditationem
[..]ius in mobilitate in Canticorum libro comparatur / Nonum
[..]um signum amoris extatici est / profunda cogitatio
[..] solitudo / ista admiratio / ita quod talis
amorosus gerit imaginem dormientis qui
vigilare non potest / nisi cum deest amata sibi ei
[..]menti / Unde secundum amorosorum loquaris / dilectus
[..]ue mee dormies sunt / quia adeo amata non
pertinent / nisi intelligens se Sicut dicit amator
sunt quod adeo amatam aliquo modo pertinet [..]
[..]m intelligit / et vigilans gerit imaginem
[..] quod tota intentio et cogitatio sua fixa est
in amata admirata desiderio [..] amoris
[..]a [..] [..] adimoscit quia adeo
[..]tam non pertinet / clausa [..] quae intellectum

Sicut autem expone vel de spiritu quia ad christum pertinet sicut
mentis / ubi vigilat / ubi intellectum sit [..] perte[..]
et principium circa ipsum et de ipso / unde cum questio
nes nescivit / Unde aristotelibus autem qui se pro[..]
tores et predicatores ecclesie quietur in Canticis Invene
quem diligit anima mea / Adest amanti
cum liberent rumores quietis de amato / Sic autem
que obscura et pigra sunt intellectum ad capiendum
que dei sunt / facilem / subtilem et promptum ad
intelligendum que circa vel de mundo / cui rumo
res de deo et de ipsius que ad christum pertinent sapo
res si sunt fabulose vel de mundo / que ad sola
curiositatem pertinent et carnalitate delectabiles
existunt / quia hoc est certissimum signum / quod in tali
anima deficit amor dei / et regnat amor mundi
Vel si anima bona comitari / nisi tibi fiat mos
de celis / rumores mundanos tamquam fabulas
ad christum non pertinentes / unde nunc reputas
ut tibi quod narrat illud psalmi quod in psalmo dicitur
Narraverunt mihi iniqui fabulationes sed non ut lex tua
me / Attende quod dicit fabulationes / quasi diceret cum
ad legem divinam non pertinet / Cor amorosum
debet fabulam reputare / Exemplum huius habetur
cum de filiis suis Joseph alii fratres de egypto
revertentes fecerunt mentionem / Audito enim
quod Joseph fuerat ei filius tunc vivit / et ipse
dominatur in tota terra egypti / statim sic sibi / quod
ipse quasi de gravi sompno evigilans non credebat eis
Decimum signum amoris extatici est quod animus
tali amori subditus / cum videt rem / [..] amate
similem / quasi in specie videtur / eodem modo anima
amorosa / dum bonitate et dulcedine dei in pura
percipit / que propter illius future beatitudinis
quasi quandam reputat imaginem / incipit alienari
et quasi insanire / sicut in Petro contigisse legitur
qui in monte Thabor in transfiguratione domini videns
imaginem future glorie / statim insaniens dicebat
Domine bonum est nos hic esse / faciamus hic tria tabernacula
[..]ntia / nesciebat enim quid diceret / Et nescie
bat / Nam sicut dicit [..] audierat Christum in Jerusalem
moriturum et tunc dicebat / Bonum est nos hic
esse / Insipiens autem extitit et alienatus petens no
tamen / quod de sola gutta quam gustaverat
ut tabernacula fieri postulabat / Insipientior
etiam quod non soli sed etiam aliis voluit
tabernacula edificari liberalitas et largitas
cordis / divina dulcedine inebriati designatur
Non enim dixerat michi unum / sed tibi unum / moysi
unum / et helye unum / nec sibi reservans in quo
caritas que non querit que sua sunt denotatur
Sed vere nesciebat quid dicebat / quia imagi
nem glorie quam videbat / veram gloriam estima
bat / Cum scriptum sit in ysaia / oculus non vidit
deus absque te / que preparasti expectantibus te

Illa autem que operantibus preparantur sunt / cognicio
aperta / summe veritatis / dilectio perfecta summe
bonitatis / securitas eterne possessionis / qui-
es et pacis [illegible] / Ad que nos perducat
dignetur / qui vivit et regnat deus per omnia
secula seculorum amen dicatur omnia : dies
Explicit opusculum fratris hugonis de prato [illegible]:
Explicit iste liber scriptor sit crimine liber etc.

Religiosis viris in Christo studentibus ac apostolicam ... ordinis fratrum heremitarum Sancti Augustini frater ... pampelogus de ... ordinis in deo salutem. Dilectionis vestre postulata ... non ... litora ... Licet ... insufficiencia ... iudicare ... laborinthis ... vestra ... et mea ... opera ... tamen ... largitores ... prestat ... prudenter ... postulantibus, nam ... largienda donare ... et ... largita ... conditione ... fecundare ...

[illegible]

Quod absalon ... fuisset ... patre suo ... Absalon ... agri ... quo facto mox venit et cum patre suo reconciliatur. Spiritualiter Absalon ... patris mei ... qui ... amaritudo et pena ... quod ... celestis ... et aliis operibus ... tempore ... in agro ... et ... subtractis ... et consumptis ...

[illegible]

Equus eius caro. Igitur nisi domentur abstinen-
tia et labore semper parati sunt ad spiritus precipi-
tationem. Naturam enim hanc esse dicunt inter equos
masculos et humana corpora, quia sepe equus
naturalis ita precipitat militem quod ipse
non precipitatur in libro de tempta-
tione capitulo [illegible]. Magis negligamus
corpus frenare poterimus / anima
propter corpus precipitatur pacta [illegible] est quia ergo
quod primum est negligit et quod in secundo
est extollit corrumpit quia unum et
dimidium seruat et colit quod primum est per
salutem saluabit tecta et seruabit /
dicta ergo sunt corpora nostra aliorum spiritus
nostros ad profundum demergent / [illegible]
[illegible] Pharao et exercitus eius sub [illegible]
instrumento maris rubri et submersi sunt simul
cum equis eorum descendentes in profundum
sicut lapis / per mare rubrum [illegible]
mundi delicias in quibus equi nostri adeo
se ingerunt quod simul una cum spiritu descen-
dunt ad interitum et omnes uirtutes perci-
piuntur [illegible] morte / quare ca-
ueamus omnes quod fortis equus perdimur
et dum uenter non cessit simul omnes
uirtutes obruuntur.

Equus meus decidit me [illegible]
Abusio magna est tantam dare ser-
uo libertatem ut dominum deiciat. Corpus
nostrum seruus est spiritus et spiritus seruus dei
est / [illegible] angustiam [illegible] quod corpus
debeat spiritui et quod spiritus tenebatur deo
et quod corpus seruo debeat ait in suo so-
liloquio / omnia inquit sub pedibus ho-
minis subiecisti et ipse homo super omnia
[illegible] est [illegible] propter
[illegible] corpus [illegible]
te ut [illegible] possideas ad [illegible]
te autem ad [illegible] angelis [illegible]
[illegible] corpus accepta libertate [illegible]
[illegible] erumpit [illegible]
[illegible] est ad [illegible] spiritus domandus est
[illegible] et abstinentiae uerberibus ut
manifestat [illegible] ubi legimus quod
Ismael [illegible] filius agar ancille [illegible]
bat [illegible] filium sare [illegible] quia [illegible]
[illegible] molestie [illegible] accepta [illegible] anno
[illegible] et filium pane et aqua
et [illegible]
[illegible] cum filio simul [illegible] filio do-
mini restituta est / spiritualiter per saram
que peperit ysaac anima deuota que do-
num [illegible] adoptionis confirmationis [illegible]
[illegible] et gaudium per agar [illegible]

[illegible] magis [illegible] nostris [illegible]
que [illegible] gaudium [illegible] non curat dum-
modo [illegible] tantum possit [illegible]
[illegible] et filius est spiritus cuius [illegible] appe-
titus inuadit [illegible] filii [illegible]
tum [illegible] sunt cum [illegible] / [illegible] autem
anima sponsa [illegible] facere debet [illegible]
[illegible] super carnem et carnis appetitum [illegible]
[illegible] affligat igitur ipse pane et aqua [illegible]
[illegible] per [illegible] uoluntatis et
depositis [illegible] et [illegible] subdet [illegible]
cum appetitu ponitur ordinato [illegible] ambro-
sius [illegible] ieiunium est mors culpe [illegible]
delictorum [illegible] salutis radix gratie
fundamentum castitatis.

[illegible] sunt [illegible] / [illegible] [illegible] dicitur [illegible]
magnus princeps quod [illegible] et [illegible] sunt
et continentiam [illegible] spiritualiter [illegible]
spiritus est magnus princeps [illegible]
[illegible] ab angelis [illegible] / [illegible]
[illegible] est [illegible] corpus / [illegible]
[illegible] / sed [illegible] caro surgit [illegible]
[illegible] uoluptatibus per suggestionem diaboli
[illegible] quod [illegible] nobilita-
[illegible] corpore [illegible]
[illegible] ubi legimus quod nabuzardan qui
interpretatur palea corporis [illegible]
[illegible] que ad dei similitudinem facta est [illegible]
[illegible] in parte [illegible] dominat et
[illegible] nabuchodonosor id est diabolus
[illegible] templum [illegible] repletam [illegible]
[illegible] anime [illegible] igne [illegible]
[illegible] et [illegible] mirabilia id est uirtu-
tes honestates et sic patet [illegible]
[illegible] suggestio-
nibus ut fiat [illegible] stabulum quod prius
fuerat habitaculum [illegible] caritatis [illegible]
quod [illegible] in libro de [illegible]
[illegible] quod [illegible] anima humana [illegible]
dei ymagine decorata similitudine [illegible]
[illegible] desponsata [illegible]
[illegible] cum angelis beatitudinis capax
quare tibi cum carne tua [illegible] quod [illegible]
[illegible] / [illegible].

[illegible] propter [illegible]
[illegible] purgat
[illegible]
[illegible]
[illegible] diabolus [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] ponat [illegible]
postmodum [illegible]
[illegible]
[illegible] abstinentie [illegible] /

figuratur Gen. xix ubi legitur quod licet Loth in Sodomis
precedit sodomitarum incendia et fugit
de vino crapulatus in monte incestus filia
bus commisit in testimonium. Spiritualiter ergo iste iustus
qui demonum temptaciones non potest in ista
qui libidinis maculari si sobrietatis clypeo
se defendat. Et tamen perfectus ad contempla
cionis montem si pervenerit crapula dulcis
placacionis mentem flebilius id est mentem et
corporis voluptatibus inquinatur. Sicut
Augustinus inquit gule detestacione dicens in libro
de regimine vel ad sacras virgines. Ebrietas
inquit flagicium dum inde est culparum mater
radix criminum origo viciorum turbacio capitis
subversio sensus tempestas lingue procella
corporis insania voluntaria ignominiosus langor
morum dedecus vite turpitudo morum honestatis
infamia anime corruptela ergo tot mala ab
[illegible] secundum Augustinum

c Comparatur nimis modo dulce tamquam mel et
amaritati facit [illegible] [illegible]
dicunt medici quod omne dulce est opilativum
et ideo est quod stomachus nimis delectatur
in dulci ideo nimis dum eo iste retinens
non multum singulis membris principalibus ideo
obest corpori [illegible] de amaro quod stoma
chus non solum retinet sed eciam quidquid [illegible]
illud in stomacho fuit tactum [illegible] quod
omnis medicina purgativa ut plurimum est
amara. Spiritualiter dulce est audienti verba decepto
ria et est sibi velud mel in ore verborum adu
latorum compositio sed anime inficit replet
languore [illegible] ut est
quod tam facile corrumpit mentes hominum ut
adulacio plus enim nocet lingua adulatoris
quam gladius persecutoris ideo fugienda est
adulacio sed potius recipienda est correctio
que licet [illegible] sit amara pellit tamen ab
ipsa repletionem peccati. Figuratur Levit. Et ubi [illegible]
[illegible] fuit [illegible] ut in [illegible]
[illegible] et non mel. Spiritualiter deo famulus [illegible]
[illegible] ad eius honorem aliquid bonum fa
cit [illegible] ergo [illegible] gloriemur [illegible]
laudes [illegible] arguit [illegible]
[illegible] et increpari [illegible] delictis
[illegible] Augustinus [illegible] in libro [illegible]
[illegible] ab adulatoribus
laudari [illegible] errat et confirmat errorem [illegible]
[illegible] in quadam epistola sic ait. Eum cum [illegible]
[illegible] sacrificio [illegible] adu
[illegible] adulacionis in omni sacrificio [illegible]
[illegible] et livor et plaga
[illegible] non est [illegible] medicamine [illegible]
pessime facit medicus [illegible] medicus vel
[illegible] in palme plenum et claudit illud [illegible] plaga
purgacionem licet [illegible] medicine [illegible]
[illegible] est cum [illegible] aliquam subite infirmo [illegible]

periculum quam [illegible] amari remedium. Spiritualiter
adulator est pessimus medicus [illegible]
[illegible] mundi [illegible] publice
et remedium de quo loquitur propheta dicens
in [illegible] superbos. Claudit igitur adulator
vulnus [illegible] per adulacionis [illegible]
repleta [illegible] putredine ad eterne mortis
[illegible] [illegible] qui te beatum
dicunt illi te seducunt. Ysaia 3. [illegible] Achab
rex [illegible] nolunt [illegible] [illegible]
ad [illegible] prophetis falsis in [illegible] ad [illegible]
regem [illegible] percussus est intra stomachum
et pulmonem et mortuus est [illegible]
[illegible] cuius Spiritualiter [illegible]
[illegible] quilibet homo qui regimen [illegible]
[illegible] regere et gubernare debet. [illegible]
[illegible] correctorem [illegible] quilibet [illegible]
[illegible] debet [illegible] corrigi debet [illegible]
increpaciones paciencer audire [illegible]
[illegible] per falsos prophetas [illegible] adu
latores implentes aures [illegible] laudes fal
sas ut talis sic deceptus [illegible]
[illegible] sagitta [illegible]
[illegible] hora mortis et tunc [illegible]
[illegible] multa [illegible] cuius [illegible]
et sic cognoscit [illegible] qualiter decipiebatur [illegible]
[illegible] adulatorum laudatorum [illegible]
[illegible] de Alexandro [illegible] Alexander [illegible]
[illegible] in obsessione [illegible] sagitta
quadam vulneratus [illegible] sagitte [illegible]
vulneris dolor [illegible] et [illegible] obstupuisset
[illegible] assistentibus ait omnes [illegible] inquit [illegible]
[illegible] filium [illegible] vulnus [illegible] hominem
me esse [illegible] quam percussus [illegible]
adulatorum medicina qui [illegible] nulla
[illegible] adulatorum

o [illegible] bonum vinum [illegible]
quod [illegible] 7o [illegible] ordi
natus semper melius vinum [illegible] ultimus
[illegible] ideo est quod bonum vinum ultimus
[illegible] facit [illegible] et [illegible]
Spiritualiter [illegible] debent [illegible]
[illegible] et [illegible] mundi [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] pro nobis bibit [illegible] ait [illegible]
[illegible] [illegible] absinthii et fellis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] cuius dulcedinis
[illegible] omnis homo id est omnis
adulator [illegible] qui [illegible]
[illegible] quod homo [illegible] quod [illegible]
[illegible] semper melius vinum id est semper [illegible]
in [illegible] hominis blandimenta et falsas laudes
[illegible] homo audiens [illegible]
[illegible] Luce [illegible] pharisey
[illegible] ad [illegible] ut in [illegible]
[illegible] Spiritualiter pharisei [illegible]

adulatio

adulatores qui sunt diuersi a spinis uos sed de sub
non cernatur quia semper dicunt adulantes ad suum
laudes ut inde proficiatur superbie latum
latum sed si tunc homo facit ut facit ille
qui abscondit se ut spinis dici queritur late
in humilitate et in consideratione mortis non
cernitur sed ut tunc quanta tamen pena est adeo
pecuniam quia adulatoris fella clama ut que
sic euidenter non esse ad aliquid dicta suscep
tamquam vel Senec in epistola 6o Cicero quia
nos placemus si inuenimus qui nos bonos
viros dicant qui prudentes qui sanctos non
sumus modica laude contenti quid quod
in nos adulatione sine pudore congesserint
tamquam debitum apprehendimus optimos
nos esse et sapientissimos affirmantibus
assentimus cum sciamus sepe illos mentiri
adeo quod indulgemus nobis ut laudari
velimus in id cui contrarium maxime facimus

quomodo potest quis
gustare quod gustatum affert mortem
Job 6o Nota quod aliqui ita valide comes
tores vel potatores quod licet cognoscant
cibum et potum quia vel nocere non possunt sibi ab
stinere ideo delaborantibus in podagra con
sueuit dici quod de sumptione cibi et potus
multi audiri dicunt pro uno bolo 100 de spiritualiter
verba adulatorum tantum sapiunt superbis et
elatis quod licet illa sicut tabulis mor
tifera mellifluorum delectatio in statu vin
cit futuri amaritudinis cogitatio in dulcedi
num adesse reddantes illud quod sic est dul
ce sine in auro faucibus turbat et moles
tat stomachum conficte / sicut Apocalypsis 10 ubi mitte
comedi quod in ore comedentis erat tamquam
mel dulce sed postmodum subsecuta est ventris
amaritudo spiritualiter subaudi pro nomine
hora adulatorum in quibus multa sunt
blanda arte deceptionis composita ut
decipiant decuatim tate in id ipsum adorant
cum verba sua ut depingit mendacium ut in
conspectu splendeat auditoris que quidem
elatus absorbet ut ille qui vitrum sitit
recipit potum sed postmodum ira eius
replebit calculo. Prov 23 Non intuearis
vinum cum flauescit cum splenduerit in vitro
color eius ingreditur blande sed in nouissimo
mordebit ut coluber

adulatio v [illegible] dampnatorum bibit [illegible]
de [illegible] in [illegible] insuit multa pericula
vite cum illum illi omnia patris enormequia
atque bi potest simile venenum sic vinum
dum venenum admixtum sit dulcedine
spiritualiter ambitiosus est tota plus possu
mit quam posse adulatori cui ambitioso vel

vinus venenum propinat mortiferum qui insufficien
ciens offert laudes falsas quibus inebriat
superbus detestabilem confusionem incurrit
sicut 4 regum 27o ubi magister historiarum recitat
istorico quod rex babilonis in magno conui
uinio fecit adesse dictum sedechiam regem al
quem captiuum detinuerat et detinebat capti
uum et post saltationem et ludum que coram
illum coram discumbentibus agere compariam
sibi hauserunt lexatum qui statim coram sibi
imperatum est quo dolore et confusione percussus
aspiciens perpessus miserabiliter mortuus est
aliter regem babilonis subaudi dyabolus qui
lucis arrogantie excitat homines et sine fac
captiuum cogit ipsum saltare hinc inde plurimas
laudes et pacis sunt dyabolus sed adulatoribus
comparatur illi potius confusionis et ignominie
qui assumens totam astantibus has laudes
illius falsas esse noluit intueri et sic plena
ignominia [illegible] vbi Sen. loco ignominie est ho
nor indignus

a Oleum peccatoris non impinguet caput meum
ps / nota quod muste libenter resident
super caput pinguem vicium illud sedantes
putredine et replentes sordibus capi et
muste putride sed superbia et cupiditas consimil
semper volant libenter se semper opponunt
super ambitiosum et vna est semper socia alterius
in [illegible] ad quedam tenentem superbia et cupidi
tas in tantum est vnum malum ut nec superbia si
cupiditate nec sine superbia cupiditas possit
inueniri / ad hoc igitur hee muste super ambi
tiosum oleo adulationis vetus queuant possit
super alios extolli se cupiditatibus acediat
obtentis igitur diuitiis per plures et nepharias
elationi se tradat detrupatur igitur ab hijs
muscis anima per infamiam et aliquis moritur
in peccatis sicut Dan 13 Susanna in festa pomarium
capiunt senes imperat quos facto statim duo pres
uel casti sunt cum et cupiunt infamatam
conduxerunt ad mortem / spiritualiter Susanna
oleum adulatio. duo senes peccata sunt cupiditas
ipse pesti sunt namque contempnat adulationibus
deditum et secta super lucram ipsa perti merito
adulatio est que sicut oleum flamme vt multa
ardentibus peccatis instrac fomitum

a Ad ita fedi nulla est comparans eccl. 6o
nos canis blandiz per gno hosti dum est
in mensa [illegible] abeo ad ul bolum panis ad
aliquem morsellum / cum si non sublata vo
lunt ei dorsum vno aliquis latrat quam ipsum
recedentem ad domus / spiritualiter dum hic est
in mensa prosperorum vite hic multos amicos et
fallaci cum deletione amantes et cor suum est

morsellorum receptus sed si adversitatum successu
mensa peccatorum subtrahatur nolunt dorsa sua quasi
illas alias non indissent et est amicus qui
qui non permanent in die tribulationis. Ecce
tres amici sunt mundus et dyabolus et propinqui. Figuratur
Job. Et dum esset Job plenus in prosperitatibus
tres amici eius reverebantur eum. Tunc autem de
suis temporalibus bonis et percussus plaga
valida sedet in sterquilinio tunc illi vis
contumelie et in mine querelis. Spiritualiter sic tres
amici supradicti blandiuntur homini unde in
hac fuga et licet sic sed non ut permaneat quis
postea ut morsellum capiat dyabolus ex parte
animam mundus carnem propinqui filii pecunia
deposita vero mensa morte positus cum sedeat peccator
corporaliter in sterquilinio sepultus et anima
plaga insanabili percussa in gehenna aliquis
amicorum penas retributiones recipiet quia
dyabolus supplicia a mundo abiectione a propinquis
et propinquis negligentia. Abicitur enim a mundo
torquetur cum dyabolo et illius in memoria
erunt filii et propinqui. Est talis amicitia similis
Sodome de fumo bono in prosperitate consist-
ens ipsa est amicitia nescitur aut prospera vel
felicitas deligatur despicit cum peccatorum ami-
citia tollitur ut qui non potuit aperte decipere
decipiat fraudulenter.

Amicus noster apertius noster in sanguine suo
aposti. Nota quod sanguis verum amicum nature
exemplum et probatio est quia ubi est necessi-
tas in corpore ibi mox sanguis accedit. Sic cum
homo verecundiam patitur quia facies tunc patitur
sanguis illuc accedit et facies rubescit. Dum
autem homo timet mori facies pallescit quia tunc
sanguis relicta facie currit ad subveniendum
cordi. Spiritualiter Christus verum amicum huma-
ne nature quia ubi vidit necessitatem in ea
ibi presto est subvenire. Unde cum humanum genus
morti propinquum, ideo proprius sanguis totum
illud effudit. Figura 3 Regum 6 ubi dicitur in ipsis
veritas [illegible] scilicet dum fabricaretur templum
non est in eo audita vox mallei et Salomon
plenus sapientia fecit includi in vase vitreo
pullos strutionis quos sic inclusos videns
strutio cum perpiciens vas quod frangi non posset
vadens adveniens portavit vermem nomine
Thamir et rostro [illegible] vermem vermis sanguine
linivit vas illud vitreum et ad liniamenta san-
guinis mox fractum est vas et pulli inde li-
berati exeunt. Spiritualiter genus humanum inclusi in
[illegible] limbi [illegible] priorum parentum peccata ut potuit
illud vas frangi [illegible] tenebrarum
videns pius pater celestis adoptivos filios adveniens
[illegible] suam [illegible] captivos descendit
adveniens [illegible] et assumpsit vermem [illegible]
[illegible] sanguine [illegible] sanguine confregit portas

etherias et suos filios liberavit. Zacharie 3
Tu quoque in sanguine testamenti tui eduxisti vinc-
tos tuos de lacu ubi non erat aqua. Prius [illegible]
esse noster amicus qui tanta pro nobis fecit magis
pro nobis [illegible] sed [illegible] pietate per
[illegible] presto est nostre subvenire necessitati
[illegible] Augustinus [illegible] super [illegible]
omnibus omnia factus est pauper pauperibus
dives divitibus flens flentibus esuriens esu-
rientibus sitiens cum sitientibus instans cum
[illegible] cum Maria [illegible] cum apostolis epula-
tus cum Samaritana sicut in deserto [illegible]
[illegible] homines [illegible]
[illegible] sollicitur

Crescite et multiplicamini et replete terram Genesis
Nota primo quod multos filios sicut
bono mercatori [illegible] per [illegible]
[illegible] et multiplicetur domum suam. Spiritualiter
Christus primo [illegible] et deus [illegible]
domum suam scilicet ecclesiam multiplicari volens
filios suos scilicet sanctos apostolos quos elegit misit
[illegible] scilicet spiritum sapientie illis con-
ferens qui discurrentes per [illegible]
[illegible] replevit ecclesiam fidelibus [illegible]
[illegible] est terra [illegible]
patriarcha moriens notavit filios suos [illegible]
[illegible] omnia que futura illis erant [illegible]
multiplicatus est filius dei tam in personis
quam in rebus et maximis facultatibus.
Spiritualiter [illegible] patriarcham [illegible]
Christum qui notans apostolos sue passionis tempore
omnia ventura tam de se quam de illis predixit
et [illegible] talentum [illegible]
qui [illegible] totum mundum
[illegible] et sic replevit ecclesiam tam personis
fidelium quam de [illegible]
[illegible] replevit
[illegible] Augustinus [illegible] expansissimus
et [illegible] et altissimus [illegible]
[illegible] et sublimavit [illegible]
[illegible] altissima eloquia doctorum
[illegible] et facundos

Haurietis aquas de fonte salvatoris Ysaie 12

Nota [illegible] ut est delectabilis
potu et [illegible] magnus [illegible]
[illegible] qui [illegible] ad illum [illegible]
Spiritualiter [illegible] vita est quedam peregrinatio [illegible]
[illegible] usque ad mortem [illegible]
et sine [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] deo [illegible] morte vita [illegible]
nostra peregrinatio est et tam [illegible]
[illegible] dominus [illegible] est adhuc cum nobis
[illegible] quem
qui non [illegible] peregrina-
[illegible] quod [illegible]
[illegible] Dicitur [illegible]
[illegible] dedit vobis aquam [illegible]

gratiam dei quia ut dicit apostolus primo Cor. 10 petra autem erat Christus et postmodum habet pateram aquam pastorum apostolorum rivulos in nos sunt diffudit fidelium populi bibent habundanter figuratur per 12 filios israhel venit in helim ubi erant duodecim fontes aquarum Spiritualiter filii israhel fideles Christi sunt. f Nam christiani venimus cum helim qui interpretatur ignorantia dei quia venimus ad fidem per gratiam dei et salvatoris nostri ignorantiam / Illi redeuntes per fidem ubi cum sunt 12 fontes 12 apostoli effundentes aquam dulcedinis karitatis et doctrine quibus mundus totus irrigatur ut patet de beato paulo qui directe fuit fons salvificus in mundum Unde Crisostomus de laudibus pauli Amabiles quoque fluvios nobis qui paulus non solum in paradisi fontem in orbem sed celum multiplex habet corde fluentes nam terram irrigantes sed et animas homini ad producenda germina virtutum fructifera

p latebit deus super vitulum novellum

capli

p Nota quod magis acceptum est donum quamvis parvum alicuius donantis cum magno affectu quam alicuius divitis danda sine affectu et retinendo partem eius quod habet sic cum legimus salvatorem destinasse de pauper(cu)la et minimos mittente in gazophilatium dum que vidit ea et ceteris plus dedisse / Spiritualiter deo magis est acceptum donum pauperum dando deum illud modicum quod habet quam divitum cum deo que possident quia pauperes licet non exteriora habent que dant intelligimus interiora per voluntatem affectum cui aurum et argentum comparari non potest de ala teriter donavit Unde ambrosius in libro de viduis nummis nummi depnio qua optimus denariis qui non tamen quod datur sed quantum pensatur penditur / Nemo enim plus tribuit quam qui sibi nichil relinquit dimidio quod et si multum dat qui tum sibi retinet propter voluptate tria potuit operari quibus omne quod dedat de turpetur eo quod solus tribuit deo et petro quem deus unde idem in libro quarto apostoli loquens de dimitte elemosinam male vincti sicut indigenti proximus exteriorem substantia plerumque sed vita suam antequam non custodit rem suam deo tribuit et semper peto est quod non ipse deo offert et primus est fuat iniquitati et oblationes beatorum apostolorum qui licet essent pauperes exterioribus rebus et que relinquerent nolebant quamvis tamen necessitates sic propter se servi sunt dominum multum fuit deo placita et accepta plus enim est totum quam in divitiarum et plus valet libertatis voluntas quam rerum ditius totus plus enim debuit ymolantes se ipsos inter et corde redeuntes deo quod alios receperunt ut ipse quod di fuisse agnum maculatum de ymolatum et ptorum qua sit salute ita ipsi ut novelli vituli ymolati sunt patri et postmodum

fidelium propriatione figuratur Exodus 29 ubi deo oblati sunt ix et vituli per quos 12 apostoli denotantur et sic inquam in fine apostolos petri et pauli Beatum utique quod ubi apostoli vel sibi vixere vel sibi mortui sunt quia apostolus mortuus est magis cum pro nobis omnibus propter illum fatur victoria corporis / corde doctrina magis ipsa et cum inquisitione cumunctionem ipsi predicatione (?) Capitulum in passione pariter nobis Unde apostoli que velint qui quod habet ipsis hodie conferre non cessant una plenum et status ordinum fratribus

f in sancta vim continens omni lapide pretioso ornata apocalypsis 21. Inter alia que requiruntur ad officium fortis et sunt exigendum est ut lapides bene ordinentur Ideo convenit edificatorem attende precavendum ut ordo lapidorum positum in edificio deficiat Sola cum instrumento pretenditur si lapis contradicit lapide plus quam debeat / Spiritualiter ecclesia edificata est sicut castrum fortissimum Canticum 6º Terribilis ut castrorum acies ordinata / Ideo artifices eius precavendum dum sapientes ordinaverunt ipsum in articulos fidei intu(..) eius servantes ordinem quod et ipsius hostibus i. terribilis ipsis demonibus inasperabile ideo fugiunt contrarii eius Figuratur Josue 4º ubi dicitur precipi vobis eligite 12 viros singulos per singulas tribus et precipe eis ut tollant de medio iordanis alveo ubi steterunt pedes sacerdotum 12 lapides durissimos quos ponent in loco castrorum ubi fixeritis hac nocte tentoria Spiritualiter hec elucet dicit pro nobis ad deum Christum salvatorem nostrum qui elegit 12 viros quos apostolos nominavit sicut i. lapides 12 durissimi sunt articuli fidei ad imponere est franguntur ceteri hinc cum singuli a singulis apostolis ordinati et sunt accepti de medio iordanis alveo quia recepti sunt de statu quod spiritu sancto fluvius ubi fuit principium dum Apostolus eos suos in terminis affirmantes ponuntur cum hij lapides in loco castrorum i. in ecclesia quia ubi hac nocte in hac enigmatica vita omnes fideles tentoria figunt quousque perveniant ad primissiones patrum ubi facie ad faciem quem ut credimus videbunt in hoc igitur castro manentes si virtutibus et probitate habundant ut ad hostem vincere possunt per omnes superant quam in quadam similia fortes facti sunt sed terra despiciunt et celestia appetunt spiritu roborantur carne dominant demonibus imperant virtutibus confortati mori possunt flecti aut vinci

a Acies ordinata. Canticum 6º Nota que inter alia que sepius in bello procurant victoriam est ipsarum acierum ordo / oppositum vero sic conflictum sepe contingit propter ordinationem militum ut patet inordinato processu Unde Vegetius de re militari ut ergo magis tuendum est quam ut omnes milites in ordine feret quam ars non potest fieri

ut ambulat celeriter et equaliter ex certo distat
et subditur periculum cum ab hostibus [illegible]
[illegible] fuerit divisus et inordinatus exercitus
Spiritualis acies sancta dei ecclesia est optime ordi
nata quando duce christo sub suos principes scilicet apostolos
vexillum regis christi portantes et petro apostolo pre
cedente cum illo / quos quidem christi fidelium
multitudo modo congruo ordine sequitur. figuratum autem
(?) ubi legimus xii principes fuisse electos super
filios israhel qui habebant populum in
fide dei et mandatorum dei quibus obser
vatis superabant et pacificabant adversarios pro
missionis spiritualis. xii principes israhel figurant
xii apostolos a deo ordinatos super populum
christianum unde per eos constitutos eos principes sub
ipsi cum nos docuit verbo et opere mandata dei
que principaliter in actu karitatis ipsi verbi
apostoli nos precedentes portaverunt / ideo autem nos
sumus in minores quando prestare unde augustinus
in sermone de apostolis dicit. sequitur dominus praete
apostolis super mare ut eam calcarent super demo
nes ut eos vincerent super elementa ut ipsa
mutarent super mortem ut eam condempnarent
super angelos ut eos corpus dominum concrearent et
dum predicatur translata est ad posteros 2us liber de apostolis
6 cap. quod qui sunt praetores claudendi celum
et aperiendi aquam in pugnaciam

F Ortitudo et decor inducuntur eius grandis
3o inter alia que terrent hostes in bello
est armatorum pulchritudo unde vegetius
dicit militaris pulchritudo terrorem hostibus ar
morum splendor importat quod videtur mili
tem bellicosum sine dissimulatione si tua retulit
atque arma feduntur. Spiritualis sancta ecclesia quasi sta
que semper victoriosa extitit contra hostes
semper arma pulcherrima claritate lucet et sple
dore caritatis et fidei. Tantus enim fuit
eorum apostolorum splendor quod undique sua luce
tenebrarum principes fugavit sicut cetere claritatis
figuratum fuit Exodi 28 ubi legitur quod vestis
sacerdotalis continebat xii lapides preciosos quibus
tota splendebat spiritualiter vero deum est ecclesia sancta
micet et splendet vita et doctrina xii apostolorum
vero ipsa corpus lapidibus in fide propositi sui
firmissime solidata ex suo decore [illegible]
auree luci ex sua fortitudine [illegible] castrorum
canit 6 nam ex fide bonorum apostolorum velud
ex amore lucet totus mundus est in christo solida
tus. Unde basilius tractatu 10 capitulo 20 vos estis
lux mundi / adveniente in quod aurore luce
conturbunt alemani homines atque [illegible] ex
citantur aves garriunt bestie ad latibula
sua fugiunt sic adveniente fide apostolorum in
quos sunt edificatus ad credendum fecundatus
in bonis operibus alumnatus apertis oculis totus

angelus generatus ad contemplationem celestium et corpo
rus desperare demonum apostoli
8 Acie nos illos manducare unde 6o [illegible]
bene ordinatos ubi concedit quoniam multi
tudo sequitur ministrantium ordo / ut omnibus
bene et ordinate ferimatur et providetur 2us libro
rum et tempus et statum seu decentia propo
narum sicut 3 regum capitulo 10 Salomon plenus sapi
entia ut eius curia bene esset ordinata
ordinavit xii prefectos ex filiis israhel quos
constituit super provisionem ciborum ut provideret
domui eius ordinate et congrue rotunda (?) sic
mense provide erat ordo in domo salomo
nis / quod omnes eius sapientiam mirabantur ex
fama cum quo perspicue venit regina austri vel
regionis ut videret quod audiat ut plus re
perit quam fama in diminute facta est in (?)
prius et ait ad salomonem beati sunt servi tui spiritualis
curia ecclesie optime ordinata est et omnibus
providetur ut decet nam Salomonis sapiens
i. christus qui ordinat xii prefectos i. xii apostolos
qui omnibus fidelibus in corpus statum apo
stoli cibum sacre scripture / ideo paulus quia mag
num perfecturus omnibus omnia factus dicit 1 ad Romanos
Sapientibus et insipientibus debitor sum
est enim ubi ciborum diversitas in diversarum curium
qualitate / Unde hugo de sancto victore in libro de
claustro anime in refectorio sacre scripture tres sunt
ponuntur i. tres intellectus scilicet historicus
misticus et moralis prima mensa simplicibus
secunda doctoribus in est communis utrumque
In prima cibus est grossior in secunda subtilior
in tercia dulcior prima sapore exemplorum
secunda vero misteriorum in dulcedine morum
prima pascit incipientes secunda figuras in
proficientes tertium regitur ordine regina saba hoc
est natura angelica veniens videt et audit mirantem
laudat dei sapientiam et letatur de gloria nostra
quantum ex nobis debet perfici curia corporis in celis
unde Gregorius omelia 10 agunt angeli laudem
eius diem festum et letantes super hiis qui
refugientes consortia demonum per doctrinam vertuntur
angelicis se festinant sociare consortio apostoli pauli
Impulsus sum et rursus sum ut caderem
et dominus suscepit me. pro hoc notandum quod homini
ambulanti per abrupta casu periculum subiacet
in plano quando in periculoso passu nam in
plano cadens non multum conquassatur et
animadvertit ne amplius cadat et ut casu levi
edoctus vitat casum mortis. moraliter videmus
quod pater nullus corrigit filium in pueritia
cum non delinquit quando illi peccandi consuetudinem
perfectus vir audire prunatur nam prima
puericia est virga disciplina [illegible] medium est

mortis patibulum unde scriptum est proverbiorum xx
patri vigo odit filium suum. Ideo deus hostis est patris
omnis ipsum ne mamma ipsius cadat super se
Spiritualiter Christus pater martis et deus totius consolationis
qui de durissimo lapide nomen accipit
perdidit et de tenebris densissimis claram lucem
eduxit. Quem admodum accidit in beato paulo ut
ipsum faceret vas electionis. Illum namque voluit
in planis eius aliquam venire ad altitudinem
perfunde iniquitatis. Aliter cum ipsum adoles
centem tonderet in gratia sua et baculo suo quibus
predestinatus diligit et custodiat, et quibus quos
amat facit quam diceret malorum et de patibu
lo dampnati. Percussit ipsum deus cecitate lux
trans noctem eum superna claritate ut de lupo
fieret agnus et de persecutore christianus fieret predica
tor. Figura numeri xxii ubi legimus quod Balaach
et seniores madyam videntes quanta signa
faciebat populus israhel et quod necavit
amorreorum regem dixerunt ad regem ipsum: nunc
populus iste delebit nos de terra in qua adradit
quomodo admodum bos herbas et tunc propter
gratiam Balaam prophetam invenit ut male
diceret populo dei. Putabat enim quod si po
pulus israhel per aliquem prophetam maledi
ceretur ipse in bello succumberet dei subsidio de
stitutus. Sed cum iret Ballaam percussit do
minus asinam super quam sedebat inde increpante
ipsum asina. Adeo quod facturus esset contra
populum dei. Cum igitur pervenisset ad locum
ubi filios israhel maledicere deberet mu
tavit maledictionem in benedictionem et laudem
et ait quam pulchra tabernacula tua Jacob mo
riatur anima mea morte iustorum. Sic videntes
madianite stupore repleti dicebant in ipsius
se ut quid populo maledicas et tu benedicis
illi respondebat numquid loqui valeo nisi
quod michi deus loqui precepit. Spiritualiter
videntes principes et magistri populum xpia
num crescere prodigia et miracula propter indo
ficere stridebant dentibus et furientes dicebat
iste populus sic crescit et multiplicabat et
stupebant stupore repleti et extasi. Qui dicunt
esse homines vadiote et sine litteris. Ecce
totum mundum post se nisi extinguamus eos
extinguent nos et radicitus nos fugabunt
de terra. Et tunc dederunt Saulo litteras
ad damascum et epistolas si quos invenirent
huius vie viros ac mulieres vinctos perduceret
in iherusalem. Sed non est consilium contra deum.
Igitur cum iter faceret pia persecutione cor
reptus est adeo in qua corporaliter cadens
intravit visum spiritualem et de persecutore
fervens in fama mutatus est in virum altorum

et venit ad sinagogam et ubi madianite et pharisei
putabant ipsum populo maledicere copiose
benedicit asserens quod christus filius est dei
Sed in increpatus ab eis multo magis invalesce
bat et iudeos confundebat qui habitabant
damasci et predicans regnum dei dicebat quam
pulchra tabernacula tua Jacob. Hoc est quod
oculus non vidit nec auris audivit. Iterum
moriatur anima mea morte iustorum. Hoc est ro
mani viii quis me separabit a caritate dei. Hic igitur
percussit petram domus et fluxerunt aque
adeo largissime ut biberent homines et iu
menta quia tanta est ipsius fontis vivi sa
pientie et eloquentie habundantia ut sapien
tes et insipientes ita refecit quod nemo
fuerit cui salutem doctrina Unde Crisostomus
de laude pauli omelia prima Paulus terram
simul ac mare cunctam atque barbariam omnesque
prorsus regiones sub sole quasi volitans circuivit
non simplici labore velud in varium per re
gentes terra sed petras spinas per evelle
ciones figmos ubique idolum pietatem consolamini
veritatem reducens collegamus angelos
fieri eos qui ipsos ipsos homines ex demo
nibus angelos pretiosis.

Nubes suscepit eum actuum primo Nota
bene esse duas nubes levem nube et
condensam seu grossam primam subsequitur
dulcis pluvia rigans terram et fecundans
a secunda vero subsequuntur tonitrua et
fulgura et grandines quibus nata sunt
dissipantur. Spiritualiter nubes in scriptura
duplex ad sequimini Christo prestant scilicet cum in celum
ascendit et hoc fuit levis nubes. Et cum
venerit ad iudicium quia tunc videbitur
filius hominis in maiestate sua et fortitu
dine magna dissipans peccatores et ma
los tonitru furoris sui sed nubes quas in
ascensionem sui illi prestitit obsequium
fuit nubes levis ut dictum est quia
statim subsecuta est pluvia graciarum
et donorum spiritus sancti quibus tota ec
clesia est fecundata. Figura iii Regum xviii Nu
becula parva ascendebat de mari et in
quasi vestigium hominis et sequitur Et fac
ta est pluvia magna super terram qua
multis annis prevata fuerat. Spiritualiter
nubecula parva que ascendebat de mari
fuit humanitas Christi que de personalitate fi
lium nostre personalitatis in iniquitatis
ascendit in celum assumpta super dignitatem
et postea in parva fuit facta scilicet pluvia
graciarum quia mundus longo tempore caruit et per
et sic corda fidelium huius pluvia madefacta

minimis fuertis bonorum operum docentes quos qui-
us introducimur ad celestem patriam cum per ex-
ces succedimus. Unde Ysa. 29 [illegible]
plenitudine in qua deletum est [illegible]
[illegible] redemptionis dampnationis [illegible]
[illegible] nostre corruptionis illa cum [illegible]
[illegible] est [illegible]

[illegible] est ut reverteretur ad terram [illegible]
me. Nota per hec [illegible] post [illegible]
[illegible] patriam et terram [illegible]
[illegible] convenit reverti ad [illegible]
in illo loco ubi morabatur [illegible]
[illegible] exemplar [illegible] de filiis Israel [illegible]
[illegible] egypti videntes illos multiplicari
molestabant [illegible] egyptum fugiebant
[illegible] habitationis [illegible] specialiter
[illegible] Christus [illegible] est [illegible] et
[illegible] longinquam qui venit [illegible]
[illegible] et in hac patria [illegible] est
[illegible] et [illegible]
[illegible] et hominibus. Sed [illegible]
[illegible] affectus est [illegible]
[illegible] doctrine et [illegible]
[illegible] ad propriam redire patriam [illegible]
[illegible] Jacob [illegible] est [illegible] potentia et [illegible]
[illegible] Laban [illegible] et [illegible] est
[illegible] quod esset [illegible] multos genuit filios
[illegible] Rachel non duas [illegible] Jacob [illegible] a Laban
[illegible] passus est [illegible] reversus est [illegible]
[illegible] nativitatis sue [illegible] et [illegible]
[illegible] quod Laban [illegible] est Jacob
[illegible] cum familia [illegible] armis [illegible]
[illegible] presidio illum non valuit
[illegible] specialiter ut dictum est Christus [illegible]
descendens venit [illegible] mundum et [illegible]
[illegible] est cum Laban [illegible] sua [illegible]
Judeorum. Laban enim interpretatur candidatus et [illegible]
[illegible] filium [illegible] et lege [illegible]
[illegible] Christus [illegible] illi [illegible]
[illegible] signa [illegible] et [illegible]
synagogam quam [illegible] diligebat ita
[illegible] alienum [illegible] Unde dicebat
[illegible] non sum missus nisi ad oves que
[illegible] domus Israel. Sed sublata est [illegible]
[illegible] data est illi Lya [illegible] tunc [illegible]
[illegible] gentilitatis [illegible]
[illegible] ut [illegible] genuit multos
filios et gentium multitudine [illegible] non [illegible]
[illegible] Rachel [illegible] post [illegible] genuit [illegible]
illa [illegible] duos filios [illegible]
mortem [illegible] venerunt ut fuerunt
patriarche [illegible] alius vero
[illegible] est Judeorum qui salvabitur post adventum et

mortem illius [illegible] quia vita ipsa et [illegible]
fallacia ad suum redibit redemptorem. Sed [illegible]
tunc ad celestem [illegible] Jacob affectus [illegible]
Jacob a Laban [illegible] Christus appellatur Judeorum
[illegible] ad terram nativitatis sue [illegible]
[illegible] quod Pharisei [illegible]
[illegible] cum familia Pilati diligenter custodie-
[illegible] sepulcrum quia ipse Christus deitatis sue presidio
[illegible] resurrexit a mortuis et [illegible]
[illegible] lapide et positis custodibus [illegible]
mortem ascendit igitur [illegible]
[illegible] ubi nobis prestabit [illegible]
in [illegible] et liberos. Unde Augustinus super [illegible]
elevatus est [illegible] primo [illegible] deus [illegible]
Christus deum [illegible] Chanaan fidelibus [illegible]
[illegible] celum [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] audit — *ascensio*

[illegible] Ut aquila in celo. Primo nota quod ali-
[illegible] tante nobilitatis est quod captam
predam [illegible] duo sunt specialiter [illegible]
[illegible] Christus tante fidelitatis fuit erga patrem
suum ut captam predam [illegible] de [illegible]
humanam [illegible] capiendam illum [illegible]
[illegible] postquam [illegible] ad infernum descendit [illegible]
in celum patri suo. Deut. 32 ubi per quandam
metaphoram Christus aquile assimulatur
sicut dicitur [illegible] et [illegible]
eum in terra deserta et in loco horroris et vaste
solitudinis et iterum sub dicitur: sicut aquila ex-
pandit alas suas et assumpsit eum atque por-
tavit in humeris suis. Nam ipse Dei filius naturam
humanam quam diabolus per invidiam de
paradiso eiecerat in terram desertam [illegible]
[illegible] solitudinis ubi [illegible] non poterat
aperte [illegible] in infernum descendens [illegible]
usque ad illum [illegible] aquila [illegible] expansis
alis [illegible] sue et [illegible] per [illegible]
rapuit et patri fideliter assignavit. Unde Leo [illegible]
[illegible] ascensionis domini. Non solum paradisi
possessores firmati sumus sed superna celorum in
Christo penetravimus ampliora [illegible] per
[illegible] ineffabilem gratiam quam per [illegible] invidia
perdideramus quia quas diabolus de primo habi-
taculi felicitate eiecit has Dei filius [illegible] ad
patris dexteram collocavit — *ascensio*

[illegible] Ante portam [illegible] magni principis
palacia hostia custodiuntur [illegible]
[illegible] sed pauperes [illegible] et debiles
[illegible] ad [illegible] domini [illegible]
hostium [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] hostia [illegible] et [illegible] post illum

intrant et ipsi spiritualiter ante christi adventum clausa erat porta celi / omnes eramus facti extra
nei qui esse debueramus angelorum concives. Idem plorat david in psalmo 8. Extraneus factus
sum fratribus meis. Christo ostendente eciam regis
filio cui libere patuit ingressus porte nobis
aperte sunt ut post ipsum eciam libere et nos in
trare possimus. Unde augustinus insinuat signi
ta cum erat ante christi adventum via qua
nullus redibat vestigia ad ubi deducere.
Nam ipse descendens dominus de celo per humilitatem
ascendit cum gloria et potestate. Et porta quam
nobis clausit nostra superbia aperuit nobis
humilitas christi apostoli. Et ubi dicitur apertum hosti
um fuisse. Positum illi qui modicum habebat
virtutem et nullus ibi hostium claudere poterat.
Spiritualiter hec verba dicta sunt apertum videlicet domino
ihesu christo totum quo apertum est celi hostium
penitus inclausibile eo quod habuit virtutem
humilitatis qui licet modicum et abiectum
ipsum fecit mundi forma servi induitum. Non
minus deus pater exaltavit illum et dedit illi
nomen quod est super omne nomen philipp 2.
Sequamur ipsum in predictam virtutem humili
tatem omnes ut faciamus ipsius sublimitatis
consortes. Bernardus in quadam epistola fode intra funda
mentum humilitatis et pervenies ad fastigium ka
ritatis vis capere celsitudinem dei cape prius humi
litatem christi hec Bernardus.

Vi auferri in sudore panem quem qui occidit
proximum suum Ecclesiastici 34 non crudelius occi
dit proximum quam extraneum et horribilius
est occidere fratrem suum quam alienum et quanto
propinquior est cognatione tanto amplius dicitur
esse scelus crudelior. Spiritualiter nulla quidem
iniquitas potest esse quam societas spiritualis et fra
ternitas religionis quia in eadem carnalis pro
temporalia bona dividit a fratre suo frater. Fratrem
a sorore et omnes que sua sunt querunt quam fraternitas
religionis cui omnia in commune. Unde augustinus
dicit nobis omnia quia ille religiosus
qui ductus avaricia habet fraternitate fraudari
pertingit ut proximum facit deus inde aufert panem
vite proximus suus et eos qui omnium est inter plurimos
vero fundit sicud ipse homicida stipendium non
auferunt. Ecclesiastici genesis 4 kaym occidit fratrem suum
cuius sanguis clamavit de terra ad dominum petens
vindictam quam et deus fieri voluit nam lamech
occidit eum posita inter folia arborum sagitta
sua putans feram perimere. Spiritualiter kaym
qui interpretatur possessio subaudi religiosum
proprietarium qui agrum possidebat demeretur ideo
filium multum qui habebat oculos iter non solum
occidit fratrem suum abel sed omnes alios quorum
vite facultates abscondit talis enim nostra est
avaricia ut omnes fraudare affectat ut ipse solus
omnia valeat possidere. Unde augustinus in quodam
sermone avaricia inquit non in finibus omnium
devorans vellet ullum hominem esse ut solus
omnia possideret. Hec quia falsus religiosus
contra votum quod fecit hac in re inpietate
deus iuste agit cum eo subtrahens abeo pro
tectionis patriam. Unde Bernardus in quodam sermone
de avaricia quanti proximum negabit deus suum proximum
quod est uniuscuiusque semper et proximus. Unde cum dicitur
quod kaym moritur inter folia quod avarus
defructibus non capit nisi folia folia enim nisi
umbram faciunt et in autumpno deponuntur
et cadunt sic divicie faltem tempore mortis excluduntur
diminuuntur ab avaro post Cum interierit non sumet
omnia peribunt. Sagitte lamech interpretatur
contritio dicta cum contritione tangitur avarum
qui est oblatus pauperi misericordia quia judicium
sine misericordia illi fiet qui noluit facere misericordiam sagit
ta cum mortifera perbibit eum sine remedio ca
ditur gehenne. Job 3. plaga crudeli et insana
bili percussi te propter quod avarus comparatur fera
cum ipse more fere avus fere sudat Bona
rapiendo. Unde augustinus de ebrius dominum quere cum divi
cias concupiscit eum et ipse bellue habeant
modum. Tunc enim rapiunt que esuriunt preda
vero satiati fuerint et subdit quem cuius
avaricias infirmia dimittere nequam et assimule appetit
mortem desiderare avarum et amittere rem

Multiplicate sunt super capillos capitis mei
psalmo Capilli nascuntur ex superfluis humoris
corpora substancia corporis ideo incidunter et quas
cunturi faciunt enim adornatum corporis qui debi
tam quantitatem non excedunt ideo ne nimium
crescant resecandi sunt alioquin enim corpus gravant
spiritualiter per capillos subaudi divicias que sunt
substancie nostre et mundi. Unde Job 1 Nudus
egressus sum de utero matris mee et sicut pueritati
corporis capilli redduntur qui nimis crescunt sic
divicie anime saluti qui nimis augentur
debent pauperibus erogari quia ipse necessi
tate recompenset. Unde hortatur augustinus in
quadam epistola et inquit vis esse mercator
optimus fenerator egregius da quod non potes
retinere ut recipias quod non potes amittere
da modicum ut accipias multum da temporalem
substantiam ut accipias eternalem hereditatem sed
multi sunt qui in terris eius suos multiplicari
permittunt negligentes pauperes bene ipsi
divitiam suam exercitant de quibus dicit cum bene omnes
nostri capilli dinumerati sunt ac si diceret filios qui
bus indigentes et que quod possidens et quod paup
ibus dederit. Unde Bernardus. Ex clarat quod fuerit avarus

ficeno nostro est o divites quid quid superflue
dependitis de capillis. Quedam superflue in
dicati incedunt in divinam similitudinem ut eos pe
ena sit in perditionem eorum ecclesiastica 2 capitulo 10. Ab
solon persequebatur dictum patrem suum et dum
fugeret maximam habebat dominus de filio su
et illa ad ramos quercum remansit suspensus
transfixus duabus lanceis misabiliter
mortuus est spiritualiter absolon est avarus
in patre suum i. christum persequitur in membris suis
christum negando pauperibus necessaria capitur
quercu i. adima iustitia vincitur 3bus lanceis
ima expoliatur in morte tribus modis quia
undus divitias recipit vermes corpus tenduntur
et demones animam devorant/ Ezechiel 11 filii hominis
sume gladium acutum et rade tertiam partem capil
lorum et vento eam disperges aliam vero tertiam
partem igne combures reliquam vero gladio di
vides/ per pilos quintum ad corpus quod aucto
ripulchrum cadit et vento dispergitur 2a quintum
ad ipse igni traditur infernali in quintum ad
divitias filiis 2 uxoribus relictas quasi fuerunt
est vel gladio dividuntur. Ubi iam in quodam
sermone/ Avarus est bursa principum latronum
dolarum et uxa putium

Vernissus sum sicut locusta per vota
quod locusta ex ventre tota alia parte
corporis maiorem effertur cum qua toto
repleta manet evanitur invalescente subito spiritu
aliter appetitus avari est maior toto mundo 20
est quia mundus est certis limitibus terminatus
sed appetitus avari nullis clauditur limitibus repletur
tempore i. mundi facultatibus modis omnibus qui
valet fraudando pauperes et predando bonum
repletus fuit invalescente divina iustitia ne
locusta extinctus et ceteris traditur incendio Iob 3
divitias quas devoravit evomet et detrahit
eius extrahet eas deus ecclesiastica 10 ubi legimus
quod flante austro venirent locustae super terram
egypti vastantes omnem viridem et destruentes
omnia que erant magis demum orante moyse
flavit ventus occidentalis et proiecit sunt in mare
spiritualiter subaudi plerumque avaros in deum
est flante igitur austro qui est ventus cali
dus 2 humidus per quem notantur prosperitates successi
avari impinguantur et sunt in tenebris inundantur
vastant omnem viridem et omne magis natum quia
nulla pars bona in anima nisi curetur quis stetit
radicitus evellitur hec sunt locuste quas vidit Iohannes
ad modum equorum magne apocalipsis 9 que liberta
i. diabulo veniendi potestatem acceperunt sed cum
nocentur debilitate quidam liberant qua tales
non reducit cupiditas quam plures perdit avari
tia. Balaam asina redarguit quia captus cupi
ditate promissas disposuerat maledicere israel

Nunc de nachor quia lapidavit iericho iozue
a naboth interemptus est ut achab sua vineam
possideret 3 regum 21 Jezi lepra percudit et percepit
et recepit argentum et vestes sub nomine Ely
4 regum 5. Judas laqueo se suspendit quia
vendidit et tradidit christum matthei 27. Ananiam
et zaphiram subitanea mors extinxit quia
de precio agri defraudaverunt apostolos actuum 5 hic
in nocte. Ubi ergo subditur quod flante vento
occidentali i. vehemente vindicta divine iusti
tie occiditur per mortem et peribit in mare perpetuo su
in ferualibus Jehenne iniquus avarus — *medicina*

Intraverunt aque usque ad animam meam psalmus
quod omnia flumina intrant mare et inde in
trant redundant ecclesiastes 2 potest esse quod tamen
quidem est esse quod mundi flumina intrant mare
ut totum comparata ut reputantur quia est
in aquis quodam circulari motu ut in ipso
quod ut dicit ecclesiastes omnia flumina intrant mare
ut iterum fluant spiritualiter paganum que quinque
principes quia igitur in dominis compares posses
sima et delectatio nulla quam probat labor ipsa
bus qui post divitias perpetrat omne malum
ecclesiastica 7 a in prima plaga pharaonis ubi legitur
egyptios aquas versas in sanguinem et quod
mortui sunt pisces et quod natabant in
aquis spiritualiter divitie peccatoris tenebris a
varitie certatores qui sunt in sanguinis effusione
m... et mortui sunt pisces et moriuntur pau
peres qui eos elemosinis vivere debuerant quorum
sanguinem effundentes per substractionem amici
peccatis patiuntur etiam ipsius sanguinis effu
sione per usuram habundantia et iniquitate
et sic dicitur de iudeis iustus es domine quia ...
tasti quia sanguinem sanctorum effuderunt et sanguinem
eis dedisti eis bibere

In tenebris ambulant psalmus vero in tenebris
nescit quo vadit Homo cum non cognoscit
proximum abcedere spiritualiter avaritia compar
tenebre sapientie 2 Extenuit cum tenebris avaritia ...
i. avaritia avarus cum velud cecus ... peccatis
nescit ecclesiastica 10 ubi legitur quod in plagam
egypti fuit super totam terram tenebre densissime
que palpari potuerunt ita ut nullus fratrem suum videret
spiritualiter subaudi per tenebras avaritiam ut
dictum est que hos mundum cuxit et tot homines
caligine sua fedavit quod filius patrem non sciret
fratrem cognoscit. Ubi augustinus in quodam sermone
sic insatiabilis avarus non sciret patrem nec pa
trem non agnoscit fratri non obtemperat nec amico
fidem servat in viduas bona induce rapit pupilli et
lectum testamentum filii prefert vos mortuis compar
9 non esse ipse mortuus dolor servata parit ...

tum spiritualiter fecerit

n Olite cogitare de crastino Luc. 12 Nos quos
aliqui tibi boni sunt per eos dic quo
pascuntur sed in crastino seruati putrescunt
Spiritualiter mane per hoc describitur per hoc tempus
presens designatur ut gramaticus ait Et per cras
intelligitur vita presens in qua quilibet de fructibus
et operibus suis habebit stipendium Gen. 34
Cras respondebit michi iusticia mea Diuicie
ergo et bona temporalia bene in vita presenti valent
optima cum sunt ad emendum celum secundum hoc
tum si autem in futuro vite crastino reseruentur
putrescunt et consumuntur secundum sententiam Jacobi
et diuicie vestre putrefacte sunt Jacobi 5
Ideo preceptum fuit filiis israhel in deserto ut
quilibet colligeret tantum de manna quantum ei
sufficeret illa die quicquid in crastinum superfuit
ebulliebat vermibus Spiritualiter fidelibus precep-
tum est ut quando laborarent de opere manuum
suarum habeant quod manducent secundum prohibitum
est ne fortem pauperum fraude cumulatam
pecuniam reseruent in crastinum vite future quia
nichil ei tunc prodest sed quod est deterius fa-
ciet in perdicionem ideo igitur sic fruamur hic diui-
ne et mundi facultates sed pauperibus ero-
gemus qui in futuro et meliores eas
nobis in crastino reddent ut in omelia sic
inquit suas cum moriuntur diues secum tollet
si ad petitus pauperis non eum nemini donasset
nam tota omnia que seruando amittimus largi-
endo seruamus

auaricia
c Sicut pignus obsedimus me ps. dicit
obsedimus me ps. dicit quod thauus
in domicilio aqua madefactus vel tamen saltem in
saltat omnia multi formice et pruine spiritualiter
per thauum intelligitur auarus cuius cor in diuerte circa
proximum circa deum circa se ipsum / quarum declinat
et saltare qualicumque / Auarus inquit offendit
deum proximum se ipsum nam deo detinet de-
bita proximo denegat necessaria sibi subtrahit op-
tima igitur quando thauus iste madefactus est aqua
i. quando cor plenum est cupiditate et auaricia qui
semper quia non est acquirendi modus ad hoc
lucis que auarus operetur non tempter sicut post
i. non tantum ingressus quod deserunt egyptum v.
preparat pharao populos decreto venari volu-
erat quod aiunt. Admodum thaui et habebat
in humo domus quaecumque ad modum lune cornic-
lare et cum egyptum venientes portabant di-
quam nunc secreto ad quarum semitam thauius sal-
tabat et vocabant omnes egypti demum apud
se eadem die euanebit Spiritualiter thauus iste demum
est auaris denotat qui cum in domo sua et intro
intencione vanitatem et vanam speciem dum cum plurima

cumulatam deuorat habitat in flumine egyp-
ti et in tenebrosa et custodit quia cum repleui
aque mortis gehenne i. cupiditatis in qua
diabolus in quibus possidet populos christi vocati
i. fideles quos decipit per congregant ita
sicut thauus egypti quia congregant ita per
demones pulsantes cum sic suas temptaci-
oni ita diuersos modos rapiendi pecuniam et
corpori mox ad omnes illos pauperes saltant per
opus exactiones et efficiuntur omni malorum igitur
moraliter cum in quod cupiditas durari dicit sub
certus malis omnibus demonstratur sed bene dicitur
quod vanum illud animal subito euanebat quia
labor auari cito deficit et decrescit post tempus
et esse non erat
f Enuntius dix aliquis qui non habuit
nobis inter nos Nota quod diuersa est via
preceptis ubi magnus est labor et lucrum parum
ubi magna est afflictio pessima et retribucio
nulla quia auaris nulla prestatur requies ex
tribulatio sua nocet procedit beatus Augustinus
in quodam sermone Auarus inquit antequam ali-
quid lucretur se ipsum perdit et antequam aliquid
rapiat captiuus sit ergo capere et spoliare substancia
homo sine fructu et ideo i. et ultimo legitur
ubi legitur quod filii israhel fruerentur pharaoni
lutum et paleas colligentes ut edificarentur
eius ciuitates super quibus positi sunt prepositi vige-
ntes eos domibus ad laborem ne otiosi vacarent
demum ordinatum est ut in masculi qui nascerentur
necarentur et femine nutrirentur Spiritualiter deuo-
rat dyabolum regem egypti i. tenebrarum et ci-
uitates seruas captiuas detinet Cogit eos
supra primum suum egipcii ciuitatem a. primo
ad colligendas paleas i. pecuniam ordinans
super eos duos superstites i. filios et uxores qui
sollicitant eos multo studio lutum congregare
et paleas diuicias dum quibus possunt cum
iniuriis et periculis corporis et anime non permit-
tunt eos anime saluti una hora vacare dicunt
uxor viro suo quare non me vestes ut vicina
mea vestitur nunquid ego non sum nobilior et
pulchrior viro suo Unde in quantum per praeceptum et congre-
gat paleas vituque melius pottus ac si dicat
depone lumen gracie et per eos tenebras [illegible]
acquire pecuniam ut diues efficiaris quia paupe-
res ubique despiciuntur nisi diues efficiaris omnes
te vilipendent Ecce qualiter superstites isti vi-
gent hodie filios israhel i. per fideles adora-
tionis. i. masculos necat pro quod amicum masculi-
nitatis quia diabolus non perdicto cum amicum
sui i. propositum consignat et culpas mittit quod per
viciis ipse vastitatem in quia per quibus dicit auari
sunt quod [illegible] labore et [illegible] cum a[illegible] suppl[illegible]

in Ezechiel omelia .4. super ast enim pertinere et pedibus compedibus constringitur et sanctus pedibus compedibus constringitur
Attendunt igitur sanctorum tamen per contemplationem in[illegible]
de castro ubi sub ponitur ignis et ideo per
se fugere debet ad altiorem partem castri sic
ante ad quam fortem ignis non posset atti-
gere unde cum poterit absque timore tunc et ignis
vadet incendium Spiritualiter taliter [illegible]
olus malicia plenus ut possit castro ecclesie
[illegible] se totum mundum in[illegible] [illegible]
[illegible] igne Unde scriptum est Iohannis .5. Totus
mundus in maligno positus est idest in mala
igne scilicet cupiditatis sed pauci fugiunt ipsi
igne sed in animo usque ad maiorem caritatem ap-
siteta usque ad perfectionem avaricie [illegible]
[illegible] utilius est remedium quam ascendere ad
contemplationem divinorum bonorum atque celestium
altitudine tunc cum statim extinguitur cupiditas
[illegible] et cupiditas incendium non estuat cor
[illegible] neque comedit quia considerata celestium
consuetudine dulcedine inlesa omnia que
[illegible] interius et affectibus [illegible] divine
caritatis affectus sed absum tunc sui hostili caritatis
[illegible] [illegible] fugiunt Judicum .9. ubi legitur quod
cum Abimelech succendisset opidum Thebes
[illegible] illius loci fugerunt ad turrim et cum co-
naretur Abimelech percussit qui mortale sum
[illegible] [illegible] armigero se [illegible] Spiri-
tualiter Turris que interpretatur bonitas [illegible]
[illegible] ecclesiam militantem de [illegible]
[illegible] nationibus [illegible] bonitas quam
[illegible] doctrina [illegible] Abimelech quod interpretatur
[illegible] dyabolum fugiat tenebrosum [illegible]
[illegible] Conatur igitur succendere ecclesiam igne
cupiditatis et avaricie cum fumo scilicet desideriis
et affectuum quam plures cordis oculos [illegible]
[illegible] Sed viri fideles ad turrim contemplatio-
nis confugiunt igne cupiditatis fugiunt et [illegible]
[illegible] una scintilla celestis glorie considerata de
[illegible] [illegible] [illegible] superat Unde Augustinus
in libro de moribus ecclesie Tanta enim quid
pulchritudo iusticie tanta est iocunditas lucis
eterne ut etiam si non liceret in ea amplius
manere nisi unius diei mora propter hanc solam
innumerabiles [illegible] [illegible] plene deliciis
et affluentia bonorum temporalium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] celestium contempla-
[illegible] cum ibi [illegible] caritas [illegible] [illegible]
[illegible] fidem et spem [illegible] Abimelech
et eius [illegible] mactat et fugat Unde Cassiodorus
super [illegible] caritas est mors [illegible] [illegible] pugnantium
palma victorum [illegible] [illegible] electorum
quam fides [illegible] [illegible] [illegible]
bonorum [illegible] Cassiodorus [illegible] [illegible] caritas

[illegible] [illegible] nequitia
In medio ignis non sum estuatus Ecclesiastici .1[illegible].
Magna virtus est pro constantia sustinere pena
ignis [illegible] [illegible] ignis incendium sit
[illegible] [illegible] [illegible] constantes esse [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] amorem [illegible] [illegible]
[illegible] penam incendii [illegible] Spiritualiter [illegible]
[illegible] [illegible] agit qui [illegible] cupiditate et ava-
ricia que sunt ydolorum [illegible] se opponit sustine-
[illegible] paupertatis et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] igne me examinasti et non est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non delinquit qui pro eius amore susti-
[illegible] paupertate Unde de [illegible] Tibi derelictus
est pauper [illegible] Danielis .3. ubi legitur quod tres
pueri nolentes adorare ydolum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] regis in fornacem
missi sunt sed vi sua ignis deposita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et alle-
[illegible] [illegible] Spiritualiter rex Babilonis
[illegible] dyabolus ydolum non [illegible] et argenti [illegible]
cupiditatem et avariciam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad quorum [illegible] Babiloni cadentes in
terram adorant idolum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod demones [illegible] cupidos et
avaros sed [illegible] audit cadunt ad terram id est
ad terrena per affectum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt qui super [illegible]
[illegible] et [illegible] et superbiam honores et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] .4. quoddam [illegible]
attendunt [illegible] affectum [illegible] ad [illegible]
[illegible] cupiditatis incendium sed [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pauperes autem qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cupiditatis affectum et affectum et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui ad palma [illegible]
[illegible] .4. vi pauperes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] multas et [illegible]
[illegible] paupertatis [illegible] [illegible] [illegible]
offert [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pauperibus et [illegible]
[illegible] regnum celorum [illegible] quia paupertate [illegible]
[illegible] sed in [illegible] [illegible] [illegible] auaricia
Simulacra gentium argentum et aurum [illegible]
Consuevit aliquis [illegible] [illegible]
ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que legis [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

auaricia

ad thalamum et vinum ibi comant Specialiter dya
bolus cognoscens ibi quanti affectum ap
ami ad simulacra et idolatra petrine contemplan
da ac etiam colenda et exercenda in sua tha
bina hoc est in mundo isto depinxit similiter
simulacra auri et argenti ut cupidi et avari
videntes declinent ad adoranda illa et in succurrent
scilicet usuras furta et rapinas mandatis divinis
et hiis que dei sunt totaliter derelictis quod hoc
patet manifeste apparet per omnes decli
naverunt simul inutiles facti sunt figuratur 3 reg
12 Ubi legimus quod mortuo Salomone
venit Jeroboam servus eius fugitivus faciens
se regem in iherusalem contra Roboam filium Sa
lomonis et ne populus ascenderet in iherusalem
adoraturus dominum in templo quod Salomon
fecerat fabricatum fecit fieri duos aureos
vitulos quos populo proposuit adorandos dicens
hii sunt dii tui israel qui te eduxerunt de
egipto hos quos adorabis timebat enim regnum
suum nimium si populus ascenderet in iherusalem
deum adoraturus dicto ad duos vitulos or
dinavit Specialiter Roboam qui interpretatur
divisio populi significat dyabolum qui conatur fideles di
videre a christo domino suo et ab eius imitatione patrem
fratrum et ne populus ascendat ad montem
dei id est ad ecclesiam quam verus Salomon id est
christus suo sanguine fabricatus est ut brigan
tes peccatores perpetrarentur patrem erexit duos
idola in hoc mundo scilicet avaricia cupiditate et avari
ciam nomine cum diabolus quod si fideles tem
plum dei intrarent quod audirent verbum dei
et confiterentur peccata sua et sic [illegible]
deo et non redirent ad ipsum amplius propterea
ideo propter [illegible] suum perpetuis cupiditatibus et avari
ciam adorare velud deum deum auri et argenti
[illegible] nos ab egestate [illegible] id est angustia
et paupertate congregare quos potestis pe
cuniam rapiendo usurando mala lucra
exercendo ut dicunt tolle pecuniam ut diu
ecclesiam aut et omnes spirituales actus
adimplentes iste ergo suadet Jeroboam id est dyabolum
sed proh dolor optime obeditur sibi quia multi
sui sui non ascendunt in iherusalem in visionis
pacis cum deo et proximo sed qui cavent in
iherusalem scilicet spirituales et dei servicio dediti vi
dentur descendisse adorandos hos vitulos
ita ut pauci remanserunt cum filio Salomo
nis id est cum filio patris ergo quia mala [illegible]
dyabolus avaricia merito dicitur [illegible]
opes maligna avaricia super bonis omnibus de
testanda quem illexisti quem ingressum dum
tenes Tu genus humanum confudisti Tu discipulum
comitem christi ab apostolatu precipitasti tu multos
custodientes sepulcrum cepisti [illegible]

dictum est pertinet scilicet obediunt omnia
a Iste montes perdunt suavitatem
Ecclesiastici 10 Avaro nichil nequius super
[illegible] est ibi calidus sed
dum tepescit et frigescit residentes in ipsis
totum quod est ibi fedant Specialiter dum tor
quam [illegible] calore semper est
[illegible] ista cupiditatis ratio est quia
opponit non se compatiuntur simul ut habetur
in alia scientia scilicet augustinus in quodam ser
mone radix omnium bonorum est caritas et
radix omnium malorum est cupiditas et ambe
simul esse non possunt sed nisi una radici
tus evellatur alia plantari non potest frustra
enim conatur ramos precidere nisi radicem sub
dat exstirpare igitur tepescit et refrigescit
[illegible] fidelium caritate [illegible] iste cupiditatis et
avaricie oritur quod fere totum mundum feda
vit figuratur Exodi 8 et 9 4 pharaonis plaga
fuit muscarum multitudo quarum tanta erat im
portunitas ut vix possunt [illegible] quam hos
[illegible] se in [illegible] comedere sic fedantur omnia
Specialiter per has muscas scilicet infestas subaudi
cupiditatis et avaricie actus qui actus sic fedi
et enormes quod omnes mores humanos in
[illegible] sed sicut musca dulce dum in
[illegible] amittit in morte omne bonum similiter
[illegible] nam avarus cum invenerit [illegible]
tu eo gloria eius
a Que multe per multi descendentes ad
mortem Apocalipsis [illegible] terra
[illegible] aquis non potest homo [illegible]
ne videtur sed aquis [illegible] quando
terra [illegible] potest homo melius [illegible]
terre [illegible] Specialiter [illegible] subaudi
terrenas divitias [illegible] similitudinem plenas
in [illegible] enim meus nostra terris
dedita [illegible] divitias affluentia [illegible]
quia [illegible] cognoscit statim [illegible] sed [illegible]
fortuna [illegible] quod [illegible]
propter quam [illegible]
[illegible] et sunt [illegible] fructibus
figuratur gen 1 dixit deus congregentur aque
que sub celo sunt in locum unum et appareat
arida Specialiter cum deus [illegible]
[illegible] terrenis divitiis [illegible]
[illegible] avarus videt et cognoscit [illegible]
in divitiis ut [illegible] et filium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
memorie sub sole et
a vi Dextera est dextera loquitur Job [illegible]
[illegible] terre [illegible]

complendum indicatur sed si ad locum eminentem ascen-
dat plenius et certius indicabit quia quanto
quis est remotior a terra tanto ei terra breuior
apparet. Vnde dicunt astrologi quod si esset possibile
homini usque ad speram lune eleuari terra illi
appareret ut punctus. Spiritualiter homines deli-
ciosi terrena putant esse magna et mirabilia
Iudic. 18 dixerunt populum qui habitant similiter
securitatem suam propter maiorum ualentes
quod summum ad celestia non erigunt desideria
unde Gregorius in moralibus carnales inquit homines
presentem uitam diligunt quia eternitatis celestis
quam non attendunt et peregrinationis dulce-
dinem non considerant et statum lapsum suum
existimant habitaculum patrie. Ezech. 8 ubi
propheta eleuatur spiritu inter celum et ter-
ram et que refert uidit abhominationes aspe-
ciam et uaria erat et tuetur ipsa Spiritualiter Ge-
interpretatur auxilium diuinum uel dei et deuotus
homo cum hoc deo adiutorium habet spiritus sanctus
leuat ad contemplanda celestia quod postmodum
terrenos que prius tota diligebat affectu ui-
so celestibus tota contempnit. Vnde Gregorius
in omelia si consideremus fratres karissimi que et
quanta sunt que nobis promittuntur

a Et absorbeat me profundum. Pro uidendum
sensibilitatem quod in eadem aqua quedam
suspenduntur et ueniunt ad litus aliquando sum-
mum petunt et remanent ibidem et hoc contingit
ex parte forme uel nature rerum que ponuntur in
aquam non autem ex parte aque quia aliqua sunt
terrea aliqua ignea aliqua sunt terra et sic aliqua
super natant aliqua fundum petunt Spiritualiter
per aquam que cito labitur notantur bona fortune
in eisdem quidam positi submerguntur sicut in-
sunt cupidi et auari hii cum sordibus tot ibi
sunt et ideo suffocantur quidam uero ut liberales
sciunt diuitiis uti quod licet multum affluant
cor tamen apponunt sed per elemosinas lar-
gitatem super flumen natantes ueniunt ad terre feli-
citatis litus. Figura Exod. 14 filii israhel in-
uenerunt aquam maris rubri que diuisa fuit et sic
ambulantes perueniunt terram promissionis ad litus
Egypti non similiter intrantes per easdem uias diuisio-
nes et tunc aque unite sunt et operuit eos et
descenderunt quasi lapis in profundum omnes submersi
sunt Spiritualiter filii israhel sunt fideles uiri
qui patrem Christum suum induunt omnia pietatis
diuidunt cum substantia sua cum proximis suis
et sic perueniunt diuitiarum hoc est partum liber-
tatis in quo consistit illius ecclesie continuo
liberi tenentur Egypti uero qui denotant cupidi-
tate alligate diuitias submerguntur magnis di-
uitiis et peccatis diuitiarum ad profundum pro-
ueni in altitudinem maris et tempestas de-
mersit me. Propter quod ergo usus diuitiarum bonus
est et uia ad salutem abusus autem ducit hominem

ad gehennam. Vnde Ambrosius in libro quod super lucam dis-
cant inquit diuites non in facultatibus crimen
habere sed in his quibus uti nesciunt. Nam diui-
tie ut nesciunt in probitatem impedimenta sunt ita in probis admi-
nicula uirtutis

a Periam ad terram et impleto illud pro-
uidendum quod uas plenum non repletur
nisi euacuato eo quod erat prius aliquo
ut fiat duo corpora in eodem quod esse non
comprobatur in alia parte Spiritualiter cor hominis — auaricia
est uas quoddam quod si auaricia repleatur
ubi nunquam gratia capi potest neque Christus. Vnde
Leo papa in sermone quodam inducit Iohannis
sancti Amos ·a· inquit peccatum inluis est cor
affectus et anima lucis cupida cuiam paruus per
tre cor aut inhabitabit eo quod dicit finatum
sit ideo diuinam non potest recipere uiam ex-
tram ideo inducam sine una illum contereret
et perire ad locum damnationis eterne. Figura
Zach. 5 ubi angelus ostendit Zacharie amphora-
ram inquiens mulier quedam erat et interrogauit
Zacharias quid nam hoc esset respondit
augustinum. Oculus eorum in uniuersa terra
et positum est super os amphore talentum
plumbi et tunc interrogante Zacharia quid id
esset respondit angelus ut edificetur ei domus
in terra sennaar et ponatur ibi super basim suam
hoc omnia Zacharie ostensa fuerunt in spiritu Spiritu-
aliter mulier in amphora est auaricia in
anima et recte nominatur oculus eorum in uniuer-
sa terra oculus auari in finibus terre per
talentum autem plumbum quod clauditur os
amphore notatur impietas quo clauditur
os auari et ideo quod sicut auarus impius
est pauperibus illis negando necessaria ita
crudelis est subtrahendo optima. Vnde auarus
nulli est bonus sibi autem est pessimus nam
aliis negat temporalem uitam sed sibi negat
eternam. Clauditur cum manus pauperibus ne
largiatur elemosina sed clauditur os suum ne confi-
tendo Christo recipiat gratiam pro aperta fiant
labia dolosa per duas mulieres alatas alias
mulieri due conditiones sunt ita amarum auari
pessime scilicet cupiditas in acquirendo et auiditas
in retinendo hoc cum due sorores uelud mulie-
rum modum gerunt in mundum ac tempus
fugiunt auaro una cum cor attendit eterna
pecudum alia ipsum ligat ad largiendum
Iob 18 Tenebitur planta eius laqueo et ex-
ardescit contra eum sitis domum hoc due mulieres
tollunt aiam auari deuicta prius et defuit
eam in terram sennaar quod interpretatur excus-
sio dentium et recte in de notantur ignem dentes
tenebras in quibus est fletus et stridor dentium

Ibi enim stabilietur super basem suam quia ipsa
sibi edificavit culpa et sic patet quod horribili
peste cruciatur avarus in utraque vita quia
hic sollicitudinem inquieta vorat in futuro
perpetua flamma comburitur. Unde Jeronimus in quadam
omelia avarus inquit hic ardet estu vel
pene et multiplici cura custodie et postmodum
ardebit igne gehenne

Avaricia

[I]gnis combussit peccatores pessimos

Nota quod ignis ordinatus utilis est et
necessarius humanis usibus et precipue prout
cibum coquendum. Non enim homines vesci
untur crudis ut bruta. Secundo homines
igne indigent algoris tempore ut calefiant.
Sed ignis inordinatus nimis est periculo
sus uno enim ictu destruit totam substanti
am et interdum homo non potest liberare
personam. Ideo circa ignem istum consideran
dum magna debet esse cautela adhiberi
spiritualiter. Secundum pariam septimam
duplex est ignis. Caritatis de quo ait do
minus Luc. Ignem veni mittere in terram. Alius
est ignis cupiditatis seu avaricie et hic
est periculosus nimis. Ps. Ignis succensus
in furore meo et ardebit usque ad infernum. Ideo enim
istum comburuntur omnia mala. Ps. Ignis gu
do mox glancos spinis procellarum iste adeo
excecat humanos oculos ut lucem veritatis
videre non sinat. Ps. Supercecidit ignis et
non viderunt solem. Figura Levitici 10 Nadab et Abiu
posuerunt in turribulis suis ignem alienum
et non de altari Domini. Ideo igne subito consump
ti sunt et erant hii filii Aaron spiritualiter
per hos duos subaudi corpus et animam vel
clericos vel religiosos quibus proprium
est sibi ponere in turribulis suis id est in anime
virtutibus et corporalibus sensualibus ca
ritatem honorem et preferunt accipere
ignem cupiditatis tam in voluntate
quam in opere quia avaricie dediti sunt
tamen peccatum. Unde Leo papa in sermone
virorum katholicorum et precipue. Dum sacerdotem
sunt nullo impleri odore cruore ita multi
sed cupiditatem inolari cernes cum peccu
nia vel absinthe vanitate apostolis? ut
gaudet confessis vel peccati adhibere
consensum debent cum de altari Domini vel
de vite Christi ignem assumere caritatis
et sic in suis thuribulis conservare.
Tunc enim honorem Deo exhibeo per
gratiarum actionem et proximis per bona opera

exempla dabuntur. Sed proh dolor multi ignem
dum ignem preferunt attendentes non ad do
lorem set intollerabilem dedunt secule? super
eam quod sine invisibili gemitu dicendum
est Christi ecclesia sponsa flagella clanes? lancea
virtutem hec omnia informare avaricie confla
in acquisitione temporis questus et proventu
ostratus suus malesuppositis includit festinant
hoc sine ante pariente differentes qua ille
hoc cuiuslibet donatorum modo accipiunt
isti vocatione in glume? ducti instituit
sumpte pecunias hec contra. Eloquitur qua primas
clericos et religiosos vendentes divina spira
nautes missam et legem Dei propter pecunie
cupiditatem

Aperientur aquis iuxta ordinem suum ysa.

2 Nota quod in nuptiis bene ordina
tis quibus ponunt meliores sibi decenti ne pri
vilegia cum inlibertus similiter cum similibus
aptiora cum baronibus est ubi enim patre fa
milias omnes collocans 2m unus cuique no
bilitatem spiritualiter nuptie eterne beatitudi
nis sunt optime ordinate qua ibi nullus
introducitur indignus nec unquam in repel
litur dignus. Nam pater familias 2m Institu
tem regulam unumquemque corum tribuens 2m
congruentiam meritorum. Figura gen. 42. Cum Jose
ducatur tocius terre egipti fratres suos
invitavit et illis magnum convivium paravit.
Collocavit enim illos iuxta primogenituras
eorum eadem tamen vos refecit. Sic spiritualiter
subaudi per Joseph Christum qui ducatur toti
regno celesti per fratres vero subaudi om
nes electos. Igitur Christus eos ad eternum convivium
suscipit. Ibi eos collocans 2m condiciones
nam Christus est primogenitus patris ideo in
eius hereditate secundum tenet primum gradum
meritorum. Ps. Ego primogenitum ponam illum. Post ipsum vero
quilibet collocatur 2m approximacionem spe
ciem que est per gradus caritatis in presenti vi
ta servata. Nam qui magis appropinquus secu
ti sunt Christum et eius vestigia qui in tri
bulationibus et angustiis Christo ymaginari
debuerunt propinquiores eorum ubi quam
eadem perfecta et secunda divine essentie
visione fruentur. Habet enim secus alme ma
gistra obtinent civitate. Unde Augustinus epistola
ad Cyrillum hec se fatetur audisse a beato Jo. et
que ipse iam mortuus subsequitur dicit eundem
est quod ipse tamquam expers beatitudinis dum
Augustinus cogitaret super aures beatitudinis
scripsisse et clare facere cunctas mentis sancitas
facere dominam essentiam ut asserit Augustinus.
Sic igitur ordo in illa sancta patria servatur
taliter quod unum gaudium omnes fruuntur et ta
men ipsius et unusquisque 2m precedentia merita premium habebit.

in libro qui intitulatur aliud Ioh. xiv In domo patris mei mansiones multe sunt secundum magis vel minus retribucionis in illa celesti beatitudine non erit una pocius mansio quam multe esset enim mansiones multe quia mansiones sunt in quibus distincti ordines beatorum apparent inter quos congruenter locantur et tamen unum denarium omnes laborantes accipiunt qui in multis mansionibus distinguitur quia unum est beatitudo quam illic percipiunt et dispar retribucionis qualitas quam per opera diversa sortiuntur

vi bibit de petra aqua

non fuit inceptum ps. x nota quod in illis aque quam plures balneum intraverunt tanto habundant amplius aqua et attingit magis superius ita quod quilibet eorum magis circumdatur aqua Spiritualiter per aquam hic subaudi eciam beatitudinem [illegible] qua sitit nostra natura quia sic et cetera ps. Sitivit anima mea et cetera In illa igitur beatitudine tanta erit amoris perfeccio et glorie habundancia quod licet ad illam intret innumerabilis electorum multitudo non tamen aliquis minus habebit sed magis ut Augustinus super ps. hereditas in qua nos Christus [illegible] coheredes [illegible] non minuitur copia possessorum nec fit angustior multitudine coheredum sed tanta multis est quanta est paucis tanta singulis quanta omnibus Figura exodi xvii percussa [illegible] tanta emanant aque habundanter ut sufficienter biberent petra spiritualiter petra percussa fuit Christus passus propter nos ps. [illegible] propter scelera populi mei percussi eum [illegible] igitur fuit sic sitientissime aque [illegible] omnibus volentibus habundanter ys. omnes sitientes venite ad aquas et qui non habetis argentum et cetera et vita absque ulla computacione [illegible] nobis [illegible] lac biberent quia omnes de aqua celestis glorie [illegible] consequente eos petra petra autem erat Christus i. cor. x Et nota quod ubi dicitur bibebant omnes et cetera iusti et peccatores quia [illegible] non magna fortitudo [illegible] tamen [illegible] appetens [illegible] pecunias [illegible] ad Christum [illegible] homines et in sa. [illegible] que admodum multiplicata est [illegible] eius [illegible] super [illegible] extendas celum [illegible] ipse sit ait [illegible] dicitur [illegible] ubi [illegible] et publicanos eum constat admittere Nam [illegible] sicut per instanciam [illegible] et [illegible] largicione [illegible] habundanter [illegible] libertate dulcedinis principes magnus [illegible] fuit [illegible] alia

sunt que observanda ut tempus capitulum quod gentes adiaceant [illegible] vocat habet hic [illegible] aut aquarum inundaciones prohibebant [illegible] locus decens s. spacio suo latus et amenus ubi non solum [illegible] comodo sunt [illegible] in mensa [illegible] ad lectos et tamen [illegible] quod inter alia [illegible] in convivio [illegible] unus [illegible] quia in convivio requiritur leticia et gaudium et vinum [illegible] illud [illegible] vinum letificat cor hominis [illegible] et ultimo solent magis [illegible] principes convivium non solum una die sed eciam multis ut apparet [illegible] magnanimitas et legalitas habundancie Spiritualiter Christus dei filius rex supremus [illegible] regum terre apoc. primo In convivio eterne refeccionis voluit servare hec omnia Figura hester primo Ubi legimus quod assuerus rex magnus qui regnavit ab india usque ad ethiopiam 3o anno imperii sui fecit magnum convivium in domo sua in habitu que columpnis aureis sustentabatur habebat gemmas diversorum colorum ad instar [illegible] in toto et admodum [illegible] et erant lectuli aurei et argentei et ut in eodem libro legitur [illegible] pulcritudinis et bibebant vinum [illegible] suum et optimum nec erat qui cogeret ad bibendum eos quod vinum [illegible] bibentes et durante convivium [illegible] diebus [illegible] fecit rex principibus et melioribus [illegible] provincias Spiritualiter per assuerum qui interpretatur beatitudo notatur Christus deus et homo qui regnat a mari usque ad mare a flumine usque ad terminos orbis terrarum ps. [illegible] cum omnis beatitudo corporis anime que consistit et quanta maior est ipse tanto maior est [illegible] beatitudo quia [illegible] et beatitudo nostra est ut Augustinus [illegible] soliloquiorum sic ait Tu domine magnus es tu super omnes deos et [illegible] tua magna nimis [illegible] non aliud tu et [illegible] tua sed tu ipse magna [illegible] nimis tu ipse donator et donatum promissor et promissio [illegible] et nimis tu [illegible] et premium felicitatis eterne iste cum [illegible] tam [illegible] ut fuerit sui convivium temporibus [illegible] observavit quia in [illegible] anno sui imperii primus annus fuit status nature secundus status legis 3us status gracie observat igitur quod venit tempus plenitudo [illegible]

vnalis lucifaciet orbem et fugaret pesti lenta
et glacies no amplius prohibebitur veniet
ad imperias inimicati quemadmodum prohibi
ti fuerant duobus precedentibus annis ust
sic purgato aere perdurant eternam sp[iritu]s
sanctus notat vanam hanc adquirit d.
Cant jam tempus tuum et paret ci do[mi]n[u]s
ornatu una belli secundum magnificentia
regni sui post glia et diuitie in domo eius
Tanta enim est ibi plenitudo apparatus
et intrinsecus hic tamen consideratio transi
cendit ut nunquam eius nos possimus cogita
re Vnde augustinus in epistola ad cyrillum refert
se audisse de beato jo[hanne] sub specie lucis ut dictum
est supra apparente verba infra scripta Cum
enim vellet beatus augustinus libros componere
de beatitudine animarum supradicta sancta anima ap
paruit ei dicens o augustine credis totum
mare imponere vas reponere aut credis vni
uersum pugillo claudere orbem an terram in
celum et sidera a suo cursu retrahere Nam
sicut supra dicta non possunt fieri sic nec vni
uersam perfectam beatitudinem anime separate quam
hic in gloria non posset estimare unde hec
augustinus sed diuitie illa domus camerata
et aurata auro et gemmis pretiosis ut
sciamus quam multe et diuerse mansio
nes in domo dei sunt diuina splendentes
amore ut quilibet inuitatus qui est predesti
natus sua mansione adeo ordinata consis
tat contentus ut nequaquam scintillam in
uidie unius alterius capiat et hec est propter
multitudinem caritatis unius cuiuslibet tam
gaudet quippe de bono proximi proprium impu
tat Vnde et gregorius in mo[ralia] Tanta inquit nos in
illa patria caritas sociat ut quod in se quisque
non acceperit hoc se accepisse in alio exultat
Erit omnibus vna beatitudo vite et erit enim
ibi ciborum affluentia que consistit in visione
dei cuius qua satietatem sine fastidio capiant
modo super excellenti atque mirabili vnde
augustinus super omelia jo[hannis] Talis inquid
erit dulcedo pulchritudinis ut tibi semper
presens sit et nunquam satiatus ymmo semper
satiatus fames erit si enim dixero quod non
satiatus fames erit si enim dixero quod satia
beris fastidium timeo ubi timeo ne fastidi
um erit nec fames quid dicam nescio sed
deus habet quod exhibeat hec augustinus
Et ideo quinto vnum proprium per quos
notatur diuinum gaudium sui electos quod ipse ex

sius promisit in ewangelio jo[hannis] Gaudium meum in
vobis sit istud gaudium cor electorum letificat
nec est qui se rogat ad bibendum quia tanta
erit glorie dulcedo ut ad illius similitudinem
nemo indigebit rogante per a. dicto Quibus
perducitur quinimmo subaudi ciuitate Nam si quis
diligenter attendat per eas istas ex quibus
mundus iste multiplicatur et integratur et quo
libet per se quandam de integritate nem
a. 2no. que in mente multiplicate multi
num illum reddunt nam septies in essentia
ad a totum tempus includunt quia a
septem diebus totum tempus vestigatur
X. ubi includunt totum numerum sed perfectas
amplius replicatas quod duplicati est numerus
cum sui per ciuitatem significat Ero
uero quod regnabit in eternum et vltra quando in
illo in tanta bonitate et beatitudinis affluen
tia regnabunt electi eius securi ab omni
mundi penalitate et certi de glorie ciuitate
Vnde augustinus in soliloquio ibi erit eterna
refectio perpetua dilectio secunda possessio cum
gulositas sine labore leticia sine merore
dies sine nocte uita sine morte iuuentus
sine senectute pulchritudo sine deformitate
fortitudo sine debilitate valitudo sine
infirmitate et sine omni fallacia veritas ple
na agnitio

Cui interram quam monstrauero tibi
v. Genesis Nota sunt quidam peruersi qui
vellent bene comedere et melius bibere et
mollem bene dormire sed nullatenus labora
re tales enim pulchriores allegant figura
hi namque in tecdum habitu peregrinorum assump
to simulant peregrinari proposito et dum terram
affluentem clamosius inueniunt ibi de
inuicta peregrinatione quiescunt Ideo mercedem
peregrinos non recipit spiritualiter non premiati
beatitudinis etiam nisi legitime peruenerunt
mandatorum dei attendentibus ad illam Vnde
augustinus in libro de paradiso Tunc quid qui
uenit regnum quem post hanc uitam da
tus premitur quis et hic eum inter amenis
simas uite huius molestias peregrinatur sinamque
et iocunditatem gustabis si eius qui ea promisit
mandata dilexeris Sed multi sunt hic tu paradise
peregrinationis portantes quos modicus
attendendi labor et alicuius boni presentis
delectatio perturbat et retrahit ab ingressu
in celestem patriam potius uolunt pro deo
quia hic modicam penalitatem subire hi
enim ab ipsa dei gloria totaliter priuabuntur

[illegible]m optat per multas tribulationes ad il[lud]
venire / Bernardus in quodam sermone Si op
ortuit christum pati et sic intrare regnum suum
quomodo tu credis sine pati intrare regnum
[s]uum non tamen regnum quod volentes legitime
[cer]taro pugno excluduntur a regno [illegible]
Ubi legimus quod redeuntibus xii [illegible]
exploratoribus quos moyses miserat ad
terram promissionis et apportantibus de pre
excellentissimos fructus [illegible] illius terre
[illegible] animati sunt filii israhel ad plenam
[illegible] terram illam possidere [illegible]
[illegible] et obtinendum possidere [illegible] ipsam
[illegible] uberem et fecundam. Sed audientes terram
illam habere gygantes de genere Enach mag
nos et potentes commoti sunt turbati sic
tremor apprehendit eos ita dicebant uti
nam mortui fuissemus in egypto [illegible]
[illegible] ut nos et parvuli nostri moriamur
morte. Tantus igitur timor et pavor eos
percussit quod nullatenus fuerunt ausi terram
illam intrare Sed remanentes in deserto sic
omnes mortui sunt ibidem. Spiritualiter per terram
[illegible] quem [illegible] libi
[illegible] per mare rubrum [illegible]
[illegible] ad promissam beatitudinem [illegible]
[illegible] fructus illius terre [illegible]
[illegible] nostre [illegible] sicut
[illegible] paulo dicente quod tanta est ibi
gloria quod non licet homini loqui 2 Cor 12 [illegible]
[illegible] evangelista [illegible] et vidimus gloriam eius glo
riam quasi unigeniti a patre plenum gratia et ve
ritate. Sed nota quod triplex est fructus [illegible]
[illegible] est [illegible] quo electi fruentur in visione illa
Unde Bernardus in quodam sermone [illegible]
illa interna et perfecta beatitudine fruentur deo
videntes eum in omnibus creaturis [illegible]
[illegible] in nobis ipsis et quod [illegible] in
ineffabiliter [illegible] sic [illegible] beatus [illegible]
[illegible] cognoscet trinitatem [illegible]
[illegible] talis patrie in qua tanta est magnitu
do dulcedinis magnitudo quam hic non
sufficimus cogitare sed [illegible] veniam
pugnat [illegible] genus Enach [illegible]
quia non [illegible] Enach
interpretatur fortis seu terribilis et denotat [illegible]
spiritum [illegible] genus [illegible]
[illegible] in pugnando magestate et
[illegible] sic [illegible]
fortitudo sic totaliter diminuta est [illegible]
divina potentia victus et ligatus ut nos
[illegible] nequaquam possit nisi quantum ad [illegible]
[illegible] impletus [illegible]

infideles monstrantur et gravius divina maiestas
ut quantum [illegible] Unde Augustinus super psalmum
diabolus inquit plurimum nocet et non
potest quia potestas sua subiecta est. Nam si
tantum posset nocere quantum vellet aliquis non
remaneret non remanerent iusti. Debemus
ergo ei fortiter resistere quia quanto amplius
ei resistimus tanto amplius ipse debilitatur
Sed tamen quamplures incipientes [illegible]
venire in egyptum super ollas carnalium [illegible]
et disponunt se mori [illegible]
deserto sed [illegible] modico labore ad tam sole
[illegible] patriam festinare. Hinc [illegible] de egypto
sunt quia caligine carnalium [illegible] nolunt
[illegible] quanta sit [illegible] gau
dia in terra nam si de fructibus [illegible]
gustaverint [illegible] cum ipso apostolo sentirent
passiones huius seculi minime condignas esse
ad futuram gloriam quam deus revelabit
timentibus sibi. Unde Bernardus libro suarum me
ditationum dulcedinem fructuum patrie
superdicte considerans sic dicebat O anima
mea si cotidie oporteret nos tormenta pati
et ipsam gehennam longo tempore tollerare
ut christum in gloria sua videre possemus et sancto
rum collegio sociari nonne esset dignum pati
quod triste est ut tanti boni tanteque glorie parti
cipes haberent. Idem [illegible] demo
nes per suas temptationes frangunt
corpus [illegible] labores
[illegible] iste
[illegible] talor
[illegible] caput dolet pectus ardet [illegible]
stomachus palpitat [illegible]
tus deficiat in dolore et vita mea et anima
mea in gemitibus ingrediatur putredo in
ossibus meis et subter me scatat ut requiescam
in die tribulationis et ascendam ad
populum accinctum nostrum. Hec Bernardus / civitas

Vade tibi emere aurum ignitum
probatum ut locuples fias Apocalypsis 3
Inter omnia mundi metalla aurum est precio
sius [illegible] preciositatem quia [illegible] deduci
usque ad [illegible] subtilem et cum sub martel
lo [illegible] ut potest si sit aurum [illegible]
aliter [illegible] quia
aurum dicitur [illegible] a [illegible] aurora [illegible]
hora aure Nam sicut quod aurum [illegible] aurora
[illegible] in [illegible] terre Aurora [illegible]
[illegible] fides dicitur que est [illegible] salus principium
sicut aurora est principium diurne lucis [illegible]
[illegible] dicitur fides quia [illegible]

uel illa lucerna sine karitatis flamma et calo-
re caritatis sine fidei splendore tanta enim
fidei et caritatis est unitio quod sine karitate
fides mortua et sine fide karitas ceca dicitur
Ut etiam karitas hanc animi spectare quia
numquam sub martello adversitatis pressura
interfrangitur dicitur enim usque ad tenuem egesta-
tem et usque ad dira martiria atque tormenta mor-
tis et tamen non succumbit unde augustinus
de laude karitatis in caritate pauper est dives
sine karitate omnis dives est pauper in
adversitatibus tollerat in prosperitatibus
temperat in duris passionibus fortis est
in bonis operibus hylaris est in temp-
tationibus tutissima in hospitalitate lar-
gissima inter malos super fratres letissima
inter falsos pacientissima unde augustinus
Excedit igitur alias karitas omnem aliam
virtutem et omnibus est fortior et constantior
ideo corpus in aliis virtutibus medium
quo diminus sumus in karitate vero modum
excessit unde apostolus caritatem eius nimi-
am ait Ephesios 2 propter nimiam karitatem
qua dilexit nos deus non dimum quantum
in auro est de optimo sublimi genere
aliquid habetur melius ita est suo in genere
karitatis optimum karitas tunc est enim
ad dilectionem inimicos attingit hec enim na-
tura est unde glosa super id psalmi latum man-
datum tuum nimis sic dicitur tunc est latum
mandatum karitatis quando compassio ad
extraneos sed tunc est latum mandatum
nimis quando est dilectio ad inimicos quando de
illius malo sicut de proprio homo dolet sed
hoc tam perfectissimum karitatis aurum in nobis
inveniri non potest nisi divinam gratiam illud
producente significatur Genesis 2 ubi legitur quod terra
Evilach quam rigat fluvius de paradiso
egrediens producit aurum et subditur ibi quod
aurum terre illius optimum est spiritualiter
Evilach interpretatur dolens et bene signat
animam compassivam que tam de malo inimici
dolet quantum de proprio et constat quod tunc
est perfectissima et optima karitas est
vero tamen non est a nobis sed a flumine
paradisi id est gratia spiritus sancti Jacobi 1 omne datum
optimum et omne donum perfectum desursum est
caritas
et transfulit aurum de celo
Tercio scitur enim quod auster adeo ca-
lidus ventus quod eo flante ligna
aromatica sunt congregata in aliquibus
calidis regionibus inflammantur [illegible] et

ferventer accenduntur spiritualiter pausare non kari-
tas dicitur Abakuk 3 deus ab austro ve-
niet igitur enim in corde ubi sit scriptu-
re eloquia tamquam aromata que sunt a propheta et aliis
sanctis dicta sunt statim descendere ignem
divini amoris accendit caritatem in nobis
per quem renovatur mens nostra et rubigi-
ne peccatorum purgata tota fulget hic spiri-
tus et in mox sequitur alia auster spectans quia est
plurima fecunditatis in duce non intrans
quam gratia spiritus sancti indicat ac lapsa aperi-
tur et disponit ad utiles lacrimas confun-
dendas ... 2 Machabeorum 1 ubi legitur quod
positus a Neemia holocausto super altari
descendit ignis de celo et illud succendit
et populus totus cecidit in deum et sequitur
balaach constructi sunt et sunt plurima ha-
bundans super terra sine qua terra [illegible]
ans et tribus incensibus constat spiritua-
liter per helyam preficitur per holocaustum
cor eius contritum et humiliatum pingue
vero karitatem cor eius contritum et humiliatum
pingue vero karitate attendente in amatum
in amore dei et proximi Exstinguntur psalmo
balaach quia pelluntur temptationes et
suggestiones diaboli subsequitur plurima
lacrimarum pluviam bonorum operum fecunditas
nascitur in anima quibus pius est pinguata
Et sic anima non solum attenditur amore et
recipit lumen omnium graciarum quia hominem
amido properans deo totaliter ipsum convergit
unde [illegible] dicit 2 fortis ut mors dilectio
quia sicut mors corporis interimit sic ab
amore rerum temporalium cetera iners karitas
occiditur namque perfecta karitas absorbuit
animus desideriis velud insensibilem reddit
nec sunt quilibet pondus potuisse in corpore
si primus animus desideriis per karitatem mortui
non fuissent in mente
Ignem veni mittere in terram quid volo
nisi ut ardeat luce 12 Nota quod hy-
emali tempore in nobilium domibus ignis
numquam extinguitur et hoc pro tanto ut adve-
nientes hospites in deserto aqua et im-
bribus calefiant spiritualiter anima humana
est domus nobilium quia ibi habitat
pater filius et spiritus sanctus Johannis 14 ad eum
veniemus et apud eum faciemus debet igitur
ibi semper nutriri ignis karitatis et sacre scripture
verba et inspirationes venientes [illegible] calefacere
spiritus sancti fovere et letificare [illegible] spiritualiter

Dinoscitur semper mittentis materialis ignis in domibus [illegible]agnorum et similiter in domo anime debet aliquis ubi est ignem caritatis continuans. Ideo Levit. 6 [illegible] propter duos filios Israhel dicitur Ignis in altari meo semper ardebit quem nutriet sacerdos qui [illegible] sacra domus est memoria quo debet lig- norum semper per memoriam ligna recolligere [illegible] benignius optime conservat caritas in corde. Augustinus. Hec ligna colligebat per rememorationem causa passionis opera que [illegible] bona nobis exhibebat ut igne ipsum [illegible] ut dicebat in soliloquio. Ignis [illegible] semper ardens et numquam extinguens. Unde [illegible] ut extinguam [illegible] dilectionis tue magne gratie tue per innumera bene- [fici]a quibus ab initio eduxisti me post bene- [fici]um nempe creationis [illegible] dignam magnificavi [illegible] honorificans et exaltans [illegible] istas creaturas quas fecisti et nobilitas [illegible] tui vultus quod signasti super lumine [illegible] mei quod ab innumeris et periculis [illegible] custodisti et paulominus ab angelis minuisti [illegible] hoc fuit in conspectu bonitatis tue sed et filium tuo pretio adoptatum singularibus [illegible] donariis tuorum beneficiorum sine intermissione munisti etc.

Ecce [illegible] mittere ignem. Luc. 12. Ubi quod ignis est elementum levissimum ideo locus est ei supremus et eius naturaliter ascendere causa est in activitas sua quod dum [illegible] apta in quam possit agere ei appropinquat statim descendit ut in ipsam agat formam suam introducendo. Sicut patet de vaporibus elevatis [illegible] ad speram ignis [illegible] quos ignis ipse descendens inflammat. Spiritualiter [illegible] spiritus sanctus ubi habitet licet in celis et [illegible] animabus nichilominus tanta est actio be- [nignitatis] illius quod si aliqua corda disposita inveniat in terris que solis radio i. fidei [illegible] sublevet adspici superiorem altitudinem mox descendit angelus et sibi unit et sic ea replens et fecundans. Figuratur Luc. 1° Cum Zacharia [illegible] turba [illegible] ingressus esset ad altare incensi descendit angelus et sic nuntia- vit Jo. Spiritualiter Zacharias qui interpretatur memorans dominum sub audi cor devotum quod [illegible] divina beneficia cum gratiarum actione comme- morat igitur incensum [illegible] ascendit que super [illegible] celum fide ita [illegible] non confundit statim spiritus sanctus descendit annuntians gratiam. Sed opus est ut turba foris relinquatur quia cor occupatum turbine terreno spiritus sancti gratiam accipere non valet. Unde [illegible]

[illegible] moralibus [illegible] nostra contemplanda ipsius non possunt nisi ab hiis que extrinsecus implicantur studeat subtrahantur.

Caritas

Non comedetis ex eo crudum quid Exo. 12. Nota [illegible] delicatus si crudus comedatur comedentem ledit et offendit. Si autem coquitur tociens [illegible] delectabilis est et bonus ut patet de piscibus et aliis. Spiritualiter nulla virtus [illegible] bonum [illegible] anime prodest nisi igne ca- ritatis coquatur. Nam sicut cruda digge- [ri] non valent absque [illegible] calore nisi prius dige- rantur igne. Sic nulla actio potest prodesse aliquatenus anime [illegible] quantum valeat [illegible] anime nisi prius cum caritate de- coquatur. Unde Apostolus 1a Cor. 13 enumerans [illegible] subdit Si caritatem non habuero nichil michi prodest. Figura Exo. Cum filii Israhel reciperent manna in deserto tempore [illegible] illud crudum comedebant sed gustatum [illegible] insipidum et tunc postquam [illegible] illud [illegible] igne quod sic comede- [illegible] illud sapidum et bonum [illegible] sapore appetitus. Spiritualiter per manna celitus datum notantur bona opera que facimus [illegible] divina gratia que operatur in nobis. Igitur nisi igne caritatis decoquantur insipida sunt et cruda et sunt anime [illegible] prodesse si autem calore caritatis [illegible] optime anime [illegible] apostolus [illegible] predicationis loquitur que [illegible] est utilis christiano populo [illegible] caritate non [illegible] 1a ad Cor. 13. Si linguis hominum et angelorum loquar caritatem autem non habeam etc. [illegible] in quo [illegible] cibus [illegible] indigestus corpus [illegible] inflatum et ydropicum reddit. Si autem digestus fuerit [illegible] in stomacho anime indigesta [illegible] igne caritatis [illegible] malos humores [illegible] mali autem humores faciunt malos mores.

Caritas

In digito dei eiciebat demonia. Luc. 2. [illegible] et [illegible] ut sunt dei quos [illegible] cognoscere [illegible] digito monstrare [illegible] de vi [illegible] illorum sicut filius patris [illegible] in die illum ostendere. Spiritualiter non [illegible] cognoscere [illegible] si [illegible]

Caritas illa igitur est que distinguit filios
dei a filiis dyaboli ideo xpus discipulis suis
ait sicut cognoscent omnes quia discipuli mei estis
si dilectionem habueritis ad invicem et ille dya-
bolus oppositus est sibi quia super omnia odit
caritatem unde greg. in pastorali sicut vero spiri-
tus est deus amore dilectionis ita vero desidera-
bilius est diabolo extinctione caritatis et
subdit quod quando cum seminando zizania primo
eam dilectionem perimit agri dei falla tamen
fuit apparet cum quanta oppositione caritatis
sibi obviet et in tantum diabolum esse et in-
dum ideo caritate demum utrosque cognoscit
distinguitur sicut signum Exo. 8. magi pharao-
nis defecerunt in tercio signo clamantes
digitus dei est hic spiritualiter
magi pharaonis sunt sicut dyaboli ministri tamen
hoc dicitur non destruitur moysi alterum
primus nec in secundo signo quia sicut dei
a filiis dyaboli non distinguitur per prophetiam
et potentiam sed per tercium signum quod est
caritatem scilicet spiritus sanctus nam peccatores et mali
multas possunt habere virtutes et eloquentias
sed caritas solius iustis probatur unde augustinus
in sermone Joh. 6. alia que sunt nunc mea
sunt nobiscum etiam non mei non solum
nam cum meum et tuum et tam sublimem q-
uibus peccatoribus quia est ut sic et lingue
scientiam prophetiam fidem distributo-
nem suarum rerum pauperibus traditionem corporis
sui ut ardeant sed quo caritatem non sunt
ut sint et non esse potest.

Quis autem ipsum precedat tempore nocturnam
est utrum et sine igne hoc est quia potest
homo cadere in fornacem et multa mala dicere
atque sine remedio spiritualiter unde propter
enigmata temporum noctis et ideo in primis est am-
bulare per ipsam cum plena sit tristicie et pe-
riculosis accidentibus sine igne caritatis se-
cundum dicitur quando deus i. spiritus sanctus nobis ta-
lis misit ad eos ut stetit (?) nocte ponitur pericu-
lis perducit ad patriam signatur Exo. 13.
postquam filii israel exierunt egyptum tran-
seuntes per medium maris rubri et dum magi
essent nam pharao cecidit penitus instantes
induit ignem nubem illis ducentem pre-
cium admodum columpne que noctis super-
pendebat nam lucens super (?) diebus eos
protegebat ab estu spiritualiter postquam ipse deus
redemptionis ... de egypto in finem possessionis
eorum eis ne naufragent ... quarum ...

Filia babilonis misera. ps. 4. vel. 136.
Anima per unionem siue refectione confusione
lapsum ... sibi ideo subiungi custodia sanctis
natam quoniam maritali copula viro tradatur
ideo cum in tantum delinquit mulleatem impius
relinquenda est spiritualiter caro humana est
filia spiritus sanctus dote dignitatis et reuerencie spiritus
ideo data est sibi ut subiecta sed quia confusio
anima redundat in ipsum carnis lapsus in
peccatum et ratio est penitus tenenda sub iugo
et mulleatum est sibi indulgendum peccanti
signatur Judicum 2. cum quam amorum pugnasset et
ipsum debellasset in campo nomine deo nomine
quod quid quod ei occurreret redeunti apparuisse
domus sue deo sacrificaret tandem occurrit
ei unica filia cui ipse decepisti me filia
et tu ipsa decepta es que post duobus men-
sibus suam virginitatem planxit data est cum
sacrificium cum quod noverat pater eius spiritualiter
propter in temptatione salus et devotus ipsum
salutem suam querit forte dyabolo insis-
tendo hec habita carnis victoria si ipsum
patitur sic carnis honore frenos sic ad pug-
nandum cum dyabolum et eius temptationes
hec ergo filia est semper mortificanda doc-
tor suus i. sepulcro traditur et vitiatus vero
et mores quibus mittitur quatenus desiderat spiritus
ad confusionem inducat semper jeiunia orationes
et vigilie et ceteri corporales labores quibus
mortificata est deo acceptum sacrificium unde
greg. in moralibus dum carnalis vita compri-
mitur ab abstinentia abstinentie atque orationis
studium compunctionibus premitur quasi in altari mac-
tatum in conspectu domini omnipotentis redolentia
vitiorum ... culpa complicabatur hoc

Filii alieni mentiti sunt mihi ps. vel. Iustinus
periculum tunicati vel amici nati bello qui
in celestina ... ideo ... cum dicit est confallar per ...

[illegible]ulacione que in principio [illegible] posuit [illegible]
ut Ambrosius in libro De officiis [illegible]
quia contra [illegible] inimicos in campis
bellum geritur sed intus ipsa in urbe inimica [illegible]
nos habetur insidians spiritualiter [illegible]
sit militia super terram quia contra adversarios
[illegible] diabolus tamquam leo circuit querens quem
devoret [illegible] per opera nostra contra. Bellando re
sistit temptationibus suis. Sed quia caro
sunt domestici adversarii a sensibus corpo
[illegible] qui sunt spiritus predones nam cum plane
in subtilitate veniunt [illegible] deceptos ipsos
[illegible] ideo scrutandi sunt ut sciamus et
[illegible] quidem possunt spiritus impedire salutem nostram
[illegible] Iozue [illegible] ubi legimus. Gabaonite audita fama
[illegible] que fecerat Iozue et populus Israel de
[illegible]abus civitatibus timore perterriti sub fraude
[illegible] dolo miserunt Iozue [illegible] in habitu
[illegible] in [illegible] vestibus in [illegible] partes
[illegible] et panes [illegible] panes
[illegible] in frusta confractos calciamenta anti
qua et vetera et sic namque simulantes per
[illegible] dicta a longinquis et distantibus partibus
[illegible] venisse decepimus Iozue et filios suos
[illegible] quod illi de longinqua regione missi
[illegible] nobiscum pacta componite ne nos
[illegible] nec nobis quod quidem mali faciatis
[illegible] et nos erimus amici vestri et [illegible] cum ha
[illegible] in terra quam dominus pollicitus est filiis
Israel [illegible] quos non [illegible] Iozue et principes
[illegible] consulentes pacti sunt cum illis ut eos
[illegible] Sed cum tribus diebus ambulassent
filii Israel venerunt in Gabaon et invenientes
Gabaonitas quod sic volebant eos decipere [illegible]
[illegible] eos occidere. Sed Iozue prohibuit filios
[illegible] promissionem sed dampnavit eos ad
ista ut [illegible] habitantes in medio populi Israel
portantes aquam necessaria populo tam ad bibe
dum quam ad lavandum [illegible] portarent
omnia ligna ad ardendum [illegible] populo optima
quod sic factum est. Spiritualiter Gabaonitem
[illegible] et [illegible] corporales
[illegible] quos habuit omnia [illegible] mundi sunt
[illegible] nec [illegible] propter vanitatem
mundi caduca et turpia statim cordi [illegible]
quod si consensum recipiat [illegible] ad
[illegible] petit [illegible] igitur Iozue et filios Israel
[illegible] decipere in [illegible] modum nam
videntes [illegible] fieri per spiritum et spirituales
virtutes et temptationibus [illegible] mundi
[illegible] per mortificationem et flagella
[illegible] et eciam simulant se procul habitare
a delectacionibus [illegible] suos

appetitus esse antiquatos et sua desideria
facta [illegible] cum longe habitent [illegible]
nec [illegible]
per missionem [illegible] igitur omnia spiritu
dant subdolis consulendum esse deo et audie
mus cum dicente apostolo suo [illegible]
[illegible] per
[illegible] corpus suum [illegible] passione [illegible]
[illegible] corporales [illegible]
[illegible] cum familia [illegible] appetitum pa
[illegible] post [illegible] post
[illegible] penitentie opera incipit nam [illegible]
[illegible] venit [illegible] quia per
[illegible] remanet spiritus [illegible] captivum [illegible] cum [illegible]
Paulus conquerebatur [illegible] aliam
legem in membris meis repugnantem legi men
tis captivantem in lege peccati. Sed non clama
[illegible] filii Israel [illegible] predicatores [illegible]
quia clamant [illegible] scripture doctores ut [illegible]
carnis mortificemus et spiritui vivamus et
Iozue [illegible] spiritus habet debet [illegible] ut [illegible]
[illegible] necessarias ad laudandum
[illegible] et ad [illegible] sicut quod umbra
corporis portent super se ligna crucis quia
[illegible] necessarium fuit accendi ignem [illegible]
[illegible] bona ut quod [illegible] de anima
si non mortificentur [illegible] que [illegible]
fuit nisi [illegible] spiritus
[illegible] per contemplacionem [illegible]
[illegible] in libro de contemplacione [illegible]
[illegible] perfecte attendere
nisi [illegible] carnis [illegible] et necessarius
frequenter et fortiter repellantur [illegible]

9 Convenisti eos dum alienarentur pos
principes [illegible]
[illegible] non debet eos [illegible]
si [illegible] eos [illegible] statim debet eos [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] spiritualiter [illegible]
esse [illegible] regno anime sicut [illegible]
[illegible] debet regnare et dirigere [illegible]
[illegible] et [illegible] in impugnationes [illegible]
que sunt [illegible] et [illegible] dum [illegible] et
diabolo [illegible]
[illegible] qui omni studio [illegible]
[illegible] illi [illegible] mortificandi sunt [illegible] anima [illegible]
[illegible] figura Iozue [illegible] legitur quod obten
ta Gabaon per Iozue [illegible] reges [illegible]
[illegible] venit [illegible]
[illegible] Iozue [illegible] debellantes [illegible]
[illegible] et [illegible] oratione ad dominum stetit sol quam
diu [illegible]

celitus missa sit et tradit cuius euaginavit gladium
Josue regibus calcatis prostratum ipsorum quem-
libet fecit suspendi in ligno ut suspensi sic
manerent usque ad vesperam iussit eos proici
in speluncam et lapidibus contegi. Spiritualiter
per Josue subaudis bonus intellectus palmorum
reges vero corporales sensus hii intelligentes ga-
udiorum id est carnis bonum subitum quod et sua de-
putant conregatis pravorum desideriorum excita-
tibus insolluntur ipsum exterminare id est extra
suos terminos id est extra obedientiam spiritus pelle-
re. Sed Josue confregit excitatu dominum id est ieiunio ab-
stinentia temperancia lacrimarum contritione et cum
hiis asseritur ut reges in virtute Christi non dep-
satur divina gratia quousque per pugnam penitus
conteratur magna pravorum desideriorum ptem
uero reliquam attendit Judo id est contemplatio
celestium rerum nam quemadmodum omnes quan-
do attendit ita divina contemplacio attendit se
de corporis desideria etc. ubi reges calcavit col-
lis Josue suspendit in ligno quia quibus sensibus
corporis confligit cum Christo stigmata imponit
de illis pene apostolus se fatetur fecisse Gal.
vi et hoc usque ad vesperam mortis post
quam uero de ligno hii mortis mundi depositi
tegipiunt in speluncam id est in foueam uel
sepulcrum ubi usque ad diem iudicii morabun-
tur et Josue spiritus securus intrat cum exerci-
tu suorum in terram promissionis etc. Sic
igitur debet spiritus suus iudicio corporis
sensibus dominari nec elegantur se nisi subi-
ciatur suo pondere animam necabunt Ber. Ps.
in moralibus nos inquit gestamus laqueum
nostrum nobiscum et circumferimus inimicum tamen
nostram loquor de pectore reuato in pectore
corrupta nimis ipsa origine sed multo
amplius praua consuetudine viciatam hinc est
quod tam acrius aduersus spiritum concupiscit quam
sibi assidue murmurari impatiens est discipline
quia illicita suggerit que iure bonum destruere
nec ullo in habetur etc.

p Extruxit maxillam iudicis israel
capitulum [x]. Nimis videbatur audatie pru-
nens dum ad iudicem suum admoneat
cum sic dixi possunt parvula vim crevit tanta
est interdum familiaritas et amor inter utrumque
quod recipiens nequaquam percussionem uidet ut
per deputo perueniente iudicem Spiritualiter sup-
ponitur familia hominis bonus iudicium et iudex
hac dicitur anima cum tam alie quam corporis
est iudicare et dirigere ac ceteram punire sed
interdum in tam est excitatum et amor spir-
tarum ... uenientium ad deperdissionem facit ut
multo plus peti mortales ictu ferium acarne

ipsa et tanta est amoris affectio quod cetera
nam porrigit consignavit Esdre iiiio ubi legimus quod
Apemen filius Nazair ducens concubinam re-
gis sedebat inter regem ad dexteram auferebat
dyadema de capite eius et imponebat super se
et palmis cedebat regem destruxit manu
et aperto ore intuebatur eam que si arrisit ei
arridebat rex et si indignata ei fuit blandi-
ri donec reconciliet. Concludit ibi quam fortis
et audax est mulier que vincit regem Spiritualiter
Apemecon filia Nazarii id est caro filia terre se-
det ad dexteram cum eius latus sic adiunctum
quam perdidit et spiritus eam sequitur. Tunc leuatur
dyadema spiritus et sibi imponit cum imperium
quod est bonus iudicii sibi usurpat propterea
ipsum male desideriis et spiritus reddit perpessu-
sum. Si indignatur nequaquam obtinet praua
desideria et illicita que cupit spiritus illam
reconciliat exercendo cupita ecce sic miseri
spiritus sue carissime carnis facinus multiplicat
Ber. Ex epistola xii multis inquit scatens qui
corpori suo fauet hic nimius amor nos tunc
rebus inquietat sollicitudinibus honorat
contumeliis afficit

m Vbi modesta erat adolescentia Exemplum xvi
Tanta solicitudine interdum mulier uiri
stimulat et quidquid cupit obtinet adeo quod
uix reperitur qui possit defendere Ber. ... Jo.
Sz quod necesse lacertis uenerem ... femina
quod usque adeo mors diffunditur et fortis
fortitudine prudentum prudentiam praestine
et vincit. Nam unde ualdeuenus in Esp. adduxit
Juppiter in quit ... cui deus deorum
et rex per singula fecunditate corporis in tempo-
ribus mentis elegantia post Europam magi-
coactus est dicere quod boreas super celum
constituit femina brutum imperauit potentie
femina cogente adiungitur si tamen uos mariti
habere Spiritualiter per feminam sic molestam
uir intelligere eam ... sic spiritus infestam ut
sepe ipsum cogat divino cultu relicto besti-
alibus et brutalibus moribus adherere etc.
divina gratia perdita spiritus tradatur in manus
demonum tunc iusta peccatum figurari iudi-
cum Dalida talis et tonens molestauit
Sampsonem fortissimum virum quod exclusit
abscisis capillis crinis quibus per eam
amisit et perdidit omnes uires etc. tradidit ipsum
in manus philisteorum qui excecatum
duxerunt ad carcerem tandem subuentu deo
mortuus est Spiritualiter Dalida que
interpretatur paupercula denotat carnem humanam

ac ferventes reatus mortalibus primo
esse demonstratur sicut patet in ingressu mundi hec
cum aliis animalibus nascentibus tunc ipsis
vestimentis sicut iusta nuda nascens in laboribus
iusta [illegible] operis et [illegible]
[illegible] que terra [illegible] tam par
et tam iusta [illegible] tam mendica for
[illegible] exemplo [illegible] quem [illegible]
[illegible] vivere non potest sua infesta voluntate
par et ipsum regit ipso genus dormire
meditatum [illegible] domini tradidit ipsum de
omnibus [illegible] et in suo [illegible] peccato ali
[illegible] est [illegible] fidelium [illegible]
ipsam plus [illegible] diligenter [illegible] tradat et
[illegible] ubi ipsius blandimentis [illegible]
[illegible] gregorius libro 3 moralium [illegible]
[illegible] suam deo [illegible] indicavit deo agitur
[illegible] amplius [illegible]
[illegible] appetit et tu [illegible] supplicium [illegible]

Unde autem viri [illegible] pi.

6 Tanta est mulieris astucia sive au-
dacia quod tam corpore et animo rapit quod
[illegible] agere [illegible] quodam non factibile
[illegible] et perficit unde valerius [illegible]
[illegible] audax est in [illegible] adeunda quecumque audet
[illegible] odit feminam et [illegible] est [illegible]
[illegible] suspendendam
age [illegible] et medeam jasonis
[illegible] pauca invenies impossibilia mu-
[illegible] spiritualis tanta [illegible] tyranne
[illegible] suis infestus [illegible] molesta
[illegible] que rapit [illegible] impossibile
obtinet. Ideo diabolus [illegible]
[illegible] assumpto [illegible] superat et animam
[illegible] christianam quod [illegible] nunquam ob-
misisset. Figura 3 Regum 21 ubi legimus quod cum
achab rex [illegible] vineam naboth appeteret
sibi iuxta porta olerum nec ipsam posset propter
[illegible] negante naboth. Et quod [illegible] here-
ditas illi esset [illegible] ad lectum achab dolore
plenus quem [illegible] appetit jezabel
investigata causa doloris statim [illegible]
[illegible] mortis subiret [illegible] et
falsis testibus [illegible] mortis [illegible]
est et lapidatus [illegible] eius vineam libere post-
modum accepit achab. Spiritualiter naboth
[illegible] inspirationes [illegible] et
[illegible] liberum arbitrium [illegible] regula
[illegible] rex in [illegible]
et recte [illegible] dissipavit omne malum
i. omnes demonum temptationes abiecit.

Achab .i. diabolus princeps mundi huius satagat
mentalem animam ut [illegible] ortum olerum convertat
in quo possit brutales et bestiales sugges-
tiones eius pasci [illegible] animam rapit
transformare dilectam vineam quam deus ut de
egipto redimeret totum suum sanguinem fudit in
precium. Diabolus enim nobis huius mundi prebet ca-
duca et ipsius delectamenta. Secunda quod
animam nostram rapit a nobis cum suggestioni
si assentimus sua est vinea et amplius
vinum virtutum non producit sed peccata et vicia
bestiales. Tertium est quod quia hec est hereditas
paterna empta seu redempta precio nostri
sanguinis unde augustinus in libro confessionum [illegible]
quam me [illegible] sanguine redemptionis [illegible]
me [illegible] postmodum [illegible] sed dum
sic videmus [illegible] diabolus et timet ipso
est jezabel .i. caro putrida [illegible] sordes [illegible]
diabolus [illegible]. Et non consentit naboth
nolens [illegible] vineam [illegible] illi mundi huius de-
lectamenta [illegible] que [illegible] redundabunt
placet quod faciam nisi tu ipsam subicias.
Et tunc jezabel assumptis duobus falsis
testibus [illegible] et presumptione
[illegible] liberum arbitrium et absol-
ta [illegible] multis [illegible] consensu
[illegible] animam [illegible] diabo-
lo tradit. Et [illegible] miserabilis caro
[illegible] et peccato [illegible]
[illegible] simul privat et hoc est quod plorat in
[illegible] conditionis humane
[illegible] fletum [illegible]
[illegible] conditionis humane [illegible] culpa-
bilem [illegible] Considerans enim
[illegible] factus est homo [illegible] faciat
homo et quod factus sit homo [illegible]
est [illegible] conceptus est in culpa natus est
ad penam agit prava que non licent turpia que
non decent vana que non expediunt. Agit
prava quibus offendit deum offendit proximum
offendit se ipsum. Agit turpia quibus offen-
dit famam offendit conscientiam agit vana qui-
bus negligit seria negligit utilia negligit
necessaria fit cibus ignis qui semper ardet
et urit et est in [illegible]
qui semper [illegible] [illegible]

[illegible] humana

a [illegible] regnum tuum [illegible]
[illegible] nec regnum [illegible] legitimo filio
[illegible] sic ut sit [illegible] post mortem patris

Consueuit pater morti propinquus filium regem
instituere tanta est enim proteruitas aliquorum
quod quamdiu vixerit regnum illis non supper-
stat nichilominus per fas et nephas aliud pa-
ragunt usurpare spiritualiter regnum et impe-
rium hominis debetur spiritui et non corpori ra-
tio est quia corpus est filius terre spiritus
filius dei per quandam similitudinem ideo
proferunt ambo tamen ipsi fratres sunt non tamen eius-
dem matris quia unus illorum dei plasmatus
nota sunt eius matre sed pulverem et sum-
pta tamen unde est creatus Sed tamen corporis
corpus ambitio et presumptio quod quandoque contra-
ria spiritui valet sibi subdere et super ipsum regnare
Ideo non est ipsius uerisimile obuiandum
fugere et compescere. Cognoscens Dauid quod or-
dinauerat filium suum Salomonem post se
de in regno succederet Adonias filius Agith
et sumpsit et viuente patre dicebat Ego reg-
nabo sed tunc Bersabee mater Salomonis per-
uenta et docta Nathan prophete consilio conques-
ta est Dauid regi quod Adonias sine Sa-
lomonis uellet sibi regnum usurpare contra
regis decretum et timuit Dauid ipso senectu-
te Salomonem in regem et pauit super
mulam suam et sic dum preconia clama-
rent plebs viuat rex Salomon Spiritualiter
per Dauid subaudi christum per Salomonem
filium Bersabee subaudi humanum spiritum nam
Bersabee interpretatur puteus satietatis
et ipse spiritus est capax satietatis beatitudinis
per Sadabor cum apparuerit gloria tua per
Adoniam filium Agith qui interpretatur adue-
na per quod habemus caro notatur que dicitur contra-
ria omni spirituali substantie Congregat enim cum
uniuersis quibusdam sensibus tamen appetitibus con-
pugnantibus x precepta decalogi cla-
mat Adonias Ego regnabo contra hunc
corpus sordidum vult imperium subripere si-
ue spiritui tamen regnum incumbit Sed Bersa-
bee celestium contemplatio Salomonem ...
dixit ad christum qui vnxit illum virtutibus
et gratiis illum ornauit quibus corpus sum
subiciat et vincit et ascendit super currum regis
id est super crucem et passionem christi per memoriam et cla-
mant omnes vires anime viuat spiritus et nunc
corpus suis appetitibus separatus subditur
spiritui Sequitur per quod corpus dum sedulo ...
[illegible] subplantare id est subiciendum est et

spiritualium ut spiritus possit libere regnare hinc
dicitur super lecturo etc. 9. Nostra si tamen
non uel corpus mutatis et ipsum sequuti
mollicie ac magis delitiis fluxu [illegible]
et ipsi sese necessariis ad usus spiritus et fortior
ullo efficiatur quod si fiat sine dubio [illegible]
tionem suam reddat in spiritu regit suis le-
gibus et vitiis obedit Sed hoc ad ecclesiam
frequenter veniat audit verba dei amando
exploratum mandatum celestium regnas sic
illum in delitiis ab ita rapit spiritus abes-
dum conualescit et robustior effectus [illegible]
uerit super re cogit ac suis legibus obedire

Sy nostra quem ascendisti cubile pa-
tris tui Gen. 49 Non sint [illegible]
cessum ut posset uel deberet filius assumere ux-
orem uel concubinam patris vnde [illegible]
semper instabat vindicta ut patet de Ruben
primogenito Iacob [illegible] benedictio-
nem. Spiritualiter corpus non licet regulas
obseruare contempnit id debet pena legis
puniri [illegible]
Adonias [illegible] regnum frater suus Salomon
libere dimisit mortuo Dauid patre suo [illegible]
est [illegible] Abisag Sunamitem [illegible]
[illegible] ipse Dauid dormiebat [illegible]
[illegible] Sed tamen Salomon indignatus
super zelus fratris misit Banaiam et fecit
Adoniam interfici Spiritualiter per Adoniam qui
contra fratrem suum [illegible] regnare subaudi
corpus humanum quod se ad usus [illegible]
[illegible] presumit [illegible]
[illegible] substantialitate [illegible] docuit cum
patre nostro christo quia ipse fuit [illegible]
[illegible] homo et [illegible] substantialiter
[illegible] regnum in aliqua [illegible] parte
quam ut uisus vana uel auditus turpia uel
odoratus [illegible] uel manus [illegible]
gustus prohibita [illegible] ut [illegible]
corpus [illegible]
[illegible] Adonias fratrem [illegible]
[illegible] delectamenta et voluptates
[illegible] quibus [illegible] est [illegible]
Salomon [illegible] qui interpretatur [illegible]
[illegible]
[illegible] quo facto Salomon [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
in moralibus [illegible]
voluptatibus [illegible]
[illegible]

tabus blandimenta contempnere ad usum ductum
in oratione ....

Omnia subiecisti sub pedibus eius (ps. 8) non
solum ... hominis natura aialia multa ... ...
parationem naturam in terra Sed etiam quam
... ... ut scorpiones et quorum
... ... venenum homini ... ...
... ... quod homo industria omnia superet
... ... et similia si vult ...
... ... spiritualiter tot suggestiones
et temptationes que nascuntur in carne
nostra terra non solum ... diaboli ...
mundi sed etiam corporis carnis putredine
in ... concupiscentie ad usus ... quod
... ... sufficienti ... ...
... libero arbitrio subiacenda disposuit ...
... primo ubi agit ... terra qua ...
... et reptilia et bestias ... ...
... est Sed ... sub homine domino
... ... homo ... Spiritualiter
... subaudi carne humana in ... ...
... ... pena ... ...
et multas brutalium cogitationum atque volup
... ... cum ... corruptione multas
... ... et ... illas quas diabolus
suggerit et mundum putante sustentantur
... homines ... est illa ... ... si velit
... militer ... talia ... non ... ...
... sed illa respicit ... Nam omnia
... fecit deus bona sunt Si homo ... illis
... ... que facta sunt ... ... temp
tationes quas deus nobis ... ...
... ... Augustinus in ... ...
... Omnia subiecisti sub pedibus hominis
... ... homo tibi subiectum ... ... est
... ... Super omnia tua ... est homo
... ... nempe ... ... ipsum ...
... ... amam ... ... ut tibi sola
... ut te solum amaret possidens te ad
... in ... omnia ... ...
Augustinus Ergo si ... ... non
... nos non ledent sed ... ad
... gloriam obtinendam.

Et cadaveribus eorum ascendet fetor (Ysa.)
34. Aliquem cum ... sunt diligentes
... cadaver quod ... quodam ...
... ... ad cadavera ... illa ...
... ... ubi ... ... cada
... ... et in loco ... ubi ...
... ubi sunt ... ...
... sic ... eo quod cadaveribus
... mortuorum Spiritualiter carnales ho
mines ... diligunt corporis volupt... ut semper

... post fedem concupiscentie vestigia ...
... ad actum peccati et tunc ... ...
obliti ... et gloriam ... felicitatem ...
... cadaver ... figurat Gen. 8 ubi ...
... quod corvus ... ...
ubi cadaver ibi mansit nec postea ad archam
... ... Spiritualiter corvus qui ... ...
carnalem ... hominem ... cadaver
... ... sunt ibi carnes quia ho
... ... sue concupiscentie ...
... ... cum
... ... ad ...
... ... detestanda putredine
... ...
... humano corpore ... Augustinus
... ... cadaver ... optimum
putredinem ... ...
... ... tenebrosa terra ... ...
... ad ... ...
... ... in angustia ...
... ... sum ego et quid futurus sum
... ... putredine plenum
fetore et abhominatione ... pauper et
... et mortalis.

Inter omnes que create sunt super ... ...
vulgo dicitur quod res non ... ...
cognosci quam ... ... etiam
habetur in alia ... ...
... ... homo ... cognoscit ... ...
... sic ... nisi ... infirmitate ...
et ... in ... ... et ...
quibus ... ...
... ... sunt
fabulose ... ... que ... domino
... ... in ... ...
... ... Spiritualiter ... homo ...
... cognoscit ... ... quam
admodum illa ... ... ad peccati ...
primo namque ... liber ... ... et
... Postea de illa ... ...
... diaboli servitutem figuratur Exodi 1o
quamdiu ... pharao qui cognoscebat Joseph
populus israhel liber sit in egipto ... ...
... ... Sed eo mortuus ...
alter pharao qui ignorabat Joseph ...
... ... ad colligendas paleas
et multiplici tribulatione turbat. Spiritualiter
pharao qui cognoscit Joseph est ... ...
... que cognoscit Christum quamdiu iste pharao
regnat in homine ... ... gaudet
libertatibus gratia ... ... mortuus ... ...

alius rex .s. pessimus appetitus qui ignorat
xpm adeo populum dimisit quia uitiis
Deus .i. ingelaui iugum iniquitatum mearum
in manu eius conuolute sunt et imposite collo
meo infirmata est uirtus mea dedit deus me
potero surgere surgere dirigitur quod pellus per egip
tum qui ante meos peruersus corpus adduci
spiritu atque gratia semina dirigitur atque primus
appetitus dum ipsa appetendo uitia uidet pro
prium exercitum uagare. Unde Augustinus libro
de ciuitate dei malus in quo non solum
unius hominis sed quod peius tot dominos
moros quot uitiorum est seruus

tad Gnana

c Confert personam odor fetor unde 2 sim
bus sensibus contingere aliquem circa
exposita infectione dicitur quod omnis eger
odiosa lux est que prius est amabilis et
palato non sano pena est panis qui sano est
suauis atque unde potest dici quod infirmis nari
bus odor fetet qui sanis multum placet
spiritualiter ex conformitate qua consederant
peccatores diabolo bona opera illis fetent
et turpia placent adeo talibus tu dragen
da prima suadet uel dicamaro plene ac
si illis proferuntur feda et putida adoranda
figuratum Exodi 7 Cum moyses ex precepto do
mini moneret pharaonem ut filios Israel dimitteret egip
tiaca actiam pugnissimam potentium istius
est pharao furore magnus quod populus audi
ens clamauit super moysen et dixit fetere
fecisti odorem nostrum coram pharaone eo quod lo
cutus es de nostro exitu egipti permittebat
cum nos comedere carnes in pace et tempore talia
nunc autem nos affligit spiritualiter quam diu
peccator in talibus peccati iacet exercitus ac
ad uoluntates uelud sues et ipsi peccatores
oculos habentes egros non percipiunt uel manentes
nares habent et non odorant et fetorem ipsi
pius fetorem suam ideo tu apostolus .i. dum
ubi predicator habet ipsum inter alium fetorem c
dente statim sicut pharao et contra oppressionem
conatur ipsum detinere quos possidet unde
Gregorius 24 moralium hostis noster quanto nos
rebellare sibi conspicit tanto amplius expugna
re contendit eos uero pulsare negligit quos
quieto iure se possidere sentit ideo tu secu
lares homines dum uocantur ad penitentiam s
et similiter a diabolo sentiunt memores que
hiis prius quam in fede concupiscentiis dece
tebat nolunt penitere labore subire/ clamant quia

contra predicatorem/ quia confessorem/ quia consiliatorem quia
ei bene facere suadentem/ uimo clamant contra
xpm contra salutem querentem fetere fecisti odo
rem nostrum quia stamus in uoluptatibus uo
/ diabolus non nos lesitabat nos ut ac
cingit nos iam/ conturbant uigilie fran
gunt oraciones attendiant predicationes uiden
tur habemus diabolice temptationes quia frequentius
melius est stare in egipto peccati quam tamquam in
ti aduersa/ O egri oculi et infecte nares
ue nobis ponentes lucem tenebras et tenebras
pro luce sumentes unde 7 Augustinus in soliloquio
Ve caligantibus oculis dine qui te uidere
non possunt/ ve auertentibus oculos ut non
uideant ueritatem/ ve non auertentibus uanitatem
nunt cum oculi tenebris assueti sunt ultra ha
dios in quibus non sunt deline aliquid cognoscunt
quorum est in tenebris habitatio/ tenebras in
dent/ tenebras approbant/ tenebras diligunt
de tenebris euntes in tenebras nesciunt ubi
corruant miseri/ nesciunt quid amittant
quia cadunt apertis oculis et descendunt
in infernum uiuentes

p Panis cor hominis confirmat psalmus et
omnibus cibis panis est utilior uiatori
bus quia leuis uictus et immo generaliter
aliter nos sumus magni itineris uiatores
via magna duobus clauditur terminis multum dis
tantibus .s. terra et celo ideo tanto fatigati
tendimus labore cibo indigemus bene
reficiente sed nullus talis cibus est reficiens
sus est corpus domini nostri ihesu xpi Job c
si quis manducauerit ex isto pane uiuet in
eternum ceteris cum pueris inter cibis stomachum
grauantibus iste solus adeo confirmat uiatorem
ut repulsis cunctis periculis incolumes perueniant
ad patriam figuratum 3 regum 19 Helias fugiens
faciem iezabel a qua missus erat occidi sic
tetens ipse pro magna lassitudine laboris
me in uento umperio subiens umbra se
minus Et ecce angelus domini ipsum in som
no excitans dixit illi Surge comede grandis
enim tibi restat uia Et excitatus Helias et
posuit ad caput eius Uidit quod panem subci
neri quo comesto ambulauit in fortitudine
illius cibi xl diebus et quadraginta noctibus
usque ad montem dei/ ubi ei deus apparens lo
cutus est ei facie ad faciem Spiritualiter in se
dum fugit mortem culpe que cum uiti accidit
sine dium labore posititus iacet sub umbra p
uite articulos plena ibi .ii. si uultorpe usque

nisi per adquisitionem moratur / assumpta est pro
mortali recepto interim pane / debet ergo in surgere
ad dominum ubi predicatore conciviatis illi osten
dentem panem fortitudinis et perfecte refectio
nis quod si cum aqua laturam devote assump
sit ambulabit viam hanc usque sedes securus et
perveniet ad eterne beatitudinis patriam que est
mons dei mons sanctus in quo beneplacitum est deo
cum sanctis et electis eternaliter habitare ubi in delicie
panem decorum tunc ipsis mellifluis cons
solacione sicut panis petebat dulcissimus me
ditacionibus et cum mens fatigatus veni
ens domum cogitacionum abiectis per quos tunc serat
vanitates per multa diversis periculosam parit
quem non ponam quem illum sum pauper et ege
nus o dulcis omnium bonorum et superne societatis
opulentissime largitor deus declaro tibi
tolge dispensam liberi captivum venitque supersu
custat et hostium et pulsat ob preces pauperta
tis dei nostri quibus visitasti oriens nos ex
alto nobis pulsanti misero aperi ut liberos quas
sibus ingrediar ad te et requiescat mecum et re
ficiatur de celesti pane

Verumptamen tamen suppleo Job iii° di
cunt auctores medicine quod ponitur in
stomachum cibum in digestum super in
digestum .i. non celebrata priori cibi digesti
one est minimus mitte spiritualiter cibus nutri
tiva quando talis est condicionis quod in illa
tus in stomacho ante seipsum pater in digesti
aliquem tempore prius cum digerenda est affectus rei
temporalis et corporalis primam antequam iste mi
talis cibus assumatur alioquin cibus recipies
indictum in dictum ante sic manducaret illo cum
convenit Christus et mammona nec est quomodo
lucis ad tenebras nec dei ad belial purganda
est prius conscientia ab omni rei temporalis affectus
figurative 4° Regum xxiii Josias noluit quod fieret phase
nisi prius purgaretur iudea ab ydolatria sic pur
gata fecit fieri phase quod erat festum agni
in commemoracione exitus egypti spiritualiter
propter hoc purgari anima per confessionem ad
bonum mundi cupiditate que est ydolorum servitus
et postmo fieri phase .i. sumere agnum imma
culatum .i. sacratissimum corpus corpus domini cum lac
tucis silvestribus .i. cum amara compunctione in
memoria immolacionis eius et passionis qua
liberati sumus ab egypciaca .i. infernali servitute
absinthium memoria nos exortat dicens Trenorum iii°
recordare paupertatis et transgressionis mee absinthii et fellis
purgetur prius igitur ut dictum est ne adveniente
domino corpore ibi recipiat corrumpendum et in diges
tum quia tunc morbus in anima morti ferre
...

venturus inveniet ad visus sic humoribus corruptum
amplius ledit magis magis nos et nullum prestat
auxilium ita et iste spiritualis cibus si aliquem
inveniet malignitate pollutum magis cum periculo
non sua natura set recipientis vicio et peccato ut augustinus
Or nunc consolatus sum Job 2° assuor
Elemosina que fit vidue quam que
fit inopie et quanto magis est recipientis
indigencia tanto amplius dantis est gracior
elemosina ideo deus summe misericors pater
dicitur orphanorum et iudex viduarum prophetas
pupillum et viduam suscipiet spiritualiter
peccatoris anima dicitur vidua quia culpa sponsa
perdit in suo sensu scilicet libero arbitrium que erat se
cunda quo perdito omnibus bonis inanes
destituta cogitur mendicare ac mendicare vult
nec sic venire deberet exclusus est cum mendicante quasi
fame mori ... cum anima peccatoris ...
... deus ...
mendicare recipit quod apta nata est suscepti
cibum ope perficit dulces cum facit si susceptum
cibum in corpore ... fructum bone operacionis
producit ... christi qui audiunt cibum dei et
custodiunt illud ... post illa predicacionis
... aliquod propter incrementum ...
... deus ... sue ... ipsam ...
tat ad salutem Ruth ii ubi legimus quod ipsa
paupercula vidua ... destituta sa
... non ...
mi ... consilio ...
Booz colligendo spicas post tergum metencium
quam cum vidisset Booz illius paupertati com
passus illam consolatus ait Nequaquam vadas
spicas in agro isto colligere nec ad alium agrum
spicas colligere accedas ... in agro meo colli
ge et cum hora erit vescendi cum messoribus
meis comede tingens buccellam tuam in aceto
cum illis ... dixit Booz quod
desperans multas cadere dimitterent ut ...
illam colligere ... etiam si ...
mereret in agro ... propinquiori ... de
functi ... sui cum uxore ... propinquitatis de
bedarum ... suscepta est in consorcium alia
dimitte et complete spiritualiter Booz interpretatur
fortitudo et dicitur ... c. 24 ...
tibi per Ruth que interpretatur deficiens sub audi
peccatrix anima cui omnia bona ... est
deficiunt ... illam ... questa festune q
multa peccatrix anima ... necessaria et utilia
bonum namque illud ... est ... in festo
in ... ipsam ... ipsam ...
... sua et ipsam ... illum dei audire

et post ad agros id est fine scripture ut colligant
spicas id est sancta documenta precedentibus colligenda
committit tandem ipse deus agri auctor plantatorque sui/
dat postea inspirationes ut illa audiens
suscipiat et suscepta opere compleat ut tunc
liceat flora cibum sumere id est cibum spiritualem
scilicet corpus domini sacramentum illud possit sumere
tunc licet quod sumit deo. Sed aduerte quod
dicit ut intingatur buccellam in aceto idest
quod quod bonum quod agimus aut quod agere
ualemus adeo est modicum respectu facientis
quod non nisi buccella id est minima quedam nota
tur igitur ut respectu exigimus minus quam
agimus glorie magnitudinem uult deus ut illam in
tingamus in aceto id est in acerbitate passionis
et pene quam passus est pro nobis ut illud
parua bona que propter ferimus esse quedam
misericordiam agnoscamus / Job. 9. Si uoluero me
iustificare non petimus et ideo unum procelle
deum ipse deus amans dealbatur in unitatem deitatis
tuus assumpsit eam sponsam et quod alba est
mundi ipsam apparet aliena/ Vnde christus
melior pastor sanctissimus sacramento quod nos inuitat
minus sicut cibus carnis ut pro nobis propriam
inuitaui in diem beati benedictione in quodam sunt
ut o sacrum et nobile conuiuium sacramentum sacra
tum sanctum sacro amor amorum dulcedo dulcorum
Ut hec sunt paschalia festa paschalia cibus
adest pater et filius et spiritus sanctus in quibus
fit una tota sponsa cum sponso tua sancta
in christo hec benedictione

corpus 9 Spectra melle putauerunt cor super dicit
persius quod intellectus humanus non
quiescit donec respiciat effectus in suas causas
Unde tamen aliqui effectus adeo super excedunt
modum cognoscere intellectus humani quod nullatenus
possit causam cognoscere. Cognoscere enim potest
ipsum effectum mei quia scit quod quid autem
nescitur/ Tunc enim opus distinctum est et non
querere altiora si crearetur non capit humana
intellectus omnia sacramenta nullus alius et tamen super
omnibus humane ut facultatem quantum sacra
mentum cultus Unde non potest intellectus ei aduer
gustare panis in corpus et uinum conuersum eius
eum audit ad opus ut ptime quod adhibita
illa christi ore predicta prolata ex ostensis panis
in uerum corpus et mutatur in quo alius est
artificum hoc facit qui est omnium artifex hoc
Unde summa proficiens perficiens Bas. a.
Ipse cum fabricatus est aurora et sole pro
Ipse conuertit mel despecta id est de petra durissimo

Iesu sola fide talia in uestiganda et excipiant
sumat et nulli conditione cum applicari
teneat tempore ix Et sic redeuntes per cuncta
aduertam et clarum insigne aliorum ex deum
labore Quarum et uncquam ut tonitruum
habebimus officium iudicis in quod sampson
in uento melle in ore leonis absconditum
fecit problema quod philisteos proponit in hanc
formam de comedente exiuit cibus de forti
egressa est dulcedo sponderet pacientibus solui
in fra ad dies 7 mutatoria marmorea al
quod nescientes illi tamen dicit laborantes
igitur philistei eta solum problematis
quamquam potuerunt illud exponere et tunc uenerunt
ad uxorem sampsonis que uidit illi in
ta ut tamen absconditum dedit reuelet philisteis
quid sit et dixerunt sampsoni quid dul
cius melle et quid fortius leone et sampson
eius Sampson hec illud ab uxore ipsa dicens
tamen aut arasset in uitula mea nequaquam
inuenissetis nisi illa indicasset nobis et dum
dicit illis promissa sicut spoponderat Spiritualis
uita domini excedit fortitudinem leonis id est dei
quem corpore habuerit et ascendens
apud argumentum scilicet Virgo maria adoptauit dei
ne magestatis peracta in diabolus alius
scilicet humilitate et benignitate accepit filius dei du
tedinem scilicet quod spiritus sanctus obumbrata uim cele
stem est in ipsa quod de sermone uita sustentatum
spirituali spongia Sanguis ipso illud problema
qui nunc confitebitur sacramentum altaris esse uerum
corpus christi et de plena fide ille manducat
habebit 3o mutatoria uestimentorum subaudi
per quas est dicitur insignes in patria scilicet
mundi deum incarnatum mundi deum in nobis
mundi deum ipsa deitate Concedit tempore
ad soluendum problematis id est dicens quod con
dicitur tempus seu tunc partus ut eius
in diebus nobis ad sciendum illud signum
quale philistea per a labores artes ut hec
possent in uestigare sed sponsa integram
habuit corpore id dicit. 8. quid dulcius melle
et quid fortius leone/ sponsa scilicet certa fide
lis cui pparatum spiritualem corpus totum tenet
tamen Sed nadas ad ipsam tibi dicit quid
fortius est dei quod totum genus saluauit
et quid dulcius et quod se in mente et sanguinem
prius dedit Quando in terris illa et possit
cognoscere Vnde amagnum et quodam sermone
Gratia in qua non potest tacere potest si lingua diffi
sides sufficit et subdit magnum profectus fidei

nunc in desiderio suo potest concipere quod sermo
non potest explicare

¶ Qui manducat me vivit propter me Jo. vi

Nota cibus est necessarius inter humane
conservande vitam racio est quia super calorem natu-
ralis agit in humidum radicale sic consumendo de-
perdendo ideo nisi cibus reparativus assumeretur
homo cito totus esset consumptus quia tamen
assumptus cibus non est tante conformitatis
nature quod ad plenum est possit restaurare
deperditum ideo homo annichilatur et moritur
et solet exponi de vase pleno vini et aque
et addicione quod tandem potest fieri ut
pura aqua in vase remaneat Spiritualiter
peccatum est calorem innaturalem et consumitur propter
imitacionem nature quo semper sit consumere deperdi-
tis ideo indigemus scilicet cibo spirituali Et talis
cibus est scilicet sacratissimum corpus Christi sacramentum
quia sibi anime nostre vita est in gracia
gratia inter cibum corporalem et spiritualem quia cibus
corporalis ut dictum est non est tante confor-
mitatis ut plene sufficiat ad restaurandum
deperditum iste vero sacramentalis cibus plus
restaurat digna si digne sumatur quam culpa
possit destruere quia illos a quibus digne sumitur
et devote facit immortales figuratur Gen. 2
lignum vite erat in medio paradisi per quod sumi
potuissent primi parentes non mori propter confor-
mitatem cuius adinam iste etiam cibus celestis
in illud inveniuntur validitudine superat quia
illud convertebatur in substanciam et carnem sumencia
et restaurabat illud quod erat consumptum sed
iste sacratissimus cibus etiam convertit in se quem
est dominum sumentem vita Augustinus in libro con-
fessionum Nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis
sed tu mutaberis in me

... Audiuntur et saciati sunt per hos videmus
quod appetitus hominis sed diversi pur in
cibus digestiones reperitur diversitas ita in
quibusdam naturalis calor adeo est accensus quod
sumptum cibum statim digerunt hii tamen frequen-
ter egent comestione quidam vero sunt inclinati
dispositi carnis comedendo et hoc primo ra-
cione magis inordinate migrant in cenis vero sunt tardi-
ore digestionis cum raro comedunt ita si
nimis frequenter edunt fastidiunt illius comestionem
Spiritualiter diverse sunt animarum disposiciones quidam
cum sicut adeo caritatis amore erga deum fervent
ita quod si omni die reciperent bonum inde salutem
invenirent aliquibus vero tanta est timoris re-
verencia quod non possunt illud recipere nisi raro utrique tamen
tam racionalis est et bona figura utriusque habemus in centurione

ille quidem dixit dicitur Mt. 8 Domine non sum dig-
nus ut intres sub tectum meum et divina fiducia confidencia
datum Et zacheus luc 19 recepit deum in domum
suam et ab ipso deo audire meruit hodie huic
domui salus facta est utrumque clara cum ipso
sunt spirituales Unde Augustinus ad Januarium ille
primus ille mat non audet sumere et ille ho-
norando non audet unum diem preterire contemptum
possum nos cibus iste con...

... El invenisti comede quod sufficit tibi

27. homo post eternus lassitudinem in
ventum delectabilem cibum cum magna aviditate
et assumit et quantocius modicum reficiatur
quodam et nimis siccat Spiritualiter nos sumus in
agone continuo adversus hostes malignos ideo
post lassitudinem eternus in medium deficeremus
in nobis spiritualibus anime nisi spirituali cibo
sacramenti deum sumpto vires sufficientur figura
2 Re. 14 Cum ionathas quodam die pugnasset
contra philisteos sed pro lassitudine non videbat in
vento aut mellis atque gustato confortatus est
Spiritualiter per ionatham qui interpretatur
columba pulchra subaudi anima deo dilectam
que in anima sit candida hec pugnat contra
philisteos id est contra demones cotidie usque
ad vesperam id est usque ad mortem ut accepta bona
eterna coronam iustitie sed in medium minima
hostium infestacione lassa ideo ad refectionem
sacramentum dulce super mel et favum recurre de-
et tunc tantas quam temptacionum caligine
primo diabolus inducat evanescit Unde ambrosius
sunt sacramentis qui inquit unus hic vi-
diam quit colomis est qui pro suo medicamen-
est celeste et venerabile sacramentum con...

a Voce gemitur anima mea per hoc homo
in audita et in corpore audiens semper
repletus nam inter omnia que sensibus
percipiuntur homo unus habet certitudinem co-
gnalis adicionem cum et palpat que sibi sen-
cienda prebentur in auditu vero aptius distincte
credere Spiritualiter certitudo illius sacramenti
et virtutis eius de sola fide habere que est per
auditum nam de credencia aut aliud non haberet
aliqualiter fides in tamen non haberet ideo aliqui sen-
sus decipiuntur qui aliquid sentire non sunt decipit
qui videntur aliquid sentire ab ipsis decipit cum
visus putat colorem videre in corpore similiter
gustus odoratus tactus solus autem audi-
tus in quo sua et in effabilis fidei consistit per
manet absolutum decipit in omnibus sacramenta Gen. 27
Cum iacob coopertus vestibus esau ac pellibus
tangeret a ysaac loquente ...cognovit ab isaac tactu

aut visu aut odoratu aut osculo sed solo audi
tu verum, ut vox quidem vox Jacob est sed
manus sunt Esau. Spiritualiter misteria altaris
non percipit sacramentum hoc vere esse corpus
christi nisi tunc dicit hoc est corpus meum
audit cum verba predicta que verba sacerdos sic vera
et sic ipsa vera esse eo quod a deo dicta sunt
prolata. Si quis ergo alio consensu quicquid non
[illegible] cognoscit aliud sacramentum sacrificare
mellatenus ad illud posse pertinge verum 2 Re[gum]
in quadam epistola sacramentum dei altissimi
suscipiendum est non discuciendum nec ad eam
dum est non dividendum confide fortiter
est non in naturam tradicione sentiens nec sone
inventum

c Quamvis mundi estate. Sed quando debeas
accedere ad nobile convivium tunc bonos
manus debet lavare. Nam si quis cum sordidis
manibus lavaret mensam intraret posset inde
ignominiose repelli. Spiritualiter debentes acce
dere ad mensam altaris debent suus cordis affe
ctiones mundare quia mensa illa est nobilis
simus sedelicet quibus ad verba illa sacerdotis
christum dei filium super altare descendere ho[mine]m
generis creatum et pendimus sed mores
pius laudamus sed cordis affectiones ut mundi
dum cor mundum in venerat in venerat figura
de [illegible] Tres angeli venire ad hostium taber
naculi abrahe quos abraham hospites per
tans suscepit hylariter rogans eos ut lavi quie
scerent sub arbore quamquam portaret buccella
panis qui sic fecerunt et cum abraham non
ta uxore sua ait ad illam accelera et prepara
[illegible] et fac subcinericios panes
Spiritualiter abraham denotat dominum sermone
et hortamentum fideles ad illud suscipiens sacramen
tum tres vero angeli tres sunt anime potencie
scilicet memoria intelligencia et voluntas propter
eam non tantum angelis sed deo assimulantur Porta
tur quod primo dum hospites 3 fuerant lavari ab
omni iniquitate et locas sub arbore recta
meditari passione et per signum confessionem
redemptoris percipit sacre cene et 2 invite
communicaturi misteria in hoc venerabili sacramento
scilicet divinitatem animam et verum corporem igitur hunc
panem probet locum et vere dispositus ne ante
habuerit in mundis ut lex in sermone
decena dum nullus inquit sanctus accedat in
sufficiens animo audeat prenoscere misterium ne
contempnere se [illegible] medicinam sed iudicem sustinuit

para. Nam iterum post communionem meritum
luxuriam non quia sumpsit dominum sed quam
prudencia et malignitas mentis nec quibus
ibimus in eo habitacit fecit ad desperacionem quod
digne ministri sacramenta celebrantibus a
dyabolo [illegible] insidie et magis arte magis
accepta qui non opus suum erit fecerit

a Capitulo ex concordia 36. Non de
agere curas de instantatione tibi in pro
[illegible] per corpus humoribus tunc consump
sisse sacramentum. Spiritualiter corporis
rebus [illegible] spiritualis Johannes 6: Ego
sum panis vivus qui de celo descendi. Si
quis manducaverit ex hoc pane vivet in eternum.
Sed nec non propter malis humoribus et mali
moribus infectus ipse sumere debet lavatus cum
delicii quos facto sumere spiritualiter. Sed sacri
aliter illo rem in figura bene quasi filii israhel
non ceperunt manna nisi prius consumpta farina
quam secum tulerat de egipto. Spiritualiter per
manna omnes gracie superiores subaudi [illegible]
mirabile sacramentum quod dulcedine omni
benedictionis et gracie continet nequaquam
sumere debet penitus cum culpa quam in tem
poribus reliquit [illegible] alias non perfecit
bis sed potius nobis esset ad [illegible]
[illegible] 3 primus de summo bonum [illegible]
vivunt [illegible] et gustare non desunt
pravitates sed [illegible] mundam disponit
[illegible] adeundum perfecte

c Omnis quod sufficit pro 27 [illegible]
et determinata est refectionis [illegible]
humane necessitatis quam omne quod nobis
tas superaddit mensuram [illegible]
invenitur non ducat sed rapit. Spiritualiter
[illegible] huius sacratissimi sacramenti
non est dare plus vel minus. Nam ita est
verum corpus christi in qualibet hostie particula
sicut in tota hostia nec plus ubi accipit
manducantem totam hostiam quam manduc
ans particulam. Sed cum laudabiliter dominum
[illegible] ordinavit. Et quicumque appositum rece
dit non recipit ipsum ubi tibi [illegible]
sed potius [illegible] collegit
[illegible] ibi ubi preceptum est filiis israhel
colligere in gomor per quodlibet capita
et mensura determinata et si quis collige
bat non plus recipiebat quam in mensura
gomor etiam si quis minus colligebat gomor
impletum inveniebat. Spiritualiter manducandum

corpus vel vinum aut colorem denotat virtutem
et integritatem corporis vel preceptum est fidelibus
ut vini corporis vel indivisibile et imp[er]tibile
assumant sacramentaliter et spiritualiter nec plus
corpus putemus quam sunt mille hostie con
secrate nec illius unus minus una hostia nisi sit
integra [illegible] dicit idem in collecta qui particula
hostie de isto manna saciss[imo] cum qui totum
assumet hoc est quod dicitur per legem et habetur
in decretis xpistus deus et homo factus sub uno
dici panis specie comeditur manducatur utique a fi
delibus sed in me [illegible] qui primo dimisso sacr[a]
mento integrum sub qualibet dimensione partium
la [illegible] et hoc quod de sacramento eucharistie
necessaria sunt legentibus sufficiant
1 Vdaros mons [illegible] inimicus mortis
periculum quod contingit in bello morta
li ubi [illegible] bene contingit dum vul
nerari et mori sicut scrinium quia fugite sita
[illegible] tarlis [illegible] sicut [illegible]
prudentes [illegible] vel dux cum [illegible] in
[illegible] consuevit ordinare [illegible] seu [illegible]
regem [illegible] vulgari [illegible]
nisi contingat vulnerari vel mori non potest
[illegible] penna [illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] spiritualiter nos fideles sumus in
bello mortali ut [illegible] hora ingnita pu
ti [illegible] nobis prestant hostes [illegible]
aut seu dux [illegible] qui docet manus nostras
ad prelium contra dyabolum et peccata est divina gratia
a bella est nobis totum subsidium teste apostolo
qui dicit 2 Thi [illegible] bonum certamen certavi
sed [illegible] non ipse sed gratia dei mecum
[illegible] dum talis [illegible] vel dux [illegible] in
nobis semper sumus [illegible] non curemus quid
faciant nobis hostes ideo dicebat Job carce
donne pone me iuxta te et cuiusvis manus
pugnet contra me sed quia [illegible] iste [illegible] sumus
[illegible] militia [illegible] multipliciter fragi
litatem mortalis est in nobis ideo deus nobis
ordinavit [illegible] regem ad quem [illegible] divina
gratia perdita nec succumbamus et captivemur
a dyabolo debeamus pro subsidio habere re
cursum iste seu dux [illegible] primi et [illegible]
[illegible] nos post culpam [illegible] protegens est
ipsa peccatorum confessio prima et integra ita sub
[illegible] nobis [illegible] gratie sed ad
remedium confessionis curramus [illegible]
[illegible] et bonum subsidium contra hostes
[illegible] judicum [illegible] legimus quod mortuo
Josue et sepulto in monte effraym filii israel
[illegible] valde eo quod fuerat dux eorum bel
et instabat contra eos plus canauei ut dicitur
[illegible] eius [illegible] consulentibus ipsis dominum
quis eorum dux [illegible] futurus esset debet
respondit deus et dixit Judas erit tradidi cum
canaueum et [illegible] eius in manum eius
et sic factum est Nam Judas assumpto secum
Symone fratre suo duxerit filios israel
assumpserunt ascenderunt et debellaverunt
canaueum et obtinuit civitates et regnum
eius spiritualiter Josue qui interpretatur
salus signat divinam gratiam in qua tota
salus nostra consistit ut dictum est [illegible]
in dum dux iste insurrexit mons effra
im qui interpretatur frugifer quia cum [illegible]
ut ad [illegible] et ad [illegible] fructificare
operum [illegible] impossibile est nobis cum
amplius [illegible] perdimus [illegible]
perdimus subsidium [illegible] adiuto
[illegible] et tunc vallati [illegible] canauei a
demonibus temptationibus sumus [illegible]
[illegible] in [illegible] et captivitatis in [illegible]
et perdendi [illegible] debemus
statim consulere dominum vel audiamus ipsum [illegible]
[illegible] Non confundam [illegible] confitere [illegible]
si dicat judas a confessio sic dux [illegible]
bonus et [illegible] dux assumet secum Symo
nem fratrem eius qui interpretatur exaudiens
semper cum exaudiens [illegible] confessio
nem quia qui peccata sua legitime confitetur
[illegible] plenam consequitur indulgentiam fuga
bat et canaueum a et dyabolum et peccatum
et regnum dei digna ille [illegible] est ob
[illegible] beatus Augustinus in libro de pe
nitentia confessio est salus animarum dissipa
trix [illegible] restauratrix virtutum [illegible]
[illegible] demonum quod [illegible] [illegible]
inferni et portas aperit paradisi confessio
[illegible] gladium [illegible]
[illegible] est bonum et singulare [illegible]
ad fugiendum [illegible] furorem ut pote
[illegible] in manum eius ut possimus nostra [illegible]
[illegible] Judee assumere [illegible]
[illegible] gladium [illegible]
manu tenentes et [illegible] totam [illegible]
et [illegible] et dignum morte [illegible] si [illegible]
[illegible] esset [illegible] est [illegible]
[illegible] Symo [illegible] spiritua
[illegible] divinam mage[statem]

spiritus culparum cum multa nobis efficiuntur et in ... mutuam [illegible] capitalem ut nobis est possibile manus eius effugere per [illegible] ibus aspu[illegible] nos et quos efficere tua fugiamus. Id illud est tale remedium quale est ut munda peccato per confessionem corde contrito et humiliato clamare. Unde Augustinus super psalmum: Non est quo fugias a deo irato nisi ad deum placatum. Secundo Regum 24: Cum vidisset David gladium angelum manu tenentem timore plenus et exspoliatis se deinde clamavit: Ego sum domine, sum qui peccavi, ego sum qui inique egi. Et statim angelus reposito gladio suo fecit cessare. Spiritualiter dicere igitur clamemus et nos deum [illegible] peccatum nostrum per puram confessionem et deus deponet iram suam. Et inde quod nullum [illegible] ego sum qui inique egi et statim remedium aliud [illegible] quia si te [illegible] peccatis [illegible] te manifestabit latebras quia ipse novit tenebrarum abscondita. [illegible] innuens eodem sermone peccatorem inquit in diligentiam instanti confessione vitare quod boni te fateri qui libenter ac [illegible] confitendo dicere quod confessus non est [illegible] Et vitas [illegible] quod vitas non [illegible] ipso [illegible] te committere aut putas cum admissa nescire nisi a nobis qui commissum nostrae aut ipsum ignorare. Si qua fecimus putas nisi nobis confitentibus dicitur penus est confiteri nolle quam lege [illegible] Unum uere confitentur et vivunt. Sodomite obduruerunt et perierunt.

Dicta est vestra [illegible] eius post dicere

Legimus dicere militari quod ut magnitudine vel arte custodiendum est quam ut simul milites intendunt ordine subiciuntur quia melius non potest fieri nisi ut exercitus ambulare [illegible] non potest fieri nisi ut exercitus ambulare [illegible] et qualiter distantes periculum cum ab hostibus semper [illegible] sustineant [illegible] et inordinatus exercitus. Spiritualiter dum confitentur peccata nostra pugnamus contra diabolum et tot armatos milites diligimus adversus eum quod peccata legitime confitemur. Sed summopere cavendum est ne tales exercitus inordinate intendit ut dum [illegible] quod unum peccatum manifestat et occultat quod non [illegible] dico quod factum est sic cum [illegible] sicientes diabolus nos vincit [illegible] sic a nobis peccatis commissa latina [illegible] confitearis [illegible] 1 ubi

legimus quod Judas Machabeus venit [illegible] exercitu obviam Tymotheo duci filiorum Amon [illegible] Tymotheum multum timuit et vocatis principibus suis ait illis: Si Judas [illegible] venerit [illegible] eum potuit adversus eum. Si non timuerit adversus transire ... nos adversus eum et vincemus eum. Tunc Judas ordinatis notarius qui eum vocaverat [illegible] omnes suos ipso nomine et cognomine vocans [illegible] Tymotheus primus in fugatus est et eius exercitus similiter et Judas combusta terra [illegible] ascendit in montem Syon [illegible] et in [illegible] exercitus suis ductus et ibi deo sacrificavit et obtulit holocausta. Spiritualiter Judas interpretatur confessio et denotat penitentiam quae primo contra diabolum usque ad [illegible] effusionem [illegible] fortiter pugnat. Sed si vult obtinere victoriam contra eum [illegible] non cum sufficit [illegible] latinae [illegible] Sed necesse est consistere peccata [illegible] cum [illegible] cognoscit Tymotheus id est diabolus congregatio suarum temptationum exercitum ad resistendum. Si penitens ubi non [illegible] sed [illegible] primus non confitetur peccata sua vincimus eum non potest contra nos captivus [illegible] Si non audacter [illegible] latinas [illegible] latinas sic peccata sua manifestat non timeat. Superabit nos et vincit [illegible] est et tunc notamus [illegible] etiam omnia peccata [illegible] in speciali et quantum [illegible] et quantum ad cognitionem id est quantum ad [illegible] substantiam et quantum [illegible] transgressionem et ad veram confessionem requisita sunt. Peccata legitime confitendo [illegible] dissipatus omnis eius habitatio quam [illegible] habebat [illegible] et tunc ipsa [illegible] obtenta victoria et omnibus [illegible] sine aliqua lesione ascendit in montem Syon ad speculandam eternam [illegible] deo [illegible] super [illegible] exponens [illegible] dixi confitebor adversum me [illegible] quod [illegible] peccatum peccati remissionem [illegible] cum diabolus in [illegible] omnes homines [illegible] non potest [illegible] nostri accusatores sumus nobis [illegible] ad salutem. Si non [illegible] ut [illegible] illa [illegible]

peccatores in gehenna quos grauiter peccatores
timuit habuisse &c.
Non auferetur sceptrum a iuda Gen. 49.
narrat Frontinus quod romanorum
cum honorabilem victoriam aliquis
princeps fecisset ponebatur in curru et duce
batur laureatus per ciuitatem deuotabant
hic triumphans et semper ille ambulabat oriste
bat honoratus. Spiritualiter inter omnes anime
virtutes et bonas actiones quibus vincitur
anima adeo honorat est ipsa confessio fidelis
et vera nam elemosina oratio ieiunium peregrinacio
et cetere virtutes que adsunt sine ea non possunt
nec audent ad diuinam magestatem pro
indulgencia ad attendere confessione dimissa
ubi igitur vera confessio ibi est vera salus ipsa
vero deficiente omnes virtutes fetunt (?) figura
Sicut in prima magistri historie narrat cum
deus in fine filii israhel venientes de egipto venisse
ad mare rubrum quod diuisum est in xij partes
pertinet autem xij tribus non audebant admittere
intrare quam cum quod post se sentiunt
pharaone venientem cum exercitu suo vir tibo
ad persequendum eos quo in ipsis tribus iuda
prius ingressa est diuisione suam ea autem
precedente cetere tribus secute sunt et postea scilicet libe
ratus est populus quia ibi pharao submersus
est cum omni exercitu suo Vnde hec cum tribus
iuda meruit regale sceptrum quia sic libe
rauit populum illa hora ideo in psalmo In exitu
israhel de egipto domus iacob de populo barbaro facta est iudea sanctificatio
eius &c. tribus iuda israhel Spiritualiter
per tribum iuda subaudi virtuosam confessionem
hec cum in exitu aperto et inmatussu addi
tam peruatum tenet aliquis nulla virtus
nulla opera bona pergendi audeat illa
prima omnes alie sequuntur bone operaciones
submergitur dyabolus et omnis suus exercitus
remanet cum triumpho ideo peccata diuiti
bus est tollenda Vnde dicitur supra id Job 31 Si
abscondi (?) in sinu meo iniquitatem meam
in moralibus dicitur sic aperiens inquit in bona
Job qui voluit captiuitatis communiam inuenitur
tur in tegacitatis iusticie inuenitur nostre pie
tatis eo in eo nunc amor confessione humilitatis
peccato qui tot sublimia virtuti
Expulsio et comprehendit pro postquam
latrones latitare non possunt scilicet deprehen
et noti in aliqua parte nequaquam ibi ampli
us redeunt timent enim ibi suspendi
Spiritualiter peccata sunt velud latrones que attendere

adamam omnia virtutum spolia in subripiunt scilicet
per confessionem manifestatorum vident infugientes
non possunt amplius in illa anima habitare
Figura 4 Regum 6 postquam Elizeus manifesta
latrunculos sirie regi israhel non sunt
amplius ausi redire in samariam cum prius
Interpretatio autem infesti Spiritualiter syria interpretatur
humecta quasi lubrica latrunculus scilicet syrie
peccata submundaria et lubrica infestant
cum samariam que interpretatur custodia per quam
ipsa anima intelligitur scilicet philisteus i. bonus
confessionis hic manifestatur regi christum
a confessori quo facto fugantur ut non amplius
attendendi facultatem Vnde Ambrosius in libro de penitentia (?)
plurimum suffragatur verecundia confessio et pena
quam differtionum meretur ua possum pudore
confessionis extinguunt — confessio
Nunquam (?) odio habui et pro ... pro
medium sapiencia docet aliqua esse
abhominabilia et displicibilia que in se
pro placibilia indicantur hoc probatur cuicumque
quia aliquando res ab homine indicans capitur
nam appetitus corruptus solam delectacionem
non considerat post posita rei amaritudine
que relinquitur mali operis scilicet cum illa amari
tudo sentitur tamen primum salutatoris placet
vertitur in dolorem et cruciatur sicut patet
in cibis in corruptis Spiritualiter peccator corrup
tum scilicet voluptatis appetitum propter quandam
superficialem delectacionem quam percipit in peccato
non apprehendens posteriorem sequentem amaritudi
nem quam si peccator agnitur peccatum illam tunc vene
nosus sentit delectacionem cessante ideo palle
tur debet illud recte corruptum cibum per
confessionem euomere et velud corruptum cibum
nam in peccatum agit placet scilicet consumatum
displicet et illud abhominatur statim
ebrius caperet ideo si illud homo cum displi
cencia euomat confitendo salus sibi figuratur
2 Reg. 13 Amon adamauit sororem suam
thamar quia in tam sibi placebat ut quasi
propter eius amorem moreretur Sed postquam
cognouit eam in tantum abhominatus est eam
ut uiolatamus posset eam expellere et maius
fuit postmodum odium quam prius esset amor
ideo in vestitu prius suo fecit eam excludi
extra cameram suam Spiritualiter per amon
subaudi peccatum per thamar vero culpam diligitur
peccatum culparum an commissionem quam ibi placet esse

quia illam tunc considerat sicut illa consummata ab Absolone cum inter sequentem penam ideo nota prima confessione debet ipsam esse ab thalamo ante sue et illam plus odire quam amasset prius si vero peccator in culpa displicetur tunc ipse summo deo displicet et quia certus sordidum se ignorat tamen in loco ubi se posset per confessionem mundare nec inveniet tempus quod se cognosset turpissimum ubi locus necessarium confessionis purgatorium unde Augustinus in quodam sermone O inquit homo vis te cognoscere venit autem quia te non cognoscis tibi places et in displicebis veniet autem tempus quando vel nunc tibi placebis

confessio

Sed aut non invenitur. Capitulum vi. Nota quod demonia cupit omnia opera velut videre sed ipsa videre in suis confessionibus quia diem videt hominem talem velut ipsum ut dictum demonia ut dictum et ligans sibi talem ad pedes capitur et sic remanet decursa / specialiter multi peccatores qui decidit in suis confessionibus minuendo ac mediando peccata sed qui capiunt id est sibi ipsis id est a semet ipsis decursi remanent quia deus quoque talium confessionum non acceptat sed illos tales mediat ac si non fuissent confessi figuratur 2 Reg. 14 Rex David misit nuntios ad consolandum Amon super morte patris sed suasus Amon fuerit ceperunt suos David et rasa medietate barbe unicuique et in ceteris vestibus eorum usque ad nates remisit eos ad David sed deludens quod audiens David eos videre noluit quousque barbe eorum crevissent et vestimenta eorum fuissent integra et perfecta perfectis autem eorum barbis et induties et integris vestibus in Jericho est eos et misit Joab cum exercitu suo et fecit Amon ad supradictam causam destruxi. Spiritualiter Amon interpretatur Armatus et hic denotatur peccator qui multis de culpam id est omnis quae primum debellabat cum patre id est libero arbitrio per quod prius vivebat virtutibus et bonis operibus in gratia dei. Et mittit David suos suos ad consolandum ipsum quia prius Christus inspirat illi suorum notitia ponderis vel in decore confitendo et vivat et ad hoc prima familia sunt pudor nimium dicit et delectus peccati et timor poene in ponendo

prime sic cum familia peccatis nimia in toto in dicte sed in magna peccati tacite dicit pudor turbans confitendi ipsi Amon id est peccatorum peccata sua sic turpia nimia de corporum turpitudine ne sordes te reputet tam malum inde sed medietate vestium ut media aperiat et media sunt cooperta dicit timor satisfactionis tanie ne dens te esse confusum quia oportet te satisfacere et sic sic ad quod quis illa dicit sile tacite noli loqui tantam scelera facere audet te potius decem sordem dicit amor dilectionis non confitearis te peccare fuisse aliquid probabo delectare quasi sinceros et si haec vero quam familia suadet confessionum peccatorum tacite ne culpa totaliter decidere et tunc misit recedens deum dicit ipse decidere quod deus in nullo talem acceptat confessionem non enim recipit media peccata sed integra in iure non vult illa vide dividata sed punctatim et completis primis sed decebemus omnia peccata cum suis circumstantiis prius facta est ambobus unum est quod qui confessionis discretio ut circumdaret illa quod prius unum confessione decimas. Unde Augustinus in libro de penitentia discretionis valde necessarium est confessori considerans qualitatem criminis in loco in tempore in perseverantia personae cum sue etatis cum speciei et ordinis et qualitate habet tentatione et ipsius vitii multiplici ostentatione sic Augustinus

confessio

Non absorbeat me profundum neque urgeat super me puteus os suum. Psalmus. Custodiens magnum non est in periculo quousque os eius non cooperitur aqua eo est quod respirare et respirare et sic suffocari non potest. Si autem cooperitur quod respiratio et spiratio finiant mors in instanti calor ignis cor unde pulmo non potest actum calidum spiritus emittere et respirandi frigidum recipere ad cordis refrigerium. Spiritualiter cadens in peccatum non est in periculo combustionis seu submersionis donec os eius expeditum ad confessionem quia tunc potest propriis os aperire et emittere talis dicitur et malitiam culpe et respirat gratiam in diligentia et sic cor et anima refrigerantur et sanantur. Unde Ambrosius super Psalmum in immaculati dicit vindicta omnia si confessio precurrat quia sed si cum super habundet culpa ut os ad confitendum cooperatur obstinationis fluctibus suffocatur anima peccati nequitia et igne cruciatur infernali. Figura Exodus 14 Egyptii mittens aqua maris cooperti sunt et os periclitantes sic

spiritualis peregrinos subaudi peccatores tenebris peccatorum involutos sic igitur submergentes se ignorancie culpe ob clausum ad confessionem hostium ideo meminit in peccatis suis. Si enim os non claudit in dulgenciam inveniet aliquis iniquitatum tantam in fetidus in quo est puteus profunde iniquitatis cum non claudet super te os suum id est tu clausis ostium etc.

d Ebellat judas filius Sy[m]on jasath[?] iudeus principes hostem suum molestum esse qui conspiciebat teneri captum valde moleste ferunt eo summo studio laborantes illum habere possit ad perdendum spiritualis peccatorem audiens per confessionem ad primam doctrina sit dyaboli potestatem eo magnam afflictionem dyabolo infert ideo ipse tenebrarum princeps totis suis conatibus procurat illum per se et cum per vim peccatum illum capere nequit mox aliud querat quia satis est tali de malicie nomine expedire. Qui igitur hoc opera lignum[?] antiquus hostis corpus sum ... stamine dum se subtrahit consideret ad alia temptacionem bella comparat. Item quomodo ... moris cum metuo sunt principium et illa ponit ad finem ad quod tunc nomine iustificat miterii[?] figura j mach. 4 ubi legitur quod judas machabeus multum expugnabat gentes de metu et vastabat timos illos tunc demetrius repletus furore misit nicanorem cum exercitu suo et dedit ei mandatum ut eum duceret ligatum illi judam venit quoque nicanor in christianum et indam et minatur quod nisi judas ei traderetur quod ipse funditus templum destrueret. Erat judas in samaio quere nicanor attendens aggressus est iudam videns cum tubis et clangoribus judas non ore tradit et manibus orans cum paucis aggressus est nicanorem et occidit illum et ligavit ipsius dum sit caput nicanoris eius et manum misit et portavit omnia in christum in signum victorie spiritualis per iudam sub audi fidelem et confessum in peccatis suis. Sic cum gentes dimicant id est dyaboli temptaciones invadit et dissipat quod ipse dyabolus valde moleste sustinet et ideo aliquis nicanorem ut cum exercitu affectuum carnalium super cum spiritus et succumbat et inde quia demetrius plenus iudam querit quia dudum solam confessio nem iustitie cupit destruere in quo tam plus nisi iudam habeam et inde ubi iudas habitat quia in samaria que interpretatur custodia attende illius sapiens... ... omni custodia serva cor tuum posset te ... nicanor in scriptis id est mundi [illegible]

Sed non in custodia civitatis ubi solemus in vigilans propter timores nocturnas invenit id est nicanor judam dimisit tamen affectionibus sed tubis clamus coniunxit cum judas quia pura contricione vera confessione et digna satisfactione et hoc est corde ore manibus pugnare fugatur temptacionum exercitus et ipsum corpus capitis appellatur lingua eius dividitur qui prius de ipsa orationem dei et postmodum ad gloriam dei relinquitur judicatur capitur eius abcisa qua inpellit vim desideriorum eius manus cum brachiis truncantur quia removetur a corpore male operandi facultas et hec omnia portantur requirenda in christum in signum victorie quia acta nostre memorie in terra reputabimur in superiori christum coram deo et sanctis angelis. Unde nobis detur corona insignem quam deus dilegentibus promisit patet quod tantum bonum nobis instantanee facit vera confessio cum contricione perveniente et satisfactione secunde debiat. Unde loquitur augustinus in libro de prima[?] ... in quem fatur. Confessio suscitat mortuos sanitatem auget gratiam confirmat claudit os infernum aditum celis restituit mentis vera fugat viciis ornat mentem munit et roborat. Hec augustinus. confessio

c Terra dedit fructum suum per tempore yemali cum terra cooperta est glacie vel aquis in superficie non potest germinare. Et ratio est quia radius solis non potest tam attingere ad talem faciendum aquis prohibentibus. Spiritualiter cum ager anime nostri coopertus est gelu culpe non potest proferre fructus decor plantarum quia non potest radius gracie illam attingere et attendere propter culpe comparationem. Et gratia et culpa simul in eodem tempore non possunt. ysa. 29. Iniquitates vestre diviserunt inter vos et deum vestrum et peccata vestra abscondunt faciem eius a nobis. Sed si volumus quod ager noster anime germinet bone operationis producat necesse est ut per confessionem primus culpam hinc removeamus. Figura Gen. 1 ubi legitur quod terra cooperta esset aquis nec germinat sed semper erat inanis et vacua sed congregatis aquis in unum locum et arida apparente mox sancti radiis eam attingentibus protinus cepit germinare fructum hec mentis et productionis diversorum generum spiritualis per aquas subaudi culpas homines submergentes a quo racia de malo ... mali devincentes ad mortem ... vero ...

superficiem cordis nisi passionum cooperiat nullatenus valet bone cogitationis germen producere et sic nullum per confessionem dare fructum. Sic congregantes simul aquas .i. peccata et vicia in unum coram confessore per veram humilitatem et integram confessionem apparet arida .i. terra apta ad semina que divine gratie radius statim descendit prohibente remoto et tunc mox producit semina elemosinas orationes et cetera opera bona que prius sibi deficiebant. Ecce patet quanta sunt que necessaria ut postmodum possint virtutes inseri. Unde Ambrosius libro primo de Cayn. Confessus inquit malicie virtutis operatur ingressum eodem studio quo iure expellitur innocentia copulatur etc.

Confessio — Mundi corde vel .i. mederens est et in conspectum ubi anima munda sit sordibus apparet. Ille namque qui talis ut se dator mundicie cum rubore est ab aliorum consortio excludendus specialiter in curia celestis. Sicut omnis mundi sed nullus cum sordidus morari audet sedator cum tota pulcherrima et mansiones aureas quas sit in pulchritudine habitat. Unde Numeri 24 quam pulchra tabernacula tua Jacob. Unde est quod statim excludit expellitur cum rubore. Ad nuptias vestes .G.7. et hic sordidus et immundus aperte dicit inquit dominus amice non ... quia immundus es. Igitur primo debemus mundari ab omni sorde si cupimus intrare gratie introitum. Figura Levitici .14. Unde etiam ubi precepit dominus purificationem in leprosis fieri in hunc modum. Nam ut habetur ibi qui tangebat rem immundam aut morticinum quod ne minutum vel hominem aut aliquid occisum immundus erat et indigebat purificatione et fiebant ista quia offerebatur sacerdoti agnus sine macula duos pullos turturum vel columbarum filia pulcherrima de aqua pauca fiebant quos solus sacerdos pulla dic tunc tollebat regnavit et in nostris non potuit sine putredine spiritualiter tal sunt in hoc mundo immunda quibus homo sordescit et maculatur. Anima scilicet concupiscentia carnis concupiscentia oculorum et superbia vite prima est res immunda et turpis. Unde ... contemplatione ... humane .o. inquit corporea libidinis turpitudo non solum maculat animam sed fedat proprium omne

namque pectum quod facit homo extra corpus suum est qui autem fornicatur in corpus suum peccat. Per eos et ... tantum illud secundo est in immundicia concupiscentia oculorum et res mortifica quia avaritia suum possessorem occidit. Augustinus in quodam sermone. Avarus inquit antiquus quod quam fures pecuniam perdit et antiquum aliquid capit capitur. Superbia autem vite dicitur fera pessima certum tali fera si quis tetigit immundus est. Et quemadmodum ille occisus est ille occidit. Omni superbe nolite sapere ut ille. Per hos sicut unus de pluribus cadens. Et non puer bus demonios dicti et intellige tantum in ... ... maxime superbis. Omnes igitur immundos se monuit studeant se per veram confessionem mundare. Et nota quod res predicta anima nisi per actum .i. per confessionem veram in mundorum. Unde Augustinus in quodam libello temptatis inquit quantumcumque immundatorum ... pollutis si tamen non consentit in purificatione. Autem hic in mundicie debet offerri agnus sine macula iste agnus Christus fuit qui solus in quo dolus non est. Vel ipse cum oblatus est ad purgandam immundiciam peccatorum. Unde igitur sacrificium purum sibi debet ... in memoria nostra ... superfluis omnia humana remedia omnibus cum vera penitentia Christo est qui lavit nos a peccatis nostris et liberavit nos non solum ab originali vitio etiam omnes liberavit ab actualibus volentes penitere. Unde Leo papa in sermone Jeiunii septimi mensis. Effusio inquit sanguinis iusti pro iniustis tam potens fuit ad premium sui tamen diues ad pretium universitatis captivos in redemptore suum crederent nullum tyrannica vincula retinerent. Item debet offerri par turturum par columbarum gemitus scilicet cordis et operis quia tunc verum sacrificium deo acceptum est acceptum quasi sit. Gregorius super Ezechielem. Omnibus unum holocaustum et bonum opus quod latine non infundunt holocaustum pinguius est quam hic quod bonum agere cordis humilis et placatos virtutis sic ignis ultra filia pulcherrima sit. Est confessio simplicissima et verissima de qua fiunt pauces admodum sacerdotis tunc quia ipse solus sacerdos actus confessionis debet mediari et hoc pulla dic tunc .i. persona seu tempore quo peccator confitetur peccata sua tunc cum confessor illa in dicitur ut cognoscat quid et quale et pudeat

peccatori utile remedium sed ultra tempus illud
penitens non reservet quin si quis paucis unquam
tum vellet inde sentiret illas incertas anime
sue peccati putredine gravasse nam et sibi ipsi
peccatis nequaquam debet confitentis peccata
velare nam hoc est divinus ordinatum ut
peccator ipse sua peccata manifestando deleat am-
plius iniquitatem et nolite Job 24 signasti
quasi in sacculo delicta mea sed curasti iniquitatem
meam audacter igitur accedat iniquitas ad
sanctas indulgentie gratiam tamen peccatum
simulationem quia non est secretius peccato confessio
et non apertius atque manifestius absconsis peccatis
tacito Unde Augustinus super psalmo dicit Homo in
quit quid times confiteri illud quod per con-
fessionem nunc sed confitere homo peccator con-
peccatori et elige quod vis Si non quod vis
confessus eris non confessus damnaberis
adhuc deus exigit confessionem ut liberet humiles
humilem adhuc damnat ut puniat superbum

Intraverunt aque usque ad animam meam
psalmus videmus enim quod minime quod
minime gutte aque continuate psalmus
~~videmus enim quod minime~~ magna replent
flumina et faciunt ruinam spiritualiter peccata par-
va neglecta replent animam et sua consuetu-
dine veniant adducunt ad peccata maiora quo-
rum ruina submergitur figura Namque 2o Regum
propheta apparuit et ante portam fluminum aperte
sunt et templum adimpletum diruptum est
et velles captivus ductus est spiritualiter
porte fluminum sunt sensus corporis quibus
in eodem gustati recipiant culpas tum sepe
induunt consuetudinem peccandi et forte quorum
tunc venialia sunt minus neglecta ipsorum
puniri recepit et tales possunt coadunare in
tantum quod faciunt ultimum ruina ita quod
tangebunt ruinam in festinus Unde Augustinus
dicit nolite inquit contemnere venia-
lia quia minima sed timete quia plura sunt plura
bestie minute necant unquam minutissima
sunt grana arene sed si arena amplius in na-
vi mittatur mergit illam ut pereat quam minute
gutte pluvie nonne flumina implent et domos
diruunt Tamen dicit quod est ruina ultra dicit si non
magnitudinem hoc Augustinus subaudi igitur
per exemplum quod in tantum hic culpe dirimit
propter eorum multitudinem et captivum ducit homi-
nem militem id est liberum arbitrium hominis diaboli
ideo tamen hec peccata ad animam subiugenda
multiplicata cognoscimus non pigeat a per
confessionem excludere Unde Augustinus in quadam omelia

quam multa plura peccata occidunt negligenter minute
gutte que flumina implent hoc facit scientiam
neglecta paulatim quod facit fluctus ruens
per scientiam ~~neglecta paulatim~~ quo intrat sed
dum intrando et non exhauriendo mergit nam
hec Augustinus et cetera

Domus datur uxor prudens propria a domino
quod mulier captivum hic consilium sed subi-
to illud presens ideo vir cum timent pericu-
la ex quo debet subito uxoris consilium et proprie
cum sic se diligi ab uxore spiritualiter sepe
obvoluntur non puris periculis quibus frequen-
tes hostes nostri insidias sed habeamus
uxorem infidelissima que nos et nostra sa-
lutem diligit et optimum est consilium sed conscien-
tia cum semper salubre consilium in sumptum co-
rum sentimus aliquas dictas temptationes
attende quas diabolus ad perdendum nos
se ducturus temptationibus tamen ad
hanc sapientem uxorem recurrendum Exemplum
sua consulit prudentia Debemus exem-
plum mandare statim cum nobis indica-
tur quid agat ostendat agere debemus Exemplum figura
primo Regum 19 ubi legimus quod obsessus Da-
vid nocte in domo sua cum sua familia
Saul qui ductus spiritu invidie obruto
tamen sciverat de philisteis querebat eum occide-
re evadere periculum mortis nescivisset sed fuisset
usus Michol uxoris consilio dicit enim illa
ad David nisi cum hac nocte salvaveris
hac nocte morieris et postmodum per fe-
nestram depositus est ad illam et sic ma-
nus insidie illa mediante evasit ...
aut facto in tutes suus Saul ut caperet
David invenit in loco eius simulacrum quod
David ad similitudinem David quod fecerat
uxor eius et sic recessit delusus Spiritualiter
per hanc uxorem subaudi conscientia per David
superantem philisteum id est peccatum potius
intellige igitur Saul qui diabolus figurat
per invidie militatem de tali victoria
tenetur et intelligens fortiorem familiam
sed nature et quibus temptationibus mit-
tit penitentem animam ut eam occidit
Hanc eum familiam mox conscientia cognos-
cit ideo devi sui salute clamat si inquit
te salves in ista nocta condempnaberis
morte eterna que nocti opera effugere igitur
has temptationes penitentiam deserere
id est perseverantia penes eterne misericordie mediando

non peccabis in eternum. Effugit igitur sponsus in istis
mundo et debitum et calidum unde nichil penitus non cogi
cites nisi solum consolacio quia sola
cogitacio temptacionis inania remanet
sine consensu. Dicit igitur post consolacionem Bernardus
sponsus consciencie tibi semper in talibus re-
dendum est. Unde Beda in epistola: o te miser
si cum tempus fuerit habitum testem

contricio — m Aqua est velud mare contricio tua. Tre-
nos. Cum quis audit narrare conflictum
vel dampnum amicorum duplicatum sustinet do-
lorem. Unde Job. Tunc dolor Heli cum audiret
archam domini captam et filios interfectos quod
cadens de sella mortuus est. Spiritualiter dic-
tus est sic ordinavit circa peccatum quod omnis
inordinatus animus sibi ipsi sit pena privacio-
nis gracie et obligacionis iudicii etiam qua
dam nova pena affligitur scilicet consciencie remorsu
sibi ingerit annunciante. Spiritualiter nova
significatur Job primo ubi narrata esset exspolia-
cio dampno domus filiorum filiarum cum morte
audivit ultimus nuncius qui audiunt narrabat
nec non in quo et pueros occiderunt et evasi ego
solus ut nunciarem tibi. Spiritualiter per Job qui
inter omnes orientales precipuus et devotus erat, sub-
audi fidelem qui dum est in statu gracie dum cum
a spiritu sancto dona et tres virtutes theologicas
scilicet fidem caritatem et spem suorum thesaurorum honesta-
tem et virtutes oris et opis. Et post peccatum hiis
omnibus exspoliatus et orbatus nudus re-
manet omnibus virtutibus et bonis
operibus morientibus solus evadit consciencie
remorsus ut nunciaret dolores. Unde Beda
in quodam sermone: omnia inquit poterit
fugere homo preter cor suum quotiens enim recurrit
consciencia ipsum secundo non derelinquit, nam et si aliis
celat malum quod fecit, tamen celare non potest
qui plene novit malum quod ipse gessit. Dicit
ergo pena sit misero et cum hic reatum sine
consciencie affligitur et cum infirmitate etiam prima pe-

contricio —) N ferentem exspectavit cor meum et miseriam
psalmus. Non est modicum estimandum dis-
cendere miseriam ut a ferno vel a sua ferveri
nominat hoc enim plorabat Job post extremo
dolore dicens: Spiritus meus deridet me. Spiritualiter
anima peccatis descendit post peccatum adhanc tala
miseriam et miseriam quia omnibus bonis
destituta in ferendo et verecundia a sua fama
consciencia audit ideo debet anima timere per omnem
modum cauto in peccatis labari significatur. Thoby-
ne ubi legimus quod puella sua Raguelis uxor

ravit dare filiam sue dicens: non amplius vide-
rete filios ultra facte uxorem tuam et statim
ancilla hoc audiens ascendit solarium super
domum et fuit multis lacrimis impetrantibus
duos hinc quem postquam narracionem nam operante an-
gelo Raphaele ab ea missus dyabolus ex-
clusus est ab ea qui sibi viros occidebat et da-
ta est ei Thobie in sponsam a quo suscep-
ta est honorabiliter et valde fecunda. Spiritu-
aliter per Saram subaudi animam tui pecca-
ti consciencia velut cepit ancilla illi scilicet clamo-
sus improperando dicit post peccatum tuum et copu-
lam quam egisti cum dyabolo mortui sunt
in te vel id est septem spiritus sancti dona non amplius
aut egredietur fructus boni operacionis per-
ma interfectus uxorem tuam non remanet si
ut despondas adinveniri cum tuo adultero
dyabolo hoc audiens anima confunditur et
ascendens cum lacrimis ad altitudinem domi-
nice impetrat cum lacrimis indulgenciam
et inspirante celitus missa tanquam Raphaela di-
vina copulat illam Christo quo ducitur et fe-
cunda, vel vivens et reus ergo non est despicien-
da consciencia que uno semper est faciendum
quod suadet. Unde Gregorius in omelia 2 super Ezechie-
lem omni quod dicitur semper tacite debemus
stricte animarum et interiorem testem et iudi-
cem requirere quid enim prodest si omnes lauden-
et consciencia accusat aut quid potest obesse si
omnes derogent et sola consciencia defendat.

r Sincerus sum in eum in peccato sum consci-
encia retrahit se quodam animal in
quod libet animal insilibus primus ubi se primo
vel peniti sentit adaliam iam divertit. Spiritualiter
quilibet homo primam peccati addiciens puncturam
consciencie percipit ideo velud brutus prudencie
vel saltem non insipiencior debet ista peccata
dimittere et querere suam salutem. Nam devote
post suam mortem noluit quodam ait remede-
rum exspine consciencie spina relinquere ut illa pu-
ncione instigata ma ad deum penam redire
exspina enim consciencie duo causantur scilicet quin-
tum pena quam expectat homo adeptus est
pectorum naturum timor. Et cum ipsa anima
solitam ipsi inimicum mediator nature spes
ex quibus duobus sepe solus anime procuratur.
Significatur Josue 2 ubi dicitur de gentibus duos explo-
ratores in Jericho addidit Raab meretrix
quos cum illa meruisset recordata est mise-
ricordiam que fecerat deus in mari rubro dimi-
te prosperacionis et liberacione populi sui Israhel et
rogavit illos exploratores ut ad nos suo rogu-

impetraret salutem eius et totius domus ne
cum ipse veniret et etiam Jericho in obsidione
ipsa et familia sua periret simul cum aliis. Quod ex-
ploratores concesserunt illi promittentes salutem toti
domui sue dederunt quod sibi insignum funi-
culum coccineum quem appenderet ad fenestram
domus sue quando Josue veniret pro illis sederet
et salus. Et hoc facto recesserunt exploratores.
Spiritualiter autem [illegible] sta et [illegible]
cum Josue accessit ad civitatem et illam obti-
nuit salvavit mulierem et totam eius domum
ceteris morientibus. Spiritualiter Josue qui inter-
pretatur salus denotat Christum in quo omnis
salus consistit. Jericho interpretatur luna et vite
denotat istud seculum. De quo ipse Christus duos
emittit exploratores scilicet timorem gehenne et
spem quos mittit ipse ad personam [illegible]
id est ad animam peccatricem que ad illorum ingres-
sum pretimet incurrere infernales penas
si postmodum cogitat quid fecit Christus in effu-
sione cruoris sui cum suffocavit Pharaonem
id est diabolum et liberavit filios Israhel id est
sanctos patres qui erant in Egipto id est infernali
regione tenebras prementes. Quod anima de spe vo-
cat et hos duos per actus scilicet timorem et spe-
ciem revenerit ad Christum pro impetratione indulgentie
sed in quod dimittunt illi sanitatis signum funi-
culum coccineum scilicet memoriam passionis Christi
quam in fenestra cordis appendit ut tuta fiat
[illegible] debilia cum sua peccata
[illegible] manifestavit veniente quod Christus ad dis-
separandum gentes Jericho id est mundi et peccata
salvatur tamen anima cum suis [illegible]
sit habitatio efficitur [illegible] promissionis cum filiis
Israhel quia efficitur habitatio celestis patrie
et consors angelorum spirituum. Ecce quod est
utilis et laudabilis anime contritio aqua tam
ta bona tam sancta. Unde Hugo de sancto Victore
cum in tantum laudat libro primo de anima
[illegible] Contritio bona titulus est religionis
templum Salomonis ager benedictionis
ortus deliciarum gaudium angelorum aureum
reclinatorium archa federis Thezaurus regis
aula dei habitaculum spiritus sancti liber signatus
et in die judicii appariebit. Hec Hugo.

Lamie denudaverunt mammas lacta-
verunt pullos suos filia mea crudelis
quasi strucio in deserto. Trenorum 4. Structio
lamia est et fera adeo crudelissima quod
proprios pullos natos statim devorat et occidit
quos tamen [illegible] illa [illegible] quosdam nutrit.
Spiritualiter voluntas perversa comparatur lamie
immo crudelior tempore nam lamia tantum suum
pullum occidit sed voluntas prava occiso proprio diaboli

occidit alienum. Ideo lector diligenter attende quod
in sola voluntate peccatum gignitur. Sed natura in peccato
scilicet complacentia et hec pertinet ad voluntatem
et displicentiam et hec pertinet ad conscientiam id est
[illegible] cito evanescit et [illegible] semper manet unde
dicitur [illegible] quod delectat
et citius quod [illegible] voluntas sed consumma-
ta et annichilata delectatione [illegible] consum-
[illegible] conscientie stimulus sed non valet sed dico in
[illegible] remanet. Figura 3 Regum 3. Due mu-
lieres venerunt ad regem Salomonem postu-
lantes sibi fieri justitiam. Quarum una
oppresso filio proprio dormiens juxta se filium
socie dormientis [illegible] quam collocavit proprium
filium mortuum et sic erat inter ipsas contentio.
Quod Salomon intuens rei veritatem experiens
accepto gladio jussit dividi infantem vivum.
Hoc propria mater audiens dolore permota cla-
mavit date illi obsecro infantem vivum.
Alia autem dicebat nec michi nec tibi sed dividatur.
Et hoc ideo erat ut cognosceret quod Salomon
[illegible] et reddidit puerum matri sue. Spiritualiter mu-
lier illa que filium proprium dormiendo oppressit
[illegible] que in sompnis caligine
[illegible] delectatione consum-
peccati et tempore dormiens delectatione [illegible]
cito labitur cito moritur cito transit fuga pec-
cati delectatio peccati voluntas sed remanet altera
[illegible] filius scilicet remorsus conscientie semper iste
[illegible] semper [illegible] est iste filius sed [illegible]
voluntas [illegible] et dolet et videt se orbatam
voluntate et placet [illegible] sorte sue conscientie
voluntate et [illegible] dolet et
remorsum remanere et [illegible] ideo dolet et [illegible]
[illegible] valde ideo vellet illum dividi ut in
[illegible] que [illegible] sua habe-
ret tibi sed in [illegible] dividat [illegible]
bat portionem [illegible] et hoc est [illegible] quia
quod voluntas perversa vellet ut similiter qui
ex peccato relictus in conscientia divideretur in [illegible]
modum [illegible] meditationem habet cogitando vel
[illegible] delectatione cum in peccato [illegible] et [illegible]
porro quam [illegible] prava voluntas perversa
~~vellet ut similiter qui ex peccato relictus in~~
vellet etiam quod etiam conscientia ita se restringeret
clamore suo ut ab eo contristari non posset
Sed ipsa conscientia non consentit [illegible] vult fili-
um suum ut ab eo contristari non posset. Sed
ipsa conscientia non consentit [illegible] vult filium
suum dividi potius dare illi infantem vivum
ut si dicat Si voluntas vult delectari [illegible]
quod relinquitur ex peccato sentiat etiam dolorem
aculeum qui aquisitus est peccato [illegible] indi-
cat verus Salomon [illegible] ut [illegible] peccatum [illegible]
tat nec ipsum [illegible] [illegible] sentit
[illegible] similiter conscientie. Tanta est [illegible] filii [illegible]
inopportunitas quod [illegible] suum auctorem

molestat unde Augustinus super Job. Sicut igitur
homines aliquem suum dominum diu in ipsis fatiga-
tus fugiendo requiescit sicut aut peccati
requiescit quo fugiat non fugit sed ipsum
mala conscientia non est quo eat sequitur se ipsum
non recedit a se peccatum quod fecit mens est
fecit peccatum ut aliquid rapere voluntatem
voluntas transit peccatum manet hec Augustinus

gratia Genuit filios et filias Gen. 7. Magna
est homini devoti consolatio et alacritas
genuisse filios multos et bonos loquitur
de carnalibus qui augent parentelam quam sterilitas
destruit que domum depauperat. Ideo pauper
plures habens filios semper tristis esse consuevit ut
potest cum unde sit periculum filios tamen pauperes
nutrire. Spiritualiter gaudium debet esse homini de-
voto cum multos actus produxit virtuosos quorum
ex hiis augetur sibi cum angelis et sanctis parentela
qua tandem nobilitatur in eterna beatitudine. Sed econ-
tra non debet esse dolor peccati cumulanti vel
parum culpe quia jam Dei sibi thesaurizat
in gehenna. Et tunc hec quia est pauper et omni
gratia destitutus nec valet anime salutis
curam facere. Ideo diabolus cupiens nos celesti-
bus expoliare divitiis et ad infernum tormenta
precipitare contra bonos actus ipsos in nobis
extinguere ut simul extinguat nostra parentela
in celis et mittitur in quantum valet culpas nos-
tras augere ut servos nos possideat in sempiter-
na familia. Exodi. Videns pharao multum filium
Israhel crescere precepit obstetricibus ut tamen masculos
honore perire masculos occidant feminas vero
reservarentur. Dicit Magister in historia licet fuit causa
quia pharao timuit viros multiplicari et multi-
plicatos sibi rebelles fieri ideo illos voluit
occidi feminas autem reservare ad faciendum egyp-
tios concupiscentiam sed obstetrices illi timentes non co-
musunt illud scelus primo vivos conservabant
tam masculos quam feminas. Spiritualiter in nobis
studere obstetrices recipientes quicquid nostri
in nobis scilicet irascibilis et concupiscentibilis que
una gaudet de masculo id est de bono prius acto
alia dolet scilicet de femina id est de culpa commissa hiis
enim suadet pharao id est diabolus ut nulla sufficere
et nutriat culpas hoc fit tanto diabolus nunc
ne resistentibus in nobis virtuosis actibus in-
belles sumus in pugna sua et sicut fugiamus
prosternimus culpas non nutrire cupit ut per illos
nos ad infernum deductos quos concupiscit erga
hos demones liberi valeant exercere sed hec obste-
trices honeste et ipsam et officium fideliter exercent
quia supernam utrumque ut cum nostri boni causa
vel mali quam sicut in ipsis pugnandum fide-
liter antequam tribunal proximum iudicii exaltare

si natu nobis fuerit actus boni cuius hic fi-
lius ob amorem instantem mentis nostre. Si vero culpa
nostras contra reputet tamen hiis dampnabitur in
gehenna. Ideo hiis bonum contrarium officium est unde
Augustinus in quodam sermone. Cum obesset illi
de illa thabula cum quarta mulier dolore igni-
na si cum de libro vincerit unquam ipsa dele-
tur. Nam et si bonum quod de nobis dicitur
inveniri non invenitur magnam debet in nobis
tristiciam generare. Et si malum quod de nobis
dicitur in nobis non invenitur in magnum de-
bemus leticia prosilire.

gratia Fili hominis speculatorem dedi te Ezechiel
in persona uniuscuiusque dicitur. Fili tu nobi-
libus quosque consuevit suam faciem in speculo re-
spicere et videre si aliquid deforme in ea appa-
reat illud studeat reformare. Spiritualiter tamen in-
nuit et etiam attendimus ad quos possumus cum deo
et angelis sanctis. Ideo debemus in speculo conscien-
tie nos aspicere et frequenter nos lavare ne que
quam culpe inveniatur in nobis que de pulchri-
tudine divine maiestatis non offendat vel quos
decore tollam sanctorum angelorum in aliquo vel-
lent turbare. Figuratur Exodo 38 fecit mensa thabe-
naculi erat labium enim de speculis mulierum
et ibi modo templum erat piscina aque in-
cuntes potaverunt speculari et lavari. Si apud deum
spiritualiter ad ingressum fuerit nunc debemus spe-
culari faciem anime nostre in speculo forti ac
in quo omnia clare et lucide reputantur. Hoc speculum
nostra conscientia est que adeo cara et fortis est quod
morientibus nobis nunquam frangitur sed stat ad gau-
dium eternaliter bonorum et cruciatum dampnatorum re-
putans bona bonis et peccatoribus scelera que
fecerunt. Et vero quod tunc non erit lavandum pos-
sibile quia nulla est aqua lacrimarum in futuro
vita utilis ad lavandum speculabitur ergo
peccator sordes suas foedas in ipsa conscientia in qui-
bus fuerit displicebit sed nec quam aquam reperiet
ad lavandum. Primus ergo cum quam illuc ascende-
mus speculemur faciem nostram et aquis lacrima-
rum quibus omnis macula deleri lavemus. Nota hic
est quod sanctus Job ille tam appetebat ante
mortem lacrimas eiciens quod apud inferos nulla
redemptio est unde Job dicit. Dimitte ergo me domine
ut plangam etc. Conscientiam ergo nos diligat ut si-
deam que ipsa nunquam moritur. Si ergo nos
sordidos indicat studeamus nos lavare. Si dignos
indicat prius esse in tuto sumus decetur. Ut dicitur
in Ecclesiastico 48. Conscientia nostra cantores assequimur
sicut cum vivit deprehendi sic subito aspicit quid
ante pridie recondi et ac hanc de omnibus que mereat
bona conscientia turbam ad notat mala in solitudine

anima tanquam pollicata est si vero honesta sit que
sunt omnes sicut si autem turpia quid refert ne
meum sit cum turpe sanctis sit. Secundum quod conscientia
nos dirigit omnium magistra ...

Accipe litteras tuas Luc. 16. Hunc redde racio-
nem summa cum thesauro debet liber summi
aspicit in diem iudicium bonus et male

si cum sit quidem est obligatus ad solvendum
absque subito suo creditori preveniens nuncius
in in nemore quam ipse creditori debeant possunt
carceri tradi sine ullo remedio spiritualiter nos
sumus debitores de thesauro inestimabili cum
ipse nos redemit de nostra prava conversatione
non auro vel argento corruptibili sed suo sanguine
me precioso velit igitur nobis satis fieri et viri-
bus quod dare possumus quod si satisfaciamus super
exigit nobis vitam eternam si autem non nobis
exigit quod illi hoc negabimus dabimus introi-
tus ideo attendendum est liber conscientie nostre
si divitum depositum intraverit ~~habeamus debi~~
~~tum intromittens~~ velud si ipsam expendimus pro di-
mam voluntate ac propria voluntate habe-
tamen clarum et lucidum liber conscientie nostre continet
Sapientia xix. ubi liber scriptus intus et foris
missus est propheta per manum cuiusdam et in libro
erant scripte lamentationes et carmina de spiritualis
liber iste est conscientia quam manus mittit sinat
ipse iudicium bonus et huius conscientia est liber
signatus attendendum in die iudicii reperientur
ibi commisse culpe lamenta que clamant omnes
creature Job xx Revelabunt celi iniquitatem
eius et terra surget adversus eum et ibi conti-
nebuntur delectamenta que peccator conventuum in peccato
Sunt quod ibi scripta tormenta et ve que patiuntur ne
esse est apertus Apoc. xx. quantum se glorificavit
tantum date ei tormentum et luctum et est liber
scriptus intus et foris quia et que peccamus vite et
que peccamus corde opere totum manifestat conscientie
liber ergo in die iudicii nobis pendendum
est ne super nos calamitas imprimatur secundum
Seneca virtutibus si prudens est cum vires futura
prospectus intende et que possint contingere animo tuo
tota propone ut tibi subitum sit sed totum cum
perspicias nam qui prudens est non dicit putavi
hoc fieri quod non dubitat sed expectat non
suspicatur sed cavet

Vlie lenticulam olei et effunde super caput
eius iiii reg. ix. Scias quod oleum inter est
dilatativum et penetrativum nam parva olei
gutta cadens super pannum valde tinctum
dilatatur et etiam penetrat quia calidum pro-
cedens tamen subintrans attendit usque ad vertices
quibus remotis indignationibus ex frigiditate
tantus infra premus motibus suis privata recipi-
unt et motum et operationem pristinam Et scias
quod quanto oleum decantatum natura efficitur
et tanto amplius subintrans per unum fratrem
membra enervata spiritualiter per oleum contro-
versias seu compunctionis intelligere lacrima que licet
interdum modicum quid videatur dilatatur
tamen in conspectu dei et manus dei que ex
nostre ipse frigiditate contendi prohibentur
ad largiendum indulgentiam virtus huius
olei intestit et recipit pristinam et propriam in
~~indulgentia~~ operationem que est misereri semper et parcere
Et scias quanto lacrime decantatum dicit pergendum
tur tanto redduntur manus Christi ad largiendam
graciam promptiores per se. Quia multitudine dol-
orum in corde egressum oleum lacrimarum diffusum est
et mittigat furorem dei et capitulis mortis
liberat corpus simul et animam nisi contempt deo
facit Sapientia x xxii ubi legimus viduam
quandam clamasse ad Elyseum in hac
forma Ecce inquit vir meus qui fuit servus
tuus mortuus est et venit creditor et vult
duos filios vendere ut sibi satisfaciat et sic vero
ait illi Helyseus habes ne illi aliquid in
domo tua que vendas vel habeo nisi modi-
cum olei in lechito quo ungar Vade inquit
Helyzeus mutuo accipe multa vasa et cum
intres et infunde oleum quod habes in illis
que mox propheta preceptum agens omnia vasa
impleta et vendito oleo illo filios reddidit
et de precio residuo sui vixit cum filiis suis
unde spiritualiter hec vidua viro destituta
est persona preventa peccato que libero arbitrio
orbata efficitur sua peccati quia debitum grande et
obligat dyabolo nec remanet in domo sua
quid quam venire in posse et vita spiritualis quam
totum creditor subripuit secundum Beda in quodam
sermone Cum quis mortaliter peccat omnia bona
que fecerat in os dyaboli iactat eius servus
efficitur et ad penam se obligat sempiternam
Exigit quoque creditor ut vendatur vero filius et
prius ambos cum vult iste creditor dyabolus
qui nobis suas tradit temptationes et nos
alli obligamur per consensum Sed tunc recurrendum
est ad Elyzeum id est ad Christum qui petit an ali-
quid boni meritorum constat in anima tua per quod
ipsa possit eius graciam invenire Sed nil est
ibi nisi modicum lacrime suadet ut vasa
vacua accipiat hec sunt plage vulnera cordis
claudentis que debet in illis vasis infra cor suum
et modicas lacrimas effundere...

quod prius erant in conspectu dei et quod illarum
pro satis faciat et spiritu et sibi graciam compara-
bit digna inde devote vivet patet quod virtus la-
crimarum quam magna sit unde Ieronimus in quadam
epistola et sumitur eciam de penitentia distinctio 1 o lacrima humilis
tua est potencia tuum est regnum tu tribunal
iudicis sola intrare non vereris si itaque in-
tras vacua non redibis sed quid quod penas
obtinebis accusantibus inimicis imponis
silencium non est qui te attendere prohibeat vin-
cunt dyabolum quam pena infernalis quid
plura vincis invincibilem superas omnipotentem
compunctio v [V]ox turturis audita est in terra nostra
Cant 2o Turturis proprietas est similiter
et columbe semper dare gemitum et cantus
eorum sonant sonum cognoscit et sic sensu totum
spiritualiter penitentes ars semper est proprium
vocem oracionis dare cum gemitu et hanc opti-
me vocem cognoscit christus et eam libenter
audit et exaudit ideo post verba proposita
statim sequitur veni amica mea columba mea
speciosa mea hoc pro tanto quod christus nichil
novit negare anime penitenti lacrimis media-
tibus unde Crisostomus super illud Mathei qui
flevit ad deum accessit qui non postulatum
accepit Nullus ergo bis [illegible] dolens op-
tavit qui non impetravit ipse enim est qui
consolatur flentes curat penitentes confortat
et ideo si propitius est audire nos lacrima-
bili voce clamantes debemus eum suppliciter
clamare cum gemitu nostro placamus sicut
levitici 5o in sacrificio offerebatur par turturum aut
duo pulli columbarum et id proprie erat
pauperum qui non habebant facultatem emendi
agnum vel vitulum spiritualiter per par turturum
seu columbarum subaudi par oculorum scilicet cordis
et corporis et illud est sacrificium pauperis id est
peccatoris qui sunt omnibus virtutibus destituti
et non potest deus nisi christus cum acce-
dentes nichilominus ad hoc tamen ymo hic duplici
gemitu lacrimam addens in indulgenciam consequitur
unde Cassiodorus super illud ps laboravi in gemitu
meo etc gemitus dictus est gemitus luctus
scilicet oris et cordis que inter fideles afficitur
dolentes consolatur penitentes emendat dyabolum
fugat christo reconciliat o amaritudo dul-
compunctio lacrimarum cis lacrime felices salutaris afflictio
A Nima nostra sicut terra sine aqua
Ps Necesse terram semper esse sitibundam
ad quam non sit aque irrigacionis decursus et
sepe peribit ibi labor cultus non in fructus
utiles consurgit sic spiritualiter aqua lacrimarum mul-
tum necessaria est agro cordis nostri ymo si illa

penitens sine lacrimis non valet fructus hoc acci-
pies producere potens cum spinas et tribulos
germinabit ideo si vis habere aliquod cor ad
lacrimas debet illas a deo postulare Nota de quo-
dam cui sacerdos suadebat ut ploraret qui non va-
lens dicebat sacerdos petas illas a deo et tunc
ille vocatis testibus et notario ait faciatis
michi publicum instrumentum et isti sunt testes
quod intelligit ideo lacrimas pete et illas habe-
re non possum et hoc dicto in maximas pro-
rupit lacrimas inter quas spiritum emisit et salvus
factus est igitur si lacrime non habentur
debes a deo postulare figura Iudicum 1o Oth-
niele Axe uxori sue ut a patre suo peteret
passionem fieret [illegible] et silens Caleph
pater suus dedit sibi irriguum superius et
inferius spiritualiter Othoniel interpretatur fugi-
et denotatur bonus penitens super quod fi-
tum est scilicet bonum dei hoc suadet volenti de-
terre cor eius arens est suadet patri suo
ut aliam terram seu passionem sibi committat
et nota quod Chaleph interpretatur omne cor et
hic denotatur christum qui cordium omnium est inve-
stigator a deo quod si clamabis dabit tibi
irriguum inferius per meditacionem gehenne vi-
delicet utroque irriguo deducuntur lacrimarum aque
cor nostrum secundantes ad fructum pane pro-
ferendum unde Gregorius in registro hec verba proferens
ait irriguum superius accepit anima cum lacri-
mis regni celestis desiderio affligitur irriguum vero
inferius accepit cum inferni supplicia flendo
pertimescit hec Gregorius has igitur lacrimas nobis
deus dabit quibus duricies cordis nostri mi-
tigabitur in mollicie ideo ipse prophetam dicit Ezech
Auferam a nobis cor lapideum et dabo vobis
cor carneum etc compunctio
m Ulterius da michi bibere Job in homo
dum itineris fatigatus libenter delec-
ta potum vel panem sibi delectabilem
quod quam donari petunt spiritualiter christum
contra destruit precordia et conscientias fide-
lium arguendo inspirando substituendo
ut desistant ex tali labore fatigatus si-
tit salutem nostram sed vel ei delectabilem
sitit sua quam lacrimarum compunctionis que sicut
in quadam sermone dulciores sunt lacrime
penitencium deliciis regum nam illis christus in-
[illegible] copulatur anime sponsa unde [illegible] sicut ad
ge[illegible] cognomine rebeccam uxorem esse ysaac
filii domini sui adduxit et ad profundacionem
aque eo [illegible] [illegible] [illegible] ydria
ta et facta est uxor ysaac spiritualiter sicut ab-

est dominus sanus prudens etiam fore spon-
sam filia dei ad eorum lacrimis plenum cog-
noscit cum illam esse paratam nobis spiritualiter ob pro-
passione lacrimas fundere sed etiam propter pro-
ximorum compassionem alicui pati adversa con-
tingit ideo appendit adamantes suas donavit
multa quia celestes consolationes iam contriti
qui lugent quoniam ipsi consolabuntur efficitur spon-
sa ysaac qui interpretatur risus quia copu-
latur christo qui est risus et gaudium omnium
angelorum et sic patet que sponsa fuit magis-
tri dei lacrima penitentium unde Anshelmus
in libro de meditationibus potentes lacrime
rutilancior auro splendor sole que confessionis
amaritudinem horrens lacrimandum fugit furore
suos amore odiis malicia cogis peccata
omnia confiteri

b Ibite et inebriabimini fratres quia gentes
sicientes libenter vadunt quo bene
reducuntur bibere nam inter omnes sensibiles
delectationes magna est sitire et bibere spiritua-
liter christus et angeli eius multum siciunt la-
crimas penitentium unde Gaudium est ange-
lis ideo tum ingenti gaudio sequuntur
angeli post peccatorem lacrimas portantem
cordis figuraliter ubi legitur quod disci-
puli de mandato domini venirent post homi-
nem portantem amphoram aque portans est
penitens cor plenum lacrimis sequitur quod
sequentes angeli instruunt eius hospitium et par-
ticipant domo cenam super eas lacrime penite-
tum omni sunt angelorum et ipsis est cena inte-
rior gratie gustus indulgentie sanitas in
diligentes reddunt ignorantie claritas
reconciliationis continuitas quietis sanitas et
recalefaciendus et

a Qua sanctificationis opus erat Numeri 8
ministri mense principis dei in sacra
tiones officium debent lavari et loti
suum ministerium exercere aliorum abhorrerent
eos deus si videret eos deus immundos spiritu-
aliter nos fideles sumus ministri mense christi
quia intrantes ecclesiam accedimus ad
mensam altaris ubi sacramentum gaude ...
illi cum diversa ministramus quia alii orationes
aliqui lacrimas aliqui devotiones et diversi
diversa offerunt Si igitur loti sumus et mundi
illud utique ministerium multum est acceptum sed
si autem sordibus pleni sumus nos tamen magis
confusione replebunt Exodus 6 ... accedat autem non
appropinques huc quia immundus es ideo antequam
vadamus debemus lavare vestes sordidas
et loti aqua lacrimarum accedere ad sanguinem

ministerium Numeri 8 figuratur Exodus 40 ubi precepit dominus
moysi dicens applicabis filios aaron ad hostium
tabernaculi ad fores testimonii et lotos
aqua in duobus sancti vestibus ut ministrent
mihi spiritualiter Moyses est dominus noster
predicator qui est constitutor et pronunciator
mandatorum dei filii aaron sunt fideles
christi ... predicatores suadere debent
ut venientes ad hostium tabernaculi id est
ad primam que est eius ianua porta sancte
matris ecclesie prius lacrimarum omnes peccatorum sordes
detergunt et rite vestiti cum ... spiritualiter absolu-
tione recepta audacter ad ministerium domini ac-
cedant et offerant laudes debitas atque gratias
et dicent quoniam hec omnia plancta apperebunt
in conspectu dei etiam si primo fuerant multis
sordibus inquinati unde Petrus Ravennas
quos in seculo peccatum enormiter paulo quasi
in religiane dicimus petro illi tum placuit
et primam inerentur assequi non solum ministerium
sed magisterium sanctitatis

a Isti quos renatus sunt ex aqua et spiritu compunctio
Iohannis 3° Ex calido et frigido sic medicina
temperata que multum est sanativa corporis sanita-
tiva et ratio est quia sanitas consistit in ad-
equatione humorum que est quedam tem-
pores non solum inducit assimuli spiritualiter
ex calido sanguine christi et ex frigida lac-
rimis sic medicina anime nostre multum salu-
~~tifera et ratio est quia sanitas consistit in ad~~
~~equatione humorum que est quedam tem~~
~~peres non solum inducit assimuli spiritualiter ex~~
~~calido sanguine christi~~ nam tanta et tali-
tam cara precio quos reddidit sed quia sanctis
factis quos illi dare tenebimur sed habent calidi-
tatem temperavit lacrima contritionis nam
si nostra peccata cum tota damnavit lac-
rima nostre ipsum multum inclinavit unde ipse
in nostre ipsum multum inclinavit ... petitio
spiritum signatus dei ingenuitate ...
dum ... sed ... ubi legimus dominum pre-
cipiens figura Numeri 19 ubi legimus dominum pre-
cepisse filios israhel omnes qui tetigit quod ...
anime morticinium et aspersus non fuerit ad
anime morticinium et aspersus non fuerit ad
ministerium polluit tabernaculum domini et
peribit et cetera de israhel quia aqua expiationis
non est aspersus et ut patet postmodum
ex precepto clarius nota quod ex precepto ad
aspersionem vacca rufa sine macula que
ducebatur vacca rufa sine macula quam
quam portabat iugum et dei in conspectu omnes
immolabat et de eius sanguine digito septies
aspergebat contra fores tabernaculi iudicio
qui tetigit anime morticinium aqua mixta
cum vacce combuste aspergi debebat spiritualiter
significat vacca sine macula que iugum non portavit

subaudi corneum pressimam christi qui et lavit maculari potuit maculato peccato vel subingo originalis fuit sunt igitur commemorari de bemus extra ipsum civitatem et in calvarie immolatum pro nobis in crucifixum omnes peccatores cum sanguine isto aspergunt fores tabernaculi qua si distincte et discrete confiteantur a puerperia peccata vel ipsius fit daria in quos descendent sed adimplenda est lacrimarum aqua si debeat ex piatione fi depictus quia nisi peniteat vetita nunc nova in thorace non potest et qui plorat quod valet non obtinet quod inde requirit sed humilitas vel qui dicit ad in distincte amici quia mittas suum Igitur quicumque tetigerit morticinum ac mortale peccatum et non fuit aspersus sanguine vide et aqua pro de ipso electorum prime secundo in super dictis quoniam ne lacrimas acquirere passione vel efficaciam habet verbi gratia in quodam sermone passio tua domine ihesu christe est ultimum refugium singulare remedium deficiente iusticia sapientia non sufficiente succumben tibus meritis illa succurrit cum vel desicit virtus nostra non conturbor non diffidam scio quid faciam calicem per lacrimas ac cipiam et nomen domini invocabo sicut psalmus

opmens

d Exsiccabit deus aquas maris Jozuere Tempore magni estus cito desiccantur aque Et iam si pressit magna aquarum in vidatio Causa eius est quia calor solis desuper ut aquarum congregatio cito desiccatur Spiritualiter tempus fluxus aquarum lacrimarum que effundentur ex peccati amaritudine adveniens calor divini amoris per indulgentiam mentis sic madefactam tangit confestim illi conso lationes tuas apostoli 21 absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum et effi 3 regum 18 ubi legitur quod helias consti tuto altari et apposito sacrificio appositisque lignis tribus vicibus mandavit aquam infundi et fuit tam magna aquarum quantitas ut replerentur usque magna fovea et tunc orans multitudinis ignis descendit et consumpsit holocaustum et adeo aquam siccavit ut ibi non appareret aquarum vestigium Spiritualiter per heliam subaudi christi vestigium sacerdotem qui penitentiam adveniens sibi et ipsum offert satisfactionem suscitando et tribulationes paupertatis et infirmitatis effundere tribus modis quoniam lacrimarum scilicet ex desiderio celestis regni ex timore infernalis supplicii

et recordatione sui peccati clamat igitur pro auxilio corde contrito et illud sacrificium de acceptans mittit ignem spiritus sancti et excludit te omnem afflictionem et penam conferente spirituales consolationes verbi gratia psalmus derelinquentis mundi felicitas incipit lacrime quas benignis manus conditoris absterget istorum oculi qui potius lucifici digni talibus quam elevati in superbia quoniam omne sublime vidi quam avaritie et petulantie familiari et cetera

v olo mundare astra Et omnem impossibilis est enim qui morbo laborans cognoscens medicina sui morbi sanatum qui si illam non poterit nullus eum comparari tenetur qui sibi ipsi non comparatur Spiritualiter peccator laborat mortali egritudine et cum cognoscit illam mundat et sanat lacrimis compunctionis et prima post inde per illas similes et maiores languores esse curatos et purgatos Ambrosius libro quoque super luce lacrimas invenire petri lego satisfactionem non lego sed quod defendi non possit flevit amare ut lacrime lavarent delictum non in verbo quod dixit sed quod flevit sic Ambrosius vel dicit peccatum petri grave fuit quod christum negavit considerandum est ad lavacrum lacrimas et ut sumus peccatorum nostrorum memores conti nuas lacrimas per singulas effundere studeamus et sic purgabitur et mundabitur anima nostra figura 4 regum 5 ubi legimus quod naaman a puella israelitica serva uxoris sue suasus accessit ad heliseum in samariam ex illius precepto descendens in iordane ibidem septies lavatus est aliquem et restituta est caro eius sicut caro pueri parvuli Spiritualiter naaman le prosus peccatorem denotat qui peccati lepra perfusi tincturam diversorum corporis sic in servitute puel lam ex israelitica perfectam signatam gratia si cum inducit omnia et que deo placent et que deo displicent suadet cum sit plus puella domine sue i. anime i. tarde attendens ad custodiam doctrine parte vadat ad prophetam heliseum qui interpretatur deus meus et denotat sacerdotem qui gerit vices dei super confessionem peccatorum igitur ipse suadet dolor depictus lacrimas et ipsius effundere i. perpetualia vitia diffunde deo et sic anime eius innocentie restituet verbi gratia 2i moraliter cum nescit largis quid gravior non pro se quod sublevat non compunctionis potius amor cordis et penitus deum suade psalmus per se pariter mens deprecata veritate te

Sequitur alat volunt[atis] universitatis &

Di- Diminute sunt aque Gen. viii. Videmus
civitatem obsessam non esse tutam
si hostes prius illi aqua auferre va-
lent sed fero semper est et semper fero pugnat pro-
prium homo sagitte sive lancee iterum iactare
clipeo protegere aliquatenus sed tandem aridi-
tatem potu destitutus cadit nec quam pr-
Spiritualiter anima nostra inimica pro viri multi-
pliciter est obsessa, contra inquodam sermone hom-
ine dicit ... quid faciam quo me vertam undique
michi bella undique tela volant sed est semper
anima tamen in tuto quamdiu habet habundan-
ciam lacrimarum nam pillas contingit ...
hostium temptaciones lacrimis accepimus vel
...uncus et vehementer ... ame defensione
pugnare et sic anima cogitur dyabolo se tradere
... presidio destituta ffugiens judicium ...
ubi legimus quod cum olofernes obsedisset betu-
liam nec facere valuit quo usque contra cives aquam
habuit sed olofernes investigatis subterraneis
canalibus apposuit clausuram et prohibuit aquam
amplius devenire tunc cives et ... presidio
liberavit subsistit ... civitatem tradere olof[erni]
// Spiritualiter per ... quam inhabitant
filii israhel subaudi animam christianam quam inhabi-
tant filii israhel memoria intelligentia et volun-
tas in quibus consistit ymago dei ... quamdiu
lacrime compunctionis fluunt accordite cives forti-
ter sunt sed inde olofernes solet obstruere ca-
nalia lacrime ad animam ... flumine ... canale
est ... considerationis inferni pene
... meditacio ... igitur
canalibus ... lacrime fluunt quibus totus
anime familia sustentatur ... Cassio(?) super psalmos
... vel lacrime ... dic ac nocte ...
... fletus est ... coroborans ...
absolutio peccatorum refectio mentium lavacrum
...

P- Pluviam voluntariam segregabis deus p[ro] psal.
... quod quando sitit terra dum
sunt pluvia dulces et serpentes ... multi-
plicantur quod semina destruuntur et aer ... vi-
tatur sed magis ... subsistente pluvia vinci-
tur moriuntur et aer purgatur et pestis ... in-
moriuntur. Spiritualiter dum anima nostra diu ... pluviam
sive lacrimarum pluvia crescunt ... vermes in
... et voluptatum et vermes avaricie et
cupiditatum ... superbie et iniquitatum et
... ut bona semina ...
... destruant et devastent et anima ipsa ...
... et marcessat necessaria ... grandes
... pluvia ut terra talibus purgetur ...
... Gen. viii. ubi legitur quod terra tota ...
... quod dixit deus ... me fecisse ho-

minem igitur missum est diluvium aquarum dilu-
vium et ... et omnis que erat in superfi-
cie terre remansit tum archa noe in qua salvati
sunt octo anime datus est ... in signum et
columba portavit olivam virentem ad archam
Spiritualiter ... subaudi ...
hominem qui ... voluptatum
... tanta ... quos
nisi unda lacrimarum intercedat non remanet
in anima quod quam bonum sed si ... adorn-
... lacrimarum diluvium ... omnis ... tamen
... recompensabit ...
... ut nequaquam nos pervenerat
... corda ... tenuam ... remanent
in anima ... vehementes ...
... portat columba ... viri-
tem olivam quia pacem et tranquillitatem ...
facit ... quam bonum quod anima ... collutima(?)
... super ... post
... vehementes ... et ... esurientes
ita et post lacrimas plurimas sequitur ... mentis
sequitur ... tranquillitas [margin: i[n] pectore]

F- Fluminis impetus letificat civitatem dei
ps. Consuevit obsidio magna civitatem
... lignorum erigere aliquam equestrem(?) alti-
tudinis et maioris quam sit civitatis mu-
ros ... non est tuta quia talibus
... sagittam ... sagittas
... et ... aque
et alia multa ... quibus civitas pr-
... // Unum autem remedium est ut ...
aqua ducatur subterraneos meatus ...
ubi castrum seu ... illud erectum est
quia cum non habeat fundamentum firmum in
... aquarum ... et sic liberabitur civitas
... hostibus ubi se possent
tueri. Spiritualiter diabolus ... oppug-
nare animam ... erigit ...
... malarum cogitacionum et ibi collocat
nos pugnatores ... superbiam avariciam ...
diam et cetera peccata et aliqua ... erigit
adversus nos quod anima non est in tuto ...
sagittas ... sagittis ... cupidi-
... ... carnalis
intercedunt lapides ... qui quidem si ...
... volunta[te]m ... civitas ...
... autem remedium ... oculos ...
... lacrimas flumen ... quod si ...
adtraxeris funditus illud diruetur et ... ubi
... sua confunde ... et ubi ...
... erectum ... templi et ...
... templum ...
... captivus ductus est
... Spiritualiter subaudi per ... templum(?) ...

quos studet diabolus elige(re) in d cor inquit
ebdi(?) diris morari in tore ut capiat anima(m)
p(ro)stratu(m) s(ed) si flumen lacrimar(um) inmittamus
contra ip(su)m dissipamus munitiones eius
et ip(su)m suis laqueis capiemus Et dicitur de ma(n)
dalena q(uod) quia diabolus magnum tunc q(uo)
ferueat (con)pugnauat illa tam illud efficiebat
lacrimas depressit unde Cyprianus in libro
dracon(is)da prima abstergat lacrimis cunctis
nea(?) sunt inter illa in oculis et stratis(?) sui et
loco abstersit sic culpam deliuit et omnibus
qui volunt ueniam p(ro)uentur magis(?) illustr(e)
in(?) prestitit

conpuncto — uides tusemunt(?) (pa)s(?) q(uod) si nubes ex
materia aucta(?) generantur ut p(ro) terra
poribus eleuatis d(e)mar et in nubibus
condensantur etiam celesti nubes ille solu(n)
tur(?) et calore dulcissime fiunt et terra fe-
cunda(n)tur Spiritualiter cor peccatoris comparat(ur)
mari ut ita Cor peccatoris mare q(ua)si mare
feruens igitur cor peccatoris amarissimum est
peccati amaritudine unde est quod ysidorus dicit
et radiorum solis i. diuine gratie eleuantur
uapores i. consideraciones cunctas mulieres(?)
dolor et timor et calore in lacrimas
plurimas dulcissima fecundaret agro aute(m)
ut producat fructum sancte operationis de acceptu
terra(?) et agros efficiunt 3 reg(um) 18 nubecula
prima ascendebat de mari et ecce celi q(ue)
tenebrati sunt et facta est pluuia grandis
sine qua terra desertat(?) annis tribus
mensibus propter quod sunt ex uiciis mag(?)
et tunc facta est grandis habundantia
Spiritualiter nubecula de mari ascendit cum
conpuncto de peccatis cogitauit et congreget gra-
ciarum celi quia in celestis 4 volumtas
nectuntur in pluuia quia eleuamus nubes
de amaritudine cordis contriti pragradides(?)
que quidem replentur in lacrimas fecu(n)-
datur terra i. anima repletur bonis operibus
et actubus nam prius stulta fuerat in ex
operibus nunc propter tria mala quibus
fuerat occupata f. concupia(?) cordis et con-
cupiscentia oculorum et superbia uite potest
dici(?) quod tunc amaritudine peccati nostra
penitentia amoris et tunc stulti illuminant(ur)
in plurimam oldem(?) timore quia gratia alternate(?)
in nobis contemplacionis dulcedo Unde 2 pars(?)
in medietatibus(?) sancte ecce in quinque ut misit(?)
in multis meroribus plenis dum in m(e)a
mentem tunc dum peccata mea considero de
medicis meis facundo dum mortem hora coget(ur)
to dum hec et alia meri(?) lacrima(?) peccato applicatur

adeo plura pietate et inter has loquelas nimis
ploratus atque profunda cordis suspiria assumens
in estam(?) et auxilium mam(?) et inclinatus super alta-
re inuitus de iuuenes collocans in pastum(?) paradisi
quorum tandem resolutus diuersis et miseriis
obligatus inter uel pace quieto sit dominus(?)

f — Erat tamen in prudenti et ueneficii apis(?) — apium(?) [?]
et aliquam tamen adeo sed laudis et semper
turpibus nectar(?) refemimit(?) voluntatem et certum(?)
in mundanam cauendum sunt et cum hec p(ro)fe-
tores qui hominibus blandientes illos in
sanitate ut retro mordeant Spiritualiter tamen
isti mundi signant detractores qui quod
exigit ad turpia semper proximorum p(ro)fundam
uenit festina blanduntur in facie et retro mor-
dent et sepe replicant mala q(ue) pandunt
sicut 3 reg(um) 21 ubi legitur quod tamen comedunt
Jezabel interpretatur cum Jezabel sterculinum
ut in prudentie detractores stercoribus q(uod)
in et in mundicias hominum semper delectantur ueluti
latrinas purgatores abiel(?) tamen in sic dissonu-
tes quia illi stercora portant in sportulis
isti uero tamen in lingua hic cum tamen nemen(?)
ad semper pungentur non est qui subtus fugiat
morsus eorum unde ualerius lib(ro) in modesta fe-
licitas est que maligni morsum dentes mord(ere)
possit dentes sunt super aliorum cuius lati(?)
psertus(?) talem taciturnus in mobiles sordibus — [?]

c — Serpens nobis clamat in modico et lanta
in parabolis Nu(meri) 7 8 uero quod serpens
quibusdam blanditor(?) blandientur qui
de aut actibus pungit infundens uenenum
mortiferum Spiritualiter detractor facit ut sor-
po(?) qui blanduntur in faciem et retro pungit(?)
pungit dispositum cum audiencium aures non
laudis aliqua uirosa eius cum inde detrahe(re)
ut inducat audientes ad credendum uenenum
sed que cupit p(ro)ferre ubi gratia detractor ille
homo est prudens et sapiens p(ro)pe(?) e nimis
superbus et similia sicut judicum 2 Jachel
primo prebuit lac Sysare et eo dormiente
confixit capiti eius clauum Spiritualiter lingua
detractoris prius lenia et suauia subfrande(?)
immittit ut postea libens mortiferum detractionis
proferre Unde hec lingua acutis ia ciclo(?) comparatur
ideo 2 pars in quodam sermone inquit uoyl(?) bene
ta est lingua detractoris p(ro)fecto acutissima ps(alm)is(?)
penetrat tria unus f. cum dixit sit ipse et audientes

c — Vidit terra cor i. canis uero quod cana
scribit in libro nostris tempore ulterius clamant
tempore uero lucem cecat dicit Josephus quod sunt

spes ranarum quarum una stat in luto alia in terra
et nota rubea et est venenosa alia vero viridis
est bona et comeditur tempore estivo post pluviam
apparere incipiunt spiritualiter pravas clamosas
detrahentium linguas subaudi significant cum
sint in luto peccati vitiis adiungitur fetorem proximum
ignorantes et alios detractione clamoribus
inquietant tacent namque in die s. tum cor detrac-
tores pravi defendi videantur et simul garriunt
cum malis tenebras in quibus se libenter videri
audiri sed vide quia ipsos est spes detractorum
aliqui in aque superficie clamant quia superficiali
in peccati proximorum videntes garriunt detractionibus
et additionibus videntes et affirmantes vera
esse quod nesciunt et aliqui vero occulte sibilant
et ponunt faciem dulciorem et cum malignitate
falsa crimina componentes et fraudulenter aliam
proximo imponentes hii sunt de quibus dicit psalmus
sepulcrum patens est guttur eorum linguis s. d. a.
Alia vero est spes viridis ranarum quae licet pree
sint [illegible] tamen etiam fedant hii cum sunt
[illegible] et si interdum non metuuntur detrahendo
fedi tamen sunt eo quod observatores [illegible]
sunt ut possint turpia in nomine quae absconditi
sunt non cum proximum arguunt de peccato ut precipit Christus
sed coram hominibus pandunt ut coram hominibus
delinquentem infament iste sunt rane quae fedant
Egyptum figura Apoc. 16 Johannes vidit de ore
bestie tres spiritus immundos ad modum ranas exire
spiritualiter plebeiam subaudi dyaboli primum [illegible]
[illegible] detractores loquuntur et audiuntur ab
hiis qui delectantur proximorum audire peccata unde
Bernardus in libro de consideratione detractor et
et libens auditor uterque dyabolum portat in
lingua sua

[illegible] Exorbant eos aves morsu amarissimo
deuter. 32. Nota quod aliquae sunt aves tame
dentes [illegible] et hee sunt munde et huiusmodi
utiles ut columbe turtures et huiusmodi aliquae
non sunt quae cadaveribus vescuntur ut sunt vultures
et corvi tales aves sunt immunde et in sacrificio
sunt prohibite ut patet levit. aves non munde in sa[cri]-
ficio admittebantur spiritualiter paucas mundas
subaudi simplices vias et sectas reservantes
linguas suas et non apponentes os suum in dolo
proximi sui hii sunt cum in deo acceptum sacrificium
isti cum ascendunt in montem et habitabunt in lo[co]
sancto eius psalmus paucos immundas subaudi de-
tractores carnes proximorum comedentes et lacera[n]-
tes et multo tales dicuntur immundi quia omnem hominem
in munditiam portant in lingua nam si in unius
et eodem homine cognoscunt multas virtutes nulla
[illegible] sed observant si quid viciorum aut turpitudinis
sit in illo quo nescit possunt quo apprehenso illud
dentibus laniant et delectantur illud est viles corum

illud presumit vel ampliat et per illud omnia alia
acta bona conantur extinguere ideo quod Ecclesiastes Salomon
loquitur pro 23 noli inquit esse in conviviis peccatorum
neque comedas cum eis qui carnes ad vescendum
conferunt quae illa glossa exponens in moralibus sic
ait carnes ad vescendum est conferre in collo-
cutione derogantibus invicem proximorum vitia
enarrare hii igitur immundi munda semper amplexo
autem immunda sunt figurantur corvus et dilectio sunt
immundi corvus et columba igitur corvus in-
venito cadaverem requievit in illo comedens et assumen-
tem non est amplius reversus ad archam colum-
ba vero reversa est portans ramum viridem oli-
ve spiritualiter per hanc intelligitur volant simplices
et detractores hic in deo detractor vice
ea putredinem alienius culpe considerat ibi et illa
nescitur in illa super oblitus redire ad sto-
rum consortium super illa cum non residet columba
id est vir simplex et rectus illa fugit sed inveniens
seu in suis intentibus virtutibus et bonis operi-
bus vitorem in bono exempli assumens com-
mendatione ad archam dive gratie bonorum operum aliis contin-
ens volat et non quod aves pasto amde ca-
nis [illegible] prestare [illegible] eo quod illa inter
prima [illegible] latet occultus et aliquam sagitta
[illegible] absconsus observat et sit avis hic dicitur a-
vis [illegible] vel similiter sic cum detractori comparatur nam
[illegible] ad detrahendum interdum non advertit
audiens ad detrahendum interdum non advertitur
coram quibus loquitur et quod loquatur in sepe
meditatus in vocatus intrepide et confundit unde Sal-
omon in Ecclesiastes ad inferiorum monachum dicitur inquit
sagitta si mittitur et [illegible] in clamis non [illegible]
immittentem conculcatur et volvit vulnerante
ita detractor cum inde facit audientis primo
non audientis sed obdurant aures suas ne audi-
ant sanguinem alienum et tremescit pallet unde Bernardus
venit labia fallacia sunt in [illegible]

4 [illegible] detur et a qui quod apposuit ad te dolo-
Sagitte potentis acute psalmus cum inde [illegible]
super se facit ore aptu vementem dicitur si potest
ab instantibus aliam percutit sagitta vel lin-
gua ideo comprime faciunt sagittas per venena
silvestria arcum et pharetram arcum por-
tantes spiritualiter detractor comparatur sagitte quae
apto ore patens est lingua dolosa ad proximos
vulnerandum hii cum dentes ad laniandum
omnes carnes nam sicut dentes eorum parte
demum unde Cassiodorus super psalmos dentes inquit dicti
sunt a demendo quia sicut dentes ciborum parta
demunt ita pulchre dicuntur detrahentium lingue quia
velud dentes ita isti opositiones hominum reddunt

Unum igitur remedium est talibus servientibus scilicet obviare cum sagittis potentis et acutis per quas sagittas debitas increpationes subaudi. Nam cum detractor incipit aures ut boni subtrahere et replere proximorum peccata debet auditor illum digna reprehensione punire. Sicut enim legimus Christum in eius Christum pharisaeos confutasse cum detraherent suos discipulos simplicitati quod non lavarent manus quando comedere debebant. Tunc enim dominus repressit eos cum sagitta dicens quare vos transgredimini mandata dei propter traditionem vestram. Sic igitur percutiendus est sagitta victoris detractor ut intelligat eius nequitia displicendo quia eius mordax qua maiores minores et pauperes mollius mordet contractum significatur. Genesis 4. Cayn occidit abel fratrem suum sed ipse in tempore sagitta lameth Genesis 4. 1 Regum 21. Saul percussus est david regem sed sagittariorum sagittis percussus 1 Regum ultimo armigero commisit spiritualiter detractor non parcit fratri ut patri ignoscit omnia lacerat omnia mordet ut dictum est Job ut fera pessima repressus inclinatur item sagittis increpationum plaga quando in ipsa culpa detractionis comprehenditur et confunditur per glossam super 2 psalmum comprehendantur in consiliis quibus cogitant dicit quod dicta opposita intelliguntur nocuta in nocentia pre gente eius que detractoris lingua inebriat percussus detractor languens pallet multis horrent labia capite deponitur lingua involvitur terra deficit cadunt verba nescit quid proferat seu tamquam nos pravum audiens imputationes multorum id est inde se inculpari multos per igitur qualiter detractor comprehenditur in sua nequitia et confunditur malitia quam cogitat haec dicta de materia detractoris sufficiant.

dyan

De[cimo] pertinet inimicus conspiciatur et comprehendatur sperat spolia et replebitur anima mea etc. Quidam cum homo cum inimico suo participat et contentionem neque invenire nisi media te gladio vel totaliter se sum sui hostia dat potius se debet morti exponere defendendo quam sit vilius se sum tradere brutalibus de quaestionibus tunc requirit tempus et necessitas postulat detrahendum est manu et moribus et moribus sentimus pessime tractatis migrando cum sibi servientibus praestat virtute etc. in omni instinctum est inquit fratres diabolo qui nullo placato obstitit. Sed fideles potius se debent morti exponere quam talem servitutem subire quia fortis dimicavit ipsum potuit superare facilius divina gratia cooperante significat numerorum 30 ubi legimus quod filii israhel venientes de egypto et cum ad terram promissionis oportebat eos necessario transire fines seon regem amorreorum adque filii israhel missis legatis et dans promissionibus nullis tangendi de pertinentibus ad ipsum et nec tantum guttam aquae de puteis suis sine pretio. Nam rectis gradientes non declinarent ad dextram et ad sinistram non potuit obtinere ut aliis non obtemperavit ut se permitteret eos transire unde pari exercitu eos pervenit obviam ascendere filiis israhel ipsos capere cupiens et spoliare atque occidere. Sed hoc videntes filii israhel ascenderunt in ipsa et viriliter dimicantes obtinuerunt victoriam et fugatis tam rege quam illius gente combusserunt urbes eorum spiritualiter seon qui interpretatur elatus significat diabolum nam et ipse dicitur rex datur superbus et regnat dominatur super eos omnes filios superbiae filii autem israhel christi fideles sunt qui primum mare rubri id est baptismi evaserunt defendentes originalis peccati et precedentium munere peccatis peregrinantes tendunt ad terram promissionis caelestem. Illam enim oportet transire per fines regis seon id est per multas varias tribulationes in quibus dyabolus ibi ipse omnibus recte gradientibus obviam se opponit. Sed attende quod nuntios sibi legatos cum promissionibus et multis ut detur tangenda quam in baptismate operibus eius omnibus totaliter abrenuntiavimus vel illi quem spiritualis tradit ubi dominus spiritus nam viam fidelis gradiendo inimica dextre illius nequaquam tangere sed non est dyabolus hoc pacto contentus non sustinet ut ulterius transeamus multa spolia vera et ideo prinde quid igitur faciendum est nisi ascendere in asa ut ipsum vincamus asa enim interpretatur quod mandati impletio et denotat perfectam caritatem nam per illam omne peccatum adimpletur quia quidquid fit et latet in divinis sermonibus observat quod talibus vero in moribus ad illa igitur ascendentes sagittemus dyabolum vincemus eius exercitum pervenimus ad illa promissionis quoniam sicut angeli dei et dominus cassianus etc. mortis patria victorum concordia 219
mentis societas electorum.

[U]ndecimo quanta malignitas est inimici isto perverse considerantes se hostem habere perditorem et tali dictante plenum aliquam se debent adversus mutare quam summa tam diligentia se munire.

Nam frequenter videmus magis homines sicut
bene probatos quia in pugna spirituali nos ho-
stes probatorum qui videntes nos perfecte in virtuti-
bus die noctuque nos impugnat et impugnare
non cessat et quos non valet aperte superare
occulte et proditorie conatur decipere angelus in spolio
quo dyabolus nititur aliter mittit sicut ut agnum
inter lupum ut tenebras ut lucem procedit
et singulis quibuscunque qualitatibus locis
et temporibus et varias rerum mutationes va-
rias exhibet temptationes ut ut iste decipi-
at tristis et ipse / ut gaudentes illudat fingit
se gaudere et ipse / ut spirituales decipiat in an-
gelum lucis se transfigurat / ut fortes quasi
agnus / ut mites devoret lupus adest qui
ut cognoscat quibus vendamus spem nostram
et cuius et qualem denuo cuius quid agimus
angelus Cavendum est igitur ab astucia ho-
stis ne nos inveniat invenientes crudeliter
perdat et primat figura iudicum 18 libro
Regum quod tribus dan cum terram non ha-
beret hyram misit exploratores in monte
Effraym ut venit in bethel et cognita urbe
ta custodia civitatis atque debili erga eos
civitate reddentes ad suos dixerunt ...
ad possidendam civitatem optimam ubi ...
eos qui vastitur in terra ut ... labor ...
tempore cum cives illius sunt dispersi ...
ut nulla vigeat in civitate custodia congregato
igitur exercitu venit dan in bethel in civitatem
civitatem et sine custodia cepit et percussit
ex gentes eius et succendit eam igni ...
eam reedificavit de novo et ipsam vocavit
civitatem dan et sic postmodum ipsa fuit voca-
ta spiritualis subaudi per dan ... dya-
bolus ... distribucionis inter filios israhel ...
angelos ... nullam obtinent possessionem ...
bros electos de omnibus tribubus filiorum
israhel nominaret apostoli a. ut ... de tribu
dan et de ... ut ... de tribu dan ...
de nasciturus ut quidam dicunt Est igitur
iste dan dyabolus ... fidelium insidiator
et in vias temptationes Genesis 49 fiat
dan sicut coluber in via cerastes coluber iste
mittit ... a. exploratores in latebris
que interpreta filia, Locus qui ... humana
redempta est sanguine xpi de quo scriptum est
apostoli a. vinit ... de tribu juda et exploratores
et sensibiles appetitus per quos dyabolus
investigat ... custodia ...
aut non dyabolus ... cognoscere ...
angeli de edificacionibus ... dignitatum
internas inquit ... cogitaciones dyabolus homo ...

... morti ... corporis ab illo et affectionis ...
religiosi ... dicitur Cum igitur hostis ille
malignus ... vacante recepit et vites eius
memoriam intelligenciam et voluntatem pagas
sensuum et carnalium voluptatum ... per-
... est quos interitu ... defendit
... adiutor ... explo-
ratores illos quos ... congre-
gat magnum ... exercitum et attende ad ...
... sine ulla condicione capta ... constringit
omnes virtutes et omnia opera bona que prius
merabantur in ipsa perdidit cum ... non prius
que ... filia ... et succensa ...
igne ... de tempore civitas dyaboli
... ipsi non ... sed ...
... est ... qui non ... ...
... habet ... pessima in ... ...
quia cum continue ... contra nos ...
... aperto ... ad devorandum nos
... in castris ... et ... nostris ...
... aut ... quid ... desiderat
quam ut nos perdat ... ut occidat
semper vigilat absque sompno et nos ut custodiam
nostram vigilare a sompno

Dyabolus

c Scripsi ... dum ... prudentes
... exercitum ... solent ...
... et ... ... quam
sunt ordinati ad bellum aliqui ... antequam
... possent ... sunt et ... et
... ad ... debent ...
... magna ... vero ...
... est cum ... victoria que
... salvat ut dicit ...
... spiritualis dyabolus est ... genus
... contra nos ... contra nos
... contra nos per insidias sed
si nolumus ... quem exercitum ...
... bellatores
dyaboli sunt peccata et vicia que ...
... modum ... mittit ...
... est ... que prius ...
... ... malos
... ad mala opera hor-
... sunt ... omnes ...
statim post ... capit et ligat
compedibus ... si igitur ...
... et ... primam ...
... aliquem ... est et ...
... ubi legimus pharaonem ... po-
pulum ... liberum ... ...
... ... filii
israhel egyptum cum auro et argento ... et

peccantibus existentes super morte primogenitorum
suorum. Spiritualiter per pharaonem subaudi dyabolus qui per se
-cuta sua i. malas cogitaciones que per bella
puniuntur sed quando processus protinus deus exercitus
et libere anima pergit ad processionem patriam
cum thesauris virtutum dyabolus tunc infirmatur
tibus in tristicia. Sed nota quod debent iusti
fieri primogenita ab homine usque ad pecus
quod debemus prosternere malas suggestio-
nes quas dyabolus ad animam mittit per et
ad corpus. Hec igitur primogenita gladio
puniuntur ne amplius vel nocere non pos-
sit. Docet [illegible] ymaginacionem est dum [illegible]
-ius est hostis occidere eum ne malicia
elidatur in semine

Dyab. S[icut] inter plures adverte ait 24 videmus
fructus in arboribus et in plantis que
dum leduntur in floribus tocius [illegible]
fructus privacio est quia flos est primum ex
quo fructus expeditur. Spiritualiter per flores
modo dicto de arboribus methaphorice sic in flori-
bus nam in homine seminantur seu plantantur
bone inspiraciones ad eo sed cum incipimus
bona cogitare vel sancta monita inspiracionis
audire tunc autem florent cum illa anime
incipimus cum perficiendi intencione sed
interim sunt debiles isti [illegible] et faci-
les ad cadendum levis temptacionis aura
potest illos delere. Ideo dyabolus illorum de-
bilitate cognita illis interim insidiatur necare
tanto quia fortiores factos non posset contere-
re. Exodi primo Ille pessimus in egypto rex pharao
ordinavit parvulos hebreorum necari in flumine
Spiritualiter timens dyabolus pessimus virtutum
in nobis augeri debiliores in nobis opera
bona extinguere conatur eo quod fortia facta
non possit delere. Petrus Ravennas super illud dyab.
in genere semper primordia bona pulsat cap-
tat rudimenta virtutum sancta in ipso ortu suffo-
cat extinguere studens quod a fundamenta
extinguere non possit

Dyab. P[olluit] templum suum tunc per crudel
hostis victa et capta civitate vi [illegible]
destruitur munitionibus ne amplius
resistere valeat et sic tam potestatem dimittitur
ut non ad resistendum sit apta. Spiritualiter
dyabolus est crudelissimus tyrannus nam
sed quando potest habere victoriam ad illam in quo
omnes virtutes surripit et extinguit muros
cordis et animi murale i. sensus et cogitaciones
dimittit ne contra eius temptamenta persistant
Regum 4 capitulo 27 ubi legitur quod Nabuzardan
princeps exercitus Babilonis vi obtenta Ihe-
rusalem expoliavit templum et illa que inde
abstulit hec fuisse dicuntur scilicet candelabrum

lucis altare aureum mensa propositionis cortina sacri
templi vasa ministerii vasa [illegible] sacrificii vestes
sacerdotales et postmodum cum [illegible]
tunc plenum. Spiritualiter dyabolus vincens animam
nostram intrat templum cordis et mentis et pro-
sequitur candelabrum lucis i. extinguit noticiam
[illegible] / 2o subripit altare per quod vera caritas
denotatur in quo in [illegible] positus [illegible]
tur [illegible] ubi dei predicatores notantur [illegible]
dei spiritualis [illegible] est [illegible] removet [illegible]
sacri templi quia debet afferre [illegible] et
[illegible] peccandi [illegible] in frons [illegible]
stat que destruit vasa ministerii per que [illegible]
oracionem devote [illegible] vasa sacrificii que
[illegible] cor et oculos ne ibi inveniat lacrimas
contricionis per [illegible] fit deo [illegible] acceptum sacrificium
acceptum. Ultimo latat vestem sacerdotalem
innocentie palam quod Christus nobis [illegible]
et quod accepimus in baptismo [illegible] ex spol-
iatus miser homo qui [illegible] primus templum
dei efficitur brutorum stabulum demonum prostibul-
um et receptaculum generum Babilonis. Sicut olim
meorum [illegible] Augustinus in soliloquio [illegible] inge-
medentes me sunt te [illegible] instrumenta
mea quibus honorabas me fecerunt sed [illegible]
prius subpedibus ... conculcaverunt me [illegible]
polluit templum sanctum tuum posuit me deso-
latum tota die merore confectum ibam per [illegible]
[illegible] et nudus et illaqueatus funibus peccatorum
me trahebant post se [illegible] demonis [illegible]
tui [illegible] [illegible] ibam absque fortitudine an[te]
faciem subsequentis sum cum fremitu ambu-
labam vinctus cum vincula non [illegible]
amaras dulce et amara dulce et dulce amara
reddebam inter hec non cognoscebam que cum
a [illegible] ad magistros [illegible]
De medio [illegible] [illegible] / Tyrannus [illegible]
ta civitate modo studet perdere vel fugare
nobiles et potentes et illos quos suspicatur
sibi posse tollere civitatem vulgum autem dimittit
sed occidit maiores. Spiritualiter dyabolus est
tyrannus valde crudelis qui capta anima potentes
virtutes peccatis occidit ne sit opera prime nomi-
cum quod sibi illa inveniat ero primit aniam
deffensare [illegible] [illegible] 47. Ubi legimus quod
Nabuchodonosor cepit civitatem et illam igni
succendit quod ipse capto Sedechia rege in-
fecit omnes principes Iuda et omnes reges filios
in oculis regis occidit regem non exterminum
detulit in Babilonem et tenuit in carcere usque
ad diem mortis sue. Spiritualiter Nabuchodonosor
significat dyabolus iste [illegible] peccatoris pugna interior [illegible]
i. animam ipse occidit principes Iuda Iuda enim
interpretatur confessio principes [illegible] [illegible]

oris confessio operibus satisfactio hos cum principes capti
ta et debilitata dyabolus contrahit in nobis sempiterne
qui si principes illi vincerent eos manum dominicam
sua videlicet dyaboli sua pravitate ceperunt
occidit ultimus omnes filios regis quia ad ultime
fructus et virtuosa opera dumtaxat extinguuntur
creatur si non bene vocatus Et sic peccatori dextra
tristis factus fuerimus excecatus ductus in babilo
nem et ad confusionem et ignominiam et vinctus suo
peccatorum ligatus velud kathenis fortissimis
in manu dyaboli persistat Unde Augustinus in libro
confessionum suspirabam ligatus non alieno
ferro sed mea ferrea voluntate velle enim meum
tenebat inimicus et de illo michi kathenam
fecerat et duxerat me et strinxerat me Quoniam voluntate
facta est libido dum libidini servitur facta est consuetudo
et dum consuetudini non resistitur facta est necessitas sola
gratia liberat hominem Item Augustinus quo dyabolus
vinculis hominem tenet etc.

n Nolite tangere christos meos psalmo Tanta
rabies et nocendi aviditas aliquorum
malicia quod si voluntati potentia
deesset nullum remaneret malum manifestum sed non
talia mala apta fecit contra quia non sunt
in nobis sed prostrata debilitate ut patet de scorpio
nibus et quibusdam aliis venenosis Nam
licet scorpio sit venenis mortiferis plenus facit
tamen caudam quedam etiam sunt scorpiones
qui dum serpentes quorum morsus sunt tum
morte sentitur sed quia breves sunt ac faciles
debiles facilius extinguuntur Spiritualiter tanta est
aviditas nocendi ipsorum demonum quod nisi divina
gratia eorum prostrasset et illi vires arripuisset non
tenendi vix unus remaneret electus sed cohibe
eorum voluntas ne malum quod cupiunt valeat
cum exercere Unde Augustinus super psalmum dyabolus plerum
que nocere vult et non potest potestas quia potestas
sua sub potestate est Nam si posset nocere dyabolus
quantum vellet aliquis non remaneret iustorum
sed ut dictum est adversus prohibetur Genesis 33
Cum Jacob rediret de mesopotamia cum familia
et armentis multis venit obviam Esau frater
suus primogenitus qui illum vendidit in dignitate
sibi benedictionis primogeniture quam illi subripuit
veniebat igitur Esau vindictam acturus adversus
fratrem suum Jacob cum gente multa sed prohibitus
est adeo ut dixit magister ne illi faceret quod
quam mali Spiritualiter Jacob interpretatur supplan
tator et denotat virum iustum quod dyabolo subplanta
ta illi primogenita surripiendo Nam dyabolus
creando sicut dicitur primogenitus quia prior fo
rmatus creatus est ipse in dignitate ut bene dicit
nam celestis glorie possideret sed quia per superbia
cecidit in Christus dedit illa homini per humilitate

Expsit cum dyabolus multa palliatus invidia
congregata maiorum gente vadit obviam Christus
frater i. unus noster qui plurimum nimirum dextra pe
gemmis tendit ad patriam plenus virtutibus
et bonis operibus ut ipsum despoliet et occidat
sed prohibet illum deus ne plus nos inficiat
temptationes quam posse sufferre nos novit
Unde Augustinus super psalmum Cum magis temptaverit dyabolus
per quantum tibi prodest ut exercearis et probaris
ut quod nesciebas ante ipse inveniat dicit Augustinus

v Excussisti caput de domo impii
psalmo Expiens de hostibus scilicet triumphare
primum cogitat de ducis extinctione
nam eo mortuo totus exercitus evanescit
Unde scriptum est Zach percutiam pastorem
Spiritualiter Christus venit in hunc mundum ut
decipientis humani generis demum infirmum
ideo primus cogitavit interimere ducem eius scilicet
principis tenebrarum dyabolum quia eo prostrato omnes
filii facti sumus de eius tenebris vinculis liberati
Sicut 1 Regum 17 Ubi legimus Goliam superbum
obsedisse Israhel cum exercitu philistinorum
Ibat igitur turbator ille omni die certamen
numeros et exprobrans et respiciens sua
fortitudine eo quod non esset qui cum eo vellet
descendere ad singulare certamen Tandem
David qui in monte habitabat compassus Jesse
patris sui qui obsessi erant Israhel misit filium
suum puerulum fratres suos obsessos visitare
qui descendens de monte intrare istinc et
fratribus detulit refectionem quam deinde
vidit Goliam procedentem armatum exprobran
tem more solito et conferentem super filios Israhel
et turbatus ait quis est iste qui vadit
incircumcisus maledicere populo dei et si non est
qui pugnet contra illum quia ego ibo contra
illum increpabant eum fratres sui dicentes
novimus superbiam tuam et presumptionem tuam
declinavit paululum ab eis iterans verba va
que cum rex Israhel audisset vocato eo dixit
illi non potes pugnare cum eo cum puer
sis et ambicione et ursum cum vellent oves
patris mei quas custodiebam cepi et volui
ipsum Saul armare sed armis qui ait non possum
sic incedere et proiectis illis accepit v lapides limpidis
simos lapides et appropinquans ad philistinum
impercussus est a philisteo sed accepto lapide
et volvens cum funda percussit philisteum
fronte et prostravit ad terram decapitavit gladio
suo cum ipse nullum haberet gladium et liberata
est civitas obsessa et exanimatus exercitus
philistinorum mortuo eorum duce Spiritualiter
subaudi primitatem obsessam humanam nam

dyam

quam dyabolus sola malicia sic prostrauit post
quam bonis meritis peccato pugnauerat. Augustinus
in quodam tractatu. hostis humani generis
dyabolus tyrannus sceleris princeps uiciorum
suasor malarum cogitacionum inuentor
mortis inimicus est unde hominem unde
decepit primo et ad ymaginem dei factum
innocencia uestitum temperancia composi
tum caritate ornatum. Sic autem cum esset ange
lus omnibus hiis ornatum statim inuide
cepit inseparabilis homicida et nos modo
peruersis hiis talibus ante bonis spo
liauit peccato et pena. Sic igitur iste paradisi
apostata spiritus in mundus humanam naturam
obsessam demens uidebat et exprobrabat
querens quis eorum bonis audet deffendere
ad se liberandum de suis carceribus. Gaudebat
enim namque se humanam despoliasse gratie ues
timento corpus uastabat hominem sanare
non posse quia qui facit peccatum seruus est
peccati Johannis viii. Nouerat tamen deum potentis
simum et de suo uoluntatis arbitrio hominis morbo
posse exhibere remedium sed dum corpus
insanire persciebat hoc fieri nisi ab esse puro
dumpnum soluit fraudis fecit igitur dyabolus corp
gentis concludit affirmans quod nec deus
qui pati non potest nec homo qui est inpotens
satisfacere sed incarnatus meritum non adiuuabat
quod deitas qui potens est et deitas qui pati
potest fieri unus deus meditabatur. Sic ergo illa
de saluatore inuaret frustra quam unus sanctos
in limbo quam plurimum detinebatur et sic iste
babilonis captiuos interrogabatur uerba
canticorum ubi in quam sunt dii nostri in quibus
habetis fiduciam. ubi est qui meum destruere
ad singulare certamen ut nos eripiat de ma
nu mea. Sic igitur iste spiritus et apostata
paradisi humanas qui inspirabatur sed deus
te .i. deus pater de celo sicut filios suos
obsessos misit filium suum subueniendi pro ipsis
anime uiribus .s. memoriam intelligenciam
et uoluntate et hiis cum sit trinitatis ymago
existit et ipsi homo per quandam similitudinem
dei filius intrepara uenit igitur primus sed dei
filius qui semper ipsum exinaniuit formam
serui accipiens et celesti doctrina corpus restituere
fratres suos .s. ydeas demonibus natus ex
tum ipse pugnatore ad salitandum se dicit
interpellabat eum dicentes iste blasphemat
hic est uorator uini et publicanorum amicus
et querebant eum lapidare tamen affirmans se

et ursum .i. fortitudine et rapacitate dyaboli et suorum
oues patris .i. sanctorum angelorum collegium uolun
dereliquisse dicetur et perdidisse ipsos ad infernum et
cum uulnera aperta et eciam maculata coram om
ostendisset quibus se deum patrem placaret
uoluit arma sua [illegible] .s. quam uoluit ymi
regem facere se absconditus non possum inquit
intendere regnum meum non est de hoc mundo nec
ministrari sed ministrare et animam meam ponere pro eis
nouem primitus sed collige et lapides dicere
.i. in carnacionem passione et resurrexionem spiri
tus missionem. Hec omnia ipse saluator operatus
est ad perficiendam humanam salutem. Et ne tedeat
uolumen sunt que soluta que pendebat armis
cuius Judas .s. Scariothis cum 30 lapide prosi
prostrauit in cruce quam ipse dyabolus unde et Judeos
[illegible] operante prostrauit eum decapitauit inter
ficit et solata obsessa humana et prostrauit
demonum uires eorum fortissime interempto non
ipse dyabolus non deum sed purum hominem christum
existimabat ideo quod purum hominem putans in
Judam secum assumpsit in pena. Origenes
in quodam sermone describens dyaboli crudelitatem et
proditoris societate sic ait uere ipse cautus dyabolus
[illegible] .s. quod semiudo in christum sum principium
qui autem fraudis sua non poterit sibi scribi pugne
non timuit sed malicia uocandi audiens deum mi
[illegible] dum cepit captiuus est dum sibi mortalem
ostendit in saluatore inuenit sane uero molline
prudentis audacie duxit cooperatorem dignum
consortem. Cum ipsius Judas melius magis esse
dyaboli quam apostolus christi quem non tamen prohiba
[illegible] desiuit sed pecunie cupiditate detrahere hec ipse
c respectus est inimicus meus
Tercio .i. Tyrannus possidens iniuste ali
quam ciuitatem semper illam timet per deum cum
aliquem nostrum fieri tractatum armis stan
illos quos suspicatur posse sibi tollere ciuitatem
extimatur et dispendit spiritualiter dyabolus possidet
nam Tyrannide peccatoris quia [illegible] est sua possessio
sed templum dei in quo inde sanctus inspiratio
nes et ubi dei predicatores habent in anima
audi mox conatur extimare principaliter [illegible] omnes
quos suspicatur animam sibi posse surripere et ideo
cum [illegible] memoriam concludit christi
passionis recordacione et cum [illegible] facit
[illegible] mundi caduca intelligencia specialiter con
templatur propria et cum in diuinis ad meditacionem super
ba uoluntatem eleuat ab amore diuino et ymam
suadet amare pecuniam et hiis extimat ei
[illegible] dyabolus animam detinet captiuam [illegible]

Cum moyses primo ad egipti exitum in deserto
vellet p[ro]cedere statim filiis pharaonem [?] oppres-
sit et ad lutum et paleas colligendas coe-
git spiritualiter per pharaonem notatur diabolus
ut sepe dictum est per moysen subaudi predica-
torem filios Israel in diversitatem adversatum
peti diabolus agitur sentiens illum dissipa-
tionem memoriam et pompis contempla-
tionem predicatoris amorem plus inde tene-
bras. gg. 10 moralium antiquus hostis qu[ia]
stantem diu se sustinuisse considerat ad alia
temptationum bella restauratur interim quam
genere vincitur eos mores ... sine qui-
quores et illa ponit ... facie adhuc contra
nomine inclinat mente
insidiatur ut capiat inter omnia que apprende
et dicte sunt attendenda in bello sunt ope-
ramenda sunt in numero in fide quia turpiter
genus et maxime ... et fortiores in cautos
invenitos perstare consueverunt jdeo tamen duces
semper sunt apud hostes exploratores
spes qui semper referunt numerum mans spiritu-
ales qui semper in pugna continua cum dyabolo et peccatis
nos sumus in pugna continua cum dya[bolo] et petit
et ubi ipse non potest ut eos opprimere ordo et ipse
ipse nobis occulte insidiatur ut dicto est
semper in nobis debet esse lumen ... de que
despiciamus et cognoscamus dyabolo insidias et
occultas temptationes. ... 4 R 6 ...
syrye posuit insidias in torrente jorda-
nis filiis israhel ... ... filia ...
vestes regis ... filium ... spiritual-
iter ... in temptationibus ... .i. ...
syrye est dyabolus qui eos in habitat
... et turpibus ... latens ad ...
fidelium job 18 abscondita est in terra pedi-
ca eius et decipula eius super semitas ...
ponit precium vitam activa ... contem-
plativa eta ... dyan ... seductionis in
insidias ponit quia ibi maiorem videt resistentiam
ideo bene dicit quod in iordanis torrente
rex syrye suas posuit insidias iordanis enim
fluvius est electus ubi cum steterunt pedes sa-
cerdotum quia vita contemplativa electorum est
ut per perfectior ... pedes ...
... et ... ille ... magis infestat
dyan quia ... non cum contra ... eius ...
tas ... in pugnare ... decipiat ...
... eius ... peccatores ...
electos ... job 4 ... abso-
rbebit fluvium ... inhabitat ... fiducia
... iordanis in os eius ... audire

dimittit illum per quod ... dies ...
eius insidias ut possimus resistere ... insipi-
... ... temptator ... ut est ut
et me vincet tu cui restiti et me conso-
lasti ... transfiguratus in angelum lucis
ut me deciperet et tu cui ... et ut
ipsum cognoscerem tu me illumi[na]sti dyan

*J*de recessit patriarchas ... non poterunt
genter diversorum morum simul esse sine
lite quia quod placet uni alteri displi-
cet ... anima ... sanctitas ... scilicet cum
dyabolo habitare non potest quia ... inter ...
... et mores oppositorum quia anima ...
... dyabolus semper illam ... ...
... vincitur ... ...
esse in pace cum dyabulo habitando debet
ideo ipsum tam ... ... quam
ab eo elongare ... in pace ... ...
gen 13 ubi legimus quod ascendit abra-
ham de egipto ibat post illum loth abraham
... domino ... auro et argento loth
vero ... ... bestiarum et armen-
ta facta est igitur magna contentio inter
pastores ... abraham ... ad loth
obsecro non sit iurgium inter me et te
ecce terra in conspectu tuo est quia nos quoniam
possumus simul habitare si tu abis ad dexteram
ego ... ad sinistram ... audiens loth
... ad terram ... sodomorum abraham
... venit in Canaan spiritualiter abraham
... facta est ... fidelis
qui iam ... ... est sunt
igitur fugiente de egipto peccati ... loth .i.
dyan ... abraham auro et argento ... in ...
... est fidem ... et caritate possidet
... ... opera
... totaliter ... possessio autem
sunt vicia et peccata ... discordie ...
... bestiarum armenta et ... pastores
... quod pastores .i.
... ... .i. ... et ...
... non possunt ... clamauit et ...
dicit ... vade retro sathanas non
possumus simul habitare quia nolo ... facere
et tu semper mala suggeris si tu abis ad dexteram
.i. si tu me temptabis ... ego ibo ad
sinistram ad contemplandum ... ...
... que parata est ... tibi ...
aut tu abis ad sinistram temptando me ...
... job ... ad contemplandam ...

dextram per gratiam quam repromisit deus re-
sistentibus sibi et obedientibus te secundum
iacobum dyabolus inquit fugiet et perget
ad terram pessimorum id est demonum neque
eos amplius infestum temptare peccato-
rem illo in quo sit superatus est unde dicentes
super illud nunc puto inquit quod sancti
repugnantes adversus temptatores pro-
prium spiritum et vincentes eos atque vim
eorum superantes minuant exercitum
demonum et nescio quos plurimos eorum
interimant ubi ea intelligens qui caste per-
sistit et vincendo fornicationis spiritum super-
atur non ultra [illegible] ille spiritus qui
ab illo sancto victus est interdum alium
hominem impugnare etc.

a Averte oculos meos ne videant va-
nitatem. Notandum quod ascendentibus per una
magnarum rerum periculum grande imminet
si quis sit lesus vel cecus oculo illo
qui est versus altitudinem quia putans
ponere pedem in firmo et solido in medio po-
nit in vacuo et cadit in ima et tam vehementer
ponit non enim tale periculum foret si
altero oculo cecus esset qui versus terram
respicit quia non multum cadens lederetur.
Spiritualiter nos sumus periculosi ascenden-
tes maiores scilicet per iniquitatem et ab una parte
maximam altitudinem in fine eos cadentes
illo casu totaliter conterentes nec est amplius
levandi vel redeundi adiuvandi iob 18 ex-
iniciat quas non revertatur ambulans ex alia
vero parte potest homo cadere et surgere quia cadens
ad paupertatem potest redire ad divitias et est
de similibus in quibus est solum corporis
cadere. Et notandum quod duos habemus oculos
scilicet dextrum et sinistrum scilicet mentis et corporis
dextrum scilicet apertum semper habere debemus ad
suas altitudinem celi ut advertamus ne
pedes affectionum et spacium meriti ponamus
in vanis quia si perditus ero descendimus
ad infernum nulla est amplius redeundi
redemptio. Oculus vero sinister scilicet corporalis
nobis datus ad exercenda opera vite humane
in quibus operibus aliquando cadimus per tempta-
tiones et tribulationes non periclitetur anima eo
solum est periculum de oculo dextro ne ille
excecetur. Eo dyabolus cognoscens hic tum esse
et consistere ac periculum in oculo vel omni
studio suo oculum satagit excecare eo dicit
propheta in psalmo clamavit averte oculos etc. Psalmus 12 [illegible]

Ubi legimus quod quidam princeps tyrannus naas
nomine infestabat iniuriam viros iabes ut
aliquod regimen seu pactum proponerent illis
nisi sub hoc pacto quod erueret dextros oculos
eorum. Spiritualiter naas interpretatur coluber
et hic denotat dyabolum est enim coluber serpens
diversorum colorum et est sic colores tot spiritualiter
dicit dyabolus plenus est diversis tempta-
tionibus quorum quelibet generat mortale vulnus
hic igitur infestat viros iabes subaudi
per iabes qui interpretatur siccitas seu calor
viros caritate plenos qui desiccati sunt
ab humore corporalis concupiscentie. Hic igitur
dyabolus non cessat molestare ut eorum oculos
id est eorum animas posset excecare et abscisio-
nem totius destinguere ut ibi liber possit quie-
scere et hoc est quod ipse deus dicit per naam
loquitur quod aut iniquitas loca agnoscit in
regimen per mansionem inveniat. Unum
enim oculum cordis ut bonum totius opi-
nat quo facto anima ceca remanens non
videt ubi ponat cordis affectum eo quod spiritus
nam perpetuo ad illam ut insurgens per visum
et in 2o notandum perfectus dicit iob 31 pe-
pigi fedus cum oculis meis de propterea neque
cogitarem quidem de virgine non perdidit intantum videre
ac quod concupiscat certa postea incipit
desiderare quod videt ut cogita-
tiones triste desiderare potuisse fedus cum
oculis suis pepigit ne plus intuitus respiciet
quod per modicum intuitu amaret.

b Fecit in imitus peccatori et qui persequitur.
Notandum catus non percipit murem cap-
tivum mora sed dimittit primo cum
ipso ludens modicum tangens eum et fugi-
entem insequitur ultimo ipsum unguibus et
dentibus. Spiritualiter dyabolus non affligit
captivum peccatorem quem iam scit sub unguibus
temptationum suarum sed ludit cum eo movens
secum ipsum peccata ut in solatium capiat et
volentem ipsam penitere fugere ad christum eum
cum temptationibus agit illum insequitur
ideo dicit ecclesiasticus 7 et sequitur attendens ad penitentie
dei sancta iustitia et per manum tuam ad tem-
ptationem sancta Genesis 33 Iacob cum esset apud laban
non est persecutus adeo sed iniquus Iacob fugiens et
fugientem adeo persecutus laban cum suis fugi-
entis armis ut eum reduceret spoliatum
ad penitentie eius deus cum illa pluribus spiritualiter
per laban qui interpretatur dealbatio subaudi
dyabolus quod ipse decidat peccatore illorum penitet ipsum peccati

Et surgente tempestate ipsum periculum toto posse
Pro. 24 Hostis vero quanto nos magis sibi
rebellare conspicit tanto amplius expugnare
tendit. Illos enim temptare negligit quos quieto
iure se possidere sentit

a Operuit superficiem eius spine pruina
Nota quod arbores domestice male
fructificant inter spinas propter duo quia
propter magnitudinem siccitatis eas siccant
humore. Item propter extensionem radicum
ipsarum terram reddunt nimis conglutinatam
ut calcari non possit ut iterum terre possint
bene absumere propter hoc ideo arbores propter spinas
in inopiam deueniunt nec fructuose
remanent et infecunde. Spiritualiter autem
spinam spine significant divicias huius mundi que
quas viri spirituales et deo devoti stériles re-
manent et absque bonorum operum fructibus.
Et ratio est quia sicut ille spine siccant
humore terre et ipsam reddunt aridam ita
divitie exsiccant amore cordis ut nichil
possit amari propter illas et possidentibus eas
et reddunt cor lapideum et durum ad suscipi-
piendum semine verbi dei. Et ideo ait operuit
Hom. Et sic qui inter illas cor suum posuit
plantabit steriles permanebit ideo et ipse non
sunt sine spine ponuntur fugiende sicut gladii.
q. vel tercio metaphora. quod ligna
silvarum nominantur ut oliva ficus et vitis
que noluerunt super regnum ponere iudicum dicens
oliva nolo deserere oleum meum quo utuntur
dii et homines. Ficus ait nolo deserere dul-
cedinem meam. Vitis dixit nolo et suauitatem
vini relinquere. Spiritualiter per ligna silvarum
subaudi divicias que continue aliunt viros
spirituales ut relinquentes statim saluti adherea-
nt. Et ii radicitus quia fraudulent dicitur unquam
nobis. Hoc enim non est eas imperator sed ipse bo-
num potius imperat et in pessima fructus
inducunt. Exhibeamus super hec opes malum
super bonum ante detestanda quem illesum pre-
in continuissimum divitiis in genus humanum
fundasti in desperacionem cunctis et abs apostatum
preci-pitasti. Tu milites in te dicentes sepulcri
captivasti unquam non bene dictum est quod
cedunt omnia pecunie impera, est et pecunia
homini non homo pecunie debet. Sed vir dei
renuit hanc molestam servitutem et dicit. Ego
sicut oliva fructificans in domo dei non
possum nec nolo humilitatis mee pinguedinem
deserere qua ungit deus latus et inteste illa et
effunditur pater benignus et homines hac innocen-
tes sui exaltauit iusticie. Item dicit deus Sicut
vitis arbor sum dulces fructus habens producens

per impediatatem et aviditatem non possum sine
hanc meam dulcedinem qua proximum diligo
ut me. Nam radix omnium bonorum est karitas
Et radix omnium malorum est cupiditas. i.
Thy. Et iube sint esse non plus iterare
spondeat tunc vite. Et ut ait meam spon-
sa sicut mel habundans in lateribus
domus eius per contemplationem bonorum et
domus eius propter contemplationem celestium
celestium quod cor meum subtraham angustum
tamen mea sumant quia angeli et sancti celebrant
sicut ego labore impensum contemplando libe-
natare potuit omnem glorie desiderio et penas
cui omnes delicie mundi comparate et pondus
et pena sunt et mors potius tenenda est quam
vita vel beata vitam ipsius in quadam epistola
esse vero et summum gaudium quod non delectatio
sed deceptio temporalis quod tamen possidens
nemo tollet ab te. Et cui comparata omnis alia
iocunditas merior est omnis decor feditas et
omne dulce amarum est omnis suavitas dolor
est omne posterius quodcumque aliud delectare
impedit est et quod dicta sufficiant

v Cum in altitudinem maris per decibus
tunc Navigio magnum mare duo de-
attende. sed quod cum artem nauticam
navem gubernet ars/ et calamita aliam
portum non possit invenire adque tendit
Nam aliquando sunt sita in mari et terra nec quamquam
inde est nisi aliud quod dicit attendendum est
quod navis nimis non gravet onere semper
enim exponenda est propter onera salus mercibus
et divicias / Spiritualiter vero habemus
nunc istud mare magnum vite presentis quod nimium
est tempestuosissimum ibi sunt fluctus deciant
homines per prospera usque ad celum et per immo-
deratas per aduersa deprimitur usque ad abyssum. Sed
hec duo nobis sunt necessaria Nam per decus
cordis nostri affectum pretendere. i. Christo pro nobis
passo et mortuo ac meo ruminatore et ipse
statim diriget navim anime nostre in sua vite
ubi est portus quietis et pacis. Hoc nobis debet
anima nostra nimio gravari ale diviciarum. sed
per affectum suum salus anime ponenda est omnibus
facultatibus uite presentis ideo diuitie si affluant
cor non apponamus sed eas post ponamus
et dispergamus dando pauperibus et elemosinam
huius navem nostram effugiat periculum ubi legimus
quod in inolescentibus fluctibus ergo navem
portus quam arte nautica navite non sperantes
dites deinde sua insuper navi et secum ecclesias

divicie

Spiritualiter per mare intelligitur avaricia quae dum nimium vorat divicias aliena est per elemosinas largiendo et affectus cordis in remouendis est et pericula adamantinitudine passionis Christi considerandum et saciat nos nobis iam per ista inter tranquilla Christo debemus invocare nomen dei nostri Sicut suadebant nautae Jonam facere ut nos consortes tamquam metuendo mare educens nos educat portum ubi illum possimus inuenire Unde Augustinus in libro Soliloquiorum metuens se in istius tam sublimitate mari ac fluctibus periculis plenos naufragium et pauidus nauigabat Deus felicitas nos inquit et misere peregrini magni maris fluctibus procellas quia nos vagimus naufragantes et ignoramus an ad portum naviganus peruenire salus infelices inquit quorum est vita in oculis mea in periculis sumus in dubio quia omnia in futurum reseruantur in ista ideo subdit Augustinus o patria nostra patria secura a longe te videmus ab hoc mari te salutamus ab hac valle te suspiramus et in tuentes cum lacrimis si quo ad te peruenimus Et iterum quasi quadam gemens dicens Deus Deus refugium nostrum et virtus cernimus lumen a longe inter caliginosas nebulas et maris procellas quasi stella radios suos oculos nostros irradiat ut dirigat ad portum solamen nostrum quod a longe quasi stellam matutinam lacrimantibus oculis intuemur et conspectu patriae nos conspectu videmus

[illegible] Sy me demergat tempestas aque

Tempore magni estus Deo congregate animus potu aque et precipue cum magnus est suffert laborem ideo debentes pugnare sibi caueant ne nimium sint bibant tunc enim saepius bibere quam nimium in via inter spiritualiter talor affectus diuicias humanum cor urget scilicet per desiderium nimium divicias sitit tunc si nimium bibit ultimum aquam et semper amplius sitit quia qui bibit de hac aqua sitiet iterum Johannis 4 Et Seneca Ceporum super aquae appositio diuicias maiorem accendit flammam et vehementior fit cupido extinguitur eius quidem incendium si homo diuicias utatur ad necessitatem suam ad superfluitatem quia natura modico est contenta non supra non incipimus requirit Igitur ergo sumus pugnatores non generemus nimio diuicias appetitu quia sic non possemus obtinere inde toleri cum hac gratia facultatem pugnandi sicut Judicum 7 Cum Gedeon ac cederet ad praelium super illud domino et adaquandam et per

omnes bibere quos aliquem genibus flexis inclinasse ut biberent a super aquam aliquos non accepit illum aquam bibebant aliam et qui fuit sicut eos illos qui manu lambuerant aquam et cum illis obtinuit victoriam de Madian Spiritualiter nunc etiam et talem homines probatos quidem in diuicias quidem medii et in illis optime sunt cognosci quidem sunt boni milites ideo qui in illis utuntur mensura tales sunt apti inuenire omnem diabolum in futurum quod in ruinam se et flectunt genua pecuniam adorantes ut dum tales subiugantur cupiditate et succumbunt inqualiber quidem nunc nimia temptatione Nam sicut filius dei interius qui est dei facit ita qui pecunie adinuicem obedit de pecunia facit sibi deum cui necesse est in omnibus sit obediens Origenes super libro Judicum omelia 7 unumquisque quod prae ceteris colit et super omnia miratur et diligit hoc ei deus est si quid aliud est quod in dilectione habet de pecunia diligit

Vini inebrians hoc anima non sumere potest Sicut medici quod hoc stomachum frigidum multum appetit et modicum digerit ideo si modicum nimis sumit illud cum cum angustia euomit Spiritualiter affectus ad diuicias frigida quae digesti Nam ad hoc faciendum pauper ibus ita sicut cibus in digestus non diffunditur per membra sic cupidi pecunia non diffunditur pauperes qui dum membra Christi et sic ceteri ut sibi sumunt Sicut nec cibus nimius in stomacho frigido quia disponit ad ydropisim Sicut diuicias nulli est bonus sibi autem pessimus Ideo comedit ergo quae congregat sed quia mortem reneuit deuorabunt alieni laborem sufficit Danielis 14 Ubi legitur quod cum rex Babilonis fecisset apponi coram ydolo Baal multa et diuersa cibaria et apportata et deuorata per sacerdotes ydoli et illorum familia putabat rex ydolum comedisse sed Daniel cognoscens regem deceptum seminauit cineres in atrio ydoli et mane facto una cum rege vadens vidit omnia prius apposita consumpta Et clamauit rex Magnus es deus Baal quia tanta comedisti Sed Daniel tenens regem ait Adverte rex cum vestigia hec sunt et ostendit ei in pauimento cineres sordidos pedum virorum et mulierum sacerdotum et puerorum et cognouit rex sacerdotum fallaciam et iussit eos omnes interfici et ydolum Baal ad destruendum traditum esse Danieli Spiritualiter Baal interpretatur ventus et signat hominem cor scilicet qui ventus est vita mea ideo igitur iste qui congregat

et apponit multa bona in annos plurimos ad
loranda sed fallitur quia tunc dictum est ei stulte
hac nocte festinanda relinquentur alienis
diuicias suas vnde aperte cognoscitur quod dicitur
in aduerte super tumbas id est super cimiteria personarum
et sepultura considera eorum et quasi ibi
vestigia sunt et in debilis ymagines pote
num diuitum et sapientum militum et regum
baronum magnorum et priorum que admodum
sunt illi congregata deuorantur ita et tu diuicias
deuorabis que tu congregasti in dampnum
anime tue Si igitur sic super tumbas quas respice
res vades ydolum id est cor tuum quietandum et mor
tificandum bonis sedinis et vanitatum non
oles ut dicitur super has tumbas quidam phylosophus
speculabatur vestigia iam dicta qui voluit
videre ymperatoris cadauer in tumulo qui sed dixit
hic illius intinctus sum respicit videre cadauer
cesaris in sepulcro vidi cum liuido colore ordi
putredine circumdatum album cuius dirupcionem
et vermium lacernas pellis disrumpentes cum
sibilant phylos ascendentes ad cerebrum et duo fa
melici pascebant in foveis oculorum carnes eius
adherebant capiti dentes patebant labijs
consumptis et reclarum est primum fundamen
tum et dixi ubi tesaurus corporis preclarorum magis
viros diuiciarum multitudo deliciarum caterua
baronum acies militum ubi sunt canes ve
nantes equi veloces aues rapaces ubi ta
lamus depictus lectus ornamentis auratis
atrium ubi sunt uentatoria vestimenta diuersorum
colorum ubi cibaria diuersorum saporum ubi est can
tus lire organi sonus ubi cytarizantium tympa
num aures tuas demulcentes dulcissima me
lodia ubi est regni potestas imperialis magis
tas venerabantur homines timebant principes
collidebant orbes quis mutat tanta potencia tam
fallax magnificentia et sunt in homine re
deffluit quam nunc desipit spiritus meus et illum
quite me misere suspirium in hoc sepulcro circumuol
uit putredine carnis mee et phylus

c Succedit quod sufficiat primum et factum
est magna pars punicione prime
in quibus facit iter breue et properantibus
tendentibus ad loca fertilia spiritualiter nos
habemus iter breuissimum scilicet inter presentem diem
finem est Job xiv breues dies hominis
sunt post dum homines sunt apud te sic
dies hesterna que preterit non est ergo magna
punicio facienda de temporalibus rebus itam
breui inter cursu et propere cum ille non
fetum sed detrimentum credant si illa nobis
est ferimus ad iterum nisi cum illa relinquimus
corde et voluntate prohibebunt nobis cum prie

celestis ingressum dicente domino Nisi quis renun
ciauerit omnibus que possidet non potest meus
esse discipulus renunciemus ergo diuicijs
passionem et fiemus miserum et cor nostrum in
terra sic peruenimus ad promissam gloriam sequitur
Exo xvi filij israhel exeuntes de egipto
non ceperunt manna per desertum ambulantes
nisi quando fuit consumpta farina quam secum
tulerunt de egipto sed illa consumpta venit
in helym zodie et ubi sexta tabernacula
sue mansionis ut dicitur in glo et recepit
Spiritualiter filij israhel exeunt de egipto
peccati et volentes ad celum pergere inire
desertum tendere non debent de pharmacia
egipti et diuicijs inter peregrinationem magnam curare
solitudine eo via quam breuis est sic ut
dicitur in libro de moribus et incedere ad sui
dicitur solet qui eam non restat nec eo plus via
dei quiete et via deficiente viatici ange
ri non debent fideles curare de corruptibili
substancia quam in breui consumant itaque
etiam breuitudine sed veniendum in helym
qui interpretatur dens viri scilicet est xvii imposuit
mansiones cordis sequitur manna celestis
dulcedinis accipiamus et scilicet patet 3o dieb illa
go et deus scilicet ea ergo relinquamus scilicet opera
mortua scilicet opera sermones et praue cogi
taciones et sic erimus dispositi ad superna
que nos semper patiuntur caduca unde et ibi
in sermone ita comparatum quod secularibus
desiderijs omnium delectacio secta declinat nec
in istis potiuit vana vero etiam caducus spiritua
lia corruptibilibus summa ymis ut periti
sapias et considerans semper sit hec ista hac

I uncus peccatoris complexi sed me possunt
dum sic nodus adeo fortis quod potius
frangatur funes quam solui posset nodus
spiritualiter adeo aliquem nodo amor et affectus
cordis tu diuicijs quod potius anima ipsa separa
tur a corpore per mortem quam affectus cordis ab amore
posset dissolui et ideo est quia cor cum hijs funibus
ligatum a illis nam cor inquodam magni
sicione fune cupiditatis stringitur retinendo la
queo et viam inger in possidendo sepe male
iniquitatis inde scriptum est Ecce quod funiculus
triplex difficile rumpitur sic ergo ligatum hoc
viuens durat insolubiliter admittimus sed iude
scilicet Ubi legimus quod sampson seductus a dalida
ligatus est a philisteis et excecatus ductus est
a beisdem captiuus spiritualiter quod sampson seductus

Gradus

qui seducitur ab alicia denotat illum qui sedu-
citur a pecunia cariens eum in eius gremio per
affectum ligatur ad emolumentum et cogitationis
intencionis. Hanc capitur pecto inquo
insolubili moritur sine remedio pestifera ho-
res est pecuniarum affectio que quanto plus in
homine augetur tanto fortius illum stringit
quem tenent et ligant. Vnde dicitur in quadam
epistola fortissima inquam preses est cupidi-
tas que solet eiusmodi facere quos capit durum
finem quo eadem non inveniet. Nam alterius
cupiditas exaltamus sine naspi et fortior
est qui cupiditatem vincit quam qui su-
bicit hostem

Simile

S icut aqua effusus sum per hebreos
. dum sub petra pergit stans infra
recollectus intus est ab omni fera est eius
arcilos multis armatus extra itaque ne
quamquam ab aliqua bestia possit ledi sed intrans
aquam dilatat se atque extendit que ta-
nes appinentes quamque capit prede gra-
das quosque panzam et captum occidunt
Spiritualiter quando homo stat in sui ipsius
consideratione et colligit. Vnde fera et petra
illa refert gratiam deo securus manet sub
petra que est christus per manet cum armaturis
bonarum cogitationum armis ut nulla fera
temptatio prevaleat adversus eum sed intus autem
vero iniustalium passionum dilatatur propter multa
desideria erga eum ideo statim parati sunt
tamen i. demones infernales rapere illu-
vius eum capit panzam ubique omnes incede
de alius ut capit primam propria opera
suggerendo et sicut infra petre subsidio de
fectum vulnerant et occidunt quia qui per
affectum magnis diviciarum mundi descendit
subiungere et occidere in illis ffiagem a.
Multiplicate aque diluvii extincta est
omnis caro que erat super terram Spiritualiter
homines relinquentes christum i. ipsius doctrina
multiplicata afflictione affectione cordis
ita hic in diviciis capiunt et perdunt
unde Vnde quia in mortibus carnales igitur
homines cum dedicat habundancia et divi-
ciarum affluencia extolluntur. Sed quando nesciunt
subito rapiuntur et diviciarum affluencia
extolluntur et dum pedes fixisse credunt
repentino intuitu ad yma descendunt vnde
et quando dedimus aurum sufficiat
a Ecce litteras tuas hic ostiatores quos
rantes in patria dominum in auctoritate pecuniam

extrahi et eas inde reddere est necesse et alia
littera preze consuevit componere cum in auctor
ribus illis qui societatem habent in patria a
quam isti nolunt accedere dant igitur illis
pecuniam sub cyrographo illam recepturi in
civitate et videmus quod in istis comuni-
tione etiam ipsi viatores. Volunt et multo
plus recipiunt securiter quam deducunt quia
pecunia plus indiget ubi reddatur quam ubi
datur. Spiritualiter nos sumus in quadam patria
de qua non est possibile aurum extrahi vel
argentum nec quod quam pertinens ad petitionem
Nam in exitu mortis hic ordinatus est mors
hic scrutator qui omnes cogit omnia hic relin-
quere. Dicit in quodam sermone quidam magister tal-
consistit ianitore ubi ut in apportum pu-
tat demundi facultatibus vim tam culpa-
menti credimus et nitimur regum invisibil-
ium committere ut prius hic portare angusti-
am dormientes. Igitur si nolumus aurum nostrum et argentum
desperum et auctum atque multiplicatum recipere
in patria celesti ad quam tendimus gratiam et com-
ponamus cum gentibus quorum est illa pere-
grinantes cum illis dantes quia eos hic
quos illi receptum sunt hic cum viatoribus
sunt pauperes. Ait ipsi pauperes spiritu quasi i. e.
illos debemus bona temporalia tradere sub cyro-
grapho publici tabellionis et sub testimonio
ad eum dicentes Qui centuplum accipient et
vitam eternam possidebit Tempore eum debito ubi
reddere totum studiet in ubi legitur quod thobias cum
esset dives prestavit Gabello in Rageti
civitate x talenta sub cyrographo dicta a
geli qui non solum x talenta recepit sed et
plenam regalibus cum hereditate eius sponsa
obtinuit et rediens patri in suum restituit
et cum ipso feliciter habitavit Spiritualiter
Thobias qui dat Gabello x talenta sub
cyrographo est dives qui tribuit elemosi-
nam pauperi habundant sub spe remunera-
promissionis tunc et iste dives in paupertate
et civitatem in morte veniens exspoliatus
bonis temporalibus et pravis inter patres luce
ignis pergit Thobias mortuus cum cyrographo
quem prius relicto corpore ascendit cum spe recipi-
unctionis eadem boni angeli comitantur
et ante eos sum quod tribuit recepit sed efficitur
inter patres sponsus et ipse colletas in gloria sum
ad corpus suum rediturus quod illumabitur per visus
gloriam ut simul in eterna beatitudine possit sedere

habitare certe quam bonum est cum pauperibus
inerrari. Unde Augustinus in quadam epistola si vis
esse mercator optimus fenerator egregius da quod po
teris retinere ut recipias centuplum da tempora
lem possessionem ut consequaris eternam beatitudinem

esurivi et dedistis michi manducare — elemozina
ait homo ipse famis hic et pene
ies et pauper quando plus gaudet accep
ta buccella panis quam si ipse habundante
daret sibi que. Spiritualiter dum similis erat
ma christus est pauper et egenus et sicut habi
tudine egenorum quos cum oz mittit pro
Tibi derelictus est pauper orphano tu eris ad
iutor. Igitur pergit hospitatum pro deo divitum
mendicando. Apocalypsis 3 Ego iam sto ad hostium
et pulso. Tanta est in aliquibus corporalis
affectio et amor addivitia quod exceptis
ad illi dare recusant. Tales cum divites appa
rent largitate ad tollendum quod dederat ad
extinguendum manum adversarium figura. Regum 1
legitur quod cum David deiectus esset a facie et
largus quod cum David deiectus esse a Saule et
magnus atque profugus cum pueris nobili habi
taret in monte misit nuntios suos ad Nabal
qui pecora tondebat ut sibi et pueris de aliquo
sed victu subveniret qui respondens atque
cum rubore deiectus pueris David in dicens ego
dabo cibaria que paravi meis et profugis
qui cum eo sunt. Sed audiens Abigail uxor eius
munera fecerat David animatus asinis panibus
que refectionibus obviavit David ira iam
veniente extinguendum Nabal et omnia que possidebat
eius placavit illa David et mitigavit iam in
amorem unde quod in ad paucos dies dictie
durit viro suo Nabal assumpta est in spon
sam David. Spiritualiter Nabal in genere divitis de
pendiatis per David vero christum qui profugus et de
iectus est a mundo cum pueris suis et cum pauperibus
requirit divitem ut modicum tribuat propterea
nos si nichil reddiderunt atque dives dicens
vel christus dat in occisor quod dedi tibi denuo
quero da et reddo habuisti largitorem me fac
me debitorem habeam te feneratorem temporalia in
das et eterna ... tibi restituo et in te reddo
si indicat quod indicat nescius esto credulus dives
tam vivit deus est cum auro domus christi ...
dabo istis pauperibus quod filiis meis tam
ta labore congregavi. Exortant igitur sic adiutum
ut misit super vindictam malefactoris in ten
dat et sibi rebellem punitur tam in ipso qui
in rebus sed cum politica ... hinc illustrat co
ius ... rore mei operibus deus obviat non
differat ... dicit ... ad ... de nec in ...

quo facto deposito rore in memorem effectus sponsa
eius. Ecce quam bonum primum reddere unam pe
ctam. Clamat deus in dominum volo qui quod ... ei
deus dos denegare ab eo quod desiderat inutilis
negare petit dicit in manu vero sine tibi humana
manu petit vel largiatur tibi divinam primam
tibi manu per quam liberari posset a mundo quia
tibi manum per quam liberari posset a mundo quia
pectoris meis est denuicta sic ... de
ad plurimum non debuit mea non solum tamen sed
venit sed et cetera suam tenetur

Redde quod debes ait uix cum dives ire — elemozina
gione ipsa manu securam tenet et pon
tes aptos ad transeundum per flumina fluen
tia construere debite post a transeuntibus per
illos posset pedagia et precipue si ille magis
principes fuerunt. Spiritualiter via pertinet inter
adeo periculosa ut ad adventum sunt ut nullus
pellam transire possit illesus pro omnibus consilio
qui ... non ... deo veniens christus pon
tifex futurorum bonorum suis sumptibus et expe
nsis suis fundens sanguinem nostrum et servitium
sed sum fundens sanguinem nostrum ipse ordinavit peda
garit nobis manum inter eo ipse ordinavit pedagia
ut solum a transeuntibus illa tunc collectores
sunt pauperes figura 3 regum 4 Salomon subiecti regi
in totius orbis et in principe ordinavit gentes
que colligent vectigalibus que tenebant
regi et recepta illa regi putabant. Spiritualiter
Salomon rex pacificus fuit christus sub cuius
regno orta est habundantia pacis inter
nos et deum. Ipse igitur in deum est nobis
transeuntibus fecit servitus ducentes vero transi
tum ad celum sed ordinavit gentes sua pauperes
sed petentes quod a transeuntibus debemus
recipiant per eam quod pauper accipit sed
accipit ... homo pauperi tam ut accipi
accipiat da ... ut accipias regnum da
ad celum da nummum ut accipias regnum da
nummum ut accipias totam da pauperi ut des
quia quid quid pauperi dederis tibi dabis
et quod pauperi non dederis habebit alter
consequitur et pax pono si erit iste qui nobis tantis
sumptibus omnia paravit adiuta ... et suffi
cit nunciat ad retribuendum plus quam ipse
tribuit nobis ideo si nos ... dare cum ali
ud est responsum eius unde ... in ... dedi
da dominum Ubi totum inquit me debeo pro me
facto quid addam pro me iam refecto in cum
tam facile refectus sum quia factus sum primo
ipse michi dedit me ... dedit sic et ubi sic in
dedit me michi reddidit datum ergo et redditum
me pro me dabo et bis me debeo sed quid deo pro se
data tribuam vere si me milesies rependere
possem quid sum ad deum meum — elemozina

s simulacra gentium argentum et aurum
ps. 113 quod aurum et argentum et omne
metallum fulgidum fedat erugo
nisi sepe manu ducatur et tergatur. Hic patet quomodo
pecunia abscondita que tamen aliquando supue
niet rubigo quod nec ymago nec littera legi
potest // Spiritualiter aurum et argentum et
moneta omnia hec facta sunt ad humanum
usum non ut abscondita reserventur quod si tar
darent eruginem et erugo illorum surget in
suorum possessorum testimonium in conspectu dei.
Ideo debent divites superflua pauperibus
elargiri scilicet necessaria retinendo et quod contra
humanum caritatis usum fit depreda pauperes
corrigentur per Iacobum. Tertium est quod cito et
maxime exigit quod sufficit mente avaritia tamen
quod homo multa recondit non scilicet pro aliis
ad suum placere et postremum in puteum tenebratum. Exodus 32 magnates Israel fe
cerunt vitulum conflatilem ex auro et argen
to appellato recolto que adorabant ut deum
sed Moyses descendens de monte vitulum
redactum in pulverem quem ponit ad aquam
quam dedit peccatoribus bibere in penam peccati.
Spiritualiter magnates Israel sunt divites huius
mundi qui pauperes despoliantes aliquando
bona illorum recipiendo aliquando elemosinas
quas illis debent denegando.

elemosina

c onfluat simulacra i. corum superflua tegunt
auro et argento et vestibus preciosis
et pascunt superfluis et delicatis cibis sicut
legitur Luc. 16 de divite illo epulone qui pur
pura et bisso vestiebatur et Lazaro paupere
atque pleno ulceribus negligebat. Descendens
corpus in medium cum impiis et immiseribus
ipse redactum corpus ipse in pulverem tradet
vermibus devorandum quia elemosinam quam pau
peri crudeliter denegavit proprius germinibus
postulans non accipiet sepultus in gehenna posi
tus per Iacobum ipse est igitur qui induebatur purpura et
bisso quia eodem abeuntibus bissus non defendit purpura
non resistit in inferno desinit cetera etc. et ipse ut in
dives estimas fidos qui aliquando insultabas qui
bus artificiosa nuditate vestitus quia eodem
ubi sunt tormentis tortulam tuorum ubi sunt honorta
assumere pauperis non in inopie delicata que co
pus ubi sunt fluxus leprosi ubi sunt flumina unguentorum
tuorum ita omnia perierunt nunc tunc quod sitis ad minime
tamen digitum si unquam si unam ... pauperi non dedisses fi[illegible]

elemosina

c onfugiate illi fodientes
ps. de rebus Iacobus de [illegible] laborabunt nec

rarius militibus sicut armate milites vestit quorum
vitas aut ducis in ... flumine adversus hostes
est quia principatus cum hoste ducis labor per
suadet militibus in ... nos et semper in
dies plus mentitur ... que est militia assidua
ideo dei qui ducit pugnatores stipendiis quibus sunt
tam et amabiles ut nunc ipse congregant nos
in inimicos defendant hii milites sunt pauperes
ideo si elemosinis contentur et pascat principes
decorum labore ... illi complacere humana ...
to tempore ... quando ceperunt sua ...
Et quando reges cepissent Loth et familiam eius
et spolia Abraham congregato 318 vernaculos quos
nutriverat abundantia perceptus est ... et reges
quibus fugatis et prostratis reddunt ... sui
Loth simul cum omnibus que illius erant. Spiritualiter
in reges sunt in prima desideria quibus in ipsis con
sistuntur adeo ut sepe captivum ducat spiritum
et tamen ... ... qui totum corpus honestate
subripiuntur ... vernaculus est sub
nutriendum probes 318 vernaculos subaudi hu
ius generis quibus tres modis subveniuntur scilicet elemo
zinam largiendo scilicet consilium dando et cordialiter
compatiendo. Unde nos exorcizat ab elemosina
rum largitione. Unde Augustinus super psalmos: Si potes igitur
dare substantiam da; si non potes affabiliter
fac te scilicet consilium et compassionem ... dei in
bonitate ubi non in uiciis facultate nemo
dicat non habeo tantos ... ne elongantur
hic Augustinus. Ideo si pauperes stipendiis armamus
tunc non possumus hostium expugnatula ...
nus hostes obtinuimus scilicet hominem
... que et sic rapiendo ... per
hominem interiorem ut in conspectu dei ... pug
nam intendimus et sic liberamus totus hostis ... ...
mo ab homine pauperes ... Unde per Iacobum
... illud ps. 3 ... in tribulatione ... et
dicit in quodam sermone cum se ... peccata
secula ... elemosina ... ...
... et presidium scilicet ... pauperes ... noctem
iudicis mala liberator illi deus ab ... ... amala
pauperem illi liberavit in Augustinus ... ...
... audiet qui pauperem ... clamantem audit
non videbitur ... malos ... ... bonos paup
... fecit ... ... dic mala ... dic ...
sine pauperum vocatione ... sine ... ...
... peccata que pauper ... ... non po...
que ... pauperem ... ... per Iacobum

q in habitare fecit filios in domo ps. non
ex parte ... potenter ... plenum
... sibi quam ... primum ... ...
affectus ... alios ... nobilior ... ... Augustinus
in soliloquiis ... omnia ... facit ... supremum illi ...

pe familia Christi eciam adessetur omni ut
pomum sit magis altus deus cui Angeli oper
arii tua semper una et eadem tenuit in celo
angelos et in terra innumerabiles non superior in illos
ordines infiniter magistros Sicut enim nulla manus ange
lica ita nulla possit tangere terre invitacula sic
nulla celum ita nulla posset tangere arborem fo
n sicut nulla terra sic nulla omnium capillum
album posset facere nigrum Sed operi manu tua om
nia pari modo sunt possibilia Omnia quecumque voluit
fecit in celo et in terra et in omnibus abyssis hec
ingenia patet igitur quod sit super naturam similem petere fru
ctum et sola dei potencia posse fieri quod
non valet in terre Spiritualiter peccatoris anima
comparatur sibi cum vero natura sua ipsa est producit
plurimos fructus quibus possit eterna possidere
hereditate non valet fecundari nulla huma
na arte nisi pauperes aliqui elemosinis re
fecti in ipsa petra levant salute Augustinus in sermone
27 dicitur dicit enim fecundus est ager pauperum
cito reddit donantibus fructum via celi est
pauperum venit ad patrem incipe ergo erogare si
non vis errare Figura genesis 19 ubi legitur quod
postquam abraham pavit peregrinos buccella
panis statim facta est promissio de ysaac in
cuius semine erat benedictus totus orbis et
concepit et peperit sara virgo cuius filius ihesus an
tiqua Spiritualiter si pauperes peregrinantes
et vagantes primo domum reficienus nostro
elemosinis adhuc concipiet et pariet ysaac id est
bonum opus parturit quod erit risus et gaudium
coram deo et angelis eius luce sufficiente nobis
dicetur id est in morte cum venerit examinetur cum dicetur
dictum est Venite benedicti patris mei quia etc. et de
inde patet igitur quanta sit elemosine fecunditas que
similes facit petere super humanas artes pe
tram in quadam simili in regno celorum cora
omnibus angelis in quietem requiescentem quod abel
passus sit quod predicavit in diluvio Noe quod abraham
fidem suscepit quod moyses legem tulit quod
petrus supremus tenuit ascendit deus tandem
et clamabit solum quod concedit pauperes
in die elemosine

a Audi filia et vide et inclina aurem tuam ps

Sermo ergo gentium Berus ergo nomen beniugem in dicitur
tam et bonum ita est propter tercium et ysaias quia hec iudeos
tenet obstinata et nescivi nunquam hec Bos laspidus
ecce quia habitacule inter spinetes quam est tale obsti
nata in malicia sua propter in hoc in agrorum
quibus vi penitens abiicienda Spiritualiter synagoga iudeorum
sicut semper fuit uxor pessima et super prior vivos alios
sibi induxit turpissimos amatores scilicet diu
ersa ydola et diversa peccata propter quam erat deo
suo et sponso ysa. 43. in iniquitatibus
tuis laborasti non dixisti quiescam
ergo ipsa incensa est et ipsa oblita est mei
hec ysaias ideo hec synagoga iudeorum deo ingrata
obstinata in sua malicia et facta terra iuxta
vero celi pristinum demorum repulsa est et alia
obediens et humilis que audiens animo
dimittit domum scilicet ecclesia introducta est et dotata
in sponsam figura hester primo ubi legitur quod assuerus
rex maximus quarto anno regni sui cum
principibus suis et septimo suo iussit vasthi eunuchos
nomine vasti regina ut ostenderet magnitudinem
glorie sue quam aliquam decoravit hester ultra
glorie sue quam aliquam fuit hylarior et deuctate
die quiniem qua sit convenior que venire contempsit
sopitus contendior que venire contempsit
nec regis imperium adimplevit Unde rex ha
bito consilio declaravit suam quod regina vasthi
amplius non esset regina ut videret amplius
voluntas facere regis et factum est et introducta
est hester loco sui que non erat deterior suo
quam ipse sunt dilexit et in loco vasthi
regnavit hester Assuerus qui interpretatur beatus super
omnem nomen est ipsum qui tam splendidus est
cum quam principibus scilicet suis iudeis venit
tercio anno scilicet ipse ergo fecit quiniem celebrare et
pascha redemptionis humane scilicet ultima
die qua vivus erat innatissimum scilicet paginis
eius fuit pomum prius tam habundeque diffu
sum et ideo fuit primor ad indulgendum
et fervencior quia scilicet prius terre fervoribus
exoravit quam latro in paradisum promittebat
et ipse pater scilicet sancta corpus lavit in ipsa nova
synagogam ut ostenderet gloriam illius id est ut
videret apostolicas et septuaginta et ysmaelitas et
venire contempsit / quoniam et omnia sensibilia ad eum
venient nam lapides terra sol sepulcra
et velum templi omnia clamaverunt ecce filius
dei erat iste Verum non dicit esse hoc ipse sed abstinet
sponsa tua illius despexit ideo et ideo lavit est
sinagoga sua et sic sponsus eius veritate promissa fa
cit dum non amplius iudeorum per obsequentes
non et dorsa tota scilicet etc. Et sic iacuit et
hester abscondita scilicet ecclesia que non erat deterior suo hec
id est notata deus id est deus sponso suo et sua humilitas
fidelis facta et idolorum ydolorum cultu ad
hester sponso suo per spiritualem ad quem in an
nis die in Et subditi filii ac mecum sunt in

hanc igitur sponsus ornavit perlegis et
margaritis appendens ad aures eius propter
gemmas quatuor hanc non sufficit esti-
mare quod repromisit deus diligentibus se
Cor. hanc rex introduxit in thalamum
suum regem christum sine fraude et sine dubio corrupti-
onibus lex primo dedit. utrumque attendentes
iudei ut adiuvent pagani tunc contra con-
scientiam phar.... precedit dominus indicum potuit
attende domine si error est ate ipso decepti su-
mus nam ista tantis signis et prodigiis con-
firmata sunt et talibus que non nisi per te
fieri poterit et ecclesia assumit scripturas ubi sunt tra-
dita sunt tunc summa et auctenticata atque
ratione probata te ipso cooperante et sermone
confirmante sequentibus signis

ecclesia a Refecta scripturis tue sanctis pandens
paterfamilias semper paratam habet
filiorum refectionem martha vel alias
parat escas vero tamen ibi inveniuntur duplex
refectio scilicet prebendis secularibus cum familia
communia fuit et professis cum delicatis refecti-
bus spiritualiter christus est paterfamilias
omnium fidelium ideo optimam facit scilicet promissio-
nem martha de spirituali annona quia est
panum panem qui de celo descendit iterum
sacra scriptura que dicitur cibus ubi habundant
inveniuntur iterum fermentum prime qua deficien-
tes recomendantur deo scilicet iste est panis fidelis
scilicet maior sed cum pervenimus ad festum beatitudi-
nis eterne panis nobilior ministrabitur ubi
quia que non credimus et sola fide sumimus
videbimus facie ad faciem ecclesia ... in archa fe-
derati erant tabule manna et virga aaron que
floruit spiritualiter in ecclesia est manna celestis
panis scilicet corporis christi continens omnem suavitatem
gratie sunt ibi tabule scilicet nove et veteris legis
quibus informantur et destruunt nostrum demaque
ducunt ad celum. tertio est virga prime qua floret
anima nostra et producit fructus splendidos miseri-
cordie dei quibus videntur habundanter indulge-
ntiam sed cum pervenimus ad festum fructuum ha-
bundantius quam sperabamus ibi recolligemus
perfectus et dulces quia in quadam canticis duas
sed mens una qua intres colligitur nunc gaude
atque in utraque vita offerat hic per spem consum-
mationis illic vero super ... laudes

ecclesia a Vi navigat more in navibus per quam
dominus navis agitatur fluctibus videntur
non ferunt scilicet dulcedine quia tanta est
intentio eorum ad artem nautarum propter maris
pericula non potuit attendere ad aliud sed tracta-

navi ad portum et venditor mercibus tunc prepa-
ratur multitudo spiritualiter quia dum summus in ista
vita navigamus in ecclesia militante circa spem
sunt et sic tribulationum procelle quod presens passe-
rimus ... non possumus tunc narrare contempla-
tionem celestis sed cum navis sit portu
... tunc pulchre fidelium ... tunc siccum
nante scilicet fidelis ... frumentum que instruc-
to ... obliti amore ...
... et tunc cessabunt fluctus et angustie
... adversitates ecclesia genesis 8 ces-
sabunt aque diluvii aqua quievit in monti-
bus armenie et aque ipse archam elevantes
... spiritualiter per archam sic aqua diluvii
agitatam videtur militans ecclesia quam impii
multiplex procella conturbat non tamen quanto plus
vexatur tanto amplius ascendit et solidior
efficitur unde hylarius hoc est proprium ecclesie quod
dum premitur floret dum opprimitur crescit dum
contempnitur proficit dum leditur vincit dum ar-
guitur intelligit tunc stat cum superari videtur
hec ylarius igitur hec navis et semper in agone
est donec compleatur numerus electorum sed eo completo
requiescit in monte dei et habitabit in loco
sancto eius unde quasi in quadam epistola archa in
qua cessante diluvio in monte requievit quia
metaphorice tempore deficiente tunc malorum opere
feliciter tunc requiescit in celesti patria sancta ecclesia velut
in excelso monte requiescet

ecclesia Per celi gloria stellarum ecclesiastici 43 ideo quod
est quedam stella in firmamento que vocatur
polum circa istam sunt septem stelle circuien-
tes super illam ut nunquam eam deserentes et vocan-
tur arcturus vulgo currus vocatur spiritualiter
ecclesia militans assimilatur stelle supradicte immobi-
li propter firmitatem et constanciam fidei et nulla
concussione quamvis magna unquam potuit remo-
veri a fide que christo totaliter est coniuncta unde
quanto amplius premitur efficitur quia in moralibus
Tunc sancta ecclesia palencius in virtute firmatur cum a recte
sue puritate frangitur sed circa sunt septem stellas
scilicet septem virtutes 3 theologice et 4 cardinales
que nunc per ... transferuntur in ecclesia et nunquam
ipsam deserunt ecclesia apocalipsis ubi beatus iohannes vidit
in medio scilicet candelabrorum similem filio hominis
qui habebat in dextera sua septem stellas spiritualiter
per hunc similem filio hominis subaudi ecclesiam
que similes mores et moribus sponsi habet
cum deus ... que et si stella et ipse sponsus
per quandam similitudinem et de apocalipsi 22 ego sum
... et ... stella lucida et matutina

igitur etiam vii stellas in dextera sua quae vii
notant virtutes quibus omnem conatum
rationis dirige. Nam in fidelibus et nostris accedentibus
sub lumine fidei karitatis et spei scilicet trinitatis
tribus prebet ut ipsas ad summum reducat communis
fidelibus nostris qui scilicet trinitatis articulo communi
ecclesie sequestrit iiiior cardinales virtutes
[illegible] disciplina ut moribus decorentur. Quia
ut reddat omnes unius moris habitantes
in domo omnis mundi in suo pectore [illegible]
iiiior pertractans illud Job 38 cum faceret
[illegible] est igitur [illegible] quia considerare possum
vii quidem stellis voluit. Et iiiior quidem
dominus clenat atque una [illegible] in clinat modo iiiior
3 ipsius [illegible] et [illegible] ipsius [illegible] dicit et etiam
ita nostris infidelibus scilicet trinitatis veritas status sui
per quoddam modo mutat

Cum flatibus [illegible] iiiior scilicet
principales sunt venti mundi scilicet oriens
occidens auster et aquilo quorum in motu mare
una tempestatum pestis. Nam mare non fluctuat
nisi concussione ventorum. Spiritualiter [illegible]
[illegible] periculosi navigantium iiiior [illegible]
[illegible] pestem maximam induxerunt. Nam
ab ipsis [illegible] non defuit [illegible]
primo ut ita dicam [illegible] fuit a Judeorum [illegible]
[illegible] tamquam aboriginali plaga [illegible] et fluc
[illegible] redemptorem [illegible] et ipsius [illegible]
[illegible] omnes fluctus tuos induxisti super me.
Secundo a [illegible] gentilium quorum [illegible]
frigidi et sicci a [illegible] solis lune et [illegible] calide
[illegible] [illegible] paganorum [illegible] aquam
3o [illegible] hereticorum qui australem [illegible]
fecunditate [illegible] [illegible] flatu suo
doctrine pestifere [illegible] induxerunt [illegible]
[illegible] possum dicere quod fuit malorum [illegible]
[illegible] que a magnis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible]
[illegible] possumus dicere quod [illegible] plaga est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] habet [illegible] Daniel [illegible]
Daniel [illegible] bestias [illegible]
et post eas [illegible] bestias [illegible]
quarum [illegible] sicut leena [illegible] alas duas [illegible]
[illegible] et habebat tres ordines dentium et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et habebat
[illegible] capita [illegible] nomine non cognoscebantur
[illegible] omnibus [illegible] dissimilis [illegible] et
habebat dentes ferreos et quod dentibus non
[illegible] pedibus conculcabat. [illegible] hec iiiior
bestie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Nam [illegible] duas
alas [illegible] sinagoga [illegible] [illegible]
et lege quibus [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] meditatione [illegible] [illegible] depositis
[illegible] et [illegible] est [illegible] gentes [illegible]
[illegible] et nequitia et opera illorum [illegible] per
idolatriam [illegible] fecit illud [illegible] [illegible]
quia [illegible] redemptore suo facta est illa
sicut [illegible] in psalmo 13 12 Et non solum [illegible]
[illegible] in membra [illegible] [illegible] posteras
filios [illegible] [illegible] [illegible] bestia
[illegible] gentilium [illegible] que [illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] concupiscentia carnis concupiscentia oculorum et superbia vite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] deponentes [illegible] [illegible] supposuit
[illegible] [illegible] vero bestia pardo similis
[illegible] qui [illegible] et [illegible]
fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capita
[illegible] quod hec bestia [illegible] habuisse [illegible] capita
qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doctrina [illegible] [illegible] bestia [illegible]
[illegible] doctores [illegible] [illegible] vero
terribilis bestia hec est [illegible] [illegible]
[illegible] nomine quia nulla est causa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] nomine quia nomina [illegible] qui [illegible]
[illegible] bestie [illegible] [illegible] [illegible] in fronte
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Apocalypsis [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hec bestia dentes ferreos quibus [illegible]
[illegible] devorat quia [illegible] [illegible] [illegible] bestie [illegible]
[illegible] dentibus ferreis id est ense et gladio [illegible]
[illegible] Job 13 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia hec bestia [illegible]
dentibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pedibus dentibus conculcat [illegible]
quibus non est [illegible] arma [illegible] [illegible]
affectibus et voluntatibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fluctuant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] filiorum [illegible]
filiorum quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] possum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magnum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non fecit [illegible] [illegible] salva

etiam

6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sedes eius regis est ecclesia sancta ad illam namque
conveniunt plures animas post cuius dicitur loquuntur sa-
-cut sedes decenti fulget decore ut in illa appa-
-ret regis magnificentia. 3 Regum 10. Ubi legitur
quod Salomon fecit in domo Libani thronum de
ebore grandem et vestivit eum auro purissimo
et thronus ille decem gradus habebat et sum-
mitas eius rotunda erat in parte posteriori et
due manus hinc et inde tenentes et duo leones
stabant iuxta manus et leunculi stabant super
gradus. Et in illo throno rex Salomon sedebat
et illam attendebant principes sicut loquuntur
regi. Spiritualiter per thronum intelligitur ecclesia
necessario que per thronum dicitur de ebore propter candorem
et puritatem quam membra eius recipiunt
in baptismo. Cant. 4. Tota pulchra es amica mea
et macula non est in te. Vestita est auro puris-
simo quia fulget decore caritatis. Luce 7. Hec vero
gradus quibus ascenditur ad sedem quia ibi sunt
septem sacramenta quibus clerici ascendunt ad vitam
eternam veniendum et sunt ibi leunculi 12 quia
ibi fidei articulis decoratur et illustratur.
Et per thronum dicitur super gradus illos stare qui que
misericordie sanctam fidei robore confirmantur.
Hinc et inde due manus regunt quia natura divina
et humana in una supposito i. in Christo sustentantur.
Tenentes sunt iuxta manus duo leones s.
duo testamenta vetus s. et novum quorum rugitu
ut patet ecclesia ab hereticis et scismaticis defenditur.
Nam Judeos [illegible] contra ecclesiam obiciunt
veteris testamenti rugitus in clamoribus prophetarum
ut patet de eius adventu incarnacione nativitate
passione et morte et [illegible] patet in [illegible] et mul-
tos [illegible] hereticos alius [illegible]
s. testamentum novum ut sunt evangelium et epistole Pauli
et alia scriptura sacra [illegible] tempori
candor lucidissime [illegible] sicut summitas
throni rotunda quia [illegible] dispositione dig-
nitatem ecclesie reperitur [illegible]
[illegible] regina sedem sedis ad fidelibus
seculi venerit tamquam i. peccata et delicta dicuntur
confitentur et ab ipso plenius [illegible] tempori in
eadem [illegible] Augustinus in quodam sermone de dispe-
ratione ecclesie. Est inquit ecclesia [illegible] reden-
[illegible] que nos admonere [illegible] ad salu-
tem [illegible] plus [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in genere [illegible]
[illegible] patitur [illegible] et de paradiso
[illegible] celi [illegible]

ecclā Omnium tua [illegible] sedis [illegible]
[illegible] [illegible] quia ibi gentes [illegible]
[illegible] ibi [illegible] gentes ad loquendum [illegible]

ultimo de amenissimo thalamo ubi est quies ro-
et ubi aliquis cum magnis familiaribus se-
tum sunt consilium. Spiritualiter ecclesia est domus optime
ordinata quia est ibi magnus introitus ma-
nus et latus propriam in indulgentie ut omnis
multitudo volentium intrare largam inveniat
[illegible] sive sint infideles per baptismum
[illegible] sive sint peccatores fideles per lacrimas
[illegible] sunt atrium [illegible] ubi que-
runt fideles ad loquendum Christo regi suo per devotam
orationem ubi cum ipsa petentur [illegible]
dubitent exaudiri. In tertio ultimo est ibi thalamus
secretior i. contemplationis actus in quo cum
Christo [illegible] familiaribus [illegible] ubi
sunt repositi [illegible] thesauri [illegible]
22 In introitu templi erat piscina ubi lava-
batur aliqui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad altare in templi ultimo [illegible]
[illegible] ad [illegible] qui dicebatur sancta sanctorum ad quod
solus summus sacerdos semel in anno intra-
[illegible] spiritualiter [illegible] per piscinam aqua
baptismi similiter et lacrimarum nam quod [illegible]
in infidelibus alia facit in fidelibus peccatoribus
[illegible] ad gratiam. Nam quod fecit Paulo
baptismi aquam lacrimas fecit Petro [illegible]
aqua baptismi a Paulo [illegible]
[illegible] Petro lacrima [illegible] negationis
[illegible] in [illegible] tunc [illegible]
[illegible] inquit [illegible] [illegible]
[illegible] negationis [illegible]
baptizatos. [illegible] inveniunt ibi altare in quo
subaudi [illegible] [illegible] que [illegible]
est in [illegible] cum apostolis simul congre-
gati sunt in laudem dei de [illegible]
in libro [illegible] cum congregati
unanimes sunt magni et [illegible] in [illegible]
est contemplationis ultimo inveniunt sancta sanctorum per quam
designatur superior contemplatio [illegible] ad [illegible]
[illegible] solus [illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] negotiis [illegible] [illegible]
[illegible] quod sacerdos [illegible] sanctus [illegible]
[illegible] in nobis [illegible] [illegible] affectat
est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sacerdoti magnus qui relicta turba foris solus
intrat ad sancta sanctorum [illegible]
[illegible] familiariter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contemplationis [illegible] [illegible]
desideriorum tumultu [illegible]
[illegible] possimus [illegible] [illegible]
[illegible] tue divisionis [illegible]

titudine longitudine et profunditate hec inde
in intellectualibus quam in materialibus Exemplum etiam
delicium est quoddam corpus cuius christus caput est nos
vero membra eius hec eciam quandam longitudi
nem quandam profunditatem plus quam mente putes latitudinem et
altitudinem scilicet dilatatum sive ... ut nostrorum filios
sive capud hoc etiam suam altitudinem ad
in celum et exaltati non attingunt figuram est in
archa noe in qua tempore noe genus humanum salvatum
ut a diluvio unde quodam modo dicit textus nam
longitudo eius fuit 300 cubitorum altitudo vero 30 cu
bitorum et latitudo 50 et in summo 1 cubito con
summabatur spiritualiter sancta ecclesia in qua per baptismum
etiam salvantur habet longitudinem quia tol
eranda docet per longitudinem mente precepta tum
fidem et karitatem et spem sed in summo mente
unitate consummabitur in uno quia cessabit fides
et spes sola relicta que permanet caritas Alti
tudo vero est 30 cubitorum per quam significandi tamen
altitudinem qui tante excessit altitudinis ut nec
possit humano intellectu attingi Et hec altitudo in
uno consummabitur et quantum super dicitur una est
eorum substancia Latitudo vero omnis est 50
cubitorum et denotat spiritus sancti graciam per quem ecclesia
in dilatatum extendere multi hec in gratia datur
est 7o die ab exitu egypti quia victoria figura altius
in 70 anno iubileum notatur in quo servi liberi
fiebant tam apertius per quem spiritualiter
anima per spiritum sanctum graciam liberatur tam a peccato mortali
quam a criminali propterea quod ecclesia sancta est archa
in qua quos deus inmanet seu elegit salvandos
salvari debent et extra archam exclusi salvari non
potuit Unde augustinus de fide ad petrum Extra est
quidam fons iusticie a ... omnium quam orat in
quam opera sine ecclesia catholica potest ut baptiz
atus aliquam prodesse potest ut opera inde sic forte ut
minus torqueatur hec augustinus

Nam magna multitudo dulcedinis tue domine

q — quam abscondisti timentibus te. ps. Non potest plene lingua
indicare ab alieno adiecta quam sepe depa
ecce nam si homo de mensura indicat de sapore
fallitur quia in eodem in dicabit amaro dulce
Et ... sunt non potest lingua loquens describere
in ipsa adplena ut animus capiat pauditum que
sunt ipsa ... non illa non sufficit ipsa describere
spiritualiter terrena gerit et spiritualibus aliena capere
nequaquam potest consueta sit superiora rerum dulcedo
Nam quod dicta est de terra loquitur 3 Joh. iij in mortali. Car
nales homines putent non diligere consueta sunt terrena
gloria attendunt et eum perhibent ... civitate
non considerant cursum stacionis et terre rebelles
sunt ... habitaculum Et hec gustaverit
ubertas dulcedine dolis dei et que ... deli
quentibus ... cum ... ista que ... augustinus
sunt et reges terre ... apud ... notus de
plena loquitur ... dulcedine ... sensus ... dicit

humanos reddit non valebant ipsius ... ...
et gustans ... sanatum est palatum quod
prius erat infectum Et ... ad
suavem saporem volupturis que prius dulcia
erant Et illa ... comparata absinthio ama
rora indicantes Et sic congregata etiam ex
diversis et distantibus nationibus propter ra
Rex ... regina saba venisse ...
magna multitudine videre sapienciam Salomonis
quam sola fama interea cognoverat instancia
conditur ... ... ordine ... ...
et laborem et ministrorum domus eius ut fieret in
extasi et non remanebat in ea spiritus Unde ait
non credebam narrantibus michi donec
vidi maior est sapiencia tua quam rumor que
audivi et dedit regi multitudinem auri opti
mi et aromata multa Rex vero Salomon
regine donavit dona inestimabilia ut
narrat magister historiarum Spiritualiter regina saba
est ecclesia Augustinus in quodam sermone de ...
cione ecclesie Ecclesia inquit est regina illa que
venit a finibus Ethiopie videre sapienciam Sa
lomonis et hec non tamen dona quam diversis iudi
cibus pertinet ... venit ergo Ecclesia ad
redemptorem suum ut de spelunca carorum dono
terrena propter vitatis hec ergo regina primo
audivit apostolis et sanctis magnalia que deus
venit operaturus venit ... sedi ad ...
Et applicata ... adinvicem ... ...
locuta est quid quid habebat in corde et perfec
labat ... adventus et passionis illius
fideliter informati ... de iudicio futuro
atque immortalitate Unde augustinus super ... ...
finibus terre ... ...
utique ... audit sapientiam Salomonis
a vero pacifici domini nostri ihesu christi qui fecit
utraque unum solvens inimicitias inter deum
et hominem instanter sic venit audire et discere
de filii dei ... et iudicio ... et ...
immortalitate et de ipsa resurreccione et glorie
hec augustinus Et tamen illa omnia per prophetas scrip
tura dedicit apostolis narrata ... compleri
... per ... ubi fidei adhesione ...
ait non credebam narrantibus ... hec donec
ut vidi hec ut audivi responsum est ei quod est
augustinus super ... etiam sapientiam ...
accepit doctrina salutis ... ...
bilem honorem agnovit cum fabricatore cele
... et potentissimum ... quam ...
videret domum quam edificaverat ... ...
hominis assumpti videt cibos ... ... altaris
... videt ordinem supplicacionum ... ...
et obstupuit ubi videt inestimabiles divicias
... sunt ... adiecit vero ... que audivi

misteria mea vincit manifesta quia tu o dul
cedinis magnitudo cogitacionis mee simplicius superat
hec augustinus Et nunc regina scilicet tota anima
vel similis obediencie donat xpo regi alti
tum thezauros et aromata odorifera altum
tum prius augustinus ubi supra Tunc misit illa
complexibus commune deo suo et per scelus dilecto
digna et valitura talenta multiplicia munera
gemmas vite et mistice margaritas diuersis
et odoramenta virtutum i. aromata compunctio
nis et suaue olentis balsamum castitatis
scilicet augustinus Et scilicet regina i. tota anima christo multo
maiora recepit quam dona incomprehensibi
lia. Unde idem augustinus abiecit Reuelauit id
quod preparat deus diligentibus se fide non
comprehenditur spe non attingitur caritate non
capitur desideria et vota superat adquiri
potest estimari non potest

fides V dicabit dominus sanguinem suum ps. Super ea magis
dampnauit proditorem quam innocentem inimicum
ps. Et inimicos meos maledixisse in spiritu
xpus scilicet publicos inpugnatores ecclesie
et fidei katholice et isti sunt infideles pro
aliqui sunt secreti proditores et falsi xpiani
qui aperte contra fideles loquntur sinistris mori
bus xpum impugnant quos in quodam sermone
multi inquit iudeorum dominum tam detestantur
quod ad fidem vero venire quasi quasi sit impossibile vero
miraculis et prodigiis Et quales isti sunt
ad fidem tales sunt isti ad conuersacionem
tales enim cum xpo dulcem capiunt alte
in altari et ipsum tradunt tamquam iuda genti
bus ad crucifigendum quia cum secretis hos
tibus sunt communis puniendi pro veniat
mors super illos et descendant in infernum viuentes
leuit. 24 ubi legitur quod cum israhelitam
contra coram et egyptum blasphemasset
nomen domini Et tunc iudices israhel habito
consilio, illum extra castra eductum la
pidari iusserunt Spiritualiter ille qui est israhel contra
pugnat xpianum de fide sed prius est egyptum et
secto esset filius diaboli Vos inquit dominus phari
sei Joh 8 ex patre diabolo estis Et ipsi blasphe
mat de ipso dei colore ideo sunt cum iusticie puniti
quia repentina iusticia ascendit super eos
scilicet dicto que continentur proditores fideles qui
continentes vero sunt de fide qui tamen ipsum vita et
moribus impugnare non desinunt sicut supra dictum est
Cui igitur dubium quod in ipso peccatores gentilem
clericum et ecclesiasticum tanto maioribus penis dignus
sit quanto maioris sunt digniti

fides D orat manus meas ad prelium ps. Hoc in signe
tis et in corpore tuo valide ut plus in
pugnam succumbunt quia sepe audientes
hostium clamores timore perterriti se conferunt
in fugam Unde regerimus deus in bello et ad mortem esse
non quia ter bellice dumtaxando vincit audaciam
nemo enim facere metuit quod bene se didicisse
credit Spiritus vita nostra ut sepe dictum est
milicia ideo in arte spirituali pugne nos oportet
assiduum maxime spiritualibus exercitium et
hec arma sunt articuli fidei katholice que
debet intellectus noster peruale adherere
et non per inuestigacionem Et hec arma perten
denda sunt in bello per opera caritatis quibus
debet noster affectus Et tunc hostis terretur e armis
quasi rugiente leone Ecclesia Neemie quibus legitur quod
tum filii israhel reedificarent templum in Ierusalem
tenebant gladium una manu et alia operabantur
Spiritualiter volentes reconstruere animam in armis
ut indicat etiam parte in Ierusalem contra hostes
inuisorum obeuntibus destrue cuius debemus
gladium fidei captiuantes intellectum in tollerentur
in obsequium vero accipe aliqui uel manum de
prestare operibus caritatis alias arma fidei
essent ociosa et sine operibus et sic essent inepti
apti ad pugnam et nos uestiemus defend
ceptabulo duobus super bellum in imaculati ac
inquit fides et caritas languestit et arcubus
ociosa temptatur incomodis remissionem calidi
insidiator irrumpit quotiens aut viri vi
bello gesta sancti insiste et glorie premie
palma victorie pax quod fidei corruptela manet

u Orat vel scilicet mas inte.
Ps. Sepe sit qui eos mas sup
gladiorum dorat scilicet benignus ut cum
qui cum hec eos tribuit sue pugnacionis
pensas Spiritualiter nos sumus omnes pugna
tores itinere deuicti ad mortem pertinet per
periculosum et ignotum ubi nullus spiritus
unum venit sed xpus benedictus nos man
festauit manum salutis per baptizmum in fide et
habens necessitas tribuit expensas per
et spem hic cum omnibus relicto peto deo
pro adpariam Ecclesia 20 14 Cum dominus volu
educe filios israhel de egypto primo apperuit
mare rubrum postmodum eos eduxit per desertum
precedens illos igne noctis et nube per diem
Spiritualiter cum voluit nos dominus educe diuinum de
cum etiam obligati peccato per primum per mare
rubrum in nocte aperuit quod effundens aquam
et sanguinem sanctificatur per baptizmum Nam id
peccato nos signamus diaboli tyrannide liberamur
et intramus iter peregrinacionis terre sed

quia sola fides non sufficit nisi sola sibi spes
et karitas connectantur. Prebuit nobis karitatem
pignus et spem promissam eius doctrina per-
henit et spem et quibus omnibus possimus
adquirere nostrum attende. Unde beatus Ieronimus in quodam
sermone: fides fortitudo est caritas et vin-
culum necesse est ut vereus est fructus ambarum
tam insolubilis maneat utraque connexio ut
cum simul non sunt simul desinit quum venerit s[ed]
... et simul sunt donec desiderium [illegible]
delicatis [illegible] impleat in omnibus que ut
spatium ut incommutabiliter videat et amet
quod vult et sine fine non diligeret nec speraret
et sine dilectione non crederet. Sed nos qui [illegible]
regnis qui [illegible] ex innocente caritate de-
notat [illegible] advenit [illegible] tolleramus
umbras nos que illos in die [illegible] absque
denotat iam superiorem spem que [illegible] affecto
in prosperis
o Stendit inclyti
Immensissima census est rex in regno
suo monetam fabricat sine qua non licet
alicui emere in regno illo et est ibi sculpta
facies regis et nomen est scriptum. Spiritualiter
eternus rex scilicet dei filius in regno ecclesie or-
dinavit monetam suam sine qua nichil venditur
premiis ad celeste regnum. Et hec est fides
katholica que continet faciem et nomen et nostra
cum Christi. Igitur tres hec moneta nec quamvis
potest invenire gratiam seu indulgentiam quibus
omnia genera meditantur. Hebreorum [illegible] sig-
num. Ubi eum beatum dicere sed quod [illegible]
ante [illegible] non fiebat [illegible] ante cum
non esset fides sed spiritualiter [illegible]
fides karitas pauperum [illegible] subaudi cor-
porum et humiliatum [illegible] et prima et cor-
pus mortificatum per ieiunia et labores. Igitur nisi
hoc [illegible] in vera fide fiat vel [illegible] est ut
perdet quam fide [illegible] qui fidem
perdit [illegible] amplius amplius quod perdat.
Si nos remanet fidei fundamentum in corde
[illegible] optimum omnia videlicet [illegible] sa-
lute necessaria invenire. Unde Augustinus [illegible]
dum ille in quo maiores divitie nullus [illegible]
nullus honor [illegible] substan-
tia quam est fides karitas que [illegible]
[illegible] Augustinus
r Reddite illum dico suo. Thobie [illegible]
magna instantia confitemur preceptore
perditam [illegible] et [illegible] et
aliis modis omnibus quibus possit [illegible]
[illegible] reddens et [illegible]
[illegible] Spiritualiter [illegible]
[illegible] karitas [illegible]
quam [illegible] in fide [illegible]

Imago igitur multum moleste portat perditos
ipsius secundum [illegible] et evangelistarum illarum
[illegible] ad [illegible] decorem [illegible]
[illegible] ipsam [illegible] per-
fectione [illegible] cum administrationem [illegible]
[illegible] sicut stelle firmamenti [illegible]
[illegible] etiam negligentibus
ipsam [illegible] dampni [illegible]
pignorem eius [illegible] eius spi-
ritualem. Ubi [illegible] quod si quis invene-
rit perditam [illegible] perditam illam reddit quam s[ecundum]
innocentem tamen [illegible] propria [illegible]
illi qui invenit [illegible] Spiritualiter perdi est
anima [illegible] cum
[illegible] tempore [illegible] quia deus [illegible]
[illegible] morte [illegible] ut [illegible] et [illegible]
tempore sua perditam [illegible] quilibet qui invenit
[illegible] reddit fraterna monitione [illegible]
tamen [illegible] et [illegible] postquam invenit innocentie
[illegible] innocentie innocentie cum nobis tamen
est hec perditio [illegible] homo
infidelis in [illegible] imago
perditam debemus reddere ad katholicam fidem
et ponere [illegible] fidelium [illegible] nostro [illegible]
[illegible] non solum quia homo [illegible]
imaginem sed quia [illegible] per fidei sacramenta
[illegible] igitur [illegible] perdita [illegible] peccatis [illegible]
[illegible] debemus Christo reddere eo quod [illegible] est eo
debemus Christo reddere eo quod [illegible] est eo
[illegible] copulata debemus cum et tenemur
maiorem [illegible] curam [illegible] domesticos
fidei quam versus [illegible] debemus reddere
[illegible] perditam ne [illegible] divinis
[illegible] perditam proximi tui [illegible]
[illegible] Unde [illegible] super leviticum omne [illegible]
[illegible] in quo quod si quis [illegible]
[illegible] proximi sui vel non [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] peccata quod [illegible] ille
[illegible] ipse per confessionem [illegible]
s Omne depositum custodi
Sicut homines [illegible] tempore deposi-
tum amici [illegible] conservandum et [illegible]
[illegible] et [illegible] illud nolle servare
fideliter et [illegible] illud [illegible] et [illegible] dari
[illegible] proditor est [illegible] Spiritua-
liter [illegible] depositum [illegible]
imaginem quam conservandam [illegible]
[illegible] et [illegible] in baptismo [illegible]
si [illegible] ipsam [illegible]
qui nobis ipsam [illegible] tradidit scilicet a Christo
qui cum [illegible] in iudicio [illegible] [illegible] fides

fuit sicut ma(n)ca q(uo)d(am) mentit(ur) p(ro)ximo suo sup(er)
deposito .i. reddita aut com(m)endata reddere
illud et commertas insup(er) Et no(n) quod si r(e)d(di)
d(e)d(er)it duplicatum reddere depositum et unum
ultra ut grave si quis furtas quod deposito
recepisset a p(ro)ximo et mentiendo negaret
illi solvet eum quia illas duplicatas et ultra
Sp(irit)ualit(er) nos recepimus ut dictum est a d(e)o
preciosum depositum conservandum sub fraude
usq(ue) ad mortem et sic illi assignandum et in
nissimo die .s. sc(ilicet) trinitatis ymaginem et hoc
preciosum in lab(or)e ut indicant qui mutaverunt
ymaginem habent delectes d(e)i a deprimen
tes ubi quadrupedum et serpentum formas
nam avari et cupidi ymaginem sibi lupi
fecerunt luxuriosi ymaginem porci invidiosi
ymaginem aspidis iracundi ymaginem ursi
superbi ymaginem leonis et de singulis igi(tur)
licuit iudeos qui recte depositum ymagi
nis sue quam tam grandi fidei sacramento
preciosum conservandam de illud a(it) Cuius
est ymago et cesaris .i. dya(bolus) cuiusmodi mel
cor(?) fallax ubi cit cesar .i. dyab(olus) repetens
quod suum est et tunc deus ei cum sua iusticia
non negabit ymo dicet reddite que sunt cesaris
cesari et que sunt dei deo et reddet illud
et qui tam plus et duplicatum .i. plus
quam peccatori in ... glorificavit se
in culpa tantum sibi prebe(n)t tormenti et luctus sed
unum plus habebit quod erit dexterius et hor
ribilius sed quod in tormentis sine carebit
ac ligatis manibus et pedibus proicietur
in tenebras exteriores ubi .c. f. c. stridor dentium
Et alibi donec reddat novissimum debitum
cum numquam debitum reddere possit et non erit
post mori numquam sine in tormentis carebit Gregorius
de mor(alibus) horrendo modo fit mors sine
mors sine morte finis sine fine defectus
sine defectu quia et mors semper vivit
et defectus deficere nescit

fides

n ubes licada obtenebunt eos non corpo(re)
aspectu inspicere solem plus sicuti ...
... cum propter excellens invisibile ... proprium ...
tatem de intuentibus sic contingit ... solem
non habet in facie nec aliqua nubes capitur in
solem et faciem quia tunc confusa et p(re)cedens
in suis ania ... et ... optime
videt a sole claritate sua que debet ...
Spiritualiter creata est divine essentie claritas
et creata est nostre impotentia cognicionis quod si
vellemus aspicere ... nostros ... ipsam
divinam essentiam statim noster intellectus fieret

tenus si volens deus temperare hanc visionem
hanc visionem adhibuit optimum remedium s(ilicet)
fidem que licet non sit lucida et clara p(re)sta
tamen nec non sufficit ad cognicionem et notici
am dei nam semper illam docet nos deus sicut
ante manum ... ubi legitur moysi tabernaculo
descendebat columpna nubis et deus loque
batur moysi facie ad faciem Spiritualiter per taber
naculum subaudi ecclesiam et per moysen qui
interpretatur assumptus de aquis subaudi fide
lem de labilibus mundi ... fluctibus ... in
terram ... ecclesie katholice vel assumptus de
aquis baptismatis ad consortium fidelium ...
apparet christus dei filius in columpna nubis
.i. in stabilitate fidei et ei ... scripturam
facie ad faciem ... enim ... ad
... gratiam ... ipse dominus ...
moysi .d. ... in caligine ... christus
... maiores ... in fide
... licet enigmata sit ... non
... altius et excellentius ...
... quam ... intellectus po
... ipse ... in quoda(m)
sermone magnus in qua ... fidei ...
... suo potest concipere quantum
potest ... explicare

... ... quis ... ...
surge ... de ... ...
... quia in conceptu femella fugit marem
... et ... concipit duos pul
los vel plures mas non mori ... non
pulli ... tunc ... et
... mater et ... ... eius
... quia mortificavit viri
... filius Spiritualiter subaudi
per has serpentes christum et ecclesiam ... ubi leo
... si christus et ecclesia ...
... metaphoram ... christum serpens
... quem moyses sus
pendit in ligno ... licet ... serpens
aliquid habeat quod ... significat ...
aliquid quod ... christus sicut et leo ...
... quod serpens ... mas ...
... femella ecclesiam ... ecclesia ...
concipit pullos suos .i. ... sub ...
illos concipit ... quod fideles ... sunt
... mortuus est christus ... fidelium ...
et ... ecclesia in ... ... concipit
... filii in ... ...
... et dentibus ... matris
... ut ipsa ... ... ululans

mortiferos ex dolore ffia Ezech. 2 c. Ubi legimus quod cum i. ebrietate collecta fuisset Sendis suo expavit pressit gemmas invicem collidentes invicem et cognoscentes per divisionem et rixam fortunam inter ipsas erit. Cum necesse fuit ut ens tempore si hoc futurum erat spiritualiter per Rebeccam significatur ecclesiam que desiderat i. de Christo vero gaudio sponso concepit vivum populum in duas partes divisorum et propter ytalicum collidunt cum invicem suum et propter rixantur et quod mocis et nulla societatum in mente rixantur et quod inter filias tot ob dilectionis vincula patitur in visceribus ex qua ipse cogitur et compellitur coram domino clamare nocte gemitum et ululatum ista plorans filias suas occisos non possunt corporaliter sed spiritualiter non valens consolari quia non est qui remedium adhibeat. Re. ergo per duo dicta. Cur dicit necesse fuit hoc tempore si hoc futurum erat que utilitas fuit in istis in sanguinis effusione si descendunt ad corruptionem per et nequitie igitur tales sunt litigiosi. Nam quos superbia dyaboli ad bella incitat in ista quamlibet bella suscipiant licite separate timenda non tantum sunt magis offensione dei suscipiuntur adiecto pacis debitas princeps bandos fuit tyrannus satagunt. Unde Augustinus contra fanstum nocendi cupiditas ulciscendi crudelitas implacabilis et implacabiles animi feritas rebellandi libido dominandi et si qua sunt similia hec sunt que in bellis iure culpantur.

v. Ista iniquitas bellorum in corde ejus non remittat anima mea. Ezech. xx. dicit nequitias dicit militari. Cum inquit consilium cognovit per deum adversarius dispositionem diaboli ...te convenit hic pars dixit quia per homo nimium ledi et que putavit per fore bona opposita sibi imitant spiritualiter filios inimicorum rixantur non sic dyabolus quia ipse auctor litis est discordie. Igitur cum ipse suggerit nobis consilium super hoc imitatur deum preposito. Aliquis dei puer abeo nam ipse mali consilii seminator utrosque collegit sunt utrumque sed per suadet aliter et plus irritare proponit. Unde licet singulatim hoc nostrum victorie utilitatem prolis dum facultate vincendi facilitate et tandem principale utrique sunt igitur consilio adherentes adamo consilio perimunt orthodoxe. Unde ffiaR. reges israhel et iuda consilio pertinentes quos decepat spiritu medio ascendunt in plura contra Ramoth galaad et persuasi sunt ambo spiritualiter galaad interpretatur possessor agrorum et derivatur mundi hic divina terra quam tyranni multo labore insudant et laborant nec aquam fluenta iam sunt iuda et israhel gelboe et gelphy sunt qui decepti a

falsis prophetis s. a suis affectibus uero ledi in quibus ut plurimum dyabolus qui est ipsum sua det mentiri ascendunt ad ista obtinenda sed tamen cedunt vincunt succumbunt et confunduntur vero quia potentes hic nunc de domino deponente gloria extollunt hora qua nascuntur ad yma lentus descendunt.

Ubi dolores parturientis per asculi prægnans nimis grauantur pressa per abortum ideo summa cum diligentia quilibet caveat sibi alesione eadem in fedore spiritualiter ecclesia est ... concepit eum ex doctrina vivi solidissimum preceptum vel mutuas necesse. Diligamus inimicum sicut nos ipse dilexit ut ipse ait in hoc cognoscent omnes quod estis mei discipuli. Sed pressa et gravata lite et rixa vanorum suorum non per conceptum pereat non per partem inimicorum perficere sed cogitur abortire adeo alio multo precipue fame ... combustione captivos ut et occisione. Ezech. Unde ubi preceptum fuit quod duo vi admittant rixantes percutit mulierem pregnantem ut per abortum vel lesum dederit manum pro iam pedem, pro pede addicit. Dixit: muliere spiritualiter hic duo vi rixantes sunt vel muliere spiritualiter hic duo vi rixantes sunt. In pertinentes mulierem quandam sunt duo populi in duo vocabula divisi turbantes ipsum etiam ut conceptum patris et matris quam ex concepit aptare hac fieri abortum et informe et dico. Parturi informe quia colligitur vanorum quod circa Christo pepit nunc est in membre quem aliquis omnes pars est diversa ad sanctitatem spiritualem et caritate tamen sit igitur iste fetus est informis quam non sit suorum membrorum debitum, dummodo plenum debet igitur adiuvante vi a summi pontifices emendari quod egimus polita relinquendo et bonis actibus renovari. Sed nunc difficile est ... sed capitur ... eterna quam per suos fortis propugnator ... acquisitione separatur.

S i consideremus nimis ex omnibus lapsi vi debemus quam ordinatis actibus bellis prudenter duas militum pugnatores solacium mittendo contra inimicorum acies quos si percutiat et pendet adversarius hostes insidias certe ex illi in capitulo in libro ... quod arma stricta et occulta sunt hostis quam sunt spiritualiter cuius vos sumus ... continua tu dya ipse cum nos congregat ex nos exercitum inimicorum nos non congregamus bona opera nostra. Et ex ipso prudenti omnia capiet perpetua et vanum gloriam et non possunt ipsa opera sed etiam captivabit eorum ...

quod rex Merodach Babilonis cognoscens ad ipsum misit ad ipsum nuncios suos quibus rex Sedechias omnia que habebat ostendit et statim rex Babilonis congregato exercitu venit et asportavit omnia que Sedechie erant in Babilonem et filium eius captivum duxit. Spiritualiter nos sumus in pugna continua cum dyabolo ipse enim congregat contra nos exercitum viciorum nos vero contra illum congregamus bona opera nostra sed si ipse presenserit omnia capiet per iactantiam et vanam gloriam et non solum ipsa opera sed etiam captivabit cor nostrum. [illegible] ubi legimus quod cum infirmabatur rex Sedechias quod rex Merodach Babilonis cognoscens misit ad ipsum nuncios suos quibus rex Sedechias omnia que habebat ostendit et statim rex Babilonis congregato exercitu venit et asportavit omnia que Sedechie erant in Babilonem et filium eius captivum duxit. Sedechias spiritualiter qui est interpretatus iustus domini et denotat fidelem plenum iusticia operibus [illegible] dicitur quia [illegible] et [illegible] suam i. anime et corporis familiam. Igitur egrotat iste qui molestatur laudum vanis appetitibus quia dyabolus rex confusionis cognoscens statim mittit nuncios suos adulatores et in facie laudatores quibus iste rex per iactantiam cuncta bona que fecerit [illegible] quo facto dyabolus [illegible] est cum exercitu superbie et inanis glorie et per ipsa civitate regia scilicet anima omnia bona que facta fuerant capiet et corpus ipsum vinculo peccati ligatum ducit. Exemplum [illegible] qui omnem pecuniam [illegible] habuit et nulli [illegible] se inclinat et tyrannias corporum contumeliosas sustinuerunt hii [illegible] capti vana gloria [illegible] occultanda ergo sunt opera nostra ne dyabolus ea cognoscat si nolumus consumi.

gl(ori)a vana

c Longam fugiens et mansi in solitudine. Ps. Cognoscens se in terra hostium [illegible] se perdere [illegible] ubi bonus plus debet reperire periculum quam bonum illud ut eum possit habere boni non esset dimittendum per evadendo mortis periculum. Spiritualiter nos sumus in terra plena inimicis querentibus devorare animas nostras et cum non possumus [illegible] nos [illegible] peccati [illegible] titulo nos student occidere nil tunc melius quam fugere ad memoriam mortis cum nobis ad memoriam veniunt [illegible]. Exemplum cum habemus de pavone qui dum gloriatur in pulchritudine pennarum declinat ad contemplationem pedum suorum turpitudinem et tunc [illegible] deposita [illegible]

Cum igitur [illegible] sine [illegible] [illegible] ut patet [illegible] fortitudine sine [illegible] [illegible] et sic sine [illegible] que non [illegible] sed [illegible] si volumus non capi et non occidi ad vanam [illegible] gloriam fugiamus ad contemplandum [illegible] mortem et sic [illegible] et sic liberi [illegible]. I Reg. 21 ubi legitur quod David post [illegible] glorie et [illegible] quod de Philistiis fecerat [illegible] passus a Saul persecutiones [illegible] insidias fugit ad Achis regem Geth ad quem Saul misit ut [illegible] quod ille redderet sibi suum fugitivum. Igitur [illegible] Achis familia [illegible] regi dicens ignoras quod hic sit fortissimus ille David qui tanta fecit [illegible] contra Philisteos ad hoc [illegible] in regnum tuum invadat et similia verba dicebant servi regis de ipso David. Timens igitur David ne rex [illegible] eum capi et occidi simulavit dementiam quod rex advertens fecit eum [illegible] et [illegible] eum et tunc David fugiens ad desertum latuit in spelunca Odolla et venerunt ad eum omnes qui erant in angustia. Spiritualiter interpretatur David manu fortis et multum desiderabilis et bene significat iustum qui ex fortitudine constantia [illegible] multum deo se reddit amabilem. Igitur post cedem Philistinorum i. post victoriam [illegible] i. [illegible] fugam [illegible] persequitur Saul i. dyabolus [illegible] insidias descendit David in Geth qui interpretatur descendit ad [illegible] et non quod [illegible] descendit [illegible] si ascenderet in periculum non incideret sed descendens [illegible] multa pericula incurrit [illegible] cum ille qui descendebat de Jerusalem in Jericho incidit in latrones. Igitur [illegible] mundo non [illegible] quia Saul i. dyabolus mundum requirit ut suum [illegible] fugitivum capiat et captivum reddat sibi quod mundus facere studet [illegible] et familia eius [illegible] suadet familia hii sunt vani laudatores [illegible] qui [illegible] illi se [illegible] in superbia apud deum [illegible] vera humilitate capitur et occiditur [illegible] cum se [illegible] humiliat [illegible] statim liber evadit. Confugiendum est igitur in [illegible] locum scilicet [illegible] novissimorum memoria et [illegible] spelunca Odolla scilicet in mortis [illegible] consideratione [illegible] Odolla [illegible] nam mors ipsa nobis [illegible] tribuit cum [illegible] sumus [illegible] ad David [illegible] qui erant [illegible] suo qui erant in angustia [illegible] si stabimus in mortis meditatione statim [illegible] ad memoriam omnis angustie [illegible]

ne[r] bis innocentius de vilitate humane condi-
tionis. Considera homo quid est quam mortem
indubitanter expectas. Et si displicet [illegible]
structure interius que dum adheserit faucium tor-
afflig[itur] lingua spiritus fetet anhelitus crines de-
fluunt nares effluunt caligant oculi vacillat
[illegible] aures surde fiunt facies rugatur sta-
tura curvatur et sic unus querulus et alius medi-
cus [illegible] morte fugiendo exoptas

Quomodo ceciderunt fortes in prelio 2 Reg. 1°

Varius est eventus belli videmus sepe in
arte probissimum qui arte bellica et sua probitate
multos fortes prostravit vilis [illegible] et modi ictu
parvuli sagitte adeo sunt necessaria est in bel-
lo cautela. Spiritualiter sepe dictum est quod
sumus in pugna continua in qua videmus quosdam
[illegible] actus penitentie et abstinentie superat inimi-
cos et peccata ex habitu victoria hic nos gloriantes
sub victoria opprimuntur et succumbunt. Machabeorum vi
legimus quod Antiochus contra Judam Macha-
beum veniens ad pugnam multos duxit elepha-
tes inter quos unus precipue erat omnibus excel-
sus in quo ipse Antiochus sedebat igitur Eleazar
cupiens sibi nomen eternum capere bonus et strenuus
armis munitus aggressus est elephantem illum mag-
num quem strenue perimens occidit et [illegible]
ita illo remanens subtus eum remanens mor-
tuus est. Spiritualiter per Antiochum subaudi dyabolum
qui multa peccata secum ad bellum contra fideles
adducit sed inter alia maximum est unum super quod
sedet et hoc est superbia que [illegible] est et dicitur sedes
dyaboli et recte assimulatur elephanti propter inflexi-
bilitatem nempe per Eleazar bonus animus immi-
tum subaudi fidelem bonis omnibus virtutibus
corporalibus et spiritualibus quibus dyabolum vincere
querens de victoria laudem meretur et ipse hinc (?) dextro
victore [illegible] ante dum cui [illegible] appetitur
[illegible] patrum dum tenues amamus dum [illegible]
nos dum [illegible] [illegible] dum [illegible]
sua lepra valet et tunc fugere nititur et [illegible]
[illegible] tunc Eleazarus notatur et hec sunt arma que
[illegible] occidit elephas per tu [illegible] furore que
[illegible] elephas cadens Eleazaro premit in
[illegible] ergo secum ait miser homo quia tanto fu-
rore obtinet victoria succumbit [illegible]
tia [illegible] [illegible] qui [illegible] meretur qui de
virtutibus gloriatur

gl'a vana — P[salmus] Psallam tibi in cythara sanctus Israhel ps.

[illegible] [illegible] plenum furore [illegible] debet
coram eo fugere. [illegible] [illegible]
et arbitrans committet sunt furore [illegible] Spiritualiter
Cum papa [illegible] petri [illegible] dyabolum furore in-
[illegible] repletur quia succumbit [illegible] opera [illegible]
[illegible] est ut coram ipso pravitatem (?) glorie [illegible]

pretendamus quia tamquam dentibus [illegible] omnem
suam rabiem exercet [illegible] 1 Reg. 16 postquam Da-
vid percussit philisteos psallebat in cythara coram
Saul quem spiritus malus invaserat et tunc eo
psallente [illegible] Saul [illegible] nolint ipsum
[illegible] quam non [illegible] ipsum [illegible] [illegible] Spiri-
tualiter [illegible] dyabolum qui [illegible] post
[illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] psal-
lat ut [illegible] [illegible] bona que [illegible] dyabo-
lus [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] miles [illegible] [illegible] [illegible] et tunc
[illegible] [illegible] liber est superius [illegible]
[illegible] est humilitas [illegible] in quadam epistola
Cum [illegible] [illegible] bonis [illegible]
[illegible] solebat [illegible] supra sola humilitas
[illegible] [illegible] [illegible] cuius [illegible]
malitie et obviat presumptione — gl'a vana

c. Eripuit me de aquis multis ps. quid
quid [illegible] navem [illegible] mare vel [illegible]
[illegible] ascendat nisi navis [illegible] sit [illegible]
[illegible] ipse non sit [illegible] nec [illegible] ipsius
[illegible] [illegible] [illegible] tanta possit aqua
[illegible] intrare quod tamen quod in navem [illegible]
[illegible] sicut [illegible] in mari. Spiritualiter [illegible]
[illegible] tempestuosum necesse est [illegible]
[illegible] nostre navem adeo claudere ut unda [illegible]
[illegible] non subintrent aliquam bene subingetur
[illegible] si [illegible] [illegible] rapetur ut [illegible]
non [illegible] rabies dyaboli aptas et patentes [illegible]
[illegible] si et [illegible] [illegible] possit [illegible]
et opera ista bona [illegible] [illegible] intentione
et mente [illegible] ad [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ubi legimus quod [illegible]
[illegible] pharaonis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pater pueros [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filii sui [illegible] non possit
tribus mensibus occultavit et [illegible] ipsum
non posset occultare [illegible] [illegible]
ta [illegible] posuit et illam [illegible]
quam [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] filia regis que ad aquam descenderat
[illegible] adesse fecit adduci et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] misit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut traderet mulieri [illegible] et notata matre [illegible] ait
regina [illegible] [illegible] puerum et ego dabo mercedem
tuam quod ita factum est et [illegible] fuit Moyses qui
[illegible] [illegible] [illegible] eduxit de Egypto
Spiritualiter [illegible] dyaboli [illegible] [illegible] si possit
[illegible] [illegible] [illegible] in nobis [illegible]
unda [illegible] quas cum non [illegible] [illegible] est [illegible]

uber hoc subiungi segitur in textu Et erat a ma
re repperisse puerum elegantem i. purum et bonum
opus atque tamen deus debet ipsum tribus in
fibus occultare. Super premoriam mortis et per
memoriam iehenne premoria eterne glorie
sive tribus menbribus occultare opus nam
ad egiptios i. apud eos qui in dei laudibus
cum nos puer tenuit per penitentiam et solitudinem
boneactionis actiuus fuit ipsum bonum opus
iam abscondi non potuit non per timorem
abscondi super mortem posita scilicet in virtutibus
et instructionibus virtuti mens namque nostre
ne posset tangere ipsa ad ministerium complaceri
tiam vane laudis quia tunc subiungitur na
tus et omnis bene agitur causa nostra in teneris
in superiorum bonorum ope ponitur in fluente pro
iute et sequatur soror sua i. bona voluntas
ut quod nos possimus amplius saluare volun
tas occultandi non deficiat si possemus
igitur hoc sitiente aut presto esto filia
regis i. diuina sapientia que cordis abscondite
intuetur medius et considerans tunc perpetratur
elongatur et pulchritudine et quod licet
egiptiarum i. laudes adulatorum fugere non
valet tradit ipsum intendimus in expressio
nos eterne vite et hoc est moyses quem manum
duxit de tenebris peccatorum sequitur igitur nos diuina
magestas fructum nam bone operationis a
nobis fieri petere unde per Ray in sermone
illo cum iemnatis pertractans illud est altre
dite ne iustitiam uult in quit propter te
lestis iactantia tolle auferre pompam va
nitatem de iure inanis glorie submonere sic
iustitiam uult celare iustitia propter quod habundat
ad gloriam non requirit ad eo gemita et constat
in oculis angelis diuinis supernis virtutibus
iuxta semper ad deo solo ut glorificetur existans

vana gloria — v. Amitatis existing cum instabili

suo post affertur desperans quod facit
sui dulcedine vanitas obdormire et dormi
tes decurans conterens trahit adlictus et ita
occidit licet pueris sic fabulosum de tempore
locum similitudo quodam vera est additur
enim quod vanitas ut cum audiunt aures sui obdu
rant ne vocem cuius audiunt spiritualiter sunt
vanitas plures occupantes periculosa cogitantes
percellas est cum aliquas bonas mentes patrimus
ipso est vana gloria adiunctio in fine ut sustan
tum immittitur nobis mortis sopore adquem si
attendimus oculos et aures nostras adeo non
iemo nemus mitteret eciam cum premix ope
diuina largiente caterua pertrabimus ambos pennis
amputabit et eterne mortis cruciatibus deputabunt

effugiat ast in puella saltauit et forte cantauit
in oculis regis et placuit regi et amatrice sua
sua impetrauit et obtinuit caput Johannis
in disco Deo rex fuit quodam tristis non
voluit contristare propter mandatum spiritualiter
puella cantans et saltans est vana laus
operantium instanter bona quam elatus audiens
statim mortali capitis sopore vivo superposita
inanis glorie delusus respondit consensit et sta
tim caput Johannis tribuitur quia etiam retribu
tionem que est caput omnis gratie perdimus
et licet doleat iniusti deperditione tanti numinis
tanta est propter laudis delectatio quod nunquam
vult ab incepto desistere nam licet valeamus
nitam etiam nos post penitentiam facinoris acqui
sitione vitamur cum laudes affluunt difficile
possunt excludi Amen in quadam epistola eo
inquit cum hostis s. inanis glorie vires sentit
qui bellum indixerit quia et si tam cum facile
est laude tacere dum denegatur difficile est
cum ea delectari

Abscondit Ioannes in latro pius 33 non est
tutum morari in patria plena latro
nibus nisi sit cumulata uigilia custodiet
nam latrones latent inde quam possunt non
nocte nos in tempore cum homines dormiunt
ipsi querunt quomodo possunt furari et inuenien
tes inprimus homines dormientes quamquam
sunt ad custodiam magis ledunt ideo
saluator ait quoniam si sciret pater familias
qua hora fur ueniret spiritualiter nos sumus in patria
plena est latronibus i. vanus peccatis furan
tibus bona opera nostra ideo uigilandum
est cum summa cautela super custodia uirtutum
lectum ne appetitus libidinis subripiat
et quod forte ordinatur istius antecede evanescet
dormiente cum patre familias minimus
hoc sagittas magis sua mente sic dormi
te vero vanus mortis vocabimur laudum
appetitus iterum intercedit accidere et aia ne
manebit uicta et destructa sequitur 2 capitulo 4 dor
miente uirtute intrauit latrunculus vel latrun
culus domum inueniens Ysbosethi abstulit
capud eius spiritualiter latrunculus sic
appetitus inanis glorie que ut dicit tantum
insidiatur latent in quodam obseruauit que
ad furandum aptum et nec latrones non
ad domum pauperis sed diuitis attendere student
quia inanis glorie semper sanctos magis molestat
ideo uigilandum quia de aforismis Cum bene uiuimus
inquit valde timendum est ne mens de se
gulositate glorie eleuetur quod si gaudia que de cordis

nostri et certus ante ductus et cinctus dorso tempore
quo hii latrones in domum attendunt inter-
fectum decapitabunt Isboseth. Isboseth interpretatur
vir confusionis consumitur cum vanus
[illegible] qui [illegible] alios [illegible] vite in
temptationis temporibus suis in quibus multos
passus labores ut quiesceret et illas veniam
[illegible] domus illius i. anima [illegible] et [illegible]
in [illegible] visitata [illegible] latrunculos qui
in [illegible] bono operi [illegible] dum
vana [illegible] operatur in quantum et
[illegible] quesita non fuit oblata tamen delectat
et subditur latrunculus est laudis appetitus
vane que [illegible] [illegible] collate
[illegible] ut [illegible] educto gladio [illegible]
[illegible] vani

v Volucres celi comedunt illud. Et tan-
ta est importunitas quorundam avi-
um quod usque ad manum veniunt ad tollendum
escam sicut videmus de corvo et [illegible]
nam cum [illegible] lavant vestes pendendo
[illegible] [illegible] posita [illegible] illa [illegible]
[illegible] ab infestatione volucrum [illegible] bene
cooperiant ut cum volucres illa non videant
non descendunt. Spiritualiter aves [illegible]
[illegible] glorie et vane laudis [illegible] nobis quando vo-
lucres volantes sunt et inde et quicquid
boni operis patens et manifestum repperiunt
devorant et asportant. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ubi legitur quod magister pistorum
[illegible] [illegible] in capite portaret tria [illegible]
[illegible] canistra farine in uno quod [illegible] [illegible]
cibi qui fiunt arte pistoria et volucres des-
cendunt et illud comedunt. Narrato sompno
Joseph interpretatus est illud quod [illegible] post
tertium diem suspenderetur in patibulo et aves et
volucres comedent carnes suas et sic est. Spiritualiter
magister pistorum subaudi penitentie [illegible] opera
[illegible] portat scilicet contritione et cogitatione et
confessione et satisfactione in quibus continentur
diversa bonorum operum genera et vestis elemosina
ieiunia et oratio et [illegible] quod portabat [illegible]
in capite [illegible] melius portasset in manu quam
[illegible] aves [illegible] et illas abigasset
portat canistra in capite exposita [illegible]
bus [illegible] est portare bona opera in [illegible] ho-
minum quando tamen deberent portari [illegible]
[illegible] [illegible] mundi pompa [illegible]
facta est et vento [illegible] descendunt
laudes vane et quicquid [illegible] asportant
[illegible] tertium diem patibulo suspenditur i. [illegible]

post dies [illegible] est i. statim mediums [illegible]
est mortem post illos traditur patibulo infernali
et spoliatur mercede celesti quam [illegible] pro
[illegible] vana vendidit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ab [illegible] que [illegible] vanam [illegible]
[illegible] dum [illegible] non [illegible] mercedem
quam volunt [illegible] et [illegible] est et hominibus
placere et placitum [illegible] mercedem quam volunt
[illegible] volunt non [illegible]

u Cum [illegible] [illegible] in [illegible] — gloria vana
[illegible] [illegible] quod alter [illegible]
tempore quo ventus flat et alter tempore
quietis. Nam tempore commotionis [illegible]
venti [illegible] et lucerna [illegible] quia tunc
[illegible] si patens vento exponeretur
tamen quam [illegible] tranquillitas est portatur sine
[illegible] Spiritualiter [illegible] opera nostra lumen
sunt ante [illegible] quod ab [illegible] extinctioni
[illegible] custodire debemus [illegible] presumpti-
[illegible] [illegible] venti [illegible] glorie et appeti-
tum laudis studeamus [illegible] lumen
[illegible] [illegible] salvator docet [illegible]
nostra opera bona [illegible] intentione laudis
ab hominibus quia tunc statim [illegible] opera
extincta essent et perdita [illegible]
et [illegible] [illegible] testimonio [illegible]
tunc sic [illegible] lumen [illegible] coram hominibus
[illegible] lumen [illegible] [illegible] per humilitatem
et [illegible] intentionem. Nam sicut lampas [illegible]
[illegible] oleo ita bona opera servantur humilitate
[illegible] [illegible] ubi preceptum fuit filiis Israel
quod semper in tabernaculo lucerna [illegible]
[illegible] quam [illegible] oleo [illegible] debebant
Spiritualiter ut dictum est lucerna [illegible] est
[illegible] bona plena bonis operibus [illegible]
[illegible] [illegible] si oleo humilitatis [illegible]
Nam sicut planta vivit [illegible] sic [illegible]
[illegible] vivit et conservatur [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] humilitas est [illegible]
[illegible] [illegible] pullulat [illegible] [illegible]
humilitate [illegible] aqua [illegible] [illegible]
et [illegible] quia [illegible] sine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
oleum defecit [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quedam [illegible] [illegible] sua gloria
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — gloria vana

o [illegible] que multiplicate sunt super terram
[illegible] [illegible] volens [illegible] [illegible]
[illegible] ne ab avibus comedatur [illegible] non est

radicatum debet in aves expellere aliter posset
tempore messis modicum recolligere tamen
posset attende animi altitudo. Spiritualiter
semen in agro est semen propositum in corde
quod non est plene radicatum quousque
non ope consuetudinis atque ita in tentacione
solidatum agitur in se durante illi volucres
id est appetitus vane glorie insurgit studere
animus illos abigere ab agro anime nostre
devorabunt quicquid deo offert tante
primo perturbatione cetere glorie. Legitur Gen.
27 Ubi legimus quod abraham obtulit
sacrificium deo hic illo quia arietem vaccam
capram divisit in duas partes sed turturem
vel columbam non divisit. Igitur ponit
carnibus [illegible] super altare infestabat
aves ut comederent illas sed abraham abi
gebat illas usque ad vesperam et tunc ignis
descendens de celo et consumpsit hoc sacrifi
cium et tunc dictum est abrahe in semine
tuo benedicentur. Spiritualiter abraham interpretatur
pater multarum gentium devotus [illegible] qui
multas bonas virtutes quas fecit [illegible]
in bona perseverantia facit cum sacrificium in
triplici divisione quia memoriam intellige
ntiam et voluntatem dividit per medium
partem unam tribuens vite active et partem
aliam contemplative turturem et columba
gementes scilicet oculos cordis et corporis commen
dant deo lacrimas petere vite active et
partem aliam contemplative turturem et co
lumbam gementes scilicet oculos cordis et corporis
commendat deo lacrimas petere vite exilio
et gehenne incendii periculo. Igitur studet
servare sacrificium et deo obtulit. sed aves .i.
querentes laudes a regione inferni volantes
intrant talia et asportant bona que sic ma
[illegible] deo debent abigi [illegible] a corde per
severando usque ad vesperam [illegible] nec aliter
[illegible] est quod [illegible] i. mollium
in extremum bonum agitur. Si autem [illegible]
desperatur quia frustra velociter curreret
qui prius quam ad metas veniret deficit [illegible]
igitur usque amor donum adventus [illegible]
[illegible] agone et nos donabit tanta mercede
quam ipse deus bene certantibus promisit
apostolus est scilicet usque adventus

gl'a vana

[illegible] fratrum [illegible] 28 ad mag[illegible]
se exponit periculum fur sacrilegus
rem caram et acceptam regi et [illegible]
soli quantum cum [illegible] in [illegible]
furari conare si [illegible] continetur

Spiritualiter rex celestis quidam propriam rem tamen
reservavit scilicet laudem et gloriam omnia alia
nobis participavit ut vitam et gloriam et ca
ritatem et cetera bonorum opera tamen sibi gloriam
reservavit. Unde Ysa. 42 Gloriam meam non
dabo alteri et ne possent homines sibi super hoc
de ignorancia excusare ipse voce propria
angelica et humana sic proclamare fecit Luc.
20 Clamant angeli gloria in excelsis deo. Et apostolus
paulus ad Thimotheum primo regi seculorum im
mortali [illegible] magis est periculum velle furari coronam
regi sanctam coronam quam ipse solus deus de
bet portare [illegible] cum tales fur in laqueo
et penam non [illegible] Josue .7. ubi precep
tum fuit quod nemo de anathemate Jericho
subriperet sed aurum poneret in erarium domini sed
Nathor ductus cupiditate et furatus est
de thesauro qui erat depositus in erarium
domini et reposuit in tabernaculo suo et sta
te deprehensus [illegible] est in valle profunda
et lapidatus est a populo et omnia sua igne con
sumpta sunt et vocatus est locus ille vall
Achor usque in hodiernum diem. Spiritualiter
presumit furari subaudi elatum et ambiciosum
qui quod dei est usurpat sibi presumit sibi gloriam
et laudem que sub anathemate debet reddi
ideo igitur sicut [illegible] morte deprehensus punitur
in valle abyssi et excluditur extra castra filiorum
israel .i. extra consortium angelorum [illegible] et omnia
bona sua dissipantur et vastantur nec multum
prosunt ei amplius ad salutem [illegible] lapidi
bus et dux tormentis et sic arcus [illegible] et furor
dei super illum et vocatur vallis illa miseri
na infernus usque ad principium. Caveat
igitur a tali furto [illegible] porro
reddamus deo tamen sicut gloriam et honorem. Unde Aug.
in soliloquio [illegible] laudavi multa dedisti domine et
non quidem in illo gloriam tuam furari volui domine
[illegible] meam [illegible] ne [illegible]
[illegible] in illam exprobrationem ne exprobretur michi
furari voluisse gloriam tuam. Tibi laus et gratiarum
actio cuius est omne bonum nobis [illegible]
et [illegible] quorum est omne malum [illegible]
ex [illegible] Augustinus Igitur deo quod suum est
reddamus ne [illegible] adherentes [illegible]
videbatur furari et [illegible]
[illegible] in tenebris lucet [illegible] aliqui reperiuntur
aliqui adeo profunde vallem [illegible]
radius non potest penetrare Et ideo [illegible]
[illegible] totaliter seculares sunt ac [illegible]

inspiendi vel nullius valoris Spiritualiter dum anima
nostra tenuit peccatum ad tenebras et caliginem providet
solis radios et gratiam dei peccato enim dum stat
sterilis et sine opere virtuoso quam dum habet lucem
quam perdidit illi non reddit Et sic facit
fructum aliquem ut puta elemosinam vel
aliquid de genere bonorum hoc est totaliter insi-
pidus et vel inutilis ad salutem proprie Et fructum
eius inutilis Sed si lux illa vera que illuminat
terram aspiciat oculis gratie sue statim sub-
lata sterilitate producit fructum habundancias
virtutum Figura Genesis 1° ubi dicitur quod terra erat
inanis et vacua quia tenebre erant super faciem
abyssi et dixit deus fiat lux Et facta est
lux Et statim sequitur quod deus precepit terra
germinet herbam virentem etc in genere suo //
Spiritualiter per terram subaudi humanam naturam
que si privata est gratia inanis est et vacua
nam tunc tenebre id est culpa est super faciem
cordis Et propter instructibilitatem dicitur abyssus
Sed precepit lucem fieri qui radium divine gratie
Sed inspirantur et ei infundant via salutis
Tunc igitur sublata culpe et peccatorum caligine
primam statim incipit fructus bone operationis
ps. deus dabit benignitatem et Augustinus
in soliloquiis Erat insigne nubes magna et tene-
brosa ante oculos vanitatis mee ita ut non possem
solem iustitie et lumen veritatis involuebar
in tenebris filius tenebrarum tenebras ama-
bam et lumen non cognoscebam Cecus eram
quia cecitatem amabam quis hic me eduxit
quis accepit manum meam ut hic me educeret
quis illuminator meus quem non querebam sive
et ipse me vocavit quis est ille tu deus deus
meus miserator et misericors deus pater miseri-
cordiarum et deus totius consolationis

iii Meditabar ut columba pro Experiens
columba ~~pullos suos~~ nutrit et pullos
eius habere in domo proprii parat sibi
domicilium et quamvis alias cum columba non
vivat nec pullificaret ibi Spiritualiter per co-
lumbe proprie Spiritus sanctus intus est igitur per colum-
bam gratia Spiritus sancti designatur Si igitur nos
lumen spiritus sancti gratiam in nobis missam dum
tus et fructus eius recipere opus est ut precium
et domicilium in corda nostra ut possis introducero
medium sine quiete ponere ut etiam et quamvis de
vocationis et orationis inveniat quibus delectatur
aliosque nobiscum non habitaret Figura Genesis 8
Columba missa ante de archa cum non inveniret
ubi quiesceret pes eius reversa est ad archam
Spiritualiter noe qui interpretatur requies est deus et
redemptor et pius ipse igitur gratia sua emittet de
archa sue mentis ut in nobis quiescat si nos

sine aquis culpe inveniat quod si sublata est
anima nostra peccatis non manebit nobiscum
igitur dispone cor tuum ut gratiam recipiat
Augustinus in soliloquiis Non est inquit abre-
viata manus tua ut salvare nequeat neque
aggravata est auris tua ut non audiat sed te
presentem exhibes semper te paratum offers
si me paratum invenis quod tunc ero
quum te deserens me nisi primus ego te deseram
Sed scio quod peccata mea diviserunt inter me
et te et inter tenebras et lucem inter ymaginem
mortis et vite inter ymaginem vite et vanitatis
hoc Augustinus

iiii Et sunt aque largissime Numeri 20
pisces nunquam de mari intrant
dulcem aquam nisi prope sunt aque dulce-
dine in mari qua gustata statim amaritu-
dine maris derelicta intrant dulcem aquam
et ibi morantur Spiritualiter peccator dicitur habitare
in mari propter inquietudinem amaritudinem proprie
conscientie ysaias 57 capitulo Cor impii quasi mare fervens
Nunquam cum peccator consistat mari fugere valet
quamvis ibi fuerit submersus est nisi divina
cum gratia molliatur eduxit ipsum de summo
bono postquam inquit peccato nos obligamus
bonis operibus digni iam nostra virtute surgere ampli-
us non valemus Sed sicut navis facto
gubernaculo illuc ducitur ubi venti tempes-
tas eam devolvit sic homo divine gratie auxi-
lio perdito Nota quod multe aque scilicet per dyabo-
lum persuadet et non valida manus ipsum deum
contraxit usque ad mortem in peccatorum suorum sor-
dibus et vinculis permanebit scilicet dicitur quin vo-
~~multe aque scilicet quod dyabolus persuadet et non valida~~
~~manus ipsum deum contraxit usque ad mortem~~
morte peccatorum nec delectetur in perdicione morien-
tium ipso est hic infundit gratie dulcedine
ut peccatorem contrahat a peccatis suorum profundo
si recta facie versus illum clamet Figura
Ezechiel 47 ubi propheta spiritu prophetie vidit et certe
aque egrediebantur subtus limen domus ad orien-
tem et descendebant in latus dextrum templi
quod templum faciem habebat versus orien-
tem Spiritualiter xpus oriens splendor lucis
eterne templum est cor nostrum in quo facie versus
xpum per cordis affectum ponimus cum psalmista per
Salvum me fac deus ipse emittet manum suam
de alto et liberavit homo nos de aquis profundi
amaritudine temperatis sensum inquit
plenum domini unde et meditato a quo sedere toto cor
dulcedine gratie sub intret adventum id est ad spiritualem

ptem non aut ad sumptum .i. corporalem nam
gratia xpi semper letificat animam pellens dul
cedinem peccatoris .i. corporalem nam gratia xpi
semper letificat animam pellens dulcedi
nem peccatoris Ecce in parte amaritudo mea
quia statim in sancte divina gratia donum ac
nostre subito mutatur homo de misero in feli
citatem quia omnia bona nobis sunt tamen
gratia xpi advenimus Unde augustinus super
Joh. te ipsum inquit qui in xpo es regeneratus
per gratiam interroga deinde aliquis ante
pessimus in miseria operabatur mea motu in
prius consultabas subito imitatur xpi legibus
et salutaribus monitis innovari in corpus
ante non videndo sed credendo te transtulisti
et de filio perditionis adoptivus dei filius
fieri occulta felicitate meruisti innocentia
invisibili permanens maior factus es te ipso
sine quantitatis augmento in deteriori ut adderes
est et totum in meliori mutatum est . si ho
xpi filius factus est et cristus in mente
hominis formatus est

gra Et nunc lucem habet tradite in luce
Joh. 12 Nota quod existens in tene
bris ~~filius tenebrarum tenebras amabam~~
~~et lumen non cognoscebam cecus cum essem pecca~~
~~torum amabam quia videre me credebam quod~~
~~accepit mane mecum nunquam me eo ignorat~~
quetta sunt pt ita serpentes esse ...
inde sed luce adveniente in eis periculis
prius involutus erat magis patuit quam prius
spiritualiter existens in tenebris peccati non per
pit peccati amaritudinem nec fetorem Exemplum de simia
iacentem in suo sterquilinio que stercoris pondus
non sentiens donec elongatur a stercore et liga
ta est quia ipsum trahit non ignorat perspicit pec
cator quanta sit peccati miseria nisi quando di
vina illuminatur gratia elongatus a peccato con
siderat quibus erat involutus miseriis et tunc
gladium velud captivus a carcere liberatus qui
prius ut mortuus in peccati sordibus iacebat
Act. 12 ubi legitur quod petrus iacebat
in carcere herodis vinctus cathenis duabus
et tunc facto pascate debebat tradi populo occide
dus sed angelus domini accedens lumen plus
carceri locum carceris illuminavit et petrum
extra carcerem eductum dimisit in vico civi
tatis Nunc scio vere Spiritualiter peccator in carcere hero
dis demonis homines quia in carcere diaboli vinctus
duabus cathenis quia non valet ipse surgere
nec valet bonum operari aliquid exspectat
tristitius peste .i. consummatus ante per ... nec redar
guitur ... morte perdendus sed demonibus tradendus
peccator nec considerat peccati caliginem donec
tunc sed adveniente divine gratie luce illustrante
intellectum et accedente affectum de operibus tenebris
ut et eductus extra portam sciam in sua
quam vinctus tenebris ingrediens in lu
cem et considerata miseria et stupenda
calamitate unde dicit Aug. sed gratia est exceptus
dicit Nunc scio vere quia tam in iustitia et divina
gratia inde me liberavit Unde in confessionibus
Aug. in soliloquio quinquies inquit sum et vidi
tenebras meas in quibus sedebam et abyssum
tenebrosam in qua iacebam et dixi ... be
... ignorantie in qua non cognoscebam te domine gra
r Redde quod debes Mt. 18 vulgo
Dicitur qui reddit debitum facit capitale
eorum quia creditor cognoscens debitorem
terra debiti solutionem solicitum promptior efficitur
de sua matrimonia iterum largienda Unde cassi
dorus Spem de futuro accepit qui iustificata bona
fide recognoscit spiritualiter omnes sumus debi
tores xpi et tamen illi debemus quantum quod
quod sumus et habemus quod possumus non
per sufficit ad persolvendum Unde ... omnes
eo. Si in quid excellens quamvis multum
si ut mea considerans si longum in usum ob
temperans fidem impleat iustitia teneat vel
virtutes exerceat dampnet mala peccata repellat
omnia scienz ipsum mutantibus perficiat ut cresce
re eius quod debet habere illi. sed quia ipse solva
tor est liberalis creditor et nomine significatum
nostro et paupertate misereri melior quam bonorum
nostrorum non indiget per se sed pro nobis cum
eis per se ipse est supplicantibus nec divinum
inepte dimittit Ex etiam totum debitum visibil
gere et de ipso reddere Fig. Gen. 42 Ubi legitur
quod dum filii Jacob descenderunt in egyptum
tempore famis ut emerent frumentum super frumentum pretium
quod solverant frumento invenerunt in sacco eo
quod yosephus fratrem eorum illud fecerat reponi Spiritualiter
per Joseph qui interpretatur augmentum subaudi
xpum qui semper plus quam spondeat largi
tur unde super lucam uberior inquit gratia est
quam precatio semper enim deus plus tribuit
quam rogatur per filios Jacob subaudi supplan
tatores mundi primam qui post hunc pecuniam
cessant pergunt ad xpum per confessionem in diligen
tiam qui non ponit in debitore. sed et eos afferre habi
dant gratiam ita eo quod pretium fecimus .i. gratias
actione et laudem ... petant ipse dominus ... eorum

nuales totum faciat super suos redundat debitores hic igitur dicitur quod reddentes deo laudes propter beneficia ostendimus illum admeliorandum eo quod deus in bonis nostris non eget nec propria utilitate unde glossa super psalmum ligo(?) et desperatio illa ille usus inquid quo bene utitur deus non ad eius sed nostrum bonitatem quia bonorum nostrorum non eget

p Confirmatur omnis liberorum corporum tenens

agere aliquam deo inspicimus propter tenemur deo illi reddere devastantibus magno priores spiritualiter nos tenemus animam nostram inferendum ad deum Gen vi Et inspiravit deus in faciem eius(?) et ultra possessione anime et ab ipso recepimus semina virtutis et doctrine eius quasi rege(?) seminata anime regente cultura bonis operibus nascitur virtutum fructus prosperi et terrenus quibus obtinetur cetera gratia et desiderium deus multum habere propterea gratiarum actiones et iudicium quod in super bonorum actionum qui donante deo nascitur in anima et bona consideranda oportet ab solitis pene quietudo constituere acceptis vere acquisitio glorie et actio gratiarum dilectis omnibus diebus solo ultimo continua feria Gen

42 Tempore famis Joseph terras et possessiones omnes regni egypti obligavit quando vendendo omnibus deus bone pro libertate unde in passiones proditas illi relinquebat ut faciendum tale pacto ut accepto semine redderent regi quintam partem messium spiritualiter tempore quo in egypto peri periculum omnes fame periclitabantur veniens Joseph idest Christus cum pane angelorum restituit nos et nobis tradidit semen prissimum quod est corpus suum etc et fructum attulit filiorum terra nostra igitur cum et reddere anima nostra dominum(?) et restare reddendo illam nobis ut quintam partem scilicet gratiarum actione que data est super nos ante nobis reciperat quod non debet molestum esse nobis hanc portionem deo dare qui nobis tanta donavit unde in sermone

22 aucta facte parte deus omnis qui parte factus est homo cognoscere ut appareat tibi benignitas eius quanto enim minorem se fecit humilitate tanto se maiorem ostendit in bonitate et quanto prunciore(?) tanto mihi carior addicte ideo quia sumus nos supplices et quia debitores non ingrati

r Audiamus deo gloriosa pro Consueverunt romani sinare talem civium reddentibus victoribus dicitur cum victoria quod pondus deus in cuius laureato capite et illi dicebatur obviam ipsi cum cantico et organis spiritualiter Christus fuit propugnator ut ad salvandum ipse victoria maxima obtinuit quia inimicos nostros et nos liberavit ad ultima servitute ideo debemus pungere deo gratiarum actiones et ire obviam illi cum gratiarum actione cantico laudantibus cum in deterioribus mandatorum eius opere et sermone ipsum ponere debemus pariter laureatum in cruce est positum in nostra memoria debemus contemplari coronatum spinea corona confixum clavis et pascatum lancea potatum aceto suspensum patibulo et hoc faciendum est iugiter si volumus gratias precipere beneficiis gratias probi reddere unde Aug in soliloquio dicit dilexisti me plus quam te quia mori voluisti propter me tam caro pretio redemisti me de perditione reduxisti me de semitis retraxisti me de supplicio vocasti me nomine tuo signasti me sanguine tuo ut memoriale tuum semper esset apud me et numquam recederet a corde qui propter me recedere a cruce noluit Figura i Reg xviii Filie Israel venerunt obviam David redeunti a prelio et ceciderunt Philistinum cum tympanis et choris cantantes et dicentes Saul percussit mille et David x milia spiritualiter filie Israel idest anime liberate de manibus Philistinorum in finalium victoria passionis Christi cognoscentes igitur hoc beneficium debent illi ire obviam cantu et corde et ore gratiarum actiones reddentes pro nobilibus persecutorum liberatione ab inimicis malignis persecutoribus unde Aug in soliloquio Erat in quantum dominatione dyaboli unde gratias ago ne sum ingratus tibi liberatori meo liberatori et quia ne iam cum absorbuerat me ille draco tu me abore eius abstraxisti me tu peccavi et ipse paratus fuit deglutire me sed tu me defendisti tu qua in qua agebam tu tua manu tacta fugiebam stabam paratus ipse ut me caperet ad infima sed tu prohibebas ego te offendebam et tu me defendebas ante recedebam et iterum accedebam et tu semper ne me caperet detrahebas et multa alia beneficia dona mihi cumulasti

quia stulisti in et tuo cognomi

Gula

q Vi in sordibus est sordescat adhuc

Apoc 22 prophetam vestimentum multum fedatum est nova superveniens sordes non percipiat que cum in candido vestimento statim apparet quod ideo videmus in isto mundo in quo macula potest sustinere eadem quod spernunt sed tunc in mundum deletum non percipitur spiritualiter hoc decorem cum in sordibus effundunt cadens in lutum rapuit propter in sordibus affirmat cadens in lutum libidinis non percipit vadere cum de sorde ad sordem volendo sicut descendit ad stabulum sordidum demonum propria ast 8 quod quidam homines legione spiritum in immundorum habitabat in sepulcris cum non summa virtute expulsi propter illi immundi ingressi sunt in porcos

porcos demum precipitio meruit ingredi. Spiritualiter
subeundi per spiritus inmundos qui viam hominum
tenebant in sepulcris gule et rapine. Est
enim que inveniunt homines tenentes in
sepulcris i. mortuum tendunt semper. Est in
fetore semper putrescit et fedatur. Dicuntur
enim [illegible] intra in sepulcris ad porcos quia
gulosos trahunt ad libidinem que est in
mundiciam anime et corporis cum indurat prout
fetida comparatur sed in descendunt precipitio
in infinitum stabulo ignis cum demonibus re
putandi quibus se per inmundicia copula
runt ambo hec de prima. Ebrietas cum ab
sorbet absorbetur animo abhominatur despi
citur ab angelis deridetur ab hominibus confu
ditur nam amittit graciam perdit gloriam in istro
dampnacionem eternam

gula

Cum tenuerit nos in tenebris intrare
dies ambulant per viam in maius pe
riculum incidunt cum sint non inde casum
quia qui non cognoscit non cavet in domum
cum eos cum dicit ad marcessendum saltat
sicut in et ignorat quod per gir ad gladium
spiritualiter nulla maior cecitas habetur per racionem
in quedam sensus v[e]l regis ebrietas non excel
lit intellectus obnubilat consilia humana in
dicia subvertit et infirmitas plus cum gule
prosperitate finitur ut senciunt homines
nam divinam formidant vindictam illa
subito senciunt. Ut Judicum xvi dicitur quod philisti
fecerunt convivium magnum tot tulerunt olocausta
Dagon deo suo et dum essent nimia ebrietate
et prosperi fecerunt adduci Sampsonem qui
coram eis ludebat petierunt per vices personas
amisisse qui primus [illegible] illusiones re[illegible]
tas ductu pueri sui venit inter pallacium
ubi celebratur convivium pallacium columnas confregit
et cadente pallacio subito oppressi sunt omnes.
Spiritualiter philistini qui interpretantur ruina
signant gulosos et gule dediti qui ipsi sunt vic
ad luxuriam ideo dicitur illud per quod reprimatur
in manum tuam. Tunc olocausta offerunt Da
gon deo suo dum in actibus epule et ebrietatis
sunt profusa celebrant convivia. Nam Dagon
interpretatur piscis inutilis et hiis dicunt miser
et inutile venter qui deus eorum est [illegible] [illegible]
deus iste et que predia valent homini pro[illegible]
nomine [illegible] dicebat Di[illegible] carne mixtum moi
vini ex adducitur Sampson cecus in [illegible] ad illu
dendum eos Sampson interpretatur fortitudo dei et
deus dominum suum cum illi philistini
perierunt eternum per non videre deum in nocte
de Jacob et hec sol [illegible] noctis ad ministra
[illegible] adhuc sonitu desistunt gigantes i. demones

dum essent angeli decetur eos deum alienarentur
per expulsi sunt ut potuit stare igitur
putantes deride sapienciam divinam ut sunt
deridentur derisores dum cum Sampson
apud quam dicitur fortis sua super gulosos a
pud et vita consilia iniuria dei et continuis
duabus columpnis erat edificium quod pressum
simul anima et vita et corpore cadit totus homo
et qui in palacium vastebant moriuntur quia
omnia rapinancia delectamenta subito extin
guntur quia nunc in inferno cum epulone divite
sepelitur tam per consumpcionem inutiliter rebus
bonis que erat largienda pauperibus que
per suum abusum vetans cruciatus tantandus vel
divicias devoravit evomet et deretraet eas
extrahet eas deus cum summa anima. Unde
in sermone Lazari. Tum inquit dives fulgens ostro
[illegible] ut tegitur sinus prorumpens vestis flammis per
mollibus distribuit sustinet dira tormenta pluris
fuit epulari prout tunc [illegible] in opera concupisci
ebrietates siti dire peredoribus [illegible] ferox
ut tum astitit voluptuosa obsequia assistit nunc [illegible]
iniusticia penas [illegible]

Dies mei sicut umbra declinaverunt. [illegible]
[illegible] quod umbra apparet nobis nunc ut prima longissima
et recessa a nobis. Enim cum sol est super nos in me
ridie umbra corporis nostri brevis apparet cum vero
sol elongatur a nobis adveniente umbra nostra
longa apparet sed dequantitate eius conspiciunt
attempus cum nos extendimus et collocamus
in terra. Spiritualiter vita nostra corporalis comparatur
umbre parvissimum et vetustissimum racione rediebat
Job quasi [illegible] flos egreditur et conteritur et fugit velut umbra
umbra igitur parvissimum et vetustissimum nec cognitus
nobis modo vita nostra corporalis longa et
brevis. Nam racione ingenti super nos arbitrantur
vitam nostram fugam et brevem. Unde Job dies mei
velocius transierunt quam a texente tela succidi
tur longevos autem racione sole diebus nos in
numerabiles putamus per. Non mendacior victi
ma sed. ut lucerat aliquo tempore ypositum. Unde Non
dum apparuit fieri ipse diebus et quibus homi
num usque possunt angeli vel minimi natura [illegible] pre
scripta sunt hec quos sunt firmi et incommutabiles. Unde
Job xiv unus numerus eius apud te est per numerasti dies ei
eius sed non diminuabitur dies post constitutos
per dies et tempora divina per [illegible] vivus prius quod sibi hoc
dies cumulat et constituit quam tres viro quibus hunc non
dedi inter mortem desistere puerat cum pacto perpepisset in
morte sed tales dies non divini dicit sanguinis
speciali in propria desistunt et [illegible] hec confusio est sui di
per [illegible] ordinatum succedit nec alicui non dies sed qui
deo preordinat. Unde [illegible] numerus est apud deum in te constituti
quiescentem prout angeli vel minimi per [illegible] [illegible]
per dei. nec apud te dictus diebus hec Job ut [illegible]
Ezechie regi additi sunt xv anni ut [illegible] [illegible]

peccata sua ferebant cum morte dignum [illegible] dicitur
p[illegible] moriens .i. dignus est morte [illegible] peccata sua
videtur detegenda [illegible] quod dignus tali morte
mansit ita quod nec auctum est nec minutum [illegible]
tempore quo illum deus meritis [illegible]
[illegible] ad propositum dicamus quod [illegible]
umbre possumus [illegible] deberemus
effugiunt [illegible] est [illegible] vita collocantur [illegible]
post mortem in [illegible] vel sepulcro [illegible]
[illegible] est umbra vita nostra in qua tamen [illegible]
[illegible] et qua [illegible] velud umbra [illegible]
[illegible] yedere [illegible] domum jonas [illegible]
[illegible] umbra et [illegible] et calore [illegible]
umbre ipse delectatur subito dominus [illegible]
de [illegible] arida facta est et turbatus
est jonas quia magno labore atque sudore
illam [illegible] Spiritualiter per umbram
[illegible] pulcrum homines [illegible] cum homines in
[illegible] nullum confidunt et possibus deli
[illegible] ei omni labore fuerunt non cum cogi
tant super vanum actum mortem [illegible] depositus fo
[illegible] mediis [illegible] umbra [illegible] fugabitur [illegible]
[illegible] est [illegible] nunquam confide
rant posse [illegible] [illegible] primo [illegible]
[illegible] est [illegible] quia [illegible] dum
[illegible] primo et ad mortem [illegible] semper
[illegible] prestant ideo accidunt
dum mortalis languore subito ad [illegible]
tanto amplius quanto [illegible] moriuntur [illegible]
[illegible] peccatis illud job dicens [illegible]
[illegible] ita quod carnales [illegible]
[illegible] ad judicium [illegible] et tamen [illegible]
[illegible] solliciti rebus [illegible] occupati non
aliud cogitant nisi [illegible] qualiter vivant
relinquenda omnia [illegible] disponunt quia
spes vivendi non frangitur Et [illegible]
[illegible] ad [illegible] primam et [illegible] adhuc
[illegible] [illegible] adhuc [illegible] et cum
[illegible] adesse mors longe credit [illegible]
[illegible] anima [illegible] ut [illegible]
immoderato amore [illegible] adeptum
[illegible] quod [illegible] dixit
et deseruit quod amat cum [illegible] nollet [illegible]
te [illegible] quod [illegible]
dicit de custodia [illegible] mea [illegible]
[illegible] carcerem
morari qui [illegible] debita ultra [illegible]
tatem [illegible] cum non [illegible] ex [illegible]
moderamine habet [illegible] dum vivit [illegible]
et tamen non habeant [illegible] reddere possent [illegible]
toribus [illegible] pane et ita [illegible] nullum
[illegible] habere familiam [illegible]
[illegible] Spiritualiter [illegible] peccati
[illegible] multa debita peccando [illegible] que
[illegible] mors [illegible] ducat ad carcerem [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ponite illum [illegible]
[illegible] habeamus cum familiam [illegible]
[illegible] appetitus qui ultra [illegible]
debitum desiderat [illegible] quibus [illegible]
anima captiuat [illegible] .a. Video aliam legem
in membris meis repugnantem legi mentis
mee et captiuantem me legi peccati [illegible] quia
debitor persoluit debitum creditori liberatur
[illegible] legem [illegible] non sic [illegible]
[illegible] debitum [illegible] peccatore [illegible]
[illegible] captiuum [illegible] non potest
[illegible] tempore [illegible] quod posset placari [illegible]
[illegible] infinitum est [illegible] nullo
placatur obsequio [illegible] [illegible] retinebat
[illegible] captiuum in egypto multo [illegible]
laborantem in paleis et luto [illegible]
[illegible] dimittere noluit [illegible] quousque [illegible]
[illegible] est demum forti Spiritualiter mediante
[illegible] dictum est peccatores qui sibi peccato obli
gati sunt [illegible] laborant
nullum aliqua bona operando [illegible] modicum
est quod faciunt quia [illegible] palea .i. in
bonis temporalibus [illegible] tali labore
[illegible] peccati [illegible]
[illegible] in manu [illegible] sic [illegible]
dum [illegible] sue [illegible]
[illegible] est [illegible] peccato [illegible] de
[illegible] ad soluendum [illegible]
peccator [illegible] soluet [illegible] laborat
[illegible] gratia [illegible] de [illegible]
[illegible] ignorante [illegible]
[illegible] peccatum [illegible] est afflictum [illegible]
captiuum confortatur desperante [illegible]
[illegible] tempus [illegible] ang
[illegible] [illegible]
c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in qua [illegible] deus [illegible] aquas et ad [illegible] [illegible]
[illegible] aquas facile [illegible]
ad [illegible] reddere quia non est nullum [illegible]
[illegible] anima [illegible] errore [illegible]
[illegible] timent ad que difficile [illegible]
in [illegible] quia modicus error in principio
magnus est in fine ut habetur [illegible]
[illegible] magna [illegible] considerare
[illegible] Epistola [illegible]
= [illegible] [illegible] constituta [illegible]
[illegible] est natiuitas [illegible] est mors et [illegible]
[illegible] est omnis [illegible]
[illegible] errore [illegible]
[illegible] ad [illegible] quia peccantes
in adolescentia et pueritia [illegible]
[illegible] ad [illegible] cum [illegible]
errorem [illegible] ad [illegible] ad que

[illegible] [illegible] 607

Ex [illegible] scintille: Ex [illegible]:
[illegible] valde [illegible] difficile:
Consuetudo [illegible] natura:

sed ipsi ad senectutem difficile vix possunt
in terram rectam invenire ut predicte quo tendit
¶ Figura ... protorum filii Israhel exeuntes egyp
tum et tendentes ad terram promissionis non
servaverunt rectitudinem fidei iustitie in itinere
ad 40 dies et postmodum quod ipsi ad 40 annos
et plurimi occubuerunt deum et provocaverunt
ad iracundiam ... quod requirit invenire
in terram rectam nec potuit intrare terram promissio
nis quibus egyptum exeuntibus exceptis
hiis ¶ Spiritualiter per filios Israhel de egypto exeun
tes per mare rubrum in nube et igne sub ductu
... educitur descendens in infernum per
virtutem passionis Christi in fide et karitate et
clamantes ... in deserto autem ... que
media est inter infernum et celum et errore
suo non corrigentes sed semper ulterius prece
dentes in tanto ... se inveniunt usque
tunc quod nullatenus ... morte p...
... ad terram et ...
beatus Augustinus in quodam sermone: Rebellis
est cum adversione ... ut qui
ita ... non faciat ... quod rectum
est et qui bene facere noluit cum potuit amit
tat posse cum velit et sic quod ...
... electi ideo ... est debito tempore
cum opera nostra deo placere ... beatus Hugo
de claustro anime ... in qua etate cum
... caro incipit ...
... decore ...
... longiori ...
... cor ...
est ... auditus ... ...
... qui ... etate se ... et deo ...
aut ... expectant
¶ Et comparabitur ... in
speculo Jacobi ... quod est duplex
speculum ... et rectum speculum ...
... faciem ... atque ... nam
facit apparere ... ubi est ...
ubi est sicut se speculanti in argento ...
appet speculum non rectum reddit ymaginem ...
... ut est // Spiritualiter est duplex considera
cio ... homo considerat et videt ...
... et ...
... et tales speculo ... comparat
quia facit apparere stabilem ...
... ... et ...
est ... se ...
... statim ...
... et ideo tanto ...
... et ... est ...
... et ... plus ...

in ipso ... super exaltatum et aliud autem
speculum ... et rectum ... ymaginem ...
... et quod ... est ... sepulcro et
... si ... in speculo illo statim
videbis ... ymaginem et qualis et ...
... sic ~~... in speculo illo statim~~
videbis sine ulla diminutione cognosces ...
... dentes ... oculos
... et qualiter ... tui ... consi
... et ideo ... te ipsum ...
... in hoc speculo et tibi ...
placere studebis sine mora ... 38 ...
gressu tabernaculi erat labium eneum ...
... possent ... Spiritualiter
in ingressu ecclesie est ... ab ...
ubi sunt sepulcra in quibus nos debemus spec
... in ingressu ecclesie ut ... notitiam
habeamus et sic ...
tunc non despiciet nos ...
... speculum ... de
monstrat ... qualis sit ...
et quod ... et pauperum nobilium ...
... ymago ... de Dyogene ...
... ossa mortuorum ... quodam sepulcro
quod ... interroganti quid ageret respondit
volebam ... ossa ... ...
... et nullam ... ...
... omnia ... ...
speculatione non ... in qua
... homo ...
... disponens ... ...
distingwe qualiter ... ...
... et ...
... si ...

Efficiamur sicut parvuli ... non intra
bitis in regnum celorum ... 18 ...
... et ... ...
se ... non potest
... si ... temptabitur ...
te retro cadit // Spiritualiter ... que ...
... quo celum intrant ...
... in ... quod deus comparat ...
... ...
quia ... deus ... per ...
... in ... depositi
efficiamur parvuli sicut ille qui ...
nostri ... est ... Christus non ...
... ingredi ... nos ... nostra ...
beatus Augustinus super Johannem ... est ...
... est ... Joseph
fratribus ... cognoscitur ...
... facie ... non ...
... ille ... notabat ...
... adventu ad Joseph ...

invitavit eas omnes Joseph et Beniamin duplici
item donavit. Spiritualiter per Joseph subaudi
deum patrem qui filium eius Christum nos [illegible]
fratres in medio nostri et hoc quod Beniamin
qui interpretatur filius dextre nostre hic ergo [primogenitus?]
frater factus est obediens usque ad mortem propter
quod et deus exaltavit illum et dedit ei dupli-
cem porcionem scilicet distribucionem gratie in presenti et glorie
in futuro. Igitur misit frater nostrissimus [illegible]
in carnacione nobiscum scilicet secundum vestigia eius
non videbimus faciem dei quia in mundo nec
videmus et unus non [illegible] ubi nos angelorum
comprehensibilis humiliatus. Unde Augustinus deus est intra
omnia non inclusus extra omnia non exclusus subtus
omnia non prostratus vel super omnia regens omnia
intra omnia replens omnia extra omnia gubernans
omnia subtus omnia sustentans. Ideo ipse deus dixit
discite a me quia mitis sum et humilis corde ac si aperte
diceret quod humilitas sit hostium in studium [illegible]
Unde Augustinus in epistola ad Dyoscorum non aliquid
aliam tibi ad capescendam et obtinendam veritatem
viam munias quam que munita est ab illo
qui gressuum nostrorum tamquam deus vidit in-
firmitatem. Ea autem prima est humilitas secunda est humilitas
tertia est humilitas et quociens me interrogares totiens dicerem.

Surge amica mea et veni

Cant. Quilibet homo qui vult per
matrimonium mulieri copulari querat potius
prius uxorem conformem moribus suis quam
quam extraneam ymmo quia sic dicitur [illegible] moribus
vir cum uxore suis moribus conformatur hoc
idem videmus in artibus quod de moribus dictum
est. Libencius enim artifex uxorem sibi assumit
sui artis quam extraneam ymmo acceptam conu[illegible]
docet uxore vir artem suam propriam. Spiritualiter Christus
est artifex omnium omnia fecit sapiencia omnia propri[illegible]
[illegible] aperte dei vivit arte [illegible] in qua [illegible]
[illegible] sibi esse conforme hec humilitas
[illegible] partem [illegible] totum et terra creavit et multa
[illegible] facit per humilitatem vel fatetur conformis
[illegible] nostre ut nos [illegible] artem conformes
facit. Unde Christus dicit discite a me quia mitis sum et
super quibus verbis beatus Augustinus in libro de verbis
domini: discite inquit dicit a me non mundum fabricare
non cuncta visibilia creare et in visibilia in ipso
mundo mirabilia facere et mortuos suscitare sed quia
mitis sum et humilis corde. Istud [illegible] puer ab-
[illegible] ducebat Rebeccam uxorem ysaac filii domini
sui et [illegible] ipsi [illegible] ipsius [illegible]
ysaac filius ipsius [illegible] pedibus per
agros que cum cognovisset velata descendit de ca-
melo et velata facie accessit ad eum cum ysa-
ac videns morulis [illegible] pulchra adamavit ipsam
[illegible] cum [illegible] sua spiritualiter puer [illegible]

est adventum dei Christi predicatum ultare in ipso gentium
hoc enim dicitur Rebeccam ad ysaac qui cadenti vi-
diderat camelum ad Christum nam ysaac risus inter-
pretatur et Christus dicitur risus et gaudium angelorum
et hominum. Rebecca vero interpretatur que multum accepit
bene animam denotat que super omnes creaturas
inferiores altiorem accepit doctrinam prerogativam
hec videt ysaac pedibus ambulare per agros
cum anima cogitat Christum humiliatum et forma
mortali indutum in hunc mundum in quo quidem
multiplices sunt sordes et volucres celi videntur
et ipse non habet ubi inclinaret caput suum. Hec
igitur considerans descendit de camelo superbie
voluntatis et pedibus humiliatis [illegible]
sub illum quem Christus cognoscens sibi per humilitatem.
Unde Augustinus in quodam sermone dicit perge
de celesti sede descendit tu per Christum illum surge terra
appete celestia. Si dulce est mundus dulcior est
Christus. Ambula quo currens quia per pugnam
datur victoria et post mortem vita et gloria sempiterna.

In amplexus sponsi me spiritualis coniungi — humilitas

Ad [illegible] mariti [illegible] [illegible]
fuit consuetudo ut quilibet acciperet uxorem
de cognacione sua quia forte attendebant ad re-
tinendam dotem propriam in sua cognacione vel
forte ut inter coniugales esset maioris amoris [illegible]
conspiciencius. Spiritualiter Christus habuit ordinem
[illegible] voluit in tempore et humanas [illegible] sibi
in sponsam assumpsit nonne vult uxorem
[illegible] aliene [illegible] corpus alienum et ab eo
[illegible] est superbia hec est enim [illegible]
cognatio Job [illegible] ipse enim regnat super filios super-
bie et loquitur de [illegible]. Cum tali namque cogna-
cione [illegible] [illegible] penitentiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] decepisti eos dum ale[illegible]
[illegible] autem [illegible] et cognacio quam [illegible]
[illegible] est humilitas et mansuetudo [illegible]
[illegible] [illegible] meus [illegible] et [illegible]
et [illegible] sermones meos [illegible] verba [illegible]
[illegible] ait: Si humilis non fuit et quietus non
[illegible] habitare gratia spiritus sancti. Et si non timens
[illegible] superbiam namque
et [illegible] animam et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ubi legitur preceptum ne summus sacerdos
[illegible] acciperet viduam seu abiectam seu [illegible]
[illegible] de genere suo [illegible]. Spiritualiter per sacerdotem magnum
[illegible] subaudi Christum [illegible] sacerdos in eternum secundum
ordinem [illegible] ut dictum est et [illegible]
[illegible] et [illegible] abiectam [illegible]
[illegible] non assumpsit quia superbiam adeo abiectam
et [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] et humilitas [illegible] ad

inferos. Hec ibi. Christus autem superbie [illegible] ... [illegible] suum ita posuit in sublimitate [illegible] tor suum erigit ad superbiam [illegible] demonibus qui per superbiam copulantur peccatores ... humiliantur [illegible] ... quia [illegible] culpa similis est talis [illegible] sicut unus de primis angelis [illegible] de celo cecidit sic et superbus ... cadet cum illo. Psalmus: nos autem sicut unus de principibus cadetis. Et loquitur superbis: si nolim cadere cum demonibus [illegible] Christi humilis ut cum ipso exaltemur in celis. Unde [illegible] ... amat humilis [illegible] in moribus diligentis sunt tenent. Nam quis ab humilitate operibus recedit ad iniquitatis vestigia [illegible] pondere cadit et premitur.

Humilitas — [left margin]

[illegible] statera iusta et equa [illegible] ... quod [illegible] statera [illegible] ... tanto amplius [illegible] ... pondera minora et maiora in posita [illegible] pondera iusticia quia [illegible] ... meditacione [illegible] ... et [illegible] ... sponte humiliat [illegible] ... gloria exaltat. Unde est quod aliquis [illegible] statera que ex aliqua parte ... [illegible] ... aliquid [illegible] et facit inde minoris ponderis esse quod est [illegible] ... ypocrite fictam [illegible] humilitatem [illegible] ... statera dolosa abhominacio est apud deum [illegible] ... non possunt [illegible] cognoscuntur [illegible] ... dei [illegible]

Ypocrita — [left margin]

[illegible] apostoli [illegible] Johannis qui cum [illegible] sigillum [illegible] et qui sedebat super eum habebat stateram in manu et clamabat: vinum et oleum ne leseris. Spiritualiter id significat [illegible] ... est angelorum [illegible] ... dei [illegible] ... in [illegible] dum iudicium [illegible] super id [illegible] statera [illegible] et [illegible] quibus [illegible] quod suum est [illegible] ... pondere [illegible] ... pondere montes et colles in statera [illegible] ... nostri omnes [illegible] sunt [illegible] ... ponderatur statera [illegible] ... non leseris [illegible] ... quia [illegible] ... [illegible] humiliat se [illegible] ... ...

[illegible] in quodam sermone de talibus loquens ait [illegible] nobis ... tollerabilior [illegible] si ita necesse est fuit ut [illegible] ... quam [illegible] lata et spaciosa que ducit ad mortem ut [illegible] ... superbis [illegible] ... christus quia [illegible] ... [illegible] ... superbia ... manifesta.

c. Ecce hostium apertum. Apocalypsis [illegible] quod [illegible] magni principis [illegible] omnes [illegible] ... hostium non clauditur quia tales reputantur de domo sua. Spiritualiter [illegible] principis [illegible] quia [illegible] peccatores et [illegible] ... superbi. Psalmus: non habitabit in medio domus mee [illegible] ... humilibus [illegible] clauditur hostium [illegible] tales portant [illegible] ... Apocalypsis [illegible] dixit angelus Johanni: posui ante te hostium apertum quod nemo claudere potest eo quod modicam habeas virtutem. [illegible] hostium est [illegible] ... humilitas que [illegible] dei [illegible] ... hostium celi [illegible] ... humilitatis et [illegible] ... dei [illegible]

a. Dolescens tibi dico surge. Luc. [illegible] ... [illegible] est [illegible] ... sine convalescentie intervallo [illegible] ... [illegible] sit [illegible] ... medicus [illegible] ... et patriarcharum [illegible] ... et morte [illegible] ... [illegible] ... Elyzeo quo facto [illegible] ... intervallo [illegible] puer et mortuus est et mater [illegible] ad Elyzeum postulabat [illegible] ... [illegible] non est [illegible] ... Elyzeus et [illegible] ... super puerum et [illegible] ... Spiritualiter Elyzeus [illegible] ... Elyzeus qui [illegible]

et tenuit in morte, sub pe dyabolica fraude de-
[illegible] nec subvenire medicina remedia quia nec
fides nec fidelis abraham nec spes ysaac nec
[illegible] iacob potuit nec adiutorium potuit [illegible]
ipse plorat s. Quanta nunc T[illegible] cu. 10 multi ge-
ntis mei et rex meum timeus meus [illegible]
[illegible] Elyzeus famulus suum cum baculo [illegible]
[illegible] suam cum misit Moyses cum regardo
[illegible] legis tribuere sed nec [illegible] tactus puer surrexit
et clamat cum latinus veni adhelezandu nos
omne deus [illegible] de filium tua et salus [illegible]
[illegible] sed intraret dyreus domum induere [illegible] xpus
[illegible] assumpsit carnem humanam in membris
in puero tangens membra puer membris [illegible]
[illegible] quod [illegible] membra [illegible] [illegible] fugit
membris. [illegible] deus [illegible] [illegible] ymmediate ego
[illegible] sum in media [illegible] me adiuvata [illegible]
[illegible] arbor et presta [illegible] dux adeorum
[illegible] sumpsi [illegible] in sublimi [illegible] ascendere [illegible]
laboras [illegible] ego fuerat [illegible] in la-
[illegible] clamas [illegible] dulcedine tu fellis gustas
mansuetudine [illegible] videas congaudete [illegible] tibi
[illegible] compatiar mea. Ecce vox glorie, ecce
[illegible] impietas et [illegible] pietas

p Ergo professus est [illegible] 21° solent [illegible]
tores liberaliter [illegible] facere gentibus
[illegible] agentibus ut carnes illis vendant
[illegible] famelici et esurientes darent [illegible] pretiosa
[illegible] Cassi [illegible] 3° [illegible] suo arbitrio
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] filius dei [illegible] esurire [illegible]
[illegible] compassione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] descendit in mundum [illegible] [illegible] [illegible]
emptores sufficiens pretium solvere posset [illegible]
omnes originalis culpa [illegible] [illegible]
[illegible] suos omnibus condonare [illegible] [illegible] pro
[illegible] omnes [illegible] [illegible] adeo [illegible]
[illegible] si liber et [illegible] [illegible] passum [illegible]
[illegible] ubi [illegible] filius ille adolescens accepta
portione a patre [illegible] in regione longin-
quam ubi cum [illegible] et [illegible]
[illegible] consumpsit [illegible] afflictus est [illegible]
regionis illius [illegible] [illegible] porcorum
custodire et cupiebat saturari de siliquis quas
porci comedebant et nemo illi dabat [illegible]
[illegible] sit omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in domo patris mei [illegible] habundant panibus et [illegible]
[illegible] fame [illegible] [illegible] ad patrem et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] spiritualiter exponatur
[illegible] te lector [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] expositum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] lector
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] exponi [illegible] [illegible]

[illegible] est [illegible] sic [illegible] esse [illegible] nec
[illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] spiritualiter
quod [illegible] adolescente [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et dolo [illegible] sine dolo [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec
[illegible] est dolus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lapsum et [illegible] [illegible] celesti
[illegible] destituta et fame [illegible] super celestem
[illegible] destituta [illegible] [illegible] substantia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
clementia pietate et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nascendo a patre accepit et descendit et nos
[illegible] a patre [illegible] portionem [illegible] in
portione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
substantia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celesti gratia et [illegible]
est in regionem longinquam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nulla maior distantia [illegible] [illegible]
ad homines [illegible] [illegible] [illegible] mortales
sed in [illegible] [illegible] regione [illegible] [illegible] [illegible]
omnes gentes [illegible] sine [illegible] sine iustitia
sine operibus bonis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
facti sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] liberator liberalis donator [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] copulavit
sibi in humana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fame [illegible]
[illegible] [illegible] tempore magno [illegible] [illegible]
[illegible] antiquissima que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nuda et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nuda et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corrupta et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tibi [illegible] [illegible] possum [illegible] [illegible] [illegible]
fronte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] emptore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et publicanus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] prodigalitas [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et paulo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clamati

De prodigo filio:

Et quis est cui negauit suam manum cuius
extensus est ab ipsius pietate et cum sibi omnia
quasi prodigus largiendo consumpsit nos tamen excepto
sua tamen sine mensura accepit spiritum septifor-
mem sed excepto incipientem et volentem cuius
unquam negauit sed sequitur // quia facta fames est
in regione illa recepit ergo ille cui qui omnia
sic habundant omnibus donauit nunquam
conuenientem qui sibi donaret quis fuit iratus
est pene illius quis largitus est per pietatem
et compassionem. Item recepto domus dei
tolebant hic est potator et vorator vini et pub-
licanorum amicus et adhesit uni pharisei ciuitati
cui erant multi porci hii erant pontifices
et pharisei luto voluptatis et cupiditatum
carnalium occupati qui siliquis tantum veste-
bantur id est corticibus legis moysi quasdam
per quas subaudi carnem sacre scripture et spiritualem
literalem et intellectum impediebant siliquis saturare
qua cupiebat ut saltem saciaret non poterat
eum dicebant Ioh. Nonne scriptum est in lege
vestra ego dixi dii estis et nemo illi dabat
Sed consumatis omnibus per quibus reparat missus
fuit ait Tempus est ut vadam ad eum
qui misit me quod inquit intendam // Nota
quod angeli precedebant sunt et missi in
diuina patria est angelorum vadam inquit
ad patrem meum et // Nota quod id quod scilicet peccaui
in celum et coram te non ad dignitatem intellexit
non ad humanitatem humanitatis posse referri sed quia
Christus factus est apud deum homo a duorum
pharisei et patri ac si dicat pater hoc quod adoptandus
filius et fratrem fratris angelorum peccauit in celum
Et quartum est quod non est dignus vocari filius
tuus sed esto pater mi petrum ei sufficit extremi et
pro in pretium proprium sagmentum dedi non ac hircos
nec vitulorum // Et sibi sicut mercenarius tuus
angelicus spiritibus dirigere littera expone quod
dictum est peccaui // Et cum adhuc longe esset vidit
cum celestis pater oculo sue predestinationis humanum
genus quod longe distabat a diuina salute scilicet tamen
per verbum incarnatum id videt redemptum et in celo
perfecta iam se approximatum apparuit misericordia sue mi
super ipsum et ait ad seruos suos cito proferte sto-
lam primam ymo etiam meliorem nam prius erat innocentia
et non gratia hic angelis eadem sunt imperfectione
etiam Christus inquit plus est nec egeret qui peccat
in ipso quam adest nonaginta nouem iustis qui non indigent penitentia plenam in adopti-
one dominus perinde assumpsit de paradiso collecta-
tos celi videbit consedes scilicet et adunare in turbam

sagmatum id est verum sacre scripture spiritum liue spiritus sancti fidelis
datum hic est cum sagmina quod fidel propter celestis dicitur
fidei in eo quod scilicet quod filius meus mortuus
est et reuixit per deus non inuito exponi quam-
dos ostensus est die tercia et erat mortuus Nam
cum opinionem phariseorum pecat et accumberet do-
mum autem magdalene et ab apostolis cum quibus preda-
uisus est multipliciter communicari ut pleuit per euangelium
quod nos sequitur alius frater in indignatione expone
paruitione ut intelligas preter illum angelorum
collegium quia videns hominem tam sublimiter
honorari amicantes dicit illud psalmus quid est homo quia memor es
Et quid est homo quod sic memor est eius
Ecce quia primo minuisti paulominus ab angelis
et postquam preterea tendit assumptum et redemptum
constituisti eum super opera manuum tuarum id est super
nos // preterea nunquam mandatum tuum preteriui et
tamen nunquam angelicum assumpsisti aliquem
pariter filii tu semper mecum es et omnia mea tua
sunt semper videns faciem meam sed tunc id est quoniam
genus peccauit et reparatum est reparare scilicet celestes
ruine et decor celi restitutus est nobis qui non
congruebat medela tamen nulla nobis adesset
infirmitas et tunc factus est in parte locus eius
et evangelis et hominibus factus est grex unum
simile uni eterno pastori subiectum qui ambus
sibi talem parauit ecclesiam et pasturam quam nec
oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis
ascendit ut cor hominis mortalis comprehendat per
quod magnitudinem ipsius prodigi patris non ad-
extenuis qui tam rara et bona agentibus de-
mit inde recipiens enormia et aduersa hic angelus
¶ In sermone de parabola Hieremie inquit de scala
regione attende quid in tua mortali regione
venit etiam homo inquit quod hic habundant mandu-
cant tecum que terrena tua aut sed ipse te ad magnum
meum inuitat angelorum videlicet panis ipse est Augustinus

f onte amaris dulcorari fit
Iudi et de quod homo vinum laudes consignat homo vinum
primus bono vino tribuit saporem vero adesset si vinum
sit bonum ponit ibi aliud aromaticum et tunc vinum
talis adest saporem semper retinet ipsum et vino
tribuit // Spiritualiter ante aduentum Christi vinum aderat
tinctus liquore gratie quia omnia erant corrupta
et fedata fetore originali in immunditie // post factum
sunt tamquam vas prodi // hoc humana unitate corrupta
dulcorem gratie non valens retinere predicabat genera
sed tunc Christus a patre missus nos optimus vas odo-
ramentis plenum est quasi amabile opus exceli-
in ipso igitur nasci posita est aqua et amaritudinis
nec potuit vas ipsum positum est magnus noster
penalitatis et omnis nostra amaritudo conuersa est
in dulcorem // Et ideo quare dicitur quod dixerunt gentes

Iacula
Tabula

[illegible]richo ad eliseum Ecce [illegible] optima est [illegible] ecce eliseus [illegible] misit vas novum et posito in eo sale accessit ad aquas [illegible] et deponens [illegible] in aquas ait Ecce sanavi vos hodie [illegible] et non erit amplius mors neque sterilitas [illegible] est. Spiritualiter Jericho interpretatur luna [illegible] presentem denotat que ut luna mutatis [illegible] mutationibus. Sic cum ad adventum [illegible] pendebat nec quid quis operari poterat [illegible] eiusdem [illegible] potestates igitur [illegible] plus addo [illegible] amaritudinis dulcedini [illegible] nec verus eliseus i. christus et accepto [illegible] dignitas [illegible] sola spiritus sancti cooperatione [illegible] positum est sal [illegible] cuius divinitas [illegible] positum est inter amaritudines et penalitates [illegible] passione et morte eius et sanate sunt aque [illegible] non est sterilitas [illegible] quis velit bonum operari nam [illegible] mors est amplius [illegible] dulcedinis [illegible] sancte spiritui quod [illegible] per [illegible] // [illegible] sola [illegible] nam [illegible] ad plenum quod bonum ad gratiam [illegible] ad superiorem quod [illegible] ad gloriam quod [illegible] ad salutem [illegible] sit [illegible] renovandi [illegible] redemptionis [illegible] altitudo [illegible]

[illegible] sol [illegible] quod [illegible] notamus [illegible] patre [illegible] influentiam [illegible] videmus cum quod sol [illegible] est [illegible] et [illegible] absentia eius [illegible] Spiritualiter filius dei [illegible] et sapientia patris [illegible] influentia [illegible] ad [illegible] quia ab ipso esse [illegible] sicut igitur [illegible] per [illegible] facit [illegible] operari et [illegible] nostre [illegible] nos facit [illegible] terra sine luce [illegible] etiam [illegible] quia sole [illegible] naturaliter [illegible] qui [illegible] fuit // Spiritualiter [illegible] luce adventum terra [illegible] patuit et ipse [illegible] tamen [illegible] sole orto [illegible] i. christo nato [illegible] sanatus est omnis [illegible] et [illegible] omnis sterilitas // [illegible] quod [illegible] Ezechias egrotaret et mors sibi per [illegible] [illegible] est [illegible] se ad parietem et flevit et [illegible] lacrimas [illegible] audivi deus lacrimas [illegible] et ecce [illegible] signum et ecce sol redijt per [illegible] gradus [illegible] est et sanatus est // Ex spiritu [illegible] auxilium [illegible] bene [illegible] quia [illegible]

[illegible] et [illegible] auxilio destitutus quod cum [illegible] auxilio dei [illegible] egrotaret languore mortifero super lectum doloris eius lavans ipsum lacrimis suis [illegible] mortem [illegible] surgere poterat quod deum [illegible] [illegible] tu et non medicus nec medicinam [illegible] [illegible] sanans // [illegible] plorans ploravi in nocte [illegible] et [illegible] humana [illegible] lapsus quo iacebat desolata [illegible] venit magnus medicus quia magnus iacebat [illegible] redijt [illegible] sol [illegible] filius [illegible] ad [illegible] gradus quod [illegible] quod [illegible] in domo // Ezechias [illegible] quod iam sol ascenderat per [illegible] signum [illegible] quod [illegible] fuit ezechie salute sua [illegible] sol [illegible] [illegible] ad [illegible] gradus // Spiritualiter omnis creature [illegible] [illegible] sunt [illegible] gradibus [illegible] sicut [illegible] angelorum ordines [illegible] gradus est humana natura [illegible] gradus [illegible] bruta [illegible] plante [illegible] vegetativa [illegible] omnia [illegible] et alia [illegible] filius dei [illegible] et [illegible] omnia [illegible] et [illegible] valde bona [illegible] gradum [illegible] humanum [illegible] [illegible] lapsum et egrotante languore mortifero super lectum doloris eius lavans ipsum lacrimis [illegible] mortem [illegible] surgere poterat quia [illegible] [illegible] tu et non [illegible] medicus [illegible] [illegible] sanans [illegible] ergo [illegible] et [illegible] et [illegible] compassus igitur creator sue creature descendit sol [illegible] quia non [illegible] lucem [illegible] angelos [illegible] descendens [illegible] quod egrotabat ad mortem [illegible] languentem // [illegible] mediationibus Cum igitur esses filius dei deus verus deus patre et spiritu sancto [illegible] habitans inaccessibile portans [illegible] omnia [illegible] non [illegible] nostre mortalitatis [illegible] altitudine tua [illegible] ut iam gustaret et absorberet [illegible] nos reparares ad gloriam patris sui [illegible] Cherubyn aut seraphyn aut unum ex angelis [illegible] ad nos [illegible] pro [illegible] humanitatis [illegible] descendisti [illegible] puellam [illegible] virginalis [illegible] spiritus sancti [illegible] et [illegible] humane [illegible] et [illegible] oratio [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible]

atque pressus mittit ad te si agrestes sunt poma
vel florem mittam sibi nescit componi nescit
constancia sepe cum sponso dat alienum et uberius
magis. Spiritualiter Christus cum hiis spectantibus
venit in mundum nescit odire. Et si in ordinem
lesus fuit flore contricionis placatur et pro modi-
ca pena tibi tribuit thesauros celi. Tercio est
similis tercius est mansuetus ut agnus dicitur
quos mortis adest cum a patre missus est quasi nun-
cius ut sua cum diligencia nos perducat ad
gloriam et sibi nos faciat coheredes. Figura Genesis 37
ubi legimus Joseph a patre Jacob missum fratres
requirere pascentes pecora in Sichem ubi invenit
eum vir errantem qui duxit eum in Dothaim.
¶ Spiritualiter Joseph qui plus amabatur ceteris
a patre eo quod in senectute eum genuerat et cui
pater polimitam fecerat tunicam et Rachel
mater eius fuerat denotat Christum filium dei qui plus
ceteris adoptivis filiis a deo patre diligitur
sumus enim nos et angeli filii dei adopcione
sed iste dei filius naturalis et eum pater genuit
in eternitate eterna non prius non postius. Mittitur
igitur a patre visitare fratres suos qui pascebant
oves in Sichem indutus tunica polimita vel
talari quia descendit dei filius de celo pro
nobis indutus tegumento carnis in terra et absque
labe aliena quam beata virgo sola spiritus sancti vir-
tute obumbrata concepit et peperit visitare pas-
tores qui demencia paradisi fraude errati
et facti erant pastores pecorum. Venit igitur in Si-
chem primo quia in tempore deserto quod deserti
omnium temporalium honorum passus est nimia paupertate
¶ [illegible] Augustinus in libro de meditacione. O
amanda et amanda dignacio dei tui in morte
glorie divinis [illegible] temptabilis fieri non despexit
parum tibi visum est parum te nobis esse deum
tuis esse et tu deus omnipotens qui vitam habes
in dignitatem miseri ipsi nature [illegible] non hor-
ruisti abiectissime paupertatis gustare incomoda.
Dum tibi cum tunc nascens non erat locus in diverso-
rio nec cunabula que te vel tenerum tuum
corpus haberent sed in vili presepio sorbetur
stabuli tu qui terram palmo concludis ipsis
[illegible] panniculis involutus es et pro ipsum alimentis
animalibus [illegible] [illegible] atque ut [illegible]
sed tu es Christus in valle Sichem valle deserta
sua vagiens et perfugiens a facie Herodis et rabiem
avis quoddam ductus est in Dothaim cum a
tum [illegible] Christus [illegible] a patre
[illegible] sui [illegible] ductus est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] palis [illegible] [illegible] Dothaim [illegible]

augustia ubi cum [illegible] unicam eius karitatem
animam suam dilectam dedit pro omnibus in redemp-
cionem et precium. Ergo pro [illegible] et [illegible] [illegible]
fratris nostri qui ut nos suos reficeret [illegible]
pro nobis passus est angustiam in spelunco. Et ideo
¶ dilexisti me plus quam te quia mori voluisti
pro me. Tam caro precio redemisti me et redemp-
ti me de exilio redemisti de manus [illegible]
de supplicio vocasti me nomine tuo signasti me
sanguine tuo ut memoriale tuum semper esset apud
me et nunquam recederes a corde qui pro me
voluisti recedere a vita. Sed non sicut hic in pena
est mitis et mansuetus et faciliter placatur verumtamen
sed severus erit furibundus et durus et ad iudicio
tum [illegible] erit igitur o peccator pena esse in [illegible]
nam sicut in [illegible] tua recordatur offensis
sic iniustus inplacabilis apparebit puniet hostes
sponsos [illegible] plaga [illegible] remedium omnis
¶ pena frustra fiet [illegible] [illegible] ad
tollenda mala inferni descendit nunquam ulterius
ad lucem redibit quia nequam [illegible] [illegible]
liberat quos [illegible] in [illegible] penalibus iusticia
meritorum dampnat.

a [illegible] [illegible] summet [illegible] meditac-
, repletio magis continet ex dulcibus quam
ex amaris ideo eo quod stomachus mox delec-
tatur in illis. Ideo amaritudo que dulcibus [illegible]
habet repletionem [illegible]. Nam cum stomachus ama-
ritudine abhorret quod quidem illa [illegible]
stomachus [illegible] // Spiritualiter cor humanum in [illegible]
in dulcedine delectabili non semper complacet ideo
sepe [illegible] [illegible] replet quod [illegible] bonorum
spiritualium [illegible] et [illegible] totus [illegible] disponitur
ad ydropisim // [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
amaritudine inferni per consideracionem [illegible]
quod quidem [illegible] cor [illegible] replebantur // [illegible]
Thobie vi [illegible] legimus quod cum Thobias [illegible]
[illegible] flumen Tigris ut se lavaret piscis [illegible]
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] confortabat [illegible] Thobias [illegible]
[illegible] et tolle [illegible] [illegible] et [illegible] eius et repone
illa que [illegible] fugare demone et illuminare oculos
quod et fecit. Et sic factum est per [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] // Spiritualiter
Thobias interpretatur bonitas domini [illegible] [illegible] fide
[illegible] qui angelo duce [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod interpretatur velocitas [illegible]
[illegible] [illegible] et affectione fugari [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est remedium [illegible] [illegible] dulcedine [illegible]
[illegible] nos [illegible] [illegible] amaritudine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[..]tum est quod in peccato delectatur et etiam quod
[..]atur et timet quod in dulcedine dampnabitur
[..]debet tunc pregrabitur talis amaritudinis
[..] Augustinus in sermone super pueris quosdam
[..]n delectationes temporales dulces sunt et tribulationes
[..]are [..] quis non videt tribulationes potius
[..]ens ignem infernalem cum delectationes se
[..]li non contempnat sed cum videres oculos suos in
[..]ctum et affectum quos sentit [..] delectatio [..]
[..]t expellit tunc dyabolus quod spectum adimit
[..]u primum/ Sicut advertens ipsa Ecclesiastici dicitur ego
[..]oi in dimidio dierum meorum vadam ad portas
[..]fu[..] pro consideratione quesivi residuum annorum
[..]orum ne in [..] derelinquisset primam agnum et
[..] tempus et vivificabit me Ecce in pace
[..]a amaritudo amarissima
Estote in loco meo regione Gen. in [..]
commorantis in finibus inimicorum suorum [..]
est inventa domita et proprie cum non
[..]sse resiste aliqui cum inimicus inimicorum
[..] cadens pelibit ideo debet cautius in fugiendo
se in loco tutiori servare// Spiritualiter autem [..]
[..]tio est terra inimicorum id est tres inimicos
inimicos habemus scilicet mundum carnem et dyabolum
[..]ulis in meditatione mundus adulatur caro
delectat dyabolus insidiatur anima expectatur [..]
[..] tribulatur nos ideo debiles sumus et [..]
[..] [..]/ Bernardus in sermone 13 [..]
memoria [..] [..] si diligimus ad [..]
[..] et facile sumus ad seducendum et debiles
[..] ad [..]ndum et fragiles ad resistendum [..]
[..]ere nolumus nec bonum et malum [..] [..]
[..] facere bonum deficimus [..] [..]
[..] malo [..] et [..] [..] Bernardus Ergo
[..] est standum in illa regione sed fugiendum
[..] ad locum tutiorem// Figura [..] Joseph [..]
[..] laborare ne [..] puerum interficeret
[..] angeli accepit puerum et matrem eius maria
[..] fugit in Egyptum et erat ibi usque ad obitum
[..] [..] post modum in [..] est
[..] [..] mortuus querentibus animam
[..]// Spiritualiter subaudi per Joseph [..] [..]
[..] [..] iusto et pro tua debet esse [..]
diligentia [..] puerum sua in memoria [..]
[..] et custodire ne adversarius pectore [..]
[..] Herodes [..] gladius [..] [..]
dyabolus [..] qui omnem capit substantiam
[..] ut subripe [..] [..]
[..] [..] Herodi [..] [..] puerum in [..]
[..] [..] [..] [..] [..] [..] in anima
nostra [..] [..] nos habere [..] [..]
[..] [..] matre et puero debemus descendere
in Egyptum quod sic expone quia per [..]
[..] puerum [..] [..] domini passionem et mortem

[..] [..] matre [..] [..] amaritudo
[..] dolorem [..] [..] [..] descendam
ad meditandum [..] gehenna et qualiter
in extremo judicio [..] [..] collegam
[..] cum Christo et tradetur dyabolus [..] [..]
que si cogitabis fugabis Herodem et [..]
adversarium [..] id est ad meditandum dominum [..]
[..] [..] in quodam sermone In omnibus
operibus tuis memorare novissima tua [..]
[..] [..] valde [..] ardentis
[..] gehenne [..] [..] [..]
[..] [..] [..] peregrinationis
tue [..] recogita annos tuos in amaritudine
anime tue et cogita [..] [..] [..]
cogita fragilitatem [..] et in [..] cogitatione
si [..] [..] dies tibi [..] [..] [..] quod
tibi [..] esse molestum
Ideo et nos oportet pati [..] 24 [..] in
[..] et [..] [..] [..] [..]
[..] [..] fugientibus non [..] [..]
in [..] [..] [..] tyranno [..] [..]
[..] [..] Spiritualiter quilibet [..] [..]
[..] dum in ista vita corruptibili tempore
[..] Et ideo est quia qui non potest
[..] quod [..] est [..] [..] [..]
[..] [..] est [..] sed [..] [..] possumus
in carne [..] [..] [..] [..] [..]
est [..] cognitionem [..] [..] [..] [..]
[..] [..] [..] [..] [..] [..] [..]
[..] [..] [..] non debemus [..]
[..] [..] [..] in [..] tyrannus
in [..] ne nos [..] [..]
[..] [..] [..] nos [..]
plaga [..] nos [..] [..] [..]
[..]/ [..] Exodi xix [..] [..] [..]
oportet pati in [..] [..] [..] audire
[..] [..] [..] et [..] [..]
[..] [..] et clangor [..] [..]
[..] [..] [..] et [..] [..] [..]
[..]// Spiritualiter [..] dies ordinati sunt [..]
[..] [..] et mors [..] igitur nos ordinare
debemus [..] mortem [..] pati [..] [..]
[..] [..] [..] [..] qui [..] [..]
[..] [..] [..] [..] [..]
[..] et [..] [..] [..]
et [..] [..] [..] [..] et [..] [..]
[..] [..] qui [..] predestinationis
dei [..] [..] [..] quod [..] [..] [..]
qui [..] quod [..] [..] dei [..]
[..] [..] [..] [..] [..] nos
[..] in [..] [..] [..] [..] [..]
[..] [..] [..] in judicium [..] [..] in
[..] portione [..] [..] [..] est
hominum molestare in die mortis// [..] [..] [..]
[..] [..] [..] [..] [..] [..]

morem tendentiaris efficiatur volentia ut quos
victos blanditiis decepit morientes penitus
rapiet Heb. xii etc.

Judicium
[P]otentes etc. et quis resistet potentie
illius est etc. propterea nulla vindicta
melior sufficit tu iusta illata qui princeps
sui effusionem aestimationem aequalis uno cum
tali iudicio iniurie ... spiritualiter nimius aequa
sic peccator laedens dominum principem maiestatem
negligens sic rationalem penam dignus
igitur talis tradatur eius supplicio si cum peccator
vellet penitere et deus repudiaret eum penam
quibus illi iudicio compati tenetur. Deus
peccatores ad penam et per consequens principalis
gentia non cessat iniuriae. Ysa. 22 delinquet
impius manum suam etc. Sed si volunt
principem iudicem placabilem inde timent ipsum
furore repletum. Unde glo. super id ap. 24 in
nubibus celi sic ait in maiestate visum sunt
quem in humilitate iudicem voluerunt ut tamen dis-
cretus intuitum senciant quanto tunc cordis
ad eius penam non inclinant. Nec igitur eum
pietate et maiestate iudicaturus eos qui mul-
tiplicius venia peccatoribus indulgere potuit
Nota — significatur Apoc. 2 ubi beatus Joh. tale visione
se vidit fatetur. Ecce ignis et vidi thronum mag-
num et candidum et sedentem super eum a cuius
conspectu fugit celum et terra et cum illa suspecta
meditatio ponit. Unde Jo. appellans nomen illius etiam
vestimenta et ait vestitus veste aspersa sanguine
et vocabatur nomen eius verbum dei et exercitus
qui sunt in celis sequebantur eum in equis albis
vestiti bysso alba munda et de ore ipsius pro-
cedat gladius ex utraque parte acutus ut in eo
percutiat gentes. Spiritualiter subaudi patiens
tamen magnum gaudium candidum terrene ...
purissimam virginis candore fulgente assump-
tam ab ipso deus verbo vocatur. Nam verbum eius
verbum dei quia et est verbum caro factum
est et habitabit in nobis. Joh. primo. Ideo quod
iudex venturus est. Joh. 5 dedit ei iudicium
facere quia filius hominis est. Ait enim vestitus
veste aspersa sanguine quia carne ipsa clavis
vel lancea perforatam et suo cruore rubescam
illa die videbunt ut impii iudei videant in quem
transfixerunt et fili ... cognoscant que ... ipsis
in eis ... sicut passione sua deus illis
... Sed sive tamen et ... meum
et sic flagellatus tota die et castigatio mea ...
... terra quia clamor eius ...
... fugere ... principibus in furore eo
Nota 4 ... et faciet regula ... tandem ...
si iustus vix salvabitur impius et peccator ...
... quod ... sum et habitus

venient iudicaturus vivos et mortuos. Joh. 5 dedit
illis deus iudicium facere quia filius hominis est
et de ore eius procedit gladius ex utraque parte
acutus per quem subaudi duplice maledictionem
illatam peccatoribus scilicet separatione a Christo et suffo-
cationem. Et nota quod non est maior gehenne
pena quam ut a Christo separetur anima. Unde Chris.
super Math. 23 loquens de tribus penis possi-
bile dicere intollerabiles res est gehenna quis
nesciat quod supplicium sic est horribile tam
simile quis ponat gehennam vel est hec decimus
quare ablatus est ipsius glorie et honore repelli et
odium Christo esse et audire ab illo non novi vos.
[Nota] Et exercitus qui sunt in celis sequebantur
quia angeli et sancti angeli sequuntur eum induti
lucem glorie. Apoc. 7 ubi beatus Joh. vidit post
turbam magnam quam dinumerare nemo
poterat ex omnibus gentibus. Unde Augustinus
in suis meditationibus loquens tam de angelis sanctis
quam de omni genere beato sic ait. O dei sapientia
unde adduxisti eos in opus sanctum ... vineam
dei a superioris celi libra in interioris paradisi loco
plantate super aquas Syloe que fluunt cum
silentio et cum radicibus immobiliter
[V]ocat operarios ... adheserunt etc.
et reddet illis mercedem suam etc. Mt. 20
prudens dispensator qui dicit rationes debere
presentare libros suos et sibi compotum reddere tunc
si ultimus ... intrantes ... reddet ...
subito ad reddendum rationem notarii spatio
... Spiritualiter nos sumus dei dis-
pensatores in ... omnes debere et cum spiritus
notitionis nostre apperit libros conscientie nostre
etsi plus est ibi ... culpa quam ... pena
et satisfactione debeamus nobis providere unde ...
sicut deus ... quam subito abstulit ...
notantur et ... quam nos credimus novissimum ...
dies ille magnus et amarissimus in ... est
quod tonabit tonitru illud terribile super omnes
operatores terre ac dispensatores ... con-
clusos omnes ... et nullus
potest se abscondere. Nam sicut solet tuba
iudex et campana convocare gentes quas ...
... sic faciet deus iudicaturus
mundum. Figura Apoc. 10 ubi Joh. vidit angelum
unum tenentem pedem unum super mare et alium
super terram iurantem ... in secula seculorum
quod amplius non esset tempus sed ... a voce
tube convenient omnia et infra ca. 20 sed Joh.
subdit et mare dedit mortuos suos qui in ipso
... spiritualiter ... plana ... dico

angelicarum tubarum vocem illam terribilem
audient Surgite mortui venite ad iudicium
absque dilacionis tempore cum signaculum omnes
naturaliter morte mortui fuerint in propriis corporibus
resurgent Ergo super [illegible] & dicit [illegible]
magna vox tube terribilis est cui omnia
obediunt elementa que petras scindit infernos
aperit & portas ereas frangit vincula mor-
torum dirumpit et de profundo abysso animas
liberatas corporibus suis assignat Hec autem
omnia consummabuntur in tempore breui quam [illegible]
instar inde dicitur apostolus in momento et
in ictu oculi &c.
Testimonia tua domine credibilia facta sunt
nimis Ps. Gluto vero facta sua faceret
comedendo & bibendo in thaberna thaber-
narius non notaret que bibit & tamen dic-
tum dicitur cum cogitat gluto & aliud de tha-
bernarius considerat Cogitat enim gluto
[illegible] comedere & bibere sed non cogitat vero
[illegible] putat enim thabernarium scribere illa
omnia signat in ligno quod est in duas
partes divisum quarum una thabernarius reti-
net et aperit et aliam vero gluto & in [illegible] parte [illegible]
[illegible] et signatur uno ictu spiritualiter iudex
[illegible] peccatoribus abutentibus divitiis &
[illegible] seculi si deus facit sua auctoritate
non corrigit alias eorum & non fugiet eos
[illegible] distinctiendo in die iudicii sed uno [illegible]
[illegible] peccator adhuc iusticiam consideret [illegible]
[illegible] in gaudet cum mundo [illegible] Et dixit
[illegible] omnia dicit sed ipse dicit quia omnia nuda
aperta sunt oculis eius Ps. [illegible] videt
oculi mei &c. Et Apoc. 20 Et Johannes
vidit et ecce aperti sunt libri & iudicatum est
de [illegible] ea que scripta erant in libris spiritualiter
[illegible] vidi [illegible] libros tamen peccatores [illegible] consci-
entias quamvis multas alias creaturas pecca-
[illegible] iudicio revellantes et peccatores accu-
santes et etiam convincentes quorum testimonia
non est possibile quod [illegible] super [illegible]
[illegible] peccatorum [illegible] quam [illegible] creator que
[illegible] culpa quam commisit [illegible]
[illegible] est [illegible] que [illegible]
[illegible] quo valeat [illegible] resistere [illegible] ad [illegible]
[illegible] laboret [illegible]
[illegible] sunt [illegible] me & [illegible]
[illegible] peccator [illegible]
p Sancte cum [illegible]
[illegible] sicut solet iudex postquam [illegible]
[illegible] est de maleficio vel [illegible] commisso

[illegible] quod [illegible] more debeat ferre super [illegible]
[illegible] ponere super currum vel bestiam
imponens [illegible] super [illegible] seu [illegible]
[illegible] ad [illegible] confusione ut patet de [illegible]
qui tenent [illegible] aut [illegible]
[illegible] illas portant super [illegible]
[illegible] ut omnes possint quod [illegible]
et tali modo ducitur ad patibulum spiritualiter iste
modus servatur in extremi iudicii magno die
celi omnia [illegible] soli videt singulariter Nam
commisso peccatore sufficient pro testes legitimos
ut [illegible] superioribus patet duos profert [illegible] suam
[illegible] ante quam [illegible] audiunt [illegible]
maledicti &c. Audi adhuc [illegible] quod vero dicitur
qui paratus est vobis [illegible] dyabolo & angelis eius Benedicti
percipite regnum quod paratum est vobis [illegible]
[illegible] mortem non fecit sed [illegible] peccator [illegible]
dyabolum ad illam attraxit [illegible] vero [illegible]
[illegible] dedit Et [illegible] deum ut [illegible]
[illegible] causam dampnacionis [illegible]
est causa salutis [illegible] omnibus [illegible] data
igitur sua tam severa [illegible] est [illegible]
[illegible] ad [illegible] cum [illegible]
vidit [illegible] Johannes Apoc. 6 Et ecce equus [illegible]
pallidus et qui sedebat super illum [illegible]
mors et infernus sequebatur eum spiritualiter [illegible]
[illegible] plures [illegible]
[illegible] demones [illegible]
[illegible] Apoc. 19 [illegible]
[illegible] ponit super bestiam
[illegible] confusionis cum [illegible] super
[illegible] Apoc. 12 ubi legitur quod angelus
dixit Johanni veni [illegible] & ostendam tibi [illegible]
[illegible] magne & vidi [illegible]
mulierem sedentem super bestiam [illegible]
[illegible] ab [illegible] capita a
capitalia vicia que commissa sunt [illegible]
cum sunt que rei [illegible] portabunt [illegible]
dampnacionis coram [illegible] sedente super bestia
[illegible] vestibus [illegible]
[illegible] dampnate [illegible]
[illegible] demonibus [illegible]
[illegible] memoriam
[illegible] prudencia
[illegible] replevit [illegible]
& manus suas [illegible] operacione [illegible]
[illegible] obstinacionem [illegible]
[illegible] et super [illegible]
[illegible] ideo [illegible] ad [illegible]
[illegible] portabit [illegible]
[illegible] Augustinum de fide ad Petrum

in inferno inquit si est stimulus penitendi nulla est tam correctio voluntatis a quibus ita culpa iniquitas ut nulla tenus possit ab eis diligi vel desiderari iusticia pro. certum una que in bestia esse audisti illas penas quas idem beatus Gregorius exponens id a[lio]s [c]apitu[lo] et eum in tenebras exteriores emittite dicens in inferis est frigus intollerabile ignis inextinguibilis vermis immortalis fetor insupportabilis tenebre palpabiles flagella cedentium horrenda visio demonum confusio peccatorum desperatio bonorum omnium est enim mors sine morte defectus sine defectu quia mors semper ibi incipit et defectus deficit nescit. Di[ci]t[ur] ergo computasti id est computat s[i]mul timens pro vis qua horum una est pena que est timo carere in penis sic igitur inter hec s[unt] dampnatorum cathena simul cum istis more succumbunt ad abissum dampnationis etc. Apocalipsis 20 infernus et mors missi sunt in stagnum ignis et hec est mors 2a subaudi per inferni et mortem et demones et homines impios ibi erit coram principe suo dyabolo persolvent quod passuri demalis operibus eius inmodi. 4. Et erit eorum flamma comburens eos ut delectationis talis polute cum in fundum pateus dena rat inferni barathri quos inanis delectatio ut exaltat atque que nos licet exiturus voluntate sit taldi persuasor explevit virtutem suo ducere ubi pervenit ad eternam hec ergo et patre qualiter mercis iusticia asuo venerisa creatore inflamma eterna confusa mactentur.

Iusticia

v Iusticia et baculus cum ipsa in eo confo-
lata sunt per illos habens etiam unde sum non est in tuto ut potest si contingat hostes invenire nam tripiens cum ad viam pretendere fugit ad aliam et cursus in[c]iderit si medice lignum arbitratur id serpentem si videt aut in lapidem putat esse leone sumus certus remedium est semper virgam tenere super lateria sua circuam et trahit illum per ante neque plus timeat virgam quam fantasmata illa ita spiritualiter homines illi in iudicium sunt primi ad omne peccatum et pigri et tardi ad ascendendum bonum si videt lignum crucis q[ue] docet miseriam et unum id arbitratur tamen sic serpentes si primam mandatorum divinum arbitratur leone id fugiunt ad opposi- tum si asperitas et miseriam ducunt aliam ad perceptionem id summa cum diligentia exp[ec]tans et medice virgam iusticie punitionis vel super de- lictorum lateria paratam habere et ubi videt tempus committi non debet per penitentiam prout remedium si vult subditos triumphare demonis vere de- lectationum incorrupendo inquit hec est lex statuta est que quilibet reatus pro qualitate sua debet ut aut eum emendet aut pena eius ceteros meliores efficiat aut ut sublato malo ceteri res vivant Exodi 17 ubi legitur quod cum Amalech aggressus esset filios Israel Moyses ascendit montem tenens manum virgam super cum elevatam tenuit et populus Israel superabit et vincebat Amalech cum uero virgam deponebat superabatur populus et Amalech vincebat quia cum manus in graves erant ut potuit illas erectas tenere sustentabant per Aaron et Ur spiritualiter per Amalech qui interpretatur gens bruta subaudi vicia et peccata per que homines brutales occupantur quorum hec eum nam cum hec suppleuit comparatur leoni cum inuidet serpenti cum cupit cani et sic de aliis igitur Amalech invadit populum Israel quoniam peccata diversa invadunt fideles in monasteriis in universitatibus regionibus et quibuscumque aliis collegiis ut plus cum unitas aut regularis observancia habet et igitur gens bruta et lubrica suo morbo contagioso plurimos reddit nisi sibi obviet iusticie disciplina Unde Cassiodorus super psalmum 2 sui querens quippe morbum mox pereunt sed sine negocio si cum medicinali increpatione elevatam teneat et cum culpa exigit delinquentium vos domat iusticie disciplina tunc enim superabitur populus Amalech id est mores perversi et brutales Sed uero quod debet esse Moyses ille qui debet virgam id est assumptus de aquis quia iudex et platus debet amatoribus corporis exprimens esse remotus nam si ipse eis respicit peccata nullatenus abstineret medicus enim alter alterius comedere illa fetore non sentit sic qui iniquus adhuc iacet alterius non audet indicare consilio melioris deconsideratione Audi inquit cantica Moysi suave et salubre aspostrophantes ergo dum in fine et annus in fine sodes prima et una in fine legia magniloqua et manus sacrosancta sine multis et sine certe nullus vulturum grande et artus leue caput canum et cor vanum sacrus facies rugosa et lingua rugosa in ulcere mentis et minimus stabilitas hec erubescit[ur] Unde et quia iudex sen rector aut platus bonus sit et a peccato bru- talitate remotus Gregorius homo magnus vi- denter delinquentibus parcere etiam sunt alibi dulcedine appetat omnis enim iusticia diligentem per parvam sit q[uam] subire velint iusticie disciplinam que ex in mirabilis

Ubi est ille sapiens de quo scriptum est Corripe
sapientem et amabit te quis enim facile inveniet
qui velit reprehendi ideo nisi manus sustineret
idonus non placet pur pepinum nisi correcti
dus enim sunt qui debent manus prelati suffo
tari minores scilicet collegio nam manum pratis secu
debent proprie similiter et nobiles manum ideo
prelati in religione regere debent magis et bacu
lum quod si fecit levit figura Amalech et z
super in via et precia si ideo aut ex dampnat
omnes in amaditant sustinentes ideo et illas in
suis sibilibus defendentes quin hic infamam
in futuro eternam incurrunt reclamant dominum eccle
papa et ponunt in detractione dicitur contra
ticiis prelati dubio culpam licet qui que possit
corrigere negligit cum dare et negligere in possit
perturbare precessus aliud est quod fovere non
sampulo potest ornate quia appeto facinore
desinit obviare et primus gradus innocentie est
odisse nephanda carnis pandere delinquen
tibus additum qui magis eum pertinet conscientiis
et nil prodest alium ideo puniat ipse quod puni
endus est de alio perpetrato &c

ii Oli esse sicut leo in domo tua evertens
les cum dicitur esse fortissimus iustitie omnia
media et ad nullius pavet occursum
vir tamen sedente eius in corde temperata est
per pietatem. Spiritualiter licet prelatus et recti
tudine uti opporteat illa tamen est ploro et expe
panda nam ferox tamen vicia sed dulcis erga
personas ut implet illud Augustinus dictum .s. com
gendo cum dilectione hominum et odio vitiorum
deus beati in libro de moribus Nemo in quit
prudens puniat qui precium commissum est sed
non peccet reus cum optima est ut scelera
extirpare sed scelerati ideo debet quilibet rector severa
temperare iustitia et fragilitati compati subdi
torum figura Judicium 13 legitur quod Sampson in inte
riore leonis mel quod invenisto et comesto post
mortem leonis mel quod subditi inveniunt in ore
prelati primam increpationem deposita sic agit
delinquentes cum dulcedinis se preparat amoris
deus perventi se noverit non immensus confortans
sui superiorum dulcedine audire vitia et peccata
et tanto ei fortius suppunt quanto sinualiter libidi
Augustinus contra illa compassio noluit ut per cogente deus
in pastorali 38 ideo unquam qui in plagellorum
duritiam remanent incorrupti. dilecti se scilicet
di antidotum ut ne plecosque est etiam ut ne corrigere
possunt absque quibus actibus levia blandimenta compes
cunt quod agros est fort pugni cor poto curare

non poterat ad salutem pessima tempus aut audiunt
i Nova ore quasi mel dulcorabis
Cum q. ut quod in omni medicinali
potione plurimus ponitur mel nolunt inde
herbe seu radices cum sanandi habeant
tanta est aliquando eorum amaritudo quod
non posset ipsi recipere nisi dulcoratas melle
Spiritualiter omnis correctio superna
commixtione Spiritualiter omnis correctio superna
licet desc bona sit ad sanandum etiam peccato
maleficorum per bene recipi et sustineri absque grav
i fragili peccatore ut mel dulcedine temperetur &
igitur prudens prelatus considerare ad subdi
tos clementer et siciunt gustandi non expedit
impedire figura prima regum 14 Ubi legitur quod
Jonathas obtenta victoria contra philisteos
invenit mel in summitate virge quam manu tene
bat intinxit in illud. Spiritualiter Jonathas
interpretatur columba et denotat bene prelatum ut
rectus qui debet esse erga subditos suos
custodiam studiis se solicitus et pro eorum sa
lute deum interpellare continue ysaie 38 Clama
bo et meditabor ut columba quod iste de simi
bo et meditabor ut columba quod iste dicit simi
tatem virge .s. correptionis et sublimitatem
misericordie melleum cordis levitate cum sicut
medicina salutifera corona et iustitia bina
consultis posita hic quod humilitatem ecclesie
cum in quit sermone 13 levitatem faciendo quodo
conditam per temperantiam ut iustitia asperi
tate non disperat subditos neque in nimia le
vitate solvant Sicut unguentum illa chalbana
atque fit in qua tunc chalbanea sunt vigor ac
mania est quia cum sacre scripture sola ipsa
et pectore si est virga districtionis sit
una dulcedinis &c

8 Guttur eius precedit fumus sicut
olle succense Job 41 Ollas in ad
ignem habent experiebantur quod si
infra illam nisi una faba esset precedit ad
os olle veniunt omnes fetens nulla grenne
que dum non feruebat quiescendo in fundo
suo et tunc in tantum ne feruebat quiescebant
in fundo suo et tunc in tantum ne feruebat quies
cebant in fundis eius sed tantum dum fueras
tu fercibus simul amittit pinguedinem Spiritualiter
per ollam succensam igne sanandi pro omnium
ad puerarum que si quid quam sit mali ut
infirmus proximum totum ore presto quamvis sit ad
ductum et omnis fetens et blasphemie tunc que
tempore quiescit iacebat in corde ut patet per omnibus
membris ad donante pandit ehu q. mideliu
in quod sunt simul cor atenses palpitat cor

tremuit lingua et impedit fatiens ingressiis
comprimitur debili et nec cum cognoscunt non
ore quidem clamorem fecit sed intus quid loqui
ignorat in quo itaque iste deceptus est quamvis
sit confusus non est sed quia dicitur quod olla
que ad ignem pigmentum ferebat eunctis
dicit arundineus simul cum nix falsa provenit
frigida sed ibi dictum est ipsi apostolo quid tu
vides Jeremia et ipse ollam succensam ego
video et domini ad eum bene vidisti spiritualiter
subaudi ollam succensam homine comparatum
ita qui nam neque dispicit verus lumen co-
ram perpetua divinum ignem et non impetus
videt ad aquilonem et est facies dyaboli qui
dicitur rex aquilonis dam. cum dyabolus est
plenus ira per omnia et implacabilis sed inde
quia super illum donata sua per ingelat affecta
cum sigillo peccatorem nisi deposita ira primum
non manifestat per nequissi fide etc.

y quando nix glacies super peccatores
Estivo tempore grandines frequentius generantur
cum vernali raro. est quia calorem
facit aestatis vapores aeria sursum usque ad quandam
aeris altitudinem ad quam solis reverberatio non
attingit et ibi vapores illi nimia congelati
frigiditate grandines fiunt et impetuose descen-
dentes vicinia ledunt in campis et quanto
altior est unde cadunt tanto effecti grandiores for-
tius ledunt cum cum deatiori loco descen-
dunt diminutiores fiunt et per consequens leniores
et minus ledentes spiritualiter grandine vel cum
na nota appetit similitudinem utrobique in parti
gerialiter cum vel quando vapores i. alti et tunc
loqui peccatorem superbie ambitio preponitur
ut estus elationis et superbie ut decorem illa
ad consequendam elatam suspendunt ut eorum
devenerint cum usque ad regionem illam frigidam
in qua ad quam nullatenus ardor karitatis attingit
ibi cum congelantur ex frigiditate mentis et in dura-
ntur ad quem ignauie et impetuose descendentes
per bella per clamas et informationes seu circum-
vicinarum crudelitates in manus et duas lesio-
nes nascunt omnia vicinia i. omnes vinitates
omnia pars secta fiunt unitates et ideo quan-
to est brevius intervallum inter preceptum et dictum
tanto amplius ledunt quia impetuosius
fiunt sed cum idem annum ad eum alius suam
restringet et hostium illum emittet fiet domi-
nator et proinde vel lesionem inferet et ideo
ad lectum per nonam sepius cadunt cum inde
et tibi veniet amplius estuat qui nec his lenem
infusore inferiorem ascendit Ostendendum quod

in regione spatia raro descendunt grandines
sic via parasita raro venient ad eam sanctus quo
qui ubi legitur quod in egypto tendit grando ma-
lor cum usque ad eum illud in qua fuisset tam
dicit aqualia egypti et quid quid in campis
invenit spiratum sed in terra gessen in qua
habitabant filii israhel vel mali secum spiritualiter
per grandinem ut dictum est nota illum per egyptum
mentes tenebrosas et caligine plenas sub-
audi que ex eos faciles fiunt ad illam multa
sustinent reprehensionem nullam in regionem
sed dignantes super id dilecta trabem faciunt de
festuca et impetuose inde contingunt ne dum
proximi bona sed si quam ipsa fecerit dum in
pastorali dum probationem suae nunc assistunt
etiam si quam esse tranquilla mitis fuerit non
gesta confundunt et impingunt pressu destruunt
quidquid forsan cum labore perendo construxit
priam non jesseni qui impetrarent libavit presbiterorum
subaudi aliorum humiles et pacis quibus inhabitat
filii ex aceto parasita q. f. d. vos juxta eam
ja nos sed locum destructi sunt assiduo dyaboli
quos furor ire nascitur quia inde nullum justus
iusta alium instat dispenditur quod omnipotentes se
laudem inter adversa conficitur quod non
iis frangi quod non tam tamen cotidie
orus glorie tradit sed grandines
e Ecce ventus vehemens irruit a regione
Iterum j videmus quod edificium altum
sinistre huius debile advenientibus ventis
validis non subsistit et quanto est altius ele-
vatum tanto fortior est ruina ideo primum quod
solicitus tuendum in edificio erigendo est
stabilitas fundamenti quia non solum est peri-
culum de domus ruina sed etiam habitantium
domicilium spiritualiter edificium autem spiritualiter
gerunt necessitas celum cum tumulant in ipsa vir-
tutes et vitia ex gratia quod quidem si de-
beat subsistere fundamentum prius est humilitatis
et patiencie fundandum ne per impetum ire vel avari-
tie veniens pressura subditus divinitas sicut Job i
libri legitur quod in domo primogeniti cum nasce-
bant et bibebant vinum a. filii et filie
eius Job et repente irruit ventus vehemens
a regione deserti et percussit iiii angulos domus
que corruens oppressit liberos s. zelotum sed qui
perhibent domum subaudi etiam tranquilla videbantur
tam firmiter fuisset iiii columpnis i. iiii car-
dinalibus sicut moribus virtutibus iusta opulent
a. nunc opera eius pretas prime sed in eum parte
fundamentum non est sicut evenit a regione inferni

nentes impetuose se adimit ipsius angeli peccaverunt et omnia bona priora contingunt Gregorius libro 4 inde illud peccatum invidia delinquit quia deum per turbata mente iudicium sine racione conspexerat quod furor suggerit etiam putat peccatum gratia mente sensualis committit peccatum concordia committitur peccatum luxuriatur ammittitur quia cum necte tam [illegible] sua confusionis tenebras inpetrat ut lacrimos sic cogitacionis absconditur Gregorius 2 ut patet quia tam [illegible] invenit peccatum sine paciam [illegible]
v Septimus quinque principes inprimis peccatum

Vrsus eciam dicitur arbore quam ut caperet poma ascendebat ramos omnes quos per arbore ramos frangit singulis et deicit. Laude spiritualiter per ursum subaudi invidiam qui videns servos dei gestare opera sapida et odorifera hoc fame invidie illa confringit et vituperando secundum ramos non per se frangit laudem et commendacionem que illorum sunt detractionum morsibus [illegible] Ista Daniel 7 ubi loquitur eciam de tribus bestiis que de mari ascendunt una erat urso similis et habebat tres ordines dencium et lacerabat ut leo iracundus spiritualiter per hanc bestiam invidia que inter peccata principalia ascendit ab animis nostris dicitur esse per peccatum possit cum superbia tamen unde proprie creata est invidia damnosa. Deus sunt invidia est filia superbie secundum ista inveniit esse sicut ubi fuit genitus per superbia matrem unde est filia et ista bestia tres ordines dencium quia triplex genus invidie sequentur lacerare Augustinus in quodam sermone invidia inquit est adversitas alienae felicitatis respectu inferioris ne sibi equentur et superioris quia eis non equantur ipsum parem quia sibi equatur. Ubi Caym invidit Abel prosperitati contra fratrem sic Joseph. Saul David felicitati per invidiam primus est lapsus mundi et mors.

v Morsu autem eius maledicitur coluber

Plinius 33 Coluber dicitur quasi a colore varietate est enim serpens venenosus valde et quotiens colores tot secundum varios dolores et est mordens multum latet enim insepibus ubi inter insidias mordentibus spiritualiter subaudi per hunc invidiam serpentem venenosum hominem qui tot vult passionibus dolores interius quos per maiores proprios felicitates sentit ubi per se in libro 20 de [illegible] Exodus tantos inquit invidus secundum pene tortores quantos eius invidet audit laudes. Mordet enim coluber omnes quos potest invidus morsibus detractionum suarum bonos ut laude quos valet et tanta est rabies in invidie quod [illegible] super se ipsum redundat sicut quidam dixit detractando in invidos talibus [illegible] O invidia primum mordax tui o satane callidus [illegible] proprio [illegible] serpens [illegible]

[illegible] et insidiatur vestium [illegible] quia peccata tibi sua detractione mordaci invidet prebet in precedentibus sicut prodere et sic dicit [illegible] Genesis 49 Ubi loquitur quondam Jacob filius suis sicut predixit. Dat ipsi Dan. Fiat Dan sicut coluber in via et cerastes in semita mordens ungulam equi et cadat ascensor eius retro spiritualiter Dan non loquitur filios spirituales tenues per quos bene possimus notare invidiam qui insuper dei locum non obtinuit Ubi dicitur Joh[annes] Sugens ubi invideret apostolus. Dan ista tribus invidiam [illegible] mordet ut quod colubes sicut invidus ut cerastes qui est serpens in sinistro latens subaudiatur ut [illegible] [illegible] per se ungulas sicut operaciones. Alibus [illegible] cadit ut retro cadant quod tam cor [illegible] quantus serpens venenum quod pessimum secundum invidia Dicitur in sermone filii prodigi invidia halitum inquit nostrum cum per labes [illegible] virus serpentum venenum tu ipsum angelum eicit de celo et depulsis hominem principem eiecit. Abraham per generam filium contulit et amorosius tuum redimit. Adinvenit spiritualiter tota armavit invidia in tercium heres non [illegible] quia non decet septa membrorum [illegible] corpus [illegible] invidia cancer et [illegible] istud sunt aut primum devorans corpus animam [illegible] et adducit in etiam. Ubi nota quod sicut cerastes sic latens insidiat equi pedibus sicut invidus sibi vides nequeunt lede sui torquet angustia [illegible] sicut in epistola nunquam melius torquentis filios impies quam [illegible] et glorie [illegible]

v Ardebit ut ignis adversum novissima peccati ut illud quod alia debet [illegible] invenit est ipse ipso unde cum quod filius invenit est ipso solet quod tanta amplius ignita committit sicut per misericordie et possunt bene ignem conservat summum secundum divinis ignem confirmat quanto spiritualiter ignis invidie pluris possessio sub [illegible] succendit Dia [illegible] succendit. Vel [illegible] de [illegible] invidia [illegible] est [illegible] que primum [illegible] Et qui cor ut [illegible] invidie [illegible] est tamen [illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible] Augustinus [illegible] invidia [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] ignis et succendens invidia [illegible] ardet et succendit [illegible] novissima [illegible] bona [illegible] ordines sua [illegible] [illegible]

Invidia

medium et finem. Initium quidem sunt in bonis
cogitationibus et incipiunt florere. medium
vero est voluntas conveniens et viret in spiritu
recte. finis autem eorum novissimum est operis
consummatio quia hec est ultima hominis et est presen
tis torquetur igne. Dyabolus igne invidie in flori
bus bonarum cogitacionum scilicet illi flores tamen
constringuntur et decoquuntur levi temptacio
nis vento quia tenella adhuc sunt et infirma. Col
quatur autem cum uvis cum inter ignis defloret
cogitationes bene firmati et confirmati per assiduitatem
scilicet diutissime lavatur cum fructus proficit ad
maturitatem deinde operationis bone ipse eorum ca
dentem omnes modo suas atque convertit ad illa
novissima extimanda invidie. Secundo apocalipsis
viii. ubi beatus Johannes vidit stellam cadentem
de celo et tamquam faculam ardentem
et nomen stelle absinthium et tercia pars aque facta
est absinthium et multi homines mortui
sunt spiritualiter per stellam de celo caden
tem subaudi dyabolum invidiam que non spira
bat tantum deum quem primus conspectum
suis scilicet sue nequicie igne ex ipso fervore
stella succensa de celo cadens venit super
tertiam partem fluminis quia super omnia hominum no
vissima id est opera bona que facta sunt in
absinthium id est quod invidia est super omne absinthium
amarissima quia dulcia et sapida operum
amaritudine commutat nam obediencie prece
dentium que factori sui placet cum suavia
et dulcia in eum fecit per inobedienciam ama
ram quod potuit ipse dei filius moriens potius
quam talem amaritudinem sustinere scilicet
quod invidia novissima bonorum operatorum
amaricat cum lingua invidi tarde fidelium
operibus suis maioribus detrahit et inde sunt quia
mortui sunt multi homines scilicet proponere quia
non solum invidia occidit invidum sed etiam
auditores et auctores libenter per hanc detractio
nibus proximorum unde Bernardus in libro de consideratione
nescio utrum et libentius audientem utrumque dyabolum
portat in lingua et qui non vult amaritudinem
invidie venenum facile per detractionem. Propterea ergo
qualiter invidia ignis est novissimus unus
scilicet bonis operibus ardens atque consumens et
reducens bona omnia hominum in favillam et
q in non attepit tantum sua
et sequitur ut non potest ex aliis vulgo dicitur
quod asinus portat gladium et ideo comme
dit medium medium prudens portantes vir
dum magnos et grossos pisces addidi non
bilem et accepto bolo primus de piscibus
et recedunt ut de piscibus quibusdam eo
medunt / spiritualiter ypocrite sepe faciunt et procedunt

et preciosa et vigilias extimationes facta et
alia opera prime ficta tamen et inutilia ab omni
bus tanto non proficiunt ut proficiant per pro
pter bolos laudis suavis tantum tantummodo inde
perdunt. Ideo unum dicitur cum in tantis operibus
suis ypocrita separat nisi recompensationem honoris
et gloriam laudis auditoribus metum sed ab
hominibus vocatur. Sic quasi adultera in orbe
fama sicut ait Symon Cyrenensis angariatus
amicitiabus pilati et phariseorum simulat per
tamen crucem ihesu pro et non est crucifixus
ideo spiritualiter per Symonem qui intelligitur
obedientiam subaudi ypocritam qui adminiculis
aliquibus obedientie efficitur ut et ipse hominis
laborem suadeat prime ... per sororem
imitate dictante et ypocritas adulandum
dum ei unde angelus. Dicit Florus ... dicit
... ypocrite ... bonum quod vales
onde bonus videtur quod agis ut bonus asse
dicatur ut sic ab laudantibus et venerabilibus pro
tempore ut de eis clamans vestras ut nec teneant
nemo te despiciat scilicet nimis debitum ...
prospiciant sic igitur ypocrita dicitur
angariatus tamen accepta pena mentis omne
in condit pondera tamen portat scilicet non sequitur
crucifixum quia ille humilis et paciens et
iste impaciens et superbus ille pro suis inter
fectoribus orat iste plane qui loquitur ...
titur primus et sollicitus ad vindictam ideo
tales non merentur ... licet sustineant
tamen pabulum unde Ieronimus in quodam sermone
per fratre in quo est vestem habere ...
... submissus manu ... palam
elevato capite et deiectis oculis humilitate et
mansuetudine pollicita lectamque sermones
... et crebris suspirare et adde iste
miseros et peccatores vocare et si levi sublatae
offensus est statim attolle supercilia tende
cervicem et elatum illum oris sonum in ... re
pentem clamore mutare aliam vide ... humilitatem
humilitate cum tu maledicitur non maledi
cebat cum pateretur non comminabatur ... sicut
arbor tegit simulata gestus viro humilem pari
cura probat in mente ... audi ypocrita opera
tamen non bona scilicet prava ut intimum est interius
ut purgit ideo crucifixi penitus non attingit
unde ... Martin Symon tenetur per ...
non ... quia omnes ypocritarum
quam passionem afflige Et in ...
glorie nunc do vivit ypocrita
q vestimenta lana et linum ... 31 ... quod
... et de lana ... fuit panni
boni et utiles ... sunt sicut panni

zophisticus 2o est quia tectoria illa [illegible] est
deformis non cum simul generant quam vini re-
liquiarum [illegible] et [illegible] spiritualiter sic [illegible]
vobis corporalibus [illegible] ipsos [illegible] est
et [illegible] sibi cit[illegible] puta [illegible] malus [illegible]
sic ypocrita abscondens pravitate intencionis
super operibus per[illegible] pessimus est tamen simulat esse
bonus [illegible] ezechielis 22 ubi prophetarum sunt
sacerdotum [illegible] uti lana et lino [illegible]
sacerdos quilibet sacerdotum [illegible] similem
generis sacerdotum vestimentum lana et lino
portant contextum qui pravitate operum [illegible]
gestibus [illegible] [illegible] vel qui [illegible]
intime colloqui nolunt cum essentialiter [illegible]
mundam et zophisticos gestus apparere [illegible]
[illegible] quos beatus [illegible] exponens illud [illegible] 2 [illegible]
petri tiam [illegible] dualibus [illegible] terra [illegible]
[illegible] quam et dei est quod [illegible] [illegible] et
mundi quod prayitationum [illegible] et si
excludenda sunt [illegible] omnium fidelium
[illegible] [illegible] excludi debent a bonu [illegible]
[illegible] dum ubi ne [illegible] verba dei loquitur
ore bonum [illegible] [illegible] intencione [illegible]
[illegible] in morte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] vestem lana et
lino contextam plana simplicitas [illegible]
subtilitas designatur et [illegible] vestis [illegible] est
[illegible] et lino contextum [illegible] [illegible] zelat
[illegible] [illegible] demonstrat vestem quam [illegible]
[illegible] lino [illegible] contextam induit quam [illegible]
vel locutione qua [illegible] intus subtiliter [illegible]
et operit et simplicitatis foris [illegible]

p Sciunt te [illegible] pres dealbata [illegible] ypocrita
3o non potest plene [illegible] [illegible] [illegible]
edificata [illegible] domus dealbata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] fore depolit[illegible] lapidibus quia sub
[illegible] et calce potest latere [illegible] si [illegible]
[illegible] modico martello [illegible] statim [illegible]
[illegible] sit domus plene [illegible] [illegible]
non potest homo [illegible] cognosci [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] ypocrita [illegible] opera
[illegible] [illegible] simpliciter [illegible] et intus est
rapax lupus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ait ypocrisis est [illegible] simulatio
[illegible] intus abscondit et arte palliat [illegible]
[illegible] potest cognosci qualis [illegible] [illegible]
homo [illegible] [illegible] que foris sunt [illegible]
[illegible] intus [illegible] [illegible] si martello [illegible]
[illegible] [illegible] plane [illegible] apparet quid [illegible]
[illegible] latebat [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] dixit
[illegible] [illegible] hominis fode parietem et fodi[illegible]
et cum fodissem parietem apparuit [illegible] [illegible]

et dixit ad me ingredere et vide abhominaciones
[illegible] pessimas et ingressus vidi et ecce omnis
similitudo reptilium et animalium abhominacio et
universa ydola [illegible] picta erant in pariete in
circuitu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritualiter [illegible]
parietem [illegible] que sunt [illegible] domini
[illegible] ypocrita abscondens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ypocrita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] statim [illegible] [illegible] [illegible] et
malignitas que latebat [illegible] statim [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et ibi videbitur
[illegible] [illegible] videbitur namque [illegible]
[illegible] et [illegible] per que subaudi superbiam
[illegible] [illegible] [illegible] abhominacio
[illegible] per que subaudi [illegible] et [illegible] videbitur
per que subaudi [illegible] et [illegible] videbitur
etiam universa ydola [illegible] per que subaudi
cupiditatem et avariciam que sunt ydolorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ypocrisim [illegible]
[illegible] et sic patet qualiter ypocrisis abscondebat [illegible]
[illegible] mala que [illegible] [illegible] manifestat [illegible]
[illegible] ypocrisis est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ypocrisis [illegible]
simulat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] arte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ypocrisis [illegible] frigido [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod corporibus est ydropisis [illegible]
[illegible] [illegible] ypocrisis [illegible] [illegible] ypocrita

a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod est quedam species
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut potest cognosci
[illegible] [illegible] [illegible] nisi sint prudentes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
super igne unum [illegible] et aliud [illegible] [illegible]
in ypocritam et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ypocrita
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et simplex arte ypocrisis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ambo [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] simplicitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ypocrita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Tale igitur [illegible] non est deo acceptum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 21 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non fiet oblatio nisi de [illegible]
et [illegible] et illud de [illegible] [illegible]
spiritualiter per [illegible] [illegible] subaudi [illegible] [illegible]

et simpliciter qui igne adversitatis examinatur
amplius semper redolet in divino conspectu ex quo
tantum suam intentionem finalem in deo semper
ponit. Ideo velud incensum aromaticum amplius
semper ascendit in odorem. Cant. 3. vide ex odore
in quo invenies eum. Attende pinas ?? ??ilantes
vices [illegible] fiunt quia restitutione prim-
na gloriam sibi non ambigunt in aliis [illegible]
am dilectoris desideria dum suspirii ad[illegible]
efficiunt sicut ignis flatu suo ut restat et
??? extingui. Unde in [illegible] et tunc [illegible]
tinuatur itaque admodum [illegible] penitentiam
et tunc adhuc abundis iobus inflicit poenam
durant et cum ??? abesse [illegible] redditur
longe etiam tamen ??? sit arane anima
solum ut erga prima immoderato amore
se retineat dum ad eius supplicium ducitur
ipsum quoque nesciat quo duatur et despicit
se amare tamen timeo nolunt respicere [illegible]
[illegible] in nemerat [illegible]

Latine

Dum corpus suum et [illegible] sicut judaei
nam homines carnales [illegible]
[illegible] et perditas [illegible] ?? et
non consurgunt [illegible]
se tamen [illegible] illas [illegible] coaptas temptas ?? or-
natas. Spiritualiter tamen [illegible] [illegible]
est innors et peccatorum [illegible] [illegible]
tempta a diabolo et mundo et [illegible] est quod
temptationum malorum [illegible] non curat temptatio
quod se [illegible] possidet [illegible]
[illegible] ornatum [illegible] et [illegible]
[illegible] ardore et [illegible] mundum ad
[illegible] sue [illegible] cum studio illam ad
sue voluntatis consensum inducit [illegible]
Dan. 13. Ubi legitur Susanna ingressa poma-
rium vi [illegible] oleo inunctis et [illegible]
senibus et iudicibus molestata ut sinam mort-
subisset si Daniel illam [illegible] illustra-
tus non liberasset et tamen [illegible] duo
senes conculcavit Susanne et in domo [illegible]
maneret. Spiritualiter Susanna interpretatur gaudium
gratie et denotat animam Christi qua adiuncta et per-
petuam deo [illegible] cum magnum est
gaudium coram deo et angelis omnibus [illegible]
intrat pomarium vi [illegible] intrat [illegible]
[illegible] toto cordis affectu [illegible]
[illegible] ubi cum habundat aque vive [illegible]
[illegible] Latine quibus [illegible] ??? capia
[illegible] olei temptacionis [illegible] eius
[illegible] erga illam [illegible] manifestat igitur [illegible]
tota decora [illegible] et pulcra ut [illegible] mali [illegible]
[illegible] cum studiis [illegible]
illam [illegible] in [illegible] perdurat [illegible]

fugit suas [illegible] delicias [illegible] ex
[illegible] ut [illegible] est [illegible] fugit
diuturnitatem temporis languoris [illegible] posse facere
penitentiam [illegible] et sit suus dulcis [illegible]
[illegible] velud lapidibus [illegible] obruere [illegible]
Latine [illegible] subsidium Daniel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] que peccatores [illegible]
sunt [illegible] vindicantes et [illegible]
testes mendaces et [illegible] liberatur et
[illegible] Latine Christo suo sponso [illegible]
et [illegible] super [illegible] [illegible]
aliqui flens [illegible] qui non quod postulant
accepit nullus [illegible] beneficia [illegible] optavit
qui non impetravit [illegible] consolatur flentes [illegible]
[illegible] penitentes in [illegible]

Latine

Uva mea sicut [illegible] sine aqua tibi [illegible]
Non ex defectu aque [illegible] est sicut
[illegible] producit [illegible] que [illegible]
et si [illegible] arbores efficiuntur [illegible]
[illegible] et fructus [illegible] agrestes
sine dulcedine. Spiritualiter uva sine aqua [illegible]
[illegible] in [illegible] est [illegible] peccatorum
et malas cogitationes [illegible] et producit ille
sunt ille que [illegible] anima Latinas aqua
[illegible] et si [illegible] cogit-
tationis producat non [illegible] addebite [illegible]
[illegible] effectum quia [illegible] patrie
non attingunt sed [illegible] tribulationis [illegible]
[illegible] ubi legimus quod Elchana habebat
2 uxores quarum altera filios [illegible] anna [illegible]
altera non [illegible] fenenna [illegible] ?? sit
[illegible] dedit Elchana fenenne uxori sue et [illegible]
[illegible] et filiabus suis portionem optimam
[illegible] vnam [illegible] dedit [illegible]
[illegible] anna accessit ad templum ubi
[illegible] Latinata est et [illegible] dolore
[illegible] accepit sobolem promissionis
que primordium concepit [illegible] filio et [illegible]
Samuel [illegible] dum [illegible] gaudens fecit
canticum illud Exultavit cor meum in domino
Spiritualiter per Elchanam qui interpretatur possessio dei
[illegible] Christum in quo consistit possessio beatitudinis
nostre [illegible] est divinitas et [illegible]
quas [illegible] homo in patria possidebit habet
cum duplicem uxorem [illegible] iusta [illegible] que
fecunda est et [illegible] peccatorum [illegible] cum
in baptismo desponsavit ambas cum [illegible]
sua imagine decoravit [illegible] fecunda [illegible]
est [illegible] que producit [illegible]
[illegible] optimam [illegible] portionem

qui etiam fortitudinis prima [illegible] in spiritu re
cepit duram [illegible] filii [illegible] i. prostrati et supplicati
anime lacrimis contricionis [illegible] tristis [illegible]
est [illegible] dat [illegible] potionem quia bona temporalia
tamen unde anna interpretatur gratia q. deitatis interdicta
sit ad sapientiam reddens et considerans sue mi
se statum in merore cordis in tristitia sanata la
crimas multas coram sacerdote sive confessore
effundit et narrat sue angustie causam i. culpam
meretur concipere et parere filium leni [illegible] dei
Samuel interpretatur exauditio dei quia anima filii
caligine obnubilata post lacrimarum effusionem
lucida efficitur et secundum unum [illegible] super [illegible]
post nocentes imbres aer purus efficitur ita et
post lacrimas plurimas serenitas mentis sequitur
atque tranquillitas &c.

a Qua salvatur potavit ille [illegible] pi
culosa in temptationibus [illegible] magnis
pax nam labore [illegible]
[illegible] Si homo sive potius refuge
[illegible] refugerem [illegible] est [illegible]
[illegible] quis talem pati [illegible] inveniens fonte
adillum magna alacritate declinat et refocilla
[illegible] totus inrediit [illegible] suas spiritualiter
[illegible] sunt maiores tendentes [illegible] inter
nostre [illegible] ad mortem per quam [illegible] feliciore
[illegible] pervenire [illegible] vita [illegible] est
magis temptationibus [illegible] succenduntur
[illegible] membra anime [illegible] et nisi [illegible]
tendium una lacrimarum [illegible]
[illegible] dulcedine lacrimarum [illegible] p
git primam timoris dei [illegible] pervenit adhuc
in consolationis etiam que lugentibus promissa
est [illegible] ultra ubi legimus quod si
[illegible] Moyses percussa petra
[illegible] aque portavit aqua largissima Et postmodum
debellato amalech pervenit ad montem Synay
ubi deus sibi facie ad faciem locutus est [illegible]
[illegible] qui interpretatur assumptus [illegible]
baptizatur a deo assumitur in fidelem adoptionis
tendit igitur iste cum [illegible] anime sue ad terram
promissionis [illegible] glorie nobis promissam [illegible]
[illegible] Christo Et subaudi [illegible] memoriam
et intelligentiam et voluntatem [illegible]
interpretatur [illegible] quia [illegible]
necesse est [illegible] hostis temptatio
[illegible] Tunc [illegible] per [illegible]
aque [illegible] timor dei cor nostrum [illegible]
[illegible] quibus [illegible] consolatus [illegible]
[illegible] amalech i. [illegible] atque [illegible]
pervenit ad montem Synay qui interpretatur [illegible]
[illegible] ubi deus loquitur
tunc lacrimanti benigne et [illegible]
[illegible] sic lacrimarum potentia [illegible]

lacrima tua est virtus tua est potentia tua est
potestas tua est regnum [illegible] tribunal iudicis sola
intrare non vereris quidquid enim petieris obtine
bis Si natura non in [illegible] natura [illegible]
[illegible] inimicis [illegible] placatum non
est qui te accedente [illegible] magis [illegible]
quam gehenna quid plus [illegible] invincibilem
et superas omnipotentem [illegible] lacrima [illegible] sufficiat

[margin: pluvia]

vince anima tua psalmista &c.

[illegible] In bello mobili de
bent balistarii et sagittarii pertinentes
a distantibus [illegible] nam si ad pugnam de
[illegible] attendant ars sagittaria modicum valet
[illegible] nam [illegible] balistarum [illegible]
[illegible] sed dum sic a distantibus
pugnant magnam partem [illegible] consumit exercitus
[illegible] sedi [illegible] a [illegible] q.
[illegible] sic distant [illegible] pugnant multas enim
[illegible] contra eos sagittas quibus [illegible]
[illegible] spiritualiter nobis sunt memoranda [illegible] pugna [illegible]
[illegible] nam ipsa [illegible]
superare [illegible] et quod terribilius est [illegible]
sola non [illegible] sed multiplici [illegible]
[illegible] super [illegible]
[illegible] quadriga [illegible] in
[illegible] libidine [illegible]
[illegible] replicatione [illegible]
[illegible] et [illegible] habundancia
[illegible] et [illegible] qui [illegible] tempore [illegible]
[illegible] hostis [illegible] super
[illegible] nisi duabus sagittis [illegible] ordine et
[illegible] necesse est a distantibus [illegible]
[illegible] et locutionibus et blandi
[illegible] aliquem [illegible]
[illegible] sola [illegible]
[illegible] infamia [illegible] nam
[illegible] quod non [illegible] pulo corde
ambulat et [illegible] sine [illegible]
qui [illegible] colloquiis delectatur [illegible] divina luce
[illegible] sui ducitur corporis [illegible]
et cor [illegible] habeat [illegible] orationis sagittas
[illegible] omnia superabit [illegible]
[illegible] equus albus et qui
[illegible] super eum habebat arcum et data est ei
[illegible] et exivit vincens spiritualiter [illegible]
[illegible] subaudi [illegible] pudicum et castum [illegible]
[illegible] albus subaudi corporis [illegible]
[illegible] cor [illegible]
igitur iste miles arcum tenet [illegible] cor
[illegible] pugile [illegible] victoria [illegible]
[illegible] temptatorem [illegible]
[illegible] orationis [illegible]
[illegible] necessario [illegible] conflictus

confusione subite cum [illegible] sit multe delinquencie
[illegible] tempestate sagittis [illegible] et seminibus in[illegible]
aliquid necesse est illi conflictus confusione subite
succumbere. Luxuria omnem etatem confundit omnem
ordinem soluit omne gaudium peruertit [illegible]
[illegible] occupat senes inebriat iuuenes et se-
[illegible] superat prudentes et simplices non
fugit statum non timet religionem lacerat in
columnes infestat [illegible] et tali cuiusque
prestat remedium nisi per orationem et abstinenciam
sit fugata et omni occasione ubi subicitur contra
o Omnis repleta est fumo

luxuria

vers. 6 Nota quod fumus est signum ligni
accensi incidentes fumum a distantibus consequuntur
ad ignem estimare. Spiritualiter cum ignis car-
nalis concupiscencie est in anima fumus caliginis [illegible]
habet per singulos sensus corporis nec sufficiunt
sicut peccatum. Oculi namque impudici sunt
[illegible] prompte ad audiendum vana lingua ad
ad loquendum leuia et sic omnia corporis in
bra fuligine caliginis repleta igne libidi-
nis accensa se in anima manifestat. Ad ista
namque signa demones soliciti currunt ad
animam quam plane cognoscunt illa posse
facilius obtinere. Figura Iosue ubi legitur quod
hostes filios Beniamin de dumo signum super
in ciuitatibus Gabaa quod cum incenderent fu-
mi sicut ciuitatem captam quod sic sit est
[illegible] cum igne fumum incepit apparere et in-
sidiatores insurgentes interfecerunt filios Benia-
min. Spiritualiter Gabaa interpretatur collis
[illegible] quia luxuria omnem [illegible]
[illegible] constans animam prout et corpus sil-
[illegible] innocentiam debilitate corporis [illegible]
extrema turpitudo libidinis [illegible]
mentem effeminat sed et corpus cum dicitur
maculat [illegible] sed fedat corpus per fornicationem
namque peccatum quod [illegible] facit homo extra suum corpus
est, qui autem fornicatur in corpus suum peccat.
Hanc igitur ciuitatem optime demones
cognoscunt captiuitatem ad signum fumi
[illegible] ab exterioribus sensibus emissi
cognoscunt cum illam in ipsa summitate succensam
igne carnalis concupiscencie et caliginem attenden-
tes illam occidunt omnes filios Beniamin qui
interpretatur filius dextere quia omnia opera meri-
toria quibus homo ponendus erat cum omnibus
ad dexteram extimantur et occiduntur et [illegible]
[illegible] repleta mens possidet captiua
[illegible] o ignis infernalis luxuria cuius
in gula cum flamma superbia cum scintilla
[illegible] cum fumus infamia cum [illegible]
[illegible] fumus [illegible] et

luxuria

f Vir tendit ignis et nos inducit sole [illegible]
Nota quod [illegible] meridiana stante sole in suo vigore
super nos sunt conspirationes ventorum vaporantium
in aere sed sole ad occasum occidente et eo quod
in media die cum calor est intensior vapores
illi in sublime calore [illegible]
et efficiuntur leues et incipiunt ascendere et cum
quidem sunt ad locum illum aeris frigidissimum
ad quem solis reuerberatio non attingit [illegible]
quia vespertina hora et sol tendit ad occa-
sum. Spiritualiter cum sol vere cognitionis est super
nos ignis concupiscencie non potest corrumpere in
mente nostra sed sole vere lucis [illegible]
ad occasum vapores carnalium appetituum ad-
veniunt et ascendunt usque ad summum voluntatis
qui est locus summe remotus a [illegible]
[illegible] ad quem non attingit [illegible]
[illegible] et tunc vapores illi succensi igne libi-
dinis descendunt ad opera et tota [illegible]
[illegible] caligine [illegible] vel ubi legitur
quod cum occubuisset sol facta est caligo
tenebrosa et apparuit quasi clibanus fumans et
lampas ignis transiens inter diuisiones [illegible]
Spiritualiter sit caligo et obstinacio in anima defi-
ciente lumine iudicio et apparet quasi clibanus
fumans quia ignis libidinis qui latitat
in corde per consensum impudencia manifestatur
et hic fieri quod apparet lampas ardens
transiens per cadauera quia delectationis et gloria cum
[illegible] libidine sua capit fugere
et breuis et festinus ictu transiens [illegible]
tum malignitatis relinquunt in anima [illegible]
bonum valeat operari sed semper deest mala [illegible]
[illegible] descendit ad ignem in[illegible] et
tristicie hic [illegible] in medio [illegible] luxuria
semel mentes occupauit aliquo modo bona
desideria cogitare permittit sic cum [illegible]
[illegible] desideria quia ex suggestione oritur cogitatio
ex cogitatione affectio ex affectione delectatio ex
delectatione consensus ex consensu opus ex opere
consuetudo et consuetudine desperatio ex desperatione
peccati defensio ex defensione gloriatio ex gloriatione
dampnatio [illegible] ..

luxuria

c Recipi me de luto ut non infigar [illegible]
[illegible] cadens in magnum profundum subitum
festinus [illegible] periculo [illegible] cadens in [illegible]
tum profundum morte ab ore expectat et pri-
us [illegible] lutum est fedum atque putidum [illegible]
qua [illegible] vita cum morte
Spiritualiter in profundum [illegible] libidinis [illegible]
[illegible] in altitudine maris et tempestas [illegible]
[illegible]
[illegible]
possit corporis sepultum [illegible]
[illegible]
[illegible]

tum in limo ꝛc. quasi species cremandi ad sim
lutum dicunt peccatores secretas quas
infamie timore pudoris quas non possunt magis
apte operacionum subiungere tales sunt gestantes sub
habitum Christi quorum opera in conspectu gentium
tam apparent sancta et deuota inter ad quorum contactum
fusionem nolunt inspectore subiungi sunt ergo turpes
et abhominabiles in ipsis est quam sceleribus et
aliis peccatoribus sicut appellant omnia prava
sancta sed ut ubi legitur quod filii Israel fraudibus
fecerunt ponere seruitutem apostasiam inflatum ubi non
est s. aqua secundum lutum et est ubi apostata ipsis ad
gurtum quod est ei ut dicit magister animalis ulla
morte spiritualiter per seruitutem apostasiam actum diu
subaudi mortis deiciunt adeo temptatum fecerunt
falsas apostasias subaudi corporales appetitus
falsa et pessima suggerentes que miseros homines
fecerunt deponunt finibus seu viuunt uoluntatem
et consensus ad contemplantia hic turpitudinis
et efficiunt illum subditum et seruum libidinis quod
debent esse vel dicit amarius omni morte unde
Augustinus in libro primo de libero arbitrio capitulo 10 Nam
ista inquit pena pena estimanda est quod ei
libido dominatur despoliata quod literis opulentia
pauperes inopem atque egentem trahit nunc falsa
pro vero approbante que an probasset ultimo magna
falsa currente nunc reprobante de vera in mentis
uel inane et stultitie tenebris penitus inheserit
nunc cauante lucem intelligendi conspectus atque
sanguinem detinentem cum inter ipsum ista tyrannus
te seruat et quibuscunque temptationibus totum
homo cum uita et perturbet hinc timore inde
desiderio hic anxietate in variis fallacibus leticia
hinc cruciatu rei amisisse que diligebat inde
ardore adipiscende que non habebat hinc adeptum
et dissipare luxuria inflare superbia torquere
invidia desidia sepelire pertinacia concitare affligit
tat subiectum et quecunque alia innumerabilia regnum
hic libidinis frequentant et exercent hic Augustinus

u. As amabile opus contexsi capitulo 43 Nota
quod ille artifex dicitur esse solempnis qui
non solum novum vas scit fabricare sed qui
fractum seu destructum invenibus reparare
Nam subtilitas artis propria difficiliora cognoscitur
difficilius est enim vas confractum reficere
invenibus quam fabricare novum Spiritualiter deus
est optimus artifex nam ipse omnium summus contexsilo
fabricatus est ut vas novum genesis primo vidit deus cuncta
que fecerat et erant omnia bona valde et vas destructum
... humanum genus reparavit invenibus deus uo
quod fuerit humanum genus vas fuit conditio primorum
parentum Nam in principio deus composuerat ymaginem
et similitudinem suam sed videns inepta vas in causa suo

ad confregit et sic nunquam glaudum suam insi
multitudine mortuis comedendis serui legittime
patrum hic vasa plorauit humanum genus
5000 annorum et ultra per seruitus fuisset tam
quam vas perditum quem ... autem ... tamen eo
dum spiritus sanctus suggessit et docuit habitantes
sapientia omnium enim est artifex omnium utuntur
sed scripturam omnia prospiciens ad regnum regitur
clamauerunt figuli corde et ore petentes reparare
nare hic vasa Iob autem et ceteri mundum de
in mundo ꝛc. Et tunc omnium artifex dei filius
destruendus vas illud pretiosum multo reparare
in regione gloria quam prius fuit figura se
uidelicet ubi legitur dixisse dominus Ierimie surge et descende
de in domum figuli qui destruxit que inde
vas quoddam luteum sed vas illud ... totum
contritum est deinde tria de eadem massa sumpsit
fecit vas optimum quemadmodum ipse voluit quo
facto dominus dedit se signum quod eque reparet
iherusalem destructam ut figulus vas illud
spiritualiter subaudi pollutum vas primam quam
ceteras dyale temptationes adeo contrivit quod
non remansit in ea nec minimum positum in ipsis
uo cementis ut posset reparari scintilla diuine gratie
nec ualuit reparari vas illud per purum hominem
sed solum per artificem illum qui vas illud
fecerat fabricatus unde super 10 capitulo 1o vide operi
dei quod non potest aptare ea quod torsit et quo
dam doctor iudeus nomine Rabi Azarias qui
fuit valde antiquus apud eos / posteriora in
quit quam creavit deus primum Adam et tulit
eum et duxit atque reduxit per omnes arbores
paradisi et dixit inde opera mea quam laudabilia
bella et pulchra sunt que tamen propter te plebe
interim tuam ut non corrumpas ad demas se
culum meum Si enim deprehenderis non erit post
te qui repetat et non solum tibi et posteris
etiam multo eos relinquentis morte hec per
nos doctor eminens ubi clare per qualitatem
peccatio et mitibus humani generis reparari non
potuit purum hominem quia omnes declinauerunt
ut simul et non faciens est de bono usque
ad unum qui solus fuit iustus uero et immaculatus
qui reparauit vas deiectum s. beatissima virgine
non quam fecit ex eodem luto sed fecit
tamen et fecit sicut ipse voluit Nam adeo re
plenerunt ipsam fecerat gratiam ut tam ab omni
mali quam ab omni actuali peccato deinceps esset
munda unde opera in ipsos in uolutus tua perfecti
decori meo ... 12 hic vas reparati de
signauit qualiter reparauit ... per ipsum ...

glosum liquore balsami celestis filium dei ipsa
tu utero recipiens nobis postmodum dedit ad
omnem reparationem ut scilicet esset quod per
ipsam liberati sumus qui illud quod per evam
perdideramus. Ven. 44 super cant. in assumptione est
dunc sequitur ergo ultra jam dubitabis non
adversum te erit ubi cum summis militavit
bellator ibi summus medicus aut quid tu possis
[illegible] debitur fallacia [illegible]
[illegible] meliora / non nova [illegible]
nationem nunc cum illis qui contempnant [illegible]
gratia in ista minus profundasti morte. Dunc cum
tempore templum dei celi [illegible] equi libere.

maria

¶ Nasci aurora consurgens Cant. 6 Nam quo
primum [illegible] allevari
et feras bestias ad sua cubilia sua fuge
et omnes audiatores sunt in aurora quam
tempore noctis autem spiritualiter totum tempus
precedens adventum beate virginis fuit nox
et obscuritas in quo dominabatur genus humanum
infernales scilicet demones ardentius dominabantur
et homines mundi autem in conspectu dei
et angelorum propter culpe maculam putridum
sed hac benedicta radiante aurora nata est humana
[illegible] fugit dyabolus a consortio nostro et dominum
ipsam auroram arbitratur umbram mortis et
nos homines facti sumus audaces et secure
apparere coram deo et gloriam postulare. Figura
Gen. 32 Cum jacob tota nocte luctaretur cum
domino appropinquante aurora dixit illi deus vel angelus
dimitte me aurora est. Et dixit non dimittam
te nisi benedixeris michi. Et benedixit eum
in eodem loco dicens Non vocaberis amplius
jacob sed israhel erit nomen tuum. Spiritualiter la
borans homo inluctans cum deo per totum tempus
culpe non potuit eum vincere nec inclinare
ad misericordiam sed veniente hac aurora scilicet ait
deus dimitte me. Ecce aurora lucis ecce virgo
mater nunc [illegible] ad illam recurre [illegible] ab illa postu
la quidquid vis. Amodo non jam vocaberis
jacob id est luctator quia non te amplius oportet
[illegible] culpam [illegible] penitentiam [illegible] et molestiam
[illegible] sed nomen tuum erit israhel [illegible]
deum filium incarnatum et quem prius ultorem
[illegible] tenebras cognosces amodo piissimum
redemptorem. Ergo aurora beatissima
invocanda est in subsidium [illegible] in quo
[illegible] si tu [illegible] turbaris si [illegible] fedi
tate [illegible] si baratro desperacionis absorp
tus [illegible] mariam cogita [illegible] non rece
dat a corde non [illegible] ipsam cogitans

non errabis ipsam rogans non desperabis ipsam
sequens non devias ipsa tenente non corruis
ipsa protegente non metuis ipsa duce non fatigaris
ipsa propitia ad deum pervenis et in istum ipso
[illegible] potens quam [illegible] dictum sit virginis
nomen maria [illegible] Bernardus

¶ Tantum tabernaculum altissimi
pro preciosis reliquiis conservandis
fieri tabernacula auro et argento
tota omni ornatu parata nam preciosa loca debi
ta pretiosis locata sunt. Per doctrinam spiritualiter nulla
reliquia nobilior nunc tam preciosum recta
[illegible] nunc deus habere potuit quale fuit fi
lius dei [illegible] dominus ipsum habebit tabernaculum
preciosum ubi reponi nam ipse fuit preciosus
[illegible] ideo spiritus sanctus beatam virginem
[illegible] ut fieret in delicias [illegible]
[illegible] filias [illegible] id est [illegible] tractatus exodi
xx 22 ubi precepit deus moysi de sancto
[illegible] et in medio [illegible] pretium
est igitur aurum et argentum et lapides preciosi
et ligna imputribilia et multa materia ad
[illegible] est et invicti sunt fabri et operatores
lignorum et lapidum facto igitur opere posita
est ibi archa domini in qua erant tabule la
pidee mandatorum manna et virga aaron
[illegible] ibi cherubim se respicientes [illegible]
[illegible] loco positum erat candelabrum [illegible]
[illegible] respiciens aquilonem et ibi erat mensa
propositionis panum et erat ibi altare holocau
storum ibi scilicet mactabantur bestie [illegible]
[illegible] domino et istud tabernaculum
vocatum est [illegible] spiritualiter [illegible] tabernaculum
[illegible] sic [illegible] mala que
super omnes [illegible] est nam [illegible]
[illegible] remota est omnis [illegible] materia
peccata [illegible] angelos spiritualiter super
[illegible] est aurum et argentum [illegible]
[illegible] sibi [illegible] evangelium [illegible] ple
nitudo ut ipsa [illegible] ligna imputribilia
[illegible]
et ceteris virtutibus habundantissimus est
nunc optimus faber scilicet spiritus sanctus qui ipsam
adeo subtiliter adornavit et parit sua ut
fieret [illegible] et virgo [illegible] archa [illegible]
domini quia ipse dei filius [illegible] dignus [illegible]
deus factus est [illegible] ibi fuit [illegible]
et erat virga ibi fuit [illegible] in qua [illegible]
amplissimam [illegible] ibi [illegible]
dulcedo benivolentie erat manna [illegible]
[illegible] duo cherubim se respicientes quia ibi duo

ut testamenta inuitus mitatem in dcipa unctura ut p[er] delicta et p[er]ga Est ut altare exempla
rum quod si quis attendit plane reperit qua
tercia et bendalia et vespralia s[ed] pecta de
deauit deridi et ofensa facte sunt tanquam p[ro]tor
similiatum et cultum sacrificium deo acceptum
nam in hoc altari inuenit malum h[ab]ent
letaris adhortandum leonem supplicem amblem
tas adficiendum spiritum mundi ei
ullus pauper adpromuendum lupum auri
tie iactum dignitatis adinquirendum p[ro]
mundicie et Nam omnia arma parata ibi
inueniuntur ad omnia peccata fugienda Est ibi
mensa panum quia ipsa est cum tam petrus
quam in isto resettis ibi est candelabrum
respiciens ad aquilonem in fine sed a. Ab a
sone pandet omne malum iude enim q[uod] sunt
gens tenebrarum princeps insidiat hominibus
et precipue hora mortis Sed in isto sacro
altari est candelabrum respiciens contra aquilo
nem contra quia in ea est adiuvatorium et sub
sidium contra dyabolum in eorum morte primum Ex. 2
fuit deitum de genere tabernaculum vnde
ipsa Ecc. 24 In me omnis gracia et veri
tatis cum tabernaculo deus asserit et c.
vidz quia ipsa nobis fidelibus dedit filium sa
natum nobis sanatum et p[er] quam debuit
ordinari thabernaculum proprium adtempore
cum regem unctum cum hominibus adqui
rendum Vnde Leo papa in sermone natiuitatis dignum
oportebat quippe prius edificare domum in qua
descendens celestis rex habitare dignaretur hospi
tium illam inquit de qua sapientia edificavit sibi
domum excidit columpnas .7. namque de qua lis
domus excidit columpnas .a. namque dignalis
et domus suffulta columpnis existat quia veni
eblis mat dixit a. sponsus sui domus docet
fuit cum neque sapientia que attingit a fine usque ad finem
fortiter et disponit omnia suauiter talem construxit
que digna fieret illum suscipere adunemate tro
nus sue misericordiarum parare necesse erat sunt
agi thalamum quem venire adnupcias sancte
ecclie suscipe sponsum [et] Leo papa

Liberasti me secundum multitudinem misericordie tue
Ecc. 51 Signum magne libertatis et nobili
tatis est a quibus tributum solui debet
si illa singulari priuilegio id soluat. Sicut
terra pure hinc fuit preter subdita et
p[er] quas dyas tributaria p[er]sonas excepta terra
sacerdotali excepta beata virgine que priuilegio et
sacerdotali excepta beata virgine que priuilegio
in ceteris fert a se sanctificata prius quam nata et fuit
repleta gracia quod actum ipsi peccati tributo extitit

peccatis aliena sicut Gen. 47 ubi legitur quod
ipse illius egiptus tota egipti fuit tribu
taria p[er]sone excepta terra sacerdotali que libera
fuit excepta priuilegio spirituali ipse que sancta
ita fuit in mundo eiectus gracie omnis creatura
humana fuit tributaria peccato in ordine mea
que sacerdotali que ex diuino priuilegio libera fuit
vna dicta fuit tamen hamane nature lege
xeem d. extra pedes pro ci. f. c. q. vi. d. q. 2
tertium d. extra pedes pro ci. f. c. q. vi. d. g.
Dotat humana nam duam alium cantarem
in sibi qua sic ab inicio eius factore condem
fuit deliberate hic preciosissime tene s[ed] virgo
glorie loquitur ipsa pro deprecabis cum sub voce
cantans d. glosa dicta s[ed] dicit ei. di. Ag
igitur fuit terra sacerdotalis de qua summus
sacerdos natus est qui pro nobis factus est sacrificium
deo acceptum et hostia ymolacionis bonis
Leo papa in sermone natiuitatis virginis s[ed] d.
ob istas dilectissimi fratres non habit nec sa
cer historiam diligunt attendite cordam
gilent oculi non dormiant cum humano gene
homo inueniri non potest sine peccatoribus tamen
omni deliberatissima virgine carne assumens sine
peccato natus que corpus est in mundo Ecce non
peccato natus que conceptus est in mundo Ecce nos
sacerdos magnus nulla nisi hominibus peccata et
sacerdos magnus nulla nisi hominibus peccata et
acerbo dignus et potens fuit ut sacrificaret
offerens aliena iniuriarum peccata et ergo inreditus
humanus inueniri non poterit ipsum nunc redemp
cionis redemptor in se ipsum obtulit hos
tiam in odorem suauitatis Sit ipse factus est sacer
dos et sacrificium et redemptor et premium. Hec
Leo papa 2 Reg. dicitur enim illam secunda
que talem protulit fructum liberam fecit ab omni
tributo peccati quod sic factum est diuina gracia dis
ponente Vnde Aug. dicit et gracia excepta sancta
virgine de qua propter honorem tamen de peccato agi
nulla prorsus hic quorum si fieri qui illi plus
est collatum gracie aduincendum ex omni parte peccatum
qua concipere et parere meruit cum quem constat
nullum habuisse peccatum hac igitur virgine excepta
si omnes sancti et sancte cum hic viuerent congregarent
possemus et interrogaret vtrum essent sine peccato
quid fecisse nisi simul proclamarent cum quod ait Johannes
si dixerimus quia peccatum non habemus ipsi nos se
ducimus et veritas

Vt splendida fulgebis Ezech. 21 no
qui fenestra vitrea est quam pertransiret
lux sed non plus vel minus quam per est que vitro
est corpus dyaphanum quod aptum est ad lucem

maria
figurest

recipiendam et est tamen tam magne subtilitatis
et adeo impenetrabile. Comparatur beata virgo
Maria fuit fenestra vitrea, id est lucis solis
salvatoris et tamen corpus eius quamvis plenus
adeo fuit divina gratia solidata quod licet
per ipsam lux eterne salutis illuxit tamen in ipsam
licet [illegible] peccati nec macula culpe vim
quam descendit valuit. Figura Genesis 6 legitur quod
in archa Noe per quam salus mundo remansit
erat fenestra vitrea per quam lux habitabat
intrantibus et tamen aqua diluvii perforantis
tamen illam non potuit penetrare. Comparatur
licet parthenam Noe in qua Noe, id est requies
quies, scilicet Dei filius requievit. Ecclesiastici 24: et qui creavit
me requievit in tabernaculo meo. Anima
eius namque adeo fuit diaphana ut
per ipsam intraret lux divina angelo nunciante
et sicut lucernam omnibus salvandis
principaliter ego [illegible] feci in celis ut oriretur
lumen indeficiens sed tamen hec fuit tante soli-
ditudinis ut nec ars aliquis peccati per ipsam
vel ad ipsam posset attendere. Volentes ergo ad
eternam pervenire patriam sicut lux tota ad
regionem aspiciant et perveniant ad ipsam
virginem ambulant super lucernam. Dicit ergo nobis tam
quam ymago despecta virginum matris [illegible]
in qua velud in speculo refulget [illegible]
[illegible] sicut summam [illegible]
[illegible] tanquam in exemplari magistra [illegible]
[illegible] quod [illegible] fieri debeant [illegible]
concepi [illegible] ut [illegible]

Et est ista [illegible] vir suo
uxor tota [illegible] continue intendens
ad domum patrisfamilias [illegible] attendere in
[illegible] quibus [illegible] non possent [illegible]
uxoris sollicitudine mediante. Nam quedam
sunt que in tantum [illegible] ut
statum omnia [illegible] Comparatur [illegible]
Deus volens providere [illegible] hominibus
in labore [illegible] requiebant in ratione volui
beatam virginem sponsam suam esse cum [illegible]
[illegible] venientibus [illegible] ad domum [illegible]
habundante providere [illegible]. Uxor tua sicut
figura [illegible] ubi legitur quod [illegible]
ad tabernaculum Abrahe ipse vocavit Saram
uxorem suam. [illegible] est [illegible] simile et
fac in panes que et fecit et [illegible] illos [illegible]
[illegible] illi [illegible] angeli [illegible] vidit [illegible]
sunt [illegible] per [illegible] subaudi [illegible]
[illegible] quibus [illegible] angel[illegible] et deo [illegible]
[illegible] scilicet memoria intelligentia et voluntas [illegible]

vices istos [illegible] triplex homo genus [illegible] scilicet qui
fuit in lege nature, qui fuit in lege mosayca et in
lege gratie. Nam [illegible] hoc triplici statu [illegible]
[illegible] fuit et apparuit in tabernaculo Abra-
he scilicet [illegible] licet aliqui [illegible]
[illegible] et aliqui fidei de semine Abraham [illegible]
[illegible] magne familie [illegible] Deus [illegible] volens
omnibus providere omnibus de uno pane scilicet de
uno incarnato verbo providit et eis fuit Dei fi-
lius et in quo refecti fuerunt antiqui et reficiuntur
[illegible] novissimi. [illegible] Leo papa in quodam sermo-
ne: ubi [illegible] incarnatio [illegible] fuit
[illegible] quod facta est [illegible] salutis [illegible]
in [illegible] antiquitate [illegible] que [illegible]
[illegible] apostoli [illegible] annunciavit [illegible]
est impletum quod semper est creditum [illegible]
[illegible] qui in illud crediderunt [illegible]
[illegible] suscepit donatum. Hec Leo papa [illegible]
hic panis [illegible] vocatur Abraham Saram, id est beatam virginem
[illegible] satis [illegible] simile factus
est [illegible] Bernardus in libro quinto de [illegible]
ratione [illegible] que [illegible] et
[illegible] sunt beata virgo que in incarnatione
[illegible] fidei sue construit et [illegible] novum
et antiquum [illegible] scilicet [illegible] corpus deitatis [illegible] et eternum de unione eterni
et deitatis. Hec Bernardus.

[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible]
ca [illegible] Nunquam furor [illegible]
[illegible] mansuescit [illegible] mulierem
sibi placitam [illegible] Ecce [illegible]
[illegible] terribile [illegible] in fronte [illegible]
[illegible] nemo valet [illegible] posita [illegible]
puella virgine [illegible] et cadens
[illegible] illa [illegible] illius [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] quod [illegible] illius [illegible]
ad inferos [illegible] sed virgo puella [illegible]
et mansueta inventa est placita in conspectu
eius cum amore [illegible] deposita [illegible]
descendit in uterum eius et factus est nobis [illegible]
[illegible] figura [illegible] et ubi legitur quod
Assuerus [illegible] super filios Israhel [illegible]
[illegible] et sub pena mortis mandavit [illegible]
ad illum accedere [illegible] Hester
[illegible] amicis [illegible] suis assumptis
[illegible] puellis ad suum [illegible]
una fimbrias [illegible] altera [illegible] brachiis sui
[illegible] est [illegible] que [illegible]
[illegible] et [illegible] stupore et pavore [illegible]
[illegible] in brachiis puelle [illegible]

et amabilem eius respexit pulchritudinem de-
scendens de solio suo dignum quem tenuit manu
deposuit insignum clementie et manibus propriis
sublevavit hester et confortavit ipsam ad primam
supplicationis postulationem accessit ad deum alius
et filium eius ad mortem condempnatum liberavit
et omnibus fecit inimicum suum Aman quem prius
sibi preferebat mori spiritualiter per assuerum qui
interpretatur beatitudo subaudi deum cum regnavit est
amaras felicitas hic cum sit iratus [illegible]
propter peticionem quam dedit [illegible] sentencia [illegible]
erat et ideo statim ait omnem hominem mori [illegible]
eius est [illegible] non potest aliquis ad
eum accedere [illegible] propter gratiam impetrandam
Tu autem noli orare pro populo isto quia non
exaudiam te [illegible] inventa est hester que interpretatur
hester ~~interpretatur~~ abscondita per quam subaudi be-
atissima virgine quia oculta ab mundo [illegible]
cognita deo [illegible] ecce virgo concipiet et pariet filium
Ebrayca veritas habet ecce Alma concipiet et pariet filium
et id quod alma idem est quod virgo abscondita
hec igitur [illegible] Mardocheo propinquo suo a gabri-
ele archangelo nunciata virginitas [illegible]
qua intravit ad regem [illegible] [illegible]
[illegible] solite [illegible] magnitudine [illegible]
nationis audiret et [illegible] magnificam cognoscet [illegible]
stupuit et turbata est in turbatione [illegible] et
tandem in brachiis [illegible] puelle [illegible]
in denominatas puellas virtute virginum et
virtute [illegible] istorum [illegible]
virginis obsequio [illegible] beata virgo in brachiis
puelle [illegible] illa columba suavissime [illegible]
ecce ancilla domini fiat mihi [illegible] archangeli
[illegible] [illegible]
[illegible] erat Cum vulnerasti cor meum soror
mea sponsa vulnerasti cor meum in uno oculorum
tuorum [illegible] beatissima virgo [illegible] placuerit
deo virginitate [illegible] assumpta fuit
[illegible] humilitate descendit [illegible]
deposita [illegible] virginalem et
[illegible] factus est homo et liberavit [illegible] suum pri-
[illegible] qui peccaverunt [illegible]
[illegible] et ipse [illegible] et [illegible] est [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] omnes [illegible]
[illegible] que [illegible] Aman [illegible] hest-
[illegible] ipse dei filius [illegible]
[illegible] beatitudinis [illegible] virgini [illegible]
[illegible] plenitudine [illegible]
virginalis humilitas beate marie que celi [illegible]
potavit [illegible] super [illegible]
[illegible] alorum [illegible]
[illegible] odorem liliorum [illegible]
[illegible]
[illegible] filius tuus [illegible]
[illegible] filius [illegible] solus est [illegible] te

[illegible] qui talem fecit te quid boni [illegible]
[illegible] obtulisti [illegible] abisti quas
[illegible] quas [illegible] tacitatione [illegible]
ut [illegible] et sapia [illegible]
[illegible] adsunt fortis et disponit omnia
suavit [illegible] manens et [illegible] suasub
[illegible] [illegible]
[illegible] intellect et [illegible]
[illegible] in [illegible] custodiet [illegible]
[illegible] Et illa [illegible] adhuc quod obtulerim
[illegible] salvatoris oblatio mea
[illegible] oblatio mea est [illegible]
est virginitas [illegible]
Et ideo magnificat anima mea dominum Et [illegible] non
respexit non [illegible] elevatam [illegible] mea [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] lapidum margaritarum [illegible]
[illegible] respexit [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] super [illegible]
et mansuetum et [illegible]

Ecce nubes lucida obumbravit eas . maria
[illegible] naturaliter nubes non est lucida
[illegible] quod [illegible]
[illegible] tollit [illegible] nubes
lucida est [illegible] sicut apparet
[illegible] consuetudine [illegible]
nulla [illegible] potuit
[illegible] et lucida [illegible] et con-
[illegible] beata maria in mundo
[illegible] consuetudine
multa et lucida [illegible]
[illegible] quia in [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] lucidam [illegible]
virginem [illegible] nubes
[illegible] quod [illegible] pluvie
[illegible] quia [illegible]
super [illegible] tempore quia [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] lucida est sic beata virgo [illegible]
fuit [illegible] lucida est sic beata virgo [illegible]
[illegible] plenitudine habuit nam illa [illegible]
[illegible] pluvia [illegible]
in mundum descendit [illegible] descendit sic pluvia
[illegible] tempore [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible]
quia [illegible] singulis [illegible]
[illegible] que [illegible] et
[illegible] clamantes [illegible]
[illegible] regia [illegible] est [illegible]
salvator advenit [illegible] tam-
quam sponsus de thalamo suo et [illegible]
[illegible] ad filium o benedicta [illegible]

iure inde pellunt confugiunt Ezechielis 19 ubi nubes
ignea filios israhel ducebat per desertum usque
terram promissionis ipsos praecedebat ab aestu sol
protexit adspectum orebi ubi sitientibus data
est aqua latissima spiritualiter praestant nube
subaudi virginem gloriosam ut dictum est quia illa
quae supra dicta nobis habundant praebet ut dicit
beatus Bernardus gaudeat ergo in ipso sermone de
adventu virginis sicut misericordiam ad Deum
dei sicut adversus eam sicut ad negotium peccatores
suspirant qui in caelo sunt et qui in purgatorio
torque habitant et qui tres sunt et nos qui in statu
sumus et qui peccatores et nati nostri et qui
nascentur ab illis illi qui sunt in caelo restaurantur
ipse fideles reinveniantur et qui peccatores
ut glorificentur haec ille ergo etc.

nota Ne dimittas legem matris tuae proverbiorum 1º
nulla res est adeo difficilis quam non tempe-
ret pro filio mirabilis amor exemplum in domesticis
gallina cum sit animal infirmum et debile pro li-
beratione pullorum audacter fortiores se ut canes
invadit etiam pro nutritione pullorum suorum ultra pos-
sibilitatem laborat sic peccatoris dictum sit ad
gaudium matris mariae omni sancto affectu filios
diligit spiritualiter peccatorem in peccati vita est omni
consilio destitutus propter peccatum nisi consilio virginis
matris mariae in singulari praerogativa dei advocata
peccatorum et inde omni cum sollicitudine se interponit
pro filiis contra fortiorem se quam non dicta sunt di-
cendo sed dico quod tu peccator per culpa incurris
mortem ipsa totis viribus suis impedit precibus
et suffragiis et precatur intercedit in consilio eius
ut quod agi convenit conditionibus filio facit Genesis
27 confugiunt Genesis 27 ubi legitur quod Rebecca mater
Jacob conspiciens filium per dictum suum benedictum
primogeniti obtinere voluit ipsum dicit audi consilium
meum fili mi vade ad ut cedos capiens eos
quia ut scio patrem tuum libenter vesci et habeas
ut pius quando induerit te benedicat et induit jakob
dixit in quo quod fratrem suum lavis et sit meus primoge-
nitus sit pilosus timeo ne provocans se ante
velle illudi det in loco benedictionis maledic-
tionem ait mater super me sit illa maledictio fili
mi nunc obedivit ergo jakob et illa imposita pelle
edi colla et manibus jakob misit ipsum et clamans
patris qui putavit eum esse primogenitum eo quod
esset vestitus vestibus primogeniti benedixit
illi benedictione primogeniti tunc tum loquitur
jakob illi vox quidem jakob est sed manus
sunt Esau spiritualiter rebecca quae interpretatur quae
multum recepit et devote virgine mariam quae super
omnes creaturas plus accepit de gratia divina pro illi
esset fecit quod d. e. s. et pro peccatore precum jakob clarius

interpretatur omnium subaudi qui est deprecator et dis-
tinctor supplices haeredi sed ne quod licet haereditas debet
iusto et sancto ideo et iusta decreto dixit psalmus et Ego
primogenitum ponam excelsum prae peccator per jakob id
lenem subaudi peccatore iniustis ... consilium
ergo haec pessima mater nostra cupiens peccatorem
reducere ad primam et adhaereditatem obtinendam cum
vocat dicens audi consilium meum fili mi ... psalmus
venite fili audite me et pro ea in quo vel cedos sed con-
fessionem contritione et eo ob me fratri tui decoquem
et illos dabis patri tuo peccator certe quam leviter
sum et sine vitio et pro satisfactione nam ut haeredit-
tem primogeniti debet obtinere oportet eum esse pilosum
et virtutibus plenum cognoscit quia inter peccatorem et sui
bonis operibus et maledicto in richi sed quam scribit
mater nostra in consilio qui obedivit confiteri
pergit ad confessionem suorum peccatorum vadit eum coram
patre idest coram deo qui tangens ipsum induitur
vestibus primogeniti per humilitatem et manus
pilosas per opera agendi effectum vox quidem vox
jacob est et sic dicitur vox qui in principio haec peccata
tua peccata erat vox peccatoris sed manus tuae in-
dutae manus iusti et non cognoscit illum quod ipse ait
in ipsa fatigatione in anno patris et ei alii in rore caeli et
pinguedine terrae quia sic gratiam tribuit in spiritu
et gloriam in futuro quod bonum est nox mea quae filium ad
illam ergo attendamus tu primum apertius loquitur
in quodam sermone o peccator si ad maiestatem
dei non audes accedere non longius quasi terra
confiteri quem vadit ad matrem meam et ostendit tibi
... et ipsa ostendit pro te filio pectus et ubera
et filius ostendit patri latus et vulnera pater non ne-
gabit filio postulanti ut filius matri interpellanti
et mater negabit peccatori ploranti haec ille

& Igitur pulchram in terra post haec adactum
sollicitudi requirantur haec primo scriptura
in structum quo scribit habeat et materiam in qua
scribitur et tunc post super scribere et operam et
legi sicutibus legenda spiritualiter sic gratiam
in libatione mulieris illius depinxit et in libro
ut invenitur in principio lapsus quae fuit ibi digitum
dei s. spiritus sanctus fuit ibi tunc s. pugnans
et fuit ibi matia inquam sobria tamquam melius quam
ista ergo liber fuit in quo sanctus spiritus sed pro dixit
et passione tunc fuit amor et pugnans et spiritus
ipsius passionis et filii eius fuit illo pugnae apposita
et ipsa tunc se et apostoli obtinuit a dona spiritus
sancti dona ut quibus possent legere quantam passa fuit
amaritudinem et quam magnam nobis contulit et commune
conferat cum largitate sua legitur ut ibi legitur quod assu-
rus apposuit altare spiritualiter et erat in ethicabulo
pugnae intuli digito suo plantatoris ad ethicabulum

missione peccatorum in veniet et speciale dei
specialiter super altare ad quod summus sacerdos
solus accedebat subaudi beatam virginem ad quam
summus sacerdos id est dei filius solus in eam descen
dit ut ibi conficeret hostiam quam pro nobis in mo
rte assignavit ... ... quia sic
ipsa est gladius passionis redemptoris nostri
filii ipsius a Symeone quem audivit ...
... ipsius ... pertransivit gladius ... quon
iam ipsum tota nocte flagellari in domo Cayphe
... mane audivit eum castigari in pretorio
Pylati quarto quem audivit ipsum adducentem
iudicari et illi crucem imponi super humeros quinto
quem audivit ipsum in cruce poni et manus et pedes
clavis confixos et caput eius spinea corona coro
natum sexto quem audivit ipsum sitire et aceto felle
... potari ... et ultimo quem audivit et vidit
... ... pertransivit cor virgi
... ... pateebat cor virginis ... ...
... quemadmodum Symone ... lesiones
corpore filii cor et anima in corde matris quot
... ...
cor sagitte ... ... cor et animam virginis
... ut ipsa dicit ... ...
... virgo beata fuit altare in cuius corde ... ...
... ... est a
... ipsa facta est liber ... ... scripsit
... ... a sua dona ... ...
... ut ... domum ... ad ... et in
... magne ... ... quedam ...
... ... o ... virgo longitudine latitudine
et profunditatem atque sublimitatem quis ...
... longitudo eius usque ad novissimum ...
... cum subvenit universis latitudo eius replet
orbem terrarum sublimitas eius ...
restauracionem et profundum eius ... ...
... morte redempcionem obtinuit

c. Ego sum lux mundi Jo 8. Ecce taliginis
... ... inter sordes ... ...
... non ... ...
... ...
... ... spiritualiter ... ...
... ... inter sordes et ...
... duas ... in quibus ... sordibus
... est quod in ... nunc potuit
... ... culpe ... ...
... universum mundum ... beata virgo ...
... ... et ... est ... ...
et ipsam ... associavit et ... angelorum
collegio ... 12 ubi ... ...
dixit ... ... et ...
accensa lucerna ... totam domum et ...
cum aliis ... et ... ...
... ...
... ... angelorum ordines et ...

Quantum ... cum omnibus consistit ...
celi et pulchritudo celi et eius eo quod ...
... ... sit ... quia ... ...
... ut dictum est ... ...
... domum ... est et in ...
... non ... ... possit ...
... ...
quod sub ... ... illa
... ... et ... in ... ...
... ...
... descendit et ... totam domum
... ... quedam totam ...
ut ipsa ... et ... ...
... ... et
... ... et ... ...
... angelorum quo ... ... et
salvandorum ... ...
... et ... ad ... ... sublimitate
et super ... beatissima virgo maria ... ...
... ... est ... in ... assumpta
... ... in
... ...
... ... non ... ...
... super ... ...
... ... archangelum maria ... maria
... ... adimpletur

d. ... ... Joh 12
... ... in ... ...
... ... lampade ... die nocteque
ardet coram altari ... ...
quia corpus domini ... est ibi cum ... ...
... aliquis ... ...
ad illam lampadem ... ... spiritualiter
... consummabatur misterium passionis domini ...
... ... quodam fuit ... ...
... relicto fugerunt ... illud lampas ...
accensa remansit ... virgo benedicta in qua semper
lumen fidei luxit et ... ignis ... ...
iuxta altare et ... ... in qua pendebat cor
pus ... Joh 19 Stabant iuxta crucem ...
... ...
... ...
... ... subaltari ...
... ... virgo sola ... ...
... ... in corpore
... in cruce ... ...
... ... aliquo
tempore ... ...
... lucerna ... ... ubi ... quod
in templo lucerna semper ardebat et numquam ab
... ... spiritualiter beata virgo lucerna est ...
non ... et ... ...
... ... possunt videre ...
... est ... ...
... ... videbimus ... ...

in quodam sermone ille solus o virgo beata tuas lau-
des sileat qui te fideliter invocatam senserit se
in suis necessitatibus defuisse et quid mirum si sis
invocata adesse ut Bernhardus.

maria

Sicut mater unicum diligit filium sic te dilige-
bam fili mi 2 Re. Tantus est amor matris
erga filium quod nunquam se separari vult a visione
illius et quando est absens semper de illo solicite
cogitare ita quod vix potest cogitationem removere
ter mater nisi in presencia filii. Specialiter inter
omnes matres que unquam proprium filium dilexerunt
beata virgo Maria plus dilexit scilicet ipsum. Tum quia
solus erat sibi filius. Tum quia sciebat ipsum
esse deum et humani generis redemptorem. Tum
quia ipsa plena fuit virtutibus et perpetue
caritatis ardoribus. Ergo expedit beatam virginem
plus Christum dilexisse quam mater filium suum.
Ideo tempore sue passionis ab ea separatus
est nullum passa est dolorem multos quam cum suis
gemitus et multas lacrimas effundit et soli-
taria expectavit illius reditum diem tercium sepul-
ture. Ubi legimus Thobie. Thobias apparuit cum
cyrographo in ragem civitatem medorum pro re-
cuperatione x talentorum argenti et apparuit
angelo respondente eo in prefixo apte termino
reditum mater eius lacrimabatur interim inre-
mediali dolore ducens ut quid te misimus
peregrinari baculum senectutis nostre pergebat
cum omni die ad loca prope speculabatur filii
adventum seu redditum et una dierum cum
sic fecisset concitata de filii peregrinatione
apparuit et vidit filium venientem vidit que
familiam et divitias illum precedentes et de vi-
sione filii multum post lacrimas iocundabatur.
Spiritualiter per Thobiam filium subaudi Christum
sine Christi humilitate panggelium cum apparuit
est non deitate cum ipsa humilitas vincta
in Christo est. Igitur cum cyrographo nec penna
literis descendit in carne id est ad infimum sol-
vendum humane necessitatem et redimens genus
humanum quod per deum nunc intelligitur ut
in precedentibus dictum est. Nam quod diabolus
in ligno fraude convicit in ligno per christum
et illum qui in morte humana erat in ligno
vicit et captivum fecit ut ait Bernhardus similiter
separare nunc potuisset per necem peccata nimia
nisi quod non tamen talis factum est. Igitur in eo
ille cum factus obediens usque ad mortem tollit
cyrographum peccatorum nostrorum et illud affigens
cruci peccatum crucifixit et morte ut ait Bernhardus. Igitur
cum filius sic filius dei pertractaret beata virgo
multas emittebat lacrimas eo quod tam acute illum

mori videbat interim inebat cum dies quos
predixit sue resurrectionis devenit et ex-
stat ad locum sancte sepulture que loquebantur
de illius resurrectione et tunc tam resurrectionis
hora inminet devotius atque maiori desiderio
lacrimabatur atque intra se dicebat illud Can-
ticus in dicebat in quem diligit anima mea
ubi cubat ubi quiescit quero invitat illi-
quum dolore languido O quid nisi presenti
solatium vite mee iocunditate dilecte mi dul-
cestat omnis amaritudo cordis mei Excitat
gladius qui pertransivit animam meam nunc vide-
amus letitiam faciei tue unde in fine tua
pone nox tua in manibus meis o spes mea
o vita anime mee videam te et sufficit michi.
Tum igitur sic intra se beatissima virgo pertrac-
taret ecce angelorum multitudo ecce Christus
ad illam precedens que in signis aureis
tale salutationem promisit Regina celi le-
tare alla quia quem meruisti portare alla resurrexit sicut
dixit ora pro nobis deum alleluia. Additum est
ab ecclesia gaude virgo dicente archangelis ordinatum
igitur aspiciens virgo levavit oculos suos
vidit Christum vivum in gloria decore indu-
tum tunc adest veniente et habet salutationem
ei quod evidet que sequitur et sua verba Ihesus dicunt
de Maria virgo virgo singularis nostra celite
amenitas per plurimum sedes intra prime
lacrimas dum lumine suscepimus interno ihesu
sola pro omnibus gaude gaudio magno quia
que ut hominem pepisti et ipsum uberibus
nutrivisti ipsum nunc angelis et universis celi ci-
vibus adoras ut deum unum et verum. Gaude
felix mater quia que vidisti in tanta penden-
tem videbis in celo regnantem videbis omnem la-
titudinem celestium terrestrium et inferorum magestati
eius inclinantem et omne robur inimicorum quo
tum post hec verba et multas dulces lacrimas
fusas inter ipsos amplexus dixit virgo Benedic-
tus qui venit in nomine domini et nunc dum sustine-
res amalle tue et pia ut quis quibus admo-
dum meis peccatores accessit mater indulgentia pec-
cantis illam habundant in periculis se nostrat
et calidas hostes insidias insidiis vite gratie
servas pertransivit et cui adiectum dicens O in
temeratam et intacta benedicta quia est tua beati-
tas letitia generali. Tu honorificentia populi
nostri esto nobis mater et peccatores advocata ut os
gaudeant decet gratiam presentem et letitiam inter
tunc facta est beata virgo advocata nostra ut
Bernhardus in sermone Maria omnibus omnia facta est
[illegible] se fecit omnibus mater sunt [illegible]
ut de plenitudine eius accipiant universi

operis redemptionem agere memoriam istius apta
rum peccator ueniam inuenit gratiam angelis lau
dem filius dei carnis substantiam demonstra
uit glam ut non sit qui se abscondat
a calore subaudi scilicet prudentius ut non asserere
istinc promissa incredenti suggeri dicere cer
tum predicandi adoptis que si predicanda sit le
gentium dispersionem relique pietate tamen sine
redemptionem esse donum unicum gratiam que tan
tum est passa per Christi passionem pena usque re
superiorem ut honorasse

c Levauit archam in sublime deum a
prudentius imitatur cineres propter ui
res retractar prius delicto congruenti spiritu
cognoscens dei filius matrem eius virginem
gloriam esse inter omnes creaturas prout propriam
voluit ubi pertrare preciosum et ameniorem gratia
sublimavit et postmodum cum celesti collegio
descendit adipam per 6 ubi legimus quod
regem thabernaculum fecisse inde domi
suam pertinedam archa federis dei destru
debat ipse cum electis israel et filiis et tale
runt archam de domo aminadab obededom
que erat in gabbaa et posuit eum super plau
strum nouum et cum hora precessit precessus
est adeo deum portauit archam in domum
suam in locum suum dauid precedente cum citha
ratoribus electis ex israhel spiritualiter partha
subaudi beatam virginem que celi sede orta est
ut iam repleta sit gratia et gloria adeo tuos propriam
replerunt spiritus est igitur sedes ut super nos pal
matore concepit ut super eam nos possitiatam
ponit uirgo angelus inquodam sermone ut cum
ave gratia plena loquar exigria credencie et pos
sima peccatoribus gratiam tu minimo peccator res
timeres tante pulcritudinis ex stetit tam una
loquar o domina sed sic est multum gaudeo uos
cum tibi tecum nobis una necessitudo coniunctus ut
sciebas probis illud et quod est nos uero
parte id et quod sumus si cum nulla in te pecceres
esse et ipsissimo non foret scientia ira redemptio
cum si necessarium non fuisset nos redimi non
erat necessarium te parere redemptorem per dauid
nos subaudi christum qui thabernaculum id est corpus
sublimem inter beate virginis super angelos
inter celsitudinem sue magestatis parit uelut
eius igitur in die assumptionis cum electis
beatis israhel id est cum ordinibus sanctorum angelorum
recepit beatam archam de domo aminadab
qui interpretatur populus gabaa non interpretatur
collis quia duxit eam de populo mortalium et
hac lacrimarum valle in plaustro posita cum pario

pro corpore processus est ossa id est iudeis illud
attemptare et tangere temptauit precedebat cum
dauid cum cantatoribus quia scilicet cum angelis
cum cedebat sequentibus apostolis non plaustro
nouum inquo archa fuit posita corporis quod
primus gloriose resuscitatum et gloriosi statum cui
reddita est anima ut totam sublimem gloria collo
caret sicut pie creditur super choros angelorum
adcelestia regna unde nobis gratiam tribu gra
tulandamus unde augustinus sermone superdicto ad hanc
usque gloriam tua gloria praecessit ut superius re
ge ut habeas superius in superius que in
angelicam choros dignitatem usque ad supremum
regem sublimata consensum ubi non posuit
idem scilicet rex filius tuus ex te sumpsit ibi
ponit et te regina digna sumpsit id est cum
posuit et te alibi quam ubi est illud quod
preparatus est te gentium est hunc nos parte benedicamus
ate genitum est hunc nos parte benedicamus
dicam et gratiam ueniam peccatores subli
mina in summi celestia terrae deum homines
mortales meritum et precium precium cum

maria

Reductio arche

d Descendit ros pater et manna Numeri xi
Tempore noctis quando philomena cantat ros
tunc in terris descendit et tempore humectat
quia umber abijt et recessit spiritualiter non
dum dum fuit peccatum rore gratie dei post ve
nerunt primorum patrum peccatis agger id est prohibitum
sunt celi ne darent rore scilicet cantauit celi phi
lomena scilicet gabriele archangelo cantum ex
dulce emittens virginis ave gratia plena et des
cendit de celo ros scilicet dei filius inuterum virginis
bene et cum o dulcedo benedictionis et gratie et
lacrimarum et tum amaritudinis et dolorum fuit sicut in
tersunt gedeon amaris et dolorum fuit sicut in
ubi legimus signum fecisse gedeon ut liberaret
filios israhel de manu madian posuit uellus
quod scilicet ille gedeon uellus in aream poneret
et ubi cum ros descendit illa parte terre pro
sica quod sic factum est et post modum processio area
scilicet quod sic factum est et post modum processio area
quam concenit israhel illo tempore spiritualiter
istud signum fuit quando humanum genus puerbo
adeo per ... signum in bono dedit dominus
signum de rore celi quod descendit in virgine
gloriosam per 3 et per 7 scilicet dabit dominus signum ecce
virgo concipiet et quod signum cognoscens
dauid ait per descendit sicut ros in uellus
nam ipsa beata virgo fuit uellus quo celestis agnus
nus cooptus ipsi igitur sola fuit in qua ros des
cendit quia quem celi capere non poterit in sinu
concepta comparator celi diffusior terre latior

clauitis qui illum continere ualuit qui et digito
molem terre appendit nam in hoc benedicto
signo percussus est madyan .i. dyabolus li-
berati sunt filii israhel .i. fideles & et longa
.i. eterna requies data est illis in gloria cum an-
gelis dei . et bernhardus in sermone de assumpcione inquit
beatam te dicent omnes generaciones que omnibus
generacionibus uitam et gloriam genuisti . in te
angeli leticiam iusti graciam peccatores ueniam
inuenerunt in eternum merito ergo respiciunt in te
oculi creature tocius et in te et per te et de te be-
nigna manus omnipotentis quicquid
quod creauit recreauit

Absconde eos in abscondito faciei
tue per hoc non paruo indiget filius suos
paruulos sibi non assimilari eos in . . . odit et
nisi mater eos absconderet occideret eos statim
sed femella ducit eos statim in abscondito
et occulto mittit eos quousque habeant eorum
plumas et patri assimulentur quod cum pater in eis
uideat libenter spiritualiter in das diuina
iusticia peccatores dissimiles sibi in operibus
suis quos si pater illos ex peccatorum natura
et aliorum aduocata & uirgo benedicta eos sub
alas mise[ricordie] sue protegit et abscondit quousque
eos reuocet aptius faciat et gratos patri
suo in uirtutibus et bonis operibus conformatos
ii regum xvii . ubi legimus quod jonathas et
achimaas fugientes a facie absolon quem que-
rebat eos occidere mulier quedam uxor cui-
dam eos abscondit in puteo ubi latuerunt
quousque serui absolon abierunt et sic pacifice
regem illam liberati sunt a morte spiritualiter jona-
thas qui interpretatur columba denotat animam
humanam que propter candorem ymaginis dei dici-
tur nos columbam cantica columba mea
achimaas interpretatur mendacium fratris et denotat
humanum corpus quod ultronem mentitur spiritum
per ascendatur filii hominum mendaces uos filios
hominum per humana tota mea quia homo ex
ab humo quod est terra per hos cum et anima et
corpus uos quos culpa reddit deo inimicos odi-
osos ideo statim uult uindictam deus illos per-
sequitur ad dampnacionem sed mater benigna illos pro-
tegens abscondit in puteo pietatis suis misericordie et
precibus ne pereat cum ita eos fouet et paulatim
eos deuocius adducere ducit quousque ad
statum bonorum operum attingat et tunc eos alici-
at placet patri ecce quam pia et benigna ma-
ter est ista ideo ad gracias acciones ei benefactis
omnes sumus indigni quia non est ubi si et totum
do . . . gratia et manum dei dumque o beata uirgo quia

tibi digne ualeat mea gratas et laudum preconia
impendere que singulari assensu mundo succur-
risti perditos quas tibi laudes fragilitas humana per-
soluet uel imponet que sola tuo commercio
recuperandi modum inuenisti

Columba mea in foraminibus petre
Cantica et fertur in partibus ultra marinis
uolentes reges et barones uelocem
magnam et nouam significare quia aperit se colum-
bam que fuit in regione illa ad quam noua mit-
tuntur capiunt et ligantes ad pedes columbe
litteras ubi dimittunt illam quo uero quam quamtocius
quo ad regionem illam ubi pullos nouit pullos
precinit et tunc gentes illius regionis cognos-
cunt eam esse columbam regionis et accipientes
litteras de pedibus eius cognoscunt eam esse
~~columbam regis nouum quia~~ noua que mittit il-
lius sunt spiritualiter cum eius cum in regione
umbre mortis fuit primam culpam et nullum
bonum nouum portaremus propter deplacacionem
tunc rex erga nos sed deum ueniens columba
candida .i. uirgo maria assumpto rege missa
portauit nobis principium uite reparacionis et
salutis conficientis gen[esis] viii . Columba reuersa est
ad archam portans oliuam uirentem et uite signo
uite qui tunc inclusi in arca erant esse aquas
diluuii superiorum spiritualiter famula inclu-
sa in archa erat genus humanum originali culpa
sentiebat cooperiuit cum aque hominum culpe
montes et colles .i. prelatos et infinitos ne nullus
possit esse qui cadens a peccato remeuit eo
lumba hec eos portauit uirentem oliuam
pacis indicium et reconsiliacionis quia ipsa
effundit et dedit saluacionem per quem carcer con-
fractus est et deus nobis reconsiliatus est
ubi celi palatium perducti sumus . et bernhardus in sermone
inuenisti o beata uirgo graciam quam cum te uene-
ruunt portare insinuant si captiuitatem peccatorum libera-
cione mundi restauracionem celi reparacionem ange-
lis et hominibus consolacionem hec bernhardus

Coronis eius sicut dies celi per hoc dicitur
regie magestati aliquam insistere gentes
suam et permittit se uideri absentibus suis
et tum eos in medium loqui eos per graciam clau-
gari et propone quam raro ab illis sit & et cum
in medium loqui inusus est ideo rex ista sacius
conspicitur sacre solum ut tronum eius decori
regis competentem ideo tronus ille ornatur
multiplici decore et apparatu spiritualiter celi rex
a suo populo inde tempore stetit remotus absconditus
denegans et in dignatus propter culpam commissam
ex tempore plenitudinis et conplecionis decad
uenientibus quam rex se uoluit propriis suo mani-
festare sacre solum sibi praeelegit . si uirgine gloriosam

conquirens est cum hominibus conuersari et pu
lle beatissime Samuel figuratur 3 Regum 10. Ubi legitur
Salomonem fecisse in domo Libani tronum de
ebore et uestiuit eum auro purissimum et habe
bat sex gradus, insuper summitas eius rotunda
erat in parte posteriori et due manus hinc
et hinc tenentes sedile et duo leones stabant iuxta ma
nus et sex leunculi stabant super gradus et
in illo sedebat rex confitebatur gratiam spiritualem
per hunc tronum eburneum intellige uirginem gloriosam de qua
perhibet tronum subandi uirginem gloriosam de do
le et candidam uirgine aurata propter purissimam
caritatem sex gradus insidet illa scilicet sex
ordinum gratia superque sublimata sedet scilicet angeli
propheta archangeli patriarche apostoli martires confessores
virgines. Summitas huius troni rotunda dicitur rotunda
quia rotunditas in figura perfectionem denotat
eo quod sit capacior omnibus figuris ita
sublimitas glorie genitricis Christi omnibus dicitur esse
capacior atque perfectior nam ipsa est cum cherubin
sapientissima cum seraphin ardentissima et que
que singula perfecte habent simul et glorie in omnibus
reperitur sine omni dubio preter eorum reperiri in isto
ordine que exaltata est super choros ange
lorum ad celestia regna. Paulus dyaconus in ser
mone uirginis et inquit maior fuit quam si hec
amabilis mater eius fecit in uirtute ...
cum insistat parte etiam exaltat uirorum ...
angelorum. Due manus tenentes sedile scilicet due uirtutes
Christi scilicet humanitas et diuinitas. Duo leones
scilicet ad custodiam exterius et ab hostibus custo
diam que ad custodiam ... duo testamenta sicut per de
scriptum sunt duo testamenta sicut predicta
sunt uel leunculi sunt articuli fidei quod sunt
semper et tenuit ... uel
Salomon rex pacificus per ... fidelium
benignum atque clementem et omnibus presto est ad
hunc tronum accedentibus inuenit ... largi
ter ... medicus ... absque
... gratias ...
... omnipotens
... in ...
... totum que
... nescio ... restaurata
non indebat ... genuisti ... restaurata
reconciliatorum quia non habebat persecundiarum
tiam peccator iustificatus est ...
...
...
...
sese ... quodam ...
... quedam gratie ... misericordie

f Hic alicui ... sunt in ... uidetur
... medium subponitur ... ouum
... fouenda que ... pullos et ...
... magnam solicitudinem gubernat
... pulli ... incli nati
relinquunt gallinam et intrant aquam ...

...

uadens perfectus eos cupit ... aliquando
notificat ergo eos ... cum uenit ...
quod aquam magis diligunt spiritualiter ...
... omnis habundancia sue gratie ut cognos
cant peccatores futura quod ... peruenient
ad ... qui sunt
filii dei et qui filii mundi quia qui de mundo
sunt ... pluribus ... delec
tationum relinquunt deum et ... uelle
... Christus ... eos ...
... mundi aquis ... ne ... sunt
... eos ... qui ponit
... eos ... bona qui ...
... diligentes ... eo ...
... negligunt ... illos ...
... quociens uolui te congregare sicut ...
et noluisti et deum ... eos uolle uenire
... eos ... peccatis ...
... quod ... est uolunt in quiete
... Ubi legitur
quod cum exploratores missi ... in
terram promissionis ... et in fructus
terram ... et ...
et ... ...
... filiis ad ... illam ...
... eos ... terre et ...
... uoluit uellent ...
... illos ... illo de mundo
... et alia
... in egypto et uoluit ...
... lapidare ... eos
... in deserto ... in egyp
... morti sunt in deserto ... in egyp
... in terram promissionis ...
... spiritualiter ... ...
... qui in aquis ... delectationis ...
... habere uoluit ... delectationibus
mansionem habere uoluit ... nobis
uoluit ... subiugaui ...
... contemplando ... ...
... patria illam mente et corpore ...
... clamant ... peccatores ...
... qui ... nos
exploratores qui ... inuenies ...
... distribuentes fructus illos ...
... doctores ...
Johannes et alii sancti apostoli prophete ... doctores
... quorundam
... illius ... quorundam
... peccator ardentius ...
... et corpore ... ardentius desiderat ...
... uoluptatibus ... tenebras carnis et ...
... aliquis labore ... et ...
... una ... ...
... et ... obseruationibus
... desiderabilem ... super
... dicit ... altissimum est
... peccata ...
... et reddit ... ut ... tollet ...

... de sancto Stephano

commissuros diuinus dampnat

ma — P opulus in credebat primam olyue et comparabilis et inter alias arbores hec oly
ua dicitur esse fecundior semper retinens
humorem et semper in ipsa vel flores aut
fructus inveniuntur Et vide quod licet fruc
tus olyue sit gustus amarus tamen redu
ctus ad oleum est utilis et primus videtur
conditur cibus vulnera capitis et mitigat
dolorem. Spiritualiter per olyuam subaudi di
uinam mariam perpetuam celum repletum et
saluandos quia non ex operibus nostris sal
uati sumus sed per suam misericordiam nos saluos
fecit. Vnde ipsa maria descendit in pro. Ego
inquit sicut oliua fructificaui in domo
domini. Nullus inquit in celum intrasset nisi
maria eum introduxisset. Vnde sicut oliua hye
mali et estiuali tempore suum prebet virorem sic
peccatoribus diuina maria et iustis suum ex
hibet virorem. Vnde pro homines et multa
saluabis domine quemadmodum m. m. tamen
Et licet maria exiget in peccatore amaritudi
nem prime contritionis amaritudo vertitur in dul
corem quia ipsa condit omnes actus et cum
maria domini acceptaret opera nostra et suo sa
pore seu pinguedine grata deo reddit quia
quod facere possumus esset insipidum. Vnde
dolor caput nostri .i. [illegible] ut mitigat ut cum
iratus fuit maria recordabitur hanc intellectus
nostri et mitigat et attendit affectum. Ideo maria
domini est nobis via ad gloriam. [illegible] 3 Re. 6
Salomon fecit portas templi de lignis oly
uarum .i. de operibus marie ut nulli claudi de
beat sed ut omnes possent ingredi tam peccatores
quam iusti. Nam per has portas ingressi sunt
latrones meretrices et publicani et quod est
unam mariam saluos ingressi sunt primam marie
insinuat comparabilis. Bernardus super Cantica: Propter mansue
tudinem que inest predicatur domine tuum post te
Ihesu bone audientes quod non spernis pec
catorem non abhorres non abhorruisti con
fitentem latronem lacrimantem peccatricem non cha
naneam supplicantem non deprehensam in adul
terio non sedentem in theloneo non deprecan
tem publicanum non negantem discipulum
non persecutorem discipulorum non ipsos crucifixo
res tuos. Corde quorum odore vngentorum

ma — iii Iste similitatem in annas [illegible] per sal
[illegible] sapientem primam credens esse
esse memor egestatis tempore habundancie et
ita dum valet sibi provideat dum potest ut
cum tempus fertilitatis transierit cum eo primat
penuria. Ideo [illegible] ad [illegible] estimo
tempore providet hyemali. Spiritualiter dum sumus in
vita presenti habundantius diuine marie largi
tatem dotati sed isto tempore consummato fores
misericordie precluduntur et non [illegible] iusti
a pro iudice mandante domino [illegible]
s. surgite mortui ad iudicium. Ideo debemus nos
cum dies est providere. Figura Gen. 41 ubi legitur
pharaonem vidisse sompnium quod .a. [illegible]
pinguissime precedebant septem tenuissime [illegible]
bantur illas quod quidem sompnium Ioseph
exponens dixit .a. priores annos tante
habundantie quod non possent homines
frumenta et alia bona necessaria vitale
condere et quod .a. alijs sequentibus tales esset
egestas quod neque meti neque arari terra posset
neque daret fructum aliquem. Spiritualiter per
a precedentes annos fertiles subaudi tempus
presentis vite quod voluit marie [illegible]
in quibus deus adeo complacuit tibi sua
maria ut nulla tamen posset eius copia exhau
ri pro [illegible] domini plena est terra et per partes
vite presentis tempore neque presens potest maria reperiri
Ideo bonus dispensator deus ut [illegible]
voluit precedit mariam medicum ut prius nobis
exhiberet medicinam salutis quam inferret penam
ipsius ideo qui diuinam habundanciam [illegible]
et [illegible] in vita presenti in egestate futura pe
bit. Vnde Augustinus super Iohannem nullus inquit nobis
[illegible] fidem quam tenet et amicitiam [illegible]
scrupulus dubitationis cordis remaneat [illegible]
prius saluacionis posita medicinam et eos medici
do [illegible] consilium voluit eos perducendi
admittam qui credendo salute non resipuerit
[illegible] dissipatio [illegible] medicinalis
nam et si prius venisset medicinam venientem
venisset tunc prima [illegible] reddet quia [illegible]
omnes peccatores et venientem esse in tantum annos
sitate peccati prius [illegible] omnes maria erogandam et
post accessit in medicinis

iiii [illegible] in [illegible] et [illegible]
nos quod [illegible] dispositiones [illegible]
[illegible] diuersa semina mittit. Vnde [illegible] quod
alia terra [illegible] alia [illegible] alia [illegible]
[illegible] terra [illegible] vite [illegible]
apta et fertilis ad producendum [illegible] fuit
tam si [illegible] opera marie [illegible]
quod misericordie [illegible] tempore [illegible]
[illegible] templum figura Gen. [illegible] ubi
[illegible] in sompnio vidit .a. [illegible]
pullulantes in [illegible]. Spiritualiter per
[illegible] subaudi .a. opera marie [illegible]
[illegible] latissime patuit [illegible]
[illegible] bonum et [illegible] et [illegible]

ysum hoc pe crucem sup ast misericordia magnitu-
dinem coram angelis omnibus in quietu resur-
rectionis quod abel passus sit quod iudeus h[abu]
nuit noe quod abraham fidem habuit quod
moyses legem tulerit quod petrus supremus
autem ascendit domus tante et solum clamat
quod panis comedit. O christe et dedisti michi
manducare bonum et dedisti mi habere ipse

m   Misericordia edificabitur in te
    ps. Volens enim magnum edificium ali-
    cubi quis bonos artifices vocat si
boni enim artifices bonum est artificium et per
bonum artium a causa efficiente arguit solet
Spiritualiter deus cupit complere in celis edificium
magnum et bonum ideo querit artifices illius
qui magis ad perficiendum edificium congruunt inter
alias enim artes congruentior est ista quam
partem illam celeste edificium longe plus con-
valuit nam ars illa illud factum ac dampnum
debere reparare vel quire artifices arte
nunc potens per quos possit ipse deus in terra
perficit Esaia 28 et ubi legitur quod iam iam tyri mi-
sit artifices ad david qui faciebant opera hu-
ius et dicta et illa que requirebantur ad pul-
critudinem edificii ut fieret domus in civitate
david Spiritualiter yram in tempore suscitavit res-
tamentum et hic dicitur christum filium dei constitui
tum testamentum pro destinacionis quod dicitur
debita fuit ablativo ordinarum pro eius ipsum ex
sententiam hoc testamenti consistit ut fidei illud
conspicua ps Et testamentum meum fidele ipsi
iste vero consumetur ut perficiat opus celeste et
testamentum eius adimpleat per que mandatum
quid continuet artifices nunc et illos inmittit
ad partem Estote igitur misericordes sicut et
pater vester Et alibi estote misericordes et Ideo
quod christus ut prudens pater ipsos filios dicat
inspicias quia docet eos artem lucrativam que est
ars illa qua homo mercatur celum vel ut dicit
omnis sit artifex omnem hunc imitare omnem hunc
preciosam vero filios suos magis de nolo et non sit
finem qui nullus arte illa pravus enim si enim
artem sua polleat vel ipsa misericordie operacionis
nunc igitur imitatur tanta est ut si illa tanti si-
nunt possunt ... pone quod vi cum quis fidelis servans
eciam pobrius et aliis maioribus omnibus insignis
Si misericordie tum non est non nichil magis

m   Misit lapidem angularem Job 38 vel quasi
    lapis enim nomine ethymologiam dicitur ledens
pedem nam incautis in dum currit lapis nimia
et pedis lesio magis vel ocius cadit Spiritualiter
plerique precipue ambulantes lederet subaudi

mortem quamvis cum eadem gressus tan-
to fortius perseverat perveniet quanto in cautiores
ac securiores se putaverit recipit Et cum ad modum
lapis angelici qui qualiter cunque cadat unus
remanet propter suam qualitatem quia mors super
omnes equaliter cadens eciam omnes ad capiunt per
omnes divicias magnitudine et delicias
per actu irrumpens nec est qui possit impetum eius
resistere ffigura Dan. 2 ubi dicitur Nabucho-
donosor statuam cuius caput erat aureum pectus et
brachia argentea corpus seu venter ereus tibie
vero ferrea pedes tamen habebat deluto et qui-
dem fictiles et dum rimaretur in manibus et pro-
cessit lapis corpus est dominatur in manibus et pro-
pter in monte statua comminuta est et redacta est
in pulverem Spiritualiter per hanc quidem statu-
am subaudi divitem et magnatem huius mundi
cuius caput aureum in nobilitate sanguinis pectus
et brachia argentea propter potencie magnitu-
dinem magnificencie divicias cordis et man-
dum operatur corpus et venter ereus per quem
famam subaudi est cum eo sonorosum per
venter ferrea vero fortitudinem et potenciam per pe-
des fictiles vero mortalitatem designat Eius per
vel expediens lapis demonstrat dum mittit
se quandam mors qui manibus dei fabricatur non
sunt quia deus mortem non fecit ut dicitur
tertur in perdicione vivencium sed misericordie potentes
nostri ad illam nobis ordinandam accessit
hic igitur lapis pedem statue percuciens
in primo redigit supradicta omnia in favillam
vel pulverem qui noluit sua frangi resistere quia ad eos
nec est qui valeat suo frangi resistere quia adeo
est impetus eius motus et in medio et ubique
rex quod quamquam prudencia illa sufficit
ipse quod quamvis prudencie ut dicit Augustinus capitulo 3o Soliloquiorum sy
minime prudet hic mors nullo modo homines
portinua igitur mors nullo modo homines
tarditate recipit hunc namque febribus illum
capiunt doloribus hunc consumit fames
spiritui doloribus hunc mors suffocat ad
illum cogit suis hunc mors suffocat et
et illum premit flamma hunc interimit laqueus
illum dentibus bestiarum hunc terit ferrum
veneno corrumpit et sic mors tot modis huma-
nam vitam miseram finire compellit et ut supra
quasi omnia magna est misera quia cum ut sic mors
et deus ut in interitus hominis mors hominis

f   Dedit sibi cornua ferrea 3 Reg 22 et 2o Paralipomenon
    vere prudit bestias preparare defensione
parvus et quia quedam natura sunt carencia
dentibus sufficientibus ad mordendum prudens
sibi natura de cornibus ad ferendum et signanter
dedit sibi cornua duo ut undique posset feri-
re Spiritualiter mors dicitur cornuta bestia et armata

acutissimis cornibus ut feriat ad orientem et
ad occidentem ut scilicet iuvenes et senes divites et
pauperes suis ictibus feriat et conterat. Figura
dan. 8. Ubi perductus daniel in visione dixit se
esse in susis per tantum supra paludem vidit arietem
habentem cornua excelsa et unum excelsius
altero et ventilabat cornua contra orientem
contra occidentem et aquilonem contra meridiem
et omnes bestie non poterant ei resistere. Spiritualiter
per hanc bestiam mors est dictum duo cornua
habet cornua ut si quis hostes unum subtus fugit
reliquum non evadat percutit in oriente in or-
tu etatem scilicet in etatem puerili et percutit in aust-
ri quia in iuventute humida et calida percutit ad
aquilonem frigidum et siccum qui in senectute
et percutit in occidente quemlibet ad decrepitam
completam etatem et sic illos ferit cornu moles-
tius quanto plures illam perdunt gemitus et
dolores in separatione solitis Bernardus epistola 10 alia
[illegible] morientibus [illegible] morientibus
tendunt contingunt male quos habebat [illegible] in
qua prodebat [illegible] in tolumes gladio in
Dees absque prima eterne conatur [illegible] autem
[illegible] quod [illegible] decepitas durat admo-
rem sed ne mortis aculeo divino perforamur
doctor prudentie remedium dicitur doctor Bernardus
in libro de [illegible] qualibus esse in quo mor-
tem tibi familiarem cogitationes [illegible] pro
[illegible] et possibile et [illegible]

Illic manus tua deducet me post hoc [illegible]

mors

fremum latrones et malefici faciunt se transfor-
mare ut non possunt cognosci in patria ubi
fore fecimus post furtas [illegible] [illegible]
domus quia prudens cautus quod [illegible] illas
ubi capit ubi se [illegible] putabant. Spiritualiter
peccatores [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible]
verunt facile se transformare de peccato ad penam
ad gratiam etiamque [illegible] non cognoscit illos et
cadunt in [illegible] [illegible] sed quia confundit
in [illegible] et [illegible] corpora [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] capit illos cum
securiores putabant [illegible] figura dan. 5 ubi
legimus quod cum Baltazar rex Babilonis se
[illegible] [illegible] [illegible] optimatibus suis et in vasis
templi [illegible] in potum concubinas suas
in eadem hora apparuit manus scribens in pariete
[illegible] [illegible] Techel Fares qui videns
rex primus fecit convocari magos caldeos
[illegible] illos [illegible] si scripturam scriptam exponere
[illegible] sed nesciverunt deinde daniel introductus
sic scripturam exposuit [illegible] hoc [illegible]
est regnum tuum id est [illegible] dies regni tui completum
est Techel hoc est [illegible] [illegible] es in statera

et inventus es minus habens phares id est divisum
est regnum tuum et datum est medis et persis et hoc
[illegible] fuit nocte sequenti ut recitat magister
in historiis. Spiritualiter Baltazar qui absorbens
[illegible] interpretatur [illegible] turbatum et denotat
peccatorem in [illegible] et dum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] sua [illegible] super [illegible]
eius [illegible] [illegible] vasis templi quia
memoriam intelligentiam et voluntatem [illegible]
carnalibus voluptatibus et terrenis delecta-
tionibus occupavit quibus celestia dona
debuerat contemplari sed tunc putat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fore in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] divitiis et [illegible] [illegible]
[illegible] subito mors [illegible] [illegible] fallaci-
[illegible] atque fugacem [illegible] [illegible] miser [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et tunc Baltazar id est
peccator [illegible] in [illegible] turbatione [illegible]
iubet caldeos magos id est medicos intro
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] adhibeant reme-
dium contra mortem o insipiens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] manum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mundi sed [illegible]
medicorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contra [illegible] [illegible] daniel id est divina
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est regnum tuum quia completus est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et inventus es minus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memoriam intelligentiam
et voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] regnum tuum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regnum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] regionibus [illegible]
[illegible] spirituali et corporali id est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regnum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mors potentissima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mandat [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alios
[illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] at si [illegible] [illegible] [illegible] morte [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

iam adeptus tenet solidius in claritate aeterna
iam quam repentina mors surripuit magnam con-
sideratio quam sit causa in ista felicitas magnam
occupat non se in multitudine fugatur mite con-
spicit in ista pertus in quam tenet [illegible]

Mitte falcem quia matura est messis
Joelis 3. Nota quod prudens agricola
a agrum suum otiosum non permittit
omni tempore adest ... qui cum elevant
frumentum in eodem seminant rapas vel aliud
quod in nasci tempore illo est aptum eo
solicitus est cum matura sunt fructus ipsius
metit. Spiritualis agricola Christus mittit teste
deus Jo. deus est qui libet nam fructus quem
in suo agro debet fructificare melius quod
semina in agro permittuntur usque ad tempus
messium et tunc falce metuntur nec ultra permitt-
untur in agro etiam si que sunt indigesta
et acerba simul cum maturis metuntur. Hoc loco
do ad propositum deus in meta perfecti temporis
moriendi nobis concedit ut adimpleamus mes-
sem detinentes reponamur in horreo domini
sive in mensam eternam et non eo dampnentur paleas
ad comburendum quia nisi prius accepto
per durationem fructus debitos non permittit
nos amplius omnia in tua istam in hoc campo
seu agro persistere. Sed falce mortis nos detinet
perimit prius delebit sive dulces producimus
fructus sive acerbos. Signatur Apocalypsis 14.
Unde Johannes vidit cum angelo ... ut
metat quia maturae essent messes terre quod
hoc ut metat et mittit falcem suam in terra et
messuit terra et in eodem loco ... alius
angelus qui habebat falcem acutam et angelus
qui habebat super ignem dixit illi qui habe-
bat falcem mitte in quam falcem acutam et vin-
demia botros. Vide ne qui stent et vindemiant
et mittit in lacum ire dei. Spiritualis subaudi
per falcem mortem humanam eo est quoniam
spiritu deum sunt in agro una alia maior et
spiritu domini sicut meus vel cum per falcem detinere
longior sit cum unus redditur per falcem detine-
omnes inveniuntur equales sic facit humana
mors nam in agro prius ... vivi sit maior
atque cordatior alio nobilitate et divitiarum
tudine in morte eos metere si eos apprimat eos
equales reputat. Unde ... prius ... deum
inter ipsa nobilium et ignobilium post ignominie ...
audi ... per ... falce ... messem morte
... qui de campo ad ... vite prius
ubi est sibus ... afflictionum ... tere
te devenire ... maturitatis merito ne

amplius ... et sepelites eos cantantes ut
cadat super eas ... ignem illius ... est ...
mors peccatores in ... dum ... psalmus ...
angelum falcem acutam tenentem cum angelo
peccatorum qui super ignem dixit ut vindemiant
botros subaudi dampnandorum vere dei
per ... peccatores pessima dyabolus cum
quo ... peccatorum cum ignis suppliciis deus per
mittente iubet eos vindemiari et demum
de vinea vite presentis quando vel completa est
malicia eorum ante debitum ... tempore
ut unas ... operationum producit ... dum
... iniquitatis et malitie ... perpetuantes
sunt pena in omni malo ... et demum
... acerbissima morte eo quod iustitia
sua habebit requiem vel desinere nonnumquam
cogitantes ... in lacum ... ubi
calcabuntur et premuntur ... eorum et quantum
cum sumpserit ... operationibus
delectamenta tanta debentur illis tormenta
et luctus et quanto se elevaverunt in dum ... super
... et ... tanto in tormentis ...
in confusione qui ... eorum vinea ...
etiam ... fructus amplius producere ne
queant et ... agricolas alios ... demoni
bus qui fructum vite reddunt ... ut
... iustitie altitudo ... Augustinus ...
illa in quantum esse ... pena ... iustissima
ne amittat unus quisque illud quo bene
uti noluit cum sine difficultate possit et
qui sciens non facit amittit sciens quod rectum
et qui rectum facit cum possit noluit amittit
posse cum velit etc.

Exiit sicut fulgur ab oriente etc. Mat. 24.
Nota quod eadem est causa tonitrui et ful-
guris et quod eadem res percipitur duobus sensibus
scilicet visum et auditum. Videmus cum prius
fulgur quam auditur tonitruus cum simul
fiunt quia hec sonitus ... est tonus
cum spes ... qui audibil-
quod ad sensum percutit si quis percuciat ictu
magno aliqua arbore ... sentit
... percussionis ictus et post modum audit
... sonus ... est ... et fulgur ...
... sonus ... est ... et ... valde ...
... est qua ... quod fit ... nos
spiritualiter ... morte fulgur ... est
qua ... fulgur est ab oriente ...
... mors ... usque ad mortem sine
... mors ... est et qua ... dat

tum dicit statutum est hominibus semel mori
sed quid est videmus cum hoc fulgura commo-
veri et illum ponere sed non audimus sonum
dicentis morieris et non inmineas in illo mo-
credimus nos esse morituros. Ille qui cum
est in navicula velocit transire cum al-
tera transeunte navicula estimat asseret
quod illa transeat quod sua immobilis
permaneat cum tamen ambe vadant. Sic igitur
homines in carne cum carne innumeros videntes
continue ante se preterfluere circa nos et
tamen non putant se esse mortales sed hoc
quod periculosius est cum simul fulgur
videtur et audit tonitru non cum se
precaverit. Sic periculosius est cum peccator
tum divinam sententiam non audit in vita sed
expectat audire et experiri cum mors ipsum
percusserit repentina tunc cum precaveri non
poterit. Seneca in epistola contra demetrium et ob-
... fragilitas tue se tue times mortem
tum cur effigiatur. Exodi .ix. ubi legitur quod
per totam terram egypti facta sunt fulgura
et tonitrua et mortua sunt multa que extra
domos inventa sunt. Spiritualiter egyptum
qui interpretantur tenebre subaudi pec-
catum in vitam peccatorum oculos ... et
videntium sunt eos subito irruunt ful-
gur et tonitrua cum tum in mortali ...
eos timor arripuit ... sed quia extra
domos prime reperiuntur vagantes per
agros vadunt ante se ... intra
mentes ... carnis dependentes se-
cus ... mortis tempestas subito
extinguit et ... mortis
insidiantibus rapientibus ...
mortalis antiquus hostis ad decipiendas
peccatorum animas tempore mortis ... esse
in ... et quos vincere blandiens
decepit se ... moriendo rapit. Ergo
audire debemus ... dicentem ...
... sed semper simus pa-
rati ... in mortali cum ... quia
sit in morte ... est ... in ...
atque in ... quod ...
... se dicit et ...
mortuum se considerat qui moriturus se
... ignorat ... cum vita est ...
... solutis ...
laqueos ...

mors

...onge gravius est periculum cum porta ...
... est via ad ...

dum ... sit ... que ... assidu-
... aliquam non tamen ... et ...
... spiritualiter ... vita est ... via ...
... et ... timor ...
et mortem ... maiores ... sunt ...
nos ... et ad porta ...
tem que dicitur esse ...
... quod porta alicuius est ...
... et etiam ...
... ne ... aliquis ...
... in porta ... et ...
tu forent ... spiritualiter ... tales ...
... mortis ...
intrare sic ... in ...
... non ...
qui ... est ... et ...
... peccatis ...
Job cum longe sicut filii eius ... con-
... in porta ... ubi ...
custodite ... et ... Et post
modicum ... subdit non ...
...
... se super ... Dum ... et habi-
tator ... et habitatoris civitatis ... in
... spiritualiter ... sabbati qui dicitur
requies et qui est ultimus dies ebdomade
subaudi ultimus dies hominis .i. dies mortis
in quo non licebit ... ponderibus ...
... cum ... ponderibus peccati
... tunc homo ... et ...
... ne fuga
vestra fiat sabbato ... nos intrare portam
... ne que ... est ...
quod nisi ... deposita sint peccata ... non
... portam illam ... ad ...
... hominibus ... esse ...
... rex ...
... fortunam super natura ...
... et ...
... in ...
... portas ...
qui ... mentem suam et ...
... et confessione ponderibus peccati depo-
... mortis ...
... qui habitatores civitatis illius ...
... ubi erit habitatio ...
... qui ... se in illo ...
... non poterit ... demonum ...
... tunc ...
... non ... mortis ...

mortalem meam ingrediar etiam vnde Cassio(dorus)
super psalmum immaculati quibus inquit tempore
mortem metuat tam etiam mors permittitur ab
doloris carnis timeat cum sit infectio ipsius
cognouit esse colloquendum
Spaciat in solitudine meam solitudinem
dicitur habitaculo non inuenit
Nota via dicitur valde periculosa in qua
non passus aliquis etiam in solitudine ignota
et domum aliquam cum alicui maior aut
[illegible] circa recta domus uel amplius facit
[illegible] et in ipsis potest a latronibus uel a serpentibus
[illegible] seu capi ideo debet homo in tali casu
[illegible] ciuitatem inire in illo uia quam deserere [illegible]
[illegible] mors primus est dubia qui si in quo da pas
[illegible] mortis hora perdit numquam per recta ma[illegible]
[illegible] inuenit Job 16. Semitas per quas non re
[illegible] ambulo Debemus igitur serui ductorem
[illegible] vnde sicut Christus ait [illegible]
[illegible] et alioquin circa [illegible] demonis
[illegible] capientes capient a latrone [illegible]
[illegible] delissimo mediante [illegible] sui [illegible]
[illegible] tradent ferox [illegible] alibus circa [illegible]
[illegible] [illegible] in deserto [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] viam
[illegible] periculum [illegible]
[illegible] uolentes seruum [illegible]
passum [illegible] mortis [illegible] solitudine
[illegible] ubi nemo cognoscunt [illegible]
[illegible] et [illegible] demonibus
[illegible] anima mea quibus erit [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] rotunda
[illegible] ingrediar in ignotam [illegible] regionem ubi
[illegible] est [illegible] mors [illegible]
[illegible] que tibi in die tante necessitatis [illegible]
[illegible] arguentibus [illegible] adesse [illegible]
[illegible] et quis deducet et subdit [illegible]
[illegible] tuum [illegible] amicus qui tamen
[illegible] tibi fuerint subtracta solus tibi [illegible]
[illegible] in die sepulture tue cum omnes amici
[illegible] ante ille te non delinquet [illegible]
[illegible] arguentibus [illegible] adesse et deducet per
[illegible] regionem [illegible] perducet ad platearum
[illegible] et ibi te collocabit cum angelis
[illegible] maiestatis diuine [illegible]
Abitabunt in spelunca Judi. 3 Nota [illegible]
[illegible] primum tempore claro [illegible]
lucet [illegible] ad hospicium
[illegible] videt [illegible] est quia albedo illa [illegible]
[illegible] tantum facit [illegible] et fantasma
[illegible] ibi relinquit quod ut [illegible] videre
[illegible] domum uel speluncam obscuram intra
[illegible] claritate illam [illegible] oculos videt habere [illegible]

videt quod intrans hospicium periculosum est [illegible]
intrare passum periculosum Nullum [illegible] remedium
nisi quod [illegible] moram ibi [illegible] quo [illegible]
claritas fortissima euanescit Spiritualiter [illegible]
[illegible] temporis intelliguntur [illegible]
est quia viuentes dum sunt [illegible] [illegible]
sunt et lucide [illegible] absolutionis
[illegible] sue nobilitate [illegible] ingenium
et [illegible] ideo [illegible] [illegible] pone
[illegible] cor et [illegible] ideo [illegible]
quod qui debent intrare hospicium [illegible]
per mortem non vident nesciunt quo vadant
relinquunt cum fantasma [illegible] in [illegible]
[illegible] etiam per mortem [illegible] deleri non possent [illegible]
[illegible] casum mortis non possunt [illegible]
[illegible] periculum [illegible] non valent [illegible] timore
[illegible] nisi breuiter cogitare [illegible] nisi [illegible]
[illegible] felicitate [illegible] qui in foueam
[illegible] et [illegible] vnde [illegible]
super Job 10 dies mei velocius [illegible]
[illegible] tela [illegible] temporales [illegible]
[illegible] admodum [illegible] et tamen [illegible]
[illegible] temporalibus occupari [illegible]
cogitantur [illegible] nisi qualiter adhuc [illegible]
[illegible] omnia que [illegible] disponunt
quia [illegible] non [illegible] ordi
[illegible] admodum [illegible] adhuc
[illegible] rebus adherent [illegible] dum [illegible]
[illegible] mors longe [illegible] tamen [illegible]
[illegible] non [illegible] homo morte [illegible]
sibi [illegible] [illegible] fantasticum
[illegible] occupacionem remedium [illegible] necessarium est
[illegible] hospicium [illegible] morte [illegible]
[illegible] sepulchro uel foueam videre cum cognoscit
[illegible] valeat mundi pompa et [illegible] quid
[illegible] diuicie et sic omnia [illegible]
[illegible] diu [illegible] 3 [illegible]
[illegible] spelunce obscurans [illegible]
[illegible] 1 [illegible] valide [illegible]
non [illegible] 2 [illegible]
[illegible] 3 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] et cum [illegible]
[illegible] et [illegible] sibi [illegible]
spiritualiter [illegible] qui [illegible]
[illegible] qui se [illegible] cognoscens [illegible] mortem
[illegible] quia cum [illegible] mors [illegible]
[illegible] disponit ad illam ac si omni die [illegible]
non sit [illegible] mors sit veniens [illegible]
[illegible] 12 [illegible]
[illegible] formicarum [illegible] tamquam [illegible]
[illegible] veniente nemo [illegible]
[illegible] qui se ad illam [illegible] [illegible]

dum mortem videbit venientem superbie contra-
rium desinit et prurientem omnia [illegible] sufficit
et familia quia ibi non est deus videbit terre
motum id est non est ibi deus non erit ad sanitatem
per singulos dies post videbit ignem cupiditatis
non est ibi domus dei quia inhabitabilis
ardentem hoc non audiam post videbit ultimo
sibilla dialogi parte septima et ibi deus
loquitur salutaris monita dicit igitur aspice mun-
dum que sunt fugienda et que sunt sequenda et
potuit mundi historia oculos meos deus
signare quod videbit et apperuit aspice quod oportet
in [illegible] debeam adimpleri unde ad elisa
tu memento mortis me et non prophetis qui
recordans moriture contempsit presentia et
ad futuram festinavit etc.

mutatio — Et mutatio dextere excelsi. Post hec
secundum alii opposita nos sunt res
veniunt quod est ad dexteram unum est
ad sinistram alterius spiritualiter deus et mundus sunt
quodammodo opposita adeo quod est uni gratum
alteri est odiosum et quod uni placet alteri dis-
plicet unde deus ait non potestis deo servire et
mamone. Igitur filii mundi et delectationes eius
ponuntur ad mundi dexteram per consolationes et
[illegible] et delectationes presentes filii vero Christi pauper-
es et humiles ponuntur ad sinistram passio-
nem et penalitatem quod fit mutata sequitur
mutatio dextere excelsi. Genesis 48 ubi legitur quod
positis duobus filiis Joseph coram Israele
ut eos benediceret et staret Manasses ad dexteram
eius quia maior Effraym tamquam minor ad
sinistram. Israel cancellatis manibus
posuit dexteram super caput Effraym scilicet minoris
sinistram vero super caput Manasse scilicet maioris et
clamante Joseph non competit hoc pater quia est primoge-
nitus Manasses audiet Israel minor maior de-
spiritualiter ut dicitur mundus post ministros scilicet di-
vites clamas ad dexteram pauperes vero et humiles
ad sinistram quod non ita erit in futura vita quia scilicet deus
benedictione dextere sue veniet conferre iustis vite
cum eleuabit pauperes et devotos de sinistra penalitatis
et collocabit eos ad dexteram gloriae ubi magnifi-
cent qui vero peccatores consummata felicitate vite pre-
sentis ad sinistram tribulationis et ve. Unde con-
ditur quod sinistram ponit super Manasse quod posi-
tus fuerat ad dexteram Manasses enim interpretatur
oblivio et bene denotat peccatores et divites mundi
huius qui dei obliviscuntur in vita presenti ita
illorum met obliviscitur in morte et erunt illorum deus
obliviscetur. Unde in quodam sermone de ascensione
[illegible] peccator ut moriens obliviscatur sui Effra-
ym interpretatur crescens per [illegible] pauperes fructificans
et aliter in vita presenti quod ut crescunt et accipiunt
gloriam ipsi apostoli enim Johannes aspiciet quosdam

stola candida amictos et interrogavit qui essent
hii. Et audivit hii sunt hii sunt qui venerunt
ex magna tribulatione de mundi divitibus et pro-
speritatibus erit oppositum quia recipiunt bona in
posterum in superbis gemunt unde Johannes Crisostomus
facile est immo impossibile est ut presentibus quis
et futuris fruatur bonis ut de deliciis ad delicias tran-
seat et in utroque seculo primus sit ut in terra glorio-
sus et in celo appareat gloriosus. Hec Johannes

in — Mutabis eos et mutabuntur. Post hoc quod
quatuor sunt mutationes species scilicet ad substan-
tiam et ad qualitatem ad quantitatem augmentum
seu diminutionem seu detrimentum ad ubi
dicitur sursum et retrorsum deorsum et sinis-
trorsum spiritualiter has mutationes continet mundus
iste. Nam prima mutatio est ad substantiam
quia de necessitate ad mortem que de quibus et corpo-
re necesse mori. Job homo natus de muliere et ca-
est alteratio quia alteratur homo mille modis
in presenti vita et hoc in mundi in valle lacrimarum est
quia vita lacrimosa et laboriosa vita corruptibilis
vita amara plena habet humores tamen dant
dolores estimant ardores excitant clamor
videant esse inflamant femina maturant vel
solvunt tristitie consumunt sollicitudo coarctat
securitas hebetat senectus incurvat infirmitas
fugit mors deprimit. Hoc ille. Tertia mutatio est ad
quantitatem et hoc respicit divitias mundi que
augmentantur et diminuuntur sepe tamen divitiis recedunt
[illegible] fortune unde quidam philosophus si nostre tibi
sunt dicit divitie non essent quod mutuata non
possumus que habemus quia tamen omnes nos
ea fortune volubilis tenemus sepe de divitiis
in paupertatem mutantur. In principio quarta mutatio est
ad ubi sursum et deorsum et hoc mutatio respicit
mundi gloriam et potestates. Nam videmus quod
qui primatum tenebant in mundo subditi devenerunt
ad miseriam et qui in dextram florebant [illegible]
cadunt pressuram ad sinistram et tanto fortius
conquassantur quanto longius erant eminentior. Capitulo
super ait capitulo et [illegible] cum gradus status maior
maiori subiecta est sicut ramus arboris in excel-
so positum cicius si levis aura flavit inde tertio i-
sublimem culmine dignitatis occurrunt bona mihi
humanam conturbant sicut inequale plano
et inequalitate consistunt sicut homo mutabilis sub
presenti misera homo vel huic mundo qui presentes potens
est fugiendus significatur Genesis 31 Jacob in puer
labam per Rachel a quo accepit Lyam vi-
dens quod plurimas deceptiones in ipso dyasti
ei mihi mercedem meam et mutabis et tollens se
famulum Jacob post quod multo tempore moratus est
et post multas deceptiones receptas vincit
et ad terram natiuitatis sue [illegible] Laban quod interpretatur

caldeos subaudi mundum qui semper tres contristem
separa probet et ictus amarior est felle mutat
sitis nobis mercedem in moribus et in actionibus
Rachel accipe que pulcra et delectabilis erat
oculis dant etiam quoniam scriptum est Laborio sa respice
nidum est ad terram nativitatis nostre scilicet ad celestia
etiam propter quod renati sumus in christo ubi perfectum
requiem invenimus que etiam superat animam
cum beatum Augustinus in libro de moribus
ecclesie Tanta est pulchritudo iustitie tanta est
iocunditas lucis eterne que est incommutabilis
veritatis et sapientie ut etiam si non liceret amplius
manere nisi unius diei mora propter hunc innumerabiles
annos vite deliciis plenos et affluentia
bonorum temporalium merito contempnere
Tercia sunt in difficilia principaliter dei secundum
homo campinus intrans intrans pugnaturus
contra ipsos hostes sic armatos armis ipsa
eos invenit ita quod possit contra illos sue
essent pugnare forte illos facilius superaret sed
in simul ipsos invenit quattuor duros est illos
inite quando unum percutit vim alii parit ipsum
ore percutit et gravius vulnerare Spiritualiter
sub invicto spirituale tamen habet hic predicti tamen
mundo tunc cognita arte pugne cum sibi absentibus
et tanto superare illum facilius Sed mundus
est plus plurimis unus semper ducit carne et
dyabolum et alii tres hostes sunt et semel contra ipsum
pugnant Job sim describit Salomon principaliter tres diceris
inquit presens odivit anima mea pauperem superbum
divitem mendacem senem fatuum et insipientem
primo quod est omnibus spoliatus
sed eius superbia semper crescit quia tu scis sic dicens
semper in clamore suo Apocalypsis tercio dicit
quia dives ego et nullius egeo et nescis quia pauper
es et nudus et tercius per secundum mundus iuncto in tribus
quod divicias omnes contemnit sed omni mendacio plenus
et contra suos fraudulenter intendit et quod
ipsius accipit ab eo qui secundum inscitur secundum Cassianus
in epistola quarta que minus est ut fructum laboris
sui fraudetur in dispendiis et tamen debet perpetualiter consistere
ne primum dispendium patiatur et maiorem omni patiatur
et maiorem omni patiatur damnum ut inde cogatur
devincenda suscipe bene reddat auxilium preveniens
cum misericordia homo animando committit animando patitur
sed non in imicis est humanum corpus quod autem
est spiritu sed omnimoda repletum insipientia sit cum
hostis tanto fortius sibi spiritum contra dimicaret facium
non mittimus non sunt tamen debet vir Ambrosius
de officiis Cassianum contra exteriores inimicos
in tempore bellum gerit si intra urbis menia hostis
intus insidians habeatur igitur Sic hostes predicti bel
lum contra spiritum gerunt assidue ut intendunt
adeo possunt ut omnes predat viros sicut Job i. ubi legitur

quod caldei fecerunt tres turmas et invaserunt ca
melos Job tulerunt eos illos et pueros illos cum
percutientes gladio percusserunt Spiritualiter quia caldei
interpretantur capientes mundum carnem et dyabolum
significant qui facientes spiritum captivant in lege
peccati accipiunt camelos id est opera mentis et occidunt
pueros scilicet puritatem affectionis qui sunt tales
pueros ut reddat spiritum promptum ad bonum opus quasi
cognoscentes tales sic hostes habere non debet
solus campinus intrare sed dei debet presidium in
vocare et tunc eius societate protectus abire
filius omnium hostium et primus scilicet deus mediis
est tanquam bellator fortis et iudicium sicut vivus
Barones plures filii quorum aliqui de legitimis
thoro nati alii vero sunt naturales sed barbarice
itinerunt ad principiatum omnes tamen proficit et minit
et gubernat et in unum et in necessitate super inhereditate
non equatur dat cum primo aliquam portionem etiam
naturalibus filiis sed legitime natos tamen confirmat
hereditatem voluntate cum ita quod sic sunt ex quo
dubitare de veritate earum scilicet naturalium in fine vita
filii cum putatum prius in ne fraudentur filii
legitimi paterna hereditate et demane adoptata
nos sic hoc sic ordinavit Spiritualiter celestis
Rex christus quod multos filios quia tamen ipsos
quos pastores regimen in regnum suum sed inter
ipsos quedam declinantes aliqui mandatores
eius sunt spurii et perdunt gratiam divinam et adherent
plenum terre que non uxor est christi ipsis non est
permissa paterna hereditas sed aliquam portionem in temporalibus
bonis accipiunt de talibus filiis et divites
sunt qui cottidie epulabantur splendide et de quibus dictum
fuit ei tunc pater quoniam recepisti bona
in vita tua quia portionem eius in terra recepit
sed abiciunt et pauperes quibus mundus quasi
anima hii vero veri filii paternalem hereditatem
capiunt non hic sed bona vita pugnabunt Genesis xxv
Abraham dedit munera filiis concubinarum et Ysaac
filio suo suo legitime dedit hereditatem Spiritualiter
pater Abraham pater multarum gentium christum significat
cum primo ut dictum est filii eius concubinarum sunt
filii mundi ipsis et divitiarum mundi tunc quibus
ipse christus non congregavit cum non cuius sunt hii
legitimi filii christi ex solus ypsaac qui interpretatur gaudium
vel risus per quem notatur gaudium spiritualium pauperum
cum quorum hereditate debetur regnum celorum ut habetur
Matthei v quia ipsi sunt eterna et consolata proximo
anime ait nos esse gaudium meum consummate
fieri hic ait non in digne cum ingemit si multi
inter mundo florebant et nos patiamur quia non est tamen

indus

religionis in mundo exaltari s[ed] despici mali cu
sit in celo nos uilior mundo s[ed] ipse illius boni
atq[ue] tendit quid quid in mea contingerit
gaudere debet qt[ur] [con]Beda &c.
f ugite de medio babilonis sc[ilicet] ips[e] dns
consueuit aliqua loca relinque[re] s[ed] si
ibi nimis affliguntur et si de loco ad que
re desiderent multa felicia sperant sp[irit]ual[ite]r
q[uo]d dns debent nos contra[hi]t ad fugam mu[n]d[us]
p[re]sens qui hic p[re]mit uel[ut] tribulacionibus
et in uita futura uel[ut] sperantes consolacio[n]i[bu]s
et in uita futura p[re]mi[j]s q[ue] sunt quidam anime
anima que nos hic p[re]munt addicunt nos ite[m]
pellunt s[icu]t ex[odi] 12 ubi legimus quod filij is[rae]l
rahel dirabus de transitus festinabunt exire
egiptum Nam ipsi egipcij compellebant eos
in exire diuersis afflictionibus et ipsi met
anhelabant ad t[er]ram p[ro]missionis mel et lac
manabat sp[irit]u[alite]r compellunt nos exire egip
tum mu[n]d[us] p[rese]nt[is] diu[er]sa s[cilicet] afflictiones tribula[tio]
nes infirmitates dolores et iniuria que nos
infestant et deinde ipsa mors que neminem
in egipto mu[n]d[i] p[rese]ntis diu morari p[er]mittit ut
testificant[ur] qui nos pressimi. b[e]n[e] pro[pter] ipsius
sententiis respice in quit te ipsum q[uo]m[odo] mortales
et terra es et in t[er]ram ibis circumspice eos
qui sunt ubi sunt ubi sunt qui splendoribus ubi s[un]t q[ui]s
ambiebant tantis potestatis ubi insuperabiles
operatores ubi qui conuentus festa disponi
bant ubi equos [et] gladios imitatores ubi
exercitus duces ubi presepe et tyrannus nunc omnia
pulvis et fauilla non ut in paucis uersibus
eorum mite memoria respice sepulcra et vide q[ui]s
seruus et quis dns quis diues et quis pauper
discerne et si potes uinctum a rege a debili for
tem pulchrum a deformi memor itaq[ue] ut ne q[ui]
extollaris memor aut ex q[uo] s[ecundu]m tempus re[s]pexeris
igitur similes ex[emplis] anobis ipsis ex egipto fu
giamus non expectantes quod sit cogamur
exire et quo uadamus nescire Nam si[cu]t uidemus
nostros precessores repulit sic et nos repellet
exire non sciamus ut aliqui mensi ex populo
is[rae]l qui potius stare in egypto appetebant
et cepe et alia comedere quam in t[er]ra p[ro]missionis
lacte et melle habundare nos no[n] uacemus tales
simus s[ed] queramus nobis t[er]ram p[ro]missam ubi
habundabimus omnibus bonis et ubi in p[er]petuo
dam p[er]mone p[er]ueni si festinemus ad locum
meliorem ad alios ubiorem ad pastum supe
riorem uel suauiorem ut habitemus sine
metu habundemus sine defectu et sine
fastidio epulemur et c[etera].

v iriliter agite et conforte[tur] cor uestrum
ps[almus] pusillanimes est ualde exortandi
hortatur dux ad capiendam t[er]ram uel ad
ciuitatem et maxime timidos seu pauidos ha
bere Nam qui sunt in maiori necessitate relin
quunt se et fugiunt et g[rati]a religiosi remanen
tes sustinebunt se p[er] sedio destituti sp[irit]u[alite]r
nos Christus dux ad capiendam patriam qui
nos ex expugnate contra uniua demoniaq[ue] qui
in expulsi sunt ex nos agunt tunc enim
p[ro]pter illa obtinet s[ed] ualde maxime est pertim
escendum qui in tempore seq[uu]ntur Christum et qui
sunt in minori necessitate aliquibus mundi
delectacionibus inherentes nolunt ex[em]pl[um] relinque[re]
et mundo potius adherere tales cum nolentur
ben[e] facere in tentacionem incurrant s[icu]t ergo legimus
quod cum Moyses duceret filios is[rae]l ad t[er]ra[m]
p[ro]missionis et uenissent ad t[er]ram gabaat
filij gaat uenit ad ipsum Moysen dicentes
si inuenimus gratiam in oculis tuis da nobis
hanc t[er]ram in possessionem habemus cum pecora
et alia multa t[er]ra hec bona est pastus in
ad duc fr[atr]es nostros ad t[er]ram quam dns da
turus est eis et nos dimitte hic Cui habitans
g[rati]a Moyses dixit quare uultis facere vt[i]
fr[atr]es nostros ne uadant ad t[er]ram quam
dominus dedit eos nunquam ita fecerunt fr[atr]es u[est]ri
sp[irit]u[alite]r filij gaad denotant mundi delectatores
ne t[er]ram et t[er]rena diligentes et d[e]i fauorem p[re]
uenientes Nam gaad interpretab[itur] abiectus fautor
tem habent cum multa et t[er]rena et bestialia desideria
que magis p[er]tinent et ut dicunt pasce non p[ro]ut p[re]ueni
unt in ad t[er]ra galaad q[ui] interp[retatu]r p[ro]sp[er]i ac[ervus] et ut[ique] diuicie
mundi hoc prosperitates ubi est qui oia acq[ui]r[i]t bo[na] dum marte
uixit amittit omnem dulcedinem et efficit[ur] amarissima
s[ed] p[re]sentis uite prosperitas que quasi alium est omnia
ex dulcedine quandam primus continet s[ed] consumato
cursu sup absinthium amarescit b[e]n[e] Crisostomus li[bro]
mulierum imag[inem] et uestem p[ro]ponit sic ait nouerca uiuorum
prosperitas ueniens sunt sic aplaudit ut necare et
infelici successu sic in uia fortunatos dispertiunt
sine p[ro]fitu operatur quinquies sunt p[ro]uans dulci
orem inebriati sunt letalo uirus in mentis et si
quid dictus est quod ipse sua clarescat amplius
eos, superius omnes depressore funditur cadere
et C[ri]s[os]tomus Est g[rati]a mundus iste cum suis prosperitati
bus quedam laber et possessio tuo ut suas suam
possessionem in sua maz qui tenens amaritudine s[ed] hu[ius]
filij gaad s[cilicet] mundi hij amatores brutalia ac
bestialia desideria secum portantes potiorem p[er]sonam
t[er]re in eadem possessione obtinere desiderant ne ubi no
luptates bestiales q[ui]b[us] dominium obtinere nolunt
sinunt deus abiunt ut euntes de p[ro]missione celesti ad

z videt moyses .i. xpistus qualiter inquit affligere
in nostros vides ac si diceret quod aedificii gaudii
in mundo transitorio quia in fine obtinet graciam
on sit fervide parietes nostri .s. apostoli mares et omnes
i qui in dignitate pauperi et divino penitenti tribulato
ibus acquiescerunt celum et eum potaverunt sed volo
ut possessio mundi et eius delectaciones dulcius
esse quamquam in quadam ovile Ecce inquit mundus
i diligis ad quorum nos turbam consistimus flo-
rentem mundum mente Ecce desperanti ait mira
ngit psalmus continua opulentia in rebus fere
itas in prosperis tranquillitas in domestica pace et
men tamen iste floreret iam in cordibus nostris
ecat Ecce iam mundus iste ipse aruit et ad-
huc in cordibus nostris floret ubique mors ubique
tus ubique desolacio undique percutimur et perimimur undique
amaritudine replemur et tamen ceca mente
us amaritudines amantes fugientes sequimur
abunti adheremus et quia labentem tenere non
possumus cum ipso labimur Hoc ergo Considerans
ates quod ille moyses .i. xpistus verus contem-
plator celesti vita ab celestem regnum duce qui spiritus
e voluit de caelo descendit omnia mundi molestia
sustulit et nulla dulcia sentire sequimur tunc igitur
vestigia pedum eius ut liberi ab hiis penis sentiamus
ventarum ad eternum Unde augustinus in quodam
tractatu Si respicis quare de celesti sede descendit
in spiritu eum fuge terra Si dulcis est mundus dul-
cior est xpistus Si amarus est mundus omnia pro te
sustinuit xpistus Sed dicis xpistus cum deus et homo
ego autem fragilis homo Sed in mundo amarus
et 2o augustinus Sustinuit innocens Sustinuit et
tres tu sic et pueri et puelle et viam quam
ignorabas tibi etiam fecerunt et facilem et ondenunt
Adhuc tibi via amara est Ambula quo sequitur quia
post pugnam sequitur palma victorie et corona et post
mortem vita sempiterna et gloria eterna Haugustinus
Confusum est gaudium filius hominum Ioseph
.i. Magna est quippe confusio illorum
qui in terra magnis sumptibus et labore
perfecte nequiverunt remanent cum quodam de-
lusi atque in confusionem omni confusi qui videntur
eos ideo valde insipiencium sunt genuit qui altiora
se querit Spiritualiter hanc confusionem saepe homines
sunt decepti confunduntur aggrediuntur cum imperiti
mira quam ardua et supra mundi facultatem incipie-
tes de lapide fragmen clive quoniam cum nemo
temptare debet quod non potest Sic ecce temp-
tant qui in hoc mundo putant regnum invenire
quam nullatenus inveniunt laborant etiam die noctu-
que in mente et in terra fame et in siti frigore et
estu et in innumeris periculis circa congregacionem vida-
bantur et cum texunt velud aranea telam
veniens ventus impetus vno ictu dirrumpit
quicquid quod fuerat multo labore contextum quia
cum putat ipsius diu congregatus diuicias
gaudere minimentem sibi fortuna subito
huius privatur aut infirmitate tenetur aut
festina morte preventus totaliter extinguitur
Unde in nocturnis demulcente quibus hic autem
semper inquit hujus lenite respuentia sunt
tedio mutatio et quod incipit agaudio
desinit in merorem mundana quippe feli-
citas multis amaritudinibus est aspersa nomine ille-
qui dixit confusus dolori misceretur extrema
gaudii occupat luctus Figura genti ubi le-
gitur quod post diluvium noe venit homines
ut edificaverunt turrem que attingeret usque ad ce-
lum imponentes pellium mundum superare-
sed lingua que prius vna erat confusa est et in
multa diversa dogmata non valuit turrem
perficere nam cum artifex lignum petebat alius
dabat lapidem et econtra .i. confusio
Spiritualiter noe qui interpretatur requies denotat
dominum Graciam ipse enim est qui requie hic
dominum Graciam ipse enim est qui requie hic
ne veniet sine confessione precat hanc in gracia
in omnibus mortua est statim quod ad edifi-
cacionis studium ut erigatur turris superbie per
diviciarum multiplicacionem propter quam gloria perenni
et requies O si possem inquit homo tu-
mulari tantam peccuniam ut semper extolleri
divicias gemens tunc essem gloriosus tunc
gauderem tunc cum subiacerent alii ceteri essem
honoracior Et si homo super vires humanas am-
bicius laborans confestim valde florens
floremus ut perfiniat quod incipiebat perfinitur
sed inde quia consumitur lingue et vna sua
cogitacio dividitur in multa et contraria Unde
cum aliquis querat delicias fortassis sibi paupertate
probet cum ideo postulat paucitatem hic dicens sed
languores gravissimos sublimisunt Cum ideo
optat vitam diuturnam mors subita illum
sed devorat repentina Ecce quia lignum artifi-
cum quod modo dicit Unde augustinus in libro con-
fessionis O inquit amatores mundi cuius
rei gracia militatis maior vel esse poterit
spes vestra in mundo quam ut amici mundi sitis
ibi inquit nisi fragile plenum periculis et quod
periculis pervenire ad maius periculum portat
et omnia diviciarum et vana queramus nos ad fe-
licem inquisitionem cuius qui sine vos hoc vix

oro

inspecta est mors inter subito ore tests et post
in negligencia supplicio lectoria hanc
Preparacionem cordis eorum au[divit] a[uris] t[ua] ps. Nota
quod cytharista parat et moderatur
cytharam suam primo quam cytharizet co-
ram magno domino et tunc intrat ad pul-
sandum. Turpe enim melodiam facit et defor-
mem nisi cythara moderata esset. Spiritualiter
volens pulsare ad dominum per oracionem primus de-
bet cor suum mundare ac disponere ad quietem
tranquillitatis et pacis et faciet quod intencio in
cythara bene concordat vel ex cordibus oracio
placens. Dicitur enim cor ornatum et tunc tali
paciencie parabolis coram domino tuo exaudietur
Exemplum 3o Reg. 8 Salomon primo disposuit tem-
plum et fecit illud celestis ornatum et post
modum intravit adorandum et obtinuit a domino
sue peticiones. Spiritualiter Salomon interpretatur
pacificans mentes et devotus fidelem templum
ad oracionem devotam obtinet graciam quod
ius necesse est semper pacificacionem proximorum
parare ut si quis adversus eum habet aliquid
debet pacificare iudicem illius petendo in
indulgenciam vel si meror et dolor in ipso est
per acceptam offensam debet tale errorem in
indulgendo pacificare et de ipso corde dolorem et
alteri debitum dimittendo suorum debitorum
remissionem inveniat. Dicit igitur cor nostrum
quod debet parare si volumus exaudiri. Eccl. 18
ante oracionem prepara animam tuam et noli esse quasi ho-
mo qui temptat deum qui sine disposicione
cordis per oracionem pulsat ad deum longe plus
indiget cordis devocione quam oris locucione ver-
borum. De summo bono cap. Prodest strepitus
labiorum aut cor mutum est. Sicut enim sine
voce modulacione est quasi vox porcorum sic
orancium sine devocione quasi mugitus boum.
Oracio cordis est non labiorum neque enim illa de-
precantis intendit deus sed orantis cor aspiciens
eius est enim plerumque ore tacite sine sonis vox
quam solis verbis sine intuitu mentis etc.

oro

Defectum est solempne primo Reg. 20 Ysido-
rus magni principis deforme esset vel
monstruosum videtur et est eo quia affectio huma-
na dirigitur est erga delectabilia et delectacio
non est nisi debite proporcionata vel nisi eo-
rum offeratur aut diminutum vel inpolita de-
formitate corporis adhoreret accidentibus
et nota monstra et tanto horribilius in nobi-
li domo apparet quanto magis omnia deberent in
venire decora. Spiritualiter orantes deum sine

devocione deo exhibent monstrum et deforme
quia sicut oracione alius est habere unum ca-
put pedes sed debitam eius disposicionem et sen-
sum sic devocione oracio est cum verbis cordis de-
mum habere si cum verba dicantur in deum et cor-
de affectus fungatur ad eternam visionem monstrum
res est talis oracio. Exemplum Levit. preceptum fuit
offerri deo agnum immaculatum sine macula et
sine diminucione membrorum. Spiritualiter pagi-
na sacrificii sui ymolacionis vero sacrificium oracio-
nis ubi sequitur puritas ideo agnus candidus et si-
ne macula mortalis peccati vero sequitur quod de-
ambulans quia renovatus spiritu devote ac
quodammodo renovatus per aquam lacrimarum sine
diminucione membrorum quia tunc oracionem di-
debet cum suis in corde perficitur unde aliter mi-
serissima esset nostra oracio et quod est peius
ipsius si cor cunctaremus alia nam Christus
per sapientem dixit fili da michi cor tuum et si ora-
debat Christus placere ut acceptum sacrificium ipsi
accipe petamus quod debitum nostrum est
si semper petimus. Talis oracio potens est in ip-
se cor maximum. Cassiodorus super Col. intrat
consilium diaboli et si anxium qui non in-
ter sine orat ut semper asspice sine et for-
titer sibi tanto signum facit ut non compleatur
et tanto tenus capitur quia nescit nisi ubi de
torrentem dare timebis etc.

oro

In meditacionibus meis exardescit ignis
Non redolent aromata nisi igne succen-
sa ut patet de incenso nam in thesauris repositum
nullum dat odorem super ignem vero positum
fumus eius ascendens odorem suum dat et do-
mum repleat. Spiritualiter oracio comparatur aromati-
cibus ideo est quia sicut cor humanum aro-
matis conditum per centum aromata et
quia sanctis oracionibus sunt aperta nam quem-
admodum aromatico odore fugantur bestie
devota oracione diaboli fugantur suggestiones.
Unde Ysidorus de summo bono hoc inquit remedium
est qui vicior temptamenta estuat ut quociens
quolibet vicio tangitur totiens se oracioni sub-
et frequens oracio impugnacionem viciorum extinguit.
Est quod oracio nostra odorem suum reddat ac
quantum ignis excitatur. Exemplum Exodi ubi precep-
tum fuit tollere turribulum et hausto igne de
altari mitti in censum desuper. Spiritualiter tur-
ribulum nota cor humanum ignis aut quod accipitur
de altari est caritas que semper debet permitari

gerrit xpi ubi namque ignis dilectionis arden-
tis sunt qui numquam extingui poterit. Si ergo
volumus nostrum orationum aromatum odore effunde-
re volumus incensum dignum incensum dei digi[illegible] ac
ipso igne de quo dicitur altari in corde nostro dili-
gentius in bibemus xpo salvatori nostro et tunc
odor eius fugabit demones a via infernales salva-
bit animam accipite corruptela faciet nos deo et
angelis familiares amicos. Augustinus oratio fundi-
tur est ante scilicet presidium angelis bonis solacium
dyabulo supplicium deo gratum obsequium et perfecte
religionis tota salus perfecta [illegible] spes et ita sani-
tas incorrupta. Dicit Augustinus vir tamen quam
plures ignem suum permittunt extingui
propter nimia delicias mundi et corporalium delectationes
ut et tunc nullus odor extollentior orationibus
exoritur. Iste in illa tamen petitis exaudite
tanto longiores adhuc igitur sunt quanto se
meditatione prestito et caritate et dulcedine
personis commutabili elongavit. Unde Origenes
super .4. Regum: sicut ex fixo in quo anima tamen fidelis
extinguitur ignis et refrigescit caritas caritatis
calor adeo tamen venit celestis pontifex quando
altare ignitos et ardentes carbones super quos
incensum afferat preter invenit nec a fugados ei
[illegible] et aridas favillas et subdit tales sunt
homines qui subtrahunt se et longe faciunt
a verbo dei. Hec Origenes.

y Gladius meus devorabit carnes. Propter
[illegible] perficit sicut unum gladium dicit de
dentibus peccatori. Nam in tali actu etiam debi-
lior superat fortiorem. Observat cum expugnator
in debito tempore et locum quo debeat et possit
comodius percutere pro ipsa lesione. Spiritualiter gla-
dius est devota oratio quia sicut gladium multo
supra timent hostes sic oratione coram deo fusa
perterritur demones. Unde Augustinus oratio est
hominis presidium dyabulo supplicium. Ut in presenti
[illegible] prodest cum [illegible] si homo bene stat oratione
certi tempore et loco debite observando tunc cum superat
superiores et fortiores et coram obtinendo victoriam.
Sicut Iudicum iii ubi legitur quod cum Eglon rex
Moab multos filios israel affligeret decem annis
turbata gratia surrexit Aoth qui utraque sinistra
pro dextera utebatur et fecit sibi sicam in .a. gladium
[illegible] quem [illegible] sibi ad dexteram partem sub
sagum ingressus est ad regem cum esset solus cum
solo percussit illum et occidit et postmodum duxit
filios israel super moabitas interfecit x milia
virorum et alios convertit in fugam. Eglon inter-
pretatur rotatus et significat corpus humanum quod [illegible]

humoribus rotatur et [illegible] versus mortem [illegible]
quod deo necessarium [illegible] in diffinicione [illegible]
[illegible] dies et nox ideo quod quod est
[illegible] antiquatur et mori [illegible] tamen iste
Eglon .i. humanum corpus prelatum accipit
super filios israel .i. super virtutes anime exigit
ab eis tributa diversa etiam mortifera qua
illas inducit ad tributum peccati tamen stipendium
est mors. Unde cum Moabite [illegible] est
[illegible] cum Moabite prestant cum obsequium quia
demones faciunt corpori et super filios [illegible]
suggestiones exhibent presidium et fortius
militant contra spiritum exigendo super [illegible] de-
lectationes quas spiritus nequaquam debet tene-
re. Et Aoth consurgens contra Aoth interpretatur
laus et bene denotat hominem in laborem
sive spiritum qui nomen dei laudat tamen [illegible]
[illegible] qui in spiritu et hoc [illegible]
terra [illegible] sibi facit gladium [illegible]
[illegible] qui orat [illegible]
[illegible] solus cum solo [illegible]
[illegible] orationem suam fundit ita cum [illegible]
dyabolum seu quam hostem suum .i. corpus suum
ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] quos non querit mundi favorem et
humanas laudes. Nemo [illegible] in [illegible]
suo preparare subsidium tamen [illegible] cum
gladium suum ad dexteram .i. ad orationem dirigens
ad xpm de quo dicitur petra autem erat xpus omni-
[illegible] corpus et [illegible] eius [illegible]
10000 Moabitas mundum replentia peccata
.i. concupiscentiam carnis et oculorum et superbiam vite
quorum quodlibet 1000 modis nomen spiritus infesta-
re et sic obtinet victor orationis subsidio. Ipso.
Decimus bonis quod est remedium contra qui tempta-
tiones viciorum [illegible] et quotiens quis [illegible]
tangitur totiens orationem fundat [illegible]
oratio in pugnatio [illegible] viciorum [illegible]
[illegible] nemo [illegible] ultra facultatem naturaliter
sibi [illegible] nisi [illegible] debito [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] nisi mediantibus [illegible]
[illegible] defendere quia omne [illegible]
spiritualiter super facultatem nostram [illegible]
[illegible]
[illegible] ad illam facultatem [illegible]
sine aliquo auxilio [illegible]
[illegible]
[illegible] vero [illegible]
nos habere debitum instrumentum quo [illegible] nos

super et per quod ascendamus ad scalam hic.
instrumentum seu scala est ut oracio. Io est quia
scalam domus ascendimus sicut in tectis vel
cenaculis sic per huius oracionem deo innotescunt
et ascendunt nostre necessitates peticiones et in descen-
dunt super nos diuine consolaciones. Figura
Gen. 28 Jacob uidit scalam [illegible]
[illegible] et dominum in summitate sca-
le ut narrat magister dicente ad Jacob Ego
ero custos tuus in itinere et dabo tibi terram
hanc. Item uidit angelos ascendentes et des-
cendentes. Josephus dicit quod uidit figuras
honestas. Surgens Jacob fudit oleum super
lapidem dicens dominus est hic et ego nesci-
ebam. Est enim hic domus dei et porta celi.
Spiritualiter scalam hanc subaudi oracionem ut
supradiximus que si deuota et debita est et
bonis operibus ~~que si deuota et debita est et~~
bonis coadiuncta statim per illam angeli dei as-
cendentes offerent deo nostras peticiones
nobis eius graciam reportantes. Tob. 12 dixit
angelus Raphael ad Thobiam Bona est oracio
cum [illegible] et talia cum inquit orabas et derelinque-
bas tuum prandium et abscondebas mortuos
per diem et nocte sepeliebas ego obtuli oracio-
nem tuam domino et sequitur misit me dominus
ut curarem te. Sed ut quod peticiones nostre
debent esse honeste et licite. Non enim honesta
esset ut impetres quod tu alteri negas. Non est
congruum quod ab eo quem tu odis postulare
[illegible] et debet obseruare propter ille
qui debet oracionem quam deo dirigit [illegible]
dicit quod deo adhereat et inter delinquentibus
ex corde prius offensiones dimittat alias
nostra oracio frustra fiet. Ber. [illegible] de summo bono
libro primo duobus modis oracio impeditur
ne impetrare quisque ualeat postulata. Quod est si
aut adhuc mala committit aut delinquenti si
debitum non dimittit. Jacob igitur qui interpre-
tatur luctator qui fugiebat a facie furoris Esau
primogeniti denotat christi fidelem qui fugit
a facie dyaboli per peccati ne ab eo perfidi gladio
feriatur [illegible] cum oracione quam deo deuo-
te fundit quia dominus statim ei [illegible]
custodiam [illegible] Ego inquit dominus
custos tuus [illegible] et sic [illegible]
honesta ut dictum est petat et qui nostre
[illegible] putat non ad temporalia ob-
tinenda sed ad celestia possidenda Ber. super [illegible]
[illegible] inquit supplicitans deo precibus

hic [illegible] aliqui misericordie non audit quod e-
ius [illegible] similes magis nouit [illegible]
[illegible] surgens Jacob fudit [illegible]
quia oracio non consistit in locucionibus in
[illegible] deuocio [illegible]
[illegible] 33 [illegible]
est amaros in compunctione gemitus et non
composita uerba [illegible]

[illegible] Israhel et amica eius [illegible]
[illegible] est [illegible] magna est [illegible] homine
[illegible] tormentis et flumina [illegible]
[illegible] vel [illegible] Nam [illegible] passi-
[illegible] et qui [illegible] quod
homo non posset [illegible] in aliquo [illegible]
deficit non [illegible] laborat homo [illegible]
in [illegible] et [illegible]
plurima et multas [illegible]
commoditates Spiritualiter [illegible] quam [illegible] passio (margin)
quatuor [illegible] subaudi [illegible] et passion-
[illegible] qui [illegible] perfectissime [illegible]
[illegible] adueniet sicut [illegible]
et [illegible] apostolus ad Col. [illegible]
propter nimiam karitatem qua dilexit nos
deus misit filium suum et [illegible] ad [illegible]
[illegible] christus factus est pro nobis obediens usque
ad mortem [illegible] sicut [illegible]
[illegible] dei Ysay 13 [illegible] coram tonden-
[illegible] et non aperuit os [illegible] ipse dicit [illegible]
humilis corde. Igitur nos qui sumus [illegible]
[illegible] pericula temptacionum [illegible]
[illegible] malarum cogitacionum [illegible]
[illegible] in [illegible] et cum [illegible] temptacio-
[illegible] que [illegible] ascendamus [illegible]
18 Ubi legitur quod [illegible] misit [illegible]
[illegible] et super [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] plu-
Spiritualiter [illegible] id est [illegible]
[illegible] cogitacionum [illegible] ascen-
dunt et resoluuntur in [illegible]
[illegible] et [illegible]
ne [illegible] nos [illegible]
[illegible] cum amor et timor [illegible]
domus [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] que [illegible] non [illegible]
[illegible] cum contemplaui passionem a principio usque
ad mortem et effusionem [illegible] est eius
tunc [illegible] Tanta est enim hic [illegible]
[illegible] quod nemo [illegible]

omnes ad ipsum refugium habeant quia salvabuntur
eo quod in passione sentiunt dominus meus effusio per
mentis pugnans iusti causa potentes sunt ad ipsum
tam dimes ad ipsum ut si universitas captivos
in redemptorem suum reddit nulla tyrannia vi
ula tenuit &c

v Vidi dominum facie ad faciem & salva facta est
anima mea Gen 32 Secundum interpretationem
animam istam ille qui videt [illegible] in
illo et non terga vidit sed semper sequitur ipsum debet
obtenta victoria videlicet exaltari Vir angelum
in passione dignum est & congruum est faciem
[illegible] qui inquit sunt satis contumeliis debent
participes esse glorie Spiritualiter Christus filius dei
in nobis intravit campum certaminis nostre salutis
[illegible] Ego inquit propugnator sum ad salvandum
debemus igitur aspicere ipsum & non terga vertere
[illegible] ut sua passio nobis [illegible]
4 Re 2o Cum transissent dixit Elias ad Elizeum
dixit Helizeo pete a me quod vis antequam
tollar a te Et petivit Elizeus dicens fiat duplex
spiritus tuus in me Qui respondit rem difficilem
postulasti sed si me potueris videre quando
tollar a te erit tibi Et tunc apparuit currus igneus
et ascendit currum Helyas quem videns
Elizeus clamavit dicens pater mi pater mi currus
Israhel & auriga eius et sic quod postulavit
obtinuit Spiritualiter per Helyam qui interpretatur
deus meus significatur Christus qui vere est
[illegible] incarnationis per Elizeum fidelis
[illegible] fidelem vel discipulum & dis
[illegible] eius doctrine [illegible] vincens
istum postula a me et dabo tibi [illegible]
[illegible] illud antequam tollar a te [illegible]
hanc quod consummato vite [illegible] Christus
[illegible] a te quantum ad effectum doloris & [illegible]
[illegible] clamans [illegible] repletus [illegible]
[illegible] pete quod deus duplicem spiritum eius duplex
[illegible] gratiam in presenti & gloriam in futuro Et dicit
[illegible] rem difficilem postulasti quia [illegible] impos
sibilem Et et super vires nostras facilem tamen
[illegible] donantes Et dicit si me potes videre
[illegible] si me potes sequi intuitu si
[illegible] que propter te passus sum pignus [illegible]
[illegible] seu mentis tue obtinebis quod petis
[illegible] modo quod passus sum in corpore [illegible]
[illegible] Contemplare ergo me & [illegible]
[illegible] nostro [illegible] quod
[illegible] [illegible] magna inquit [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] obscurare [illegible]
infirmare vita morte redemptor [illegible]
ut homo [illegible] ubi ergo [illegible] tanta

afflictione plangebat quis illo flente non fleret
quis eo dolente non gemeret cum gemitu [illegible]
te [illegible] gestabat [illegible] ipse

p Paratus sum & non sum turbatus ut cus pa x
todiam mandata tua [illegible] Christus homo
[illegible] cum rem difficilem & arduam aggi
[illegible] tamen si confortatur a suo deo vel
superiore [illegible] [illegible] parvuli [illegible]
[illegible] Christus [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] confortatus a suo deo fortiorem
[illegible] eius in omnibus
pugnat Spiritualiter fuit passio & mors sua
horribilis & terribilis ad cogitandum nedum
ad sustinendum [illegible] ut timore magis [illegible]
ipsius pateretur [illegible] [illegible] quo
[illegible] est [illegible] [illegible] est & con
[illegible] filiis suis [illegible]
[illegible] est [illegible] Exo & ubi legitur quod
deus volens [illegible] educere de manu pharao
[illegible] Moysen & dixit ei quid est quod
habes in manu tua qui videns [illegible] ad
illum [illegible] qui fecit et [illegible]
[illegible] & timens Moyses voluit fugere sed
[illegible] confortante & precipiente domino re
cepit & [illegible] percussit egyptum & pharaonem
Spiritualiter per Moysen qui [illegible] assumptus fuit
[illegible] in quibus [illegible] filios [illegible] subiugebant
[illegible] qui [illegible] fuit abunda de
[illegible] tam magna [illegible] [illegible]
volens igitur deus pater [illegible] [illegible]
pharaonis [illegible] egypto [illegible]
[illegible] vocavit Christum dicens quid est quod ha
[illegible] [illegible] ascendisti [illegible]
et videt Christus [illegible] est ac si diceret [illegible]
[illegible] quod [illegible] Et pater [illegible] [illegible]
[illegible] oculis tuis id est considera & contemplare
que te patri spectat et [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] ac [illegible] colores quia
[illegible] Christus [illegible] et meditactur super
[illegible] sunt illi [illegible]
[illegible] que [illegible] patri [illegible] & tunc timens
[illegible] [illegible] ait ut dicitur Marc 24 pater
omnia possibilia sunt apud te transfer a me
calicem istum & factus est in agonia ut sudor eius
[illegible] [illegible] confortans & [illegible]
[illegible] [illegible] ait non sicut ego vo
lo id est non ut carnis infirmitas petit [illegible]
[illegible] desiderat pater fiat voluntas tua
Et [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible]

multiplicat. velavit capitis suos decante libenter
et sine confusione sui sic de hostibus suis feliciter
triumphavit. Unde Cassiodorus super illud ps. obumbrasti
super caput meum in die belli inquit caro fixa
sua sic deitas obumbratus atque defensus est quod
ut nec anima corruptibilis in manu sustinet et
benedicta est passio domini dicta belli quia per dyab
devicto inferni claustra dirupta sunt

pars x q[Qua]re ergo rubrum est vestigium eius
[illegible] indutus [illegible] in pli
tam [illegible] [illegible] vestientes [illegible]
[illegible] in admiracionem nec quietantur [illegible]
[illegible] donec pervenerunt sunt ad cognicionem
cause. Ideo sapientes philosophi solis eclipsim
admirati sunt valde [illegible] admiracione [illegible]
[illegible] quod causa [illegible] eclipsis fieret [illegible]
posicio lune [illegible] nulla res tam [illegible]
[illegible] et tam stupenda in mundo unquam fuit
quam quod dei filius [illegible] esse cum hominibus
interea [illegible] [illegible] morte turpissima
condempnari. Ideo [illegible] [illegible]
tes admirati ignorantes et [illegible] cum
[illegible] quod erat in [illegible] lune [illegible]
[illegible] [illegible] nolunt vestra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deitatis
[illegible] potentiam maiestatis atque [illegible]
[illegible] ab hominibus [illegible] [illegible] mor
talitatem et infirmitatem [illegible] [illegible] omne
caput languidum et omne cor merens a planta
pedis usque ad verticem non est in eo sanitas
[illegible] talibus [illegible] [illegible] [illegible]
ut conteret caput draconis et [illegible]
nec [illegible] originale [illegible] et qua [illegible]
[illegible] [illegible] Ideo interrogatus
[illegible] [illegible] Ego inquit qui [illegible] iusti
ciam et propugnator sum ad salvandum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] solus
et [illegible] non fuit vir mecum [illegible] vestimenta
mea [illegible] sanguine meo [illegible]
ubi legimus quod vendito Joseph a fratribus
suis acceperunt tunicam eius [illegible] gla
dio [illegible] in sanguine [illegible] dederunt vini
[illegible] que [illegible] patri [illegible]
[illegible] dixit vide si tunica filii tui sit [illegible]
[illegible] pater dixit fera pessima devoravit filium
[illegible] vendito [illegible] discipulo [illegible]
ab [illegible] [illegible] [illegible] tulerunt
tunicam suam [illegible] carnem suam [illegible]
clamis et tunica [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] deposito ultimo [illegible] dederunt

cum [illegible] [illegible] virginis que [illegible]
clamabat et dicebat o [illegible] [illegible]
o [illegible] et clemens vide [illegible] si [illegible]
tunica quam Rachel fecit filio suo Joseph
vide [illegible] deus ~~o [illegible] et clemens~~
si [illegible] est quam ego obumbrante spiritu sancto
et nunciante Gabriele concepi [illegible]
[illegible] tunicam accepit [illegible]
[illegible] caput [illegible] os [illegible]
[illegible] oculos [illegible] plenos [illegible]
[illegible] latus apertum [illegible]
[illegible] Et tam [illegible] [illegible]
plena [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] rubrum est vestimentum tuum [illegible]
[illegible] in Rama plorans filium suum
[illegible] [illegible] interrogacionem [illegible]
illa tunica filii sui Joseph [illegible]
fera pessima [illegible] devoravit filium
meum [illegible] [illegible] dixerunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] eos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] o Judee [illegible]
[illegible] fera [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] redemptor
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] et tu [illegible]
et [illegible] dentibus [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potasti felle aque vive fonte
crucifixisti qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illum qui est [illegible] vita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fecisti [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] mors tue que [illegible]
[illegible] tue o [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] deposicio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] bonum quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deum

v [illegible] [illegible] [illegible] latus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
multi [illegible] [illegible] mea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de morte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible]

incentiuus ductus fuit ad crucem et depictatus est
cum inspexit ait Io. 19 consummatum est ipsum misterio
passionis et corrupti iudei quod iam mortuus esset
relinquerunt eum in cruce pendentem post hoc
rem nonam et usque ad vesperas stabat sed prudens
nimis parati iudei qui mortem eius sitiebant
de morte recesserunt et omnes eum relinquerunt
et discipuli abierunt sic figuratum est 4 reg. 13 ubi legitur
quod rex israhel nadabus adsplum contra syros
mutavit habitum deponens scilicet regale et
inventum ascendit currum suum et percussus sagitta
inter stomachum et pulmonem mortuus
est vespere et nocte praetermissi sunt omnes qui
militiam ordinaverant cum syri hostes eum
ut solum regem occiderunt interfecerunt quo facto
terminatum est prelium et salvati sunt de rege
hic mortuus spiritualiter christus dei filius dicitur
israhel qui interpretatur videns deum ipse enim semper
videt deitatem quia semper ibi praesens est cum
ipse sit deus igitur de bello cunctorum nostre
salutis intrare pugnam pro nobis occultavit ma-
iestatem regalem exinaniuit seipsum formam
servi accipiens et ascendens currum scilicet lignum
crucis post multa tormenta percussus est lancea
et hora vespertina mortuus est pendebat in
cruce ut dictum est parata multorum rabie qui
eius mortem sitiebant terminatum est prelium quo
ait inter nos et angelos et omnes reconciliati sunt in deo
suam et factus est in pace locus eius et habitatio
eius in syon id est in vita beata et corpus id est quibus
omnibus factus est unus grex unius cum pastoris
subitus cum talia pastura eos separavit que
oculus vidit nec umquam mortalis oculus et
intellectus hominis comprehendit et rex noster
separatus est nobis pacem in morte sua hic
cum in passione secunda dum corpus positus
opus et tunc occisus est medicamus et celestia
pacificet ut terrena reconciliaret unumque ut
annum reconstitueret angelorum et hominum omnium
potestatem animam suam deo patri dedit

8 Abiit impios persepultura vel 13 longe
neqnior est malitia sub aliquo diutius
gerit pallita eius si nuda et aperta foret amplius
sicut per simulata equitas non est equitas
sed duplex iniquitas phariseorum namque cogitantes
occultare malitiam et nequitiam quam in mortem
christi gerebant sub specie pietatis intenerunt ad pylatum
petentes ob pascha devotam dimittendum
scilicet barrabam seductorem latronem et homicidam
et sub ipso pallio dampnavit iustum scilicet christum
deus christus fecit propter ipse reum scilicet dimittendo
et iustum occidendo ysaye 5 ve vobis qui
iustificatis impium et iustitiam iusto aufertis
ab eo sicut legitur levitici 16 ubi legitur quod in die propitiationis
nos offerebantur duo animalia scilicet hyrci quorum
unus mactabatur et offerebatur deo ut fieret
propitiatio pro peccatis alius dimittebatur liber
et super se omnia portabat peccata populi
spiritualiter perfecit deus animalia ymolanda pro
sacrificio propitiationis subaudi hos duos
unitos scilicet christum dei filium suum et iustum et
barabam latronem seductorem et homicidam
ymolatus igitur christus est propter quem facta est
propitiatio cum peccatoribus et barrabas di-
missus est qui est reus sceleris et perfidie
scilicet iudeorum ... meditabatur et
digit verba sua christo ultimum inquit heu
rabilem inquit desiderant sancti angeli prospicere
quia omnes celos adimplet lectio que desp-
cantur omnes dimittens plebis polluts
labiis suis spiritus inquinavit manibus
... ut spernit in dispositionem et te diem
unum feratur tamquam sui contemptibilem
cum colaphis ... adhuc cum animam tua
in ... delingendam tradiderunt victimam
quidem cum faciem pylati praesidis te producere
runt postulantes supplicio crucis iteratum
qui petens non vendi et virum homicidam deo
ei sibi agnum lupo ... lucro per ponentes
ei in dignum et inferior contulit et quidem non
ignorabat impius ille ... quod ... fieri
fieri non tamen abstinuit tendentes ma-
nus ad te interfecit replevit manum tua
sine causa amaritudinem pro x

v Adde lavare et 8 in jordane 4 regum 5
Volent invitati ad magna festa lava-
re facies suas a sordibus vani ...
appareant inter invitatos Sic deus nos in-
vitat ad festa magna et maxima scilicet ad gaudia
paradysi ubi nulla sordes intrat sed omnes sunt
mundi et ymolati apocalypsis 21 ... dare sed omnibus
stole candide sed ne per nimium dicimus repelli-
mur dedit nobis ipso se christus aquam purga-
torium in sacratissimo sue passionis sanguine
ex quibus ab omni macula peccati turpissima
possimus emendari sicut levitici 12 ubi legitur

quod in purificacione leprosi talis ritus serva
batur portabantur cum duo passeres vivi quorum
unus interficiebatur super aquam vivam in
vase terreo posita et ferebant aspersorium in
de ligno cedrino et ysopo i. coccineo passe
rum admodum aspersorium et aspergebant super
leprosum. postea vero passerem vivum dimittebant
abire. Spiritualiter leprosum erat humanum genus
propter peccatum primorum parentum quia lepra sordida et
inseparabilis et sic peccatum id est fomitem conceptio
hominis immutabile erat et per duos passeres
adductos ad purgacionem lepre subaudi di
vinitatem et humanitatem nam lignum est aspersorium
de ligno cedrino quia in cruce christus positus fuit
lignum cedri. Occisus est cum unus passer
scilicet humana natura christi cuius sanguine aqua baptis
matis efficaciam mundandi recepit alius passer
scilicet deitas filius [illegible] humanitati iuncta est
vadit liber abiit eo quod deitas immortalis
erat ac aspergitur immundus quia i. sacra
menta [illegible] tacto scilicet corpus christi [illegible]
tum sanguine et aqua simul [illegible] [illegible] anima
[illegible] credens et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mus ergo illud aspersorium et nos aspergamus
scilicet [illegible] per a. capitalia vicia [illegible]
[illegible] quod sit aqua viva [illegible] sanguis
non lavat sine aqua viva nec aqua sine
sanguine aqua viva dicitur que emanat de
visceribus terre per quam devotas subaudi
lacrimas que [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] fluentes [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plenus sis peccatis et si nullum
[illegible] [illegible] habeas cum lacrimas [illegible]
assumpte passionis memoria domini te mundabis
[illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tum [illegible] refugium singulare [illegible] [illegible]
ciente [illegible] [illegible] non subvenientes [illegible]
[illegible] [illegible] succurrit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mea non conturbaret [illegible]
quid faciam Calicem salutaris accipi
am et nomen domini invocabo etc.

pa° x

a Arbor bona bonos fructus facit etc.

A. propter fecunditatem et suavitatem
fructuum eciam arbor ipsa multas confert
humano generi commoditates Nam virtutes
arbore frondosa inventa non solum fructibus
reficiuntur [illegible] sed eciam protegitur ab estu solis
[illegible] et ascendentes [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbor fuit

bona magna lata et frondosa et fructu [illegible]
tatis et suavitatis [illegible] et [illegible] omnes
protegit de ombris et ab ombribus [illegible] v[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ubi [illegible] [illegible] quedam substali [illegible]
Erat arbor in medio terre et [illegible] [illegible]
[illegible] habitabant animalia et [illegible] cum
volucres celi [illegible] Spiritualiter [illegible]
arborem [illegible] subaudi christi [illegible] [illegible]
[illegible] lignum quod plantatum est [illegible]
aquarum in medio terre quo adulteram [illegible]
fuit [illegible] [illegible] posita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quoddam [illegible] quod est argumentum
medie regionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tus est salutem in medio terre [illegible] [illegible]
[illegible] attingens celum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] christi accipe ipso teste qui ait Si quis
vult venire post me etc. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia omnes invitat omnes
[illegible] neminem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a. etc. [illegible] [illegible] mea [illegible]
et magnus [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subire omnibus volentibus
[illegible] fructus salutiferos arbor ista [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] omnibus [illegible]
factus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
flores florentibus [illegible] [illegible] [illegible]
habundantibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homines [illegible]
[illegible] gustavit [illegible] domo [illegible]
[illegible] habitabant animalia [illegible] [illegible] homines
[illegible] [illegible] qui sub arbore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] redempcio data est nobis in [illegible]
redemptoris nostri magna multitudo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] anime [illegible] [illegible] [illegible]
mea [illegible] [illegible] dei mei [illegible]
tum dyabolus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dei mei et [illegible] anime [illegible]
[illegible] [illegible] Non [illegible] [illegible] efficax
refugium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] volucres celi [illegible] [illegible]
celi [illegible] [illegible] subaudi [illegible] [illegible]
et [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Medium cuius sunt impletis ℞ totius confexerit
& inferior fugiunt omnem timorem & omnes celesti
gloria perfruuntur [illegible] in medio. Ecce
inquit domine cum dictum memoria mentis
mea suspirat & tam ineffabilem meditatur
pietatem ipsa carnis sarcina nunc inquit cogi
tationum tumultus cessat pondus mortalitatis
consuete more solito non oblectat silent
cuncta tranquilla sunt omnia cor ardet animus gau
det memoria surgit intellectus lucet & totus
spiritus desiderio inflammatus tue attentus in
invisibilitatis tue amore &c.

c Ecce agnus dei ecce qui tollit p. m. & Joh
1. dicit philosophus 2 de anima quod sensus
debet sentire aliquid sensibile debet
esse ab illo penitus denudatus pupilla cum
pertinet dicitur absque colore id est sine colore ut de
coloribus possit iudicare aliter enim colores
non perciperet quia color existens in pupilla im
pediret visionem exteriorum colorum. Verbi gratia si
quis uno oculorum vitro colorato superponat & sumat
pilleum visibilia alia in tali colore omnia sibi apparebit
illius coloris cuius est vitrum & quod dictum est
de oculo invenitur etiam in aliis sensibus. Similiter
non erat possibile aliquam creaturam peccatum tollere
et perficere salutem humane nature et ipsam li
berare a peccato eo quod nulla reperiebatur omnino
absque colore & immunis peccata ut eius puritas & boni
tas sufficeret ad tollendum culpam & infun
dendum gratiam nec erat adhuc sufficiens ange
lus quia ut habetur in Job 4 Angeli non sunt
mundi in conspectu eius multo magis homo portans ignem
[illegible] nemo mundus a sordibus nec
infans cuius vita est unius diei super terram. Ergo
nulla creatura super terram sufficiebat eo quod
nichil est in conspectu dei mundum requirebatur
ergo non tamen creatura sed ipse creator qui omnium est
sine colore & sine reatu [illegible] ipsum quandam
creaturam novam facere scilicet carnem [illegible] in
[illegible] carnis a peccato alienam quod fieri non pote
rat nisi per virginem conceptam per opus spiritus
sancti [illegible] etiam sumeret habet namque deus ut esset
[illegible] sine macula & maculas contagionis
humane posset emundare ideo unum dei filium est
[illegible] qui dicitur agnus immaculatus ipse enim
[illegible] Joh. [illegible] spiritu sancto repletus cognovit ipsum
& digito ostendit dicens Ecce agnus dei. Est etiam
alius Joh. [illegible] in Apocalipsi [illegible] ipse
[illegible] in dextera sedentis librum signa
sigillis 7. & non inveniebatur in celo & in terra
sive neque subtus terram qui dignus esset aperire librum
& solvere signacula eius. Apoc. 5. Et dum [illegible] hec ipse
Joh. [illegible] flevit sicut ostensus est sibi agnus
occisus et dictum est ei ut non fleret quia dignus
est agnus qui occisus est aperire librum [illegible]
[illegible] clausum et sigillatum sub [illegible]
[illegible] gratiam quam forte quia nos clauserat
a principalia [illegible] que sunt peccata [illegible]
[illegible] confirmatur nec reperiebatur [illegible] ange
lus adhuc sufficiens nec [illegible] homines
erat aliquis valens nos liberare [illegible]
[illegible] tamen visus erat adhuc potens
ut nos eriperet. Sed ostensus est sibi agnus
sine macula qui sufficiens fuit tollere peccata
unde audivit idem Joh. eodem libro [illegible] atque vidit
24 seniores habentes singulos singulas cy
tharas dicentes & canticum novum cantabant
coram agno dicentes dignus es domine aperire
librum et solvere signacula eius quia occisus
es et redemisti nos in sanguine tuo. [illegible]
per 24 seniores intelliguntur 12 apostoli & 12
prophete qui omnes cytharas spirituales suas [illegible]
canticum cantant novum prophete predixerunt futurum
apostoli predicaverunt venisse. Unde Leo papa [illegible]
mentem inquit salutis humane in multa [illegible]
[illegible] antiquitatem cessavit quia que predi
xerunt [illegible] apostoli [illegible] annunciaverunt prophete agnum
ergo iste sine macula oves suas redemit
non auro nec argento [illegible] aliquo co
rruptibili sed suo sanguine immaculato [illegible]
[illegible] lupum [illegible] nos
[illegible] agnum [illegible] a [illegible]
[illegible] illud Ecce agnus dei solus sine macula
solus sine peccato [illegible] est agnus dei singula
riter [illegible] agni sanguine solo homines rede
mi potuit venit agnus [illegible] agnus
quem lupi timent qui leone occiso occi
dit sanguinem agni victus est leo. Ecce [illegible]
[illegible] & magnum est spectaculum [illegible]
orbem [illegible] sanguine agni vinctum leonem
[illegible] educta leonum membra [illegible] ad
menta corporis Christi. Hec Augustinus

ii Nox sicut dies illuminabitur ps. 138 [illegible] pr. [illegible]
[illegible] contingit [illegible]
quod [illegible]
[illegible] sicut nox quia [illegible]
[illegible] non deficientes [illegible]
& abscondi [illegible] hostes suo [illegible]
[illegible] filii sunt [illegible] lucis
[illegible] dei filius [illegible] dies [illegible]

quia dum sol est supra terram dies est ita dum
xpistus nobiscum est per gratiam dies lucis est Jo
hannis ait Joh xi ambulate dum dies est zz
idem nove 12 hore sunt diei immediate Et co
donec lucis dies et sol durat est magna
sine quantitate bonus sive qualitate Igitur
multis nobis debuit possibilis contingere tempore
quo victoria fiebat contra demones quam ipse
xpistus in opere nostre salutis consumasset priusquam
moriretur quod descendisset decenter est hostes
tres nostri scilicet diabolus evasisset manus eius nec
captivi nostri qui erant in limbo fuissent libe
rati et ipsi demones adversarii nostri fuissent
eos agressi Ideo ipsa suadentibus xpistus inde
se noluit decenter descendere ne salus nostra
impediretur figuratur in Josue ubi legitur quod super
naturam cursum sol super gabaon stetit quo usque
Josue victoriam obtinuit amoreos et captos
regibus amoreorum et talium collis regum as
sumpsit spiritualis habuit celebrem obmemoriam
victorie sancte Spiritualiter per gabaon que interpre
tatur vallis mestitie per quam subaudi nam
Chananeam gentibus multis vallatam ante vi
sionis illuminationem obsessa est principes amoreos
id est per demones nam amorei in exacerbantem
et sic omnis amaritudo interpretatur mors per Josue
vero qui interpretatur salvator subaudi intelligitur
xpistus non enim salvavit nos sua nec potentia nec sapi
entia sed sua morte nam ipse est cum nos
fecit et morte cum nos captos redemit Sol
vero Cassiodorus expositor est in quantum deus lux vitae
qua nullus visibilis providet ut possit vinci
tus est cum recedentibus sua pietate re
constituit tempore quo nostre reparationis quam
nos sua morte liberabat de manibus amore
orum stetit sol id est vera lux que mundum illuminat
aut indeficientie sibi super cursum nature
Cum enim naturaliter quilibet fugiat mortem
numquam ipse cum xpistus mori non timuit pro
bus noluit decenter descendere suadentibus
inde Sed impius est sibi ipsi ut nobis
semper prius esse non desiit quod stare et illuminare
tenebras mentis nostre quas per culpas contraxe
rant primi parentes donec salute patris et dele
ta pena descenderet demones sancte fideles
cum pedibus suis calcarent super colla illorum
quorum prius captivi erant Sed iam stetit in habi
taculo suo id est xpistus in cruce quousque facta est
victoria nostrorum hostium post non quiescentur
donec deficiant hanc quidem diem debent tute
et corde solempniter celebrare que hec est dies quam
fecit dominus Exultemus et agentes deo gratiam in nobis

sustinuit similiter sanctus bernardus Augustinus in solo-
loquio dilexisti plus me quam te qui mori voluisti pro
me tam caro precio redemisti me de supplicio
notasti me de spiritus retraxisti me notatio
signasti me sanguine tuo ut memoriale tui
semper esse apud me et numquam recedat de corde
qui propter me noluit recedere de cruce Hinc
similiter et hinc oxal post nota quod de una
et eadem potione et medicina cum aliquis
egroto salus et vini altero mors et hoc contingit
ex diversitate egrotantium et dispositionis morbi
patientium potio namque calida est tua uni
frigidus calido est nociva quia augebit ca
lorem et invalescente morbo non deficit sub
sequitur mors Spiritualiter passio que fuit medicina
optima ad sanandum languorem peccati hominis et
disciplina pacis nostre super eum et livore eius
sanati sumus Exequebatur dispositio reci
pientis nam aliquibus bene dispositis
fuit optima aut quibus non profuit propter
infectam ac depravatam voluntatem bene enim
xpistus in ligno crucis pendet tamen nec laudem
ut adimpleatur quod scriptum est de ipso
non est Et cum in passis depravatus est sub
aliorum ad salutem suam que medicina itur
eo quod cognitio et pietate cor eius dissol
cat bene meruit veniam bona devotione autem
alterius vero que mens ingrata crudelitas et impie
tas medicina hanc necesse ad sanitatem in
pesse in pectus suis figuratur Genesis ubi legimus
quod cum Joseph innocens positus esset in car
cerem et etiam ubi captivus vincti que in
somnibus suis sompnium audivit vini autem
cernere supplicium pro patibulum alteri vero
quod regio consortio restituetur cuius quod
factum est Spiritualiter Joseph positus in carcere in
nocens denotat xpistum similiter et iustum in quo
dolus non est innocens affixum crucis atque col
peforatum post posuit in compedibus ideo
eius scilicet primus et et alius mortis quibus Joseph se
cum in carcere recepit et signat eos simul
duos crucifixos aliter in tali dispositos unum
unus in vitatione cordis neque variatur
dum scilicet insultum contumelie unus in ferro
et in dempnatus relictus est celo tamen
duos supplicio Alius vero dum suum confitetur
et simul veniam petens in passionis in eternum
desideravit Luc 23 Et sic idem deus uni salutem sibi
alteri vero mortem tamen et salutem meruit fides

non dampnato intrinsecus sed ipse sue dampnacionis
extitit causa. Unde leo papa in sermone de passione
ait unum ingerit crux latroni corpore et uterque proximus
alteri alter vicinus sed multum corde distantes. Pen-
debat christus in medio et tamquam rex sub iudice
in throno consedebat. Unus honorificabat et
alter incredulus blasphemabat. Iudex vero
dictat unum dampnans alteri porrigit indulgenciam.
Hec leo papa. Sed quare christus dixisse non legitur
maledicenti. Hoc ex in ipsius est illa maior
fuit iniquitas maledicentis quam fides boni
tris benedicentis. Respondetur quod christus non vult
mortem peccatoris sed semper ipsum ut convertatur
expectat. Penitenti non negat confessionem in dul-
genciam sic differre. Iste licet modicum labora-
vit dicendo memento mei domine dum veneris
in regnum quia dominus videt hec alba ex toto
de corde confiteri dilatavit multitudinem
dulcedinis sue christus superni ut nobis ex
eliquet. Leo papa in sermonibus super dictis ex
omnia iam commissa latro credidit latronum
pectum donatur sic et intravit paradysum. Ecce
psalmista et sancta tradentem. O violenta latronis
o artificiosis effractor ipsum celestium rapuit secreti
et per ipsum ad paradisum in nostra prima.

Sufusio patris est de filio in disciplina-
nato. Ecclesiastici 22 inter alia que deus magis
abhominatur est iniquia filiorum impie-
tas. Iterum antiquitus leo propter domi-
nicum pedem propter pede et manum pena levi-
ter puniebant. Ita longe gravius puniebatur
quia non solum pede et manu puniendus
erat qui sic lesisset matrem sed qui maledixit
ingerit patri vel matri morte moriatur. Exodi
xxi. Et idem ius instituit quod pari vindicta
puniret hec decor violacione ex praecedente
specialiter inter omnia nephandissima et ab-
hominabilia peccata que mundi principio usque
ad finem commissa fuit super omnia nephanda fuit
scelus quod iudaycus populus commisit morte
patris et redempcionis sui domini nostri ihesu christi
licet enim populus ille magna atque horribilia peccata
fuit commiserit nullum tamen sine flagicio est se-
mili quod capite patet in nostra correccione et punitore
ipso illi populo sicut scelus illata ydolatrie adiecit
septem annos et ydola nichil tamen deus convertit
in eos ubi sic dicitur et sic est scelere nostro
et super et non quantum cum pro quo vendide-
runt iustum et pauperem pro calciamentis. Et in scriptura
calciamentis. Notandum autem quod 3 scelera
iudeorum precessit mortem christi propter quod dile-

puniti fuit semper inde deus peperit eis. Illa
primum scelus abelardi commissum fuit ven-
dicio innocentis ioseph pro xxx argenteis
propter peccatum fuit in egypto sub pharaone dure
afflicti et 40 annis post quos reduxit
eos deus tempore iosue a deo terram promissionis
et tercio moyse de egypto et in scelus fuit post pro-
misionem factam patribus domus sua filiorum
inter deus deseruit dicentes non est nobis
pars in david nec in iesse eius. Et fecerunt
vitulos aureos quos adorantes dicentes
isti sunt dii tui israel. Ut patet 3 Regum 12. Et propter
illud scelus captivati sunt a rege Assyriorum
et in certo tempore in tantum liberati sunt. Et in
scelus fuit quia dum ipsa colentes ydola
ymolabant eos non solum pecudes sed
proprios infantes. Unde 23 filias quoque quos ge-
nuit nisi assumunt sibi sicut scriptum est. Et edifi-
caverunt aras topheth que sunt in valle
filiorum Ennon ad comburendum vel assandos
filios suos et filias suas igne quod non precepi
nec ascendit super cor meum et impie dicit
ymolavit filias suas et filios suos demonis. Igitur
propter hoc tercium scelus capta est civitas eorum ihrusalem
videlicet a rege Babilonis et mortui seu
occisi sunt filii sedechie regis in oculis patris
et omnes principes iuda interfecti sunt et gladio
multi perierunt et reliqui in babilone ducti
sunt sub durissima servitute captivi. Et
rex eorum excecatus est in eadem captivitate
stetit vinctus usque ad diem mortis sue. Illuminis
id populus 70 annis moratus est capti-
vus sed inde educti sunt tempore esdre ut patet
in eodem libro 1 capitulo et xx. Illud scelus fuit
quod iustum christum patrem eorum argento
mercati sunt et penitus morti pravius
tradiderunt. Sed pro isto scelere non quater eos
deus amplius nam per annos 12 vel circa
deus durissime captivitatem vel dum in regno
fuerunt sed ubi terras profugi et variis gentes in
illis nemine refugium propter strages de
quibus fecerunt perdicionem et inhesperna in vi vel
notabiles fuerat cecidit super civitatem eorum ut
quamvis videri potuit misericordiam indulgencia
valeant invenire. Et attende lector quam maior
pena illis est quia in dura cum ipsius cor
eorum et obstinati sunt oculi eorum ut videant
primo plaga crudeli et insanabili percussi
sunt. Ut Et ut iniquitas hec sic in tempore

rades et requisita in monte vel in mulo ex-
celso quam subito cum pressura venit contri-
cio eius et comminuitur sicut comminuitur la-
gena figuli contritione peruallida et non in-
uenietur de fragmentis eius testa in qua
portetur igniculus hauriatur parum aque
de fouea. Hoc totum adimpletum est de
populo iudaico tempore super dictorum impera-
torum Tyti et vespasiani qui cum ciuitates
munitates eorum finaliter obtinuerint Et
morte infinita gentium multitudo fame
et ferro consumpta est ipsorum vero et tantum
dissipatum est penitus ipsorum ut non reperiatur
inter eos quisquam tante prudencie qui iusticie de
suo cum de igniculo lumen valeat obtinere
ut possit haurire modicum aque celestis
doctrine de fouea parte scripture. Et ne tam
nostras leuiter culpe quam populi magnitudinem
experto commissimus quam summum creatorem et patrem
attende et considera quam crudeliter hanc culpam
in culpe flagella in posteros filios induxe-
runt qui furientes dicebant Mathei 27 Sangu-
is eius super nos et super filios nostros. Super quibus
ubi dum insimane reconspiciens domini
Crudeles sub tali signa inspiciens iudeorum que
postea am iniquatum notat quam perduratam
notum ut primus futurus contingeret stare quam
vinc tenent plage genitorum qui parem pro-
tervie sunt sine quam pocius h dum per h
deplano per experiencias concludi quod sic
hec generis sunt omnibus precedentibus penitus
indicatur genus et dia vindicta atque fina-
lata super populum iudeorum parentem scilicet et filius
postea illa in precium et deum suum transtulerunt
figura Gen. 9. Ubi legitur quod post diluuium
Noe plantauit vineam quo inuitus illius
cultus solitudine crescens vinum produxit
quo quidem inebriatus Noe iacebat nuda-
tus in terra quem Cayn filius eius aspiciens
notauit et fratribus suis scilicet Sem et Japhet osten-
dit patris ueneranda sua pudibunda atque
illum deridebat coram illis dicens Ecce
pater noster ebrius est atque filia. Sed verecundos
fratres et audiendi patris eorum ignominiam conspi-
cere expoliatus palliis suis cooperuit ipsum
dormientem digesto igitur vino per dormicio-
nem surrexit noe que non latuit eo quod
ei intulerat filius eius cham idcirco maledixit
ei et suis cum signum fratrum suorum usque in sempiternum

Spiritualiter per Noe qui interpretatur requies significatur
Christus qui est omnis requies ab hominibus la-
bore. Hic igitur postquam peccati diluuium ces-
tat fuit quando ueniret de paradiso ipse in-
uent bonum et pius agricola plantauit vineam
nemore in ferum extirpe in terra sicilia pla-
tare per vineam de egypto transtulit …
ut hec vide beneficio cultus quia miracula
et prodigiis et vera doctrina ipsam cultura
dominum expurcus vinum in torculari cum
ministrum gustum ac bibens vinum caritatis et …
nudatus pendebat in cruce et ebrius et al-
tus ab hominibus derisus quem filius eius
Cayn scilicet populus iudeorum aspiciens ostendit
nuditatem eius aliis et fratribus eius.
latinis et grecis dicens Ecce rex iudeorum.
dicens nudatus illi in signo derisione scilicet alii
non solum depositis palliis vestimentis proprii
induunt et fidem et offerunt ignominiam pro-
dicens vah filius dei est iste Mathei 27 primum
igitur exsurgens deus tamquam potens cum
latus a vino Et maledixit cham patrem et fratrem
primum fratrum suorum usque et in posteros eius
ut supra est expressum quia iussit romanos …
ipsos sic dirissime puniuntur. Unde glossa super
Ecce in hanaria parietis tui et super …
Ibi dicitur sic dicit glossa. Clamor primum in …
et misit desolatum … et clamauit quia
stulticia iudeorum in … latorum Christum crucifixerunt
inuisit scilicet 42 annis post ascensionem eius tem-
Tytus et vespasianus desolatum gentem que
clamores stultissime clamauit etc.

Nisi digitum hominis Joh. 20 Nos quod homi-
nes consueuerunt libenter opus illud facere in quo
est modicus labor et lucrum magnum ualere
cum homines hic appetunt se tamquam patres
filios talem artem docere. Spiritualiter quam Christus
opus nostre salutis operari totum quantum …
in … ponens homines suos subtrahere afflic-
tus et pene non potest quod quam lucri ad le-
stam … fortitudine omnis cum desiderant
subleuatore scilicet veniens Christus qui cum omni pena
ut facile adeo opus nostrum fecit quod nos a-
nisi quod digito tangamus et sic post lucrum
celeste regnum ipse cum manibus suis operatus
est fortissime quia ipse et flagella nos cognoscit
vult quod solo tangamus digito vel ipse amabilis
nos possit ut nos … et … apposita fa-
nam ipsi in ponunt hominibus homagium et …

que digito tangere voluit ait [illegible] ponite eum humanas post omnes suos supplicia ipsius inquit intollerabilia. Quia ius verbis et uirum digitum negauit extendere parum resurgeris in tormentis plorabat cum diceret ille nimis filius pungitiua aque contrarii digitum dum esse ingeheuna et obtinere nequiuit tamen tum similiter modo [illegible] et nostrus xpistus econtra in opere appositum digiti tui quasi vult tamen ut manum tuam ponas in latus meum ut cognoscas quantum dulcis te quod sanctus sermo eius in celo confirmat. leuit. [illegible] ubi dicitur quod qui tangebat carnes sacrificii ut puta agni uel uituli consecrati sanctificabuntur super quo dicit Origenes. Carnes quod non possunt ad litteram intelligi ut quis fiet sanctus tactu carnis alicuius consecrati sed hoc ex allegorice de corpore christi et pro nobis oblato intelligi ut si quis eius carnem consecratam et oblatam in altari cum corde et mente perfecta ac deuote meditabitur sanctificabitur et mundabitur propterea igitur debemus stigmata eius in corde quod dulce est et leue est que pro nobis ut portauit in corpore quia amarissima sunt et que contrario sensu sanctificabimur magnum ut sicut panis nostrum ita ipsum [illegible] ut ab ipso sensitiui ad panem xpistus sensitiuus est sed quando veniens medicus fama xpisti xpistus redemptor et primum xpistus omnia est ut in omnia apud xpistum dimisit vinum in venerationibus ut possit libere clamare psalmista dicens parasti in dulcedine tua deus psalmo. Quantum sit bonum et quid valeat ad oppositum cognoscitur opposito precedente. Non enim cognoscitur dulcedo nisi amaritudine nec cognoscitur amaritudo nisi in dulcedine. Et ita cognoscitur bonum in malo post malum. Et sic in omnibus [illegible] quia plus patet sed quod opposita iuxta se posita clarius lucescunt. Spiritualiter et dulcedo benignitatis clementie optime cognoscitur a nobis si precedente amaritudine contemplentur. Tanta enim erat ante aduentum et in eius passionem amaritudinis plenitudo tunc generis humani sicut supra primum [illegible] quod nemo poterat eam gustare sine morte. Ideo plorabat Ieremias Tren. 3 [illegible] Repleuit me absinthio. Sed veniens xpistus eam amaritudinem portare adeo hausit ut nulla dulcia remanent. Et si quis modo gustare temptauit et comparare voluit hanc dulcedinem precedenti amaritudini dicit Ecce in pace amaritudo mea amarissima Ysa. [illegible] Exo. [illegible] legimus quod recedentes filii israhel de egypto et ambulantes per desertum tribus diebus steterunt sine aqua et erant gementes pre nimia ariditate.

Venit igitur ad quendam locum qui uocatus est marath et inuenerunt aquas amarissimas de quibus bibere non poterant dolor in ipsis renouatus est et dicit magister hystoriarum quod dolor aque amare inuente superabat primum dolorem. Sed ostendit deus moysi lignum quod ut dicit magister erat nunc amaritudinis et posuit illud in aquas et in dulcedinem conuerse sunt. Precepit insuper moyses aliquibus desperantibus israhel ut dicit magister quod super fontem aque haustam proicerent et postquam gustauerunt aquam illam remanentem et dulcorem melius estimerunt. Spiritualiter per filios israhel subaudi genus humanum quod de egypto deus eduxit id est a demonibus reuocauit sed deo inobedientes effecti venerunt in marath quia turpiter dehonorare et gloria quibus donati erant ad amaritudinem penam atque dolores reducti sunt ubi sanctitate gratie prorsus deficientes plorantes et ululantes clamabant. Ex quo die autem deus signum moysi quia precedentibus tribus diebus sine lege in die in [illegible] in tempore gratie dans pater omne lignum crucis filio suo xpisto quod sua amaritudinis quo posita in aqua nostre penalitatis et doloris conuersa est in mellifluam dulcedinem psalmo. Conuertisti planctum meum [illegible] in gaudium. Et iussit moyses haurire aquam perfontes israhel [illegible] sed proiciunt super fontem ima xpistus per suos apostolos et predicatores [illegible] pit duci periculum uini dei fidei passionis sue in aquam baptizmatis fatum predicando scripturam post [illegible] terra omni sunt eorum sed debet proici super fontes quia licet oppositio non est dulcis illa cum gustata paret dulcedo magna et omnis qui hic fuerit amaritudo hanc gustata dulcedine dulcorabitur. Vnde augustinus in soliloquio omnia mihi precor ut amarescant ut tu solus dulcis appareas anime mee qui es dulcedo inestimabilis per quem omnia amara dulcorantur tua enim dulcedine conuertit laurentius dulcem fecit tua dulcedo stephano lapides torrentis dulcorauit pro tua dulcedine ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii [illegible] quoniam pro nomine tuo ihesu contumeliam pati sicut andreas securus et gaudens quia ad [illegible] dulcedinem properabat. Hec igitur dulcedo ipsos apostolos principes [illegible] tormentis elegit [illegible] fuerunt [illegible] supponere non timet

Pa. 10

per hanc cum Bartholomeus pelle dedit
per hanc gustanda vocem poculum Joh[annes]
intrepidus optavit hanc gustavit petrus
in ferno obliti clamavit que c[um] [illegible] d[omi]ne
domine bonum est nos hic esse faciamus
tria tabernacula hic inoriamur et tegitur
plane sufficit tanta dulcedine saciari vna
stillam dulcedinis iste potavit et omnem
aliam dulcedine fastidit quid putas
fuisse si magnam illam dulcedinis [illegible] multi
tudinem divinitatis gustasset quam abscondisti
timentibus te Hec Augustinus

Vnde tibi liber Judeorum Ysay 8 Accipe
quem liber iste sic plenius completur
Septem perdiem requiruntur primum namque
scribitur 2o scriptus manifestatur 3o [illegible]
[illegible] legitur quinto [illegible] Sexto manifesta[tur]
Septimo et ultimo super pulpitum [illegible]
[illegible] legendus astantibus corporum spiritualiter
Christus dei filius est liber et prima [illegible]
continens omnes predestinatos Apoc. 20
Spiritualiter Christus dei filius est liber et [illegible]
[illegible] continens omnes predestinatos Apoc.
Et alius liber apertus est qui [illegible]
in libro tuo omnes scribentur [illegible] quos
[illegible] scriptura non [illegible] regno dei posita
[illegible] Apoc. 20 cum non [illegible]
scripti in libro [illegible] in stagnum ignis
[illegible] igitur quam iste liber possit legi [illegible]
dicta omnia in hoc libro scripta sunt Non enim
potuit scriptura [illegible] libri [illegible]
[illegible] in eo scripti [illegible] nisi [illegible]
[illegible] libro sicut supradicta [illegible] iste liber
fuit scriptus in mente [illegible] predestinatus
[illegible] et redemptor [illegible]
[illegible] et solvit precium redempcionis [illegible]
[illegible] Luc. 22 filius quidem hominis vadit
sicut diffinitum est de ipso [illegible] manifesta[tus]
[illegible] proditorem [illegible] 26 [illegible]
osculatus [illegible] manifestat [illegible]
[illegible] ego sum 3o [illegible] liber
fuit [illegible] nam post flagella
[illegible] nocte in domo Cayphe castigatus
fuit [illegible] mane in pretorio [illegible] ego
sum flagellatus tota die [illegible]
[illegible] pedibus et manibus ligno [illegible]
[illegible] est [illegible] qui vivus
[illegible] lancee aculeo latus eius [illegible]
[illegible] manifestus [illegible] cor eius [illegible]
[illegible] undique [illegible]

[illegible] adherent capiti et [illegible]
[illegible] scriptus ligatum punctatum [illegible]
in patibulo crucis extensus ut quelibet [illegible]
ibi Et [illegible] ubi [illegible]
doloris atque angustias [illegible]
[illegible] O vos omnes qui transitis [illegible]
[illegible] cantabat [illegible] in limbo [illegible]
[illegible] singuli [illegible]
[illegible] dignum est [illegible]
et solvit [illegible] canticum [illegible]
[illegible] cantabant [illegible]
[illegible] afflictionis et luctus [illegible]
Et [illegible] nazarenus [illegible]
[illegible] dicebant [illegible] demones o [illegible]
gaudia nostra et [illegible]
[illegible] penas illa [illegible]
[illegible] formidanda nullus [illegible] corde [illegible]
[illegible] quod est [illegible]
insultant [illegible] antiqui [illegible]
[illegible] aut [illegible] ululatus [illegible]
[illegible] ubi legimus [illegible]
[illegible] liber [illegible]
[illegible] scriptus intus et foris et [illegible]
[illegible] lamentationes carmen et ve [illegible] liber iste
[illegible] quod dictum est [illegible]
[illegible] liber continens debet [illegible]
quod [illegible] et noticia [illegible]
[illegible] eius intellectus continebant [illegible]
et mortuum [illegible] autem [illegible] scriptura
supradicta [illegible] idem [illegible]
scripte [illegible] lamentationes [illegible]
[illegible] libro [illegible] legebat [illegible]
[illegible] Luc. 2o Et tuam ipsius animam
[illegible] scriptura [illegible]
[illegible] Et id [illegible] in die illa [illegible]
[illegible] 3o [illegible] scriptura fuit ve quod dicitur [illegible]
[illegible] omnis gaudij quod [illegible]
[illegible] intelligi debet [illegible]
super [illegible] diffidentia [illegible]
[illegible] totaliter fuit [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] legamus in hoc libro [illegible]
[illegible] sermone [illegible]
[illegible] caput inclinatum [illegible]
[illegible] ad osculandum brachia extensa
ad amplexandum manus perforatas ad [illegible]
[illegible] latus apertum ad diligendum pedes [illegible]
ad [illegible] Hec Bernardus

Hic est filius meus dilectus [illegible]
[illegible] et pictas quas una [illegible]

consueuit pro in potenciori a potenciore peti-
tur aut obsidem postulare ut si contingeret
[illegible] potenciorem partis quid quam mole-
sti pati sustineret pro obsidem retentum. Spiritualiter inter
diuinam et humanam naturam guerra et discordia
[illegible] fuit ac mortalis. Sed natura diuina est
incomparabiliter potencior natura humana quia diuina
est eterna immortalis omnipotens et superna; huma-
na corruptibilis mortalis misera et afflicta. Non
[illegible] debebat sibi contingebat licet quia quater tan-
tum [illegible] pre intrabat [illegible] mortis
subdebatur fuit [illegible] omnis est homo qui viuit
et non uidebit mortem. Sed adueniente tempore pleni-
tudinis quando tractabatur pax inter utramque partem
ut natura humana posset diuina diffidere [illegible]
misit dilectum et unicum filium suum deus obsi-
dem et quasi pignus dedit illum qui humano
[illegible] si quid molestie fecit hominibus pateretur ei-
[illegible] [illegible] compositior pax utrimque pro
mediator vindictam [illegible] suum [illegible] dignus
[illegible] exigit diuina iusticia ab humana
fragilitate [illegible] [illegible] precium pro
[illegible] et oblacionem sufficientem mox super hunc
mediatorem habitus est [illegible] et obtulit
[illegible] utraque pro effectum [illegible] sacrificium placacio-
nis. Figura Gen. 22 ubi legitur quod cum in sacri[illegible]
[illegible] debent omnes gentes benedici propter [illegible]
[illegible] tulit abraham unicum filium suum quem dilige-
bat ysaac et impositis super eum lignis holocau-
sti duxit ad quemdam montem et cum ligasset
eum et uellet vibrare gladium in filium ut eum
sacrificaret deus ostensus est ei aries quem [illegible]
ymolauit deo et reputatum est ei ad iusti-
ciam et facta est in semine eius benediccio om-
nium. Spiritualiter [illegible] ut dictum est diuina
iusticia vindictam [illegible] ut pro illo deo fieret accep-
tum sacrificium impositum est lignum crucis Christus
ductus est in montem caluarie ubi aries i[illegible]
[illegible] eius oblata est natura diuina nequaquam moriente
et reputatum est ei ad iusticiam quia [illegible]
[illegible] est diuine iusticie et humano generi
[illegible] est etiam benediccio omnibus [illegible] et [illegible]
[illegible] et in ipso mediatore nostro firmata est pax
[illegible] ille qui primus nos tam crudeliter impugnabat
[illegible] est [illegible] et pro [illegible] benignus [illegible]
[illegible] dominus [illegible] filium tuum dilectum in quo tibi
complacuit consubstancialem tibi et coeternum
[illegible] unicum dominum nostrum et redemptorem nostrum
habemus aduocatum apud quem est lumen [illegible]
[illegible] nostrorum uita et salus et spes nostra [illegible]
[illegible] qui est princeps habemus fiduciam

repositam et finem spem [illegible] apud te [illegible] ueni-
endi ad te quam ipse dedit nobis potestatem filios dei
fieri hiis qui ipse [illegible] crediderunt [illegible] fluctibus eius
pro [illegible] omnia [illegible] formidanda uel terribili-
us humano generi maris tempestate quam illa
nec uir ingenio sapientum placacio [illegible] si tunc
temporis homines in ligno debili se in [illegible]
modicum mittunt [illegible] amortuus [illegible]
mittimus quod [illegible] mortes immane [illegible]
ut saluentur. Spiritualiter ante aduentum tan-
ta inter mari magno et spacioso tempestas
ut omnes [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
pro [illegible] in altitudinem maris [illegible] Illa
nauis nostra [illegible] [illegible] facta est
quod nullo [illegible] subsistere nec ualuit ei
quod [illegible] antiquarum [illegible] [illegible]
allemacione attingeret ad portum sed semper
detenta in pelago passa est naufragium
usque Christus ueniens se in hanc tempestatem
apponit et [illegible] sedare sua morte dignatus
est. Figura Jone [illegible] ubi legitur quod cum nauis
[illegible] [illegible] [illegible] in mare [illegible]
nit tempestas tunc forte missus est Ionas
in mare et tempestate quiescente nauis peruenit
ad portum. Spiritualiter per tempestatem maris in-
telligendi [illegible] superbie [illegible] quia timor [illegible]
quanto altius naui [illegible] tanto amplius
post [illegible] [illegible] fundum [illegible] superbi-
quanto cum homines [illegible] [illegible] ambitione
sustulit tanto [illegible] illos usque ad infimum
[illegible] pro ascendit ad celum et descendit
usque ad abyssum per Jonam uero Christus [illegible]
nota [illegible] [illegible] Jone interpretacionem interpretatur
[illegible] columba [illegible] et dolens [illegible]
interpretaciones [illegible] nam ipse [illegible] et
[illegible] Cant. 7 dilectus meus candidus
et rubicundus ipse fuit nobis [illegible]
nostre salutis [illegible] [illegible] nobis
et filius datus est nobis [illegible] et dolens
[illegible] desideramus vir dolorum [illegible]
missus est in mundum ut desideraret tempestas
[illegible] sicut Jonas se obtulit in mare [illegible]
pro salute nauis ita Christus se obtulit pro liberacione
humane [illegible] et [illegible] sed [illegible] tendit mors
super ipsum quia ipse est [illegible] et sapiencia patris [illegible]
[illegible] factum est [illegible] omnia destructa per ipsum [illegible]
[illegible] [illegible] diuina sapiencia forte [illegible]
[illegible] [illegible] et quis [illegible] ipse filius

Ps. dicens Ecce ego mitte me. Cuius verba con-
siderans quasi diceret filius patri humano compatiens
qui dicit pater Ecce pater creasti antea ange-
los in celo fecisti eum pietate et intelligentiam
eodem modo sunt altiores illo in paradiso dei
ille namque rebellis cum suis ad herebum (?)
permanet in irremediabili cecitate perpetuus
salvari vero et redimi non debent quia per
superbiam semper recipere fecisse pater simili et
hominem quem in deliciis paradisi locasti
sed ecce serpentem suasus delinquit et mihi ad
penitentiam prestitus intrare eius pater ampli-
us devocionibus implebit ruinas et loca
vacua paradisi. Nunquid detrudetur et debebis
ad perpetua deleri et mittes si cum tenebrarum
principes et filii diffidentie incompatibiles
sed homo tamen restaurari potest qui humiliatus
est minus angelis cum altitudini mee pari
cavit equari per superbiam homo vero sapientiam
indebite affectavit ut quod faciant gentes quia
diligit patrem ut pater acceptus quod pater
ipsum mittetur si hec tempestas pater
orta est tolle et mitte me in mare. Considerans in
montibus deducentur igitur sorte pretinus
est jonas in mundo quia xpistus per predestinacionem
descendit in quo mundum in quo sedavit
tempestatem pene nostre et sustinens omnia
que adculpam portare debeamus. Unde Job
38 Circumdedi ... timores suos vites po-
sui vectes et hostia et dixi usque huc venies
et non procedes ultra amplius. Et hic confringens
tumentes fluctus tuos. Xpistus in tantum penalitas
nostre imposuit quin certe tunc unde clamorem
et lacrimas suspirium protulit in suo corpore in
confracto omnes mare unde ut homines amplius
plus non subvergentur sed silencium amodo
fluctus eius et nos deo patri per mortem suam
reconciliavit adeius beatitudinis perducens
portam. Unde Anselmus in medit. Quanto
xpisti hec est inquit deus ihesus xpistus salvator
in unigenitus filius dei verus deus verus
homo qui solus sub sole invenitus iste for-
mosus in stola sua quam deformis pro filiis
hominum factus est siquidem vulneratus est propter iniquitates
nostras et attritus est propter scelera nostra scilicet
holocaustum suavissima tibi odorum ingressus
pater eterne glorie ut averteret indignationem tuam amodo
et considerans nos sedere in celestibus

pa x [margin] Sitivit anima mea ad deum vivum. Homines appro-
quantes ad mortem consueverunt sitire et ideo
potest esse quod pagine effusio vero dicitur sitiunt.

et mortis timor arescit cor. Ideo fieri homi-
nis in tali puncto consueverunt potum postulare et
inter alia que xpistus ipse sue passionis sustinuit
fuit salus humani generis hec ut omnium ... hora
sanguinis effusionem tamen sitiret. Et negatas ...
gratia illi qui fecerat fontes aquarum et ... dedit
filiis sitientem educta aqua vi potaminis
et Ps. ... porrecti vinum mixtum ... historia ... de
Manasse qui regnavit in Jerusalem fecit malum
in conspectu dei. Nam ydola que dissipavit
pater eius extruxit ut et multa alia pro
fecit de quibus ysaias ipsum propheticum ... et
fecit illum cum ... civitatem Jerusalem et ubi le-
gitur ... serra secari et dum sic secaretur et ...
in angustia sitis petivit aquam et negarunt
ei illam. Et tunc deus desubluvium misit aquam
os eius et expiravit. Ut adhuc terram ...
que despiciunt affectus ... Ps. Ysaias ... in ...
qui venit missus a patre ut omnes salvaret
et ... tamen in dicit ... judeorum seu ...
torum tollegum cupiditatis et avaricie dediti
que sunt ydolorum servitus. Ps. ... s. de propheta
ipsi loqui arguebant ipsum deus ... pagi-
nas impiorum. ... caput ...
... extra Jerusalem et lignea sunt ...
... Et cum biberet petivit negaverunt ...
non negabatur malefactoribus vinum amarum
... ad illam quod sequitur legitur cum ...
hebreorum volunt non et ... quod condemp-
nis in dicio in ... ad mortem potum
optimo vino in cypho cum publice ...
et inebriatus et alienatus a sensibus ...
Pro. Salomonis 32 Date siceram merentibus et vi-
num possidetis et vinum his qui sunt amaro ani-
mo. Mulieres nobiles honeste que in Jerusalem ...
caritate sponte vinum hoc condempnatis
et qui mortem debebant. Cum igitur ...
eius tempore mortis sic tamen ... xpo quam ...
nobis occiderent cum non bonum vinum judi-
ciis bibitur et loco illius propinaverunt ... in
contemptum. s. acetum cum publice in ... quod
est summe amaritudinis. Ideo notatum est ...
potus acetum cum felle mixtum ut ...
eius amaritudo et hoc est quod ... in ...
... anime et ubi legitur sic ...
... vidit Jerusalem et dei corpus et sunt
... in multis aliis locis in quibus ...
deo post ... Sic igitur deus dedit ...
ut dictum est acetum cum felle mixtum ...
impleretur illud quod ... dictum est dederunt
in escam meam fel et in siti mea potaverunt me aceto. Augustinus

in meditationibus suauitate subtrahit honore
diuinum in terra nate iubetur et suam quibus ignominiam ad laborem eciam supplicii una potatur
esse incipit sublevatur. Et dixit post unum dimitte
illis quia nesciunt quid faciunt. Secundo post dictus potauit illum sed
itaque bibebat cum sumpsisset acetum quando sic
huius dicto dixit consummatum est et sic tradidit
spiritum. Augustinus super Iohannem videt quod consummata
sunt omnia que expectabat ut fierent et consummarentur
que scriptura predixerat de ipso. Sitio. Non prius ante inquit
tamquam dixit hoc nunc fecistis date quod datum
est. Cum accepisset acetum ille quod dicitur consummatum
est quod possit nisi quod prophetia predixerat
tunc autem dixit quasi remansisset quod antequam
morte adhuc offerret quod illi qui passionem
scribebat ponendi animam suam et iterum sumendi
cum perfectis omnibus que ut pagerentur ex
spectabat inclinato capite emisit spiritum. Hec Augustinus.
Sed attende lector quod dictum est de tam misteriis
Christi sed ipsam secantibus quia nec quam dignitatis
tibi tormenta inferre per signa que dedit
aqua missa videntur deus si ab hiis crucis supplicio
non recessit at fidia obtenta cuius prodigia et
nouita et in morte et iam mira nouit signa et prodigia
demonstrauit quia nullus possit facere nisi
solus deus unde Augustinus de temporibus Christi ante Christi
tempora incipit ad nos dominus ubi lampade ex
tollens ad illuminacionem orbis terre et regi dei
annuncians cuncta obtemperantibus non simone
sanctibus signis confirmasti uirtute deitatis ostendisti
in cunctis male habentibus omnibus Christi curabas
que saluti ipsorum congruerunt ut omnes liberaret similis
sermonibus suis non est aduersus furor eorum
sed obstinatum est cor insipiens eorum et precinctus
sermones tuos retrorsum nec attenderunt ad
omnia miracula tua. Hec ille ad signa ipsi Christi quod in morte
et de sunt celicus demonstrata nunc ad virtute
runt quia obstinati ante oculi eorum ne viderent
post signa uera non intendunt. Et tunc hec signa tam
noua clemencia nouita et sunt in hiis repleta
unde Leo papa in quodam sermone de morte sic inquit
subito nox media et morte domini omnis creatura
ne videret esse facta totius fatie sua lugubre terrarum
et totus orbis tenebris obnubilatus orbitauit
uultum suum elementa ipsa turbant et rugierunt
saxa rumpuntur sepulchra patescunt mortui re
surgunt factum est ista talis tunc omnis
natura peccatum et nudata pro suis periculum
c. Viii exaltatus fuero omnia traham ad me
Iohannes xii. Nos autem fit actibus secundum etc. aliud
ut patet de naporibus fit iuxtatus ut patet de loco
et locus fit aptus ut patet de monasterio et serpentis et spiritus
deus spiritus est etenim quod diuinum est sed nos ad se

et saluat apertis nam per te voluit nos peccatores
sue bonitatis fementes calore sue dilectionis
deposito mundi reatus ponderibus leue effi
cimur et ascendimus ut vapores sol radiis ex
citati usque ad aspectum amorum illius ubi sunt
et iungimur inseparabiliter unde
apostolus ad Romanos: quis nos separabit a caritate
Christi. Secundo trahit nos clemens dicit philosophus quod pondus
celum descendere quam naturam patitur. Nam quod
quid quod est in terra uel alibi. Et dicitur hic
condicionem uoluit sunde trahere ut esse in celo
dare vacuum noluit ne ita a. nec quando sup
nos ascendit ad supplendum angelorum ruinas
post iudicabit in nacionibus et trahit nos
assimili quia uenit in similitudine carnis
peccati non sic ipsius peccatum sed vidit nec caro mortalitatem
ut sue deitatis nos faceret esse parti
cipes. Ergo videmus nobis similem factum
saluatorem nostrum qui pro nobis in ligno cor
dis pendens ut nos videatis obculpam nostram
pendimus proprie. Quoniam cum intuemur
tamquam signum nostre salutis et medicina salu
tarem actius figuratur Numeri xxi de serpente eneo
quem Moyses suspendit in ligno cum eum illum filii
Israel intuebantur sanabantur a morsibus
serpentium malorum similitudinem habebat uene
nosi serpentis uenenosum autem non erat. Si similiter
Christus nudus purus ab omni sorde peccati fac
tus tamen mortalis et nobis peccatoribus
quodammodo similis suspensus est in ligno ut
ipsum aspicientes oculis liberentur cordis fidei
ab omnium peccatorum morsibus liberentur sit gemens
quam de morsu dicit morte in sua passione
et morte a peccatis liberauit. Unde Augustinus super
Iohannem omnes tunc dicit mordebantur homines intue
bantur et sanabantur quod sunt serpentes morde
tes peccata de mortalitate carnis quid serpens
exaltatus mors domini in cruce quia cum a serpente
mors a serpente figuratur est mors morte et mors
mortua quia uita mortua occidit morte ple
nitudo uite deglutiuit morte in hiis nos fides
ut aptius sanentur de Iudeorum intueantur qui
intuebantur illum serpentem morsibus non peribant
serpentium. Sic qui intuentur morte fidei morte
et sanantur morsibus peccatorum sed illi sanabantur
a morte ad uitam temporalem hic autem ait ut habea
nt uitam eternam. Hic cum ut est sicut in ymagine
nem et rem figuraret probabat uitam. Hec Augustinus.
Aspicient locum eius Iohannes ix. Fugientes mor
tales in iminutos si quod premenent ad desi
nt ad castra magnos predorum presidium et consti
tunt et perpetuet clausum. Christus autem ad adventum

clausa erat saluti ianua. Ideo quod eciamque
patriarche et prophete et antiqui patres fugerunt
iusta et pia et perfecta opera festinarunt ad
celum quia deum hostium clausum erat et
remanentes captivabantur ab hostibus et ad tar-
tarum ducebantur. Unde tempore passionis christi
aperte dicit lucas ad cuius latus eius apertum
est celi hostium et sancti patres aditum ut
videtur attendentes predictum incipiunt salutare
unde ipse ait Joh. Ego sum hostium. Figura dei
g Cum parata esset archa iussit dominus hostium fieri
ex latere unde per illud ingrederentur qui ex aquis di-
luvii salvandi erant. Spiritualiter hostium factum
in archa est hostium factum in latere in passione
sua per quod ingressi sunt omnes redempti intrare
qui in archa ecclesie sunt salvandi et aperto dilu-
vio liberandi. Nam aperto hoc hostio sanguis
exivit ipsum et aqua inclamavit ut loti et libe-
rati aperto mundi intrarent premium hostium
ad collegium electorum. Aug. super Joh. vigilanti
inquit illo verba usus est ut non diceret latus
eius percussit vel vulneravit aut quid aliud sed
aperuit ut illic quodammodo vite hostium panderetur
unde sacramenta ecclesie manarent sine quibus ad vitam
eternam que vera vita est non intratur. Sed sanguis
in remissionem effusus est peccatorum. Aqua illa salutare
temperat temperatque poculum. Hoc et lavacrum pres-
tat et potum. Prima mulier facta est de latere viri
dormientis et appellata est vita mater vivorum. Mag-
num quippe signavit bonum ante magnum prevaricationis
malum. Hic etiam adam inclinato capite dormivit
ut inde formaretur ei coniux que de latere dormientis
affluxit. O mors unde mortui reviviscunt
quid isto sanguine mundius quid vulnere isto
salubrius. Hec Augustinus

f Erat agnus totaliter combustus ob quod et cin-
geres habent partes ardua et laboriosa et
propterea cum illos stetit peccatum duo generaliter facere
sunt sc. ad consolandum et roborandum vires
et etiam ipsi dare signa ut cognoscant se unitos
et ab hostibus se intuerentur. Spiritualiter voluit christus
dare genus quantum decretum dicam ipse se dedit
membris. Et propter semper hoc facere in memoria
passionis ut sit nobis in signum securitatis quam in
unitos figuravit. vi dragmas paschali comesto ex-
terius agrestibus de eius sanguine signum super limites
poste domus filiorum israel cum vos confractum non
fuit. Spiritualiter agnus iste significavit christum
in crucem in [illegible]. Cum sanguine pretiosum aperuit
[illegible] angelo [illegible] de corde et corpore nos [illegible]
[illegible] tante eius in corde et corpore et memoria
sumus agrestes angustie quam protulit pro nobis [illegible]
sic [illegible] ut dicit Aug. super Joh.

~~cuius ut dicit~~ adhuc pruit testimonium [illegible]
[illegible] quod deum ad ethnici venisset [illegible]
[illegible] tunc ipse agnus scilicet christus nos
de egipto mundi per suo dyabolo educat [illegible]
[illegible] adesse glorie passionis pro morte [illegible]
Augustinus in quodam sermone de resurrectione
ipse nos adductus vir agnus et consilio ut
veluti ab egipto nos redemit et salvat nos
[illegible] diaboli q. demum per sanguinem et signum
animas nostras ipso spiritu et membra corporis nos-
tri suo sanguine proprio. Hic est qui confessione
tam induit et dyabolum supplantavit constitu-
tum. Hic est qui iniquitatem percussit et iniustitiam
hic est [illegible] egiptum [illegible] dampnavit. Hic est qui
nos eripuit de servitute ad libertatem de tenebris
ad lucem, de morte ad vitam de tyrannide ad regnum
sempiternum. Et hec dicta de passione sufficiant [illegible]
[illegible] quod super dicta signa non modo est [illegible]
corporis ideo hoc dixi breviter [illegible]

c Disputat domus de lapidibus polli-
Exodus .c. Cum debet aliquis pul-
crum edificium primo consueverunt lapides [illegible]
polliri et politi bene et aptati ponuntur in edi-
ficio et quanto pluries sunt tanto in communicatione [illegible]
fabrice coaptantur lapides ut qui frangantur
celte vel martelle percutiuntur in fundamentum
spiritualiter deus intendit fabricam pallacium
celestis scilicet celeste regnum. Ideo in istar [illegible]
res voluit esse martelle percutientes istos lapi-
des qui sunt persecutores et molestatores fidelium
quibus lapides isti tanto puluriores sunt [illegible]
per fabri quanto in fortius pondus patiencie [illegible]
ger persecut. Talis lapis fuit que [illegible]
[illegible] principes iudeorum qui factus magnus [illegible]
[illegible] patiam scilicet persecuciones [illegible]
tur post modum in honorabili celeste edifi-
cio. Ubi quiescit omnis tribulatio [illegible]
[illegible] [illegible] ubi legitur quod tu salo-
mon edificavit templum domus de lapidibus quadris
et politis non est auditus malleus [illegible]
et quod in templum lapides sunt polliti [illegible]
[illegible] edificium templum scilicet celeste edifi-
cii ubi nullus [illegible] edificatur et afflictio [illegible]
auditur [illegible] in regione [illegible]
[illegible] locum non est adversitas [illegible]
pugnans [illegible] [illegible] timor
[illegible] [illegible] pena [illegible] discordia [illegible]
[illegible] dei [illegible] fine [illegible]
[illegible] [illegible] poluntur [illegible] lapides [illegible]

qui debeamus poni in toto edificio quod scilicet vi quos deus
prudencia eligit ad perficiendum celeste edificium prius hic
examinatur tribulacionibus et penis ut tu idoneus
inveniantur ac cetera deficientes subdantur ex
inde perveniunt ad jerusalem per celestem et poliri in loco
illo celestis edificii honorabiliter reponantur unde
et ex parte supra quadam sermone ideo fecistis super
et ponit ut absque mallei ardore poni tenendi
ut super in edificio cum templi eius lapides
prius malleis tundebantur ne in illorum posicione
prius mallei audiretur ut ~~[illegible]~~ inflicto ponitur in choro
in ponitur terrenum donec flagellis ac tribulacionibus per
dus sit rotundissimum et vivi lapides qui ponendi
sunt in illam celestem ecclesiam que edificatur
variis in fortunis compassionibus poliuntur
sicut in edificio celestis habitacionis collocentur

c Aput eos aurum optimum

Cap. 7 Optime aurum probatur per ignem et quod
dum est ubi rubigo et in potencia corruptibilis sumitur
signum est perfecti auri sic etiam de ipso fieri omne
prius de patria homines qui tribulacione probantur
depositus cum homo adversitatem excitat prius murmura
ciones vel blasphemias fingat signum est quod ibi
sit admonicio et supplicie quod prius latebat
non est aurum perfectum paciencie sed totaliter 1 co
persistens arte speciosis fabricatus sed cum adversi
tatibus pressa tolleratur signum optimum est paciencie
et totali auro cum adornatur unde Exodi
et d. v. et hic ultimo in patria nostra possi
debit animas nostros constringit Exodus ubi legimus
deum precepisse fieri in tabernaculum candela
brum auro purissimo ductile et in summo habe
at vij capita equalia super que ponebantur
lucerne aureae et ibi in superiora antea ahenea
lucernas lucens in fundebatur spiritualiter per hoc candela
brum ductile et aureum notatur vir paciens et
deo dedicatus sub in positum supportat humeros
ad tollerandum omnia conflatur cum sed nos frangitur
prima in adversis et prosperis laudat deum cum Job
etiam non portata qui et sic tollerare sed minus gemitu
sic vos audit statim frangitur et conquassatur et sicut
in ignis probat aurum adversitas in vos homo spirituali
prius inquirent vestro insta absque insta dicitur quod
dei laudibus in adversa consistit quod vos tu ibus
frangitur quod vos tu cum cum perfectioris glorie tales aurum
candelabri super candelabra in quibus tamen a lucet
ut sit septem virtutes scilicet 3 theologice et quatuor
cardinales et super hoc sedent septem lucerna
ipsa in tenebras habitantia quia vos superbos
lucet humilitas in invidos lucet karitas et

avaros lucet paupertas in iracundos lucet pa
ciencia in luxuriosos lucet ~~paupertas~~ castitas
in gulosos lucet sobrietas sunt etiam ibi a
in superiora per que infundetur oleum ut in more
lucernam quia ibi sunt a spiritus sancti dona quibus
infunditur de gracia per quem nutriuntur in nobis virtutes
unde Jeronimus super Ezechiel cum inquit vel cum ipsa
gradus spiritus sancti septiformem graciam adeunt et
septem ut pervenire valeant in tercium per amorem dei
humiles fieri precavet studium mansuetudinis per strenuam
dispositum perveniunt fortitudine liberi per consilium
cauti per intellectum prudi per sapienciam maturi sic
igitur perficit a superiora gratiae meretur lumen
in candelabro 1 in viro dei ne extinguatur inter
uni diu quam adversa Et tamquam exemplaris lumine
pacientie lucebat omnibus qui in domo militant
ecclesie militare deo disponunt quia in pace sit
contra hostes triumphus Cassiodorus super ps igitur
est que omnia vincit adversa non colluctando
sed sufferendo non murmurando sed gratias agendo ipsa
est que secum totius voluptatis abstringit ipsa quae
simplices animos deo reddit

o Odor fragrantissimus est in conspectu eius Eccl. paciencia
37 species aromatice non redolent nisi
contrite et racio est quia tu sunt de in eo odor
non potest evaporare qui clauditur in fra illos et
latet eorumque redolent cito ille odor evanescit
cum contrituntur partes absumitur adherit et
in tristemus odor evaporatur spiritualiter vel et paciencia
viri sancti non sentitur in quiete et pace solum
cum latet in conscientia interno pura et sancta
si vos contricia et consumetur tribulacionibus
et gemitibus statim virtus que intus latebat
patet et quanto vir dei se considerat plus per vos po
pati tanto amplius speraret presumit ideo per
nem paciencia redolet unde sed quia in molli can
to species in deo solidior surgit quanto prello quam
sub quisque gemora protulit quia nec cum vim
bucione gravium decennitate colligitur quia
non est pia tribulacione stimatur exurbat
ergo odor paciencie sicut in tribulacione conti
nentur consignatur Exodus 20 ubi preceptum fuit accipi
species aromaticas scilicet stacten onicha galbanum
boni odoris et thus lucidissimum ita ut equales
ponderis essent omnia et debeant hanc conte
re in tenuissimum pulverem hiis 2 quod modo quo
dictum est faciebat pulvis tumjamatum ad
usum et cultum dei si quis hunc pulveris usus fuisset
in proprium odore periret de populo suo Exodus 30 quod

parte dimitus fit thymiama suavi odoramen-
ti quod ipse libenter odorat. Ipsius patientie do-
nus est in probatione tribulationis qua deus nos
suis flagellis probat. 2º alia est qua nos demon
temptat. Tertia autem est qua proximus et quibus
vivimus nostros necessitates [illegible] cum tribus scilicet deus
dyabolus proximus quibus modis deus nos exercet
in quorum exercitiis si fortes simus odore sua-
vissimo deo damus [illegible] Gregorius omelia [illegible] super
Ezechielem tribus modis virtus patientie exerceri
solet. Alia namque sunt que a deo alia que ab an-
tiquo adversario alia que a proximo sustinemus
a proximo namque persecutiones dampna et
contumelias sustinemus. Ab antiquo ad-
versaria temptamenta a deo autem flagella
toleramus. Sed in his omnibus modis vigi-
lanti oculo semper ipsam debet mens circumspi-
cere ne malum contra proximum protrahatur ad retribu-
tionem mali ne que adversa que temptamenta ad
delectationem vel consensum delicti ne contra
flagella omnipotentis prorumpat ad excessum
murmurationis. Hec Gregorius. Homo igitur hec tria [illegible]
[illegible] prospera sed [illegible] Est enim
temptationis genus gravissimum quod a deo
est nec adversarius nec abhominatur ut ab antiquo
est tam omnibus periculosius et hec est [illegible]
sine temptatione dicit Gregorius in quadam
omelia Nulla inquit maior temptatio quam nulla
temptatione pulsari inde provenit [illegible]
spectio sui in compassione temptatorum tempta-
tus contemptus Christi propter inobedientie lapsus
presumptionis [illegible] Gregorius [illegible] igitur
quatuor modis quibus [illegible] exaltat accipitrum
deo offert sacrificium modorie [illegible] Sed non
quod non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sub pena mortis [illegible]
dicta facit persuadens [illegible] obtinendo et non
[illegible] [illegible] ut ypocrite [illegible] [illegible]
ipso Job spes ypocrite peribit non erit [illegible]
deo [illegible] eius sed sicut tela araneorum
fiducia eius

pati

a [illegible] usque ad celum et descendit
usque ad abyssum [illegible] ut dicit [illegible]
mobile [illegible] est [illegible] videmus cum quod
[illegible] molant [illegible] et leue [illegible]
si [illegible] libere posset descendere
[illegible] quiescet [illegible] [illegible] adigne
qui est locus [illegible] cessaret ascendet [illegible]
scilicet leve et [illegible] molente ut [illegible] est detinetur

Superius peccatores [illegible] quorum [illegible]
[illegible] est super eos ex quibus [illegible]
quadam violentia in mundo quiescunt non
desinunt tendunt ad inferos [illegible] sunt [illegible]
terra appetetur scilicet [illegible] fiet fovea vel sepulcrum
in mortuos peccatoris non quiescit animus a
[illegible] justi vero quorum est celum etiam [illegible]
quadam violentia detinetur ut magis inclinant
ut corpore [illegible] angelorum [illegible] illorum sed [illegible]
nentur a corporibus virtutibus non quiescunt
[illegible] illorum a. donec perveniunt ad regna celestia
[illegible] appetitus et desiderium quo [illegible]
[illegible] et tunc cum Christo [illegible] scilicet [illegible] suos [illegible]
et [illegible] apostolos qui [illegible] [illegible] vi-
olentia tyrannorum et potentum [illegible] ad pat-
rem dicens Joh [illegible] aut [illegible]
Sed [illegible] [illegible] et [illegible]
ubi gaudium mundi [illegible] [illegible] Sed
et [illegible] Israel de Egypto [illegible] cum pharao-
nem Egyptus mare rubrum [illegible] Egyptus
rubrum [illegible] Egyptus descendentibus
in profundum [illegible] lapis filii Israel [illegible]
siccum in medio eius [illegible] Egyptii ascenden-
tes affligentes filios Israel [illegible] magnates
et mundi divites [illegible] peccatores ambulan-
tes qui pauperes et humiles [illegible]
et affligentes Sed [illegible] [illegible] in quo
habemus manentem civitatem [illegible] 13 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Sed ubi peccatores descendunt ad inferos
[illegible] justi et [illegible] ascendunt in celum ubi [illegible]
[illegible] pauperum [illegible] patientes et mites [illegible]
etiam beatitudine deo [illegible] [illegible]
[illegible] illo incendio [illegible] et [illegible]
[illegible] Nemo inquit [illegible] quam divites ille
[illegible] recepit bona quam [illegible]
est quod tam [illegible] pro malis recepit bo-
[illegible] [illegible] contempsit nam [illegible]
[illegible] nec victum [illegible] nec [illegible] deo [illegible]
ma oblatione dependit ac pauper divites
[illegible] nullus [illegible] [illegible] pauper
[illegible] quam non solum tenebat [illegible] deo [illegible]
hostiam [illegible] offerebat hic est quod recepit
pro dolore requiem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] honorem pro despectu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non recepit sine [illegible] consolationis [illegible]
[illegible] Tu [illegible] [illegible] quondam [illegible]
[illegible] [illegible] peccati ne [illegible] flammis [illegible]

desideriis sitiunt quam tormenta prelatis ser-
uiles epulare penitus rapias inopia compen-
sa diuicias sicut dixit podoribus asperge fetore
uerum assistunt voluptatis obsequia assistant
iusticia inter penas ac paupertate despici-
endo ista tibi talis tu imitaris etc.

¶ Agite nunc arte patres venatores latronibus
in nemoribus obuiantes nulla fere ar-
ma meliora arcu et sagitta portant cum predones
prope adistantibus nullo modo eos fugare et
cum quidam adeo in arte sagittandi periti quod
quam [?] mox fugiunt et lacent sagittas quod
est tua res inter latrones non cum debent in-
tactores cum illis contendere manabili bello
quia nec boni cum talibus est prope lucrari
cum ipsi diuites sint cum aut nec sicut spiritus
fideles sunt magni venatores mercedem cum
prosperi portant scilicet uita et uirtutes quibus di-
uina mercede gratia meliatur celum verum opera eos prius
mus inter portas tristicie ubi semper predam obuiant
infernali ille namque cum arte suarum tempta-
cionum nos conatur expoliare et priuare virtutum
thesauris sed cum nos inuadit prope mundi
aduersitatibus aut carnis infestacionibus non
est certandum seu resistendum predam vel blas-
phemias quia nec in lucrum qui cum nos affli-
gunt pauperes sunt et miseri sed detrahendum est
longe ab ira et odio et arcu paciencie propter lau-
des dei quibus hostes maligne contento
ut uictores obtineamus coronam Exemplum primi regum
ubi legimus quod cum Saul obuiassent viri
sagittarii quibus uulneribus absceptus percussus
est in tantum quod ex dolore nimium gladium irru-
ens miserabiliter mortuus est Spiritualiter Saul
interpretatur abutens vel abusum deum et recte
diabolum denotat qui gratia diuina primo abu-
sus est iste persequitur est vir regum Dauid
omnia inuidia et diabolum surrexit contra viri celi
regem omni modo diabolus malicia [?] obuiat viri
sagittarii a quibus periti qui inter temptacionibus
prope mundi aduersa vias pacia [?] minimos quique
tempore [?] dei laudis pro pacienciam mox
prorumpit quod nec diabolus sustinere ipso gladio
temptacionis se interemit sagitte quia pacientes
acutiores sunt in corde demonis et quibus
illum vulneratur qui fideles paciencia armantur
et vincitur aduersus [?] in medullam [?]
paciencia job sit ut beatus job cum vocet pacie
in laudibus dei prouocat tormenta in aduersariis prorumpit [?]
ratorum valde quam sustinet efficit

¶ Vare [?] fecimus [?] et [?] meditari fe-
riam patres et cundam cum sit [?] addicione

que alie sunt addictus fuerit et fecimus sic inante
uictus laudabiles sed sunt in sompnis tantum ratum
abeles assumpsit cum homo inter spectare canis
vel apri canibus insequati Spiritualiter homines
deum non amantes futura in illo cogitantes
bruti similes qui gloriam adeo paratam intellige-
re comitant in similitudine vituli comedentes
fenum ut dicitur seu caruula fecimus cum libras
pro spiritu deo adhuc et nolle in regem [?] in re
latrant et furunt et fremunt super religiosos
eos adhuc bonum satagentes malunt enim
filios sed in deum mundi calcagine in uoluntate [?]
pressuras rapinas et alia opera mala quam
eos modo paciantur deo et subiecti ante dedica-
cionem [?] figura eos et postquam Moyses et Aaron inter
prius dicti mandato preceptum inducere ab egesta
egypti adventum [?] terre promisse pharao et
sui ceperunt contra Moysen et Aaron fremere
et fremere dicentes cur auertitis vos populum primum
egypti opere Et duri preceptum affligit operibus
dispergendo ipsum ad paleas colligendas et
ponit super se hoc ut cogerit pro tantum de opere
facte paleas et quantum sufficiebat tum illis
ministrabant palee Spiritualiter filii israelitici
dicuntur deum videntes sic pueri apti et
non ad cognoscendum et videndum deum vide-
tes sunt primi per prime semper studium eos cum
religiosi cognoscentes satagunt de egypto
et demum dei qui tenebris traduci et primam re-
ligionis ad terram celestis promissionis dirigere
sed sequentes hoc pharao et egypcii a parentes
et propinqui murmurant clamant fremunt in moy-
sen et Aaron hoc est in religiosos et pueros
ad religionem inducunt dicentes quare seducitis
filios nostros et orbatis nos heredibus ideo ante
dicunt quod prius fugiunt peruersi et immici [?] fiunt
iniciis sed ut diuina cum postposita prouide-
ntia latrant solum appetentes carnis et sanguinis
mentem malunt cum filios suos dyabolo offerre
quam deo ideo dispergunt ipsos per egyptum
ad colligendas paleas quam filios suos disper-
gunt primi dum ad acquirendum peccatum
multorum peccatorum flagellis et laqueos et volunta-
tes et ne discipline absque imponit superfices
solicitantes quia ne eorum filii a secularibus
cessent actionis illos ligant oneribus sed
cum super fines sic viri sunt in strugunt cum die non
cum primicionibus vinum dulces potens abun-
dare docentes vestes ornatus et cultus uolo per
uindicta sed maiora modo solito quam scilicet dabantur

palee i. quam pacem mundo fruebatur et quilibet
fertiliter laborabat tunc quod voluit et plus quam
necesse est mens suas in mundo se opponit
periculis quantum tempore quo fertile ut dictum
est laborabat. Ecce pessima sollicitudo sed
debent parentes ut vere israelite filii intrantes
signo in mutuo peste sed vite et corpore sed non
sed i. Christum et ponens deo quam parentibus
obedire unde iohannes super actus. Si necessitas inquit
venit ut amor parentum amori comparetur et si
non possumus utrumque servare odium in suos pietas
inde in suavia est. Justus ut palma flo
rebit plantatus in domo domini. Propter quod pru
dens agricola videns novam plantam ad
fructificandum non debet plantam inde eos
quantumcumque necessitate ad alia opera facere
faciendum habebat utilius est enim de
arbore semper suo tempore continuatos fructus
colligere quam de ipsa arbore ante quam mature
mature facere et preciosis fructibus eius privari.
Spiritualiter agricola habens plantam fruc
tiferam in orto suo tunc homo habens filium
aptum ad religionem et addere fructum non
debet igitur subtrahere ipsum quia magis deo
eo nisi predicatione et doctrina proximo
multas salvat animas etiam si inde ipsum
possit ponere in operibus mundi et adducere et
adducere bona congregando in quibus sepe
anima in ipsa perpetuo periret. Dicitur iudicum ubi
legimus precepisse filiis israhel quod arbores
fructiferas nullatenus excluderet ut deceret
fieri machine. Spiritualiter arbor fructifera
dictum est religiosus. Racio est quia bonum
fructum dicitur qui tamen in eius quam esse bonum
ut fructus habebat cum fructus et alii similes fuer
unt habentes armaturam ut patet in ipsis et
aliis que nequeunt in terra consumere. Spiritualiter
religiosi qui vere sunt boni premunt et absti
nentia et alios ducunt et sunt boni predica
cionem et doctrinam. Nam sic debent parentes filios
suos quos aptos vident ad talles producere
eos fructus ad religionem et quamvis removere
et depressos iniquitates mundi consulere filios
animas in ipsa debent machinare vita ipsa
animus machinam et subtrahendi per machinas
omnes carnales et corporales sollicitudines in
quibus machinatur diabolus homines ad alta
per mundi prospera elati sepe subito cadentes
dampnabuntur et quassantur quia fortuna vitrea
est et sepe frangitur dum plus splendet ut
dicit Seneca. Melius est ergo ut in religione
quis proficiat quam in seculo mundo in ipso deficiat. Secundo

boni filii. Quia quod parentes diligere tenentur et filii illi
obedire sed ascendentes sive abeis impedimentum prestant
non debent illis acquiescere sed debent eos in illo
odio habere. Unde Christus super illud. Qui amat
patrem vel matrem plus quam me non est me
dignus. Non inquit iubet semper odio parentes
haberet sed si voluerint plus deo diligi illi odio
habeantur.

Immolaverunt filios et filias suas demoniis pro
ipsis omnis inter parentum crudelitates crude
lior crudelior est quando filios male facit.
Apposito racio est quia omnes parentes diligunt
naturaliter etiam viri legem ignorant qui iudicium
peccatorum liberacione mortis periculis se exponunt
Spiritualiter super omne malum penis est quod
filios a deo sunt subtrahere et demonum
operibus applicare. Hoc ipse faciunt homines cupidi
et avari fervientes qui per eos artes filios
sed demonis frangunt immolare. Tales ergo a regno
dei merito debent excludi et in infernum includi. Scribitur
levitici 20 ubi precepit deus filiis israhel dicens
dat unum ex quia tunc dedit de semine suo ydolo
moloch ille morte moriatur populus terre lapi
dabit eum. Ego ponam faciem meam contra illum suc
cidam illum de medio populi sui. Expositio moloch
qui interpretatur sed princeps eius demon demonis scilicet
qui principaliter peccatoribus mundi huius incitatur
et in idolo non hoc quod quam in 12 de semine suo
ydolo moloch in siluit qui liberos suos cupidi
et avari que sunt ydolorum servitus sacra
vunt dedicare. Hos tales populus terre lapida
bit quia qui peccant sunt erit inter quasi pec
cantibus de proximo multis cruciatibus molestabit.
Deus vero contra illos faciem suam ponet et ex
clusi ab angelorum et sanctorum consorcio infernali
tradantur incendio perpetue cruciandi hii sicut
duobus lapidibus obruentur. Unde hugo super
libro de anima quas partes tunc erit maior quam
ista tamen separabunt in perpetuo consorcio sanctorum
et mansione dei et traditi in potestatem hominum
demonum ibunt tunc impii in ignem eternum
hoc est semper erunt sine fine in lectum et gemitum
ubi erit dolor intollerabilis. Ergo si parentes aude
nt sunt quod sunt sunt ut sic semper nolle parentes
filios deo immolare effugiendum est ab eis ne eo
dant filii tot et talia tormenta licet enim tenemur
parentibus subvenire si egeant dum sumus in mundo
non tamen tenemur parere sive demonis et displicet deo
quam nos mundi capiunt laqueatur negamus deo
Ecclesiastici super Caim prelatus illud sed filius
unum non habet quid est tam miser sic aut ne quod

sed sic induit xpistus utique propter nos ut conti
nus ad divinam iam non solicitet temporalium cura
penitus et necessitudines ille non impediant
exercicia spiritualium quibus primus deum eum deuendo
sumus debitores nos esse constat penitus at
postquam relinquimus nos inter ipsos multo magis
aborum solicitudine liberi sumus

P Quinto incipit eius corona prae ceteris
imperiales reges eo quia maior erat
victoria preciosior victoribus rependebatur
corona solet enim duces amabant et milites
ad certandum fideliter quam contemplantur victorie
premia et honores spiritualiter vero omnia inter pre
certamina difficillime sunt certamina paupertatis unde
in noctem debilitate condicionis homine o
inquit miserabilis condicio mendicantis et si
petit pudore confunditur et si non petit egesta
tate consumitur Et ut indicet necessitate compellitur
certamina ergo sic dicam pauperes similes nouere (?) sunt
milites impugnare xpistus rex pauperum sic eos
sunt sibi triumphantes donare regni celestis
coronam ait beati pauperes spiritu quia etc. v. ii. (?) figuram
Apok. 12 ubi sic dicitur Signum magnum apparuit
in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus
eius habebat coronam et stellam in capite Expositio
apliciter hec anima pauperis qui in terra cum fuerit
dejectus intus autem triumphat in celis unde Augustinus
dicitur domini apostoli sermone 28 pauperes glori
osus ait Non tibi inquit displicebat paupertas
tua nos spe quantum valet celum emit igitur
sic mulier amicta est sole quia anima sua lucem
perfundit intellectus ut capere possit lucem eternam
glorie prout in lumine tuo videbimus lumen et bene
dicitur induta sole quam ipse secutus est illius
vestigia qui in sole posuit tabernaculum suum
et tamquam sponsus de talamo descendens nasci vo
luit in stabulo et declinari in presepio Cum cum (?)
esset caro ita que illumnat omnem hominem ue
nientem in hunc mundum unde Augustinus in
meditacionibus quamquam Tu domine universorum quia nulla
habes indigenciam vero ipsam uenit in terra eo
elegisti arctissime paupertatis vixisti (?)
tibi nascenti non erat locus in diversorio neque
cunabula qui te viventium tua corporis habuisti
sed in vili presepio sordenti stabulo tua tenera
palo tenebris (?) in velut pannulis ordinata
tua et celestis fui abierunt diabolus inter tua
nunquam accepit hic Augustinus ideo quia spiritu
pauperes sunt abicientes cordialiter mundi ca
ducarum conspectus sunt in tantum in gloria sedere
debent Augustini videns confamauit quia i... corpore

pauperes eterni quia nobilissimus deus in paupertate
Sic hec mulier sub pedibus eius luna cum observa
cione mutabilitates suas vana mundi denotat
Ipsa enim cum luna nocte ipse et sic radica sed
numquam in mente priorem caliginem eum videns sed
dilexit pro eo amore a suo desiderio removent
prius inter ipsa luna sub pedibus eius sic
calcant iuxta consilium dicens psalmus Divicie si
affluant nolite cor apponere Ideo sequitur rursus in ca
pite eius corona 12 Corona ista est primitus
appellatur xpistum unde paupertate sumitur sicut quod
est primus vere pauperes primabuntur nam cum
mundi fallacia relinquentes cum diuinis dominum tri
sexum suum sunt Ideo dictum est ad quamquam vique
omnia et secuti sunt eum Et nobis per modum
dixit cum relinquens domum aut agros terram centi et
Augustinus de verbis apostoli sermo 28 inquit
thesaurus offerri posse quod pauperes videamus
in dubium ut adiegam eorum neniret diuicias pos
sessiones obtinere non potuit intus autem obtinet
ut contemptu pueniat Sed unde notandum
qualiter diuicie contempnende sunt non enim
sufficit ad verum paupertatem diuicias non habere
ut quidem pauper temptatur sed quam qui imitatur
appetatur ut quidem pauper spiritu quia ut non innatum
predicatur Augustinus in quodam sermone hic
homo vultas pecunias facultates sed in eis non
extollatur sed in eis non extollitur pauper non
habeat aut quid contempnat inter diuites
et pauperes in corde in terrogat non iactat

O. Elemosina dantis sunt magnum est precium   pauperes

tum diligi annulis eciam quia signis
et in nobilitas artibus illius dicitur uel cap
tiuus et perdit inter peritus et pectoris summi
sunt est remedium taliter sit cum illa gerenti ut
coniugantur amor ipsa sunt sic asserens con
tempni oblivisceris et si potest liberari spiritu
aliena velut est cupiditas aborum militie pro
pter inseparabili corde cum hoc non eciam uel
eum insana pessima uelud avriciosa inter
spiritum et cor homini adeo inmiscet et cum fantasia
involvit quod vel aliquid amat vel aliquid
vel homo cogitare quam cupiditatis amplexus
unde Augustinus super illud Lucie Attulit ager cuius
dam diuitis fructus quos qui semper per insaniam
micius sustari sunt non iam res ipse sed passio
in suis fantasias videt eciam ita mens auari
semel involuta inpeditur epistola super aurum semper
argentum cedit inde semper reddere cogitat
aurum quamquam quam solem in tunc ipsa eum supplicanti

et oratio adeo anxia quod non est igitur ad cuius
remedium quam se talem exhibere per divitiarum con
temptum ut cupiditas nostri obliviscatur sicut
cum contemptorem sui diligit secundum apparuit figuratiue
Moysi et consideratur idem magister quod dum moyses
detineretur a filia regis ethyopie quam in uxorem
desponsaverat nec abire posset redire ut rediret
ad propria astronomica arte fecit duas ymagines
quarum una vocata est oblivio quam dedit uxori
alia vero vocata est memoria quam retinuit sibi uxore
igitur accepta oblivionis ymagine statim obli
ta est prioris amoris et moysi et libere ad filios
israhel reversus est. Spiritualiter moyses aut puta
tivus filius Talmoth filie pharaonis regis egipti
recepit ipsum ex flumine sed ut filius dicere
piperum igitur moysen salvatori quilibet homo
divitem et potentem putatur cum filius diceret
fabricatoris sed tamen verum non est sic sed filius
calumniantis et iniustie Job xiiij homo natus de
muliere etc. Hanc igitur rex Ethiopum tradidit
filiam scilicet cupiditatem. Ethyopia interpretatur caligo
et rex ergo Ethiopie princeps est tenebrarum scilicet dyabolus
qui tamen cupiditatis filiam eius tradit homini vinculum
matrimonii indissolubile et hanc nisi homo relinquit
patrem et matrem propriam suum et patria ut homo
perdit Christum et ipsum conspectum et regnum celestem
est uxor pestifera quod sic ligat mentem et sic capti
vat laqueis. Unde Leo papa in sermone tene dum
Judam in dicens perdicione super hiis inquit sic
dicit. Cuncta inquit mala cupiditas peccavit
hac affectata magistrum tradidit Judas Nam
cupiditas quod perdita est nam captas animas re
tinet et in omnibus modo alligatas [illegible]
oblivionem imponit et aliena gerit aliena
tione ostendit et in Judas captus cupiditate
insania quanta beneficia respuit conversatio
mala in consuetudinis communicationis custodis
copulatus admonicionis [illegible] oblitus est
pene cupiditas ~~oblivioni est~~ in perditus Job pau
lus primo Thy vi contradictum cum malorum ra
dicat cupiditatem facere necesse ergo est ut et ymagi
nes quarum una sit oblivio et habet porrige cu
piditati sed hec primum per fidem fabricata in
partem pauperum. Et pauperum [illegible] stati [illegible]
continuam tui oblita te continue [illegible]
tum [illegible] filii Israhel que vani [illegible] pau
pertatem spirituale obtinet [illegible] Unde
Augustinus in [illegible] hanc fecerunt ipsius ymaginem
spiritualiter si petit appice [illegible] Ecce inquit
dominus pauperes filii tui sunt et pusillus [illegible]
appice [illegible] tuas et dedit pauperes et [illegible]

et laudabunt te qui requirunt eum dominus et prin
ceptor et doctor quem soli illi qui cognoscunt te
pauperes dicabunt ut Augustinus in psalmo
[M]inus ascendat in montem deum per [illegible] pauperes
[T]alitus regionis principes quam multi mercatores
frequentant ita ordinat terras civitates et castel
la ut mercatoribus hospitium non deficiant quod
cum distantia est longa de loco ad locum et
in medio unum esset receptaculum ubi preveni
nima Nam mercatores omnes non sunt eque in
locis aliqui enim sunt debiles et infirmi quod
nullo possunt ad extremum pervenire tamen ideo
necesse est habere in venire hospitium in medio
Spiritualiter eternus princeps magna prudentia
ordinavit itinera que ducunt ad celum est
cum spatium determinate directe scilicet omnia relinquere
et accepta tenere sequi Christum. Sed non omnes
homines sunt ita fortes et agiles ut sic possint
exercere multos inducitur hic primo durum ab
[illegible] et piceunt Nam possunt cum [illegible]
extremo [illegible] ad extremum [illegible]
attingere ideo ipse Christus licet concessit hominibus
divitias possidendas adlicitum usum tamen non
enim in illis est dampnatio si affluant nolite
cor apponere sed in abusum ipsarum Unde super illo
psalmus divitie si affluant nolite cor apponere dicit glosa
non dicit nolite habere sed nolite cor apponere non
enim cor dampnat divitias [illegible]
sed cor appositum sed non expendit sed retinet
Gen xix. Ubi legimus dictum fuisse loth a deo
ut egrederetur de civitatibus illis et pessimis scilicet
Sodoma et gomorra et non staret in omni loco
circa regionem sed in omni monte salvaret se et
familiam suam qui videns se propter debilitatem mon
tem non posse ascendere eo quod erat antiquus et de
bilis ut magister historiarum dicit. Sed est inquit civitas
hic iuxta ad quam possum fugere parva et salvabor
in ea Et deus addidit Ecce in hac suscipio preces
tuas et salvatus est ibi loth et vocata est segor
Spiritualiter per has duas civitates pessimas
scilicet cupiditatem et avaritiam [illegible] cum deus loth
id est [illegible] cum tota familia sua et memoria
et intelligentia voluntate fugere iubet et nec morari
circa regiones illas vel cogitatione vel opere Sed
suadet montem ascendere quod per contemptum divi
tiarum qui mons dicitur cum deo dilectus [illegible]
[illegible] est habitare Sed loth id est homo infirmus
et fragilis non potest primam summe paupertatem ascendere
non [illegible] est segor et civitas [illegible]
conformius habitare debiliti scilicet actiua iusta et vera
mercatoria [illegible] quod vivas [illegible] et salvus eris

per labores manuum tuarum qui manducabis etc. Et
nota quod Esau interpretatur quasi rubea vel rubor quia
multum distat tunicas. Hec antecedente id est agnus pre-
mit quia sic nutrimus et honore ad primum qui cum
pretium filii id est Christi intellexerunt quod equaliter
valemus omnes voluit Christus intercedendo extremorum
esse sapor id est licitum divitiarum usum in quibus hoc
pro sibi hospitum pro elemosina largitione pretia
in vitulo nec est sibi offensio si homo per se sumit
que sunt necessaria providebat. Unde Augustinus in quadam
epistola sufficientiam nostram [illegible] in decent et usi quos
vos vult et non amplius quia quidem non appetit
propter se ipsam sed propter salutem corporis et congruentiam
[illegible] persone. Et non sic instrumentum admi-
quibus utendum est istas tamen habent et
ut teneantur [illegible] habetur [illegible] est

a Ante non satis tibi unum tollere tunc est
et vade. Secundo non est decens repetere quod
homo sponte vendidit. Respice cum vendita translata
in possessionem emptoris. Secundo in usum esse rem
venditam nolle habere. Et pretium consumens cum quod
plus placet potest homo eligere. Sed post sic hic
ad unum determinatur non potuit ad aliud repetere.
Sic cum in vita spiritualiter non est decens homo
rebus in vita presenti divitiis et voluptatibus suis
velle suum regnum dei post posito et in alia vita premium
dei regnum repetere. Primo cum sit pauperibus spiritu
qui ut regnum illud emerent dederunt non solum
mundi facultates et divitias sed etiam se ipsos. De
quibus ipsum [illegible] Secundo in istis modis contra vita presente
tibus ludere recepisti bona in vita nostra pau-
peres vero mala sufficiat nobis portio quam elegistis
vocastis bona nostra interim nostrorum bonus [illegible]
contentum [illegible] Sed [illegible] Cum enim primogenita
[illegible] non vendidisset Jacob fratri suo et pater eorum Jacob
benedixisset in rore celi et fecisset eum dominum fratrum
venit ad patrem suum et ait pater mi da mihi benedic-
tionem. Respondit Ysaac pater eius fratrem tuum dominum tuum
feci quid tibi possum facere ultra. In pinguedine terre
erit benedictio tua. Spiritualiter Esau et Jacob filii
Ysaac denotant divites et pauperes qui sunt contenti
[illegible] Ysaac enim qui risus inter-
pretatur est Christus qui est gaudium angelorum et dominus et
equi amborum frater et creator dicitur. Unde pauperes divites
et pauperes obtinuerunt sibi in vita utrique [illegible] creator est
dicit. Sed unde quod Esau id est interpretatur vanus quia
[illegible] quis insipientior eo qui [illegible] velibus
[illegible] amittit. Hec tales [illegible] plorare [illegible]
[illegible] dederunt [illegible] [illegible]
[illegible] non ad [illegible] quid quid
potest homo in vita presenti divitias obtinet ne
[illegible] affectus anime valet satiare
et nichilominus [illegible] iste potius. Hec una elegit
que celestia in quibus est plena felicitas. Ideo semper
est in angustia [illegible] in [illegible] animus [illegible]

in seculi gloria fulgeat quamvis purpura cum quibus
splendeat quamvis multo precioso ... cumulat
tamen in pena est semper in angustia semper in merore
semper [illegible] sicut [illegible] sed tamen [illegible]
[illegible] sed pallidus [illegible] amoris sed tem-
poralis brevis est mundi hec felicitas. [illegible] igitur
vanus homo ut dictum est portionem suam petit
Sed Jacob id est verus pauper portionem suam sibi dari
postulat in terra viventium. Ubi latro non fodit ubi
erugo non maculat nec tinea corrodit. Hic ideo
[illegible] ubi recipit benedictionem de rore celi
quia eternam gloriam non querunt divites sed dicuntur
in pinguedine terre [illegible] substantia [illegible]
non appetitus habes quos [illegible] tolle quo [illegible]
[illegible] est et valde [illegible] divitis pauper [illegible]
[illegible] tamen pauper non decet repetere quod
[illegible] venditum non per mundum habe et celum
[illegible] quia non [illegible] hic mundo et deo
[illegible] idem [illegible] [illegible] aut [illegible] vale
[illegible] Tunc qui divitias possident [illegible]
[illegible] qui rebus [illegible] se applicant ad dei amorem
se separant quia [illegible] temporalium amore defungi [illegible]
[illegible] delectari nemo potest amplecti dei
gloriam simul [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] multus [illegible]

b Sicut prudens dux exercitus dum [illegible] — *patria pena*
multos preteriam inimicorum sine [illegible] ne simul
toti exercitui possit possit [illegible] si tamen
[illegible] acies. Et procedunt semper alias [illegible]
[illegible] ne melius possint pondus sustinere [illegible]
[illegible] hostium penetrare [illegible] est [illegible]
[illegible] spiritualiter [illegible]
nos [illegible] vita [illegible] quos
[illegible] hostes nostri sunt demones [illegible]
nos impugnare. Nos vero qui exercitum nostrum
[illegible] debemus ut prudentes [illegible]
[illegible] corporalia [illegible]
[illegible] separare ne totus homo simul [illegible]
debet fortior exercitus [illegible] quia que sunt
anime debent [illegible] tamquam [illegible] que vero
sunt corporis debent sequi tamquam debiliora
[illegible] spiritus quidem promptus est caro
autem infirma. Nam si spiritus precedens [illegible]
contra hostes et contra hostiles insultus [illegible]
[illegible] et exercitum sic semper erit vincens
Si autem precedit [illegible] et [illegible] corporales qui
sunt [illegible] ad cadendum nulla [illegible]
[illegible] se lapsi et capti [illegible] inducuntur ad ruinam
Cum [illegible] vita [illegible] dicit [illegible]
[illegible] exercitum et precedente [illegible] sequitur

illud corpus et corporales sensus. Figura Gen. 32
Cum Jacob fugeret a Laban qui cor mitibus eum
deceperat veniens ad terram nativitatis sue audivit
quod Esau frater suus veniebat obviam sibi contra
deat cum ipsum Esau eo quod sibi subripuerat
benedictionem divisit Jacob familiam suam in 2
turmas dicens si percusserit Esau unam tur-
mam altera salvabitur. Nam Rachel posuit
cum familia eius ab una parte Liam autem
cum sequentibus ab alia. Spiritualiter Jacob interpretatur
supplantator seu luctator est fidelis qui
contra pravam luctam supplantat vitia et peccata
quem cum odit dyabolus qui per Esau notatur
Esau cum sit primogenitus ysaac et dyabolus
fuit primogenitus factus dei vel hominis quia
prior creatus homine sed pro tanto contra dicit iustum
quia benedictionem primogeniture celestis quam
cum superbia et obstinatione perdidit iustus [illegible]
recepit. Igitur fugit penitens a Laban de
ceptore cum fugit a [illegible] amore ubi
multiplex deceptio tendit cum patre ubi multa
est de primo ad terram necessitatis sue scilicet celestis
patrie sed timens dyaboli insidias dividit me[illegible]
ante [illegible] [illegible] et Rachel [illegible]
i. ratio cum ipsius familia predicit fami
lia namque eius est prudentia fortitudo
iustitia et temperantia adversus istas non
potest dyabolus sed in carnales [illegible] sapien
tes et obtemperantes [illegible] venit tamquam
subreptione ipsius quod dividens Esau idest
dyabolus non audet penitenti nocere quia
presto est deus se imitantes iuvare et pro
certantibus labore premium regni donare unde
Ambro. In quadam epistola dicens [illegible] ipsum
inquit cum [illegible] ac deus cum omni angelorum
militia et tamen tum conspiciat [illegible] contra
dyabolum dimicanti [illegible] coronam hec
Ambrosius

primum .. Omnem putei latitudo Gen. 26
ut dicit Augustinus omnis puteus fons
et non e converso. Fons cum et puteus [illegible]
inclinatione vive aque sed diffundit quia
puteus est profundus non autem fons [illegible]
Christus potest dici fons et puteus [illegible]
nationem inenarrabilis [illegible] [illegible] spiritualis
latitudo [illegible] diffusionem [illegible]
[illegible] [illegible] et habet [illegible] latitudine
cum profunditate quia si [illegible] est
terra [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] abissus
multa [illegible] debemus [illegible] [illegible]

vive [illegible] [illegible] [illegible] ne intendamus in pro
fundum sue iustitie quia de plenitudine eius
omnes possumus accipere. Figura Gen. 26 ubi legitur
quod Ysaac veniens ad puteum iuramenti edi
ficavit ibi altare et fixit ibi tabernaculum
suum. Et venerunt ad eum reges vi dicentes vi
dentes vidimus quod deus tecum est fiat igitur
iuratio inter nos et concordiam [illegible] pactum
ut ne facias nobis mala et fecit Ysaac illis
magnum convivium. Spiritualiter per ysaac [illegible]
est notatur Christus venit igitur ad puteum
iuramenti quia iuravit dicens amen non p[illegible]
mittebit dare unicuique iuxta opera sua. Et [illegible]
retributor est cum [illegible] et venite [illegible]
lentibus ac primam querentibus illam et
illa respicientibus inficitur [illegible]
[illegible] et iudicium cantabo tibi domine. Et hoc
est puteus latus et profundus ut dictum est
ubi cum Christus fixit tabernaculum et altare
et construxit etiam et ordinavit confessionem
ut pateat omnibus vive aque gratie venite
3. viri i. 3 partes penitentie scilicet contritio confessio
et satisfactio consistit [illegible] perfectum [illegible]
[illegible] in Christo et Christum esse deum [illegible] est quod
debet esse primum [illegible] et in omni [illegible]
actione scilicet confessio [illegible] patrum
componit inter Christum et peccatorem et sic concordia
inter utrumque quia [illegible] non facit malum
peccatori dum [illegible] ut ultra
non addat que [illegible] hoc promittit
[illegible] obedire [illegible] mandati [illegible] adfa
cta. Hic est igitur puteus et fons super quem
sedet Christus fatigatus expectans [illegible] pa
[illegible] et penitentiam [illegible] ut illi tribuat
[illegible] aque vive [illegible] Apoc. xxi quod
[illegible] dulcorem [illegible] super omnia [illegible]
dulcedo [illegible] expectare [illegible] ihesu
longanimitas in expectando et facilitas in
donando nam ihesu [illegible] salus
si [illegible] non esset [illegible] non [illegible] si salus
non esset [illegible] gregorius

.. Valet cum per [illegible] [illegible] Joh. [illegible]
quod [illegible] maior [illegible] requiritur quam
in conceptu multe cum concipientes non va
lent [illegible] in opera [illegible] perdunt
et frequenter [illegible] abortivum [illegible] anima
concipit [illegible] inspirationem bonam [illegible]
frequenter [illegible] attendit abortivo et [illegible]
defectum [illegible] quod [illegible] gratia non
[illegible] non valeat [illegible] pace

et propterea quia difficilius est vertere in opere
quam concipere in corde quia adhuc parvus
noster dyabolus vel serpens callidus insidia-
tur calcaneo nostro i. operi plus quam cogitacioni
in hunc partum filius venit usque ad partum
et non sunt qui vires pariendi. Figura Apoc.
12 ubi legitur quod mulier quedam clamabat
parturiens et erat draco magnus habens capita
vij et cornua x. stetit ante mulierem ut devora-
ret filium eius quem ipsa erat paritura et mulier
peperit filium qui raptus est ad deum et mu-
lieri date sunt due ale quibus volaret in
desertum locum ubi alitur. Spiritualiter per istam
mulierem quandam subaudi animam penitentem
et est quia cum cognoscit se multis peccatis
gravatam esse quam sibi quasi anima videbatur que
prius applicabant dulcia et cum sit in proposito
cum anima inspirata divinis compuncta va-
dit incipit mundi delectamenta mala
et amara que prius iudicabat dulcia et amena
signum est quod iam concepit propositum bonum unde
in quodam sermone qualiter in quantum sic peni-
tens ut tibi amara sapiat mamma quod
ante dulce fuit in mente et quod te prius
oblectabat in corpore tunc te cruciat in corde
tunc bene in ... ad deum ...
igitur faciliter concepit bonum propositum. sed
ut dictum est opus bonum difficile pa-
ritur cum draco i. dyabolus presens a capi-
ta i. septem capitalia vicia et x cornua
i. x mandatorum inobediencia et suadet
delectacionem peccati et ostendit difficultatem penitencie
ut fetus anime pereatur et ipsa remaneat
sterilis in peccato. unde in quadam omelia
inquit nisi ... inique pectoris labitur suadet
adhuc ne peniteat ut confiteatur prius bene
et modicum in corde affirmat magnam peccatis
longinquum spacium vite promittit penitencie
suggerit ut sit in contemptum dei et si in despera-
cione inducit sed si mulier clamat ad deum vo-
ce cordis contricione oris confessione et vera satis-
faccione intencione rapitur filius eius ad deum
que pro minima oracione ut dicit ... quod
assare tua contemptum et ... propter ...
salutem et ut ad yras ... dantur anime due
ale amor dei et timor quibus alta contem-
placione celesti meditans et ... gehenna et in-
ferni considerans pascitur divina gracia in statu
vere penitencie.

Sed de secundo satisfaccionem restitucione et separacione quod

pro ... ... ut ... ...

recepit tum reddat sed cum tamen creditor quam
debitor libro suo ubi continentur quantum
ille debet recipere et quantum iste debet dare
ideo bonus creditor tamen ad solucionem prius
debet scribere inde debiti quantitatem et cum
solvere quantum debet aliquam possit continere
quod primo dictus retento totum debitum de
suo scripto facit. Creditor cum non sufficit ipso
complecum nisi plus accepit totum debitum
spiritualiter tamen sciamus tanta cum debitum
est cum hoc debitum super nos nostras et ad
obligamur ut quod quod sumus et possumus tamen
per cum est de in quodam sermone tamen mortalia
peccata omnia bona que fecisti in eo dyaboli
...tas cum sumus effecti et adiuvas te
obligas semper te ... tu si tu quod ante
prius reddas debebitur Cirographum quod
si peccata que commisisti dyabolo instigante con-
fitearis remittitur tibi culpa sed sume tamen
dum est ut ut reaccas ... ipsis sic cum
divina iusticia que commisisti quod equalit
... hoc totum ... te reddere aliquam retento ...
deo totum ... debitum ut ...
totum perfecte dolear deo de cor tunc sic
dolor et per singula peccata discurrens omnia peccata
legitime confitere et sic deo sacrificabis iustitie
sacrificium. Figura lenit ubi legimus quod cum
fiebat sacrificium ... vitulus decorabatur
et totus aqua ... et sic dein
ponebatur super altare et sacerdos manum tene-
bat super caput vituli et accenso igne sancto
succendebatur et fiebat sacrificium deo acceptum.
Spiritualiter hec servanda sunt in actu penitencie
cum volumus placidum sacrificium deo offerre
debet cum cor nostrum decolari i. denudari
ab omni captura et omni occupacione ... ex
clude et lotum tot aqua lacrimarum debet in dere
... dividi ... distincte varietates condicio-
nes et cordis intenciones et delectaciones hu-
ius in peccatis et hoc est vitulum sacrificium in
... dividere tunc cum sacerdos manum tenens
super caput peccatoris illum absolvit a poena
debiti obligacione et in cordis ... cessat cul-
pa ... attenditur ignis ... scilicet ... quod
deo carus et acceptus efficitur qui prius fuerat
odiosus unde Cyprianus in tractatu de ...
agenda si vis inspicias sacre delictum tuum
solvitur ut tibi ... ...
... ...

pullicitatem te provocat ad consuetudinem bonam
ergo denique habemus ergo in quibus sumus qui
delictis iniquitates meas et memor non ero
peccatorum Tu autem memor esto peccatorum
i nos ipsos puniri debere
prima Infantiam Nota prudentes et nobiles
bene considerant et attendunt ne filii eorum in
illo tempore mamillas sugant et nutriantur lacte
nam si ultra tempus debitum id fuerint
fient molles complexionis et debiles nec
valent adulti opera virilia exercere Post tempus
debitum ablactandi sunt etiam infanti cum
consueverunt consuevit nutrix ungere mamillas
sibi absinthio quod puer gustans lac ab
horreat propter maximam amaritudinem et non
petit ultimus lac sed transfert se ad ad cibum
vini est quod cibus ille congruit etati pueri
debet enim esse mollis in principio et debet in
dies assuefactionem attende adsertiones spiritus
per puerum lac suggentem subaudi suavitatem
deliciarum mundi debitum qua sicut lac nimis
tempore acceptum reddit hominem mollem in
operum et pigrum ad omnia fortia et ad opera pe
nitentie et quod penitens est aurum et cuius
boream tantum qua autem ut illam ad principium
mox indurat Unde dicitur super levitem omne g
vestitus ignis si corpus vel carnem solam
mutat et quam secuti mollitie et ingi deli
tias fluxum fecerit et impotentem necessaria
adversus spiritum et fortior illo efficitur quod si
fiat sine dubio in dicionem suam redactum
spiritum cogit suis legibus et vincit cogere obedire
Unde angelus habet amaritudinem et lac absi
nthium seculi dulcedinem deturbat in medietatibus
deportis et timore inferni Cogitet igitur et re
cogitet cor meum quid fecit et quid meruit
descendat in quo descendat ad viam tenebrosam
et opertam mortis caligine in miseria mea et
consideret que ibi exspectat secretorum animam
meam intendat et contempletur videat et p
turbetur quidem dicens quid nunc ipsi cum adivit
interna miserie et tenebrarum quid est quod
intuetur ubi nullus ordo sed sempiternus
horror inhabitat ve ve ve heu heu confusio
ululantium tumultus dolentium et stridor in
ordinatus dentium multitudo gementium ignis sul
phureus flamma tartarea caliginosa volu
mina [illegible] surgentia vide nos [illegible] [illegible]
igne vincentes [illegible] audiant et audiant
attendit quod tunc ignis ignitus tradit demones

tradentes frementes ardore frendentes furore cum
sit crudeles est horum qui sit voluerant in illos
o in manda tormenta iustitia moderata in ad
iustitiam dum inmoderata sentiunt nullus non
nullum remedium temptabit nos Ecce sed mag
deus quam separata peccatoribus et contemptoribus
tuis anima mea expavescit metus intra de
sit cor meum fundit sed absinthium ergo
cor nostrum sed tam anima gustet absinthium
nequam dulcia illa sapiunt mundi cum dicta
sed transfert se ad cibum fortiorem penitentie in quo dum
sibi spiritum invenit qui deus nimium dulcis
in celo cum angelis suis gaudium cum peccator
cor delectus mundi et carnis voluptatibus
aggreditur salutifera penitentie opera significat Genesis 21
legitur quod cum ablactaretur filius abrahe
ipse abraham magnum fecit convivium et magnam
ostendit letitiam cum amicis suis Spiritualiter
per abraham qui interpretatur pater multarum
gentium notatur Christus qui est genitor sui
pugne suus ysaac ablactatus est fidelis ap
tatus conversus qui est pro risus et gaudium
suum ut ipse de penitentibus dicit vos ipsi
estis gaudium meum et corona gaudii Unde grego
super evangelium omelia 34 pertractans illud luc 15 Gaudium
est angelis dei super uno peccatore penitentiam age
te sic ait magis maius de peccatore quasi
quem devoto stante gaudium fit in celo quia et dux
in prelio plus eum militem diligit qui post fugam
reversus hostem fortiter premit quam illum qui
numquam terga vertit et numquam aliquid fortiter
fecit Sic agricola terram illam amplius amat que
post spinas uberes fruges profert quam eam que
numquam spinas habuit et numquam fertilem messem producit
r Respice sed dicit [illegible]
Respiciendo rerum principium Nam inter
alia que sunt attendenda in electione aliarum
rerum sive bone sive male debet homo attendere
[illegible] et longitudinem seu brevitatem rei eli
gibilis Nam si bona res est que debet eligi
melior est si diutius habeatur et possideatur
quam si momentanea existat Si vero de malis
rebus oportet eligi unum mala eligenda est sed
[illegible] descendit desistat et quam diutius permanet
est peius dimittenda spiritualiter ex peccatoribus unum ex
istis eligere vel agere in mea puti penam [illegible]
brevem temporis in [illegible] vel in [illegible] in [illegible]
que permanet in eternum Ecce sapiens elector debet
potius velle quam pati modicum quam eterna subire

tortura figura est ubi posita clarone in manu
David potius elegit unum diem pestilencie quam
tres annos famem et inimicorum persecutionem.
Spiritualiter David hoc in loco figurat peccatorem
nunciaret enim propheta ob suam pompam propter
quam deus indignatus erat contra illum super
peccatum propter multitudinem et numeratam peccator
offendit deum et incurrit divinam iusticiam tunc
sibi datur ei electio ut aut sustineat in
penitencia tres penales dies scilicet contritionem con-
fessionem et satisfactionem aut deo petit portare
septem annos per quos subaudi tempus durum
in penitencia septenario numero totum volvitur tempus et tri-
bus ea eam. demonum persecutiones et tortura
sub hac cuius incomparabiliter melius est tres dies
penitencie hic elegere secundum augustinum in libro de cordis
ielium est in qualibet modica amaritudo in facientibus
quam etiam tormentum in inferioribus vel spectacula
ipsius mane et dies pertinerent Exodi vi Non
dum quod videtur remaneat vita est tuis ego
ius admodum vel ad penitencie iii accessus ad
finem ad quem spiritualiter tales in penitencia per
ressus cum in divina mente gratia hoc additur
deperato et procedit penitencie id est devotione infra
tertium est consummato penitencie agone per tertium adest
ne beatitudinis primum figura exodi in toto per
libro ubi legimus quod filii israhel ductu
moysi educti sunt de egypto primum rubri
viam et per ingressi sunt de loco ad locum per desertum
igne et nubis protectione et ingressi sunt terram
promissionis ducente eos iosue. Spiritualiter filii israhel
exeuntes de egypto sunt fideles recedentes
a peccato nam egyptus interpretantur tenebre per
peccatores namque involuti sunt tenebris sed luce
divina illuminati cognoscunt periculum et fugiunt
vel [illegible] in mora. dum nos gratia divinitus illuminat
et mente abscondita manifestat vel [illegible]
quos conductu moysi inde educti sunt nam
moyses famulus dei doctus a deo retulit
populo mandatum dei predicator divini ubi refert
fidelibus monita divina quibus plagis adversa
et pro eis cassus fit devulsa et in fusio gratie predicat
postmodum populus fidelis devotione conticium
in nube et igne scilicet in fide et karitate graditur
ad altitudinis carmina atque pastoris pervenit
ductu iosue id est christi qui introducit ad eternam promis-
sionis terre. Ergo per hos tres dies transeant omnes
penitencie id est fugientes peccati tenebras et ambulantes
lucis et obtineamus christi duce perveniantes ut
perveniamus ad gloriam christi in quadam homilia Gregorius
ad hec penitentiam ait fugite deinceps salomonis
et psallate animas vestras quia volate ad nubes

resurgam ut possitis desertis angustiis primam et infernalibus
tune gratiam et futuram gloriam spiritualiter spiritualiter

1\. Nomina tercii sunt regine.
Est 24 in civitate perfecta ubi est iusticie
habundancia necesse est claudi ille que
penitencie cum hora qua veniunt per bone ut
mercatores et alii boni peregrini intrare latro
nes vero et malefici ibi non possunt. dum mora
ad portas iuste excitentur capiuntur cum accusato-
ribus et capti puniuntur spiritualiter status penitencie
dicitur civitas pacis et iusticie et hoc est quia ex
penitencia iustificantur hoc et pectus constricta fugatur
tranquille anima quiescit eo quod non audet ap-
propinquare nec accedere fraudes noxae propter magis
custodiam et vigilem solicitudinem contrarium que
statum illas manifestat et pandit et ibi tro-
tum inestimabiles amicos et bonos inspirationes
nec introducunt et sic in regione sunt quos
habent hoc intus tuos nulli claudit nisi
ab ipso prohibetur ingressu nulli ianua aperitur
nisi per penitencie devocionem prius ad eius ubertate
sunt penitencie devocionem vero anime notantur Est beate in quibus deus
amicus notantur Et venite in quibus deus
adiunt omnes qui compositi sunt et a 2 figura
Apocalypsis 21 ubi legitur de quadam civitate que
versus omnem plagam est tres portas scilicet tres ad orien-
tem tres ad occidentem et ad aquilonem tres et tres ad
meridiem spiritualiter per hanc civitatem subaudi
ut dictum est statum penitencie tres vero porte ab omni
plaga posite sunt penitencie opera scilicet cordis contritio
oris et confessio operis satisfactio Sunt enim hec
porte ad orientem plagam ut illas intrent
adolescentes et adulti sunt ad plagam ut illas
intrent adolescentes et adulti sunt ad plagam
australem que dicitur humida et calida ut intrent
iuvenes strenui et fortes sunt ad plagam aqui-
lonem frigidam et siccam ut intrare possint
senes et antiqui deficientes iam ab humana
fortitudine et sunt ad plagam occidentalem
ubi iam claritas deficit ut intrent decrepiti
in quibus iam cecidit mentis potentia facultas et
per salutis aditus omnibus gentibus homini ne
quisquam causa ad divina vita vel de tribus pla-
gis seu a tribus regionibus aut dicitur deus ad
civitatem penitencie renovat. dicens et si in prima
vigilia non venit et super quibus sic dicit
per vigilias pueritia adolescentia et senectus
qui ergo in prima vigilia vigilat vult et custodiat ut
qui quarta carnalibus suis in penitencia reflexerit
adinvicem ut salute tunc vincetur angelus et qui

adiutam me mittit que non cingulae saltem
in structure respirat hec etc.

pena

c Et uxor tua sicut vitis habundans etc.

Necesse est autem ut quilibet confirmato
nem hominem considerare quanta habeat susti
nere et pati tam provisionem uxoris quam filiorum
educatione et multa sunt consideranda et di
versa circa matrimonium contrahenda nam post
factum penitere velle ridiculum esset etiam quia
incurreret cum penam legis et perpetuam con
fusionem. providenda autem ergo omnia ne post factum
inutiliter peniteat. Sapiens homo volens sibi
precium copulare uxorem prius cum debet cogi
tare qualiter illam valeat bono et communi
operibus enutrire perseverando et vita copulla in
continentia custodiendo. Alioquin incurreret legis
dei indignationem qui dixit non qui in
cepit sed qui perseveravit in finem hic salvus erit.
Sunt tamen aliqui ad pauca respicientes
qui audacter aggrediuntur penam sed gusta
ta aliquali amaritudine non attendentes penam
ima volunt dimortuum facere quod est ridiculum
et derisio divini mandati debent hec attendere
quod nos oportet per tribulationes multas intrare in regnum
dei intrare. Item si amara est pena habet
amaritudine dulcedo penam compensat. Sicut
ubi legimus quod cum Ioseph Mariam
virginem desponsasset et illam gravidam invenisset
ignorans divinum sacramentum voluit
clam ipsam dimittere sed angelica monitione
preventus non dimisit eam quod enim in ea na
tum est ait angelus de spiritu sancto est. Spiritus
et qua interpretatur mare amarum et maris stella
hec due conditiones congruunt pene est
enim pena corpori amara sed est lumen et splen
dor anime et plurimum maris magni dispri
mat velut stella maris portum eterne quietis
invenire docet. Ioseph enim interpretatur augmentum
augmentum et signat fidelem qui cupit
vita augere per culpam pene sed pene amaritu
dinem gustata transitur non considerata sed
solum cogitat Mariam gravidam quia tantum
fecunditatem pene cogitat ignorans mirabile
hoc sacramentum penitentie proponit dimortuum a penitentia
relinquere nequaquam vult eam tamen sortunata
uxor raro invenitur et tamen quam in nuptiis tradit
vix potest invenire qui non repellat eam et tamen
quod in ea natum est de spiritu sancto est per omnes
fecundando pene omnes difficultates laborum gratia
obtinet spiritus sancti. Tu ergo si vis esse Ioseph
id est si vis augmentari honore et coram gratia coram deo

et patiens angelis prefert noli timere accipere penam con
iugem tuam quia et si tibi dominus asserit omnia
fecundo et amaritudo eius dulcis medicina fructu
penitentiorum gustato iam super illos penam pagi sicut
amaritudo dulcedo pomi compensat pitula
maris hirco delectat dolore medicine mitigat
spes salutis considerate mulierem fugat mitem
penam agat qui vult etiam adherere bono
patrono et narrare pervenit qui ad palmam in
dulgentie meruerit pervenire

pena

m Vnde dictus est alep id est gutturna quod
magis cruciat leprosus est quia omnes
penus minus abhorret. Item vulgo dici con
suevit quod leprosus omnes homines vellet esse
leprosos ut nullus sibi lepram imperaret esse
leprosos spiritualiter lep assimulatur peccato co
est per infusionem aque super tincum hoc cum tinca
leprosum quadam corruptam pinguedine inter
carnem et cutem qua superficies cutis tota
redditur unctuosa ita quod aqua super cutem
effusa statim inde labitur et tamen neque quam
adherent dicitur in proposito contingit anime pecca
tori hoc cum super illam infundit predica
tionis aqua tota indelabitur vel remanet
nisi quia corrupta affectio dei ipsam nam
occupat ut nullum locum inveniat ibi
verbum dei. Iohannes enim verbo est verbum dei au
dit hic et. Item peccator similis inter alia que peccatum
ipsa multum affliguntur tamen videt bonos
et sanos vellent eum omnes malos esse ut quos
posset intueri eius providentiam abhorret le
prosum inspectionem sibi ipsi magis abhominatur
est tamen si considerat providentiam plenam sit
peccator et si animo aggravatur inspectionem
sue culpe severe parcens nullum affligitur quia
sic deus iuste ordinavit ut omne corruptum
ubi sit pena. Sed dicam quedam inter lepram
et lepram sic dicta est inter peccatum et peccatum. Nota
igitur quod sunt quatuor species lepre quarum prima
provenit ex corruptione sanguinis et dicitur elepha
tina ab elephante illo magno alii curata
hoc in flexibilia et provenit ex corruptione fle
matis et nominatur serpina ab hoc resspondit
venenoso et est valde nociva quia calidus
et malus est valde nota quod laborantis
habet varices demum dicitur hoc maculas ut serpens
alie et raro est quia quedam alie que dicitur
assimulativa et sequitur digestiva meliore dicitur
lus est nec per instrumentum assimulare vita
spiritus in porro. Item caro leprosa leprosi remanent

diversis coloribus maculata propter inmutacionem
[illegible] ut diversitatem et similitudinem. Tres sunt
ex corrupcione melancolie et dicitur vulpina
ab animali illo melancolico et astutissimo. Secunda
dicitur provenire ex corrupcione colere et dicitur
leonina ab illo animali fortissimo. Tercia
a serpente ultima postquam corpus corrumpit
ex vinculis sanari. Spiritualiter pellum que
dicitur elephantina significat superbiam que
provenit ex sanguine quia s. quibus gloriatur in sanguinis
et nobilitate maniter superbiens. Cum ob
puritate puritate et omnes simul. Origenes omelia super
super eos quod superbi vocantur ut Gen. decimo
[illegible] levatus oblitus est. Unde quod
pulchris serpentibus [illegible] fit et qualiter
[illegible] purgamenta despicat carne [illegible] con
[illegible] elephanti [illegible] inexplicabilia quasi
[illegible] [illegible] [illegible] per superbiam [illegible]
sunt in flexibili perseverans obstinacionem. Unde
[illegible] libro primo dicitur superbia que de
celo nata est sed velud inmemor per quam ma
[illegible] cadit ubi posita [illegible] non potuit
[illegible] species que dicitur [illegible] corrupcione provenit
[illegible] denotat invidiam [illegible] in tempus
[illegible] membra interiora et exteriora [illegible]
[illegible] in invidia primo [illegible] [illegible] [illegible]
corde et mente quia habent [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intulit in mundo ut primus [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] in libro [illegible]
[illegible] mundi oculos haberent [illegible]
[illegible] [illegible] facultatibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt gaudia tanti [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] similitudo [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] maculosus est
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolores
[illegible] quia invidus quod videt bona [illegible]
[illegible] [illegible] tormenta [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] lepra demaculata propter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dilectionis [illegible] [illegible]
[illegible] bonis [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] qui caritatem [illegible] proximorum bona sua [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit
in anima tercia species assimilatur avaricie [illegible] in me
lancolie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt et cor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] avariciam substancia dicitur [illegible] lepra vulpina
propter [illegible] multiplices dolositates. Nam
avarus astutus et fraudibus plenus est [illegible]
quod raro [illegible] [illegible] capi [illegible] [illegible]

cum eius [illegible] ut cum capta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] multis modis [illegible] capitur
[illegible] [illegible] [illegible] cum venatores et [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] plena [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subito
[illegible] [illegible] [illegible] et capitur. Spiritualiter
[illegible] in [illegible] [illegible] aliqui predicatores [illegible]
[illegible] [illegible] est quia lingua [illegible] medicina
[illegible] est [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]
predicator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa et fugiunt [illegible] et [illegible]
[illegible] quia in mundo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] demones et [illegible] temptaciones [illegible]
anima [illegible] [illegible] isti [illegible] vulpem
[illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non valent quia [illegible] aliquando
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquali [illegible]
infirmitate [illegible] [illegible] [illegible] fugit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] venatores s. demones
[illegible] [illegible] [illegible] ut cadant [illegible]
[illegible] vel [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] capitur [illegible] [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] est in [illegible] [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] multitudo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et anima in [illegible] est [illegible] [illegible] et
ultima species lepre assimilatur [illegible] propter [illegible]
[illegible] animalis [illegible] [illegible] a quo de
nominatur provenit cum ex corrupcione [illegible]
[illegible] cum si non [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] correctione [illegible]
[illegible] non ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible]
dilectione et odio [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] sicut dicit [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corrigitur nam [illegible] [illegible] [illegible] debet
attendetur sub [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] facile repellere quasi [illegible]
[illegible] et si [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] lepra [illegible] si vero
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod est [illegible] malorum ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]

et tunc sic commissa non curanda est id est ante occupatam aliquam corpus et animam corrumpit Augustinus in quadam epistola Sicut acci-dens corrumpit vas si diu ibi fuerit sic vitium corrumpit cor si in illo diu manserit Secundo notandum quod peccata lepre assimilantur que sicut omnia curantur et purgantur primo figuratum legitur ubi legitur quod leprosus sanando radebatur caput supercilia et barba deinde lotis vestibus eius introducebatur castra ut offerret sacrificium Spiritualiter peccator debet deponere per confessionem opera mortua que capillos notantur et hoc est tribus gradibus scilicet corde ore et opere debet lavare lavatione conscientiam suam ultro debet offerre satisfactionem sacrificium introductus in castra sanctorum consortium Nam si sic peccator primam agat sanationem integram consequitur etiam a quocumque languore si fuerit mortalis Unde Augustinus in libro de penitentia penitentia inquit languores curat leprosos mundat mortuos suscitat sanitatem auget gratiam conservat claudis gressum surdis auditum restituit visum vitia fugat demones exornat mentem et corroborat

pnia c N armis fortium superatus est et in fine captus non debet statim reddere se captum pluribus vicibus primo ictu recepto sed potius viriliter dimicare iudicans vel spem aliquam obtinere bonam vivi debet suis quoque presidiis freti agat adhuc potest ut cor resistere quod necesse quam possit si reddet se captum Spiritualiter cum peccata inciderit maxime in [illegible] adeo imperiose et fortiter quia voluntas per consensum cadit ad exercitationem operis mali vulnerantur corporis sensus et subiti-untur et quia vires anime videlicet latent ut remanet incolume Sed ipse homo non debet fidelis velle captivari adhuc et sine legali multiplicitate culpe Sed debet se vindicare scilicet generali confessioni et satisfactioni et dimicando viriliter superare inimicos et amicos scilicet virtutes anime recuperare Figuratum Genesis ubi legimus quod quatuor reges congregati invaserunt Loth nepotem Abrahe et ceperunt ipsum tollentes spolia eius et captivum ducebant cum tota familia sua Abraham vero congregatis 300 vernaculis quos secum fecerat ab infantia nutritis persecutus est quatuor reges percutiens ipsos et cetera super

liberavit fratrem familiam et spolia eius Spiritualiter quatuor reges sunt sensibiles appetitus inordinati et quia qui in regnum corporis [illegible] in ea dentes ipsum et omnis corporis sensus captivant despoliantes a bonitatibus puritate et honestate Abraham vero ipsum ut sic non de fratris sui perditione [illegible] quamdiu cum valet spiritus si corporales sensus diabolus possidet debet igitur assumere 300 vernaculos id est tres gradus nominatos superius scilicet contritionem confessionem et satisfactionem hii cum simul tantum assidue apud nos semper presto sint nutrire hominem contra vitia spiritum roborando ergo numquam debet homo [illegible] quantumcumque in peccatum cadat ut dictum est quod vel prima cadit etiam post lapsum obtinebit victoriam Unde [illegible] monachum non est inquit gloriosum cadere luctantem sed iacere deiectum Non est periculosum in prelio vulnerari sed post vulnus acceptum desperatione curandi medelam vulneris denegare Sepe etiam videmus athletas post frequentes lapsus et deiectiones plurimas victas [illegible] fortem fuisse et iniisse victores

c Cogitavi vias meas et converti pedes meos in testimonia tua [illegible] decima [illegible] quarta et ultima species lepre assimilatur et per impetum [illegible] fortissimi scilicet leonis a quo denominatur [illegible] ut cum [illegible] colore [illegible] non recedit Non est quia [illegible] est in [illegible] [illegible] et voluit peccare Sed cum [illegible] corrumpitur quis relicta correctione [illegible] [illegible] non est [illegible] corruptio cum [illegible] [illegible] et odio [illegible] ut Augustinus dicit Sed [illegible] in [illegible] sit de [illegible] 20 [illegible] Si [illegible] quod [illegible] [illegible] continue cogitat per quas vias [illegible] possit [illegible] amicas [illegible] quod [illegible] illi adhuc ut [illegible] possit Spiritualiter peccator [illegible] est de terra [illegible] scilicet de [illegible] [illegible] et [illegible] summa cum diligentia [illegible] assidue vias per quas possit redire ad statum divine gratie [illegible] per nos dei [illegible] via cum qua [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] redire [illegible] via [illegible] [illegible] [illegible] est consideratio mortis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] vero [illegible] 20 [illegible] ultimum scilicet [illegible] [illegible] et misericordia que nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et ubi legimus quod cum vellet [illegible]

reparare ierusalem destructa venit nocte ad portam vallis et ante fontem draconis et stercoris et ibi considerauit murum ciuitatis dissipatum et portas eius combustas. Iterum deinde transiit ad portam fontis. Spiritualiter que (?) nocturnus ... pater vocatus (?) ... homo ... ut deum ... in ... Sed ut dictum sunt homo in ... Igitur cum vult ad illam ... prima que vocata est porta vallis per quam subaudi mortis memoriam. Nam mors quedam est porta per quam non ascenditur ad celum vel descenditur ad infernum sicut quo ad ipsius descendat aliquis homo ad purgatorium. Sed in veniendo ad fontem draconis quam debet considerare tormenta gehenne in quibus draco ille et serpens vetus antiquus qui diabolus est in illo tam horribili. Et obscuro lacu. Secundo debet peruenire ad portam stercoris per quam notatur diuina confessio. Ista enim est vera porta qua purgatur anima contrita prima quia fetida et immunda extra mittimus cum nostra confitemur peccata. Sed intrans portam ... necesse est considerare murum destructum. Nota quod murus anime est duplex scilicet exterior et interior. Secundo dicitur murus et ante ... exterior murus ... interior vero est ipsa ratio. Porte autem ... sunt tres scilicet memoria intelligentia et voluntas. Igitur homo ... confessionem ... debet considerare qualiter destructus est murus exterior ut oculi ... lingua ... aures audiendo mala et vana manus agentes mala. Item considerandum est qualiter murus interior sit destructus et que commissa sunt per memoriam intelligentiam et voluntatem. Et hec omnia confitendo reparare postremo ... ad portam fontis ... satisfaciendum ... Nota quod in ... consueuit ... pedagium esse ... spiritualiter satisfaciendo ... confessione ... inestimabilis doloris ... liberet ... quod ... dicitur Augustinus ... habundantia ... agni paschalis ... confessionem ... ego vero sum ... ego vero sum resurrexio Ego vir sum rex Ego nos ... suscitabo per (?) ... meam. Hec Augustinus.

6 Ibit et inebriatus est. Genesis. Solent diuersa vina mixta simul bibentes sepe inebriari. Augustinus quoniam vinum spirituale penitencie componitur multiplici mixtura. Nam ibi est vinum potens scilicet lacrimarum. Ibi est vinum rubeum scilicet rubor confessionis. Et ibi est vinum dulce scilicet opera vite (?) per satisfactionem. Hanc vero mixturam Christus adeo bibit libenter ut mox ... amore inebriata et omni offensionum iniurie oblitus ut aliud nisi indulgenciam ... et venie ... Genesis ubi legimus pincernam pharaonis vidisse sompnium quod scilicet vite vna tres ... et paulatim in ... et producebant gemmas post flores ... maturescentes. ... calicem regis. Et dabat illi bibere. Quod quidem sompnium exponens Ioseph dixit pincerne quod post tres dies recordaretur rex ministerii illius et restitueret eum in gradum pristinum. Spiritualiter per tres propagines ... subaudi tres partes ... in anima primo ... conceptum. Secundo ... consensum ... opus. Hanc gustans rex ... et iniurie ... oblitus ... diebus restituit ... pristinum ... scilicet ... ... Sed tu ... Hec ... tibi deus Christus ... restituet beatitudini ... Sed quia ... sanguine suo fuerat. Item utilitas penitencie ... bono penitencia est mediatrix ... Per quam peccatores ... per quam deo ... que non ... Hec ysydorus.

pena

7 Tria sunt que ... sunt ... principaliter ... ... Que ... sunt ... ... pena ... ... pena ... ... per ... Iohannes ... Pena autem ... est quia confessio contritio et satisfactio ut ... dictum est

et sic tria bona conmittuntur homo sed h(ec) addere quarto
quod introducit felicitati s(cilicet) perseverantia laborum
peractus esse et ad terminum perueniri non posset
quia qui non incipit sed qui perseuerauerit
saluus erit figura Leuitici 19 ubi legitur quod
fructus sanctificabantur qui nascebantur
quarto anno spiritualiter fructus sunt nostra
opera ex quibus cognoscimini nos ubi sumus ar
bores producentes ut tunc dicitur radix igitur
fructus primi anni est cordis contricio est primi
et preciosissimi fructus eius quia lacrime ultime
sunt in conspectu dei sapide lacrime penite
cium fructus anni 2i est oris confessio qua
arbor fundatur et vires manifestat per suam
fecunditatem post confessionem et dolorem
indiuisti fructus autem 3ii anni est satisfactio
per quam opera ipsi resumit et dilectissime in con
spectu dei et fructus ubi quarti anni est ipsa
perseuerantia a qua omnis fructus perfecte
dulcorem recipit sine qua omnia sunt insipida
omnia sunt frustra et omnia sine fructu
ideo quarta est quod introducit felicitati gregorius s. inaniter
in transitu bonum agitur si ante uite terminum
deseratur quia frustra uelociter currit qui prius
quam ad metas uenerit deficit

perseuerantia

Secunda uestimentum tuum et perfecte
c uite. Attamen non quam duos partes uesti
menti uiri parte non solum sumunt soli
tudinem in talare sed inhabitu ut fore uesti
mentum quia seruant latitudinem longitudinem et
que formam decorant spiritualiter xpistus uenit
in dominice formam nostram et factus est nobis
socius per omnia similis et in tamen sed non in
culpa b Si uolumus illi assimulari apperi
amus habitum uestimenti eius quia non
solum dilatatus fuit per multa bona opera
etiam in quibus constant perseuerantur in longitu
dinem uite figura apocalypsis libri iohannis uidit
in medio septem candelabrorum aureorum similem
filio hominis ueste talari succinctum xpistus
est qui singulariter uestitu differt ab aliis homi
nibus quia quilibet homo dumtaxat xpisto excepto
est filius hominis septem uero candelabra aurea
s(cilicet) septem opera uite que sunt lumina ante uos deo
ascendit igitur qui in medio septem dictorum
operum consistit preciosus talaris similis uero
sic xpistus filio hominis qui pertingens se
uenerit non ministrari sed ministrare et animam
suam dare pro multis unum si singularis
societas cum illo queratur habere necesse est
uestri ponderis quo dicitur uestimentum usque ad

thalos attingens quia opus est ut in medio dum
usque in finem perseuerauerimus apostolus Esto fidelis
usque ad mortem et dabo tibi coronam uite ipse cum in dei
forma sit factus est obediens usque ad mortem
Ergo si tu eternam uictoriam obtinere et stipendi
um fidelis consummare cursum tuum perseuerantiam
uestram quam xpistus ipse qui uoluit alioqui
xpisti societate carebit unde bernardus in
quadam epistola perseuerantia unica summi regis
filia summi regis finis uirtutum consummacio
et uirtus sine qua nemo uidebit deum

Perseuerantia

c Debet homo ad opus suum et ad operatio
nem suam usque ad uesperam per spiritum
in sullo usque ad applicationem perseuerantie ...
fortis nam et si homo imperitus primum hostes
semel bis uel ter et in fine terga uertens fugam
inierit satius fuisset illi non intrasse
bellum spiritualiter intrans campum prelii
ad certandum pro xpisto non debet fugere terga dans
de campo quousque sit firmata uictoria quia
sic tunc campus relinquitur s. pugnare Tunc
cum potest dimus quousque spolia recolligere et
tunc triumpho ad propria remeare nisi igitur per
seuerat usque ad mortem non accipiet coronam
uite secreta cum uictoria de corona uirtutum
figura 1 regum 14 Ionathas contra philisteos deus
usque ad uesperam in tanto labore et sudore per
se defecerunt oculi eius sed in mucro et gustato
melle uisum recepit spiritualiter per Ionatham
qui interpretatur columbe pulchra subaudi per
uirtutem pura cademque dimittat sed fortiter
superando exercitum philisteorum in uincendo de
mones et eorum temptationes sustinendo et etiam
multas liberando in frigore et fame in vigiliis
et aliis multis calamitatibus usque ad uesperam
s(cilicet) usque ad mortem sed post mortem perfecte ad
requiem intrauit ubi gustata diuina dulcedine
illuminantur oculi eius melius s(cilicet) et animi ad
uidendum deum sicut est perseuerantia ergo
que hominem ducit et que uirtutes consum
mat quibus homo et miles palmam acquirit
uictorie bernardus in quadam epistola et absque perseuerantia
nec pugna uictoriam nec palmam uictor
consequitur uigor est uirtutum mediatrix ad premium
soror constantie patientie filia amica pacis
amicitiarum nodus unanimitatis uinculum sanct
propugnaculum tolle perseuerantiam nec obsequium mercedem
habet nec beneficium gratiam nec laudem fortitudo solace mi ...
deo et pro uero homine ... directe dico qui

perseverant usque ipsum subiciat
Inspectum inimicorum ut timentis asserit
quidam adeo sunt inexperti et inconsueti
bello quod si audiant vociferantes inimicos
et super se feroces impetuose venientes videant
et de se ipsis videant aliquos vulnerari statim
fugam arripit quod si aliquis audacter remane-
ret et instanter starent hostes triumphaliter
superarent Nam cum dubia aliquando etiam debiles
sed ita artificiose sciunt aggredi inimicos et plu-
res personant clamores quam arma sed si reperiunt
resistentes viriliter statim desistunt Spiritua-
liter adeo sunt aliqui fori dolosi ut timidi dum
sunt in tempore pacis et videntur sibi aliquid pro-
dixisse bellum quod statim terga vertunt nec stant
amplius resumptis viribus contra dyabolum Dum
tamen non enim advertunt quod humanum est pecca-
re et quod non est homo qui non peccet Sed quia
ad diem cadit iustus Sed sicut videtur dyabolum
super se venisse et aliquas vires penitus vulneris
se adeo inferri sunt et arma confessionis
nesciunt habere [illegible] et in bello perseverare
Nam si aliquis percuciat nos dyabolus peccati impetu
ut in nobis faciat [illegible] vel humilitatem [illegible]
castitatem non debemus terga vertere desperantes
nam sepe homo postquam peccavit ut penitens
[illegible] perseverans fugat dyabolum quam ante peccatum
figuratur [illegible] ubi legimus quod cum Jacob [illegible]
dixisset filios Emor in [illegible] ipsi filii Emor
impetum fecerunt super [illegible] Jacob et [illegible]
[illegible] et quosdam alios Sed [illegible]
David ad Jacob non inquit desinas quia
varius est eventus belli [illegible] Ille
vero perseverans finaliter obtinuit et devastavit
civitatem hostium et destruxit ydola Spiritua-
liter per Jacob qui interpretatur dux [illegible] dei [illegible]
subaudi penitentem qui est dux virtutum bonorum
operacionum [illegible] inducens [illegible]
[illegible] qui interpretatur [illegible]
notatur [illegible] in [illegible]
et [illegible] nulla remanet
[illegible] confortans [illegible]
[illegible] magnas [illegible]
[illegible] superat dyabolum et peccata
et ydola simul cum civitatem destruit anima
[illegible] omnes eius inimicos et [illegible]
[illegible] non debet desistere si aliquis
[illegible] potius [illegible] perseverare et vincere
Nam [illegible] dyabolus super nos [illegible]

temptacionibus si [illegible] nostrum ponamus [illegible]
et perseverantes [illegible] victores
efficimur [illegible] Augustinus [illegible] Et honores [illegible]
donabit [illegible] victoriam [illegible]
[illegible] Non [illegible] hostium turba non
bellancium forma [illegible] fulgens [illegible] ar-
matura golyam magnum et robustum armis
terribilem ingenti turba [illegible] solus
[illegible] lapide [illegible]
[illegible] philistinorum [illegible] atque fugavit [illegible]

[illegible] et insipien- Predica
tibus debitor sum [illegible] non datur
[illegible] omnibus et [illegible] quia non
sunt eiusdem nature et complexionis [illegible]
[illegible] in modum rei recipientis omnia
debent dari Sed quod recipiens natum est
recipere [illegible] Spiritualiter predicator est
distributor et dispensator spiritualis cibi scilicet sacre
scripture [illegible] illam multitudine [illegible]
reficere dixit apostolus date vos illis manducare
Nam [illegible] predicatoribus precipit
dominus ut cibum spiritualem sacre scripture expo-
nentes et velud panem frangentes apponant
populo dei indigenti et esurienti [illegible]
[illegible] pueri petierunt panem et non
erat qui frangeret eis Sed debet unusquisque
attendere conditiones audiencium [illegible]
et in facultate audiencium [illegible] ut
ita [illegible] subtilia [illegible] quod
simplices [illegible] non possunt non [illegible] in
[illegible] sunt [illegible]
Non [illegible] debet predicator [illegible]
[illegible] debet predicare [illegible]
[illegible] cognoscit figuratur [illegible] legimus
quod Laban apposuit camelis et [illegible]
paleas et fenum hominibus vero panem Spiritua-
liter per Laban [illegible] subaudi predicatorem et
interpretatur candidatus Candidus enim debet
esse predicator [illegible] splendore [illegible]
bone vite [illegible] predicatori
[illegible] posita ut ipsi [illegible] quos
loquendo [illegible] Est etiam Laban
[illegible] que interpretatur [illegible] que dicitur
esse predicantis [illegible] patientes [illegible]
ut [illegible] predicator debet apponere
[illegible] fenum et paleas [illegible] exposi-
tiones [illegible] grossa-
[illegible] conformes ut capere possunt ut

illis refecti suscipere ac proficere hominibus nec de
bet dare panem qui tibicinus est quod prouectis
ac acute intelligentibus debet subtilia predi
care ut sit solucio debitum quos sapientibus
et simplicibus date tenetur. Si non indistincte
tibicinum erit subtile omnibus uniformiter
apponet. Cum non omnes sunt eiusdem fa
cultatis quosdam confundet potius quam instru
eret. Unde Gregorius in Moralibus et in pastorali sic ait
Ut longe inquit ante nos reuerende memorie
Gregorius Nazarenus docuit non una et eadem
exhortatio cunctis congruit quia nec cunctos
morum qualitas astringit. Sepe namque aliis offe
dunt et lenius sibillus equos mitigat qui
catulos instigatur et incitamentum quod
quiuit modum sanat alterius uirus ingerit
Et panis qui uitam fortium roborat paruulorum
uitam necat. Pro qualitate ergo audientium for
ri debet sermo doctorum ut ad singulos con
gruat et tamen a communi edificationis arte num
quam recedat. Hec Gregorius

predicatio [O]bmutui et silui pro spiritu sic ex
debet qui uult loqui quod uestie
[illegible] sileat tacere quia non capitur in
uerbo indisciplinatus. Ideo docet ille Sapiens
an inquam quam loquaris disce. Spiritualiter
omnis homo quilibet loquens sic tum debet
loqui uerba sacre scripture. Augustinus dicit nisi gratia
spiritus sancti illustretur. Unde Gregorius homilia xxx in moli
In uanum inquit laborat lingua predicatoris
et exterius non assit gratia et intus saluatoris in
plorandum est igitur diuina gratia quam predicans
sic signatur Luce j dixit angelus Zacharie
eris tacens donec puer natus sit. Puer
qui nasciturus erat fuit Johannes baptista. Spiritualiter
Zacharia qui interpretatur domini memor et bene
denotat uerbi dei predicatorem qui oblitus mundano
rum solius dei et que eius sunt memor
debet esse. Igitur dicitur tace usque adortum
Johannes qui interpretatur gratia quia predicator
penitus silere debet usque adortam prima in ipso
gratia spiritus sancti descendebat. Unde Augustinus omne
et G super [illegible] ad exponendam inquirit
tantam scripturam non est humani generis ratio
intendimus sed spiritibus oratoribus addiscimus
retinendum ut per uerbi dei et uerbum impe
tione oris ut possimus considerare mirabi
lia de lege tua etc.

predicatio [C]lamate tuba inquam nec est sufficiens
ad clamorem actionis quia non sic unus
in tubatur solus semper continuat quia
non potest flatum sine intermissione sustine

re cum ipsum respirare et tunc antubatione desistere
et non unde sonum continuat quia que uno
... alius sufflat. Spiritualiter perturbatum sub
audi predicationem. Unde Dominus per Ysa. Clama
ne cesses quasi tuba exalta uocem tuam. Secundum
dum quod tuba sola modicum prodest quia sola
uox predicantis statim intenditur nisi solus bene
committetur. Unde ille homo omnes solus super Ezechiel
Secundus dulcedine non his que mentis probe
conscientiam remordet. Ideo necesse est ut qui
uerba dei loquitur plus studeat qualiter uiuat
et post extra colligat que et qualiter sic dicit
... signatur Numeri ubi legimus precepisse dominum
Moysi ut faceret sibi duas tubas argenteas
ductiles et dicit intelligitur ibidem quod filii Is
rael quibus tubis utebantur ad quatuor scilicet ad conuocandum
admonendum castra ad bella et ad festa spiritualiter
per has duas tubas argenteas subaudi scilicet duo
predicatores qui debent fulgere lucida sapientia et
bona debent etiam esse ductiles per mansuetudi
nem et karitatem ut flectantur et consonentur
omni indignatione compatientes omnibus infirmis
Ideo Paulus apostolus tuba perfecta fuit qui
flectebatur per compassionem karitatis ad omnes
et dicebat quis infirmatur et ego non uror
scandalizatur et ego non uror. Ideo omnibus
omnia ait ut omnes saluos faceret. Debet igitur
hec tuba ad quatuor deseruire quia non predicans
debet uocare multitudinem depertis ad penitentiam
derelinquat impius uiam suam et uir iniquus
cogitationes reuertatur ad Dominum. Et debent
tubas clangere admonenda castra id est demonstrare
aduentum et illa ponere passionem in celis apostoli
fugere de medio Babilonis. Tertio
debent hee tube confortare fideles ad bella
dicam et estote fortes in bello et ultimo debent
prouocare ad festa scilicet sabbatorum id est ad requiem celestem
glorie propter hec est requies mea in seculum seculi. Igitur
omnia predicatores docendo exterius docendo
exterius per uerba internis principum et rectam sitiencium
et audientes illuminat et auctorum adiutores gaudio
omne. 3. super Ezechiel vita inquit sed predicatur
et ardet ardet desideriis sonat uerbo cum quod ardet
est predicatio accensa sed decidenti et sic similiter
predicatur quia de eorum exorbitationibus uerba
flammantia ad aures audientium procedunt. Iste ergo
predicator uerba similiter appellata sunt quia eos quos
in corde tangere intendunt etc.

predicatio [P]lantauerat eum Dominus Deus paradisum Genesis 2o predi
agricola uitam plantare in suo uiridario diuersas arbores

ut pro diversitatem et qualitatem temporum et personarum
diversos fructus recipiant. Spiritualiter dans intellectum
predicantis doctor preparam spiritualem ut secundum va
rietatem personarum et temporum ipse predicator possit audien
tibus verba utilia et conformia predicare. Quidam enim
aliqui movendi sunt blanditiis, alii vero mone
di sunt et reducendi minis, alioquin non emendantur.
Ergo aliquando blanda aliquando aspera debet predicator
secundum varietatem generum vel diversitatem predicare. Figura huius ubi
legimus quod in paradiso erat lignum scientie boni et
mali. Spiritualiter subaudi per paradisum predicatorem
ubi dei per quem nobis eterne vite verba mittuntur.
Cant. Emissiones tue paradisus. Tunc enim paradisus
producit lignum scientie boni et mali quando predicator
regnum dei promittit bonis et quando malis suppli
cium inferni proponit. Hii igitur fructus sunt
posito dei utiles qui de paradiso, ut dictum est, ore predi
catoris carpi debent quia tunc temporum eterna quando
ad nostram memoriam reducuntur supplicia. Unde
[illegible] in quadam epistola [illegible] super [illegible] et in [illegible]
nominis. Per [illegible] que dei sunt intelligentes
que mundi sunt prudentes que inferni sunt perfecte
horrentes superna appetentes quam vana sunt con
tempnentes. Hec Gregorius.

F ructuum afferatis et fructus vestri mane
at. Nota ut terra ingiter fructum produ
cet. Unde primitus quod planta ipse ipso
semina retinet. Dico planta semina quia alie
plante sunt que sunt colligunt fructum sicut
frumentum et alia blanda nisi cum semen in ipso
remanet non nascetur amplius. Spiritualiter per
hos fructus subaudi doctrinam predicatoris per
semen cuius mentem sicut hoc non permanet deus
fructus nisi fructus semen quod per modum semi
nis non permanet in auditoribus predicationis
devotio et utilitas nisi semen vite lucidum
predicatore predicat. Figura huius Genesis primo: Dixit Dominus
producat terra ligna pomifera et faciat fructum
cuius semen in semet ipso permaneat. Spiritualiter
per ligna pomifera subaudi peccatores qui humore
gratie sancte scripture suscepto poma odorifera
bone vite fama et sapida predicationis dulce
dine predicantis proferunt bone vite semina que
in fructibus remaneant ut fructus bonos per
germinando faciant. Unde libro vi moralium: Ille itaque
uberes fructus predicationis colligit qui semina
bone operationis premittit. Nam loquendi auctoritas
perditur quando vox ope non adiuvatur.

L audate eum per [illegible] in psalterio et cythara.
Cythara nam corpus quod dulce audiri melo
diam concinat conforta vitam predest

quibusdam in finibus homines [illegible] quia cythara [illegible]
nus sompnum aliquem inducit et in quibus [illegible] et
vigilant dormientes. Spiritualiter per cytharam intellige predicator
et hoc est quia tangens cytharam animum predicator in [illegible]
dulcem facit et concordat nervos, ultimos [illegible]
sic predicator aliquando dulcia loquitur nar
rando de mansionem et regnum celeste et gaudia aliqu
ando [illegible] per vim facit verum eterna supplicia reducendo
ad memoriam. Concordant cum [illegible] nervos
[illegible] nervus quorum dulcis melodie animo
peccatores revocant a sompno mortis
et inducit ad requirenda aeterne vite quietem.
Figura huius primo Regum 16 ubi legimus quod Saul a spiritu ma
ligno vexatus audiens David cytharizantem
adiuvabatur et quiescebatur. Spiritualiter
hec dupliciter intelligi quia manus fortis et
vultu desiderabilis. Ideo hic per David dicitur
dei predicator qui ut dictum est placido vultu
desiderabilis peccatores notat. Ad vestram
[illegible] exprimendo aliquando inducit illos
in manum fortissimam eterna supplicia memora
do. Per Saul qui interpretatur abutentes usura
peccator qui abutitur gratia sibi data. Cum igitur
peccator cytharam predicatoris audit invitantem
et blandientem timens fugit per penitentiam confitendo
querit conjungi Christo et sic demonibus diu liberatur.
Bonus huius cytharizare vel facere scripture si hic
apud diversitate tangentur ut tam fructuose corde
audientium percipitur. Unde dicto victore libro
primo de arte ut inflammat mentem dulcis sermo
ut audiens fuerit ut ita vite ab amore mundi
separat ut sit animi contra temptationes roborat
ut ita homines excitat et adiuvat ad hunc
opus et ad omnem laborem ut [illegible] pdicat°

V os estis sal terre. Augustinus [illegible] inde
quod cibus aptus sali si non sale
careat ut valet Job: Comedo quis poterit
comedere quod non est sale conditum. Dei vero
in salis in [illegible] ponitur etiam in Levitico.
Spiritualiter dum ubi sal terre notum hic angeli
in omne sal inquit appellantur [illegible] per
ipsos vilissimum homini conditur genus [illegible]
porcos uero apostoli predicatores dum ubi sunt quia
sua doctrina mentes secularium conduntur.
Cum igitur omnia debeant modeste et cum
debitam mensuram fieri ipsi debent diligenter
attendere ut sermones suos quibus debent
corda audientium condiri et non sapida sed
et mensura debita temperantur. Figura Levitici

ubi legitur quod in omni sacrificio ponebatur
sal et hoc erat propter dubio in debita proportione
Spiritualiter cor humanum dicitur esse intellectus
seu animal sacrificium deo offerendi Sacerdos vero
offerens est predicator verbi dei ubi qui cor vinc-
tando peccatis vinculis illud vivificat et corpus
deo sapidum reddit ubi sacre scripture illud
quod ex sale condit sed ut dictum est debet con-
diri debita proportione Nam cum carnes sacrificii
quantitatem apponebatur plus et minus de
sale sicut secundum capacitatem audientium
datur sermo predicandum et quo adiungitur et quo
adequale ne prolixitate sermonis vel forte in
nimia subtilitate aggravari sapor et dulcedo cor-
dium fastidium et amaritudo tamen fastidium
et amaritudo bene per contrarium sermonis
homo quidam erat dives sicut ait dominus
quidem ciborum sal salubrior condimentum
Si non desit mensura aliquando si sine modo
est et ipsum sit et quod salice predicat amaricat
cui venenum est inimicus quod prestat con-
dire mensurare si qui in nobili est sic sit tunc
ac dat saporem intellectum sit prudentia
generat cor dilatat auget ingenium matur-
danda audienda componit sicut sibi dulci-
sicut degustantibus suavissimum plene ele-
mentis sicut quod ore profert in amaro hec
primum ut sic vobis carnis sensibus in-
sensibus confringenda nostra quos vitalem
cibum donum pastum celestem sapore vio-
let sed tantissima ubi sollicite custodia sumpserat

v Encum aspidem sublabijs eorum prosequitur

effectum quod serpens sine aspis tempe-
ratus copulatur murene que est piscis
quidam sed quia aspis est serpens venenosus
sine valde murena illi non copulatur
nisi prius venenum deponat quod et facit sed
post copulam resumit venenum de terra iuxta
posita Spiritualiter passidem qui sua fictus
adventum in tantam clericum elatus ad prela-
cionem anhelans vite et quasi suum
se prelet adventum ad dictus dicitur ame quo
virtutem et humilis corde sic in dictum prelatio
non quasi prelaturam equitate vado venenum
deponit prediant aut punitentes sanctitatem
et iustitiam si promoveat ad cathedram sed adep-
tus quod fraudulent cupiebat ubi presumptionem
venena deterior est quam prius et tunc apparet
quod in effectibus quod castas ac sollicitas vero
ab equitas sicut dupliciter in equitas sancte et cetera

ubi legimus quod postquam absolon fratrem suum
interfecerat et fugit a patre reversus in Jerusalem et
sedebat in porta et placitas per quas veniebant
habentes causas ad regem atque clamans dice-
bat O quis me regem faciat ut faciam iudi-
cium et iustitiam istis qui non inveniunt qui
eis iustitiam faciat et osculabatur cum
verbis similans malitiam cordialem obten-
to vero intergno persecutus est patrem et sic ut
perhibenda conmisit Spiritualiter absolon interpre-
tatur amaritudo et bene denotat clericum ad prelaturam
tota affectione aspirantem qui semper est in magna
amaritudine quousque valeat quem prius cupit
obtinere sacrendo praeuentus dicit quia suo pius
exemplo proximos et fratres occidit igitur
hic fratrem ypocrisis gestum informans eleccio-
nis fratrem et proprietates ubi in morsu subdolo per
res et promptiores ubi in morsu subdolo pro-
mittens magna et mirabilia que nunquam
obtinere intendit et prophetas provectas probus
et prio quolibet pro conatur ad nisi regnum
sed adeptus deterior efficitur quam prius et expellit
cum patrem scilicet christum et doctrinam eius disimulans
regni sui bonos deprimit malos promovet
permaxime elicit sacra vendit et omnia mala facit
esse igitur quam bene vicium facta sanctitas
nunc pauperrimam malitia quod latebat
in ipsimus mediam proposuit in sublimius pro
sperans in quodam sermone quod dicit dignita-
tem adeptum sicut condabiles exponitur
sed super candelabrum esse constitui lucem
in tenebras et famam in faciem quoniam me
locus quod plerumque adhuc latet submodio
quam quod in fama candelabrum ascendisse
adhuc cum turpitudo eorum subpauperum extra
latet nisi cum dignitas divulgasset

m Ediator dei et hominis medius debet esse per
super extremos nam ubi causa medium
inter album et nigrum dicitur esse palidum
medium inter calidum et frigidum dicitur et tepi-
dum et prima decalis capitulo medium inter ex-
tremos quia quod contra participat exponitur ex
ambobus et comparatum vim extremos te-
nemur quoddam altitudo extremi Spiritualiter prelatus
dicitur esse medium sine mediator dei et sub-
ditorum ut sic turpis addam medius prelato abire
subditi prima et doctrina eius prelati debet etiam
super nam extremas quod et debet esse medius ipsius et
regendus tam deo quam per deo erga vindictam de subditis
sed pro dictorum iam suscipit vel sepe corpus domini
interpellare deprecans qualiter pro eorum indulgencia
Cum autem prelatum subditorum priva dividet exigit
vindictam de iniuria deo illata prestium vero pro eiusdo

plato plati

prelato plati

nupto affigunt exo z levit ubi legitur quod
Moyses pauca populus de egipto eduxit et
fuit populo intercedendo mitissimus sed delin-
quentes puniendo severior z sic ipsum populo ex-
hibebat modo patrum tum dicebat aut pro
populo dimitte aut dele me de libro vite in quo
me scripsisti io inditur lxxij prelatos adme-
ciendum populum apud deum exemplo Moysi lib°
iiij° Numeri sic ait Moyses inquit sic ama-
os quibus prefuit ut pro eis vel sibi peteret z
cum delinquentes sic persecutus est quos
amavit ut eos etiam deo parcente persequeret-
prelato forte nec ob hoc mediator amabilis
tam plus populum addo probus tu dei ad po-
pulum gladius allegavit

V — nxit te deus oleo letitie pre consortibus
uncta oleo intestinum iam quamvitas
in dignatio molestior z membra efficiuntur
dentalia spiritualiter prelati sunt membra pon-
galia in toto terre tore ideo ungi debet
ideo mite z super subditos mansuetam
et compassionem significat in esse n ubi legitur
quod Salomon fuit unctus in gyon cum persa
doch sacerdotem z Nathan prophetam z posita
super mulam regis David patris sui Sup
z Salomon subaudi eligendum prelatum 20
sic quia Salomon interpretatur pacificans z rec-
noris in quibus hec sunt due conditiones que
prelato penitus requiruntur s. ut afflictos q
colari tenetur flendo cum flentibus z simus
cum infirmantibus z q patiens cum q patientibus
eo ipse in quodam sermone z ponitur in decretis
xxvj distinctione liber duo ipsa q affi-
ctus pellit ad ursa debet z retribuere z in
quos correctionem ne iniquitas pigeat honores
voluntatem inficiat carissime sup pro iniquitas
semper mortem unde procedimus fuit fuit
negaret si cum medicinalis increpatio nimie
retineret unguitur in gyon qui interpretatur lucta
sicut prelatus videlicet bonus electa ungitur
ut lucte contra vitia z peccata vel contra sua
ante culpam sinat que debet aliorum culpas
detergere unde gl. 24 morali eum adhuc in prop-
iam tum minorum proviscium delectationes
tolleat aliorum curam sume non presumant
cum nos temptationum bella subagere
capit se in prima tranquillitate pertrum sit cum
odium fortiaretur amaro ergo ungitur Salomon
videlicet doctus s. Masadoch qui interpretatur domans

quia prelatus debet inspicere austeritatem interpo-
ni z subditorum sepe veniam donare dicitur Glosa
super illo qui imponuit Jona quia z importa-
bilia de prelatis sic dicitur Tota interim tantum esto
austerus z pro aliorum benignus audiant te
homines sed non mandantes z quia faciente
sed ponitur super mulam regis que mula
nascitur ex equo z asino que dicitur fide super
discretionem que componitur ex correptione z
acuma z concordie illa z prudentia indicium nam
ista est fides David patris eius i. e. tu inde
pro misericordiam z iudicium cantabo tibi domine
unde gl. in morali tractando historiam de archa
testamenti dicitur misterium est inquit fenitas
locutam faciendo quoddam continens tempus
tum et in prima captivitate non desipuit sub
diti ne quod in prima lerice solvant hec
minus illa tabernaculi archa sed virga simul
cum tabulis virga z manna erat quia cum
sancte scripture scientia in bonis rectoris sit pectore
si est virga correctionis sic z manna dulcoris
dulcoris hec Gregorius

§ — i cecus ceco ducatum prestet ambo
in foveam cadunt z pro est q simul
ductus z ductor in foveam cadunt est q
discipulus se tenent ita quod uno casu ambo
cadunt si autem ductus aduc distaret
non sic eveniret quia cadente ductore non
esse ut esse sequentem cadere etiam inveniet fos
sa nam audite pariter casu posse sequens
stare z non sequi z tamen unde contrarius
casu sed quia sequens totam suam adhesio-
nem ponit in precedenti quae tantum sunt ideo
illo cadente cadit z iste spiritualiter ductor
cecus z delirans prelatus z pro est quia sicut
se habet oculus in corpore ita se habet prelatus in
ecclesia Ideo dominus in evangelio si oculus tuus simplex
est totum corpus tuum simplex est et quia
si prelatus nequam est vix subditus poterit
bonus esse quia subditus in sua actione qua-
si a suo prelato dependet ideo dictum est
sicut inquit exemplar quod ubi factum est tibi
in monte z in prelato quod prelatus dum peccat non
peccat sed subditum peccato occidit unde Glossa super
libro de Regum s. quod dum Philistiim pug-
narent contra populum Israel defunctus est super
Saul totum prelium et sagittariis plumbis irruit
super gladium suum z videns armiger quod mortuus esset
erat fecit similiter z mortui sunt ambo Sup. Saul

prelati prelati

qui in specta abutens iste malus platus qui
pue abutit officio pastorali preficiens hono
ribus et officiis uel oribus fertur super ipsum
totum ponderis plus quam sagmen illi pe
nitus inicitur in manibus suis ut dicit
habetur ezechiel 21 vibratur multis sagittis et
temptationibus dyabolus construit eciam super
gladium suum iam posito exerit preci[illegible]
facit armigerum suum subditus sui plati con
pedicandi sumunt audaciam ideo gregorius
in moralibus platus tot mortibus dignus est
quot vincendi consilio ad subditos transmisit

plati pirat

c. Franciscus fugita et captiua et istos quos emit
tet Ysaias 2.9. dolent pyrate cum capiunt
alienigenas mulieres eas precio vendere et con
sequenter seruatur dyabolus peculium quia pueri
eius sequi sunt natos ecclesie precio et cetera
alia queque de nobiliori prosapia nobilissima
quamque traditur gentibus spiritus sancti spiritualem
sepe vocatur ecclesia seu religiosam mulierem
apostoli inter amicta pulcre tenuit igitur uere
hec est tam nobilis orta natalibus quia
etiam regis filia nobilissimus personis vendere
opiatur quis electores precio uel carne uel
sanguine inclinati et precium ecclesie seu religio
nis regimen tradunt indigno et malo plato in
filii id est matre orbati principio pereunt et subdi
ti debita carne regimen priuati nagi et dis
toli effecti administrum tradunt et ipsa tam
nobilis inuita tradita est tam turpibus mari
bus scilicet lubrici peccatori et enormi [illegible] primo
regum ubi legimus quod latrunculi syrie
duxerunt puellam de israhel captiuam et
duxerunt eam vendiderunt eam naaman leproso qui
ipsam tradidit in obsequium uxoris sue spiritus
platrunculos istos notandi sunt electores
maligni quos sacrilego manus ut ipsi e
antur pecunia propter sunt ponere quotiens
eius indignum in sedem kathedralem isti de
teriores sunt latronibus qui personas tri
datas despoliant trudant quia illi corpora
isti utrosque modo spiritus et corpus tradunt ideo
longe melius super fures starent quam illi
puella uero de israhel regionem seu ecclesiam
signat quia propter spiritum sanctum uocatam dum uidet
deum igitur hec puella tam nobilibus
orta natalibus de qua et multos ad optimos
filios generat transmigrentur platrunculos
hic quid faciet filii eius quos educauit
et tibabit refectione celestis doctrine et qua
sapientie potabit eos traditur cum naaman le
proso id est inmundo et enormi plato qui habent

puellam suam tradidit [illegible] voluptatis et nobiles ci
tibat presbiteris et inmundis prurialis gustationis de
cessit qui vestiebant tacta stercora amplexan
tur nephanda abusio hominibus dyabolus et de
ducti corpus conbusti super de positione uero scilicet sancti
tractans illud ubi celum sursum et terra deor
sum terra sursum est et terra deorsum pedes
sunt super capud et sic ubi vi spirituales essent
hominis uero terra sapientes in homine
habent sapientes facies est retrorsum cum
in operibus que indeunt terra utilitas in terre
potius quod uides etiam interiora effusa sunt
extra cum bona iusticia negligunt et corpo
ra diligunt deus uero conculcatur et terra deus
tatum ubi deficiat karitas et regnat cupi
ditas dyabolus honorifice recipitur et deus
contumeliose repellitur ubi raptores recipiuntur
boni uero repulsam patiuntur uel inale[illegible]
rantur hec bernhardus

Lari

n. Spidam aspicidisti filii mi hos
de falconem domesticum amplius
predari siluestre radio est quia falco
siluester dum captiuus est quicquid apprehen
non capit ponit ubilibet preda scilicet domestici
non propter tunc sed pro domino suo et totam domus
familiam uendari spiritualiter siluester falco se
cularem predonem signat qui sufficientibus
spoliis congregatis sibi appredam quesitur et cessat
sed domesticus falco deuorat predonem dom
esticum id est clericum uel religiosum personam super
terram promouentur de propter sibi necessaria
pro domino suo predari spolia subditorum ut de
glutit deum sui scilicet promotoris graciam impe
bilem tali modo ac precio intrare de plano
nos culmen prelis eius promotor petit et
uult per labore promotionis in terrenum impetra
cruento quia sunt reddere per quos promotus
ideo efficitur falco domesticus predans et spo
lians subditos ut faciat dum sui possit
replere quia alter illum nullatenus promouisset
hec detestanda puritas figurata sunt ubi
legimus quod qui volebant implere manus suas
ieroboam fiebant sacerdotes excelsorum spiritualiter
ieroboam interpretatur diuisio populi per que notatur
munerum amator et uiolator matrimonii spiritualis
qui tantum ideo dedit populum suum indignos con
ferendo et sublimando bonos uero deprimendo
et conculcando uel sic quia insufficientes impium populi
mundi et iusticia aufert auctore pe. blesensis
in quadam epistola perempto est impudice

curo odorare unum teste siquidem propheta
quorum replent manibus iniquitates sunt domus
eorum repleta est omnibus tribus sunt
iniquitates impositum et iniquitas in dolore teste
Job ignis devorabit tabernacula eorum qui
munera libenter accipiunt.

c Eligite de nobis viros sapientes cum ea
sunt officia in quibus nullatenus debet
dilectio attendi nec preponi sed tamen pietas nec
est navis regimen sive gubernatio in aliis vero
in quibus ne sua est preter periculum unus in
debite preponi amicus. Spiritualiter ad curam
regimen non debet preponi nisi vita et moribus
bene compositus continuans in ordine subditorum non
enim debet preponi nisi vita et moribus bene
compositus et continuatus in ordine subditorum. Non
enim debet preponi inspiciens Bathsam cum toto
corde in Sapham dicens magnum sufficientem
gubernare sic non est presumendum. Bene possit
sic quod qui subesse non didicit. Unde Augustinus super
monte ad aquilonem inquit dignitate eligi
non debuit qui minora officia gubernare non
didicit quia nec navis ubi committi non debuit
qui regimen terre non novit. Si navis seu re-
ligionis salus amatur sive inde cavendum
est ne preponatur quisquam in utraque facultate vel
moribus sapiens quam peritus. Non enim nobilitas
sanguinis aut seculi domine sive carnalis affec-
tio honorum sufficientiam prebent. Exemplum Regum x.
in Samuel propheta ex precepto domini tunc dicit un-
gere unum in regem ex filiis Israel. Ipse
vero statuit coram propheta septem filios suos
recitato Samuel David unxit. Igitur cum
vidisset Eliab maiorem pretii et optime apparuit
estimavit illum futurum regem sed ait dominus
dicens ego non corporis pulchritudinem aspicio
factio regalem sed ad animam non est igitur inspi-
ciendum electus Eliab nec aliquis eorum quos pater
statuerat coram Samuele sed missum est pro David
qui custos erat ovium qui parvulus puer electus
unctus est in regem. Spiritualiter non debet in prelatum
prelatum habere super electione nec illos quos
mundus reputat quicumque affluunt divitiis
prole et nobilitate quia deus in eligendo talia
non attendit sed debet eligi ille qui virtutibus et mo-
ribus aliis excellit demonstratur. Talis enim apposi-
tus est pascere oves Christi non autem ille nec illi
quos mundus iste reputat. Unde dicit super
morem ad prevideat semper omnes domus cautus sic
dicit distincti electores principes vero ceteris qui con-
sequuntur qui victi sunt nostri tamen propria iniquitate
sortiantur testamento signale nostri honori vere electione

per principatum sed referre ad iudicium dei et ne elige[...]
quem humanus affectus non commendat

q Vi parcit virge odit filium suum. Nunquam perfec-
tus pater naturaliter potest odire filium suum
cum filius patri sit alter ipse. Sed partus
multi sunt odientes. Nam licet per exemplum
minus peccati ipse iniuste alium indicetur odis-
se parcens dum sibi vitia non denegat
dicit cum egrotus contra medico postulans
obtinet illa cum medico non facit dationis sign[...]
in medio sed mortalis odii. Spiritualiter prelatus
dicitur subditos suos odire sive ipsos curare
presumit et incorrectos relinquunt non est amoris
signum sed odii mortalis ipsi enim subditi perhibent
in peccatis suis et sanguis eorum requiretur de
suis prelatis manibus ut habetur Ezechielis secundo. Exemplum
Regum ii ubi legimus quod filii Hely sacerdotis super
nulla tollebant carnes sacrificii de olla in nullis
assistebant et iacebant cum mulieribus et comi-
tebant peccata quedam proquere populus ab oblatione
subtrahebatur pater vero ipsos increpabat ipsos
leniter sine correctione nec ob[...] increpatione
dimittebant. Igitur indignatus deus quod ipsos
et quod domum Hely patris eorum et quod eorum populum sust-
tinuit Philisteos quod Israel inpelleret et fugi-
at Israel et multi de populo occisi sunt et filii
Hely corruerunt in bello et archa domini capta
est a Philisteis que mala cum audisset Hely
cecidit de sella et fractis cervicibus expiravit.
Spiritualiter Hely qui interpretatur deus meus fi-
gurat prelatum qui locum dei tenet subditos
et filii vero eius subditi eius sunt qui in deli-
ciis utentes audaci fastimulla colligunt lactens
carnes sacrificii quod sunt ex ..... sanguinea sunt prop-
ter necnon comprehenditia oculorum et grapia
carnes que quidam et religiosis quotidianis quo di-
cunt sunt paupertati obedientie castitati scan-
dalizant proprium laicorum quorum debent
inducere ad sanctificandum deo hostiam laudis
et interim unusquisque prelatus pravus disciplice
puniunt eos in peccatis eorum pie credens
deo satisfecisse plenarie increpatione quod nulla
tamen sufficit cum corrigibilis culpa suadet
Nam tanta est quedam pravitas ut eandem
negant remotis verberibus. Ideo tunc tales
prelatus recipit quibus non prodest paterna
increpatio debet eos reducere dura punitione.
Unde Ysidorus de summo bono libro 3 et capitulo qui
inquit blando verbo castigatus non corrigitur

actus necesse est quos arguatur cum dolore cum
sunt abscindenda sunt que leviter foveri non possunt
Qui igitur negligit disciplinam erga subdi-
tos tepidus prelatus est cruciatu mali dum-
esse 2 Reg. Nam peccavit filii sui s. subditi in
prelio victori et succumbebant archa domini i. reli-
gio capitur ad comminationibus et ipse de sella pla-
tionis cadens moritur in peccatis suis. Non
est igitur amat filios sed odit si delinquen-
tes non corrigamus. Et longe melius est
quosdam crudeli pietate succendendum alii vel
nunc emendare quam ceteros publice maciam corri-
git. Unde Origenes super leviticum minores domine. 8
Que est inquit ista bonitas ista misericordia vim
parcere et omnes in discrimine ducere pollutur cum
ex uno peccatore propter sicut ex una ove mor-
bida vinitur grex

pelo plati

Super aspidem et basiliscum ambula-
bis et conculcabis leonem et draconem ps. Ipsum
perdit et debentibus et in prelio armorum exerci-
tia et alias fuisse in prelio et recepisse ac de
disse ictus plurimos dolet cum homines auda-
tiores et infirmiores in prelio Unde in vagecio
homines matellam et capere portas ternos
et occidit quam alia aptiores sunt ad bella
Nam homo inconsuetus videre vulnera et sanguinis
effusionem ruebatur aptus est ad bellum et spiri-
tus preme ad ducatum exercitus in ducit cum timore
unde debebat confere audaciam. Spiritualiter
debemus exercitum subditorum dederit debet
esse expertus in prelio contra vitia corporis et qua
temptamenta demonis alioquin si debilis fuerit eo
succumbente subcumbebit et subditorum exercitus
ideo necesse requiritur approbata experientia
in eo qui debet alios preesse Exemplum 2 Reg. David
prius interfecit leonem et ursum et postmodum
specialiter interfecit goliam et obtenta filia regis
in sponsam factus est dux exercitus dei —
Spiritualiter david significat prelatum quod contra pla-
nos bonos confortet qui precepto manu
forti tangere Sicut igitur debet ursum et stoli-
dum corpus et leonem id est mundum astutum
domasse et postmodum dyabolum vincere fortiter
Et sic obtenta platione in legitimam sponsam
fiat et aptus dux exercitus subditorum
Non igitur attendat quis proximum ordinarum regimini
nisi prius debellat vincens et petens Unde Gregorius
2 ... mor. Qui inquit ad guerram impugna-
tur et viam minores per pessimum delectationis tollit
aliorum curam sumere non presumant Cum non tamp
tacitum bella succumbit et qui apurse de cum trina

tantum peccatum sed custodiam sortiamur

2 Surge et in domum tuam necesse est hoc ...
dum apta patria sua exultant debent
recitentem summope tamen ab omni offensa qui
tamen peccator quasi ... dum apprehendere pro
Spiritualiter peccator qui suis culpis deum offendit
... divinam clementiam multiplicando mala inqui-
nata et indulgentia permanerit sume sed tamen
ne redeat ad culpas pristinas quamvis ...
ta nudum in deo inmutatur venditam (sic?) figura
3 Reg. 2 Ubi legimus quod Semei qui maledixit
regi David et lapides contra ipsum iactavit ...
latus coram Salomone filio suo ...
mam ait Salomon vade in Jherusalem et edifica
domum ibidem et inde non recedas ut nos
sed vero nec illuc sin quacumque enim hora recesseris de
Jherusalem morte morieris et placuit semini (?) sibi
et edificavit domum ut preparet crucem et habi-
tavit ibi tribus annis quibus completis servus se-
mei suos fugientes adiuvit in Gath per
quem mittens Salomon veniam (?) qui interfecit
illum et mortuus est Spiritualiter per Salomonem
qui interpretatur pacificus vel intus subaudi
Christum qui propitio est consolat penitentes et ...
suis peccatis dolentes per Semei qui lapidibus
lacerat contra David fulminandi peccatorem de-
multiplicando offendentem lacunas tum precationis
indulgentiam obtinentem propter sedem sabati
in Jherusalem et missione patris permaneret ut in ...
recedit peccatum aliquem morietur qui inde debet
continuari. Sed quod est post 3 annos i. post
3 gradus peccati sui cum i. corpales ...
discedunt ad mundum quos ... propter ...
sunt sed tunc mittens Christus post ipsum ...
nam i. divinam punitionem eternam specialiter ...
et sic fiunt illi novissima peiora prioribus ...
Cepit super ... Cogitat inquit o homo qui
moreris te culpam post veniam renovantem
vehementius plus dolere peccantem molestius ...
perdidisse post gratiam quam indulgentiam ...
est qui post veniam peccant sanatus inde
natus est qui semel ipsum postquam sanatus est
velut nec mundari meretur qui post gratia ...
dat semel ipsum decedens

4 Nam si mulus facta est ... mas ...
persona consueta bona fortiter ... fidelis ...
fugiat loca mala et periculosa unquam debet se
elongare aspectus latere ... in montem latrunculi
in nemoribus qui nequaquam invade ... multis

simul sed si quemquam solum a societate distantem
repperiunt illum capiunt et despoliant et aliquando
occidunt. Spiritualiter fugientes peccatum diutius et
dulce contra fugimus loca mala et periculosa
quia captus in illis occiditur. Ideo cum inter
Christus sit nos personam contrariam contra debemus
ipsum sequi et societatem eius numquam relin-
quere sed demones latent in silvis mundi et
sub quibusdam delectationibus qui numquam
sunt nos offendere nostram societatem sequentes
sed si per accidens relicto Christo venimus mundi
delectabilia querere dyabolus animam capiet et ipsos
despoliatos comprimet etiam confusione. Figura
Genesis ubi legitur quod Jacob cum eius fa-
milia recedebat de mesopotamia fugiens
consortia Laban quia qui ... volebat familia
eius detinere captivam et dum pertransiret Sy-
chimorum Dyna filia Lye relictis parentibus et
fratribus sola descendit ut videret mulieres regio-
nis illius ut sibi emeret iocalia more puel-
larum et rapta a Sychem rege eorum et abscondita
violata et passa stuprum et omni tempore confu-
sa fuit. Spiritualiter per Jacob et Lyam uxorem eius
significantur Christum et ecclesiam per Dynam filiam eorum
animam parentibus regenitam relinquentem Jacob
filium Hyi principes [illegible] qui interpre-
tatur ipsam detinere captivam. Sed dum sic cum
parentibus tendit ad patriam nativitatis sue
i. ad celum transit per [illegible] que interpretatur
laboriosa et bene signat vitam presentem que
requiem nullam novit sed affecta anima [illegible]
desideriis iocalium a. delectationum relicta Christi
societate recedit et descendit ad mundi caduci
et inventori Sychem i. dyabolo principe mundi [illegible]
capitur abscondita et violatur quia pudicitiam
contra Christum sponsi primam acquisivit dyabolus
conculcat et sic vilissima et abiecta actibus confusa de-
spoliata [illegible] et violata peccatis [illegible]
ipsi domine observaverunt et videntes me sine te despex-
erunt me dederunt sibi vestimenta [illegible]
ornandus me sub pedibus suis conculcaverunt me
sordibus peccatorum polluerunt templum sanctum tuum po-
suerunt me desolatam tota die in [illegible] confecta [illegible]
post eos [illegible] et illaqueatus funibus peccatorum

q vi [illegible]
amplexati sunt stercora [illegible] si quis
vellet [illegible] porcum [illegible] delicatis cibo
et ponere in loco [illegible] porcus [illegible]
patitur nam in luto [illegible] stercore se statim
in illa immergit [illegible] quod sibi [illegible] sit. Spiritualiter

peccatori peccare [illegible] et [illegible] et prolongans ipsius
consuetudinem remorans facit sibi [illegible] peccare.
Ideo si [illegible] aliquo intervallo prius [illegible] peccare
desistat desistat modicum [illegible] quia statim
[illegible] consuetudinis necessitate [illegible] ad solita in
[illegible] et [illegible] prius [illegible] peccati
descendit. Figura [illegible] ubi legitur quod filii Israel
abhorrebant manna quod erat illis celitus
datum et dicebant anima nostra nauseat super
cibo isto [illegible] ubi [illegible] in Egypto [illegible] porros
[illegible] et alia comedebamus nam [illegible] longam mo-
ram quam contraxerant in Egypto non sapiebant [illegible]
Egyptum et [illegible] appetitum aliorum [illegible]
omnem dulcedinem. Spiritualiter [illegible] dicuntur
peccatores diu in [illegible] commanentes qui oculos
[illegible] et palatum non sana gustatum
[illegible] gratia et [illegible] in dulcedine [illegible] prius
[illegible] in illis [illegible] dum se privari voluptatibus
abhominantur [illegible] et amplexibus tenearum
[illegible] peccata quibus [illegible] funibus ligati [illegible]
[illegible] quandam [illegible]
culpa obligat mentem ut numquam possit [illegible]
[illegible] adiectitudinem conatur et labitur quia
[illegible] diu [illegible] ubi et [illegible] vern[illegible]

2 Spiritualis vero non est aptus regno Dei
fugiens gladium inimicorum sed debet oculos
habere ad mala per quam graditur ad terminum quo ten-
dit non autem ad terminum a quo recessit nam volens
se retro aut [illegible] cum stare aut si procedat [illegible]
[illegible] et inimici [illegible] persequentes [illegible]
[illegible] et sic est in periculo. Spiritualiter [illegible]
fugiunt gladium dyaboli s. peccatum. Ideo semper
[illegible] oculos debent habere viam prius
et [illegible] appropinquat s. eternam vitam quia cogita-
tus et oculus cordis contemplantes eterne vite
dulcedinem audaciores efficiuntur ad mundi
fugam non debent [illegible] aliquando retrospicere
[illegible] delectationes preterite quia tunc
dyabolus sequens nos [illegible] capiet [illegible]
[illegible] et ubi [illegible] captivi. Figura Genesis
19 ubi legitur cum Dominus vellet subvertere
Sodomam et Gomorram propter eorum iniquitates
angelus precepit Loth et uxori et familie illius
ut exirent inde et [illegible] et omnes
[illegible] excepta uxore Loth que dum fugeret
[illegible] retro et versa est in statuam salis.
Spiritualiter [illegible] prius pessimorum peccata
si eum [illegible] in [illegible] precipit aut

incipientibus salvari ut aperte cernant
primam prius & sublevatur in mente dum
in dilecto in celo non debent retro respicere
propter recordationes quia recta tunc plenitudi-
nes perfecte inceptum est sic cum pervenerit
ad montem eterni gaudii in quo complacitum
est habitare cum sanctis sed si anima
ipsa respiciat post desiderium & affectum mun-
dalium retro vertitur in salem & efficitur sta-
tilis in qua nil aliquod inde amplius
nascitur proficit ut ad virtutem post ponit
terram fructiferam in salsuginem ergo non est
respiciendum retro per delectationem peccati post
primam recessum aperto quia sicut deus ni-
mis abhorret unde augustinus in querenda
conversionem non prius coram deo tam abhor-
rabile sit quam contra peccata virtutibus nostris
dimissa in [illegible] gaudere & exultare &c.

religiosi — q n sunt vi potentes

Hec vis & potentia seu fortitudo
in homine cognoscitur & mensura pass-
sum & obtentum alterius difficilis. Nam vi-
tens & superans debilitatem inermem non
reputatur fortis sed prevalens contra fortem
& munitum hic plus reputatur vel nuncupatur
& audax ut patet de david contra goliam. Spiritus in-
ter omnia mundi difficilia optimus [illegible]
genus est sacra scriptura ad illa cum donativa
non potest attingere humane mentis acies
sed divinus infunditur captivantibus proprium
intellectum in obsequium christi & spectantibus cum [illegible]
mundi et rebus temporalibus que usus pon-
deribus [illegible] tradunt anima intellectus
sit agilis & potentior ut ascendat ad contemplatio-
nis altitudinem et illa capiat. Hoc pater
donavit religiosis aut deponentes carnis
voluptatem veram castitatem servant pro-
pria cupiditate paupertatem voluntariam sectan-
tur [illegible] voluntate propriam nam tenent
obediam. Hic igitur sancti & agiles ut dicamus
de [illegible] contemplativis [illegible] di-
mam [illegible] figurat 2 reg. 23 ubi legimus
quod cum david descendisset ad speluncam
odollam sitivit aqua que erat in cisterna iuxta
portam bethleem quod audientes 3 vi fortis-
simi socii sui irruerunt per medium castra
philistinorum qui usque ad perditionem [illegible]
mortati sunt & non sunt passi aliquam lesionem
ab hostibus sed haurientes aquam illam bibere
noluit sed libavit eam deo coram omni populo

Spiritualiter david qui descendit ad speluncam
odollam signat religiosum qui re-
nit penitus commodum descendit ad [illegible]
dum consilium qui ait vade & vende omnia que
habes & da pauperibus & sequere me. Hic [illegible]
sitit aquam de bethleem i. scripture beth-
leem interpretatur domus panis & scriptura sacra
nia dicitur archa panis spiritualis qui de celo
descendit. Tres isti fortissimi tres sunt
virtutes tam dicte s. paupertas castitas o-
bedientia una quarum cum fortissima est & difficil-
ad superandum. Sed quia per illas 3 virtutes
mentes expoliantur ab omnibus mundi facil-
per irrumpere ad portam scripture sensus hic valet contra
philistinos [illegible] a. damnationes
mentis nam hiis plenis [illegible]
quo ad eam possit impedire sed inde quod
religiosus [illegible] obtinet sacre scripture [illegible]
illam sibi soli ascribere & sibi non bibere non
sit domini dei sed debet illam effundere coram
populo sanus ut ex illa bibant sitientes [illegible]
& hoc est sacre [illegible] coram deo s. [illegible]
adeo acceptam [illegible] indicantibus [illegible]
[illegible] in tercio in [illegible] que [illegible]
petentibus [illegible] glosa super [illegible]
[illegible] acceptissima & gratus date [illegible]
adeo [illegible] acceptam dare qui contemp-
[illegible] mundum [illegible] adeo [illegible]
maledicti quia maledictus dispensator
avarus cum largus est deus [illegible]

• Expoliavi me tunica mea Can. v

Signum magni amoris est cum quis
vestem propriam sibi extrahens amico suo
pro eo suo donat & vestem socii induit. Nam
[illegible] alia extra [illegible] donavi
domini propulum vestiti signum indicat amo-
amoris. Spiritualiter magne dilectionis
inter deum & nos est quando tempore in-
vestimento nostro seu tunica nostra qui [illegible]
illi dominus & ea ipsum vestimus [illegible]
ta est [illegible] voluntates a. curiositates [illegible]
tristi expoliemus nos bonis exterioribus
nihil est nisi nos [illegible] deponamus affecti-
& quecumque magne sunt facultates etsi [illegible]
habeamus voluntatem tamen mundi depo-
nimus omnia christo dedimus. Vnde cassiodorus [illegible]
nemo est qui non habeat quod dimittat [illegible]
[illegible] facultatibus mundi [illegible]

[...]dendi · vos · adiectivus amor nomine superlativus
ubi legimus quod jonathas exuit sibi
tunicam suam et donavit eam david
[conglu]tinata anima jonathe anime david
obstante quod saul pater eius odiret david
[spiritu]aliter per jonatham qui interpretatur columba
[intel]ligitur subaudi primum religionem initium
[...] dicitur simplicitas columbe et tamen
[non] obstante quod natus sit mundo carne
[...]mit quidem mundo corpus odiosus
[...]michelos postposita mundi et suorum pre
[...] facultate despoliat se facultate propria
[...]am tradit in manus christi corpus non reddit
in [...] honoris quia statim in mundo
bit qui renuit mundum mendax ille
stimus est voluntariam et paupertatem
[...] in omni super illo verbo nos qui reliquimus
[...] quis quem stimulo divini amoris contra
[...] possessa relinquit ille procul dubio
[...] pretium obtinebit et simul in
[...]tur cum judice veniet qui venit consi
[...]ratione iudicem sese et spontanea paupertate
castigat etc
pervenit 3/
vi Gen. Non sic minor sed nimia magna
[...]datur vi nisi cum aliqua secunditate
[...]tur quamvis est vero unde [illegible] in mutua
[...] et insolita videtur inde admirationem
[...]ntis ideo non in crastinum dictum est quod
[...]mit et vi f. abrahe quia in forma quidem
[...] apparentes tamen cum angeli sint ideo
[...] amantes spiritualiter admirationem non
dictam debet induci quamvis cogentes quod
[...]tur adversa mundi vi religiosi loquuntur
[...] a bonus quorum vitam quasi angelica
sunt homines tunc cum totus mundus sit
[...] in maligno a in malo igne ipsi non
[...] Cum enim mundus iste et plenus sit
cupiditate oculorum paupertatem ipsi servant
[...] Cum mundus sit repletus superbia
[...] per humilitatem ipsi servant castitatem
[...] mundus totus infectus sit per superbiam
servant obedientiam et humilitatem ideo deus
[...] illis omnem sapientiam et scientiam sicut dan.
[...] ubi legimus quod cum filii israel essent
captivitate babilonis propositus regi de legit et
de filiis israel quibus nulla lingua
[...]dayca et plenius [illegible]
[...]stum est et quia illi sunt contaminati cibo
[...]bilonis dedit eis deus scientiam et pre[scientiam]
[...]ualiter vita pius dicitur esse captivitas babilo[nis]
[...] qua multiplicat homo in ipsa capitur et confunditur

In hac enim urbe filius fidelis est captivus quo
usque avunculus liberetur de filiis israel ei a
prelato vano propositus regis vel i. superius sic eligere
sibi z. pueros i. z. ordines predicatorum minorum
et heremitarum qui pure et sine macula vivunt et
non sunt contaminati cibis babilonicis s. quod
cupiditate carnis et concupiscentia oculorum et superbia vite
loquor enim de perfectis et bonis qui perstruunt
in religione non autem de illis qui deseruerunt
ideo deus dedit illis donum intellectus sacre
scripture diderunt enim linguam caldayicam
i. sermonem peccatorum et legem ut stant optime contra
dare nomissimus antiqua et perfectum via duce
[...] sed ipsos et omnis compositum reges
putabuntur quia comminati et magis quam suat
perfectionibus i. paupertate castitate et obedientia
quibus quasi angelis comparantur ipsi sicut coma
quasi talibus datur obtinebit aureolam
doctori christo predicanti in regno celesti unde aug.
admonitam Non magis non mediocriter
esse felicem qui se salvat deo adiuvante
Sed non multo magis beatiorem esse qui se
cum ducit alios adiutam etc religiosi
m multiplicabo semen tuum sicut stellas
celi Gen. Nota quod in celo sunt stelle
infixe s. in firmamento sunt enim sicut
clavus in rota et non habent motum aliquem nisi
motum sui orbis Omnes et alie stelle que vocantur
erratice ut sunt planete que alium motum habent
preter quem motum proprium orbis et licet iste stelle
mobiles sint habent tamen suam influentiam
super terram nec superflue moventur motu proprio
verum est quod interdum videmus quedam mo
tum vaporum que videntur stelle sed non sunt hec enim
sunt in aliqua celesti sphera in qua speculum activorum
et passivorum quam cito apparent stelle cum sigillum est
quia ipse mox evanescunt ut patet intuenti
spiritualiter stelle celi denotant religiosos quos
deus in suis ordinibus quasi in speris suis multi[plicavit]
ordinavit et collocavit et adspicit et diversa distributis
officia aliquos non ordinavit ad statum superiorem
contemplationis qui perfectum in sermonem et illos docet
aut divina mandata de quibus dan. dicitur qui
[...] erudiunt fulgebunt sicut stelle firmamenti
Alii non sunt quibus moveantur celesti contempla[tione]
ne moventur tamen cum quasi necessaria et utili actione
s. visitando personas seculares in tribulationibus
plurimus prebendo consolationem afflictis infundendo
consolationem et consilium divinis reducendo peccatores

confessionibus judicium etiam presbyteri et aliis
meritum et nescitum priuando et multas alias
actiones alias necessarias concedunt. Hii igitur
licet sint modici sicut ita tenia non tamen est
superfluus quamvis necessaria est in dicto magis
similitudinem vero stelle i. vel religiosi et habent
influentiam ad bonum commune multa mente operi
exercendo. Sed ut dicebatur quedam vapo
res tenues que videntur stelle et non sunt
quia cor et affectum nec est in altiori spe conte
plationis ut est in aliis ex specie spectantis
Sed solum infra spem actiuorum et passiuorum
i. infra carnem et mundum ubi ut aliud
inveniuntur quam actio malorum et passio
penarum. Nam sicut omnis actio terminatur in passionem
isti agitur nec in materia nec ut materia intellectuali
sunt in celo ut in archa est interna. Naliter
in archa operatur cum duo ministrant. Isti vero
tales non sunt quia nec deo vacant nec
Maria ut proximum proficiunt ut Martha. Sed solum
sibi ipsis ut videtur quia non sunt in aliquo
celo fixi tanquam inflammati concupiscentie igne cadunt
super terram et desinunt. Significatur Apocalypsis vel videtur
Johannis quod stelle ceciderunt de celo super terram
sicut ficus mittit grossos suos qui nullum
sunt in arbore firmitatem dum sunt maturi
et celum recessit sicut liber involutus. Quantum
per has stellas cadentes subaudi religiosos
quos religio parit. i. eo quod in religione non
habebat firmitatem confirmata cor nequitia
quam aliquali simulatione boni cooperiebat
cognoscuntur et recedunt et cadentes super
terram non capiunt celeste premium sed fugit
ab eis ut liber involutus et clausus in quo
nunquam voluit legere et tunc quod perdidit bona
temporalia quia cooperta cor nequitia decipi
untur et quod cognoscuntur affectum possunt
ita tota et per totum gestus simulatos cupiunt
reputari celestes relinquunt quod dimictes cor
si non morte et dei iudicio et demum peruasuri
et amaro pauperes prima efficiuntur penitus
alieni bonum Cass. li. 8 ut predixit pecunias
non habere si voluntas fuit possidendi quia
bile aut est paupertas ac uindicte cupis collegisse
fuerit non cor intersse noluit omnino perdidisse

religiosi a Ostendit namque tamen discipulis suis ...

b In navi bene ordinata observanda sunt
quatuor primo quod principalis nauta non
eligatur sine arte 2o quod principali naute omnes
bene obediant 3o quod singuli naute collocentur

in principali ad singula officia naues sunt idonei
apti sunt ultimo quod nullus locum suum assignatum
seu officium relinquat. Spiritualiter subaudi per navim
religionem nostram quia navis dicitur secundum ...
filii terre portat sicut religio de salvandum uera
fere spiritus consulentibus celestia alimenta ministrans
Sed sapiens facta est quasi navis institoris de lon
ge portans panem suum. Igitur primo debet eligi
principalis nauta non secundum carnem vel sanguinem
sed ille qui precellit scientia et bonitate. Secundo ad debent
illi tanquam patri et pastori obedire. Tertium
in quo omnis debet collocari ad officia ad que ap
ti sunt non cum clamanda sunt quia aliud
ubi non debet poni ydiota ad docendum, nec
primus ad docendum. Sed unusquisque in loco sibi
assignato et valentibus et sufficientibus debet in
poni officio. Debet etiam unusquisque in loco sibi
assignato quiescere. Videmus enim quod in navi
in spiritus mixta militem et super militem sit
quod peior sit in arte nautica ne querendo
sit locus talis ... que ardua est ...
interna lata et spaciosa sit. Sic in proposito qui
veniunt ad statum religionis summitatem de
licijs et diuitijs mundi non debet habere
fastidio proximos suos qui ad illam paupertate
venerunt nec debent dedignari subesse
eo nobili seu rustico nobili cui deus scientiam
condonavit potius cum debent ad humilitatem
recolligi qui dum essent extra cum reges plures
abhorrerunt forum scire in dicto cat ... et
maneat et conquestus nec talem debent in religione
locum querere honores et status quales in mundo
habuissent. Cum sic stricta et ardua via
que tendit ad gloriam potius cum cor suum
habet ad considerandum premium magnitudinem
ut de uana non querat. Si igitur sit nauis
religionis regatur et gubernetur superbie fluctus
mundi maris procellas et pervenit ad portum
tranquillitatis qui sit per religionis naviga
gerebunt. Significatur Gen. ubi legitur quod
archa ferat noe cum bonis et iustis ...
subleuabantur. Admirantur ... qui bestie
supremos ... ordinavit archam quod homines supremos
...bant post homines ... collocaverat
alia munda postque aut in munda et fera
cum mansuetis ... comparatiebant quod
... non habeat spaciosa ... in memoribus habere
consuevit nec ... mixta inter ea si locus
contentabantur. Spiritualiter ...

archam fabricatam diversis lignis conglutinata
bitumine habitantes Noe qui interpretatur
requies prelatum significat qui tam prece quam
subditis etiam regimen debet percipientibus
tere habet cum primo quesitam domina bona
innuitur illi per homines vero superius commodi
notantur vi sua et vite bonitate precellen
pala vero mansueta intelliguntur simpli
et pauperes qui de huius seculi paupertate
ad religionem per portam vero animalia vocan
tes et potentes qui de seculi magnitudine
religionem descendunt quia igitur sic debent
et munitio sustinere nec debet pauperibus
molestum esse si illis qui veniunt de mortibus
sectationibus et monasterium aliquod aut
minorum prebetur nec debent divites de suis
ut magis superbire si ad ministerio fuerint
nota quod animalia munda atque immunda
gabantur quia in religione debent purificari
poli abominatione et pacifice fratribus separari
et cum de primi et dicti ponendo infirmis per
vitam correctionem ne sua contagione perire
perdant igitur in vanis religionis super
sanitatis semper oculos debemus ad pietatem
et vite quo tendimus dirigere et sic illud nemo
illi pulsis Unde Augustinus in quadam omelia
in celestis vite dulcedine in quantum possibi
dimisit perfecte cognovit ea que interius
amat libenter cuncta derelinquit congregata
pergit inardescit in celestibus animus ut iste
libet deforme conspicitur quod quod
dant rei specie placebat quia sole preciosius maior
arte claritas fulget in mente etc.

Idem dicit Iohannes per multimodis longe ma
ior est leticia cum homo post multa pe
ricula et in prospera seu in optimata salute reddit
ad propria quam si semper domi perstitisset istud
Unde de filio prodigo maior cum fuit
parabolo redeunte filio quem putabant perisse
si semper apud illum mansisset Spiritualiter
domino nostro Ihesu Christo moriente erat magnus
discipulorum dolor eo quod gaudebant de
presentia et illis erat dulce quod modo et nunc
spiritualiter compisci Unde dicebat Petrus in oratione
discipulorum persona domini adque ibimus verba vite
habes Sed longe maior fuit leticia inde
cum resurrexisset a mortuis quia vero dum
confirmati apostoli sed non dum plenam habebant
domini fidem quod per de duobus euntibus
Emaus qui dicebant sperabamus quia esset redempturus

Israhel sed licet est et dies preciderunt ex quibus scilicet
qui non esse completum quod dominus illis de sua
resurrectione predixerat Cum autem ipsum indubitanter
resurrexisse a mortuis gavisi sunt in ipso illo
magno gaudio significatum Genesis 45. Ubi legimus
quod post venditionem Ioseph post captivitatem
et post compedes eius post perplexum planctum vi
dentes tunicam eius cruentatam factus est
dominus et dispensator totius terre regis Pharaonis
atque fratres sui attendentes vini cibum
emerent non cognoverunt cum ipse vero cognosce
bat illos bibit et comedit cum illis in mensa
et se ipsum manifestavit illis et tunc pater eius
hoc audiens quasi de gravi sompno resurgens ait
Vadam et videbo filium meum ante quam moriar omnes
progenies ut fugerent a gestate preteritam et futuram
habitaverunt in terra Iessen deinde de Egipto
cum auro et argento venientes pervenerunt ad terram
promissionis Spiritualiter per Ioseph qui interpretatur
augmentum subaudi Christum de quo dicitur in psalmo
auxit nimis sive vehementer Hic igitur post ven
ditionem a discipulo post pedes crucis eius resur
gens a mortuis iam vero amplius moritur atte
pit potestatem a patre in celo et in terra	resurrexio

c Et factus est dispensator tam divine glorie
in futuro quam gratie in presenti Hunc cum fratres
sui scilicet apostoli non cognoscebant sed manducantes
et bibentes cum illis se eis manifestavit Nunciatum
est patri scilicet Israheli qui in spiritu luctanti
Christum resurrexisse a mortuis quod de gravi somp
no vanitatis surgens relinquit terram prece in
dulitatis et descendit ad enigmata fidei per fi
tatem et habitavit in Iessen qui interpretatur
propinquans plantatori quia recta fides facit
nos propinquare celesti patri qui deus propitius
a principio plantavit deinde venientes Egiptum
egiptiacam obscuritatem scilicet speculativam et enigma
ticam visionem cum auro et argento id est cum virtutibus et
dotibus pervenient ad terram promissionis ubi deum
videbimus facie ad faciem sicuti est Igitur inde
tante leticie qua dominus nos de inferno eduxit
et in qua triumphans victoriam fecit adepti tu
fiducia obtinendi petita attendamus quia nichil
nobis negabit cum ipse intendat nobis sua leti
tiam impertiri Unde Augustinus in sermone pasche Iesus igitur
dicit peccator de indulgentia desperare non debet Ecce
cum latro paradisum meruit cur non mereatur venia Zacheus
Et si illi de sceleribus confessus est multo magis hunc

infectior tamen resurget Nam si passionis
signa tantus dominus hoc presertim constituti in eius
glorie tribuet depositum largior nos plus esse
ad perstandum certa victoria quam adderat [illegible]

resurrexio

Et refloruit caro mea psalmus amabilia sunt
opera nature florent germinant et fructificant et maturis fructus carpunt et maturi colliguntur
Et postmodum determinato tempore depositis foliis
videntur arbores floruisse sed redeunte
vere iterum reflorent et reparantur supradicta que
omnia experientia intuentur licet motu nature
occulte in talibus operantur nunc videamus
spiritualiter quod dictum est de arboribus
per quandam similitudinem intelligendum
est de hominibus videmus enim in hiis
sensibilibus arboribus quod omnia vernale
florent cum in prima fructificant in autumno
tunc mature fiunt in fructu et colliguntur
et depositis viribus quamvis arescunt priorem
tamen vim in adveniente verni [illegible] resurrexio
nis vere iterum resurgent Job lignum habet spem
nec est aliud divine potentie impossibile
Nulla est in mundo natio [illegible]
redeunti [illegible] tamen ambiguum sit de aliquibus
ante Christi adventum resuscitasse dico credentibus antique scripture Si ergo deus potuit
aliquem resuscitasse tamen vellet quia non est
plus resuscitare omnes quam unum quia unum
non est plus creare quam unum totum mundum
quam unum lapidem apud divinam potentiam
videtur inducet ergo deus presertim maiorem
[illegible] temporibus nostris simul tamen dictore in
mortalitatis et florebunt regionibus tamen
melorum sicut fecit tunc tamen integritate foliorum
et fructuum quia in etate perfecta tamen formositate membrorum figuratur Numeri xvii de 12 virgis
sola virga Aaron nocte floruit et foliis dilatata
produxit fructum amigdalas spiritualiter per virgam
Aaron que sola floruit subaudi nam [illegible]
nam tamen soli competit resurrexio Nota quod
sunt 4 creaturarum genera vincentium in mundo primo
9 angelorum ordines vincentium vita intellectiva
post quos genus humanum vincens vita rationali
et sensitiva et etiam vegetativa post quod
sunt alia perfecta ut bestie vincentes vita sensitiva et vegetativa atque motiva postmodum
sunt animalia imperfecta motu progressivo carentia
Et ultimo sunt plante sola vita vegetativa
vincentes Nulla igitur harum creaturarum competit
resurrexio preter quam homini Christus filius dei qui
factus homo resurrexit a mortuis Nam et nulla

floruit virga nisi que fuit Aaron que designat
sacerdotem sibi refloruit ergo caro nostra per virtutem
novam dominum cooperante per ut patet rationabiliter resurgere
est Sed gentes in morte pulverize hoc probantur dicit
Sunt non nulli considerantes quod spiritu creatura
ne solum caro in putredine quod putres in
pulverem redditur et dicitur quod pulvis in
elementis solum ut nequaquam absque [illegible]
resurrexio fieri posse Et dum arida ossa
tunc et vestiri carnibus rursum quod dicta
veridicte post diffidunt qui si unus [illegible]
obviam non tenent et sunt tenue [illegible]
rant quod enim cottidie in rerum nostrarum
electis sunt munda mutantur Nam per [illegible]
tempus cum arbusta viriditate foliorum amittunt et
fructuum perlatione post largitionem cessare et ecce
subito et exarescenti ligno velud quadam [illegible]
veniente videmus folia erumpere fructus videmus
grandescere et totam arborem vestimus decore
[illegible] hec Gregorius et cetera

Introducit deus omnia ossa corpora psalmus
artifex consuevit sanare ministerium vasorum
fractorum usque ad tempus ut iterato resurgat usque
dentem tamen vasa excella materia ... propter hec
enim age videmus fabros aurifices et metallos
lores Spiritualiter Christus filius dei est summus artifex quod patet ex omni fabrica quam operatus est
Nam omnia per ipsum facta sunt et cuncta que fecit
erant valde bona Sed sapientie [illegible] est eum
omnium horum vitarum omnia perspiciens [illegible]
igitur iste tam sapiens vasa sua pie [illegible]
permittit que sunt confracta quia homines
fecit vasa honoris sue glorie capaces et [illegible]
tatis consortes non patietur omnes per [illegible]
fractos sed corporis et anime resurgens tunc [illegible]
resurget cingens illos simul in die vi [illegible]
nis Sic enim coniuget et compaginabit et [illegible]
los medios et partes [illegible] quod [illegible] remanet
inc figurat Ezechielis 37 dominus per quandam similitudinem
non [illegible] mortuorum nec [illegible]
[illegible] in campo magno pleno humanis ossibus
ossa arida audite verbum dei et Et sequitur
[illegible] ossa unum quod [illegible] ad iuncturam suam [illegible]
Et ecce super ea nervi et carnes ascendunt et
extensa est in eis cutis et spiritum non habebant
et dixit deus ad me vaticinare fili hominis [illegible]
ces ad spiritum a 4 ventis veni spiritus et insuffla super
interfectos istos et revivescant et prophetavi sicut
preceperat michi et [illegible] super pedes eorum

cietus genere minus valde. Spiritualiter hic visio
nis aperte meditatur resurrectionem mortuorum
ossa que propheta videt in campo intelligen-
dum humana corpora que tumulata iacent in vni-
uersis suis partibus candida tamen ubi iacuit
es illa in qua filius hominis tui datum est indi
e facie suam ostendit potestatem. Tunc qui in monu-
mentis sunt audient vocem eius. Et tunc tellus ma-
tronis dabunt mortuos suos argentarii etc
absorbent illos s. qui orti et infantes mor-
tui sunt. Anticipie s. qui iuuentute decesserunt
Bajulones s. aut ipsi ad senectutem vixe-
runt. Abscondent qui decrepita perueniunt etate
fuerunt et sic resurgent omnes mortui pusilli
magni et stabunt cum tremore videntes actionum
suis corporibus accipiant vnusquisque mercedem sua
nota sua labore ut diuina iusticia ostensa non
ornatur super hiis qui peccauerunt et abiciuntur a peccatis
super hiis qui passi sunt innocenter et atque
nunc mercedem ut Damascenus libro 4o dicit nisi
hic non est nobis deus nec prouidentia tunc
in omnia ferunt et agunt indeum exemplum
nos iustos esurientes et in inedia patientes
peccatores aliquos et iniustos indurantes et in omni
voluptate viuentes. Sed quis ingenium habens
non vel sapientis prudentie opus ut sentencias
approbabitur. Erit ergo resurrectio iustorum est
[illegible] qui confundunt eius istas ordines

q [Q]uis dabit mihi pennas sicut columbe
et volabo et re[quiescam]. Propter columba sua industria
cognoscit aeris turbinem perpendens futurum turbinem
dicto [illegible] fugit ad alta montium et saluat se
et quousque redeat tranquillitas. Et tunc cessan-
te turbine secura redit ad agros. Spiritualiter colum-
ba denotat animam sanctam vel per simplicitatem statim
bonorum operum fecunditatem. Cognoscit cum se pe-
nitus a corpore separandam per mortem humana
ut fugiat turbinem et pericula mortis alis amoris
timoris dei volat ad alta contemplacionis celes-
tium quibus coadiuncta non timet mortem huma-
nam [illegible] sperat se semper melius stare cum [illegible]
ne petre et cum Christo in celis separata a corpore
redit tamen cessato turbine in tempore ad
corpus quod reliquit et immortale facta. Gen.
ubi legimus quod columba emissa de archa
reuersa est cum ramo oliue. Spiritualiter ani-
ma emissa est et cessata [illegible] mortali pos-
t [illegible] corporis eius redibit [illegible] vivens [illegible]
alis cum carne sua [illegible] immortali induta
[illegible] Dei [illegible] 30 desiunt [illegible] ista vo-
luit et mori [illegible] mors
[illegible] quos [illegible]

lucet exponat dies [illegible] anno [illegible] debet re-
dituras [illegible] obseruare [illegible] ipse venia-
mentum [illegible] alt illam annum [illegible]
tempus redit [illegible] illam sui [illegible] solemnes
obeunt [illegible] ipsam festiuum dies ambigo [illegible]

I [I]psi ammirati videntes sic sunt conturbati
sunt tremor accepit etc. Propter homines per-
tantes conclusisse hostem suum lectos
dormitorio subito velut [illegible] stupore
repleti [illegible] tremore desierunt [illegible]
quia mutari subito extremo ad extremum non
potest esse [illegible] ut ad habere [illegible]
cautelam. Spiritualiter tempore passionis [illegible]
nunt iudei Christum conclusisse et penitus eius
vires [illegible] videntes ipsum ut vi-
hominem pati et mori [illegible] corpus
eius posuit in monumento adhibita ad illud
diligenti militum custodia ut per 3 dies [illegible]
to in sepulcro tempore [illegible] Christum non
predicasse [illegible] Sed tunc hoc iudei re-
dent [illegible] et corde affuerunt et custodibus
sepulcri [illegible] Christi [illegible] putantes
ipsi elusi sunt quia ipse deus fortis et potens
confractis portis inferi et [illegible] mortis
descendit [illegible] de sepulcro descendens ange-
lus domini ut fulgur de celo adeo [illegible]
custodes ut facti velud mortui quod audi-
tes principes iudeorum turbati sunt et repleti
stupore et extasi. Figura iudicum ubi legimus
quod ille fortis Sampson ad [illegible]
[illegible] que erat in Gaza. Et cum [illegible]
[illegible] Philistini circumdederunt do-
mum et posuerunt custodes ut mane facto occi-
derent illum. Dormiuit igitur Sampson usque
ad noctis medium. Et in consurgens apprehendit
ambas portas [illegible] cum hostiis suis et sera
[illegible] humeris suis portauit ad [illegible] mon-
tis. Spiritualiter Sampson quem angelus nascitures
nunciauit Christum denotat quem nunciauit Gabriel
hic igitur [illegible] ciuitatem [illegible]
sub [illegible] humanam [illegible] de qua scriptum est
[illegible] aut [illegible] amatoribus mundi
et [illegible] ad [illegible] dies [illegible]
igitur [illegible] que interpretatur [illegible]
qua Christus [illegible] descendens [illegible]
idem [illegible] est [illegible] ut nos dominum [illegible]
[illegible] se nascens dedit [illegible] in
[illegible] moriens [illegible] se regnans dat
in premium. Igitur tempore passionis domini [illegible]
[illegible] per mortem Philistini i. [illegible] fecerunt

domum claudari .i. sepulcrum muniri custodi
bus putantes ut dictum est corpus mundo xpm
extinguere et penitus delere virtutes Sed post
mediam noctem consurgens morosa morte
et ianua patefacta vite ascendit in montem ubi
beneplacitum est habitare eum sicut sinus et hoc
fuit in die ascensionis eiusdem qui ascendens
in altum captivam duxit captivitatem Et sic
sunt pharisei delusi quia vero custodierunt diutam
occultare resurrectionis veritatem ipsi ipsam pe
nitus expresserunt vero augustinum in quodam
sermone de resurrectione Nam ut taceam presertim
oracula angelorum iuxta apta sepulchrum pene
tralia ipsum dominum post visitationem eius discipuli
loquentem videntem thomam quoque claves vulnera
etiam digito tractante ut hic omnia pervidetur
tamen fidem nostram confirmat in doctorum inepta
tas Nam sufficit ad incredulitatem nobis corporis
minorum tanta credulitas quo cum diligentem
custodientes tumulum eo constat eum manifestum
resurrexisse quo plures apposuit custodes
eo plures testimonium reliquerunt Nam hic prudentis
divina providentia ut resurrectionis dominice non
solum angeli non solum discipuli sed et testimo
nium perhiberent quod est amplius etc.

Sacerdos a Offerens nomen sacrificium levit. 22 Si quis
primus putaret aut tu magno pulcre
decimi sacerdotum et in mundum ipse vult
operabatur primum forte recipiet detrimentum
Consuevit cum libalis duas vel donatibus
redonare spiritualiter si minister dei s. sacer
dos qui debet offerre animas fidelium mundas
ab omni sorde peccati prurientes pigritia et negligentia
des animas inmundas et sorde plenas verbo et
exemplo non purgabit deo non erit acceptus
nec in celo mercedem accipiet Si d instanter
laborabit moribus et doctrina ducere peccato
res perpetuam adstatum grace liberalibus moribus
pulcros opus magnum quod precium obtinebit
illum et felicitatem in perpetuum Figuratur levit ubi legimus
Cum sacerdotibus precabatur opposito sacrificium pro pena
tionis ipsi sacerdotes portionem sacrificium pro ea
recipiebant Et notandum quod sacrificium pro peccato
ins erit istud Nam cum peccavit homo porta
bat aliquod animal deo pro certis illius ut deo illi
propitiaretur unde tum retinebat sibi sacerdos portio
nem sacrificium pro ea et in hoc consistebat totum
stipendium sacerdotis Spiritualiter officium sacerdotis est
quod est peccatores reconciliare orationibus instantis
simus exemplis et doctrinis et illos reddere deo
renovatos et mundos perpetuam et in hoc consistit corporum

corpus primum ut dictum est Nam si vere nam corporum
totum deo superdonum et victum sicut se famulum
piritas Nam peccatores respirant et tota sua bene
merita atque remedie est vero origenem sic dicit
Si assumpseris peccatorem in quo et monendo et rando
et docendo duxeris eum ad penitentiam ab erroribus
correxeris animas cum delictis et effeceris eum tale
ut ei tamquam propitius fiat deus pro delicto propi
tiasse diceris Si ergo talis fuit sacerdos et talis
fuit doctrina tua et sermo tuus pro vobis dantur
quos correxeris ut corporum victimam tua mentis sit
et illorum salus ita sic gloria coram deo et sub
intelligant sacerdotes dentem ubi est eos dei pro
et in hoc nocent hac in operam dant non in
animibus et superfluis actibus implicantur Sed tamen
se in nullo de peccatorum habituros apud deum
nisi in eo quod offerunt peccatores .i. quia peccatore
a ante aromata mechiz
panes levit 2 quia extunc sic consumpta
quando radicalis passio calore
no tempore homo cotidiano cibo
indiget Spiritualiter quia nostra anima sic consumitur
oblivione mandatorum dei et eloquiorum eius veri
tatem et quietudinem carnis ideo indiget conti
nua refectione cibi spiritualis verborum sacre scripture
quam quidem panem debet habere sacerdos cum
cuius officium est panem esurientibus ministrare
quia ipsi precellentem divini eloquii debe
bent accipere quod ipsi aliis largiantur vero
dicens vos dixi amicos quia omnia que audivi
a patre meo nota feci vobis Figuratur Numer.
Ex Ubi legimus quod nazarei ut a
tenebantur in canistro offerre panes et in
litam dicimus quod origenem dicitur quod
ipsi habebant canistrum fractum in quo panes
panes oblatum ponebant Spiritualiter
per nazareos qui erant singulares in sancti
tate denotantur sacerdotes qui debent
alios vita et moribus excellere de quibus
scriptum est Candidi facti sunt nazarei et
hii non parvum canistrum cum tribus panibus
habere debent quia sacram scripturam cum tribus expositi
onibus s. litterali allegoria et morali sic debent
ut cum sibi esurientes venit postulare
panem non dormiunt in grabato sed
in studio largiantur omnibus habundanter
stat cum sacerdos dum se esse preceptum frange
esurienti panem et ideo erit qui frangit eo
nichilominus super eorum presbiteros vero est
officium sacerdotum sicut ait Eusebius in
sacerdotum officium debere in necesse

sacerdos est secundum legem domini Si ergo ignora le
m domini ipse se arguit non esse sacerdotem
: aries aaron in vestem suam in ysalm et deco
rem ut inutilis fingatur sacerdotis Sed ergo
elegans vestibus preciosis si mundas illas con
et abominabiles honorat et recipit in domibus
suis sine prohibicione Spiritualiter sacerdos dei
stibus preciosis ornari debet scilicet vestibus et moribus
et inspiracionibus quas vestes scilicet innumeris sunt
nonsunt recipiuntur matris angelorum coram pa
tre celi Si lugubri veste indutus prohibebitur ingressus
et expelletur in confusione sicut dicitur quo
intrasti non habens vestem nuptialem et
stratum ligatis manibus et pedibus eius proiecit
in tenebras exteriores debet ergo volens atrium
intrare candida veste ornari Sicut legitur
quod magnus sacerdos induebatur bysso ut
adpedes eius habebat in capite laminam
in pectore suo habebat lapides ut dicitur
et ut fortior esset et habebat humerale byssi
et ut semel in anno intrabat sancta sanctorum ubi erat
in tabernaculum dei Spiritualiter per byssum que dicitur
alba et candida subaudi munditiam et puritatem
anime qua debet pollere sacerdos attingebat
et vestis usque ad pedes quia castitatem debet
sacerdos usque ad finem vite sue alioquin non
esset indutus veste digne illius fimbrie subtus
n adiungi supra id est in mundo corde et as
in mundo corde induti portat debet ipse
laminam portare auream subaudi dilectionem
candidam et rubicundam que dicitur contra
honestatis et prudencie debet habere rona
in pectore quia scilicet sacre scripture que
consistit in 23 libris distinctis per 4 evangelia
lamina vero fortitudinis debet esse duplex
frangatur quia quod predicat debet opere
implere quod dicit ne eius predicatio condemp
natur debet habere humerale byssinum quod
sacerdotum quibus suppone humeros
debet in duo dividi scilicet in contemplacionem et
in predicationis laborem semel in anno intrabat
sancta sanctorum quia semel id est in fine vite sue intrabit
regnum dei in numquam recessurus ubi dei aspectu
et facie ad faciem Cum sic appareat quam magna
dignitas sacerdotis dei sit scilicet ...
... et immaculatum ... de dignitate
sacerdotali libro iii Gregorius inquit apparet digni
tatem agit interea ... celestibus negociis
... Non enim homo nec angelus nec archa
ngelus non aliqua alia creatura nec unus ...
... qui mundi sunt adque adhuc

manentes incarnare in ipso fungi possunt angelorum et ... sacerdotum
c Erit uxor tua sicut vitis
habundans et cetera Augustinus quaeri
tur homines sicut habuit plures uxores unde
est quod illa erat maior que plures habebat
de viro suo liberos ut patet de filio Jacob Rachel
vel ... Spiritualiter licitum est fidelibus multas
adipisci scientias domini nostri sacre scripture que est omnibus
secundior sit apud nos honorabilior et maior
omnibus Nam principalis uxor erat ... ipsa
tum fidelibus ... quia dominus inspirata
erat non alie quamvis inveniunte Jacob sicut
hic sponsa tam nobili progenie orta nos con
tingat quamvis studere scientias illas debemus
ipsi subterponere et adipisci obsequium ordinate
signatur Levitici ubi legitur quod cum filii israhel
acciperent mulieres alienigenas in uxores et
observare tenebantur quia primo ... in
vestimenta 2o amputabant ei capillos et 3o
amputabantur illi ungule sicut ... ...
nominibus poterant illas ducere et non aliter
Spiritualiter filii israhel sunt fideles Christi et in
pue clari et religiosi Horum igitur principal
uxor sacre scripture est habent cum debent pri
mo colere et honorare Si contingat ipsos
alias studere scientias debent supradictas 3 condiciones
penitus observare primo namque debent illas ha
bitum mutare habitus enim ... ut plurim
est superbia Et ubi assumere humilitatis habitum
in doctrinam ... ante quia ...
Secundo debent capillos tondere Capilli namque
non sunt de corporis substancia quia ... si
non dolet corporis per capillos subaudi sup
fluos errores in quibusdam factas ...
has penitus resecare debemus Cum ... illa
sunt de substancia sacre scripture sed ... remaneant
... non debet illam velle ...
donare alioquin non sinaret ... filiorum israhel
hec fidelium Christi et presertim perfectorum religiosorum
quibus dicitur quod ... accepistis ... date
His igitur condicionibus sicut debent fideles
scientias adiunctas ... adipisci et
illas sacre scripture subdere tamquam sponse nobiliori
Sed proh dolor quam plures sunt quia sacram
scripturam inhonorantes ... bono in ob
sequium ... de summo bono eius
... inquit in mundanis ... doctrinis
et vanis in omnibus caduca ... sequuntur
ea et celestia ... nostra ... sunt

tales libri et propter amorem sacrorum scripturarum in tam
di qui potius eloquia librorum legerunt et in plus
velami sapientia manent eloquia autem sacre potius
intrampta libris apperent instructus autem sacra
mysteriorum sapientia fulgent ut ypo.

sac' scriptura a qua sapie salutaris (potavit) bibit illum [illegible]
tate ubi est aque perunda Consuevit
putei claudi et custodi ut (fora) [illegible] detinuta
quilibet accipiat spiritualiter aqua denotat
sacram scripturam de qua ante adventum tamen
fuit perunda ut gentes possiti indicatur esse
ac pro [illegible] amici una ad dum fonte
unum [illegible] Coopta erat quantum ad omnem sensum sed
adveniente Christo elevatum est sacre scripture
velamen et patefacta est aqua ut omnes possiblia
biberent habundanter figura Gen. 29 ubi le
gimus quod erat puteus in agro in agro cuius
os opertum erat grandi lapide et mos erat
cum greges omnes adunarentur devolvere lapidem et
greges adaquabant ad hunc puteum
venit jacob qui tum vidisset venientem rachel
cum grege suo revolvit lapidem qui claudebat
super os putei et adaquavit greges suos
spiritualiter sacra scriptura propter sui altitudinem
comparatur puteo unde conpulsus de ipsa loquens
dixit puteus altus est et unde hauria non
est michi erat igitur puteus iste in aram
que interpretatur regio possessa quia sacra
scriptura erat alta propter occultationem sacramentorum
ipsa erat timenda et claudenda ipso et super os
putei grandis lapis opiens aquam quia textus
litteralis occultat mysteria ante incarnationem puteum
est et greges qui et mundi nationes Ebray
ca scilicet et greca et latina venit jacob ad puteum
quando Christus carnem assumpsit et veniente Ra
chel cum grege suo jacob discooperuit puteum
nota quod Rachel fuit uxor jacob per Ra
chel subaudi ecclesiam qua adveniente cum Christo
suo velamen sacre scripture elevatum est et Christus
mysteria monstrata et fidelium populis aperte qui late
bant in veteri testamento per tunicam ad salutem
nam ubi referuntur morum honestate ubi inveniuntur
celestis vite dignitate paucis supplicium ubi
tatem [illegible] omnes vi [illegible] Ezech. descriptura sacra
ostendit statuam suam in edificationem morum omnes
altitudine in permissione priorum omnes homi-
lem asserunt minoribus suppliciorum vita eius est
in preceptis alta promissionibus terribilis minis [illegible]

sac' scriptura u(t) Om bibonus aquam de puteis Num. 21
Magna est nequicia illorum qui fontes
vel puteos veteres peregrinis in stratum ut detur
pant quia sitientes dum illuc perveniunt putantes

reffocillari aquam quam inveniunt spiritualiter sacra scriptura
est puteus et fons vivus et descendens de celo
qui quis est volentibus poca bibet nam condi-
nata est ad comune omnibus gentibus dictum ysa. omnes
sitientes venite ad aquas et dominus ait ysaie (?)
suis loquens de sacra scriptura quod Christus accepit gra
dare pessimi igitur sunt phariseyi et scribe qui sac
res sacras scripturas tam aquam et phiale [illegible]
eius spiritualem ostendebant hauriri figura Gen.
26 ubi legimus quod palestini replebant
puteos terra quos foderant pueri Abraham tamen
ysaac filius Abraham voluit eos fodere et ibi
manaret aqua murmurabant palestini dicentes
tuum ysaac aquam nostram esse ysaac igitur vi-
dens nequitiam eorum illum appellavit inimi-
tatem Et tunc aliquam aque vivae puteum fodit
quem appellavit dilatationem eo quod dicitur
dominus dilatasset super terram Spiritualiter pueri abraham
fuerunt prophete et sancti qui ex precepto dominus abraham
dei scripserunt multos libros ex quibus si uti
bat aqua vite scilicet doctrina et prophecia salutis
Juvenale sed pessimi pharisei eos puteos reple-
verunt terra scilicet terrena cupiditate quia subulcrebant
divina mandata in terrena avaritiam ut per
indisponorationem putum quod eos adim
peratur volebant igitur ysaac puteos illos
fodere et terram in finem quam Christus adveniens
sui pelliciferorum volebat omnes in spiritum sacram
contentum ut gentes credendo terrena despicerent
et celestia appeterent sed murmurabant ante pharisei dicentes
tes nostra est aqua nobis inquam lex per
Moysen data est quorum filii fuerunt prophete nos
sumus Abrahe filii etc. Talia (?) inquantum ut
quam puteos fodi et in perenni vitalis doctrinam
quod Christus inducens eorum illum appellat
inimicitatem et dicebat ve vobis scribe et pharisey
quia accepistis claves sapie ut ipsi non introistis
nec alios intrare sivistis et prohibuistis Et tunc
ysaac alios fodit puteos in quibus phariseos
mollius reduxit aquam priorum puteorum quia
Christus eos perduxit in quo exposuit aliter
veteris testamenti scripturam Et novum illum vocatur
est latitudo quia per quem fides Christi dilatata est
super terram tanta cum sint eius dottrine similitu-
do et dulcedo et tam magna gustantibus (?)
copiam tribuit ut omnes alicui inveniant retti
magni et parvi iusti et peccatores ut Christus spe
illo veniens ad nuptias quam parata sunt in ea
sic dicit loquens de sacra scriptura ignorans si
inveniunt que distat [illegible] tenent [illegible]

ad spret pusillanimis modico tibi iusticie cibos
et si pinguem non faciunt tamen mori animam
non permittunt qui autem magnam animam est in
sumit spirituales cibos qui dicit cum propheta ad
angelorum nam animo non est dyabolus inebriatus
nant [illegible] medicina salutem corporis
¶ in ipsa in dominica die et audivi post
me vocem magnam apocalypsis primo dominica
es dicitur illa que sequitur statim post sab
tum et precipue dicitur dominica quia 3a dies
um est eo quod dominus in illa die fecit resur
ando nostre glorificationis opus Iudei autem i
am timuerunt sabbatum et Iudeis baptizanti
es declusa est pars scripturarum ut exposicio
guam exodi ubi mandatum est filiis israhel
dominica die ipsius ad sextam sportam iudicio
llati vel penitus eis datum est spiritualiter
manna omne saporem continens subaudi spiritu
scripturarum intellectum continens continentem omnes
spirituales dulcedines hic autem datus est fide
libus observantes diem dominicam dominice
ipsius in finem mundi id est ipsius ad illam sportam
tiam in qua Christus veniet omnes spirituales dul
cedines dimes hic enim datus est fidelibus
observantes diem resurrectionis dominice ipsius
in finem mundi id est ipsius ad illam b[eatam] sedem in qua
prius veniet mundum indicare et incredulos
oclusus atque remotos a fidelibus videns sabba
tizantibus et in umbra tamen signa commoran
tibus et non advertentibus dulcedinem
mansionem tibi qui sua pinguedine omne
desiderium et omnem appetitum reficit ideo super
illam adhuc spiritualiter pinguissimum in quantum scimus
est omnes ibi ipsius delicias quid quid
olim ex sermone domino nascitur sicut tra
unt iudei que manna quam comedebant et in
voluntatem unusquisque sic sapiebat unde et
incredulorum quia iudei spiritualem manna facere
spiritum id est uti sensum abhominati sunt sicut ab
ominabant manna illud datum celitus dicit
eis Exodi anima nostra nauseat super cibo isto
et dicit deo iuste indicante de pane scripture
usu sunt privati et ille datus est fidelibus
nec dominus permutat dicens auferetur a vobis
regnum dei quia pars scripture est ina p[er]ditiones
separarum vitatem et ducens ad ultimam feli
citatem unde Cassiodorus super psalmo inspice scripturam quid
quid doceretur veritas quid quid precipitur bonitas
quod quid promittitur felicitas nam deus veritas
est sine ~~fallacia~~ fallacia bonitas sine malicia ~~[illegible]~~ felicitas
sine miseria et
¶ Ut autem ut comprehendatis nos quod duobus
currentibus ad tumulum paschale spacium ue
que sunt observanda primo ut etiam continui

peragant ad tumulum qui vult beatum in obtinere illa
medica mora interpollata ultimum remanebit
retro ad debet advertere dum appropinquat
ad tumulum ut in genere attendat ad locum
ubi est beatum aliaquam posset labor illius
cassus esse melius est enim in eodem in genere
quam unde spiritualiter nos omnes fideles in ista
die currimus per spacium beatitudinis ut compre
hendamus beatum etiam beatitudinis sed non
dum quod currimus in duplici gressu scilicet fide
et intellectu sed licet per intellectum currimus excitamus
in celos attamen in grossiori cursu fidem precedere
cessabit intellectum unde scriptum est nisi scriptum
est nisi credideritis nisi credideritis figuratur Iohannis
ubi legimus quod petrus et iohannes curre
bant ad monumentum iohannes ubi agilior cucurrit
citius petro Et tum legimus petrum prius mo
numentum spiritualiter promontorium devotus pars
scripture Origenes super evangelio iohannis omelia prima monu
mentum in quantum Christi est divina scriptura in qua
divinitatis atque humanitatis eius divina misteria
desperate licet quequadam munitur per que
tamen non notatur fides unde Origenes eadem
propterea gratiam visionis iohannis date fidei petri
ut tum tales ac tanta donatus est gratia sic
iohannes et subdit fortassis quod dicit summi viri
iohannes apostolos petro dico qui domino interroganti
quem se esse estimaret respondit Tu es Christus
filius dei vivi nobis tenere et opinor quod
dixit prius in Christo fidei racione quam fuit
contemplationis petrus talia dixisset pro iohannis
non notatur scientia seu edificatio intellectus unde
Origenes ibidem iohannes autem contemplationis et sac
typum imitatur ipse siquidem recumbebat
super pectus domini quod est contemplationis
sacramentum igitur ambo currunt ambo scilicet scientia
et fides ad intellectum sacre scripture et licet scientia et
fides intellectus acutius ad intellectum et intelli
gendum sit propterea non valet tamen prius fidem
intrare unde eadem Origenes iohannis in quid cucurrit ci
tius petro acutius nos quod atque velocius inti
ma divinorum operum penetrat scientia alias con
templationis penitus purificat quam actionis
ad quod purificandum non tamen 1o intret petrus
monumentum deinde iohannes ac si ambo currunt
ambo intret prius siquidem est fidei symbolum
iohannes super intellectum ac prior quam scriptum est ut
credideritis non intelligetis necessario precedit fides
in monumentum sacre scripture deinde sequitur intellec
tus cui prefatum iunctum adicitur ut Origenes — profectio
¶ Iunxit primulos veniente adhuc Si quis predicas

pullos cum ambulare primo incipiunt vellet
ultra debilem eorum facultatem ad ambulan-
dum cum cogeret eos penitus periclitaret et forte
ita lederet ut adhuc nunquam apti essent Sed
si peccatores in primordio conversionis eorum
gravando nimis de peccato penitenciam se ad graviam
tristiciam exasperare ad ieiunia oraciones pre-
ter putas ad nimia ieiunia et graves sufficientes
actus velud infantes et inscii desperabit Et
forte tales esset eorum casus illius peccati quod
de prima amplius non surgerent Sed necessarium
requiritur confessionis discretio ut satisfactionem
penitentiam sic iniste penitentibus ac discrete im-
ponat ut nequaquam imponeret preceptum pluri-
mos qui nuper ad Christum nimis revertuntur
figuratur Gen 33 ubi legimus quod Jacob
redibat de mesopotamia ubi fugerat afflic-
tionem et deceptiones Laban et ducebat
liberos et familiam et armenta sua secum
versus terram nativitatis sue Cui occurrit Esau
frater eius et dixit ei pergamus simul ero
que socius itineris tui Respondit Jacob Precedat
dominus et ego sequar te et noveram prout in me
vero posse parvulos meos Nam si plus
in ambulando fecero parvulos teneros et oves
fetas laborare non poterint morientur cuncti una
die greges Spiritualiter Jacob qui interpretatur
supplantator denotat confessorem discre-
tum qui parvulos id est peccatores super peregrinan-
dos commissos conatur educere de manu dyaboli
et de mundi huius temptationibus versus terram
nativitatis sue et versus celum quod quos vos
deus creavit et redemit cupit cum penitentiam
prout peccatores educere ad Christum ut dictum est
Et cum dilectione semper ut motus supplanta-
tione Esau id est qui interpretatur acervus lapi-
dum denotat districtum confessorem qui contra
omnia simul vult imponere penitentibus teneri-
tudinem penitentium minime attendens Nam
si ultra modum gravantur cum adhuc fetantes
sint et graves ad ambulandum in via dei
postquam longam in peccato moram contraxerint peribunt
peccati recidivum prudentia atque discretionis re-
ducuntur leviter quam appetere ut parat cuncti greges
secundum grationem confessionis Unde Christus super [illegible] di-
citur fuisse semper [illegible] adolescentie quando [illegible]
prius bajulare posuerit necesse est sed aut fas
tempus pariat vel subponere confugatur [illegible] et hominem
regere pondus prius imponeret necesse est cum

ut penitentiam exerceat aut suscipiat dum se non
potest scandalizatus amplius petere
v Venite ad me omnes qui laboratis et onerati
quod cum hoc exeunt mare in quo passim
est tempestatem etiam cum adlictus [illegible]
inducitur quod moneri motu solito [illegible]
in navi vero est in tuto valens parvulos [illegible]
etiam sine turbatione pronte adhelare [illegible]
in presenti parvulos post tale [illegible] cum [illegible]
penitentiam planam dulce licet longiorem [illegible]
passe spiritualiter peccatores nuper de peccato
exeuntes comparantur [illegible] quia velud per de-
[illegible] tempestatum maris pervenit ad [illegible]
Non enim debent in [illegible] dicti ad alterum [illegible]
et asperas propositiones maxime abstinencie
et austeritatis ne periclitentur Sed dulce [illegible]
penitencias planas quousque [illegible] in [illegible]
mare evanuit id est quousque [illegible]
totaliter evanescat delectatio quam in [illegible]
ebat actionibus figuratur Exo xiii ubi legimus
quod cum pharao dimisisset filios Israel
de egypto plagatos eos non duxit eos per
terram philistinorum que vicina est
et hoc quia timebat ne forte peniteret [illegible] vi
disset adversum se bella consurgere et revertere-
rentur in egyptum Spiritualiter per moysen sub [illegible]
conformem districtum [illegible] exeuntes de egyp-
to pharaonem plagatos subaudi peccatores per
veritates ad penitentiam [illegible] plagas [illegible]
et confessionis Non igitur districtus con-
fessor peccatores immediate conversos [illegible]
debet ad alta [illegible] abstinentie sed paulatim
ut expedit per [illegible] reficiendo [illegible]
dei deducere de mansione in mansionem et de virtute
in virtutem quousque solidati fortiores effecti
ut hostes aggredientes vincere possint [illegible]
sionis id est celestem patriam superando [illegible]
obtineret ea via dum incipiunt appropinquare [illegible]
permissionis ad contemplationem tunc illa [illegible]
terminus fortius dimicavit Unde [illegible] 73 mortem [illegible]
tacitus [illegible] filii Israel [illegible]
bello subtraxerunt qui delinquentibus [illegible]
dam prius [illegible] ne [illegible] sua [illegible]
ac in [illegible] turbati [illegible] redeunt [illegible]
quod evaserunt prius ergo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tanto [illegible]
[illegible] temptatio [illegible] sustinent [illegible]
[illegible] amerit
2 [illegible] quod [illegible] propter ut [illegible]
[illegible] Unde [illegible] [illegible]

[illegible]aliter hoc est exigit lex divina suo modo ut
satisfaciant peccata proprie ipsum offendimus homo
[illegible] compositus ex duobus scilicet ex spiritu et corpore ideo
[illegible] peccamus contra deum aut spiritualiter
corporaliter sicut saepe et ut plerumque utroque modo
[illegible] peccamus debet igitur duplex esse satis-
[factio] scilicet est contribulato spiritu et corpore cruciato
[illegible] corporis maceratio et hoc modo qui delinquunt
[illegible] tunc hoc et psalmi sunt figura legitur ubi
[illegible] quod acceptum sacrificium deo fiebat de animali-
[bus ru]minante et findente ungula et non de aliquo alio
[spiritu]aliter tunc anima ruminat cum homo pecca-
[ta] recordatur cum dolore ut sibi remittantur
[illegible] tunc vero ungulam findit cum corpus suum
[illegible] per macerationem domat et tunc fit satisfactio
[illegible] accepta de spiritu contribulato et corpore macerato
[qu]od ipse deus non despicit nam tunc tamen ho-
[n]or deo redditur cum spiritus datur orationi et corpus
[illegible] operationi ut unum sine reliquo valet non
[illegible] sufficit cor orare deum si contra [illegible]
[illegible] deum utraque cum reddenda et satisfaciendum est
[illegible] cordialis dei devotio et corporalis operatio
[illegible] [illegible] in diligentiam consistit in
[illegible] super [illegible] psalmodia id est oratio est suavissima deus
[illegible] quando [illegible] dei [illegible] cum vox cor-
[illegible] operibus consonat nam si quis dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cantilenam [illegible] audire domini venit
[illegible] si unica [illegible] confundit

[O]ffer [illegible] obsecro [illegible] 3 [illegible]
[illegible] suam sapienti qui aufert [illegible]
[illegible] qui effundit sanguinem et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod homo divitias atque magnas [illegible]
[illegible] possit habere totum dat pro modica refectione
ut cum legimus Gen. Esau fuisse in venatione
[illegible] primogenitam vendidit [illegible]
[illegible] qui negat Christo satisfactionem [illegible] qui
[illegible] sanguinem eius et proprie deum Christus [illegible]
[illegible] et sitit nostram salutem et [illegible] modo
[illegible] est qui sibi satis facit negat quod petit [illegible]
[illegible] id est modicum qui respectu eius quod abstulit
[illegible] petat nam si ei negamus modicum quod
[illegible] hic exigit [illegible] conformes [illegible]
[illegible] ipse [illegible] personali veniens a nobis repetit
[illegible] debitum ad quod [illegible] [illegible] sufficiet
[illegible] habemus figuram I Reg. 25 ubi legimus quod
[illegible] David cum pueris suis esset in deserto misit viros
[illegible] suos ad Nabal ubi pecora comedebantur
[illegible] illi indigentes et egeni subveniret de [illegible] et redu-
[illegible] illi admemoriam [illegible] quos misit [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] in deserto
[illegible] non tetigit pastores tuos nec offendit
[illegible] bona [illegible] te ut de modica [illegible]

[illegible] [illegible] negante illis quod quam dare
Nabal et dividente deo atque illi improperante
[illegible] illius mittamus [illegible] hoc omnia David
qui iratus accepit armis cum multitudine [illegible]
[illegible] armatorum ibat ad exterminandum Nabal in
persona et substantia et familia quod non re-
maneret de cunctis que possidebat [illegible]
tem [illegible] Abigail uxor Nabal placavit eam [illegible]
[illegible] illi cum [illegible] [illegible] et ita [illegible] est
ut mortuo Nabal David accepit [illegible] Abigail
in uxorem spiritualiter per Nabal [illegible] [illegible]
qui desiderabilis est [illegible] suam [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] suam [illegible] per Nabal cuius pasto-
res et pecora atque armenta [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] pecora que Christus deus [illegible]
[illegible] [illegible] corporalibus membris et in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] igitur Christus deus [illegible]
[illegible] [illegible] pueros suos mittit [illegible] praedicatores
verbi dei dicentes ut agant [illegible] [illegible]
[illegible] et fructus faciat satisfactionis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] satisfactione con-
[illegible] placare [illegible] [illegible] peccator [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] dare
[illegible] [illegible] David hoc est dicit quod [illegible]
[illegible] [illegible] voluptatibus [illegible] et corporalibus
[illegible] dabo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dei [illegible] [illegible] patientia
[illegible] [illegible] Christus [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] peccatore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] id est anima [illegible] [illegible] consilio
[illegible] et [illegible] [illegible] domini [illegible] [illegible]
corpus honorare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] satisfactionis [illegible]
[illegible] David [illegible] id est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Christus placatur et mortuo peccatore
corporaliter assumpsit [illegible] in sponsam et [illegible]
[illegible] sibi [illegible] multa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] petitionem ut [illegible] [illegible]
[illegible] tam [illegible] [illegible] sermone 27 [illegible]
[illegible] dicit tibi Christus [illegible] quod dedi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] habuisti me largitorem
[illegible] [illegible] me debitorem [illegible] te [illegible] temporalia
[illegible] [illegible] [illegible] tibi [illegible] te [illegible] reddam
[illegible] [illegible] [illegible] hec ipse

[F]luvius egrediebatur de loco voluptatis ad irriga- [illegible] [illegible]
[illegible] paradisum Gen. 2 [illegible] quod fluvius
dicitur [illegible] quod fluat semper et hec aqua [illegible]
dicitur aqua viva quia [illegible] semper [illegible]
[illegible] guttam emanat et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

& pisces quos producit sunt optimi. Spiritualiter
fluvius fluvialem (?) spiritus sancti gratia notatur que semper
de sinu patris & filii procedit semper infunditur
cordibus fidelium & sicut doctrina eius pura
est & recta et pisces quos producit vitaque
inducit optima sunt quia eterne retributionis
digna efficiunt. Apoc. 22 de beato Johanne
fatetur sibi fuisse ostensum flumen aque vi
ve splendidum tamquam cristallum procedentem
de sede dei & agni in medio platee eius ex
utraque parte fluminis lignum vite afferens fructus
12 Spiritualiter flumen iste denotat spiritum sanctum
qui suo splendore mentem pandit eterne vite
sicut cum primus erat ignota post notam fecisti
michi viam vite sicut cum procedit a sede dei
patris pariter & agni quia spiritus sanctus a patre
filioque procedit descendit enim & flumina vel
sunt in medio platee eius & perfectam caritatem
decurrit in canalibus sanctorum doctorum. Sed hoc
flumen duas habet & vite est lignum vite quam
spiritus sanctus & sic contemplativam vitam & acti
vam & in utroque est spiritualis refectio anima
& eterna retributio. Et hoc lignum vite producit
xii fructus quia decem precepta pertinencia
ad activam et duo consilia que superhabunda
nt pertinencia ad contemplativam. Igitur iste flu
men ex sua fecunditate omnia implet suavi
tate omnia subito mutat sua claritate
omnes illustrat atque clarificat. Unde Leo papa
in sermone de spiritu sancto: O quam velox inquit est
sermo sapientie et ubi deus magister est cito discitur
quod docetur non est adhibita interpretatio
ad audiendum non consuetudo ad usum
non tempus ad studium. Sed spirante veritatis spiritu
(?) singulorum gentium voces perfecte sunt eccle
siones (?). Ab hac igitur die tuba evangelice predicationis
intonuit ab hac die ymbres karismatum flumina
benedictionum omne desertum & universam aridam
irrigaverunt. Leo papa

Spiritus sanctus

[P]ueri mei mecum sunt in cubili. Luce xi
Cum principes dormiunt suos inimicos
& famulos dormire non est tutum nisi custo
des & vigiles habeat. Ideo tales convenit
tempore dormitionis tam diurne quam nocturne
aliquos debet ordinare ut custodirent intui
tu domini. Spiritualiter consciencia sancti viri dicitur
esse lectus sive cubile spiritus sancti ubi cum libentius
quiescat. Sed princeps in suo & omnes alios vigiles
spiritus sanctus maneat & quiet illum conscientie in nobis
ipse igitur habeat vigiles virtutes & conscientias
citum istud ut diabolus conpungeret (?). Canticorum 3

Et volunt quatuor fortes sunt angeli patuit ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
ubi legimus lectum Salomonis ambiunt lx fortis
simi ex fortissimis tenentibus gladios & doctis
ad bella propter timores nocturnos. Spiritualiter
per Salomonem qui interpretatur pacificus intel
ligitur spiritus sanctus qui per dilectionis amorem
hic est consolator orphanorum. Lectus eius
dictus est consciencia sancti viri in qua quiescit. Fortissimi
vero infra scripti contra timores nocturnos .i.
principes tenebrarum armati vigilant sunt
prima et principalia .ix. dona spiritus sancti. Alia
secundum trahuntur .s. precepta & consilia. Quinquagesimo (?)
dimes (?) sex vite opera xii fidei articuli
a virtutes a viciis contrarie ut sunt humili
tas . caritas . liberalitas . paciencia . sobrietas . so
brietas & castitas / quatuor virtutes cardinales
23 Et talis sunt has enim fortissimas inter
gladiatas & munitas amor .s.s. (?)
ad custodiam sui cubiculi & lectuli. Igitur inter
principis sponsi secunda in amoribus ample
xibus potest quiescere quod neque mors ne
ita nec aliqua mundi molestia eum potest
ab eius separare amore tam fortis. Unde ...
in sermone quedam vel durum vel amarum vel
grave computat amor. Nemo quod ferat
que virga / que pena que mors amorem
valeat superare perfectum. Amor impenetrabilis
est lorica respuit iacula gladium contempnit pe
riculis insultat mortem irridet. Sic igitur
amor vincit omnia &c.
[C]rudum non comedetis ex eo (?) ...
stomacho nullum esse molestum cibum
aptum natum de quo neque crudo comestum
cum facit nutrimentum. Sed indigestum causas
suppont corpus ad ydropisim. Spiritualiter
quid quod boni spiritus operamur quod loquimur
quod quod adiscimus cum nobis operandi
discendi et loquendi facultas celitus donatur & que
cedat a patre luminum si illa non attribuamus
de illo amori & [illegible] claritatem dei & proximi
illa igne dequoquamus velud indigesta
nobis prosunt sed magis decipiunt ad inflationem
vanem elationis & superbie quod bene figurabatur
hic (?) radicitus corum ita ut ardeant
exo. Demanna celitus misso filiis israel
de (?) quod ut dicit magister historiarum sic pue
bant ad solem manebat & ut remanebat
tum ad ignem optimum erat. Et ymnes
sapores. Spiritualiter manna celitus donatum
...dona spiritus sancti [illegible]

tribuitur que bona appetitus mutat. 8. aliquis
tur preter sapiencie aliquis fides in eodem
. Igitur si nichil habeamus quod non
cepimus dixerimus vtilia recepta habitu ...
non attribue et tunc erimus stupidi et inutilia
a nostra Si ergo ad solem vane laudis et
honoribus intuenda possumus nos mant
sciendo nullum prestat anime intumentis po
s detrimentum 2 Bernardus in quodam sermone sic
us indigestus corpus corrumpit inflatum
dropicum reddit Si autem digestus fuit me
r sit tibi uterus in stomacho anime indigesta
si sit igne karitatis decocta generat malos humores
s sunt mali mores etc
Iussit tinea in torrente cedron 4 Regum 23
Nota quod tinee elevati aere aucto in ex
aquis cessante vento descendunt ad locum inferiorem
in profundiorem quam prior locus unde elevati
ut solet quia cadentes super aquam fundu
tenent Spiritualiter tinea seu pulvis elevatus
vento conturbat aerem et oculos ledit et terre
iustat pauperes elatos quos fortuna elevat
aliquam dignitatem seu honoris statum tunc
ambicio et superbia que deiecta pauperes opp
at pauperes erexit fortuna et dilatavit ex
uis gravior est et abhominacioni exhibetur
ito omnibus abusior esse videtur quia unde
humiliari superbit in omni actu et gestu
in omnibus secundum figuram de Moyses pre
tinee inpositum cinerem unde facta est plaga ve
te et vulnera ita ut fetor nullo tollerabilis
Spiritualiter tinee prenitur vestis ... cum
pro pauper provectus ad alta [illegible] statum ...
plaga vesicarum id est in flacionis et tumoris
hic omnibus importabiles Nam si superbia ...
est in divitibus quanto amplius horrenda
it in pauperibus 2 Bernardus super missus est unde
inquit pietosius de ignobilibus nobiles
e pauperibus divites factos subito intumescere
sunt obliuisci humilitatis generis quoque sui
rubescere et in fimos dedignari parentes ... ne quanto
ipsius elevat per timorem tanto premittitur ad
fundum divina exigente iusticia unde ... ...
nus superbia corpore in primo iacet quo talis
erigit ut in ... ... sic ... appetit
- divaricit etc
8 Ixit in sapiens
in corde suo non est deus ... ... quos
valeria que fetur cum ... ...
quod in parte pigmi ... ... non sentit ...
vulneratus in mat parte mox vulnus sentit et dolet

hic eciam fertur de aliquibus pigmissimus port
Spiritualiter superbus qui in imagine omnis magnus
supare cupit et qui inpurite divine elacionis
iacet ut portus coreccionem dei atque increpacionem
fratris suprimere non timet in parte pigmeni hoc
est in prosperitatibus et deliciis positus Nam pig
medo prosperitas non sunt preter iaculum minant
supprimit proprie neque enim ultorem esse deum
malorum Sed cum in adversa de prosperitate cadit
cognoscit et sentit melius et tunc quid mede
lam figura de cum Moyses dixit pharaoni
populi dei ut filios israel dimittet ut ...
ad sacrificandum domino deo suo in deserto 2 Exodi
tercius est deus noster ut audiam domini illi
vestro ... ... dimittam ... plagatus multi
dixit Moysi peccavi coram domino deo vestro vos
tamen rogate ut mihi indulgeat Spiritualiter
per pharaonem affligentem deo subaudi super
bos tyrannos affligentes ... humiles et
pauperes atque illos qui ... ... illa ...
predicacio vel predicationis exortatio
ut non molestent pauperes et humiles qui sunt
populus et oves pascue eius superbum
cum talem ascendit super pes Non sit pauperes
suspirare nec respirare subinge ... in ... in
percussi in parte mat quia medicus adversa gens
tantes domino quam placat ... sentiunt vulnera
tunc clamant et notificant tunc quia cito
medelam petens cum occidit illos querebant
eum ... in ... quiete iniram et quiete ...
... acta crudelia exaudi quia ... sine
... fiet illi qui voluit fieri ... ... non
dum aliquos esse tam ... quod eciam
in mat pte percussi se insensibiles exhibent
tanta est eorum inveterata superbia et in eorum corde
tanta est radicata quod nullatenus ... humili
bus radicata quod nullatenus ... humili
et se coram suo creatore culpabilem recognosc
... Isti velud demoniaci penitus insanabiles
sunt Augustinus in sermone 4 ... adventus
peius inquit quod in dictum est nec dolet
perfectum vulnus quod non dolet ...
habendum est per inmortuus computandum
quia aliquid pungitur et dolet aut sanum est
in illo spes aliqua est sanitatis qui aut pungitur
tangitur cadaver et non dolet inmortuus est
... aut deceptus periculosum Superbia
Idi impium super exaltatum ...
perfectior est medicina illa que morbos ...
quia pillam morbus exprimitur Nam si
... cum calore ... medicina

Si aut frigido contrarius morbo illi calido sub
venitur remedio ideo quia contraria contrariis curantur ut
vulgo dici consuevit spiritualiter vero eque bonum
remedium potest adhiberi morbo superbie ut est
humilitas. Non enim potest dolor suppliciti clare adeo
condignum esse est ipsum ad ymma deici ubi cum
torqueatur propria nequicia. Sic enim fecit deus
superbo angello ut illius confunderet arrogantiam
dicit enim ysaias ascendam in montem altissimum super
astra dei etc. et sequitur quomodo cecidisti lucifer
qui mane oriebaris. Figura danielis 4 ubi legimus quod
ille magnus nabuchodonosor rex babilonis ipsius
superbie elevatus dixit Nonne ista est babilon
quam edificavi in virtute regni et in gloria
decoris. Adhuc erat sermo in ore eius et vox de
celo per… ei electionem regni et electus est
a civibus regni illius. Et dicit eciam historia
quod mutata est mens eius et fugit
de regno et cum feris facta est habitatio eius
fenum comedebat ut bruta. Crevit ungule
eius et capilli et sic mutatus est q. sed effecta
est fere per septem tempora. Spiritualiter per hunc
regem babilonis subaudi dyabolus qui rex
confusionis interpretatur eo quod dominus superbie
ipse enim regnat omnes filios superbie. Dixit
igitur Nonne hec est babilon magna q. d.
Nonne ego cum decorem meum regnare possum
ut deus. Ascendam in montem altissimum super
astra dei ponam sedem meam ad aquilonem
locum et assimilabor altissimo. Sed electus
est enim alienatus et a civibus celi regni
sui. Expulsus est in infernum comedit fenum
quia conatur sanctos viros animi vigore
removere. Unde Job 40. Cum dominus ipsi Job
de dyabulo loquitur ait. Ecce vehemoth quem
fecisti tecum fenum quasi bos comedit. Crevit
capilli eius. Nota capillos de superfluis nasci
licet esse de substantia in recessu corporis. Sub
sic ergo corpus dyaboli sine peccato adeo fuisse
dicitur sed de superbia sua atque nequitia processit
ut totam eius pulchritudinem corripiant. Unde po
tius excludant. Crevit ungule et factus est
fera crudelis per iniquitatem introducens
insidiam … et aliam … conatur predari
et rapere. Et cum feris facta est habitacio eius
quia omnes sunt pessime i. omnia peccata mortalia
sum cupit. A superbiam fecit Job 41. Omnes
bestie agri ludent ibi. Idem 31. Mortali peccata
mortalia virulenta radice processit stabulum per vii
tempora illos quasi ad mundi revoluit. Totum tempus
comprehendit enim a singulis temporis dies subiugari
audi … a … civitatem iniquam ipse dyabolus in sua

dua superbie ejus obstinatus manebit quia …
humiliari si eius superbia crescit semper. Ubi huius
declaracio anime superbia in … …
sed ue… in memor quod ima … recedit …
redire potuit adepturus ergo … …
superbi homines imitantes arrogantiam …
… pos … sunt vivis de… …

a Absondita est in terra pedica eius. Job 18
Longe plus cavendum est abscondita in
sidiis quam ab agressibus hostium manifestis. Enim
cum quis insidiatur homini occulte ipsum in cau
tum perimit ideo ad ledendum magis astutum
Sed cum palam agreditur recipit ipsum ad defen
sionem paratum. Sed adhuc superhec magis est
periculum quando hostis amiciciam simulat et inimi
cus … Spiritualiter dyabolus tendit ad …
sua temptatione occidit … tamen per x…
… aperte vincere nisi volentem ideo …
semper ut … aperte invadit sed plurimum insidiatur
ut … et … sicut bonus … ut
facilius decipiat. Figura … 3 regum 14 ubi legitur
quod jeroboam dixit uxori sue Muta habitum
ne cognoscaris et vade in silo ad achiam prophetam
… que fecit. Sed uxorem jeroboam … in
… cognovit et ait Quare te aliam simulas
… et dicit jeroboam. Hec dicit dominus deus …
de domo jeroboam … … ad …
et … quod sic exponens …
… de quibus non est … …
Spiritualiter per jeroboam qui interpretatur … …
et … dyabolus qui semper … dei …
ad … et … suo …
… est enim officium eius. Sic igitur …
uxorem … i. temptacionem in … habitum …
mittam … non … fecit … …
… ut … culpa deposita simulatur …
… ut facilius possit decipere. Vadit igitur in
silo ad achiam … …
… dominum. Et hic … … …
… adhuc … …
… quod … … …
sine macula … semper …
… ne … decipiat uxor jeroboam i. …
… facta … … …
… tanta arte … ut plurimum …
… fugat ut … …
… … est in … …
… te simulas aliam uxor jeroboam … …
cognosce te ne decipies me. Vade … …
… dyabolus et … habita quia aperit me …
… adhuc non remanebit … …

...tum tuis inimicum quem corporaliter non delet
...ur. Et quod hoc dicit dominus ait propheta et domini
infusus et prostratus de campo ait fugit et arma
...us temptationis deponens ne quid interius
impugnare vult Origenes super Ihesu nave
...us incipit quod quasi sancti qui se repugnantes
diversas temptationes peccatorum spiritus et vincentes
...s ac vinum eorum quasi superantes consumat de...
...mo et velud equos plurimos eius interimit
...si gratia ut Ihesus qui caste pudice et vincendo for-
...tationum spiritum superant nec ultra possessionem illam
...sum initum est non ante ideo in peragere et c.
E Isti dicit agentibus terre et abinxoribus
alienigenis et esdre cum gentibus di-
versorum morum vel dogmatum non debet
...nimo longam contrahere mansionem moram quia
...t illi plus quam more. Nam quod possumus quod
in seculo habitare ideo si quis optat mercato
...s tuus sunt ministeriis ne destinant et habita-
...os voluit recedunt et moram non gravaret
...et aliquo cum talibus conversandum esse spiritua-
...tes diversorum morum ab fidelibus sed suggestio-
...s et temptationes demonum quod cum mores
dogmata pravorum vel ydola amoribus et
...amate ... que tunc et nos primum gentes
...que quia non est possibile ad totum ... in...
...endo per temptationem ... Nullatenus
...sumus pacem corde complacentiam cum illis
...orari nec eos nobis vinculo amicitie per ...
...ungere. Et cum nos omnino oportet per eos tu...
...nostre nobiscum tanquam peniteptum qualis
...r temptatio intueamur ut cognoscamus residen-
...i modum et tuseamus pugna ... et ... dominus
...posi dicitur Cum veneritis ad terram promissionis
...nam ego dabo vobis non recipietis prelibus ...
...o mortem gentium illarum regionum nec ...
...os cum vestras eis nec aliqua amicitia concili...
...in illis sed delebit magnas et plures alias
...int vobis clavi in oculis et lancee in lateribus
...spiritualiter precipit dominus quod non componamus
...nam cum demonibus recipiendo temptationes
...as in mortes id est in sensibus nostris ubi gratia cum
...in dyabolus per oculos subintrat. Ecce quod
...nisi indicant sunt occupiscentie non tracta mat...
...omnium et sic est de aliis sensibus. Si autem corpus
...retinet quod oculos apposuit iam ligatum est
...vinculo amplexionis iam consummatum est mat...
...nomium si per abusionem inimici dici licet iam ...
...atus est eam in corde ait salvator. Igitur dolea-
...ordamus magnas et plures temptationes no-
...ntes etiam celestis promissionis intrare regnum et
...unt vobis clavi in oculis et lancee in lateribus
...in immortali. Si temptatio in corde nasceretur ...
...ne non resistatur eadem qua mittitur mora roborat

et ceteris sorte in operibus viri impuri quasi reges
intus manebit duam nectem captiua tenet hanc
Non habitabit in medio
domus mee qui facit superbiam qui loquitur
non suavit habitare in domibus eorum
certis inimicis meretrices et proprias infames vel li-
beri et familia coniuguntur ab illis spiritualiter
fideles ... sunt proprie dicte Ieronimus petri et nos autem
gentes electorum non igitur debent cum illis et
nobiscum habitare suggestiones et temptationes
demonum ne dimittes animam et corporibus suis coniun-
ventur alienes pugnant. Unde eos in multis locis
aliqui libri legitur filios israel habitasse sine
gentibus ut patet in egypto in terra chanaan et in deserto
in habitantibus et in terra promissionis et tunc hoc sit
habitabant deus semper erat cum illis quando vero
commixti sunt inter gentes et didicerunt opera eorum
deus elongatus est ab eis et captivi ducti sunt
ab hostibus eorum spiritualiter per filios israel subaudi
fideles xpianum deum fide videntium non igitur
in medio eorum et in eorum cordibus que domus dei
sunt debent habitare temptationes et male
demonum suggestiones quamvis dum enim fuit ille precor
dissensum habitamus semper deus nobiscum
est sed cum percensum inferimus cum illis deus
indignatus recedit a nobis et nos dimittit de-
mones in captivitatem peccati. Et non per secundum
gentes per eas intendunt tuis sed non commorari
prohibita enim erat inimicum unica conversatio
sic spiritualiter non est dominus quod nos sentire temp-
tationes et cogitationes pravas sed illas plon...
gam horam iniuste cum consensu vult quas ... mor-
ad iudicem presumam dicit augustinus morabun-
tur cogitationes noxie nec eum reprehendit ...
veniat sed in morantur in bonis eius cordibus co-
gitationes illicite veniunt sed morari prohibentur
ut cogitationes noxie nec eum reprehendit cur
veniat sed cur morantur in bonis eius cordibus
cogitationes illicite veniunt sed morari prohibentur
quia et quamvis et si quis repentinis suggestionibus
ipsis ad primum vestibulum subrepit ad consensum tamen
non pertingit et cetera
F Sin attendens ad servitutem dei sta et ad
temptationem. Solent tyranni usque ad
mortem conari retinere illum et quanto amplius videt
appropinquare suum libertati tanto amplius nocere
eos ideo angelus ... plus ... tyrannia ...
... tyrannica servitute ... cum ut tuis
in cordibus spiritualiter ... est tyrannus crudelissimus
... tyrannidis ... impleri ...
in omni in ... dominus qui nullo placa-
... quanto ... cognoscit ... habitare

attendere tanto amplius parat eis insidias et non
cum deest vincat quoniam persecutore non percussus
ad mortem Si habet insidiam simulat in insidiam
simulat se victum cum videt hominem se pu-
tare securum subito eum invadit Exemplum de pharaone
qui populum liberavit de egypto invasit illum
iuxta mare rubrum ubi se prius iam putabant
sine persecutione persistere sic demon dimittit
hominem morte putans quod se nullo tempore
non posse Et [illegible] tum tempus prospicit
invadens denuo illum reagreditur Unde
Beda super libro primo Regum inquit antiqui
hostis postquam nocendi noscit temptacio-
nem clamore adeptus recedit non ut illate
malicie finem prestet sed ut ad corda per quietem
secura redeunt repente rediens facilius in
sperantes irrumpat. Debet igitur homo semper
esse paratus nec dormire quantumcumque tempta-
cio. Sed quanto amplius se perfecit nomine in
virtute tanto separationem adtamen dispo-
nat [illegible] in quarto libro de pietate [illegible]
apparet hic per desertos israel quod non prius
habuit in egipto persecutione in [illegible]
egypti post eos sed etiam ab aliis multa passi
sunt etiam cum intra promissionis fuit
[illegible] molestabat eos Spiritualiter filii israel
sunt Christi fideles quos non solum [illegible]
peccati demon vexat sed et interea per [illegible]
[illegible] et instanti gratie absque quietitudine [illegible]
cessant [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
inquit adversus deceptores suos fortis pugna
et egredientes inde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Nam in egipto israel de egip-
to [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] que absque [illegible] tenebat
[illegible] in [illegible] [illegible] Comes [illegible]
[illegible] est temptationibus [illegible] Nam ad
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est
[illegible] et [illegible] [illegible] datus est [illegible]
[illegible] [illegible]

Unus est adhuc [illegible] [illegible] que
[illegible] clementia manifestatur [illegible]
[illegible] in indulgentie [illegible] maior et minor
[illegible] quod maior commissa [illegible]
offensa nulla aut per [illegible] offensa [illegible]
commicti [illegible] que in principes magestate [illegible]
[illegible] ideo principes [illegible] offendenti se
clementior reputatur Spiritualiter Christus est princeps
et deus [illegible] et ipse est plenus clementia et pietate
qui non solum [illegible] [illegible] sed illos qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi legitur quod
cum Saul [illegible] magnum [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] caperet et occideret in deserto et ipse clam [illegible] [illegible]

ingressus est tentorium Saul dum ille dormi[ret]
[illegible] suo et stante [illegible] dixit Abisay [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] David [illegible]
morietur nisi deus defendens [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] hastam et [illegible]
quod [illegible] Et cum recessisset [illegible]
hasta clamavit [illegible] ad Abner [illegible]
[illegible] quod cum [illegible] audiret [illegible]
tam [illegible] tibi ultra maleficium [illegible]
pretiosa fuit anima mea in oculis tuis [illegible]
quod stulte egerim et ignoraverim multa [illegible]
per David subaudi Christum per Saul peccatorem
congregat cum peccator [illegible] Christum [illegible]
tat [illegible] super [illegible] Sed [illegible] Christus [illegible]
illius [illegible] Abisay que interpretatur [illegible]
[illegible] et [illegible] denotat iustitiam eius [illegible]
super peccatorem parata est perfodere uno ictu [illegible]
[illegible] cum [illegible] ut amplius non resistat sed
[illegible] Christus. [illegible] Christus cum [illegible] [illegible]
[illegible] nolo inquit mortem peccatoris sed ut [illegible]
[illegible] vivit Nisi in morte [illegible] [illegible]
[illegible] sed accipe sibi hastam et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] facultatem [illegible]
Christus illam notat [illegible] [illegible]
peccator [illegible] [illegible] cognoscit et confitetur
illud cognoscit eum quod pretiosa fuit [illegible]
Christi anima eius in magno pretio [illegible]
[illegible] et dicit non peccabo amplius [illegible]
quod magis est [illegible] [illegible] clementie [illegible]
[illegible] [illegible] sua benignitate suos [illegible]
persecutores [illegible] [illegible] Cum iam [illegible]
[illegible] me ille draco et tu [illegible] [illegible]
me cum peccavi et ipse paratus [illegible]
deglutire sed tu domine defendisti me Cum [illegible]
[illegible] agebam Cum tua mandata [illegible]
[illegible] ipse ut me caperet et tu me [illegible]
[illegible] ego te non timebam et tu me [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] me exhibebam
et tamen ipse ne me tangeret [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ne ipse me
caperet tu me defendisti [illegible] [illegible]
alia multa beneficia mihi exhibuisti [illegible]
et [illegible] [illegible] illuminasti me

4 [illegible] [illegible] [illegible] non que [illegible]
quaerenti aliquam rem [illegible] necessariam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit illam
invenire Aliquando est labor querentis [illegible]
queratur Nam si res queritur [illegible] [illegible]
non invenitur Si quis quereret [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Nam si quaeritur [illegible]

o nullam aliam viam deserte notitia negua
m possit invenire nisi eam ergo simulem veri
endo propriam ipsi eos possit inveniri vel cognosci
Spiritualiter si volumus querere christum et ipsum invenire
inventa sunt debemus scrutari signa quibus
ostenditur christus et hec signa sunt ymago et simili(tu)do
in nobis sunt. scilicet anima nam si christum propter quod
ut hominem alium tamen ipse sit deus et homo
possumus ipsum invenire necessarium igitur ad ipsum
inveniendum sed quod est deus est ymago
quam in nobis habemus et in quod nos creamur
deus et homo tamen quia sit deus mori reperitur
quamvis ut est deus et homo et invenitur
essent ipsum vidi ut hominem tamen ignorantes
deitatis ideo ipsum ignorantes et ipse eos
Sic enim de ipsa per signa inquit nostri nos
et sequitur Et nos non cognoscet amplius
dicebat querit me et non sufficit ut dum
et in ipso vestro moriemini scilicet dicit deum dei
ostenditur quos non cognoverunt id est noluerunt
quia illorum malitia eos excecavit dicit
cum illis vero scilicet 8. Cum venit deus ad passionem
in nos tunc apparuit oculi cecorum et aures surdorum
ut saliet sicut cervus claudus et aperta erit
mutorum. Hec igitur signa videntes non
cognoverunt et oculos habebant et non videbant
et etiam querit in loco ubi habitabat. scilicet in celo
et spiritualibus non autem in mundanis et tar
libus Nam si mundi delicias queratur labor
perditur querendo eum ubi est pro signa spiritualia
insensibilia et querendus in celestibus non celestibus
autem mundanis aliorum non poterit inveniri
signa ubi legimus vado quesisse
super montes et colles propterea dico non valeo
invenire assumptus est in celum ... igneo
translatus in paradisum Spiritualiter subaudi sed
nostri christum per... subaudi quod
pales scilicet qui quinque dierum efficiunt ...
carnis est completus ... corporis
corpus quam perficit et complent ...
montes et colles subaudi mundum istum quosdam
sublimes quosdam vero ad yma deprimit Et
...it fortuna elevat eos et adminiscebant
tur in mundo ... christum magis
inveniret quia vel per signa ... scilicet absque
et infirmitate. 3. dico vite per scilicet adolescentia
et senectus postea moriens in peto
non inveniens non ... cum quesivit in mundo
... augustinus in ... Eram sicut ovis
querendo te ... meos
... ut quererent te et non invenimus
... Si non est collocatus ... non
... ubi Augustinus ... et
... interrogavi inquit terram Si ... deus meus
... non sum interrogavi mare et abyssos et reptilia

que in eis sunt et responderunt non sumus deus tuus
interrogavi molam mundi dixit mihi si inquit si tu
es deus meus an non et invisibile noctis formosa
dixit inquit ego scilicet proprium sum ... quem
querens ipse fecit te et me querere sic te et me
xpus
8 Sic enim in corde suo oblitus est deus
per prudens princeps seu dux semper
conatur dum debet contra hostes ... contra
salva gente sua valet inimicos suos perdere
ideo sepe insidias ponit ...dit hostes perimit
ut in valore ... magis fecit ...
in ... dere militari ... bonum
quod ... non apto ... in quo est pertinet
... attemptaverit ut scilicet in regione
... possent hostes intimat Nam pau
... supervenientes et insidias faciet
sub bonis ducibus ... sepe victoria
... ergo sunt insidie et precipue ...
hostes ... ex ... atque ...
... confidunt Spiritualiter ... christi
... putabat ... oblitum
... et ... confidens estimabat
... super quod ... habet
... christus tum ... et in quibus ...
... insidias ... cum taliter
ut amplius non resurgat ... per
multa capitalia ubi legimus quod cum Moyses
tractaret ... ysrahel de egypto ... contra
... turbatus ... decem
ysrahel nulla tam cognosce ... quam
... signa et ...
que faciebat Moyses in egypto et quod magis
... desperavit totum modo in 3 signo ...
... ignorabat ... et tu
Moyses ... ut ... est Moysen
et ... per mare rubrum ignorans quod deus
posuisset ... insidias non ... eum
... est in profundo ... est igitur
ut ... malitia ... et mor
... Moyses et omnis ... cum ...
sunt recepti Spiritualiter per pharaonem subaudi
... qui ... in tenebris detinebit ...
... venit igitur ... Moyses assumptus
... quia venit christus ... per
... igitur hoc ... tractare ac
... mundo ... et omnes ab egypto liberare
... turbatus est dyabolus cepit quam plurima
admirari et intra se querere quis nam esset qui
suam vellet destruere potestatem videbat eum sic
et prodigia facit ... suscitare mortuos

et reges .i. satellites suos in conspectu suo desisse
ac clamare Ihesu fili dei cur venisti ante tempus
torquere nos. Sed iste sicut tota die in suppliciis
insuia (?) avida malicia cruciabatur que contra
se indebat concludit argumenta solui quod plus
Augustinus in quadam sermone super id, ascen
tus est Ihesus in desertum etc. dixit Cum inquit
vidit filium dei ieiunantem tanta miracula facien
tem nolebat scrutinium ut arbitror atque admodus
dicebat cuius est iste qui me vestiente in
gressus est mundum non quidem est de femina
natus sed vestro usu conceptus esse astat
ecce mater sed patrem investigare non possum
modo tristis primum video sed non agnosco
nascentem et quod stupor meus arcescit et in
consueta lege pariendi et edito filio mater per
ultat ut virgo. Cum iacet in cunabulis parvul(us)
suffundit lacrimas vultum simul quasi mora
liti vagitibus perdit et tamen ei deum sanctitas presis
desit nulla tamen illi est velud infantis cor
rupcio cuius hoc miraculum video quod
audire nequeo audio quod sustinere non possum
ut homo natus horreret ut deus astrulis
numquam michi hoc contingit ut quisquam nas
centium homo et quod quamquam humani virum non
habet carne est hec tempora nova agnosco potes
quod universos peccatores et impios natus nihil causa
dominare progressus pugnator tuetur nascentibus
et ipse michi esto prior apparet quod plura
michi meos reprobo quod me delectet puero
cum in virgine velle dominari ne forte decipiat te
quem nunquam maculare potest delictum. Et si deus
esse subdere dyabolus quos indignat primum fui
tunc quos esse tenuis pannus contra omnes
recolo posse infantie vagitum esse indutum cum
non esse ridiculum dum senero lacte nutrivi
Hec Augustinus. Igitur iste pessimo ... verendi
tenens sicut ut dictum est tempore ipsum prestitit ipse
admirare rubeo .i. ad effusionem sui sanguinis et
mortem sed dum eum putavit tempore captum
est et tradit per hominem in mente in tradit
in salvatorem quod deus sublimiter latebat quem
iste non cognoscebat que tam aperte operabatur ipso
Sed presullus rationem ubi illi ... tota
tem per publice sive esse Ionathus deducit
in quodam sermone de transfiguracione domini
Christum deum et hominem probat dicens Si non erat deus
Gabriel quem deum vocat et si non erat homo ma
riam que in ventre gestabat Si non erat deus Ely
zabet que salutabat Si non erat homo Maria
que lactabat Si non erat deus quem adorant magi

Si non erat deus quem adorant magi Si non
erat deus columba quem protestatur Si non erat
homo Iohannes que baptizavit Si non erat deus pater
celi clamabit Si non erat in deserto quas
vebatur Si non erat deus nave nauti cui
dicebant Si non erat homo in mari quas dolebat
Si non erat deus mortuos quos suscitavit Si non
erat deus latroni quos regnum donabat
Si non erat homo in cruce qui pendebat Si non erat
homo in sepulcro quos iacebat Si non erat
tercia die quos resurgebat Si non erat homo
Thomas quem palpabat Si non hic esset
Patet igitur quod Christus fuit deus et homo deus
consubstantia patris in secula natum et genitus
omnia replens omnia continens equalis per omnia
patri et in vita cum ipso et cum ipso sempiternus
essentia Nam ipso suscepit humanam et creator
deus omnium rex dignatus est unus esse in
talium effectus et mane qui sibi fecerat quos
integritate virginis corpore tamen esse nostra sint
ut humani generis senuis cessante contagio nos
homini et puritas esse trinitas unum qui est verus deus
idem verus homo deus ut illius Christus cui
cum patre et sancto spiritu vivit et regnat deus. etc.

ffinis adest operis mercedem posco laboris

Ex platonis vasa aurea et argentea spiritualia
pen... dei ... in ... dispensatio temporalis
pucia ... facta ... recordare

v

Eteris testamenti ~~instrumenti~~ narrat historia
sapientissimum Salomonem post
acceptam divinitus sapientiam pru-
dentiam et multam nimis latitudinem cordis
quasi arenam maris innumerabilem ita ut domini testi-
monio nullus ei similis retro actis temporibus
extitisse dicatur nec post eum futurus dicatur
illud magnificum domino templum construere cu-
pientem alienigenae regis Tyri auxilium
postulasse cum missus ad se fuisset filius mulieris
viduae quidquid ei divina sapientia suggerente
praeclarum in templo domini vel in sacris vasis mo-
litus est huius ministerio ac dispositione perfecit.
Si ergo universis regnis terrae sublimior principatus
et Israeliticae gentis nobilior excellentiorque pro-
genies illa quae sapientia divinitus inspirata que
cunctorum disciplinas et instituta superabat
nequaquam pauperis atque alienigenae viri consilium
dedignatur recte etiam tu his eruditus
exemplis beatissime papa Castor me extremum
ad eternum et rationabile deo templum non lapidibus
insensibilibus sed sanctorum virorum congregatione
nec temporale et corruptibile sed eternum atque
inexpugnabile aedificare disponens, desiderans
pretiosissima domino vasa consecrare non ex nullo
auri metallo argenti nec conflata quae postmodum
Babylonis capta concubinarum suarum ac prin-
cipum deputet voluptati sed animabus sanctis
quae innocentiae iustitiae et castitatis integri-
tate fulgentes regem Christum intra se ipsas
habitantem gestant, me inopem atque exiguum
ad partem tanti operis dig-
natus ad sciscere / in provincia siquidem cenobio-
rum experti orientalium maximeque Aegyptiorum
volens instituta fundare cum sis ipse cunctis
virtutibus scientiaque perfectus et universis ita refertus
divitiis spiritualibus ut perfectionem quaeren-
tibus perabunde sit non tuus tantum sermo
sed etiam sola vita sufficiens ad exemplum
me quoque elinguem et pauperem sermone atque
scientia ut aliquid ad expletionem tui desiderii
de inopia sensus mei conferam postulasti
et ut instituta monasteriorum quae per Aegyptum
ac Palaestinam custodiri conspeximus ita ut nobis
a patribus tradita sunt quamvis imp-
erito digeramus stilo non leporem sermonis in-
quirens in quo ipse adprime es eruditus sed

sanctorum simplicem vitam simplici sermone fratribus
in novello monasterio tuo explanare.
Cui rei quantum me pius ardor desiderii tui
provocat oboedire tantum multiplices causae moli-
entem voluntatem obtemperare deterrent. Primum quia nec
vitae meritis compar ita ut confidam me
res tam arduas / tam obscuras / tam sanctas
digne posse animo ac mente complecti. Deinde
quae apud eos vel tentata vel tradita
ipsorum institutis cotidianis adhortationibus
et exemplis vel a nobis tempore quo degimus
vel usu proprio nunc iam possimus ad
integrum retinere / tot annorum / intervallis ab eorum
consortio et imitatione conversationis abstracti
praesertim cum harum rerum ratio nequaquam possit
otiosa meditatione doctrina quae verborum tradi
vel in totum vel memoriae retineri. Tota
namque in sola experientia usuque consistit, et quem-
admodum tradi nisi ab experto non queunt
ita nec percipi quidem vel intellegi nisi ab eo
qui ea pari studio ac sudore apprehendere ela-
boraverit possunt quae tamen si collatione iugi spi-
ritalium virorum frequenter discussa non fuerint ci-
tius incuria mentis velociter delabuntur.
Tertio quia ea ipsa quae non ut sunt vere
sed ut praesentis temporis statu possumus reminisci
imperitior sermo non valet congruenter expli-
care. Huc accedit quod super hac re viri et vita
nobiles et sermone scientiaque praeclari multa iam
opuscula desudarunt, sanctum Basilium et Hieronymum
dico aliosque nonnullos, quorum anterior sciscitan-
tibus fratribus super diversis institutis
vel quaestionibus non solum facundo verum
etiam divinarum scripturarum testimoniis copioso
sermone respondit, alius non solum suo
elucubratos ingenio edidit libros verum etiam
graeca lingua digestos in latinum vertit eloquium
post quorum tanta eloquentiae flumina
possem non immerito praesumptionis notari
si aliquid stillicidii huius inferre temptassem
nisi me huius fiducia tuae sanctitatis animaret et
promissio quod vel tibi haec nugae forent accepta
et qualiacumque sint vel eius congregationi
fratrum in novello tuo monasterio commorantium et
si quid a nobis minus fuerit caute prolatum sinceri-
ter ab eis legatur et in nova indulgentiore suscipiatur

sidium potius mei sermonis quam necessitate
eloquium requires. Exigit beatissime papa
unicum religionis et humilitatis exemplar
tuis precibus animatus rudis in eis ingenium meum
opus quod nunquam aggrediar. Et ea que omni
modum intacta relicta sunt ab antioribus
nostris ut potero quia audita potius quam
docta describere temptamus velud rudi vo
vascello et veritatem sitientibus ministrabo.
Nec plane mirabilium dei signorum quam narracione
studebo contexere que quamvis multa per seniores
nostros et incredibilia non solum audierim
verum etiam sub obtutibus nostris perspexerim
impleta tamen hiis omnibus omissis que lege
tibus preter ammiracionem nichil amplius ad in
structionem perfecte vite conferunt, instituta eo
rum ac monasteriorum regulas maxime que
principalium virorum que certo ab hiis designantur
origines et causas rationesque earum diversita
tes ero quantum deo adiuvante potuero
fideliter explicare contendam. Propositum
siquidem michi est de mirabilibus dei sed
de correctione morum nostrorum et consummatione
vite perfecte secundum ea que a senioribus nos
tris accepimus pauca disserere. In eo quoque
tuis preceptis satisfacere studebo si quid for
te non secundum typum maiorum antiquissima con
stitutione fundatum sed pro arbitrio uniuscuiusque
instituentis monasteriorum regulam per egyptum
vel palestinam antiquitus fundatorum fideli
sermone vel additam vel recisam nequaquam
sim reddere rationabilem quippiam vel perfectam
novellam constitutionem in occiduis galliarum par
tibus repire potuisse. Quamvis illa sint institu
ta in quibus ab exordio predicationis apostolice
a sanctis ac spiritualibus patribus fundata
monasteria adhuc usque perdurant. Illa sane
moderationem opusculo huic inserere presumam
ut ea que iuxta egyptiorum regulam seu palesti
norum seu pro difficultate ac diversitate morum impos
sibilia in hiis regionibus vel dura vel ardua
comprobavero institutis institutorum monasteriorum que per
palestinam vel mesopotamiam habentur aliquatenus
temperem quia si rationabilis possibilium mensura
possibilium servetur eadem observantie perfectio est
etiam in impari facultate.

~~Incipit liber primus de habitu monachorum~~

Em institutis ac regulis monasteriorum dicturi
unde competentius donante deo quam ab
ipso habitu monachorum sumemus exordium?
Quorum interiorem cultum consequenter tunc po
terimus exponere cum exteriorem ornatum sub
oculorum depinxerimus obtutibus. Itaque mo
nachum ut militem christi in procinctu belli
semper positum accinctis lumbis iugiter
semper oportet incedere. Hoc enim habitu etiam illos
ambulasse qui in veteri testamento professionis
huius fundavere primordia heliam scilicet et he
liseum divinarum scripturarum auctoritas monstrat,
ac deinceps principes auctoresque quoque testamenti
novi iohannem videlicet petrum et paulum ac
ceterosque eiusdem ordinis viros taliter incessisse
cognoscimus. Quorum prior qui in veteri testa
mento virginitatis iam flore et castimonie
continentieque prefigurabat exempla cum fuisset
a deo missus ad increpandos nuntios ochozie
sacrilegi regis israhel eo quod egritudine pres
sus de superstatum salute sue beelzebub deum
accaron consulere destinasset et idcirco eis
occurrens eidem propheta dixisset. De lecto eius
in quo conscenderat descenderet, decumbenti
ei ex composita vestitus qualitate compertum est.
Revertentes enim ad eum nuntii ac referentes
sibi prophete sententiam, superatus et cum
esset figura et habitus viri qui occurrisset eis
et locutus fuisset huiusmodi verba, vir inquiunt
pilosus et zona pellicea accinctus renibus
lumbis. Ex quo habitu confestim rex con
templatus hominem dei ait: helias thes
bites est, zone videlicet indicio et hirsuti
incultique corporis specie virum dei indubitan
ter agnoscens eo quod istud ei inter tot mi
lia israhel commoranti cultus proprie
velud quoddam impressum signaculo speciale
signum in ipso inheret. De iohanne quoque
qui inter veteris novique testamenti velud quidam
sacratissimus limes fuit, principium ac precessit ut
evangelista narrante cognoscimus ipse autem io
hannes habebat vestimentum de pilis came
lorum et zonam pelliceam circa lumbos suos.
Petro etiam in custodia carceris ab herode
detruso et adducendo die postera perimendo
angelo assistente precipitur: precingere et calcia
te caligas tuas. Quod ut faceret nequaquam iu
ssisset eum angelus domini nisi ob noctis quietem
fatigationem nocturne quietis paululum predefessa
membra solutam singula cingulo laxasse

Paulum quoque ascendentem Ierosolimam et primum a Iudaeis in vincula mittendum Agabus propheta repperiens Caesareae, sublato eius cingulo ligans suas manus et pedes, ut gestu corporis sui passionis eius praefiguraret iniurias, ait: Haec dicit Spiritus Sanctus: Virum cuius zona haec est sic alligabunt Iudaei in Hierusalem et tradent in manus gentium. Quod utique Agabus propheta proferre minime potuisset, et dicere: virum cuius zona haec est, nisi Paulus eam lumbis indiscrete solitus fuisset aptare. Vestis quoque sit monachi quae corpus contegat tantum et repellat nuditatis iniuriam et frigoris retundat iniuriam, non quae semina vanitatis aut elationis enutriat, ita eodem apostolo praedicante: Habentes autem alimenta et operimenta his contenti simus. Operimenta inquit, non vestimenta, ut in quibusdam Latinorum exemplaribus non proprie continetur, id est quae corpus operiant tantum, non quae amictus gloria blandiantur, ita vilia ut nulla colorum vel habitus novitate inter ceteros eiusdem propositi viros habeantur insignia, ita studiosa accuratione aliena, ut nulla rursus affectatis per incuriam sordibus decolorata, postremo sit ab huius mundi separetur ornatu, communis servorum Dei moribus omnimode permaneat. Quidquid enim inter famulos Dei praesumitur a nemine vel a paucis nec catholice per omne corpus fraternitatis tenetur, aut superfluum aut elatum est et ob id noxium iudicandum, magis quam virtutis speciem quam vanitatis ostentat. Et ideo haec quae nec ab auctoribus sanctis qui vel huius professionis fundamenta iecerunt, nec a patribus nostri temporis qui eorum per successiones instituta nunc usque custodiunt tradita videmus exempla, etiam nos ut superflua et inutilia nos quoque respuere convenit. Quamobrem cilicinam vestem tamquam spectabilem cunctis atque notabilem, et quae ob hoc ipso non solum nullum spiritui possit emolumentum conferre sed etiam elationis conferat vanitatem, et ad necessarium operis exercitium in quo monachum semper impigrum expeditumque oportet incedere inhabilis atque inepta sit, omnimodis respuerunt. Quod si quosdam hoc amictu circumdatos audivimus probabiles extitisse, non ob hoc nobis monasteriorum regula sancienda est vel antiquorum sanctorum patrum sit perturbanda decreta,

quod pauci praesumentes aliarum virtutum privilegio ne in his quidem quae non secundum catholicam regulam ab eis usurpata sunt reprehendi debere creduntur. Generali namque omnium constitutioni paucorum non debet sensum nec praeiudicare sententia. Illorum debemus institutis ac regulis indubitatam fidem et indiscussam oboedientiam per omnia commodare, non quas paucorum voluntas invexit, sed quas vetustas temporum et innumerositas sanctorum patrum concordi definitione in posterum propagavit. Nec illud sane praeiudicare nobis ad cotidianae conversationis exemplum, quod vel Ioram sacrilegus rex Israhel cinctus hostibus scissa veste cilicium habuisse perhibetur intrinsecus, vel quod Ninivitae ad mitigandam Dei sententiam quae in eos fuerat prolata cilicii asperitate velati sunt. Cum et ille ita intrinsecus latenter indutus eo fuisse monstretur ut nisi scissa desuper veste nullatenus a quoquam posset intellegi. Et isti eo tempore operimentum cilicii induerint quo cunctis super imminentem urbis excidium lugentibus eodem quoque amictu indutis nullus posset argui ostentationis nota, nisi in solidus sit diversitas non offendit aequalitas.

Sunt praeterea quaedam in ipso Aegyptiorum habitu non tam ad curam corporis quantum ad morum formulam congruentia, ut etiam in ipsa vestitus qualitate teneatur. Cucullis namque perparvis usque ad cervicum humerorumque demissis confinia quis capita tantum contegant indesinenter diebus utuntur ac noctibus, scilicet ut innocentiam et simplicitatem parvulorum iugiter custodire etiam velaminis imitatione moneantur. Qui reversi ad infantiam Christo cunctis horis cum affectu et virtute decantant: Domine non est exaltatum cor meum neque elati sunt oculi mei neque ambulavi in magnis neque in mirabilibus super me. Si non humiliter sentiebam sed exaltavi animam meam, sicut ablactatum est super matre sua.

Colobiis quoque lineis induti quae vix ad cubitorum prima pertingunt nudas deinceps circumferunt manus, ut amputatos habere eos actus et opera mundi suggerat abscisio manicarum et ab omni carnis conversatione terrena mortificatos velamen lineae doceat indumenti, audiantque per apostolum cotidie sibi dicentem

ripo(r)ta: Joram

Cilicium

capita

vestis

Mortificate membra vestra que sunt super terram. Illud quoque ipso habitu protestantes: Mortui enim estis et vita nostra abscondita est cum Christo in deo. Et vivo autem iam non ego, vivit vero in me Christus. Michi mundus crucifixus est et ego mundo.

Gestant autem resticulam duplicem laneo plexam subtemine quam greci analabos, nos vero succinctoria seu redimicula vel proprie rebrachiatoria possumus appellare, que descendentia per summa cervicis et a lateribus colli divisa utrarumque alarum sinus ambiunt atque hinc inde succingentia ut constringentia latitudinem vestimenti ad corpus contrahant atque coniungant et ita constrictis brachiis impigri ad omne opus expliciti reddantur, illud apostoli preceptum summa virtute complentes, quia non solum michi sed etiam hiis qui mecum sunt ministraverunt manus iste. Neque gratis panem ab aliquo manducavimus sed in labore et fatigatione nocte et die operantes ne quem vestrum gravaremus. Et si quis non vult operari nec manducet.

Post hec angusto palliolo tam amictus humilitatem quam vilitatem pretii compendiumque sectantes colla pariter atque humeros tegunt, quod mafortem tam nostro quam ipsorum nuncupatur eloquio. Et ita planetarum atque byrrorum pretia simul ambitionemque declinant.

Post hec ~~augusto~~ ultimum est habitus eorum pellis caprina que melotes vel pera appellatur et baculus. Que gestant ad imitationem eorum qui professionis huius prefiguravere lineas iam in veteri testamento, de quibus apostolus: Circuierunt, inquit, in melotis et in pellibus caprinis egentes angustiati afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes et in montibus et speluncis et cavernis terre. Qui tamen habitus pellis caprine significat mortificata petulantia carnalium passionum debere eos in summa virtutum gravitate consistere nec quicquam petulantie vel caloris iuvenilis ac mobilitatis antique in eorum corpore residere.

Nam et baculum gestasse eosdem viros etiam Heliseus qui unus ex ipsis est docet dicens Giezi puero suo cum ad suscitandum filium mulieris: Tolle baculum meum et curre, vade, pone eum super faciem pueri et vivet. Quem utique non dedisset ei propheta gestandum nisi cum manu sua solitus esset iugiter circumferre. Cuius gestatio spiritualiter monet numquam debere eos inter tot oblatrantes viciorum canes et invisibiles spiritualium nequiciarum bestias inermes incedere, a quibus beatus David liberari postulans dicit: Ne tradas bestiis domine animam confitentem tibi, sed irruentes eas crucis signaculo ac longius propulsare atque adversum se sevientes iugi memoria dominice passionis et imitatione illius mortificationis extinguere.

Calciamentis vero velut interdicto evangelico precepto recusantes cum infirmitas corporis vel matutinus hiemis rigor seu meridiani estus fervor exegerit, tantummodo caligis suos muniunt pedes, hoc interpretantes usu earum vel domini permissione signari, ut si in mundo isto constituti cura et sollicitudine carnis huius omnimodo exui non possimus nec absolute penitus expediri, levi saltem occupatione ac simplici curatione tenui necessitatem corporis expleamus, nec tamen pedes anime nostre qui expediti ad spiritalem cursum et predicandam evangelii pacem semper esse debent pati [illegible] curarum et desideriis [illegible] in quibus [illegible]. Et leviores [illegible] laborari [illegible] mortiferis [illegible] patiamur in nobis desideriis [illegible] cogitantes que non ad supplendam necessitatem nature sed ad superfluam noxiamque pertinent voluptatem. Quod ita implebimus si secundum apostolum carnis curam non fecerimus in desideriis. Quibus tamen caligis quamquam licito utantur ut pote domini mandato concessis, nequaquam tamen pedibus eas inherere patiuntur cum accedunt ad celebranda seu percipienda sacrosancta misteria, id estimantes etiam secundum litteram custodire debere quod dicitur ad Moysen vel ad Ihesum filium Nave: Solve corrigiam calciamenti tui, locus enim in quo stas terra sancta est.

Et de his sit ne pretermisse de egyptiorum habitu videamur. Ceterum quod tenenda sit illa cuius que vel loci situs vel provincie usus admittit. Nam neque caligis nos neque colobiis seu una tantum tunica esse contentos hiems permittit asperitas et pruinarum [illegible]

reclamem vel melotem gestatio dicissimi poterit quam edificationem nullam videntibus comparabit. Cetera quoque ex illa tantum que superius commemoravimus, que sunt et humilitati tantum professionis nostre et qualitati aeris congruentia moderamine quodam affectanda censemus, ut summa nostri vestitus non novitate habitus qui possit offendiculum hominibus seculi inferre, sed honesta vilitate consistat.

His itaque vestimentis Christi miles indutus noverit se primum ob id succinctione cinguli munitum, ut ad universos usus et opera monasterii non solum mente promptus sed etiam ipso habitu semper expeditus incedat. Tanto namque felicior erit spiritalium profectu atque divinarum rerum scientia et cordis puritate probabitur, quanto fuerit erga obedientie studium operisque devotior. Deinde agnoscat etiam ipso habitu cinguli mysterium non parvum quod ab eo exposcitur inesse. Accinctio enim lumborum et ambitus pellis emortue significat eum mortificationem circumferre membrorum in quibus libidinis atque luxurie seminaria continentur, evangelicum illud mandatum quod dicitur: Sint lumbi vestri precincti, apostolica interpretatione ingeri sibi semper intelligens: Mortificate membra vestra que sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam. Ideoque illos tantum legimus in scripturis sanctis cingulo fuisse precinctos in quibus seminaria coitus inveniuntur extincta, quique illud beati David dicentis opere et virtute decantant: Quia factus sum sicut uter in pruina, eo quod crassa medullitus carne interiora emortua exteriorem cute spiritus virtute distendant. Et ideo in pruina significanter adiecit, quod scilicet nequaquam fuerint sola cordis mortificatione contenti, verum etiam exterioris hominis motus et ipsius nature incentiva gelante prima extrinsecus accedente refrixerint congelata. Nullum tamen dumtaxat iuxta apostolum regnum peccati in suo mortali corpore sustinentes, nec gestantes tamen spiritu repugnantem carnem. Amen. Explicit.

De canonico nocturnarum orationum et psalmorum modo. De diversitate numeri qui ad decantandos psalmos per diversas provincias est statutus // De uniformis regule per totam Egyptum custodia et de electione eorum qui fratribus preponuntur // Quod per Egyptum et Thebaidem duodenarius psalmorum numerus observetur // De duodenario psalmorum numero angeli traditione suscepto // De duodecim orationum consuetudine // De disciplina orandi deque subsequente oratione post psalmum // De eorum statu super quos in collatione seniorum plenior referentur instructio, cum quanto silentio et brevitate orationes apud Egyptios celebrantur // Qua disciplina apud Egyptios psalmi decantantur // Cur vero psallente uno ceteri in synaxi sedeant vel quali post hoc studio vigilias suas usque ad lucem ingiter extendant // Quare post missam nocturnam dormire non oporteat // Quemadmodum in cellulis suis opus manuum et orationes pariter exerceant // Qua lege modestie post orationum missam unusquisque ad suam cellulam redeat, et quid subeat increpationis his qui aliter fecerit // Quod nulli liceat orare cum illo qui fuit ab oratione suspensus // Quod his qui ad orationem fratres excitat hora solita eos debeat commonere // Quod a vespere sabbati usque ad vesperam diei dominicam genua non flectantur, nec tot diebus quinquagesime.

Expliciunt capitula.

[D]uplici igitur hoc quo diximus cingulo Christi, cingulo Christi miles accinctus, nunc quis modus canonicarum orationum psalmorumque sit in partibus orientis a sanctis patribus antiquitus statutus agnoscat. De qualitate vero earum vel quemadmodum iuxta apostoli sententiam sine intermissione possimus, suis in locis cum seniorum collationes exponere ceperimus, quantum dominus donaverit exponemus. Plurimos namque per alias conspicimus regiones, pro captu mentis sue habentes quidem, ut ait apostolus, zelum dei sed non secundum scientiam, super hoc diversos typos ac regulas sibimet constituisse. Quidam namque vicenos seu tricenos psalmos et hos ipsos antiphonarum protelatos melodiis et adiunctione quarundam modulationum debere dici singulis noctibus censuerunt. Alii etiam hunc modum excedere temptaverunt, nonnulli decem et viii, atque in hunc modum diversum canonem regularum usurpatas quot etiam monasteria cellasque conspeximus. Quibusdam quoque diurnis orationum officiis, id est tertia, sexta, nona, ad usum est

ut cum horarum modum in quibus haec domino red-
2m dantur obsequia ¶ psalmorum etiam et ora-
tionum contrahant numero coaequando. Nonnulli
placuit senarium numerum in singulis diei conventi-
bus deputari quia quater necessarium vero
antiquissimam patrum perficere usucedum con-
stitutionem quae nunc usque per totam Aegyptum
a dei famulis custoditur quo novella mo-
nasteria in Christo rudis infantia antiquissi-
morum potius patrum vetustissimis institu-
tionibus imbuatur. Igitur per universam Aegyp-
tum et Thebaidem ubi monasteria non pro
uniuscuiusque renuntiationis instituuntur arbi-
trio sed per successiones ac traditiones ma-
iorum usque in hodiernum diem vel permanent
vel incipiunt fundantur legitimum orationum
modum in vespertinis conventibus seu noctur-
nis vigiliis videmus retentari ¶ Non enim quis-
quam conventiculis fratrum verum nec sibi quidem ip-
si praeesse conceditur priusquam non solum univer-
sis facultatibus suis reddatur externus verum
nec sui quidem ipsius esse se dominum vel po-
testatem habere cognoscat. Etenim renun-
tiantem semel mundo quibuslibet facultatibus
habet dimittens praeditum necesse est coenobii
commorationem aspere ut in nullo sibi vel his
quae relinquit in monasterio blandiatur. Et
obedire cunctis ut redeundum sibi secundum sententiam
domini ad infantiam primam noverit et sibi
consideratione aetatis vel annorum numerositate praesu-
mens quos in saeculo inaniter consumptos se
reputaret perdidisse sed pro rudimentis tirocinii
et tyronum novitate quam se gerere in Christi mi-
litia recognoscit subdere se etiam iunioribus
non moretur. Operi quoque ac sudori assi-
duitatem ita subire compellitur ut propriis ma-
nibus iuxta apostoli praeceptum cotidianum vic-
tum vel suis usibus vel advenientium necessi-
tatibus parans et fastus vitae praeteritae possit
et delicias oblivisci et humilitatem cordis con-
tritione laboris acquirere. Ideoque nullus con-
gregationi fratrum praeficiendus eligitur priusquam
idem qui praeficiendus est quid obtempe-
rantibus oporteat imperari obediendo didicerit
et quid iunioribus tradere debeat instituta
seniorum fuerit assecutus. Bene enim regere vel
regi sapientis esse pronuntiant summum donum
et gratiam spiritus sancti esse diffiniunt. Nam neque sa-
lutaria praecepta quempiam posse obtemperanti-
bus constituere nisi eum qui prius universis virtutum

ł rege

disciplinis fuerit instructus nec obedire quem-
quam seniori posse nisi eum qui consummatus
timore dei et humilitatis fuerit virtute
perfectus. Ideoque diversitates typorum ac regu-
larum per ceteras provincias cernimus usurpatas
quod plerumque seniorum institutionibus incogniti
monasteriis praeesse audemus et abbates
nos antequam discipulos professi quod libitum
fuerit statuimus promptiores nostrorum inven-
torum custodiam quam examinatam ma-
iorum servare doctrinam. Sed dum ordinem mo-
dumque qui potissimum debeat custodiri volumus
explicare institutis patrum auditus praevenimus
narrationum quam suo reservabamus
loco per excessum praecavimus. Nunc itaque
ad propositum revertamur ¶ cap. 4 Igitur per univer-
sam ut diximus Aegyptum et Thebaidem duo-
denarius psalmorum numerus tam in vesper-
tinis quam in nocturnis solempnitatibus
custoditur ita duntaxat ut post hunc
duae lectiones veteris ac novi testamenti sin-
gulae subsequantur. Qui modus antiquitus
constitutus ideo per tot saecula penes cuncta
illarum provinciarum monasteria intemeratus
nunc usque perdurat quia non humana adinven-
tione statutus a senioribus affirmatur sed
caelitus angeli magisterio patribus fuisse
delatus ¶ cap. 5 Namque in primordiis fidei
pauci quidem sed probatissimi monachorum
nomine censebantur qui sicut a beatae memoriae
evangelista Marco qui primus Alexan-
driae urbi pontifex praefuit normam suscepere
vivendi non solum illa magnifica retine-
bant quae primitus ecclesiam vel credentium
turbas in actibus apostolorum legimus celebrasse
multitudinis scilicet credentium erat cor unum
et anima una nec quisquam eorum quae possidebat
aliquid suum esse dicebat sed erant illis
omnia communia. Quotquot enim possessores
agrorum aut domorum erant vendentes affere-
bant pretia eorum quae vendebant et ponebant
ante pedes apostolorum. Dividebatur autem singulis
prout cuique opus erat verum etiam his multo sub-
limiora cumulaverant. Et enim secedentes
in secretiora suburbiorum loca agebant vitam
tanto abstinentiae rigore districtam ut etiam
his quibus erant religionis extranei stupori esset tam
ardua conversationis eorum professio eo enim fervore
divinarum scripturarum lectionibus orationibus et

ł dei
ł labor

opera manuum diebus ac noctibus incubabant
ut si operarum quidem appetentes vel memoria cedit mi-
nisterio vel 3o die corporis interpollaret media-
nibus quam ac potius non tam desideratum
quomodo necessarium sumerent. Et ne sine quidem
in solis otiosum ut ipsis lucis in spiritalium
meditationum studiis curam ne corporis cum
nocte sonaret alia quam libris multo sublimiora
perceperunt de quibus etiam libris qui non indige-
mus relatione tangimus ecclesiastice historie
editores. Ea igitur tempestate cum celebre
illius primitive perfectio penes successores
suos adhuc recenti memoria inviolata du-
raret fervensque paucorum fides necdum in
multitudine dispersa tepuisset venerabiles
patres pervigili cura posteris consulentes quis
nam modus cottidiano cultui per universum
fraternitatis corpus decerni deberet tractaturi
quemadmodum hereditatem pietatis ac pacis etiam
successoribus suis absolutam olim dissen-
sionis lite transmitterent verentes. Si enim in
cottidianis sollempnitatibus inter eos eius-
dem cultus tangeret dissonantia vel vari-
etas exorta cum quibusdam in posterum errores vel emul-
ationis seu schismatis noxium germen emitteret
unusquisque pro virium suarum fervore in firmiores
immemor aliene possibilitatis debere censeret
quod contemplatione fidei ac roboris sui
facillimum iudicabat parum discernens quid
generalitati plenitudini fratrum possibile esset
in qua necesse est infirmorum quoque partem maxi-
mam reperiri diversoque modo enormem psal-
morum numerum instituere pro mensura sui virtute certa-
rent. Et alii quinquagenos alii sexagenos
psalmos, nonnulli vero ne hoc quidem numero conti-
nuum debere censerent. Et quia inter eos pro religio-
nis regula que constitutionis sancta diversitas
ita ut ipsius sollempnitatis vespertine sacra-
tissime succederet questioni cottidianas ora-
tiones volentibus celebrare unus in medio
psalmos domino cantaturus consurgit. Cunctisque sedenti-
bus cunctis ut est mos nunc usque in Egypti par-
tibus et in psallentis verba omni cordis defixis
intentione undecim psalmos orationum interiectio-
ne distinctos contiguis versibus pari pronun-
tiatione cantasset duodecimum sub alleluya
responsione consummans ab universorum oculis repen-
te subtractus questioni pariter et ceremoniis
finem imposuit. Exin venerabilis patrum
conventus intelligens angelico magisterio congrega-
tionibus fratrum generalem canonem non sine dispensatione

domini constitutum decerni sanxit numerorum tam in
vespertinis quam in nocturnis conventiculis custodiri
quibus lectiones geminas adiungentes id est unam veteris
et aliam novi testamenti tamquam a se eas tradi-
tas et velut extraordinarias volentibus tan-
tum et divinarum scripturarum memoriam possidere assidua
meditatione studentibus addiderunt. In die
vero sabbati vel dominico utrasque de novo recitant
testamento id est unam de apostolo vel actibus apostolorum
et aliam de evangeliis quod etiam totis quinquagesime
diebus faciunt hii quibus lectio cure est seu me-
moria scripturarum. Has igitur predictas orationes
quo incipiant atque consummant ut finito psalmo
non statim ad genuflectionem currunt quemad-
modum fratrum in istac regione nonnulli qui
necdum bene finito psalmo in orationem procumbere
festinamus ad celeritatem misse consummationis prope-
rantes. Cum enim volumus excedere modum qui
antiquitus a maioribus institutus est supputan-
tes residuorum psalmorum numerum ad finem tendere
perurgent de refectione potius lassi corporis
cogitantes quam orationis utilitate et commoda re-
quirentes. Apud illos ergo non ita est sed antequam
flectant genua paulisper orant et stantes in suppli-
catione maiorem temporis partem expendunt
itaque post hec puncto brevissimo procidentes
humi velud adorantes tantum divinam cle-
mentiam summa velocitate consurgunt ac rursum
erectis atque expansis manibus eodem modo quo
prius stantes orantes suis precibus intenti-
us immorantur. Humi namque diutius procumben-
tes non solum cogitationibus aiunt citius et
sompno durius impugnari quod etiam nos vero
esse utinam non experimur et cottidiana consue-
tudine nossemus quia sepe nos habere cau-
sam incurvationis membrorum non tam orationis quam
refectionis obtentum interiam prostrati optamus
diutius prolongari. ut c viij. Cum vero ille qui
orationem collecturus est e terra surrexerit omnes pariter
consurgunt ita ut nullus nec antequam inclinetur
ille genu flectat nec cum e terra surrexerit remo-
rari presumat ne non tam secutus fuisse illius
conclusionem quam propriam celebrasse
credatur. ut .viij. Illud etiam quod in hac
provincia vidimus ut uno cantante in clausula 94
psalmi omnes astantes concinant cum clamore Gloria patri
et filio. Nusquam per omnem orientem audivimus sed cum
omnium silentio ab eo qui cantat finito psalmo orationem
succedere. Hac vero conclusione trinitatis tantum modo
solere antiphonam terminari. Amen. c. x.

quia nos ad orationum canonicarum modum con-
sequenter institutarum ordo perducit quarum plenus
licet tractatus fiet in collatione seniorum seg-
nemus ibidem plenius digesturi cum de earum
qualitate seu iugitate illorum ore disserere
necessarium tamen reor pro oportunitate loci hac
narratione ipsius quam ita obtulit sese compen-
etiam interim pauca perstringere ut formantes
interim exterioris hominis motus et iacientes quedam
nunc orationis fundamenta iacientes minore post-
hec labore cum ceperimus de statu interioris
hominis disputare orationum quoque eius fasti-
gia construamus. Illud ante omnia providentes
ut si nos ab illa narratione quam cepimus
oportune deo volente dirigere provenientis vite
nostre finis abstulerit vel impetus nobis rei
presenti tam necessarie hoc opere relinquimus
quibus pro ardore desiderii totum tardum est
ut dum nobis hic commemorationis tribuitur
in dicere saltem quasdam tantus priorum li-
neas perstringimus quibus hii vel maxime
qui in cenobiis commorantur valeant aliquatenus
informari simul etiam perpetuitate hiis qui
forsitan cum hunc occurrerint libro ad eius pre-
inire non poterunt ut institutione hic erga
orationis qualitate vel aspectu reperiantur imbuti.
Et quemadmodum sunt de habitu et amictu
exterioris hominis instituti ita etiam qualiter eum
ad offerenda sacrificia spiritalia debeant exhibere
nec sciant. Si quidem hii libelli quos in presenti
condere domino adiuvante disponimus ad exterioris
hominis observantiam et institutione cenobiorum
competentius aptabuntur. Illi vero ad disciplinam
interioris hominis et perfectionem cordis et anachoritarum vi-
tam atque doctrinam potius pertinebunt.

Cum igitur predictas solempnitates quas illi
sinaxes vocant celebraturi conveniunt tantum prebetur
a cunctis silentium ut cum in unum tam numerosa fra-
trum multitudo conveniat preter illum qui con-
surgens psalmum decantat in medio nullus homi-
num penitus adesse credatur ac precipue cum consummatur
oratio in qua non sputus emittitur non excreatio ob-
strepit non tussis intersonat non oscitatio somp-
nolenta dissutis labiis et hiantibus trahitur
et nulli gemitus nulla suspiria etiam astantes
impedientia promuntur nulla vox absque sacerdotis
precem concludentis auditur nisi forte hec que per ex-
cessum mentis claustra oris effugit quoque insensibili-
ter cordi subrepserit immoderato scilicet atque intollerabili
spiritus fervore succensa dum ea que ignita mens in semet

ipsa continere non prevalet per ineffabilem quen-
dam gemitum ex intimis pectoris sui con-
clavibus evaporare conatur. Illum vero qui
constitutus in tepore mentis cum clamore
suspirat aut aliquid horum que prediximus e fauci-
bus suis emittit ac precipue oscitationibus
suis emittit preventus [?] duplici crimine pronun-
tiant. Primo quod orationis sue reus sit quia
eam negligenter offerat. Secundo quod in-
disciplinato strepitu alterius quoque qui forsitan
intentius orare poterat intercipit sensum. Ideo-
que precipiunt eam celeri fine concludi ne forte
immorantibus nobis in ea redundantis que-
dam sputi seu flegmatis intercipiat nostre
orationis excessum. Et ideo dum adhuc fer-
vet velud e faucibus inimici velociter eripi-
enda est qui procul dubio cum sit nobis sem-
per infestus tunc maxime assistit infestior cum
contra se offerre nos preces domino videt per moles-
tis cogitationibus seu diversis humoribus
excitatis abducere mentem nostram a suppli-
cationis intentione festinans et per hec eam te-
pefacere accepto fervore contendens. Idcirco [?]
utilius censent breves quidem ora-
tiones sed creberrimas fieri. Illud quidem ut fre-
quentius dum deprecantes iugiter eidem co-
herere possimus. Illud vero ut insidiantis dyabo-
li iacula que infligit nobis tunc precipue
cum oramus insistit succincta brevitate
vitemus. Et ideo nec psalmos quidem
ipsos quos in congregatione decantant con-
tinuata student pronunciatione concludere. Sed
eos pro numero versuum duabus vel tribus inter-
posicionibus distinctim particulatimque consummant
non enim multitudine versuum sed mentis intel-
ligentia delectantur. Illud tota virtute secta-
tes psallam spiritu psallam et mente. Ideoque
utilius habent decem versus cum rationabili assig-
natione cantare quam totum psalmum cum con-
fusione mentis effundi. Que non nunquam preci-
pitantis festinatione generatur dum residuorum
psalmorum qui decantandi sunt modum ac numerum
considerans non distinctione sensum audi-
tibus studet prodere sed ad finem synaxeos
properat pervenire. Denique si quis iuniorum
vel pro fervore spiritus vel pro eo quod nondum in-
structus esse cepit modum decantationis
excedit psallentis progressio sermonis interrumpitur
plausum que dans manu sua in sede qua
sedet cunctos facit ad orationem consurgere. Ideo in

modis providens ne quod tedium sermonibus generetur prolixitate psalmorum quia quisque qui decantat non modo per semet ipsum intelligentie fructum amittat sed etiam presentes incidat detrimentum quod fastidium tractatos immutate sua fecit incurrere. Illud quoque apud eos omni observantia custoditur ut in conventione alleluia dicatur psalmus nisi hiis qui in titulis suis alleluia inscriptione prenotatur. Perfectum vero duodecimum psalmorum numerum ita dividunt ut si duo fuerint fratres senos psallant si tres quaternos si quatuor ternos binos modo numquam minus in congregatione decantant ac per inde quantalibet multitudo convenerit numquam amplius psallant in sinaxi quam quatuor fratres. ut pauca taceamus que per omnium duodecim psalmorum numerum tali corporis quiete relevant ut has easdem congregationum sollempnitates more celebrantes absque eo quod dicitur in medium psalmus surrexit cuncti sedilibus humillimis insidentes ad vocem psallentis cum cordis intentione dependeant. Ita namque ieiuniis et operatione totius diei noctisque lassescunt ut nisi huiusmodi refectione adiuventur ne hunc quidem numerum stantes explere prevaleant. Nullum enim tempus ab operis exercitatione vacuum transire conceditur quia non solum ea que diei splendor admittit summa instantia manibus operari contendunt sed et illa operationum genera solicita mente perquirunt et que ne ipsius quidem noctis densissime tenebre valeant impedire credentes se tanto sublimiorem spiritalis contemplationum puritatem mentis intuitu quesituros quanto devotius fuerint erga operis studium hac labore intenti. Et ideo mediocrem canonicarum orationum numerum indicant divinitus moderatum ut ardentioribus fide spatium quo servitutis eorum infatigabilis cursus extenderetur servaretur et nichilominus fessis egrisque corporibus nimie gignetur de immutate fastidium. Igitur cum fecerint orationum canonicas sinaxis more solito unusquisque ad suam festinat recurrere cellulam qui autem solus aut cum alio tantum inhabitare permittitur que scilicet societas operationis vel disciplinatus et discipline consocia copulavit et vel certe quem similitudo virtutum comparem fecit ibidem rursus orationum officium velud peculiare sacrificium studiosius celebrant nec ultra quisquam eorum in requiem somni resolvitur donec superveniente diei splendore nocturno operi ac meditationi opus diurna succedat ... nem laborem preter illam curam qua tota

industria assistentes sacrificium deo defuncti manuum suarum offerre se credunt duabus ex causis tum omni observatione custodiunt quod nos quoque si perfectioni studemus eadem diligentia que est observanda ne forte purificationi nostre vertitur pre orationibus acquisitam invidens inimicus lucis puritati nostre tum maxime semper insidiatur et indesinenter infestus est quadam somnii illusione contaminet cum post illam satisfactionem quam pro negligentiis seu ignorantiis nostris obtulimus et confessionis nostre veniam pro suspiriis gemitibus imploratam solitam nos si tempus quietis invenerit maculare festinat. Tunc precipue fiduciam nostram deicere atque evacuare contendens cum senserit nos ad deum tendere orationum nostrarum puritate providentes ita ut eos umquam quos per totum noctis spatium sauciare non potuit saltem ore brevissimo tempore dehonestare conetur. Quod ne quis tacite talis necessitas emergat illusio mittendos etiam prurius sopor incitam monachos mox evigilatos pervadit pigre et torpore instruens mentem per totum diei spatium inertem eam obtundat illamque ebetet perspicaciam sensus et pinguedinem cordis exsiccandat que nos possit per totum diem adversus omnes insidias inimici cautiores robustioresque servare. Cum ergo canonicas etiam vigilias prandere ab eis iniungitur ex tubie ac maiore illas observatione succedunt ut et illa purificatio quam psalmis est et orationibus acquisita non pereat et intentior sollicitudo diligentius nos per diem custoditura preparetur meditatione nocturna. Et ideo adiectione operis assumunt ne velud otiosus vacare somnus irrepere sed in tantum cum aliquo fine ab eis otii tempus excipitur ita ut meditationi quidem spiritali finis imponitur. Nam prius erudientes corporis animeque utentes exercitationes componunt super eadem tam vilibus intentionibus ... luxuriose mentibus cordis et fluctuatione cogitationum instabili opus pondus velut quidam tenacem atque immobilem anchoram pertigentes qui volubilitas atque pervagatio cordis semper intra claustra celle velut in portu fidissimo valeat contineri atque ita spiritali meditationi tantum et custodie cogitationum intenta non modo adsensum prave cuiusque suggestionis pervigilem mentem cotidie non sinat verum et ab omni superflua otiosaque cogitatione custodiant ita ut quid ex quo pendeat haut facile possit a quoquam

spiritali, id est, vel meditatione spiritali intermissibiliter manuum opus exerceatur, ut pariter operis agitatione tam praeclarum spiritus profectum fructumque capiant.

xxv Impletis igitur psalmis et cotidiana congregatione sicut superius memoravimus absoluta, nullus eorum vel ad modicum subsistere aut sermocinari audet cum altero, sed nec procedere quidem extra cellam suam progredi aut deserere opus quod intra illam solitus est exercere praesumit, nisi forte cum fuerit ad officium necessarii cuiusque operis evocatus, quod ita explent foras egressi ut nulla inter eos sermocinatio penitus conseratur. Sed sic unusquisque opus iniunctum exsequitur ut psalmum vel scripturam quamlibet memoriter recitando non solum conspirationi noxiae vel consiliis pravis, sed ne otiosis quidem colloquiis ullam copiam vel tempus impertiat, ore pariter et cordis officio in meditatione spiritali iugiter occupato. Summa namque observantia custoditur ne quisquam cum alio ac praecipue iuniores vel ad punctum temporis pariter substitisse aut [illegible] discessisse vel manus suas invicem tenuisse deprehendantur. Si qui vero contra huius regulae disciplinam reperti fuerint aliquid eorum quae interdicta sunt admisisse, ut contumaces ac praevaricatores mandatorum non levis culpae rei pronuntiantur, suspicione etiam quibus pravis consiliis carere non possunt. Quam culpam nisi in unum cunctis fratribus congregatis publica diluerit paenitentia, orationi fratrum nullus eorum interesse permittitur.

xxvi Sane si quis pro admisso quolibet delicto fuerit ab oratione suspensus, nullus cum eo prorsus orandi habet licentiam antequam summissa in terram paenitentia reconciliatioque eius et admissi venia coram fratribus cunctis fuerit publice ab abbate concessa. Idcirco namque tali observantia semet ipsos ab orationis eius consortio segregant atque secernunt, quod credunt eum qui ab oratione suspenditur secundum apostolum sathanae tradi, et quisquis orationi eius antequam recipiatur a seniore inconsiderata pietate permotus communicare praesumpserit, complicem se damnationis eius efficiat, tradens semet ipsum voluntarie sathanae, cui ille pro reatu emendationis fuerat deputatus, in eo vel maiore crimen incurrens quod cum illo se vel confabulationis vel orationis communione miscendo maiorem illi generet insolentiae fomitem et contumaciam delinquentis infeliciter nutriat. Perniciosum namque solatium tribuens cor eius magis magisque faciet indurari nec humiliari eum sinet ob quod fuerat segregatus, et per hoc vel increpationem senioris non magnipendet et dissimulanter de satisfactione et venia cogitabit.

xxvii Is sane qui religiosis conventibus quandovis vel sinaxeos circa conventum non passim ut libitum est nec sicut nocte fuit suggestus aut opportunitatem cum somni exhortatur fratres etiam ad cotidianas vigilias ex consuetudine praesumunt. Ex quibus cum consuetudo diurna hora solita vigilare compellat, cum fuerit frequenterque stellarum cursu praestitutum congregationis tempus exploraverit, adorationum eos invitat officium, ne in utroque inveniatur incautus: si vel somno praestitutam noctis transgrediatur horam, vel eandem dormitu atque ad somnium festum anticipet, et non tam officio spirituali vel quieti omnium deservisse quam quieti suae praefecisse credatur.

xxviii Illud quoque nosse debemus a vespera sabbati quae lucescit in diem dominicum usque ad vespertinam synaxim apud Aegyptios genua non curvari, sed nec totis quidem quinquagesimae diebus, nec custodiri in eis ieiuniorum regulam; quarum rationem suo loco in collationibus seniorum cum deo iusserit exponemus. Nunc propositum nobis est causas horarum canonicarum modo breviter narrare, ne castigatum modum nostrum excedens aut fastidio lectori onerare aut labore

De sollempnitate horae tertiae, sextae vel nonae quae in Syriae partibus observatur, quod apud Aegyptios sine horarum distinctione per totum diem cum operis adiectione et orationibus iugiter inservitur et psalmis. // Quod ponere orationum sollempnitas tertiae, sextae vel nonae terminus cum psalmis et orationibus finiatur et cur specialiter istis horis haec specialia sunt officia deputata. Quod matutina sollempnitas non antiqua traditione sed nostro tempore praefata sit adinventa. // Quod post matutinas orationes ad somnum redire non

r hore

oporteat / xxiii Quod nichil sit a senioribus in mutatum de antiquo ordine psalmorum cum matutina statueretur solempnitas. xxiiii Quod ei qui ad diurnam orationem antequam finiatur primus psalmus non occurrerit oratorium introire non liceat in nocturnis autem usque ad finem 2i psalmi remissibilis mora sit. De vigiliis que ad vesperam illucescente sabbato celebrantur. xxv Quare illucescente die sabbati vigilie statute sint et quare per omnem orientem absolutio ieiunii in die sabbati presumatur. xxvi Unde factum sit ut in urbe die sabbati ieiunetur. xxvii In quo dominici diei solempnitas ab aliorum dierum consuetudine diversa teneatur. xxviii Quibus diebus cum cena fratribus prebetur attendentibus ad refectionem psalmi non dicere sunt ut in prandiis fieri solet.

17

8 De canonico orationum et psalmorum modo qui nam per egyptum habeatur donante deo quantum tenuitas ingenii nostri prevaluit arbitror expeditum. Nunc de solempnitate tercie sexte none que secundum regulam monasteriorum palestine vel mesopotamie nobis est disserendum ut prefati sumus in prologo perfectionem et inimitabilem discipline rigorem horum institutis moderantes. xix Quod nos illas et cum hec officia que domino solvere per distinctiones horarum et temporis intervalla cum amonitione compulsoris admonemus per totum diei spatium iugiter cum operis adiectione spontanee celebrantur. Ita namque ab eis incessanter operatio manuum privati per cellulas exercetur ut psalmorum quoque ceterarum que scripturarum meditatio nunquam penitus omittatur. Cui preces et orationes per singula momenta miscentes in hiis officiis que nos statuto tempore celebramus totum diei tempus absumunt. Quamobrem exceptis vespertinis nocturnis que congregationibus nulla apud eos per diem publica solempnitas absque die sabbato vel dominica celebratur in quibus hora tercia sacre communionis obtentu conveniunt. Plus enim est id quod incessanter offertur quam quod per temporum intervalla persolvitur et gratius voluntarium munus quam functiones que canonica compulsione redduntur. Unde David quod gloriosius aliquid exultantius voluntarie sacrificabo tibi et voluntaria oris mei

beneplacita fac tibi domine. Itaque in palestine vel mesopotamie monasteriis ac totius orientis supradictarum horarum solempnitates trinis psalmis cotidie finiuntur ut et orationum assiduitas statutis deo temporibus offeratur et necessariis operationis officia consumatis iusto moderamine spiritualibus obsequiis nullatenus valeat impediri. Quibus etiam temporibus danielem prophetam cotidie fenestris apertis in cenaculo preces domino fudisse cognoscimus. Nec inmerito hec specialius tempora religiosis sunt officiis deputata quibus repromissionum perfectio et summa nostre salutis est adimpleta. Hora namque tercia repromissus olim per prophetas spiritus sanctus in oratorio officio constitutos descendisse primitus comprobatur. Nam cum prolocutione linguarum que ab eis in infusione sancti spiritus profluebat gens incredula miraretur obstupescens pariter et irridens diceret eos musto repletos. Petrus in medio eorum ait: Viri israhelite et qui habitatis iherusalem universi hoc vobis notum sit et auribus percipite verba mea. Non enim sicut vos estimatis hii ebrii sunt cum sit hora diei tercia. Sed hoc est quod dictum est per prophetam Iohel. Et erit in novissimis diebus dicit dominus effundam de spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filii vestri et filie vestre iuvenes vestri visiones videbunt et seniores vestri sompnia sompniabunt. Et quidem super servos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et prophetabunt. Que omnia hora tercia videmus impleta spiritumque sanctum nunciatum per prophetas adventum eadem commeasse super apostolos. Hora autem sexta inmaculata hostia dominus noster atque salvator oblatus est patri crucemque pro totius mundi salute conscendens humani generis peccata delevit et expolians principatus ac potestates traduxit palam nosque omnes obnoxios atque insolubilis cyrographi debito liberavit tollens id de medio et affigens cruci trophei. Eadem quoque hora petro in excessu mentis vocatio gentium per dimissionem vasis evangelici celitus delati et purificatio omnium animantium in eodem consistentium declaratur ad eum voce divinitus emissa dicente ei: Surge petre occide et manduca. Quod vas quatuor initiis summissum

r ~erunt

pro hora sexta

r hora de sancto petro

dicto non aliud quam adventum designare mani
feste cognoscitur. Sicut enim quadriformem evange
listarum narratione distinctum quatuor in
ditatur habere principia. Unum tamen adventum tem
pus est eiusdem domini christi nativitatem pater
ac deitatem ineffabilia quam passioni per
plectens. ~~Pulchre~~ autem non ait lucem
~~fecit lucernam~~ lucernam. Lucerna quippe incarnationis 7 ergo
rationis in dictum est. Cum igitur more dum
et passionis non humane nature lege ~~sed~~
sed voluntatis subiit arbitrio quia ~~lucernam~~
dicitur ~~mortuus~~ cum in carnem hoc est in
ipsum mortuus quia ut dilecta est anima
illius in infernum nec caro eius vidit corruptionem.
Et ~~...~~ nemo in me tollit animam meam
xpo a me sed ego pono eam a me ipso. Potestatem habeo
ponendi eam et potestatem habeo iterum sumendi
eam. Iuxta itaque evangeliorum vero celitus
destinato id est ipsi pro precepto eius gentes
que quondam contra observantia legis
posite habebantur in mundi per incredulitatem
sedi consulentes ut ab idolorum cultu se
lubriter immolarentur atque ad salutem eternam per
venirent, petro predicante vocatione divina descen
sum. Hora uel nona infernum penetrans inex
orabiles tartari tenebras visitatione sui
splendoris aperuit portas quoque eius
effringens et seras ferreas conterens captivitatem
sanctorum que claustra tenebrarum inimicorum tenebantur
inferni solvebat, captivam secum captivitatem duxit
ad celos iniquitate completa submota antiquitus
in solam paradysi pia confessione restituit.
Eadem quoque hora cornelius centurio in pre
cibus solita devotione consistens quem oratione
orationum et elemosinarum suarum audiendum
sentitam angelo sibi colloquente cognoscit. ~~Hac~~
et ~~hora nona~~ vocationis gentium sacramenta
prudentium quod petrus in oratione mente hora vi fue
rat revelata. Alio quoque loco decorum tempore
in actibus apostolorum ita narratur: petrus autem
et iohannes ascendebant in templum ad horam
orationis nonam. Quibus exemplis nos instructi
auctoritatis et apostolicis viris has horas reli
giosis obsequiis consecratas nos quoque
observare similiter oportere. Cum in veteri lege
quadam solita hec precibus officia psallentium
statutis temporibus reddamus horum dici spa
tium nulla oblivione aut desidia uel occupationi
bus involutati absque orationis interpellatione
consummamus. ~~Decepti autem~~ aut sacrificiis que dominus

hora nona xx

xxi
vespere

quem iugiter offerri etiam in veteri testamento
lege moysi instituitur holocausta et
matutina et sacrificia vespertina tunc di
cibus in templo liceret singularibus hostiis
etiam secto parare possumus in domum veneri
oblata quod ~~...~~ dirigatur
~~oratio mea~~ sicut incensum in conspectu tuo
elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.
Quod in loco dicto quoque in sacrificio
vespertino sacrificium intelligi potest quod
vel vespere a domino salvatore ... apostolis
traditum est in ... ecclesie sacra
mysteria vel quod ipse die postero sacrificium
vespertinum in fine seculorum ~~elevatione~~
~~manuum~~ suarum pro salute mundi totius obla
tus est patri. Tunc extensio manuum eius
in patibulo crucis que elevatio nuncupatur
cum nos in infimis iacentes elevavit
ad celos in promissionis eius suam dicitur
cum exaltatus fuero a terra omnia traham
ad me ipsum. ~~...~~ Et matutina vero matutina
sollempnitate etiam illud nos instruit
quod in ipsa cotidie decantari solet ~~deus~~
~~deus meus~~ ad te de luce vigilo et in ma
tutinis meditabor in te et ~~preveni~~ in ma
turitate et clamavi et iterum ~~preveniunt ocu~~
~~li~~ mei ad te diluculo ut meditarer eloquia
tua. ~~...~~ Hora etiam ille evan
gelicus pater familias operarios conduxit
in vineam suam ~~...~~ et ille primo mane
conduxisse describitur quod tempus designat
matutinam nostram sollempnitatem. Deinde
tertia ~~...~~ post hec nona ad extremum
undecima in qua ... hora significatur.
Dicendum sane matutina que nunc obser
vatur in occidentis uel maxime regioni
bus canonicam functionem nostro tempore in
nostro que monasterio primitus instituta ~~...~~
dicitur ut ... christus natus ex virgine ...
ne in ... sic ... in ... dignatus
nostrum quoque ... in religione tenebras
et latentem infirmitatem sua gratia confundit
usque ad illud eum tempus matutina hora
sollempnitate que completur nocturnis psal
mis et orationibus post modicum tempus inter
vallum solet in galliae monasteriis celebra
tum cotidianis vigiliis per ... consummata re
liquas horas refectionem corporis deputatas
a maioribus nostris invenimus ~~...~~ tamen hic

abutentes in indulgentia negligentiores
quique in dormitorio somnum longius protelabant
quippe quos nec cellas progredi nec desuper
stratis consurgere ad horam tertiam nulla ur-
gentis necessitas invitasset et cum operis
utique tempore quasi diei quo non nullus
oportebat officiis in hiemis sopori etiam in-
mitate torpent [illegible] diebus quibus
inoportunius horis [illegible] usque ad an-
tem missa celebrantibus nascebantur ho-
rrores lassitudo quorundam aliis fuit
fomentum sunt quibus hec negligentie
genus habet valde displicuit ad seniores
querela. Delata decretum est a domno abbate
ne tractatu et collatione solita utrisque
adortum solis quo iam sine offensione
vel lectio pari vel opus manuum posset
assumi fessis ab corporibus refectione consu-
lit mutari post hec religionis huius obser-
vantia tanti patris fratribus consur-
gent ac tribus psalmis et orationibus
celebrat eum modum qui antiquitus in
observantia tercie sexte vel none hucusque con-
fessionis exemplo statutum est et semper
deinceps finem et initium operationis [illegible]
si meditatione [illegible] facit [illegible] tempus [illegible]
occasione indicatur [illegible]
memoria. Causa quia dominum statuitur
appareat cum etiam numero quem designat
beatus David quo qui psalmo quasi hec
intellectum eum [illegible] manifestissime supplex
septies in die laudem dixi tibi super iu-
dicia iustitie tue. Hec cum addita solempni-
tate septies sine dubio psalles hos
convenientes in die facientes septies more
laudes deo dicere comprobantur [illegible]
hic idem tempus de oriente procedens huc
usque fuit utilissime propagatus usu nullus ut
usque potentiam antiquissimus monstrat
quod cum vetustissimas regulas patrum mo-
nasticarum patitur nunc inde ad [illegible]
[illegible] solempnitatis eo tum statuta sit
negligentia instat prima non nulli [illegible]
rantes explere matutinum ympnum [illegible]
sunt reverterunt ad somnum nulla causa
[illegible] existentes obsequium [illegible]
hec a senioribus nostris solempnitas in-
stituta est. Illam de hora tam consumare
festinant quam negligentioribus iniquis sol-
vetis rursum dormiendi redditur occasio

Tarditatum:

Quod quomodo fieri non oporteat sicut in superio-
ri libello describentes [illegible] sermonum pre-
tium ne purificationem nostram confessione sup-
plici et [illegible] orationibus [illegible] vel
exigens quedam incendentia [illegible] vel
tam pollutio vel illusio corrumpat [illegible] vel
[illegible] etiam pre ac simpliciter somni
refectio interrumpat prius nostri [illegible]
ac tepefactos somni torpore pro tanti diei
spatio inertes deinceps ignavos [illegible] tra-
ducat. Quod caperent hec in [illegible] et qui
deum consolidant certis temporibus etiam in
gallorum cantum consurgere missa canonica
celebrata usque ad lucem post hec vigilias
extendimus ut quod supplementum [illegible] ma-
tutina in hoc tempore prius repleat constitutus
ac pro totius diei tempus [illegible] sol-
[illegible] custodiat fratres eos suspicans
ad conflictus et contra diurnam colluctationem
diaboli nocturnis exercitio vigiliarum ac psal-
modie meditatione fundatos [deleted] Illud quoque
nosse debemus nec aures [illegible] qui
habent eandem matutinam solempnitatem ad
dei debere consueverunt dantur psalmorum
consuetudine inmutant secundum eadem ordine
missam quo prius nocturnis [illegible] per
petuo celebratam. Et cum ympnos quos in
[illegible] ad matutinam tempore solempni-
tatem in fine nocturnarum vigiliarum quas post
gallorum cantum aut aurora finire solent sum-
hodieque decantant. Et centesimum quadragesi-
mum octavum psalmum cum initium est Laudate dominum
de celis et reliquos qui sequuntur quinquagesimum
videlicet psalmum et sexagesimum et nonagesimum nonum
novelle solempnitati fuisse deputatos
denique per Italiam hec ob consumatam matutinis
ympnis quinquagesimus psalmus [illegible] cele-
bratur. Quod non aliunde quam de [illegible]
esse non dubito [deleted] videlicet qui in tercia
sexta vel nona prius quam septimus finiatur psalmus
ad orationem [illegible] ultimus oratorium intrare
non audet ut stetit [illegible] ad [illegible] psallenti-
bus sed congregationis missam [illegible] pro foribus
prestolatur donec [illegible] dicentibus [illegible]
summissa [illegible] prima negligentie sive tardi-
tatis [illegible] sciens quam se posse de-
sine noxam aliter dispiare. Sed ne quidem
que post tres horas ac [illegible] solempnitates

Triegligentia

xxxiiii

admittenda solempnitas. Admittendum
si per negligenciam paruli confestim ueniam hu-
militatem submissionis sue fratre festinauerit
in nocturnis uero conuenticulis usque ad secundum
psalmum prebetur tardanti dilatio ita dumta-
xat ut antequam finito eodem psalmo fratres in orone
procumbant semet ipsum congregationi inse-
rere atque admiscere festinet eidem procul dubio
increpationi stat penitudine qua superdiximus
subiciendum si ultra prestitutam dilatio-
nis horam uel minimum retardauerit

dormitio

Hanc uigilias que noctis ebdomadibus
ad uesperam illucescente sabbato celebrantur
ideo temporis hyemali tempore quo noctes
sunt longiores usque ad quartum gallorum
cantum per monasteria moderantur post
excubias totius noctis reliquas duabus
fere horis reficientes corpora sua nequaquam
per totum diei spacium sopore torpente marces-
cant requie breuis huius temporis pro totius
noctis refectione contenti quod nos quoque
omni obseruatione custodire conuenit ut
sic contenti sompno qui nobis post uigi-
lias missam usque ad lucis indulgetur ad-
uentum id est usque ad matutinos per totum
deinde tempus diem in opere ac necessariis du-
rantes officiis ne sompnum quem nocti
subtraximus resumere per diem uigiliarum las-
situdinem et inanitatem compellat non
tam requiem corpori subtraxisse quam hu-
ius temporis et refectionem noctium commutas-
se uideamur. Nullatenus enim potest fra-
gilitas carnis ita totius noctis quiete fraudari
ut per consequens diem sine dormita-
tione mentis atque animi et torpore integram
possit seruare uigilanciam que impeditur exsis-
potius quam iuuabitur nisi post uigiliarum
horas missam sompni quantulumcumque gus-
tauerit. Et ideo saltem unius hore sopor que-
admodum diximus eis licet adiectum si-
cut impletus lucrabimur omnes quas tota nocte
in oratione consumpsimus impertientes nature quod
suum est uel habentes necessitatem resumen-
di per diem quod nocti subtraximus. Certi-
te enim carnis huic procul dubio reddet quis-
quis ei non racionabiliter partem subtrahere sed
totum temptauerit denegare et ut uerum dico
rem non superflua sed necessaria uoluit ampu-

tare. Propter quod maiore feruore necesse est
uigilias compensari si fuerint usque ad lu-
cem inconsiderata atque improbabili in-
mensitate protracte. Ideoque eas tripertito disting-
unt officiis ut labor ac diuersitate di-
uisus delectatione quadam defectionem
corporis releuet. Nam constantes anti-
phona tria concinuerint humi positi. Hec sedi-
bus humilibus tres post uno modu-
lamine respondent. Quod uero singuli
a singulis fratribus uicissim succedentibus
sibi proferuntur atque his sub eadem quiete
residendi ternas addunt lectiones.
Itaque sicut corporum minuentes labore
uigilias suas maiore intentione mentis
exercitant [illegible] quia nos a tempore predi-

devotio

cationis apostolice quo religio Xpiana ac
fides fundata est per uniuersum orientem ideo
statutum est illucescente sabbato debere ce-
lebrare quod dominus ac saluator noster die
sabbati crucifixus discipuli adhuc recenti
eius passione procul sic peruigiles tota noc-
te manserunt nullatenum quietem sompni
suis oculis indulgentes. Quam obrem
ab illo tempore huic nocti deputata uigiliarum
solempnitas usque in hodiernum diem in orbe
uniuerso oriente eandem obseruant. Ideoque et
absolutio ieiunii post laborem uigiliarum
cottidie ab apostolis inito in die sabbati
statuta non inmerito per uniuersas ec-
clesias orientis. Quin illam quoque ecclesi-
astes summam que licet habeat et aliis
in partem sensum tamen absconditum quo non ab-
horret quo uersi diei i. obdomadi partem et
ogdoadi eandem partem solempnitatis in-
peritis precipimus ita dicens. Da partem his
septem et quidem his octo. Non enim adto
unione festiuitatis iudaice absolucio
ista ieiunii reputanda est. his presertim
qui dum iudaica superstitione alieni nos
fatentur sed ad refectionem quam dixi-
mus lassi corporis pertinet quod per totas
anni septimanas iugiter qui uel diebus
ieiunantes nisi duobus saltem in repositus
recreatum fuit facile lassescit ut defi-
ciat. uel moderationis tam non ualli-
in quibusdam occidentalibus ciuitatibus
ignorantes et maxime in urbe ideo pu-
tant absolutum sabbati minime debere presumi

quod apostolum Petrum in eodem die contra
Symonem conflictaturum asserunt ieiunas-
se. Ex quo magis apparet hoc eum non cano-
nica consuetudine fecisse sed pro instantis po-
tius necessitate conflictus. Siquidem et
ibi probatur eadem ieiunium non generale sed specia-
le indictum. Petrus discipulis suis in-
dixisse ieiunium quod utique non fecisset
si sciret illud canonica consuetudine
solere servari. Sed proculdubio etiam domini-
co die paratus indicere si eum in ipsum
tempus conflictus occasio invenisset. Nec tamen
ex hoc canonica fuisset ieiunii regula pro-
mulganda quod non generalis observantia sta-
tuerat sed ut semel fieret ratio necessitatis
extorserat. XXIII Illud quoque
ignorandum non est die dominica una tantum missa
ante prandium celebrari in qua psalmorum
atque orationum seu lectionum pro ipsius collecte
vel communionis dominice reverentia solle-
mpnius aliquid ac impensius impenden-
tes in ipsa tertiam sextamque pariter consum-
matam reputant. Itaque fit ut de observantia
orationum nichil imminuatur adiectione
lectionum et tamen omnis differentia quedam
vel remissio indicatur fratribus in die
resurrectionis dominice reverentia ceteris pre
cetero tempore que totius septimane
indictam observantiam relaxare. Ex qua hoc
ipsa que intermittitur quadam differentia
eundem diem velud festum previderi (?) cun-
ctis sollempnius expectari. Unde quod fati-
gatio ebdomadis ventura ieiunia hanc expe-
ctatione servent levius atque equanimiter quelibet
fatigatio sustinetur et sine fastidio labor
impeditur. Si interiecta ei intermissio-de que-
dam vel operis imitatio qualiscumque succe-
dat. XXIIII Eciam in ipsis diebus,
id est sabbato vel dominica seu feriis temporibus
quibus prandium pariter et cena solet fratribus
exhiberi post advesperam non dicitur id est
vel cum accedunt ad cenam vel cum ab ipsa
consurgunt ut solet fieri in sollempnitati-
bus prandiis vel canonica ieiuniorum re-
fectione quam et precedere consuetudinalis
oratio solet et subsequi sed tamen simplici
oratione facta accedunt ad cenam atque ab
ea rursum consurgentes ab ipsa sola oratione
concludunt. Ergo quia hoc ordinaria sit inter
monachos ista refectio ut omnes ad eam ve-

nire cogantur nisi aut peregrini qui supervenire
fratres aut hii quos infirmitas corporis
aut sua invitat voluntas. Explicit de canonico
modo diurnarum orationum liber iii.

Incipiunt capitula de institutione eorum
qui renuntiant seculo et qualiter ad
Thebeniensiotas vel Egyptios imbuantur. I
Hii qui in monasteriis suscipiuntur conver-
satione usque ad ultimam senectutem apud
eos in cenobiis perseverant. Quo examine
probetur hic qui in cenobio susceptus est.
Quare qui in monasterio recipiuntur
nichil secum pecuniarum inferre et alias in-
duantur. Cur hii qui renuntiant sus-
cepti in monasteriis propria vestimenta deponant.
Qua causa vestimenta renuntiantium
cum quibus ingressi sunt monasterium ab dis-
pensatore serventur. Cur in monasterio
suscepti non permittantur fratribus admisceri
sed xenodochio ante tradantur. Quibus
primum institutis iuniores exercitantur ut ad
superandas desiderias proficiant. Quare
iunioribus iniungitur ut senioribus suis nec
cogitationes proprias subtrahant. Quanta observatio
senioribus etiam in naturalis necessitatibus tribuatur.
Cuiusmodi cibus apud eos delicatissimus
habeatur. Quod ad sonitum pulsantis
hostium ceptum opus omittant celeriter studio oc-
currendi. Quam cunctis habeatur si
aliquis vel insolitum sive quippiam dixerit.
Quod licet multa pecunia de unius-
cuiusque opere congregatur nullus tamen presumat ex-
cedere statute sufficientie privatam. De
modico opus non studio habendi. Deinceps
generalis dimissio conceptionum. Quibus auctoritate
abbatis sic inveniuntur ut si inferioribus fratribus pro lec-
tiones in cenobiis rectores et quidem apud
Egyptios probatur silentium. Quam illorum
sit commonitum quinque quicumque tibi postea
recognoscere. Quicumque in Palestina vel
Mesopotamia cotidiana fratribus exhibeant
obsequia. De diligentia lectione quibus ab
economo repertis. De spontaneo quorundam
fratrum ministerio. De Egyptiorum typo qui est
super cotidianas suas statutas observantias. De obedientia
abbatis Iohannis per quam usque ad propheticam provectus est
gratiam. Deinceps quod eidem abbati Iohanni a
ad arbitrium senioris fuit quidem ad decidendum ingenie non

destitit. De precepto abbatis Iohannis vas vitro olei adferendum iniunctum. Quemadmodum abbas Iohannes suo obediunt seniori ad volvendum saxum quod ne multi quidem possibile erat movere. De humilitate et obedientia abbatis Pasmutii qui proiciendum in flumen parvulo filio precepto senioris non hesitavit implere. Quemadmodum revelatum sit abbati de Pasmutio opus cum Abraham fecisse et quod defuncto eodem abbati idem Pasmutius in monasterii administratione successerit.

De obedientia fratris qui decem sportas circumferens publice distraxerit ab abbate iussu.

De abbatis Pinufii humilitate qui relicto coenobio celeberrimo cui presbiter preerat longinquum monasterium velud incipiens suscipiendus desiderio subiectionis expetiit.

Quemadmodum abbas Pinufius reductus in monasterium suum modico tempore commoratus iterum fugerit in partes Syrie. Que precepta dederit idem abbas Pinufius fratri quem in suo monasterio subiectum(?) suscipiebat [illegible].

Quod sicut magna remuneratio monacho debetur qui iuxta institutionem patrum laboraverit ita et penam similiter negligenti tribuat et ideo debeat non facile admitti in monasterio.

Quod abrenuntiatio nihil sit aliud quam mortificationis et imago crucifixi. Quod tota via(?) timor Dei sit. Quod renuntiatio nihil prosit si eis quibus renuntiavimus implicamur.

Quod diem nostrum finem(?) semper inspicere et nos cum caput inimici observare debeamus.

De renuntiantis preparatione ad diversa temptamenta et de paucorum imitandis. Quo ordine quis ad perfectionem valeat pervenire per quam de timore Dei ad caritatis consequentiam ascendat.

Quod non debeat monachus exempla perfectionis a multis expetere sed ab uno vel paucorum. Et quod debilitatum simulitudine suscipere debeat qui in coenobio commoratur. Quod bonus patientie sue non debeat de alterius sperare virtute sed sua potius longanimitate. Recapitulatio expositionis per quam monachus ad perfectionem possit ascendere.

4 De canonico modo orationum atque psalmorum quid debeat in diurnis quod debeat conventiculis per Orientem(?) custodiri administratione eorum qui renuntiant sunt modo narrationis

nos ordine procedentes instituta eorum conditionibus in primis quibus hi qui ad Deum converti cupiunt in coenobiis recipiuntur brevi quantum possumus succedentes sermone complecti quedam de Egyptiorum quedam de Tabennesiotarum regulis admiscentes, quorum in Thebaide est coenobium quanto numero populosius, tanto conversationis rigore districtius, siquidem in eo plus quam quinque milia fratrum ab uno reguntur abbate. Tantaque sit obedientia hic tam plurimo numero monachorum omni tempore seniori suo subditis quanto non potest apud nos nec unus vel obedire perexiguo tempore vel preesse. Quorum tam longa humilitas perseverantia atque subiectio quemadmodum tam diuturna perduret quave institutione formetur perquam necesse est, admirationem scientiam in coenobio pervenit ordine nos ante omnia debere perstringere. Tanta namque est quantam neminem in monasteriis nostris ingressum ne uno quidem integro tempore in eiusmodi remuntiationis eorum primordia inveniri constantem fuisse intelligamus ut in tam sublimia perfectionis fastigia tam firmiter fundamenta consurgant.

Igitur ambiens quis intra coenobii recipi disciplinam non ante prorsus admittitur quam diebus decem vel eo amplius pro foribus excubans indicium perseverantie ac desiderii sui pariter humilitatis ac patientie demonstraverit. Cumque omnium preteruntium fratrum genibus provolutus et ab omnibus de industria refutatus atque despectus tamquam qui non religionis sed necessitatis obtentu monasterium cupiat intrare, iniuriis quoque et exprobrationibus multis affectus experimentum dederit constantie sue, qualisque futurus sit in temptationibus, opprobriorum tollerantia declaraverit atque ita fuerit exploratus mentis ardore susceptus, diligentia summa perquiritur ne de pristinis facultatibus suis inheserit ei vel unius nummi contagio. Sciunt enim eum sub monasterii disciplina diutinum esse non posse, sed ne humilitatis quidem atque obedientie apprehensurum esse virtutem nec illa coenobii paupertate ac districtione contentum fore si in conscientia eius pecunie quantulumcumque latitaverit, sed ubi primum commota fuerit qualibet occasione commotio fiducia stipis illius animatum continuo de monasterio velud funda rotante fugiturum. c. Et ideo ne usibus quidem coenobii profuturas suscipere ab eo pecunias

acquiescunt. Primum ne confidentia facultatis obla
tionis inflatus nequaquam se pauperibus fra
tribus coequare dignetur. Tum ne per e
lationem inflatus ad humilitatem Christi
descendere cum sub disciplina cenobii non
potuit perdurare egressus quoque inde ea que ipse
tempore renunciationis sue spiritali feruore
succensus intulerat recepturus postea non sine
iniuria monasterii sacrilego spiritu retentare atque
reposcere moliatur. Quod ob hoc omnimodis obseruari
debere multis sunt exemplis frequenter
edocti. Nam per alia minus cauta monasteria si
mpliciter quidem suscepti, dehinc que intule
rant que iam dei ope fuerunt dispensata tu
mentes post blasphemiam redhibitione
poscere temptauerit. // Nam obtenta ita unde
cumque cum receptus fuerit omni pristina facul
tate ut ne ipsum quidem quo opertus est indumen
tum habere permittatur ulterius sed in conci
lio fratrum productus in medium exuatur propriis
ac per manus abbatis induitur monasteriis
uestimentis ut per hoc se non solum uniuersis
rebus suis antiquis nouerit spoliatum uerum
etiam omni fastu deposito mundiali ad Christi
paupertatem et inopiam descendisse tamque
operibus sustentandum non seculari arte que
sicut uel de infidelitate pristina reseruatis
et desectis ac piis monasterii largitionibus
militie sue stipendia percepturus atque inde
se demum uestiendum alendumque cognos
cat et nichil habere et nichilominus de crastino
non solicitus esse discat sicut eu
de suis opibus illis ceteris fratribus equari
quibus communicari debet et quorum si non
debuit uniri pari qui potius consolatur domi
nus eius sicut se esse conspectum. Illa uero
que deposuit uestimenta yconomo consignata
tamdiu reseruantur donec profectus et eius conuer
sationis eius atque tolerantie uirtutem diuersis temp
tationibus ac probationibus euidenter ag
noscant. Et si quidem posse eum in illo du
rare tempore procedente perspexerint et in ea
que cepit feruore persistere indigentibus
eadem largiuntur. Sin uero quoddam mur
murationis uicium uel quamlibet in obe
diencie culpam perpetrasse deprehenderint ex
uentes eum monasterii quibus indutus fue
rat uestimentis antiquis que fuerant sequestra
ta depellunt nudum et cum propriis est cum
illis que accepit abscedere nec quemquam pariter
illis adhuc in deum quem semel ab institu
tionis sue regula tepuisse peruiderint. Cum

etiam copia nulli penitus palam descenden
di conceditur nisi aut more serui fugax tem
tans densissimas tenebras noctis diffugiat
aut certe hoc ordine et professione iudicatus
indignus cum confusione et nota coram cunctis
fratribus deposita monasterii uestimenta expellatur. // Si
Cum igitur quis susceptus et hac perseuerantia
quam diximus comprobatus ac depositis propriis
indutus habitu monasterii fuerit actu
tus non statim congregationi fratrum commisceri
permittitur sed deputatur seniori qui seorsum
haut longe a uestibulo monasterii commanens
sibi curam peregrinorum atque aduenientium deputa
tam gerit omnem diligentiam susceptionis
et humanitatis impendit. Cumque ibidem in toto anno
deseruiens absque ulla querela sine tota peregri
nis exhibuit famulatum imbutus per hoc prima
institutione humilitatis ac patientie atque in ea lon
ga exercitatione probatus admittendus
exinde congregationi fratrum aliter traditur seniori
qui decem iunioribus preest quos sibi creditos
ab abbate instituit pariter et gubernat iuxta illud
quod ordinatum in Exodo legitur per Moysen //
Unde hec est sollicitudo et eruditio princi
palis per quam iunior introductus scandere conse
quatur etiam culmina perfectionis summa pro
curat ut doceat eum primitus suas uincere uo
luntates. Circa quam studiose exercens hunc deli
genter exercitus hec illi semper imperare deum
industria prouidebit quod senserit animo eius esse contra
ria. Multis enim experimentis edocti tradunt
monachum et maxime iuniores nec uolupta
tem quidem concupiscentie sue refrenare posse ni
si mortificare per obedientiam suas didicerit uo
luntates. Itaque peruenire nullatenus principale
uiciorum uel tristicie uel spiritus fornicationis
restinguere uel ut humilitatem cordis ueram
nec cum fratribus unitatem perpetuam ut firmam
concordiam posse retinere concordia sed nec in
tenebris quidem diutius permanere cum quibus
uoluntates suas non didicit superare // quibus
igitur instituunt eos quos instituunt uel elemen
tis quibusdam ac sillabas imbuere ad perfectionem
atque informare festinant per hoc ad liquidum dis
cernentes utrum ficta an ymaginaria an uera
sint humilitate fundati. Ad quam ut facile ualeant
peruenire consequenter instituuntur nullas penitus
cogitationes prurientes in corde perniciosa
confusione celare. Et confestim ut exorte fuerint
eas suo patefacere seniori nec super eis iudicio suo uti

sine discretione committit sed illud credit mali esse bonum vel quod discusserit ac pronuntiaverit senioris examen. Itaque fit ut in nullo circumvenire iuvenem velud inexpertum ignarumque praevaleat nec ulla fraude decipere quem pervidet non sua sed senioris discretione muniri et suggestiones suas vel ignita iacula cordis inicere, ut seniori tegere non possit suadere. Alias namque subtilissimus dyabolus illudere vel deicere iuniorem non poterit nisi tamen eum seu per arrogantiam sive per verecundiam ad cogitationum suarum velamen illexerit. Generale namque et evidens inditium dyabolice cogitationis esse pronuntiant si eam seniori confundamur aperire.

Obedia: Post hec tanta observantia obedientie regula custoditur ut iuniores absque prepositi sui scientia vel permissione non solum non audeant cella progredi, sed ne ipsi quidem communi ac naturali necessitati satisfacere sua necessitate auctoritate presumant. Quo universa completa que ab eo precepta fuerint tamquam si de celo sint celitus edita sine ulla discussione festinant ut nonnumquam impossibilia sibimet imperata ea fide ac devotione suscipiant ut tota virtute ac sine ulla cordis hesitatione perficere ea et consummare nitantur. De quorum obedientia specialiter ut dicam pretermitto exemplis cum ipsis ea paulo post tradere suo loco disponens si deus nobis orationibus vestris dederit. Cenobitarum (?) instituta cetera prosequamur pretermittentes illa [illegible] que in hac regione vel tradi monasteriis vel abbates nequeunt custodiri sicut inpossibilia nostra factitas (?) nos esse promissuros, quod scilicet nec laneis indumentis utantur sed lineis tantum et ne aspectu quidem duplicibus quibus interula per se sitis unusquisque sue [illegible] subministrat tunica illa quibus vestiri se per ordinem conspexerit. Aliud quoque arduum atque sublime genus continentie sine pretermittimus in quo

Delicie: summe reputande delicie si holera sale condita quam lapsanium vocant aqua diluta ad refectionem fratribus apponantur aliaque quam plurima similia que in hac provincia vel aeris temperies vel fragilitas qualitas nostre fragilitatis admittit, illa tantum prosequar que nulla carnis infirmitas vel situs loci poterit impedire si ea non fragilitas animi ac tepor mentis ademerit.

Ita quoque considentes intra cubicula sua et operi ac meditationi studium pariter impendentes cum sonitum pulsantis ostium ac diversorum cellulas percutientis audierint ad orationem scilicet eos seu ad opus aliquod invitantis, certatim e suis cubilibus unusquisque prorumpit ita ut hic qui opus scriptoris exercet quam reperit inchoasse litteram finire non audeat, sed in eodem puncto quo ad aures eius sonitus pulsantis advenerit summa velocitate prosiliens ne tantum quidem more interponat quantum cepti apicis consummet effigiem, sed imperfectas littere lineas delinquens non tam operis compendia lucraque sectetur quam obedientie virtutem exequi toto studio atque emulatione festinet, quam non solum operi manuum seu lectioni vel silentio et quieti celle verum etiam cunctis virtutibus ita preferunt ut huic iudicent omnia postponenda et universa dispendia subire contenti sint dummodo hoc bonum in nullo violare videantur.

Illam vero iniquitatem nec commemorari superfluum puto quod scilicet nulli cistellam nulli peculialem sportellam liceat possidere nec tale aliquid quod velut proprium signaculo suo debeat communire singulos quos ita nudos omni ex parte videmus existere ut preter colobium mafortem caligas melotam ac psiachium nichil amplius habeant, cum aliis quoque monasteriis in quibus aliquae res ipsis indulgentius habentur regulam videamus districtissime custodiri ita ut ne verbo quidem audeat quis dicere aliquid suum magnumque sit crimen ex ore monachi processisse codicem meum tabulas meas graphium meum tunicam meam caligas meas, pro hoc digna penitentia satisfaciat si casu aliquo per subreptionem vel ignorantiam huiusmodi verbum de ore eius effugerit.

Et cum tantos unusquisque cotidie de opere ac sudore proprio redditus conferat monasterio ut possit non solum suam valeat parcitatem verum etiam usibus possit [illegible] multorum, in nullo tamen inflatur nec sibi de tanto operis sui questu ac sudore blanditur sed preter duos paximatios qui tribus vix denariis illic distrahuntur nichil sibi amplius unusquisque presumit

integras nullum peculiare opus quemquam pudet dicere, quod et in nostris monasteriis ut fieri nescimus non dicam effectu verum etiam cogitatione quidem ab aliquo penitus assertum. Cum totam euthesiam cenobii suam credat esse substantiam cunctisque rebus ut omnium dominus curam sollicitudinemque dependat ad retinendum in illis arrepte nuditatis instanter quam studet ad finem usque perfecte atque inmobiliter custodire ita se cunctis ipsum actibus ac omnibus indicat alienum ut tamquam peregrinum se gerat et incolam huius mundi alumnum se potius monasterii reputet ac ministrum cum dominum rei cuiuslibet presumat.

Dicet nos instabiles quid dicimus qui in cenobiis commorantes ac sub abbatis cura ac sollicitudine constituti peculiares circumferimus claves omni professionis verecundia et confusione calcata etiam anulos quibus recondita consignemus indigere palam gestare non pudet cui nobis non solum cistelle vel sporte sed ne arche quidem vel armaria apta que congerimus vel que egressi de seculo reservamus recondita sufficiunt. In tantum nonnumquam pro vilissimis ac nullius rebus oneris dumtaxat velud propria vendicantes ut si quis vel digito quempiam horum contrectare presumpserit tanta contra eum iracundia suppleamur ut commotione cordis nostri iracundia suppleamur ut commotionem cordis nostri ne a labiis quidem sicut tota corporis indignatione revocari possimus. Sed pretermissis nostris vitiis et hiis que ne commemorari quidem dignum est silentio traditis iuxta eloquium non loquatur os meum opera hominum virtutes potius que apud illos sunt et hec que nos quoque omni studio debemus appetere congruo narrationis ordine prosequamur ipsarumque regulas ac typos in brevi compendio ponamus ut precinentes postea ad quorundam actus et opera seniorum que studiose memorie mandare disposuimus hec in nostra expositione digesta sunt velud testimoniis validissimis roboremus universa que diximus exemplis eorum potius ac vite auctoritate firmantes.

Quod si quis igitur fictile quod illi baucalem nuncupant casu aliquo fregerit non aliter negligentiam suam quam publica diluet penitentia cunctisque in synaxi fratribus congregatis tamdiu prostratus veniam postulabit veniam donec orationum consummatione sollempnitas impleatur impetraturus eam cum iussus fuerit abbatis iudicio de solo surgere. Eodem modo satisfaciet quisquis ad opus aliquod arcessitus vel ad conventum solitum tardius occurrerit aut si decantans psalmum vel modicum titubaverit. Similiter si superflue si durius si contumacius responderit si negligentius obsequia iniuncta compleverit si leviter murmuraverit si lectionem operi vel obedientie preferens officia segnius fuerit executus si dimissa synaxi non confestim ad cellam recurrere festinaverit si cum aliquo vel ad modicum substiterit vel si ad punctum temporis uspiam secesserit si alterius tenuerit manum si cum illo qui celle sue cohabitator non est vel ad modicum confabulari quantulumcumque presumpserit si oraverit cum illo qui ab oratione suspensus est si parentum quempiam vel amicorum secularium viderit vel collocutus eis fuerit sine suo seniore si epistolam cuiusquam suscipere seu rescribere sine suo abbate temptaverit. Huiuscemodi tenus spiritalis procedit censura. Cetera vero que apud nos indifferenter admissa a nobis quoque reprehensibiliter sustinentur id est aperta convicia manifesti contemptus contradictiones tumide liber et effrenatus incessus familiaritas apud feminas ire rixe simultates et iurgia operis peculiaris presumptio filargirie contagio affectus atque possessio rerum superfluarum que a ceteris fratribus non habentur extraordinaria atque furtiva refectio et his similia non illa increpatione qua diximus spirituali sed plagis emendantur vel expulsione purgantur.

Illud autem ut reficientibus fratribus sacre lectiones in cenobiis recitentur non de Egyptiorum typo processisse sed de Cappadocum noverimus quos nulli dubium est non tam spiritualis exercitationis causa quam conpescende superflue otioseque confabulationis gratia et maxime contentionum que plerumque solent in conviviis generari hoc statuere voluisse videntes eas aliter apud se non posse cohibere. Apud Egyptios cum vel maxime Tabennesiotas tantum silentium ab omnibus exhibetur ut cum in unum tanta numerositas fratrum refectionis obtentu consederit nullus ne muttire quidem audeat preter eum qui sue decanie preest qui tamen si quid mense superinferri vel auferri necessarium esse providerit sonitu potius quam voce significat. Ita autem vescentibus eis silentii huius disciplina servatur ut cucullis ultra oculorum palpebras dimissis

nec liber aspectus habeat copiam circumspiciendi
evagandi nichil amplius intuentes quam
mensam et appositos in ea vel quos de ea
capiunt cibos ita ut quemadmodum vel quan
tum reficiat alius nullus intuitum notet
a Utque vel postquam legitima communio
nem que refectionem preripiat summa cautione
servatur ne extra mensam unquam cibi pe
nitus ori suo quispiam indulgere presumat
ut incedentibus hortos et pomeria cum
passim blandeque per arbores poma pende(n)
tia non solum obiciant se pectoribus trans
euntium verum etiam strata per terram conculcan
da pedibus offerant atque ad colligendum
parata facile ad consensum gule illicere
valeant intuentes et opportunitate vel co
pia quamvis districtos atque abstinentissimos
ad sui desiderium provocare sacrilegium ducant
non modo unquam ex hiis degustare verum et
manu contingere absque eo quod palam cunctis
in commune reficientibus exhibetur et ad
participandum fratrum dispensatione per famuli
obsequium publice ministratur

ministerio fratrum:

n Et quid sane de institutis cenobiorum p(er)
misse (?) quemadmodum (?) diurna sup(er)
etiam per alias regiones exhibeant obsequia
commemorandum breviter puto Per totam
namque mesopotamiam palestinam et capa
dociam ac totum orientem singulis ebdo
madibus vicissim fratres ad hec officia sibi
reddenda succedunt ita ut pro multitudi
nem cenobii ministrorum quoque numerus deputetur
que explere tanta devotione et humilitate
desperant quanta nullus servorum dissimo domino
ac potenti suo exhibet famulatum ita ut
ne ipsis quidem solis canonicis obsequiis que
ex continentie (?) solvuntur etiam nocte surgen
tes illos quos specialiter hec manet cura
studio suo relevent Et ea que absque per
ficienda sunt sicut preveniantes implere
contendant Has autem septimanas unius
cuiusque suscipiens usque adventum diei dominici mi
nistratus observat qua peracta universorum totius
ebdomade ita concludit ut hiis quibus
succedendum est convenientibus universis fratribus
ad ymnedos (?) psalmos quos ex more dormi
decantant omnibus in ordine pedes ablu
ant scilicet a labore totius septimane
benedictionis mercedem fideliter expetentes
ut eos exequentes mandatum christi cunssa (?)
generaliter ab omnibus fratribus oratio prosequatur

que vel pignorationibus intercedat vel
per admissa humana fragilitate pereat et
consumatur deo velud sacrificium pie consu
mata eorum devotionis obsequia Exitu ergo
sabbati post matutinos hymnos aliis
rursum succedentibus utensilia in quibus
ministraverunt hec vasa consignant que tanta
sollicitudine cura quoque suscipientes custodi
unt ne quid ex hiis minuatur aut pere
at reddant se etiam pro minimis quibusque
vasis tanquam consecratis rationem non
solum dispensatori presenti sed etiam domino
reddituros si forte aliquid ex eis neglige
ntia eorum fuit imminutum Cuius disciplinae
qui modus sit vel quanta fide et canonice
servetur unius testimonio quod exempli
gratia ponam poteritis agnoscere Divinum
studemus facere satis imo fervori quo
plenam universorum cognitionem desideratis
etiam ea que optime nostis hoc libello
vobis cupitis inferri ita ut aliquoties mensu
ram brevitatis excedere

] In septimana cuiusdam fratris cum preteriens
ebdomarius tria lenticule grana iacere
vidisset in terra que ebdomadario fes
tinatim dum eam preparat coctioni cum ma
nibus cum aqua qua diluebat elapsa sunt
confestim super hoc abbas consuluit a quo
velud intervertor neglector que sue pecu
lii incuriatus ab oratione suspensus est
cuius negligentie reatus non aliter ei re
missus est nisi cum publica penitentia
deluisset Non solum enim ipsos nequaquam suos
esse credunt sed etiam omnia que sua sunt
deo consecrata asserit quod si quid fuerit in
monasterio semel illatum ut sacro sanc
tum omni decernunt reverentia debere tractari
tantaque fide universa procurant atque dispen
sant ut etiam ea que despectum habent
parvaque reputantur ac vilia si vel loco
moveantur vel comparatimus collocarie
sugillone aqua impleantur si poco cuiquam
abstulerint ad bibendum si tenue festuca
de oratorio collare summiserint incrade
se constituros aliquo tota credulitate fidatur

n Omnimus fratres in quorum septimana vi
contigisset tanta liquoris penuria ut ne ad coc
perciperetur dominorum solum cibi fratribus pararetur
et donec possent recepta differri ut sacro
fogia contempti essent albis sufficerent auctori ibe

perceptum esset quod sicut vineis plantari n°
quinquennium potest nec contra sperare pullulantium
illos velut qui fructu ac mercede sui labo-
ris et obsequii fraudarentur si in ordine mer-
ce fratribus non cum consuetudine panis
sed tantum sibi spontaneo opere ac solici-
tudine indixisse ut in illis aridis ac siti-
entibus locis in quibus ligna nisi de fructi-
feris arboribus concidantur omnimodo nequeunt
inveniri nec enim apud illos nulla reperi-
tur fruticeta silvestria propterea cum a des-
erto venientes et heremi que littoris mare inter-
iacent heremo obeuntes sinus tenent
ac quisquilias quas ventus huc illucque disp-
serat sinu suo et gremio colligentes inte-
gram solempnitatem ciborum spontaneos
observantes pararent ut de sola prebitione
nichil paterentur invicem tanta fide quoque
sua munia fratribus exhibentes nec
tum illos honeste posset vel lignorum com-
misse premium vel aliis implicito
fructu atque mercede voluerint frustrari
latentia ¶ Et dicta sunt cum nos primum in
peccati sumus totius orientis que et in par-
tibus nostris necessarium duximus decernendum
Ceterum apud egyptios quibus maxima
cura operis non est ebdomadariorum mu-
tua vicissitudo ne sub occasione huius
officii omnes ab operis canone impediantur
sed probatissimo fratri cellarii vel coquine
cura committitur qui perpetuo donec mens eius
vel etas admittit inniti opus istud exer-
ceat non cum magno labore corporis fatigatur
quia nec tanta cura inter eos parando-
rum ciborum coctionis ne impeditur quippe qui
maxime xerofagiis vel monofagiis utuntur
et apud quos secta singulis mensibus por-
rorum folia lapsana sal fricti olive pisti-
culi inpinti salliti quos illi menomena
vocant summa voluptas est
c ¶ Et quia hic liber de institutione est
eius qui renunciat huic mundo per quam
feliciter introductus ad humilitatem veram
et obedientiam perfectam ceteros quoque virtutum
culmina possit ascendere et necessarium duxi quedam
seniorum gesta quibus prestant cunctis mir-
tutem qui in istis sunt summa complectar de
multis admodum pauca proponentes ut studen-
tibus sublimiora sectari non solum in scientia
tum exhibeantur perfecte sed etiam proposita for-
ma predicare quam obtinere dudum et exempla quam

compendio dictam minima patrum multitudine
perferentes ponemus sancti abbatis Johannis qui
commoratus est iuxta Licon quod est opidum
Thebaidis cuius propter obedientie virtutem usque
ad prophetie gratiam sublimatus sic universo
orbi claruit ut etiam regibus mundi huius in toto
suo redderetur illustrior Nam cum extremas
ut diximus Thebaidis partibus commaneret
non ante presumebat Theodosius imperator
adversus potentissimorum tyrannorum bella procedere quam
illius animaretur oraculis atque responsis
quibus confidens velud celitus sibi de-
latis tropheo de desperatis bellis atque
hostibus reportavit
¶ Ita quod beatus Johannes ab adolescentia sua
usque ad perfectam illam virilem etatem senioris
deservivit donec ille in hac vita commorarer
ut didicimus tanta humilitate inhesit in
eius obsequiis ut ipsi quoque seni stupore
summo obedientia eius incuteret Cuius volens
virtutem utrum de vera fide ac profunda cordis
simplicitate descenderet an affectantia esset
et quodammodo coactiva atque ad imperantis
faciem proveniret voluit manifestius
explorare quin plerumque et etiam super flua mini-
me necessaria vel impossibilia frequentius
iniungebat De quibus tria ponam per que
manifestari possit volentibus sincere vel
mentis eius vel subiectionis integritas
Sumpsit namque de lignario suo virgultum
siccum quod olim coctionis usibus fori fue-
rat precisum diuque coctionis diuque coctionis
retardabat occasio non iam aridum sed
... putre iacebat temporis vetustate Cuius
hoc coram ipso fixisset in terram precepit ad
vecta aqua cotidie bis rigari ut scilicet diutur-
nis humoribus radicatum atque in viv-
entem arborem reviviscens diffusis ramis
amenitate oculos atque umbraculum in
estu ferventi subter residentibus exhi-
beret quod preceptum veneratione solita
sine ulla impossibilitatis consideratione
suscipiens adolescens ita cotidianis
diebus explevit ut aquam per duo ferme
milia in desmonte apportans nulla
tempus lignum rigare cessaret atque per totum
anni spacium non infirmitas corporis
non festivitas solempnitatis non occupa-
tio necessitatis ullius quod illum et honestate ex-
cusaret ab executione mandati nec denique

obedientia Exemplum

hiemis asperitas intercedens ab observantia praecep-
ti hunc potuerit impedire. Cumque eius hanc sedu-
litatem tacitus senior latens diebus singulis
exploraret, videretque eum simplici cordis affectu
mandatum suum velut divinitus emissum sine
ulla permutatione vultus vel rationis discus-
sione servare, sinceritatem humilitatis eius obe-
dientiamque comprobans, pariter etiam miserans
tam longum laborem quem per totum anni spa-
tium studio devotionis impenderat, ad aridum
virgultum accedens: O Iohannes, inquit, si misit ra-
dices haec arbor an non? Cumque ille se nesci-
re dixisset, senior velut inquirens rei veri-
tatem et tamquam temptans utrumnam suis
radicibus inniteretur, evulsit coram ipso le-
vi commotione virgultum, eoque proiecto illud
praecepit ut deinceps illud rigare desineret.

obedientia

[T]alibusque tamen huiuscemodi exercitiis eruditus
cotidie iuvenis in obtemperandi virtute sic
excresceret et humilitatis eius circumquaque gratia
atque obedientiae suavis odor per monasteria
universa fragraretur, quidam fratrum probationis
eius aedificationis obtentu venientes
ad seniorem, cum subiectionem eius quam audierant
mirarentur, vocans eum repente senior: ascen-
de, ait, et sumens lenticulam olei quae sola
in heremo sibi vel advenientium usibus liquo-
rem pinguedinis tenuissimum ministrabat, de-
orsum per fenestram [proice]. Cum ille cursu ascendens su-
pra continuo pervolasset, per fenestram comminuen-
dam dimisit per fenestram ad terram, [nihil]
cogitans vel retractans praecepti ineptiam, de
cotidiana necessitate, infirmitate cor-
poris, penuria sumptuum, heremi squalentis angus-
tias ac difficultates, in quibus etiam si pretium
suppeteret species huiuscemodi reparari quia
non posset a [illegible]

obedientia

cupientibus obedientiae eius documentis se-
nior inquit: Curre, Johannes, saxum illud huc
advolve quantocius potes. Cum confestim saxum
ingens immane, quod multa hominum turba mo-
vere non posset, applicita nunc cervice, nunc toto
pectore tanto nisu atque conatu provolvere
contendebat ut sudore omnium membrorum suorum
non solum totum infunderet vestimentum sed
etiam saxum ipsum suis cervicibus humectaret,
in hoc quoque parum metiens impossibilitatem
praecepti vel facti pro reverentia senis et obse-
quii simplicitate sincera qua credebat senio-
rem sed nec posse inassum ac sine ratione praecipe-

[illegible] obedientia

de abbate Patermucio
et exemplum Patermucii

re, ut ipsius abbatis Johannis pauca de multis
dixisse sufficiat. Nunc abbatis Patermuti
factum dignum memoria comprehendam. Hic
namque abrenuntiare desiderans saeculo, tamdiu
pro foribus monasterii excubans per-
duravit donec immobili perseverantia sua
contra omnem consuetudinem cenobiorum cum
filio parvulo qui octo circiter annorum esse
videbatur susceptus esset. Cumque tandem recep-
ti fuissent, confestim non solum divisi,
traditi in iure, etiam celle habitatione
separati sunt, ne scilicet iugi visione parvu-
li commoveretur pater, bonorum suorum quae reliquer-
at oblivisceretur facultatem atque affectione car-
nali sentiret sibi filium suum esse, ut quemad-
modum divitem se iam non esse sciebat,
ita etiam patrem se esse nesciret. Quod ut
plenius probaretur utrum in dilectione plurimum
fuerit affectionem sanguinis ac suorum interio-
ritatem an obedientiam et mortificationem
Christi, quam renuntiantes quique praecipue amare
debent, praeferret, de industria neglegebatur
parvulus, pannis potius quam vestimentis
indutus, sordibus quoque ita obsitus ac
foedatus ut offenderet potius quam delectaret
patris oculos posset quotiens ab eo
visus fuisset aspectus. Sed etiam colaphis
atque alapis dispositis diversorum, quas plerum-
que sub obtutibus suis innocenti parvulo
ingratis cernebat inferri, ita ut numquam
genas eius nisi lacrimarum sordentibus
vestigiis videret infectas. Cumque taliter in
suis oculis eius per dies singulos ageretur,
pro amore nihilominus Christi et obedientiae vir-
tute rigida semper atque immobilia patris vis-
cera permanserunt. Non enim reputabat iam
suum filium, quem secum pariter obtulerat Christo,
nec curabat de iniuriis eius in praesenti,
sed potius exultabat quod eas nequaquam
infructuose tolerari cernebat, parum cogitans de
lacrimis eius, sed de sua humilitate ac perfectio-
ne sollicitus. Cuius dispositionem mentis
illius atque immobilem rigorem perpendens
cenobii senior, ad comprobandam penitus ani-
mi eius constantiam, cum plorare quadam
die infantem simulans se adversus eum
commotum praecepit patri ut tollens iactaret
eum in flumen. Cum ergo ille hoc sibi esse
praeceptum, confestim celeri cursu rapiens fi-
lium manibus propriis usque ad ripam fluminis iactaturus

Exemplum Abraham

indicavit quod prefato fervore fidei et obedi-
entie eius fuisset opere consummatum nisi p[re]-
venti fuisset dei dextera sed qui solicite
ripam filium obsideretur statimque iam
e quadam uno dextrum alicui primum ia-
misisset et consummationem precepti obsequio
patris ac devotione complexam ab effectu
atque abisso sine operis revocasset Cuius fi-
des atque devotio intra deo fuit accepta ut
ne divino statim testimonio comprobata sit
speculatum namque est quanto fervori huius
tam obedientia abrahe patriarche opus
implesset Cuiusque brevi tempore cum factus est
abbas cenobii de sancto mundi commoratione
migraret ad christum huic proveniens cunctis fra-
tribus successorem sui atque abbatem mona-
sterii dereliquit · ii · De tantibus etiam
nobis cognitum factis in seculi sed ordi-
nem sume famulie Nam patre comite
ac clarissimo oriundus fuit Studiis quoque
liberalibus non mediocriter instructus qui
relictis parentibus cum ad monasterium
pervolasset ad probandam mentis humilitatem
vel fidei eius ardorem confestim ei a pre-
posito preceptum est deterum sportas quas
texisse non erat publice vendendas circui-
bus suis querens distrahendas prelatus
commisit adiecta conditione qua diminus
in hoc officio se tuerer ut si forte unus
eas pariter totum noluisset non venderet
sed singulatim eas querentibus venderet
quod ille tota devotione complevit et omni
confusionis verecundia premisse ac desiderio
christi calcata sportas humero suo imponens
pro statuto distraxit ac pecuniam ad mo-
nasterium reportavit nequaquam preteritus tam
magis et insueti officii novitate ut consider-
ans indignitatem sui natalium splendore
ac meditationis imum divinum illam christi hu-
militatem que vera est nobilitas per obedientie
gratiam residerat obtinuit
Narrat nobis libelli modus ad hunc tande-
sed obedientie bonum quod inter ceteros virtu-
tes primatum tenet non patitur nos cons-
gesta tum plerique claruerunt penitus silen-
tio preterire quod utroque congruet tam-
tantis et tam brevitati qui studiosos de-
sideriis atque utilitatibus premententes unum
adhuc ponemus humilitas quod aliquando
abun sapiente sed aspecto atque abbate cumple-
tum non solum minores usque ad seniores
res adspectam huius virtutem lectione sua

porte civitate videmus iterum abbatem primis-
sum qui tum esse qui tum esset immanens cenu-
bii presbiter quod est in egyptum non longe
a penetrata civitate et prima venetica ut vite
sue vel etatis vel sacerdotii cunctis honora-
bilis ac venerandus existeret in deum sed sic
ipse humilitatem illam quam in sue mentis
ardorem conceperat occulte non posse
vel habere quo alterum desiderat subi-
tionis ostenderet Clam fugiens de cenobio
secessit solus in thebaide ultimas partes
locus deposito habitu monachorum assump-
ta seculari veste cenobium tabenensis quod
expetit quod sciebat cunctis esse distric-
tius et in quo se vel pro longitudine regionis
credidit ignorandum vel pro magnitudine
monasterii ac multitudine fratrum facile pos-
se celari Ubi diutissime pro foribus
perseverans cunctorum fratrum genibus provolu-
tus ut suscipi mereretur precibus ambi-
vit Cumque multo despectu tandem sus-
cept admissus quod se decrepitus senex
et qui omnem suam perdidisset etatem in se-
culo cenobium postularet cuius tempus iam ne-
desierunt quidem suis voluptatibus fruiva-
leret ac ne hoc ipsum quidem tempus religio-
nis expeteret cum asseret se famis et inopie
necessitate constrictum ut fratri cuidam
ipsi secreto apto orti cura diligentiaque
mandatur quem sub alio fratre iuniore ci-
cum sibi creditum retinebat occurrens sic
adeo subditus tantaque obedientia desi-
deratam humilitatis extollebat virtute
ut non solum ea que ad orti diligentiam
pertinebant verum etiam universa officia que
aliis cunctis aspera velut digna atque ab
omnibus ducebantur horrori tota cordis
sedulitate compleret cum plura ideo circa noc-
te consurgens ita furtim nullo teste vel
conscio tenebris occultantibus efficiebat ut
penitus auctorem operis nemo deprehende-
ret Cumque ibidem triennio delitescens per
universum egyptum diffusis ubique fratribus
quereretur a quodam tandem eius qui de
egypti partibus commearat vix potuit pro vi-
litate habitus sui ac vilitate officii quod
gerebat agnosci Nam parvulo dorsum in-
curvus excolebat oleribus tunc dei ser-
vus humero suo adventans terra id est olerib[us]
ingerebat Cumque hec in monte sui agnitione

cuius diutissima fuisset hesitatione detentus
prius tandem attestatus et non solum vultum
sed etiam prioris nominis diligenter exploratus a qui-
bus eius tamen perdidisset primo quidem sup-
er stuporem suum indecentibus tactis in-
iussit tamen indeliter istud fecerit qui apud
ipsos velud nomine ac de stilo imperii
suis habebatur coercemus post hec in ora-
culo sunt merore perculsi cum eius nomen quod
apud ipsos quoque magna fuerat opinione cog-
nitum comperissent atque universi fratres
priores ignorantie veniam postulantes quod
eum indelicter tanto tempore inter minores ac par-
vulos deputassent in luctum ac flentes quod
invidia dyaboli digna sibi fuisset congre-
gatione hac humilitate fraudatus quam diu-
tissime requisitam tandem se aliquando fuisse
invenisse gaudebat nec meruisset vitam suam
illa quam arripuerat subiectione finire ad
proprium cenobium reduxerunt custodientes eum
summa diligentia ne aberet similiter quoquam
dilapsus aufugeret

Ubi cum fuisset modico tempore demoratus
eodem rursus humilitatis desiderio succensus
captatis noctis silentiis ita diffugit ut iam
non vicinam provinciam sed incognitas alie-
nas longeque divisas regiones peteret. Na-
vem denique conscendens Palestine petit provin-
ciam credens se tutius lati-
tare si ad illa se terrarum loca contulisset
in quibus ne nomen quidem suum fuisset audi-
tum. Quo cum advenisset in nostro monaste- 7 Exº
rio protinus expetivit quod non longe fuit a spe-
cu in quo dominus noster ex virgine nasci dignatus
est. In quo cum modico tempore delituisset iuxta
sententiam domini tamquam civitas super montem
posita diutius abscondi non potuit. Nam
continuo quidam fratrum qui ad loca sancta de Egyp-
ti partibus orationis causa venerant agnitu-
m eum summa instantia ad suum cenobium revocarunt.

Hunc igitur senem pro illa que nobis fue-
rat apud ipsum in monasterio nostro familiaritas
cum posthec in Egypto studiosissime requisisse-
mus exortationem quam dedit fratri quem sub
nostra presentia in suo cenobio recipiebat quia
putavi valere posse aliquid institutionis atte-
xere animus est opusculo inserere. Nosti ait
quot diebus pre foribus excubans hodie sis
receptus cuius difficultatis causam primitus 7 Exº
debes agnoscere. Potest enim tibi in hac via quam

ingredi concupiscis multum conferre si ratione
eius agnita ad servitium Christi consequenter
ac sicut oportet accesseris.

Sicut namque immensa gloria fideliter servienti-
bus deo ac secundum institutionis huius regulam
ei coherentibus repromittitur in futuro ita pe-
ne gravissime preparantur hiis qui tepide eam
negligenterque fuerint assecuti et minime quos
professi sunt vel quod ab hominibus esse cre-
duntur fructus etiam congruos sanctitatis
adhibere neglexerunt. Melius est enim secun-
dum scripture sententiam non vovere quam
quam vovere et non reddere. Et maledic-
tus qui facit opus dei negligenter. Ideo
igitur a nobis diutissime refutatus es non
quia tuam vel omnium salutem non toto desiderio
cupiamus amplecti et hiis qui ad Christum con-
verti cupiunt etiam procul occurrere non op-
tamus sed ne temere recipientes et nos
apud deum levitatis et te reum gravioris
supplicii faceremus si a nobis facile suscep-
tus nec pondus professionis huius intelligens
vel desertor post hec vel tepidus extitis-
ses. Quamobrem ipsam causam abrenunc-
tiationis debes in primis agnoscere quod prefata
quid te conveniat agere docemus. Tunc ma-
nifestius instruaris.

Abrenunctiatio nil
est aliud quam crucis ac mortificationis
indicium. Ideoque noveris te hodierna die huic
mundo et actibus ac desideriis eius esse defunctum
et te secundum apostolum mundo huic esse crucifi-
xum tibique hunc mundum. Considera ergo
condiciones crucis sub cuius deinceps sacra-
mento oportet in hac luce versari quia iam
non tu vivis sed vivit in te ille qui est pro te
crucifixus. Ipso ergo habitu vel figura quam
pro nobis in patibulo fuit ille suspensus nos
quoque necesse est in hac vita degere et secun-
dum David configentes de timore domini carnes
nostras universas voluntates ac desideria non
nostre concupiscentie servientia sed morti-
ficationi eius habeamus affixa. Sic enim
preceptum domini implebimus dicentis qui non
accipit crucem suam et sequitur me non est me
dignus. Sed forte dicas quomodo potest homo
crucem iugiter portare et vel quemadmodum
vivens quis potest esse crucifixus. Audi
rationem breviter.

Crux nostra timor domini
est. Sicut ergo crucifixus iam non pro animi

[illegible]

sui motu super membra sua quoquam mo-
uendi uel conuertendi non habet potestatem et ita
et nos uoluntates nostras ac desideria non
secundum id quod nobis suaue est ac de-
lectat ad presens sed secundum legem domini quo
nos illa constrinxerit applicare debemus. Et
sicut is qui patibulo crucis affigitur
nequaquam presentia contemplatur nec de
suis affectionibus cogitat et non pro crasti-
no de sollicitudine curaque distenditur
nulla possidendi concupiscentia permouetur nulla
superbia nulla contentione nulla emulatione
succenditur et non de presentibus dolet
iniuriis non preteritas iam recordatur
et cum adhuc spirat in corpore cunctis
elementis credit esse defunctum illuc
premittens sui cordis intuitum quo se non
dubitat illico transire. Crucifixos quoque
timore domini oportet uniuersis
hiis omnibus id est non solum carnalibus
uitiis uerum etiam ipsis elementis mortuos
esse illuc habentes oculos anime nostre
defixos quo nos sperare debemus momentis
singulis migraturos. Hoc enim modo morti-
ficatas poterimus uniuersas concupiscentias
et affectus carnales habere. Caue ergo ne
quid aliquando eorum pristinas que renuntians
abiecisti et contra interdictum domini de agro
euangelice operationis reuersus inueniaris tuni-
cam tuam qua te spoliaueras uestitum et ne ue
ad humiles terrenasque huius mundi concupiscenti-
as ac studia reuoluaris et contra christi manda-
tum de perfectionis tecto descendens tollere
aliud pristinas uestes quas renuntians abdi-
casti. Caue ne parentum ne affectionis
pristine recorderis et ad curas seculi huius solli-
citudinesque reuocatus iuxta saluatoris sententiam
ponens manum tuam super aratrum ac respi-
ciens retro regno celorum aptus esse non possis.
Caue ne quam superbiam quam nunc incipiens ar-
dore fidei ac plena humilitate calcasti cum
aliquam psalmorum uel professionis huius quandam
notitiam degustare paulatim elatus re-
suscitare mediteris et secundum apostoli sententiam
que destruxisti iterum reedificans preuaricatorem
te constituas [illegible]. Sed potius ut in
hac nuditate quam coram deo et angelis eius
professus es ad finem usque perdures. Et in hac
quoque humilitate hac patientia qua ut susciperis
in monasterio decem diebus pro foribus perseue-
rans multis lacrimis implorasti modo persistas
uerum etiam proficias atque succrescas. Satis enim mi-
serum est ut cum debeas a rudimentis ac primordi-
is tuis procedere et ad perfectionem tendere etiam ab ipsis
incipias ad inferiora recidere. Non enim qui ceperit
hec sed qui perseuerauerit in hiis usque in finem
hic saluus erit. [illegible] enim serpens cal-
canea nostra semper obseruat idem insidia-
tur principiis nostris et usque ad finem uite nostre nos
supplantare conatur. Et ideo bene cepisse
nichil proderit nec pleno feruore renuntiatio-
nis arripuisse principia si hiis congruens
finis non similiter commendauerit atque concluserit
et humilitas atque paupertas christi quam nunc coram
ipso professus es usque ad exitum uite quemad-
modum accepta est ita non fuerit custodi-
ta. Quod ut possis implere tu caput eius idest
cogitationum principia semper obserua ad memoriam
ea mox deferens. Ita enim dicetur prudens initia
eius conterere. Si nichil occasionis serpenti tuo cer-
uicem reuelare [illegible] ne ad secundum scripture
sententiam ad seruiendum deo sta in timore
dei et prepara animam tuam non ad requiem non
ad securitatem non ad delicias sed ad temptatio-
nes et angustias. Per multas enim tribulationes
oportet nos introire in regnum dei. Angusta enim
est porta et arta uia que ducit ad uitam et
pauci sunt qui inueniunt eam. Considera igitur te
paucis et electis effectum nec exemplo ac te-
pore multitudinis refrigescas. Sed uiue ut
pauci ut cum paucis merearis in regno.
Multi enim sunt uocati pauci uero electi et pusil-
lus est grex cui complacuit patri dare heredi-
tatem. Scias itaque non leue crimen esse perfectionem profes-
sum que perfectum et ea que sunt imperfecta sectari.
Ad quem perfectionis statum hiis gradibus
atque ordine peruenitur.

Principium nostre salutis eiusdemque custodia Renunciacio
timor domini est. Per hunc enim et initium conuersio-
nis et uitiorum purgatio et uirtutum custodia
hiis qui imbuuntur ad uiam perfectionis acqui-
ritur. Qui cum penetrauerit hominis mentem contemptum
rerum omnium parit obliuionem parentum mundique
ipsius gignit horrorem. Contemptu autem ac
priuatione omnium facultatum humilitas acquiritur.
Humilitas uero hiis indiciis comprobatur. Primo si mor-
tificatas in se omnes habuerit uoluntates. Secundo si non

solum suorum actuum verum etiam cogitationum
nichil suum celaverit seniorem. Tertio si nichil
sue discretioni sed iudicio eius universa commit-
tat ac monita eius sitiens ac libenter auscul-
tet. Quarto si in omnibus servet obedientie
mansuetudinem patientieque constantiam.
Quinto si non solum iniuriam inferat nulli
sed ne ab aliis quidem sibi illatam irrogatam
doleat atque contristetur. Sexto si nichil agat
nichil presumat nisi quod communis regula vel
maiorum cohortantur exempla. Septimo
si omni vilitate contentus sit et ad omnia
se velut operarium malum iudicet et indignum.
Octavo si semet ipsum cunctis inferiorem non
superficie pronuntiet labiorum sed intimo cordis
credat affectu. Nono si linguam cohibeat
vel non sit clamosus in voce. Decimo si
non sit facilis ac promptus in risu. Talibus
namque indiciis et hiis similibus humilitas
vera dinoscitur. Que cum fuerit in veritate
possessa confestim te ad caritatem que timo-
rem non habet gradu excelsiore perducet per
quam universa que prius non sine pena for-
midinis observabas absque ullo labore
velud naturaliter incipies custodire non
iam contemplatione supplicii vel timoris
ullius sed amore ipsius boni et delectatione
virtutum. // Ad quod ut valeas faci-
lius pervenire et exempla tibi sunt imitatio-
nis ac vite perfecte in congregatione commoran-
tia pauca immo ab uno vel a duobus non
a pluribus expetenda. Namque preter id quod examina-
ta vita atque ad purum excocta reperitur in pau-
cis etiam istud nobis utilitatis accedit et quod
ad perfectionem propositi huius id est cenobialis
vite diligentius quis unum sibi hac forma
exemplo. // Ne animam ut possis exequi et
sublimare regula spirituali perpetuo perdurare tria hec
in congregatione necessario custodienda
sunt tibi et iuxta scilicet secundum psalmiste sententiam
Taciturnitas. Ego autem tamquam surdus non audiebam et sicut Tacere
mutus non aperiens os suum et factus
sum sicut homo non audiens et non habens in
ore suo redargutiones. Tu quoque velud
surdus et mutus et cecus incedas ut ab
[illegible] contemplatione qui tibi fuerat
imitandum merito perfectionis electus universa
que [illegible] minime edificationis habe-
ri a te credis non videns vel audiens eos qui

hec agunt auctoritate vel forma ad quod
dictus es [illegible] decipi ad [illegible]
tam si inobedientem si contumacem si de-
trahentem audieris et universa tu similiter si tibi
velut tanquam contraria si irrogantur iniuri-
is esto immobilis et ad responsionem tali-
ter ut mutus ausculta et semper hunc pre-
mente versiculum in tuo corde decantans
Dixi custodiam vias meas ut non delin-
quam in lingua mea et posui ori meo
custodiam cum consisteret peccator adver-
sum me. Obmutui et humiliatus sum silui a
bonis. Verum et tertium hoc omnibus excol-
le quod hec que supra diximus tria omnia
atque contendere id est ut stultum te secundum
apostoli preceptum facias in hoc mundo ut
sis sapiens nichil scilicet discernens vel diiudi-
cans ex hiis que tibi fuerint imperata sed
cum omni simplicitate ac fide obedientiam
semper exhibeas illud tantummodo sanctum id utile id
sapiens esse iudicans quicquid tibi vel
lex dei vel senioris examen indixerit. Ta-
li et cum institutione fundatus sub hac di-
sciplina perpetuo durare preceptis et decretis
nullis fantasiis devolveris.
c // Ergo patientia tua non debet de aliorum ex-
pectare virtute et ibi ut tunc tantum eam possi-
deas cum [illegible] quod
ut possit non evenire tue non subiacet po-
testati sed potius de humilitate tua et lon-
ganimitate que in tuo pendet arbitrio.
c Et ut hec omnia que latiore sermone
digesta sunt cordi tuo facilius intimentur
et tenacissime tuis sensibus valeant
inherere quoddam ex hiis breviarium colliga-
mus per quod possis brevitate et compendio
mandatorum memorie universa completi ad
cuius parvo ordine per que scandere ad perfectio-
nem summam sine ullo labore ac difficultate
prevaleas. Principium nostre salutis ac purgatio-
nis et custodie timor domini est. De timore domini
nascitur compunctio salutaris. De compunc-
tione cordis procedit abrenuntiatio id est nu-
ditas et contemptus omnium facultatum. De
nuditate humilitas procreatur. Humilitas ge-
neratur de humilitate. Generatur mortificatio
voluntatum. Mortificatione voluntatum ex-
stirpantur atque marcescunt universa vitia.
Expulsione vitiorum virtutes fructificant atque

succrescunt pullulatione virtutum puritas cordis
acquiritur puritate cordis apostolice caritatis
perfectio possidetur
~~Explicit de institutis ... lib. quartus~~

Capitula de institutis monasteriorum
Ad collectionem octo principalium
vitiorum quod causae vitiorum sicut in
omnibus inveniantur ita ab omnibus ignorentur
et quomodo ad manifestandas eas
Dei egeamus auxilio // Quod prima p^m
nobis colluctatio sit adversum gastrimargiae
i. concupiscentie gule sit // Testimonium 2^m
abbatis Antonii quod docet unicuique
virtutem ab illo qui eam peculiarius
possidet expectandam // Quod non 3^m
possit ab omnibus uniformis ieiuniorum
regula custodiri Quod non solo ciborum 4^m
genus incitetur sed etiam nimietate ciborum
// Qua ratione infirmitas carnis puritatem
cordis nequeat impedire Quod perfecte
continentie finis certa servanda sit Item
circa castigationem assumendarum remedio 43
ieiunii Ad conservandam mentis et
corporis puritatem abstinentiam ciborum non
posse sufficere Concupiscentias cordis
non extingui nisi cum omnium exstirpatione
viciorum De agone carnali etiam spiritalis
agonis imitatione esse fundandam
Quod de gule fuerimus intra liberati nequaquam
possimus ad pugnas interiores spiritales
pervenire Quo possit gule concupiscentia superari
Quod ad instantiandum cordis sui
puritatem monachus esse debeat semper
intentus Quod monachus nisi obtinuerit
prius certamina morem non possit spiritales
conferre pugnas nisi obtinuerit bella carnalia
Quod fundamentum ac basis spiritalis
agonis in gastrimargie collocata sit
certamine Per quot genera certaminum atque
palmarum beatus apostolus ad coronam summi
sui agonis ascenderit Quod athleta
Christi donec in corpore commoratur pugna
non desit // Quod non debeat monachus
fundere sibi ipsius ... per in... ad pugnam
interiorum certaminum pervenire De imitandis monachi
patre et abstinentia spiritali Quod

edita nos oporteat exercere continentiam corporalem
ut perfectum veniamus ad spiritalem certamen
Qualis esse monachi cibus debeat De
in Egypto in diffinitis diebus sabbato ... et
nostro solum cotidiana ieiunia De con-
tinentia senis qui ita singulis cibum sumpsit
ut servaret eum De sene qui in cella
sua numquam solus accepit Quid de
fructu studii sui professi sunt abbas Johannes
et Johannes Cum exempli sui professione
abbas Johannes discipulis utiliter dixit in cessu
De abbate Machete qui in collationes
spiritales nunquam dormitavit et semper in e...
vanas fabulas obdormivit Eiusdem
senis sententia in dicendo Increpatio
eiusdem senis in fratres spiritales collationes
dormitantes ad narrationem otiose fabule
indissoluti expergefactos De epulis quas
fratrem quem lege intendit De absolutione
questionis quam abbas Theodorus orando
promeruit De virtutibus eiusdem senis
qua docuit quo studio monachus possit
assequi scientiam scripturarum Increpatio
eiusdem senis cum ad meam cellulam media
nocte venisset De fratribus tribus qui
in desertis in qua anachorete commorantur
De tradendis nobis ab abbate Archebio cum
instituta suo tellus De debito quod
abbas Archebius manuum suarum opere praeter
dei solvit Qua simulatione eiusdem
senis abbatis Simeonis cum otio suo esset
opus manuum sit precessimum De puellis
qui deferentes ad ... sitos non
dignati sunt eiusdem precatione in ... desertis
Sententiam abbatis Macharii de dispensatione
monachi vel tamquam diutissime victuri
vel tamquam cotidie morituri

Quintus nobis annuente Deo liber iste
producitur Nam post quatuor libellos
qui super institutis monasteriorum digesti sunt nunc
tempore colluctationi adversus octo principalia
vitia nostris orationibus Deo confortante dis-
ponimus i. primum gastrimargie que interpretatur
gule concupiscentia / 2^m fornicationis / 3^m philargirie
quod intelligitur avaritia vel ut proprius
exprimatur amor pecunie / quartum ire / quintum tristitie / aspiciencia

q Gula

Sextum accidie, quod est anxietas sive tedium
cordis. Septimum cenodoxie, quod sonat
vana seu inanis gloria. Octavum superbia. Que
universos agones tuis precibus, o beatis-
sime papa Castor, nunc impensius indige-
mus ut primum naturas eorum universas
tam civilitas tamquam obscuras investigare
condigne, deinde causas eorum sufficienter
exponere. Tertio ut vel donec curationes
eorum ac remedia possimus inferre. Quarum
passionum tanti quemadmodum in parte
facte sunt traditionibus seniorum ab omni-
bus ignorantur. verum eas ita nos ali-
temus explicare posse confidimus. si inter-
cessionibus vestris ad nos quoque ille qui
per ysaiam prolatus est sermo domini dirigatur. Ego
ante te ibo et potentes terre humiliabo
portas ereas conteram et vectes ferreos
confringam et aperiam tibi thesauros ab-
sconditos et archana secretorum ut nos
quoque verbum dei precedens primum terre nostre
potentes humiliet id est hos easdem quas
expugnare cupimus noxias passiones
dominationem sibi ac tyrannidem sanctissi-
mam in nostro mortali corpore vendicantes
faciat indagini nostre atque expositioni
succumbere. Et ita nos ignorationis por-
tas effringens ac vitiorum vectes excludens
tum nos a ceteris secreta contentus ad secretorum
nostrorum archana perducat ac iuxta apostolum
illuminatis nobis revelet eaque sunt abscon-
dita tenebrarum et manifeste consilia cor-
dium ut sic ad detectas vitiorum tenebras pu-
rissimis oculis anime penetrantes patefacere
eas ac producere possimus ad lucem causasque earum
atque naturas hiis qui vel carent eis
vel adhuc obligati sunt pandentes. alamque
Et ita iuxta prophetiam transeuntes per ignem vitiorum
diversissime nostras exurentium mentes con-
festim per aquas quoque virtutum extinguentium
similiter ea transire possimus illesi ac spiritalibus
remediis adrorati ad refrigerium perfecte
inveniamus puritate cordis inducamur. Educti

Cp. 7 Coll. Cap.:

¶ Itaque primum nobis incundum est tamen
adversus castrimargiam quam diximus gu-
le esse concupiscentiam, et in primis de ieiuniorum
modo et escarum qualitate dicturi rursus
ad egiptiorum traditiones ac statuta redimus
quibus sublimiorem continere disciplinam

et perfectam discretionis in se regulam non ignorat
27 4 ut eius namque est beati antonii admirabilis
sententia monachorum qui post coenobiale
propositum ad fastigia nititur sublimioris
perfectionis attingere et ad discretionis
acumine ipso iam potens est stare iudicio atque
ad arcem anachoreseos pervenire nullo modo de-
bere ab uno quamvis summo universarum gratia-
rum virtutum expetere. Alius enim est scientie floribus
adornatur, aliter discretionis ratione robus-
tius communitur, aliter patientie gravitate fundatur
Alius humilitatis, alius continentie virtute
perficitur. Alius simplicitatis gratia decoratur
hic magnanimitas ille misericordie iste
vigiliarum hic taciturnitatis iste laboris studio
supereminet ceteros. Et idcirco monachum spi-
ritalia mella condere cupientem velut apem
prudentissimam debere unamquamque virtutem
ab hiis qui eam familiarius possident de-
florare et in sui pectoris vase diligenter
recondere, nec quid minus aliquid habeat
disputare sed hoc tantum quod virtutis possideat
contemplari studiose atque decerpere. Cunctas
namque(?) si ab uno volumus mutuari
aut difficile aut certe nunquam ydonea
ad imitandum nobis exempla poterimus
reperiri quia licet necdum ipsum omnia
factum iuxta apostolum videamus in omnibus
tamen hoc modo possumus eum per partes in
omnibus invenire. de ipso enim dicitur qui
¶ factus est nobis a deo sapientia et iustitia
sanctitas et redemptio. Dum ergo in alio sapientia
in alio iustitia in alio sanctitas in alio man-
suetudo in alio castitas in alio humilitas
repperitur membratim, nunc christus per singulos
divisus est. Concurrentibus vero universis
in unitatem fidei ac virtutum redditur in virum
perfectum plenitudine sui corporis in singu-
lorum membrorum compage ac proprietate perfi-
ciens. Donec ergo veniat illud tempus quo sit
deus omnia in omnibus in presenti per hunc quem
diximus modum per partes utitur esse in omni-
bus deus licet non dum plenitudine eorum
omnia sit in omnibus quia licet unius re-
ligionis nostre sit finis professiones tamen
diverse quibus ad deum tenditur sicut in colla-
tionibus seniorum plenius disputandum
est. Idcirco discretionis inquirende forma
celebrior est nobis peculiarium competentiam(?)
bus instituta quas per gratiam spiritus scribe-
mus inde namque efficitur(?) quod vel illud que

in multas divisa sunt plus posse acquirere
de uniuscuiusque bonis quorum capaces esse possumus
adeo nos imitationem qui eas specialiter
obtinent tendamus. // Itaque super ieiuniorum modo
quod facile potest ab omnibus uniformis re-
gula custodiri quia nec robur unum cunctis
corporibus inest nec sicut cetere virtutes animi
solius rigore perficitur talem super ipsis de-
finitionem traditam nobis accepimus prom
sum quidem esse refectionis tempus et modum
et qualitatem pro imparitate corporum statuum vel eta-
tum vel sexuum unam tamen esse perpetuitatem
mentis et animi virtute castigationis regula
neque enim cunctis possibile est ebdomadibus
protelare ieiunia et ne triduana quidem
vel biduana media refectione cibi differre
multis quippe egritudine senioque de-
fessis ne usque ad occasum solis ieiunium sine
laboris afflictione toleratur non omnibus insi-
pidorum leguminum esca convenit nec
cunctis pulmentis olerum alibilis est parsimonia
nec omnibus sicci panis refectio castigata con-
ceditur. Alius namque quantitate duarum librarum satu-
ritatem non sentit alius libre vel sex unci-
arum esu pregravatur attamen unus in omnibus
his continentie finis est ut quis nequaquam modum sue
capacitatis saturitatis onere transcendat
Non enim qualitas sola sed etiam quantitas escarum
aciem cordis obtundit ac mente cum carne pin-
guata noxium vitiorum fomitem igne-
um succendit quibuslibet escis refertus venter
seminaria luxurie parit nec prevalet mens
discretionis gubernacula moderari ciborum
pondere prefocata // Non sola crapula vinum Sodoma:
inebriare consuevit sed etiam escarum nimi-
etas vacillantem eam ac nutabundam
reddit omnique integritate ac puritate contempla-
tione despoliat sodomitis causa subversionis
atque luxurie non vini crapula sed saturitas
extitit panis // Audi dominum per prophetam israel
increpantem quod crimen commisit soror tua so-
doma nisi quia panem suum in saturitate
et habundantia comedebant. Et quia per satu-
ritatem panis inextinguibili carnis succensi
ardore fuerunt iudicio dei celitus igne
sulphureo concremantur // Quod si illos so-
la nimietas panis ad tam precipitem fla-
gitiorum precipitium vitio saturitatis impegit quid
censendum de his qui vegeto corpore perceptione
carnium ac vini immoderata libertate presumunt
non quantum exposcit imbecillitas sed quantum animi

libido suggesserit usurpantes.
¶ Infirmitas carnis ad puritatem cordis non officiat
si hoc modo que fragilitas non que voluptas
exigit usurpentur. Facilius invenimus qui
absque esculentioribus omnimodis temperarent
quam moderate usos pro necessitate concessis et qui
totum sibi pro amore continentie denegarent quam
qui eas sub infirmitatis occasione sumentes men-
suram sufficientie custodirent. Habet etiam cor-
poris imbecillitas sue in continentie palmam ubi non
cum defectionem carnis indulta assumit in-
gruente se refectione defraudat tunc escis in-
dulgeat quantum sufficit admittendi usum temp-
erantie districtio rigida iudicaverit non quantum
desiderii appetitus exposcit eo subtiliores cibi
ut procurant corporis sanitatem ita castitatis non
adimunt puritatem si cum moderatione sumantur
quamquam cum fortitudinem esu perceperit agendi
in labore ac defectione consumitur quam ob rem
ut nulli statui virtus perfectionis ademitur
ita nec integritatis quidem omnino denegatur.
¶ Verissima itaque est patrum probatissima que
sententia ieiuniorum et continentie modum in men-
sura parcitatis et castigatione consistere et
finem esse perfecte virtutis in commune omnibus
finem ut absque quos fames sustentandi corporis
necessitate compellimur adhuc in appetitu cibos
positi temperemus cum quis corporis sit
infirmus perfectam virtutem nequaquam robustus
ac sanis moribus possidebit nisi sibi desideria
que fragilitas carnis exigit mentis rigore cas-
tiget. Apostolus inquit et carnis curam ne feceritis
in desideriis. Non ergo curam eius omnimodis
interdixit sed ut in desideriis fiet denegavit volup-
tuosam ademit diligentiam carnis gubernationem
vite necessariam non exclusit. Illud ne in diligentia
carnis ad desideriorum occupationes noxias
devolvamur hoc ne non exceptam nostro vitio
corporis spiritales ac necessarias functiones explere
non possit. ¶ Unica igitur continentie non
sola temporis ratione nec escarum qualitate tantum sed
ante omnia conscientie iudicio colligenda est tunc cum
debet unusquisque sibi frugalitatem indicere quantum cor-
poris colluctatio pugna deposcit. Utilis quidem et omni-
modis observantia canonica ieiuniorum custo-
dia sed nisi hanc frugi parcitas ciborum refectio sub-
secuta ad integritatis calcem non poterit pervenire.
Longorum namque ieiuniorum inedia saturitate cor-
poris subsequente lassitudinem potius temporalem quam puritate

castitatis acquirit integritatem mentis conservet
modicam non solum preciosam castimonie puritatem
quippe non in sola temperantie equalitate re-
vere continetur est quam in ea quam in districta
ieiunia succedente superflua remissione
vacantur et gastrimargie vicio penitus
tollabuntur. Melior est rationabilis cum mode-
ratione cotidiana refectio quam per intervalla
arduum longumque ieiunium. Nam inmoderata
inedia non modo mentis labefactare so-
let constantiam sed etiam orationum efficaciam
reddit lassitudine corporis enervatam.
Ad integritatem mentis et corporis conser-
vandam abstinentiam ciborum sola non sufficit
nisi fuerint cetere quoque virtutes ei coniugate.
Humilitas igitur primitus obedientie virtute et cor-
dis contritione corporisque fatigatione discenda
est. Pecuniarum non solum vitanda possessio sed
etiam desiderium earum radicitus extirpandum.
Non enim hoc sufficit non habere quod plerique
solet etiam ex necessitate descendere, verum ipsam
quidem si forte oblata fuerit habendi nec pe-
nitus voluntatem. Iracundie contemnendus est furor, tristitie sup-
eranda deiectio, cenodoxia id est vana gloria contemp-
nenda, superbie calcandus est fastus, mentis
quoque ipsius instabiles vagique discursus
assidua dei memoria refrenandi. Totiens-
que nobis ad contemplationem dei lubrica cordis
evagatio reducenda quotiens subtilis hostis
abstrahere intuitu mentem captivam per compunctionis re-
cessibus nostri cordis irrepserit.
Impossibile namque est extinguere cordis ignita
incentiva priusquam ceterorum quoque principalium
viciorum fomites radicitus extirpentur de
quibus singulatim distinctis libellis suo loco
donante domino disseremus. Nunc propositum nobis
est de gastrimargia id est gule ingluvie contra quam
nobis primus conflictus est disputare. Num-
quam igitur poterit ardentis concupiscentie stimulos
inhibere quisquis desideria gule refrenare
non quiverit. Integritas autem hominis castitatis re-
tinetur huius consummatione dispositionis neque enim cum ce-
lestioribus cuneis colluctari posse confidas
cum quem in leviori conflictu congressus ab
inferioribus pervides superari. Ciborum namque
vitium una natura est licet in multis diversi
species et vocabula indicentur sicut auri quoque
una substantia est licet pro varia quoque moni-
lium qua artificum indole ingenio ac voluntate

distincta speciem nullam pretiositatis possidere probabitur
quamquam clausus in carne [illegible] cuius cum
modo flagrantes estus concupiscentie animo
sola imaginatione corporis sed etiam intermis-
succendunt [illegible] reddendus est qui
[illegible] cordis solius intemperantia pro-
rumpentes mitigare non potuit. Aut quo-
modo non putandus est carnis acie castimoni-
e [illegible] qui superbie incendi-
um [illegible] non quivit extinguere. Aut quemadmodum
reddendus est [illegible] con-
culcasse qui pecuniarum concupiscentiam fornicationis
spiritu atque alienam a nostra substan-
tiam non valuit abdicare. Aut quomodo re-
bellium carnis et anime triumphabit qui
ydoneus non fit motibus furore tristitie
[illegible] talibus viribus sublimitate murorum et clau-
sorum portarum firmitate munita et posterule
unius [illegible] prodicione vastabitur.
Quid enim differt utrum per excelsa menia et
ampla portarum spatia an per angusti cuniculi
latibula perniciosus hostis penetralibus
civitatis irrepat.
Nam in agone contendere non coronabitur nisi
legitime certaverit. Qui volens appetitus car-
nis optat extinguere [illegible] namque vicia collecta
primitus superare festinet. Hii cum apostolice senten-
tie [illegible] volumus comprobari que sunt agonis
sicut mundi leges ac disciplina primitus
debemus agnoscere ut ita demum harum compa-
ratione possimus quid nos in spirituali agone cer-
tantes beatus apostolus hec voluit edocere.
In illis namque certaminibus que ut idem apostolus
corruptibilem coronam intendentibus parantur
mos iste servatur ut hic qui se ad gloriam
corone et immunitatis privilegio decoratam
preparare contendit et perfecti agonis cupit
certamina [illegible] primitus in olimpiacis ac pithiis
certaminibus indolem sue iuventutis ac rudimen-
torum robur ostendat. In hiis siquidem iudicatur
qui has disciplinas cupiunt profiteri utrum mereri
vel debeant ad eas admitti. Cum ab agonis
certaminibus presidet quis cum [illegible]
[illegible] diligenter examinatus quis
[illegible] fuerit nulla vite [illegible]
[illegible] ignobilis
et obligatus in [illegible] disciplina vel [illegible]
[illegible] fuerit indicatus [illegible]
[illegible] fortitudinis digna [illegible]

Gula

commorantibus docuisse decertans prima ac parit-
incitationem sue demonstraverunt virtutis ac
perfectus de effectibus unde profectis iam virtus
et sapientia perlata congressi pervenisse fuerit
perfectus dominus si que non solum parum
lucimus corporum assidua colluctatione probaverit
verum etiam frequenter inter hos quasi victorie
palmam fuit consecutus tunc demum ad agonis
preclara certamina meretur provenire in quibus
non nisi victoribus tantum et hijs qui multarum
coronarum stipendiis decorati facultatem con-
ceditur decertandi si intelleximus carnalis
agonis exemplum spiritualis quoque certaminis discipli-
nam vel ordinem huius comparatione debemus cog-
noscere. Oportet nos quoque primum liber-
tatem nostram carnis subiectione monstrare
a quo enim quis vincitur eius et servus est. Et omnis
qui facit peccatum servus est peccati. Cumque nos in
concupiscentie carnis lesisset in summa coram
certamini presidentes invenerint nec fuerimus
liberi nec servi carnis et ignobiles indigni quippe
olympiacis maiorum colluctationibus iu-
dicati. Tunc poterimus contra racionis nostras
concupiscentias carnis motus ac per-
turbationes anime inire certamen. Impossibile
enim est saturum ventrem pugnas interioris
hominis experiri nec bellis robustioribus temp-
tari dignum est qui potest deici leniore conflictu.
Prima ergo nobis est gule calcanda
concupiscentia et ad hoc mens extenuanda
non solum ieiuniis verum etiam vigiliis lectione
nec non et crebra compunctione cordis in qui-
bus se forsitan vel illusam vel victam recoli-
git ingemiscens ut horrore vitiorum nunc
desiderio perfectionis et integritatis accensa donec
huiusmodi curis ac meditationibus occupa-
ta prius ac possessa etiam cibi refectionem non
tam iocunditati concessam quam honerosam
sibi impositam recognoscat magisque eam
necessariam corpori quam desiderabilem anime
sentiat arbitrium. Quo studio mentis et iugi
compunctione detenti lasciviam carnis que ex
vehementius insolescit et aculeos eius
noxios contundemus atque ita fornacem corporis
nostri que igne rege babilonis occasionibus
peccatorum et vitiis nobis ingeritur sub inspira-
tione succenditur naphthe et picis inter alios
obliteratam ubertate lacrimarum et fletu cordis
poterimus extinguere donec dei gratia spiritu roris
sui in cordibus nostris insibilante estus carnis
concupiscentie penitus valeant consopiri.
Hec est ergo nostra prima contentio hec nostra
velud in olympiacis certaminibus prima probatio ventris
et concupiscentiam desiderio perfectionis extinguere.
Ob quod ciborum non solum superfluus appeti-
tus virtutum contemplatione calcandus sed
etiam ipse nature necessarius cibus nunquam castitati
contrarius non sine cordis anxietate sumendus
est. Et ita decursus vite nostre in studiis est
censendus ut nullum magis sit tempus quo sentiamus
nos spiritualibus studiis avocari quam quo
descendere ad necessariam corporis curam eius
fragilitate compellimur. Cumque ad istam ne-
cessitatem subvenimus usui potius vite quam
mentis desiderio famulantes quanto citius ab ea
velud a salutaribus nos studiis retrahente
subtrahi festinemus.
Nec enim aliter poterimus eorum presentium spernere
voluptates nisi mentis contemplationi divine
defixa amore virtutum potius et pulchritudine
celestium delectetur. Et itaque unusquisque caduca despi-
ciet universa presentia cum adeo immobilia
sunt et eterna inseparabiliter defixerit intuitum
tum adhuc in carne positus futuri commora-
tionis beatitudinem iam corde contemplans.
Velud si quis agonista virtutum primam in
sublimi quibusdam penis ... desig-
nata perspicacissimis oculorum obtutibus intelle-
ctione tendentibus ferre festinet sicut
vincens premium glorie palmam et remunerationis primam
in certis constitutione consistit oculorum aciem ab
omni intuitu alterius illuc dirigere necesse est quo
summa remunerationis et primi prospicit collocatam
amissurus procul dubio pristine palmam et remunera-
tionem virtutis si quantulumcumque eius acies declinaverit.
Devicta ventris et gule concupiscentia sic in stadio
superata nec servi carnis nec infames vitiorum non
pronuntiati velud in olympiacis disciplinis in
certaminibus superiorum quoque certaminum digni esse con-
flictu pervenisse quae huiusmodi dominatio spiritua-
libus quoque nequitiis ... posse credimur
que non nisi victoribus tantum et hijs qui meruerunt
in spirituali agone contendere et comitari dignantur.
Illud enim est cunctorum bellorum velud quoddam
solidissimum fundamentum ut primum carnalium
passionum incitamenta primantur. Nam nullus
carne propria non devicta legitime certare po-
terit. Et qui legitime non certaverit sine dubio
nec in agone confligere nec ... corone

gloriam victoriae gratia potiri obtinere. Quod si hoc
fecerimus superati certamine velud servi carna-
lis concupiscentiae conspicati et post se ut liber-
tatis vel roboris insignia perferentes apostolicum
confessionum conflictu ut indigni servi qui non
sunt confusionis nota plenius repellamur. Sed
cum qui facit peccatum servus est peccati. Dicere
quod nobis plenius appellem cum hec mihi quos
fornicatio nominatur. Temptacio vos non
apprehendat nisi humana. Non enim debemus
mentis robore conquisito graviores pugnas
nequiciarum celestium exspectare qui carnem fragi-
lem resistentem spiritui nostro subiugare non
querimus. Quod apostoli testimonio velut non intel-
ligentes quidam possunt prenotatis optatiuo
modum, id est temptacio vos non apprehendat
nisi humana, quod apostolo dici manifestum
est non optantis sed prenunciantis vel exprobran-
tis affectum.

V. Id audite vero athletam Christi legitime ago-
nis sue certamen. Ego inquit sic curro non
quasi in incertum. Sic pugno non quasi aerem verberans
sed castigo corpus meum et in servitutem redigo
ne aliis praedicans ipse reprobus efficiar. Vi-
des ut constituit ipso id est intrare sua colluca-
tionis summam velud in base quadam firmissi-
ma sanxerit et omnem pugne in sola castiga-
tione carnis et subiectione sui corporis col-
locavit. Ego itaque sic curro non quasi in incertum. Non
curro in incertum qui celestem ierusalem contentus
descripsimus, sed que sibi cordis sui indeflexi-
bilis sit indigenda puritas. Non currit in
incertum qui obliviscens posteriora ad ea que
in priora sunt extendit se ad destinatum
persequens bravium superne vocationis Dei
in Christo Ihesu. Quo semper dirigens sic mentis
obtutum adeum cum cordis preparatione festi-
nans cum fiducia proclamabat: Bonum agonem
certavi cursum consummavi fidem servavi. Et quia
se noverat post odorem unguentorum Christi impigra
sue devotione infatigabiliter cucurrisse et spiritualis
agonis certamen carnis castigatione vicisse
cum fiducia infert et dicit: De cetero reposita
est michi iusticie corona quam reddet michi Dominus in
illa die iustus iudex. Et ut nobis quoque similis
spem retributionis aperiret si in agone cursus
sui imitari eum velimus addidit: Non solum
autem michi sed et omnibus qui diligunt adven-
tum eius. Participes sui laboris nos asserens
si diligentes adventum Christi nos inveniat qui et

volentibus asscribit. Sed etiam que certi
dei iustis conveniat amabilis victoria certa-
minis castigatione corporis acquiramus. Secundo
adventu Domini in canticis: Ego inquit et pater meus
veniemus ad eum et mansionem faciemus apud
eum. Et iterum: Ecce sto ad hostium et pulso;
si quis audierit vocem meam et aperuerit
ianuam intrabo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum.
Et cum agone cursus tamen se
consummasse describit cum dicit: Sic curro
non quasi in incertum, quod spiritualiter in certum
ad intencionem mentis et fervore spiritus sui,
quo toto Christum prosequebatur ardore cum sponsa
decantans: Post te in odore unguentorum
tuorum curremus. Et iterum: Adhesit anima mea
post te. Sed etiam aliud colluctationis ge-
nus se vicisse testatur dicens: Sic pugno non
quasi aerem verberans sed castigo corpus meum
et servituti subicio. Quod per abstinentie do-
lores et corporale ieiunium atque afflictiones car-
nis pertinet proclamat se pugilem quidem stre-
nuum quod athletam sue carnis esse describens
vel inanem adversus eam ictus contineri
exercuisse designans, sed triumphum pug-
ne mortificatione sui corporis acquisisse, quo
verberibus continentie castigato et commortuis
[illegible]tibus. Ipso victori spiritui immortalitatis coronam
et incorruptionis contulit palmam. Vides le-
gitimum colluctationis ordinem et specialem cer-
taminis contemplaris eventum quemadmodum
athleta adeptus debellate carnis vic-
toriam subiecta illa quodammodo pedibus suis
ut sublimis triumphator incedit? Ideo
non currit in incertum quia confidebat velut
statim ierusalem celestem se protinus ingressurum.
Sic pugnat ieiuniis scilicet et afflictione carnalis
non quasi aerem verberans, id est inanem ictus qui
mittere porrigens per quos non aerem vanum sed
illos spiritus qui in eo versantur castigatione
sui corporis verberabat. Qui enim dicit non
quasi aerem verberans ostendit se tamen et si non
aerem vanum et inanem aliquos tamen in aere
verberare. Et quia hoc certamen quia superavi
et ditatus multarum coronarum spoliis ina-
debat non minus robustiores inire hostium
publice luctamina ac fortibus cumulis triun-
phans cum fiducia proclamat et dicit: Iam
non est nobis colluctatio adversus carnem
et sanguinem sed adversus principatus adversus
potestates adversus mundi rectores tenebrarum

haec sunt spiritalia nequitiae in celestibus
a thlethe Christi in corpore commoranti numquam
deerit colluctationum palma sed quanto magis
triumphorum successibus creverit tanto etiam
colluctationum robustior ordo succedet. Sub
iugata enim carne atque devicta que tandem adver-
sariorum cohortes quanta hostium agmina adver-
sus victorem militem Christi triumphis eius
instigata consurgunt scilicet ne per otia
miles Christi laxatus incipiat oblivisci collu-
ctationum suarum gloriosa certamina ac securitate in-
certa dissolutus premiorum stipendiis ac tri-
umphorum meritis defraudetur. Itaque si ad hos
triumphorum gradus cupimus crescente virtute
conscendere eodem nos quoque ordine oportet
prelium inire certamina et primum cum apostolo dicere
Sic pugno non quasi aerem verberans sed castigo
corpus meum et servituti subicio ut hoc con-
flictu superato rursum dicere cum eo possimus
Non est nobis colluctatio adversus carnem et
sanguinem sed adversus principatus et potestates
adversus mundi rectores tenebrarum harum
spiritalia nequitiae in celestibus
a liter enim congredi illis nullo modo poterimus
nec spirituales pugnas merebimur experiri
carnali devicti conflictu et colluctatione ventris
elisi merito quoque nobis ab apostolo cum exprobratione
dicetur Temptatio vos non apprehendat nisi humana
I gitur monachus ad pugnas intellectuales cer-
taminum ingressus praecavere hoc in primis cau-
tionem sibi met indicat ut non patiatur umquam
nec esus ulla oblectatione deceptus ante sta-
tionem legitimam communemque refectionis horam
extra mensam prope sibi met prorsus indulgeat
ac ne refectione quidem transacta ad hoc se
permittat sibi quantulumcumque prorumpat similiter
quoque canonicum somni tempus mensuram
quaeque custodiat. Eodem namque studio iste sunt inci-
amputande lascivie quo incitamenta luxurie
destruendum qui enim gule superfluos appetitus
inhibere non potuit quo pacto ardorem concupiscentie
valebit extinguere. Et qui non quit passiones
in propatulo positas paucasque comprimere quemadmodum
occultas nullisque conscientibus prurientes moderata
poterit discretione debellare. Et ideo
per singulos motus et per quaelibet desideria robur
anime comprobatur que si in minimis apertisque
superatur quid in maximis ac
fortioribus occultisque sustineat vinumque sua
conscientia testis est
n on enim nobis est adversarius extrinsecus formi-
dandus et nobis intra ipsos hostis inclusus est
intestinum nobis cottidie geritur bellum. devicto
eo cuncta que forinsecus sunt reddentur infirma
et militi Christi universa pacata erunt et subdita
Non habebimus adversarium nobis extrinsecus me-
tuendum si ea que intra nos sunt spiritui domi-
ta subdantur. Nec solum nobis ieiunium
visibilium ciborum ad perfectionem cordis et corporis
puritatem sufficere posse credamus nisi fuerit
eidem anime quoque ieiunium copulatum. habet autem et illa
suos noxios cibos quibus impinguata etiam sine
ciborum habundantia ad luxurie prerupta de-
volvitur. Detractio cibus est eius et quidem
pessimus. Ira etiam cibus est eius licet minime
levis ad horam tamen infelici eam esu pascens
ac pariter letali sapore prosternens. Invidia cibus
est mentis virulentis eam sucis corrumpens
et prosperitate alieni successus miseram ex-
cruciare non desinens. Cenodoxia cibus est va-
na gloria cibus eius est qui delectabili eam
esca pro tempore adpalpans post hoc nudam omni
virtute spoliatam reddit ac [illegible]
spiritalibus fructibus sterilem [illegible] dimittens
ita ut non solum immensum laborem faciat perdere
verum etiam supplicia maiora conquirat
Omnis concupiscentia et pervagatio cordis instabilis
pastus quidam est anime noxius quem ex nutri-
ens corpore hoc terrestri pane ac solidi cibi impos-
terum delinquens. Ab his itaque quicumque nos cibis
sanctissimo ieiunio continentes tale habebimus
commodum quod observantiam ieiunii corporalis
C Labor enim carnalis spiritus contritioni coniunctus
acceptissimum deo sacrificium dignumque sanctitatis habita-
culum puris intercessibus exhibebit. Ceterum si
carnaliter ieiunantes perniciosissimis anime
implicemur nichil nobis proderit carnalis afflictio
pessima parte polluta per quam scilicet substantia [illegible]
quibus nobis que efficimur habitaculum spiritus
sancti. Non enim tam corruptibilis caro quam cor mundum
habitaculum deo templumque spiritus sancti efficitur
Oportet ergo dum exterior homo ieiunat interiorem
quoque similiter ciborum noxiorum temperare que
precipue coram deo mundum ut hospite ipse Christus
recipere mereatur beatus apostolus monet dicens
in interiore homine habitare Christum per
fidem in cordibus vestris
S ciamus itaque nos ideo laborem continentie
ac corporalis impendere ut ad puritatem cordis
hoc possimus ieiunio pervenire. Ceterum labor nobis
impenditur in cassum si hunc quidam affectatio finis

infatigati sustinebimus finem. non ipsa que tolleravimus afflictiones tantas obtinere nequivimus, verum quia fuit interdictis que ante temptasse quam voluntatis [illegible] nimis quam noxius corporalis ieiunia est. Sicut enim sumptus et iniuriae [illegible] dicit perfectio est vel parvam ipsam [illegible] petit appellavit [illegible] fuit preciosa devoratio. Denique dicitur: Noli diligere detrahere ne eradiceris. Et dicta atque impendia brevis Job: Et cum stultum interficit iracundia et parvulum occidit invidia. Dicunt quod notandum quod qui irascitur stultus et qui invidet parvulus indicatur. Siquidem non vadit stultus parvulus voluntarie sibi mortem, et stimulis iracundie inducens. Et sic dum liter parvulum minorem esse se probat, dum cum invidet testatur maiorem esse eum cuius prosperitate cruciatur.

Igitur eligendus est cibus non tantum qui concupiscentie flagrantis estus temperet, verum etiam [illegible] desertum qui ad parandum sit facilis et qui ad comedendum opportunior [illegible] compendium prestat, quique sit communioni fratrum usui quam [illegible] Triplex autem natura est [illegible] margie via quam canonicam refectionis horam prevenire compellit. Aliam [illegible] ventris ingluvie et aviditate quarumlibet gaudet escarum. Tertia quae variis ciboribus (?) epulis et epulationibus oblectatur. Adversus eam necesse est monachum observationem triplicem custodire, id est ut primum legitimum tempus absolutionis expectet, deinde ut castigatus et ut qualibuscumque escis vel vilioribus contentus sit, ac deinde aut extra consuetudinem [illegible] ipsum quam [illegible] communem [illegible] atque ostentationis morbo pollutum antiquissima patrum traditio vetat. Neque enim quemquam eorum quos vita [illegible] discretionis cuiusque prudentium vel quos ad imitandum gratia Christi velud splendidissima luminaria [illegible] bus [illegible] qui apud eos [illegible] habetur ac facilis abstinuisse cognovimus. [illegible] qui [illegible] regulam [illegible] pretermisso panis usu leguminum vel olerum seu pomorum affectione [illegible] sunt [illegible] habitum aliquem [illegible] sed ne discretionis quidem [illegible] constitutum. Non solum enim [illegible] in usitatam escarum [illegible] monachum non debere decernunt ne videlicet [illegible] in publico [illegible] expositus [illegible] factus ac [illegible] morbo [illegible] sed ne ipsam [illegible] castigationem [illegible] fratrem parte [illegible] oportere [illegible] nec [illegible] tangi [illegible] abscondi advenientibus autem fratribus

maxime humanitatis ac dilectionis officia debere invitari [illegible] discretionis et cotidiani propositi rigorem non manifestari probabiliter [illegible] quod voluntas utilitas que nostra seu desiderii ardor expostulat attendere, sed quod advenientis requies vel infirmitas exigit sponte et gratanter implere.

Cum de Syrie partibus seniorum scita discere cupientes Egypti provinciam petissemus, ubique tanta cordis alacritate nos suscepti miraremur ut nulla prorsus sicut fueramus in Palestine monasteriis instituti usque ad refectionis horam refectionis regula servaretur. Sed absque legitimis ieiuniis quarte sexteque ferie quacumque pergissemus cotidiana statio solveretur. Quidam seniorum percunctantibus nobis quid ita [illegible] apud eos [illegible] cotidiana ieiunia. Ieiunium est semper mecum, vos autem [illegible] mecum semper tenere non potero. Et ieiunium licet utile sit ac necessarium, tamen voluntarium munus est oblationis. Opus autem caritatis impleri exigit preceptique necessitatis. Itaque suscipiens in vobis Christum reficere eum debeo. Deducens autem vos humanitatem [illegible] obtentu [illegible] districtioris ieiunii in me [illegible] Non enim possunt filii sponsi ieiunare donec cum illis est sponsus. Cum autem discesserit, tunc licito ieiunabunt.

Quidam seniorum cum refectionem [illegible] ut adhuc paululum quid comedere [illegible] respondisse iam me [illegible] non posse. Cui ille: Ego iam sexties [illegible] advenientibus fratribus mensam posui hortans quam singulos cum omnibus cibum sumpsi. Et adhuc esurio et tu primitus ut reficeris nunc te dicis non posse.

Idem alium in solitudine commorantem quod numquam se soli sibi cibum indulsisse testatus est. Sed etiam si per totos quinque dies nullus de fratribus ad cellam [illegible] venisset, refectionem iugiter distulisse, donec [illegible] die devote ieiunus obtentu [illegible] ad ecclesiam pergens quempiam repperisset quem secum reducens ad cellam, non tam [illegible] confectione corporis non tam sue necessitatis obtentu quam humanitatis gratia cum [illegible] fratre absumeret. Itaque ut noverit adventum fratrum indifferenter solvere cotidiana ieiunia ita

discedentibus ad refectionem ob illas inde
tam continentiam maiore comparaverat precio
nem ubi pessimi auctore temptatione ca-
stigatione non sola primus sed etiam semper pri-
mus dumtaxat ne duris corrigeretur
Ponit frater Petrus in hiemis vastissima co-
morantem cum fratre Johannes magnus cenobio
ac multitudini fratrum prepositus advenisset
et abbatem velud antiquissimo sodali perquireret
Cui ille nam per annos quadraginta annos
quibus abbatem separatus in solitudine
nunc a fratribus inter palatinos egressus in-
quit me sed ait respicientem vidit et ille nec
me inquit iam
Videntem Johannem cum abbate tamquam
aspici consummantem moriens iam ante
lecto positum circum fratres circumvallantes
suppliciter precabantur ut aliquod eis me-
moriale mandatum vel hereditarium quo
dam legatum relinqueret per quod possent
ad perfectionem celum precepti compendio fa-
cilius pervenire. Ingemiscens ille nunquam ait
meam feci voluntatem nec quemquam docui
quod prius ipse non feci
Idem frater Marchelm nomine a fratribus
suis cum commorantem hanc a deo gratiam
omnibus precibus impetrasse ut quotquot
diebus ac noctibus agebantur collationibus
his nunquam semper corpore poterat lavare dig-
nis orationibus vir per occasionem contraxit inferre
infirmitas contristabat ac ne ipsis adaminis
ad pollicitationem nunc oblatam poterat pervenire
Idem frater ... instituit nos nomine Benedicte
deberet intulit tria fuisse in quibus deliquisset vel
reprehenderetur frater quod sibi non nulli patrum
aliqui quod habent in cellulis signum quod
olim videntes compositionibus secularibus
dederunt et inter omnia fecit nusquam dicebat
Nam egritudine vite gravis tandem in qua
eius languore distabuit docet tam dolor acer-
bitate quam senior eum ad hortationem copul
suis abscondi cum pervenisset. Cum etiam infir-
mitatis obtentu signum quoque habere coactus
sum olim etiam videre ac supplicantibus
dare quod precibus extrahebatur ut pote
indicans illud magna cordis presumptione
descendere crimen dantibus me respiciunt secula-
ribus nimis ita constrictus sum ut alias
eis evadere nullatenus possem nisi eis summa
in obtestationibus extorsissent ut ablato ab

eis vasculo manu mea inspersa tam signaculo
interponerem itaque se reddentes benedictionibus olim
conscientias tandem me aliquam relaxarunt. Cui
bus ut manifeste compertum est ipsorum causis ac
vitiis monachorum obligari in quibus deditus
meditare presumpsit oportet enim unumquemque
timere ipsum tam meditare et cum (?) perfecte caute
in omnibus incedere. Iam illud apostoli preceptum
tum aut quid iudicas fratrem tuum suo domino
stat aut cadit. Nolite iudicare ut non iudice-
mini. In quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini
Propter hanc enim quam diximus causam etiam ob
se iudicare. Decalius periculosum est quod ignorantes
vel necessitatem vel rationem qua illi ut-
antur in quibus offendimus aut rerum coram deo aut
incaute agunt invenimus eos temere iudi-
casse et pro his admonitum non leve petimus scrutius
quam oportet devotis fratribus ad seniores
Sic ut idem frater ... fabulas
diabolum esse fautorem ac specialem collocutorem
impugnatorem super omnes hiis declaravit
indiciis. Nam cum fratribus quibusdam de re-
bus necessariis ac specialibus disputaret eos quoque
vidit lethali quodam sopore deprimi ut posse
oboriretur pondus somnii depellere otiosam
iocosam fabulam introduxit. Ad cuius oblecta-
tionem cum eos evigilasse confestim atque erec-
tas aures suas habere vidisset ingemiscens
ait Nunc ipsis de rebus celestibus loquebamur
et omnes nostri oculi lethali dormitatione depri-
mebantur. Et cum otiosa fabula introducta
est omnes expergefacti torpore somnii discusso
gratissimum vel quo hec ergo (?) intendite qui fuerit
collationibus illius specialis fuit impugnator
aut quis hiis infructuose aut carnalis insi-
nuator extitit ille et cum esse manifestissime
deprehenditur qui malis augmentis vel
istam favere vel e contra impugnare non desinit
Et nunc hec quasi opus fratris eius de cetero
ad puritatem sui cordis intenti et erga contem-
placionem divinam valde solliciti commemorari
necessarium reor. Cum tamen eos post annos xv
patris ac matris amicorum que multitudinem deprimeret
ponti quam plures epistole delate fuissent accepi
eius grandem fasciculum litterarum diu apud se
meditans ipsum volvens quantarum in quem cogitationum
causa erit in hiis lectis que vel ad inanem
gaudium vel ad tristiciam infructuosam impellerent
quot diebus horis recordationem eius sepe fuerit
intentio cordis mei opposita contemplationi inductum

post quantum temporis dispendium dicendum est quod mentis concepta confusio quanto cum labore rursus iste tranquillitatis reparandus est status si semel animus litterarum permotus affectu eorumque recensendo sermones ac vultus quos tanto tempore declinaverat iterum eos rursum ipsos cohabitare animo ac morari coeperit inter ipsa quos perfecto corde destruxisse videbatur (?) prodatur si corde eos incipiat intueri ac memoria quos saeculo semel renuntians quinque velut mortuus abdicavit resumpserit eadem rursus admiscetur. Si voluerit in suo pectore non solum nulla respondere explanatione definivit sed ne ipsum quidem fasciculum resignare, ne per eorum qui scripserant vel nomina recensendo vel vultus recordando a spiritus sui cessaret intentione. Itaque ut erat consutum fasciculum igni tradidit concremandum: Ite, inquiens, cogitationes patriae pariter concremamini, ne me ulterius ad illa quae fugi revocare temptetis.

V. Vidimus etiam abbatem Theodorum summa sanctitate et scientia praeditum non solum in actu vitae sed etiam in notitia scripturarum, quam ei non tam studium lectionis vel litteratura mundi contulerat quam sola puritas cordis, siquidem qui perpaucos quoque Graecae linguae perpauca verba vel intellegere posset vel proloqui. Hic cum explanationem cuiusdam obscurissimae quaestionis inquireret, septem diebus ac noctibus in oratione infatigabilis perstitit, donec solutionem propositae quaestionis domino revelante cognosceret.

Hic ergo quibusdam admirantibus tam praeclaram scientiae eius lucem et ab eo quosdam scripturarum sensus inquirentibus ait monachum ad scripturarum notitiam pervenire cupientem nequaquam debere labores suos erga commentatorum libros impendere, sed potius omnem mentis industriam et intentionem cordis erga emundationem vitiorum carnalium detinere, quibus expulsis confestim cordis oculi sublato velamine passionum sacramenta scripturarum contemplarentur, siquidem nobis non ut essent incognita vel obscura sancti spiritus gratia promulgata sunt, sed nostro vitio velamine peccatorum cordis oculos obscurante redduntur obscura, quibus rursum naturali redditis puritati ipsa scripturarum sanctarum lectio ad contemplationem veri scientiae habundanter etiam sola sufficit, nec commentatorum institutionibus indiget, sicut oculi carnales isti ad videndum lumen nullius egent doctrina, si modo fuerint a confusione vel caligine caecitatis immunes. Ideo namque et tanta varietates erroresque ipsos exorti sunt, quod plerique minime erga purgationem mentis adhibita diligentia prosilientes ad interpretandum eas pro pinguedine vel immunditia sui cordis diversa atque contraria vel fidei sibimet vel invicem decreta lucis conspiciendae requirunt.

Iste itaque inopinatus ad meam cellam intempesta nocte venisset, quid namque rudis adhuc anachoreta solus agerem paterna curiositate clam explorans, cum me iam finita vespertina sollemnitate in requiem fessum corpus iam reficere et incumbentem psiathio repperisset, ab imo corde suspirans meque nomine compellans: Quanti, inquit, Iohannes, deum hac hora colloquuntur eumque intra semet ipsos amplectuntur ac retinent, et tu fraudaris tanto lumine inerti sopore resolutus. Et quoniam nos ad eximiae narrationis dulcedinem patrum virtutes et gratia provocarunt, necessarium reor memorabile opus beati (?) quod in summi viri Archebii humanitate sumus experti huic volumini combinare, quo puritas continentiae opere caritatis inserta perspicuo pulchra varietate distincta et enim cum dei ieiuniis minimum efficitur cum fructibus caritatis fuerit consummatum.

Itaque cum de Palaestinae monasteriis ad oppidum Aegypti quod Diolcos appellatur rudes admodum venissemus, ubi plurimam turbam coenobiorum disciplina constrictam et optimo ordine monachorum qui etiam primus est institutus vidissemus, alium quoque ordinem qui excellentior habetur, id est anachoretarum, cursus promptius instigati sagacissimo corde inde properavimus. Hi namque in coenobiis primum diutissime commorantes omnem patientiae ac discretionis regulam diligenter edocti et humilitatis pariter ac nuditatis virtute possessa atque ad purum vitiorum universitate consumpta diutissime daemonibus proelio conflicturi penetrant heremi profunda secreta. Horum ergo propositum conspicientes etiam illi flumini Nili vicinum commorari in loco qui uno latere eodem flumine alio maris vastitate circumdatus insulam reddit, nullis aliis quam monachis secreta expetentibus habitabilem, ut eam tanquam inhabitabilem cultu aptam esse eam salsitas soli atque sterilitas patitur arenarum. Ad hos igitur summo desiderio festinantes ultra modum summos labores eorum quos contemplatione virtutum et amore solitudinis tolerant mirati. Nam pro inopia tanta

pecunia constringuntur ut tali cum diligentia sin-
gulo dispensetur qualiter eius frugalissimorum
fratrum parcissimi victui conservatur. Et preter-
ea adhuc singulis vel eo amplius cum de-
predicti fluminis alveo necessariis usibus
adducitur, quod tamen intervallum arenosis
dumosum montibus laboris difficultate gra-
vissima duplicatur.
[H]is igitur visis cum invitationem eorum
nos ardor attenderet predictus quam archiepiscopus
probatissimus inter eos humanitatis gra-
tia ad suam cellulam pertraxisset, explorato de-
siderio nostro conspexit se decedens loco vel-
le discedere ac nobis cellam suam velud ex
ingratitus offerre, sese id fore facturum et
si iuvat affirmissime affirmans. Cum tamen
nos et desiderio commorationis accensi et asse-
rtionibus tanti viri indubitanter commodan-
tes fidem libenter ampliore cellam cum omni
supellectili necessariis quam suscepimus. Itaque
religiosa potius contemptione paucis die-
bus quibus construenda pararet impendia
debito dispendens promeretur post hec aliam
sibi summo labore construxit, quam rursum non
longe post hec supervenientibus fratribus eorum
qui desiderio cupientes ibidem commorari si-
mili caritatis contemptus cum universo tradidit
instrumento. Ipse iterum circa opus tale infatiga-
bilis perseverans tertiam sibi cellam inde comma-
nere construxit.
[D]e patris meichi videtur aliud quo eius-
dem caritatis opus memorie tradere quod nostra-
tum monachi non solum convenire rege-
rem nostro etiam sincerissime dilectionis affini-
tate iunctus eundem quem in instituantur dis-
sit namque non ignobili ortus de familia ad
monasterium quod a predicto oppido ferme quatuor
milibus distat undique hic erat parentum as-
sensione concepta aprilibus annis aufugit.
Ubi itaque inter suos omnem exegit etatem ut iam
quam prorsus plures quinquaginta annos non
solum intra ... ingressus est et sive ingressus
... nec in dictis ... fere vel ipsius
matris sue conspexit vultum. Iuxta pater
morte preventus centum solidorum debitum de-
linquit. Cumque hic esset ... inquietudine pe-
tens ... ut pote qui universis facultatibus
patemis esset exsortis creditoris ... inquietum
vehementer comperit matrem. Tunc hic abunge
lita illo rigore quo ante hac instanti ipso
parentibus constitutus ut patrem se interea
notat habuisse ut matre predictis desideria moles-
ta ... subvenire ... matrem ei quam subveniens festinavit
opposite ut ... apposita districtione laxaret
iuxta monasterium namque claustra per duas passus spe-
ciosum sibi inter ... postposuit et ibi per totum
anni spatium diebus pariter noctibus quam desudans
debiti modium operis sudore precium redditoribus
solvens matrem omnium inquietudinum munim-
liberavit. Ita eciens cum debiti sarcina ne ...
deposito rigore pre necessitatis obtentu paterni
mundum ... districtioni solitam custodivit
ut nequaquam pietatis opus materius visceribus
denegaret quam pro Christi ... desperaret
penus rursum pre te cognoscens.
[T]ertium vero hic nobis opinione carius nomine Symon
penitus gratia sermonis ignarus quam certibus
Ytalie contexens quendam fratrem erga cuius
porte pagum caritatis opus quodam indubitato
in ... cupiens ... inquireret. Abeo tur-
gidosus sederet in cella ... continens cum
tam omni purgatione quam pecunia necessariarum
rerum diutius durare inea non posse certus ne-
menem posse in pugnatione solitudinis tolle-
rare nisi cum quis propriis manibus victum sibi mer-
ueris pare contentus quod in dictum est sinal-
bos qui que illic ... aspectabilibus operi
dediti ... libraria ... si in illius ... regionis
preter librariam nisi si ... usui esset habitis. Tunc ille ca-
lamum ... reddit ... esset habitus. Tunc ille ca-
rens ... occasione qua posset desideratum
pietatis opus necdebita colorum mercari
... inventa est occasio. Nam olim quibusdam qui
... latinum haut ... proscribit et cum hec
fratrem ... laqueis obligatum et ad hinc
... obstinatum cui describens ... aliquid
ad legendum edificationis causa obtentu cuius
... cupio. Itaque ... hanc occasionem nos
... oblatam sibi gratanter suscipientem, sin-
guli quoque colorum ... pictoris pietatis opus lib-
re posset in ... libentius amplexatus confestim
non solum universas ei necessitates sub obtentu
mercedum cum ... etiam nemo(?)
necessaria que ... necessaria ...
compositurus ... post quod ... conceptius
... mercem(?) universo ... notitia ...
notitia ... hic penitus ignarus ... quis ...
... subtilitate ... plexaore ... vincentes
... ut ... erat tam ... virtutis
... laboris et operis sui necessaria mutuus
alacrita properet et ... pietate
tamquam debiti necessitate complet. Eo habundan-
tiam ... quo ambitu maiore ...
... non solum mutuus notitia ... et opera ...
ta et operandi occasione pie ... intellexisset

[D]e eo quem in loco ubi de ieiuniorum et continentie ri-
gore dicit, aliud proposuimus, ad eo et opera caritatis
indecetur admixta rursum ad propositum revertite-
tes quendam puerorum etate non sensu fratrum memo-
rabile opusculis sive inserimus. Nam tam ultra
admirationem omnium sicut quendam demeruisse
velud eum aut in loco non infimum abbati iohanni
yconomio in heremo secessi detulisse qui dispe-
sationem ipsius ecclesie temporibus beati paf-
nutii abbatem sibi creditam gubernabat. Hic
consensum eius ad senem quendam qui in interioribus
deserti mala valitudine laborabat per duos ado-
lescentulos misit siquidem dare et certo medelibus
longe ab ecclesia commanebat. Cum pomis accep-
tis qui ad predicti senis intenderunt cellam, quod
ibi persepe solet etiam senioribus evenire in
ipsa repente densissima nebula transmeri
itineris perdiderunt. Cumque tota die ac nocte dis-
currentes parvam heremi vastitatem nec quam
possent egrotantis cellulam invenire, tam itine-
ris lassitudine quam inedia sitique consumpti fixis
genibus in orationis officio spiritum deo reddiderunt.
Qui post hec vestigiis suorum indiciis diutissime per-
quisiti que in locis illis arenosis tamquam in nivibus
impressa signantur, donec ea vel levi flatu ne-
tos tenuis arena disturbans rursus operuit,
inventi sunt sicut intactas ut acceperant reservas-
se dactilos scilicet eligentes magis quam fidem depositi
perdere, vitamque potius amittere temporalem quam
senioris violare mandatum.

[A]dsit vivi beati macharii preceptum salutare
mandatum, quo libellum ieiuniorum et continentie tanti
viri claudat sententia. Aiebat namque debere monachum
ieiuniis operam dare velud centum annis in corpore commo-
raturus, ita motus animi refrenare et iniurias ob-
livisci, tristiciasque respuere, dolores ac detrimenta
contempnere tamquam cotidie moriturus. Illo namque
utilis est prudens que discretioni equali monachum
dispensatione faciens semper incedere ut per incautam
sub occasione debiliti corporis ducendus ad prime
pessima precepta de nobis in hiis magnanimitatis
salutaris que valeat non solum que videntur prospera
mundi hec despicere verum etiam adversis tribulationibus
non frangi et ea velud parva vilia que contempnere
illic vivus despectum magis fuerit interitum que cotti-
die singulos moriturus attendendum esse sic et dicere.

Explicit de castrimargie liber

fornicatio

[D]e duplici pugna contra spiritum fornicationis.
De morbo et medela eius et quantum ad super-
andum fornicationis morbum remedium conferat cum
continentia solitudo. Quid sit inter continentiam
et castitatem et quam utrique sint semper habeantur.
Quod impugnatio fornicationis solo humano
studio non possit vinci. De peculiari
gratia dei et munere castitatis. De agone
mundiali iuxta sermonem apostoli. De compa-
ratione purificationis eorum qui in stadio agone
ne certamen habituri sunt. Cautela per cor-
dis puritatem pace dei omnibus debeamus.
Quod sit indicium perfecte et integre puritatis.
Quo modo illusio nocturna precedat.
Quod tamen puritas sine mundicia cordis
nequeat obtineri. Que sit purgationis
carnalis prima custodia. Quod nos laudem
sudantium tenere castitatis effectum eius deponere.
Quod specialis virtus ab apostolo testimonio
intercepta. De alio apostoli testimonio
super eadem testimonium castitatis. Quod
spes sublimiorum premium debeat custodiam
castitatis augere. Quod sicut absque humilitatis
virtute obtinere non potest ita sine castitate
scientia. Sententia sancti episcopi basilii de qualitate
virginitatis sue. Quem finis ne integritatis
ac puritatis sit. Quemadmodum perfecte puri-
tatem retinere possumus. Quibus adque
modum possit integritas corporis nostri per-
durare vel quod initium sit ad purum mentis co-
rde. Remedia curationis quibus perfecta
possit cordis et corporis nostri puritas. Ex-
pliciunt capitula.

[E]tiam eundem nobis traditione patrum adversus
spiritum fornicationis certamen est longum
prelabat diuturnum et primus ad primum dimi-
cum in mane bellum ex quo cum a primis
ipse pubertatis impugnare incipiat, quam
generis non nisi prius tota vitia superentur
extinguitur. Duplex namque est oppugnatio
ieiunio cavenda vitio conpugente ad plura et
ideo simul et gemina est arte resistendum.
Si quidem ut morbo carnis animeque contin-
ues acquiritur ita nisi utroque pariter dimicantibus
nequeat debellari. Nec cum sufficit solum cor-
poris ieiunium ad conquirendam vel possidendam perfecte
castimonie puritatem nisi processerit contricio spiritus
et ubi continueque in iniquissimum spiritum perseve-
rans deum continuata meditatio scripturarum
sive qua sit scientia spiritualis adiungerit labor et
operis quo mansum instabiles cordis pervagans
nec cohercemus ac revocat et ante omnia fundata sint
humilitas vera sine qua nec peccatum ullum potest umquam
triumphus acquiri.

[P]rincipium vero curationis huius conceptio de cordis

perfectione descendit exquo etiam secundum sermonem domini nostri pro die signatur de corde namque exeunt cogitationes male homicidia adulteria fornicationes furta falsa testimonia et cetera. Illud ergo est primitus expiandum unde fons vite et mortis quia ita ne conquestitur dicente Salomone omni custodia serua cor tuum ex ipso enim sunt exitus vite. Caro cum ex arbitrio atque imperio famulatur. Et ideo summo studio parsimonia ieiuniorum sectanda est ne caro habundantia refecta carnis preceptis animi salutaribus aduersata rectorem suum spiritum deiciat insolescens. Ceterum si omnem summam in castigatione tantum corporis collocemus anima non similiter a ceteris uiciis ieiunante nec meditatione diuina et spiritualibus studiis occupata nequaquam ad id sublimissime integritatis fastigium poterimus ascendere illo quod in nobis est principali puritatem nostri corporis infestante. Oportet ergo nos mundare prius intus secundum sententiam domini id quod intus est calicis et parapsidis ut fiat et id quod foris est mundum. Deinde cetera vicia etiam usu hominum et excessu cotidiano purgari solent et quodam ipsius lapsus offensione iudicari ut puta ire tristicie impatientie languor meditatione cordis ac peruigili sollicitudine sui etiam frequenti et assidua prostratione sanantur dumque commota manifestantur sepius et crebrius arguuntur citius perueniunt ad salutem. Hic uero morbus tam corporis afflictione et contritione cordis sollicitudine quoque ac remotione (?) indiget ut possit ad integre puritatis statum pernitiosa (?) estum febri deposita peruenire. Sicut plerisque certa (?) [marg.: i. fin'] egritudine laborantibus utile est ne eis noxii nec oculos quidem obtutibus eorum offerantur ne quod aspectus occasione desiderium eis letale gignatur ita plurimum confert ad depellendum hunc specialiter morbum quies ac solitudo ut mens egra nimie diuersis figuris interpellata ad puriorem perueniens contemplationis intuitum facilius pestifere concupiscentie fomite radicitus possit carere.

[..] Sed nec tamen abnegare nos puto etiam in congregatione fratrum positos inueniri continentes quod perfacile posse fieri confitemur. Aliud enim est continentem esse idest e.k.r.a. teri coste (?) a.g.n.o.n. aliud castum et ut ita dicam inpassibilem integritatis uel incorruptionis transire quod dicitur ac agnon (?) que uirtus illis solis tribuitur maxime qui uirgines uel carne uel mente perdurant ut utrique Iohannes in nouo testamento in ueteri quoque Helias Jeremias Daniel fuisse noscuntur. In quorum etiam meritum non immerito reputabuntur qui post experta corruptione ad similem puritatis statum per laborem longum et industriam integritate mentis et corporis peruenerint et aculeos carnis non tam impugnatione concupiscentie turpis quam ut tamen motum sentiunt. Quem statum dicimus difficile inter homines posse crebro apprehendi uerum et impossibile unquam non nostra sententia asseritur [marg.: Castitate] nostre sed consensu sed et rime examine (?). Ceterum continentes multos esse non dubitamus qui impugnationem carnis quam uel raro uel cotidie sustinent metu gehenne seu desiderio regni celorum compescunt atque compescunt quas sicut pronuntiant posse ab ipsis penitus incentiuis obtineri maiorum ita frenos et insinuationes semper esse non posse definiunt. Necesse est enim quemquam in colluctatione positum quamuis frequenter aduersarium uincat ac superet tamen aliquando turbari.

[.] Nam apostolus si nobis cordi est agone spiritualem cum apostolo legitime decertare hunc in mundissimum spiritum superare omni mentis intentione non nostris uiribus confidentes hoc enim perfici industria humana non preualet sed opitulatione domini sustinemus dum namque hic uitio animi necesse est impugnare donec se bellum gerere super uiribus suis agnoscat nec labore uel studio proprio uictoriam obtinere se posse nisi domini fuerit auxilio ac protectione suffulta.

c. [.] Etenim tam in omnibus uirtutum profectibus [marg.: Castitas] et cunctorum expugnatione uiciorum domini sit gratia atque uictoria hic proprie peculiare beneficium dei ac speciale donum et patrum sententia et experimento purgationis ipsius manifestissime declaratur his qui eam meruerunt possidere. Quodammodo enim exire de carne est in corpore commorantem et ultra naturam fragili ueste circumdatum carnis aculeos non sustinere. Et ideo impossibile est [marg.: Adiu. castitatis dei] hominem suis ut ita dixerim pennis ad tam precelsum celesteque premium subuolare nisi eum gratia domini de terre ceno munere castitatis eduxerit nulla et enim uirtute tam proprie carnales homines spiritualibus angelis imitatione conpartiuntur (?) quam merito et gratia castitatis per quam adhuc in terra degentes habent iuxta apostolum municipatum in celis quod deposita corruptela carnali habituros sanctos promittit

In agone

sic etiam in carne fragili possideatur
[V]ideamus quid dicat apostolus. Omnis qui in agone
contendit ab omnibus se abstinet. Quibus
omnibus dixerit inquiramus ut possit nobis
spiritalis agonis instructio comparatione car-
nalis acquiri. Illi etenim qui in hoc agone
visibili student legittime decertare utendi
omnibus escis quas desiderii libido suggesse-
rit non habent facultatem sed illis tantum quas
eorundem certaminum statuerit disciplina. Et
non solum interdictis escis et ebrietate omni-
que crapula eos necesse est abstinere verum etiam
cuncta inertia et ocio atque desidia carere ut
cotidianis exercitiis iugique meditatione
virtus eorum possit accrescere. Et ita omni
sollicitudine ac tristitia negotiisque secularibus
affectu etiam et operatione coniugali effi-
ciuntur alieni ut preter exercitium discipline
nichil aliud noverint nec ulli mundiali cure
implicentur ab eo tantum qui certamini presidet
sperantes cotidiani victus substantiam et gloriam
corone condignaque premia victorie laude
conquirere. Atque in tantum se mundos ab omni coitus
pollutione custodiunt ut cum se preparant ago-
ni certaminis ne quoque forsitan per sompnium noctur-
na delusi fallacia vires minuant multo

De pollucione

tempore conquisitas, laminis plumbeis renum
contegant loca quo scilicet metalli rigore geni-
talibus membris applicatio obscenos hu-
mores valeat inhibere intelligentes se
procul dubio esse vincendos nec iam esse
propositum certamen decerptis viribus adimple-
re si puritatem pudicitie soliditatem fallax vo-
luptatis imago corruperit

pollucio

Itaque si agonis mundialis intelligimus dis-
ciplinam cuius exemplis beatus apostolus nos no-
luit erudire docens quanta in illis sit obser-

De castitate

vatio quanta diligentia quanta custodia quid
nos convenit facere quos puritatem oportebit cus-
todire nostri corporis atque anime castitatem quos
necesse est cotidie carnes sacri agni comedere
quas nec in immundum contingere etiam legis
veteris precepta permittunt. Sic enim namque

Exemplum

precipitur. Omnis mundus manducabit car-
nes et anima que cumque comederit de carni-
bus sacrificii salutaris quod est domini in qua

Conde:

est immunditia peribit coram domino. Tam sacrum est
igitur integritatis munus sine qua et illi
qui antiquo subiecti testamento fuerunt typi-
cis non poterant interesse et quam nobis qui incorruptibile coro-

nam cupimus adipisci nequimus donari.
[I]taque omni custodia cordis nostri sunt
latebre servande. Quod enim illi
illi in corporis puritate cupiunt obtinere hoc nos
debemus etiam in arcanis conscientie pos-
sidere in qua deus arbiter atque agonotheta
residens pugnam cursus et certaminis nostri
iugiter spectat ut ea que in palam hor-
remus admittere ne intrinsecus quidem trac-
tare in arcana cogitatione patiamur et ima-
ginibus insana conditione confundamur ne
occulta quadam contumacia polluamur que
licet possit hominum preterire notitiam sanctorum tamen
angelorum oculos et omnipotentis dei presentiam
quam nulla subterfugiunt secreta latere non
potest. // Hoc enim puritatis erit evidens
indicium ac plena probatio si vel nulla ymago
decipiens quiescentibus nobis et in sopore laxa-
tis occurrat vel certe interpellans nullos
concupiscentie motus valeat excitare
licet enim ad plenam peccati noxam in sompno
concupiscentie talis commotio minime
reputetur tamen nec dum perfecte medul-
litus indicium est nec ad plenum excocti vitii cum
infestatio tum per fallaces imagines huius modi
operatur illusio.
[Q]ualitas enim cogitationum que adversis
actionibus diei negligentius custoditur
plerumque quiete nocturna et cetero cum
intercesserit aliqua talis illusio non tamen
sompnium reddenda est sed negligentia tempo-
ris precedentis et manifestatio morbi latentis
erumpens non principalis noctis hora, pruri-
ginem intimis anime reconditum fibris
ad summum superficie sompni refectione produ-
xit, quasi ortas estuum febres quas per
totum diei spatium noxiis cogitationibus
passi concepimus ut solent nulla quoque vali-
tudines corporum non ea collegi tempesta-
te in qua mediter emerserit sed negligentia
sumptas preteriti temporis acquisite quo pestiferos quos-
que in prudenter cibos contraxerat humores quimodo
sibi morbum letale contraxit
[I]deoque quam cunctis creator et conditor deus opificii
sui naturam potius cunctis curationem cognoscens
illic etiam adhibuit medicinam unde causas
morbi principaliter noverat emanare. Qui enim
quis inquit viderit mulierem ad concupiscendum eam
iam mechatus est eam in corde suo percellens

oculos notans non tamen eos arguit quoniam illum
interiorem sensum qui officio eorum male utitur
admonendum. Cor namque est ager et fomentum
libidinis telo quod ad concupiscendum unde
beneficium intimans recte sibi merito ac
concessum suo vitio ad opera pravorum conversa
contorquens et inserviet ipso reatu debitum con-
cupiscentie morbum contemplationis occasio-
ne perdens. Dicto ergo sicut propter salute
re mandatum tuum pessimo vitio pessimus
languor nisi de occasione procedit. Non enim
dicitur omni custodia serva oculos tuos
quos utique oportuit custodiri si corporis corrupte-
le vel effectus nisi cum amplius omni quo-
simplex anime perit insonuit offitium pro-
ditur omni custodia serva tamen cor illi potius
sine imposita medicina quod utrobique ab-
uti potest oculorum ministerio.

Custodia

¶ Exigitur ut purgationis hec prima
custodia ut cum menti nostre memoria fixe-
rit semen per subtilem suggestionem diabolice
calliditatis obrepserit, statim recordatione precepti
missa unus scorpio vel potius serpens seminaris
status quantocius eum de nostris recessibus
contradictu sustineamus ne si fuerimus intra tan-
tis immorari occasione scorpionis semel intrep-
tus illos maiores ad eius personas quam subti-
liter devolvat ac propter mentem per quas
noxias cogitationes possit inserere. Quem obvie-
llius precepti insere meminisse debemus. Omni
custodia serva tamen cor et enim dei principale
mandatum posuit serpentis observare noxi-
um caput. id est cogitationum malarum principia quibus
animam nostram diabolus temptat ut si anime
pro negligentia penetrare interiora nostra reliquum
eius corpus id est oblectationis assensum quia
proculdubio si fuerit intromissus virulenta vi
tenentem mentem interimet captivatam. Emerge-
re etiam peccatores sicut nostre id est sensus car-
nales in matutinis fuit ortus nos et nostros
ut et dum adhuc parvuli allidere filios babi-
lonis ad petram. Enim nisi dum tenerrimi
sunt fuerint enecati, adulti per negligentiam
supinitate nostram validiores insurgent contra
te non sine magno gemitu ac labore in-
terimuntur. Dum enim fortis fortis id est in sua
custodit armatus atrium custodit qui timore dei
continens in pace erunt omnia substantia eius
id est emolumenta laboris ac virtutes longo tempe-
re conquisitos. Si autem fortior superveniens vincat

cum id est diabolus cogitationum consensu arma eius
diripiet in quibus confidebat id est memoriam scrip-
turarum vel timorem dei et spolia eius dividet id est
virtutum fit ..., nunc per contraria vitia quibus dispergens.
Et ut curta peccatum que inferis scriptura
oblandam ... que in pareta sunt. Non enim
nichil propositum est laudem tenere castitatis
sed de qualitate ipsius vel que adhuc acquiri
vel custodiri debeat qui nescit finis eius saltis
traditionibus exposuit unicuique. Post apostoli
. sententiam qua pateat qualiter illam esse
solum constatibus ... virtutibus prelucet
vinxis talis cum ubi nobilitate condans
hec est virginis voluntas dei sanctificatio vestra
Et ne forte dubium nobis relinqueret vel obscuro
quid nam sanctificationem voluit appellare utrum
iustitiam an caritatem an humilitatem an patie-
ntiam omnibus enim istis virtutibus creditur
acquiri sanctificatio. ac deinde infert et manifeste	Sanctificatio:
designat quid hic sanctificationem voluit appel-
lare ut abstineatis vos a fornicatione
ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere
in honore et sanctificatione non in passione de-
siderii sicut gentes que ignorant deum. Unde
quibus eum laudibus prosequatur hono-
rem vasis id est corporis nostri et sanctificationem
appellans eum scilicet eius qui in passione
desiderii est ignominia cum immunditia consistit
et alienus a sanctificatione recipitur. Tertio quoque post
pauca infert rursus eam sermonibus necessarium
pronuntians. Non enim vocavit nos deus in inmundi-
tiam sed in sanctificatione. Itaque qui hec spernit
non hominem spernit sed deum qui etiam dedit
spiritum suum sanctum in nobis auctoritate precepto suo
inviolabile imponit dicens qui hec spernit idest
qui testimonia prefatus sum non hominem
spernit hoc est me qui hec precipio sed deum
qui in me loquitur qui etiam spiritum suum sanctum cor
nostrum habitaculum deputavit. Certius sim-
plicibus verbis ac paucis quibus eam promissus
quantas quibus extulerit laudibus primum hanc
virtuti sanctificationem esse tribuendo deinde
per hanc absolvens vas nostri corporis ab inmunditia li-
berandum. Tertio quoque abscisa ignominia et contumelia in
honore sit et sanctificatione mansurus postremo
quod summa est perfecti premium ac beatitudinis remu-
neratio per hanc habitatorem pectoris nostri
spiritum sanctum fore designavit. Et licet ad finem
libelli tendat oratio aliud adhuc parvule hanc
preciosissimum eiusdem apostoli testimonium ponam ad ... (continued)

iuuenes [illegible] et partim inquinet sectamini cum
omnibus et sanctimoniam sine qua nemo uidebit
deum. Hic quoque eam deliter sine sanctimonia quam
plerumque integritatem mentis uel puritatem corporis
appellare consueuimus deum penitus uideri
non posse sequendum et hic subiunxit inferens eun-
dem sensum explanans ut quis fornicator
aut profanus ut esau

7 castitas

Itaque quanto sublimius caelestiusque est pudi-
castitatis tanto grauioribus aduersariorum insi-
diis lacessitur. Et ideo praecipuus nobis est
non solum continentiam corporis uerum etiam
contritio cordis assiduis orationum gemitibus
adhibenda ut clibanum carnis nostrae quem
rex babilonius incentiuis suggestionum car-
nalium succendere non desistit descendente in
corda nostra rore sancti spiritus extinguatur.

v Item cum dicant seniores animi apprehendi non
posse nisi prius humilitatis in corde fundamenta
fuerint collocata ita ut ad fontem quidem
ue ste peruenire posse definiunt et dixit pene
tibus aiunt nostre radix uitii hic insiderit
et possibile quidem est integritatem sine
peccato gratia ipsa impossibile uero perennem
perpetualem sine integritatis castimonia possideri
quia et diuisa sunt dona et non omnibus unius
gratia spiritus sancti tribuitur sed adquiritur ut unius
cuiusque studia et industria fuit dignum apud
quod precedit sed ~~adquiri se uel cuiusque studio~~
denique cum in omnibus apostolis sanctis uiuis in-
tegritas perfecta fuisse credatur habundan-
tius tamen hoc donum exuberauit in paulo
quia se adiciant aptius solerti studio atque in-
dustria procurauit.

7 exemplum

F ertur sancti blazii cesariensis episcopi distincta
sententia et mulierem inquit ignoro et
uirgo non sum. Intellexit incorruptionem
carnis non tam in mulieris esse abstinentia quam
in integritate cordis quae uere incorrupta perpetuo
sanctimoniam corporis uel timore dei uel casti-
tatis amore custodit.

Itaque hic est integritatis finis ac perfecta
probatio si quiescentibus nobis nullus
uoluptatis illecebra subrepserit ac praecessi-
tate nobis in consciis contiones generantur
obstrue quas sponte ab sacra pondo [illegible]
tum cupiditate prius namque est clarescere ad
inuitabilem rarissimam quam necessitate
sunt uitiis est eine pulsu inde
interpositis incursibus solent quod dum [illegible]

nostrum expectamus non [illegible] sententia seniorum
quibus etiam hic memorati episcopi medium
admodum meditatam auguste ut si hoc
modo quo abiecte perpetuum uoluerimus
exponere hic forte quam preciligentia sua
uel remissione studio puritatem habent inui-
ceptis sunt incredibilia uel impossibilia
descripsisse credantur.

4 non statim ita tenere [illegible] potuimus
hac insigni nalem modo unde ipsius corde
sumpsimus comprehensum si dum non solum sensu
relatum nostrum uerum etiam cogitationum ac-
cas diuinum per notitiam quae in spectatore esse
et aspectu cogitationum ac potius huc in corde
nostro uerserit sicut perfectis et operibus in-
tonem mens eius reddimus esse credamus

G ut ipsius festinandum est nobis et conspi-
cimus aduersus motus animae uel carnis inten-
tione pugnandum donec ista carnis con-
dicio necessitate nature expleat non susci-
tet uoluptatem contrectatam quae carnis ex-
uberantia sine ullo pruritu noxia quae ex-
pellens non pugnam suscitans castitati
Ceterum mens dum adhuc dormiens in
magnam illusione deludi nouit se non dum
ad integram perfectionem castitatis peruenisse.

I gitur illusiones hae ut dormientibus
quidem nobis subrepere ualeant ea qui-
moderatum est semper tenendum iei-
unus quibus cum mensuram discretionis ex-
cesserit necesse est ut nos quoque dimissionis
excedat quia inequaliter uiuentes ad hunc inaequali-
plenissimo statu sine dubio renocabimus
nam quidem nimia inanitate defecimus
nunc autem cibo [illegible] distentus
Cum imitatione scilicet reformationis qua
quoque perfectius necesse est in limitari dein-
de contrectatus ac parata cordis adhibe-
da purus est atque interna adulsus iam et
certius passiones perdiam tanto ubi cum
fomento insidere minus libidinis quae ne-
cesse est intendum. perenciter atque omnia ut
perpetuo necessariam est solitudo nocturna
nam sicut puritas et custodia diei noct-
uam parat castitatem ita nocturne uigile
cordi pie et obseruationi diurne statis soli-
dissimum robur quae parantur. Explicit liber

pacis deformatione. Incipiunt capitula
libri septimi de phylargiria primum

1 [Q]uod peregrinum sit bellum phylargirie
et eadem non sit in homine naturalis sicut
cetera vicia. Quam perniciosus sit torpor phy-
largie. Que nobis in vicijs naturalibus
sit utilitas. Quod inesse videatur quedam natu-
ralia vicia sine creatoris dicamus iniuria.
Quomodo quod per naturalem motum nostro
inesse contingitur. Conceptus semel phi-
largie morbus quam difficile pellatur.
Quibus incrementis phylargiria generatur
vel quantorum malorum sit eadem peccat[...]
Quod monachus habens pecunias in ceno-
bio permanere non possit. Cuius laborem
phylargirie subactus senior monachus qui ante ple-
nissimis operibus cumulabat. Qui occasione
custodiende pecunie feminarum contubernia re-
quirant. Eorum autem dum monachi reperti
phylargirie laqueis obligati. Quod con-
trariet sermones in moribus in dicendo se
maiorum. Quod morbus phylargirie ydola-
esse docetur. Quale renunciantis cum re-
nunciante quod desiderat. Cum testimonii
se tollere tueantur qui omni facultatibus
suis nolunt. De renunciatione apostolorum
et ecclesie primitive. Quod si apostolos imi-
tari velimus non debeamus nostro desinentio
[...] nostrorum vivere. Illorum ex perfectoris
sententia sancti Basilii episcopi adversum syncleticum
plata. Quam ignominiosum sit a phylar-
gia superari. Qualiter phylargia sit
superanda. Quod possit quis etiam nobis
pecunias quod ~~possit quis etiam vos~~ phylar-
gyris imitare. Quam facienda quod phylar-
gia nisi nuditate vinci non possit. De poena
Ananie et Saphire in phylargiria impelle-
re subierunt. Quod phylargiria lepram
anime inferat spiritualem. Testimonia
de scripturis quibus perfectione desiderans
edocetur non repetere que renunciavit ab
dicavit. Quod adversus phylargiriam victo-
ria non aliter possit nisi nuditate conquiri.
Qualiter non possit nuditas a monacho
retentari. Remedia contra morbum phylargie.
Quod non possit quis phylargiriam vincere
non in cenobio perseverans et qualiter possit

adversum permanere. Expliciunt capitula
r Tertium nobis conflictus est adversus phy- ⁊ phylargia i(d est) pecunia
largiam quam nos amorem pecunie pos-
sumus appellare peregrinum bellum et extra naturam
licet admodum in monachis fervens peregrinum
quam decorrupte ac tepide mentis ignavia
et plerumque initio abrenunciationis male arrep-
to et erga deum tepido amore fundato. Cetera
namque incitamenta viciorum insertamentu
velud ingenita videntur in nobis habentia
principia et quodammodo in insita carni nostre
permixta. Ac pene nativitati discretionis boni malique
precurrent et licet prima arripiant hominem ta-
men longo labore vincuntur. Hic vero morbus post-
ius superveniens et extrinsecus accedens anime
quanto facilius cavi potest atque repelli tanto neg-
lectus et in cor missus semel cordi fit perniciosior
et multis difficilius expellitur. Efficitur namque
efficitur radix multiplices surculos fomi-
tes viciorum ut puta carnis simplices mo-
tus. Videmus enim non solum in pueris in
quibus adhuc innocentia boni malique pre-
venit discretionem verum etiam parvulis atque lac- Exemplum
tantibus qui tunc initium quidem ullius
libidinis in semet ipsis habeant motus car-
nis naturali incitamento sibi inesse designant
Sic quoque aculeos etiam videmus similiter in
parvulis iam vigere tonon presumus et eam quam possi-
tamur atque agnoscant innixos cum tumunt
commoveri et verborum sentire etiam primo tum
contumelias irrogatas ac ne nunc cum desint
meis voluntas cum ultionis ira instigante vide
re. Et hec dico non ut naturam incusans
incusem sed ut asseram motus hos qui
procedunt ex nobis quosdam quidem utiliter q(uod) libertas arbitrii
[...] nobis insertos quosdam vero negligen-
tia nostra ac male voluntatis arbitrio contractos q(uod) [...]
introduci. Namque hic quos supra diximus motus
carnales ob reparationem sobolis et posteritatis
propaginem suscitandam utiliter sunt corpori nostro
providentia creatoris inserti non ad perpetran-
da stupra sive adulteria que legis etiam auc-
toritate dampnantur. Et etiam aculeos ire sa-
luberrime nobis intelligimus attributos ut viciis
nostris et erroribus indignantes virtutibus potius ac spirituali-
bus studiis occupemur omnem caritatem deo et patienciam mox
fratribus exhibentes. Testatur quod utilitas quanta sit q(uod) cibaria
nonnunquam in peiora vicia tamen in iniquam effectum committa

numeratur. Est enim secundum timorem pernecessaria et secundum
saeculum admodum perniciosa ut docet apostolus
dicens: quae enim secundum deum est tristitia paenitentiam ad sa-
lutem stabilem operatur.

T ualia vicia ua

Non ergo si dixerimus has motus a creatore
nobis insertas, ex eo culpabilis ille videbi-
tur si nequiter his abuti maluerimus eosque ad
noxia potius ministeria detorquere et velimus
pro sumptuosis ac saecularibus lucris non
pro salutari paenitentiae et vitiorum correctione
tristari vel irasci si non nobis met ipsis uti-
liter sed contra interdictum domini nostri fratribus
irascamur. Et si ferrum quis ad necessarium
et utile ministerium contributum ad necem no-
lent in sontium detorquere non ideo infamabit
materiae conditorem pro eo quod ille ad usum bo-
ni vivendum ac necessarium aptum ~~p[...]~~
praestitit, iste ad abusus est adnocendum.
S(unt) tamen quaedam vitia sine ulla praecede-
nte naturali occasione concepta solius corrupte
ac malae voluntatis arbitrio ut est invidiae
ipsius quam etiam philargyriae quae cum nulla sunt
in nobis de vitali instinctu principii extrinsecus
contrahuntur. Etenim quamvis facilia sint ad
cavendum et opportuna ad declinandum, cum
occupatam mentem atque possessam et miseram
fecerint, vix ad sanitatis contendunt reme-
dia pervenire. Sive quod non meliorum curari
celeri medicina qui absque peccati sunt quos
vel ignorare vel vitare vel facillime vincere
potuit vel certe quod male fundari videntur
fructuum et perseverantius suscipe nullum in digni
sunt. // Q nam obrepens nulli nobis de-
pellitur quam indicatur hic morbus qui si tepescit
perfacile declinari, ita si quemquam possederit ad
sanitatis remedia pervenire contendit. Receptaculum
namque est vitiorum malorum quam omnium
radix et inexpugnabilis nequitiae fomes efficitur,
dicente apostolo: radix omnium malorum est philargyria,
id est amor pecuniae.

Igitur cum remissam tepidamque monachi

mo all q pecunios(?)

possederit mentem primitus eum in modica et
post in summa solicitans incitat quam incliti
rationabiles ei colores aliquos vel offerre
sibi aliquid pecuniae debeat vel parere describi-
tur. Ita et ea quae praebentur in monasterio quaeritur non
esse sufficientia, quae nec (?) sano robustoque corpore ut pos-
set tolerari quid faciendum si male de mala corporis

emerserit et reconditum non fuerit aliquid per
ualare quo sustentetur in fulitas (?) aegrotantis
ne esse praecipue et negligentiam erga aegro-
tantes maxima si pecuniam aliquid non fuerit
quo circa corporis aliud valeat adimple-
ri necesse esse moriendum. Ipsum etiam in-
cipitum non sufficit, quod praebetur in
primitus (?) Si sibi aliquid valeat ostendat
postremo nec diu posse in eodem loco
in monasterio commorari, et nisi paraverit sibi
viatici sumptus ex eo motus (?) ex transmarinae
ire non posse cum voluerit deambulatione
et necessitate in opere coarctatum laboris
sui ac miserabilem absque illo profectu
vitam mox tolleraturum in opere quia sic spe-
ciendum non sine ipse prompte aliena sub-
stantia sustentandum. Itaque cum huiusmodi cogi-
tationibus se ligaverit mentem qualiter unum
saltem denarium acquirere possit excogitat.
Tum peculiare opus quod exerceat abbate
nesciente sollicita mente perquirit. Quod vendens
clam et optato tandem potitus numo, qualiter
eum duplicet, acrius mente satagit.
Quod torquetur ubi reponat cui ne cui credat
ambiguus. Deinde quod etiam quid ex eo emere
quave illum commercio valeat duplicare
circa (?) honoris dispendio. Cumque illi forte de
voto cesserit amodior fames acrescit aci-
tanto quam vehementior suscitatur quanto etiam
summa cui maior apponitur. Cum pecuniae etiam
incremento rabies cupiditatis augetur. Cum deinde
vita longeva promittit insania in firmitates
diversae atque plures quae nisi maior summa
in iuventute fuerit tollerari in senecta non
possunt. Agitur itaque infelix anima serpentinis
nexibus obligata dum mala male congestum in cape-
rta coniunxisset augere pestem sequi... acrius
inflammetur, ipsa pariturientis totaque lucri
cogitatione possessa nihil aliud respicit cor-
dis intuitu quam unde pecuniam parere va-
leat per quam possit de monasterii disciplina
quantocius evolare, nec ostendat fides ubi potue-
rit nimis spes aliquis refulgere praecipitat non
mendacium non periurium non furti facinus ad-
mittere perhorrescit non fidem frangere non iracundiae
noxio furore succendi. Si quam a spe quaestus
deciderit non honestatis non humilitatis modum
transcendere pertimescit. Sicque pro ea ut apud alios venter

ita sunt avari et species auri pro deo vbi bene
apostolus huius morbi noxia venena perspiciens
eum non solum eam radicem esse omnium malorum
verum etiam ydolorum servitutem pronunciavit dicens
et avaritia quod in greco dicitur phylargia
que est simulacrorum servitus. Tertium igitur
ad quantam labem rabies hec pedetentim sin-
gulos crescat ut etiam ydolorum vel simula-
crorum servitus appellari mereretur quod
figura dei et ymagine pretermissa quam devote
serviens deo immaculatam in se ipso
debuit custodire hominum figuras impressas
auro diligere pro deo maluit et [illegible]

[T]alibus igitur professionum profectibus
in deterius decrescens nullam denique non solum humi-
litatis nullam caritatis nullam obedien-
tie ac non dicam virtutem sed ne umbram quidem
retinere contentus in diversa ad omnia et ad
singula opera murmurat atque suspirat nullamque
iam reverentiam reservans velud equus
effrenatus ad precipicium fertur infrenis et
nec cotidiano victu nec solito indumento contentus
non se diutius hic tollerari esse tes-
tatur. Deum quoque non ibi solummodo esse protes-
tatur nec salutem suam in illo tantum loco esse
conclusam unde se quantocius si non celeriter
asportaverit peritu[r]um protinus ingemiscit.

[I]taque instabilitatis sue maritimum [illegible]
nummos in quorum presidio alarum sibi instar
aptavit iamque ad volatum [illegible] dum parat
insolenter ad omnia proterva respondet et tamquam [illegible]
peregrinum advenam se agens quecunque indigere
ea correctione perspexerit neglegit atque con-
tempnit. Et quamvis furtim possideat reconditam
pecuniam nec calciamenta quidem ac vestimenta
se habere conqueritur [illegible] sibi tardius indu-
muntur ac si forte dispensatione senioris et
precipue vel priorius habere cognoverit ad [illegible]
fuit in primum maioribus ac similibus [illegible]
ut sepe despiciendi [illegible] abullum apud
[illegible] suas accommodare convictus reprehendit omnia
que necessario fieri monasterii compellit utilitas [illegible]
occasiones quibus offendi vel irasci debeat stu-
diose perquirit ne levitate motus [illegible] dis-
ciplina videatur exire. Ut solus tamen transmigrare
temere neque pro suo vicio discessisse credatur
quos potuit susurrationibus clandestinis de-
pravare non desinit. Quod si etiam [illegible] asperitas
[illegible] navigationis eius intelligentie [illegible]
meatum ponit illud quod suspenso animo
residens [illegible] de [illegible] [illegible]
restat discessus solacium et [illegible]

non se aliter credens quam in cella vel matricula monasterii
reperiturum

A cuius itaque finibus pecuniis suis magis ac magis
accensus que possit unquam in cella vel monasterio
residere vel vivere sub regula institutione poterit
tunc cum velud fragilis quedam
bestia [illegible] proprius penes oportunum pede
destitutione sodalium fecit et devorationi sancte
contubernii separatione reddidit. Nunc presens opera
monasterii [illegible] decoquit diu ac noctu
spe questus infatigabiliter laborare compellit
non orationum sollempnia non ieiuniorum modum
non vigiliarum regularum custodire permittit
honestatis intercessionum complere officia sinit dum
modo vel avaritie rabiem satiare vel cotidi-
anis usibus possit occurrere cupiditatis ignem
dum aquis cibis destructus dum [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] non nulli prorumptum
proprium lapsum [illegible] ruina fecerunt
ad mortem et non contenti soli possidere quod
vel nunquam habuerant vel [illegible] male repe-
rierant pecunias inquirunt contubernia feminarum
que debeant ea que male congesta vel retenta
sunt custodire. Tantum ipsi se occupationibus
[illegible] ac perniciosis inmiscent ut ipsos ad profun-
dum inferni devolvant dum aquiescere illi
apostolice sententie renuunt ut habentes victum et
vestimentum his sint contenti quod monasterii frugali-
tas ministrabat sed volentes divites fieri in-
cidunt in temptationem et laqueum dyaboli et desideria
multa et inutilia et noxia que mergunt homines
in interitum et perditionem. Radix enim omnium malorum
est cupiditas id est filargiria quam quidam appe-
tentes erraverunt a fide et inseruerunt se doloribus
multis. Non ignoro quedam qui semel
repulsum autumat monachum se habere quod est
[illegible] dispositione [illegible] qui receptum [illegible]
nobis omnium a suo monentur cenobio et a suo
monentur abbate ne revolvuntur ad ea que
renunciantes abdicavit ipseque de radice omnium
malorum filargiriam [illegible] legis [illegible] ac
si [illegible] [illegible] patribus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] monachus [illegible] [illegible]
facere affectare ea que [illegible] possederat [illegible]
[illegible] dubiis rationibus compendiis adquisitionum
lucrorum suorum patienter perhibere non posset [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] hesitavit. Si ne-
gas plurimos unde sustinentes nec similiter
habere aut [illegible]

Et autem nemini videantur ut scriptura [illegible]

cum patribus deposita fuerint genera vitiorum et ori-
gines eorum morborum fuerint indagate ut infirmus
possit adhibere congrua medicine remedia vel
valitudinis consequi perfecte custodia sanitatis. Ut
et hec et multo his plura ad instructionem iu-
niorum solent senioribus qui in universis
diversorum causis ac ruinas experti sunt in colla-
tione proferri, quorum multa sepe mala cognoscen-
tes in nobis ita senioribus deponentibus
ac revelantibus qui eisdem ipsis quoque passio-
nibus pulsarentur absque confusionis vere-
cundia curabamus cum remedia pariter et causas
infestantium nos morborum tacite discerneremus
que nos metu verecundie obtegere vel obscurare
vel preterimus ut forte delapsus liber in manus
eorum qui in hoc proposito nostro instituti indigent
patefaciat in quo passionis que desudantibus sed
ac festinantibus nobis perfectionis cacumen
debetur esse cauta.

Triplex itaque est huius valitudinis morbus
qui ab universis patribus equali detesta-
tione dampnatur. Unum hoc cum supra
descripsimus alterum qui decepti miseri ea
quas et ea ne cum quidem cum in seculo dege-
rent possederant congregare persuadet. Aliud
qui hoc que in primordiis sue renuntiationis
abiecerant postea resumere ac rursum de-
siderare compellit. Tertium qui vitiosi malo
incepto et contractus ac ab ipso perfectione in-
cipientes eos quos semel hic tepor mentis in-
fecerit paupertatis ac diffidentie timore penitus
spoliare se cunctis mundi facultatibus non
sinit eos et pecunias vel substantias quas
utique renuntiantes abicere debuerant reservan-
tes ad evangelicam perfectionem numquam pervenire continget.
Cuius trium lapsus dampnatio exemplis scripture atque
invenimus non levi pena fuisse dampnata. nam
Giezi ea que ne ante quidem possederat volens
acquirere non modo gratiam prophetie possidere non
meruit quam per successionem velut hereditariam
a suo habuit magistro suscipere verum etiam e contrario
in lepra sancti Helisei maledictione perfunditur. Iu-
das autem volens resumere pecunias quas
ante Christum secutus abiecerat et non solum ad
proditionem domini lapsus apostolatus gradum perdidit
sed etiam vitam ipsam quam communi fine non
meruit communique biothanati morte conclusit.
Ananias et Saphira reservantes partem quandam
ex his que possidebant apostolico ore morte mul-
tantur.

8 Eos ergo qui divitias mundi
asse se quasi mundo rursus incredulitati facti
[illegible] teneri operibus tenent in detrimento
inquietudinis precipitari. Si quis est hic formido-
losus et corde pavido non ingrediatur
ad bellum vadat et revertatur ad domum suam
ne pavere faciat corda fratrum suorum sicut ipse
timore perterritus est. Hoc eiusdem testimoni-
um quero. Nonne manifeste vult eos pro-
tinus professionis huius nec initium saltem usurpa-
re vel nomen quam exhortatione sua corrum-
pere etiam alios ab evangelica perfectione revocare
et infideli infirmitatis terrore subvertere? Iubet itaque eos
ut desertores certamina pugne revertantur in domum
suam quia non potest quisquam duplici corde
bella domini preliari. Vir enim duplex animo inconstans
est in omnibus viis suis et cogitantes secundum
illam evangelii parabolam eum qui cum decem mi-
libus progreditur contra regem cum viginti
milibus venientem non posse confligere
adhuc eo longe posito postulent pacem
id est ut ne initium quidem renuntiationis
arripiant potius quam tepide eam post exsequen-
tes maiori discrimine se inde implicant.
Melius est enim non vovere quam vovere et non
reddere. Pulchre autem hic cum decem milibus
et ille cum viginti venire describitur. Amplior
enim impugnantium nos vitiorum numerus est quam
virtutum pugnantium nobiscum. Nemo autem
potest deo servire et mammone. Nemo ponens
manum suam super aratrum et respiciens
retro aptus est regno dei.

Hii ergo occasionem avaritie presumere sibi-
met intendunt quadam scripture sancte auctori-
tate nituntur quam vitiosiore intellectu interpretan-
tes apostoli vel domini sententiam corrumpere atque
ad suum desiderium gestiunt deflectere non
suam vitam vel intellectum scripturarum sensui
aptantes sed eum pro desiderio sue
libidinis inflectentes conscriptum inflectentes ad
suas opiniones volunt [illegible] scriptum esse
beatius est magis dare quam accipere cum in-
terpretatione pravissima enervatam domini putant
illam esse sententiam qua dicitur Si vis perfectus
esse vade et vende omnia que habes et da
pauperibus et habebis thesaurum in celo et
veni sequere me. Et hoc arbitrantur colore divi-
tias suas se abicere non debere beatiores se
in eas prerogantes si pauperes suffulti substantiis

ꝯ mōchi

ꝯ Exemplum

aliis quoque doctoris superhabundantia largiantur
dum exuberaverint propter quod gloriantes cum apostolo
sufficere indumentum ut opere manuum vel
monasterii provisione nolunt esse contenti
ambulantes semper et ut se aut timuerint
nolunt se inter ipsos et numquam renuntiasse
saeculi mundo divitiis pristinis incubantes
aut si professione monachi recitant opere cupi-
unt corpori dispersis abiectis quam omnibus
ut per eos quae renuntiaverant reservantes
cum apostolo glorientur in fame et siti et frigore
et nuditate [illegible] vasi [illegible] et talle similiter
non potuit ... facultatibus pris-
tinis sustentari qui se non ignobilem etiam
in huius mundi ordine fuisse testatur cuius assi-
gnatum tanti romani dignitate pre-
latum si se esse ad professionem commodius in-
dicavisset. Et illi qui cum [illegible] plurimus essent
possessores agrorum aut domorum vendentes
omnia nichil quam sibi [illegible] pecunias reserva-
tes afferebant pretia eorum et ponebant ante
pedes apostolorum non potuit necessitate
corporis sui facultatibus propriis sustentare. Si
hoc professionis fuisset ab apostolis indicatum vel
ipsi esse utilius probassent quod universas simul
abicientes substancias malebant labore
proprio vel collatione gentium sustentari donorum
sumptibus apostolus ad romanos scribens
[illegible] eos in hoc ministerium predicans de sub-
tilitate eorum adiciant collationem prestandas
ait Nunc ... proficiscar [illegible] ministrare sanctis
complacuit enim macedonie et achaye collatio-
nem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt
in hierusalem. Complacuit enim et debitores sunt eorum
nam si spiritualium eorum participes facti sunt gentes
debent et in carnalibus ministrare eis. Ad eorum
quoque eorum similiter gentes [illegible] eos ut [illegible]
ad ministerium sum collationem [illegible] ad usus eorum mitte-
re dispensabat sollicite [illegible] // De collectis
autem que fiunt in sanctos sicut ordinavi ecclesiis
galatie ita et vos facite. Per unam sabbati unusquisque
vestrum apud se reponat recondens quod ei bene placuerit ut non cum venero
tunc collecte fiant. Cum autem venero quos probaveritis
per epistolas hos mittam perferre gratiam
vestram in hierusalem. Et ut eos ad largiorem pro-
vocaret collationem infert quod si dignum fuerit
ut ego eam mecum ibunt i. si tale fuerit ob-
latio vestra que meo quoque merito ... deferri
ad quos quam cum predicandi ministerium cum apostolo

precatur scribit se despexisse cum iacobo petro et iohanne testatur
ut licet predicationis susciperet gentium pauperum tamen
qui erant hierosolimis necessitates sollicitudinem eandem
quam respiceret qui propter christum vivlistis rebus suis
renuntiantes sponte paupertatem subierant ex affectu
ecclesie indigentes [illegible] gratiam dei que data est
michi iacobus et cephas et iohannes qui videbantur
columpne esse dexteras dederunt michi et barnabe
societatis ut nos inter gentes predicaremus
ipsi autem in circumcisione tamen ut pauperes sustenta-
remus quam rem omni sollicitudine se testatur
implesse dicens quod etiam sollicitus fui hoc
ipsum facere. Qui ergo sunt beatiores utrum hii
qui nuper de medio gentium congregati licet
ad apostolicam professionis constantiam adhuc
prevalentes a suis substantiis inherebant inquibus magnus
fuisse apostolo ducebatur si saltem ab idolorum
cultu et fornicatione suffocatis et sanguine recederent
fide christi cum suis facultatibus suscepissent
an illi qui evangelicam professionem sine tenentes dum
crucem portantes ut sibi de propriis facultatibus
super esse noluerunt. Et quamvis ipse beatus apostolus vinc-
tis carceribus obligatus in vocatione itinerum im-
peditus et ob hoc consuetam victus substantiam
parare ut erat solitus suis manibus non occur-
rens affratribus se qui de macedonia venerant
supplementum sue necessitatis assumit accepisse
tamen quod michi deerat suppleverunt
fratres qui venerunt a macedonia. Et ad philippen-
ses scribens dixit et vos philippenses scitis quoniam in principio
evangelii quando profectus sum a macedonia nulla michi ecclesia
communicavit in ratione dati et accepti nisi vos soli
quia et thessalonicam et semel et bis in usus
michi misistis. Erunt tamen istorum secundum quam
mente tepida concipiunt et ipsi beatiores apostolo
qui de suis ministrare substantiis maluisse
quod nemo quislibet [illegible] dicere audebat
nam absit ut si evangelio precepto volumus obe-
dire et apostoli ac totius ecclesie in primitivum
seu patrum qui deinceps ac professione eorum
successores temporibus successerunt imitatores esse
non nostris diffinitionibus acquiescamus de
hoc tepido ac instabili statu professionis nobis
evangelicam pollicentes sed illorum sectantes vestigia
numquam nos inter ipsos immo studeamus
et ita monasterii disciplinam institutionem quam patrum
expectamus ut ipsum renuntiemus quae nudo
...quam contempsimus, si dederit nos evangelice paupertatis
carnalia nostra [illegible] pecunias sed opere
proprio conquiramus

Est autem sancti blasii reparacionis quod adque
dum precata sunt [illegible] tali quo diximus

Tercium [illegible]

corpore torpentem cum tu renuntiasses sicut
mundo quondam divitiis facultatibus sibi indi
reservavit nolens exercitiis suarum manuum
sustentari et humilitatem nam in nuditate et operis
contritione monasterii quam subiectione congruere
et senatorem in quantum fulcitum perdidisti et
monachum non fecisti
Orat Itaque si agonem spiritalem certare legitime
cupimus hunc quoque perniciosum hostem a nos-
tris cordibus extrudamus quem quidem superare
non magne virtutis est tam ab eodem vinci igno-
miniosum plenumque dedecoris. Apud potentem enim elidi
licet sit in deiectione dolor et gemitus amissionis
victorie tamen ex quadam adversarii robore victis imper-
titur consolatio. Ubi vero inimicus exilis et ge-
nus colluctationis infirmum ultra deiectionis
dolorem confusio turpior et ignominia detri-
mento gravior infertur
Ideo sic erit summa victoria triumphusque
Contra perpetuus ut quemadmodum dicitur ne minuto quidem
nummo conscientia monachi polluatur. Impossibile
namque est eum qui victus in parva stipe
concupiscentie semel in corde suo radicem susce-
pit non maioris desiderii protinus incendio con-
flagrari. Tamdiu namque miles et victor ac
securus et ab omni cupiditatis impugnatione
erit extraneus donec intra concupiscentie hunc
hic nequissimus morbus in corde non se-
rit. Attamen cum in cunctis generibus vitiorum
generaliter serpentis caput oporteat observari
in hoc tamen precipue diligentius convenit. Tamen
quod si fuit intromissum sua materie convales-
cens ipsum sibi inde vehementiora suscitabit in-
cendia. Ideoque non solum pecunie cavenda pos-
sessio verum etiam voluntas ipsa de animo
penitus extrudenda. Non enim tam effectus
philargyrie vitandus est quam affectus ipsius
radicitus amputandus. Nichil enim proderit
pecunias non habere si voluntas in nobis fuit
possidendi
Possibile namque est et non habentem aes neces-
sarium philargyrie morbo teneri nichil quod profuisse
beneficium nuditatis quia cupiditatis vitium rese-
care non valuit paupertatis bono non virtute animo
delectatus sed necessitatis onere non sine cordis
languore contemptus. Quemadmodum enim corpore
non pollutos evangelicus sermo pronuntiat cor-
de mechatos ita pecunie quoque pondere minime
sarcinatos afficiat mente cum philargyris con-
dempnare possibile est. Occasio enim eis habendi
defuit non voluntas que semper apud deum solet

magis quam necessitas coronari. Itaque festinandum
nobis est ne inanium laborum nostrorum emolu-
menta depereat. Miserabile namque est paupertatis
ac nuditatis effectus tolerasse fructus vero
earum casse vitio animo perdidisse
Vis nosse quam perniciose et noxie fomes
iste nisi fuit diligenter excisus ad omnium virtutum
qui eum concepit fructificet et omni genere
pullulet ramusculis vitiorum. Respice Iudam
apostolorum numero deputatum quia noluit ser-
pentis huius caput letale conterere qualiter
eum suo veneno perimit et concupiscentie
laqueis irretitum adeo abrupti precipitem
tamen impegerit ut redemptorem mundi et
humane salutis auctorem triginta argenteis
precio venderet. Qui nunquam esset ad tam
scelestissimum proditionis facinus devolutus si
non filargirie morbo fuisset infectus nec
divine necationis reus sacrilegus extitisset
nisi prius solitus fuisset creditos sibi loculos compi-
lare. Nimie satis et evidens tyranni
incidit Hic enim mentem quam semel ut diximus anime
captivitate nullam permittit honestatis
regulam custodire nec ulla questus addi-
tione satiari. Finis enim rabiei huius non
divitiis sed nuditate conquiritur. Denique
cum hic ipse apostolicos loculos dispensatione pau-
perum deputatos sue potestati creditos re-
cepisset ut saltem pecuniarum habundantia
satiatus concupiscentie sue modum imponeret
largitas copie carior in habundantiorem fomite
cupiditatis exarsit ut iam non loculos clan-
culo compilare sed ipsum dominum vendere
mallet. Vincit enim divitiarum moles
rabies cupiditatis huius exuperat
Denique princeps apostolorum his eruditus
exemplis sciens eum qui quippiam cupidi-
tatis non posse moderari nec fine cuius
in parva summa magna nec consistere sed in sola
nuditate virtute Ananiam et Saphiram quos
supra mentionem fecimus quia sibi quippiam
de sua facultate reservarant morte mul-
tavit ut interitum quem ille ultro sibi pro-
ter divine proditionis incurrat hi pro mendacio
cupiditatis excipiant. Et ita unus quoque fa-
cinoris ac supplicii similitudo convenit. Ibi
philargiriam proditio hic falsitas subsecuta
est. Ibi veritas proditur hic mendacium crimen
admittitur. Licet enim opus eorum dissimilis
videatur effectus unus finis fuit utrisque
convenit. Ille namque refugiens paupertatem

respuit quam abiecerat contemptui sui ne faciat
pauperes de substantia sua quam aut amisit aut
vere fideliter aut certe dispergens fratribus
debuit quidem retinere temptaverunt. Et ideo
¶ in utrosque sequitur mortis damnatio quia
utrosque eadem de filargyriae radicibus pullulant
crimina. Si ergo qui non aliena concupiscentes
substantias sed proprias parcere temptaverunt
vel habere desiderantes temptandi acquirendi
et reservandi tamen voluntatem perfecit tam
severa sententia quid censendum de his qui
numquam possessas pecunias cupiunt congregare et
inopiam coram hominibus praeferentes affectu
concupiscentiae coram deo divites comprobantur
¶ vi. De similitudine Giezi
ac mente leprosi esse noscuntur qui mundi
huius caducas pecunias concupiscentes immunda
lepre contagione respersus est. Pariter vobis cum
deus loquitur. Nomen omnem animam cupiditatis
labe pollutam spiritali macula lepre respergi et
immundamque apud deum perpetua maledictione
reputari. Igitur si perfectionis de-
siderio dimittentes omnia secuti estis Christum
dicentem tibi vade vende omnia quae habes
et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo
et veni sequere me quid missa super aratrum
manu respicis retro ut aptum domino non esse
pronuntiaris non esse aptus regno caelorum super tec-
tum evangelici culminis stabilitus quid descendis
tollere aliquid de domo tua ea videlicet quae antea
contempsisti constitutus in agro atque operatione
virtutum substantiam mundi qua te renuntians
spoliasti quid rursus inveniri reversus ...
nec paupertate parentibus nostris quod dimitteres
habuisti multo minus acquirere debes quod
nec antea possedisti. Ob id enim ita domini beneficio
praeparatus es ut expeditior ad eum nullis pecuniae
laqueis impeditus accurreres nemo tamen nullius
inopie egenus fatigatur nemo est enim qui non
habeat quod dimittat universas divitias
facultatibus mundi quas quis affectu possidendi
radicitus amputaverit.
¶ Haec est igitur de filargyria perfecta victoria ut
ne parvissimae quidem scintillae in corde nostro residere
non sinamus minimum certe quod extinguendum
cum non habebimus ultra facultatem
si qualicumque scintillam hanc in nobis materiam foverimus
¶ Nam invictum non aliter retinere valebimus
libertatem nisi in monasterio consistentes ...
... sub ... fuerimus
De ... quod ... et ... manere ...
... cumque ...
... patres ab ...

tamus donum qui ob filargyriae culpam aeterno supplicio
legitur multatus et aliud delictum quod nec antea possedimus
timeamus acquirere nec non etiam inde ... ultima
vel extrema formidantes exemplum perire ...
nec quam semel a nobis abiecimus tota virtute
metuimus. Super haec omnia considerantes condi-
tionem fragilem nostrae mortalitatis ne nos
dies domini sicut fur in nocte superveniens ina-
nem ... obulo nostram conscientiam
deprehendat quae omnes fructus renuntiationis
evacuans illud quod in evangelio dicitur est ad nos
quoque faciat nocte dicta domini stulte hac nocte
animam tuam repetent ab te quae autem parasti cuius
erunt. Nihil quoque de crastino cogitantes numquam
nos de cenobii disciplina patiamur avelli
¶ Quod sine dubio nequaquam poterimus implere
sed nec sub institutione quidem regula per-
manere nec spes patiente virtute quae non aliunde
quam de humilitatis fonte procedit in nobis fuerit
firma soliditate fundata. Illa namque nulli
commotiones novit inferre haec nullas illatas sibi
magnanimiter tolleraret. Explicit de phylargyria
Capitula libri VIII. Incipiunt capitula de ira. libri
¶ Quod quartum certamen adversus iram
et quanta mala generet haec perturbatio
De his qui iram non dicunt esse noxi-
am si delinquentibus irascamur quia et ipse
deus irasci dicatur. De his quae in deo hu-
mane naturae consuetudine nominantur
et qualiter de affectibus membrisque humanis quae incor-
ruptibili et incorporeo deo ascribi legimus senti-
endum est. Cum qua placiditate monachum esse
conveniat. De iusta iracundiae commotione
vel in quo tantum nobis ira sit necessaria.
Quibus verbis de exemplis ira salubris
asseratur. De ira adversus nos met-
ipsos suscipienda. De quo sole dicatur
ut non occidat super iracundiam vestram.
De his quorum iracundiae nec occasus quidem solis
terminum ponit ... ut ... sit
... finem ... ... ne motu
tamen quidem iram liceat retentari. De conti-
nentia ... quod ... nostra ... ...
... de cogitatione convellat. De ... actione
... qui ... moribus ... ...
... in ... alterius
arbitrio ... debeat ... consistere
... studio ... debeamus ... et ...
perfectus ... compatiens ... qui
... patientes ...
... ira ... ...
... ...

Ira

Capitulum quartum de ira.

remedia quibus iram de cordibus nostris
eradicare possimus. ~~Expliciunt capitula~~

4 [I]racundie quoque est certamine ac mortifero de
vitiis animae nostrae funditus evellen-
dum. Hac enim in nostris cordibus insiden-
te et oculum cordis noxiis tenebris obcaecante
nec iudicium rectae discretionis acquirere nec honestae
contemplationis intuitum nec maturitatem consilii
possidere nec vitae participes nec iustitiae capaces.
Sed nec spiritualis quidem ac veri luminis ca-
paces poterimus existere quia turbatus est inquit
prae ira oculus meus. Nec sapientiae participes efficiemur
etsi sapientes omnium hominum opinione iudicemur
quia ira in sinu insipientium requiescit. Sed nec
vitam immortalem consequi poterimus quamvis pru-
dentes videamur definitione hominum iudicari quia ira
perdit et prudentes. Nec iustitiae moderamina perspicaci discre-
tione cordis valebimus obtinere licet perfecti sancti quoque
multorum opinionibus aestimemur quia ira
viri iustitiam dei non operatur. Gravitatem quoque honestatis
quae et viris sepe hiis solet familiariter concedi non possidere
poterimus licet nobiles et honesti natalium prosapia pu-
temur quia vir iracundus inhonestus est. Consilii et
maturitatem nullatenus valebimus obtinere quamvis graves
et scientia summa praediti videamur quia iracundus agit sine
consilio. Et nec a perturbationibus noxiis liberi esse pote-
rimus carere peccatis tamen si nequaquam aliis inquietudines
aliorum inferamus quia vir iracundus parit rixas
vir autem animosus effodit peccata.

Ratio bona

[N]on nullos autem audivimus huius animi perniciosissimum mor-
bum ita excusare temptantes ut eum detesta-
biliore inscripturae sententia extenuare conentur
dicentes non esse noxium si delinquentibus fratri-
bus irascamur. Siquidem ipse deus contra eos qui vel
scientes noluerint vel scientes contempserint furere atque
irasci dicatur ut ibi: Et iratus est furore dominus in
populo suo, vel cum orat propheta dicens: Domine ne in fu-
rore tuo arguas me neque in ira tua corripias me. Non intelligentes quod
dum hominibus occasionem pestiferi vitii nolunt
concedere immensitati divinae ac fonti totius puri-
tatis iniuriam carnis admisceant.

[S]i enim haec cum de deo dicuntur carnaliter et pinguiter secundum litteram
et significationem percipienda sunt, ergo et dormit
cum dicitur: Exsurge quare obdormis domine, et de eo dicitur: Ecce non
dormitabit neque dormiet qui custodit Israel. Et stat ac sedet cum dicit: Celum mihi
sedes, terra autem scabellum pedum meorum, cum metiatur caelum
palmo et terram suo pugillo concludit. Et crapulatur
vino cum dicitur: Et excitatus est tanquam dormiens dominus
sicut potens crapulatus a vino, qui solus habet immortalitatem
et lucem habitat inaccessibilem. Ut praeteream
ignorantiam et oblivionem quae de ipso legimus
in scripturis sepius, sunt insuper eius lineamenta membrorum

que et tamquam deiformi figurali compositione describuntur,
capilli scilicet, caput, nares, oculi ac facies,
manus et brachium, digiti, uterus, pedes. Quae
omnia secundum litteram si voluimus admitte-
re, dominum liniamentis membrorum et corpora figura com-
positum quod dictu nefas est, quod et ab
hac nobis necesse est aestimari. ~~Ita~~

[I]taque ut haec secundum litteram non absque nefando
sacrilegio possunt intelligi super eo qui
invisibilis, ineffabilis, incomprehensibilis,
inaestimabilis, simplex et incompositus
scripturarum auctoritate definitur, ita nec furoris
quidem et irae perturbatio illi incommutabili
naturae sine ingenti blasphemia potest co-
aptari. Nam hiis eiusmodi significantur membrorum
vocabula nequaquam intimari ut puta significatione
oris collocutionem eius qui in archanas ac
sensus solet elementa infundi vel quod
in patribus nostris atque prophetis idest locutus
sit agnoscimus. Oculus in immensitate perspicaciae
qua universa perlustrat, perspicit et haec cuncta
quae a nobis geruntur gerenda vel sunt vel
cogitantur latere non possunt. Manuum nuncu-
patione providentia et operatio, qua omnium ipse
sit creator et conditor, signamus. Brachii nomine
quoque virtus et gubernationis eius insignia
quibus cuncta sustentat moderatur et regit. Et ut de
ceteris taceam, canities capitis quid aliud
quam longaevitatem deitatis et antiquitatem signat, qua sine
ullo principio est et ante omnia tempora cunctis prior
est universis. Ita ergo et de ira vel furore domi-
ni cum legimus ANΘPΩΠOΠAΘΩC (antropopatos),
idest secundum humanitatem humanae perturbationis,
sed digna deo, qui omni perturbatione alienus
est, sentire debemus: ut scilicet per hoc eum iudicem et ul-
torem omnium quaecumque geruntur in hoc mundo possimus
advertere, et terribilium eorum tribulationum actuum nos-
trorum hiis verborum significationibus formidan-
tes contra illius voluntatem quidquam timeamus
admittere. Illos et enim timere consuevit humana
natura, quos indignari novit et ultionem de-
in eos ullis aequissimis iudicibus solet ab
hiis qui aliquo reatu sive conscientiae remordentur
pro ultione teneri, non quod sit malus eorum
qui iuste iudicaturi sunt iam perturbatione concussus
tus, sed quod ita metuentibus ille sentiatur
affectus, qui prosecutione legum dominatur
vel iustitiae et aequilibratione procedit, quantum
quietus atque sit mansuetudine ac lenitatem
proposita abluas qui prius multo poena plectendi
sunt, furor iudicis et ira severissima iudicatur
cunctis est ut ... si voluimus omnia quae de deo

humana significatione nec figuraliter misteriorum diuina
sunt conplanare. Sed ad puritatem necessitatem
hunc continet furorem mentis perturbant dixisse
sufficiat. Ut in nos commotione morbi mortifere
perniciem pignorantiam trahat bonum spiritus et
immortalitatis uite salutis que remedia conferunt
(I)taque medicus adpetitionum
tendentes et agonem spiritualem legitime cupientes
decertare ab omni re furoris que uitio alienus
consistat et audiat quod sibi uas electionis pre-
cipiat omnis ira et indignatio et clamor et
blasphemia tollatur a uobis cum omni malitia
Cum dicit omnis ira tollatur a uobis nullam penitus
uelud necessariam et utilem nobis excepit de-
linquentem que fratrem si necesse est ita curare festi-
net ut dum medelam languori forsitan feb-
ricula laboranti procurat inferre non semet ipsum
alterius leviori morbo cecitatis inuoluat. Oportet
namque eum qui alterius mederi uulneri cupit omni
languoris morbo alienum sanum que absistere ne di-
catur ei medice cura te ipsum et ne uidens
festucam de oculo fratris sui trabem in oculo
suo non uideat uel quomodo uidebit eicere festucam
de oculo fratris sui qui trabem furoris gestat
in oculo suo (quod deus omnia uidet)
(Q)ualibus causa iracundie motus effervescens
excecat oculos cordis et aciem mentis contra-
lem ualitudinis morbi ingerens trabem sole-
m iustitie non intueri sinit. Nihil interest utrum
aurea lamina plumbea uel cuiuslibet metal-
li oculorum obtutibus imponatur differentiam ceci-
tatis non facit pretiositas metallorum. Habemus sane
ire usum satis commode nobis insertum ad-
ditum ad quod solum eam recipere utile nobis
est ac salubre cum contra lascivientes cordis
nostri motus indignantes infremimus et ea que
agere confundimur coram hominibus uel proloqui
in latebras ascendisse nostri pectoris indignamur
angelorum scilicet dei ipsius presentia ubique et omnia pene-
trantis oculum que eius tota formidine timescentes
quem nequaquam possit conscientie nostre latere secreta. Ve-
rum tamen hac ipsa ira nobis cum nobis aduersus fa-
tiem inceperit commouemur et ideo letales instiga-
nes eius contendimus nec in abditis pectoris
nostri noxias eam latebras habere permittimus
(I)rasci nos ita etiam et apostolus docet
qui nimirum hanc a semet abdicat sensibus ut
ne iniuriis quidem spiritus et quidem ad eos tradere
maluit reddere talionem. Irascimini et noli-
te peccare. Ille enim tunc aliquid deterius uerbis
uehementia contempsisset cum que a uiris fortibus
principibus hostium causas suscepisset aciem
primum effugit iniuriam et ita uoluptuosa ...
passionem iracundie restinguens liberauit eam deo

et cupiditas sue desideria non conplent cum dicens
Propitius michi sit dominus ne faciam hoc. Nam pugnatorem
suorum qui perfecti sunt et armatorum precibus bellum
uel tunc semei iniuriam deo audiente eo lapides
et maledicta coram omnibus ingereret uellet que
Abisay filius Sarwie princeps militum quem
regalis ultionem temerationem capitis eius con-
plere/ Beatus Dauid aduersus talem suggestionem
indignatione pia commotus humilitatis mansuetudinis et pa-
tientie rigorem inconcussa lenitate seruauit. Quid
enim michi et uobis filii Sarwie dimittite eum
ut maledicat. Dominus enim precepit ei maledicere
Dauid. Et quis est qui audeat dicere quare sic fecit
Ecce filius meus qui egressus est de utero meo querit animam
meam quanto magis nunc filius gemini dimittite eum
ut maledicat iuxta preceptum domini si forte respi-
ciat dominus afflictionem meam et reddat michi
bonum pro maledictione hac hodierna
(I)ubemur itaque irasci salubriter sed nobis metipsis
ac suggestionibus aspirantibus prauis et non
peccare ad effectum scilicet eas noxium perducentes. De-
inde hunc eundem sensum eundem conplanat
versiculus sequens. Que dicitis in cordibus uestris
et in cubilibus uestris compungimini. Id est quecumque
in cordibus uestris ingruentibus repentinis
ac subitis instigationibus cogitatis con-
silii moderatione omnem strepitum ac perturba-
tionem furoris amouentes uelud in cubili positi con-
punctione saluberrima emendate atque corrigi-
te/ Denique beatus apostolus usus huius versiculi testimonio
cum dixisset Irascimini et nolite peccare. Sol
non occidat super iracundiam vestram. Neque detis
locum diabolo. Si noxium est super iracundiam nostram
occidere solem iustitie et irati confestim diabolo locum
damus in corde nostro. Quomodo superius precepit ut
irascamur dicens Irascimini et nolite peccare. Nonne eui-
denter hoc dicit irascimini uitiis et furori uestro ne
cohibentibus nobis sol iustitie Christus incipiat propter
iracundiam nostram mentibus obscuratis occide-
re discedente eo locum diabolo in cordibus nos-
tris prebeamus
(D)e quo sole per prophetam deus euidenter commemorat
dicens Et timentibus autem nomen meum orietur sol
iustitie et sanitas in pennis eius. Qui autem iustum
peccantibus et prauis pseudoprophetis atque hiis qui irascuntur
occidere dicitur iuxta hoc dictum propheta occidit ei sol
in meridie. Vel certe secundum spiritualem intellectum
nous sive ratio que pro eo quod omnes cordis
cogitationes discretiones que perscrutatur sol mentis
nuncupatur ira uitio non extinguatur ne cadat occi-
dente perturbationum tenebre cum auctore suo diabolo
uniuersum nostri cordis occupent sensum et tenebris
ire possessi uelud in morte certa quid nos agere oporteat

ignoremus. Tali sensu quod apostoli locum instituti seniorum traditum nobis quia necesse fuisse quem admodum dicta senioris liceat longiore sermone protulimus qui cum ne admonitionum quidem periculi punctum illud evangelii modo observantes qui irascitur fratri suo reus est morti in diutius retento furore sed et occasum solis licitum sic irasci an furoris sarcinas et illi etiam ad commotionem permittit nostre perturbationis compleri quam sol iste ad occasum suum vergat occasus.

Quid ergo de his dicendum est quod quidem dici sine nostra confusione non possumus quorum implacabilitati ne hic quidem sol occidens terminum ponit sed producentes eam plurimos protelantes dies atque adversus eos in quos commoti fuerint rancorem animi reservantes negant quidem verbis irasci sed re ipsa et opere indignari gravissime comprobant. Nam neque eos congruo sermone compellant nec affabilitate eis solita conloquuntur et in eo se minime delinquere putant quod in vindictam sue commotionis non expetant quam tamen quia proferre palam et exercere aut non audent aut etiam non possunt in suum virus iracundie retorquentes concoquunt cum ipsorum detrimento ac silentes interius ipsi consumunt amaritudinem tristitie non virtute animi fortitudine expellentes sed digerentes processu dierum tantum propterea si id quod persuadet ira instigante compleverint minime.

Quasi vero non hic finis vindicte sit et habundare cuius furori vel tristitie sufficiat si id quod suadet ira instigante compleverit. Quod hi quasi fuerit nos minime qui motus suos non appetitu placiditatis sed inopia cohibent ultionis. Nihil enim inferre amplius his quibus irati sunt praeter nisi ut non eis affabilitate solita loquantur aut in effectu operis solum iracundia moderanda et non potius a latebris nostri pectoris eruenda nec tenebris illius obscurati nec consiliis salubribus nec scientie lumen admittere sed ne templum possimus spiritus sancti inhabitante in nobis spiritu iracundie esse. Clausus enim in corde furor astantes quidem homines non offendit sed sic quoque spiritus sancti splendidissimum iubar ac si prolatus excludit.

Aut quemadmodum vel admonitionem velit eum dominus retemptari qui ne sacrificia spiritualia orationum nostrarum permittit offerri si vel alium contra nos senserimus aliquid rancoris habere dicens: Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quod frater tuus habet aliquid adversum te relinque ibi munus tuum ad altare et vade prius reconciliari fratri tuo et sic veniens offeres munus tuum. Quo ergo non dicam multis in diebus sed vel unius occasum solis commotionem permittimur contra fratrem retinere tristitiam qui ne illo quidem aliquid habente adversum nos orationes deo fas est offerre cum nobis precipitur ab apostolo sine intermissione orare et in omni loco levantes puras manus sine ira et disceptatione. Superest ergo ut aut numquam oremus huiusmodi venenum retinentes cordibus nostris et apostolico precepto sive evangelico quod indesinenter et ubique iubemur orare simus obnoxii aut si nosmet ipsos circumvenientes precari audemus contra ipsius interdictum sciamus nos non orationem deo sed rebellionem spiritu contumacie nos eidem offerre.

Et quia plerumque seu lesos fratres et contristatos vel etiam non meritos nostros dicens eos offensos despicimus animarum medicus et conditor omnium occasiones iracundie nobis radicitus nostris evellere non solum si lesi fuerimus nobis nos remittere et reconciliari fratribus nostris mandat sed etiam si illos adversum nos seu iuste sive iniuste habere aliquid noverimus similiter precipit ut munus nostrum relinquentes id est compescentes orationes nostras ad eorum primum satisfactionem intendere festinemus et ita fratris curatione premissa oblationem nostram immaculatam deferre. Non enim ita nostro obsequio communis dominus delectatur ut quod in uno acquirit perdat in altero dominante tristitia. Pari namque dispendio cuius patitur detrimentum qui cunctorum famulorum suorum salutem desiderat et expectat. Et ideo si aliquis frater adversum nos fratres non remiserit ita inefficax erit oratio nostra ac si nos adversum eos tumidi spiritus indignationis amaritudinem reservemus.

Sed quid diutius precepta evangelica atque apostolica rememoramus cum etiam vetus lex que aliquid habere remissionis videtur hec eadem precaveat dicens: Non oderis fratrem tuum in corde tuo. Et iterum: Non eris memor iniurie civium tuorum. Et rursum: Itinera eorum qui memoriam retinent malefactorum in mortem. Vides quia ibi nequitia non in opere tantum sed etiam in occultis cogitationibus resecari cum decernit et in hac non solum retributionis sed etiam ipsa memoria radicitus iubetur evelli.

Nonnumquam superbia vel impatientia superati cum incorrectos mores nostros atque inconditos nolumus

7 E[illegible] 10

7 uo

7 E[illegible] 4

7 oblacio

7 E[illegible] 4 c[illegible]

emendare solitudinem nos desiderare convenit
tamquam ubi nullus nos irritantibus illico
virtutem patientie reperiamus sanitates negligentia
nostram causas commotionis non nostra vitio
impatientia sed fratrum vitio generari dumque talios
errores nostri ingerimus causis ac dispatie ac
perfectionis calcem valebimus pervenire

Una ergo emendationis ac tranquillitatis nostre
non est in alterius arbitrio collocanda quod nequaquam
nostre subiacet potestati sed in nostra potius con
ditione consistit. Itaque non irascamur non
debet ex alterius perfectione sed ex nostra virtute
descendere que non aliena patientia sed propria
longanimitate conquiritur

Porro heremi perfectos omnique vitio purgatos
oportet expetere et excoctis ad purum vitiis in
medio non pusillanimitatis perfugio sed divine
contemplationis obtentu et desiderio intuitu
sublimiore intrare qui non nisi in solitudine
a perfectis solummodo potest apprehendi. Quecumque
enim vitia inemendata in heremum detulerimus operta
in nobis non abolita sentiuntur. Solitudo namque
sicut novit emendatis moribus contemplationem
purissimam reserare et intuitum spiritalium sacramen
torum scientiam revelare, ita eorum
qui minus emendati sunt vitia non solum servare
verum etiam exaggerare consuevit. Tamdiu sibi
patiens et humilis donec nullius hominum consortio
conpertis admiscetur pristinam mox recasurus cum
interpellaverit cuiuslibet commotionis occasio. Emi
cant quippe ex eo confestim vitia que latebant
et velud equi infrenes statim crebro repagul
o longiore otio saginati ad perniciem aurige
sui ferocius prorumpunt. Magis enim exercitatio
nis sui usu cessante efferantur in nobis vitia
nisi fuerint ante purgata. Ipsamque umbram pati
entie quam possidere imaginabamur permixtione fratrum
saltem per eorum reverentiam innotam publicamque de
bemus desidia securitatis amittimus

Nam sicut venena serpentum vel
vel ferarum cum in solitudine suis quidem cubilibus
immorantur non tamen innoxia permanent ut tamen exo
pinnari possunt innoxia quia nulli nocuerunt
hec enim non effectus bonitatis sed necessitas soli
tudinis confert que cum ledendi facta fuerint
copiam in semet ipsis reconditum virusque ani ferri
tatem produnt exerunt atque demonstrant. Ideoque per
fectionem querentibus non sufficit contra hominem non
irasci. Meminimus in solitudine commorantibus
nobis contra calamum tamen aut crassitudo eius
aut velocitas displiceret contra scalpellum cum
incidenda chartas hebetatum scamnium ingrederet

continuo silere si forte nos exasperantibus nobis ad lenitatem
tardius sentimus ignem, eumque ita indignationis
incepisse motum ut non alias perturbationes mentis
quam vel contra insensibiles materias vel certe ad ipsius
diaboli maledictione prolata digerere atque evaporare
possemus. Quamobrem ad perfectionis divinitatem hoc
non satis proderit abesse homines in quos ira mo
veatur cum si patientia prius non fuerit acquisita et
ergo mutis speciebus exercere similiter valeret possit
affectus qui residens in corde nostro ut neque nos
possidere tranquillitatis statum ut residuis nostris
carere permittat nisi forte inde pecus commotionis
nostre lucrum aliquod vel remedium comparari quod
maledictionibus vel mutabilitate nimie nec tamen
minitetur respondeat et intemperantia nostri cordis
admonere nequaquam proveniet exardescere furoris pana
Una hoc est illum summam divinam
penitus incipimus adimpleti de quo dicitur ut iracundie cordis
quam ipsi demum indicavimus non solum cum rationabilibus
hec amputanda est sed etiam de iustis ante
videntibus compescenda. Non cum valde proderit
iracundie cohibitus furor in nobis ut in effectum pla
cens de illum archanis pectoris nostri demum que
secreta cordium non latent et esse prospexerit et fateri
tes cum interiore corde gerendo perspicit angelicum
sermo quem fructus qui semel dubio exuisse se
lucibus nequaquam ulterius pullulabunt atque ita nos
potest nisi nomini patientia et fratre dulcedine sufficeret
non despexisse operationis et animum sed decapita
tum fuit cunctis penetralibus et ideo ne homini
dum prestetur id adhuc furtis doctis sine quibus
homicidii etiam nullo modo valebit admitti cum
irascitur cum fratri suo reus erit iudicio et odit
fratrem suum homicida est in eo quod cum corde
cupiat interire cum etiam ipsa manum vel gladio
apud homines minime fudisse cognoscitur affectu
se homicida pronuntiatur adeo qui non solum
proprium effectum sed etiam propositum ac voti desiderio
unicuique aut premium reddit aut penam et illud
quod ipse loquitur propheta ego ad opera eorum venio
ut congregem cum omnibus gentibus et linguis
et inter se invicem cogitationibus aut etiam
defendentibus inde qua iudicabit de ipsorum hominum

Sciendum tamen nos quod quibusdam codicibus odiantibus T eam
invenitur qui irascitur fratri suo reus est iudicio. Su
perfluum esse sine causa et additum esse ab his qui
amputandam iram pro iustis causis minime puta
verunt cum utique nullus quamlibet absque ratione commo
tus sine causa se dicat irasci. Unde apparet
ab eis additum qui propositum non intellexerunt
scripture volentis fomitem iracundie omnimodis amputare

nullamque indignationis occasionem penitus
reservare ne dum iubemur irasci cum causa et
sine causa irascendi nobis instimulatur occasio-
nis. Cum patientie non in irascendo iuste sed
in penitus non irascendo consistit. Licet ad
quosdam legis ipsius quod dicitur sine causa ita in
terpretari sciamus quod scilicet sine causa irascatur
his cui ultionem dari non liceat. Melius
tamen est ita tenere ut et nova exemplaria vel
antiqua omnia inveniuntur esse conscrip-
ta. Circa finem athletam christi legitime decer-
tantem iracundie motus radicitus oportet evel-
lere. Cuius morbi hec erit medicina perfecta ut
primum credamus nobis nec iniustis nec iustis
ex causis licere nobis irasci. Proinde nos discre-
tionis lumen veritatisque consilii firmitatem ipsam quoque
instrumentatem honestatem et iustitie mode-
ramen penitus amissuros si principale cordis nostri
eius fuerit tenebris obscuratum. Deinde puri-
tatem mentis nostre mox perturbandam templumque
quoque sancti spiritus effici non posse iracundie
in nobis spiritu commorante. Postremo ut cogi-
tantes nequaquam licere nobis orare vel iratos
fundere preces. Addamus et omnibus incerti-
statum condicionis humane pre oculis habentes
cotidie nos credamus corpore migraturos
nichil quod nobis continentia castitatis nichil
abrenuntiatione omnium facultatum vel divi-
ciarum contemptum vel ieiuniorum vigiliarum labo-
ribus conferendum quibus pro ira atque odi-
um solam ex ordine ab universitatis iudice supplicia
promittuntur eterna. Si peccatis et delictis non
consentiamus adinvicem dei etiam impossibilia
donavit. Explicit liber octavus. Incipiunt
capitula de spiritu tristitie.

Quod cum tristitia sit adversum spiritum
tristitie certamen que per ipsam cuncti infestantur
dispendia. Quam cavende morbus tristitie sit.
Cui comparatur anima que tristitie
morsibus devoratur. Unde vel quibus
modis tristitia generatur. Quod non aliorum
sed nostro vitio commotiones accidunt nobis.
Quod nullus repentino lapsu corruat
sed paulatim prolongata incuria decidens
pereat. Quod non sit fratrum deserenda consortia
ut perfectio comparetur sed patientia virtus excolenda.
Quia si mores nostros emendaverimus pacem
habere poterimus cum omnibus quamvis.
De alio genere tristitie quod desperationem salutis importat.
In quo tantum sit nobis utilis tristitia. Quod discernendum

discernatur que sit secundum deum utilis tristitia
et que diabolica atque mortifera. Quod absque
illa que ex salutari omnis tristitia tamquam
noxia repellenda sit. Remedia quibus extir-
pari cordibus nostris tristitiam possimus.
Expliciunt capitula.

Quinto nobis certamine edacis tristitie
stimuli retundendi sunt que si passim
per singulos incursus et incertos ac varios casus
obtinendi animi nostri habuerit facultatem ab omni
nos per momenta singula separat divine contem-
plationis intuitu ipsamque mentem ab universo puri-
tatis statu deiectam funditus labefactat ac de-
primit non orationes eam cum solita cordis
alacritate permittit non sacris lectionum sinit re-
mediis incubare tranquillum quoque ac mitem fratribus
esse non patitur et ad cuncta operum vel
religionis officia impatientem atque asperam
reddit omnique perdito salubri consilio et cordis
constantia perturbata velut amentem facit et eb-
rium sensum frangit ac obruit desperatione penali.

Nam sicut non minore diligentia si spiritalis ago-
nis certamina legitime cupimus desudare hic
nobis curandus est morbus sicut enim tinea vestimento
et vermis ligno ita tristitia viri nocet cordi satis evi-
denter atque proprie noxam huius ac perniciosissimi
spiritus divinus expressit in V. Vestimentum namque
esu tinearum adesum nec pretii ullius nec honesti usus
potest ulterius habere commercium itemque lignum vermibus
exaratum non iam ad ornatum vel mediocris edi-
ficii sed ad combustionem ignis merebitur deputari.
Ita ergo et anima que edacissimis tristitie morsibus
devoratur inutilis erit vel ad illud vestimentum
pontificale quod unguentum spiritus sancti de celo
descendens prius in barbam Aaron deinde in
oram eius solet suscipere secundum illud David vaticinium quo
habetur sicut unguentum in capite quod descendit
in barbam Aaron quod descendit in oram vestimenti
eius sed nec ad structuram templi illius spiritalis atque
ornatum poterit pertinere cuius sapiens architectus
Paulus posuit fundamenta dicens vos estis templum
dei et spiritus dei habitat in vobis cuius qualia sint
ligna sponsa describit in Canticis canticorum. Trabes domorum
nostrarum cypressus tigna domorum nostrarum cedri.
Et ideo huiusmodi ad templum dei ligna quam
eliguntur que sunt et boni odoris et imputribilia que nec
corruptioni vetustatis nec esui vermium valeant subiacere.
Nonnumquam enim precedente irarum vitio subsequi
seu crescit vel ex concupiscentia compendii
quandam spe mentis concepta quam medit accidisse
iudicium non secutis consequitur

labem quibus corruere pro motu(?) inmoti subtilis instinctu tanto repente merore deprimimur ut ne caros quidem ac necessarios nostros adventantes solita suscipere affabilitate possimus et quicquid ab eis competenti confabulacione platum in portunum nobis ac supervacuum iudicetur nullaque eis amabilis grata responsio cordis nostri recessus felle amaritudinis occupante. v. Unde manifestissime comprobatur non semper nobis aliorum vitio commotionum stimulos excitari sed potius nostro qui reconditas in nobis ipsis habemus offensionum causas ac seminaria viciorum. Cum mentem temptationum ymbre adierint in germina confestim fructusque prorumpunt. vi

Nunquam enim quis alterius vitio lacessitus peccare compellitur si repositam materiam delictorum in suo corde non habeat. Nec tunc subito quis prius deceptus esse credendus est cum conspecta mulieris forma in baratrum concupiscencie turpis inciderit sed potius occultos ac latentes medullitus morbos occasione visus in superficiem tunc fuisse productos. vii

Ideoque creator omnium deus opificii sui curationem pre omnibus noverat et quia non in aliis sed in nobis met ipsis offensionum radices cause consistunt non deserenda precepit fratrum consortia nec vitari eos quos lesos a nobis vel a quibus nos arbitramur offensos sed deliniri intellegens perfectionem cordis non tam separatione hominum quam paciencie virtute conquiri. Que sicut possessa firmiter potest nos etiam cum hiis qui oderunt pacem pacificos custodire ita si parta non fuerit ab hiis quoque qui perfecti ac meliores nobis sunt facit iugiter dissidere. Occasiones enim commocionum ob quas eos quibus iungimur deserere festinamus in quisitione humana deesse non poterunt et ideo istarum causas ob quas potius separamur non evadimus sed mutamus. viii Procurandum itaque nobis est ut nostra potius emendare vicia et mores corrigere festinemus que procul dubio si fuerint emendata non dicam cum hominibus sed etiam cum feris ac beluis facillime nobis conveniet iuxta id quod in libro beati Iob dicitur Bestie enim terre pacifice erunt tibi. Et que venientia non verebimur offendicula nec ulla poterunt scandala nobis defferri si in nobis met ipsis inviscerate eorum radices recepte interteque non fuerint. Pax enim multa diligentibus nomen tuum et non est illis scandalum. viiii

Est et aliud detestabile tristicie genus quod non correctionem vite nec emendationem viciorum sed perniciosam desperationem anime ingerit delinquentis que nec Cayn fecit post fratricidium penitere nec Iudam post prodicionem ad satisfactionis remedia festinare sed ad suspendium laquei sua desperacione pertraxit. x

Itaque unius rei tantum causa utilis nobis tristicia iudicanda est cum hec vel penitentia delictorum vel desiderio perfectionis accensi vel future beatitudinis contemplatione concipitur. De qua et beatus apostolus Que secundum deum inquit est tristicia penitentiam ad salutem stabilem operatur seculi autem tristicia mortem operatur. xi Sed illa tristicia que penitentiam ad salutem stabilem operatur obediens affabilis humilis mansueta suavis ac paciens ut pote de dei caritate descendens et ad omnem dolorem corporis ac spiritus contritionem infatigabilis semet ipsam desiderio perfectionis extendens et quodammodo leta ac spe profectus sui vegetata affabilitatis ac longanimitatis retinet suavitatem habens in semet ipsa omnes fructus spiritus sancti quos enumerat idem apostolus. Fructus autem spiritus est caritas gaudium pax longanimitas bonitas benignitas fides mansuetudo continentia. Hec vero superbia impaciens dura plena rancore et merore infructuoso ac desperatione penali eum quem complexa fuerit ab industria et salutari dolore frangens ac revocans ut pote irracionabilis et intercipiens non solum oracionum efficaciam verum etiam universos quos prediximus fructus spirituales evacuans quos novit illa conferre. xii Quamobrem absque illa que vel pro salutari penitencia vel pro studio perfectionis seu pro desiderio suscipitur futurorum omnis tristicia tamquam seculi et que mortem inferat equaliter repellenda est ac sicut fornicationis spiritus seu filargirie vel ire de nostris cordibus penitus extrudenda. xiii Hanc autem quomodo perniciosam passionem ita de nobis expellere poterimus ut mentem nostram spirituali meditatione iugiter occupatam futura spe et contemplatione repromisse beatitudinis erigamus. Sic enim universas tristicias que sive precedente ira descendunt sive amissione lucri vel detrimenti illati nobis adveniunt seu de iniuria generantur irrogata sive que de irracionabili mentis confusione procedunt seu que letalem nobis desperationem ingerunt valebimus superare cum eternarum rerum ac futurarum intuitu semper leti atque inmobiles perdurantes nec casibus deiecti presentibus nec prosperis fuerimus elati utraque velud caduca et mox transitura contemplantes. ~~Explicit liber nonus de spiritu tristicie~~

Incipiunt capitula x. Nobis proximum certamen sit adversus spiritum accidie et quid eius. Descriptio accidie vel quemadmodum surrepat in corde et que inferat viti dispendia. ii. De his quibus monachus superat accidia. iii. Quod accidia cogeret mentem

Capitula accidie

ab omni contemplatione detineat. iiii. Quod diversis modis acci-
dia sit impugnanda. v. Item qui accidia tepuit [?]
vincit qualiter collabantur. vi. Apostoli testimonia
contra spiritum accidie. vii. Quod necesse sit inquie-
tum esse eum qui operi manuum suarum non vult
esse contentus. viii. Quod non solus apostolus
sed etiam qui cum illo erant manibus suis operati
sunt. ix. Quod ideo manibus suis apostolus
operatus sit ut nobis operandi preberet exemplum.
x. Quod non solum exemplo sed etiam verbis
predicans monuit operari. xi. De eo quod dicit
si quis non vult operari non manducet. xii.
De eo quod dicit Audivimus enim inter vos quosdam
ambulare inquiete. xiii. Quod multa mala
amputet operatio manuum. xiiii. De quantitate ocio-
sis et negligentibus imponenda. xv. Quod
non odii causa sed dilectionis eos a quibus
delinquunt corripere debeamus. xvi. Diversa tes-
timonia quibus apostolus precepit operari debere
vel ipse operatus fuisse monstratur. xvii. Quod
tantum operatus sit apostolus quantum non sibi
soli sed etiam hiis qui cum eo erant possent
sufficere. xviii. Quemadmodum intelligi de-
beat beatius est magis dare quam accipere. xix.
Diversa testimonia de Salomone contra accidiam.
xx. Quod peregrini fratres ita suis manibus
operantur ut non solum propriis necessitatibus
sufficiant sed etiam qui in carceribus sunt
subministrent. xxi. Quod ocii causa fiat in
partibus occidentis non esse cenobia monachorum.
xxii. De abbate Paulo qui singulis annis
omne opus manuum suarum igne subposito crema-
bat. xxiii. Verba abbatis Moysi que dixit
mihi de remedio accidie. Expliciunt capitula.

Incipit liber x de accidia.

tedium: accidia

Sextum nobis certamen est quod greci
k. H A · I A N (accidiam) notant quam nos tedium sive anxi-
etatem cordis possumus nuncupare. affinis hec
tristicie ac solitariis magis experta et in heremo
commorantibus infestior hostis ac frequens maxime
circa horam sextam monachum inquietans ut quedam
febris ingruens tempore prestituto ardentissimos
estus accessionum suarum solitis ac statutis horis
anime inferens egrotanti. Denique nonnulli senum
hunc esse pronunciant meridianum demonem qui in psalmo
nonagesimo nuncupatur. Cum tamen miseram obsederit
mentem horrorem loci celle fastidium fratrum quoque
qui cum eo eminus commorantur tamquam negligentium ac
minus spiritualium aspernationem gignit atque contemptum. Ad omne
opus quod intra septa sui cubilis est facit desidem
et inertem non eum in cellula residere non operam sinit
impendere lectioni. nichil se proficere tanto tempore in eodem
commorantem crebrius ingemiscit, nichil habere se
fructuum aliquem spiritualem donec fuerit illi con-
sortio copulatus, queritur atque suspirat et
ab omni se dolet spirituali questu inanem in lo-
co tantum vacuum consistere utpote qui cum
posset etiam alios regere ac prodesse plurimis
nullum edificaverit nec quemquam institutione
sua doctrinaque lucratus sit. Absentia longe-
que posita magnificat monasteria locaque illa ut
alia magis ad profectum utilia et saluti con-
gruenciora describit, consortia quoque ibidem
fratrum suavia et plena spirituali conversatione
depingit. et contra universa que habentur in
manibus dicit aspera esse et non solum edificationem
nullam esse in fratribus qui morantur in
loco sed nec ipsum quidem victum corporis
absque ingenti labore conquiri. Postremo
non posse salvari in eo loco durantem nisi relicta
cella cum qua si adhuc fuerit remoratus
periturus erit nisi inde semet ipsum quanto-
tius asportaret. Deinde lassitudinem corporis
cibique esuriem quinta sextaque hora tantam
suscitat ut velut longo itinere gravissimoque la-
bore confectus sibimet lassus [illegible] videatur
aut quasi refectionem cibi biduano [illegible] ie-
iunio triduano ve distulerit. Tunc preterea
huc illuc anxius circumspectat et
suspirat quod nullus ad eum fratrum adveniat, frequens-
que egreditur et ingreditur cellulam ac solem
velud ad occasum tardius properantem crebrius
intuetur et ita quadam irracionabili mentis
confusione velud tetra suppletur caligine et a cunctis
spiritualibus redditur ociosus et vacuus ut nullo se aliter
tante oppugnationis remedium quam visitatio-
ne fratris cuiuspiam seu sompni solius solacio
posse estimet invenire. Deinde honestas
idem moribus ac necessarias suggerit sa-
lutationes fratribus exhibendas visitatio-
nesque infirmorum vel eminus vel cominus positorum,
quedam etiam pia ac religiosa dictat offi-
cia illos vel illas debere perquirere inquirere et
ad salutandas eas crebrius properari, illam
religiosam devotamque deo feminam omni presertim
parentum subsidio destitutam magnum
opus esse pietatis frequentare et si quid
ei necessarium quod a propriis parentibus negligitur
atque despicitur sanctius procurari, magisque opor-
tere in hiis operam pietatis impendi quam infructuose
ac sine ullo profectu in cella residere.

iii. Igitur itaque infelix anima talibus innexa ma-
chinis impedita demonum accidie spiritu velut valid…

dissimo fatigata aut ieiunio [illegible] dissipat conti-
dere aut detrusa claustris cellule sic conso-
lationem in impugnationis huius visitatione fratris
consuescat acquirere hic quo utitur ad pre-
sens remedio paulo post acrius infirmanda
frequentius enim adversarius ac durius adtemp-
tabit quem conserto prelio primo cominus se ter-
ga cognoverit salutemque sibi non de victoria nec
de conflictu sed de fuga sperare perpendet donec
paulatim pertractus cellae actus sue professio-
nis incipiat oblivisci / Cui non esse aliud de-
gnitatis quam intuitus et contemplatio divine [illegible]
excellentie super omnia puritatis que non alibi pot-
est nisi in silentio et iugi cellae perseverantia hac
meditatione conquiri. Ita miles suus fugi-
tivus ac desertor Christi miles effectus implicat
se negotiis secularibus ei cui se probavit mi-
nime placiturus. Huius egritudinis universitatem
da viri ipsius beatus David eleganter expressit dor-
mivit inquiens anima mea pre tedio i. pacedia
ipse sanctus non corpus dixit sed animam dormitasse
verum ad omnem contemplationem virtutum et intuitum spi-
ritualium sensuum dormitat anima que perturbationibus q[illegible]
fit sauciata telo. Itaque Christi athleta qui
agonem perfectionis cupit legittime decertare
huius quoque morbum de latebris animae sue festinet
extrudere et ita contra huius nequissimum accidie
spiritum utrobique contendat ut neque somni telo
elisus concidat neque de monasterii claustris egres-
sus quamvis sub pretextu colorato pie fugitivus
abscedat in quo utraque cum ceperit qualibet
tempore superare aut tamquam inertem et desidiosum
sibi permittit absque ullo profectu spiritus in cellu-
la commorari aut extrusum deinde instabilem
deinde reddit ac vagum et ad omne opus desi-
dem cellas fratrum iugiter facit ac monasteria circuire
nec quicquam aliud procurare quam ubi vel quo colore occasionem
refectionis future valeat procurare. Mens enim
otiosi nil aliud cogitare novit quam de escis
atque ventre donec inventa quadam sodalitate
cuiusdam viri vel femine equali tepore torpen-
tibus eorum actibus et necessitatibus involvat se et ita
paulatim reddatur noxiis occupationibus impli-
citus ut tamquam serpentinis spiris obstrictus
numquam deinceps ad perfectionem professionis antique
se valeat enodare. v. Quam autem morbum de
accidie spiritu nascitur beatus apostolus ut verus
ac spiritualis medicus considerans vel iam emersisse
spiritu sancto revelante prospiciens salubribus preceptis
suorum meditamentis prevenire festinavit Thessalonicensibus
et primo ut peritissimus quidam perfectus medicus infirmitate
suscepturos blanda lenique sibi curatione fomenta
lenitatis adhibet incipiens eos ab ipsa prece collaudans
quousque letale vulnus leniore remedio deli-
nitum deposita tumoris asperitate facilius medic[illegible]

ma austeriora sustineat ita ait De caritate autem fraternitatis non
necesse habemus scribere vobis ipsi enim a deo doc-
ti estis ut diligatis invicem et enim facitis illud
in omnes fratres in universa Macedonia. Premisit laudis
fomenta lenia fecit eorum aures ad curam salutaris
verbi placidas et paratas [illegible] inferens rogamus
autem vos ut habundetis magis. Adhuc eos blan-
da verborum lenitate demulcet ne forte nondum
aptas ad perceptionem perfecte curationis inveni-
at. Quid est quod rogamus ut magis habundetis
magis. Supra in caritate de qua superius dixerat de
caritate autem fraternitatis non necesse habemus scribe-
re vobis. Et quid necesse est ut dicas eos ipso
gamus autem vos ut habundetis magis quam super-
fluere sibi quidem sibi aliud in dilige-
tum perfectum et infecto causam obiurgationis ipso-
rum exponit dicens ipsi enim vos a deo docti
estis ut diligatis invicem. Tertium quoque [illegible] ad-
dicens quod non solum a deo docti sint verum
etiam compleant opere que docentur. Et enim
facitis inquit illud non in uno vel duobus
sed in omnes fratres non in nostros tantum cives vel
notos sed in universa Macedonia. Hic igitur tandem
quid est quod tanto opere hec premuniverat inferens Ro-
gamus autem vos fratres ut habundetis magis
et vix aliquando erupit quod olim [illegible] Et operam detis
ut quieti sitis / Dixit primam causam. Deinde infert
secundam et vestra negotia agatis / Tertiam quoque
et operemini manibus vestris sicut precepimus vobis
Quartam ut honeste ambuletis ad eos qui foris
sunt. Quintam ut nullius aliquid desideretis.
Ecce illa cunctatio quam tanto fecit proleptice prole-
xus differebat quid maneret in pectore prius
agnoscitur. Et operam detis ut quieti sitis idest
in cellulis commorantes ne diversis rumo-
ribus commorantes qui solent otiosi ex voto vel
vel fabulis gaudere inquieti effecti aliis quoque
inquietudinem inferatis. Et ut vestra negotia aga-
tis non curiositate vita actus mundi volentes inqui-
rere ac diversorum conversationes explorantes operam
vestram non erga correctionem vestram seu virtutum
studia sed ad detractiones fratrum velitis impendere.
Et operemini manibus vestris sicut precepimus vobis
Ut illa faciatis que monuerat supra
ne agatis idest ne inquieti essetis vel aliena
curaretis negotia vel inhoneste ambularetis
ad eos qui foris sunt vel alterius aliquid de-
sideraretis intulit dicens. Et operemini mani-
bus vestris sicut precepimus vobis. Ut enim hec
[illegible] causam
esse evidenter expressit [illegible]
esse vel aliena curare negotia nisi qui opi ma-
nuum suarum non acquiescit insistere. Tertium quoque
lit morbum qui ex otio nascitur idest ut honeste

non ambulent dicens Et ut honeste ambuletis
ad eos qui foris sunt quosdam mores atque
conversationem depictam magis quam descriptam
signasti Nunquam potest ne apud eos quidem qui
seculi homines sunt honeste incedere qui ne-
quaquam claustri cellis et opere manuum suarum inhe-
rere contentus est Sed necesse est eum inhonestum
esse dum necessaria victus querit adulando
vel eum quoque operam dare Novitates quoque
rumorum sectari tantorum fabularum et otiose
congerere per quas sibimet ipsi aditum per-
at facultatem qua dum eorum domos valet
penetrare et nullus aliquid desiderit Aut
potest non alienis domibus et numinibus inhiare
qui non delectatur pro quieto et labore operis
sui cottidiani victus parare substantiam in
dictis tot tamque tam graves et turpes vita
vitam labe generari denique hos ipsos quos
in epistola prima molli foveat palpatione
verborum qualiter inspirandus velud qui non perfe-
cissent adventu die tempora auctoritatibus quam-
busdam et canstictis medicamentis curare
aggreditur nulla quia iam infirmior cui verborum
fomenta proficit Non illam lenem vocem
ac blandam ut ibi rogamus autem vos
fratres in nomine domini nostri ihesu christi ut subtra-
hatis vos ab omni fratre ambulante in-
ordinate Ibi rogat hic denunciat in illa bla-
diens affectus inhiat obstante severitas et
minantis Denunciamus vobis fratres quod prius
rogantes contempsistis audire saltem nunc
denunciantibus obedite Iram quoque de-
nunciationem non modo verbo sed cum obtestatione
nominis domini nostri ihesu christi terribilem inserit
ne forte simplicitatem velud humana voce pla-
tam rursum contempneretis nec magnopere du-
ceretis observandam Statimque ut peritissimus me-
dicus putridis membris quibus leni medi-
camento remedium ferre non potuit medicina spi-
ritus ferri incisione percutiat ut subtrahatis
vos inquiens ab omni fratre ambulante in-
ordinate et non secundum traditionem quam acceperunt
a nobis Itaque ab his qui vacare operi volunt
iubet subtrahi et velud membra otii corrupta
putredine desecari ne inertie morbus velud
letale contagium etiam sanas membrorum partes
tabo repente corrumpat dicturus quid de his
qui operari suis manibus nolunt et panem suum
cum silencio manducare a quibus etiam pre-
cipit subtrahendum qualiter eos eos apostolus
probris inurat attendite inprimis inordinatos
dicit ne secundum suam traditionem ambulat aliud verbis

continuatos eos ut pote qui nollent iuxta
institutionem eius incedere et inhonestos
esse designans id est non professionis non
institutionis non verbi non temporis non oppor-
tunitatem congruam honestamque servantes
omnibus enim inesse ipsis inordinatum quemque
necesse est subiacere Et non secundum traditionem
quam acceperunt a nobis et inhiat rebelles
eos quodam et contemptores id est quia traditio-
nem quam acceperunt ab eo tale contempnant
nec mutari velint id magnum non solum verbo
docuisse meminerimus sed etiam opere nove-
runt perfecisse Ipsi enim scitis quomodo oportet imitari
nos In magno cumulum reprehensionis ex-
aggerat cum hic eos asserit non observare
quod et in memoria eorum inhereret et admonitio-
nem non solum verbo instruente didicerunt
sed etiam exemplo qui provocante susceperunt
quia non inquieti fuimus inter vos vel
cum se velint inquietum inter eos non
fuisse pro operis exercitium comprobaret eos quam
operari nolunt habunde notat otiositatis
vitio inquietos semper exstitisse Neque gratis
panem manducavimus ab aliquo per singula
verba instanciamus a n r e r y h sane
dolor gentium predicator eum se non gratis pa-
nem ab aliquo manducasse qui noverit
dominum precepisse ut qui euangelium denunciant
de euangelio vivant Et rursum dignus est operari-
us cibo suo Cum itaque non gratis qui euangelium predi-
cabat tam sublime ac spirituale opus exercens
[illegible] se dicere missionis auctoritate presumeret
quid nos faciemus quibus non solum
nulla predicationis ubi commissa est sed nulla
quidem nisi anime nostre solius cura man-
datur qua fiducia otiosis manibus [illegible]
panem comedere audebimus quem vas elec-
tionis euangelica sollicitudine et predicatione
constrictus sine opere manuum comedere non
presumit Sed in labore inquit et fatigatione
nocte et die operantes neque enim [illegible]
asserit ad dominica sue passionis castigatio-
nis congregatur Non enim semper dico Non
comedimus gratis panem ab aliquo verum et
que inopis stetit protestat cum inderi [illegible]
otiosa et sumpta ac recondita pecunia vel
aliorum licet non istorum collatione se muneribus
sustentatum fuisse Sed in labore inquit et
fatigatione nocte et die operantes id est nostro
opere specialiter sustentari et hic inquit non [illegible]

voluntate spectabimus nec pro delectatione uel
quiete et desertum operis imitabar sed ut ne-
cessitas et inopia iniectus sine indigentia
fatigatione corporis facere compellebat Non
solum namque per totum diei spatium sed etiam
noctis quod quieti corporis uidetur indultum
hic operis manuum perse solitudine indefi-
ciente urgebat vij ij Et cum ipse solum
taliter inter eos conuersatum fuisse testa-
tur forte non magna nec equalis uidetur
hec forma si ipius tam tarditate eos sed et
omnes qui erant secum administrum eis [illegible] de-
putari id est siluanum et Tymotheum qui hec
eadem cum eo scribunt ad thessalonicenses simili
opere laborasse. Jn eo etiam quod dicit ne
quem uestrum grauaremus uel timendum eos innuit
magnam. Si enim ille qui eorum predicabat
seipsum illud nutriebat quod ne grauaret
precipiam gratis panem manducare non audet
quomodo illi non estimentur se grauare qui cotidie
cum otiosi vacantes quod presumunt vij non
quasi non habuerimus potestatem sed ut nos met
ipsos formam daremus nobis ad imitan-
dum nos. Pandit tamen tunc tam sibi labores
indixit ut exinde formam daremus nobis
ad imitandum nos ut si forte doctrina [illegible]
auribus nostris frequenter in gestam obliuioni
tradantis saltem conuersationis exempla
subocculos sed uobis tradita memoriter
retineretis. Haud leuis coram et [illegible] repre-
hensio cum dicit se nulla alia quam [illegible]
causa laborem [illegible] et fatigationem die noc-
tuque corporis coegisse et eos nichilominus erudiri
nolle [illegible] quos ipse necessitatem non habens
tam sibi fatigationes indixerit et quidem in
quantum habemus potestatem et patent nobis
facultates omni uestra atque substantie et uite
[illegible] domini nostri [illegible] promissi
non sumus tamen usus hac potestate ne quod
ante leue arbitrio fuit [illegible]
eorum Et ideo [illegible] predicans suis mani-
bus atque opere malui sustentari ut nobis quoque
uolentibus [illegible] perfectionis
operem [illegible] formam [illegible] labore preberet [illegible] Sed
ne forte tantus operans [illegible] eos nolens
[illegible] et propterea [illegible]
[illegible] Nam et cum essemus [illegible]
apud uos hoc denuntiabamus uobis quoniam si quis
non uult operari non manducet. Adhuc illorum
desidiam [illegible] cum ut magnam [illegible]
doctrine [illegible] et institutionis [illegible]
[illegible] operantium imitari contempnunt et [illegible]
[illegible] sua [illegible] D. Non ipse hic

illius exemplo [illegible] sed etiam [illegible]
predicasse ut si quis [illegible] non uult operari non manducet
[illegible] doctorum uel medicorum
utuntur aduersus consilio sed disputatione in
eos [illegible] et apo-
[illegible] tribunali in tem-
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] ad Cor. Adhuc [illegible]
[illegible] in delicto positos promoueret ut
[illegible] ipsos [illegible] festinaret
ita precipiens [illegible] ne [illegible] compellar [illegible]
in quodam [illegible] illa que dicta est in uobis
Et iterum Si enim nobis aliquid gloriari de potestate
quam dedit michi dominus in edificationem et non in des-
tructionem uestram non erubescam. Illa nichilominus potestate
premittat si quis non uult operari non manducet
non gladio carnali eos addicens sed auctoritate
sancti spiritus [illegible] eis interdicens [illegible] ut si
forte pena future mortis minime cogitantes
ad [illegible] amore [illegible]
tam necessitate [illegible] constructi et metu [illegible]
[illegible] salutaria precepta suscipere cogantur.
Post tamen itaque rigorem euangelice districtio-
nis [illegible]
audiuimus enim inter uos quosdam ambulare inquiete
nichil operantes sed curiose agentes. Nunc eos
qui dediti esse operi nolunt [illegible]
[illegible] contentus est [illegible]
[illegible] inordinatos esse appellat [illegible]
[illegible] ambulare [illegible] inquietos
etiam esse [illegible] panem manducare
[illegible] quosdam inter uos
ambulare inquiete Et subiungit [illegible]
[illegible] inquietudinis [illegible]
operantes. [illegible]
[illegible] sed curiose agentes
[illegible]
[illegible] festinat et illa [illegible]
qua usus fuerat paulo ante deposita pote-
[illegible] medici
[illegible] consilio salubri
[illegible] Quibus autem qui huius [illegible]
denuntiamus et obsecramus in domino Jhesu ut cum
silentio operantes panem suum manducent [illegible]
[illegible] que [illegible]
uno [illegible] precepto [illegible] ut pi-
issimus medicorum [illegible] ualitudines
malas eodem [illegible]
[illegible] origine morbi principali [illegible]
[illegible] ut [illegible] ac prudens [illegible]
medicus non solum infirmitatibus [illegible] medicari
[illegible] sed etiam causis quibus eorum [illegible]

corporis custodiri similiter congruentia praecepta
commendat dicens. Vos autem nolite deficere bene
facientes quibus id est qui magis nostras sectan-
tes quae nobis tradita operis imitatione com-
pletis ac nequaquam eorum desidiam imitamini secta-
tam nolite deficere bene facientes id est humanitatem
vestram erga eos qui autem infirmi necnon dis-
soluti inquietudini et curiositati operam dare operam
darent. Ita vos qui sani estis providete ne
humanitatem quam bonis ac malis impertire domini
praecepto iubemur si forte quidam istorum corrigi
noluerint non abscidatis aberrantes sed bene facere
et fovere eos tam consolationibus et corripientibus
sermone quam beneficiis solito et humanitatis ne desinatis
l. nefarium tamen ne hac lenitate provo- Tx iii
tati quidam praeceptis eius obedire contem-
pnant inclinantur affluitum severitate Quod si quis
non obedit verbo nostro per epistolam hunc notate
et nolite commisceri cum illo ut confundatur. Apo-
nens quae eos reverentia sui et utilitate quam
quid oporteat observari quaeque cautione appli-
cata mandata custodiant subiungit confestim prae-
in dulcissimum lenitatem ut filios suos qui
erga parentes paternae semper affectum debeant
retinere affectum debeant retinere similiter docet
et nolite quasi inimicum existimare sed corripite
ut fratrem. Severitati iudicantis pietatis intermis-
cet pietatem et severum applicato rigore praelatam
clementiam mansuetudine temperavit. Ita enim
iubet eum qui obedire suis praeceptis contemp-
serit et cum illo non commisceri et tamen hec sibi non
odii intuitu praecipit sed fraternae dilectionis et cor-
rectionis intuitu. Nolite inquit commisceri
cum illo ut confundatur ut qui non est meis
praeceptis mitibus emendatus saltem publica
omnium vestrum segregatione confusus admonita-
tem salutis incipiat aliquando revocari Tx viii
In epistola quoque ad Ephesios de hoc ipso opere ita praecipit dicens
Qui furabatur iam non furetur magis autem operetur
laborando operando manibus suis quod bonum
est ut habeat unde tribuat necessitatem patien-
tibus. In actibus etiam apostolorum hec eadem eum non
solum docuisse cum sed etiam opere perfecisse si-
militer invenimus. Nam cum venisset Corin-
thum alibi manere non patitur nisi apud Aquilam et
Priscillam eo quod eiusdem artis essent opifices
cuius ipse erat solitus exercere. Ita enim hoc post-
haec Paulus egressus ab Athenis venit Corinthum et in-
veniens quendam Iudaeum nomine Aquilam Pon-
ticum genere et Priscillam uxorem eius accessit ad
eos et quod eiusdem esset artis manebat
cum eis et operabatur. Erant autem scenofactoriae artis.

8 Unde praedicans Mileti et commorans Tx v
inde mittens Ephesum convocavit quoque ad se
presbyteros Ephesiorum ecclesiae et dans eis
praecepta quemadmodum regere eam in se
absente deberent ait: Argentum et aurum
nullius concupivi ipsi scitis quia ad ea quae
mihi opus erant et his qui mecum sunt
ministraverunt manus istae. Omnia ostendi vobis
quia sic laborantes oportet suscipere infirmos
ac meminisse verbi domini Iesu quia ipse dixit
beatius est magis dare quam accipere. Grande
nobis sue conversationis relinquit docu-
mentum cum se non solum id operasse testatur
quod necessitati sue tantummodo suppeditaret sed
etiam quod usibus eorum qui secum erant
posset sufficere his scilicet qui cottidie
necessariis usibus occupati nequaquam sibi
parare similiter victum suis manibus valebant.
Et sicut ad Thessalonicenses operatum se dicit
ut illis formam daret ad imitandum eum
et hic tale quid innuit dicens. Omnia ostendi
vobis quod sic laborantes oportet suscipere
infirmos scilicet vel mente vel corpore scilicet
ut non potius nostris labore sumptibus
operis sudore quesito et non de habundanter
cumulata seu reposita pecunia sed nec de aliena
quidem largitate ac sua eos reficere festinemus
et hoc ipsum dicit esse mandatum domini
ipse inquit dixit id est dominus Iesus beatius
est magis dare quam accipere Tx vi
q Est enim muneris beatior largitas
quam accipientis pecunia quae non de perversa
infidelitate vel diffidentium reservata vel
de recondito avaritie thesauro impenditur
sed quae de fructu operis et pio sudore
facitur. Et ideo beatius est magis dare quam
accipere quia illius qui accipit hic qui tribuit
habeat paupertate nimis labore non suo
non solum necessiti sue sufficientiam verum
quod tribuat indigenti pia sollicitudine
parare festinat. Duplici gratia decoratus quod
et perfectam nuditatem Christi vilipensis rerum suarum
abdicatione possideat et munificentiam divinis
laboris sui exhibeat affectum. Sic nec quidam
honoravit deum de suis iustis laboribus
et debitis ei de fructibus iustitiae suae
vero corpore et in terra repositus indignum
cum cibo panis apostoli praecepta sua gratia eius
scilicet in otio otiosus esse non sine reatu peccati
praesumentes Tx vii

ij omnium fratrum onerosum ... si amplius
aliquid docte institucionis attendere po-
terimus qui cum in cenobio morarentur nec neces-
sitas cohortaretur ut statutum operis pensum
conuertere ycouomo traderet cuius necessitas
coartaret ne inmaturum operis modum ali-
cui prescribens laborantes tenderet uel con-
funderet cum in cenobio quem predictum
indidisset nouissimum qui ardore fidei uellet
aliquid amplius operis consignare si clam
desistentes cum persuasionibus reuocare ad
[illegible] intencione inuine posset consiliis
pius ac suscitacionibus ad conuincendum
docere persuadebat et quo cum sarcinis
apportaret [illegible] iam olim multos
tamen offensum confingebat uelle discedere
si solatium itineris uel comites habuisset
[illegible] cum adeo intensum omnibus obtrectari
omnibus modis ... consideretur ei
horum qua demonstrat debet dicere uel lex
que se preuiens deportaret ipse uelud sub
[illegible] ibidem subsistebat illos iam per
[illegible] sui uerecundia non audiret admoueri
terra de quo fugere uelint aggregari illos
fuge eius in cenobio residebat hic umus
desistens modi hominum genere principiatum
cantione posuisse sufficiat quo pateat
euidentius quia mala ociositas in scripture
sentencia in mothi mente particulat uel quia
homo in corrumpunt mores bonos colloquia mala
j nos ociositas inter cetera sapi- xviij
tissimus Salomon euidentissime notat in
multis ita dicens cum sectatur ocium re-
plebitur paupertate uel insibili ... uel mi-
sibili que necesse est ociosum quemque et di-
uersis motis ... teneri et alie semper
resistere a contemplacione dei uel diuinis
speculabilibus decipiens brevis apellans qua
hominibus inquirit diuites fieri eius nullo in
omni uerbo et in omni specia debet ... ociosi pau-
pertate aliqui quoque ita desparbituri et uestiti
confusione et pannosi omnes continuis
sine dubio cum non uestitur illo incor-
rupcionis uestimento ornari de quo apostolus
induite uos dominum Ihesum Christum Et iterum
induti lorica iusticie et caritatis et dei
eciam dicit ad ... ... illustrem
surge consurge ... indue uestimentum glo-
rie que sompnus ... uel accidie superatum
...o in industrie sine labore sed in carne pannis
operiri maluit quos accidens desperata

plenitudine et corpore ... non uestimentum
glorie uel decoris sed ignominiosum ... ...
... reclamem sic coaptatur ignauie ... ...
cum hii qui sunt hac sequencie dissoluti no-
lentes ope manuum sustentari quod apostolus
indesinenter docuit uel uobis docere ...
pit quibusdam uti testimoniis scripturarum
quoddam inerte sue uelamen imponant
dicentes scriptum esse operam non cibum
qui perit sed qui permanet in uitam eternam
et meus cibus est ut faciam uoluntatem pa-
tris mei Sed hec testimonia paulo quidam sunt
de soliditate euangelice lectionis abstra-
cta adhuc assumuntur ut contegant pannis
ignominiam ociositatis ac uerecundie nostre
quam ut calefaciant nos et ornent illa
preciosa uestis perfecta et uirtutum quam in sua
illa sapiens que fortitudine et decore induta
est uel sibi uel suis fecisse describitur de
qua etiam consequenter infertur fortitudine et
decore induta est et letata est in diebus
nouissimis Desior in herbe morbo ... ...
idem Salomon ita commemorat ut operam
cum stante sunt spinis i. ... ac similibus
uitiis que apostolus in superioribus de ocio-
sitate perfectum est Et item in desideriis est
omnis ociosus desideriis apostoli commemo-
rant dicens Et nullum aliquid depositum
et adoceriuit multa enim mala docuit ocio-
sitas eam euidant apostolus insistens quod sup-
posuimus cuius dicens nihil operantes sed
curiose agentes Huic quoque uicio subiungit aliud
et operam dans ut sua quieti Et dein ut
nostra negocia agatis et ut honeste ambu-
letis ad eos qui foris sunt et nullius aliquid
desideretis ac etiam inordinatos et rebelles
notat ab his quoque segregari precipiens Sub-
trahat uos inquit ab omni fratre ambulan-
te inordinate et non secundum tradicionem quam acceperunt
a nobis xix Hiis ergo exemplis perpetui
patres eruditi nullo tempore ociosus esse mouebunt
ac precipue iuuenes patiuntur actum et perfectum
paciencie et humilitatis sedulitate operis metientes
et non solum annis cuiquam ad usum uicti-
tum accipere sumunt sed etiam de laboribus suis
hiis tamen superuenientes ac peregrinos ... sed
uero etiam plura hiis que solitarie ac fame
laborant ut non etiam puritates ... ...
lore carceris contabescunt in immane congestus
dignitatis elemosine uictus quam substantia defunctu

manuum suarum placabile ac verum sacrificium domino
tali oblatione se offerre credentes / xx
Hinc est quod in istis regionibus nulla
videmus monasteria tanta fratrum celebritate
fundata quia nec operum suorum facultatibus
fulciuntur ut possint in eis iugiter perdurare
et si eis subpeditari quoquo valeat sufficien-
tia victus alterius largitate voluptas tamen
otii et pervagatio cordis diutius eos in loco
perseverare non patitur Unde hec est apud
egiptum ab antiquis patribus sancita senten-
tia monachum operantem demone uno pulsari ociosum vero
innumeris spiritibus devastari / xxi
Denique abbas paulus probatissimus pa-
trum cum in vastissima heremo que
porfirio nuncupatur consistens palmarum fructibus et or-
to modico securus haberet sufficientem alimo-
nie sue victusque substantiam nec posset
aliud unde sustentaretur operis exercere eo
quod ab oppidis vel habitabili terra sep-
tem mansionibus vel eo amplius deserti
illius separaretur habitatio plus quam exposceret
pretium devectionis vecture quam valere posset precium
operis desudati collectis palmarum foliis
cotidianum pensum velud ex hoc sustentandus
a semet ipso iugiter exigebat Cumque opere
totius anni antrum eius fuisset impletum
id quod sollicita cura laboraverat singulis
annis igne supposito concremabat in tantum
probans sine opere manuum nec in loco posse
perdurare monachum nec ad perfectionis culmen
aliquando conscendere ut cum hec fieri necessitas
nequaquam victus exigeret propter solam purgationem cor-
dis et cogitationum soliditatem ac perseverantiam
celle vel accidie ipsius victoriam et expugnatio-
nem perficeret / xxii Cum inicians in here-
mo commorari abbati moysi cum dixissem summo
me egritudine accidie hesterno die
gravissime fuisse confectum ut absque pot-
uissem aliter liberari nisi ad abbatem paulum protinus
cucurrissem ille non te ait ab illa liberasti sed magis
ei deditum ac subditum prebuisti / Quare ut
desertorem te ac fugitivum deinceps adversarius
impugnabit quem de conflictu superatum protinus
aufugisse conspexit si non deinceps conserta congressione
non desertione celle vel sompni torpore ingruentes
estus ejus adversum eum evapare malueris sed tolerantia
potius et conflictu didiceris triumphare Unde experi-
mento probatum est accidie impugnationem non decli-
nando fugiendam sed resistendo superandam
Explicit liber x de accidia Incipiunt capitula de spiritu cenodo-
xie

i Quod septimum certamen sit adversus cenodo-
xiam et de natura eius ii Quod cenodoxia
non solum in parte carnali sed etiam in spirituali
monachum pulset iii Quod cenodoxia
multiplex sit ac multiformis iiii Quomodo
cenodoxia monachum a dextris et a sinistris
impugnet v Exemplo comparatione monstretur natura ceno-
doxie vi Quod cenodoxia nec vastissime
solitudinis extinguatur vii Quod cenodoxia
nec heremo nec etate deficiat viii cum de-
iecta fuit amplius resurgat ad luctam
viii Quod cenodoxia nec heremo nec etate
deficiat ix Quod cenodoxia periculosior
sit virtutibus mixta x Ezechie regis exemplum
que admodum telo cenodoxie deiectus sit
xi Ozie regis exemplum morbi labe
superati xii Diversa testimonia contra ceno-
doxiam ~~xiii~~ xiii Quibus modis ceno-
doxia monachum pulset xiiii Quemadmodum
elericatus gradum suggerat ambiendum
xv Quo cenodoxia mentem inebriet xvi
De eo quod senex superveniens repperit in cella
sua cenodoxie evanitate deludi xvii Quod
aliter vitia curari non possunt nisi causas
radices et causas fuerint publicatas xviii
Quod monachus vitare debeat mulieres
et episcopos / xix / Remedia quibus cenodoxi-
am superare possimus Expliciunt capitula
Incipit liber xi de cenodoxie
S eptimum nobis certamen est contra spiritum
cenodoxie quem nos vanam gloriam pos-
sumus appellare multiformem variam atque
subtilem ita ut quibuslibet perspicacissimis
oculis non dicam caveri sed perviderit de-
prehendi vix possit · ii Non solum
enim ut cetera vitia in parte carnali sed etiam
in spirituali monachum pulsat subtiliore
se nequicia ingerens menti ita ut quos non
potuit carnalibus vitiis decipere spiritalibus
successibus acrius penetraret Tanto quoque est
pernitiosior ad conflictum quanto obscurior
ad cavendum Ceterorum namque viciorum manifes-
tior aperta que congressus est et innumeros contra
eos contradictione rigida consecutus
intentor invalidior factus abscedit victorie
quoque sua deiectus adversarius deinceps
infirmior ad temptabit Iste vero cum prelatione
carnali pulsaverit victum et sint repressiones
sentit repulsus rursus ut quedam multi-
formis nequicia priore habitu positio quoque mutua
ta subtilius sub specie virtutum confodere et iugulare

ptemptat iii Et cum cetera vicia seu perturba-
tiones uniformes ac simplices esse nos-
cuntur, hec vero multiplex et multiformis
ac varia undique bellatori et ex omni parte vic-
tori occurrens. Nam et in habitu et in forma
in incessu in voce in opere in vigiliis in ieiunio
tione in lectione in scientia in humilitate in lon-
ganimitate militem xpi vulnerare conatur.
Et velud quidam periculosissimus scopulus
tumentibus undis obtectus improvisum
ac miserabile naufragium prospere navigantibus
vento dum non cavetur ac providetur importat
I taque via regia volentem incedere iiii
per arma iustitie que a dextris sunt et a si-
nistris oportet apostolica disciplina transire per
gloriam et ignobilitatem per infamiam et bonam
famam et tanta cautione inter vinctos
temptationum fluctus gubernante discretio-
ne et flante nobis spiritu domini iter dirigere vir-
tutis ut scientes illud quia si paululum deflex-
tamus sciamus nos periculosis mox cau-
tibus allidendos. Idcirco perspicacissimi
Salomonem monemur ne declines ad dexteram
neque ad sinistram id est ne tibi de virtutibus
blandiaris et de spiritalibus successibus ac spirituali-
bus extollaris nec deflectens ad sinistram
tramitem viciorum cum apostolo gloriam tibi acci-
piat in confusione conquiras. Nam cui subspe-
cie vestis ac nitide cenodoxiam
non potuit generare per squalida et inculta 22 e iso awz iam
ac meliore conatur inserere que non potuit per
honorem decipere humilitate supplantat quem
scientie et elocutionis ornatu nequivit extollere
gravitate taciturnitatis elidit si ieiunet palam
gloria vanitatis pulsatur si illud contemplen-
te glorie causa contexit eodem vicio elationis
obtenditur ne vane glorie maculetur contagio
orationes prolixiores subsistunt inter celebrare con-
spectu et quod eas latenter exercitat nullumque
conscium fecit non effugit aculeos vanitatis v
P ulcherrime seniores nam huius morbi in morem
cepe bulbose quia despoliatur que uno de-
torata tegmine alio rursum invenitur indu-
ta cortice et reperitur obtecta quociens fuerit
spoliata vi In solitudine quoque cunctorum
mortalium consortia nam glorie causa fugien-
tem persequi non desistit quanto amplius uni-
versum quem vitavit mundum tanto etiam acrius
insectatur. Alium quod patientissimus alium per
humilitate ceteros precedere conatur extolle-
alium scientie alium lectionis alium vigiliarum prolixitate temp-
tatur nec alias querit hic morbus nisi suis
virtutibus sauciare in illis offendicula
intendens in illis in quibus vite stipendia
conquirimus volentibus ac perfectio

nis inserit non alibi inimici insidiantes il-
lis quia in via quam ambulant laqueos deceptio-
nis abscondunt secundum illam beati David
sententiam in via qua ambulabam abscon-
derunt laqueum michi ut in hac ipsa scilicet
virtutum via qua gradimur tendentes ad bra-
vium superne vocationis nostris elati successi-
bus corruamus obligatisque pedibus anime
nostre concidamus cenodoxie laqueis
compediti. Et ita fit ut qui adversarii conflic-
tu non potuimus superari nostri triumphi subli-
mitate vel corrodentes gravemur vel passibili-
tatis modum perseverantia nostri cursus
infirmitate corporis intendentes perdamus vi
O mnia vicia superata marcescunt et devicta
per singulos dies infirmiora redduntur et vel
loco vel tempore minuuntur atque deferuent seu te
a contrariis virtutibus dissidencia vel caventur
facilius vel vitantur hec vero deiectum acrius re-
surgit ad lucem et cum putatur extinctum
sua morte vivacius convalescit. Cetera genera
viciorum eos tantum impugnare solet quos inter-
tamen superaverit hec vero suos victores acrius
insectatur quantoque fuit validius elisum tanto
vehementius victorie ipsius elatione congre-
ditur. Et hec est subtilis inimici versucia
ut militem xpi suis faciat telis occumbere quem
hostilibus armis superare non potuit vii
A lia interdum vicia sicut diximus etiam locorum
beneficio conquiescunt et materie peccati vel oppor-
tunitate cum et occasione subtracta lentescere
solent et vim hec vero cum fugiente deserto pe-
netrat nec loco voluit excludi nec extrinse-
cus materie subtracta marcescit. Non enim aliunde
quam de virtutum eius quem impetit successibus
animatur. Quedam etiam processu temporis ut prefa-
ti sumus interdum molliuntur atque marcescunt hanc
longanimitas insuper industria solerti ac pru-
denti discretione fundata non solum non officit
verum etiam maiora nocivis fomenta congerit vanitatis
ix P ostremo cetere perturbaciones a quibus sunt vir-
tutibus dissidentes et ex aperto tamquam die claro
bellantes et superantur facilius et caventur hec
autem inserta virtutibus et acie permixta velud in
nocte ceca dimicans decipit incautos
et incautos x Ita namque Ezechiam regem iude-
orum in omnibus consummate iusticie et scripture
testimonio comprobatum post innumera vir-
tutum preconia unius elationis telo legimus fuisse
deiectum. Et cum intercessione eius centum octoginta
quinque milia de exercitu assiriorum angelo percutiente

instante proxima propter valuit impetrare vanitatis
gloriatione superatur. Cum ut preteream alti-
tum tam prolixum cathalogum quem explicare
prolongum est hic unum dicam quod post in-
dictum eius mortis diem divine se-
tentiam terminum quindecim annorum ante me-
tas extendere una oratione promeruit sole per
decem gradus quos ad occasum tendens
iam illustraverat revertente qui lineas
quas abscessu eius umbra occupaverat
suo recursu reddidit fugans duplicatum
diem universo orbi contra fixas nature leges
inaudito miraculo prebuit. Post tanta ta-
liaque incredibilia signa post tam imme-
nsa documenta virtutum qualiter sit successi-
bus suis elisus audi scripturam narrantem.
In diebus inquit illis egrotavit Ezechias
usque ad mortem et oravit dominum et exaudivit
eum et dedit ei signum illud scilicet quod leg-
de sole datum est redditum prout in quarto
regnorum libro. Non inquit iuxta beneficia que
acceperat retribuit ei quia elevatum est cor
eius et facta est contra eum ira et contra
Iudam et Ierusalem. Humiliatus que est postea
eo quod exaltatum esset cor eius tam ipse
quam habitatores Ierusalem. Et ideo non ve-
nit ira domini in diebus Ezechie. Atque perniciosus quam
gravis elationis est morbus tante iustitie
tante virtutes tanta fides atque devotio que
naturam ipsam ac totius mundi leges im-
mutare meruit una elatione deperiit
ita ut omnibus virtutibus suis ac si nec
fuissent oblivioni traditis iam confestim divinam
suscepisset iram nisi eam resumpta humilitate
placasset ut qui de tam excelso virtutum fasti-
gio elatione impellente deciderat non in peccato
rursus humilitatis gradibus ad amissum culmen
ascenderet /xi/ Vis aliud quoque consimile ruine
[illegible] Ozias huius quem diximus Ezechie aba-
vus in omnibus ipse quoque scripture testimonio collauda-
tus post ingentia virtutum suarum premia post
innumeros triumphos quos devotionis ac fidei
sue merito impetravit disce qualiter sit vane
glorie elatione deiectus. Et egressum est inquit
nomen Ozie pro eo quod auxiliaretur ei dominus
et corroborasset eum. Cum elevatum est cor eius in inte-
ritum suum et neglexit dominum deum suum. Ecce
aliud exemplum in ruine [illegible] et videmus duos
viros tam iustos tamquam perfectos triumphis
suis atque victoriis fuisse confectos. Unde et vos

quam perniciosi etiam secularibus soleant esse succes-
sus ita ut qui non potuit adversis
frangi prosperis si incauti fuerint atque eli-
dantur et qui in conflictu atque acie mor-
tis evasere discrimina tropheis propriis triumphis-
que succumbant /xii/ Ideoque apostolus monuit
nolite fieri inanis glorie cupidi. Et dominus
phariseos castigans quomodo inquit po-
testis vos credere qui gloriam ab invicem acci-
pitis et gloriam que a solo est deo non queritis. De
hiis et beatus David cum indignatione dicit
quoniam deus dissipabit ossa eorum qui deo
qui hominibus placent /xiii/ Solet etiam in-
cipientium mentes et eorum qui minus adhuc
vel virtute animi vel scientia profecerunt aut
super vocis sue extollere quod scilicet modulantius
psallant aut quia sint extenuati corporibus vel cor-
[illegible] aut quod parentes divites ac
nobiles habeant aut quod militiam honores
que contempserint. Iudicium etiam dignitates
et opes que forte in seculo aliquid
potuissent persuadet que propria facile fuisset
adeptus si perseverasset in seculo. Vana spe
etiam delectetur inflans eum et deiciens que
numquam possedit velud qui ea contempsisset
gloria vanitatis extollens /xiiii/ Nonnumquam
vero clericatus honorem et desiderium presbiteri
vel dyaconatus immittit. Atque si vel invitus
fuisset indeptus tanta sanctitate ac
rigore depingit ut etiam ceteris quos sacerdoti-
bus prebere potuisset [illegible] non
solum conversationis forma verum etiam doctrina
sua sermonibusque lucrari [illegible] etiam in solitudine
vel in cellula commorantem diversorum domos
ac monasteria mente circumire et
plurimorum conversationes sub imaginariis
exhortationibus acquirere. xv
Agitur itaque infelix anima tali vanitate
velud profundissimo sopore depressa
ut plerumque huiusmodi cogitationum illecta dul-
cedine et hiis suffulta simulacris nec presentia
quidem actus vel fratrum valeat contempla-
ri dum hiis que cogitationum peragratione vigi-
lans somniaverit delectatur. Misere quam vere /xvi/
Memini cum quidam senex quidam in heremo Scithi-
co moraretur et ad cellam cuiusdam fratris gra-
tia visitationis adveniens hostio pulsasset
audisset quod eum quidam obmurmurante intrinsecus
paululum substitit cognoscere volens quid

Pagere nec sicut est moris operans memoriter
retexeret. Cuius peritissimus explorator ante
diligenter applicata cautissime auscultaretur
ita eum repperit hymnum spiritus impugnatione pollu-
tum ut in cella sua fatere se crederet exhortatum ipse
sibi sermonem cum que subsistens secus audisset
eum simul tractatum et invitatorum officio
celebrasset velud dyaconus cathecuminis mis-
sam tunc demum pulsavit hostium qui exces-
sus occurrens et sua veneratione solita in-
troducens que eum quidem oblivionem incidit cogitatio-
num suarum conscientia remordente perquirit
nec sed diutius ad hostium stans in manus protulis-
set ioculariter senex inquit cum quidem oblivionem
incidit cogitationum suarum conscientia remor-
dente perquirit respondit / modo in quinque nec
quando cathecuminis missam celebrabas / xviii
h) Et ideo inserere huic opusculo necces-
sarium duxi ut de impugnationibus interioris atque
ordine interiorum quibus miserabilis anima
laceratur non solum corde sed etiam de his
instructi ad devitandos laqueos et multipli-
ces decipulas inimici cautiores esse possi-
mus. Ita namque in differentibus abegisse
patribus perfertur in medium ut omnium interiorum
certamina vel illa que patiuntur vel quae passi
sunt iuniores relatione sua tamquam qui
adhuc eas sustineant aperte eos detegant
atque describant quo exponentibus eis illu-
siones omnium passionum quidque incipientium
sunt ac ferventium spiritu cogitationum suarum
archana cognoscant et ea tamquam in speculo
contemplantes et causas in eorum quibus
pulsantur et remedia doceantur et futurorum
quoque certaminum congressibus antequam superveniant
eruditi qualiter precavere et occurrere eis vel
confligere debeant instruantur ut solent peritis-
simi medicorum non solum medeantur presentibus
morbis verum et futurorum pericula sagaci occurre-
re eis preceptis vel poculis salutaribus pre-
venire. Ita hii quoque verissimi animarum medici
universitatis valitudines cordium spirituali col-
latione velud quoddam celesti antidotum
precavantes in iuniorum mentibus non patiuntur
adolescere aperientes eis et causas imminentium pas-
sionum et remedia sanitatum / xviii C. nam
hoc est antiquitus patrum praevenientes hunc inspice
suam quam perfacere sine ulla confusione non
poterit qui nec gymnasium intrare nec episcopum manus
evadere potuit omnimodis monachum fugere debere
mulieres et episcopos. Licet enim sulcitem quem
semel sive familiaritas devinxerit vel quem
celle opem dare vel divine theorie prestarum
rerum intuitum prohibent oculis inspicere / xxix

in deo quam adlecta qui vero ac spiritalem agonem
legitime certare desiderat hanc multiformem
inmanem que bestiam omnimodis superare festinet
quam nobis ex omni parte velud multiplicem ne-
quitiam occurrentem tali remedio poterimus
evadere ut cogitantes illud davitico eloquium
dominus dissipavit ossa eorum qui hominibus
placent primitus nichil proposito nostro in ma-
gnificentie capiendi gratia nos velle nos sentire per-
mittamus deinde ea que bono initio fecerimus
observationis simili custodire nitamur
ne omnis laborum nostrorum fructus perimitur
tenodoxie morbus evacuet. Caveamus quod etiam
in conversatione fratrum minime quis usus
recipit vel exercet omni studio velud iactantie
dedicamus declinemus et ea que nos puto inter ce-
teros notabiles reddere ac velud solos
facientibus laudem apud homines sit conquirenda
vitamus. His enim maxime indiciis cenodo-
xie letale contagium nobis inherere mostra-
bitur. Quod facillime poterimus effugere si
consideremus non solum fructus laborum
suorum nos penitus amissuros quoscumque ceno-
doxie proposito fecerimus sed etiam reos magni
criminis factos eterna supplicia velud sacrilegos
solituros ut porte qui adiungam dei opus quod eius
obtentu nos oportuit agere omnem gloriam maluimus ex-
cerere ab eo qui conditor est cunctis hominibus
deo et gloriam humanae gloriae dum pretulisse convincti.
Explicit liber xi de spiritu cenodoxie. Incipiunt capitula
libri duodecimi de spiritu superbie adversus
nos octavum certamen adversus
superbiam sit et superbie sit et diversa eius
duo sint genera. In quod superbia omnes pariter vir-
tutes auferat. iiii Quod ob superbiam lucifer ille
de archangelo dyabolus factus sit v Quod fo-
mites interiorum omnium de superbia pullulaverit
vi Quod superbie malum tam sit in ordine
cogitationum posteriorum tempore tamen et origine
primum sit vii Quod tam sit malum superbie
ut ipsum deum adversum habere mereatur viii
Quemadmodum deus superbiam dyaboli virtute humili-
tatis destruxerit et diversa super hec testimonia ix
Quemadmodum nos quoque superbiam superare
possimus x Quod nos possit perfectionem virtutum
vel promissam beatitudinem suis viribus obtinere
xi Consolationis sive david vel notionis
nostre ad dei gratiam demonstrandam xii Quod nullus
sit labor qui possit promisse beatitudini com-
parari xiii Traditio seniorum de acquirenda puritate xiiii
Quod adiutorium dei laborantibus tribuatur xv
Quibus perfectionis via discere impiamus xvi
Non posse nos sine misericordia et inspiratione dei
adipisci labore obtinere de perfectionis arcendis / xviii

Testimonia diuersa quibus euidenter ostenditur non posse nos quod ad salutem pertinet sine adiutorio dei perficere. xix. Quod non solum in uniuersali conditione sed etiam in cottidiana dispensatione dei gratia ministratur. xx. Quod hec fides ab antiquis patribus tradita sit de gratia dei. xxi. De eo qui propter blasphemiam traditus est immundo spiritui. xxii. De ioas rege iuda quid ob superbiam meruit. xxiii. Omnem animam superbam subdi spiritalibus nequitiis illudendam. xxiiii. Quod perfectio castitatis attingi nisi humilitatis uirtute non possit. xxv. Quod spiritalis superbia non pulset nisi carnales. xxvi. Descriptio carnalis superbie et quanta mala in monachi mente generat. xxvii. Quod male quis fundatus ad deteriorem statum cottidie prolabatur. xxviii. Expositio minorum que per morbum superbie generantur. xxix. De fratris cuiusdam superbia. xxx. Iudicia quibus superbia carnalis animi inesse cognoscitur. xxxi. Quod recepta quis per superbiam aliis quoque prodesse desiderat. xxxii. Quod superbiam uincere uel ad perfectionem peruenire possimus. xxxiii. Quod depopulatorem omnium uirtutum superbiam per ueram humilitatem possit cognosci. xxxiiii. Remedia aduersus morbum superbie. Explicit capitula.

Incipit liber xiiii de cura superbie

Octauum quod contra nos est aduersus spiritum superbie nobis certamen est qui morbus licet ultimus sit in conflictu uitiorum atque in ordine ponatur extremus origine tamen et tempore primus est. Seuissima et superioribus cunctis immanior bestia perfectos maxime temptans et iam pene positos in consummatione uirtutum morsu diriore depascens. Ut in v. et vi. duo sunt genera uitiorum diximus, quod duorum specialis superbie uicium pulsare dicimus quibus et insipientes carnales que complectitur. Et licet utrumque superbie genus tam in deum quam in homines noxia inflatione sit, illud tamen specialiter refertur ad deum, aliud ad homines pertinet. Cuius originem atque remedia in posterioribus libri huius donante deo in quantum possimus exsequemur. Ut de priore quo perfectos precipue temptari proposuimus pauca disseremus. Nullum est igitur aliud uitium quod ita omnes uirtutes exhauriat cunctaque iustitia et sanctitate hominem spoliet ac denudet ut superbie malum; quae uelut generalis quidam ac pestifer morbus non uni membro uel parti eius debilitate contentus sed solidum corpus letali corrumpit contagio, et iam in culmine uirtutum fastigio collocatos grauissima ruina deicere ac trucidare conatur. Omne namque uitium suis est terminis ac fine contentum, et licet contristet alias quoque uirtutes, tamen specialiter in unam principaliter tendit eamque specialiter opprimit. Et ut hoc ipsum quod diximus clarius possit intellegi, gastrimargia, id est appetitus uentris siue concupiscentia gule, rigorem corrumpit castitatis, libido conturbat pudicitiam, ira patientiam uastat, ita ut nonnumquam uni quis deditus uitio aliis uirtutibus non penitus destituatur, sed illa tantum uirtute truncata que diuerso et contrario sibi uitio repugnante succumbit, reliquas possit ut cumque retinere. Hec ubi semel infelicem possederit mentem, ut quidam seuissimus tyrannus sublimissima capta arce uirtutum uniuersam funditus ciuitatem diruit atque subuertit. Excelsa quondam sanctitatis menia uitiorum solo coequans atque permiscens, nullamque deinceps ymaginem libertatis anime sibi subdite uel superesse concedit. Quantoque ditiorem ceperit, tanto grauiore seruitutis iugo subditam uniuersis uirtutum facultatibus crudelissima depredatione nudabit. Ut grauissime tyrannidis eius potentiam cognoscamus, angelum illum qui pro nimietate splendoris ac decoris sui lucifer nuncupatus est, nullo alio quam hoc uitio de celo legimus esse deiectum, et ex illa beata sublimique angelorum statione telo superbie uulneratum ad inferna fuisse collapsum. Si igitur tantam uirtutem tanteque potentie prerogatiua decoratam una elatio cordis potuit de celestibus ad terram deuoluere, quanta nos obseruantia carnis fragilitate circumdatos sollicitudine cauere oporteat, ipsius magnitudo ruine demonstrat. Quemadmodum uero huius morbi perniciosissimum declinare possimus potissimum, si eius causas atque origines peruestigemus. Numquam enim curari languor ut remedia ualitudinibus malis exhiberi ualebunt, nisi prius origines eorum et causae sagaci inuestigatione fuerint peruestigate. Hic namque diuina claritate et inter ceteras supernas uirtutes conditoris largitate prefulgens et splendore sapientie et uirtutum pulchritudine qua ornabatur gratia creatoris, hec sue potentie non munificentie illius beneficio se tenere obtulit, et hoc elatus tamquam ad perseuerantiam puritatis huius diuino non egeret auxilio deo se similem iudicauit, utpote qui nullius indigeret, que ad bonum liberi scilicet arbitrii facultate confisus per illam sufficienter affluere sibi credens omnia que ad consummationem uirtutum uel perpetuitatem summe beatitudinis pertinerent. Hec ei sola prima cogitatio ruina est, ob quam desertus a deo quo

se credidit non ergo instabilis repente ac
mutabundus effectus et infirmitatem
sue nature persensit et beatitudine qua dei
munere fruebatur amisit. Et quia dilexit
verba precipitationis quibus dixerat in celum
conscendam et linguam dolosam qua vel
de se dixit ero similis altissimo vel de Adam
et Eva eritis sicut dii propterea deus destruet
illum in finem evellet eum et emigrabit
de tabernaculo et radicem eius de terra
viventium. Et ruinam eius videbunt
iusti et timebunt et super eum ridebunt
dicentes quod etiam adiungi iuste super hos potest qui sine pre-
tectione auxilioque dei summum bonum perfici
posse confidit iustissime dicetur ecce homo
qui non posuit deum adiutorem suum sed
speravit in multitudine divitiarum suarum
et prevaluit in vanitate sua. v. Hec est
prime ruine causa et origo principalis morbi
eius rursum per illum qui fuerat ex ea de-
iectus in prothoplastum serpens infirmitates
omnium morborum et materias generavit dum enim
gloriam deitatis arbitrii libertate et industria
sua credidit se conquirere sed etiam illam per-
didit quam adeptus fuerat conditoris. vi.
Itaque exemplis ac testimoniis scriptura-
rum manifestissime comprobatur superbie
labem licet sit posterior in ordine conflic-
tuum originaliter tamen antidotum omnium peccatorum
et criminum esse principium ut sic ut certa vitia
solummodo contraria sibi virtutem id est humi-
litatem tam extinguere verum etiam cunctarum sed
incorruptam esse virtutum ut mediocres
tam prius quam temperare sed maxime in
fortitudinis culmine consistentes con-
sistentes. Ita cum dicit ipse psalmista comme-
morat dicens Non veniat michi pes superbie
Itaque beatus David licet tanta circumspec-
xione cordis sui custodiret archana ut
ad deum quem secreta sue conscientie non
latebant audacter proclamaret Domine non est
ex. c. m. n. e. s. o. m. Neque a. in m. n. in
mi. s. m. Si humiliter sentiebam Et item
non habitabit in medio domus mee faciens
superbiam sciens tamen quam sit difficilis etiam
perfectis ista custodia non de sua tantum presumit
industria sed orans dei implorat auxilium
ut hoc inimici telum possit inlesus
evadere dicens non veniat michi pes superbie
pavens ac metuens ne incideret quod de
de superbis deus superbis adversatur Et item immundus
est apud deum omnis qui exaltat cor suum. vii.
Quantum est malum superbie ut non ange-
lum non alias virtutes sibi contrarias sed ipsum
deum adversarium habere mereatur Nondum si-
quidem est quod nequam dixit superius qui
ceteris sunt vitiis involuti quod habeant
sibi deum resistentem id est castrimargis forni-
cariis iracundis seu filargiris adversatur sed solis
superbis Illa namque vitia vel in eum queque de-
linquentium tantum torquentur vel in suos parti-
cipes vel in alios homines videntur admitti
hec vero ipse proprie ad deum credita cum specia-
liter digna est habere contrarium Itaque universitatis
creator et medicus deus causam principiumque
quod morborum superbiam esse cognoscens contra-
riis curare contraria procuravit ut eos qui per
superbiam corruerant per humilitatem resurgere Ille
namque dicit in celum conscendam hic dicit
humiliata est in terra anima mea Ille dicit ero similis
altissimo hic cum esset in forma dei exinani-
vit semet ipsum formam servi accipiens humili-
avit se factus obediens usque ad mortem
Ille dicit super astra dei exaltabo solium meum
iste dicit discite quia mitis sum et humilis cor-
de. Ille dicit nescio deum et Israhel non dimitto
iste dixit si dixero quia non novi eum ero similis
vobis mendax sed novi eum et mandata
eius servo Ille dicit Mea sunt flumina et ego
a me ipso facere quicquam sed pater meus in me ma-
nens ipse facit opera Ille dicit mea sunt omnia
regna mundi et gloria eorum et cui voluero do
ea iste cum dives esset pauper effectus est
ut eius inopia nos divites redderemur Ille
dicit sicut colliguntur ova que derelicta sunt
sic universam terram ego congregavi et non
fuit qui moveret pennam et aperiret os et garri-
ret iste dicit similis factus sum pellicano
solitudinis vigilavi et factus sum sicut
passer solitarius in tecto Ille dicit exsiccavi
vestigio pedum meorum omnes rivos aggerum
hic dicit an quid non possum rogare patrem
meum et exhibebit michi modo plus quam duo-
decim legiones angelorum Si principalis ruine
causa et salutis nostre fundamenta perspexerimus
a quo et qualiter vel generata sint vel illata
discemus quemadmodum declinare tam atrocem
tam mortem superbie debeamus vel illius
ruina vel hic doceamur exemplo. viii
Itaque si vim nequissimi spiritus lapsum taliter
potuimus evadere si in singulis quibus sciverimus
viciosos virtutibus profecisse illud apostolicum

dixerimus non ego sed gratia Dei mecum et gratia
Dei sum id quod sum et Deus est qui operatur
in nobis et velle et perficere pro bona voluntate
dicente etiam ipso auctore salutis nostre qui
manet in me et ego in eo hic fert fructum
multum quia sine me nichil potestis
facere. Et nisi Dominus edificaverit domum in vanum
laboraverunt qui edificant eam. Nisi Dominus cus-
todierit civitatem frustra vigilat qui custo-
dit eam. Et vanum est vobis ante lucem surgere
surgite quia non est volentis neque currentis sed
miserentis Dei. X. Nullius namque quam-
vis ferventis et cupientis tam ydonea
potest voluntas esse vel cursus ut carne
sibi repugnante circumdatus valeat tantum
perfectionis premium et palmam integritatis
ac puritatis attingere nisi fuerit divina miseratione
protectus ut ad illud quod magnopere vult
et ad quod currit pervenire mereatur. Omne
enim datum bonum et omne donum perfectum desur-
sum est descendens a patre luminum. Quid enim
habes quod non accepisti quod si accepisti
quid gloriaris quasi non acceperis. XI. ¶ Cum la-
trone ob unam confessionem intro ductum
in paradisum recordemur intelligimus eum
non cursus sui merito tantam beatitudinem
consecutum sed dono Dei miserentis indeptum.
Vel si reminiscamur David regis duo tam gravia
tamque immania crimina uno penitudinis
sermone deleta nec hic videbimus ad indul-
gentiam tanti criminis obtinendam laboris
comparasse merita sed Dei gratiam superhabun-
dasse qui vere penitudinis occasione percepta
tantam peccatorum materiam sub unius verbi ple-
na confessione consumpserit. Principium quoque
discurrentes vocationis ac salutis humane
quia non a nobis nec operibus nostris sed secundum
apostolum sed Dei sumus dono gratia et salvati liquido
poterimus advertere quemadmodum perfectionis
summa non volentis neque currentis sed miseren-
tis est Dei qui nequaquam laborum vel cursus nostri
merita compensante victores nos faciat esse
victores nec conante nostre voluntatis in dif-
ficili tam arduum integritatis culmen subiugata
qua vivimus carne conscendere. Nulla siquidem
corporis huius afflictio nullaque cordis contritio
ad capescendam veram illam interioris hominis
castitatem possit esse condigna ut tantam pu-
ritatem angelis solis ingenitam celique vernacu-
lam mero humano labore i. sine adiutorio
Dei valeat obtinere quia totius boni effectus
ab illius profluit gratia qui tanta perpetuitate

beatitudinis et immensitate glorie porrigere volun-
tati brevique ac parvo cursui nostro centupli-
cata largitate donavit. XII. ¶ Quid enim
longevitas vite presentis tam ad illam future
glorie perpetuitatem comparata [illegible] et
dolores tanti contemplatione illius immen-
se beatitudinis effugantur atque ut fumus ad
nichil consummata liquescunt et in nichilum ipsa
nulla compareant. XIII. Quia iam tempus
est ut ipsis quibus traduntur verbis patrum
sententiam proferamus eorum qui vias perfec-
tionis et qualitatem eius non inanibus verbo-
rum iactantia depinxerunt sed potius re et ope-
re ac virtute spiritus possidentes experimentis eam
assertis et certissimis tradiderunt. Aiunt
itaque non posse adipisci quempiam carnalibus
vitiis emundari nisi viderit omnem laborem
suum atque conatum ad tantam perfectionis
summam intellexerit non posse sufficere nec
tam nisi Dei miseratione et adiutorio con-
sequendi nec tam traditur instructione quam
affectu atque virtute et experimento ipso eruditum
agnoscat. Ad capescenda namque tam mag-
nifica tamque precelsa puritatis et integritatis
premia quantolibet ieiuniorum vigiliarum lectio-
nis solitudinis ac remotionis labor fuerit
impensus condignus esse non poterit quia hec
industrie sue merito vel sudore obtineat.
Nunquam enim diuturnus humanus labor proprius
humana ne compensabit in industria nisi de-
sideranti divina fuerit miseratione concessum.
II. Et ego dico ut humanos conatus ex-
cusatos ab industrie ac laboris intentio-
ne quempiam revocare contendam sed plane
constantissime non secundum meam sententiam
de summo perfectione quidem sine hiis omnino
capi non posse hiis autem solis sine gratia Dei
posse a nemine consummari ut enim dicimus
conatus humanos apprehendere eam per se ipsos
non posse sine adiutorio Dei ita pronuncia-
mus laborantibus tantum ac desudantibus
misericordiam Dei gratiamque conferri et ut verbis apostoli
loquar volentibus et currentibus impertiri
secundum illud quod etiam in psalmo octogesimo
octavo ex persona Dei canitur posui adiuto-
rium in potentem et exaltavi [illegible] et
salvatoris sententiam dari quidem petentibus
aperiri pulsantibus et a querentibus inveni-
ri. Sed petitionem et inquisitionem et pulsatio-
nem nostram non esse dignam nisi misericordia Dei id quod pe-
timus dederit vel aperuerit quod pulsamus
vel id quod querimus fecerit inveniri. Presto enim

ortatione tum modo sibi auxilio bone volun[tatis]
oblata adhuc omnia conferenda amplius
cum ille qui nos perfectione salutis nostram
desiderat et expectat Et nisi tum brevis dauid
probantes sui opus ac laborem spatium in
industria non posse noverat obtinere ut adiu
torem? directionem operum suorum itaque pre
posuit dicens Et opera manuum nostrarum dirige
super nos et opus manuum nostrarum dirige et
rursum Confirma hoc deus quod operatus es
in nobis xi Itaque nos si ad summam consu
mationem virtutum volumus effectu et ope
re pervenire illos debemus agnoscere magistros
et ductores qui hanc non inani disputatione
somniantes sed re atque experimen
to apprehendentes nos quoque docere atque
ad eam dirigere sufficienter possunt et viam qua
admodum pervenimus ad eam certissimo
tramite demonstrare eamque adstant fide
se potius pervenisse quam labore suo tes
tabantur quibus etiam hoc proprium sin
cordis acquisita puritas conferebat ut
magis magisque se deprimi peccatis agnoscerent
Tantam namque in eis delictorum compunctio
per dies singulos augebat quanta puritas animi
proficeret crescentibus iugiter ex imo corde suspi
rabant eo quod sentirent ipsos sentire non quam
posse delictorum naevos ac maculas devitare
que eis per multiplices cogitationum vanitates
inmittebantur et ideo fatebantur vite stipen
dia non operum separare se merito sed gratia domini
clamabant Nichil sibi de tanta cordis puritate
nec cordis aliorum comparatione donantes quippe
qui hanc ipsam non sua industria sed divine gratie
ascribebant Nec blandientes sibi de cunctorum ac
tepidorum negligentia sed contemplantes potius
illorum quos nec peccato carere atque in regno celorum
etiam iam beatitudine perfrui noverant humilitate
perpetua cognoscebant atque ita consideratione
hac et elationis ruinam pariter declinabant et
quo contendebant vel quod dolerent inspiciebant
intelligentes se iam ipsos ad eam puritatem
cordis quam cupiunt obsistente carnis sarcina
pervenire non posse xii Igitur secundum traditionem
eorum institutionesque sic ad eam festinare de
bemus ieiuniis vigiliis orationibus contritione cordis
et corporis operam dantes ne hec omnia morbo
hoc in superbie vacuemus Non solum namque ipsam
perfectionem obtinere nostra industria vel
labore nostro possidere non posse sed nec
ipsa quidem que illius gratia exercemus obtinere id est
labores conatus et industrias ac studia sine divine

protectionis auxilio inspirationis quoque eius et castiga
tionis atque exhortationis gratia posse perfici que
vel cordibus nostris vel palam solet vel per eum
loqui nos inspirans in similitudine xiii Postremo
instruit auctor salutis nostre quid nos opor
teat in singulis quibus quis gerimus non modo
sentire sed etiam confiteri Non possum ego a me
ipso facere quicquam sed pater in me
manens ipse facit opera ille ex persona hominis
assumpti dicit Nichil a semetipso posse facere
et nos cinis ac terra in his que ad nostram
salutem pertinent arbitramur nos adiutorio dei
non egere Discamus itaque et nos per singula ita
sensum infirmitatis et illius adiutoria sentientes
cottidie proclamare cum sanctis Impulsus eversus
sum ut caderem et dominus suscepit me fortitudo
mea et laudatio mea dominus et factus est mihi in
salutem Et nisi quia dominus adiuvit me pau
lominus habitaverat in inferno anima mea Si dice
bam motus est pes meus misericordia tua domine
adiuvabit me secundum multitudinem dolorum meorum
in corde meo consolationes tue letificaverunt
animam meam Videntes etiam cor nostrum in timore
dei et patientia roborari dicamus Et factus est
dominus firmamentum meum et eduxit me in la
titudinem Scientiam quoque per profectum operum incre
scentes nobis augeri dicamus quoniam tu illuminas
lucernam meam domine deus meus illumina tene
bras meas quoniam in te eripiar a temptatione et
in deo meo transgrediar murum Deinde sentientes
nos in ipsos fortitudinem tollerantie acqui
sisse et in semita virtutum facilius ac sine la
bore dirigere dicamus Deus qui precinxit
me virtute et posuisti immaculatam viam meam
qui perfecit pedes meos tamquam cervi et super
excelsa mea statuens me qui docet manus
meas ad prelium Consequenti etiam discretione qua
roborati possumus adversarios nostros elidere
proclamemus Et disciplina tua correxit me
in finem et disciplina tua ipsa me docebit
Dilatasti gressus meos subtus me et non sunt in
firmata vestigia mea Et quia taliter sum robora
tus scientia tua atque virtute inferam confidenter ea
que sequuntur et dicam Persequar inimicos meos
et comprehendam illos et non convertar donec de
ficiant confringam illos nec poterunt stare cadent
subtus pedes meos Rursum infirmitatis nostre
memores nec posse nos tam acribus ini
micorum hostes fragili carne circumdatos sine illius
adiutorio superare dicamus In te inimicos nos
tros ventilabimus et in nomine tuo spernemus

insurgentes in nobis non enim in arcu meo
sperabo et gladius meus non salvabit me.
Tu enim salvasti nos de affligentibus nos
et odientes nos confudisti. Sed etiam praecinxi
sti nos virtute ad bellum supplantasti
[illegible] insurgentes in me subtus me et inimi
cos meos dedisti michi dorsum et odientes
me confudisti. Sed ut arcus armis nichil
posse nos inutile cogitantes dicamus
Apprehende arma et scutum et exurge in adiu
torium michi effunde frameam et conclude
adversus eos qui persequuntur me dic anime
mee salus tua ego sum. Et posuisti arcum
ereum brachia mea. Et dedisti michi protectio
nem salutis tue quoniam patres nostri in gladio
suo possederunt terram et brachium eorum non
salvavit eos sed dextera tua et brachium
tuum et illuminatio vultus tui quoniam complacuit
tibi in eis. Postremo universa beneficia eius
cum gratiarum actione mente sollicita perlustran
tes super his omnibus quod vel pugnantes
vel illuminationem scientie vel disciplinam
discretionis ab eo consecuti sumus vel quod
suis nos armis instruxerit et virtutis cingulo
communivit vel quod inimicos nostros
nobis prebuit dorsum et tribuit virtutem
conterendi eos ut pulverem ante faciem venti
intimo cordis affectu clamemus. Diligam
te domine fortitudo mea. Dominus firmamen
tum meum et refugium meum et liberator
meus. Deus meus adiutor meus et spe
rabo in eum. Protector meus et cornu salutis
mee et susceptor meus. Laudans invoca
bo dominum et ab inimicis meis salvus ero. XVIII
Non solum pro his eas gratias referentes quod
vel rationabiles nos condidit vel liberi arbitrii
potestate donavit vel baptismi largitus est
gratiam vel scientiam legis adiutoriumque con
cessit sed etiam quod his que erga nos
cottidiana eius providentia conferuntur quod
ab adversariorum nos insidiis liberat quod cooperatur
in nobis ut carnis vitia superare possimus
quod a periculis nos etiam ignorantes protegit
quod lapsu peccati communit quod adiuvat
nos et illuminat ut ipsum adiutorium eius quod
non aliud quidam interpretari voluit quam legem
dei intelligere et agnoscere valeamus quod
pro negligentiis delictisque nostris eius inspiratione
latenter compungimur quod dignatione eius visitati sa
lubriter castigamur quod ab eo nonnumquam
etiam inviti trahimur ad salutem. Postremo quia ipsum

liberum arbitrium nostrum quod proclivius fertur
ad vitia ad meliorem dirigit frugem et ad vir
tutum viam instigationis visitatione contorquet
[illegible] Et est hec [illegible] circa deum hec XIX
est antiquissimorum patrum sancta fides que
per eos successores ipsorum nostra in usque
perdurat. Cum fidei veritates aperte quas sepe
numero per eos manifeste sunt non solum
apud nos sed etiam apud infideles et incredulos
in dubitatum testimonium reddunt quod simpliciter
piscatorum fides corde simplici vincebat non cum
syllogismis dyalecticis et tulliana facundia prin
cipes vincendo sed experimento vite
sincere actuumque purissime correctione quoque
vitiorum et ut verius dicam ipsam perfectio
nis in esse nam [illegible] [illegible] deprehende
runt sine qua nec pietas [illegible] vitiorum
purgatio ut cuiuslibet morum vel vitiorum consumma
tio [illegible] apprehendi. XX De quodam fratre
[illegible] qui [illegible] minime [illegible]
Ei quidem post hec ordinis mei gradu
[illegible] passus est [illegible] nam [illegible]
[illegible] desiderio patiendi magis quam
[illegible] [illegible] intollerabili [illegible]
libidinis urebatur. Cum [illegible] ut [illegible]
[illegible] medicum deportatus est [illegible]
[illegible] causam morbi [illegible] et originem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tam [illegible] [illegible] tradi [illegible] te [illegible]
nisi aliquid blasphemasset. Cum [illegible]
[illegible] confestim procidit ad pedes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patre
facta confessus est [illegible] se filium [illegible]
impia blasphemasse [illegible] [illegible] est [illegible]
qui [illegible] [illegible] possideret vel qui [illegible] blas
phemiis [illegible] tamquam qui [illegible] [illegible]
[illegible] aequo [illegible] [illegible] [illegible] sunt dona
[illegible] integritate [illegible] et [illegible]
testimonie [illegible] XXI [illegible] talem
[illegible] aliquid in paralipomenon libro Ioas
[illegible] [illegible] septem annorum [illegible] pon
tifice assertus [illegible] [illegible] in omnibus quo
advixit memoratus pontifex testimonio scripture
laudatus est [illegible] post obitum Ioiade [illegible] [illegible]
scriptura commemorat [illegible] [illegible] [illegible]
ignominiose fuit traditus passioni [illegible] [illegible]
obiit Ioiada ingressi sunt principes [illegible] adora
verunt regem qui [illegible] obsequiis eorum [illegible]

Et dereliquerunt templum domini dei patrum suorum
servieruntque lucis et sculptilibus et facta est ira contra
iudam et ierusalem propter hoc peccatum. Et post pauca cum-
que evolutus esset annus ascendit contra eum exercitus syrie
venitque in iudam et ierusalem. Et interfecit cunctos
principes populi atque universam predam miserunt
regi damascum. Et certe cum permodicus venis-
set numerus syrorum tradidit dominus in manibus
eorum infinitam multitudinem eo quod dereliquissent
dominum deum patrum suorum. In ioas quoque igno-
miniosa exercuere iudicia et abeuntes dimise-
runt eum in languoribus magnis. Videtis
quam flagitiosis ac sordidis passionibus
tradi meretur superbia. Sic cum elatus cordis arro-
gantia ut deum se passus est adorari tradi-
tur apostolo in passiones ignominie et in reprobum
sensum ut faciat ea que non conveniunt.
Et quia dicitur scriptura immundus est apud deum
omnis qui exaltat cor suum iste qui tumida in-
flatione cordis inflatus est turpissima confu-
sione traditur deludendus ut humiliatus intel-
ligeret semet ipsum esse vel in immunditia carnis
et conscientia impure passionis immundum quod
animi sui noluerat elatione sentire. Et ut carnis
incursu prelatus ignominiosa contagio patefaceret
immunditiam cordis eius occultam quam superbie
malo contraxerat ac manifesta pollutione
corporis sui probaretur impurus qui per elationem
spiritus factum se non sentiebat immundum. XXIII
c. Quibus manifeste probatur omnem animam
que superbie fuerit morbo possessa intellectuali-
bus spiritus id est nequitie spiritalibus tradi cum
et passionibus carnis involvi ut saltem vinculis
humiliata terrenis immundam se et carnalem pollutam
cognoscat que tepore mentis erecta immundam
se in conspectu dei per elationem cordis effectam intel-
ligere ante non potuit. Quo vel sic humiliatus
quis a pristino tepore discedat et ignominia car-
nalium passionum deiectus atque confusus ad spiri-
talem fervorem deinceps semet ipsum accendendum
conferre festinet. XXIIII c. Evidenter itaque demon-
stratur non posse quemquam perfectionis finem ac
puritatem attingere nisi per humilitatem veram quam primum
fratribus reddens deo quoque in penetralibus cor-
dis exhibebat credens sine protectione eius atque
auxilio per singula se momenta declarat perfectio-
nem quam cupit et ad quam magnopere currit se
penitus obtinere non posse. XXV c. Hinc ut nihil
de spiritali superbia quam diximus perfectos quosque
pulsare quantum tenuitas ingenii nostri prevaluit
donante deo dixisse sufficiat. Quod superbie
genus non multorum experimento notum est
quia non plures student perfectam cordis apprehendere

puritatem ut ad istos preliorum gradus valeant perve-
nire ut predictorum vitiorum quorum in singulis libellis
nam pariter remediaque perfunctum curatur illa pur-
gatio. Ad illos solummodo pulsare solet qui devic-
tis superioribus vitiis iam pene in summitate virtutum
culmine collocati. Quos quia lapsu carnali subtilis
hostis supplantare non quit spiritali ruina deicere
ac supplantare conatur per hanc illos universis
veterum stipendiorum meritis multo labore quesitis
spoliare contendens. Ceterum nos qui adhuc terre-
nis passionibus involuti nequaquam hoc modo
temptare dignatur sed crassiore et ut ita dixe-
rim carnali elatione supplantat. Et ideo de hac
quoque que maxime nobis seu nostre mensure hoc
est iuniorum ac precipue minorum vel incipientium mentes
periclitari solet necessarium reor cum promissione
nostra pauca depromere. XXV c. Et igitur quam dicimus
carnalis superbia cum tepido ac male accepto re-
nuntiationis principio in monachi resederit mente
de pristino ac seculari eum tumore ad veram christi humi-
litatem descendere non permittens primum inobedien-
tem eum reddit et asperum deinde mitem atque affa-
bilem esse non patitur equalem quoque fratribus
fieri communemque non sinit nec ut iuxta dei ac salvatoris
nostri mandatum spoliari terrenis opibus undique
contendit. Et cum renuntiatio nihil aliud sit nisi morti-
ficationis et crucis indicium nec valeat aliis inchoa-
ri vel consurgere fundamentis quam ut se non solum
actibus huius mundi spiritaliter noverit interemptum verum
etiam corporaliter cotidie credat esse moriturum. Econ-
trario facit eum vitam sperare longevam infirmi-
tates proponit ei prolixas et multas. Confusionem quoque
incutit ac pudorem si inedius effectus alienis et
non propriis facultatibus ceperit sustentari. Persuadet
etiam multo esse melius victum et indumentum quod
sibi sua potius quam aliena substantia ministrari
cum illud scilicet quod nec intelligere quidem aliquis poterit
obtusi tali ebetudine ac tepore cordis quemadmodum
beatius sit dare quam accipere. XXVI
c. Ali igitur diffidentia mentis obsessi et a pristina
illa fidei qua nisi fuerint in primordiis sue conver-
sionis accensi decidunt infideliter renuntiationis principium
pecunias quas ante dispergere ceperant diligentius re-
condit et eas nec qui semel profligatas ultius
reparare non possunt avaritia vehementiore conservant
seu que de [illegible] eas quas prius abiecerant confirmantes vel
certe quod nihil attentius [illegible] quam que non
possederant congregantes ut amplius crescere de seculo
quam nosse [illegible] ac volunt inde [illegible]
Sic igitur initia male neophytorum fundata

necesse est ut umquam de corpore in nostro sententia consurgat nec umquam subponi perfectius valeat fundamentis nisi quod etiam instabiliorum ruina subruere prosternat. xxvii. Talibus quippe demum passionibus obdurata atque detestabili tepore incipiens necesse est ut deterius cottidie perpetret et eligens quoque vitam suam deformiore fine concludat. Denique cupiditatibus prioribus oblectata adeo iam a philargia filargia nutrita cordis pruriente dictata et phylargia que est simulacrorum sive ydolorum servitus. Et item radix namque omnium malorum est phylargia. Numquam possit in corde suo humilitatem et simplicitatem vel quia superbe tum sibi vel de nobilitate natalium gloriatur vel inflatur deserti quam tamen non mitte deseruit dignitatis vel pecuniis quas ad ruinam suam retentat extollitur per quas iam non monasterii iugi sustinere contentus est neque senioris ullius instituti disciplina. Et non solum nullam subiectionis aut obedientie regulam custodire dignatur verum etiam ipsam quoque auribus suis doctrinam perfectionis admittit. Tantumque concrescit in corde eius fastidium spiritalis verbi ut cum forte talis fuerit oborta collatio uno in loco stare nequeat cuius obtutus huc illucque stupidus circumferatur in cunctis aliorsum et in obliquum quam mos est oculi deflectantur pro suspiriis cum salutaribus sputa de sicco gutture et trahuntur excreationes causa sine ulla interpellatione flagmatis provocantur digiti ludunt et in modum quendam scribentis volitant atque depingunt. Et ita huc atque illuc universa membra corporis moventur ut dum spiritalis agitatur collatio totum se vel scatentibus vermibus vel acutissimis sudibus credat insidere. Et quicquid simplex collatio ad edificationem protulerit audientium ob suam suggillationem estimet esse prolatum totoque tempore quo vite spiritalis examinatio ventilatur suis suspicionibus occupatur non quid eorum ad profectum suum capere debeat auripiens sed cur vel hoc sit dictum sollicita mente perquirit vel quid eis possit obicere tacita intra se cordis volutatione. Et ut vel ex his que salubriter sunt digesta penitus aspernere aut in aliquo valeat emendari. Et ita fit ut non solum in nullo ei proficiat collatio spiritualis verum etiam dampnosa magis exsistat efficiaturque ei causa maioris peccati. Dum enim per conscientiam suam totum contra se suspicatur esse prolatum recentiore cordis obstinatione durior et quod stimulis acrius instigatur. Deinde post hec excelsa vox sermo rigidus amara responsio turbulenta quia rursus incessus erectus ac mobilis lingua facilis procax loquela numquam taciturnitas amara

nisi cum contra fratrem rancore quodam in suo corde conceperit fuerit quia silentium eius non compunctionis vel humilitatis illius sed superbie et indignationis indicium ita ut quid in eo detestabilius sit haud facile discernatur utrum diffusa petulans quia letitia an dira hec violenta quia severitas. In illa namque sermo non opportunus et rursus levis ac fatuus efficiatur atque indisciplinata cordis elatio in ista vero plenum vindictamque silentium et quod hoc tamen conceptum adversus fratrem rancor taciturnitate servatur proclarari dimittis possit non ut ex eo virtutes humilitatis ac patientie probentur. Et cum tempore animo re possessus facile tum iniurias inferat atque ad satisfactionem leni fratri semet ipsum submittere dedignetur etiam ab illo sibi oblatam respuit atque contempnit. Et non solum nullius satisfactione compungitur atque mollitur verum etiam tum amplius fit in humilitate pervenientis commotus indignatur fuerit quia ei salutarem in dignitatem humilitas ac satisfactio que sunt dixi in tenuis ... poles in se [illegible] nequitiam incendii. xxviii. Audivi in hac regione quendam fratrem quem pudet proloqui cum adolescentior tum ab suo increparetur abbate cur humilitatem quam renuntians in principio tempore retentarat tepuisse corde ac diabolica inflari superbia summa contumacia respondisse. Numquid ob hoc me tunc humiliavi ad tempus ut semper subditus sim? Ad quod eius tam efficacem? responsum ita senior est obstupefactus omnisque eius interceptus est sermo velud ab ipso antiquo Lucifero illa hec prolata non ab homine perpessus ut nulla voce adversus tantam procaciam ore suo prorsus emittere nisi gemitus de corde suo ac suspiria potuit protrahere illud solum tacitus intra se revolvens quod de domino nostro dicitur salvatore qui cum in forma dei esset humiliavit se factus obediens non ut ille ad tempus dyabolico spiritu ac tumore possessus pro tempore sed usque ad mortem. xxix. Et ut breviter ea que dicta sunt de carnali superbie genere perstringam quedam signa eius in quantum possumus colligentes intexui que de professione sive errandi quidam caracteres eius de diversis motibus conformamus necessarium puto paucis explicari ut cum sic diversis agnoscamus quibus causis de perdendo valeamus in diversis quod videre atque superstitem perdere principes qui radices tam altas deponere atque presse vel quelibet facilius valeamus vel curari. Tunc enim poterit pestifer morbis adinventus declinari cum qui ipsius principiis est et imperium noxios non prima obstinatione eiam diximus assumunt

gravem prodentes eius ut ita dixerim sinceras agnoscentes primo ad eius superbiam discrectione precipimus dixerimus namque sicut prediximus spiritalis in oculis statuis ignorantes agnosci carnalis in duobus carnalis ista quam prefati sumus superbia declaratur. In est primitus in loquela eius clamor in taciturnitate amaritudo cordis et effusus in leticia risus inrationabilis in seriositate tristicia in responsione rancor facilitas in sermone verba passim sine ulla cordis gravitate erumpentia in dispecto patientie est expers caritatis aliena audax ad iniurias irrogandas ad tollerandas pusillanimis ad obediendum difficilis nisi in quo eam desiderium suum voluntasque prevenerit ad suscipiendum exhortationem implacabilis ad resecandas voluntates suas infirma ad succumbendum aliis durissima semper quidem suas diffinitiones statuere contendens ipsa vero numquam aliis adquiescens. Et ita fit ut etiam salutaris consilii capax effecta in omnibus suo potius credat quam seniorum iudicio. xxx

Que in tantum decessit gradibus ut et semel possessus devolutus etiam ipsam disciplinam cenobii perhorrescit ac veluti qui fiat consortio degeneratione retrahatur ac debeat patientie atque humilitatis aliorum vitiis et impedimento conversationis habitationem solitariam velle desiderat seu certe si plures alios licitum consulit monasterium et quasi doctor atque instructor debeat congregare festinat quo discipulo nequior detestabilior magister effectus in eo quod elatione cordis imprimitur ipse tempore moxque cognoscat et nec veraciter iudicetur sed secularis effectus fit quod et deterius etiam perfectionis sibi conscius in instabili statu et mutatione permittit. xxxi

Qui vero volumus si edificii nostri fastigia perfecta volumus ac placitura deo consurgere fundamenta eius non iuxta nostre libidinis voluntatem sed secundum districtionis evangelice disciplina iacere festinemus que alia esse non potest nisi timor dei atque humilitas que de mansuetudine et cordis simplicitate descendit. Humilitas vero nullatenus poterit absque nuditate conquiri sine qua preparanda nec obediencie bonum nec patientie robur nec obedientie bonum nec mansuetudinis tranquillitas nec consummatio caritatis poterit apprehendi sine quibus cor nostrum habitaculum spiritus sancti penitus esse non potest ita primitus dominum presertim super quem requiescit spiritus eius nisi super quietum et humilem et tremente verba mea sine dubio exemplaria que beata expoliavit unitate adque instructio monasterii nisi ad pauperculum et contritum spiritu et tremente verba mea. xxxii

Quia igitur athleta christi qui spiritualem agonem legitime certans a domino desiderat coronari hanc quoque ferocissimam bestiam ut devoratricem cunctarum virtutum omnimodis festinet extinguere certus quod hac in se permanente non solum expers cunctis vitiis esse non poterit verum etiam si quid virtutis habere videtur huius veneno deperdat. Nullo enim modo potest in anima nostra virtutum structura consurgere nisi prius iacta fuerint vere humilitatis in nostro corde fundamenta que firmissime collocata perfectionis et caritatis culmen valeant sustinere ita scilicet ut quemadmodum diximus primum fratribus nostris humilitatem veram intimo cordis exhibeamus affectu in nullo scilicet eos contristare vel ledere acquiescentes quod nullatenus poterimus implere nisi abrenuntiatio nos vera que in expoliatione omnium facultatum ac nuditate consistit in nobis fuerit christi amore fundata. Deinde obediencie iugum ac subiectio simplici corde sine ulla fuerit simulatione suscepta ita ut preter abbatis mandatum nulla penitus voluntas vivat in nobis quod non aliter poterit observari nisi quis se non solum mortuum huic mundo verum etiam insipientem iudicaverit ac stultum universa quecumque sibi fuerint a senioribus imperata sine ulla discussione perficiens sacrosancta ea credens ac divinitus promulgata. xxxiii

Quibus consistentibus qualitate procul dubio status ille humilitatis inconcussus atque immobilis subsequetur ut nos inter omnes inferiores omnibus iudicantes universa que nobis fuerint irrogata tamquam si iniuriosa fuerint vel tristicia vel dampnosa tamquam a superioribus nostris illata patienter tolleremus. Que quidem a nobis non solum facile tollerabuntur verum etiam iudicabuntur ac nulla si iugiter recolamus vel domini nostri vel sanctorum omnium passiones considerantes tanto levioribus nos iniuriis temptari quanto longius ab illorum meritis et conversatione distamus pariter etiam cogitantes in brevi nos de hoc seculo migraturos cito nos celeriter inter illos futuros esse consortes. Peremptoria namque est hec contemplatio non solum superbie verum etiam universorum vitiorum. Deinde ut hanc eandem humilitatem erga deum firmissime retineamus quod a nobis ita complebitur ut non solum nos nihil ipsos absque illius opitulatione vel gratia quod ad virtutum consummationem pertinet posse perficere cognoscamus sed et hoc ipsum quod intelligere meruimus eius esse munus veraciter credamus.

Explicit liber de spiritu superbie duodecimus institutorum.

Assit principio sancta Maria meo

Incipit tractatus Rychardi de sancto victore de Beniamin

B

Beniamin adolescentulus in mentis excessu. Audiant adolescentuli sermonem de adolescentulo, evigilent ad vocem prophete. Beniamin adolescentulus in mentis excessu. Quis sit Beniamin ille multi noverunt, alii per scientiam, alii per experientiam. Qui per doctrinam noverunt audiant libenter; qui eum experientia magistros simul potuit nosse, sedeant. Loquitur de eo sermo qui nos plurimos illum satiare non potuit. Sed quis de eo digne loqui sufficiat? Est enim speciosus forma pre omnibus filiis Iacob et qualem Rachelis generare debuit. Nam Lya quidem quamvis plures, pulchriores tamen liberos habere non potuit. Duas namque uxores Iacob habuisse demonstratur, una Lya, altera Rachel dicebatur. Lya fecundior, Rachel formosior; Lya fecunda, sed lippa; Rachel fere sterilis, sed forma singularis. Sed nunc que sunt ille due uxores Iacob videamus, ut qui sunt earum filii facilius intelligamus. Rachel doctrina veritatis, Lya disciplina virtutis; Rachel studium sapientie, Lya desiderium iustitie. Ecce enim Iacob septem annis Rachel servivisse. Et tamen videbantur dies pauci pre amoris magnitudine. Quid mirum? sed tamen magnitudinem pulchritudinis erat magnitudo dilectionis. Et si volumus sapientie aliquid temptare voluerimus et gustu tuis dixeris: Quod cum sapientia ardentius diligitur, dulcius possidetur. Cuius decor omnem superat pulchritudinem, cuius dulcor omnem excedit suavitatem. Est enim ut ait quidam speciosior sole et super omnem dispositionem stellarum luci comparata invenitur prior. Illi enim succedit nox, sapientiam autem non vincit malitia. Attingit ergo a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter. Hanc amavi, inquit, et exquisivi a iuventute mea, et quesivi michi eam sponsam assumere, et amator factus sum forme illius. Quid ergo mirum si Iacob in huius sponse amore flagrabat, si talis ignis, si tante dilectionis flammas temperare non poterat? Consequenter in eius amore flagrabat qui dixit: Super salutem et omnem pulchritudinem dilexi sapientiam. Ut enim ut diximus sapientia ardentius diligitur, ut dulcius possidetur. Sicut omnes sapientes esse volunt, pauci tamen admodum sapientes esse possunt.

In quo de iustitia similiter dicimus. In quo omnes iusti volumus, sed iusti forte esse non possumus. Ymmo omnes iusti utique esse potuissent, si esse iusti perfecte voluissent. Iustitiam autem perfecte amare est iam iustum esse. Sapientiam autem et intellectum amare et ipsa carere potest omnino et absque dubio. Quanto iustitiam amplius diligis, tanto iustior eris. Sed videamus utrum sint instituta vere iustitie et innumerabilium hominum tantum delectantur connubia. Hec tanto opere abhorrentur qui in amplexibus Rachelis tamen suspiravit. Perfecta iustitia iubet inimicos diligere, parentes, propria que derelinquere, illata mala patienter ferre, oblatam gloriam ubique declinare. Sed ab hiis amatoribus quid studiosius quam laboribus esse videatur? Sicut est quod Abias Lya et lippa est. Lya dicitur et laboriosa vocatur. Lya namque laboriosa interpretatur. Magnus namque labor, sed non minor error videtur, non esse in tribulatione gaudere pro pena mundi, que pestem fugere. Sed quia copiam mundi ad necessitatem non respuit, ad voluntatem non admittit. Lyam lippam non etiam notant quam in eius iudicio errare putant. Si ergo per Lyam desiderium iustitie, per Rachel vero studium sapientie intelligimus, patet ratio vel quare Lya ab omnibus fere contempnitur, vel Rachel tam diligatur.

Sed liber adhuc de istis duabus uxoribus Iacob diligentius inquirere, et quid quid animus suggerit manifestius aperire. Omni spiritui rationali gemina que divinitus data est ab illo patre luminum vis, a quo datum optimum et omne donum perfectum. Una est ratio, altera affectio; ratio qua discernimus, affectio qua diligimus; ratio ad veritatem, affectio ad utilitatem. Sic et sorores ille due a deo desponsate, Lya et Rachel, mater Iesum et Samaria. Sicut sponsus spiritus rationalis gemine uxores, ex quibus oriuntur proles, et regni celestis heredes. Ex ratione oriuntur consilia recta, ex affectione desideria sancta. Sed ille spirituales sensus per istas ordinati affectus. Sed ad istas denique ortus omnis virtus, ad illam omnis veritas.

[margin:] de desiderio iustitie et eius operatione

[margin:] de gemina parte animi, scilicet ratione et affectione

[margin:] datum

Sciendum itaque est quod affectio tunc vere Lya esse incipit, quando satagit se in ipsam ad normam iustitie componere. Et ratio Rachel indubitanter esse asseritur, quando illius summo et sapientie ~~affectu~~ quando luce illustratur. Et quis ignorat quam sit illud laboriosum, quam sit istud iocundum? Utrumque non sine magno labore animi affectio a libitis ad licita restringitur, et recte talis uxor Lya, id est laboriosa, vocatur. Rachel vero dulcius, quid nec iocundius esse potest quam oculum ad summe sapientie contemplationem erigere? Ad hanc itaque contemplandam cum ratio dilatatur, merito Rachel multo honoratur. Rachel visum principium vel ovis interpretatur. Ergo tali nomine digna sit, impleat quod scriptum invenit: Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum. Utique illum qui in bonitate de domino sentit, iam illum qui est principium oculo fidei videt. Sed et ovis merito est, si in simplicitate querit videre, nequemadmodum non quelibet sed summa sapientia simpliciter quesita facta est Rachel. Iam, ut arbitror, non miramur quod Rachel tantum diligitur, cum eius pedissequa sapientia mundi, loquor, que in contemplatione divine sine stultitia reputatur, tanto ut eius amore mundi philosophus vocatur.

Quod per studium sapientie animus se latenter inducitur ad exercitium iustitie

Nemo admodum sicut Lya suspirat dum Rachel speratur, fertile rerum nossent qui hoc quam sepe contingat non tam audiendo quam experiendo didicerunt. Sepe contingit ut animus antique conversationis sordibus nuper mundatus et ad celestem contemplationem nondum ydoneus, dum se in cubiculo Rachelis collocavit et totum se in eius amplexus parat, dum illam iam se se tenere putat, subito et inopinate inter amplexus Lye se esse deprehendat. Quid enim scripturam sacram nisi Rachel cubiculum dixerim, in qua sapientiam divinam sub decenti allegoriarum velamine latitare non ~~debemus~~ dubitamus? In tali cubiculo totiens Rachel queritur quotiens spiritualis intelligentia in lectione sacra indagatur. Sed qui diu adhuc ad sublimia penetranda non sufficimus, diu inceptam deserunt quesitam Rachel nondum invenimus, incipimus ergo suspirare, gemere. Iam totiens

Consuetudo mala.

Cecitatis hoc: experimentum

non solum plangere sed etiam erubescere. Dolentibus ergo nobis et querentibus unde hanc cecitatem meruimus, occurrunt mala que fecimus, quippe. Ergo qui audivimus quod ipsa divina lectio nobis volentibus et aliud quoddam in ea molientibus fediditatem nostram frequenter ingerit. Et corda nostra in eius consideratione compungit. Quotiens ergo in lectione divina pro contemplatione compunctionem reperimus, in cubiculo Rachel non ipsam sed Lyam nos invenisse non dubitamus. Nam sicut Rachel est meditari, contemplari, intelligere, discernere, sic perfecto pertinet ad Lyam flere, gemere, dolere, suspirare. Nam Lya, ut dictum est, affectio est divina inspiratione inflammata, Rachel vero est ratio divina revelatione illuminata. Lya affectio ad normam iustitie se ipsam componens, Rachel ratio se in celestis sapientie contemplatione attollens. Sed de ipsis actenus; nunc de earum ancillis videamus.

Accepit ergo utraque illarum ancillam suam: affectio sensualitatem, ratio ymaginationem. Obsequitur sensualitas affectioni, ymaginatio famulatur rationi. In tantum utraque quarumque ancillarum domine sue necessaria esse cognoscitur, ut sine illis nimirum totus mundus eis conferre nil videatur. Nam sine ymaginatione ratio nichil sciret, sine sensualitate affectio nichil saperet. Ut quid hec ita habet? Cum vero amorem tam vehementer afficitur, nisi quia in hiis paucis que hic est sensualitatis obsequio multiformiter delectatur? Item scriptum sit quia invisibilia Dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur, manifeste colligitur quia ad invisibilium cognitionem numquam ratio assurgeret nisi ancilla sua ymaginatio in ydee rerum visibilium formam representaret. Per rerum enim visibilium speciem surgit ad rerum invisibilium cognitionem, que necessario ad illa quidam trahit similitudinem. Sed constat quia sine ymaginatione ratio nec illis teneret, sine quorum cognitione ad celestium contemplationem ratio ascenderet. Visibilia enim solus intuetur sensus carnis, invisibilia vero solus intuetur oculus cordis. Est enim sensus carnis exterius totus, sensus vero cordis totus interius. Ratio foras exire potest non, cum filiam deceat tam delicatam et teneram

Quod nulla ... sensualitas ... ratio

Ancilla

ratio

visus

et singulariter formosam foris pictatas
destruere. Sed nec suum conueniebat domine
sue penetrabiliora secreta intenciter irrum
pere. Desistit ergo ymaginacio ut pote
ancilla inter dominam et seruum, inter racionem et sen
sum. Et quicquid exterius hauserit per sensum
carnis, intus representat obsequium racionis. Er
go ymaginacio racioni assistit, nec ad mo
mentum quidem ab eius familiaritate se subtrahit.
Nam eciam sensu deficiente ipsa ministra
re non desinit. Nam in tenebris positus
vel medio sed quolibet illic ymaginari pos
sum si volo. Sic semper et in omnibus yma
ginacio presto est et eius obsequio ubique
racio uti potest. Sed et sensualitas nichi
lominus parat et solicita est circa frequens
ministerium. Utique et ipsa semper et ubique ad domi
ne sue parata est obsequium. Hec est que illa
carnalium delectacionum cibos condire et appo
nere et ad eorum usum cum eorum horam immode
et ultra mensuram prouocare consueuit. Cete
rum alia est quam sensualitas que animi affec
cionem carnalium voluptatum desiderio
inflammat et eorum delectacione inebriat. Hec
est que laboriosam dominam illa sua car
dientem perdidit et sic alliciens conducit.
Nam quia hec lippa est et paro videt
illius manducacionem sequi non potest
prudenter. Sicut est quod hec aliquando affectio
nem contempnenda diligit, ut contemp
nenda diligenda. Quia dum eius oculos
in rerum medio colligat carnis, appetitum
sequi non erubescit. Hec sunt duarum uxo
rum Jacob due ancille quas scriptura
nominat Zelpham et Balam. Balam Rachel
et Zelpham Lye.

v Dum decorum obsequio sed ut decorum
inter se silendum puto est cum Bala
garrula Zelpha temulenta. Bale in cogi
tatem ut ipsa eius domina Rachel compescere
potest. Sed eciam Zelphe quidem sitim domi
ne sue copia tanta animi extinguere non potest
dum quod Zelpha sitit est gaudium volup
tatis de quo quanto plus bibit tanto am
plius sitit. Nam ad saciandum sensualitatis
appetitum totus mundus non sufficit. Et
ergo quantumque bibit semper ad bibendum inhiat
recte Zelpha. Hec est os inhians vora
cum sitis nunquam extinguitur. Ymaginacio
autem cum tanta importunitate tantas

ymaginacio:

cordis perstrepit quod eius clamorem ut diximus
ipsa Rachel vix vel omnino cohibere non
possit. Sicut est quod dum sepe psallimus
vel oramus fantasias cogitacionum vel
quaslibet ymaginaciones rerum ab oculis
cordis nostri amouere volumus. Cum
igitur hi quidem perstrepencium cogitacionum tumultus
cordi tedet et animi patitur, qualis et quanta
sit Bale garrulitas cotidiano experimento
docemur. Quecumque et cum ipsa vel audita et que
que ipsi gessimus vel diximus ad memoriam
reuocat et que ipsam iam enarrando ex
plicauerat eadem iterum atque iterum replicare
non cessat et sepe cum nulla voluntas
cordis ei audiendi assensum prebeat, ipsa
nichilominus quasi nullo quam audiente nar
racionem explicat. Sic utique decrepiti senes
vel in vetustate (i. vetule) animi solent absque omni
auditore referre et quam aliquibus presentibus
cum eis sermone conferre. Unde non immerito
Bala sit inueterata dicitur que inueteratorum mo
rem imitatur. Sed de garrulitate Bale sen
temulentia Zelphe quis nesciat nisi forte
qui se ipsum ignorat.

vi De decorum filiis et primo de filiis
Lye dicendum videtur. Nam et ipsa pro
pepisse legitur filios Jacob ut diximus ex ipsa
nichil aliud sunt nisi ordinati affectus
qui quidem si inordinati sunt eius utique filii
dici non possunt. Septenaria itaque hec proles
septem sunt virtutes. Siquidem nil aliud est
virtus nisi animi affectus ordinatus et mo
deratus. Ordinatus quidem quando ad illud est
ad quod esse debet, moderatus quando
tantus est quantus esse debet. Principales
ergo affectus septem sunt, qui ab una animi
affectione alternatim surgunt: spes scilicet et timor,
gaudium et dolor, odium et amor et pudor.
Isti omnes possunt esse modo ordinati et modo
inordinati. Sed cum inordinati fuerint tunc
inter filios Jacob deputandi non sunt. Si
non esset timor inordinatus psalmista nimirum
nunc diceret: Illic trepidauerunt timore ubi non
erat timor. Item si non esset timor ordinatus
scriptum non esset: Timor domini sanctus permanens
in seculum seculi. Item si non esset amor modo
ordinatus scriptura sacra non legimus precipere ut
illum prohiberet: Diliges inquit dominum deum tuum
ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota
virtute tua et proximum tuum sicut te ipsum. Et alibi

Quid sunt affectus principales quo ordinentur et quo nominantur virtutes

7 filii:

Vel

Nota: 7 virtutes:-

Nolite diligere mundum neque ea que sunt in mundo. Similiter debemus et de aliis affectionibus intelligere aliquos ordinatos et ideo bonos, aliquos et inordinatos et ideo esse malos. Debemus autem quos et Jacob esse filios diximus, nunc quo ordine generantur videamus.

Quo ordine primum oritur ordinatus timor de Ruben

Timor Domini primus filius

Initium est enim sapientie timor Domini. Hic est igitur prima virtutum proles sine qua ceteras habere non potes. Qui talem filium habere desiderat, mala que fecit non solum frequenter sed et diligenter inspiciat. Sunt in magnitudine sui sceleris illic proponit videns. Ex tali consideratione timor nascitur. Filius scilicet ille est qui recte Ruben, hic est visionis filius, vocatur. Quondam enim cecus est et nunc videt. Qui peccare non timet, cecus est; qui futura mala non providet, qui non considerat [illegible] penitentiam suam, qui non contemplatur potestatem divinam; si incipiat illa videre, incipiat protinus et timere, et quanto perfectius cognoverit, tanto vehementius timebit.

Seneca

Videmus, ut arbitror, quomodo iste Ruben vocatur, qui ex tali visione generatur. Recte nato mater eius exclamat: Vidit Deus humilitatem meam. Eo quod tunc incipiat venerari videre et videri. Deum cognoscere et esse cognitum videre. Deum per initium sapientie videri esse pressurum pietatis.

Quomodo ordinatur dolor de Symeon

Primo filio nato et parvulatum recte et secundus nascitur, quia magnum timorem necesse est ut dolor sequatur. Quanto enim quis vehementius metuit penam quam meruit, tanto acrius plangit culpam quam fecit. Sed secundum quantitatem sceleris peccator quisque fuit et ingemuerit, filius erit Rubellus. Cor contritum et humiliatum Deus non despicit. Quid igitur videtur? Nonne recte talis filius Symeon, id est exauditio, vocatur? Quem non penitet qui veniam et ut dolet absque mora et absque dubio indulgentiam accipiet. Oratio que ex corde contrito et humiliato profertur citius exauditur. Humiliatio per timorem, contritio per dolorem; per Ruben humiliatur, per Symeonem conteritur et in fletu compungitur. Sed beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.

Quomodo ordinatur vel nascitur spes de Levi

Sed quesso que potest esse consolatio nisi penitentibus et lugentibus amare nisi venia spes venie? Hic est ille tertius filius Jacob qui idcirco Levi, hoc est additus vel additio, vocatur, quia illis duobus prioribus primus datus sit, superadditur; non datum sed additum secundo dicitur. Hunc filium nominare nequit timorem et condignum prius dolorem quis de spe venie presumat. Quicumque post perpetrata scelera sine fatigatione se de impunitate blanditur, non tam de spe erigitur quam presumptione eliditur. Ex tali itaque non nascitur. Nolunt nos divina scriptura [illegible] sunt nos in medietate filium necnon ante illos priores duos posse habere ut post illos precedentem hunc tertium posse desperare. Certum et absque dubio quanto quis frequentius, quanto vehementius de suo reatu intimo dolore afficitur, tanto citior tanto securior de indulgentia venie efficitur. Secundum multitudinem dolorum in corde meo consolationes tue letificaverunt animam meam. Hinc namque est quod Spiritus Sanctus paraclitus hic consolator dicitur, quia animam prius lacrimis afflictam tam frequenter quam libenter consolatur. Illam namque frequenter visitat, illam libenter confortat et ad venie fiduciam plene reformat, quia scelera sua flendo despicit et dampnando flere considerat.

Amor

Incipit exinde quedam familiaritas inter Deum et animam fieri et amicitia confederari, eo quod sic se sentiat ab illo sepius visitari et ex eius adventu non tantum consolari, immo aliquotiens quodam ineffabili gaudio repleri. Hanc amicitie confederationem infallax Lya presenserat quando iam nato Levi tam magna exultatione proclamabat: Nunc copulabitur michi filius meus. Verus amice sponsus Deus est qui nunc venerit nobis; copulamus amando ei per amorem inhesimus, immo vero nunc sibi nos ille querit quando nos quibusdam commentis intimus, ut his ad suum amorem intimus attendit et ardens fulgit. Quid enim tam durum, tam ferreum, quod divina pietas sua pietate non emolliat et sua dulcedine non repleat? Hinc fit quod prius consueverat multum formidare, incipit post modum ardenter amare. Videamus iam ut arbitror quomodo

quemadmodum post acceptam cotidie
timorem necessario subortus est dolor, et
utique post spem natam et per cotidiana in-
crementa proficientem nascitur amor. Hic ita-
que filiorum Jacob qui quarto loco nascitur et
Judas id est confitens in scriptura nominatur
cuius nominis si rationem querimus citius inve-
nimus. Omnis namque qui quodlibet approbat sic
quod amat tanto amplius approbat. Et quid
est approbare nisi laudare? Illa utique vera
est laudatio, illa est pura confessio que
de casta dilectione consurgit, que de cordis
amatione procedit.

Verius nosse capimus que sit vox dilecta-
mus et confessionis, quam novit Judas
solus vel ceteris omnibus excellentius. Atten-
de mihi cum aliquid nimium amantem et ni-
mio amore ardentem. Attende quid sentiat
quid semper loquatur. Ecce quem multum amat
quem valde miratur. Quid ergo dicit? quid
semper tacitus loquitur? O inquit quam
bonus deus, quam benignus, o quam suavis
quam dulcis, o quam amandus et intimis
amplectendus, quam totus amabilis quam
o quam beatus quem amat, o quam felix
quem amore suo dignum iudicat, me felicem
si eo frui liceat, me beatum si eum possidere
contingat. Hec inflammata illa vox et confessionis
et exultationis semper resonat ore Jude
in auribus divine pietatis. Quid tu dicis
Lya, quid tu proclamas Juda, quid tu reddis
deo tuo, quid retribuis pro talibus deo tuo? pro-
mit inquit: confitebor deo, puto confitebor
inquit deo in ore meo. Hec utique et absque
dubio non solum frequenter, sed et inde sine-
ter dico confitens. Si tam perfecte diligis
Benedicam inquit dominum in omni tempore
semper laus eius in ore meo. Semper quidem
laudas si semper amas, et semper desideras.
Nam non amares si non approbares. Quid
enim ut dictum est approbare nisi laudare, et ipsa
laudatio ipsa est confessio. Nec putes quod
sufficiat Jude tantum confiteri corde nisi etiam
confiteatur et ore. Cupit enim Judas et aliis
commendare et ad eius amorem alios accen-
dere, quem omni amore dignum iudicat et
ab omnibus amari desiderat. Hec omnia dicta sint
de confessione laudis. Sed quid dicimus de
confessione criminis? Num forte Judas hanc ig-
norat quasi minus illam tam divini excellentie
agnoscat. Ego non sic estimo, quia et istam
et illam ad honorem dei nimium pertinere cognosco.

Et scio quia qui valde diligit libenter facit
quod honori dei multum cognovit. Apud illum com-
mendat bonitatem dei non solum largitas
sua sed etiam iniquitas nostra. Si enim magnum
est multum penitentibus gratis impendere multa,
quale vel quantum est retribuere bona pro
malis? O qualis pietas, quam nul-
la nostra potest superare iniquitas. Alia sunt
que inspector deus cognoscit, alia que affluenter
tribuit. Agnoscit mala nostra, largitur bona
sua. Semper presto est ad ignoscendum, semper
paratus ad largiendum. Sic largus, sic ille
indulgens, utrobique benignus, ubique bonus.
Confiteamur ergo illi mala nostra, confiteamur
et illi bona nostra. Confiteamur a nobis esse
mala nostra ut ipse cognoscat; confiteamur
ab ipso esse bona nostra ut conservet et auge-
at. Sic Judas in confessione laudat ne ingratus
appareat vel de indulta venia vel de concessa gra-
tia. Recte ergo ut arbitror filius hic Judas
et confitens vocatur, quia verus amator semper
confitetur. Deinde cum septimum sit ama- vitas
deus est in terris deum non amare qui vitare
quis quis vitantem confiteri erubescit?
Justus inquit scriptura in principio accusator
est sui. Habet ergo quid agat qui se credit
vel cupit esse amatorem dei, nisi forte
putet aliud esse amare deum quam amare
iustitiam dei. Ecce iam habemus dei quatuor zelo
primos filios. Lya primus est timor pene,
secundus est dolor culpe, tertius spes ve-
nie, quartus amor iustitie et post hec desinit
parere. Sufficit enim posse sibi estimat si se
vera bona videt amare considerat.

Quo per sensibilia mens in surgat ad invisibilium contemplationem

Sed quid putas in corde Rachel agi-
tur, videat Lyam sororem suam matrem
filiorum letantem, se autem sterilem permanen-
tem? ambiguis putas desideriis estibus agi-
tatur. Audiamus quid dicat, ut intelligamus
quid doleat. Quid ergo dicit Jacob viro
suo Rachel? Da michi inquit liberos alioquin
moriar. Absque dubio studium sapientie si non
proficit citius deficit. Sed quamvis sit Juda
Rachel ad amorem pleno solito amplius
inardescit. Quoniam supra quia sic ad Lyam
id est ad affectionem cum Judam diligere, sic et Rachel
Rachel id est ratio est cognoscere. Et illa utique
oritur quilibet affectus ordinatus, de ista
spiritualis intellectus purus. Ex qualibet proindem

intelligimus nisi amorem Dei, amorem summi boni. Nato itaque Juda, id est bonorum invisibilium desiderio exsurgente atque fervente, incipit Rachel amore prolis aestuare, quia incipit velle cognoscere. Ubi enim amor, ibi oculus. Libenter aspicimus quem multum diligimus. Nulli dubium qui possit bona invisibilia diligere quin statim velit cognoscere et per intelligentiam videre. Et quanto plus accrescit Judas, affectus videlicet diligendi, tanto amplius in Rachel fervet desiderium pariendi, hoc est studium cognoscendi.

Que sit prima via omni ingredienti ad invisibilium contemplationem

desiderare

Sed quis nesciat quam sit difficile, immo impossibile mentem carnalem et adhuc studiis spiritualibus rudem ad invisibilium intelligentiam assurgere, et in illis contemplationis oculum figere? Nulla quippe novit adhuc nisi corporalia, nil aliud cogitanti occurrit nisi que cogitare consuevit, sola scilicet visibilia. Querit invisibilia videre, et non occurrit nisi visibilium rerum forma; desiderat incorporea intueri, et nil somniat nisi rerum corporalium ymaginationes. Quid ergo faciat? Quid agat? Nonne necesse est qualitercumque modo illa cogitare quam oblivioni tradere vel negligentie? Immo si bene amat mens, non facile ea obliviscitur. Multo tamen difficilius ad eorum contemplationem sublevatur. Facit tamen quod potest, intuetur ea quo potest, cogitat per ymaginationem, quia nondum valet per intelligentie puritatem. Hoc est ut arbitror quod Rachel prius habebat liberos de ancilla quam generat de se ipsa, quia dulce ei saltem ymaginando eorum memoriam retinere, quorum intelligentie quod nondum valet gratia ratiocinando apprehendere. Sicut enim per Rachel rationem, sic per eius ancillam intelligimus ymaginationem. Suadet ergo ratio commodius esse qualitercumque modo saltem bona cogitare, et ymaginando saltem quadam pulchritudine ad eorum desiderium animum accendere, quam in falsis et deceptoriis bonis cogitationem figere. Et hoc est quod Rachel noluit ancillam suam nisi viro suo tradere. Hanc primam viam esse omni ingredienti ad invisibilium contemplationem nemo ignorat nisi forte quem eorum scientiam nondum experientia informat.

Sed nec pretermittendum quod divine Scripture huic speculationi alludunt et huiusmodi infirmitati condescendunt. Res enim invisibiles per rerum visibilium formas describunt, et earum memoriam per quarumdam concupiscibilium specierum pulchritudinem et mentibus nostris imprimunt. Nunc flores, nunc odores nominant, ut per cantus hominum, nunc per concentus animi, celestium gaudiorum armoniam designant. Lege Apocalypsim Johannis et invenies celestem Jerusalem ornatam per aurum et argentum, per margaritas vel alias quaslibet gemmas propius multipliciter descriptam. Et scimus quidem quia horum omnino nichil ibi est, ubi tamen omnino nichil deesse potest. Talium namque nichil ibi est per speciem, ubi tamen totum est per similitudinem. In his omnibus scilicet Balam vide que sue utilitati deserviat, cum quidem omnium horum memoriam ubi et quando volumus pro voto repetamus. Hec enim statim cum voluerimus ymaginari possumus. Numquam ymaginatio Rachel utilior esse poterit quam cum ei in tali obsequio deservit.

Sed nunc videlicet Rachele que discreta sunt per famulam. Sciendum quod ymaginationum alia est bestialis, alia rationalis. Bestialis autem inter filios Jacob numerari non debet, ut tamen aliquem Rachel adoptivum sibi filium facere velit. Bestialis itaque ymaginatio est cum per ea que paulo ante vidimus vel fecimus sine ulla utilitate absque omni deliberatione huc illucque vagamente discurrimus. Hec utique bestialis est, nam et hoc bestia facere potest. Rationalis est illa cum ex his que per sensum corporeum novimus aliquid ymaginabiliter fingimus, ut si verbi gratia aurum vidimus, auream domum numquam vidimus, auream tamen domum ymaginari possumus si volumus. Hoc utique bestia facere non potest, sed soli rationali creature concessum est. Huiusmodi ymaginatione sepe utimur, cum que sine fine futura sunt vel bona vel mala diligentius rimamur, numquam sine hoc sola mala, et quamvis in utrisque que sint multa ~~tamen preterquam~~ inveniuntur sola, ubi tamen nil possunt et bona sine admixtione bonorum

Quod ymaginatio alia ... alia ...

ymaginatio

Item sive sit vel fuit vel futura inveniamus ibi et futura et preterita bona vel mala esse non dubitamus. Rationis ergo est de futuris bonis vel malis, que inchoat [?] nulla sensus corporei experientia, quale vel quantum esse possit. Illud futurum mente futurum bonum vel malum colligitur, ut eorum imaginatio quasi futurorum imaginatio figuratur. Talis itaque imaginatio rationalis esse convincitur satis, et ad Balam et ad Rachel prolem pertinere videtur. Ad Balam pertinet inquantum imaginatio est, ad Rachel autem inquantum rationalis est. Talis itaque proles et imaginationis est per necessitatem et rationis per adoptionem. Huiusmodi namque prolem una generat sed altera educat. Ex Bala namque nascitur sed Rachel nutritur.

[margin: imaginatio [illegible]]

n. Neminem conturbet quod rationem et prolem imaginationem appellem. Ex hoc volo esse inter matrem et filium quod est inter instrumentum et actum, vel hoc est inter matrem et eius prolem quod est inter genus et eius speciem generat, quemadmodum copula in femina ad prolem fecundat, sic ipsum instrumentum et eius actum uno nomine appellamus. Nam illud quo videmus et id quod videmus visum notamus. Sic cum ratio vel voluntas vel intellectus nominatur, aliquando instrumentum, aliquando eius actio intelligitur. Et similiter quia instrumentum quam eius actio semper est prior et sine ipso hec esse non potest, hec ergo actio ab instrumento, non instrumentum ab actione. Unde ut inquirentis est per instrumentum matrem, per actionem vero filium est intelligere. Imaginatio que cum instrumentum significat, constat illa nos omnes que cum volumus quodlibet imaginari valet. Hoc instrumento cum ad aliquid mens imaginandum utitur, actio procul dubio quedam efficitur que similiter imaginatio notatur. Hec volui breviter commemorare, sed in his diutius morari non est necesse, sed ut ad propositum nostrum ordinem revertamur.

[margin: [illegible]]

o. Itaque quia sola rationalis imaginatio ad Rachel pertinere videtur, et que rationalis non est eius adoptione prorsus indigna videtur. Ex rationalis imaginatio alia est per rationem disposita, alia intelligentie permixta. Illa namque cum visibilium rerum cogitamus speciem, invisibile aliquod aliud in mente disponimus, ut tamen certo aliquid invisibile cogitamus. Ista vero tunc utimur cum per visibilium rerum speciem ad invisibilium cognitionem ascendere nitimur. Illa ergo imaginatio non sine ratione, ista intelligentia non sine imaginatione. Isti sunt duo filii Bale quorum primogenitus Dan dicitur, posterior Neptalim nominatur. [margin: Dan et neptalym] Ad Dan itaque pertinet specialiter consideratio futurorum malorum, ad Neptalim consideratio futurorum bonorum. Dan nescit [?] novit nisi corporalia, sed tamen ea revolvitur que longe a sensu corporeo sunt remota. Neptalim per rerum visibilium formam surgit ad rerum invisibilium intelligentiam. Infernalia tormenta longe a sensu corporeo remota non dubitamus, quia vero vel qualia sint videre non possumus. Ex his hec quotiens volumus premisterium [?] Dan pro oculis cordis habemus. Nemo fidelium ignorat infernum, flammam gehenne, tenebras exteriores in scripturis sacris legit, hec figuraliter dicta credit, sed ipsa veraciter alicubi esse non diffidit. Unde fit mirum qui minus hec que primum ante oculos cordis per imaginationem ponat, non statim eorum significationem spiritualem intelligentiam querat. Quia hec non tam figuraliter quam historialiter dicta non dubitamus. Spectat ergo horum consideratio ad Dan specialiter pertinere dicimus nisi cum sola imaginatione opus habemus. Cum vero in tali negotio cum non sine rationis consideratione tractemus. [margin: Virtutes [?]] Ex cum terram lacte et melle manantem, celestem Ierusalem muros de lapidibus preciosis portas de margaritis plateas de auro legimus, quis sani sensus homo hec iuxta litteram vellet accipere? Unde statim ad spiritualem intelligentiam recurrit, et quid ibi misterium contineat exquirere videtur. Ne quo hec talis futurorum descriptio ad Neptalim cum pertinere videtur ubi sine intelligentia solam imaginationem sufficere non posse nemini ignoratur. Certum ergo est quod ad Dan specialiter pertineat consideratio futurorum malorum, ad Neptalim autem maxime speculatio futurorum bonorum. [margin: [illegible] tormenta] Multa tamen que de tormentis malorum scripta sunt mystice accipienda sunt et multa tunc similiter de futuris vite bonis que in corporale describuntur simpliciter intelligenda

Prima speculatio et eius effectus

Illud autem
sciendum est primo ut hoc ignorari non possit
quia illa speculatio meditanti facilius occur-
rit que in sola ymaginatione consistit.
Nam que tantum intelligentia percipitur
quanto subtilior tanto difficilior invenitur.
Unde est quod Dan prior, Neptalym vero pos-
terior nascitur. Hoc autem in hac gemina
consideratione valde est notabile, quod
Dan id est per primum genus ymaginationum valens
reputat futuras veras ymaginationum fic-
tam. Neptalym vero sepe per descriptionem ymagi-
nationem fictam surgit ad intelligentiam
veram, nam cum litteram describens et invisibilibus
bonis per spiritalem intelligentiam aliquid
falsum fingere quamvis absque culpa sunt
tormenta malorum multo aliter quam sunt per
ymaginationem, quibus cum eam omnino pure sic
in hac vita contemplari sufficit. Sed quis
quis ea pure arbitror meditans non qualia
sunt in hac sed qualia fingere novit figura-
do describit. Unde fortasse hic talis filius
Dan id est iudicium vocatur, quia in illa reputa-
tione non decipitur dominium. Sed sue
districtionis sequitur arbitrium, nam quem
Dan imputationem futuram verus intuitus in
te ex ipso iudicio formare queat, quis ut ar-
bitror talem artificem Dan id est vocat.

De officio et speculationibus Dan

Est tamen hic nobis alia ratio, quod forte
quanto subtilior tanto invenitur et uti-
lior. Dicere enim vir quotiens sic sentit tur-
pibus cogitationibus pulsari et ad illici-
tam cogitatione delectatione incitari, totiens
solent etiam et in ipso temptationis additu
futura tormenta ante mentis oculos ponere, et
ex tali consideratione quod quid illicitum
mens suggerit, an turpem delectationem
exstinguere solet. Hoc ergo modo iuste statim
per considerationem pene vel iustitiam et damp-
nantur blandimenta culpe. Quia igitur per officium
Dan illecebras cogitationes deprehendimus,
arguimus, dampnamus, castigamus, recte
eum Dan id est iudicium nominamus. Sed pro
deterioribus cogitationibus tamen loquimur, quam
quidem bonas et inutiles perfecti viri nolunt
abhominantur. Propter illud quod scriptum est: Iniqua
ne quid cogitatum inutile et super his sit di-
ficile effugiet fictum et aufert se a cogitatio-
nibus que sine sunt intellectu. Sepe fit

in oratione sua constituti, quasdam cogitationum
fantasias cum importunitate magna sic in
mergentes colluctamus in corde. Et inquid
eas sine nostra apprehensione pene opprimere
irritationem culpe et cogitationibus cogita-
re castigare. Unde scriptum est: Dan iudica-
bit populum suum sicut alias tribus in Israhel.
Ad filias quippe et ad ipsam pertinet disciplina
operum, ad filios hec dispositio voluntatum.
Ad filios et Rachel sua assertio, ad filias
vero Bale moderatio cogitationis. Cuilibet
ergo cogitatio quod in sua tribu meditatur quam omne
creatum per suum simile corrigitur, quam volunta-
tis voluntate emendatur, quam opus opere casti-
gatur, assertio assertione corrigitur. Quo
tiens erga aliquid fletum sentimus, quotiens
in intimum aliquid volumus, quotiens vero
dominatum aliquid volumus agimus statim
nos reprehensibiles esse minime ignoramus.
Sed in quantum omnis eque reprehensione dignos
se esse meditantur, quam aliquid sit in ordina-
tum cogitant, multorum est se ipsos reprehe-
hendere de pravo opere vel prava voluntate. Sed
pauci sunt qui se ipsos diiudicent de minori
dominata cogitatione. Sed quia perfecti viri
hoc faciunt et facere eos oportet qui perfecti
esse volunt, ideo predixit Jacob vel pre-
pie dicens: Dan iudicabit populum suum
sicut alia tribus in Israhel.

Si enim Dan populum suum districte custodiat
si meditum suum diligenter discutiat, sicut
ut in ceteris tribubus ratio inveniatur
quod iure dampnari debeat, maxime et eam
que statim in ipsa suggestione prius illecte
bro sam cogitationem, non facile rapitur
in pravam delectationem, sicut et culpa que
consideretur ante pravum consensum nunquam
consummatur. Debet ergo Dan preteris
omnibus vigil et districtus esse in iudicio
ut tribubus detur aliis commodiori parte ab
omne lite et disceptatione vive semper
inveniat Dan in sua tribu quod examina-
re debeat, quod iuste deprehendat, quam vis
in hiis fieri possit ut aliquam aliqua com-
sine culpa valeat invenire. Aliarum nam-
culpa est in voluntate, hic autem extraordinarie
sepe est in necessitate. Nunquam malum eum

verbo, nunquam malo consentio, nunquam malum perficio, nisi ipse voluero. Malam autem cogitationem occurrere potest etiam invito. Sed ad Dan pertinet consurgentis mali statim cum cogitatione tangit in iudicium adducere, diligenter discutere, deprehensum dampnare, et deceptoriam cogitationum maliciam consideratione perimere, et temptancia mala ex tormentorum recordatione compescere. Videtis iam ut arbitror quam recte hic filius Dan, id est iudicium, vocatur. De quo solo dubitatur utrum nam proprium suum diminutive habeat, cum solus si fieri posset, ut ceteri habeant quod diminutive non sonat, assidue scilicet et districte iudicare debeat.

Sed sicut ad officium Dan spectat per temptationem pene repente consurgentia mala, sic ad Neptalim pertinet per considerationem piorum inflammare desideria bona. Mirabiliter enim animum nostrum mirabiliter cum animum nostrum Neptalim ad eorum desiderium attendit, quotiens eternorum bonorum ymaginationem ante mentis oculos adducit. Quod tamen duobus modis facere consuevit. Utitur namque aliquando translatione, aliquando autem comparatione. Quando conspicuum bonorum multitudine vel magnitudine delegat illa future vite gaudia que vel quanta esse possit. Verbi gratia, in spectata saepe solis claritate corporis [illegible] tunc considerat quanta erit futura lux illa spiritualis. Si tanta namque mirabilis est lux ista corporalis, quanta namque putas est lux illa, que erit nobis cum angelis? Si tanta est ista quam habemus cum brutis animalibus, qualis erit lux illa futurorum bonorum, si talis lux est ista nostrorum [illegible]. Item multiplicitatem bonorum invisibilium quantitate rerum [illegible] et multitudine bonorum invisibilium. Quid ergo putamus ea esse, sed quis ea possit dinumerare, quot sunt oblectamenta interiorum oculorum, quot oblectamenta aurium, ceterorumque sensuum, quot sunt colores, quot odores, et sapores. Si ergo tot delicie spirituum si tanta possidemus in tempore, quanta sunt que exspectamus in eternum. In hunc ergo modum utitur comparatione, ut intelligas ut dictum est translatione, quando vero invisibilium configurationem. Verbi gratia, dum in scriptura sacra nominari lucem sicut dictum scriptum est quod lucem inhabitat lucem inaccessibilem. Quid ergo que sit ista lux in corporea, quam inhabitat in invisibilibus et incorporalibus Dei nisi

et in veritate quia ista lux est Dei sapientia quia et ipsa lux est vera. Sicut enim lux ista exterior illuminat oculos corporum, ita illa absque dubio consuevit illuminare oculos cordium. Ecce quod Neptalim per rerum invisibilium quantitatem et qualitatem surgit ad invisibilium cognitionem. Patet ergo quam recte iuxta utramque interpretationem Neptalim dicatur. Neptalim namque comparatio vel conversio interpretatur. Solet namque qualibet rerum invisibilium natura cognita convertere ad spiritualem intelligentiam. Sed quia enim pene quicquid scriptum reperit ad spiritualem intelligentiam convertit, recte conversionis nomen accepit. Item quia assidue utitur comparatione, recte in consolationis Neptalim comparatio vocatur.

Sciendum autem quia illud comparationis genus quod in spirituali intelligentia reparatur hic speculatione que per Neptalim designatur. Quanto subtilior, tanto minus subtilior esse cognoscitur. Sed cum hec talis speculatio aliquid significat, valdeque notabile. Est enim peccatoribus quidem adhuc incipientibus quibus et conditatis et ad intelligendum facilior et ad audiendum iocundior. Siquidem hec meditanti facilius occurrit et audientem dilectius afficit. Est et promptior in meditatione et affabilior in sermone, et est plane promptior meditatione. Unde per Iacob de Neptalim dicitur: Neptalim cervus emissus dans eloquia pulcritudinis. Cervus namque dicitur propter credendi facilitatem, emissus propter currendi aviditatem. Cervus est animal velox, nimium velociter currere potest et multum currere cupit, quia emissus est. Recte ergo in Neptalim cervus dicitur, quia premeditationis gratiam multa perficere valet, per contemplationis dulcedinem multum ei currere placet. In tanta velocitate Neptalim iste contemplantem animum in hiis et in negotiis aliquantulum occultatum ut ad summa erigit, ut ad yma deprimit, ut ad omnia rapit, ut ipse animus qui hoc patitur se met ipsum saepe mirari. Felici magistro edocti quam conveniunt Neptalim nostrum cervus emissus dicatur. Notandum quam recte non avi volanti sed cervo currenti comparetur. Nam avis quidem volando de longe citera suspendere, cervus autem ad dandos saltus, etiam currit sed non in ipsis suis saltibus longius a terra separatis nimirum

Neptalim interpretatio

Quod sit familiaris seu etiam specialis ad speculationis

Quanta sit iocunditas et speculationis

I eloquia

nuptialium donum per eorum invisibilem formam
rerum invisibilium naturam quidem quosdam sal
tus dare, non autem ad plenum volatum con
valescere consuevit, quia usque quod se ad
summa erigit rerum corporalium rerum similitudinum
ramis trahens, yma omnino non deserit

¶ Et quomodo sit cum ex sensus sed
quod dantur eloquia pulchritudinis fortasse
esse potest audientibus attendimus plenius
persuademus. Vestis audire eloquia pulchritu
dinis, eloquia suavitate plena dulcore, plena
dulcedine, et qualia nuptialium forte con
suevit vel qualia cum formare datur. Ful
citur me inquit sponsa ore sui: fulcite
me floribus, stipate me malis, quia amore
langueo, favus distillans labia tua,
mel et lac sub lingua tua, et odor unguentorum
tuorum super omnia aromata. Quid queso dul
cius hiis eloquiis, quid iocundius in venitur,
quid talibus eloquiis libentius, quid
audiuntur invenientur. Ista verba carnale ali
quid sonare videntur, et tamen spiritualia sunt
que per ipsa describuntur. Sic enim nup
tialium carnalia tamen spiritualibus permiscere
et corporalia incorporalia describuntur ut nostre
hominis natura in eius dictis inveniatur,
unde si multi bibit reficiat, quia ex corpore et
in corpore natura constat, sicut est fortasse
quod homini tam naturaliter sapiunt quia quidam
ut dictum est utramque homines eius tam
reficiunt. Istud autem in eius dicit est valde
mirabile et dignum miratione, quod tunc sit
semper delectabilibus blanditur, cum iuxta
sensum littere vel sonat videntur, quale est
istud: Capilli tui sicut greges caprarum que
descenderunt de monte Galaad, dentes tui
sicut grex tonsarum que descenderunt de lava
cro, nasus tuus sicut turris libani que re. con
da. Caput tuum sicut carmelus, hec et hiis
talia cum audiuntur vel leguntur sordida
valde esse dicuntur et tamen in hiis omnibus
si sensum solum littere sensuum vel in eis in
venientibus quod digne miremur, sed fortasse
in hiis dictis hoc est quod tam libenter am
plectimur quod exhibenda ut ita dicam qua
dam littere satietate ad spiritualem intellectum
confugere cohortamur. Sed digne pensamus
iste noster nuptialium queritur sic expedite in
consideratione qui sic condicionis in sponsione tam

aditere licet quod vere dico scriptura proveniet. Nup
tialium cum ex sensus dantur eloquia pulchritudinis

¶ Sed hec istius deliciis corporale sufficere
nolumus, restat ut deliciis celestibus
aliquid loquamur. Videns itaque Lya sororem
suam Rachel de optima iam prole gaudere
innotatur quod et ipsa ancillam suam viro
suo tradere possit et ipsa cum sorore sua de
filiorum adoptione gaudere et exultare. Sicut
ut supra dictum est per Zelpham sensua
litatem debemus accipere, qui aliam quoque
virtutum prolem post ipsam gignere nisi ut
discat et in rebus prosperis temperanter vivere, filii Zelfe
Et in adversis patientiam habere. Isti sunt Gaad
et Aser cui gignuntur posterior, qui prius est
ut temperantes simus ad bona prospera, postea
etiam ut fortes simus ad tollerandum mala
aliena. Hec est gemina virtutum proles, quam
Zelpha quidem parit in dolore, sed tamen
ad magnam beatitudinem ducit sue possessionis
tam siquidem vel patientiam caro quidem
affligitur posterior. Sed ad magnum inde pa
tientiam et tranquillitatem animus componitur
sicut est quod nato Gaad Lya exclamat
dicens feliciter, et idem Aser nascente pronun
ciat dicens, hec pro beatitudine mea inquit
non sua. Unde cum sensualitas per carnem
exercitatur arcetur, inde cordis affectio ad
puritatis integritatem reparatur.

De Gaad et Aser qui patientie spectat

Quanta cui est pietas pax cordis
vel tranquillitas nulla huius mundi ob
lectamenta concupiscere, nulla eius adversa
formidare, quorum unum per Gaad adipiscitur
id est possidetur, alterum per Aser obtinetur.
Quid cum delicias huius mundi oblectantibus concupiscat
cui oblata delectamenta amore abstinentie
recusat, vel quid delicias mundi adversitate ti
meat qui virtute patientie roboratur. Delectat
etiam malis triumphat. Sicut de apostolis
scriptum est: Ibant apostoli gaudentes a con
spectu consilii, quia digni habiti sunt pro no
mine Ihesu Christi contumelias pati, et sicut per Paulum
scribitur: In tribulatione gaudentes. Asser
vero Gaad quoque illius gaudium in mimmo
qui etiam de illata contumelia exultat, ad
beatitudinem quoque anime prestat quid quid perdere

amore tanto durius tolleratur / unde cum corporis at-
teritur constantia desolatur / et quo quis
doloribus videtur esse infelicior, eo intus
constat esse beatior / Duo enim sunt quibus
constat gaudium beatitudinis carere scilicet eo quod nolis
et habere quod velis / Felicem siquidem dicimus
qui nil patitur quod nolit / et illum beatum
vocitamus cui suppetit quod cupit / Qui
ergo pro celesti desiderio seculi voluntatem
odit, profecto per abstinentiam hostem suum
ubique declinare potest / Recte ergo rigor abstinen-
tie Gaad id est felicitas dicitur qui ubique cal-
cat seculi blandimenta que detestatur. Ille
qui pro dei amore afflictionem corporis diligit
/ ubi quesivit non invenerat / unde affligi possit
Si ergo nec beatus creditur qui ubique inve-
nit quod amat / iuste rigor patientie Aser (Aser)
id est beatus nominatur cum ubique obviat quod
desiderat. Ecce ponas duos amatores (Exemplum)
/ unum dei, alterum seculi / Ille propter deum
diligit temporalem afflictionem / iste desiderat
temporalium bonorum plenitudinem / Ille quidem
ubique invenire potest / quod propter deum diligit
iste nunquam apprehendere potest bonorum pleni-
tudinem quam sitit / quis horum beatior / Iste (Exemplum)
ecce alii duo quorum unus odit mundi huius
adversitatem / alter autem detestatur mun-
danam voluptatem. Sed ubi quesivit ille
hostem suum declinare potest, ubi iste inimi-
cum calcare non possit / cuius horum queso
felicior / Beatus inquit scriptura / qui post aurum
non abiit / nec speravit in pecunia thesauris.
Et iterum beatus vir qui suffert temptationem
/ quia cum probatus fuerit etc. Isti sunt Gaad (Gaad)
et Aser / quorum prior calcat mundanam
gloriam / alter propter deum patitur libenter mundi
pressuram. Valde quoque notandum est / et profunde
retinendum est / quod scriptura sic abstinen-
tie laborem non calamitatem appellare vo-
luit sed felicitatem et patientie rigorem non
miseriam sed beatum nominare decrevit. Hoc autem (Nota)
hic breviter commemorare volumus / quod
per Gaad non solum illam que in cibo et potu est
abstinentiam intelligere debemus / immo per
Gaad et Aser intelligimus omnis superflue
delectationis et omnis corporalis delectationis
abstinentiam et patientiam in omnibus que
per quamque que sensus tamen delectant aut
cruciant quomodo sensualiter

Sed quis queso Lya ancillam viro suo tra-
deret vel tales filios adoptaret nisi sororis
sue exemplo provocata esset / Prius enim semper est
ut ancilla Rachel redigatur subdi potes-
tati / quam ancilla Lye. Si enim ymaginationis
quesierit primitus cogitationes evagatio prius
non restringitur absque dubio sensualitatis
appetitus immoderatus nimis temptat.
Cum ergo volunt carnalium voluptatum
desideria reprimere, prius assuescant carnales
nunquam iniquam vel saltem cogitare de-
lectationes. Profecto namque quanto rarius
talium cogitationum tanto rarius talia cogi-
tamus tanto rarius tanto minus te-
pidius ea desiderabis / Sicut in falsis e
contra tunc sub vi duo prius in ...
/ Zabula quoque Zelpha post mechilonis quod
de Gaad et Aser abstinentia sed et patientia
nunquam adoptivos filios faceret nisi sororis
sue Rachel adoptivam sobolem assidue
videret cuius enim nimium afflictionem
cordis vel possit potuisset persuadere mundi
huius prospera contempnere et eius adversa non
formidare, nisi suggestionibus Dan et Nep-
talim future vite premia eterna vel tormenta
non solum frequenter immo pene indesinenter
cogitaret aspirare / Nec autem per cogitationem assi-
duam futurorum malorum facile persuadetur
contemptus presentium bonorum. Item per iugem
contemplationem eterne felicitatis quam inflamatur
ad voluntariam tollerantiam presentis temporalis hoc
est ut arbitror cur Dan et Neptalim prius
nascantur vel cur Gaad et Aser postmodum
generentur.

Capitulum

Natis itaque Gaad et Aser tem-
pus iam instat quo Ruben
mandragoras inveniat. Si tamen foras
tunc exire foras non pigeat. Sed non cum
velle exire dubitemus quem iam exeundum
vel introeundum ydoneum esse cognoscimus
Credendum est enim eum post tot natos ma-
tris sue, post tot liberos Bale vel Zelphe
iam adultum et posse et velle ad patris sui
imperium exire et intrare. Sed si per Ruben ut
supius dictum est timorem dei accipimus, quid
per eius introitum vel exitum accipere debemus
quid est enim eum vel intus esse vel foris
exire. Ruben intus est cum in secreto cordis

Quando sensibilibus appetitus non tem... / si ymaginationis evagatio non restri...

Quando per abstinentiam et patientiam / roboratur ad omnem obedientiam

Textus

in conspectu dei devota conscia tpida
ni9 Tunc foras exijt ruben cum tpt
demum hominibus etiam nos omnes admonem
obedientiam inclinamus Tunc itaque dum
tpt semet ipsum deus homines tpt dum est
ruben intus nimis morari nunc foris
invenit Exit ergo ruben tpe messis
triticee quando in tpe obediencie exercetur in
tpe obediencie in operibus iusticie Sed
quando putas ruben ad perfectam obe
dienciam convalescet nisi cum Gad et asser
i. amor abstinentie et paciencie adgrecem
voluptates ad tollerantiam tribulationis
animas Dua cum sunt que solent per
fectionem obediencie impedire i. ut rogatum
vel amara deserere vel aspera tollerare Sed si
semel animus amore iusticie vel pacie perfecte
invaluit perfectum ruben admonem obedienciam
absque ulla contradictione se subdidit Cum
enim tam adversa presenti quam in prosperis non
delectari incipit semet ipsum statuitur que
difficultas eius obedienciam ulterius mi
nere poterit Si cum dura vel aspera quam quasi
pro dei amore etiam pacienter ipsum affecto
Cur non magis hec admixta obediencia
et patia admiratione nunc gloriam tollerare Recte
ergo post natum gaad et asser ruben obe
dientem quia timor domini convolutarium ab
stinentia et pacia et ad omnem obedientiam roborat

[Sed quantus qualisque bone opinionis
odor de ipso reliquaque spargitur cum nulla
molestia nulla inopia a studio obedire
prohibetur Haec mandragore quas ruben
invenit quas ab ipso mater eius lya accepit
Quid enim per mandragoras que odorem late
solent spargere nisi bone opinionis famam
debemus accipere quas quidem lya tunc acce
pit quando oblatam laus affectum tangit quando in
laudibus sue proximis animus afficitur et inania
applausu favoris prius delectatur Harum partem
Rachel petit lya concedit ut maior incipiat
que plus desiderio flagrat assentit cum que
suadente racione appetitum humane laudis
non temperat perfectus spiritus suus advertit
plenam nunc fecundat Viri itaque spiritus qui
utraque sororem plus fecunditate honorat quia
ideam spiritus et racionem advertitatis cognicionem illuminat
et affectionem advertitur amorem inflamat Sua
det ergo racio humani favoris appetitum sub
suo moderamine temperare Sed ad multiplicanda

quod ex abstinencia laus humana surgit et quomodo tunc cum appetitus sit temperandus

Fama:

ut

incitamenti plenam cupit dedum spiritus copulatum
gaudet Mandragorarum itaque possessio subrachel
potestate redigitur quando laudis appetitus sub
racionis dominio moderatur Notandum sane quod
temperare Rachel non mandragoras sed
mandragorarum partem petat Nam ut hor
roni valet valde esse difficile ut animus
quamvis in se remitteus ex oblata laude non hylares
cat Debet ergo amor humane laudis prius
temperari post modum si posset fieri debet
etiam penitus abscidi Unde est quod Rachel
partem mandragorarum esse legitur lya vero post
modum ad Jacob loquens non de sola parte
gloriatur Ad me inquit intrabis quia mercede
conduxi te pro mandragoris filii mei pro
mandragoris inquit non pro parte mandrago
rarum filii mei absente adhuc uero uxo
lya partem concedit Sed ingens adveniens
eius desiderio ubertius succensa sibi metipsi
sibi ex eis ulterius reservare voluit Sic
animus meus hominis dum spirituali dul
cedine tangitur quicquid prius de huma
na laude gratificat libenter obliviscitur
In hunc modum mandragore de possessione
lye rediguntur sub rachelis potestate
Novit cum Rachel melius quam lya man
dragoris uti Nam quicquid affectio cor
dis usurpat ad laudem sui recte sane
racio retorquet ad laudem dei

[Sed quid hic dicimus esse precerum
filius lye ruben bone opinionis
mandragoras potuit invenire Sed sane
qui dicitur opera que recta videntur aut
nunc pene semper similitatem contingunt
Dolent cum que per Gaad et asser sunt
hominibus inania de abstinentie et pacie
opera operantem non timendum sed timendum
vel de et non tam similem quam contumeliam
effert quid pamplius videndum quid
magis omni laude predicandum quemquam vita
que in aliis sepe contingunt domini timoris
remuneracionem in aliis non minuitur sed augetur
enim videmus etiam post dictum opera non solum
dedecet sed etiam dethicana prava offensa non
parum repudiare Recte ruben post natos
gaad et asser mandragoras invenisse dicitur
quia quelibet ex operibus perfectorum ad timore

non ad timorem pertinere invenimus. Notandum sane quod [illegible] inventi sunt mandragore, non post tot natos Lye, non post tot genitos Bale, sed post nativitatem filiorum Zelphe statim leguntur invente. Ad filios namque Lye voluntates, ad filios Bale cogitationes. Voluntates itaque seu cogitationes quantumlibet rectas, quantumlibet utiles, quo innotescunt vel quo laudabimus quas nemo videmus? Et quamvis vera laus sit de recta voluntate, eam tamen nemo laudamus nisi appareat in opere. Per opus enim boni bona voluntas innotescit, ut inde bone opinionis laudem quasi quasdam late fragrantes mandragoras invenire possit. Quia post partum Zelphe proles hec invenisse traditur mandragoras, quando voluntas bona per bonum opus manifesta mox laudem promptis undique [illegible].

De autem secundarum istarum ancillarum filiis negligenter non est pretereundum, sed iugi memoria retinendum, quod duorum vigilantia iugique custodia constat nostre civitas muro custoditur intusque protegitur. Primogenitus namque Bale custodit eam et componit intrinsecus, primogenitus vero Zelphe munit extrinsecus. Per Dan reprimuntur mala intus consurgentia, per Gaad reprimuntur mala extrinsecus consurgentia. Omnis namque scimus quia omnis temptatio surgit aut intus aut extrinsecus per sensum. Nunc enim pulsat intus per cogitationem, nunc vero extrinsecus per sensum irrumpere parat et festinat. Solet [illegible] aut ab intus instare consilia carnis, aut a foris admonitione incitamenta voluptatis. Sed quia ad Dan pertinet disciplina cogitationum, ad Gaad autem spectat disciplina sensuum, debet utique Dan vigilare ad discretionis iudicium, Gaad dimicare fortiter per abstinentie exercitium. Unus sedare civilem discordiam, alter repellere hostilem pugnam. Hic vigilat contra civium seditionem, ille contra hostium incursionem; iste contra perfidiam, ille contra violentiam. Dan namque negligente mens facile decipitur, Gaad languide agente sepius subito ad turpem delectationem rapitur. Sed quod mirum est, nisi civitas cordis nostri a primo in perfidiam pereat, quod disciplina cogitationum non possit custodiri sine disciplina sensuum, utrum discordia civilis an manus hostilis eam subvertat? Scire autem nosse oportet quia disciplina corporis sine disciplina cordis absque dubio inutilis sit, disciplina vero cogitationum absque disciplina sensuum omnino observari non potest. Unde satis constat quod sine adiutorio Gaad, qui contra exteriora vigilare debet, Dan in componenda pace civium intus in vanum laborat. Quid enim? Dan meditantem prelium sibi assidue tamen discordie amputare, nisi studeat Gaad portas sensuum, irritamenta viciorum quondam indeliter, hostilem exercitum non admittere? Quamvis enim Dan assidue in throno iudicii resideat, quamvis rixas altercantium cogitationum indesinenter componat, frustra utique in observanda animi concordia desudat, nisi eodem studio Gaad civitatem nostram per sensuum disciplinam muniat, et hostilium viciorum agmina abstinentie prelio acriter feriat. Unde scriptum est: Gaad accinctus preliabitur ante eum. Tunc enim utiliter Dan contra proditorum conspirationem intrinsecus vigilat, cum Gaad extrinsecus irruentes hostes cedit et expugnat. Prius ergo Gaad accingitur ut postmodum forti prelio [illegible]. Gaad procul dubio tunc se accingit, cum sensuum dissolutionem per disciplinam restringit. Tunc Gaad forti prelio dimicat, cum desideria carnalia per acrius mortificationem [illegible] dat. Magna namque hostium strages efficitur, cum [illegible] odiosus meror ille exercitus in fugam convertitur, ~~quasi odiosus meror~~ cum sensus corporis per disciplinam ab evagatione restringuntur, et appetitus carnis per abstinentiam a voluptate refrenatur. In hunc itaque modum ut [illegible] exponi possumus: Dan civitatem nostram componit intrinsecus, Gaad munit extrinsecus.

Quod in cordis custodia vicissim [illegible] cooperentur de Neptalim

[A]ssistunt autem et eis fratres sui, vero singulis quidem ad auxilia fraterna: Neptalim intus cum Dan in civium pace componenda, Aser extrinsecus cum Gaad in violentia hostium expugnanda. Gaad itaque et Aser vigilant contra hostes, Dan et Neptalim solliciti sunt circa cives. Sicut ergo Dan minatur, sic Neptalim blanditur. Qui terret minis, Neptalim facit promissis. Ille punit malos, iste remunerat bonos. Bonos [illegible] rigore [illegible] corda pertrahit, alter per sollicitudinem, alter demulcet. Quantum ergo putas Neptalim iste Dans eloquia pulchritudinis sensu suum in tali negotio adiuvant, qui animos auditorum dulcedine eloquii sui pene absque quo vult trahat

adiunct. Et apostolus coniunctus misericordiam factorum suum iniunxit quia ambo pugnantes contra inimicum hic latus unum protegit iste alterum defendit / gaudia ita inde dedo / apostolus divitias inimicus Saad insidiatur mundi huius prosperitas apostolus vero persequitur mundi adversitas / sed apostolus hosti suo facile resistit / dum petram quam tuetur alta patientie rupe conspicit munitam. Et ideo devicto stationis loco hostes suos tam inanes / que abyssus voluptationis deducit et despicit / unde fit ut cum hostes sui sua impugnatione non tam nocere quam triumphandi assidue materiam ministrent. Hinc est quod apostolus sive in pugnatoribus huiusmodi vel adversitatibus inter fratres suos persecutores carnales scilicet delectationes totus efficitur / Et eos magna audacia sione persequitur / Tantus autem terror in pugnantes Saad subito invadit cum se apostolus in plures suos trahunt adiungat ut omnes absque mora ad fugam convertat. Cum ut ad horam quidem invisum sibi fratribus auxilium fratribus resistere audeant mirabili utique arte hostes carnales scilicet hostes carnales sunt delectationes / sed quibus quero locus prave delectationis sed quibus quero locus prave delectationis in tormenta convertuntur / que iste vir apostolus / propterea enim non solum patienter ferebat etiam audacter appetere comprobatur / o quam recte apostolus id est beatus dicitur secundum illam sententiam Christi qui persecutionem patiuntur propter iustitiam

Quod peccatum patientiam comitatur misericordia

Nota

Quia vero illud divinum preceptum dimitte et dimittetur vobis / tam magnifice implere potuit / eius tam facile / quod tam de corde illatas sibi iniurias ignoscere voluit quam qui de corporis sui cruciatibus magis exultare quam contristari didicit ut quod inimicos diligat / nec eos non libenter indulgeat qui hic quod ei instituit desiderat magis eis quam suo corpori sive infertur persecutoribus ut sit sicut utique beatus / Christi autem misericordes quia ipsi misericordiam consequentur / O virum egregium / certe quater beatum / beatus propter iustitiam esuriens / beatus propter mansuetudinem / beatus propter voluntariam passionem / sic beatus propter misericordiam compassionem / beati enim qui esuriunt et sitiunt iustitiam / Et beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam propter ipsum sic misericordium / Christi mites beati misericordes

/ et hic non est apostolus ut nunc sic multiplicitur quia beatus / iustitiam ardentis sitiens propter ipsam libenter patitur / ipsi inquietus facile ingeritur quam nos eius multum esuriat panem iustitie dedignatur tamen eum comedere nisi sit conspersus oleo misericordie ... et cum divitias affluentia que sibi sub habundant ... hostium persequenti victoria ultimum est delicatus effectus ut ei iam sapit panis nullus quantumlibet mundus nisi sit oleo misericordie conspersus / iuxta vero ideo scriptura inmanifeste pluraliter dicitus / quia apostolus pinguis panis eius / et prebebit delicias regibus ut nunc psallere possit / Inma testimonia tuorum delectatio sunt sicut in omnibus divitiis

Quia nunc namque pinguis apostolus iste habundet deliciis spiritualium conviviorum / sunt consolatione que non affluat deliciis spiritualium gaudiorum non divitias quelibet adversitas non tamen minuere / quam augere solet / non delicias quas tormenta / ut psaltem in sua rumpere valet / nam quanto divitias plura ... tanto delectabilius delectatur in eis / Hic est deliciae / ille quas tam sitiunt / quod tam gratant ampliuntur / non dico pauperes et ignobiles sed etiam ipsi reges et principes ... nec sit hoc de ipso scriptura non loquitur apostolus inquit pinguis panis eius / et prebebit delicias regibus / quam eum putamus suaviter persequitur / quam mirabiliter ... delectantur / non quilibet reges / sed illi utique veri reges / quibus ille rex regum / dominus divitiarum restituit imperium corporis sui et quibus distribuit imperium patris sui. Talibus inquam regibus quam putamus dulce sit quod in tunc eos sapit / cum videant ... iustitie amore tormenta non timere / ut persecutores parte cordis / amicorum ... non amittere / Si enim gaudium est ... superno peccatore penitentiam agente certa est solempnitas erit super quolibet iusto libenter propter iustitiam moriente / Hec apostolus pinguis panis eius / et prebebit delicias regibus / qualis panis eius / quales delicie / delicie eius / que tam sapiunt regibus talibus / Et reges isti iam ... agni intraverunt / iam ad eum illud ... iam illorum angelorum panem eius quo delicias vescuntur iam ... voluptatis ... et adhuc

comedi panem

non

Impii

tiniis assiter delicias insaciabiliter esurivit / et usque hodie esurientes et sicientes iusticia in tanta celestium gaudiorum habundancia habent suam famem vel sitim sedare non potest assiter pi. p. c. z p. de regibus Quamvis pietas largus esse potest in necessitates pauperum cui super habundant pretiose deli-cias regum quantum pietas incantius quantum neglegantur in eius constancia / sic quos vincentes in valle lacrimarum ad huc sunt in finitas sua / si tamen delectamur in eius operibus illi quos eciam iam absolvit feli-citas illa eterna / assiter pi. pa. c. z p. de re-gibus Et hinc ei tanta deliciarum affluencia / tanta diviciarum copia / nisi ut dictum est de hostium spoliis in tanta victoria / Cons-tantius quia quanto amplius attenuantur hostes iusticie / tanto uberius cumulantur gaudia consciencie / gloria et divicie in domo eius ait psalmista / Et apostolus docens gloria quod divicias exponendo loquitur illa ita / Gloria nostra hec est / testimonium consciencie nostre hec est domus vel civitas illa videlicet consciencia nostra / In qua spiritualium bonorum divicie habundant / cum eam pro dictarum civitatum filii angeli solicite custodiunt Dan videlicet et Neptalim satagentibus in consumanda pace cum Gad et Asser iubilantibus in expugnacione hostium / horum namque prudencia cives pacificantur illorum constancia hos-tes expugnantur

Hostibus itaque expugnatis civibus pacificatis nil iam obstat, ut arbitror quin illa civitas nostra expiatur / quod sit illa pax que exsuperat omnem sensum vel quam magna sit multitudo dulcedinis dei / quam deus diligentibus se abscon-dit absondit inquit / quid ergo miror si eam quilibet mundi amator nescit hanc deus diligentibus se abscondit quoniam cum in bonis falsis et deceptoriis spem suam figit que sunt vera bona ignorare non potest hinc est quod dicitur Quis autem nobis bona Est enim manna absconditum et non nisi gustantibus cognitum omnino Est namque hec dulcedo cordis non carnis hinc nec eam posse nosse potest quibus carnalis / dedisti in quit leticiam sitor de meo / Carnales delicie sunt ipsius corporis sensibus vel delicias cordis sic ipsius cordi carnales undique nesciunt eam quod tamen spiritualis sensus spiritualis delicias cognoscit nisi quia ad eam sunt intrare et habitare intus non dissimulat / hinc et ei dicitur intra in gaudium domini tui

Hoc itaque intimum gaudium spiritualis ita dulcedo que intus sentitur est ille filius Syr qui ei quarto loco nascitur Est enim gaudium ut supra exposui unus de principalibus affectibus / sic autem ordinatus est inter filios Jacob et Syr ancilla pro ordinatum autem et recte gaudium nascitur tunc habemus quando et tunc gaudemus bonis ad tales plus depre-cari apostolus nos ammonere videtur Et dicit Gaudete iusti in domino semper iterum dico gaudete Et psalmista letamini in domino et exultate iusti hinc in prior pre alia libenter Mandragoras contempsit ut talem filium habere possit nostra et enim que in laude hominis delectatur quod sit intimum gaudium experiri non meretur spectare aut post nativitatem Gaad et Asser Syr talem filium genuit quia nisi per absti-nenciam et paciencia mens humana ad verum gaudium non pertingit / oportet quoque non solum falsam delectacionem sed eciam vanam pertur-bacionem excludat / qui nescit deliciis gaudere eius cum in summis delectatur adhuc intra unique iocunditate indignus est et qui vano timore perturbatur spirituali dulcedine perfrui non potest sane leticiam vitas dampnabat cum dicebat / Ve vobis qui nunc videtis bonum perturbacionem postponebat cum auditores suos ammonebat / Nolite timere eos qui occidunt corpus / horum autem unum superamus abstinendo alterum pacien-do calcamus itaque / Per Gaad expellitur falsa delectacio / per Asser vero vana pertur-bacio Isti sunt Gaad et Asser qui excludunt gaudium filium et introducunt gaudium verum / Jam ut estimo nulla erit dubietas quo-niam hic talis filius Ysachar dicatur / Ysachar interpretatur merces quia tantis laboribus ad quam ad quod gaudium verum tam perveniri congruenter postponitur hic intrando cotidie quedam primicias et nec certi accipimus quoniam ad idem intimum gaudium verum interrivi

Quod solatur in predictum ga- in gaudium

compa[ratio] inter dulcedinem et ardorem dulcedinis

Dulcedo

et aliquam partem gustamus

Hec autem in hac dulcedinis degustatione spiritualis sacra inter gustum et ebrietatem notat, ut quam parva quidem ad comparationem eterne beatitudinis, magna autem in comparatione eius hic in mundo contingit [illegible] et cum spiritualium [illegible] delectatio sit inter gaudia comparata quecumque corporalia inveniuntur parva in tanta comparatione omnis dulcior tam delectatio [illegible] tanta est nulla. O dulcedo [illegible] o dulcedo tam magna tam parva. Certo non magna que [illegible] suavitate omnem excedis, certo non parva quod de illa plenitudine nisi stillam modicam decerpis. Modicam quidem decerpente felicis pelago mentibus instillas, inter tamen quam in fundo plene inebrias. Certo tamen [illegible] gusto [illegible] nihilominus que mente ipsam alienat ebrietas non immaturi. Gustus vero est et ebrietas inter dici potest degustu quidem. Gustate inquit propheta quoniam suavis est dominus, et apostolus: si tamen gustastis quoniam dulcis est dominus. Et de ebrietate etiam idem propheta: Visitasti terram et inebriasti eam. Audi hominem spiritualem ebrietate madentem et quid circa se agatur omnino ignorantem: sive in corpore sive extra corpus nescio, deus scit. Quid putas inebriatus erat quando [illegible] ei in oblivionem venerat qui se ipsum nesciebat.

Quomodo soleat impediri internum gaudium

Hac itaque dulcedine inebriari non merentur qui adhuc carnalium desideriorum fluctibus agitantur. Visitasti terram et inebriasti eam. Quid putas est cause quod solam terram dicitur inebriasse dominus, non etiam mare? Ex certum quia mens que per desideria viciorum fluctuat et adhuc secularium curarum procella exagitatur, ad illud internum gaudium non admittitur, et ideo torrente voluptatis non potatur, quanto magis nec inebriatur. Dicimus autem quia mare semper fluctuat, terra autem inconcussa stat. Et terra elevata semper [illegible] et terra elevata semper in motu sunt, et sola terra stante tota stare nescit. Quid ergo per terram nisi firmam cordis stabilitatem debemus accipere? Et quod fluctuationem cordis restringe ad unum veri gaudii desiderium cogitationum affectionum quam mortis

Gaudium

colligit qui se cupit vel credit illo vero sobrietatis poculo inebriandum fore. Hec est illa [illegible] terra mentis [illegible] stabilitas tranquilla quam mens inter ipsa tota colligitur et in uno tantum desiderio immobiliter figitur. Hec est illa terra de qua propheta [illegible] habebat dicens: Inhabita inquit terram et pasceris in deliciis eius. Hec est illa terra quam mitibus promittebat cum dicebat: Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram. Hec est illa terra quam ille Ysachar asinus fortis vidit et concupivit et in eius concupiscentia [illegible] sit. Ysachar inquit asinus fortis habitans inter terminos vidit requiem quod esset bona, supposuit humeros suos ad portandum et factus est servus tributis. Oportet ergo nos transire de terra ad terram, de terra aliena ad terram [illegible], de exilio ad patriam, de gente ad gentem et de regno ad populum alterum, de terra morientium ad terram viventium. Si volumus experimento nosse verum et intimum gaudium concupiscimus et nos terram illam quam vidit Ysachar ille et concupivit. Si enim non vidisset non concupisset, et si non vidisset non concupisset.

Porrexit terram Ysachar asinus factus et fortis effectus libenter supponit humeros suos ad portandum et factus est servus tributis [illegible] asinum sibi subito [illegible] erat [illegible] asinum [illegible] vix pene prius [illegible] reputabat. Multum concupivit terram quam vidit per quam ad omnem laborem fortis perdurat. Videmus sane quod ad pulchritudinem illius terre iustitie nostre sunt ut pannus mulieris menstruate. Videt nihilominus quod non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Sic immo igitur sibi [illegible] in alto fortis effectus, de uno humiliatus, de altero roboratus, fortitudinis sue humeros ad omnem laborem libenter inclinavit et iam [illegible] gloria non sua [illegible] dignum [illegible] audire et [illegible] simul [illegible] sibi [illegible] et ad omnem [illegible] laborem [illegible] inquit factus sum apud te, et alibi: propter te inquit mortificamur tota die. Certe [illegible] qui fortis [illegible] ad se mortificandum. Ysachar asinus fortis habitans inter terminos vidit requiem quod esset

et etiam quod est bona optima. Pene ergo non plene sicut morientium terram deseruerat, pene non plene illam viventium terram apprehenderant qui inter tumulos habitabant. Qui vilissimus quia paucissimus huius vite bonis contentus fuerat, sicut tunc miserie extrema tenebat; quia per frequentes mentis excessus perhennis vite bona pregustabat, illius vite terre intima tangebat. Ysachar fortis asinus habitans inter tumulos, quia huius vite bonis ad necessitatem uti non respuebat, sicut etiam penitus non deserebat; quia future vite non nisi novissima quedam tangere poterat, illam non omnino etiam apprehendebat. Et ideo inter tumulos habitabat: istam tollerabat ad necessitatem, illam cupiebat ad iocunditatem. Et ideo inter tumulos habitabat; si tangebat istam penitus deserere non poterat, ambulabat in illam totus intrare non valebat. Ysachar ergo quod potuit tamen inter tumulos habitavit: cotidie ad illam intrabat, cotidie ad istam revolabatur, et in hunc modum inter tumulos morabatur. Ysachar asinus fortis habitavit inter tumulos, quia contra miseriam mentis tranquillitas, contra concupiscentiam cordis stabilitas. Vidit requiem quod esset bona et etiam quod esset optima. Quid mirum eorum quod vidit, quod ipsam cognovit, quod cognitam concupivit, et ideo supposuit humerum suum ad portandum, et factus est tributis serviens. Vidit inquit etiam quod esset bona, requies scilicet ibi est, et ideo requies bona. Si enim non esset ibi, eam minime vidisset. Et si bona non esset, propterea humerum suum ad portandum minime supposuisset. Mansueti autem ait propheta hereditabunt terram et delectabuntur in multitudine pacis. Ecce qualis terra, pax ibi est plena, requies bona, pax quieta, requies perfecta. Vidit requiem quod esset bona et etiam quod esset optima. Quid ergo mirum si quod eam vidit qui in terra habitavit? In illa labor non esse est, sed ad illam sine labore perveniri non potest; propter ipsam laboratur, sed in ipsa non laboratur. Ex … etiam non requies vel … nullus penitus labor invenitur in illa terra. Duo sunt terra et requies, duo contra duo, duo bona contra duo mala. Duo sunt magis mala, scilicet miseria et concupiscentia, pena et culpa; duo magis

bona tranquillitas et stabilitas: contra miseriam mentis tranquillitas, contra concupiscentiam cordis stabilitas. Nullam molestiam pati est bene requiescere, nullius concupiscentie fluctibus agitari. Est procul dubio in terra iam morari; in tali terra tales requies, requies que ad intimum gaudium non dum tota colligitur, que sit vera requies minime corripitur. Ve michi misero qui usque hodie vagus et profugus super terram, vagus sequendo concupiscentiam, profugus declinando miseriam; semper decrescit quod concupiscam, ubique invenio quod fugiam. Concupiscentia me facit vagum, miseria efficit profugum. Profecto terra mala, terra miserie et terra tenebrarum, ubi umbra mortis et nullus ordo. Est procul dubio terra talis non stabilitas cordis, sed diutina et instabilitas mentis. Ex qua prius tunc domine deducet me in terram lectam. Et qualem deinceps Ysachar vidit et concupivit, eo quod esset ibi requies bona et ipsa terra optima. O felix qui potuit vel ad horam omnium malorum oblivisci et illa interna pace vel requie saltem admodum potiri. Feliciter michi solummodo datum est dispersiones cordis in unum diligere colligere et in illo felicitatis fonte desiderium figere. Illud utique bonum unum tamen optimum. Hoc nota quod Ysachar vidit requiem quod esset bona et etiam quod esset optima, quia bonum quidem est longe esse ab omni malo, multo tamen melius immo optimum in esse summo bono venire. Sic Ysachar. Et ideo a tali terra longius discedere nolebat, sed habitans inter tumulos in eius vicinia manebat, cupiens et ambiens eam, recipiens quidem et fructum preciosum saltem extremus tangere et de illius fructibus frequentius comedere. Erat enim ut nosse potestis fructus terre illius sublimis, fructus mirabilis, fructus singularis. Hiis quidem tunc fructibus mens hominis sepius satiata et aliquando impugnata inimicorum subito contra omnia pericula fortitudinem accipit, et in tantum mox ad omnium meliorum … ut pax ei iam sit nichil nisi ipso presensum tempore nisi studeat ea et in aliis … perfici et forti … prout

nota verba

nota totum … pax

Quomodo ut quo ordine nascatur odium viciorum de zabulon

Quod odium

Sit ergo mox tam fortis contra omne periculum, quam ferox hostis omnium viciorum. Hinc est quod post ysachar zabulon nascitur, qui habitaculum fortitudinis interpretatur. Quid enim per zabulon nisi odium viciorum accipitur? Odium bonum, odium ordinatum, odium viciorum. Hunc procul dubio affectum in nobis propheta ordinare cupiebat cum diceret: Irascimini et nolite peccare. Quid est enim irascendo non peccare, et non peccando irasci, nisi hostes viciis non ad odium amando corruencium indignari. Hunc habere filium se propheta signabat, cum alias diceret: Perfecto odio oderam illos. Et alibi: omnes iniquos odio habui. Hic est ille egregius dei miles qui bella domini preliari non cessat. Et quem usitato vocabulo scriptura sacra zelum dei vel zelum rectitudinis appellat. Zelus domus tue comedit me, ut ait propheta. Et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. Et iterum: Tabescere me fecit zelus meus. Et Helyas: Zelo zelatus sum pro domino. Et Fineës zelavit zelum dei et accepit sacerdocium eternum. Sed cuius preter primus fortitudo tanta, tam mira constancia? Helyas solus contra CCCC L prophetas Baal steterat, Fineës solus contra madianitarum castra irrumpens adulterantes gladio transverberavit. Ecce quantum roboris accipiunt, ecce quam fortes sunt, qui de illius fructibus terre prodite comedunt, qui se de istius suavitate reficiunt. Recte ergo post ysachar, qui merces interpretatur, zabulon id est habitaculum fortitudinis nascitur, quia post gustatam interne retribucionis dulcedinem animus contra temptacionum argumenta immobiliter roboratur, sua subita pericula parvipendens, domini iniurias fortiter ulciscitur. Hinc est quod Moyses ille mitissimus hominum qui morabantur in terra, post quadraginta dies ieiunii spiritualium deliciarum refertus sacietate mirifica, in tam subito zelum contra fabricatores vel ydoli exarsit, ut statim admittens sibi qui domini erant in medio castrorum de porta ad portam pertranseundo transiret, et prevaricatores tria milia in mortem prosterneret. Et post ysachar zabulon nascitur quia de interne dulcedinis degustacione odium omnium viciorum gignitur, et hec fortitudinis robur acquiritur.

Zelus amor

Iste est zabulon qui irascendo iam deo placere conspicitur, qui pie seviendo dum vicia hominum percutit, ergo non parcendo melius parcit, absque dubio iniquis sic placat deum quantum zelus animarum.

Zelum vero non ... zelum ... dinus

O quam multos invenias ceterorum licet uti plures dei gratia mente contempserunt et deesse gemuerunt, qui hunc filium habere non potuit. Quam multos hodie videmus spiritu pauperes, spe gaudentes, caritate fervientes, virtutum abstinentes, admodum pacientes, ad zelum tamen animarum multum tepidos immo quasi torpentes. Alii quasi a bruscodia humilitatis delinquentes increpare non presumunt, alii ne caritatem fraternam perturbare videantur peccantes arguere metuunt. Sunt et alii atque alii adhuc modis quod zelare pro deo nolunt, vitantes hoc esse fingunt vel dicunt esse credunt. Et contra multi absque dubio agunt impetu furoris, agere se arbitrantur zelo rectitudinis, et que viciant procurant odio hominum excitare se putant, vel simulant odio viciorum. Sed quid querunt interrogent se qui eiusmodi sunt, qui zabulon iam genuisse se credunt, si ipsos quos interrogent utrum in caritate diligant quos quasi instigante zabulon vel zelotam acriter castigant. Forte adhuc que sunt spiritualis delicie experiencia nunc stetit potuit ad quas eos quos arguunt vel flagellant suis mutare flagellis, vel etiam increpacionibus inducere noluit, si cum potius pietate quam crudelitate delinquentes per quam reducendi sunt, qui in terra illa gaudia adque eos tot doloribus invitant prosperitatem venerit Juda et ysachar prius quam zabulon hunc procreasse legimus. Et per judam caritatem, per ysachar spiritualium gaudiorum experiencia signari iam diximus. Prius itaque iudam et ysachar quam zabulon nasci necesse est, quia nemo qui caritatis et interne suavitatis adhuc inexpers est rectitudinis normam in suo zelo servare nunc potest. Caritas enim docet quo tractare oporteat eos quos zabulon castigat. Spiritualium noticia docet que sit illa suavitas ad quam invitamus vel eciam compellimus, quibus doctor iocunditas carnal[is]

indeliter voluntatis instruitur / propter quod Zabu
lon necessitate saepe urgente durius argu
itur / Iudas itaque dure debet modum
Ysachar autem tam correptionis ut modera
te Iuda fiat in spiritu lenitatis et Ysachar
suggerente fiat in Zabulone causa utilitatis /
utilitatem tamen eorum Zabulon querit / ita sci
licet ut quod delinquentibus facit ad utilitatem
sit non ad vindictam

8 Debet autem Zabulon non solum delin
quentes corripere sed eos etiam tempore
tribulationis contra persequentes defendere
Alioquin verus zelus non est ut Zabulon
veraciter dici potest si paratior est ad feriendum
quam ad protegendum / Non enim ille frustra
sextus id est quam novissimus filiorum Lie ha
bitaculum dicitur fortitudinis / Ita Zabu
lon ut supra dictum est habitaculum
fortitudinis interpretatur / Videtur quod dum
in habitantes quosque superius protegit ab
omni parte cingit / Et tamen nisi fortis et fir
mus munita sit habitaculum fortitudinis
non erit Sin vero non sit perfectus zelus ut
Zabulon vere dici possit / primo vacare esse
debet / infirmiores contra aereas potestates
doctrina et oratione protegere / Et contra mundana pe
ricula undique munire et in utroque non solum
infatigabilis sed etiam intrepidus providere
vigilare ergo oportet hic contra insidias diaboli
sicut contra pressuras mundi / procul dubio
quisquis in utroque fortis habitaculum
fortitudinis est et digne Zabulon dici meretur
/ Debet ergo Zabulon promptior primo paratior
semper esse ad mala ferenda / quam ad mala
inferenda / Et quia licet necesse unquam pro culpa
irasci / amplius utique dolet tamen cogitatione
eos pro culpa punire / quam tamen cogitat pro eorum de
fensione primum libenter se occurrentibus
periculis obicit et contra saevientium tempesta
tum procellas se sponte opponit / Alioquin
frustra in littore maris habitant frustra
in statione navium habitatorum par dici qui
mania mundane pressure discrimina providet in
tempestatibus diu fatigatos et tandem littori
bus ereptos blande compiat et benigne foveat

Zabulon igitur in littore maris habi
tant et in statione navium pertingens
usque ad Sydonem eum que causa est pro nobis

tam habitet in littore / nisi ut immineat continua
tione et ut habitaculum fortitudinis protegat
infirmiora membra ecclesie illorum que periculis
se opponit / quas assiduus persecutionibus procellis
fatigari conspicit ut non naufragantibus
semper paratus sit ad ferendum auxilium ma
ter / ut dicto scriptum est in statione navium
/ Diutius namque tempestatibus oppressos et
quasi quedam naufragia passos / et pene iam
fractos sit blanda consolatione fovere / et
ad statum securitatis erigere / et ad quendam por
tum quasi tranquillitatis erigere revocare / In hunc
itaque modum Zabulon in littore maris habi
tat in statione navium pertingens / usque ad Sy
donem / Discurrens ergo se latius per littora
maris et hic illuc quasi discurrens / dum undique
vigilat circa illorum protectione / dum ubique se
parat contra hostium incursionem / pertingit etiam
usque ad Sydonem / Sydon venatio interpretatur
per quam recte persecutionum fraudulentia
intelligitur Sathane qua iste Zabulon non solum
imbecilles et quosdam eriget contra cohorte pro
tum persequitur sed quosdam etiam simpli
ces eriget eripere de laqueis venantium / Ad Sy
donem ergo usque pertingit / quotiens versuti
hostis insidias detegit quotiens fraudu
lenta falsorum fratrum consilia deprehendit quorum
semus teste apostolo ut tamen saepe hic occul
te laqueis ille venantium et quasi quosdam
iste spirituum malignorum animas simplices
detrahentium / lingua mediter adulantium
sermantium inter fratres discordias seminantium
lites et rixas / pertingit ergo Zabulon usque ad
Sydonem quotiens deprehendit insidiatorum
dolosam machinationem sive malignorum
spirituum / sive perfidorum hostium / Cumque vero si
quidem venatione animarum aliquam potestatem
suggestione demonum vel aliquam pravitatem persuasio
nem hominum / verum tamen novit utrosque Zabulon
caute deprehendere et instantius detegere / sic igitur
fortitudinis sue habitaculum cum regione maris
in confinio Sydonis ut vigilet contra semina
persequentium illic contra fraudulentia insidia
tum ut impleatur quod dicto scriptum legitur
Zabulon in littore maris habitat in statione
navium pertingens usque ad Sydonem

r Oportet ergo qui per aquas est sic filius
quanta sit eius virtus / cuius officio quisque
non solum se ipsum contra vitia muniunt sed alios

avale ut quantum sit habere per zelum animarum

etiam a peccati laqueis eripere contendit et ideo non per malitiam in melius mutare mentem saltem resistendo cupere. Nescio si potest homo adeo in hac vita aliquid maius arripere. Ignoro an possit hac gratia etiam maiorem aliquam honorem conferre quam ut eius ministerio peccatores homines in melius mutentur, ut de filiis diaboli filii dei efficiantur. An forte tibi quam videbitur mortuos suscitare. Ergo nec maius est suscitare carnem quam animam in aeterna victuram. Ergo nec maius est restituere carni bona consumpta istius patriae quam animae reddere bona aeterna in aeternum mansura. O qualis dos, quanta dignitas, talem gratiam adeo accipere non debuit dei sponsa a sponso suo. Aliam dotem accipere non debuit caelestem sponsum sponsae suae aliam dotem donare quam ut per adoptionis gratiam multos possit filios dei gignere. Et de filiis et filiabus ex ea regni caelestis heredes ascribere. Merito ergo Zabulon nato estimat mihi cum Lya: dotavit me deus dote bona. Videns inaequale quantum vere sit zelum iustitiae [illegible] possidere et maiorem odium discordiae gerere et in unitate concordiae. Quae talem filium gignit cum propheta fiducialiter psallit: omnem viam iniquam odio habui.

§ Sed unquam autem post hac in victum soboles dabitur cuius sic peccato vivere ut saltem post maiorem odium possit sine vitio esse. Cuius hic [illegible], qui ergo in hac vita vel sperare audeat. Cum apostolus dicat: Si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus et veritas in nobis non est. Cuius est ut deterior tamen, sed ipsa saltem peccata ignorantiae possit in hac vita plene deserere, perfecte dimittere, immo quamquam vel ipsi qui aliorum culpam corrigere se ab omni contagio [illegible], ymo eos saepe per quas deus aliorum errorata corrigere disponit. Sic magno pietatis dispensatione nec convincit cadere permittit, ut aliqua vel parva distant, quam misericordes in aliorum correctione esse debeant, sed quantum peccatores erubescunt, tum quali se humilitate deiciunt cum se in id tum alios corripiunt vel forte in aliud aliquid eiusdem lapsus comprimunt qui aliquos in statum rectitudinis formam prebere debuerunt. Cuius peccatis deligere

percipere sufficiat. Quanta confusio corda eorum confligat, cum in sua vita videatur. Quod non valeat etiam ab ipsis comprehendi, quos pluries eorum [illegible] saepe corripi et durius castigari. Sicut est quod post Zabulon nascitur Dyna, quia saepe nimium zelum incontinentie culpa sequitur verecundia. Nichil enim per Dynam ad intelligimus nisi verecundiam. Sed ordinata solum peccatum erubescere est bonum et ordinatam verecundiam habere. Sed qui Zabulon nondum meruit gignere frustra Dynam se posse gignere credat.

§ Iste sensus peccatum odisse et ideo turpi [illegible] veraciter erubescit, si videatur odisse turpitudinis turpibus cui illud. Iste pudor verus esse cognoscitur, quam maiorem odium procedit et comitatur. Alioquin si in peccato deprehenderer et deprehensus pudore confunderer non te credo erubescere culpam, sed infamiam. Non enim descendit talis verecundia tamen de ipso peccato, quam de famae detrimento. Pudor est enim gloriae quam divinam [illegible]. Habet itaque homines etiam peccatores verecundiam sed non tam bonam, verum ordinatam, neuterque si bonam haberent, peccatores forsitan non essent. Peccatum et enim si perfecte erubescerent non tam facile committerent. Peccatis qualis est pudor erubescere paupertatem, erubescere humilitatem, illud non pudet erubescere eos. Ad quod docendum eos caelestem non pudet magnum descendere. Discite inquit a me quia mitis sum et humilis corde. At si contra magis abhominatos quam servantes humilitatem, a multo amplius erubescunt habere sordidam vestem quam sordidam mentem. Certe multi sunt hodie quos magis pudet in sermone fecisse barbarismum contra regulam Prisciani quam protulisse mendacium in suo sermone contra regulam Christi. Sed quod deest loqui, et saepe sua cum iactantur, quia non ille qui [illegible] vident hunc pudorem. Haud facile superant saepe dum in praedicationis officio propter pravorum utilitatem desistunt dum forte contra superbiam disputant, contingit eos superbire, ubi constat eos contra superbiam humilitatem debere disserere si forte in colloquendo quasi fieri solet bonum

attentius perducitur, magis fortassis eos pudet debito orationis quam debito elationis. Et michi non est credendum quam illa verecundiam esse quam intelligere debemus per Dinam.

pro vera habere pudore

[Q]uam sit rarum habere verum pudorem vult adhuc melius nosse, quam sit rarum humanam verecundiam perfecte calcasse et habere veram et ordinatam habere, quod verum est Dinam genuisse. Ut de ceteris obmittam, in specialibus tuis michi sit sermo. Ecce quis quis es tu qui te credis Dinam genuisse, si cogeris coram multitudine nudo corpore transire, numquid posses non erubescere? Cogita ergo si tam confundaris, cum in nuda cogitatione in mente sordes. Ut te certas Dynam genuisse amplius et ordinatam verecundiam habere. Sed quia Zabulon non dum meruit gignere. Si minus erubescis pudenda cordis quam corporis, si magis vereris vultum hominum quam conspectum angelorum, si hic magis erubescendum quod deus fecit esse bonum quam quod tu malum fecisti. Et etiam illas corporis partes quas pudenda nominamus deus fecit, pudenda autem cordis non nisi tu fecisti. Diligenter autem consideranti valde quam difficile, quam sit rarum paucorum humanam verecundiam penitus vicisse et solam illam que ordinata est possidere, non erit ut arbitror unde amplius quis admirari debeat, cur talem prolem Lya tam sero conceperit vel pariat.

[S]ed ne de nomine Dine tacite preteriisse videamur, Dyna iudicium illud interpretatur. Hoc utique iudicium illud est quo quisque a propria conscientia convincitur, convincitur et condempnatur, et digna confessionis pena mulctatur. Si enim quis convictus sibi non esset, utique erubescere non deberet, et confusio quidem si nulla pena non esset, [illegible] cum quisque detestari debuisset. Animo itaque nostro mens tamquam digna conscientia convicta, et condigna confusione deiecta, uno eodem tempore ipsa contra se ipsam dictat sententiam, et ipsa de se ipsa sumit vindictam. Hoc itaque est illud iudicium in quo unus idemque est qui iudicatur et qui iudicat, idem ipse qui condempnat et qui condempnatur, unus idemque qui punitur et qui punit. Non ergo sine causa fuit, quod hoc tale iudicium scriptura sacra non sine demonstratione noluit. Istud enim semper demonstratione signari. Et quid aliud hec additio quam quod animum audientium in admirationem excitat, ut iudicium mirabile dignumque admiratione, dignaque demonstratione demonstrandum est demonstratione. In quo quidem iudicio, quanto quisque se ipsum acrius premit, et quo se pro culpa vehementius [illegible], tanto minus se perdit, et unde amplius confusionem suam formidat ex actibus suis, confusio quamque vexat. Hic fortassis cuiquam mirandum videtur, si licet inter alias virtutes digne numerantur, cur per feminam et non potius per virum proponi exprimatur. Sed sciendum omnibus quia in feminis quamvis sit forma pulchritudinis maior quam in viris, est tamen ad opera virtutum et ad constantiam fortitudinis minor. Cuius nescias verecundia quamvis honesta cordis, comprobatur quam commoliat et quam sepe fortia opera [illegible], dum animum hominum ultra modum confundi devitat, cum utique Dyna non vir sed femina, non filius sed filia.

Dentulite et circumspecte verecundie

[E]t forte non sine causa fuit, quod post natum Zabulon deus non Lya filium sed filiam dare decrevit, que fratris audaciam blande mitigaret, et frementes animos blanditiis deliniret. Sic enim ut expedit, apud Zabulon impetus vastos et ingentes gerit animos. Sic semper iure vero nostri nomine feminas tinctos animos blandiuntur, illos et iratos dulcius blanditiis quam vocibus. Vade ergo optime videtur, quod post Zabulon Dyna nascitur, ut consororis lenitate fratris ferocitas temperetur. Amplius enim pro more modum zelantium impetus temperat, cum ne ipse in via maneat quis sibi erubescat. Hic itaque est eo in fallat. Cum post Zabulon Dyna nascitur sibi ut eius modestia fratris sui impetus moderetur. Sed quia Dyna vel vilis vel magnificum mollitur, [illegible] Israhel facit non videtur; ymo sepe etiam ut dictum est plus iusto confundi metuitur ad fortia et virilia non solum non qualescit, sed etiam et precedere [illegible]. Sed quamvis [illegible] sit ut pote femina ad opera fortitudinis invenitur tamen pudica et circumspecta ad custodiam honestatis. Et quantum nescitur placere per fortitudinem novit placere per forme pulchritudinem. Est enim Dyna mirande pulchritudinis et forme singularis

Verecundia

Et que intuentium oculos in sui amiratione facile trahat, et amantium animos ex sua dulcedine alliciat. Quis enim ignorat quod modestia verecundie homines hominibus et commendabiles reddit, et amabiles efficiat. Verum tamen est quod verecundos homines fere ceteri semper carius amplectuntur, nisi quod interdum verecundie molestia dum immodestiores gratiam amittunt. Sunt quidam pulchritudine alliciunt et pulchritudinis sue magnitudine incautos amatores captivant. Cuius singularis huius sponse pulchritudo pene nemo non miratur, cuius dilectione pene nemo non delectatur huius rei Sythen. Ille filius Emor testis fit, qui ei tam ardenti amore inhesit ut mallet omnes mares occidere suos ab se mora quam illam non habere.

Quod verecundia mentis modestie meritis per superbiam et vanam gloriam corrumpitur

O quam multi sunt istis hodie, qui quod pro deo facere voluit, sepe pro verecundie facere non desinunt, et pudendorum superflua que pro deo amputare debuerant ore confessionis occasione penitendo verecundie detrimento amputare non tardant, et malunt in amputandis interius superfluis circumcisionis molestiam subire quam impudentes videri, et sine verecundia esse. Sed quis est Sythen vel quis pater eius, vel quid sibi volunt huiusmodi nomina? Sythen quod interpretatur humerus, vel labor, et Emor quod sonat asinus. Si ergo ista consideramus, qui fuit etiam invenimus. Multi enim sunt qui solent non tam pro deo quam pro sponsa, non tam pro sponsa quam pro verecundia, pudenda sua circumcidere. Quorum aliud erunt nisi amor ipse excellentie et amor vane glorie. Attende nunc talis filius de tali patre de amore excellentie ipse amor vane glorie, quam sit stultus, et invenies ergo humerus Emor qui totus interpretatur asinus. Videamus ergo unde extollaris, unde glorieris. Si de eo quod non ex te habes sed recedit, quid hac questione stultius stultius cogitari potest? Si autem hoc audias quod ei apostolus dicat: quid habes quod non accepisti? Si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis? Et quid accepisse non accipientis sed dantis est gloria datur. Quid enim hoc sapit nisi periculum? Et quale est gloriari de malo ipsius sine de bono alieno. Talis utique glorator qui vere est stultus, tam recte appellatur et asinus. Sed et quod Sythen humerus vel labor dicitur, ad idem pertinere videtur. Humero enim honera portamus et sic agendo utique laboramus. Supponit itaque Sythen humerum suum ad portandum et libenter desudat, sed solum sibi ad honorem favorum consequendum, modo quo de Ysachar legimus. Ysachar inquit asinus fortis vidit requiem quod esset bona et terram quod esset optima, et supponit humerum suum ad portandum inclinat. Hic Emor asinus dicitur. Et Sythen laboriosum humerum habere demonstrat. Videns quia quicquid agitur pro gloria vana totum exercetur pro gloria vana. Ysachar laborat pro requie quam videt, Sythen pro laude vanitatis quam concupiscit, et recte tamen non laboriosus sed labor appellatur, quia proprium laborem adventum requie non perducitur. Quam recte autem labor dicatur testatur labor ipsius portatoris qui tantum laborant pro adipiscendis vanis favoribus hominum.

Vana gloria

Sit itaque ille Sythen, qui circumcisi sponse desiderium committit, opus suum quam corrumpit. Sythen ergo quam in minus fortassis observare potuit, que per amittit, nam quod verecundie nomen ab hominibus commendatur, laudatur et amatur. Sponsam circumcidentem et in tunica sua despicere et que eam humiliare consueverunt in similitudinis sue memoriam ob ... subito laudes hominum excipiunt, et eam deum favoribus de multis corrumpuntur. Dum enim in oblata laude delectantur, quid aliud per Sythen quam amorem, qui amore inducitur vane glorie corrumpitur. Ubi sicut dona correptionis sue damna molestia quadam prius quam voluptate patiuntur, tum blandienti sibi delectationi consensum prebere ... Sic etiam cum Sythen quem violentem opinent, quoniam inventa correptionis sue confusione erubescentem, et iccirco fortiter ... etiam ... ipsius ad turpem delectationem ... Sed quid putas causa ei accidit que tam sua in tunica despicere, et ad exteriora evagari, que pulsit nisi quod in sua nostra nimis sepe dum erubescimus, intus forte castos in sensibus aliis nisi sentiant ... videt nos quidem solam gentis in nonnisi ... de ... per hec damus nos pulcrum in ... dicitione vel

nota tor...

socios habere, cum sic ut aliorum studia inspi-
ciamus curiosius querere / vultum
vel gestum / totius quoque corporis habitum
flagitiis curiosius inspicere / eorum occulta et ab aliis
relata libenter audire. Dum ergo Dyna in
aliis animarum statum consignis conditionibus
deprehendere nititur / quid aliud quam sua
deserens et admirandas mulieres foras egreditur
/ foris quoque evagatur. Dum vero Dyna mulieres
formas curiose circumspicit / alias multum
/ alias minus pulchras invenit / et dum
sepe secum easdem comparat / quam multas pul-
chritudinis sue magnitudine longe antece-
dat, quid mirum si affectum eius vane glorie
vehementius pulsat / Cuius impetum dum
resistendo repellere non sufficit, quid ad-
quam nimis Sychem victa succumbit.

Considerandum sane quod uno coitu Sichem et
Dyna corrumpitur / et in pectoribus suis
pascendis fratres occupantur / Mens enim
que caritate ceterisque virtutibus pollet / sicut
de suis malis dolere sic et de proximorum bonis
gaudere solet. Dum ergo proximorum vitam
lustrando eorum bona considerat suaque cum illorum
bonis comparat / sicut non potest suis fauori-
bus non favere / sic et de aliorum bonis non
congratulari est necesse / Mens itaque pia
dum aliorum profectum / aliorum defectum horum
infirmitatem / illorum profectionis diligentiam
intuetur / variis nimirum tunc hic ut illis
vicissim affectionibus tangitur / Sunt ergo
pro aliis timere / pro aliis dolere / delectus vero de
illis meliora sperare / Videt in aliis que
diligit pro quibus et gaudeat, invenit in
quibusdam que iuste abhorreat / et pro qui-
bus et iuste dolere debeat / In hunc itaque
modum affectus boni simplicibus cogi-
tationibus alludunt et consuetudine et sibi
complanata proximorum vita hinc inde discur-
runt / quid aliud fratres Dyne filii scilicet
qui pecora sua pascunt / Vides nunc quod
uno coitu tunc aliud verus amor proxi-
mi atque aliud operatur vanus amor sui
/ Verus amor proximi pascendis pecori-
bus fratrum pascua parat / vanus amor sui corrup-
tionis Dyne occasionem ministrat / Beatus Iacob
patrem non latet etiam filiis qui ad fratres
primo pervenerat / quid aliud nobis insinuat
nisi quod corruptibilis nostra anima prius
per cogitationem quam per effectum pulsat / Si tu

ros domesticus recipit / misericordie que sepius per cogi-
tationem replicatur quam ipsa ad cordis intima
penetrat cordis affectum perlibet / Cum
igitur vero solitus Dyne animi affectum
variisque affectibus vicissim tangitur
iam ipsa ad filios sive fratres scilicet Dyne fuisse
pervenisse non dubitatur.

Sed quod putas iam faciunt / Cum sororis
sue corruptionem iam ignorare vel saltem
dissimulare ultra non possunt / quid enim de
eis scriptura ait nisi quod irati sunt valde
/ et certum quod esset stimulus ob stuprum
sororis sue / Docet utique nos hic fratrum
ira vel potius insania / quantum sibi debe-
at quisque irasci qualiter indignari nos-
tram arguere / quam accidit in tempore / cum agnos-
cat constantiam suam inani gloriatione fedasse
Debet ergo quisque esse ad sanandum cur-
timorem / infirmitates suas cum oculos
ponere / et culpas suas / in quibus nec
hanc vitam [illegible] admonitionem [illegible]
quam inhonesta sepe in opere / quam indig-
na in ore / quam immunda versetur in co-
gitatione diligenter attendit ut in unum
sepe colligat / quam multa in suis moribus
inveniet que merito debeant amputari
/ si vult et non impudenter gloriari. Cum
igitur hic circumcisionis retractatio mente
revolvitur / quid aliud quam cum filio Emor
circumcisionis ~~retractatio mente revolutum~~
passum statuitur / Nam quid aliud dicere morem
morum pudenda abscidere / quam masculorum
morum stipendia circumcidere. Et quid est aliud
dicere aliquin non poterit Dyne copulari
si cum Sychem gloriatio / sic Dyna verecundia
quid aliud est gloriatio impudens / gloria
sine verecundia / quid aliud est gloriatio sit
pudens verecundia quam Sychem sive Dyna
esse aut inspectare consuetudines que
difficile superantur prematurum sponsum
designantur / Ipsi sicut vides fratres
Dyne tradi nolunt / teste in scriptura
hanc conditionem circumcisionis Sychem
in dolo proposuerunt / Certe ut facile ablutione
possimus nullo [illegible] marita sororem suam
tradere disponebant et quam [illegible] professione con-
ditionis circumcisionem complere patienter [illegible]
tam cum tali matrimonio meditabantur [illegible]
Et quid etiam si possemus omnia inhonesta

Quod uno coitu Sichem et Dyna corrumpitur inde alie virtutes minuuntur

[illegible]

a nostra pectoris intima caritate et ab omnibus emundari, nichilominus tamen deberemus non de nostro merito sed tamen in deo gloriari. Et ideo fortassis fratres dyne, dum ei preponebantur, ut cum de sororis sue copula omnino desperaret, sed plurior est Sychem aspera tollerare quam ab amante dyne divorcia sustinere. Et sic quidem quod et sepe ploravi sum ut ea que ab omnibus detorquere non potuimus [illegible] per deo illa facile disponebamus, eadem ipsa sic nobis facile facere dum per eius intellere timemus debitum [illegible]

Nota tamen qua cautela oportet uitare peccatum in cetero et mox honestatem non deserere

Quid ad ista dicemus? An forte melius erit tante gemitu quam aliquid respondere qui ista negare non possumus. Istud sane diximus quod dyne fratribus multo displicuit, multo eos placare non potuit circumcisio que non tam pro deo quam pro dyna non tam non tam pro [illegible] circumcisione divina sed pro verecundia te [illegible] modum excedere et in ulciscenda iniuria equitatis mensuram iuste transisse. Iusto ergo Jacob inconsultam eorum audaciam redarguit, salutarem quam tam indiscretam iuste reprehendit. O quanto suavius erat modus quam non pro deo, quam pro dyna tempore ad necem dei cultum paulatim perducere, quam repentina et repentina morte perire. Sicut itaque colligas sicut diligenter attendas rogo quisque debeat circumcisus sibi per te, eos tamen sic invenit non ipse deum contendisse, cum sunt hic circumcisi nisi mores non bona intencione colleti. Ita tamen debemus in talibus mores honesta dissuadere sed intencionem mutare. Errant ergo utique errant qui abiciunt opera bona, quoniam infecta fuit intencione mala. Errauimus ergo fratres [illegible] res hic quid aliud facimus quam super circumcisos cum Symone et Levi irruentes eos [illegible] occidimus.

In Juditio.

Nota consideracionem maxime de beamus intencione depravata castigare

Notandum est etiam illud diligenter attende quam modo tam parvi stragem tantam facere potuit, cum [illegible] admittit eos [illegible] civitate priores quam ipsos circumcisos [illegible] ascendentes [illegible] acerbitas dolorum ad hos allectum esse ille circumcisionis tercius dies, in quo teste scriptura dolor solet esse gravissimus. Et qui [illegible] isti dies [illegible] esse [illegible] ignoranciam vel per dierum [illegible]

Primus itaque dies est cognicio eorum que sunt circa nos, dies tercius cognicio eorum que sunt super nos. Circa nos sunt corporalia, intra nos spiritualia, super nos divina. Eorum itaque qui circumciduntur, sed nichil tamen non ipse deum hoc faciunt. Prima consideracio debet esse ut poterius esse [illegible] diligenter attendunt quid appetendo deserimus [illegible]. Secunda consideracio esse debet quid intus acquisierimus, [illegible] cordis, ymmo quantum intus [illegible] perdiderit per [illegible] sinistre intencionis. Tercia consideracio est quid retribucionis a deo expectare debeant, que simulate vel tanto obsequio non tam placasse quam exasperasse non dubitant. Primo itaque die consideracionis primus venit ad memoriam amputata securitate consuetudinis, et absque dubio dolor efficitur, dolor utique malus quia reliquum non sine dolore quod possidebatur cum amore. Secundo die consideracionis hoc invenitur, sed animus per detrimenta corporis pervenisse ad dampna mentis, utique dolor quanto interior tanto fortassis et gravior. Tercio die consideracionis [illegible] gratia se protulisse [illegible] graviora expectare debet [illegible]. Hic est ille tercius dies, in quo teste scriptura dolor solet esse gravissimus. [illegible] dolor mente considerat cum diligenter malum quod protulit exterius in circumcisione corporis, malum quod contraxit interius in [illegible] cordis, et aliud quod [illegible] in conspectu creatoris. Propterea non solum [illegible] sed etiam gravissime dolent, quia [illegible] dierum pressione patiuntur.

Debet tamen mens sui circumcisa [illegible] et de sua in simulate consensa patientes dolore, et de sua corrupcione non desperare. Oportet tamen sane et de corporis dolore et sperare nichilominus de corrupcione, ut per moderatum dolorem afflicta et per spei fiduciam erecta fiat de [illegible] et provideat de futuro. [illegible] dominus quo dolorem et spem per Symone et Levi accipiamus [illegible] sicut duo illi dyne fratres, Symeon et Levi [illegible] ultores [illegible] sunt, et una quam fortes tam fortes et distincti ad Symone [illegible]

pertinet / De eo quod male factum est, ad Levi pertinet autem ergo ad illud quod in posterum providendum est / Si ergo doles de corruptione, deest autem de correptione, ibi Symeon est solus / Sed si negligis de satisfactione, peccati spares tamen de cautela futuri, adest ibi Levi sed solus / Ad totum ergo negotium necesse est ut uterque conveniat et uterque alteri opem ferat

[illegible]

Sed considerandum est etiam quod sepe isti quod fortiter agunt, modum tamen minime attendunt, quod facile cognoscimus cum illud quod in manibus habemus, arreptis eorum gladiis confederatos sibi peccatores pacto volentes occidunt et pro una pudicitia violata tam subitam stragem fecerunt / Gladius Symeonis est exprobratio / Gladius Levi est correctio / Solet enim Symeon corrupte menti exprobrare vehementer malum quod fecit, Levi non solet volenti corrigere bonum quod fieri oportuit / Aliud ergo aliud est eos his gladiis pugnare quam exprobrationis et correctionis stimulis mentem flagellare his stimulis, velut mens quorum mentis attentia sepe inconsolabiliter plangit ea etiam que nullo pacto vitare, his sepe cogitatur stimulis ea etiam inchoare presumit, que nullatenus valet consummare sicut illi quorundam immoderata tristitia, sicut illa etiam indiscreta abstinentia, que non solum inedia corporis vires verum etiam enervat mentis / cuius sedula et cum frequente sermone vidimus tam irrationabili tristitia absorberi ut nullius possent aliquatenus consolatione relevari / alios agnovimus per immoderatam abstinentiam tam graviter corruisse, ut nulla postmodum deliciarum copia nulla curantium diligentia eos posset sanos facere / Ecce bellatores illi Symeon videlicet et Levi, qui pugnant quasi licet se vindicant, aliud tamen est eos vere his gladiis Dyne amatores interficere, quam exprobratione inconsolabilem vel correctione impossibilem eo usque non solum inedia corporis vires verum etiam vigorem mentis attenuare, ut persona saltem verecundia non possit se in eis a suis excessibus temperare / Vide si recte per Jacob dicitur / Symeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia / In consilium eorum non veniat anima mea / et in cetu eorum non sit gloria mea / Consideravi consultos quosdam qui presumunt quod perficere non possunt. Illud etiam aggrediuntur quod perficere potuerunt / In consilium horum non veniat anima mea / et in cetu eorum non sit gloria mea / Non est bona gloriatio ambulare in magnis in mirabilibus super se, quo possit quis de sua gloriari virtute, non est inquam gloriatio hec bona / In cetu ergo eorum non sit gloria mea, quia inquit in furore suo occiderunt virum / et in voluntate sua suffoderunt murum

Quod per nimiam afflictionem mens quandoque usque ad imprudentiam efficiatur

Per virum mentis vigor intelligitur / per murum vero disciplina in religione corporis. Vir itaque ille amator Dyne videtur occidi quando per afflictionem nimiam vigore mentis exhausto usque adeo tamquam in imprudentiam animus efficiatur / Et ut amator Dyne absque dubio gladio perit / quando per afflictionem immoderatam vigor mentis eo usque deficit ut animus ut dictum est excessibus persona saltem verecundia se temperare non possit / Et murus destruitur quando per immoderatam abstinentiam rigor corporis disciplinae penitus dissipatur / Sed hoc in his bellatoribus potius est admirabile, quod nullus unquam qualibet prudentium vi consilio acquiescit / propria ut ipse experientie credunt / et cum hec quidem tamen incipiunt, in corpore deficere et corde tabescere / eorum pertinacia maledictionis iaculo percutitur / cum ad illos per Jacob dicitur / Maledictus furor eorum / quia pertinax et indignatio eorum quia dura. Mirabilis pertinacia sed non minor insania ab impetu cursus sui adeo retorqueri non nisi a solo impossibilitatis freno possunt retineri / Ecce quo perduci novimus vasa iniquitatis bellantia. Ecce quanta fatuitas. Ecce quanta fuit perdita / per Dynam masculi trucidantur, per Dynam tamen res permittuntur / totum hoc fit per Dynam totum per humanam verecundiam

Quod ut ordinata verecundia sit bona nisi sit et moderata

Verecundia:

Sed mirabile forte tibi superius humanam verecundiam reprobavimus / Cum autem nos ad Dynam pertinere dicamus, tu per Dynam solam inordinatam verecundiam intelligere debeamus / Sed aliud est homines erubescere propter se ipsos / aliud est erubescere de divina gloria / De primo Johannes dicit / Dilexerunt enim plus gloriam hominum quam Dei

De secundo dicit scriptura: Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Bonum est ergo erubescere infamiam non tam propter infamiam quam propter gloriam divinam. Et hec forte est Dyna quam post incontinentiam hominum infamiam propter deum erubescere. Nam tunc procul dubio Dyna intus invenitur, quando contemptus sui etiam coram deo constanti mente confunditur. Homines itaque propter deum erubescere est bonam verecundiam habere et qualem nos debitam nominus ad Dynam pertinere. Verecundia itaque talis et ordinata est, et nostra illud recta humana dici potest. Revera hec verecundia est bona si tamen non sit nimia. Et si Dyna adhuc pavida esset, ut intra thalamum sui secreta se ipsam celaret, corruptionis maculam non incurrisset et tantorum malorum causa non extitisset.

Et est Dyna que post Ysachar et Zabulon nascitur, quia post degustationem interne dulcedinis gaudium, et post verum vitiorum odium, quanto verius, tanto vehementius quisque de sua infirmitate confunditur. Per Ysachar itaque intelligimus gaudium consolationis, per Zabulon odium malitie, per Dynam verecundiam verecundie. Et sunt quidem hec nomina tres liberorum Lye, quos si cum quatuor superioribus annumeramus, septem absque dubio esse invenimus principales animi affectus, quos septem esse longe superius iam esse diximus, quod tamen in nobis ordinatum, in uno tamen rectum dignumus. Primo itaque ordinatur timor, deinde dolor, post hec spes, et amor; post hos quatuor ordinatur letitia et ira, novissime autem omnium verecundia. Itaque illud aliud est Jacob hos liberos ex Lia genuisse, quod animi omnes affectiones sue motus ordinando dignam virtutum sobolem de se ipso procreasse. Per Ruben quippe primogenitum Jacob intelligimus ordinatum timorem, per Symeonem ordinatum dolorem, per Levi et Judam spem et ordinatum amorem, per Ysachar autem intelligitur ordinata letitia, per Zabulon ordinata ira, per Dynam ordinata verecundia.

Sed mirare forte cur superius humana verecundiam explanamus. Cur tamen modo ad Dynam pertinere dicimus. Cum per Dynam solam ordinatam verecundiam intelligere debeamus.

Sed aliud est homines erubescere propter se ipsos, et aliud est erubescere ad divinam gloriam. De primo Johannes dicit [illegible]

Sciendum autem quod affectus isti tunc recte dicuntur boni, quando sunt non solum ordinati, sed etiam moderati. Sepe namque dum discretionis moderamen excedunt animum lacerant citius. Sed et hoc fortassis per exemplum ostendamus melius, quia propter ab ipso statu primogenito quem sumamus. Certe si timor immoderatus periculosus non esset, Jacob ad Ruben loquens minime dixisset: Effusus es sicut aqua, non crescas, quia ascendisti cubile patris tui et maculasti stratum eius. Si per Ruben debemus intelligere ordinatum timorem, modum equitatis excedere.

Nobis autem modis hec plus equo mensuram sepe supergreditur, aut cum circa vana aliquid nimius extenditur, aut ad minima aut etiam ad inutilia passim dilatatur. Quis Judam nescit post proditionis scelus vite non tunc debuisse? Sed quis in eo illud non videat super omnia detestabilia fuisse, quod dum in suo timore modum servare noluit vel nescivit, crimen desperando peccatum, quod corrigere potuit, detestabiliori occasione que prodiderat cumulavit? Sed illa timoris nimietas que sepius sine ad multiplicia se effundit, facilius decipit, propterea et cum nimis quasi subrepit. Quis nam prelatorum quilibet prefectus, dum subditis suis vite necessaria providet, ita solitudinis sue curas semper ut paradisi rerum casibus nunquam plus iusto formidet. Contingit autem ad Ruben tunc tam timor ascendit tum non surgit ex amore mundi, sed ex dilectione proximi. Sed quis enarrare sufficiat omnes anticipes incommodorum casus, quibus in futurum, per quibus ipsum recipit dare cogit. Et si non sua suorum saltem in infinitas studiorum. Et quis non videat quam sit difficile, immo quam pene impossibile, iuste formidinis metas nunquam excedere? Sic fit sepe ut quanto quis prudentior tanto invenitur et solicitior, et quanto quis novit circumspicius circumstantium periculorum casus anticipes prospicere, tanto cogitur timide solitudinis sue aliorum multiplicius exarare. Deque et illud quemcumque intelligit quod ad

De principali affectuum [illegible]

[illegible]

Affec:

Affectio turba [illegible]

Quod affectus ordinati valent sumi boni si sunt et moderati

Quot modis sunt mensura equitatis

Adquam prudentiam timor prostituatur

[illegible]

Ruben per Jacob dicitur / Effusus es sicut
aqua non crescas. Solet enim per aquam quan-
titatis prudencia intelligi. Sicut per vinum
sepe intelligitur spiritualis intelligentia / sed
aqua tunc in vinum quasi convertitur / quando aspira-
te deo per potiorem partem spiritualem / ad invisibilium
intelligentiam sublevatur / quando invisibilia
dei a creatura mundi per ea que facta sunt in-
tellecta conspiciuntur / Sed aqua tunc ampli-
us habundat quo eo amplius habun-
dat / quo eius animus in exteriori spacia corpo-
rus se dilatat / Sed utique quanto liberius
se extendit / quanto omnia caute circumspicit / tan-
to procul dubio formidolosior dulcedinis
filiam diffusiorem gignit et latius expandit
ramos prudencie / Unde recte sic dicitur
Effusus es sicut aqua non crescas / Cavendum
itaque summopere est cum inundare sciencia
super habundat ne multiplicitatis solitudi-
nis timor ultra mensuram excrescat

Sed cum iam Ruben adhuc super etates pue-
riles esset et annos puberes ageret patris
sui cubile incestare non presumpsit / vel
quia non potuit / vel quia nimis ausus
fuit / Adultus autem istantam audaciam
prorupit ut de ipso legitur / quod patris
sui concumbens concubinam Balam violavit
Rachelis ancillam / Sed si per Balam yma-
ginatio intelligitur / Sed que Bale corrup-
cio nisi ymaginacionis inordinata et in-
prudens evagatio / In tantum enim quando timor
superfluus ymaginacionem non dico corrum-
pit / sed perstruit / ut quidem in tempore orationis
assiduis fornicationibus se temperare mi-
nime omnino non possit / Cum enim primum
solitudine inter orationes etiam mundanorum
negociorum motus fantastica per ymagina-
tionem recipit / Quid aliud / Balam quam
ad fornicationes Ruben filium suum comparan-
dit / Cogita nunc ergo quam sit ineptum
nec eo tempore quo deberes pro tuis mal-
is remonendis supplicare deo / incipiens
temporalia pericula pocius habere et illa
sola corde revolvere illorum que nunc nec tu
remonenda oblivisci / et quorum oblivisci de-
bueras hec sola retinuisti / Sunt est etiam mens
que inhis solebat sepe per ymaginacionem sola
sibi fictiorum bonorum vel mala ante cordis
oculos ponere post modum omni hora se persuperfluum
timorem subacta vel admodum sectulari

ciarum incursus accordis secretario removere
Quia igitur sepe per superfluum timore yma-
ginatio ad tam impudentem cogitationis
evagacionem deducitur / Recte ad Ruben
pater suus de corruptione Bale cum in precan-
do loquitur Effusus es sicut aqua non
crescas quia ascendisti cubile patris tui et ma-
culasti stratum eius // Quod sine timore
nec mala destruimus nec bona inchoamus

Sed ut de hoc affectu aliquid apertius lo-
quamur maiorem procul dubio sive ad bonum
sive ad malum efficaciam videtur habere
Siquidem sine illo frequenter mens a suo
rectitudinis statu deicitur / Sed quolibet
modo deiecta sine illo numquam reparatur / quia
enim de quolibet peccato primo sine timore
numquam liberatur / Sine timore mala
nostra numquam destruimus / sine timore nec
saltem bona inchoamus / Nunc de illa
Jacob verba loquamur manifeste si recte intel-
ligantur ubi dicit Ruben primogenitus
meus tu fortitudo mea / principium doloris mei
prius in donis maior imperio / Ubi et id
sequitur de quo iam diximus / Effusus es
sicut aqua non crescas / Quod autem iste Ruben
sit primogenitus vel quod sit principium doloris
de supra iam diximus / satis ut arbitror iam
patet / Quod autem sit eius fortitudo que de eo
dicitur facile ostendi potest / Cum inquit for-
titudo mea / Quid enim umquam sine timore in
prelio illo victor existit / ubi spiritus adversus
carnem / et caro adversus spiritum concupiscit / quis
umquam tam inordinatum concupiscenciarum suarum
exercitum debellavit sine timore si pugnat
Recte ergo dicitur primogenitus / quia a timore
domini omne bonum inchoatur et recte fortitudo
dicitur / quia per timorem domini cor contra concupiscentias
suas roboratur / Recte principium doloris sui de-
citur quia timorem domini utilis dolor comitatur
/ Ut enim autem dolor utique suus sit / Et sic
utilis constat / Necesse est ut eum timor domini
precedat // De principalitate timoris et de aliquibus
affectibus quibus qui principantur
Prius in donis / maior imperio
Inter omnia dona que ad salutem homini conferre
videntur / primum et principale donum bona volun-
tas esse cognoscitur / per quam in nobis divine
similitudinis ymago reparatur / Quid quod
homo agit bonum esse non potest nisi ex bona
voluntate procedat / Sed quod ex bona voluntate fit malum

esse non potest. Sine hac bona voluntate omnino
salvari non potest. O donum inaestimabile, o donum
singulare, cum bona voluntate omnino perire
timor — non potest. Hoc est primum et principale
donum, quod primogenito Ruben tribuitur,
quia absque dubio per timorem domini volun-
tas mala in bonam commutatur. Certum
est quod primus in donis non sit, qui primum et
principale donum accepit. Primus quia a bona
voluntate bona esse inchoantur. Et primus
quia bona voluntate hominibus utilius
nichil datur. Primus in donis, maior imperio
eius hinc Ruben maiorem imperio cete-
ris esse negat, qui ceteris omnibus fratri-
bus suis saepe etiam imperare solet. Sed
eius conscientia levi cedit, quia superveniente
timore spes cadit, Zabulon accedit, quando
crescente timore saepe caritas refrigescit,
odium resurgit, adventu ipsius Ysachar
excluditur et Symeon regreditur. Quando Ruben
cedente timore, spes et gaudium excluditur
et dolor introducitur. Videmus Ruben quod
fratribus suis imperare consuevit, videamus
quo sui imperii ceteris latius extendat.
Certe alia sunt quae amamus, aliaque odio
habemus, quae simul utraque timere solemus. Sed
saepe ista amittere, illa formidamus incurrere.
Dividunt itaque Judas et Zabulon inter se regnum,
sed Ruben se extendit ad totum, quia amor
ad sola bona, odium ad sola mala, timor
vero se effundit ad haec et ad illa. Zabulon
in partes suae partem fratrem suum admittit
Symeonem. Pariter secundum ordinem
vasti debemus, sed non pro omnibus, quia
non omnia sustinemus. Licet quamvis Judas
imperio est minor, multo tamen quam Ysachar est
maior imperio. Plura enim sunt quae debemus amare
quam debemus sperare. Sed constat nihilo-
minus copiosiorem esse materiam sperandi quam gau-
dendi, quia habita de quibus gaudemus
pauca sunt ad ea quae habenda speramus.
Judas itaque et Zabulon imperium suum in magnitudine
ceteros fratres vincunt, verumtamen ad mensuram
Ruben extendere se minime putat. Omnes
itaque Ruben antecedit, quia ceteros post se
se longe relinquit. Omnia quae contingit homines
amare, sperare, odisse, pro quibus dolere et gau-
dere oportet, solent multiplicitur dolor(?) [illegible]
esse gignere. Saepe etiam ea vita eorum quae
diligimus plures timidi corporis inimicos. Et
modo si quando perdi potest, tot timores occasiones

dari potest. Multum itaque iste Ruben regnum
suum dilatat, quia multis ei constat, non
solum multiplicitate sacculorum, sed etiam mul-
tiplicitate affectuum, de quo certi securus
esse possumus, qui vel hoc quid perdere non
possumus, quam hec ad finem certitudinem pertingo
qui in inaestimabilibus plura nescio quam scio. Quia
ergo timor ceteris affectibus latius di-
funditur, iure Ruben fratrum comparatione imperio
maior esse perhibetur, et ut ne restat apice
suo prohibetur. Sed eo videlicet tempore quo
sicut aqua diffusus erat, quando iam patris
Ruben cubile ascendat, stratumque eius
maculavit. Ruben ergo inquit primoge-
nitus meus, tu fortitudo mea, principium do-
loris mei, primus in donis, maior imperio,
effusus es sicut aqua, non crescas, quia
ascendisti cubile patris tui et maculasti stra-
tum eius. Ecce Ruben quantum praesumpsit
malum, quod ultra modum crevit. Ecce magnum
periculum incurrit, ubi timor per discretionem
non moderatur. Omnes virtutes in vitia vertuntur
nisi per discretionem moderentur.

Sic et de aliis affectibus credere debemus
periculosum quidem esse, nisi eos inter certas
metas cohercemus. Certe quam sit mali
doloris et spei modum excedere, exemplo
Symeonis et Levi satis facile possumus adver-
tere, de quibus pater Jacob dicit: Maledictus
furor eorum quia pertinax, et indignatio eorum
quia dura. Caveat ergo et omnia debet
custodiri, ut non solum sint ordinati, sed
etiam ordinati. Timor enim nimius saepe — timor
cadit in desperationem, dolor enim nimius — dolor
in amaritudinem, spes immoderata in prae-
sumptionem, amor superfluus in adu-
lationem(?), laetitia superflua in dissolutionem, ira intemp-
erata in furorem. Perhibent itaque modum virtutes
in vitia vertuntur, si per discretionem minime
moderantur. Videte ne quod recte omnis vir-
tutis discretionem exigat ne virtutis nomen amittat.

Hic est ille Joseph qui quidem sero nascitur,
sed a patre plus ceteris amatur. Constat revera
illa bona animi sine discretione non posse acqui-
ri nec posse conservari. Merito illa virtus singularius
diligitur, sine qua nulla acquiritur, nulla possidetur,
sed vix sero talem filium accipere meruimus,
quia ad discretionis perfectionem non sine
magno usu, non nisi per magna exercitia erudimur.

Certo vel quando se [illegible] ornatur discretione sic prima [illegible]

prius oportet nos in singulis virtutibus doceri quid in unaquaque possimus deprehendi, quam possimus de omnibus plenarie scientiam percipere, et de singulis sufficienter iudicare. Multo quidem de discretione legendo, multa discimus audiendo, multa domestico nobis usu indicio; vix tamen dolemus unquam ad plenam eruditionem sine experientie magisterio. Post omnes itaque oportet qui de omnibus iudicare debet. Prius enim ut patriarcharum singulos quam dum faciamus necesse est nos sepe cadere et oportet nos sepe resurgere et per frequentiorem lapsum addiscere quam vigilantia qua cautela oporteat virtutum bona acquirere vel custodire. Et sic de longo usu disciplina virtutum addiscitur quemadmodum mens diu exercitata ad plenam morum discretionem perducitur. Et quod de nato Joseph pater iste letatur? Ante eius nativitatem eius fratres dum adsunt omnia sine discretione agunt. Quanto ultra modum suas presumunt vires, tanto citius et deformius ruunt. Hoc est sicut iam diximus, quod post eos Dyna nascitur, quia frequentem deformem lapsum pudoris confusio consequitur. Sed post natam Dynam et quod post confusionis ignominiam, fratres sui in veniunt et quasi coacto addiscunt vel melius esse cum consilio regi. Quia melior est vir prudens viro forti. Vir autem prudens loquitur victorias. Et qui cum consilio cuncta agit in cunctis non penitebit. Cuius ergo Joseph necessaria utilitas per experimentum cognoscitur et per studium attentius queritur tunc Joseph quodammodo nascitur, per quem utique discretio quedam intelligitur. Per autem eo tunc ancillarum nulla, tunc vero ipsa quidem Lya, sed Rachel sola potuit huiusmodi filium gignere. Siquidem non sensualitatis, non imaginationis, non denique inferius affectionis, sed solius est rationis discernere sicut et intelligere. Si igitur per Rachel rationem intelligimus, cur non nisi de Rachel Joseph nasci potuit, nemo miremur. Quia quod de sola ratione discretio oritur minime dubitamus, quia talis filius de tali matre: Joseph de Rachel, discretio de ratione. Hic est Joseph qui solus inter fratres tunica talari vestitur, quia sola illa actio ad consummationem talium debita que fine terminatur et operis perducitur, que per discretionis prudentiam moderatur. Hic est ille Joseph qui a patre cunctis fratribus plus amatur, quia contributum custos virtutum certius perficitur.

De discretionis utilitate et excellentia

¶ Hic est Joseph somniator, ille somniorum que interpretator, quia una discretio ipso temptationis articulo, utrum ipsa suggestio sanctificata, accedat qualitate futura, pericula deprehendit, et aliis quibusque, et ad cognitionem suarum confessionum, inventum malorum insidias detegit, et desuper imminentibus periculis cautelas providet. Hic est ille Joseph, quem emulantur sui, quem venundant alieni, quem non adidonale Hebrei, quem ...runt Egyptii, quia qui nimis consilio acquiescit, fratribus quasi aliene prudentie conductor ... sui tenebras cognoscentes, quam de sua iustitia vel sapientia presumentes. Hic est ille Joseph sponsus virginis, amator non violator castitatis, quia discretio custos, non corruptor esse solet virtutis. Hic est ille puer et iuvenis, qui beato Job in omni temptationis percussione sue solus remanere potuit, qui ei illata dampna statim nuntiare studuit. Quia nisi per discretionem virtutum dampna animus nec cognoscit nec corrigit. Neque enim puer ille cum pueris perit, neque discretio ceterorum detrimenta per temptationem argumenta deficit sed perficit. Quanto enim acrioribus temptationibus ingemimus, quanto crebrioribus periculis docemur, tanto perfectius ad discretionem tendimus. Et sepe aliarum virtutum dampna discretionis sunt lucra. Nomen itaque Joseph non solum cum decrescentibus crescit, non solum cum proficientibus proficit, verum etiam de casu deficientium ad profectum tendit. Et de aliorum detrimento procede lucra acquirere. Ideo talis filius Joseph nuncupatur. Joseph siquidem augmentum interpretatur. Hinc recte de ipso pater eius dicitur: Filius accrescens Joseph, et decorus aspectu. Recte itaque augmentum vocatur, recte filius accrescens dicitur, qui semper augmentatur, cum incrementum non in fine minuitur. Quam sit utile et quam sit difficile discretionem perficere temptatione.

¶ Quanta autem hic virtus sit excellentia testantur illa Joseph somnia. Testatur patris eius verba, ubi loquitur: Nunquam ego et mater tua et fratres tui adorabimus te super terram. Sicut Joseph pater et mater et fratres adorant, quia vel spontanea voluntate aut coacta necessitate, quemque discretioni obtemperant. Per discretionem siquidem sol iste mundi intellectualis interior oculus cordis internorum rerum dirigitur; per discretionem ipsa de qua oritur subtilitas rationis acuitur; per discretionem tota sua

ꝗ Joseph non corr

Textus

discretio

agere

virtutum quantitas modificatur / et quaelibet virtutum quae eius consilio non acquiescit quae se discretioni non subdit virtus non invenitur / ipse est qui filiorum suorum negligentiam non negligit / ipse est qui filios suos correptus arguit / ipso praesente non licet eis quidquam ultra modum praesumere / ipsa praesente nihil per negligentiam praetermittere / in eius praesentia vel eis licet surgere vel praeproperanter agere vel ante tempus praesumere / vel ante ultra tempus opportunitatem differre / in eius praesentia non eis licet / sive ad dexteram sive ad sinistram declinare / hinc ipsa inter ipsum et fratres quaedam discordia et irae paene implacabiles / quod scriptura non tacet cum manifeste pronuntiet quia oderant eum fratres sui / nec poterant ei quidquam palam loqui / nimirum eis Joseph videntur eis valde gravia / dura instituta / et consilia importabilia / quid enim durius / quid difficilius / quid vel fratribus importabilius quam nihil negligere / et in omni suo facto nunquam modum perturbare / nunquam modum praeterire / nunquam ordinem confundere / nunquam in sinistram extendere / crede mihi / vel aliquid difficilius animum torquet / quam ut in omni affectione sua modum teneat / saepe et cum fratres Joseph maius aliquid molientes dum eis undique acceleratur / euge euge non solent / ad impossibilia non solum / verum et ad impossibilia conatus sui manus extendere / frangunt suos animi affectus / cohibet adulantium applausus / ad immoderatam audaciam praesumptionis effrenantur / primo etiam talto tenus properanti incurrens intentionis depravatam usque ad hypocrisim declinet et declinatur / hoc est illud crimen pessimum et prorsus abhominandum / quia deo omnibus odiosum / de quo Joseph fratres suos apud patrem suum accusat / sicut ipsa scriptura declarat manifeste cum dicit / accusat Joseph fratres suos apud patrem suum / crimine pessimo / nimirum quod deus singulariter detestatur nullum aliud quam hypocrisis vitium intelligitur / Augustino namque testante / simulata aequitas non est aequitas / sed duplex iniquitas / hoc vitium per Joseph detegitur / quia insidians malum per discretionem apprehenditur et arguitur hoc vitium tunc pro certo quando affectum tangens / durum pulsat dum occupat / venit tamen animo usque ad consensum non inclinat // de multiplici officio

vere discretionis

p Redeat itaque ad Joseph / non solum modo hoc vitium / sed quodlibet insidians malum et latens adesse prudenter conspicit / tanto prudentius callide deprehendere / citius detegere / acrius arguere / ad officium Joseph spectat / cura et custodia omnium filiorum suorum / ad ipsum spectat disciplina singulorum / ad ipsum dispensatio gerendorum / ad ipsum providentia futurorum / ad eum officium pertinet diligenter attendere quibus cogitationibus magis interius frequenter dispositum quotidie perturbat / quibus affectibus frequentius tangatur / ipse Joseph debet non solum cordis vitia verum etiam invaletudines corporis perfecte cognoscere et remedium quod unicuique competit saluti remedia quaerere / quaesita adhibere / ipsius solum est nosse mediter non solum vitia sua / sed etiam virtutes interiora / et virtutum vitia / et ipsa diligenter discernere / et quae sunt bona naturae vel bona gratiae subtiliter pensare / promptum habere debet / quibus temptationum machinis malignus eum spiritus impugnet / quibus spiritualium gaudiorum consolationibus habundet / quam frequenter cum domini spiritus insistit quando ab ipso tum sic unus non tam uniformiter quam multiformiter tangatur / sed nunc spiritu sapientiae nunc spiritu intelligentiae / nunc spiritu consilii vel aliis quibuslibet eius affectibus repleri. Et ut totum breviter concludam / quod Joseph totum interiorum exteriorum quam hominis statum et habitum in quantum possibile est / plene cognoscere non solum qualis sit / verum etiam / qualis esse debeat subtiliter quaerere et diligenter investigare // de gratia contemplationis

p Erudiatur itaque Joseph animus assidue eruditur et quando paulatim ad plenam cognitionem sui / sicut prius fratrem suum Benjamin qui sublevat ad contemplationem dei sicut enim per Joseph gratiam discretionis sic per Benjamin intelligimus gratiam contemplationis / utraque de eadem matre nascitur / quia et dei cognitio et sui ex ratione proprie / longe post Joseph Benjamin gignitur / quia animus qui in sui cognitione diu exercitatus plene quoque eruditus non est ad dei cognitionem non sufficit

perspecta omnium cordis exigit. Ad videndum deum qui nondum ydoneus est, ad videndum se ipsum prius dispar homo cognoscere invisibilia sua quam presumat posse comprehendere invisibilia divina. Prius est ut recognoscas spiritum tuum quam possis esse ydoneus ad cognoscenda invisibilia dei. Alioquin si non potes cognoscere te, qua fronte presumis apprehendere ea que super te sunt? Animus ad plenam cognitionem sui animus sublevatus ad contemplationem, precipuum et principale speculum ad videndum deum. Animus rationalis absque dubio invenit se ipsum. Si enim invisibilia dei que facta sunt intellecta conspiciuntur, ubi queso quam in eius ymaginatione cognitionis eius vestigia expressius impressa reperiuntur? Hominem animam ad similitudinem dei factam et legimus et credimus. Et ideo quamdiu per fidem et non per speciem ambulamus, quamdiu adhuc per speculum in enigmate videmus, ad omnes ut ita dicam ymaginationem visionem aptius per speculum sui quam ipsum videre deum. Hoc itaque speculum non desinit tenere verus Joseph, tergere et indesinenter aspicere. Tenere ne decidens per amorem in terram cadat; tergere ne in eius cogitationum pulvere sordescat; inspicere ne ad vana studia intentionis sue oculum reflectat. Detecto autem speculo et diu diligenter inspecto, incipit ei quedam divini luminis claritas interlucere, et immensus quidam insolite visionis radius oculis eius apparere, cum ipsum contemplari invenire non possumus. Te igitur speculum videre quam ipsum, hic lumen oculos eius irradiaverat qui dicebat: Signatum est super nos lumen vultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo. Ex huius ergo luminis visione quam admiratur animus intra se miro modo accenditur et animatur ad videndum lumen quod est supra se. Ex hac inquam visione videndi deum flammam desiderii concipit et fiduciam sumit. Mens itaque que iam in visione huius desiderio [illegible] si iam sperat quod desiderat, iam Benjamin se concepisse cognoscat. Sperando enim concipit, desiderando parturit, et quanto amplius crescit desiderium tanto

plus appropinquat ad partum. [illegible] sit arduum et difficile contemplationis gradum obtinere.

Et sicut in Genesi scriptum est [illegible] dolente didicimus, quia spes que differtur affligit animam. Ut enim sit affligens animam quam impatiens desiderium, ita dum huius visionis dulcedine perfruitur, salubri amoris feruntur suavitate, quidam animus pre nimio comedendus. Nunc hic Rachel nam con[illegible] hoc latere non potest, quia in hanc suavitate concipiat omnis dulcedo animi est. Hinc est quod nec studium suum laxare nec desiderium suum temperare potest. Hinc illa tanta parturientis anxietas et dolores immensitas. Ubi namque partus, tanta doloris magnitudo, nisi ex indesinenti studio et impatienti desiderio crescit cottidie pro desiderio labor, ex labore dolor augmentatur assidue, et ex studio desiderium, et ex desiderio studium. Certum Rachel hic negotium super vires suas esse, nec tamen valet studium suum vel desiderium temperare. Ad tantum namque contemplationis culmen quam pertingit mens, ipsam in divinam dei est hic donum non hominis meritum. Et absque dubio tantam talemque gratiam non accipere sine ingenti gaudio et ardenti desiderio. Nunc hic Rachel et ideo studium multiplicat et desiderium suum cottidianis incrementis amplius inflammat. In tanta itaque cottidiani conatus anxietate cum huius doloris anxietate. Et Benjamin nascitur et Rachel moritur, quia mens hominis super se ipsam rapta omnes humane rationis angustias supergreditur. Ad illud enim quod super se ipsam est elevata et in excessum rapta, divini luminis conspicit omnis humana ratio succumbit. Quid enim Rachel nisi intellectus rationis defectus de illo contemplationis quod est super rationem.

Benjamin itaque nascente Rachel moritur, quia mens ad contemplationem rapta quantus sit humane rationis defectus experitur. Nunc ne enim Rachel mortua erat, quomodo humane rationis [illegible] defectum in apostolum dicebat: Sive mente excedimus deo, sive sobrii sumus vobis. Deus scit, raptum huiusmodi usque ad tertium celum. Neque [illegible] se continet ad [illegible]

contemplatio

Ex [illegible]

claritatem arguendo pervenire posse compre-
hendere. Si enim aliquo argumento adire
potuisset illud divinum utique inaccessibile
non fuisset. Deinde gradatim ad illud quod sic non (?)
quidem esse absque dubio fuisset reparatum.
Unde inquit homo: sive in corpore
sive extra corpus nescio, deus scit, rap-
tum huiusmodi usque ad tertium caelum. Sed quid est enim ter-
tium caelum quod est inter terram et caelum
hic est inter corpus et spiritum. Sed alia est
dignitas spiritus humani, alia autem spiritus
angelici et longe et alia est dignitas
spiritus divini humani siquidem spiritus digni-
tatem qui subiacet penitus et transcendit sup-
greditur longe; corporis utriusque excellentia
s. angelice non sed incorporaliter utrumque
precedit spiritus ille qui fecit utrumque. Ad
hoc igitur celorum quodlibet tamen in (?) anima
tantum valent exigitur. Quia tenebras cogita-
tionum prima despicis in eorum contemplatione
designatur. Ad primum itaque caelum pertinet
cognitio sui, ad secundum intellectus angelorum,
ad tertium autem contemplatio dei. Ad hoc itaque tertium
caelum quis putas ascendit nisi qui
descendit filius hominis qui est in caelo.
Itaque et si sunt qui ascendunt usque ad
celos et descendunt usque ad abyssos non
tamen descendunt nisi forte ad primum
et ad secundum, non enim possunt usque ad tertium pertingere.
Ad hoc itaque caelum homines pervenire non
possunt. Nam ipsi per se omnino ascendere
non possunt, possumus tamen illam quam habet
mens habere (?) potest cognitionem dei tribus
gradibus distinguere et tribus implicite graduum
differentiam per tres celos distinguere. Aliud siquidem
videtur deus per fidem, aliud cognoscitur
per rationem, atque aliud cernitur per contemplationem.
Prima est in ipso (?) ad primum, ad tertium pertinet caelum.
Prima est infra rationem, secunda cum ratione, tertia supra rationem.
Ad primum itaque et secundum contemplationis caelum ho-
mines passim ascendere possunt, sed ad illud quod
est supra rationem nisi per mentis excessum super
se ipsos rapti nunquam pertingunt. Quod autem
per revelationem illud contemplationis genus
quod supra rationem est intelligere debeamus
... sine morte quemadmodum satis videre (?)
possumus. Decimumtertia (?) spiritualium (?)
theorias (?)

a [D]e huius itaque contemplationis celsitudine
quolibet creaturarum cognitio angusta [margin: contemplatio]
est et ymo tanto et tante minore in tali respectu
minus ... videtur. Ad cognitionem
siquidem creatorum qualiscumque cognitio creaturarum huiusmodi
aliud est quam ad terram terra quam certe ad totius
circuli ambitum. Tamen terra huius superficie inferior
sunt montes et colles campos et valles ~~campos~~
secundum differentiam creaturarum est et differentia
creaturarum, ut enim ab ymo in supra (?) unus
magna est differentia inter corpus et corpus. Videlicet
sunt corpora celestia et sunt corpora terrestria. Alia
... tamen est differentia ... cognitis ad spiritum quam [margin: spiritu]
quorumlibet et quantilibet dissimilium corporum sed
ipsorum spirituum alii sunt rationales, alii irrationa-
les. Omnibus ... quam ymo deficere habere
videntur qui sola corpora mirantur. Ex
... quam ad alta ascendunt qui se ad spiritua-
lium investigationem convertunt, animum quo ad
summae altitudinis ascendere nitentur, primum
et principale studium sit ei se ipsum cognoscere.
Magna altitudo scientiae se ipsum nosse
et cognoscere. Mons magnus et altus
plena cognitio rationalis spiritus. Omnia in-
feriorum scientiarum cacumina ... excedit
cordis summitatem ... omnem mundi sa-
pientiam ab alto despicit. Quid tale ...
quid tale philosophi invenerunt, quid tale tanta
philosophorum turba invenire potuit? Nec et absque
dubio. Si hunc montem ingenii sui animi
ascendere potuissent, si ad se ipsos invenien-
dos eorum eis studia sufficerent, si se ipsos ple-
ne cognoscerent nunquam ydola cognovissent.
Nunquam creaturae collum inclinassent, collum
contra creatorem erigerent. Hic defecerunt
perscrutantes scrutinio. Hic in quantum defecerunt
et in hunc verticem ascendere possunt. Ascen-
dat homo ad cor altum et exaltabitur deus.
Disce homo cogitare, disce homo cognoscere [margin: cogito]
te ipsum et ascendisti ad cor altum. Quanto enim
cotidie in tui cognitione proficis tanto ad al-
tiora semper tendis. Qui ad perfectam sui cog-
nitionem pervenit iam montis verticem apprehendit.
// Animus sit rarus vel quis tantumdem spiritua-
les theorias in usu adesse tam obliviscamur (?)
neret (?)
o Quam rari sunt vel qui ... volunt vel [margin: cognoscere]
qui nequeunt qui hunc usque ascendant.
Rarum valde est in hunc verticem ascendere
sed ... in monte ... stare et ibi

morari facit carissime aut ibi habitare
et mente requiescere. Quis ascendet
in montem domini et quis stabit in loco
sancto eius. Durus est ascendere et postea stare
sustinendo immensum laborem, sed in ascendendo
maior. Multi quidem in eius ascensione
deficiunt propter nimium laborem ascendendi.
Multo arduius eius verticem tenere deserunt [?]
dimittunt propter laborem standi qui fortassis eis
intollerabilis videbatur. Quia non solum
in hunc montem non nisi per magnum
laborem non ascenditur, verum etiam non
sine magna difficultate non datur
ibi immorari. Sed forte iam ascendisti,
iam ibi stare didicisti, nec hoc tibi sufficit
nisi et ibi habitare et mansionem facere
et qualitercumque mentis evagatione abstrac-
tus illuc redire semper absque dubio pro-
fectum ipsum quousque venerit in oblectamen-
tum, in tantum ut absque ulla laboris
difficultate possis assiduus ibi esse
cum primo poterat sic potius morari
facit quam ibi non esse. Est tamen illa
iocunditas in hoc monte sine labore mo-
rari posse Petro attestante qui tanta
et tam insolita suavitate allectus ex-
clamat dicens: Bonum est nos hic esse.
O felicem qui potuit in hunc montem
ascendere et mente ibi requiescere. O quam
magnum, o quam rarum. Domine quis habitabit
in tabernaculo tuo aut quis stabit
in loco sancto tuo. Equidem magnum est ascendere
posse et stare, maius tamen est inhabitare
posse et requiescere. Ascendere est felicis et
stare est virtutis, utrumque magnum, utrumque admira-
tione dignum, utrumque propheta miratur. Sed illud
pro magnitudine difficultatis, id pro magni-
tudinem iocunditatis. Admiratio difficultatis est
illa exclamatio: Quis ascendet in montem
domini aut quis stabit in loco sancto eius.
Admiratio iocunditatis exclamatio est illa:
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo
aut quis stabit in loco sancto tuo. Ascendere
et stare, o quanta qualis quam fortitudo. Inha-
bitare et requiescere, o quanta qualisque beatitudo
cuius ad illud opus perdonans [?] quod hic minime
digni sumus. Domine quis ascendet, Deus quis stabit,
Domine quis requiescet. Emitte lucem tuam
et veritatem tuam, ipsa me adduxerunt et deduxerunt
in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

¶ Quod frustra nititur quis ad summa
nisi preveniente gratia. Nota

V(ides) ne quod non nisi veritas in hunc
montem vel adiutorio tuo addu-
cit et deducit. Ipsa est que ducit, ipsa est
que perducit. Libenter sequar veritatem, non
habebo suspectum talem ducem. Novit veritas
ducere, nescit veritas seducere. Sed quid est
veritas tu Christe qui diceris doctor bone, doctor
Christe, quid est veritas? Ego sum inquit via,
veritas et vita. Sequatur ergo veritatem
qui vult ascendere in montem istum de
quo hodie in evangelio audivimus, quia assumpsit Jhesus
discipulos suos Petrum scilicet et Jacobum
et Johannem et duxit eos in montem
excelsum seorsum. Ducuntur ergo discipuli
Jhesu sursum et seorsum ut possint ascendere
montem istum excelsum. Via ardua, via
stricta et in membris incognita que ducit
ad montis huius fastigia. Illi soli ut arbitror
sine errore tenuerunt, illi sine impedimento
soli pervenerunt qui Christum secuti sunt. Qui aliter
ducuntur, quisquis ad alta properas scan-
dens eius, si te perdit error, nam sine
ipsa frustra laboras. Tamen non ut serve [?]
qui non vult falli veritatem Christum sequatur
si non vult errare. Quanta sit utilitas
in plena sui cognitione.

Sed ne perterreat vel te retrahat labor Nota
immensus, difficultas ascensionis, stan- ascende [?]
di et ascendere quis sit fructus perventionis
in huius montis cacumine Jhesus transfiguratus
cum ipso Moyses cum Helya videtur et sine
medio veritas cognoscitur, in ipso paterna vox
ad filium auditur. Quid hoc non mirabile,
quid hoc non desiderabile. Qui videt Christum
transfiguratum ascendit in montem istum, discit
te cognoscere te ipsum; qui videt absque ullo
medio Moysen et Heliam, cognoscit te ipsum;
dextra cum vox patris auditur, noscit eius
nosse te ipsum. Vides ne adhuc quantum valeat
montis huius ascensio, quam utilis sit sui ipsius
plena cognitio. Quibus modis ad apicem
altitudinem pertingamus.

Sed quid hoc esse dicimus quod tu tribus Mons
discipulis in hunc montem ascendere
voluit nec plus quam tres secum duxit. Et
quesivit [?], sed forte mihi cogit [?] doctoris. Quod
sine triplici studio ad huius cognitionis celsitudinem

non perducitur, per studium operis, per studium meditationis, per studium orationis paulatim promovendus. Et quamquam per diuturnam ad cogitationis perfectionem, multa cum corpore meditando, multa invenimus investigando, multa contorquemus orando, minima sequendo; que nec per experientiam operis nec per investigationem meditationis invenire valemus, revelatione divine inspirationis. His tribus convenientibus sibi adinvicem virtus in nobis perficitur, et in alta se attollit, et continue se protendens in excelsa exaltat, donec per dicti montis verticem tangat. O quam multos videmus studiosos in lectione, desidiosos in opere, tepidos in oratione, per summitatem montis posse tamen ascendere. Sed qui quo ascenderint, quia Christum ducem non habent, nec cum ducit eos Christus, quod ascendere non vult nisi cum tribus discipulis. Jungant ergo studio lectionis studium orationis et operis, qui querunt Christum habere ducem itineris, ductorem ascensionis. Absque dubio sine ingenti conatu, sine frequenti studio, sine ardenti desiderio ad perfectam scilicet celsitudinem montis non sublevatur, qui Christi vestigia perfecto sequi qui maxime imitatur, hanc non recte graditur. // Quo summis conatibus divina revelatione obtinentur.

nota (margin, beside "verticem tangat")

¶ Sed nec hoc silendum est, quod ultimum montem hunc credunt se apprehendisse suprema, cum tamen eos ante nec tetigisse constat sit et etiam signum, quia tamen hunc montem nunc apprehendisti si Christum clarificatum nondum videre meruisti, nisi ut te duxit secum Christus collocavit in summo, apparet cum habitu alio et decore in divina luce sicut vestimento et sicut cetera testatur, facte sunt mox vestimenta eius alba sicut nix, et qualia non potest facere fullo super terram, quia ipse est divine sapientie splendor, qui tibi alto virtute speculationis perficitur, omne non per diffusum phantasiam sensus prudentia. Claudite ergo quia aliam in valle, et aliam vestem hic in monte. In valle sive hic vestem tuam in terram, sed in monte tibi hic vestem gloriosam; vestitur plenius veritas simplex vitas scilicet maximam scissuras. Et ideo sive in valle sive in monte non in domo Christus cum veste in terram et vestem gloriam, vult vestimenti eius nosse claram et inter vestem et vestem distinctionem atque aptam. Sed terrena inquit dixi vobis et non creditis, quomodo si celestia dixero credetis? Distingue ergo inter doctrinam et doctrinam et invenies claram vestem. O quantum interest inter doctrinam qua docentur terrena et doctrinam qua docentur celestia. Venit autem vestis sine Christo quia sine veritate non cognoscitur illa ut illa. Quid cum vel scilicet ubi vestes non loquitur? Christus ergo est qui docet nos sed terrena in valle, celestia in monte. Quamdiu ergo adhuc in valle moraris, quamdiu ad alta non ascendis, non te docet Christus nisi de rebus terrenis et visibilibus. // Cum suspecta debet esse omnis revelatio quam non comitatur scripturarum attestatio.

Transfiguratio (margin, beside "supra suprema")

nota contra (margin, beside "illa ut illa")

¶ Sed si iam te existimas ascendisse ad cor altum, et apprehendisse montem illum excelsum et magnum. Si te credis videre iam Christum transfiguratum, quidquid in illo videas, quidquid ab illo audias, non ei facile credas, nisi occurrant ei Moyses et Helyas. Etenim quia in ore duorum vel trium testimoniorum stat omne verbum testimonium, suspecta est cum omnis veritas quam non confirmat scripturarum auctoritas, ut Christum in sua clarificatione respicias si non assistant ei Moyses et Helyas. Etiam in valle et in monte ascensione Christum sepe respicimus teste, nunquam autem in monte vidit, nec in sua clarificatione. Sed Christus docet nec de rebus exterioribus vel infimis nec facile recipio ut potest in his que probare possum ipse experimento. Verum ubi ad alta mens ducitur, que de celestibus questio vertitur, ubi de profundis agitur rebus ~~exterioribus vel infimis~~ nec tam ~~facile recipio~~ mentem sublimitatis vertice montis non recipio Christum sine teste, nec recta potest esse michi quelibet revelatio sine attestatione Moysi et Helye, scilicet scripturarum auctoritate. Adhibeat ergo Christus duos testes in transfiguratione sua si vult ut non sit michi suspecta sua claritas, lux illa tam magna tam insolita, ut secundum eius dominum in ore duorum vel trium stet omne testimonium, ad probandam sue revelationis veritatem non solum figurativam sed et auctoritate adhibeat aperte scripture. Pulchre satis valde quod [illegible] revelatione [illegible] manifesta [illegible] ad [illegible] revelationem.

objectio (margin, beside "ascendisse")

Illic attinerit tam apta quam signata locuto
alioquin ab altitudine dei tenebo / Verens
ne ne forte feruntur / adeundo incedans
vix cum tot heresis tot errores / nisi quia
prius errores consignant sicut in angelis sunt
vides etc quia utique sic consignant xpistus
videlicet et dyabolus Sed xpistus sue lucis
invisibilem consignationem confirmat in duobus
testibus apparuit itaque moyses et helyas
in hoc monte apparuit aut in manifesto non
in obscuritate littere / sed in celesti spiritualis intelli-
gentie // Cum sit incomprehensibile quod
vincti que per oc tessimus percipit revelacio divino
c Ecce quam magna sunt que in hoc Textus
monte geruntur Sed adhuc hiis
maiora sunt que sequuntur / hec cum discipuli
// totum stantes aspiciunt / non dum in faciem
cadunt / non dum prima vox auditur
non dum auditor perstitur / Mox cum ut
paterna vox intonuit discipulos perstituit
ad terram / itaque dum vox auditur cadit
quia ad id quod divinitus inspiratur / huma-
ni sensus capacitas succumbit / et in-
tellectus angustias deserat / ad capiendum
divine inspirationis archanum sed non dilatat
Ibi itaque auditor cadat / ubi humana ratio
deficit / Ibi rachel moritur / ubi Beniamin
nascitur / Inde itaque in fallax prioris spe-
tiei et trium discipulorum figura / nisi quod
trium in tribus discipulis sensus sensus et memo-
rie et rationis defectus ostenditur / Ibi cum sensus
torpens / ubi deterior memoria / ubi ratio
humana intercipitur / ubi mens supra semet-
ipsam rapta in superna elevatur / Atten-
damus quam incomprehensibile sit / quod
paterna vox insonuit / et intelligemus quam
recte auditor succumbit / hic est inquit fi-
lius meus dilectus / ~~quam recte auditor~~
~~succumbit~~ / hic in quo michi bene complacuit
Aliud est dicere complacui aliud est dicere com-
placuit / Et tamen hic unum / illud aliud contra
posuit / Complacuit autem est ut singulariter
dictum est complacui / ipsius quia ab alio contra
posse intelligi / sed non pater conditi
et absque conditione in ipso michi complacuit in-
ipse michi complacui Si ergo complacui ubi dictum
non esset nullo hoc contra dicere audet / hic
inquit est filius meus dilectus in quo mi-
chi non statim intelligimus in complacuit / in illo
michi ipse complacet Et si filius aliud
quam pater esse complacet non posset / quod
est dicere complacui / nisi quod complacui in-
timeme ipso ita complacui in filio / An for-
te intelligimus quod dicit michi complacui / in hoc
in isto filio complacito potuit ostendisse habe-
amus sicut patri complacet in filio / Sic
in filio complacet spiritui sancto / An forte ideo
dicitur complacui ut videtur intelligi
quia quod pater sibi complacet in filio / Sic
sibi minimum complacet in spiritu sancto / Quod
horum verius dicitur / An forte potius conti-
net quam unum horum aliud singulariter intelligitur
/ Hec adhuc verba aliter et aliter possent distin-
gui si admisit per profunditate interminandam
nunc ista sufficiant / Certum autem est quia per hoc
horum eligitur / unitate substantie in diversis
personis astruit / si recte intelligitur nam illud
quod dicitur / hic est filius meus dilectus
/ personarum diversitatem ostendit / unusquisque atque
idem / sibi ipsi pater et filius esse non posset
Sed quis sensus hoc capiat / quod unus
ad alium sic alius in persona / idem in essentia
Sed contollatum quis nullam creaturam que
tibi satisfacere valeat quaeras Sed rationem
consulas / omnis humana ratio reclamat / Im-
mo est cum ista assertio super omnem huma-
nam estimationem vel rationem / ut numquam credo
agnosceret / nisi quod ad hanc veritudinem
fides tam sublevaret / Merito igitur in hac huius
revelatione / auditor cadit ubi deficit huma-
na ratio succumbit // Quod illa mens divi-
nas revelationes non percipit que in humilitate
stare contempnit
m Ecce talis revelatio non est facta nisi Textus
in monte / ut cum hec nusquam tam pro-
funda sublimitas / et tam sublimis profun-
ditas debuit manifestari in valle / cum in
contemplatione vel cogitatione / adhuc in ymo
sunt / hec munera dignatione indignos
se esse ostendunt / Ascendat ergo hic ad arcem
altum // Ascendat ad montem istum / qui
vult ista capere / si vult illa cognoscere / que
sunt supra sensum humanum / Ascendat super
se ipsum super semetipsum / pro cognitionem sui
ad cognitionem dei / Discat prius hic videre ymagi-
nem / Discat mens similitudine / quid
debeat de deo cogitare / montem ascensio
ut dictum est pertinet ad cognitionem sui Ea
que super montem geruntur pertinent ad
cognitionem dei Illud ad Iozephismus ad Beniamin
pertinet

pro certo non est dubium quia Beniamin post
Rachel nasci necesse est. Nam qui se ad sum[m]e
consideracionem non sublevat, quomodo ad ea
que supra ipsum sunt, penna contemplacio-
nis evolat. In hunc montem dominus des-
cendit, Moyses ascendit, juxta hunc montem de
de tabernaculi constructione docetur. Moy-
ses didicit, quid per tabernaculum
nisi status intelligitur perfectionis. Ille igitur
montem ascendit qui diligenter attendit
qui divinus queritur, quin tandem inveniat
qualis sit, inspectat ut ex divina similitudine
cognoscat qualis esse debeat, quale interius
edificium deo preparet, omnibus obstaculis dis-
placere oportet. Mens igitur que adhuc
per varia desideria spargitur, que variis
cogitationibus huc illucque distrahitur,
quam putas hanc graciam accipere meruit,
que non dum potest se ipsam in unum colligere,
que nondum novit ad se ipsam intrare,
quomodo poterit ad ea que supra ipsam sunt contempla-
tione ascendere. // Quod mens se ad ipsam
colligere debeat que in celestium con-
templacione anhelat

Quod instat quod dispersiones israhel congregare

Doctrina

Studeat ergo evagaciones mentis
restringere, assuescat in intimis suis immora-
ri, exteriora omnia oblivisci, qui ad celestium
contemplacionem anhelat, qui interiorum
noticiam suspirat. Faciat etiam ecclesiam
non solum desideriorum, verum etiam cogitacionum,
ut discat verum bonum solum amare, et ipsum
solum indesinenter cogitare. In ecclesiis
namque benedicite domino. In hac namque ge-
mina ecclesia cogitacionum videlicet et desi-
deriorum, in hac tum gemina unitate studi-
orum et voluntatum, Beniamin in mentis ex-
cessum rapitur. Et mens divinis inflam-
mata in superna elevatur. Ibi namque Beni-
amin adolescentulus in mentis excessu. Ubi pu-
tas nisi in ecclesiis. In ecclesiis namque benedi-
cite domino. Prius est tamen ut faciat de cogita-
cionibus vel desideriis suis synagogam quam
ecclesiam. Nosti quia synagoga congregacio, ecclesia
convocacio interpretatur. Sed ad quod est sine volun-
tate seu contra voluntatem aliquid in unum congregare,
atque aliud per se ipsum ad invitum movetur spon-
te convenire. Insensibilia et bruta congregari possunt,
convocari autem non possunt nisi ipsorum racionabilium

convivis spontaneo nutu sunt ut invitare
vocanti dici possit. Vides quantum sit inter
congregacionem et convocacionem, inter ecclesiam et
synagogam. Si quis post se desideria tua
terrena exteriores delectaciones affliti, et cogita-
ciones tuas in eas in uno occupari, cum
magna sollicitudine compellis intrare, ut
possit saltem exteriorem synagogam
facere. Quotiens cum evagaciones nostras
in unum colligimus, et omnes cordis motus
in uno eternitatis desiderio figimus, quid aliud
quam de illa interna familia synagogam
facimus. Si tunc iam illa desideriorum nostrorum
cogitacionum quod frequentia illius illic
dulcedinis degustacione alta admoni-
cionis sponte occurrere et in intimis suis
stare didicit, Ecclesia utique nomine ultra
censeri digne poterit. Discamus quoque sola bona
interiora amare, discamus sola illa fre-
quentius cogitare, Beniamin diligere
simus etiam procul dubio effecti //
Ecce quam sic dulce et iocundum familiarem
contemplacionis graciam habere

In hiis siquidem ecclesiis Beniamin
libenter immoratur mirabiliter delectatur.
Et cum se ipsum pre gaudio iam capere
non possit supra se ipsum ductus et per excessum
mentis in superna elevatur, nisi cum in
interiori contemplacione Beniamin mirabiliter
delectabiliter requiescet. Ideo procul dubio
post Moysen septimus non est Beniamin
ait amantissimus domini habitabit in eo
confidenter tota die, quasi in thalamo commora-
bitur. Et inter humeros eius requiescet.
Quid putas tibi esse quod iste Beni-
amin in thalamo tota die moram facit,
quod vel inter ibi requiescat, nisi ut
vel saltem ad unam horam exire velit. Illud
autem scimus quod in thalamis solent sponsi
et sponse simul morari amoris obsequio
ibi alterutro occupari mutuis amplexibus
in tantum alterutrum commori. Mirande ergo
pulchritudinis et forme singularis nisi fallor
Rachel tua pollet, que utique sit illa Beni-
amin nostra dilecta, cuius contubernium nun-
quam fastidire valet, et a cuius amplexibus
nec ad horam abesse volet. Sed si nove illa
quam Beniamin esse cognoscimus quante
pulchritudinis sit eius dilecta

dubitamus. Dixi sapientie soror mea es, et prudentiam vocavi amicam meam. Nescio an dici quam non possit fastidio haberi delecte sue pulchritudinem quam sororem et amicam vocavit. Sapientiam tamen et ardentissimam dilectionem intus in domum meam ingrediens requiescam cum illa. Non enim habet amaritudinem conversatio illius nec tedium convictus illius, sed gaudium et leticia in amicitia illius delectatio bona. Dicat quisque quod sentiat. Ego aliam tamen non invenio que illi intuitus ita ligatum teneat ut nec ad horam mediam avelle valeat. Unum autem etiam scio, quia quisquis hujus amicitie desiderio flagrat quanto eam familiarius novit, tanto amplius diligit, et quanto amplius eius fruitur amplexibus, eo vehementius eius desiderio estuat. Eius siquidem frequens contubernium sane solet desiderium non minuere sed augere, et amoris incendium accumulatis in flammare. Miror si non est iste Benjamin tot diebus in thalamo commoratus, qui cum tantis sponse dulcedine fruitur. Et inter singulos eius complexus amore eius delectatus, cum putas frequentes mentis excessus patitur quam sepe in extasim raptus supra semet ipsum ducitur, dum pulchritudinis eius magnitudine attonitus in eius admiratione suspenditur. Impletur absque dubio quod de eo legitur: Benjamin adolescentulus in mentis excessu. Notandum sane quomodo sibi occurrunt testimonia scripturarum. Quod enim per illa per Rachel interitum, quod adsignat per casum discipulorum, hoc per excessum in Benjamin per mentis excessum.

De duobus generibus contemplationum

Possumus tamen per mortem Rachel et per excessum Benjamin diversa contemplationum genera non incongrue intelligere, duo scilicet contemplationum genera que constat supra rationem esse. Et utrumque ad Benjamin pertinere. Et primum siquidem supra rationem sed non preter rationem. Illud autem et supra rationem et preter rationem non sunt que quamvis non patitur esse multa tamen humana ratione investigari nequeunt. Preter illa autem divinum et supra rationem et preter rationem esse quibus videtur omnis humana ratio contraria, qualia sunt ea que de trinitatis unitate credimus et multa que de corpore Christi indubitate fidei auctoritate tenemus. Quod cum in una et simplici essentia tres persone sunt, vel quod unum idemque corpus eodem tempore in diversis locis esse possit, vel humana ratio patitur, et huiusmodi assertionibus omnis absque dubio ratio humana reclamare videtur. Sunt itaque illa duo genera contemplationum quorum unum ad mortem Rachel, alterum pertinet ad Benjamin excessum. In primo Benjamin interficit matrem, ubi omnem superat rationem. In secundo se ipsum excedit, ubi in eo quod divina revelante cognoscit humane intelligentie modum transcendunt.

Quod contemplatio designat in meditatione vel quod meditatio signet contemplationem

Sed autem non solum in Benjamin sed in omnibus eius fratribus oportet attendere, immo et uniuscuiusque scripturarum locis diligenter observare, quod solet scriptura divina circa eundem rerum significationem certo quodam modo restringere vel certa unitate. Solet autem hoc alternatim significantium modos multis modis declarare et modo plurium, modo paucorum in aliis atque aliis per circumstantibus sensum aperire. Plurium autem determinatum sicut est illud, ubi Benjamin in Egiptum descendisse legitur; paucorum sicut ibi, ubi Joseph et Benjamin in mutuos amplexus ruunt et alterna oscula ingerunt. Quid est Benjamin in Egiptum descendere nisi ab altitudine contemplationis ad temporalia contemplanda intuitum mentis revocare? Sed quid est quod Benjamin convenit et oscula ingerunt nisi quod meditatio et contemplatio sepe invicem sibi cum rationis ostentatione occurrunt. Et alternatim luce quasi de celo micante utrique admirabiliter tenebras intelligentie radios exponere. Et in statura alternatim ratio confusionem dimorum(?) meditationum profunditate ratione in tempore(?) prendere. Et omnia preter penetrare. Nam quantum ad qualem considerationem pertinet sicut per Benjamin contemplationis, sic per Joseph intelligi valet gratia meditationis. Per te tamen et expressius per Benjamin designatur intelligentia pura, per Joseph vero prudentia. Vel per Benjamin illud genus contemplationis quod est de invisibilibus, per Joseph id genus meditationis quod est in moribus. Comprehensio siquidem rerum invisibilium pertinet ad intelligentiam puram

Cum speculatio ubi more pertinet ad providentiam
vero, intelligentiam puram dicimus que
sine admixtione ymaginationis, pro-
videntiam aut vero ad deum cuius que dicitur
prudentia certum est. Providentia vero circa
de multiplicandis et conservandis nostris
bonis, prudentia autem circa devitandis
futurorum malis, cum quibus filii Bilhe et Zelphe pru-
dentiores sunt filiis Lie. Concepit
ergo Joseph super tollit Beniamin
inter, quotiens contemplatio in meditatio-
ne descendit. Tunc Beniamin fratrem
suum super se euntem conspicit, cum contem-
platio meditationis cuius in contemplationem
surgit. Tunc Beniamin et Joseph
oscula iungunt, cum divina revelatio et
humana ratiocinatio in unam ultra contemplationem
conveniunt. Vides ne quo divina scriptura
circa unam eandem rem significationis
modum alternat ubique tamen aliud ad
aliud agit. Sensum suum ex toto latere
non sinat. In morte Rachel contemplatio
supra rationem ascendit. In introitu Benia-
min in Egyptum contemplatio usque ad
ymaginationem descendit. In osculatione
Beniamin et Joseph divine revelationi
humana ratio applaudit. Et hec dicta de con-
templatione sufficiant. Amen.

Explicit liber quintus sive tertius liber

Incipit libellus abbatis Ysaak Syri de
accessu anime ad deum qui extitit illam:–

Nimirum que deum diligit, in deo solo de-
lectatur. Anticipa solicite omnem colli-
gationem, expaviscas affectus. Et ex deo
potius corde colligans, et credit in colli-
gatione deo. Solutus amantis esuries patris, preterea ab
lactatione dat in infanti. Et ille qui dilatat vult
in diviniis, sicut de se affecto, vero infans ab uberi
matris alienat. Operatio corporalis, operatione
ante, sed in actum lumine in fidelitatem etiam antecedit
cum corporalem operationem acquisiverit, ut ante se
operationem habet, que habet ab illa nascitur, sed spiritu tenui
ex quo, et illis qui ita habuit operationem ante spiritualia
conantur desinunt. Labores hominis sancti, qui preciose fuerit
non operant delectus quod sanitate sit affligentibus se in bonis
sicut semper seminantes in lacrimis, manipulos
exultationis. Itaque semper spiritualis letitia, afflictionum
que sit propter deum, panis qui suadet etiam dulcius
apparatum agrotis. Et operationes que propter iustitia fuit, cor-
dis audiunt, possidebam dei precepit. Sustine abiectionem
et humilitatem, bona voluntate, ut securitate letus ad deum.
Omne verbum deum sustinens libro, faciens absque iniquitate
quod recessit a bipso et loquitorum. Coronam quidem spineam
capiti suo supposuit. Ubi est autem quod ipse quo igitur
in corruptibilibus coronabitur. Qui fugit mundi gloriam sciens
hic in terra sua, futurum seculum cum percepit. Et cum se
dicit mundo reliquisse, et tenuit eum habere, posui vero
alioris, que non ad minorem spectat sua eminen-
tiam, eam, ecce est hic ille, deus, et certus quidem

voluntate perditus relinquit, prima ac intro eius leti-
ficat atque componit. Et cum pacis vite quiete fugit
faciens, huius mea sua secum in viet. Et cum non
cupiditate ligatus est, sicut vitorum consistit. Ne pro
tes quod sit cupiditas, questus curis cuius et circuitus, cu-
ius rei cuiuslibet, in qua voluntas eius dependet.
Sine lantes illi qui corporali se affligit, si vero est
spiritualiter dissolutus, et auditu ac ore diffusus, ulcherique
dicas

6 In quantum ante tue posueris eius, ut per munditiam
edificetur cor tuum, ut non graveris iustitiam in
rebus aliis, tua etiam offuscetas ne videtur una
quidem intuitum operantis, autem quod dispergens. Sicut in soli-
tudo et necessitas, sic non dilatatio cordis. Sicut
quod dimitte debitoribus debita, et operibus est iustitia,
et tunc videbis tranquillitatem undique cum splendore
cum superextendere viam iustitie, adherebit in omni
libertate. Clamida scorti loco et expellit eam a misericordia
cum misericordia fiat iustus tunc est. Ut cupiditas deo
aliis quod fatigationibus et laboribus ipsis acquisivit, illo
ex acquisitis per machinationes et mendacia, vel iniustitias
autem et furtas. Et iterum idem in alio loco dicit
ubis seminata in pampinibus despicis seminata. Nam si de
alicuius seminabis, scias quod zizaniis erunt omnia
viora. Ergo ubi dico quod misericordia sicut misericordia super iustitiam
non est misericordia, et quod quibus non solum misericordia despicit,
et constituitur cum letitia, in iniustitiam absciditur, ubi
et misericordia ipsorum. Cum autem iustitia percloram vi-
detur, coronatur, non coronis quod sit in lege iustorum, ei
sicut in Evangelio perfectorum. Nam quod ab te pau-
peribus despicis, et mundi induat, et diligat proximum suo
semper, sicut in iustitia quod fecit, et in mentiar
et in testamento veteri continent, ut perfecto Evangelii
dispensationis tu accepit, ab antecedentibus tibi tua
non cognitas, hii oportuit te dei, non solum in iniustitia
vero, sed etiam eventus contristatus, tunc sustinet cum
gaudio, verum et ipsam etiam poni posse, hec est cum
misericordia et non ille qui portavit eius fratribus miseretur
misericordia. Et quitquid videt vel audierit quod qua, contestans fratrem
suum et adversus fuit corde, misericordia est, et nec spiri-
tualiter et qui percussus est ab eo, motus non fuit, addi-
tendum, aliquis quod contestet cor eius misericordia est. Operationem
vigiliarum lectionis proposito, ut invenias consolationem et pignore
in tua tua contemporalem lectionem, in solitudine, ut mens
tua per ad te in mabilitatem reducat. Dilige cum ipsa
pacitatem, ut adeffusione cui eius colligat. Affabilitatem
dei ut cogitatus tuas sine turbatione conservet. Ad tempestas
temptationis amicos et tua tedia tua, ut salutes eam
adeffusione tranquillitatis in tua. Dilige castitatem ut
non confundatur tu oratione tua, et in memoria mortis
accende letitiam in corde tuo, ut et magnis et excitas
careto tibi, animo. Non sis lentus in opere tua
ne confundatur cum stetis in mea atque tuorum, et in vie
mea sine iustitia, at te solum in mea vie tue
linquentem. Intelligibiliter constitue opera tua, ne te
ex sensu tuo relinquar, et nunc voluntate in gustatione
tua, ut liberius et temptatione, ne vinculis libertate
in voluptatum excitis, ne sint suorum sitis. Investi
cum tuo dilige vita in divinita, ut acuenter in
te cogitationes et abitias se elationis vana qui splendida
diligit. Humiles cognoscite hic non sit quod cor exercitiis
figurationibus conformatur. Quos diligens semper et temptationis
sit acquirere mutam intentionem, quos se fingit ut aliquibus
glorientur, sunt cogitationes humiles adipisci, vel quibus linguis
ne suis cognis et dissolutus vilis, sicut fieri ut mens
et humilis cordis. Cum in meo assiduitate tunc tu-
eis cadit tibi bestiarum. Cum non sit ille vere
et tunc ita stati angelorum cibum assumit. Abstinen-
tiam tunc et tetro secum humilitatis, vana non gloria opus est
supplicio. Fornicationis aptus et inustra humilitas propter quod
una rectarum sua contemplationem actuit, etiam
quod ornat in castitate. Vana gloria propter quod gloria elevatum
et servitutem cogitationum suarum que sunt ex accessu
vero theorie cuius continet exceptio. Et voluntatem cor-
pus non vias vero in uno in tui affectu, et in
corporibus vagiandis sicut mente sede. Humilitas non per
contemplatorum vocis spirant, et ad glorificandum deum
ut ad contemplandum eum, manus et transitorie sunt.
Argue Capitulum viii:
Iaque et dicentes tibi, in sit verum, puerorum parcorum
eos suggestibilitas aliorum in flexibilem quod per ipsum cum
mansuetie et tranquillitate labiorum tuorum resiste, sed
per se, argue luxuriosas tue gustationis nocte
et spiritibus in tunditas, oculorum tuorum retento. Presumi

Labor
Cupiditas
Vanus
Hec autem est iusti dum miseri
Portum bonum
Dimitte
Tedia misericordie
Elacosina
Contra
Patria
Vigilia
Lectio
Tentatio
Tentatione
Operatio
Confessio
Investitus
Humilitas
Vana gloria
Rogo
Argue

(left margin: Bonum; Derelinque; Bonum; Bonum; Bonum; Operatio; Vita mea; relinque; Propria; Secum)

te te sentias omnibus diebus vite tue [illegible] ingredi [illegible] ut [illegible] possit [illegible] descendere [illegible]
In omni tue tempore [illegible] ut [illegible] quamquam [illegible] suspicio. In [illegible] tempore [illegible] doctrina et in [illegible] omnibus diebus vite tue. Et si [illegible] loquens [illegible] non [illegible] [illegible] in ordine loquere et [illegible] tempori [illegible] [illegible] ut [illegible] ad audiendum [illegible] ad [illegible] in [illegible] venerabilis in [illegible] cordium [illegible] verba [illegible] ut et tibi [illegible] et audientibus [illegible] tecum. Et cum repleveris ventrem, ut non te peniteat, ad [illegible] aqua [illegible] ne maneant [illegible] in ventre repleto [illegible] [illegible] non [illegible] intellige quod tibi dico [illegible] [illegible] in libris doctorum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] intellectus illuminatos [illegible]
lege in [illegible] adeo [illegible] in toto mundo, ut [illegible] vite sue. Et ne sint [illegible] [illegible] falsariorum et qui divina eloquia vendunt, ut non remaneas in tenebris usque ad finem vite tue, et [illegible] [illegible] ipsorum. Et [illegible] [illegible]. Capitulum .x.

[illegible] gratia tuos oculos aperire [illegible] contemplationem veri in veritate, tunc statim oculi tui incipient lacrimas fundere quasi flumine, ut [illegible] [illegible] gene tue. Et [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]. Et si quis [illegible] [illegible] gratia non credas [illegible] lacrimas ad [illegible] non [illegible] cum cito [illegible] [illegible] tamen lacrimis [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] melius [illegible] ut [illegible] eloquiis [illegible] [illegible] sine [illegible] sine [illegible].

[illegible] vis dare etiam tua [illegible] orationis [illegible] mentem et [illegible] in vigiliis noctis [illegible] tempus [illegible] [illegible] et noli [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] illos [illegible] qui tibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] orationem [illegible] et [illegible] tua lumen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cibos [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible]. Et [illegible] calor in corde [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] qui non videt [illegible] solem [illegible] solo non [illegible] [illegible] lumen ipsius [illegible] [illegible] eius, ut [illegible] non gustavit [illegible] dulcedinem [illegible] [illegible] non [illegible] tua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et veni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible] elemosina [illegible] ita [illegible] paupertas que [illegible] ita [illegible] voluntaria sustinetur [illegible] tibi [illegible] [illegible] [illegible] qua [illegible] gloriam [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ne repellas [illegible] illo [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] et plus quam [illegible] pane tuo [illegible] pauperis et [illegible] non [illegible] [illegible] videlicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnes [illegible] equales ad bonum [illegible] et indignos [illegible] ad bonum [illegible] [illegible] [illegible] in dei timore [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] ad [illegible] dei [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in bono et [illegible] omnes [illegible] [illegible] et in [illegible] et [illegible] et maxime [illegible] tua, et [illegible] sine [illegible] [illegible] bonum [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] et si [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] amore dei [illegible] si [illegible] tue [illegible] [illegible] et [illegible] dei [illegible] [illegible] liberatus et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] tua in [illegible] ut [illegible] ab aliquo et [illegible] Et [illegible] honore tuo [illegible] petitionis [illegible] aliorum. Et [illegible] [illegible] et nobilitate in [illegible] tue in solitudine [illegible] omnia [illegible] tuis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] timore in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et in [illegible] qui [illegible] non [illegible] [illegible] qua [illegible] [illegible] cor tuum in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible]. Et si [illegible] tibi [illegible] [illegible] in [illegible] cor tuum [illegible] [illegible] non [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] die [illegible] et manus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] tibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] tua cito [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in corde suo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et in [illegible] in [illegible] ita ut non possit [illegible] [illegible] [illegible] in toto corde suo et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] Et in [illegible] [illegible] ut non maneat in corde dulcedo [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] in vita sua et [illegible] [illegible] [illegible] suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publicanus et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in modico [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] minor [illegible] [illegible] illo qui se [illegible] [illegible] et in [illegible] in [illegible] sua [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amen.

[illegible] honore dedit deus [illegible] [illegible] doctrina [illegible] qua [illegible] [illegible] in [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] passiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corde [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] tue, lingua tua ne [illegible] [illegible] [illegible] qua

Item q. n. in ... medice no ... persona ... :

Nos tamen q ... qui ... se esse bonos:

gloriam ipso. Et alterum promittit, ut humiliter ipso [illegible]
tio dei et prudencia [illegible] ambulantes, ut videt necessitas
nisi [illegible] qui purgarunt semper ipsos [illegible]
[illegible] in terra [illegible] ante [illegible] festa huius [illegible]
[illegible] dei, qui [illegible] incidit in magna temptacionem, ut
ad [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

quod quis in [illegible] labia peccati [illegible]
[illegible] amittunt [illegible]
quam esse [illegible] vicior. [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] disciplina. Nullus [illegible]
[illegible]

[illegible]

Unde 2° d[icitu]r [illegible] medica [illegible]

v ix

Sermo viij

[illegible]

devenit sine labore

ablacio · piger · Sermo [illegible] · [illegible] · [illegible]

[illegible] vivitem sine labore [illegible] ab [illegible] oblacio [illegible] [illegible] acceptabile [illegible] angustiati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] piger [illegible] [illegible] in via [illegible] dicentes filios gygantum vidimus [illegible] [illegible] vita [illegible] vivere in hoc modo [illegible] vita [illegible] non [illegible]

[illegible]

qui in terra possum [illegible]

Nuper [illegible] tibi [illegible] dictis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laboris [illegible] laborando te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] · labor

[illegible] · oro · [illegible]

[illegible]

Sermo viij · [illegible] · Sermo viij · [illegible]

Sermo xx[illegible] · [illegible] · vita · [illegible] · labor · mors

[illegible]

in hac vita: et sicut ille qui se preparat ad mortem despic[iens] [illegible] vita et caveas ne impediaris [illegible]
vite [illegible] excogites [illegible] fidei da locum in
mente tua [illegible] dicere qui [illegible] post mortem
tua et [illegible] laxatio [illegible] tibi [illegible]
[illegible]
in [illegible] calore et [illegible] in una [illegible]
impossibile [illegible] in uno homine [illegible] ebrietate et modestia
[illegible] calor aufert [illegible]
[illegible] qui inebriantur vino figuras et formas [illegible]
imaginantur ita illi qui inebriantur [illegible]
[illegible] percipiunt neque aliquid sentiunt [illegible] interrogo
[illegible] intelliges [illegible] intellexit
[illegible] vite [illegible] dem [illegible] potest [illegible]
delectabiliter [illegible] interrogo que [illegible] intelles
est maior ista [illegible] excogites [illegible]
[illegible] vita [illegible] incorruptionis [illegible]
[illegible] in [illegible] ut ait macharius [illegible] dulcis
[illegible] aliquem [illegible] sine
[illegible] interrogo
[illegible]
ad [illegible] que [illegible] absconsa in [illegible]
[illegible]
[illegible] donec dissolvatur
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] appropinquatio vide [illegible] lacrime
[illegible] lacrimarum [illegible]
[illegible]
[illegible] interrogo que [illegible] reformatio [illegible]
[illegible] illud [illegible]
[illegible] de tenebris lucem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] interrogo [illegible] solitudo
[illegible] solitudinis [illegible]
[illegible] mortificat [illegible] oratio [illegible]
[illegible] mortificat [illegible]
interrogo [illegible] judicia
[illegible]
[illegible]
[illegible] interrogo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] interrogo [illegible]
[illegible]

Et s[ic] anima m[ai]us s[ta]t s[e]ipsum ad ambulandum. Et elongat se pa[ssi]bus, et p[ro]videt ipsum et q[ui] spe ad eam veniendo ... ... mollitie ... ... in ulnis suis. Sic a[n]i[m]a dei ... et ... omnes ... qui ... se in sui ... ... ad ... ... Et quanto ... ... tanto plus ... ... penitentia sua ... alias ... multa ... anima sola vidua ... ... clamat ad deum ...

[illegible]

[illegible] qui sic dignus gloria dei et glorificatione corporis et anime. Gloria enim corporis [illegible] castitatis cum deo, gloria vero [illegible] contemplatio de deo. Duo sunt [illegible] ascensionis in deum: unus est conversio corporis, alius est ascensio in contemplationem. [illegible]

[illegible]

perdidimus que discernit bonum a malo [illegible]

[illegible]

[illegible] evangelistam.

[illegible] labore [illegible] in abstinentia [illegible]

[illegible]

[illegible] et splendor [illegible]

[illegible]

[Margin notes, left column: labor; cibus; oratio; gustatio (?); cura (?); pacia (?); ligna (?); lingua (?); vocem (?); elacio (?); racio (?); vestis (?); silencium (?); tacere (?); caritas (?); labor; loqui; incidentes (?); ymagina; vestis; lectio (?); pecca (?); jejunia]

[illegible] et corporalia [illegible] ab aliquo [illegible] gulam [illegible]

[illegible] custodi [illegible]

[illegible] domini [illegible] in sancta [illegible]

Liber sancti Augustini de natura boni incipit

[S]ummum bonum [illegible] (?) Liber de natura boni adversus Manicheos est [illegible]

Nos enim catholici christiani deum colimus a quo omnia bona sunt seu magna seu parva, a quo est omnis modus sive magnus sive parvus, a quo omnis species sive magna sive parva, a quo omnis ordo sive magnus sive parvus [illegible]

[illegible]

[Margin notes, right column: studium (?); Gula; [illegible]; despectio (?); [illegible]; [illegible]; [illegible] magnorum (?); Deus (?); modus; species; ordo; [illegible]; malum; bona; malum; bonum; exemplum (?); exemplum (?); voluntas (?); pena; tenebre (?); silencium (?)]

Exemplum de stella et fato: Exemplum de Hyle:

quod aliquid inducat [illegible] forte et creare corpus [illegible] et [illegible] modis: et [illegible] et ordo: subsistant [illegible] hyle dico quod primitus in formem: et sine qualitate materiam unde iste [illegible] formam. [illegible] hinc cum et silva grece hyle dicitur [illegible] operantibus aptior sit non ut aliquid ipsa faciat. [illegible] materia dicunda [illegible] unde [illegible] [illegible]

[illegible]

In nō coī mf:

[illegible] Et si [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible] de bonitate dei donante [illegible] [illegible]

[illegible]

ibi esse nichil aliud agerent quam comederent et biberent
aut sentirent, et quibus aliud. Nunc non etiam dicunt eos
egisse ut in orbe fuerunt, modo quod sibi quomodo habuisse negare
non possunt. Si autem ibi spectus non fuisset, nulla ibi [illegible]
et alios [illegible] / Si in quo omnino ibi fuisset, nec alii [illegible]
vero alii sed de eorum non in suis clementie congerunt nunc
vel [illegible] cor sacrilega vaniloquia de seipsis in
quadam parte, animalia magna libabant. Et tu seipsum in
quadam parte seipsum despexit. O scelesta et incredibilem au-
daciam, etiam de deo credidi, etiam loquendi, etiam predicandi.
Hic [illegible] ... ista
dicta scripta sunt in libro confessionum qui liber dicitur [illegible]
confessio cum appellat scriptura quidam manichei ubi
iste blasphemie scripte sunt. O magna patientia tua domine
miserator et misericors longanimis et multum misericors et verax.
Qui facis oriri solem tuum super bonos et malos, et pluis
super iustos et iniustos. Qui non vis mortem peccatoris,
sed ut convertatur et vivat. Qui peccatis corripis, dans locum penitentie,
ut relicta malicia credant in te domine. Qui patientia tua ad
penitentiam adducis, quamvis ille secundum duritiam cordis sui et cor
impenitens thezaurizet sibi iram in die ire, et revela-
tionis iusti iudicii tui. Qui reddis unicuique secundum opera
sua. Qui in quacumque hora homo conversus fuerit a nequicia sua ad
te, omnes iniquitates eius oblivioni
tradis. Da [illegible] ut ... [illegible]
... [illegible] vo-
luisti, sed ita tibi libenti sit et aliis [illegible] et per
baptismi tui [illegible] [illegible] et cordis
[illegible] remissionem peccatorum et
[illegible] ... offendunt aures
blasphemiarum [illegible] quibus [illegible] magnam
penitentiam. Tantum enim valet [illegible] [illegible]
peccatis tua. Et [illegible] clarorum regni celorum
in [illegible] tua, ut nec de illis desperandum sit quamdiu
in hac vita patientia tua vivunt ... [illegible]
[illegible] etiam [illegible] temporalis et
[illegible] commoditatis [illegible] et ad [illegible] in illa [illegible]
lingua confessione [illegible] [illegible]
salvatorem [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] vite [illegible] celeste [illegible] et eterna [illegible]
[illegible] de natura boni.

Explicit Augustinus de natura boni.

v xvj

Beate virgines et martires christi fi-
des spes caritas germane sorores
fuit filie sancte ac nobilis mulieris nomine
sophie quas ipsa sapientia genitrix ipsarum erudivit
in fide christi et ad amorem et timorem dei sancti
nominis et eloquiis taliter instruxit ut cum tres
ad ecclesiam sanctam cogitarent et orarent
ut pedibus parentis. Hec autem sancta sapientia
cum predictis tribus filiabus venit ad urbem romam
tempore adriani imperatoris. Ubi frequentantes ecclesias
dei causa orandi et causa sue religionis et probi-
tatis multas quoque nobiles feminas ad fidem
christi converterunt que adherentes eis a viri co-
thoris et sumptuosis cibis abstinebant. Que-
dam autem primores urbis super hoc indignati
accedentes ad imperatorem adrianum suggesserunt
ei dicentes: mulier quedam cum tribus filiabus suis
ingressa est hanc urbem que separat uxores
coniuges nostras docet enim dominum deum esse co-
lendum et nescio quem filium eius ihesum christum in-
vocandum et aliter sine christo filio eius quam posse
salvari. Postea uxores nostre adherentes ei
nec ad torum nec ad cibum nobiscum volunt
venire. Adrianus imperator hec audiens iratus
misit militem cum filiabus evocari ad se et in
palatium introduci. Venientes autem virgines
dei cum matre sua gaudentes cum approquinqua-
ssent ad palatium munierunt se signaculo
crucis. Ingresse itaque in palatium cum eas cum vidisset
eas imperator admiratus earum pulchritudinem ob-
stupuit et nichil potuit eis loqui. Erant
enim puelle speciose valde et secundum etatem suam
in divinis scripturis erudite. Post paululum vero
imperator advocans matrem puellarum ad se
interrogavit nomen eius et genus et unde advenis-
set urbe venisset et que esset dei cultura.
At illa respondit: Sophia nominor in nomine quia
christiana sum. Nobilibus parentibus accepi et
[illegible] sum autem de primis et nobilibus
[illegible] ytalie. Huc autem duxi puerum ad ur-
bem romam ut filias meas puellas traderem
custodiendas christo filio dei in munere.
Tunc adrianus audiens hos sermones
iussit illam cum filiabus custodire in domo
cuiusdam senatoris nomine paladii. Commoran-
tibus autem in illa nocte custodia hortaba-
tur filias suas ad contemptum vite presentis
et ad celestia passionis premio ut ad premium
et ad coronam vite eterne possint pervenire.
Sermonibus autem sancte virgines matris et ea
divinitate et crucis signo munite dixerunt matri
sue: domina mater gaudeas perduc nos ante
tribunal imperatoris et videbis forte certamen
nostrum et confessionem fidei nostre. Salvator enim noster
dominus ihesus christus ipse nos dabit interrogaverit
et responsum. Cui illa: carissime filie mee
nunc sustinete temporales penas et postea hereditati
bit vitam eternam et cum exultatione sequar vos
per sanctam hostiam offerens deo. Tribus itaque
diebus cum fecissent in domo paladii iussit
imperator adrianus adduci ad se puel-
las cum matre earum subsequente. Omnibus ingressis
autem cum famule christi in domo pulchritudine decoram

et compator vobis misericordiam sentio in vestre dre
et nolite perdere florem iuventutis vestre. Sacrificate
diis nostris magnis urbis et adoptabo vos in filias
sub testimonio sacri senatus et militum. Que omnes
tres una voce dixerunt: audi consumpsit nos
patrem ut exaudiat nos ut dei de deo. Si dimiseris
vos consummatam criando et dira membra
particulatim cum canibus parati facta adhuc ex-
hic adolescentule que uno ore dixerunt
nobis imperator promissiones tue non sunt
cordi nec amatores tuas sicut fuerunt prius
illis qui nos adoptavit devotam adest
nam credit et nos suscipiet tamquam filias
decrevit si qua hic estimas te exhibe et
cognosces virtute dei qui in nobis est tuis
cruciatibus fortiore. Repletus furore imperator
advocavit matrem earum sapientiam dicit nobis
nomina filiarum tuarum que respondit autem prima
dicitur fides annorum non sunt ei xij secunda dicitur fides
dicitur spes annorum x tertia nomina caritas cuius anni sunt
annorum ix. Tunc imperator vocavit ad se primam filiam
ix. Tunc imperator vocans ad se primam filiam
fidem dixit: adora ymola magne et sacre
dyane. Spes non rident ait. Cui ipsa: si hu-
mane tecum delinquere est dum qui fecit omnia
ex nichilo deo suo et adorare ydola ex lignis
et lapidibus arte hominis sculpta
que sunt sine anima et sine spiritu. Audiens
autem imperator hos sermones iussit eam ex-
poliari et virgis cedi donec consentiret ut ydo-
laret. Quod itaque tortoribus ad cedendum in-
stantibus multis ictibus plagarum ems apparue-
bat iussit quoque eam sic amputari mamillas
virginis de loco ubi mamille precise fuerant
fons lactis pro sanguine defluxit. Tunc beata
virgo spes ad regem ait: miserere sunt membra
necessitate. Christe tot tormentis torquendo me
fatigatus nichil plagarum tuarum sensit caro
mea nec virgarum ictus in corpore meo apparent
mamillas meas amputasti et lac pro sanguine
in terram defluxit cepit cum audit tyranne quod
etiam si membra mea abscidi appareat nec se confun-
dat quia solida sum non non. Furens vero im-
perator iussit afferri craticulam et subponi flammam
ignis ardentem et stratam de ligne parari super
eam virgo autem sancta quiescebat in craticula
tamquam nave in tranquillitate maris et exclamavit
voce magna dicens: Domine ihesu christe respice ancillam
tuam ut tortoribus igne passionem respice me
suste et machinationem tyranni huius possim
dissolvere. Tunc fecit autem tum hora spatiis
igne non tetigit eam imperator iussit eam
tolli de craticula et poni in sartagine ferventi
pice et cera ac bitumine bullientibus incadere
sed non respiciens in celum et invocans omni-
potentem salvatorem proiecit se in sartaginem et sic sartago
eam requiescebat quasi in rore de celo descen-
dente. Adrianus vero videns eius constanciam
in confessione iussit eam gladio puniri. Illam
dicens autem beata spes vite sue cum confunctum
a rege consolabatur gaudens matrem et sorores
suas exhortabatur eas ad constantiam et toleran-
tiam passionis extollens ad celum manus

orauit. Et benedico te domine deus qui me ancilla
tua adhuc stadium notasti suscipe domine animam
meam. Et sic gladio percussa est ab eo eius co-
plectens consumata est cum gaudens et benedicens
deum pro eis et spera maxime. Tunc adrianus
imperator vocans ad se filiam secundam nomine fidem
blandiebatur ei. O filia acquiesce in consilio meo
et sacrifica magne dyane ut subito albam
neti a pena. Beata puella fides ridens dixit
tu imperator quia michi persuades sic insanus
sibi tuus et cum nativitate sororis mee sub
sequor que consumata est erga te. Ergo iam perdi
ta cum tormenta tua potius agnosce quare me
et eam que defuncta est una mater genuit. Tunc
iussit eam expoliata consumi [illegible]. Cumque igi-
tur eam inuitatis sex tetigeribus et defatigatis
constanter superabat tormenta et non dabat
deus. Sed domine filii da constanciam filie mee ut ipsa
videat bene stante et perstans sicut soror filia
mea. Spem. Beata uero spes ipsa ad imperatorem
que ei tyranne et inique precepit si quid adhuc
habeas tormentorum adhibe ut cognoscas tandem
stans in me esse dei uirtutem. Adrianus in uehe-
mens fremens dixit, iussit eam in igne mitti.
Cumque autem ingredere fornacem ignis statim
flamma extincta est et erat in medio fornacis
laudans et benedicens deum. Iudices autem et
imperator iussit statim fidem igne eductam de
fornace et suspensam torqueri. Et cum torque-
retur in membris decidebant carnes sicut
ador [illegible] sanguis [illegible] fundebatur sed
mites. Tunc illa uultu subridens quasi dul-
cedine tyranne iudex modo me cum penis
gaudens [illegible] imperii torquebit et
me [illegible] aut amaritudinem michi do-
loris tetigit ad minare domino ihesu christo. Tunc
imperator acriter inflammatus precepit affi-
[illegible] mitti in pice et adipe cera
et resina et [illegible] sancta fide iussit in
[illegible] mitti. Cumque iussit lenari
puella ut eam ignis [illegible] columna
[illegible] frens inde excessit tandem
et consurgit [illegible] insidens adrianus
non in tanto miraculo mitigatus iussit beatam
fidem gladio puniri. Que prelata simul cum
eius consolata est in [illegible] consortium et cum
manibus sorore cum te ad solacium passionis
inter non [illegible] gaudens [illegible] dixit
Animosa esto filia et memento quem genui
te et sic dicente inter beata fides gladio per-
cussa consumata est. Postquam adrianus
ad se tertiam filiam caritatem temptebat eam sibi
seducere que potest loquebatur ad eum domine
agnoscas tu quod me et sorores meas que
consumate sunt deus pater eadem quam mater ge-
nuit et eadem quam doctrina erudite sumus in qua
consimiliter perseveramus. Imperator non eius sermonibus
magis accensus iussit eam in eculeo suspendi
et pruinas eam [illegible] extendi ita
ut in ligno suspensa et extensa partes dimi-
cant et cum diu fatigata inde deposita iu-
ssit eam uirgis cedi. Illa non attollens ocu-
los dixit [illegible] laboras tyranne cum
enim per deum meum non sentio penas tuas. Im-
perator non [illegible] [illegible] se eam superare non

posse. iussit accendere fornacem et succendi tribus
diebus. Demens itaque imperator ait ei. Dic tu magna
est dyana et eo dimitta te. Cui beata uirgo respondit
stulte et insipiens adhuc sic [illegible] in dicere.
Tunc furens imperator adrianus iussit eam
mitti in fornace. Illa non [illegible] sibi
faciens ingressa est fornacem et cum introisset
exiuit ignis de fornace et cremauit plurimos
cultores ydolorum. Tunc adrianus iussit lictori-
bus ut eam accipient de fornace. Cumque uenie-
entes uiderunt in fornace tres pueros pre-
deambulantes cum virgine caritate quorum in
dumenta erant candida super niuem et aspectus
sole splendidior et caput fulgens sicut [illegible]
et obstupescentes admiracione ceciderunt in facies
suas et resumpto spiritu simul uoce [illegible]
eam dixerunt ueni ancilla dei egredere quia
imperator uocat te. Qua egrediente uenit ad
tribunal imperatoris. Imperator non [illegible] in
tendens ulterius non ualens ledere puellam
dei iussit eam gladio interfici. Tunc uirgo dei
caritas glorificans deum dixit gracias tibi ago
domine quia sororum mearum sociari dignatus
es me aggregas per [illegible] statim sapiencia mater
[illegible] ut cum [illegible] pace [illegible]
[illegible] et sepulture [illegible]
[illegible] ne [illegible] donec ut [illegible]
celebrata [illegible] et regnie dones ut [illegible] dixit
pie te laudemus. Statim quam mater eius dixit
adeam forti animo esto filia quoniam una bona
[illegible] optaui ut nos [illegible] offer-
[illegible] ego caritas-
tem. Cumque dixit mater eius uirgo caritas
percussa gladio martirium consumauit. Post hec
autem sancta sapiencia collegit corpora filiarum et co-
diens aromatibus et uehiculo imponens abiit
et sepeliuit ea [illegible] abinde ro-
mana ubi [illegible] fabricata est
ecclesia. Tercia autem die sancta sapiencia rediit ad lo-
cum sepulture filiarum suarum cum multa tur-
ba [illegible] celebre [illegible] solempnia et reque-
[illegible] filiarum dei filie mee
[illegible] super monumentum filiarum dei filie mee
[illegible] accipite me nobiscum et cum
[illegible] regnauit [illegible]
[illegible] imperante [illegible] deposuit in
[illegible] ea [illegible] deposuit in
aut que cum ea aduenerant deposuit in
loco eodem et monumento [illegible] filie eius po-
site erant. Passe sunt autem sancte dei uirgines
Rome sub adriano imperatore kalendas augusti.
Adrianus uero imperator post hec in capitiuum
detentus debito supplicio puniens est. Pu-
pilli enim oculorum eius decidebant et capi-
lli eius [illegible] defluebant ex ore
nec eius [illegible] plenitudo [illegible] cum omnibus de terre
eius [illegible] putridinis pertus uoce-
bant et tandem in extremis positus uoce
magna dixit. Domine deus [illegible]
et mater eius [illegible] mea
de corpore meo [illegible] quod pater eas [illegible]
deum sine me. Et cum hec dixisset magno
ululatu exclamans crepuit et dissipate
sunt carnes eius et ossa [illegible]
[illegible] Cepit autem adrianus imperare
[illegible] domini [illegible] imperauit
annis [illegible] beati eusebii [illegible]
quam autem [illegible] sancti eusebii [illegible]
episcopi prima die augusti exegestis eius
ab [illegible] :-

Beata affra filia sancte hylarie pius
fuit publica in civitate augusta peccatrix
et post ad[e]o inspirata et iusta martyr xpi effecta
Eadem tempestate qua dyoclecianus perse-
cuto[r] christianos fuebat aput recia in civitate
augusta narcissus episcopus superveniens nesci-
ens quo intrat perfugus domum meretricis
nomine affra ingressus est cum dyacono suo
nomine felice. Illa autem videns honestos viros
advenatores estimans ut iudicans par cena
et omnia que solito more cum talibus preparabat
pare qsueverat episcopus autem veniens ut tibi
taper cepit orare et psallere affra autem que
intus appareat ut videat stupefacta cepit
inquirere quis esset et didicit sibi esse episcopum
christianorum mox que cecidit ad pedes eius se prostra-
vit dicens domine indigna sum et merui te ista-
re mulla me turpior invenitur pro cuius veri-
tissimus ait salvator meretricissima mulie-
rum tactus inquinari non potuit sed sanctitatis illius
omnes sordes eius diluit atque mundavit sicut
sol cum lutulenta loca luce sua superveniens
cum claritate sua fundit et tu filia suscipe lumen
fidei ut purificata ab omni peccato possis in eos
introitum pererna claritate gaudere. Cui beata
affra dixit ecce que peccata mea commisi quia
sunt capilli capitis mei quo possum a tantis
sordibus emundari. Cui sanctus narcissus episcopus
credit tu tantum crede et baptyzeris et salva eris
Tunc affra quocumque filias suas dixit
eis iste homo qui ad nos venit episcopus est christiano-
rum et dixit mihi si credidero in xpm et baptizata
fuero ab omnibus peccatis mundari possum. Cui omnes
nobis inde videtur aut dixerunt si digna
et eminentia et conscientia dixerunt tu sola domina
es et si secute sumus te ad inquinamenta facinorum
quod non sequamur te ad indulgentiam peccatorum
Itaque cum simul tradidit incepit episcopus vespertinum
deo canere cum dyacono suo felice et tota nocte
orando et psallendo peregit sicut hanc autem affra
cum suis puellis exorte mane at sco
affuit cum abea inquirent ubi essent qui
ad eam intrassent quibus illa videns hospites
amatores fuisse mei magnum et abierunt ad
sacrificandum. Illi autem audientes abierunt ad
sacrificandum putantes eum capitolium vel ad
templum abisse discesserunt. Tunc beata affra
abiit ad matrem suam nomine hylariam et dixit
ei episcopus christianorum venit ad me nocte nesci-
ens quo intraret et per totam noctem expandens
manus suas ad deum orando et nos fecit orare
secum sicut autem non pullorum cantus extitit
te lumine ego non cepi festinare ut crederem
et non potuimus. Tunc dixit ei dyaconus eius
noli querere lumen extingui nos ... et
noli querere lumen extinguimus non potuit et cum dixisset
lux que extingui non potest et cum dixisset
episcopus dixit veni lux mea de celo et ...
facie tua et subito eius venit fulgor de celo
et non recessit donec aurora incipet et dum
ille orationem suam finivisset iussit nos surrexit
et dicere amen et lux fulgoris illius recessit pa-
ulatim ab oculis nostris. Mane autem sancto tali
hora reversus occultat se in qua antequam lucesceret
insidiati fuerant sancto narcisso episcopo ut exeun-
tem tenerent et occiderent. Et cum non exiret que
uit me eius non ubi facimus lignorum ...
abscondi eos et tunc ne scrutere locus sibi esset
Dixit mater hec eos tuis fac quia promisit
in domum meam fieri et omnia peccata mea delere.
Audiens hec mater eius gaudio repleta et autem

ad filiam preter deus ut in hoc coniungat et esse at
sco sanctus narcissus rogatus ab affra intrivit ad
matrem eius. Ingresso autem episcopo narcisso domum suam
est gaudium magnum ita ut hylaria prece horas
tenet plantas eius et dicit accedas te domine
ut me facias mundam a peccatis meis. Cui nar-
cissus episcopus dixit beata est fides tua qui antequam discere
deum veritatis per thaum veritate mittit inde sufficit
tu quia video te capacem tibi dico hodierna die
simul incipite ieiunare et per octo dies ieiunantes
audite simoni verbum christi octavo autem die purificata
tabitis ab omnibus peccatis. Precepit autem eis ut ex
ponerent quod credit. Cui hylaria rudit pueres
mei quae cypri fuit et in venerunt cum sacro ve-
neris demus autem coli propter in abstratis sciabis
que fuit fornicate ideo sacris eius filia mea
venus qui contra quae venit suum regnum et domino
placitam in prostibulo manere promisit credens
hoc quia in esset pertona dominus si filia mea domus
eius in natalibus occupasse sua quae proles
amatores posuit hec mulier que dominus fuit tu
to plus venit placere posse. Audiens hec vero affra
ista audiens est dominus di narcissus episcopus in
gemuit et lacrimas fudit dixit quia ad felicem
dyaconum suum compuge frater et domus laudem super
ista culpa et rogemus dominum ut ubi superhabundavit
iniquitas superhabundet gratia. Factum est autem cum ora-
rent apparuit eis ypotamus quidam corvo nigrior
vilior et volutus et elefatosus toto corpore plenus
et dicere cepit virgo et dicere christiana ...
cum tota mea quid tibi cum amatibus meis ego
semper in mea familia habui ut iudicarem dei tuus
mundas animas et munda corda diligit iste
me sui et albus esse non potest quid tu huc
intrasti ubi inquinata sunt corda et pollute
sunt anime. Tunc sanctus narcissus episcopus dixit
ei dic unde sis et damnacio sis tu demoni ...
ei dic unde sis et quid vocaris tu demoni
quinnazarenum cum funisse flagellatum potentium
cruciatum vorisum ligatum felle et aceto potatum
affixum cruci mortuum et sepultum et die tertia
a mortuis resurrexisse credidi demon ut in
generatione lumine non erat hoc qua xpc crucifixus
et pulcerimus fugiens aspectus eius in templi
se misit et iosa velum templi scissum est quia
ruit ... fugere non potuit et hic pueritiam
in abes qui cum fronte exhauriente ignem
ligatus est. Sanctus autem narcissus dixit ei hoc
in quod peccavit deus meus ihesus xpc ut tanta
pateret. Cui demon ait nunquam peccavit sed pro suis
patet passus est sed pro aliemis. Dixit ei narcis-
sus passus est sed pro aliemis dixit ei narci-
sus episcopus cum igitur scias deum meum ihesum xpm non
pro suis sed pro alienis peccatis passum fuisse dicite
ut ... abstinetis veritatis quia et pro illis passus est
hoc que ad eius fidem et gratiam confugerat.
Tunc demon dixit ei da mihi unam animam in
potestatem. Cui narcissus rudit si dedero animam in potestate
quid de ea facies. Demon rudit sufficiam
homicida et ita habebo animam eius. Ait narcissus episcopus
mane dabo tibi potestatem Tamen ut hoc facias dixit
ei demon promitte mihi cum deo quia dabis animam
magis intra corpus inclusam et promisit ei nar-
cissus episcopus et dixit demoni non mihi me mane
hic ista nocte. Dixit ei narcissus tibi potes
tu ... mane maneas. Rudit ei demon tibi
non expandes manus tuas ad celum et non
flectes genua tua et psallas deo tuo po-
ssim hic manere. Cui narcissus ait numquam
hoc sit. Tu inde prius non solum autem hoc iste

eius meretrices tota nocte deo in oratione flectentes ge-
nua et laudes ei canentes. Tunc demon dixit: Nos
ululatum emittemus. Diffinit narcissus autem narc-
feceret post ieiunium sumit cibum statim Affra cum
matre sua et puellis suis quas timentes deum
que viderunt et audierunt suis monitis et oracionibus
confortavit. Ipse autem cum sancto felice dyacono
suo non sumpsit cibum sciens se iam cum de-
mone luctaturum. Infra autem mane affuit de-
mon dicens: Memor esto sancte episcope narcisse cum
que dixisti ante deum et da in animam tuam corpus
Serdam et animam eius meretricem. Statim tradidit
ei narcissus episcopus et cum ipse in nomine dei
mei quam statim interficias que dedo tibi
et quod si non feceris iubeat te ire in abissum. Dixit
ei demon: Corporum qui nos cum principe nostro in-
cit uno quod statim interficiam quod michi dedisti
in potestate. Dixit ei narcissus: Unus valde fo-
rem aliquem inhians. Dum ipse ut aquam bibe-
ret pectus vel fecerit quam dicebat ibi habitat qui
deflatum eius omnes qui adfonte accessissent
moriuntur. Tunc dracone interfice et in ima pro-
fundi redige animam eius. Tunc exclamavit
demon: Percepi medesimum insuper et ligant me
manibus et animam meam occidam. Et ne si non
occides recepturus te in abissum. Tunc acce-
ssit et occidit draconem et liberatus est fons
ad usum hominum usque in hodiernum diem. Predicat
autem plurimos docuit eas ubi dei fuit narc-
et baptizata est sancta affra cum matre sua hylaria
et cum puellis suis et cum quatuor sua et cum om-
nibus suis. Et fecit fuit narcissus domum hylarie
ecclesiam ordinavit quem eis Zozimum presbiterum avun-
culum sancte affre. Ipse autem sanctus narcissus
perfectis in ordine rebus provincie ad hyspa-
niam est profectus ad civitatem quandam in qua
multos populos ad preces ambos adquisivit. Et
ita deum adiuvit palma cum sancto felice
dyacono pervenit. Post hec autem apud provinciam
rethie intrante augusta quod dicta persecutione
christianos ut ydolis ymmolarent quod narcissus su-
pliciis interimit. Comprehensa est sancta affra que
tum suis iudici putatum quod meretrix esset et ideo ut
diis sacrificaret ne inter tormenta deficeret. Cui
sancta affra respondit: sufficiunt michi peccata que peregi
dum gessi ea. Autem iubes me sacrificare magis
facia. Antiochus autem iudex dixit: accede
ad capitolium sacrifica. Sancta affra respondit: Capitolium
meum christus est quem habeo ante oculos meos. Ipsi
cotidie animam meam et peccata confiteor et quod indig-
nam ipsi sacrificium offerre me ipsam pronomine
eius cupio sacrificare ut corpus in quo peccavi
diu peccans per ipsum abluatur. Tunc quidam index
adeam dixit ex quibusdam ut audio meretrix es
cui sacrifica, quia aliena es a deo christianorum.
Sancta affra respondit: Dominus meus Ihesus christus peccatoribus
de celo descendit ad eas. Et meretrix angeli
quod meretrix lacrimis rigavit pedes eius et in
dulgentiam accepit, et quod meretrices et publicanos
nunquam despexit quin ymmo secum manducare per-
misit. Iudex gayus dixit: magis sacrifica
ut diligaris ab amatoribus tuis et conferant tibi
pecuniam. Ad hec sancta affra respondit: pecunias
execrabiles nunquam accipiam. Et quas habui
expendi quia nota sunt de bonis constat
Si igitur que habui abieci quomodo potest fieri ut iterum
accipere quam sordes? Tunc iudex dixit: Christus
te non dignam habet et sic unde es eum deum tuum
dicere quia te sua voce recognoscit. Meretrix enim
non potest dici christiana. Sancta affra respondit: Vana
es quidem dici indicor ut dici si ipse eximia

recitare sua me adhoc nomine admisit. Iudex
illo dixit: Unde nosti quia ad hoc nomine te ad
misit? Sancta affra respondit: Quia sic me cognosco
ab hinc, dum non est reiecta quia gloriosum confessi
onem sancti nominis eius me credo omnia sce-
lerum meorum indulgentiam accipere. Iudex gayus
dixit: Ista fabulosa sunt, sed magis sacrifica
diis per quos salutem consequeris. Sancta affra respondit:
Salus mea christus est qui pendens in cruce latroni
confitenti bona paradysi repromisit. Iudex dixit:
Sacrifica diis ne in conspectu amatorum tuorum qui
tecum turpiter imiserunt te di iubeam. Sancta affra
respondit: confusio nulla est michi nisi de peccatis meis.
Iudex dixit: Aut si sacrificare nolueris torqueri
te faciam et post hec viva incendi. Sancta affra
respondit: Corpus meum quod peccavit accipiat
diversa tormenta non animam meam sacrificiis de-
monum non commaculabo. Tunc iudex nequissimus
dedit sententiam dicens: Affram publicam meretricem
que se christianam professa est et noluit sacrificare
diis precipimus vivam incendi. Precipiam statim
rapta est a ministris et ducta in insula fluminis
que dicitur lechus ubi eam expoliantes colli-
gaverunt ad stipitem at illa elevans oculos suos
ad celum cum lacrimis orabat dicens: Domine deus
omnipotens domine Ihesu christe qui non venisti vocare
iustos sed peccatores ad penitentiam accipe in hac
hora passionis mee penitentiam meam per hunc
ignem temporale qui corpori meo paratus est
libera me ab igne eterno. Et dicens hec verba circumdata
est igne supposito audita est vox eius
dicentis: Gracias tibi ago domine Ihesu christe qui me dignatus
es hostiam habere pro nomine tuo qui pro toto
mundo hostia oblatus es in cruce iustus
pro iniustis bonus pro malis benedictus pro male-
dictis dulcis pro amaris mundus a peccatoribus. Tibi sit
offero sacrificium meum qui cum patre et filio
et spiritu sancto vivis et regnas in secula
seculorum. Et hec dicens emisit spiritum. Stabat
autem iuxta ripam fluminis digna et eunomia
et eutropia ancille eius que simul fuerant
in peccato simul et cum ea a narcisso episcopo baptiza-
te que rogaverunt milites descendentes
de barcha ut eas illuc cuncti ... cumque
consecuti sunt eas invenerunt corpus sancte
affre integrum permanere quod sumptum ipse eas
tuentur ac intraverunt que ... eius hyla-
rie que venit nocte cum sacerdotibus dei et hy-
rie que venit ... et posuit post unum miliare
a civitate augusta in monumento quod sibi fuit ex
... consecratum est iudici gayo
qui misit ad monumentum dicens: Ite et comprehendite
eas et si consenserint vos ad sacrificandum cum
eas et si consentire ad me ducite. Sed eas non consen-
tientes eas ducite ad me. Tunc ... non consen-
serunt. Sed repletis monumentum sarmentis et sta-
nis impletis ignem supponite ut nulla
inde evadat. Tunc venientes ad publicum
exercitum evadat. Tunc venientes ad publi-
ces bene quidem blando sermone convocabat
eas ut consentirent ad sacrificandum post hec
eas ut consentirent ad sacrificandum post hec
troribus implebat. Quod ubi viderunt eas
omnes simul constanter sacrificia respuerunt
in monumento clauserunt et sarmentis et spinis sitis
et clauserunt super eas et igne supposito
abierunt et ita factum est ut eodem die quo
sepulta est sancta affra simul et mater eius hy-
laria et puelle eius digna et eunomia et eu-
tropia dicentes ad dominum reddiderunt cum
palma martirii pervenit apud provinciam rethie
civitatis augusta: —

Sanctus pantaleon fuit filius
eustorgii senatoris qui defuncta
matre sua nomine eubola sana in urbe in
comedia medicinam addiscens cum magistro
suo eufrosino ad palatium ducebatur et pat-
rem suam ab omnibus laudabatur. Quadam autem
die cum ad palatium solus rediret vidit eum
ermolaus presbiter in domo sua latens cum
aliis bonis et aspiciens compositos mores
eius vocavit eum ad se et dimissis quaestionibus
et inquirens monuit eum ut in christum crederet
promittens quod in nomine eius omnes infirmos
sanaret. Puer ergo confortatus in fide quadam
die quendam puerum serpente ligatum et volens
probare sermones ermolai vocavit deum ut
serpens crepet et puer evadat et liberatus
est. Unde sanctus puer pantaleon gaudens currit ad
ermolaum presbiterum et rem gesta referens
poscebat baptismum. Quem ermolaus ad
precepit ad locum et inde hoc quod fecit fecit
et gaudens cum baptizatus est septem diebus
cum ipso remansit. Septimo vero die redeunti patri
ad domum dixit pater filii ubi tot diebus
fuisti et me contristasti. Qui videns
soluitur quod dum in palatio constante scrutatus
cum magistro suo curasse et inde sanum cum
illo permansisse. Altera vero die rediens ad
magistrum suum et similiter inquisitus ab eo re-
dixit patrem suum aegrum emisse et ideo cum illo
tamen diu fuisse et hoc de se ipse dicebat pro-
baptismum quem acceperat. Volens itaque pat-
rem suum ab ydolatria revocare dixit
patri eius interrogo te pater quale deum
semper stat et alius stat qui sedet numquam stat
credit pro salute mea glorie in christo
fuisti quoniam et videre non possunt. Cognita hoc
pater eius cepit dubitare et non sacrificabat
diis ydolis pater non adhuc glorificans deum
quaerebat occasionem quomodo confringeret ydolum
in domo patris sui et cogitavit melius
esse ut pater suus in christum crederet et ipse illud
confringeret. Venit itaque quidam cecus ad pat-
rem eius rogans ut se curaret
impediret namque alii medici nihil profuerunt
hoc in sua sola modicum sibi habuit ab eo
habebat qui videns: hoc totum quod habes in medicis
expendisti hoc et te curans quod daturus
es ad modicum inquit quod residuum est
dabo. Cui pantaleon quem in promitte da
turum dabo pauperibus quia illuminabit te
christus. Cumque autem pantaleon tetigisset eius lumina
videt. Hoc pater eius et ille qui fuisset cecus
crediderunt in christo et pervenientes ad ermolaum
presbiterum baptizati sunt ab eo. Presbiter ergo pan-
taleon rediisset ad domum suam et iam omnia
ydola sua confregisset non multo post pater
defunctus desertus est. Sanctus autem pan-
taleon servos manumisit et misit eis et his
maximo bona sua tradidit et aliam
tantum prestitit. Cumque ad eum venissent omnes
et relictis aliis medicis plurimi confluerent
omnes alii medici super hoc inflammati invi-
debant et invenientes aliquem cecum

eius de bonis attraxit eum apud maximianum
imperatorem qui cum illo quem pantaleon illuminat
preparat adduci. Qui cum testificaretur quod christus
curasset eum per manum pantaleonis iussus est decollari.
Quem cum caput suum pantaleon dedit speculatori
proximam ergo rapuit et mortua presbiter sepelivit.
Deinde ipse pantaleon maxima testium veritatem
cum predicavit rogavit imperatorem ut agnita
paralitici affliccione preceperit et deus ostenderet
verus in nostrum paraliticus sanaret. Qui
hoc cum sacerdotes ydolorum adiuvare nichil
effecissent sanctus pantaleon sanavit et statim paraliticus
sanus factus est. Quo viso multi crederent et
sacerdotes cum medicis mente furentes
vero insurrexerunt imperatorem autem illi audisti
hoc quia passus est in cruce. Tunc senex
qui videns multa passus est et non metuit
et si senex per diu tanta sustinuit quanto
magis ego iunior sustinere deo ut mereatur
coronam. Tunc eo cum ergo iussu cesaris in ecule
torquetur et ita lata facibus ardentibus uritur
sancti dominus apparuit et manus eius creduntur ipsum
refecerit et lampades ardentes extinxit.
Tunc latus cesar misit eum multi isfor
tagine bulliente plumbo repleta cum ipsum
sancti dominus apparuit et tenens manum eius
sartaginem mitigavit et statim igne extincto
et plumbo resoluto. Tunc cesar nesciens
quod ei amplius faceret consilio astantium ipsum
alligatum saxo in mare proici precepit. Et
ecce apparente sibi domino omnino solum enatans
ad litus pervenit. Tunc cesar in sanieus
adversus bestias amomuit eum ne ei male
volet et sicut mites que ymago fare
batur adhuc pariter ait et mites posuit sunt
ut. Tunc cesar plura sustinere non posse
videns ergo imperator eum ferant dimitti
precepit. Et apparens ei deus ita eas colo
munit ut eum et bestiae tacent que sub
tactu manus eius blandi attingeret. Unde
multi propter hoc sunt quasi ab aqua tamen fuit cum
fierit post omnes decollari et ex quo autem ceteri
alii bonum sepelierunt. Serpentes autem cadaver
ab aliis feris et omnibus illesa permansit.
Donec iussu cesaris in fovea sunt proiecta.
Tunc beatus pantaleon reclusus est et post in mense
positus est super rotam. Et apparente ei domino
ruptis funibus sanus fecit rota autem
domino nolente consequitur quod autem misfecit
imperator non fatigatus dixit ei pantaleon quid
fecisti alios cum adiuro separasti ad quos audisti.
Pantaleon videns bene quod defendi possit persona
mala autem corpus incipit corpus in conciliis
ipsorum super ipsos cadet ubi alia hoc tho=
ferrentur. Et cum esset dolor eius in capite eius
et in vertice vindicans eius descendens adhuc
adhuc cesar quiste docuit hermolaus pan-
taleon inquit cesar inde eum ut et me do-
ceat hoc autem talis dicebat nolunt eum
occidere. Iussu ergo cesaris venit sanctus pantaleon
ad ermolaum presbiterum vocat te imperator. Qui
videns nemo filii oportet iam tempus meum ad

venit sicut xpistus theseo dixit michi iudices eos
tercio interrogant eos si salutes essent Ther
molans dixit sunt alii duo fratres ermi
pus ypocras bani [illegible] adductis ergo cum adessent
sancta trinitate motu ydola ceciderunt dixit maior
iudex quod dyriani [illegible] commovit deus
pa[ncratius] dixit [illegible] hoc fecerunt quia ipsi cor-
ruentes confracti sunt Tunc ceterus cesar
iussit pa[ncratium] recludi et in crastino in presentia decollari
[illegible] nos fratres pan[cratius] [illegible] et cum su
pari non posset decollari iubetur cum venisset
ad locum decollacionis dum speculator cum
ponte iussit e gladius qui tenta preparatus
est et cum induisset inde venia peteret
flectitque genua deus pa[ncratius] surgens mor
tem eius induxisset postquam in una itaque cor
uicta ligatus pa[ncratius] a radice arboris
olive gladio percussus emisit spiritum et
apparuit corpus eius sicut ipse cadidum
et pro sanguine lac defluxit et arbor illa
olive repleta est fructu :- [illegible] beate marie

Post assumptionem sanctissime dei genitricis
virginis marie multis miraculis per diversas
orbis partes diversis temporibus clarificata est apostolus
[illegible] quibus diversa beneficia sive miracula
impetrat affluent ex quibus quedam fide
digna et religiosis [illegible] approbata adiping
honore et legum edificacionem in sequentibus sunt
collecta et nunc ponitur ea in memoria qua eius
laudibus ad edificacionem quiddam sunt expl
gloria marie composita libri continue ubi ex
penderit applicata

Rome marie basilica a constantino ma
gna ope fabricata renitet ad quam
adducte columpne cum pro magnitudine le
vari non possent a plurimis diebus singuli
tam non possent artifices ingo
casso labore fatigarent apparuit artifici virgo
beata puerum dicens consurge et tres pueros
de scolis [illegible] adiutorio cuius impletur posse
ad opus et ferre et potentia quam e pulchre spectare
mandavit protractus ut quidam ... pueros formi
levare nequiviant tres pueri absque ... prestante p
sancti corporis summa velocitate sublevaverunt

Evangelium virgo beata imitatus filius patri ut
pateat in imagine certi omnia inde passionis

In urbe beothana tholetana et inde ass
umptionis beate marie archiepiscopus misse so
lempnia ageret et preces ad deum apposuisset dum
sederet inter ipsius misse secreta quedam
vox querula de celo elapsa est in sonuit
heu heu quanta calamitas quod inter filiis in
ei salvatoris mundi salutifere crucis signaculo
signati gregis omnia manet et regnat
iudayce gentis insania quod filium meum iterum
et amerare et crucis supplicio mortificare
conantur hec cum in audicione cedula pulchra
percepisset archiepiscopus et plebs cum consilio
decreverunt ut ad domos iudeorum cum festi
nacione pergerent et prudenter et sollicite perqui
rerent. Vinculis itaque domorum absconditis
perscrutatis inventa est quedam ymago cerea
quam quasi dimitte ad nomine fidei et pro
fessionis decus [illegible] colaphis et mor
te crucis inde prime conabantur hac in

iecta bani dolo et perfidia iudeorum de
lentes ipsos mox in ultione sceleris neci
tradiderunt

In urbe nigantea que et constantino poli
dicitur fuit quidam civis qui nomen suum famam
volens extendere largas quas habebat
opes largas in sumptus expendere cepit
cum quod in largiendo defecerit opibus et ipse
sumptus aliquos sine mutuo alicuius illius
expenderet et cum pecunia vel annona vel
et damnum haberet aliquo mutuum invenire po
sset iudeum quendam divitem adiit obnixe
rogans ut ei mutuo aliquid daret Ebreus cui
nade (?) primus dans peteret et ille penitus
non haberet ait scilicet ne praede ... accipe
dum vera illum xpistum quem colo hic erit in
xpistum dico hoc non credo sed quia cum homines
iustus et propheta hoc non dubito sicut in si
...adis dedit accipiat at ille cum ... ...
ad ecclesiam in honore illius sancte dei genitricis
constructam et quia illum xpistum ipsum pente ... ...
tradere nequeo ipsius ymaginem inter illius
ymo ipsius per ymaginem sua ... nade et
pone fideiussorem. Ebreus ... si dicens
ante constitutum preciso ... timebis in posterum
ero et intolerabiliter tua et pecuniam postque in ...
reddam at ille credit fiat ut dicis abo
igitur pariter ambo quod amici ad ecclesiam beate
marie virginis quemeretes a sistunt sancte
dei genitricis ymagini tenenti in gremio yma
ginem filii sui [illegible] ergo ipsius ymaginis
sanus tenens ipsum pariter invidos tenendum
tradunt nade pecunia debent ac deinde
genu flexo coram ymagine [illegible]
cuntibus et hunc pacto consuetudinibus in quit
domine ihesu xpiste ymaginem pecuniam istam
dedi et quod fideiussorem pone tradidi te ex
dedi et quod fideiussorem pone tradidi pecuniam
oro ut si tam aliquo procedens pecunia
istam die constituto reddere immo ipse ne
istam die constituto reddere immo ipse ne
quinis ... ipsi tradidisti tu ea pone red
de quid vel quo ordine et magis placuit
Sic igitur nade et fideiussore dato et accep
to iudeus cum sanus a templo discedit
dum nadie pecuniam quantum postulat iudeus
sanus tradidit et reddendi constituit diem
plurimi sanus accepta pecunia navem
parat iture ad multiplici onerat pecuniam
...tur et usque ad barbaras naciones longe
sunt et usque constantino poles dicitur
amissanos que et constantino poles dicitur
vendidit quod in omnibus suis dictis vinis
naves multiplicat et aliis mercibus onustat
dum quod per singulos dies negocia ne
dita dies reddende pecunie tandem pre
instaret cum locus reddendi eidem longe
distaret. Tunc super se perussit fere eo
liber et exanimis se pes quod accidat re
ddiciatur concurrunt famuli constant tanti
famuli constant tanti tantis dolor ...
...unt tristiciam multum accipiunt tandem
ad se reversus ait Quid in anima meditacione
dum ipsum ... fideiussore dedi
sti pecuniam ipsi tradere ut ea creditor
restituat quomodo velit sibi committe ||

Confestim ergo Christum fieri fecit petentium
modo debita iusto pondere appensa in
clauditur mari et ei qui illam fecit gubernanda
commisit apud dictum quod deo nichil impossibile
factum sub una nocte pulsata equoris procella
tria cetum apud Bisantea urbe applicuit
et inde super mare festinantes inter undas
domum alaue aperit (?) Sequenti die domo sua
fortuitu egressum inter undas
Christum aspexit manum attingere nisus est
eius manum Christum se subtraxit et antiquam
domum ventis qui mulierum ceterisque invidiam
Iudeus cum exiens ceperit Christum ma
gna precensa arripuit et secum domum delatum
aperit narrantque pecunia tectis sibi
supposuit. Post aliquibus temporibus peracto
negocio Bisanteam ad urbem rediit
Audiens Iudeus quod rediisset ditatus fuit
statim ad eum mox accessit et promissis gratia
tulabatur quibusdam libris quas in spa
ciosi sublimitate prestat eam (?) pari quidem dante
cur ait ista per quos summa inquit ille
pecuniam omnem nimis accepisti at ille
autem omne quod in presentia et reddidi non quam
quam ia deo et dic at ille habes testes
multos pecune presentem tu non nullum red
dite At ille ipsum inquit habeo testem qui me
et fideiussorem mecum geneni et cuius ipse
testimonium audi ambo ergo ad ecclesiam pe
rgunt et ymagini salvatoris cum multis
assistunt Tunc Christianus inquit domine Ihesu
Christe fili dei verus es filius testimonium
veritati non modicum tibi ipse modo red
diderim quod et prestat in tunc audien
tibus cunctis ymago reddit testimonium pro
hibens et ex die constituto omne reddidisti ei
precium (?) ut indicat quod Christum quo
pecunia clausa fuit sub lecto ipsius iacet
Audiens Iudeus continuit signo recog
novit Iudaycum quem errore descendit baptismum
et fidem Christi cum omni domo sua suscepit
testimonium ergo salvatoris ecclesia illa testem
dicit et memoria eius sollempnitas
celebratur.

~~Ecce quedam municipium Anchanensi~~

Est quoddam municipium Anchanensi cimi
terium quod Anenon nuncupatur ubi in honore
beate Marie regine angelorum ecclesiam edificatam
erat quod cum aliqui obsessi ab hostibus intra
oppidum gemerent confugiebant ad Christum et ad genitricem
Marie cum parvulis et mulieribus ecclesiam petentes
et coram ymagine sancte regine assistentes
corde et ore eius auxilium deposcentes con
fidentes quod precibus lacrimosis redeunte ymag
ine sancte desiluit ad tutelam sui et tempore
suum inpetra statuit et unde aut extinxit
stans in ipsa custodia post ymaginem mittens
in adversarios iacula magna strage de ho
stibus faciebat. Tunc latente quedam ex ho
stibus accipiens nequissime inquit mor
tem nos effugiemus nisi effigies illa subverteretur. Ymagi
nem effigies nisi prius desertus urbe
apud festinans tunc quod vibrans hostis iacu
lum contra illam sagittarium quia de dicta ymagi
ne crevit et iaculo se obiciens illud excepit
et quod sibi deus cum hominis abiunctum pectus
descendit cum gaudens pugnare se inlabitur
liberatum statim sagitta in adversarium dirigitur ita
ferociter quod decidit diffusus post illum uxor
facti miracula ad hostes quod pervenit confla
abominabili quod ista dei genitrix pugnaret primum
loci illius audientes hostes stupefacti simul
et timore perculsi arma proiciunt pactum et
ecclesiam ducunt dominum illuc advenerunt et magna
donaria offerentes deinde se in illo loco
nocturnos subtercipiunt et permittunt usque in
hodiernum diem ymago illa permanens eodem
loco iaculum adhuc gerens in pollice erecto

Clericus quidam supra tute in copia
seculo deditus sancte dei genitricis amoris
et reverencia sic suo animo conceperat ut quociens
quam ecclesie ingressus vel ecclesiam ei contingeret
transitus nulla seculi sollicitudo nulla
subripere posset ei ob lumine quantum devocione
et humiliter genu flexo angelica salutacione
eam honoraret dicens: Ave Maria etc. Benedictus quod ge
nu flexus benedictus venter qui te portavit Christe
et beata ubera que te lactaverunt salvatorem
nostrum. Hic aliqua molestia corporis tactus de
creatus est tantum quod dolor invaluit ut lingua
et labia sua dentibus commanducaret ipsi prius
de membris aliis sanctis eius permittere. Cum quod iam
lingua et labiis penitus consumptus velle
nec assumptus in membris aliis tenere iacet quod ho
rendus aspectu. Videt mysteria locuti sunt capite
persona assistente pulcherrima facie refulgendo aspectu
stante eius extiti. Sic angelus eius eam sic
egroti sui eiusmodi deplorans nescit mo
dum laudari videbatur eidem domina nunc fons
pietatis hic tune c glorie et gratie salutatorem. Si
tune est lingua mortificacione et vetustate
sui loco nusquam adducto aspectu assueta ut pe
nitus aliud sonare sancto nostro mecum dicere domina
diu si tu desinis tuis cum adhibebit te
domina si tu dominus non sic admirabilem invenies. Esse ho
minem si me incipiunt vel invenire refugiunt
nunc si tunc illuc manibus egri declamans et ita
sic tu ille manibus egri declamans et ita
oculis tuis deplorarent. Aperuit vero quod mater
dei et satisfaciens de negligentia more ad
dictus satisfaciens a quantum ubera insa
lutanti egri primus accedens et ita quod ubera insa
cie primus continue ingens egri et sancti lactis sui
vase infuso subito lingue integritate et
labiis antiquum decorem et in toto eius corpe
pristina restaurans sanitate redditus eques
sensibus continuo surrexit sanus et incolumis
et statim ita se mirans et si lingua tacet rep
ertum mire et morum mutacione omnibus ex
pedite et scilicet sua divinitus mancipans de
relictis mundi duxit religiosum.

In loco qui dicitur Tumba ecclesia sancti Michael
archangeli honorifice constructa quem locum
mari occeanus tinctus ipsius circumlatus
est per accessum et recessum maris dum ceteris
quam omnibus et luna sancti Michaelis archangeli
in mense desidantibus bis in die sumptum ptedi
tu quam ut certa maria gradatim neque preripitur

cursu ac tristico sonitu accurrens sepe mer-
sit agentes. Vt etiam idem locus maris periculum
appellatione sua itaque traxit. Fuit locus in
quo constituta erat ecclesia sancti archangeli michaelis ubi
deuocione frequentant angelica suffragia perfecte
se posse adipisci sperantes. Quadam die festiui-
tate ipsius archangeli ad eius limina pluribus
cum in medio arene positis erat inter eos
paupercula mulier quedam pregnans uicina partui
cuius maris subito tonuit et cunctis perculsis
cursu inde concito fugientibus illa sola re-
mansit usu pedum pre nimio timore et dolore
atque labore destituta. Inuocant cum incantam
subiti doloris tabat quia cum eiulatu inaudibili
auxilium petens sed nunquam quisquam se ipsum saluari
cupiens audire dissimulabat. Igitur fluctus de-
ficiente auxilio cuncti ad dominum diu lacrimantes
inuocantes et eius gemitu maiestatem sanctam quoque ar-
changelum michaelem plus quoque omnes astan-
tes spectaculum consistens marinus assidua cedentes
deprecantur et matrem eius auxilium implorantibus aduenit
diu gemitibus et sic ipsi micheli indebita manu
magnifica super eam pietatis ita intacta aquis
intra impetum maris reddidit ut nec minima
et gutta maris pertinentia illius contingeret. Ibi
ideo quod in tutissimo tabernaculo posita filium peperit
sine timore ullo permanens donec iterum mare
fluctus suos infra retraheret libere et eundem
nihil perdebat. Itaque cum priusquam adiutus uenit
et que sola in mari relicta erat iam non sola
fuit et miraculi spectaculum omni populo prebuit

In predicta ecclesia sancti michaelis in monte qui di-
citur tumba monachi sub regulari institutione
famulantur deo. Contigit autem quodam tempore ful-
gore de celo cadente ut succenderetur ipsa ec-
clesia. Erat autem ibidem ymago quedam de
ligno fabricata et sancte dei geni-
tricis male uenerate. Huius super caput sim-
plex candidum uelamen. Igitur ignis cum accensus
ad locum ubi erat ymago illa omnia que erant
in circuitu combussit. Sed quam ymaginem cum
panniculis suis intacta reliquit ita ut
et uelamen candidumque gestabat ad se fu-
mo potuerat aliquatenus obfuscari. Euasit
et aliquod flabellum pauonis in ymaginis
dependens quod impositum erat ipsi ymagini dei
genitricis presul deinde sunt miracula in igne re-
lati et in aqua maris

Fuit quedam sanctimonialis actione et no-
mine abbatissa strenue curam regiminis gerens
et subiectam sibi congregationem ad sacri ordinis
custodiam pio rigore constringens. Sed quia blan-
dimentis omnibus animis liuoris ingerit perdendi
tempore monialis pro bonis mala sibi re-
pendere et pro impensa cura regiminis adiorp-
ium columnia exquirebant quod sic liuor corp-
antiqui hostis infesta malignitas cum-
fraudibus supplantata cum dapiferis suo-
litescitur dimic iuttri et accepit ut tu de-
stitit regulari rigore subitu grege sibi=
ad obsonantia ordinis contraria et inutiles
euagandi licentias singulis denegare

instante autem partus tempore a monialibus inlu-
dibus sagacitate deprehensa impregnata
est. In notitiam omnium perducitur. Omnes quod in ea causam
accusationis se inuenisse exultant quasi suis
uoluptatibus aduersam iudicabant. Statuunt licet
accusatores eius deprehensi episcopo eiusmodi
est locus erat. Timebat illa uerecunde pon-
tificis aduentum et ipsa causam suis que studiose
celauerat iam omnibus sibimet quid ageret igno-
rabat. Erat ei priuata capella ubi cottidianum
usum solebat dulcior que poterat affectu laudes
beate uirginis decantare. Hanc ingrediens
laudes solitas deuotissime persoluit dei
matris simul toto corde et corpore se in oratione
prosternens pre tribus lacrimosis ac profundis suspi-
riis piissimam dei genitricem maiestatem exora-
bat eius intuitu et reatus sui ueniam
obtinere et opprobrium imminentis sibi confusionis
euadere. Iusserat subito depressa sompno insi-
stentem quietam clamoribus obdormiuit. Cum
dormienti pia uirgo maria duobus comitata
bus angelis apparuit et mesta talia alloque-
bus ait. Audiui orationem tuam te omnes mee a filio
meo impetrasse pietatis ueniam et a confusione
qua times liberatam plenissima. Cumque d
nobis astantibus angelis precepit ut eam
ciplis omnis exonerent et tuta heremite in
tantummodo posito plenius deferent. Cum et mada-
ret sua plus geret precepto duos ergo et
forme decemque abbatissa euigilans ab oneris
quo prius grauabatur se sentiens liberatam deo
et liberatrici gratias suas gratias egit. Interim
instantius antistes ueniens capitulum in-
gressus tunc abbatissam uocari fecit. Ecce ingressa
in loco sibi solito presule consedit. Precepit uero
antistes obprobrio agredi et in iuuenire sa-
nguinea licentius cepit. Cepelit duas quosque
dictas qui diuulgata tunc expleuit peq-
ca mittit. Cum accedunt et accedunt ea
tantum quod in ea signum uteri pregnantis deprehe-
dunt ceterisque notetia eius presuli renunciant
et illos ipse perenna compertos estimans
pre ceteris ipsum uitiate emosinus explorat.
Nullum quod in ea tunc obiecti signum inuenit
uerus aduersus eius tormentum dicens de-
mentes adpedes eius cum de sententiam de-
latis in meritis exposcit omnibus quod que
sibi crimen obiectant uehementi ratus precepit
ut demostrans ciuibus expelli abbatissa no-
cas licet malmolo animo tamen duxisse p
pendens ad honorem liberatricis sue in palamt
pertinet quod fecerit episcopo reuelare quod cuncta
tres suas aduersa precipit permittere. Itaque re-
sa eo similiter sic persistit ei quod omnes iei or-
dine pandit. Cognitum ille et dum in mensa
genitricis sue pietate benedicens duos exer-
citus adhemitam post ea pueri sollicitaque i grenda
transmittit. Cum cum uenientes et deprehensis satisfaciunt
edocti sunt ab hemite puerum ea die natum
et ad nobis inuentibus adeum paruulo an delatum
et excepto hoc male sibi abiecis quemadmodum
to sciant et reuertentes omnia pontifici refe-
runt. Letus igitur puerum ut nutrire precepit beneficia
homine dei septem annis prouisit intendere que
postmodum cura susceptum ad abbas posuit ac
religione et sua clarum educauit ipsa quoque
tandem indicio cuncrete in tempore ei successit

et beate dei genitricis marie gloriam vita et libri magnifice predicatur

Quidam puer clericus ante quandam ecclesiam ludum pile exercebat tenorem anulum habebat in manu quem ei puella quedam amore carnali donaverat. Hic timens ne forte ex crebra pile percussione frangeretur, intravit ecclesiam ut alicubi eum reponeret donec post ludum eum reciperet. Ingressus itaque ad ymaginem beate virginis marie intuitus eam et admirans eius pulchritudinem genuflexo salutavit virginem et addidit: Tu es mulieribus et omnibus formosior et pulchrior, et etiam illa que michi hunc anulum amoris munere condonavit. Ipse ei renuncio teque deinceps amabo et te sinceriter dilectabo, ita dumtaxat ut tu me tua dilectione et amore tuo dignum indicaveris. Hic dictis prefatus puer anulum suum digito ymaginis quem habebat sursum erectum imposuit. Quo accepto quasi condictum approbans et fide adhibens mirabile dictu digitum suum ymago constrinxit. Quo viso puer stupore permotus. Christianos advocat et rei novitate invitat. Vicibus salutatorios ordine et noticie condictum enarrat. Qui vero ibi audierant eum seculo renunciare et notum perclive hortabantur quem dei genitricis famulus et amicus sicut dixerat haberetur. At ille primus diviciarum obstantibus ergo quod more habetur audiens ingratus extitit et post modicum ymaginis immemor uxorem ducere non expavit. Ea vero prima nocte nupciarum beata virgo maria inter ipsum et uxorem eius media recubens apparuit anulum digito prebens et infidelitatem eum arguens. Excitatus ille de sompno circa se palpitavit querens ymaginem et non inveniens eam credidit fantasma esse. Iterum autem sopore detentus videt eam sibi assistere non sicut prius blande alloquentem sed cum indignacione multum ridentem et torvitate districtissima contemptum suum et voto irrito quinare. Evangelias cum re iterato admonitione perterritus relictis omnibus que habebat eadem nocte in heremum clam secessit ubi sumpta monachi vita et professus dulce et amore sue ultimis diebus devote servivit.

Erat navis in medio maris peregrinis onusta quorum plures orandi gratia partes Ierosolimitanas adhibebant. Singularum nautarum perversissimi vane hyantes inflictus aquas irrumpere se inclinatas subvenire posse festinans ceca gaudia que intus fiebant rumore posuit et cum ipso quedam et alius quidam nobilibus in eam descendit. Omnibus vero cum descendere nolunt in mare cecidit pelagi statim adyma demersus interfuit. Comperit itaque illico hoc quos in navi relinquuntur alloquens morientibus inminentem dispensatione non exitu dum innotuit. Sicut ut peccata sua confiterentur animas suas deo commendaret admonuit.

Cuius ita fecerunt ut longa interfuit mora. Millibus in celum clamantibus erat navis submersis fluctibus aquis hyatum maris percuntibus libero pars concepit uos eum retis lacrimosa fundens supplicia sororum animas deo commendabat. Corpora tanto discrimine perire videbat. Cum ecce perquisitas undas oculorum acie tum voluerit si forte aliqua submersorum corporum indicia videre posset erat marinus effluctibus volubas prospexit alibi quinque una alibi duas vel plures subitam videri emergentes celi et ferventa celeritate nobilitate penetrare. Quas cum sororum animas esse credidit quarum effluxerat prius ex sororibus prosecutam videat perfectum tamen tunc magis deflebat quia cum sororibus prosecutus non erat. Ecce cum tandem cyba domesticus rex cum sororibus applicuisset ecce sorum que inter duas naves cecidisse in mari dyomna demari se incolumem et incolumem videret expole. Currunt stupentes et derecepto socio consultantes quid ei accideret quo amalivius fluctibus liberari sic potuit. Qui ait: Beate dei genitricis nomine cum magna radere exclamavi sicut ei ius memoria sedendo et nomine detulisse ad adyma pelagi deveni. At ipsa mater mea mala que in eodem meorum suorum esse incolumitate percepit in sua undis astitit pallio quasi suo me tenuit et protexit et generatim subalios usque ad litus perduxit. Hec eo dicente laudes deo referunt et matri me ab omnibus perdita.

Navigabat quidam tunc temporis in mare britannici insula cum aliis multis oppressus est tempestate adeo ut omnes de vita desperarent. Itaque alii beatum nycolaum et alii sanctam clarum alii petrum et andream vel quemlibet aliud invocabant. Unusquisque sanctum quem familiariorem habebat in navem sua familiarius invocabat aliqua et offerebat munuscula sicut mos est tempestate maxima depressis. Cum quidam videret abbas omnes vel illos sanctos invocare nemine quasi virorum nunc sydus maximus maris nominare, quidam est inquit sancte quia agitur ecce retro quod minus possunt tantum invocatis sanctis et illa que plus sibi potest relinquitur? Domini quid quod facitis esse sed multo melius esset si omnes una voce virginem nunc taceret. Quo illi precepto omnes una voce virginem dei nominatam et sui impietatem perclamant. Ipse quoque abbas qui per dominum potius vel commendat qui quasi duos dies et noctes ita afflictus erat quod non respirare potuit illud virginum effulxit nauta est cum suo vestitu ora penulo devotissime cum moribus suis cantare cepit. Quod vero finierat perplexi preces cum laudacione et monachi tenuit cum devocione et esse insimulate maris signum arborem navis lux magna instar cerei apparuit qui noctis tenebras fugabat omnes qui capti navis sua clarite perfudit. Totaque pelagi cessavit tempestas et stella regina iubente facta est tranquillitas. Tum multo post dies secundus illuxit et tre adyma tendebat navis applicuit

et in suburbio romano quedam puella pauper-
cula manu et arte quelibet diu nere con-
tinuacionis dum ex more filandi more mulierum
filum saliva madefaceret, idem filum lingue
eius et labiis adhesit. Utraque vinculata dis-
torsit labia quod intuentem pene linguam ob-
mutuit. Primo dolebat quod eius deturparetur
saliva coagulata in firmitate et labia lingue
connexa virtute expellendi amiserant. Puella
flebat et quid ageret ignorabat. Dictum eam
ad impetrandam celitus indulgentiam sancto pu-
tavit eloquio. Sed redeuntes vigiles non op-
tento igitur per modum adeste male institu-
ubi est pontificalis sedes romane eccle-
sie perducunt. Ibi quam ingressi astantem et preca-
rogantem gratia divina labium avulso absol-
vit et populum ad gratiarum actionem pro salute puel-
le provocavit.

Fuit quidam dux Rome cum uxore
sua utique genere nobilis sola que eis
proles deerat. Damnis quod ad dominum postula-
bant filium effusis misericordiis pamprias
indulgens affectionem eorum dedit mulier concepit
et peperit filium. Et eo nato fuit eis ma-
gnum gaudium. Iterum dum pater vivus de filio
gratulatur caritate carnaliter aliquantulum suf-
focatus, non ita deinde ut prius assurgit
in gloriam dei. Agnoscens tu adeste recursus
expugnabatur. Tandem pepigit fedus cum deo
ut in peregrina regione vel aliqua solitu-
dine quolibet sibi egrotus et ignobilis
vivet et paupertate paris videtur (?) fuaret (?) Sed
quia alligatus erat uxori cor eius ad sui
sui proposuit inclinavit assensum. Que prius
multos gemitus et singultus ait: Domine,
me moleste tum sustinea absentia tua
solum hoc solacium quod amor meus solus mihi
pro vi Christi. Et quia notum hoc scis sicut liber-
te dimitto tum ut amore casto me corde
retineas. Mater autem familias soluta ale-
ge viri ita liberius que vult cogitabat
et liberaliter impetus exercebat. Interea pro
multum ablactatum et crescens inhiebat. Domi-
nus die mater gemis inhibebat et solo tactu
te non ut nunc ubi mollibat. Et quod fuit
cedente etate infancie et puericie adole-
scens factus est. Nunc tunc mater ab amplexu
hunc abstulit, nunc alio repellebat. Ex plura
carnalis amoris que non solum in vigilia
nit cautele se inclinavit corruptele. Filius
pro maliciis amore admittit. Concepto quod fetu
ille misera corde et corpore angustiatur. Et in
pestilente hinc inde verecundie et doloris
estu pene in desperationem labitur. Sepe enim
veniens ducta et clama non desistebat ore
numis in vigiliis elemosinis et orationibus et intim-
ventis celato timore et prefata hylaritate
multus cordis dissimulato dolore venit
ad diem partus et tunc magna velut mitre
sta et gloria eius. Hinc enim suadebat doloris
silencium timor et verecundia. Hinc impelle-
bant ad planctum dolor et angustia. Et
nascitur infelix puer sumptus de ortu
occasum et de initio finem. Ipsa senatrix

viro bene natum arripiens suffocavit et
suffocatum in ima latrine proiciens sepultura
dampnavit. Et tunc quidem homines ita gaude
placuit.

Sed hostis antiquus draconi mulieris
animam captivam tenebat nolens i ea
venire flagellis que sibi fuerat in flagitiis
sumpto habitu clerici scolaris Romam venit cu-
riam in humanis peccatis salutavit interrogatus esto
esse clericus inquit fuimus potius ipse prius
tenebris in sint in quolibet dissolvendis et in
cedere edicendis. Et ut precie ista sciatis
secretis experientia dicat quinque quod perdidit et
ego manifestabo furti actorem. Audiens
qui singulos causis eos in(?) rursus singulis
satisfaciebat et furti vel fuga si sui-ansi
dictis palabat ad nomen fama que istoris
cuncti tam exteri quam indigene convenie-
bant latrones diffugiebant aut ceteri
suave desinebant postea dux sic placet
regi et obtimatibus eius et plebi sue dapnata
restituunt rege ipso presente. Tandem sic allo-
quitur: Si non credulos et attentos poti-
us auditores vestra nobis loqueret
quedam vero tam credibile horribile dictu tam
dele actu nobis enarrare qua diu quod
nos esses assumpti quod Roma funditus non
corruit tam facinus detestabile patratum
fit. Mulier enim illa quam sterilissima dicitis
que in mediis urbis plateis et angulis sibi
propositum fame titulo ex celeratissima
est omnium crudelissima feminarum ita de
proprio filio ceptum filium propriis manibus
trucidavit et ne videretur in latrina proiecit
ad honorem aliore (?) omnes gestari vel in quit
blasphemiale in iudicio sacrum pietatis
templum auditis si hoc grevamur (?) in vicio
divicias filii suggessa e divulgas. Ita et
inquit ille quod dixi quia difficile credere
id. Veniat examinetur et nihil vigilis rogis
in media platee parete in quo si confessa
convicta fuit incendium sui aut ego ligatis
manibus atque mediis iniciar flammis. Pro-
clamavit regi et satrapis eius et missis satel-
litibus iussit eam honorifice introduci. Cum
intuiti palacium eius assurrexerunt. Sed
et ipse ei sede pari iussit. Festo quod silencio
aut ei vero te latet nomine fama natis quod
suscitavit deus in salute Rome gestis
sed aut non pax dolemus in multis te accu-
sat et non satis credibilia nobis contra te dicit
testimonia. Consule ergo si fecisti penitenciam
da gloriam deo vel purga te dicere obitus.
Illa autem dimittere de celo que de omnibus
dolore in suspirante videbatur. Enim gemitus et ta-
et intellexit consilio agi dolor sapiens nunc eo
tunc fore credo coram rege et proceribus
eius sine consilio penitens provinciis alle-
gatorum mea exore induciis peto. Sic
acceptis induciis egressa non est confisa
in homine sed in toto corde primas confugit ad virginem

Tempore autem vite venerabilis luciani felicis
mulier quedam romana tunc temporis ornabat ca-
thedram cuius pedibus mulier provoluta cum
gemitu cordis et lacrimis calamitates suas recensuit
epistolam scriptis quod vestibus et cunctis tribus
respondit alios vero per medicinas pene certi
possit nullus contra peccatis At ille motus compunc-
tione in ea ex vehementer afflictus visceribus
pietatis consilium dedit ut ad [illegible] et reatus veniam
vite remedium promisit dicens. Hec dico esto filia
quia maior est dei pietas quam omnis iniquitas
tua et petrus placavit veniam et magdalena
gratiam invenit. Tu ergo cum ipsa maria precibus
invoca eam quam assiduis precibus implora. Ipsa
enim est domina spes reconciliacionis que peccatores
consolatur. Ut illa iunge quia tempus hec
bene sed devota oro et sit absolutio et remissio
peccatorum. Tunc simul vigiliis animata manus ad
celum cor ad dominam ad maiestatem levabat orans
cum fletu ut eius liberaretur intercessione ab impe-
ticione adversarii et confusione quia constituta iam
est dies cum familiaribus preces addidit. Et tunc quasi
esset de celesti adiutorio et certa maria fiducia
spes non desinit mox in me suspirans penitens
sed in invisibili ea precibus. Sponsa sua mere-
tur indicta die assistit ante tribunal iudicis
iudex. Talis et comite mulier inimica iniuste
castigatur et arguit ipsos venientes ex certa
credit [illegible] omnibus spectaculum. Tunc omni
ore clamans et animo aperta sexus aut clamas. Ecce
quam accusasti domina tuis est narra si quid habes
At ille stupefactus mirabatur que hec esset
regina eius non ipsa erat sed altera quam peregrinam
sancti [illegible] altarem. Hec enim est [illegible] ipso
si [illegible] filias [illegible]. Hec est que ascendit de
deserto deliciis affluens innixa super dilectum
suum. Et cum dicere timeo et tacere non possum
maria mater ipsi ei assistit eam quam confovet et
custodit. Ad ipsum vero omnes [illegible] instupores
frontes suas vexillo crucis armavit. Diabo-
lus autem virtute signi crucis non sustinens quasi
fumus evanuit ex oculis eorum. Omnes ergo gratias
gaudentes marie matri gratias persolvunt et mu-
lier liberata amaticula gratias et insistens coram
ipsos nomen grande

Quidam prospere vivebat presbiter in seculo
potens et gloriosus sed non nunquam in eius
qui divitiis plenus. Hic subcura sua ha-
bebat divitem nobilem et unam paupercula in
una qui duo tempore decumbentes mortis periculum
acceperunt. Vocatus autem presbiter ut moriente
divitem visitaret et accepta confessione daret
ei comunionem [illegible] amicos de comederet
[illegible] decipienda pocius lana quia [illegible]
[illegible] sollicitus ut [illegible] divitis videt
[illegible] festinanter intrant palacium pervenerunt
cubiculo ubi iacebat dives sericis et [illegible]
fundatus ornatus ibi inveniunt
[illegible] multitudine seductorum ad

ulacione divitis [illegible] Coniunx
et filii atque omnis familia [illegible] lamentabantur
Et quia plures corporis [illegible] hereditatis
suspecti morte tanto cogitacionem eius pertur-
bant [illegible] venire et homines [illegible]
[illegible] ut presbiter [illegible] petiit et qualitercumque con-
fessionem extorsit. Deinde confessione finita
[illegible] captator [illegible] simulatus [illegible]
ti cepit et condolere et querere quid vellet que
pro corporis [illegible] quod medicus
securitate et pace volenti pollicebatur
[illegible] supervenit quidam [illegible] qui
dixit eum in extremis agere. Pane salutis
remedio postulat. Et presbiter dixit [illegible]
ret ad lactandum patrem [illegible] At
dyaconus [illegible] desolatam
[illegible] cum loquens ait [illegible] nobis [illegible]
[illegible] et semel [illegible] si [illegible] negligentia sine
confessionis et sacri mysterii perceptione eam
migrare contingit. Cui [illegible] presbiter ait
optimum [illegible] consilium [illegible] nobi-
le relinquere [illegible] timberet et
dyaconus ergo si iubes [illegible] visitabo
[illegible] sancte presbiteri dyaconus [illegible] discessit
sumpta quam salutari hostia ad [illegible]
pervenit que rebus [illegible] sed bonis
operibus plena super [illegible] dura et [illegible]
[illegible] considebat membra [illegible]
[illegible] ita quam [illegible] mox [illegible] tacto
oculos levans [illegible] iacenti [illegible]
[illegible] videt assistere [illegible] de celo [illegible]
cum ipsa maria [illegible] cum choro virginali
que [illegible] et multum [illegible]
[illegible] satagebat [illegible]
[illegible] dyaconus stupens [illegible]
[illegible] regina ei [illegible]
[illegible] corpore filii sui toto corpore [illegible]
[illegible] cum virginibus suis [illegible]
[illegible] data fiducia dyaconus [illegible]
[illegible] et sede [illegible] orante se
dit [illegible] confessione accepit [illegible]
et psalmis obitum eius [illegible] Deinde
cum gaudio ad domum divitis [illegible]
quam [illegible] videt [illegible]
[illegible] divitis [illegible] ille [illegible] et
[illegible] fugiebat clamans
[illegible] Sub [illegible]
[illegible] nocte [illegible] tribu-
[illegible] gestabat [illegible]
[illegible] infelix anima [illegible]
sua [illegible] recipiens [illegible]
[illegible] more [illegible]
[illegible] ille [illegible]
de [illegible] ille horri-
bile dans [illegible] infelicem spiritum reddidit. [illegible]
runt [illegible] et [illegible] ani-
ma flagris et [illegible] in [illegible]
[illegible] tenebrarum et mortis [illegible] Cum hec
aspiceret dyaconus tremor tenuit eum
et tadens [illegible] mox
ei apparens mater regis glorie ne timeas
monuit [illegible] non te dyabolica nocebit
malignitas cui [illegible] celestis

huius blanditiis recreatus ad se rediit et consolatrici sue gratias egit et de his revelationibus non parum profecit.

Apud Bonitum presulem alvernensis cum totum dedisset operam ihesu et eius matri diligenter quadam die templum beati michaelis cum turba intrauit et in angulo basilice inter ultimos solitudine cordis sui fecit. Consuetam in sanctis quoque in sua redeuntibus ipse solus in latibulo suo remansit. Et custodes quidem ut eum remansisse perscrutati sunt ecclesiam quam dei viri sancti latibulum non potuit invenire. Obseratis iam ecclesie foribus eo secretius quo secretius effudit in se animam suam. Fletus eius lacrimis plurimis et cunctis orans videt huiusmodi visionem. Ecce repente de celo sonuit eius vox dulcis cantilene et luminaribus lumine templi cepit fremere et fulgere et tamquam nubes ne apparebat. Vir sanctus et ecce virgo maria intrabat cum candidatis sanctorum angelorum et martirum sicut regina circumstante coetu. Chorus celestis decantabat laudes domine eius et filio. Ipsa quoque more sua exercebat ymnos filii sui prelatis [illegible] chori stans et illa processio cum concentu suo an altare consistit. Et quibusdam sanctorum quis missa celebraret. En inquit virgo beata adest bonitus presul vir bonus et satis dignus cui hoc officium deberat committi. Audiens hec ille pavebat et recedebat se. Cui vici lapis qui ei cessit ad hunc sinat videntum. Tandem consitus et iunctus deductus et putans ille bene congregatum. Et institutus sacris veste imperiali ornatus est ac domus altari applicatus. Et preparata dedit uectelabrum sancti operis decubat de dedit. Ceteri consuavit. Post ista virgo vale faciens dilecto suo prunulie veste celeste dedit. Hec est nota satis et apud alvernenses celebris maxime in civitate alvernie qui claruit modo et usque hodie manet. Preciosum vestimentum illud celeste cuius materies et contextus modus cunctis hominibus incognitum patet. Ex cuius candore mire et lenitatis ac levitatis. Nos quidem post prefatum sanctum Bonitum cathedra honoris sed non sic sanctitate honestatis similiter quid pulcri se posse mentitus est in prefati archangeli basilica sopmasse. Venit in precans presumptuose intrauit illam affirmat sobrietas. Et quia laborabat ebrietate subito sopitus est. Sanctus sopore. Et ita in istis omnibus non est qui fuit in sacrilegum furore suum flagitiosum sive flagello divinitus miraculose castigationis sue domus longe se fecit. Ideo cum mane repit se homo mox domus sua et multo suo deficiens ad famulos suos confessus est inceptive in sana presumptione. Et clamavit qua perstabat celestis repulse confusione similiter et in dese sensit et in simplicitate cordis dei querere didicit.

Apud hildefonsus divino tactus spiritu et temporis puerum ac in affectibus agalliense monasterii petens monachus scrutices multis annis deo servivit. Inter abbas sanctitatis dignitate. Cunctis et tandem per obitum tholetani archiepiscopi pontifex subrogatus inter cetera bonorum operum studia sanctam dei genitricem mariam plus diligebat et quantum poterat honorabat. Hinc eius laude insigne volumen de eius sanctissima virginitate composuit stilo eleganti. Quod ita sancte dei genitrici complacuit ut ipsum librum manu tenens sibi apparet et pro tali opere gratias egit et refert. Post hec ad huc alia inveniens laude de assumptione eius festivitates quattuor solebant autem beatam mariam virginem alteri honorare constituit ut celebraret eius solempnitates octavo die ante natale domini. Ista inde eligens ut si solempnitas annunciationis dominice tempora passionis vel resurrectionis domini evenit impedita die subveniat solempniter restitui possit. Quod sibi satis iustum videbatur ut prius sancte dei genitricis agetur festum ex qua deus homo natus venit in mundum. Eius solempnitas virginali conceptio approbata celebratur. Plurimas ecclesiarum loca. Tunc dei genitrix eidem rursus apparuit sedens in cathedra prope altare portans alba sacerdotem attulit ei dicens. Hoc vestimentum de paradiso filii mei attuli quod indei et mei solempniter utile et vesticeris ex festo carissime quod nemo preter te in hac cathedra sede vel hoc vestimentum induere presumere valebit. His dictis virgo maria abilis discessit. Post obitum vero sancti hildefonsi quidam suspendens predecessoris sui devotionem deceptus astucijs inimici in predicta cathedra contra prohibitionem sancte marie virginis consedit sacrum quam vestimentum induere voluit dixit. Ecce ego homo sum sicut homines fuisse sanctus predecessor huius sum. Sicut et homines fuisse sancto predecessori meum, cur ergo non vestiar eo quo ille induebatur? Vestimento cum eodem quo ipse functus est summa et presulatus officio. Hec dicens illo sacro vestimento se induit. Ex statim deo ulciscente vestimento ac presumptione eius intra eadem vestimento ac tunc contritus mortuus cecidit. Et inde timentes qui illic aderant magno pavore concussi sacrum vestimentum quod ille indigne receperat tulerunt et in thesauro ecclesie ubi hactenus servatur reposuerunt.

Quidam pauperculus homo in vicinia ad tuncessi habitans cum quadam die per villa deambularet lapidis offensione pede quem in mundo habebat sibi lesit et vehementia dolorem substomachans deam in novavit dicere. Iniurie dya[?] fuisse lapide positum. Et ecce mox adhuc sermone finito repente quam maleta iniectam aque fluentis tota facie per mundi senectus statim sensit.

et se de loco movere non potuit. Et ex oculis eius multa aque habundancia deflere cepit ita quod nichil omnino videre potuit et ad domum suam reductus tercio oculi dolores tres per durante lumine simul recepit. Et certe tota facies eius in tumore versa oculi nasus et os ita tumore excrescente diffue- runt ut non homo monstrum informe videretur. Quadraginta autem diebus evolutis in flagicio ille pampinum commaniri cepit. Et tota facies eius ita igitur pustulis et vesti- cis tegentibus repleta est ut ab omnibus elephantico morbo percussus diceretur. Post hec morbus ad inferiora descendens cruribus usque ad extremos pedum articulos ita in- sanabiliter occupavit ut curvatis poplitibus talis natibus adhererent adeo ut horrenda contractione totus quodammodo in globum deformem redigeretur. Erat quoque totum illud insuper persen- sibile maxime ut si igne admoveretur urde- ret nec quid posset homo sentire non passus. Erat quoque sine importune resupinus iacens per fenestrellam que lectulo eius erat contigua transeuntibus sibi elemosinam immitti vnus- quisque videns non cessando implorabat. Unde se et suos sustentabat. Cum autem ex pau- pertatis inopia et infirmitatis angustia conti- nue affligeretur studebat tamen doloribus suis quod posset gratias agere et pro lustrationibus suis as- sidue orare. Evenit quoque operam dare ut beata sua posset lucrari et persistere deo fami- liari supplicationi consuevit. Cum autem tempore in- firmitatis eius quo decennium liberandum procedebat quadam die dominus diuturne et longa fatiga- tus tedia pervigilaret et caput a gemi- tu ad nocturnas laudes signa pulsari audiret caput erigens et versus prefatum locum protensis manibus genetricis misericordie salva- toris clementiam exorabat. Et ecce subito sunt quedam insigne mulieres pulcherrima ac reverendi habitus et aspectus persona assistentes que mirorarent ei paciam quod in dolore sustineat et bona que fecerat addiderunt pro- vecis preces tuas exaudiat esse adiu- vat quod quod moneo et agitamentum te desi- derato atque inclita beate virginis matris dei matre coram ipsius ymagine pro salute tua inveniri et virtute divina sentiens an- xilium. Et cum fecisset dei auxilio et matris eius suffragio ad plenum curatus est.

Quedam mulier in dea impetu laborans pene usque ad exitum anime angu- stiabatur. Obstetrix quoque obstupuerat sole- rtia sola quod morte tanti doloris finem prestolabant. Iuxta dictum inter angustias die- et corporis anhelans subito lux celestis emissa super eam emicuit et mox partum lu- ce intonuit. Et commota mulier illum et libabiliter commota nomine Marie et salua erat luce fo- ris subtracta sed ubi salutaris interius radiata mulier corde fidelis nomine Marie nomine invocavit magna voce et statim feliciter partum filium edidit. Carnis autem dolore audierat autem femine que aderant immi- ssum sibi nomine habebant et sedebant in ea. Et nisi de celo dei oculus respexisset forta- sis in eodem loco suis manibus trucidasset ita quod Maria suffragante semetipsum et mu- lieris truncatas manus custodivit. Et post dies puri- ficationis sue assumptis filiis suis ad ecclesiam confugit et legalibus institutis iustifica- tionibus carnis abrenunciavit in signum fidemque Christi suscepit.

Erat locus est supra Renum famosus ubi ad olim devotiones fieri solebant genitricis Marie ymago eius cum ymagine infantis sui parvuli. Sicut quidam puerulus in ea erat ingrediente. Sursum panis in manu tenens accessit frangens quod magister sub ymagine po- suerat. Ipse quoque ibidem qualia theutonici pueri balbutire solent in forte cepit pu- ere papa pupe papa. Sanctaque ymago curte porrigens parvuli instante sibi recepit ut potuit parvuli instante sibi reaplecti. Et sic ibidem perstiterit affari pupe noli flere quod comedi meum papabis. Comiti mirifice et timuit cupivit quod semel tanto mi- raculum retulit. Ex prudenti rem intelleges obsignavit quod in fante a die predicta non habebis. Statimque infans febre correptus in medio defungitur et in beata Maria exultavit infra- tres quindi non dubitatur.

Mulier quedam que uxor late ecclesie ibi se subtrahebat devotiores tum ad ecclesiam ibat ubicumque beate Marie virginis ymaginem pervenit sibi inde coniungebat omnes alia ora- tiones angelicam salutationem ei cum reverencia qua poterat exhibebat. Coniux itaque non consibi adulteros ipsi dolebat amplexus adhibissis et tamen sufferebat virtutibus. Et cum mariti temulenta fecit timore nichil mea videret in publico quid conveniret fas esset ad beatam Mariam intra virginem tota se convertit orans ut illi inte- cuit que se suo fraudabat coniugio vele- res imprecatione iras eius quod tempore eius actus non dum pater intactis. Cum quoque regine cele- stis assensum contra eam latius contremuit se ir- ritare putaret ipsa beata virgo eadem in visu dignatur apparuit et ait quare super illa iniu- rie conspectus ultorem anime ego plane non adiuvi eam possum quod cottidiana sedulitate illud mi meum denunciat gaudium et magnum illud ab illa tantum audire non po- ssum. Ex quo deo cum amicis femine absolute imprecationibus desedisset contigit emula sua sibi quadam die obviare et mira cepit in hunc modum latere ostensissima quot tu lan- guores infigis et quot mala infers quod michi virum aufers. Testabatur illud divicum speci

mee q[uod] virgo mat[er] dei inte[r] ultra infert se tencia. Et ab h[oc] t[em]p[or]e animo iam decadi[t] ipsa ei illi dixit q[uod] illud ame q[uod] sibi depu[ta]re quanq[ue] die postuparas tm ea demulceat ut nullu[m] t[ame]n in sic inquieres p[re]ualeat. Et illa audiens ait amodo nouit q[uod] maritus tuus nunq[uam] me contractet ad tm iniuria[m] s[ed] insup[er] et illi mea denoues pudicia[m] que meis ta[m] piis obsequiis tanta[m] p[er]ficit indulgentia[m]. Unde fm e[st] ut co[n]sors q[uod] illa tamq[uam] se redderet si ista simulatate adu[er]s deponeret. H[oc] totu[m] ad salute[m] utrusq[ue] mat[er] dei disponet

Sco dunstano cu[m] tatum[m] mobilia mod:
Cu[m] erat loca sacra duo cum fideli socio q[ui] frequentatus nocte pagre conada i[n]ite adinco sti[...] scor[um] ap[osto]lor[um] pet[ri] et pauli in quo sc[t]us au gustinus et alij nonnulli ecclie cantuarien[sis] po tifices alimi[...] tumulati sunt ex more tra[n]smei die noct[is] silencia preceptit tibi q[uod] deo se di[...] uerus in ordine p[er]sunt Egressus no[n] inde ad oratoriu[m] b[ea]te dei genitricis marie q[uod] in orie[n]tali ipsius monasterij p[ar]te situ[m] fuat ea fourius duxit Cui appropinquans audiuit inde uoces psallencium atq[ue] dicentium Gaudent in celis anime sc[t]orum qui [Christ]i uestigia sunt secuti et q[ui] p[ro] eius amore sanguine[m] suu[m] fuderunt ideo cu[m] [Christ]o exultant in eternu[m] Adhuc stupefactus uir sc[t]us aspicit ostio Erat eni[m] obseratu[m] et p[er] rimas illius uitro aspiciens intue[tu]r oratoriu[m] illud immensa luce splendere et quanda[m] tamen tan[...] dignitatis p[er]sonar[um] ipsam antiphonam letis uocibus p[er]sonare Illo q[uod] tp[re] idem sanctus simili ora[tione] pari q[uod] uoto p[ro] q[uam] p[ro]xima illic mo[nasterium] stu[m] scor[um] uisitasset inde rediens oratoriu[m] sce marie uirginis p[ro]dictum p[ro]tes ille uoto suo uiuus adire cepit Ecce aut ipsa b[ea]tissima uirgo quantitata uirginu[m] choro uenienti uiro occurrit et summo cu[m] honore susceptu[m] ad sua etiam quo tedebat duce[re] cepit p[ro]ucinti bus duabus de choro puellis illud sedulij carmine atq[ue] dicentes Cantemus d[omi]no socie cantem[us] honorem dulcis amor [Christ]i p[er]sonet ore pio Et sic ipsis chorus uirginu[m] resumendo p[ro]ra tanit p[ro]dictos q[uo]s b[ea]te cantices uersus cont[inu]ant sequentes in ordine ipsis subscente sunt. Primus ad yma ruit magna de luce superbus sic q[uod] homo cu[m] tumuit primus ad yma ruit. Et sic q[uod] donec ipse in oratoriu[m] p[ro]ductus esset uirgineus chorus uersus et uirgines b[ea]te uersus in[uice]m q[ue] et fuer[u]nt illius [...] se hebat ipsis modu[...] late sunt

Homo quidam erat nobilis diuicijs et ho[n]oribus potens et bonis opibus uiuens cui dyabolus in urbem a s[uo] p[ro]posito conat[ur] aueire assumpto itaq[ue] cuiusda[m] iuue[n]is dampna ti corpore ad domum eius ueniens obsequi sui eide[m] obtulit subintrede cum ille rei ignarus secu[m] manere p[er]misit Agebat ille callidus quo ille amplius crederet opus i[n]mu[ni]s curiosus ex[ter]cere et alios obsequiis p[re]uenire Et valde d[omi]no suo acceptus ab eo constitutus e[st] in domo in[...] pro ut eis ministrarem Ubi n[on] p[er]uo tp[re] fuerat ficta simulitate ex[er]cutus optimu[m] tp[er]us accipe[re] q[ua]m malicie sue laqueos aperiret Contigit igitur die quadam d[omi]n[u]m suu[m] dicentem in fluuios sibi quissas pisces abes postulare Respo[n]dit ille dux ipse nauem solus cu[m] solo in [...] adeptus in fluuios piscandi p[ro]p[ri]is manibus impleret officium Cum diuas co[n]tinua d[e]cre[...] pronis hora exhibitus uaque in qua ab eo caut subuerte conaba[tur] Sed dei gra[tia] p[ro]tegente conatus eius adimpleri e[st] redactus Alias quoq[ue] cu[m] ambo uenacioni insisterent mitteba[t] ille contra d[omi]n[u]m suu[m] exasp[er]is sagitta[m] dirige[re] Sed dei repulsa auxilio in nullo sibi p[re]ualuit. Nobilem p[ro]scurate i[...] in bonis uiro odor fame eius usq[ue] q[uod] diffusus admirandi eu[m] multos et ex longinquo adducit. Inter quos et quidam ep[iscop]us religiosus adueniens benigne ab eo susceptus est hospitio Cui dyabolus p[re]dicta sua notus unde in diuisolo se abscondit. Cumq[ue] ad cena[m] inter alios minime uidere[tur] sepe requisitus a d[omi]no suo uix adducit[ur] Quem s[an]c[t]us ep[iscop]us intuens et p[er] se q[uis] esset agnoscens introgauit homine[m] quanto tp[re] tale in eius famulatu[m] [...] et quid op[er]is i[n] domo sua egisset Cum credit multo tp[re] astitit in eius op[er]am inuli ex p[ro]p[ri]a illius ualde uetu[...] p[ro]bauit Ad q[uod] ep[iscop]us Iste quem cernit homo domesticus s[ed] demon pessimus est aduocans illu[m] i[n] medium in nomine d[omi]ni ad iurando p[re]cepit q[ui]s esset edicere et quale ta[n]diu[m] cu[m] homine c[on]uersasset. Tunc ille uidens ultimas se late non posse tota machina[m] cordis sue tandem apuit. Ego sum inquit unus de spiritibus tenebrarum et ad h[oc] ueni ad hunc hominem ut eu[m] anima uitali enim [...] frequenter illum temptare aggressus sum sed orone nescio qua singulis diebus p[ro]mum[...] intus omnes in uoce d[omi]ni p[ro]state eripuit. Huius dicit demon gaudens et relicto corpe huius dicti demon [...] in medio cum spe decepcionis frustrati abcessisset Introgauit ep[iscop]us homine[m] que e[st] illa oro que sic enaruat demone p[ro]testate affirmabat ille ut laycus se pe[n]itus litas ignorare s[ed] sola orom dicit nitus litas ignorare s[ed] sola orom dici[...] tecat qua in honore b[ea]te genitricis marie co[ti]die frequentabat Erat aut illa oro que debita uirgine et iohanne euangelista qui laude di[...] dr indeclinabili temerata et c[etera]

Erat miles quida[m] diues et nobilis famosus s[ed] lubricus hic ad quandam torneamentum in normanie p[ar]tibus iret cu[m] sicut p[er] quoddam castellum iuidit quandam puellam eius pulcritudine cap[tu]s eam iuuencula[m] sibi sociare co[n]cupiuit Et cu[m] secum esset in loco illa dixit co[n]cupiuit Erat aut pudica uirgo suspirare cepit Erat aut hora sabbati q[uod] deuoto fidelium in corde uirgine mris dei co[n]secrauit ap[os]t[o]l[u]s ante dicens iuuencula suspirare i[n]t[er]rogauit

nomine eius et etiam superiorum. Cui illa-
rudis excita uoce et uultu placitu facto: Quia
melius est mihi mori quam turpiter uiuere cum
uirginitatis detrimento maxime cum beate ma-
rie continentiam uouerim et desponderim domino de-
uirgine casta exhibere uolo. Volo enim quamdiu
sanctimonialis fieri nisi prius mei parentes
obstiterit. Ita rogo te per uirtutem et debita ma-
ria dedicari habere. Tunc sponsus domini tetigit-
uere mulierem et extinxit meos flammam
libidinis et aut etiam nos esse saluati. Et quia
tu nocte iam in te tempore apostoli patrocinio.
Et quia ut dixisti uoluntas est tibi deo famu-
lari in ecclesia monialium. Teste deo promitto quod sa-
tis faciam tuo desiderio si uenies in ecclesia.
Tunc illa sublata hoc pacto secura dormiuit
nocte illa. Mane uero suo familiares mi-
lites eam equo imposita secum duxerunt. Mi-
les quod eam in monasterio quod iuxta torneamentum
locum erat ecclesiam sanctimonialium dedit pro-
mittens subinde mandato quod procedere eius
hoc mulier donatiis honoraret et si uita co-
mes esset eam eius singulis diebus uisitaret. Sed
postea inde digressus fuit in torneamenti
congressu occisus est et in eodem loco sit tunc
moris erat glorie secularis addictus sine
nomine est sepultus iuxta uirgo de uirgi-
nitas uidelicet cui sepelierat placet unde illius
dilecti sui de nouo reditu expectans cum gestu
et lacrimis illum beate marie commendaret.
Ex ceteris militibus sine illo redeuntibus iam
quod spe redditionis amissa abbatissa pe-
nitens eius subsannaciones in tedio pro missione
turpe uirginis transitionem accusare cepit.
Illa autem beatam mariam lacrimis impetra-
bat precibus ut de militibus statum reuela-
ret aliquantum tanto dolori precaretur. Cui
ipsa uirgo beata maria semetipsam prius
exhibuit dicens: Parce tam iam parce fle-
tibus et suspiriis. Ego sum mater illa maria
consolatrix tua scito quia quando tuus recessit
iterum ille tuus de nouo dilectus in torneamenti
congressu occubuit eodem quo loco spectatis
accepit. Et quia tibi detulit mater et bona
contulit pro me uacat in morte contrictus
etiam meruit salutem. Tibi ego adalbati-
ssam et uenerabilis ei exponere quatinus illius
cineres purgat et corporis huc translatum et
cimiterio reponat ut pro te capitulorum suf-
fragiorum queat adiuuare. Hoc autem erit
signum quod tibi locuta sum: Rosam uiuate
super sepulcrum eius reperies in superficie terra
radiis decore sepulcri pullulat in mi-
cuiq tibus. Rex illa tibi gaudium regine ce-
lestis imperii abbatisse retulit. Sed abbatissa
ypocrisis reputante uisionis imperii reputa-
tur. Et tertia cum lacrimis ad beatam uirginem
recurrit. Cui uirgo beata sic prius mandatum
ad abbatissam imposuit et addidit dicens: Ego
Iam precedo abbatisse occulto quod ipsa confi-
teri et lacrimis profitere decetur et sic tu suo con-
uentu nudis pedibus ad faciendum quod iu-
bebat puro corde et prompto gressu ire.

Quod abbatissa audiens et signum recog-
noscens confessione data et satisfactione
indicta ad locum perrexit. Et inuento rose
corporis nullam iniectum adiunctus fuit
translatum honorifice sepeliuit et cetera.

Pictor quidam pro uice sue in loco beate ma-
rie familiaris imperatoribus flandrie fe-
cit sibi nomine docte manus artifico. Sic
quoque ecclesiastici dyabolum pinge uero habebat et
per tempus sicut ars ei suggerere poterat corp-
orum figurabat. Cui ille in uisione nocte ap-
paruit et ait: Cum sit uirtus tua forte et ipse
que sunt pictor uidit. Virago hec quia sep-
te passus sum omnes que feci malorum iterato
uerum et adhuc turpium cogitationum molitus
insidias quibus emolliti anime mee demo-
niaris contemnere. Et sathan tuis manu-
terentas mouebat ut a sua lesione cess-
aret. Sed ille constans ipso animatus est et magis
quam ante patrius sanctitate lennathan post
modum uero una dierum imperitum quandam ecclesie
beate marie uirginis ymaginem pinxit et
iuxta artificii possibilitatem sicut decebat
ope nalo pictore eidem gloriam et honorem
dedit. Et iuxta illud quod superius dictum est
ipsa conteret caput tuum subtus pedes yma-
ginis dyabolum figurauit nigris coloribus turpem
et tenebrosum sic decebat amatorem tur-
pitudinis et principem tenebrarum. Et ille non cesse
belli affirmenus mali cumdi pietate adeo
exarsit et sibi adiunctiua corporis mat cum
ad gloriam. Adhuc eum suppositis trocleis et sup-
posito fune tablatum in ostium illud pingebat
et ecce turbo uehementes omnes illas artis
pictoris machinas concussit et ut persensit
homo stupidus ad ymaginem uirginis leua-
uit tot pictor et manu extense mirabile dictu depo-
nendo qui ei subuenient manum in recta
illum retinuit et seruauit illesum. Tunc omnes
qui aderant deum et matrem eius glorificabat
dyabolum in fraudis sue frustratione cum risu et
chachino cachinno blasphemabant.

Apud hispania quidam in tabula cum tessa-
ris ludens et male sibi ludum cedere ui-
dens cum quoque dedecore et deum est blasphem-
ans. Et regina quoque celi mariam iaculis
detractionis lacessere cepit. Et cum hec semper
iniabus hiis a capite usque ad pedes sigla
carpendo deuenisset. Maledictus uenire
illum qui uidendum in nomine domini ueniente
suscipere meruit subita et horrenda mor-
te defunctus est. Cuius pater fama excitatus
ueniebat ut filio suo lamentabiles exe-
quias exhiberet. Cui in itinere quidam femina
habitus fuit paulo ante mortuus occurrit
et ait: Domine et apto inuenio quod filius tuus
sempiterna morte mortuus est quia deum
blasphemauit et matrem eius detraxit. Et hec

et signum inveniens tandem eius adventus
quasi adunaret praemedia dorsi prima que lectum
textor induat partes dissoluisse tale factum
hoc deo disposuit et per presens signavit.

In quodam castello Aquisgrane milites duo
principabantur, quorum unus alio maior erat, quo-
rum alter terram suam de feodo possidebat. Horum
maior cum moreretur, filium suum adhuc parvu-
lum manu tenens, militi illi sibi comparticipa-
tum suo alloquens ait: Ecce hunc filio meo
in precium et ipse sit et in filium tuum istum here-
ditatis mee successorem. Defuncto illo puerum post
mortem patris in domo sua nutriebat et pa-
terno affectu fovebat ac in bonis moribus
informare satagebat. Sed puer tandem socio-
rum lenociniis seductus et in tabernas in-
troductus bibendi fecit consuetudinem et pro
hoc deformatas in libidines pudicitie fistula
laxabat. Sed cum miles solicite quidem mone-
bat, sed frustra, quia monitus non monebatur. De-
inde innectus omnia abrupit, manu-
missionem accepit et periit iam quasi in materna
libertate positus, sicut equus effrenis cursu
rapido ferri incepit. Omnia que sua erant breviter
se vivendo consumpsit. Miles autem ille sibi in-
tentione possessiones eius diu distra-
hebantur, emebat aut distractas redimendo
sibi attrahebat, ut si eas quandoque redimere po-
sset, faciliorem redemptionis accessum apud
eum inveniret. Interea dum ille in paupertate
dives publice mendicaret et quasi vagus per
diversa vituperationem suum commodum servi-
tium audiret, cuidam nomine [illegible] qui magnus
et maleficus erat, cum ad se vocatus dixit
se eius miserie condolere et sue calamitati
velle consulere, sperans quod in mutationibus inducens
cibis et potibus reficiens promisit multo
melius ei fore si eius consultationibus vellet
obedire. Nocte quadam omnia pollicente
equos ascenderunt et in crepusculo civitatem
egressi [illegible] longius processe-
runt. Cui [illegible] iuvene colloquens ait:
Quid putas quia miles ille possessiones
tuas emit et distractas redimit et tu in-
dubie expositus sis et ipse totum diripiat, sed
non tibi cor tuum, quia duco ad patrem
meum, tecum si consenseris statim te restituet
in gradum pristinum. Deinde consolaret esse
quam ebrietas magnus assurit [illegible] ma-
lignorum spirituum et princeps eorum [illegible] cor
expavescente iuvene assibilata et hor-
rida visione presbitus ne timeret, ortabatur
patrum suum de quo dixerat hunc esse con-
stanter. Diaboli illos proximae indutus dicebat:
Frustra hunc adduxisti, quia falsi et fal-
laces sunt omnes [illegible]. Cui tu si voluit
deum et mariam negare, quod voluit omne po-
tuit impetrare et tunc post multas cogita-
tiones [illegible] negavit se velle deum

mariam negare consentiet. Diaboli repulit
sed et presbitus in mare suo commotus eum
festinanter reduxit. Et cum se in sua re-
cepisset, eum de quo tempus circiter ablatum
veste qua dedat pensis induta parvulis
de domo sua nulla super eum una motus
extrahebant. Ille vero perambulans timide for-
tuitu ad ecclesiam venit ubi tunc noctis
assumptionis beate Marie festivitas agebatur.
Ille per nocturnas vigilias captato an-
gulo stabat desolatus, plorans, plo-
rabat in nocte illa gloriose assumptionis
nocte qua in circuitu dyabolus fecit mirum(?)
quod inire tamquam ymago pius erat cum lacrimis
deplorabat tum quod tota nocte cor eius dolor
perforaret et se tam consumptum putans dolebatur
ut lucis non quotiens supplicans mater
virginis Marie veniam petebat. Ymago
sancta ipsa vero respiciens capite flexo supplex
eius deprecabat. Quem super dictus miles ad
eandem ecclesiam audiendi gratia matutinum sed
eciam stantem in angulo stante videt indigne
gentis cum in angulo stante videret et indignus
[illegible] putabat quod pater totius fabula
et reprobus putabat quod pater totius fabla
civitatis locum sacrum patria sua contaminare
presumpsisset. Sed postquam vidit quod flens est cum eo
signum in bono qui fusus est a cogitatu suo
huius quod cum eo privato colloquia contestatus
cum vehementissime quid boni esset et omnia
que corde suo haberet fideliter et sedulo
specialiter ei narravit. Et ille lacrimis suffu-
sus recommendans consulens quid inquit de mea
bonitate quis tu non sit nunc ita malum ymmo
malicia ipsa sum. Sicut novit omnis in
derisum civitatis mee quibus factus sum in derisum.
Et quod dicta tu et hac nocte pretum peccavi
et quod lune autem expavescit audire. Iu-
venis narratione replicavit qualiter
diabolo ductus qualiter diabolo astu
deceptus dedat manum diabolo ostensum
sed quam negato deo timuerat bla-
sphemare nomen virginis matris eius. Cui
ille gemiscens et quasi complexus iuvenem
dicens ille gemiscens: Hec tibi
dico dixisti et bene tibi
dico quia fecisti libenter hoc bonus esse et bonum tibi
est. Et si nescis et dedit mala signum
confessionis [illegible] tuis a
iniquitationis ymagine sua spiritibus tuis a
iuvenis inclinato capite invisibiliter occurrens
cum supplicabas ei. Confortare ergo dicens et spera
regeneret mens et non solum patria quam
dilapidasti reddes sed omnis possessio mea
post decessum meum ad te spectabit. De-
dit ei quoque unicam filiam suam sponsam quia erat in
puerum principe et in suo principe omnium pos-
sessionum suarum ad laudem virginis Marie

Extra castrum Iudolphi
est quedam abbatia que dolis vocatur
super quandam ibi columpna ecclesie illius est ya-
go lapidea ad honorem beate Marie virginis
sculpta. Ad quam cum quedam paupercula mu-
lier venisset orandi gratia erant ibi in atrio
duo Braybansones qui imprecantes mu-
lieri ymagine blasphemant. Unus et

in ymagine lapidee pirciens bino lapi
de percussit et fregit brachium pueri Ihesu. Et
cum lucianus illa lapidea reddidisset eruerunt
gutte sanguinis a brachio acsi esset hominis
viventis. Statim quoque in eodem loco ille qui la
pide preciat expiravit. Alter vero cum vellet
inducere in brachio sua caligam ut ei
aliquod preberet adminiculum statim arreptus est
a demonio et in sequenti die defunctus est.
Eodem die cum multa turba conveniret ut ya
ginem et sanguinem de lapide effluxum videret
ipsis videntibus predicta ymago scidit vesti
menta sua scilicet ornatum quem tunc ea erat la
pideum circa collum sicut signatum erat in modo la
pideo et pectus denudavit usque ad ma
millas pro ignominia [illegible] sibi et filio
suo irrogata. Contigit autem hoc anno domini
~~m°c°lxxxvii°~~ tempore quo guerra erat inter
Philippum regem Francie et Henricum regem
Anglie. Alio consilio apud castrum Radul
phi et dolis cum comitibus suis. Et hii viderunt
sanguinem istum [illegible] suis et ymaginem [illegible]
data ac vestimentum suum remisisse. Predicta
ipse sunt et testimonium perhibuerunt veritati ut fir
miter crederent et scirent. Omnes autem viderunt ya
ginem cum patratum miraculum testati sunt
que erat prius rubicunda et bene colorata extunc
autem facta est pallida. Ibi multa fiunt intercessione beate Marie miracula.

Quidam iudeus nomine Jacobus Alon
doma civitate Anglie apud [illegible]
[illegible] pergens in via predonum manibus in
cidens captus et plagis afflictus atque
in domum vetustam casu iam ruinatam tractus
per multas iniurias rebus suis omnibus
spoliatus ligatus quoque pedibus et vinctis
post tergum manibus ibidem relinquitur solus.
Verum ne penitus deficeret modico pa
ne et aqua predones sustentare curabant
eum pro sui redemptione magnam pecuniam
accipere. Tercia nocte cum lassitudine pa
rumper obdormisset astitit ei in [illegible]
femina inestimabili decore reverenda et
[illegible] amicta quoque [illegible] attendens vincula
quibus misere constringebatur dirrupit eum. Quo sol
uto cum gaudio et admiratione evigilans
tenebroso in [illegible] si forte adverteret
personam que illum restituerat libertati. Cumque
[illegible] agens videt repente non [illegible]
[illegible] ut sensus sed corpus [illegible] maxime [illegible]
[illegible] sibi assistere et expressius clarius totum illud di
[illegible] resplendere [illegible] oculos [illegible]
[illegible] diffigens sic eam alloquitur: Que es
domina vel unde tanta benignitas ut me sub
[illegible] angustia. At illa: Ego sum
inquit Maria cui tu et gens tua insulta
tis malo vestro neque redemptorem vestrum me
genuisse et peperisse creditis sed permanetis ne
gantes. Veni tamen ad te ut commode meo
[illegible] bona [illegible] reducta et [illegible]
periculose [illegible] usque [illegible] et insuper [illegible]
evidentius agnoscas egrediamur foris.

Ille predicte secutus iubentem super eminentem
petram que in promptu erat ascendere et [illegible]
[illegible] deorsum aspicere. Cumque iubenti obtemper
ans attendit hiatum terre vastissime tenebrosum
aspectu horribilem flammas sulphureas exal
antem intollerabile quoque genere tormentorum
horrida [illegible]. Cernit et [illegible] cruciatibus
dampnatorum animas in [illegible] acerrimis
torqueri quorum lacrimabiles eiulatus [illegible]
[illegible] audiens penis eorum suis [illegible]
visis et auditis ait illi beata Maria: Hec tanto
quam immedia quam omnia tormenta te tuosque
sequentes expectant si in iudaica impietate
[illegible] et ad fidei sancte sacramenta confugeris.
[illegible] autem sequere me ut [illegible] quanta
bona [illegible] perdideris. Cumque super collem
excelsum statuisset eum aspicit eminus man
sionem [illegible] et pulcherrimam [illegible] tota
[illegible] odorum fragrancia [illegible]
[illegible] omni suavitatis [illegible]
[illegible]. Ibi vidit cetus beatorum resplende
re et gaudentes et cantus dulcissimos [illegible]
[illegible] Maria [illegible]
hereditatem animarum que filii mei sanguine
sunt redempte quam tu possidebis si
[illegible] carnem assumpsisse credideris
[illegible] indigno
[illegible] et quid tu age
[illegible] sollicite attende. [illegible] videns
[illegible] hostibus suis [illegible]
ibat densissima nocte quo [illegible]
[illegible] quousque dilucesceret. Diluculo autem
[illegible] beata Maria [illegible]
[illegible] ibi erat [illegible]
[illegible] baptismum peciit et ac
cepit et Iohannes vocatum est nomen eius.

Quidam presbiter sacerdos erat optimis
studiis preditus sed litteris scientia non plene
imbutus. Unam tamen missam sciebat quam de
votissime in honore dei genitricis Marie cotti
die cantabat. Cumque [illegible] sancta
[illegible] apud episcopum accusatus
est et accersitus et super hoc ab episcopo correctus re
spondit se aliam missam nescire. Episcopus vero
commotus officio misse eum privavit. Cumque re
versus in domum suam tristatus esset pro misse pri
vatione nocte vero sequenti apparuit virgo Ma
ria episcopo in visione dicens ei [illegible]
[illegible] quid meum capellanum ita
[illegible] ut prohiberes [illegible]
[illegible] peto [illegible] ut agat
divinum officium sicut solebat [illegible]
[illegible] visione territus
episcopus surrexit [illegible] presbiterum
ad se vocavit ad pedes eius procidens ut
sibi indulgeret humiliter poposcit. Deinde pre
cepit ut numquam aliam missam celebret nisi quam
de sancta Maria cantare solitus erat.
Et [illegible] ipsum presbiterum [illegible] honoravit.

& pdi amore & sce marie & qua diu vix(it)
alebit & uestiuit

In monasterio clunnatensi instante festiui-
tate natalis dni venerabilis pr hugo abbas
capitulum ubi fres conuenerant ingressus eut
ad eos sermonem fres benigni ihs disposuisse
uris solempnijs interesse ac e contrario hostem
nequam dyaboli laborare ut aliquas tenebras
suarum nebulas tanto splendori possit immisce-
re. Stat enim ait quidam se uidisse dum intelligi
hac nocte uidit uirginem me christum ipsum que in
puti genuit nocte dulcissimo ingenio to-
tum rei sicut angelorum multi ne cum immenso
lumine agentem. ipse uo puer ihus exultabat
et cordis leticiam gestu corporis & plausu
manuum demonstrabat. Et cursum ad uirginem
uiebat. Omnes uir nocte natum mee que
iunet gaudijs illustranda uirgina & prophetarum
oracula & angelorum promia renouabunt et
omnes cepte orta omnia simul celestia & terre-
na letabuntur. Ibi e[st] mus hostis mei dap-
nata perfidia ubi est potestas qua an hec sin-
gularem gaudium durabat mundo. Quo ille
i profundis demon audito de clarisblo suo egressus
statim alonge se putabat & ignominose se deturpa-
latus cum multo placitu & eiulatu uirit ad
nuttere ingrabat dicens. Et stimula pre-
cibus admitor maliquo saltem religiosorum
officinarum loco suscipiar. Et statim virginis
nade monuit fructifer. Tue te mea potestatem
predicacio laudem temptata q potest At
ille solutus locum capituli petijt ibi re co-
natus no potuit. Intus se timidum & ita
iter angustum uidit q multates naletam
trahe inde adormitorium fratrum nadens & sa-
tiasset solitis se eas momentanee posse co-
sidus insire temptauit. Sed eadem grossitie
sua abhostio repulsus recessit. Postmo
ad refectorium cum uoredi se contulit. Ibi propter ali-
quantula corporis cum maiorem suspiratum pre-
cum fratrum in cenaculum. Ibi & tot obices dinorum
exortatione librorum tot ibes expositione an-
ditorum tot repagula repperit exeunte sibi
iniere sinectum ut nullo ualeret nalebat pro-
cede cogetur retrocede. Sic ab omnibus
officinis monasterij reiectus accepto ui-
simi redemptoris & gloriose uirginis matris
eius cum ea qua dignus est confusione pe-
stifer ille recessit

Fuit quidam notatus eblo qui frequenter
res alienas rapiebat quibus se et
suos alebat. Cum tamen sanctam dei genitricem
venerabatur ex corde ea qui ardum adlactina
diurn iret exorabat & deuotissime saluta-
bat. Quadam autem die in furto comprehensus
sine ulla miseratione ad suspendium ductus
est. Cumque suspensus iam penderet uirgo m-
aria manualem eius uenenes prouidit
ut sibi uidebatur cum suis manibus sustenta-
bat ne aliqua lesione pati permisit. Illi
uero qui eum suspenderant cum ad locum illum

redissent uidentes eum uiuere multum hylari
quasi mali patiente putauerunt eum non
plene laqueo inexon. Et dum attendentes
iterum eius transfigere uellent itemque sancta maria
manus suas guttur eius apposuit ut tran-
sfigi pmisit. Cognoscentes ergo eo referente q
sancta maria uirgo auxiliatur ei dimiserunt eum.
Abiit enim statim in monasterium qua diu uixit
deo & sancte dei genitrici semper seruiuit

Quidam uir religiosus de partibus lausoni-
untatis retulit q in terra illa quinque psalmos
incipientes a singulis litteris nominis marie
ad honorem & mater memoria ipsius frequentare
multi consueuerant. scilicet magnificat ad dominum cum tri-
bularer retribue servo. In conuertendo ad te le-
uaui singulis psalmis premittendo saluta-
cionem Aue maria gratia plena. Fuit quippe in abbatia
sancti bertini monachus quidam iosio nomine
qui predicta narratione precepta extitit. Cot-
tidie per matutinas predictos in honore beate
marie decantare cepit et addidit ut quadam
nocte surgentibus fratribus ad uigilias ille fra-
ter iosio non interesset choro psallentium supprior
uero chorum timens ne lateret ubi eum non
inuenit ad lectum eius statim processit. Ibi quem
eum defunctum repperit. Conuocati ergo fres ac-
currunt stupentes & lugentes multum quem eius
dispicientes inuenerunt quinque flores rosarum
ab ore eius egrediebantur de ore & lingua eius
duo de auribus & duo de oculis letantes pro
miraculo detulerunt eum in chorum & fratre di-
scoperta cum recedentibus rosas diligentius in
spicientes in rosa que de ore exibat in-
uenerunt scriptum maria. Venerunt ergo illuc propter
uidere scriptum quoque dominus
dicit domine tres episcopi qui euenerant quorum domus
sunt atrebatensis & multi alii clerici & layci quibus
uiderunt in gloria dei magnalia

In territorio lingonensi erat quedam mulier
ualde deuota ad beatam mariam uirginem
ipsi & eius filio castitate & iusticia seruiens
Hec cum adhuc iuuencula esset quedam pre-
cipue peccatum quod non tam sui ponderis quam gra-
uitate erat horribile uiciis eius nature uolunt-
ate dum & pretiosum uidebatur aliquando extreme
in bonis operibus se exercens & deuotis con-
fessionibus cum singulis iuuenibus sa-
cerdoti suo confessione faciens. Insuper cum
illud confiteri intendens non manifeste sed q
occulte addebat de consuetudine sic dicens
Delicijs & de aliis si qua sunt inde dicens
confessa non sum. Et in uitam ac uiam ab so-
lucionis postulo frequenter. Ergo ad ecclesiam pro
redeuntis ante quandam beate uirginis ymaginem
toto corpore prouoluta iaceret & lamentum ne
anime sue illum que testament loquebatur
reatum frondibus lacrimas effunderet & ma-
ria sancte tandem audiuit uisitacionem

confitentis solertia confessoris. Et ei stri-
gente colore subito mutatus et tremule
vocis sonus aures eius resonare loquebantur.
Cepit raptor peccatrice ubilis suaviter alicere
et abeuntis exigere tanti gemitus noticiam
vitare. Cepit breviter peccatori dicere desistere
peccatorum dimissiones et instantias de eorum p-
usurpare et instantias ut illa confitente deo
ministri cuncteris postea confessione exprimeret
sicque delictum reliquisset vel suppressisset. Si ligata
te eas eius dyabolus non potuit confiteri propter
verecundiam quandam detinuit. Aut sibi prodesse consuluit
et ei admiserat fictam confessionem admonito
et promoto imperitam ut eius consilio suaviter
ad eum destinavit. Cum ergo confitens an-
dita consilia et in suspira dei non notitia ista
usurpata sathanas agit ut tortuosus coluber
de cordis eius latebra educeret. Demumque
ubi sic peccati confessione rebus sustentatis
exempta et iudicavit peccati putata et
statim excepit sinam. Et ymaginem perspicue
sua postulate et illam abiudicante pepe-
dit intelleximus edictum ut ad corpus
rediret anima peccatrix. Et cum sic confessione
non constat salus mulieris sacerdoti confitetur
et sic demum morti quod finem est solutis litteris
tertium sociale iuxtam positum in media sub-
[illegible] frequentia suaviter cadaver ex-
animis. Et ecce anima subito reddita se-
tum confirmat corporis quod in sinu et in nocte
placitus estimaverunt fragoso sonitu dam-
dixisset precipitabat fuga circumstantes et
perturbabat. Et adepta hac qui certius
ea dilexerunt sustinuerunt et hec trepidi
propius accesserunt diligentes. Itaque reddite
vite certitudine commotum et nocte solutis
fastigiis erexerunt eam pro laudibus et marie pro-
mia meruerunt. Et tertia ergo vocato sacer-
dote predicta illa cum ceteris fecit confessionem. At quod
in accepta aliquanti spatium allocuta circumstantes
sua predicavit liberationem. Continuo quod oculos
clausit in morte et suffragantibus virginis in
celo nunc requiescit in pace.

Erat quidam clericus nomine non inta-
meritis cum levitate corporis impu-
dicitia socians ardentis incestum sunt mebat
invenit eius consuetudo nocturnis horis per-
persistendo sive libidinis scelere perpenda turpe
et perfecto opere peccati peccavit inde ad infirmum ha-
taculum redire. Nobis autem meat ei liquor fla-
gitiosus existens horas beate dei genitricis ma-
rie devote cum nocte quadam more solito
nephario opere completo ad propria remearet
subito tempestatis exoritur ei quod in fluc-
tibus constituto mortem iminere intuiti ita
quod timore perculsus et tremore et dominica persis-
imprimia quo se inter ignorabat. Conscientia iniqui
accusabat tempestas extremis fremebat
oculis tandem accessum cum lacrimis erectis
ait. Altissima mater dei domina mea si benigni-
ssime peritus recordaris si scelus inxi quam
debitum tibi in medium celebrare non neglexi

dixit ad medium renovatus. Cum non dum
laudes nocturnas debitas marie persolvisset
statim cepit eas decantare et venientes ad
invitatorium quod de angelica salutatione sump-
tum est. Dum sepius iuxta morem vellet
repetere continuo idem morte tenens a quo
interceptus vita finivit. Cum que ad animam
venientes maligni spiritus eam ad infernum cla-
mitarent producendam ipsi festinant angeli
autem dei accedentes cum facere inciperent te-
tras interrogant spiritus. Cumque illi respondent
hunc propria virtute nemini producere ad tor-
menta ut nobis credat in pena. Cum
contra patrem creatorem nos obedimus in
culpa. Adhuc celestes spiritus dixerunt non
ut nos putatis verum est hunc tradendum tor-
mentis. Sunt hec allegantibus angelis et de-
monibus beata dei genitrix maria velut solis
claritatis splendens accedit et principes tene-
brarum redarguens ait. Cur mecum litigium
talium primum animi est. Demones dixerunt sunt
tum esse nescimus cum nichil operis in virtu-
te fecisse cognovimus. Confiteri tum precepta contemp-
sit viciis operibus semper adhesit. Dei filius
tunc iustus est. Et hunc tum in iniustum suo im-
per ditabit in regno. Ad hec beata virgo spiritibus
mentis quemadmodum iustus est ita et misericors
perdita igitur ad filii mei iudicium veniamus.
Ad examinis itaque cum iudicis tunc pervenissent
maligni spiritus accusare ceperunt eius quod
flagitia manifestare transgressionis ad finem vite
impudicus perseveravit cum ceteris malis ad
ultimum vite ierunt in tectus sui in iniciis spiritum
exaltavit. Cum virgo maria hunc quem
virum peccatis amisisset etiam si ut nos confes-
sus est. Dominus in certus iniquo spiritum emisit de
eius corpore et quod lingua eius in mortis
articulo egit indicare. Cum apto ait ore clerici
ti reperitur est in lingua eius quod moriens
cantavit beate salvationis privilegium de
ave maria gratia plena et cetera. Ergo ipsi spiritui
confuso beata dei genitrix causa adhuc ait
inde de magna disputatione. Fuit. Venit ergo
sicut a filio meo impetravit ad suum corpus
revertere et reparare de ceteris vitias diligen-
ter attende. Cum revixisset admitti ea religio-
sius melius quievit.

Fuit clericus quidam devotus et eius alme ge-
nitricis marie satis devotus. Cum inter
ceteros bonorum actuum studia quibus eidem
sancte marie virgini placere studebat contra
dolorem quemque vulnerum de ea quandam consolari
studens hanc antiphonam in laude eius
mente devota sepe cantabat. Gaude dei
genitrix virgo immaculata. Gaude que gaudium
ab angelo suscepisti. Gaude que genuisti
eterni luminis claritatem. Gaude mater. Gaude sancta
dei genitrix virgo tu sola mater intacta te lau-
dat omnis factura genitricem lucis sis pro
nobis quesumus perpetua interventrix. Iubar at tan-
te dei genitrici ad celestia quiegis gaudium

predicta quia gladius doloris eius animam pertransivit. Quia vero filius meruit pro salute humana angustias potius quam aliqua in corpore sustinuit, pertinet ita quod clericus cum languore correptus ad extrema pervenisset cepit pavore nimio perterreri. Cui apparens virgo Maria dixit ei: Qui tanto timore trepidas, qui tociens michi gaudium annunciasti, ne paveas quia nichil mali pacieris, sed gaude et tu, et ut eternaliter gaudeas veni mecum. Et sic anima eius a corpore egrediens pertransivit ad gaudia paradisi.

Tercium exemplum. Bituricensi in die sancte pasche cum christiani pueri in quadam ecclesia accederent ad percipiendum sacrum corpus domini, quidam puer iudeus qui cum aliis litteris instruebatur inter illos ad altare accedit et corpus domini cum eis percepit. Erat autem super altare quedam ymago sancte Marie velud habens super caput suum decoram unde videbatur ipsi puero iudeo quod ipsa quasi aliquid accedentibus ad quorum cum sacerdote distribueret utrumque parte sensus. Tunc puer veniens ad domum patris, cum interrogaret a patre unde venisset, videt se cum sociis pueris ad ecclesiam ivisse et eis quorum percipientibus communicasse. Hoc audiens pater nimia iracundia accensus arripiens puerum proiecit non longe fornacem ardentem tenens quod iactavit puerum in illa. Statim autem ipsi puero sancta dei genitrix in specie ymaginis quam super altare viderat apparuit eum quod ab igne liberans ut nec modicum caloris sentire permisit. Mater vero pueri nimio dolore constricta ululando clamare cepit, multos quoque christianos quam iudeos qui viderant in brevi congregavit. Qui videntes puerum in fornace consistentem et nulla ignis lesione pacientem confestim eduxerunt. Cum ipsi sciscitantes quomodo evasisset ignis incendium, at ille respondit: Ea quae illa veneranda domina que super altare stabat et nobis communicantibus particulas dabat me protexit et omne incendium a me depulit ut nec ardorem ignis me sentire permisit. Tunc christiani intelligentes statim dei genitricem esse protectricem iudei pueri, qui eum in fornace misit in eadem fornace miserunt. Et statim absque dilatione consumptus est totus. Iudei videntes tanta miracula quam christiani dominum et sanctam eius genitricem collaudarunt et dei fide facti sunt permanserunt.

Erat quidam monachus valde lubricus sed ad beatam Mariam valde devotus. Ex quadam nocte ad scelus consuetum pergens coram altari tociens beatam Mariam salutavit, et sic de ecclesia exiens dum quoddam flumen vellet transire in aqua decidens expiravit. Cumque animam eius demones rapuissent, affuerunt angeli ut eam liberarent. Quibus demones dixerunt: Ut quid huc advenistis? Nichil in hac anima habetis.

Statim quod beata Maria affuit et cum animam rapere presumpsissent increpavit. Illi autem dixerunt quia cum vita fuisse in malis operibus invenerit. At illa ait: Falsa sunt que proferetis. Scio ei quod alicubi pergens me primum salutabat et rediens similiter faciebat. Et si dicitis vobis fieri penam in iudicio summi regis cum deliberatione coram domino disceptarent, placuit ei ut anima ad corpus rediret et de suis actibus peniteret. Interea fratres induti matutinas dicere sacristam querunt et usque ad flumen pergentes submersum in aqua repererunt. Cumque extracto corpore scirent quid factum fuerat mirabantur.

Miles quidam potens ac dives dum omnia sua bona liberaliter et indiscrete dispergeret, ad tantam devenit inopiam ut qui consueverat magna tenere iam inciperet omnibus indigere. Habebat autem uxorem pudicam et beate Marie valde devotam. Appropinquante autem quadam solempnitate in qua miles multa donaria consueverat elargiri, cum iam quod tribueret non haberet, nimia confusione et verecundia ductus quousque predicta transisset solempnitas desertum locum invenit ubi cum opperetur et ut fortune sue incommoda plangeret et ut verecundiam evitaret. Et ecce quidam equus eius valde terribilis terribilior cum sessore ad eum accessit. Cumque sessor eum alloquitur, inquirens tante tristicie causam sciscitatur. Cui cum omnia que sibi contigerant per ordinem enarrasset, ille ait: Si michi in modico obtemperare volueris, magis quam antea gloria et divitiis habundabis. Respondit ille promptissime libenter se facturum dum modo sibi ipse impleat quod promittit. Et ille: Revertere pergens in domum tuam, illo loco requires et ibidem tot auri et argenti pondera et tot lapides preciosos invenies. Quid autem hec facias, ut tali die uxorem tuam huc adducas. Tali promissione miles domum reversus et in loco designato sibi invenit prenotata omnia. Cepit que predia emere, munera emit, palacia largitur, dona redimit similiter. Dos appropinquante vero die statuto uxorem vocavit et dixit: Equum conscende quia aliquo longius mecum pergere nos oportet. At illa tremens et pavens et viri imperio contradicere non presumens beate Marie se devote commendavit et post virum abire cepit. Cumque aliquo longius processissent et in via quandam ecclesiam invenissent, illa de equo descendit ecclesiam intravit, viro exterius expectante. Dum beate Marie se devote commendaret, illa subito obdormivit et virgo gloriosa per omnia matrone habitu et qualitate persona similis de altari descendit, processit et foris exiens equum conscendit, matrona in ecclesia remanente. Vir autem suam esse uxorem arbitratus processit. Cumque ante

ad locum statutum venisset ecce princeps tenebrarum
cum impetu nimio veniebat et ad locum festina
bat. Cum autem appropinquasset statim ille infre
muit et timens ac paventes circa se non perspe
xit dixit quoque multi infidelissime homo tur
in terram istam venisti? Potentes diversos in terra co
tulisti. Ego enim te duxeram ut ad me tua ad
duceres coniugem et tu adduxisti michi dum gaudere
volebam uxorem tuam et tu adduxisti in ma
nu terra cum uxore tua saltas misit michi in
iurias de qua volebam expetere ultionem et
tu ad me ista adduxisti ut me torqueat
et in infernum mittat. Audiens hec miles vehemen
ter stupebat et pre timore et admiratione nimia
loqui non poterat. Ista autem mala dixit demo
temeritate tua nequam devote mee voce
presumpsisti et hoc tibi impune cedet. Et ut
te hac plectar sententia ut infernum descendas
et alicui me invocanti in devotione voce
decetero non presumas. Ille autem cum multo sin
gultu recessit. Et miles de equo exiliens se
ad pedes matris virginis prostravit. Cumque
adhuc in
ligo intrans ad suam uxorem que adhuc in
ecclesia dormiebat iubet redire et omnes di
vicias de domo abicere. Redeuntes vero cum adhuc
uxorem suam dormientem invenit eam ex
citavit et sibi que acciderant enarravit. Et
cum domum redissent et omnes divicias de
medio abiecissent in laudes virginis de
votissime permanserunt et multas pro modo
divicias beata largiente virgine receperunt

De iudicio dei quidam in visione raptus
quo peccatorum sententia cognoscebatur. Et ecce
sathan affuit et dixit: Michael michi iniquam
feris sententiam si meis potius excusat dum
hec cum inde publice instrumentum. Cui
dixit dominus: Ubi est instrumentum? Et ille: instru
mentum hec quod ore tuo ipse dictasti et
in perpetuo divinitatis sanxisti dixisti enim
quacumque hora de fructu ligni scientie boni
et mali comederitis morte moriemini. Et
iste sit de progenie illorum qui tribus vicibus
comederunt iure instrumenti publici merito
in iudicio debet mori. Dixit autem dominus: Permit
titur homo pro se loqui. Ille autem obmutuit.
Dixit iterum demon: mea est iure prescriptionis
quia eam iam (xxx) annis possedi et michi tamquam
servus obedivit et adhuc. Iterum ille homo ob
mutuit. Demon autem iterum dixit: Mea est etiam
quia etsi aliqua bona fecit eius tamen mala
comparabiliter vincunt bona. Dominus autem quia eum
volens cito sententiam dare octo dierum termi
num concessit ut octavo die coram se pro comparerent
et de hiis omnibus rationem redderet. Cumque a fa
cie domini tremens ac merens abiret quidam
ei obviavit et causam tante tristicie requisivit.
Cui cum ille omnia per ordinem retulisset ait
ait ne timeas neque formides quia de pri
mo vilis te invadam. Cum iam ille ... interrogaret
quo nomine vocaretur veritas est nomen
meum. Iuvenem quoque similem qui promisit eum invade
efficaciter defendere interrogatus quo nomine vo
caretur respondit: Iustitia vocor. Die autem octavo
cum iudice venit et demon eaque prius ob
iecerat adquirit. Veritas vero ait: Duplicem mor
tem esse novimus corporis scilicet et gehenne. Illud
ergo instrumentum quod pro te demon allegas non loquitur
de morte gehenne sed corporis. Et quod ita sit
manifestum est quia tu omnes illa sententia in
volvit non tamen omnes gehenne ignibus incendi
dantur. Non tamen omnes gehenne ignis incendun-
tur. Quantum enim ad mortem corporis est semper illa
sententia quantum vero ad mortem gehenne
sententia ducatum quantum vero ad mortem gehenne
sua dilatata renovata. Sed de eo
enim fide et nomine revocata sunt. De eo
videns quia in primo succubuit sed sibi obice
re cepit. Et iustitia affuit et prescriptionis inde lig
uit. Cum enim pluribus annis possideret fuit tamen sem
per contradixit semper enim ratio inimicabat contra
eo quia adversus bonum non pervenit
crudeli domino serviebat. Ad tertium non veniens
quid ad mortem dixit quoque dominus affixit sententiam
et bona et mala omnia pendent veritatis
et bona et mala omnia pendent. Veritas
autem et iustitia peccatori dixerunt: Ad misericordiam
qui iuxta dominum residet tota mente recurre
et eam iterum ad iudicium invocare stude. Et cum
ille fecisset beata Maria venit ad iudicium et
manum suam supra stateram ex illa parte ubi erant pauca
bona apposuit. Dyabolus autem ex alia parte traxit
conabatur sed mater misericordie prevaluit et peccatorem libe
ravit. Ille vero ad se rediens in melius vitam suam
mutavit

Quidam monachi ante diem in extrema parte fluminis
stabant et ibidem se fabulis et ociosis
sermonibus dissolvebant. Et ecce audiunt re
miges pessimi impetu nimio navigan
tes. Quibus monachi dixerunt: Qui estis vos?
Et illi responderunt: Demones sumus qui animam
ebroyni prepositi seu maioris domus regis fra
ncorum qui monasterium sancti galli apostatavit et
ducimus ad infernum. Quod audientes monachi ve
hementissime timuerunt et fortiter exclamaverunt
Sancta Maria ora pro nobis. Quibus demones dixe
runt: Bene vobis in vocastis Mariam. Nos enim
discerpere et subiugare volebamus quia nos
dissolute et extra horam confabulantes invenimus.
Tunc monachi redierunt ad cenobium et
demones perrexerunt ad infernum

Quedam mulier a demone sibi in forma ho
minis invisibiliter apparente multas mole
stias sustinebat. Multa quoque remedia fuit
aque benedicte aspersione Nunc sed ut illud ad
hibebat. Et ut sic ille cessabat. Quidam autem
vir sanctus consuluit ut cum ad eam accederet illa
elevatis manibus sancta Maria adiuva me pro
tinus exclamaret. Et cum illa fecisset dyabolus
quasi lapide percussus tremens stetit et post
modum dixit: Malus dyabolus intret in bucca
illius qui te istud docuit. Et statim evanuit
nec ad eam postmodum accessit

Miles quidam in armis valde strenuus
et beate marie valde devotus ad torneamentum
vadens quoddam primo monasterium in honore
beate marie constructum intravit ut ibi missam
audiret. Interim cum una missa misse succederet
et ille ob honorem virginis nullam pretermittere
vellet tandem monasterium exiens ad locum certaminis
properat. Et ecce redeuntes eidem occurrunt et eum
strenuissime militasse dicunt et acclamabant
fecerunt ut uno et quidam qui ab eo captos dicebant
se ei offerent. perpendens vir discretus
urbanam reginam urbano se honorasse quod
acciderat manifestavit et ad monasterium rediens
eius filio virginis decetero militavit / Ecce
qualiter virgo beata filium devicit in duce militantibus
et viri reddidit et sui ab eo recu

Quedam mulier viri sui solacio / privata
destituta unicum habebat filium quem tenerrime
diligebat. Contigit autem ut eius filius
ab inimicis caperetur et in custodia mancipatur.
Quod illa audiens inconsolabiliter flebat
et beatam mariam virginem cui multum devota
erat pro liberatione filii instantissime preces exorabat.
Tandem videns quod sic nichil proficeret ecclesiam
ingressa sculpta erat ymago beate marie sola
intravit et coram ymagine stans ipsam sic
alloquitur dicens / Virgo beata pro liberatione filii
mei te sepe rogavi et adhuc michi misere
nequaquam subvenisti. Cum pro filio meo in
ploro precemini et nullum adhuc sencio fructum
ergo sicut filius meus ablatus est sic et ego
filium tuum auferam et abscondam pro filio meo
in custodia ponam. Et hoc dicens propius accessit
et ymaginem pueri quam virgo in gremio
baiulabat auferens domum abiit. Et accipiens
quam ymaginem pueri ipsam mundissimo indissimo
involuit et in archa recondens ipsam clavi
diligentius obseravit bonum obsidem
pro filio suo habere se gaudens et ipsum diligenter
custodiens. Et ecce sequenti nocte virgo beata
iuveni apparuit et ianuam carceris aperiens
ut inde exiret precepit eique dixit matri tue
fili dices ut michi reddat filium meum quia ego
reddidi sibi filium suum. Qui exiens ad matrem
venit et quomodo beata virgo eum liberavit retulit.
Illa autem plurimum exultans ymaginem pueri
accepit et ad ecclesiam vadens beate marie reddidit
dicens gracias vobis domina refero quia
michi meum unicum filium reddidistis. Et nunc
vobis reddo filium vestrum quia meum recepisse
profiteor / Ecce quod ad bene videam
mater semper adsuis fuerint vocant

Fuit quidam clericus qui beatam mariam
valde diligens / horas eius secundum
se decantabat. Cum autem parentes
eius morerentur et de alio non haberet heres
hereditate maxima divisit compulsus
est ab amicis ut uxorem acciperet et hereditatem
propriam gubernaret. Contigit autem die
qua ad celebrandas nuptias pergeret in itinere
quandam ecclesiam repperit et recordatus horarum
beate marie ipsam ingrediens horas omnes
dicere cepit. Et ecce virgo beata eidem apparuit
et quasi severius ei dixit / stulte et infidelis
cur me amicam et sponsam relinquis et michi

alia feminam ante ponis. Quod ille compunctus
ad socios rediit et totum dissimulans celebratis
nuptiis media nocte relictis omnibus de domo
aufugit et monasterium intrans beate marie de
vote servivit / Ecce

Apud siciliam anno domini quingentesimo xxxviii
fuit quidam vir nomine theophilus — *Theophi.*
vicedominus cuiusdam episcopi sicut ait fulbertus
carnotensis episcopus / hic theophilus sic prudenter
sub suo episcopo res ecclesiasticas dispensabat
quod mortuo episcopo eum dignum episcopatu omnis populus
acclamabat. At ille vice dominatu contentus alium
in episcopum maluit ordinari. Tandem ab ipso officio
invitus depositus ab episcopo / ita tamen in pacientiam
est dilapsus / ut ad pristinam recuperanda dignitatem cuiusdam iudei malefici consilium
expeteret. Hic ergo dyabolum advocavit qui ad
vocatus continuo venit. Theophilus ergo
iussu demonis christum et matrem eius abnegavit
et pro fessione abrenunciavit. Scriptum quidem
abrenunciationis et abnegationis cyrographum
proprio sanguine scripsit et scriptum anulo sigillavit et
sigillatum demoni tradidit et sic eius servicio
se addixit. Sequenti vero die procuratione demonis
theophilus in graciam episcopi recipitur et restituitur
ad suum officium dignitatis. Tandem ad se reversus
de eo quod fecerat valde ingemuit et ad
virginem gloriosam ut sibi in adiutorium fieret
confugit. Contigit autem
tota mente devotione sibi apparens
in vice beata maria in visione sibi apparens
de impietate ipsum redarguit et dyabolo abrenunciare
precepit et christum dei filium et omnem doctrinam
christianam confiteri fecit et sic ipsum in suum et filii
sui graciam recuperavit. Et ad indicium indulte
gracie iterum sibi apparens cyrographum quod
demoni dederat sibi reddidit et super pectus posuit
ut iam se dyaboli servum non timeret sed pugnaret
contra ipsum se liberum fore gauderet. Tunc theophilus
quem se libere pro codem gaudens cyrographo
recepto veniens exultans coram
episcopo omni populo quod acciderat retulit et
cunctis admirantibus et virginem gloriosam laudantibus
ipse post triduum in pace quievit

Quidam vir et uxor sua unicam filiam
habentes eam cuidam iuveni nupcium
dederunt / ob amorem autem filie sue generum
suum secum in domo tenebant. Mater autem
puelle iuvenem amore filie sue tam diligenter
colebat ut non maior esset amor
puelle ad ipsum quam socrus ad generum /
Inter hec maliciosi dicere ceperunt quod hoc non filie
sed mater faceret sed ut eidem pro filia se se miscet
Cum igitur mulier ex tanta falsitate confusionis
timet ne vulgi fabula fieret duos rusticos
alloquitur et si occulte generum suum
iugulare vellent eis xx solidos promittit
Contigit autem quadam die eos in cellario
recludens maritum suum exire dicens alia
quo se consuluit et filia transmisit. Tunc

adolescens iussu domine sic celatum ut priusquam aspiceret ingrederetur et mox a latinibus singulari mox socius uestem filie detulit et quasi dormiente uestibus contexit. Sedentibus igitur marito et filia et ad mensam positis iubet mater filie ut maritum uocat excitare ad mensam uocat. Tunc cum defunctum inuenisset et hoc continuo intimasset tota familia iterum in lamentum. Et illa mulier homicida quasi dolens cum ceteris lamentatur. Tandem uero desperatione sceleris ualde ingemuit et sacerdoti omnia per ordinem confessa fuit. Post aliquod tempus inter mulierem et sacerdotem litigium ortum est et a sacerdote sibi homicidium quod in rogatum est … ad populi ueniens notitiam deuenisset adducitur ad iudicem et ab eo ignibus condempnatur. Illa uero … confidens ad beatam uirginem se conuertit et eius in tantum etiam oratione cum lacrimis se prostrauit. Post modicum … in magnum ignem proiecta omnibus ibidem stantibus illesa et incolumis conuertitur. Et parentes primi ignem primi esse putantes ad sarmenta currunt et in ignem proiciunt. Videntes autem quod nec sic maligno lederet lanceis et hastis impugnare ceperunt. Tunc iudex qui aderat uehementer obstupuit et eos ab ipsius impugnatione compescuit. Cum autem diligenter considerans nullum in ea signum incendii preter sola uulnera lancearum inuenit. Cum autem parentes eius in domum eam reduxissent et eam fomentis et balneis recuraret (?) uolens deus eam ulterius humana supplicione fedari post triduum in laude uirginis eam perseuerantem ex hac uita uocauit.

Quedam matrona nobilis in beata uirgine maria magnam deuotionem habebat. Hec fundata capella iuxta domum suam construxerat et proprium capellanum habebat, cum omni die missam de beata uirgine audire uolebat. Appropinquante autem festo purificationis beate marie uirginis sacerdos ob quoddam negotium longius secessisset et domina die illo missam … non potuit uel sicut alibi legitur omnia que habere potuit … pro honore uirginis dabat, ultimum clamidem dedisset et ad ecclesiam deuenire non posset sine missa ea illa die manere oportebat. De quo cum plurimum doleret capellam priuatam seu capellam iuit et ante altare beate uirginis se prostrauit. Tunc subito in extasim uersus uidebatur sibi se in quadam ecclesia pulcherrima collocata esse. Et respiciens uidit turbam maximam uirginum in ecclesiam uenientes quas quedam uirgo pulcherrima dyademate coronata precedebat. Cumque omnes per ordinem consedissent ecce turba alia iuuenum qui et ipsi in suo ordine consederunt. Et ecce quidam … faces deferens cereum primo uirgini que eas ante ibat dedit et postea aliis uirginibus et iuuenibus distribuit. Deinde ad istam matronam uenit et cereum sibi obtulit quem ipsa libenter accepit. Tunc prior respiciens uidit duos ceroferarios et subdyaconum et dyaconum et sacerdotem sacris indutis uestibus ad altare procedentes tamquam missam solempnem celebrare uolentes. Videbatur autem sibi quod acolythi essent laurencius et uincencius dyaconus uero et subdyaconus duo angeli, sacerdos autem christus. Facta autem confessione duo pulcherrimi iuuenes in medium chori uenerunt et officium misse alta uoce et deuotissime inceperunt et ceteri qui in choro erant prosecuntur. Cum autem ad oblationem uentum fuisset regina uirginum et cetere uirgines cum aliis qui erant in choro cereos suos sacerdoti ut moris est flexis genibus obtulerunt. Cum autem sacerdos matronam istam expectaret ut sibi cereum suum offerret misit ad eam regina uirginum nuncium quod rusticitatem faceret eo quod tamdiu sacerdotem faceret expectare. Illa autem respondit quod missa sua procedet (?) sacerdos quia cereum suum sibi non offerret. Tunc iterum regina alium nuncium misit. Cui illa respondit quod cereum sibi datum penitus nulli daret sed istum ex deuotione teneret. Regina autem uirginum nuncio precepit dicens: Vade et iterum eam roga ut cereum offerat. Si autem ipsum de manibus eius uiolenter auferas. Cumque nuncius iuisset et rogante audire recusaret dixit se mandatum habere ut ipsum ab ea uiolenter auferret. Tunc ille cum uiolentia tenere cepit et ipsum auferre conabatur. Illa autem fortius tenebat et se uiriliter defendebat. Cumque longa fieret altercatio et hinc inde teneretur uiolentius trahitur subito cereus fractus est et medietas in manu nuncii et alia medietas in manu ipsius domine remansit. Ad istam uehementem fractionem illa subito ad se rediit et se iuxta altare ubi se posuerat inuenit et cereum fractum in manu sua repperit. De quo ualde admirans gratias beate uirgini reddidit quod eam sine missa illa die remanere non permisit sed tali officio interesse fecit. Illa autem cereum diligenter reposuit et pro summis reliquiis reseruauit. Et omnes qui ut dicitur tanguntur de quacumque detinentur infirmitate protinus liberantur.

Miles quidam nobilis ac diues abrenunciauit seculo et ordinem cisterciensium intrauit. Et quia litteras nesciebat erubescentes monachi tam nobilem personam inter laicos deputare dederunt ei magistrum si forte modicum aliquid addiscere posset et sic cum … inter monachos permaneret. Sed cum diu cum magistro fuisset et nichil omnino preter hec duo uerba Aue Maria discere potuisset hec tamen auide retinuit ut quocumque deambularet

Aue maria

quid esset agere eam incessanter rimaretur. Laudi
inditur et in tumulo cum aliis fratribus sepelitur.
Et ecce super eius tumulum speciosum excrevit
lilium et in singulis foliis Ave Maria litteris aureis
habebat inscriptum. Currentes omnes ad tam grande
spectaculum terram de tumulo effoderunt et radicem
lilii de ore defuncti procedere repererunt. Intellexe-
runt ergo cum quanta devotione illa duo dixit
verba quem deus tanti honoris prodigio illustravit.

Quidam miles quoddam castrum iuxta viam ha-
bebat quem omnes transeuntes sine miseratione
aliqua spoliabat. Virginem tamen genitricem
dei cotidie salutabat ut pro aliquo impedi-
mento exigenti ab ipsa salutatione aliqua
die cessare nolebat. Accidit autem ut quidam
religiosus vir sanctus inde transitum faceret et
ipsum predictus miles continuo spoliari iubet.
Vir autem sanctus rogavit predones ut ipsum
ad dominum suum deducerent. [illegible]
quem prefatus adductus ait rogavit militem
ut omnes de familia sua et de castro congre-
gari faceret ut eis verbum domini predicaret. Cum
autem congregati fuissent ille ait: Nequaquam
hic omnes estis, si aliquis adhuc deest.
Cui cum omnes se ibidem esse assererent aiebat:
Diligenter perspicite et aliquem invenietis abesse.
Tunc unus exclamans dixit quod solus ille
cubicularius seu dispensator non venisset. Et ille dixit:
Ille ipse est qui solus deest. Propterea cito mittitur
et in medium deducitur. Cum autem virum dei vidisset
revolutis terribiliter oculis caput insanientis instar
agitabat et propius accedere non audebat. Vir
autem sanctus dixit: Adiuro te per nomen domini nostri
Ihesu Christi ut quis sis edisseras nobis et qua ob
rem veneris hic palam pandas. Cum ille
dixit: Heu adiuratus prodere cogor invitus.
Ego non sum homo qui formam hominis accepi
et xxx annis cum hoc milite permansi. Ecce prin-
cipes nostri me huc miserunt ut die qua ipse
male salutationem non diceret diligentius obser-
varem ut mox in potestate accepta ipsum continuo
suffocarem et sic in malis operibus vitam finiret.
Ut esset [illegible] in die illa salutatione
dicebat ipsum in potestate habere non potui. Et certe
autem de die in diem diligentius servavi et
nullum diem quo eam salutare permisit. Hoc
miles audiens vehementer obstupuit et
ad pedes viri dei se proiciens veniam po-
stulavit et vitam suam deinceps in melius mu-
tavit. Vir autem sanctus dixit demoni: Precipio
tibi demon in nomine domini Ihesu Christi ut hinc statim
abscedas et locum attingas ubi possideas
ubi nulli gloriosam dei genitricem invocanti
nocere presumas. Hec ubi iussa dedit de-
mon abscedens evanuit.

Fuit quidam clericus beate virgini valde de-
votus qui diligenter attendens illud quod scri-
bitur Cantica: Ecce tu pulchra es amica mea
ecce tu pulchra es oculi tui columbarum. Et in eo-
dem: Tota pulchra es amica mea et ma-
cula non est in te. Et iterum: Quam pulchra es ami-
ca mea suavis et decora. Et in septimo: Quam
pulchra es et quam decora carissima in
deliciis. Audiens quod hec omnia intelligun-
tur et exponuntur de beata virgine rogabat eam
devotissime ut ei dignaretur se ostendere, beatum
se reputans si eam tam speciosam semel aspi-
ceret. Post multa autem venit ad eum angelus
ex parte virginis destinatus et salutans
eum dixit: Ad te domina nostra exaudivit
orationem tuam et mandat tibi per me dicens tali hora
ad te veniet et videbis eam. Scias tamen nimis
esse inconveniens et magnum sit periculum
oculi tui videant tanta speciositate et decore
eum oppressum per modum videat [illegible]
aliquid et caducum [illegible] ait clericus: Si fiat
de necessitate excecatus eam semel visurus tantis
placitus. Cum autem abisset angelus cepit ipse
apud semet multum esse solicitus et cogitabat
quid ultra faceret postquam oculos amisisset.
Decretum inquit scribendo lucratus non potero
panem; oportebit ultimo me ex miseria
mendicum [illegible] ante palatium et dicere
[illegible] cum Thobia: Quale gaudium michi est
qui in tenebris sedeo et lumen celi non video.
Tandem cogitavit et dixit: Cum beata virgo
venerit unum oculum [illegible] et alium
claudam et sic [illegible] et cum michi
unus remanserit hic michi sufficiet. Postquam
autem assignata hora virgo gloriosa apparuit tan-
ta pulchritudine et claritate apparuit quod nec ex-
primi nec cogitari posset. Cumque manum super-
posita alteri oculo ne eam videret [illegible]
[illegible] oculum apperuit et sic plenius
eam aspiceret virgo disparuit et eam ultra non
vidit. Tunc [illegible] orbatus oculo [illegible]
eam videret alter salvus esset eam non aspexerat
se ipsum acriter arguebat et mestus nimium
[illegible] dicebat: Heu miser quare non
oculum clausi [illegible] ambos aperui ut eam
vidissem [illegible] ut eam vidisse possem
plenius. [illegible] beatam virginem exorasset ut
se [illegible] ut de residuo saltem
oculo eam [illegible] videret desiderans utroque
oculo [illegible] ut eam posset contemplari. Missus itaque
angelus dixit ei: Mandat tibi domina mea [illegible]
[illegible] quod petis aspiciens ne [illegible]
orbatus residuo oculo [illegible]
[illegible] quod petis [illegible]
non posse eam [illegible] Cum angelus ipsa
clementissima mandat tibi quod eam videbis iterum et simul
[illegible] oculum [illegible]
[illegible] et non multo [illegible]
[illegible] virgo apparuit ei et se sibi videndam
[illegible] et amissum eidem
oculum restituit [illegible] possum aliquo modo
[illegible] quanta sit pulchritudo gloriose virginis Ma-
rie et quam delectabile sit oculis eam videre.

Liquet hec omnia sine